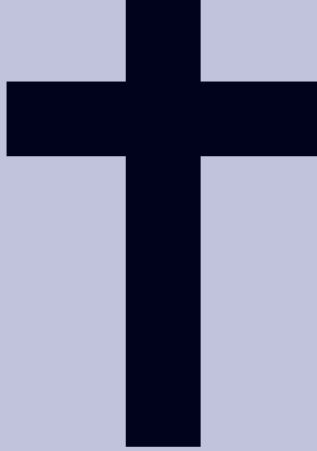

Bafut

Bafut: N̄toò Kristo yí N̄siḡìnè: mikàà yí mfiì New
Testament

Bafut

Bafut: Ntoò Kristo yî Nsigìnò: mìkàà yî mfiì New Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025
5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271

Contents

Mateo	1
Mark	47
Lukas	77
Jon	125
Ifà'à	161
BaRoma	204
1 BaKorinto	224
2 BaKorinto	243
BaGalatia	256
BaEfeso	263
BaFilipi	270
BaKolosi	276
1 BaTesalonika	281
2 BaTesalonika	286
1 Timoti	289
2 Timoti	295
Titus	299
Filemon	302
BaHeber	304
Jems	319
1 Peta	325
2 Peta	331
1 Jon	335
2 Jon	341
3 Jon	342
Jude	344
Ìnnù nlwí'ínjìm	346

Ntoo yì Nsigìnè yìi MATEO à le ñwà'ànè àà

ÑJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'ànè yù aa a le ñwà'ànè Mateo, ñgàntoo Kristo yii mə ikùm yi yì mo'c le mbə Levi aa. Ntoo yì ñsigìnè yii mə Mateo à le ñwà'ànè aa i swoŋə ni mə Yesu à nì Ayo'ò Nwì wa mə Nwì à le ñkà'á mə yu ka yì too tá à zi nyweensə bə aa. Nswonə ni mə innu tsim jii mə i le mfē'ε a nu Yesu bo bi jii mə à le ñghirə aa, i le nyon aa ajàn yii mə bi leē ñte'ε mfoo ñwà'ànè tétə a mum Mikàà yì Lwèn, innu tsim i fe'ε nìboontə aa a mfigitə tá bə zi mə Yesu à ni tsi'ì Ayo'ò Nwì wà.

Mateo à nanşə ntaŋtə innu jii mə Yesu à le si di'ì aa a ni mánjì yii mə ñdi'innu a kòŋə ni mə tá bi ghotə innu jii mə a di'ì aa. A ghirə a nanşə ñlaa mə Yesu à le mbə Rabbi, Ndi'innu yì ñwè yii mə à le si ghàà nì adà'á aa. Bìma bi innu bí mo'c bìi mə Yesu à le ñghàà ghu aa a bə annu Nwì a atu nta'a (5-7), annu ntoo bə a múm nùbi tá bi aa nseensə nì ntoo yì ñsigìnè (10), annu nli'inə ifansənnu bə a múm ñghòtə, annu mbə ñgányegənnu (18) innu nli'ìnjim bo bi annu ajàn mə annu nifò Nwì a zì aa (24-25).

Mateo à nanşə ndi'ì tsi'ì sigìnè mə Yesu à nì nifò, ñki ntigə nlogə noò ñghaa nlonə annu nifò aburə. (Mateo, tsó mə à le mbə ñu baYuda, ñwa'anə aa a mbo baYuda ya'a aa, a gha'a ntwonə nì annu nifò Nwì aa nì annu nifò aburə. Aburə a təə aa ni ikùm Nwì yii mə bo le si bo'c a ntwonə aa.) Ñghirə bi yə mə Yesu à lögə noò ñdi'ì bə ghu ajànə mə bi tswe a múm annu nifò Nwì aa. 'Mburə nanşə nloo ni mə tá bə bitsim a nì itoò tsim bi zì ntoo yì ñsigìnè ya nlonə annu nifò aburə (24.14). Mateo à lwi'isə nì ñdi'ì yì ñwè ya mə tá bi ñghεε ñghirə tá ñgwè'ε mu ñu ñtsim fàa mbi tigə ñgányegənnu Kristo tá ki tigə yu'unə nii a nì innu jii mə à le ndi'ì aa (28.18-20).

Bi yatə ñwà'ànè yù aa laà:

1. Ñwè'ε Yesu Kristo bo bi ajàn mə bi le njwe yi aa 1.1—2.23
2. Afà'á Jon Ñgàŋmürə bə ñki 3.1-12
3. Ajàn mə bi le mmurə Yesu a ñki bo ajàn mə bi le ñkwà'ànè yi aa 3.13—4.1
4. Afà'á Yesu a Galilea 4.12—18.35
5. Ajàn mə à le nló a Galilea ñko'c ni Yerusalem aa 19.1—20.34
6. Ngyà yì ñlwi'ìnjim a Yerusalem bo bi maa mbèè ala'a 21.1—27.66
7. Ajàn mə à le nyweenə ni nìwo ndi'ì ibiinnu yi a mbo bə aa 28.1-20

Ñgàŋətsə Kristo

(Lk. 3.23-28)

¹ Bi sən bítà bi atsə bi Yesu Kristo, yii mə à le mfē'ε a atsə David, mu Abraham aa mə:

² Abraham à le mbə ta bi Isaac,

Isaac a bə ta bi Yakob,

Yakob a bə ta bi Yuda bo bi boɔ bi maà bi bi mbàŋnə,

³ Yuda a bə ta bi Perez bo Zerah yii ndè wàà à le mbə Tamar aa,

Perez a tigə mbə ta bi Hezron,

Hezron a tigə mbə ta bi Ram,

⁴ Ram a bə ta bi Amminadab,

Amminadab a bə ta bi Nashshon,

Nahshon, abə ta bi salmon,

⁵ Salmon a bə ta bi Boaz, yii mə ndè yì à le mbə Rahab aa,

Boaz a bə ta bi Obed yii ndè yì à le mbə Ruth, mbə ta bi Jesse, ⁶ Jesse tigə mbə ta bi Mfò David.

David, yii mə à le mbə ta bi Solomon yii ndè yì à le mbə ñgwε Uriah aa,

⁷ Solomon a bə ta bi Rehoboam,

Rehoboam a bə ta bi Abijah,

Abijah a bə ta bi Asa,

⁸ Asa a bə ta bi Jehoshaphat,

Jehoshaphat a bə ta bi Joram,

Joram a bə ta bi Uzziah,

⁹ Uzziah a bə ta bi Jotham,

Jotham a bə ta bi Ahaz,

Ahaz a bə ta bi Hezikiah,

- ¹⁰ Hezekiah a bə ta bi Manasseh,
 Manasseh a bə ta bi Amos,
 Amos a bə ta bi Josiah,
¹¹ Josiah a bə ta bi Jechoniah, yii mə à le njwe waa bi bəo bi maà bi fyà noò mə bi le
 nlogè baYuda ngħeε ni bu a ala'a Babylon tsò ibù'u ntsò aà.
¹² Bo ghèε mə ntswe a ala'a Babylon aa,
 Jechoniah a bə ta bi Shealtiel,
 Shealtiel a bə ta bi Zerubabel,
¹³ Zerubabel a bə ta bi Abiud,
 Abiud a bə ta bi Eliakim,
 Eliakim a bə ta bi Azor,
¹⁴ Azor a bə ta bi Zadok,
 Zadok a bə ta bi Achin,
 Achin a bə ta bi Eliud,
¹⁵ Eliud a bə ta bi Eleazar,
 Eleazar a bə ta bi Matthan,
 Matthan a bə ta bi Yakob,
¹⁶ Yakob a bə ta bi Joseph, yii à le mbə ndoo Mary, Mary mə à le njwe Yesu yii bi
 twonjə ni Kristo aà.
¹⁷ Ma la a bə mə bita bi atsə bi Yesu, nloginə a nu Abraham nkə'c nywe'e a nu David,
 bi le mbə nighum ntsò nikwà, mbu nlò a nu David nkə'c nywe'e fyà noò mə bi le nlogè
 waa ngħeε ni bu a ala'a Babylon tsò ibù'u ntsò aa, bo kɪ mbə nighum ntsò nikwà, nkɪ
 mbu nloginè wa noò ibù'u ntsò nkə'c nywe'e a nu Kristo bo kɪ mbə nighum ntsò ni kwà.

*Ajàn yii mə bi le njwe Yesu aà
 (Lk. 2.1-7)*

- ¹⁸ Bi le njwe Yesu Kristo aa laà mə: Joseph à le kosə Mary, ndè bi Yesu nɪ ngwè yɪ, lâ
 mbəɲ tã noò niyo'ò yɪ à ku'u, Mary a yə mə Azwɪ Nwɪ a bəɲnə mə ngħirə yu tswe ni
 mû!
¹⁹ Tsò mə Joseph à le mbə nɪ yii mɪnnu mi mi tsinə aa, kaa à le njwa'à kəɲ mə yu
 dɪrɪsə atu Mary a nsi bə. A le ntigə nləo ni mɪnɲi yii mə yu ka nɛ'esə tuu Mary ghu.
²⁰ A kà mə aa kwa'atə nɪ àtu ni ma yú ànnu, Angel Mmà'àmbi a zɪ ghu mbo ni a njəə,
 nswonj mə: "Joseph, mû mfɔ David, tsuu lɔ bə'c a ləgə Mary nɪ ngwè ghò bə, nlonj mə
 mu wa mə à tswe ni ghu aa a fã Azwɪ Nwɪ yii mə a laa mɪnɲsə aà.
²¹ A ka jwe mumbəɲnə tã ò tswe ikum yi ni Yesu* nlonj mə à ka yɪ yweensə bə bi nɪ
 ibi waa aà."
²² Ma yú ànnu a le mfè'è tsi'ɪ tsim ma mùu ajàn aa, tã ànnu yii mə Mmà'àmbi à le
 ghirə ngəɲntoo yɪ a swonj aa, tã à fε'ε mbòontə tsi'ɪ maa ajàn mə:
²³ "Yə nɪ, Múngɔɔ mɪngyɛ à ka yɪ tswe ni mu, i jwe mumbəɲnə,
 tã bi tswe ikum yi ni Emmanuel,"
 (nɲi'ɪ ikum ma ghú i bə mə, "Nwɪ à tswe bi'inə").
²⁴ Joseph à bɪnə mə wa njəə, nyo'c Mary tsi'ɪ wa ajàn mə Angel Mmà'àmbi wa à le
 nswonj ghu mbo mə tã à ghirə aà.
²⁵ Lã kaa à le njwa'à ni ghu nɔɲ nywe'e a noò yii mə Mary à le njwe mù yɪ yɪ mbəɲnə
 wa aà. A jwè mə aa Joseph a tswé ikum yi ni Yesu.

2

Ajàn yii mə ngəɲnlii mɪnɲonj i le nzɪ nkwe'etə Yesu aà

- ¹ Bi le njwe Yesu aa a ala'a Bethlehem a mbù'ù Yudea, wa noò wa yii mə Herod à le
 mbə Mfɔ aà. Ma mùu noò, bə bi mɔ'c bii mə bi le si lɪi ni mɪnɲonj aa, bi le nlò a mbi
 nsa'a noò, nzi a Yerusalem.
² Bo zɪ mə aa, mɪbetə mə: "Bi jwe mu wa mə à ka yɪ bə Mfɔ baYuda aa fə aa ε? Bi'i le
 nyə fɪnɲonj fi a ajàn yii mə fi le mfè'è a mbɪ nsa'a noò wa noò yii bi le njwe yi aà. Bi'i zi
 aa a mmɪ yɪ."
³ Mfɔ Herod à yù'ù mə laà, nɔɲonj yi i lwɪ, nù yɪ i tsiginə, idigə i kɪ nɪtigə ntsiginə tsi'ɪ
 tsiginə a Yerusalem.
⁴ A le ntwonj bilii bi ngəɲmaa'anwɪ bi tsim bo bi ngəɲndi'i nɔɲgsə tsim bi zɪ a betə a
 mbo bo mə: "Bi le ntswe nɪ njwe Nyo'ò Nwɪ wa aa a fə aa ε?"
⁵ Bo kwi'i mə, "A njò'ò ala'a Yerusalem a mbù'ù Yudea. Yulà à nɪ ànnu yii mə ngəɲntoo
 Nwɪ à le njwà'ànə aà:

* 1:21 Nɲi'ɪ Yesu i bə aa "Ngənywèensə bə."

⁶ 'Wò, àla'a Bethlehem, a mbù'u Yudea, wò, kaa ò sì kə'ətə̀ bə̀, a tìtìi ìla'a jì wè jìi mē i tswē a mbù'ù Yudea aà; ñlon mē ñtsyāsə̀ bə̀ à ka yì fē'è a tìtìi wò; ñu yìi mē à ka yì ki tsiisə̀ nì bə̀ bá, baIsrael aà.' "

⁷ Herod à yù'ù mē lálá, ñtwon ɣǎǎnlii mǎnǎn jya bo bo tswé ñhe'esə̀ ɣhaanə̀, a betə̀ waa bo naŋsə̀ ñswonə̀ noò wa yìi mē bo le nyə̀ fɛ̀nǎn fya ghu aà.

⁸ A yù'ù mē, ñtigə̀ ntoo waa a wa Bethlehem ñswon mē: "Nì gheɛ naŋsə̀ nloo mu wá; bæɛ nì loo nyə̀, nì tigə̀ m̄bu mbii ñswonə̀ a mbo mē, ta mē ki ɣheɛ mmii yì."

⁹ Bo yù'ùtə̀ mē ànnu ya mē mfɔ̀ wa à swon a, ñtigə̀ mfe'ɛ ɣghèè waa. Fɛ̀nǎn fya mē bo le nyə̀ a mbi nsà'a noò aa, fi tigə̀ ɣghɛɛ nì mbii bo, ɣghɛɛ ntə̀ wa adigə̀ yìi mē bi le njwe mu wa a tswē ghu aà.

¹⁰ Bo yə̀ mē fɛ̀nǎn fya mburə̀ ndoritə̀ tsi'ì a mbə̀ ànnu.

¹¹ Bo gheɛ ñkuu wa nda, ñyə̀ mu wa bo ñdè yì Mary, ñwo ghu nsi, n̄mii yì. Bo m̄i mē yì, ñha'a ibàà jyaa mfi'ì njoo jii mē bo le nzi a ntsà'atə̀ mu wa nì ju aa, mfa ntə̀nə̀ yì ghu; bo le mfa aa gold, nì frankinsense a bə̀'ɔ̀ nì mēə̀ ghu mbô.

¹² Bo fē'è mē ñka mbii waa fu mbaŋnə̀ ñtigə̀ ntsya nì mǎnǎ yì dǎn ñlon mē à le si bə̀ aa bon ñjə̀è ì lē mē waa, Nwì a swon a mbo bo mē tá bo tsuu bú bii ghèè fu wa a mbɛ̀ mfɔ̀ Herod.

Ajǎn yìi mē bi le ñlɔ̀gə̀ Yesu ñkhə̀ ɣghèè nì ghu a ala'a Egipto aà

¹³ Noò yìi mē bo le mmà'atə̀ ɣghɛɛ waa laa, angel Mmà'ambi a zì a mbo Joseph a m̄m ñjə̀è ñswon ghu mbo mē, "Wa Herod à ka ki lɔ̀ mu wa mē yu zwitə̀, b̄inə̀ ñlɔ̀gə̀ yì bô ñdè yì, ñkhə̀ ɣghèè nì ghu a ala'a Egipto, ñtigə̀ ntswe ghu nywe'e a noò yìi mē ka yì bú swonə̀ a mbo wò aà."

¹⁴ Joseph à le mb̄inə̀ ñlɔ̀gə̀ mu wa bô ñdè yì tsi'ì n̄tugə̀, ɣghèè a ala'a Egipto,

¹⁵ ñtigə̀ ntswe ghu nywe'e a noò yìi mē Herod à le ñkwo aà. Ma yù ànnu a le mfe'è aa a ñlwensə̀ ànnu yìi mē Mmà'ambi à le gh̄rə̀ ñǎnntoò yì a foò ñswon aa mē, "Mē le ntwonə̀ m̄ ghà a fe'è aa a ala'a Egipto."

Ajǎnə̀ bi le nzwitə̀ b̄nkhə̀ aà

¹⁶ Noò yìi mē Herod à le nyə̀ mē bə̀ bya mē bi le ñlò a mbi nsa'a noò bi bwe'esə̀ yì aa, ñtɔ̀n ì le ñlwì tsi'ì si'ì si'ì. A too bə̀ mē tá bii ghɛɛ nzwitə̀ bɔɔ mb̄n̄nə̀ bitsim a ala'a Bethlehem bo bi nì a ìla'a jii ì le ntswe ghu mbɛ̀è aa, ñlɔ̀ginə̀ nì bɔɔ bii bi le mbə̀ ìlòò jì baa aa ñtigə̀ nsigə̀, ñyonə̀ aa wa nì noò wa mē bə̀ bya le nswon mē fɛ̀nǎn fya le mfe'è aà.

¹⁷ Ma yù ànnu a le mfe'è ñlwensə̀ aa ànnu yìi mē ɣǎnntoò Nwì Yeremiah à le nswon aa mē:

¹⁸ "N̄u a yə̀'ə a Rama, ñlərə̀ nì àkhiì yì, Rachel a yə̀'ə bɔɔ bi; kaa wa'à bii nì mē mbə̀ ñu tsimsə̀ yì, ñlon mē bi kwòkə̀ mē aà."

¹⁹ Noò yìi Herod à le ñkwo aa, Angel Mmà'ambi a zì a mbo Joseph a m̄m ñjə̀è a ala'a Egipto nswon mē,

²⁰ "B̄inə̀ ñlɔ̀gə̀ mu wa bô ñdè yì, mbii ala'a Israel, ñlon mē bə̀ bya mē bi le si lɔ̀ nzwitə̀ mu wa aa bo kwòkə̀ mē."

²¹ A le mb̄inə̀ ñlɔ̀gə̀ mu wa bo ñdè yì, mbii a ala'a Israel.

²² La à bii mē ñyu'u mē Archelaus à le ñjì ndá taà yì ñtigə̀ mfɔ̀ a ala'a Yudea aa, le mbo'ɔ̀ a ɣghèɛ ghu. Nwì à le m̄bu ndi'itə̀ yì a m̄m ñjə̀è mē tá à ghɛɛ a m̄bu'u ala'a Galilea.

²³ A le ɣghèè ñtigə̀ ñka ntswe aa a njò'ò ìla'a Nazareth, tá lwensə̀ ànnu yìi ɣǎnntoò Nwì à le nswon aa, mē, "Bi ka yì ki twonə̀ nii nì ñu baNazareth."

3

Ajǎn yìi mē Jon Ñǎn̄m̄rə̀ bə̀ ñki à le si swon annu Nwì aà

¹ A le mbə̀ maa noò, Jon Ñǎn̄m̄rə̀ bə̀ a ñki a zì a atu nta'a miwèè miwèè yìi ì le ntswe a m̄bu'u Yudea aa, ñlɔ̀ginə̀ ñka nswonə̀ nì ànnu Nwì ghu.

² A le si swonə̀ nì mē, "Nì b̄n̄kə̀ m̄ntiì muu, mma'atə̀ ibi ghuu ñlon mē ànnu ñfɔ̀ aburə̀ a tigə̀ a abô.

³ Jon à le mbə̀ aa ñu wa mē ɣǎnntoò Nwì Yesaiah à le nswon ñlon yì mē, 'N̄jì ñu ì tɔ̀nə̀ nì a atu nta'a miwèè miwèè ñswonə̀ nì mē,

Ni nanşə a mǎnjǐ Mmà'àmbi,
 ñnanşə iyaà ji tá ì tsinǎ! " "

⁴ Jon à le si w'e itsè'è jii bi le nanşə nǐ ìnòn kamel aa, ñkii ñw'e nǐ ìkò ñgùù a atii yu; mǎjǐ mi mi le mbə ñgweenə bo nwu yǐ ñtǎ'à.

⁵ Bè le si zǐ ghu mbèè ñlo ni a Yerusalem, bo bǐ a mbù'ù Yudea ntsǐm, bo bǐ nǐ ìla'à tsǐm jii i le ntswe ñkarisə ñki Jordan aà.

⁶ Bo le si bii nǐ ìfansənnù jyaa, Jon a tigè mǐmurə nǐ waa a ñki Jordan.

⁷ Lá nòò yǐi mə à le nyə baFarisai bǐ ghà'àtə bo bǐ baSadukai bǐ zǐ ghu mbo mə tá à murə waa a ñki aa, a le nswonj a mbo bo mə, "Bǔ bɔɔ bi nò! A ghuu aa a wà'àsə wò mə tá nǐ khə àlwintɔnə Nwǐ yǐi mə a zǐ aa e?"

⁸ Nǐ ka ñkoonə mǎntà mǐi mə mi dǐ'ì nǐ mə nǐ bəñkə mə mǎntǐ muu, nǐma'atə ibǐ ghuu aà.

⁹ Nǐ tsee ki mòòntə nǐ mə mbə nǐ yǐ ñkhə njo Nwǐ ñlonj mə nǐ swonjə nǐ mə, "Taà yǐ'ǐ à nǐ aa Abraham." Mə swònj a mbo bù mə mbə Nwǐ à zǐ àjànj mə mbə yu bəñkə ñgò'ò júlà i tigè bɔɔ bi Abraham!

¹⁰ Tsi'ǐ tsitsɔnj wa bi nòñsə mə ñjàà ñlɔɔ nǐ ñwǎ itǐ ghu tsi'ǐ mǎngǎnj! Itǐ tsǐm jii mə kaa i si mǎntà mǐ siginè koonə aa, bi ka wǎ mmà'a a mɔ'ɔ tá ì khǐ.

¹¹ "Mə murə ghuu aa a ñki a ndǐ'i mə nǐ bəñkə mə mǎntǐ muu, lá ñù yǐ mò'ɔ a yònjə a ñjǐm mə, yǐi mə à kò'ònə ntsyàtə ghà, kaa mə wa'à kù'ùnə tsi'ǐ tugitə ìbaakòrə ji. A nǐ yu wa yǐi à ka yǐ ki murə ghuu a mǐm Azwǐ yǐ Láà nǐ a mǐm mɔ'ɔ aà.

¹² Ayoo nsəgə mǐsǎnj a tswe ghu abo, à ka səgə mǐsǎnj mya i tii ntsà'a tsǐm fi'isə i tigə ghotə mǐsǎnj mya a mǐm àta yu, i bǎnjə tɔɔ ntsà'à jya a nǐ mɔ'ɔ yǐi mə i khǐ kaa wa'à mǐmè aà."

Ajànj mə bi le mmurə Yesu a ñki aà
 (Mk. 1.9-11; Lk. 3.21-22)

¹³ Yesu à le ntigə nlo a Galilea nzi a mbèe Jon a ñki Jordan mə tá à murə yi a ñki.

¹⁴ Jon à le ñka nɔɔ ntuù, ñswonjə nǐ mə, "A ku'unə mə bonj a murə wò mǐmurə gha a ñki, ò bǎnjə mbu nzi bə a mbo mə aa e?"

¹⁵ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "Mà'àtə tá à bə laà tsitsɔnjə; ñlonj mə aà àjànj yǐi mə a ku'unə mə tá bi ghǐrə tá innù tsǐm i tsinə aà." Jon à le ntigə mbii mmurə yi a ñki.

¹⁶ Nòò yǐi bi le mmurə Yesu a ñki aa, à le ñghèsə mǐf'e wa mǐm ñki ñkò'ɔ ntəə a nta'a. Abürə a le ñña'anə a yə Azwǐ Nwǐ a sigə, mbə tsò bugirəmikuu ntəə ghu atú.

¹⁷ Njǐ Nwǐ i tigə ñghaa nlo a aburə nswonj mə, "Aa mú ghà yǐ mǎbǎnjə yǐi mə mə kònjə aa à ghulà, mə nanşə ndoritə ñlonjə yǐ."

4

Ajànj yǐi mə Satan à le ñkwà'anə Yesu aà
 (Mk. 1.12-13; Lk. 4.1-13)

¹ Ma yaa ànnù a ghə mə ki tsiyà, Azwǐ Nwǐ a tsiyàsə Yesu a atu nta'a mǐwèè mǐwèè mə tá Devil à kwa'anə yi ghu.

² A le ntswe ghu mǐtugə mǐ njwi mǐghum mǐ ñkwà, a si'inə bo bǐ a tǐtugə, ñtuu njǐ, ñjǐ i yanjə yi.

³ Ngǎñkwà'anə bə wa a zǐ ghu mbo nswonj mə, "Mbə ò bə Mu Nwǐ, ò swonj a mbò ñgò'ò jǐ mə tá ì bəñkə ntigə abaà."

⁴ Yesu a kwi'i mə, "Bi ñwa'anə a mǐm àñwà'anə Nwǐ mə, 'Kaa ñù à si ntǐ tswe ñlonj aa tsi'ǐ àbaa yu yu bə, a kǐi nɔɔ mǐghàà mǐ tsǐm mǐi mǐ f'e'e a ntsu Nwǐ aà.' "

⁵ Devil a bú ñlɔgə Yesu ñghəe nǐ ghu wa njò'ò àla'a yǐ ñlàà mǎnjə, ñt'e'e yi wa atu nǐdòò nǐ ndámà'anwǐ,

⁶ ñswonj ghu mbo mə, "Mbə ò bə Mu Nwǐ, ò tso'onə ñlo fàa atu nda nnànjə a nsyè; ñlonj mə bi ñwa'anə mǐm àñwà'anə Nwǐ mə, 'Nwǐ à ka swonj ànnù a mbo baangel bi ñlonjə ghò.'

Mbu nswonj mə,
 'Bo ka tigə ñe gho i tugitə a mbo bo a ndənj
 mbǐ'ǐ ò tumə àkòrə yo a nǐ ñgò'ò.' "

⁷ Yesu a kwi'i mə, "Bi bú ñwà'anə a mǐm àñwà'anə Nwǐ mə, 'Tsùu Mmà'àmbǐ Nwǐngónj ghò kwà'anə.' "

⁸ Devil a ku'usə mbu ñlɔgə Yesu ñkò'ɔ ñghəe nǐ ghu a atu nta'a yǐi a le ñkò'ɔ ñonjəə aa, ñndǐ'i itòò tsǐm jii mə bǐfò bi mbi bù sa'a aa bo bǐ ñgha'à nyaa ghu mbò.

⁹ Nswonɔ ghu mbo mə, “Mè ka fa ngɔɔn n̄joo ma jù tsim a mbo wò mə mbə ò wo a nsyɛ mmii ghá.”

¹⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Lõ nghèè, Satan! Bi n̄jwa'anə a mùm ànjwà'ànə Nwí mə, 'Ka mii tsi'i Mmà'àmbi Nwĩngɔn ghò, ñkii n̄ka mfa'a tsi'i ghu mbo yuyu.' ”

¹¹ Devil à le ntigə mma'atə Yesu, baangel bi zì n̄fa'a ghu mbò.

Ajàn yii mə Yesu à le nloginə afà'á yi a Galilea aà
(Mk. 1.4-15; Lk. 4.14-15)

¹² Yesu à yù'ù mə mə bi n̄jə Jɔn Ngànɔmùrə bə a n̄ki a atsan, ntigə nlo nghèè a Galilea.
¹³ A ghèè mə ghuu aa, mma'atə Nazareth ñghɛɛ ntigə ntswe a Kapernaum, a mbèè atsumə Galilea, a mbù'u Zebulem bo Naphtali.

¹⁴ A le mfe'è laa a n̄lwsenə annù yii mə ñgànɔntoo Nwí Yesaiah à le nswonɔ aa mə,

¹⁵ “Ala'a Zebulum ni ala'a Naphtali,
jii mə i tswə a mbèè n̄ki miyaa, a njii n̄ki Jordan,
Galilea, wò ala'a bitizi Nwí!

¹⁶ Bè bii mə bi le si tswə a mùm n̄fi ìdìgə aa

bi yə mə n̄kà'à yì wè,

bè bii mə bi le si tswə a ala'a yii mə àlilənjə niwo a le ntswe ghu aa,

n̄kà'à i tà mə a nu bo.”

¹⁷ Nloginə maa noð Yesu a lɔginə n̄ka nswonɔ n̄ annù Nwí nswonɔ ni mə, “Nì bənjə m̄ntii muu, mma'atə ibi ghuu, ñlonɔ mə annù nifɔ aburə a tigə a abò.”

Ajàn yii mə Yesu à le ntwonɔ ngānkò mbwè ji nikwà aà
(Mk. 1.16-20; Lk. 4.14-15)

¹⁸ Yesu à kà mə aa ntəə nzi a aghənjə n̄ki miyaa Galilea nyə ngānkòmbwè ji baa, a bə Simon yii bi le si twonɔ ni Peta aa, bo mumaà yì Andrew, bi tswé wa mùm n̄ki ñlè n̄ mbwè n̄ àmbunja.

¹⁹ Yesu a swonɔ a mbo bo mə, “Nì zi n̄ka nyonɔ nàà, mə ka ghìrə tà n̄ tigə mbə ngānjko bə.”

²⁰ Bo kì ñghensə mmà'àtə mbunja yaa jya nyonɔ yì.

²¹ Bo bo kà mə aa nghentə a bú nyə bɔɔ bi ma bi mɔ'ɔ bi baa, a bə Jems bo Jɔn, bɔɔ bi Zebedee. Bo bi taà wàà Zebedee le ntswe a mùm àkàn'u n̄kɛ n̄ mbunja yaa. Yesu a twonɔ waa.

²² Bo kì ñghesə mmà'àtə akàn'u yaa ya bo bi taà wàà nyonɔ yì.

Ajàn mə Yesu à le n̄ka ndi' i n̄ annù, nswonɔ n̄ annù Nwí ñkii ñghurə n̄ ñgān mighòò aà

(Lk. 6.17-19)

²³ Yesu à le ntigə n̄karə ni ala'a Galilea tsim n̄di' i n̄ innù a ndāghòtə baYuda, ñkii nswonɔ n̄ n̄too yì ñsiginə ya nlonɔ annù nifɔ aburə. Ñghurə ni mighòò m̄ tsim bo bi ìlò'ɔ tsim jii i le ntswe a nu bə aà.

²⁴ Annù ñlonɔ ngaà yì a le ntigə n̄sɛnə a mùm ala'a Syria tsimə. Bè tigə ñlɔgə n̄ ñgānmighòò jya tsim, tsi'i bə bii bi le si ghòò n̄ mighòò a mbuu mbuu, bo bə bii mə bi le si yu'u nyanə a mbuu mbuu aa, bə bii mə bi demon le ntswe a nu bo aa, ñgānjwo abùbùrə, bo bi bibwènkə n̄zi ni bo, a kii ñghurə waa.

²⁵ M̄nnòò m̄ ghà'àtə le ntigə nlo a mbù'u Galilea bo bi ni a Decapolis, nlo a Yerusalem, ni a Yudea, ni a njii n̄ki Jordan nyonɔ n̄i.

5

Annù Nwí yii mə Yesu à le nswonɔ a atu nta'a aà
(Lk. 6.20-23)

¹ Yesu à yə mə nnòò bə wa ntigə n̄kɔ'ɔ ñghɛɛ a atu nta'a, ntswe a nsyɛ, ngānyəgānnù jii i yonɔ n̄tswe ghu mbèè.

² A lɔginə n̄ka ndi' i waa mə:

³ “Mbɔɔnə a mbo bə bii mə bo fumə a mùm Azwí aà, ñlonɔ mə annù nifɔ aburə à n̄ à yaa.

⁴ “Mbɔɔnə a mbo bə bii mə m̄ntii myaa luu n̄ àjənjə aà, ñlonɔ mə bi ka tigə b̄risə m̄ntii myaa.

⁵ “Mbɔɔnə a mbo bə bii mə bi bɔnə aà, ñlonɔ mə bo ka yì ji mbi yù aà.

⁶ “Mbɔɔnə a mbo bə bii mə n̄ji i yanə n̄ waa, m̄ntii myaa kii ñloo nlonɔ innù jii i tsinə aà, ñlonɔ mə bo ka yì ywurə.

7 “Mbɔɔnɛ a mbo bɛ bii mɛ bi ko miiɲnɛ bɛ bi mo'c aà, ñlon mɛ bi ka yi kii ko milɛɲnɛ wàà.

8 “Mbɔɔnɛ a mbo bɛ bii mɛ mɔntii myaa mi laa aà, ñlon mɛ bo ka yi yɛ Nwì.

9 “Mbɔɔnɛ a mbo bɛ bii mɛ bi fà'á a ɲghirɛ mɛ tá mbɔɔnɛ tswe a titii bɛ aà, ñlon mɛ baa yi tigɛ twonɛ waa ni bɔɔ bi Nwì.

10 “Mbɔɔnɛ a mbo bɛ bii mɛ bi tso'c akórɛ yaa ñlon mɛ bo ghírɛ annú yi a tsinɛ aà, annú ñifɔ aburɛ a ní a yaa.

11 “Mbɔɔnɛ a mbo bù mɛ mbɛ bɛ ka mbɛgítɛ ní ghuu, ñtsɔ'c ní akórɛ yuu, ɲkii nswonɛ ní m̄buu innú jì b̄i tsim, tsi'í àdàɲɛ d̄àɲɛ, a atu bù ñlon ɲgaa yà aà.

12 Nì ka ndorítɛ ɲkii ɲwye nsɛgítɛ ñlon mɛ m̄tsɔ'c onɛ mi afá'á m̄i mi gha'a aa mi tswe a mbo bù a aburɛ aà. Ñlon mɛ á ki mbɛ aj̄ɲ̄n̄ yi bi le si tso'c akorɛ ɲḡɔɲ̄ntoo Nwì j̄i i le ntswe a mbii bù aà.

Mbɛ fɲɲgwan bɔ ɲkà'á
(Mk. 9.50; Lk. 14.34-35)

13 “Nì laa mbɛ fɲɲgwan a mbó m̄b̄i. Lá m̄bɛ fɲɲgwan fi tuu n̄i bù ki l̄i bon bi ka tigɛ bù ghírɛ aa mɛ akɛ tá fi bù ka n̄lii aa ɛ? Kaa fi si ní áfá'á bù ntswe, ntigɛ mbɛ aa mɛ tá b̄i me'e tá bɛ tigɛ ntɛántɛ ghu ni mikórɛ.

14 “Nì laa mbɛ ɲkà'á mbi ghù. Kaa mbɛ bi wa'á ɲjò'ò ála'a yi i tɛ a atu nta'a aa l̄ò'òsɛ.

15 Kaa bɛ si lám kosɛ n̄niɲɛ ni a m̄m̄ àntòò ɲkusɛ, bi bàɲnɛ ñtɛ'e aa bɛ a atu atetɛ, ɲkà'á yi wa i tigɛ ñta ɲke'etɛ ni bɛ b̄itsim a m̄m̄ ñdà.

16 Ma mùu aj̄ɲ̄n̄, ni ghírɛ tá ɲkà'á ghuu ka nta a nsi mi'í bɛ, tá bo ka nyɛ innú jì siginɛ j̄i ni ghírɛ aa ta tigɛ gha'asɛ Taà ghùu yi à tswe a aburɛ aà.

Aj̄ɲ̄n̄ yi mɛ Yesu a tɔ'c tɛ n̄ɔɲsɛ Nwì aà

17 “Nì tsee wa'atɛ mɛ m̄ɛ z̄i aa a mbwesɛ n̄ɔɲsɛ yi à tswe a m̄m̄ ɲɲwà'anɛ Moses kɛ annú yi a tswe a m̄m̄ àɲwà'anɛ ɲḡɔɲ̄ntoo Nwì aà. Kaa mɛ s̄i z̄i aa a mbwesɛ n̄ɔɲsɛ, m̄ɛ z̄i aa bɛ a n̄lwensɛ.

18 Mɛ swon tsi'í annú n̄ɲkonɲ a mbo bù mɛ kaa n̄li'í ní àɲwà'anɛ ní f̄iurɛ kɛ àntsò'ònɛ yi f̄iurɛ kaa ka yi wa'á bwe wa ní àɲwà'anɛ n̄ɔɲsɛ ɲywe'e a noò yi mɛ aburɛ bo ñsye ka yi t̄syá aà; bi ka yi ghírɛ innú j̄i i tswe ghu aa tsi'í t̄sim ya'a.

19 N̄u tsù yi mɛ a wò tsi'í ñd̄i'í yi kɛgɛ yi mò'c a ní ñd̄i'í ma j̄ú, ɲkii ntigɛ nd̄i'í ni a mbo bɛ b̄i mo'c mɛ bi ka ɲghirɛ mala aa, bi ka yi twonɲ yi ni ɲu yi k̄ɛ'ətɛ nsigɛ nlwì'í a m̄m̄ annú ñifɔ aburɛ. Lá ɲu yi mɛ a l̄ɛ nd̄i'í ma j̄ú ɲkii mm̄risɛ ni bɛ b̄i mo'c mɛ bi kii ɲka nlɛɛ aa, bi ka yi twonɲ yi ni ɲu yi ɲwɛ a m̄m̄ annú ñifɔ aburɛ.

20 “Mɛ swon a mbo bù mɛ, mbɛ innú juu tsuu tsinɛ i tsyatɛ j̄i ɲḡɔɲ̄nd̄i'í n̄ɔɲsɛ bo b̄i j̄i baFarisai, bɛɛ bon kaa ni ka yi wa'á a mum annú ñifɔ aburɛ kuu.

Annú ñlonɲ alwintɔɲ bo ñzwitɛ ɲu

21 “Nì yu'u mɛ bi le si swonɲ a mbo bɛ a mb̄ii mɛ, ‘Tsee ɲu zwitɛ; ɲu yi mɛ à ghírɛ ma la aa bi ka l̄ɔgɛ yi gh̄ɛɛ ni ghu a nd̄antsò'òtɛ m̄isa'á.’

22 Lá, mɛ swonɲ a mbo bù mɛ, ‘N̄u yi mɛ à lwisɛ nton a n̄ú ñd̄im yi aa,* a bon mɛ b̄i n̄iɲ isa'a ghu n̄ú.’ N̄u yi mɛ à twonɲ nd̄im yi ní àtirɛ aa, a bon mɛ b̄i l̄ɔgɛ ɲgh̄ɛɛ ni ghu a nsi ɲḡɔɲ̄nsa'a m̄isa'á. N̄u yi mɛ twonɲ nd̄im yi ní àj̄ɲ̄ntɛ ayoo d̄àɲɛ d̄àɲɛ aa, a ku'unɛ mɛ tá bi ma'a yi a mum mo'c ti m̄ɛ.*

23 “Mbɛ ò yi n̄zi ní ɲjoo mmà'anwì jo a nsi n̄ikentɛ ni mo'c ni mmà'a Nwì, ɲwa'atɛ mɛ ò f̄ansɛ annú a mbo ñd̄im ghò,

24 ò ma'atɛ ɲjoo mmà'anwì jya wa mb̄ɛ n̄ikentɛ ni mo'c, mfoo ɲgh̄ɛɛ bù nd̄im ghò wa m̄ɔɲsɛ annú ya, m̄bon tá ò zi mfa njoo mmà'anwì jo j̄yá.

25 “Mbɛ ɲu yi à n̄iɲ isa'a a nu wò a l̄ɔgɛ gho ɲka ɲghɛɛ ni wò a korɛ, ò swon bu yu m̄ɔɲsɛ isa'a wa a m̄ɔɲj̄i m̄bon gh̄ɛɛ kuu wá korɛ; ñlon mɛ bu yu bɛ gh̄ɛɛ kuu ghu, bon à ka gh̄ɛɛ fa gho a mbo ɲḡɔɲ̄nsa'a m̄isa'a tá à tigɛ mfa gho a mbó ɲḡɔɲ̄mbɛ àtsɔɲɛ tá à gh̄ɛɛ n̄niɲɛ gho a atsanɲ.

26 Mɛ swon tsi'í annú n̄iɲkon a mbo wò mɛ ò bɛ kuu wa atsan bon ò ka tigɛ tswe ghu i ywe'e a noò yi ò ka yi m̄ɔɲsɛ tu ɲkabɛ yi mɛ ò tswa n̄i ghu aa tsi'í ñtsim, i sigɛ ywe'e ní ànini yi a lwi'í aà.”

Annú ñlonɲ annú m̄aghàbɛ

27 “Nì le nyu'u bi swon a mb̄ii mɛ, ‘Tsee annú m̄aghàbɛ ghírɛ.’

* 5:22 ɲɲwà'anɛ j̄i mo'c i kù'ùsɛ a yuà annú mɛ, “Ti gh̄ɛ mɛ à ghírɛ annú tsu aa” * 5:22 “Raca” à ni n̄ighàà ni baGrikia (m̄bɛgítɛ)

²⁸ Lâ mè swõŋ a mbo bù mæ, ñu yïi mæ à lèntæ mǎŋgyè ñy'ætæ yi aa, à ghìrè mæ annũ mǎghàbè bo yu a múm ñtïi yu.

²⁹ Maa ajàn ñbè ñlî'i no nî mà'à à ñi ghìrè mæ tâ ò wo a múm innũ jî bi, ò twe'è ñme'e! A boŋ mæ tâ ò bwe adigè nú yo yï mo'c ntsyatè mæ tâ bi yi mmà'a ibiïnú gho tsim a mum mo'c Satan.*

³⁰ Mbè abò yo yï mà'à a ghìrè mæ tâ ò wo a múm innũ jî bi, ò kwyè ñme'e! A boŋ mæ tâ ò bwe ñikwèè no nî mo'c ntsyatè mæ tâ bi yi mmà'a ibiï nú gho tsim a mum mo'c Satan.

Annũ nsà'a ñy'ò

(Mt. 19.19; Mk. 10.11-12; Lk. 16.18)

³¹ "Bi le swonŋ mæ, 'Ñu yïi à fi'i ñgwè yï a nda yu aa, tâ à yè mæ yu fa àŋwà'ànǎ nsà'ànè ñy'ò'c ghu mbó.'

³² Lâ, mè swõŋ a mbo bù mæ, ñbè ñu a fi'i ñgwè yï a nda yu, ntsuu ñloŋ aa annũ atsùurè bè, bæè boŋ à ghìrè aa mæ tâ à tigè mǎŋgyà àjìrè; ñumbàŋnè yï à y'ò'c yi aa, a ghìrè aa annũ mǎghàbè bo mǎŋgyè ma wá.

Annũ ñloŋè annũ ñka ñkàà

³³ "Ñi le yu'u mæ bi le si swonŋ a mbïi mæ, 'Ñi tsuu ki kàà annũ a mbwe'esè bè, lâ ñbè ò te'e ñkaa a mbo Mmà'àmbi mæ ò ka ghìrè annũ, ò ghìrè annũ ma yá.'

³⁴ La mè swõŋ a mbo bù mæ, ñi te'e tsuu burè ki kaa kàà. Ñi yi ti kà'a annũ ñi tsuu ki kàà. Ñi tsee nî àbùrè kàà, ñloŋ mæ àa adigè yïi mæ àbèrè Nwî a tswe ghu aà;

³⁵ kè a nsyè, ñloŋ mæ àa adigè yïi mæ Nwî a tetè mǎkòrè mi ghu aà; kè nî Yerusalem, ñloŋ mæ àa ñj'ò'c àla'a Mfò yï ñwè aà.

³⁶ Nî tsee ki kàà nî àtù yuu, ñloŋ mæ kaa mbè ñi wa'á inùŋ yï ñfù'ù kè yï ñfii ghìrè aà.

³⁷ Tâ annũ yïi mæ ñi ka ki swonŋ aa tâ bè tsi'i 'ìŋŋè' kè 'ŋŋanŋ'; annũ yi dàŋ yï ñi bù ñswonŋ aa a tigè ñlo aa a mbo ñu yï mbi wá.

Annũ ñloŋè annũ ñkwi'inè ànnũ yï bi

(Lk. 6.29-30)

³⁸ "Ñi le nyu'u mæ bi le nswonŋ mæ, 'Ñlî'i a atu ñlî'i, bo bi ñisòŋè a atu ñisòŋè.'

³⁹ La mè swõŋè a mbo bù mæ, tsuu ibi yïi ñu yï mbi a ghìrè a nu bù ki tuu. Lâ ñbè ñu a fèè ñgha'à no ñi abò mà'à, ò bæŋkè ñi mo'c mfa ghu mbó.

⁴⁰ Mbè ñu a loo gho ñi isa'a ñka ñloo mæ yu kwèrè ats'è yo yï mà'à, ò kî ñfa akutè yo ghu mbó.

⁴¹ Mbè ñu a gaansè gho mæ tâ ò kwetè yi tá bu yo ghèè malè yï ñfùurè, ò bii bu yu bǎŋnè ñghèè bi baà.

⁴² Mbè ñu a yi ñloo ayoo a mbo wò, ò fà, ñtsee tuu a ntsò'osè ñu ñi àyoò.

Annũ a ñka ñkõŋ ñgàŋ kibàà

(Lk. 6.27-28,32-36)

⁴³ "Ñi le nyu'u bi swonŋ mæ, 'Ka kòŋè a ndim ghò, ñka mbaa ñgàŋkibàà ghò.'

⁴⁴ La mè swõŋè a mbo bù mæ, ñi ka ñkõŋ ñgàŋkibàà juu, ñka ntsa'atè ñi Nwî a atu bè bii bi tso'c akòrè yuu aa,

⁴⁵ tâ tigè bè boo bi Taà ghùu yï à tswe a aburè aà; ñloŋ mæ a ghìrè ñinòò yï a tá ñi a atu bè bi bi bo bi bi siginè, ñghìrè ñbèŋ i loò ñi bè bii annũ yaa a tsinè aa bo bi bii annũ yaa si tsinè aà.

⁴⁶ Mbè ñi ka ñkõŋ aa tsi'i bè bii bi kòŋè ghuu aa, boŋ mbè Nwî a bú ñtsò'c ifà'à ghuu aa a ya aa è? Tsi'i ñgǎŋkwèrè bítax, bi si ma mùu ajàn ghìrè aa è?

⁴⁷ "Mbè ñi ka ntwonŋè aa tsi'i boo bi maà buu, boŋ kwensè ñi annũ yïi ñi ghìrè aa à ñi àkè aa è? Tsi'i bítizi Nwî, bi si maa ajàn kii ñghìrè aa è?

⁴⁸ "Ñi ghìrè tâ innũ juu i boŋ mǎŋsè tsi'i àjàn mæ Taà ghuu a aburè à bõŋ mǎŋsè aà."

6

Ìnnũ ñloŋ ñghìrè ibòŋè

¹ "Ñi ka ntsyesè ghuu ntsuu innũ jii mæ i tsinè aa a nsi mi'i bè ki ghìrè bè mæ tâ bi ka nyè ghuu. Ñloŋ mæ ñi bè ki ghìrè maa ajàn boŋ kaa ñi ka wa'á mitsò'onè mi ifà'à a mbo Taà ghùu yïi à tswe a aburè aa kwèrè.

* 5:29 Mo'c Satan, "Gehenna" a ñi ñghàà ñi baGrikia, a bè àdigè mo'c ti mè.

² “Maa ajàn, nì yi ti fa ayoo a mbo ñgàñêfùmè nì tsuu ntàñ ki tɔñ, tsi'í tsò ajàn mè ñgàñabagilè ì ghìrè a ndaṅghotè bo bì a nì mímfàñnè mè tá bì ka ṅgha'asè waa aà. Mè swòṅè a mbo bù tsi'í annù ñìkoṅ mè bo kwèrè mé mitsò'ònè mi ifà'á myaa mitsimè.

³ Lá nì yi mbàñnè ti fa ayoo a mbo ñgàñêfùmè, nì tsuu ghìrè mè tá àbò yuu yí ñkwàbè à zi ayoo yii mè àbo yí mà'á a tugitè aà.

⁴ Tá tá ñjoo jya mè nì fa aa tá ì tswè a alò'òsè, boṅ Taà ghùu yii mè a yè idigè a alò'òsè aa, à ka tso'ò ifà'á ghùu.

Annù ñloṅ annù ntsà'atè Nwí

(Lk. 11.2-4)

⁵ “Nì yi ti tsà'atè Nwí, nì tsuu bə tsi'í tsò ñgàñabagilè mè bo kòṅ mè bo ki biinè təè nì a ndaṅghotè kè a mbèè mímfàñnè mè bə ka nyè waa aà. Mè swòṅè a mbo bù tsi'í annù ñìkoṅ mè bo kwèrè mé mitsò'ònè myaa.

⁶ Lá nì yi mbàñnè ti tsà'atè Nwí, nì kuu ṅghèè a mùm ñja'á ñda bù, ñtsetè abà'á, m̀bu'u mbo a mbo Taà ghùu yii à tswè alò'òsè aa, boṅ Taà ghùu yii a yè idigè a alò'òsè aa, à ka tso'ò ifà'á ghùu.

⁷ “Nì yi ti tsà'atè Nwí, nì tsuu bu'usè ki ghàà mighàà bə àdàṅè dàṅè tsi'í tsò ajàn yii mè bitizi Nwí bì ghìrè aà. Nloṅ mè bo wa'atè nì mè Nwìṅgòṅ à ka yu'u niyè'è nyaa ì yòṅè aa mighàà mya mi ghà'á ṅgha'a.

⁸ Nì tsuu tsò bo bə, ñloṅ mè Taà ghùu à zi ñjoo jya jii mè nì boṅè aa mbòṅ tá nì ka mbetè.

⁹ Nì tigè ṅka ntsa'atè Nwí aa laà mè:

Taà yi'í a aburè,

ghìrè tá bì ka ṅgha'asè Hkùm ghò.

¹⁰ Tá annù ñifò yo à zi,

Ta bānsye aa nyu'u ndi'ì jo tsò bāburè.

¹¹ Fa miji mii mè mi ku'unə a mbo bi'í sii aà.*

¹² Li'ine ifansennù ji'í a ajàn mè bi'í kii ni'ine nì jì bə bii bì fānsè a nu bi'í aà.

¹³ Ntsuu bii bi'í kwo a ṅkàrè Satan bə. Lá yweensè yi'í nì innù jì bī.*

¹⁴ “Nloṅ mè nì bə ki li'ine ifansennù bə, bəè boṅ Taà ghùu yii à tswè a aburè aa à ka kii li'ine juu.

¹⁵ Lá mbə nì tsuu ifansennù bə ki li'ine bəè boṅ kaa Taà ghùu kaa à ka wa'á juu ka ni'ine.

Annù ñloṅ annù nsi'isè ibii nu ti jì

¹⁶ “Nì yi ti si'isè ibiinú ghùu ti jì, nì tsuu ki jəṅnè tsi'í tsò ñgàñabagilè ñloṅ mè bo tsuṅ mĩnsi myaa mè tá bə ka nyè mè bo si'isè ibii nú waa ti jì. Mè swòṅè a mbo bù tsi'í annù ñìkoṅ mè bo kwèrè mé mitsò'ònè mi ifa'á myaa mitsimè.

¹⁷ Lá nì yi mbàñnè ti si'isè ibii nú ghùu ti jì, nì ka nsi'itè mĩnsi tswè nyo'ò,

¹⁸ tá bə tsee yè mè nì si'isè ibiinú ghùu ti jì. Tá Taà ghùu yii à tswè alò'òsè aa, tá yè. Boṅ Taà ghùu wa mè a yè idigè a alò'òsè aa, à ka tso'ò ifà'á ghùu.

Afù'ù a aburè

(Lk. 12.33-34)

¹⁹ “Nì tsuu afù'ù yuu a ità fàa nsye ki lèè, a adigè yii mè mbə ñsègè ì kurè kè ñtsèbè ì kò, kè biyèrè bəgè nyèrè aà.

²⁰ Nì baṅnè ṅka nlèè afù'ù yuu bə a atà aburè, a adigè yii mè mbə ñsègè ì wa'á kurè, kaa ñtsèbè wa'á kì ṅko, kaa biyèrè wa'á kì mbəgè nyèrè.

²¹ Nloṅ mè adigè yii mè afù'ù yo a tswè ghu aa, ñti'ì gho ì ka kii tswè aa ghu.

Ñkà'a ibii nú.

(Lk. 11.34-36)

²² “Nli'í no laa mbə lám ibiinú ghò. Nli'í no bə tswè siginè, bəè boṅ mbii nú yò ntsim ì luu nì ṅkà'á.

²³ Lá nli'í mo bə tsuu ì siginè tswè boṅ mbii nú yò ntsim ì luu nì mfi'ì idigè. Mbə ṅkà'á yii mè ì tswè a nu bù aa ì bə mfi'ì idigè bəè boṅ à nì mfi'ì idigè yí ñswèrè ñswèrè.

Nwìṅgòṅ bo bì ñjoo

(Lk. 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Kaa mbə ñu à wa'á a mbo bità bì afà'á bi baa ka mfa'a; ñloṅ mè à ka bàà yi mò'ò ì bāñnè kòṅ yí mò'ò; kè a ká mfa'a a mbo yí mò'ò nì ñti'ì yi tsim, mbəñnè ntsa'a nì yí mò'ò. Kaa mbə ò wa'á a mbo Nwí bo bì a mbò ṅkabè ka mfa'a.”

* 6:11 Kè àbaa yii bi'í ka ló jì a yoo aà. * 6:13 Kè ñgàñmbù'ù innù jì bì wá.

²⁵ “Ma mùu ajàṅ, mē tīgè òswoṅ a mbo bù mē nì tsuu innù ki wa'a nloṅ ntswētṛi yùù, mē nì ka jì aa àkè, kè no aa àkè lè, kè òlòṅ ibiṅù ghuu, mē nì ka wē'e aa àkè lè. Ntswē òtṛi yùù, ì sī miji tsyatè aa è? Mibḥminù muu mi wa'a ìtsè'è ki ntsyatè aa è?”

²⁶ Nì lentè bḥsiṅ bì bì dārè a ndòṅ aa. Kaa bì sī waa njoo bwe'e, kaa wa'a kḥi mfu'u nḥèè nì a ta. Lá Taà ghùù yì à tswe a aburè aa, a jē'e nì waa. Ndùù ghuu ì sī ì waa tsyatè aa è?”

²⁷ Mbè òù nḥù ghùù yì tsù a ku'ùsè mùbàṅtè a nì ntswētṛi* yì òlòṅ mē a wa'a innù aa è?”

²⁸ Nì wa'a nì innù òlòṅ ìtsè'è aa aya aa è? Nì lentè ìbw'ì ṅgèè jì ì kwe a ṅgèè aa. Kaa ì sī nwùgìṅ, kaa kḥi nì àsìsì kḥi mba'a.

²⁹ Mē swòṅ a mbo bù mē tsi'ì mḥò Solomon, a mum nìgha'a ì nì nì tsiṁ, kaa ì lè ṅkḥi'ì atsè'è yì tsu wē'e tã à boṅ mbè tsi'ì tsó jyaa.

³⁰ Lá mbè Nwḥḡḡḡ a ka nwē'e ìtsè'è a nú ṅgèè a itu mḥnta'a, yì mē ì kwe sī a lo tì bē a yoo bì tó à abu aa, boṅ mbè a kḥi'ì ìtsè'è a nu bù naṅsè ḡwē'e ntsyatè aa è? Abiṅtḥi yuu a kē'è bì laa aa a ya è?”

³¹ Ma mùu ajàṅ, a ku'unè mē nì tsuu innù ki wa'a, ì betè nì mē, 'Bì'ì ka jì aa àkè, kè bì'ì ka no aa àkè, kè bì'ì ka wē'e aa àkè lè?”

³² Nloṅ mē bḥtḥi Nwì bì lḥò ma jù ḡjoo tsiṁ; lá Taà ghùù a aburè à zì mē nì boṅ njoo mà jù tsi'ì tsiṁ.

³³ Lá tã nì foo ṅka nḥoo bē ànnù nḥò Nwì bo bì ànnù yì yì mē a tsiṁ aa, boṅ ì ka kḥi fa njoo mà jù tsi'ì tsiṁ a mbo bù.

³⁴ “Ma mùu ajàṅ, nì tsuu innù ki wa'a nloṅ annù ayoo bē, òlòṅ mē iyòò ka lḥ tswe nì ì jì innù. Tã ḡḡi'ì yì sī tã ì ku'unè sīi.”

7

Annù ṅka ntwi mḥò'ò mi bē bḥi mḥò'ò

(Lk. 6.37-38,41-42)

¹ “Tsuu mḥò'ò mi bē kḥi tḥi tã bì tsuu mo ì kḥi tḥi.

² Nloṅ mē ajàṅ yì mē o tḥi mḥò'ò mi bē aa, à nì ajàṅ yì mē bì ka yì kḥi tḥi mḥ. Fìgè yì mē o fa nì a mbo bē aa, à nì fìgè yì bì ka kḥi fa nì a mbo wò aa.

³ A ḡhìrè àkè mē ò ka nyè nì abà'a ati yì mē a tswe nḥi'ì ndḥm ḡhò kaa ṅkḥi'ì nì koonè yì mē à tswe a nḥi'ì wò aa yè aa è?”

⁴ Kè mbè ò tsiṁ aa la nswòṅ a mbo ndḥm ḡhò mē, ‘Zì ta mē fì'ì abà'a ati a nḥi'ì wò’, mē koonè à bāṅṅè ntswe a nḥi'ì wò aa è?”

⁵ Wò ḡḡḡḡḡḡḡ, foo ntyà mbḥi mḥi'ì koonè wa a nḥi'ì wò, boṅ ò ka naṅsè yè abà'a ati ya a nḥi'ì ndḥm ḡhò ì fì'ì.

⁶ “Nì tsuu njoo jì ì laa mḥnsè aa a mbò mḥu ki fa boṅ ì ka bḥṅkè ì wò a nu bù. Nì tsuu njoo atḥndùù juu a mbo bḥkwinyàm ki fa boṅ bì ka nḥtè ì ta ḡḡi'ì ghu.

Mbetè, òlòò bḥ ḡkwèntè

(Lk. 11.9-13)

⁷ “Nì ka mbetè boṅ bì ka ki fa a mbo bù. Nì ka nḥoo boṅ nì ka yè. Nì ka ḡkwèntè boṅ bì ka ḡa'a a mbo bù.

⁸ Nloṅ mē òù ntsḥm yì a betè aa, a kwèrè, òù ntsḥm yì a kḥi nḥoo aa, a yè. Nù yì mē a kwèntè aa, bì kḥi ḡḡa'a ghu mbò.

⁹ Kè à nì mḥuu ḡḡ ghuu yì mē à tswe a atḥtḥi bù mē mbè mú yì à betè yì mē tã à fa abaa a mbo yu a bāṅṅè mḥa bē ḡḡ'ò ghu mbo aa è?”

¹⁰ Kè bēc mē a betè yì mē à fa fibwè a mbo yu a bāṅṅè mḥa bē no aa è?”

¹¹ Mbè bù bì mē nì nì ḡḡḡḡḡḡḡ innù jì bì, nì zì ajàṅ mē mbè nì ka mḥa njoo jì sigḥnè a mbo bḥò buu, boṅ mbè Taà ghùù yì à tswe aburè aa a kḥi'ì njoo jì sigḥnè a mbo bē bì mē bì betè aa ka mḥa aa mē akè aa è?”

¹² “Ka ḡḡḡḡḡḡ a nu bē ì innù jya jì mē o kḥḡè mē bì ka ḡḡḡḡḡḡ a nu wò aa. Nloṅ mē àà ànnù yì mē nḥḡsè bo bì nìghàà nì ḡḡḡḡntoo Nwì swòṅ aa a yulà.

Ntsù ṅkya yì kèḡè

(Lk. 13.24)

¹³ “Nì tsiṁ nì ntsù ṅkya yì kèḡè wa ṅkuu, nloṅ mē ntsù ṅkya mà wa ì jwaanè ntè, mḥḡḡi yì a kḥi mḥwaatè, ì ḡḡèè aa a ntsù nḥwo nì nḥw'ì ḡḡḡḡ, bē kḥi nḥzu nyonḡ ghu ḡḡḡa'a.

¹⁴ Lá ntsù ṅkya yì mē ì ḡḡè a mḥm ntswētṛi aa ì kē'è; mḥḡḡi yì mē a kḥi ḡḡḡè ghu aa a tsiṁḡ, a bē tsi'ì mḥbḥmtè bē mē mbè bì yè.

* 6:27 Kè a nì nḥà'atè yì.

Ati bo fntâ fi

(Lk. 6.43-44)

¹⁵ “Nî ka ntsyesə ghuu nî ñgǎñntoo Nwî ñbwe'esə, jii i zî a mbo bù ñma'a ngùù ñbînjǎrə a nu bo, lâ ñbanǎnə mbə naǎngwyè mǎtsə'ə aà.

¹⁶ Wa nî ka yî zi waa aa a ñjîm mîntâ myaa. Mbê àtî ñjôn ñjôn a koonə manǎgòlè aa e? Kê ñtsîbînjôn i koonə àjòò aa e?

¹⁷ Wa àtî yî sigînə a koonə aa mîntâ mî sigînə, àtî yî bi a ñkoonə aa mîntâ mî bî.

¹⁸ Kaa mbê àtî yî sigînə a kî'î yî mîntâ mî bî koonə. Kaa yî bi a wa'á mîntâ mî sigînə kî ñkoonə.

¹⁹ Àtî tsîm yîi kaa a si mîntâ mî sigînə koonə aa, bi wà ñma'a a mum mo'ò.

²⁰ Wa nî ka yî kî zi waa i yònə aa a ñjîm mîntâ myaa.

Annù ñlon bê bîi bi bwe'esə ibîinù waa aà

(Lk. 13.25-27)

²¹ “Kaa à si ñù ñtsîm yîi mə a twoŋə nàa mə, ‘Mmà'àmbî, Mmà'àmbî', aa bə mə à ka yî kuu a múm annù ñfò aburə. A ka yî kuu tsi'î bə bîi mə bî ghîrə annù yîi mə Taà ghà a aburə a lòò aà.

²² A ka yî bə wa ñjwî ñtsò'òtə mîsa'a, tá bə bî ghà'atə zi nswon a mbo mə mə, ‘Mmà'àmbî, Mmà'àmbî, bî'î le si swon ntoo yî ñsigînə nî ñkúm gho, mfi'î nî izwî jî bî nî ñkúm gho, ñkîi ñghîrə nî ñnnù jî yéyerə jî ghà'atə nî ñkúm gho.’

²³ Tá mə swon a mbo bo nî ñsi nî ñsi mə, ‘Wa mə le wa'á ghuu zî. Nî lo ghuu a mbèc mə ñghec mba a ñgǎñghîrə ñnnù jî bî!’

Bîbòò bi nda bi baà

(Lk. 6.47-49)

²⁴ “Ñù ñtsîm yîi a yu'u mîghàà ma mù mfa nî mu aa, à bə aa tsi'î tsò ñù mǎtsyè yîi mə à bòò ndá yî a atù aláñsə ñgò'ò;

²⁵ bɛc mbəŋ i zi nloo, ñkî i luu, áfisə a kî ntsya ntu mnda ya, kaa i kî'î yî wò, ñlon mə à le mbòò a atu aláñsə ñgò'ò aà.

²⁶ Lá ñù yîi mə a yu'u mîghàa ma mú kaa wa'á nî mu fa'a aa, à bə aa tsi'î tsò àjîntə ñù yîi mə à le ghîrə ndá yî a atù àwàñə.

²⁷ Nòò yîi mbəŋ i le nloo, mîñkî luuñkə, à fisə a kî ñtsya ntumə nî nda ya aa, i wò tsi'î nî ñiwò nî wè.”

Adà'a Yesu

(Mk. 1.21-22)

²⁸ Nòò yîi Yesu à le mmǎñsə a nswon ma jù ñnnù aa, ñkùrə nnòò bə wa i yerə àjàn yîi mə à le si dî'î annù Nwî aa,

²⁹ Nlon mə à le si dî'î waa aa tsò ñù yîi à tswe nî àdà'á, kaa wa'á aa tsi'î tsò ñgǎñndî'î nòñsə jyaa dî'î bə.

8

Ajàñ yîi mə Yesu à le ñghùrə ñù àkîkwen aà

(Mk. 1.40-45; Lk. 5.12-16)

¹ Yesu à lò mə wa atu nta'a nsigə mábém ñnnòò i yonə yi.

² Ñù àkîkwen yî mò'ò à le ñkî nzi ntsî'î yî, nswetə mîku'utə mî ghu nsi, ñswon mə, “Mmà'àmbî, ò bə kǎŋ, boŋ ò ghîrə nú yà i laà.”

³ Yesu a nàsə àbò yî mməontə yi ghu, ñswon ghu mbo mə, “Mə kòñə, tá nú yò laa.” Akîkwen ya a le kî mburə ñghesə nsigə ghu nu, a laà.

⁴ Yesu a tîgə ñswon ghu mbo mə, “Yê, ò ghec, ò tsuu annù tsu a mbo ñù ló swonə, la mbǎñnə ñghec ndî'î ibîi nú gho a mbò ñgǎñmà'anwî, ñkî mfa ayoo mma'anwî yîi mə Moses à le lèè aa, tá dî'î a mbo bə mə nú yò i laà mə.”

Ajàñ yîi mə Yesu à le ñghùrə ñgàñfà'á àtu bisogyè ñkhî ñù baRoma aà

(Lk. 7.1-10)

⁵ Nòò yîi mə Yesu à le ñghèè ñkuu a Kapernaum aa, àtu bisogyè ñkhî a le nzi ntsî'î yî, mbu'u mbo ghu mbo mə à kwetə yi.

⁶ Nswon mə, “Mmà'àmbî, ñghòò bwentə a ñgàñfà'á ghà, à nònə a ndá tsi'î nî ñgî'î.”

⁷ Yesu a tîgə ñswon mə, “Wa mə ka zî i ghùrə yi.”

⁸ Atu bisogyè ya a kwi'î mə, “Mmà'àmbî, kaa mə sî ku'unə mə mbə ò zî ñkuu a nda mə; lá, ghènsə ñghàà tsi'î ñghàà nî fùurə boŋ ñgàñfà'á ghà ghú à ka tii.

⁹ Nlon mə mə laa mbə ñù, ñtswe nî bə bîi mə bî tswe nî àdà'a a atu mə ñsa'a nî ghà, mə kî ñtswe nî àdà'a a atu bisogyè bîi mə mə sa'a aà: Mə bə swon nî yî mò'ò mə, ‘Ghèè!’,

boŋ à ghèê; mē ki nswonj ni yī mò'ò mē, 'Zi!' a kī ñzi; Bεε mē ki nswonj a mbo àbù'ú ya mē 'Ghìrē yulà ànnù!' a kī ñghìrē."

¹⁰ Yesu à yù'ù mē ànnù ya yī mē à le nswonj aa, nyerē, nswonj a mbo bè bya mē bi le si yòŋè nii aa mē, "Mē swonj tsi'i annù ñŋkonj a mbo bù mē, tsi'i a ala'a baIsraēl, kaa mē lēè ñki'i abəŋə abiintii mà yù yē.

¹¹ Mē swonj a mbo bù mē bè bi ghà'àtè ka yī lò a mbi nsà'a nòò, ni a mbi ntso nòò, i zī tswe a atu atetè bo bi Abraham, Isaac, ni Yakob wa a múm annù ñifò aburē,

¹² là tá bi banjə mmè'e bibonj bi annù ñifò Nwī a múm mfií ìdìgè a abεε; tá bo tigē nyə'ə ghu ñkurē ní mīsòŋə myaa."

¹³ Yesu a tigē m̀bu nswonj a mbo atu b̀sogye ya mē, "Ka ñghèê; wa ànnù ya mē ò b̀i aa a ka ghìrē ñgàŋàfà'á ghò wá." Ñgàŋàfà'á yī wa à le ñki ntii tsi'i maa noò.

Ajàŋ yīi bi le mbù ñghurə bə bi ghà'àtè aà

(Mk. 1.29-30; Lk. 4.38-41)

¹⁴ Yesu à le ñghèê ñkuu a nda Peta ñyē nòŋsē yī a nòŋ ñghoò ni fibà.

¹⁵ A ghensə àbò yi mmòontə ghu, fibà wa a ma'àtə yi, a biinè ñtigē nloò mijj mfa a mbo bo bo jī.

¹⁶ A bè mē a noò ñkwèfò bi zī ni bè bi ghà'àtè bii mē izwī jī bi i le ntswe a nu bo aà. Yesu a ghèsè ñghaa ñghàà ní fùurè ñfurē izwī jya, ñki ñghurē bè bitsim bii bi le si ghòò aà.

¹⁷ A le ghìrē ma yù ànnù aa a lwensə ànnù yī mē ñgàŋntoò Nwī Yesaiah à le nswonj aa mē,

"A le ñkwerə ìlò'ò jì'inè ñki be'e mighòò mi'inè mitsimè."

Annù bə bi baa bii bi le si lòò a ñka nyonjə Yesu aà

(Lk. 9.57-62)

¹⁸ Ajàŋ mē Yesu à le nyē m̀nòò mí ghà'à ñgha'a mii mē mi le karisə yi aa, ñswonj a mbo ñgàŋyogónnù jī mē tá bi too ñghεε wa ñjii àtsùm yī mò'ò.

¹⁹ Ñgàŋndi'i nòŋsə yī mò'ò, à le nzi ñswonj ghu mbo mē, "Ndi'innù, mē ka ki yòŋè ní gho a ní ñgòŋ ìdìgè tsim jii mē o ghèè ghu aà."

²⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mē, "Itsò i tswe ní m̀mborə myaa, bisij kī ñstwe ní ndá jyaa; la kaa Mu Nù à si ní àdìgè yī mē mbə a nòŋsə àtú yi ghu mm̄intə aa tswé."

²¹ Ñgàŋyogónnù yī yī mò'ò à le ñki nswonj ghu mbo mē, "Mmà'àmbi, lèò tá mē bii ñghèè m̄foo ntwinjə taà ya'a."

²² La Yesu a swonj ghu mbo mē, "Zi ñka nyonjə nàà, m̀ma'atə tá biku ka ntwinj bikù bi bə byaa."

Ajàŋ yīi mē Yesu à le ñghìrə afisə a bɔrə aà

(Mk. 4.35-41; Lk. 8.22-25)

²³ Yesu à le ñtigē ñkuu a múm àkànu'u, ñgàŋyogónnù jī jya i kī ñyonjə yi ñkuu ghu.

²⁴ Bo kà mē aa ñghεε, àfisə yī tti a le ñghèsə m̀be'enə ñka ntswa ya múm ñki. Ikàŋə ñki i tumè ní àkànu'u ya a tigē nloò ní m̀bwe wa múm ñki. La Yesu à le mbàŋnè ñnɔŋ mbwii.

²⁵ Bi le ñghèè ñtsigìtə yi nswonj mē, "Yweensə yi'i, Mmà'àmbi; wa bi'i tigē ntswe aa a ntsu ní wò."

²⁶ Yesu a kwi'i mē, "Ni nanjə m̀bo'ò aa àkè laà aa ε? Abiintii yuu a kə'ə bi laa a ya aa ε?" A le ñtigē mb̄inə, ñwenə afisə ya bo bi ikàŋnə ñki jya, ìdìgè i m̀bɔrə mē tük ñtigē ñghεε ni mē swee.

²⁷ Bè bitsim le nyerə ñtigē nswonjə ni mē, "Aà m̀buu ñu akə à ghuà aa ε? Tsi'i àfisə bo bi ikàŋnə ñki i yu'unè nii aa ε?"

Ajàŋ mē Yesu à le ñghùrə bə bi baa bii bi le ntswe ní bìdemon aà.

(Mk. 5.1-20; Lk. 8.28-34)

²⁸ Yesu à tòò mē atsum ya, m̀fε'ε a ala'a Gadara m̀bàŋnè jī baa jii mē bìdemon le ntswe a ito'ò bo aa, bi lò a itu misyè ñzi ntisi'i yi. Bè ma bú le ntsə'ə si'i ñghìrə mē tá ñu tsee maa m̀anji ki tsya.

²⁹ Bo ghèsè mē ñyē Yesu aa, ñka ntɔŋnə nswonjə ni mē, "Bi'inè tswe aa ní àkə aa ε, a Mu Nwī? O zī faa mē o zī nnij ñgi'i a nu bi'i tighè nòò à kù'ù aa ε?"

³⁰ Akàrə bìkwinyàm a le ntswe maa mbèè àdìgè ñjī.

³¹ Bìdemon bya bi tigē m̀bu'u mbo a mbo Yesu mē, "M̀bè ò ka mfi'i yi'i, ò toò yi'i bi'i ghεε ñkuu a nu àkàrə bìkwinyàm yī."

³² Yesu a swonj a mbo bo mē, "Ni ghεε." Bo le m̀fε'ε ñghεε ñkuu a nu àkàrə bìkwinyàm yà tsim, a ju'ù ñsigè mbaa yá; ñtigē ñkonj wa a múm ñki.

³³ Bè bii bi le si be bîkwiŋyàm bya aa, bi le nlò ñkhè ñkuu wa nǝ'ò àla'à ñtigè nswon innù tsim bo bi ànnù yii a le mfe'è a nu bè bya bi baà.

³⁴ Bè bitsim le mfe'è wa nǝ'ò àla'a nzi ñtsi'i Yesu. Bo yê mê yi aa mbu'u mbo ghu mbo mæ tá à ma'atè mbù'ù àla'à yàà ya mburè ñghèe yi tá àgha'a sa'a.

9

Ajàn mæ Yesu à le ñghùrè mbwenkè aà

(Mk. 2.1-12; Lk. 5.17-26)

¹ Yesu à le ñkuu a múm àkànu'u ntoo ñghèe a nǝ'ò àla'a bo.

² Bè le mbè'e a mbwenkè yi mò'ò nî ìkùú yi nzi nî ghu ghu mbo. Yesu, à yè mæ abiintii yaa, nswonè a mbo mbwenkè wa mæ, "Tswa ntii gho mbá mú ghà; wa bi li'inè mæ ibí ghó."

³ Ngáñndi'i nõnşè jya ji mò'ò i yu'u nswon bo ni bo mæ, "Mbá ghú a bègìtè aa Nwí."

⁴ Yesu à le nzi annù yii mæ bo le si mòòntè aa nswon mæ, "Nî mòòntè iján innù jì bi juà a múm mântii bù aa a ya aa è?"

⁵ A wanşè aa a swon mæ, 'Bi li'í mæ ifansennù jo,' kè a nswon mæ, 'Bìnnè ñka ntèè ghèè aa è?'

⁶ "Lá mè ka dì'i a mbo bù mæ Mu Nù à tswè nî adà'à fàa atu nşye a li'inè ibí." A tigè mbu nswon a mbò mbwenkè wa mæ, "Bìnnè mbè'e ìkuú gho ñghèè gho a ndùgè."

⁷ A le mbìnnè ñghèe yi a ndùgè yu.

⁸ Aján yii mæ nnòò bè bya le nyè laà aa, bo le mò'ò, ñtigè ñgha'asè nî Nwí, nlon mæ à fá àjànè ada'a ma ya a mbo bè aà.

Ajàn yii mæ Yesu à le ntwonè Mateo aà

(Mk. 2.13-17; Lk. 5.27-32)

⁹ Yesu à lò mæ maa adigè ñka nşya, nyè Mateo, nù ñkwèrè bitax a tswè a ndáf'a yu. A swon ghu mbo mæ, "Ka nyòñè nàà." A le mbìnnè ñyonè yi.

¹⁰ Yesu à ghèè mæ ñtswe ñka ñji a nda Mateo, ñgáñkwèrè bitax jì ghà'àtè bo bi ñgáñghirè innù jì bi i zì ñtswe bo bi Yesu nî ñgáñyègènnù ji wa atu atetè.

¹¹ Bafarisai yè mè aa, mbetè ñgáñyègènnù ji mæ, "Ndi'innù ghùù a ji bo bi ñgáñkwèrè bitax ni bè bí bi aa a ya?"

¹² Yesu a yu'u, nswon a mbo bo mæ, "Kaa bè bii mæ bi tswè bitii aa si dokta lóo, lá a lòo ñgáñmighòò.

¹³ "Lá nî ghèe nlòò ñji'í ñighàà nî Nwí nya mæ nî swon mæ: 'Mè lòò aa annù ñko mliñnè, kaa mè si aa njoo mmá'anwí lóo.' Kaa mè le ñwa'a zì aa a ntwon bè bii mæ mliñnù myaa mi tsinè aà, mè le nzi aa a ntwon bè bii bi ghìrè innù jì bi aà."

Abetè ñlonè annù ns'i'sè nu tì jì

(Mk. 2.18-22; Lk. 5.33-39)

¹⁴ Ngáñyègènnù Jon i le nzi mbetè Yesu mæ, "Bi'i bi bafarisai si'isè mibii mi nú mi'í tì jì, kaa ñgáñyègènnù jo wa'à si'isè aa a ya le?"

¹⁵ Yesu a kwi'i mæ, "Mbè bè bii bi twonè waa a adigè nyi'ò'ò ká ñhèñè wá noò mæ ñdoo múngèn à tswè bo bo aa è? Ngan! Lá nòò à ka yí zì yii mæ bi ka yí lògè ndoo múngèn wa i ló'òsè a mbèe bo aa, tá bo bimbon tígè ki si'isè mibii mi nú myaa tì jì.

¹⁶ "Kaa nù laa wa'à lògè nî asà'a atsè'è yí fii a nnìñè nî àbù'u àtsè'è yí lwèn ñtatè; à bè ghìrè ma mùu aján bon a satè atsè'è yí fii ya a ka swùñè yí lwèn ya i sa'àtè abù'ù yá tá à gha'atè.

¹⁷ Kaa bi si kii nlogè nî mlù'ù mí fii nnìñè nî ñgùu mlù'ù jì lwèèñè; bi bè nin, bæ bon ñgùú jya i ka bwi'ikè, tá mlù'ù mya saa, tá bi ki nta ngi'í nî ñgùú jya. Lá bi bæ nin mlù'ù mí fii a nî ñgùú jì fii, bæè bon ñgùú jya ka tswè siginè tá mlù'ù mya ki nşwe ghu."

Ajàn mæ Yesu à le ñghùrè mángyè wa mæ à le mmòòntè atsèñè atsè'è yi ñki bìnnè mû nşysàsè nù baYuda yí mángyè a niwo aà

(Mk. 5.21-43; Lk. 8.40-56)

¹⁸ Nòò yii mæ Yesu à le si swonè ma ya ànnù aa, nşysàsè baYuda yí mò'ò a zì ghu mbò, nşwetè miku'utè mi ghu nsi, nswon mæ, "Mú ghà yí mángyè à ghènsè ñkwo; lá zì nnòñşè abò yo ghu nu ta tá à bu nşwe ntii."

¹⁹ Yesu à le mbìnnè bo bi ñgáñyègènnù jì, ñghèe bo bo.

²⁰ Mángyè yí mò'ò yii mæ à le ñghòò ñghòò nî bányè nî ñlòò ñighúm ñtsò baa, nî zì tsi'í niti kaa wa'à kentè aa, à le nyòñ nùmòòntè atsèñè atsè'è Yesu;

²¹ ñlon mæ à le nswonè a múm ntii yu mæ, "Mè bè te'e mòòntè tsi'í atsè'è yi bon mæ ka tii."

²² Yesu à le ñkarikè, ñyè yí, nswonj mæ, “Tswa ntii ghò mba mú ghà yí màngyè; wa àbiintii yo a ghirè mæ ò tii.” Màngyè wa à le mburè ñkii ntii tsi’i maa noò.

²³ Yesu a gheè ñkuu wa ndá ñtsyasè baYuda wa, ñyè ngǎñmbu’u màkòò bo bì ñnòò ngǎñyè’è ñiwo wa i tsigè nì idigè,

²⁴ ñswonj mæ, “Bè bítim lòkè nì! Wa mumàngyè ghú kaa à sà aa kwò kwò; a bwii aà bwii.” A swònj mæ laa aa bo ká ñwye yi.

²⁵ Lá bì ghirè mæ ñnòò wa i fe’è ñghèe a abee, a kuu ntswa abo mu wa, a biànè.

²⁶ Ngán ñlonj ma yaà ànnù i le nsèènè ñghèe idigè tsim wa ala’á.

Ajànj yii Yesu à le ñghurè bifè’ènhè bi baa aà

²⁷ Yesu à mà’atè mæ adigè ma ya ñka ñghèe, bifè’ènhè bi baa ká ñyonj nii, ñtonjè nswonj nì mæ, “Ko mìlèñnè yí’i mbá mu David.”

²⁸ Yesu à ghèè mæ ñkuu a múm nda aa, bì fè’ènhè bya bi baa bì zì ntsi’i yi. Yesu a betè waa mæ, “Nì bii mæ mbè mæ ghurè ghuu aa e?” Bo kwi’i mæ, “Ñiñ, Mmà’àmbi.”

²⁹ Yesu a tigè ñmòontè mi’i myaa nswonj mæ, “Ànnù ya mæ nì bii aa, tá à ghirè ghuu.”

³⁰ Mi’i myaa mya le nlaa, bo ká ñyè idigè. Yesu a wa’àsè waa tsi’i ñtùù ñswonj mæ, “Nì tsee ànnù yú a mbo ñù swonj.”

³¹ Lá bo le nlò ñghèe ntigè nseensè ànnù ñlonj Yesu wa mbù’á àla’á ñtsimè.

Ajànj yii mæ Yesu à le ñghurè a tighàà aà

³² Nòò wa yii mæ bì fè’ènhè bya le mfe’è ñka ñghèe aa, bè bì mo’o le nzì nì ñù yii mæ àzwí yí bì a le ñghirè kaa a wa’á ghàà aa a mbo Yesu.

³³ Yesu à fi’i mæ azwí yí bì ya, ñu wa a lògìnè ñka ñghaa; ñnòò bè wa i le nyerè mbu’u nì ñgòò mæ, “Kaa bì’i leè ñwa’á mbuu ànnù yulá a ala’á Israel yè.”

³⁴ BaFarisai bàñnè ñswonj mæ, “A fi’i bidemon aa nì mǎfò bidemon wa mæ à tsewe nì ghú aà.”

Ajànj mæ Yesu à le ñko mìlèñnè bè bya aa

³⁵ Yesu à le si tigè ñkarè a múm ñjò’o ala’á bo bì bòò bi ala’á, ñdi’i nì ñighàà nì Nwí a múm ñdanghotè nswonj nì ñtoo yí ñsigìnè ya ñlonj ànnù ñifó aburè, ñkii ñghurè nì ñighòò mǎtsim bo bì ñlò’o tsim jii i le ntswe a nu bè aà.

³⁶ Nòò yii à le nyè minòò myaa, à le ko mìlèñnè wàà ñlonj mæ bo le si tsinè ñkarè nì ñgi’i kaa wa’á nì àkwetè tswé tsò mbinjerè jii mæ kaa i sè nì ñtsèè tsewe aà.

³⁷ Yesu a tigè ñswonj a mbò ñgǎñyègènnù jii mæ, “Miji mi bè mæ a nsòo gha’á lá bifù’ù bàñnè ñkè’ètè;

³⁸ nì ka ntsa’atè Nwí mæ tá Mmà’àmbi mǎbòñ ñsòò à too ngǎñfà’á tá i ghèe mfù’ù miji mi myá.”

10

Ajànj mæ Yesu à le ntoo ngǎñtoo jì jya ñighúm ñtsò baa aà

(Mk. 3.13-19; Lk. 6.12-16)

¹ Yesu a twònj ñgǎñyègènnù jii jya ñighúm ñtsò baa mfa ada’á a mbo bo mæ bo ghèe ñka mfi’i nì ñzví jì bì ñkii ñghurè nì ñighòò mǎtsim bo bì ñlò’o tsim a nu bè.

² Aa màkùm mi ngǎñtoo Kristo jya mi muà: Ntsyambii à le mbè Simon, yii mæ bì kii ntwonjè nì Peta aà; nì Andrew yii mæ à le mbè muma bì Peta aà; Jems bo mumaà yì Jon, bòò bì Zebedee;

³ Philip bo Batholomew; Thomas bo Mateo, yii à le mbè ngǎñkwèrè tax aa; Jems mu Alfeus, bo Thaddaeus,

⁴ Simon ñù Cananaan, nì Judas Iscariot, yii à le mfèè Yesu aà.

Ifà’á yii mæ bo bya ñighúm ñtsò baa le mfa’á aà

(Mk. 6.7-13; Lk. 9.1-6)

⁵ Yesu à le ntoo waa ma bú ñighúm ñtsò jii baa nswonj a mbo bo mæ: “Nì tsee ala’á bitizi Nwí i lò kuu, kè a ñjò’ò àla’á Samaria yí tsù.

⁶ Nì ghèe tsi’i a mbo mbi ñjèrè Israel jya mæ i bwe aà.

⁷ Ñghèe ñka nswonjè nì mæ, ‘Wa ànnù ñifó aburè a tigè a abó.’

⁸ Nì ka ñghurè ngǎñmighòò, mǎbiinsè nì bìku bì bè, ñghurè nì ñgǎñakikwen, ñkii mfurè nì ñzví jì bì a nu bè. Nì kwèrè aa tì ñkabè, nì ká mfa tí ñkabè.

⁹ Nì tsuu a gold, kè silver, kè ñkabè koper lò lògè;

¹⁰ Nì tsee abàa ñniñ njoo, kè its’è’è jii baa, kè ntam, kè ati yí tswè’è lò lògè. A ku’ùnè mæ bì ka mfa miji a mbo ngǎñfà’á.

¹¹ “Nì yí ñghèè ñkuu a ñjò’ò àla’á yí tsù, kè a nì àla’á yí kègè, nì lòò ñù yii à kù’ùnè aa, ñka ntswe bu bo nywe’e a noò yii nì ka mmà’atè aà.

12 Nì yi ñkku a nda yii nì kùu ghu aa, nì swonj mæ, 'Mbɔɔnɔ a mbo bù.'

13 Bɛɛ mæ banda bya bi ku'unə, boŋ mbɔɔnɔ ya i ka lwĩ'i ghu; bɛɛ mæ ñda ya i sɪ ku'unə, mbɔɔnɔ yùu ya i bú mbii fu a nu bù.

14 Bɛɛ nì yí ñghɛɛ ñkku a adigə ñu tsuu ghuu kwɛrə, kə ñtsuu annu yii mæ nì swonj aa yu'utə, nì yetə abirə yii mæ a tswe a mikòrə bù aa mfe'e ghuu maa nda kə maa njò'ò àla'á.

15 Mə swònjə a mbo bù tsi'í annu ññkɔŋ mæ, à ka yi bə wa njwĩ ñtsò'òtə mɪsa'a tá Nwĩ à ko mɪlɪŋnə Sodom bo Gomorrah ntsyatə yí ñjò'ò àla'a ma yá.

Ajàŋ yii mæ bi ka yí ki tso'ɔ akòrə ñgǎŋmbii Kristo aà
(Mk. 13.9-13; Lk. 21.12-17)

16 "Yə nì, mæ too ghuu aa tsi'í tsò bi too mbinjòrə a titii bitakurə. Maa ajàŋ nì tseyesə tsi'í tsò no, ñki mbɔnə mbə tsò bɪbugiləmikuu.

17 Nì ka ntsyəsə ghuu, bi ka yí ki lògə nì ghuu i ghɛɛ nì bù a mbo ñgǎŋnsa'a mɪsa'a, tá bi ghɔɔ nì ghuu a ndǎŋghòtə.

18 Bi ka yí ki swùnjə nì ghuu zì nì bù a nsi bigúmnàa bo bi bifò ñlonj ikúm ghá, mæ tá nì zì nswonj ntoo yí ñsiginə ya a mbo bo bitizi Nwĩ.

19 Bɛɛ bi yi ñlògə ghuu ñghɛɛ nì bù, nì tsee ki wa'a ñlonjə annu yii nì ka swonjə, kə mǎŋji yii nì ka swonj ghu aa. Wa nòò à bə kù'ù boŋ bi ka fa annu yii nì ka swonj aa a mbo bù.

20 Wa kaa à ka wa'a bu ka ñghaa. Mìghàa mii nì ka ki ghàa aa, mi ka ki lò aa a mbo Azwĩ Taà ghùu tá à ka ñghaa ntsyà nì a nu bù.

21 "Nù à ka yí ki fa nì mumaà yí mæ bì zwitə, tá tà à ka mfa nì mú yí mæ bì zwitə, tá boɔ fa nì bitaa byaa bo bi bimaà byaa mæ bì zwitə.

22 "Bə bitisim ka yí ki bàà ghuu ñlonj ikúm ghá. Lá ñu yii mæ à tswa ntii yi nywe'e a ñlwĩ'í aa, à ka yi yweenə.

23 Bɛɛ bi yi ti tso'ɔ akòrə yuu a múm ñjò'ò àla'a yí tsù, nì khə ñghɛɛ nì yí dǎnjə. Mə swonj tsi'í annu ññkɔŋ a mbo bù mæ, nòò yii mæ Mu Nù à ka yí bú bi aa, kaa tá nì burə ti a múm ñjò'ò ila'a baIsrael tsim kuu.

24 "Kaa ñgǎnyəgənnu kaa à si ñdĩ'í yi tsysa, kaa ñgǎnàfà'à a wa'a nì ta àfà'á yí kii ntsyatə.

25 Ñgǎnyəgənnu à bə bə tsi'í tsò ñdĩ'í yí boŋ a ku'unə, ñgǎnàfà'à a ki mbə tsò ta àfà'á yí a ku'unə. Mbə bi ka ntwonjə a tá ñdùgə nì Beelzebul, boŋ bi ka te'e twon bandùgə bya nì ikúm yii i bi'i ntsyà ma wá.

Nù yii mæ a ku'unə mæ bi ka mbo'ɔ aà
(Lk. 12.2-7)

26 "Maa mùu ajàŋ, nì tsuu bə ki bo'ɔ; annu tsim yii mæ bi bɔɔntə aa, a ka yí fɛ'e yentə, kə yii mæ bi lo'osə aa, a ka fɛ'e bi ye.

27 "Annu yii mæ mæ swonj a mbo bù a mfi ñdigə aa, nì swonjə a ñlaa ñdigə, annu yii mæ mæ tsùmtə a mbo bù aa, nì tigə ntəə a atu ñidòò nì nda ñkɛ'ənə.

28 Nì tsee ñu yii mæ mbə a zwitə ñbɪnù ghuu lá kaa wa'á nzwitə ñtii ghuu zi aa ki bo'ɔ; nì ka mbo'ɔ ñu yii mæ mbə a tsə ñgi'í a nì ñtii ghuu nì ñbɪnù ghuu mma'a a mum mo'ɔ ti mè.*

29 "Tigə bi fɛe nda'a ji baa aa nì kabà aa ɛ? La kaa mbə nda'a yí mǔfùurə wa'á a nsyə wò tighə Taà ghùu à bii.

30 Lá ñghɛɛ nì yùu ñgaa, tsi'í ñnónj atu jii i tswe a itu bù aa, à səŋ mə tsimə.

31 Maa ajàŋ, nì tsee ki bo'ɔ; wa ñdùu ghuu i tii ntsyatə yi nda'a jii ghà'àtə!

Bə bii bi bii, bo bi bə bii bi tuu Kristo aà
(Lk. 12.8-9)

32 "Nù yii mæ a bii gha nì ñsi nì nsi fàa mbi aa, mə ka yí ki bii yi a nsi mi'i Taà yii à tswe a aburə aà;

33 lá ñu yii mæ a tuu nàa a nsi mi'i bə aa, mə ka yí kii tuu yi a nsi mi'i Taà yii à tswe a aburə aà.

Kaa mə sɪ aa nì mbɔɔnɔ zì, mə zì aa nì munwĩ ñtsò
(Lk. 12.51-53; 14.26-27)

34 "Nì tsee wa'atə mə mə zì aa a mfà mbɔɔnɔ a mbó mbii; kaa mə sɪ zì aa a mfà mbɔɔnə, mə zì aa a ñghirə mə bə ka nto nì munwĩ ñtsò.

35 Mə zì aa a ñghirə mə tá múmbǎŋnə bo taà yí tigə mfunə itú jyaa, tá mǎŋnyə bo ñdè yí tigə mfunə nì itú jyaa, tá mǎŋnyə bo manə yí kii mfunə nì itú jyaa;

* 10:28 Kə "Gehenna" a nì nigh àà nì Grikia aà.

³⁶ Tà ñgàñkibàa ñù ì baññe mbə aa bə ñgǎñgwè'è ji.
³⁷ “Ñù yii à kòñe taà yì kə ndè yì ñtsyatə gha aa, kaa à sɪ ku'ùnə a mbə ñgànyəgənnù ghà. Ñù yii a kòñe mú yì yì m̀b̀b̀a`ǹǹè k̀è yì m̀a`n`g`y`è ñtsyatə gha aa, kaa à sɪ ku'ùnə a mbə ñgànyəgənnù ghà.
³⁸ Ñù yii mə kaa à sɪ ati abàñnè b̀a`n`ǹè yì be'è ñka nyonə nàa aa, kaa à sɪ ku'ùnə a mbə ñgànyəgənnù ghà.
³⁹ “Ñù yii mə a l̀ò`c` ǹl̀è`ə` ñtswèntɪ yì aa, à ka b̀a`n`ǹè bwe, ñù yii mə à bwe ñtswèntɪ yì ñlon ɱgaa yà aa, à ka b̀a`n`ǹè lèə.

Annù ñlon mitsɔ'onə mi ifa'à
 (Mk. 9.41)

⁴⁰ “Ñù yii mə a kwere nɪ ghuu laa, a kwere aa ghà; ñù yii mə a kwere naa laa, a kwere yu wa yii mə à le ntoo gha aa.
⁴¹ “Ñù yii mə à kwere ñgàñntoo Nwɪ ñlon mə à ni ñgàñntoo Nwɪ aa, à ka ka yì kii kwere mitsɔ'onə mi ifa'à mii à ni mi ñgàñntoo Nwɪ aa; ñù yii à kwere ñù yii mə annù yì tsinə ñlon mə a ghìrə innù jii ì tsinə aa, à ka yì kwere mitsɔ'onə mi ifa'à mii à ni m̀l̀ ñù yii mə innù jii ì tsinə aa.
⁴² “Ñù yii mə à fa tsi'ɪ ñdòñ ñki yì fwètə a mbo m̀ǹt̀s̀i`r̀è` ñù ghù yì mò'c` ñlon mə à ni ñgànyəgənnù ghà aa, mə swɔñ tsi'ɪ annù ññkoñ mə kaa à ka yì wa'a mitsɔ'onə mi ifa'à mi saà.”

11

Ñgàñntoo jii mə Jon Ñgàñmùrə bə ñki à le ntoo aa
 (Lk. 7.18-35)

¹ Yesu à m̀a`n`s̀è` mə a ndi'itə ñgànyəgənnù jii jya ñìghù`m` ñtsò baa, ñlo ñkuu ñghèe ntigə ndi'ɪ nɪ innù ñki nswonə nɪ annù Nwɪ a m̀m̀ ñjò'c` ìla'a jya maa kə'ə àdìgə.
² Nòò yii mə Jon Ñgàñmùrə bə ñki à le ntswe a ndàtsa`ñ` nyu'u innù tsim jii Kristo à le si ghìrè aa, ntoo ñgànyəgənnù jii a mbo Yesu.
³ Mbetə yì mə, “O ni yu wa yii mə à tswe nɪ nzɪ aa ɛ? Kè bɪ'ɪ ka nyu'utə yì dàñ aa ɛ?”
⁴ Yesu a kwɪ'i a mbo bo mə, “Nɪ ghèe nswonə a annù yii mə nɪ nyu'u ñki yə aa a mbo Jon;
⁵ mə bɪf'ə'ənə bi yə ìdìgə, bɪbwènkə təə, nu ñgàñkikwenə ì laa, ìkwotu yu'u nɪ innù, bi bɪnsə nɪ bɪku bi bə a niwo, ñki nswonə nɪ ñtoo yì siginə ya a mbò ñgàñəfumə.
⁶ Mbɔcnə a mbo ñù yii mə à si ñù yii mə m̀è` nɪ` ghu` aa ññkə aà!”
⁷ Ñgànyəgənnù Jon jya ì m̀a`'à`t`è` m̀è` ñlo ñka ñghèe aa, Yesu a loginə ñka nswonə a mbo ñnòò bə wa ñlonə Jon mə: “Nɪ le mfɛ'è ñghèe wa atu nta'a miwèè miwèè laa a nyə àkə? A nyə ñkàñkà'ə yii mə fɪf'èrə a tsigə aa ɛ?”
⁸ Nɪ le nnañsə mfɛ'è ñghèè aa a nyə wò aa ɛ? A nyə ñù yii à we'è itsə'ə nifò a nu yu aa ɛ? Yə nɪ, bə bii bi we'è ñjāñ itsə'ə ma jya aa, bi tswe aa a ntɔ'ò.
⁹ Nɪ le ntigə mfɛ'è ñghèè aa a ya aa ɛ? A nyə ñgàñntoo Nwɪ aa ɛ? ññə, mə swɔñə a mbo bù mə, nɪ le nyə aa ñù yii à tsyatə ñgàñntoo Nwɪ aa.
¹⁰ Wa àa yu wa yii bi le ññwà'ənə ñlonə yì aà, mə, ‘Yə, mə ka too ñgàñntoo ghà a mbii wò, yii à ka ghèe nnañsə m̀a`n`jì` a mbo wò aà.’
¹¹ Mè swon tsi'ɪ annù ññkoñ a mbo bù mə, a titii bə bɪtsim bii mə b̀a`n`g`y`è` bi jwe aa, kaa ñù tsù à sɪ ghu tswe yii à kò'ònə ntsyatə Jon Ñgàñmùrə bə a ñki; l̀a` ñù` yii` à` k̀è`ə` nsi`g` ñlwi'ɪ a m̀m̀ annù nifò nɪ aburə aa, à kò'ònə ntsyatə yì.
¹² Nlɔginə wá noò yii mə Jon Ñgàñmùrə bə ñki à le nzɪ aa, nyi nywe'è tsitsɔñ, annù nifò aburə a yè mə ñgɪ'ɪ yì ñghà'atə, bə bɪ ghà'atə tonè ñlɔc` nɪ ñkuu ghu aa bə nɪ m̀i`d`à`'à`.
¹³ Nlon mə ñgántoo Nwɪ tsim bo bɪ nɔñsə le si tɛ'ɛ nswonə aa annù ñlon annù nifò aburə, ñkɔ'c` nywe'è a noò Jon.
¹⁴ Mbə nɪ ka ñkoñ nyu'u ñtoo yàa ya ì bii, tá nɪ zì mə Jon à bə aa Elijah wa mə bi le nswon mə à ka yì zì aà.
¹⁵ Ñù yii à tswe nɪ ñtónə aa, tá à yu'u.
¹⁶ “Mbə mə figinè nìwàà nɪ bə búllà aa a nɪ àkə le? Nɪ bə aa tsò b̀o`ñ`k`h`è` bii bi tswe a nsaanə m̀i`t`a` ndorə ntwonə nɪ bɪ m̀c`c` mə bɪ zì bo bo ka ndorə;
¹⁷ nswonə nɪ mə, ‘Bɪ'ɪ le mbu'u ikòò ñiyɔ'c` a mbo bù kaa nɪ wa'a m̀b`è`n`è`;
bɪ'ɪ bù ñy'ə, m̀m`a`'a` atsàa niwo, nɪ tuu m̀b̀i`!`'
¹⁸ “Jon à le nzɪ nsi'isə nɪ ñbini yì tɪ jɪ, kaa wa'ə nɪ m̀l̀'ù` ì kii nno, nɪ swon mə, ‘A tswe nɪ demon!’

¹⁹ Mu nù a zi ñji ñkii nno, bè bêtisim swonj mæ, 'Nì yø a mbâ ghû! Aa lèènaà, mbè abàrè milù'ù, ñki mbè nsùkà'á ñgãñkwèrè bitax bo bi ñgãñghirè innù jì bî!' Ka mæ a bæ laà aa, bi zi mitsyè mi Nwì ñyonjè ni innù jii mæ a ghìrè aa."

Annù ñlonj njɔ'ɔ ala'a jii kaa i le ñwa'a ntoo ya bii aa
(Lk. 10.13-15)

²⁰ Yesu à le ntigè nloginè ñka ñwenè bè bii mæ bi le ntswe nî ñjɔ'ɔ ala'a jya jii mæ à le ñghirè innù jii yèyerè jì wè ghu aa, ñlonj mæ kaa bi le ñwa'á mîntii myaa bəñkè nùma'atè ibi waa aa.

²¹ Njwenè nî waa nswonjè ni mæ, "Ngi'i yì ñwè a mbo wò mba Chorazin! Ngi'i yì ñwè a mbo wò, Bethsaida! Nlonj mæ innù jì wè jì wè jya mæ bi ghìrè a mbo bù aa, bi le mbaa ghìrè aa mbo Tai bo Sidon boj bo lèè m̀bəñ kə mîntii myaa tsi'í tètè, ñwè'e its'è'ə ñgi'i ñki mfu'u atú yaa nî ábú.

²² La mæ swòj a mbo bù tsi'í annù nñkəj mæ, aa yì bæ wa njwí ñtsò'òtè m̀sisa'a tá Nwì à ko milèjñè bè bi Tai ni Sidon ñtsyatə ghùù!

²³ A mbo wò, Kapernaum, ò bæ t'e'è njentè ibii nú gho i kò'ɔ ywè'e bæ a aburè, boj baa yì sigisè gho i mà'a a bāñsyè. Nlonj mæ innù jì wè jì wè jya mæ bi le ñghirè a nu wò aa, bi le mbaa ghìrè aa a ala'a Sodom, boj kaa bi le ñwa'a yi bwesè.

²⁴ La mæ swonj tsi'í annù nñkəj a mbo bù mæ aa yì bæ wa njwí ñtsò'òtè m̀sisa'a tá bi ko milèjñè baSodom ñtsya ghùù."

Yesu a swonj mæ, "Nì zi a mbo mæ ta m̀ntè"
(Lk. 10.13-15)

²⁵ Yesu a tigè ñswonj maa noð mæ, "Mè fá m̀bi'ikə a mbo wò, Taà, Mmà'ambí àburè bò ñsyè, ñlonj mæ ò l'ò'sè innù juà a mbo bè bii bæ tswe ni mitsyè ñki nzi innù aa, m̀bañjè ndi'í a mbo bɔɔ bi bɔrè aa;

²⁶ ññjè, Taà ghà, aa àjàñ yii mæ a le mbòjè gho mæ tá ò ghìrè aa.

²⁷ "Taà ghà à fá mæ innù tsim a mbo mæ. Kaa nù tsù à si Mu zì, a kì nzi tsi'í Tà. Kaa nù tsù wa'á Ta kì nzi, ntsyatə Mu ni nù yii mæ Mu à tsò'ɔ mæ yu dì'í yi ghu mbo aa.

²⁸ "Nì zi a mbo mæ, bù bi tsim bii ni nwùgè nú juu nî ifà'á ñki mbe'e ibè'è jii mæ i d̀rè ghuu aa, boj mæ ka ghìrè nì fwetə.

²⁹ Nì kwèrè ikò'ò gha nniñ a ntɔj bù, ñka nyəgè nî innù jii mæ mæ ghìrè aa; ñlonj mæ mæ b̀dnè ñkii nsigisè nî ibii nú gha a nsyè aa, boj m̀ntii muu ka fwetə.

³⁰ Nlonj mæ ikò'ò gha i yanjə, àbè'è ya a kì m̀fwaatə aa."

12

Abetè ñlonj njwìngòj
(Mk. 2.23-28; Lk. 6.1-5)

¹ Tsi'í maa nî átii noð, Yesu bo bi ñgãnyəgènnù jì le ñghèè ñka ntsya a múm ñsòo ansañ a njwìngòj; ñjì le si yanjə nî ñgãnyəgènnù jì jya, bo loginè ñka ntii nî ansañ wa yì m̀ɔ'ɔ ñkure.

² Bi kà mæ aa ñghirè aa baFarisai yè waa, nswonj a mbo Yesu mæ, "Yè, ñgãnyəgènnù jo i ghìrè annù yii kaa a s̀i ku'unè a ñghirè a njwìngòj aa!"

³ A swonj a mbo bo mæ, "Nì lèè ñwa'á annù ya mæ David à le ñghirè aa twonjè aa è? Wá noð yii mæ ñjì le si yanjə nii bo bi bè bii bo bo le ntswe aa.

⁴ Mæ à le ñkuu a ndánwí bo bi bè bi bya ñkurè àbaa ya mæ bi le nlèè a mbo Nwì, ka mæ nòjşè à le ndi'í mæ kaa mbè bo wa'á kurè aa, ñlonj mæ a abaa mà yu aa a le si kurè tsi'í ñgãñmà'a Nwì aa.

⁵ "Kè nì lèè ñwa'á kì ñtwonjè a múm àñwà'anè mæ, a yi mbè a njwìngòj aa, tsi'í ñgãñmà'a Nwì i wò nî nòjşè la kaa bi wa'á lògè nì mæ bo wò aa annù aa è?

⁶ Lá mæ swonj a mbo bù aa mæ wa àyoo yi m̀ɔ'ɔ a tswe faà mæ a tsyatə ndàm'anwì.

⁷ Nì le mbaa kii zi yuà annù mæ, 'Wa mæ kòñ aa annù ñko milèjñè ñtsyatə a annù ntòɔ njoo mmà'anwì,' boj kaa ni si isa'a a nu bè bii bi s̀i annù wò aa ñnjə.

⁸ Wa Mu Nù à ni Mmà'ambí yii a sa'a ñjwìngòj aa."

Ajàñ yii mæ Yesu à le ñghurè ñú yii mæ àbò yi a le ñkwo aa
(Mk. 3.1-6; Lk. 6.6-11)

⁹ Yesu a tigè mbu nlò ñghèe ñkuu a ndánghòtè bo.

¹⁰ Njù yì m̀ɔ'ɔ yii mæ àbò yi a le ñkwo aa, à le ntswe ghu. Bi tigè m̀betə Yesu mæ, "Nòjşè à dì'í mæ mbè bi ghurè ñú a njwìngòj aa è?" Bi le m̀betə laa aa a ñkwà'anè yu tá tsyà ghu i niñ isa'a ghu nú.

¹¹ Yesu a kwi'í mæ, "Mbè nù nì bù a tswe nì m̀bì yì, i wò a múm ǹbirè a njwìngòj, a wa'á swùj m̀fi'isè aa è?

¹² Nù à si mbi tsyàtè aa ε? Tsõ mæ a bæ laa aa, nõnşæ à di'i mæ, tâ bi'inè ka nghirè ibõn̄ a njwĩngõn̄.

¹³ A tigè nõswon̄æ a mbo nù wa mæ àbõ yi ya a le ñkwo aa mæ, "Sèntè abõ yo yâ." Nù wa à le sèntè abõ yi ya a tiĩ ñtigè mbè tsõ yi m'õ yâ.

¹⁴ BaFarisai le mfè'è ñghæc ntigè ntañ minàn̄ a jàn̄ mæ bi zwiṭè yi aà.

Ñgàn̄afà'a Nwĩ yĩ mæ à tsò'õ aà

¹⁵ Yesu à yu'ù mē mæ bi tañ minàn̄ a atu yu aa nlò maa adigè ñghæc yi. Nnò bē yi ghà'atè i le nyõn̄è yi. A ghurè bæ bitsim bi i le si ghòò aà,

¹⁶ nõswon̄æ a mbo bo mæ tâ bo tsuu lõ ghirè tâ bæ zi.

¹⁷ A le nghirè ma yuà ànnu aa a lwensè ànnu yĩ ñgàn̄ntoõn̄wĩ Yesaiha à le nswon̄ aa mæ:

¹⁸ "Yē n̄i, àà ñgàn̄afà'á ghà yĩ mæ mē tsò'õ aa à ghuà,
yĩ mæ mē kõn̄, ñtiĩ gha i kii ndoritè ghu nù aà.

Mè ka niñ Azwĩ ya ghu nù,

tâ à ka ñk'e'enè ànnu Nwĩ yĩ mæ a zĩ n̄ ànnu yĩ tsinè aa a mbo bitizi Nwĩ.

¹⁹ Kaa à ka yi wa'à bo bi bæ ka nyon̄, kè ka ñghaa n̄ tiĩ,

kè tâ nù tsu à yu'u n̄i yĩ a mfân̄n̄;

²⁰ Kaa à ka yĩ wa'à ñk̄iñk̄à'á yĩ i yèñn̄æ aa bægè;

kè fè'è a lám yĩ a tigè mbwenè aa i bwetè,

nywe'e a noõ yĩ mæ ànnu a tsinè aa a ka yĩ fè'è laa;

²¹ Bitizi Nwĩ bitsim ka yĩ tigè t'e'è atù yaa ki be nii."

Yesu bo m̄fõ bidemon

(Mk. 3.20-30; Lk. 11.14-23)

²² Bè bi m'õ le nzi n̄i nù yĩ mæ demon à le nghirè a fè'è, kaa a wa'à kii ñghaa aa a mbo Yesu mæ tâ à ghurè yi. A le ñghurè a tigè ñghaa ñkii nyè n̄i idigè.

²³ Bè bitsim le nyerè nlon̄ ànnu ya yĩ à le nghirè aà. Ntigè mbetè ni mæ, "Mbè a bæ mæ àa Mu David wa à ghuà aa ε?"

²⁴ Nòò yĩ baFarisai le nyu'u ma yù ànnu aa, bi le ñkwi'i mæ, "Mbá ghù a fi'i ni bidemon aa n̄i àdà'a Beezebul, m̄fõ bidemon wa."

²⁵ Yesu à le nzi ànnu yĩ mæ bo le si mòòntè aa, nõswon̄æ a mbo bo mæ, "Atoõ yĩ mæ a yatè a akurè kurè, ntigè nto n̄i waa bo bimbõn̄ aa, kaa a ka wa'à tigè a mbwè. Nj'ò'ò àl'a kè ñgwè'è yĩ i ki nyatè ntigè nton̄ bo ni bo aa, i ka jà'anè.

²⁶ "Mbè a bæ mæ a mûm ànnu nifõ Satan, Satan à tigè m̄furè ni yĩ m'õ'õ, bæè bon̄ ànnu nifõ yi ya a yatè mæ mbèè ji baa; mbè Satan a bú ñtæ aa mæ akè aa ε?"

²⁷ Mbè a bæ yĩ mæ mæ fi'i n̄i bidemon aa n̄i àdà'a Beezebul, bæè bon̄ boò buu bann̄è m̄fi'i aa n̄i àdà'a wo aa ε? Maa ajàn̄ tâ ànnu yĩ mæ boò buu ghirè aa tâ à tigè ntso'õtè isa'á ghuu.

²⁸ Mbè mæ ka m̄fi'i bidemon aa n̄i àdà'a Azwĩ Nwĩ, a di'ì aa mæ ànnu nifõ Nwĩ à zĩ mē ñtswe a titiĩ bù.

²⁹ "Mbè nù a kuu m̄fu'u ndá ñtiĩ nù ti ghè à foo ntswa ñtiĩ nù wa ñkwerè aa ε? A bæ kwere bon̄ à ka bõn̄ fu'u ndá yĩ yâ.

³⁰ "Nù yĩ à si bi'iyu tswè aa, à bæ aa ñùkibàá ghà, nù yĩ à si bi'iyu ghotè aa, a jà'à aa jà'à.

³¹ Mè swon̄ a mbu bù mæ, bi ka yĩ li'inè ibi tsim bo bi mbègìtè yĩ bæ bègìtè Nwĩ ghu aa, la kaa bi ka yĩ wa'á mbègìtè yĩ bi bègìtè Azwĩ Nwĩ ghu aa li'inè.

³² Bi ka yĩ li'inè ibi nù yĩ mæ a swon̄ ànnu yĩ bi a atu Mu Nù aà; la kaa bi ka yĩ wa'a ibi nù yĩ mæ à swon̄ ànnu a atu Azwĩ yĩ Làà aa li'inè, kè bæ fàa mbi, kè n̄i mbi yĩ i ka bú yĩ zĩ aà.

Àti bo m̄ntà müi a koonè aà

(Lk. 6.43-45)

³³ "Ghìrè tâ àti tâ à bon̄, tã tâ m̄ntà mi ki mbon̄; kè ò ghìrè àti ya a bi'ì, m̄ntà mi k̄i m̄bi'ì; ñlon̄ mæ bi zi ati nyon̄æ aa n̄i m̄ntà müi mæ a koonè aà.

³⁴ Bú boò bi nõ! Mbè n̄i ká ñghaa ànnu jĩ siginè aa mæ akè tsõ mæ n̄i bæ aa bæ bi bi aa ε? Nù ghàà aa ànnu yĩ a luu ghu ñtiĩ aà.

³⁵ Nù yĩ ñsiginè a fi'isè aa ànnu jĩ siginè jĩ i lò n̄i àtã ànnu jĩ jĩ siginè jya aà, nù yĩ m̄bi a k̄i m̄fi'isè aa ànnu jĩ bi jĩ i lò n̄i àtã ànnu jĩ bi jĩ jya aà.

³⁶ "Mè swon̄ a mbo bù mæ, à ka yĩ bæ wa njwĩ ñtsò'õtè m̄isa'a tâ nù ñtsim à swon̄ ànnu ñlon̄ mighàà mi adàn̄è dàn̄è m̄tsim müi à leè ñghaa aà.

³⁷ Bi ka yi lögè aa mighàà muu i tso'otə misa'a muu ghu. A ka yi ghìrè mighàa muu mə tá nì ji isa'a kə ñki njwo isa'a."

Ajàn mə bi le si betə mə tá Yesu à ghìrə annù yì yëyerə àà
(Mk. 8.11-12; Lk. 11.29-32)

³⁸ Ngəñndi' i inòñsə bo bi baFarisai bi mo'c le ntigə mbu nswon ghu mbo mə, "Ndi'innu, bi'i lòò mə tá ò ghìrə alənsə bi'i yə."

³⁹ A kwi'i a mbo bo mə, "Aa tsi'i nìwàà ni bē bii bi ghìrə ibi ñki mme'e Nwì aa mə bi lòò ilənsə; la kaa mbə bi wa'á alənsə a mbo bo fa ntsyatə ya nlon ngəñntoò Nwì Jona.

⁴⁰ Tsò àjàn yii mə Jona à le ntswe njwi ji tarə, nitugə nì ási'ínə, fya mum àtò' o fibwè fi wè fya aa, àa ajàn mə Mu Nù à ka yi kii tswə njwi ji tarə, nitugə nì ási'ínə, a nìbum nsyé.

⁴¹ Aa yi bə a njwì ntsd'òtə misa'a tá baNineveh biinə nniñ isa'a a nu bù, nìwàà ni mbi nulà, nlon mə bo le nyu'u annù Nwì yii mə Jona à le nswon aa mbəñkə mntii myaa, mme'e ibi waa. La tsitsòn, àyoo yì mo'c yii a tsyatə Jona aa, a tswə faà!

⁴² Aa yi bə a njwi ntsd'òtə misa'a tá mfò mǎngyè yii mə à ló a Sheha aa, tá à biinə bo bi nìwàà ni bē bulà nniñ isa'a a nu bo; nlon mə à le nló a ala'a yu nzi a nyu'u annù nlon mitsyè mi Solomon aa. Lá tsitsòn àyoo yì mo'c a tswə faà mə a tsyatə Solomon!

Annù nlon Azwì yì bi yii mə mbə a fè'è a ntii nù mbu mbii ñkuu ghu àà.
(Lk. 11.24-26)

⁴³ "Azwì yì bi a yi mfè'è a nu nù aa a, təè ñkarə a idigə jii mə kaa ñki sè ghu tswə aa, nìcò nì áfwetə kaa wa'á yə.

⁴⁴ Ntigə nswon mə, 'Mə ka bii ghèè wa nda mə mə ghìrə mfè'è ghu aà.' A bu mbii nyə nda ya i tswə ñe'e, bi ye'e ñki nanşə ntañtə,

⁴⁵ bon à ka bú ghèe i lòo izwì jì mo'c jì sàmbaa, jii i bi'i ntsyatə yi aa, tá bo bo yi ñkuu ntswe wa ndá. Bəe a ghìrə laa, annù nù wa a tigə mbi'i ntsyatə ajàn yii a le mbə a mbii aa. Aa ajàn yii a ka yi kii fè'è a nu nìwàà ni bē bi bi nulà aà."

Ndè bi Yesu bo bi boo bimaà yì
(Mk. 3.31-35; Lk. 8.19-21)

⁴⁶ Nòò yii mə Yesu à le mburə ka ki ghàà bo bi bə bya aa, ndè yi bo bi boo bimaà yì le nzi, ntəə a abeə, nìcò ni mə tá à zi bo bo ghaanə. [

⁴⁷ Nù wa yi mò'c à le ntigə nswon ghu mbo mə, "Yə, ndè gho bo bi boo bimaà ghò təə a abeə, nìcò ni mə bú bo ghaanə."]*

⁴⁸ A kwi'i ghu mbo mə, "Ndè ghà aa wò aa ε? Boo bimaà aa biwò aa ε?"

⁴⁹ Ntigə nnansə abó yi, ndi' i ngəñyogəñnu ji nswon mə, "Aá ndè ghà bo bi boo bimaà ba bi buà!

⁵⁰ Nù ntsim yii mə a ghìrə annù yii mə Taà ghà a aburə a lòò aa, àa mumaà yì mbəñnə, ni yì mǎngyè, ni ndè ghà."

13

Nìghàà nì nānaa nlon nù mma'á ñjoo
(Mk. 4.1-9; Lk. 8.4-8)

¹ Tsi'i maa njwi, Yesu à le mfè'e a nda ngheè ntswe a mbèè aghəñə ñki miyaa,

² ñnòò bə a kūrə kūrə i le nghotə ñkarisə yi. A tigə ñlögə akānu'u ñkuu ghu ntswe a mùm ñki. Nnòò bə wa i bāñnə ntəə wa aghəñə ñki.

³ A loginə ñnaa innu jì ghà'atə a mbo bo a ni mighàà mi nānaa. Nswonə ni mə, "Ngəñmà'a ñjoo, à le mfè'è ñghəe a mǎ'a ñjoo yu.

⁴ A kà mə aa mma'a ñjoo jya aa, mbum ñjoo jya jì mo'c i wó a ndómāñjì. Bìsin zì mbwəentə.

⁵ Jì mo'c i wó a atú alāñsə ngd'ò yii mə nsyè i le mboc ntswe ghu tsi'í muntsirə. I wanşə ñtoo ñkoc nlon mə kaa māñjì yii mə mbə mǎngǎñ mi kuu a nsyə aa kaa à le ñwa'á bə aà.

⁶ Lá àjànə mə nòò yì ntānsə à le nta aa, à le ntoc ñjoo jyá. Tsò mə i le ñwa'á ni mǎngǎñ tswé aa i ghənsə ñyoo yi.

⁷ Jì mo'c i le ñwó a titii bikərə kərə. Bikərə kərə bya kwe nzwitə ñjoo jyá.

⁸ Jì mo'c i wó nì ábwənə nsyə yi siginə. Ntigə ñkwe, ntigə mbaa, jì mo'c i baa ansan ñkhi yì fùürə, jì mo'c i baa mighum mi nto'o, jì mo'c i baa mighum mi ntarə.

⁹ Nù yii à tswə nì átonnə aa, tá à yu'u."

* 12:47 Kaa bə bi mo'c si atii yuà ninjə.

Nji'i annu yii Yesu a ghàà ni mighàà mi nānaa àà
(Mk. 4.10-12; Lk. 8.9-10)

¹⁰ Ngǎnyəgǎnnu ji i le nzi ghu mbo mbetə yi mə, “O ghàa a mbo bo ni mighàà mi nānaa aa aya aa ε?”

¹¹ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Nwǐ à fa mìtsyè a mbo bù mə tǎ nǐ zi innu jǐ lǐ òsè ñlonjə annu nifǒ aburə. La, kaa wa'à a mbo bo fǎ.

¹² Nlonj mə a mbo nù yii à tswe ni yu aa, bi ka kù'ùsè ta tǎ à tswe ni ju i gha'atə. Lǎ a mbo nù yii à sǐ ni yu tswe aa, tsi'i mù àtǐi yii à tswe ni yu aa, bi ka kwərə.

¹³ A bə ñji'i annu yii mə mə ghàà ni a mbo bo ni mighàà mi nānaa àà. Ta tǎ bo nanjə ñka nlii nlii kaa wa'à yə. Nnanjə ñka nyu'utə nyu'utə kaa wa'à yu'ù tǎ atù yaa a laa ghu.

¹⁴ Tǎ tǎ à lwensə annu yii mə ngǎntoò Nwǐ Yesaiah à le nswonj nlonj ngàà yàà aa mə, ‘Nǐ ka yǐ kǐ nanjə yu'u lǎ kaa atù yuu wa'a ghu ka nlaa, i kǐ kǐ nanjə yə kaa tǎ mi'i muu wa'a ghu laà.

¹⁵ Nlonj mə mǐntǐi mi bə bú luu nǐ àjǐntə.

Bi jesè itǔnǎ jyaa kaa bo wa'à nǐ innu bú nyu'u.

Ñki ñkusə mi'i myaa

mbi'i bo ló nyə ni mi'i myaa,

ñki yu'u nǐ itǔnǎ jyaa,

ñki nyu'u mǐntǐi myaa laa ghu,

mbənjə waa, ñzi a mbo mə, mə ghurə waa.'

¹⁶ “Lǎ, mǐbɔɔnə a mbo bù nlonj mə mi'i muu mi yə idigə, itǔnǎ juu i yu'ù nǐ innu àà.

¹⁷ Mə swǔn a mbo bù tsi'i annu nǐnjəonj mə ñgǎntoo Nwǐ jǐ ghà'atə bo bi bə bǐi mə annu yaa a tsinə aa bo le sǐ yə'ətə nǐ a nyə annu yii ni yə aa, lǎ kaa ñki'i yə. Nyə'ətə nǐ a nyu'ù annu yii ni yu'ù aa la ñkaa ñki'i yu'ù.

Ajǎn mə Yesu à le nto'otə nighàà nǐ nānaa nya àà

(Mk. 4.13-20; Lk. 8.11-15)

¹⁸ “Nǐ nanjə nyu'utə la nyəgə annu yii mə nighàà nǐ nānaa nlonj ngǎnǎm'à ñjoo ghù swonj əà.

¹⁹ Bə bǐi mə bi yu'ù nighàà nlonj annu nifǒ Nwǐ kaa ni wa'ǎ ni a atu bo laa, ñu yǐ mbi wa a ghənsə ñzi nswǎ nǐ a mbo bo ñghɛɛ ni nu aa, bi bə aa tsi'i tsǒ mbǔm njoo jya mə i le ñwǒ wa ndǔmǎnji əà.

²⁰ Mbǔm jya jǐi i le ñwǒ a atù àlǎnsə ñgǒ'ò aa, i bə aa tsi'i tsǒ bə bǐi mə bi yu'ù nighàà ni Nwǐ ñwanjə ñkwərə ni nǐdorə.

²¹ Lǎ kaa ni wa'ǎ mǐngǎn mi a nu bo twinjə, bo bǒò ñtswa ntugitə tsi'i a ni mù àtǐi noò. Nǐji'i i yǐ ñghənsə ghəə kǐ zǐ nlonj nighàà ni Nwǐ nya, kə bɛɛ bi tǐ tso'ɔ àkǒrə yaa aa, bo burə mǎm'atə ñkhə.

²² Mbǔm njoo jya jǐi i le ñwǒ wa mǔm bikərə kərə aa, i təə a atu bə bǐi mə bi yǐ nyu'ù ntoo yǐ ñsiginə ya, annu ñka nwùgə nu nlonj ntswəntǐ yàà kə annu ñka ñkǔn ñkabə, a fumsə àzwǐ ntoo yǐ ñsiginə ya, kaa bo wa'à mǐntǎ koonə.

²³ Mbǔm njoo jya jǐi i le ñwǒ wa abwenə nsyɛ yǐ sǐginə yaa, i təə aa a atu bə bǐi bi yu'ù ntoo yǐ ñsiginə ya i laa a atu bo, bo tigə ñkoonə mǐntǎ, bi mo'ɔ, ñkhi yǐ fùurə, bi mo'ɔ, mǐghum mi nto'ɔ, bi mo'ɔ, mǐghum mi ntarə.”

Nighàà nǐ nānaa nlonj ñgwenə

²⁴ Yesu à le ñkù'ùsè naa nighàà nǐ nānaa a mbo bo mə, “Annu nifǒ aburə a bə aa laà mə: Nù yǐ mǒ'ɔ à le mbwe'e nsoo mǐkuu yǐ.

²⁵ A bə mə nǐtugə a noò yii bə bwǐnjə aa, ñgǎnǐbǎà yǐ a ñe'esə ñzi mǎm'à bǐnəghə ghu ñghɛɛ yǐ.

²⁶ Nòo yii mə mǐkuu mya mi le ñka ñkwǐ aa, noò ñkòonə a ku'ù aa, ñgwen ya i kǐ ñko'ɔ tsǒ mǐkuu myǎ.

²⁷ Nǐgǎnfǎ'à ñu wa i le nzi mbetə yi mə, ‘Taà, ò le mbwi'i aa mǐkuu mǐ sǐginə fǎa mǔm ñsòò, bǐnəghə bú ñtigə nlo aa a fə ghu aa ε?’

²⁸ A kwi'i a mbo bo mə, ‘Wa ma yǐ annu aa a ghǐrə ñgǎnǐbǎà.’ Bo betə yi mə, ‘Bǐ'i ghɛɛ ndwən bǐnəghə bya aa ε?’

²⁹ A kwi'i a mbo bo mə, ‘Ñgan, nǐ tsuu ghèè, ñlonj mə mbə nǐ ghèè ñka ndwenə, nduntə mǐkuu mya mi mo'ɔ.

³⁰ Nǐ ma'atə tǎ mǐkuu mya bo bi bǐnəghə bya ka ñkwe, nywe'e a noò ñkyǎ. Bonj mə ka swonj a mbo ngǎnfǎ'à jya mə, tǎ bo foo ntsyǎ mbǐi ndwən bǐnəghə bya ñkwərə a nǐbǐnə nǐbǐn, ntòò, mǐbanjə ñkyaa mǐkuu mya nǐnj a atǎ mə.”

Nìghàà nì nanaa nloŋ abùrə mâghumə

(Mk. 4.30-32; Lk. 13.18-19)

³¹ Yesu a bú nnaa nìghàà nì nānaa a mbo bo mə, “Annù nifō aburə a bə aa tsi'í tsō aburə mâghum yii mə nù à le nlogè mbwe'e a múm ñsòo yu.

³² Aburə ma yú, à nì fintà fi mō'ò fii fi kə'ə nsigə nlw'isə. Lā fi yi ntoo aa, fi kwe ntigə mbə ati yii mə a faŋ ntsyatə iti tsim aà, bisin̄ tigə ñghurə nì ñdā jya ghu.”

Nìghàà nì nana nloŋ mbè'è àbaa

(Lk. 13.20-21)

³³ Yesu a ku'usè mbu nnaa nìghàà nì nānaa a mbo bo nswon̄ mə, “Annù nifō aburə a bə aa lāla: Māngyè à le nlogè a múnkügè mbè'è àbaa, nniŋ a nì àkan̄ abaa, a tigə ñmorə ñko'ò nluu idigə.”

Nji'í annù yii Yesu à le si naa mighàà ghu aà

(Mk. 4.33-34)

³⁴ Yesu à le nlogə aa mighàà mí nānaa ndi'í nì ñnnù ma jú ghu a mbo nnòò bə byá. Kaa à le ñki'í annù tsu di'í tì ghə mə à nāa a nì nìghàà.

³⁵ Ma yú a le nlawensə aa nìghàà nii mə ñgāntoo Nwí à le nswon̄ aa mə,

“Māa ña' a ntsú gha a nì mighàà mí nānaa,

i swon̄ ñnnù jii i le ntswe a ald'òsə,

ñloginə a noò ñnāŋsə mbi aà.”

Yesu a t'òtə nìghàà nì nanaa nya nloŋ ñgwenə

³⁶ Yesu à le mmà'atə nnòò wa ntigə mbu mbi fu a ndá. Ñgānyəgānnù ji i zì ghu mbèè ñzi nswon̄ ghu mbo mə, “T'òtə nji'í nìghàà nì nānaa nloŋ ñgwen ya a mbo bi'í.”

³⁷ A kwi'í a mbo bo mə, “Nù yii mə a bwe'e mikuu mya aa à laa mbə Mu Nù.

³⁸ Nsòò wa a bə mbi yú. Mikuu mya, a bə bə bi annù nifō Nwí. Ñgwen ya a bə bə bi ñù yí mbi wá.

³⁹ Ñgānkibaa wa mə a bwe'e waa laa, a bə Devil. Nòò mfu'u miji wa, a bə nòò ñlw'í mbi. Bifù'ù bi miji bya, a bə baangel.

⁴⁰ Tsi'í tsō ajāŋ mə bi le ndwen̄ binèghə bya ñkwerə ntoo aa, àà ajāŋ mə a ka yí kii bə a nlw'í mbi aà.

⁴¹ Mu Nù à ka yí too baangel bi tã bi ghɛɛ a múm annù nifō yi, mfi'í bə bii bi ghèrə bə bi mō'ò bi ghèrə nì ñnnù jì bi aa tsi'í bitsim, bo bi ñgāŋmbù'u ñnnù,

⁴² tã bi ma'a waa a mum mō'ò yí tii ntii wa, tã bo tigə nyə'ə ñkurə nì misòŋə myaa,

⁴³ tã bə bii ñnnù jyaa i tsinə aa bi baŋŋə ñka nta tsi'í tsō ñinnòò a múm annù nifō Taà wàa. Nù yii à tswə nì itòŋnə aa tã à yu'u.

Nìghàà nì nānaa nloŋ afù'ù yí l'ò'òsə

⁴⁴ “Annù nifō aburə a bə aa lāla: Nù yí mō'ò à le ñghèè ñfè'ɛ nì afù'ù a nì nsòò yí mō'ò. Mbɔɔ mbɔɔntə fu, ñnāŋsə nluu nì ñidorə, ñghèè ñghɛɛ mfèe ñgɔŋ ñjoo tsim jii à tswə nì juu aa, ñghɛɛ nyuu nsoo wá.

Nìghàà nì nānaa nloŋ ayoo tìndùù

⁴⁵ “Mbə bi kì mbu mfiginə annù nifō aburə lāla: Nù ñtanmītāà yí mō'ò à le ñka nloo a ayoo tìndùù,

⁴⁶ à ghèè mē ñyè á yii a le nan̄sə mbon̄ a nu yu, ñghɛɛ mfèe njoò ji tsim, ñghɛɛ nyuu ghu.

Nìghàà nì nanaa nloŋ filwà'à

⁴⁷ “Mbə bi bú mfiginə annù nifō aburə aa laà mə: A bə aa tsi'í tsō filwà'à fii mə ñgānkò mbwè i mà'a a ñki, ñko mbwè ghu a mbuu, mbuu.

⁴⁸ Nòò yii mə filuu aa, bo swún̄ ñfè'ɛsə a ñki, ñyarə mbwè mí siginə mya nniŋə a múm ñjoo bo, ñtigə mme'e mí bi myá.

⁴⁹ Aà ajāŋ mə a ka yí kii bə a nlw'í mbi aà. Baangel ka yí fè'ɛ i ghɛɛ yarè bə bi bi fi'isə a titii bə bii mə annù yaa a tsinə aa,

⁵⁰ i mà'a waa wa mum mō'ò yí tii wa, tã bo tigə nyə'ə ghu, ñkurə nì misòŋə myaa.

Ìnnù ñŋkon̄ jì fii bo bi jì lwènə

⁵¹ “Nì yu'ù ñnnù jù ì tsim aa, itú juu i laa ghu aa ɛ?” Bo bii ghu mbo mə, “Ìŋŋə.”

⁵² A tigə ñswon̄ a mbo bo mə, “Tsō mə a bə laa, ñndi'í i binòŋsə ntsim yii mə bi mirisə a nì annù nifō aburə aa, à bə aa tsi'í tsō mbòŋndügə yii mə a fi'isə njoò jì fii bo bi jì lwèn a atá yu.”

Ajàn mæ bi le ntuu Yesu a ala'a Nazareth aà
(Mk. 6.1-6; Lk. 4.16-30)

⁵³ Ajànj mæ Yesu à le mànjèsè mighàà mí nánaa ma mú aa, à le mmà'atè ñghèe.

⁵⁴ A ghèè mæ ñywe'e a ala'a bo, ñkuu a ndàñghòtè, ñdì'i annù ghu. Annù a gha'a bè bya, bo tigè mbetè ni mæ, "Nù ghù à nànjèsè nlogè mulà mètysè bo bì innù jì wè juà aa a fè?"

⁵⁵ A si mu kabindà wa à ghuà bè aa è? Bi si a ndè yì aa a ni Mary twonè le? Jems, Joseph, ni Simon, ni Yuda, à si boç bimaà bi bè aa è?

⁵⁶ Bìjàantè bi bì si a titi bì'inè tswè aa è? Nù ghù a tigè nlogè mbuu innù jù aa a fè aa è?"

⁵⁷ Mìntòñè myaa le nlinè ghu nú. Lá Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Bi ghu'usè ngànjntoo Nwì a idigè tsim lá kaa wa'a nù a ala'a bo kà a nda bo ghu'usè.

⁵⁸ Kaa à le ñkì'i innù jì wè jì wè jì ghà'atè ghu bú ñghìrè, ñlonj mæ kaa bo le ñwa'a ní àbiintii tswè aa."

14

Ajànj yii mæ Herod à le nzwitè Jon Ngànjmurè bè ñkì aà
(Mk. 6.14-29; Lk. 9.7-9)

¹ A bè maa noð Herod yii à le mbè mfò, nsa'a ní mbù'u Galilea aa, a yu'ù annù ñlonj ikum Yesu.

² Ntigè nswonj a mbo itsendá jì mæ, "Wa à ni Jon Ngànjmurè bè ñkì mæ bi bu nyweense ni nìwò. A bè ñjì'ì annù yii mæ midà'à muà mi fà'a ghu nu aà."

³ Nlonj mæ à le ti bè maa noð aa boñ Herod à bəñhè mæ Jon ñkwèrè yì, nnin yì a ndàtsan, mbi'i ngaa Herodias, ñgwe ndim yì Philip.

⁴ Nlonj mæ Jon à le si ghèè ghu mbo nswonjè ni mæ, "Kaa a si ku'unè a mbo wò a nyo'ò mǎngyè ghù."

⁵ Ka mæ à le si lòc mæ boñ yu zwitè Jon aa, à le mbo'ò mi'i mi bè bya nlonj mæ bi le bii mæ Jon à ní ngànjntoo Nwì aa.

⁶ Lá noð yii mæ ñjwì ñjwe Herodias ì le mbòontè aa, mu Herodias yì mǎngyè à le nanjè nzi mben ikòò a nsi bè bii bi le twonjè waa aà. Ntì Herod ì doritè.

⁷ A tigè ñkaa, ñka'a mæ yu ka fa a ayoo yii mæ à bètè aà.

⁸ Ndè yì a tintè yì, ñswonj mæ tá à swonj a mbo Herod mæ, "Fa a atu Jon Ngànjmurè bè ñkì a mbo mæ a múm àkanjè."

⁹ Nù mfò wa ì le mbi'i tsi'ì ní mbè annù. Lá àjànj mæ à le ñkaa a nsi mi'i bè aa, à le nswonj mæ tá bì fa.

¹⁰ A le ntoo bè bi ghèè ñkwye atu Jon wa ndàtsan,

¹¹ ñlogè atu ya nnin wa múm àkanj, mfa a mbo múmǎngyè wa a ghèè nfa a mbó ndè yì.

¹² Ngǎnyègènnù Jon ì le nyu'u, ñghèe nlogè akú yì ñghèe ntwinj, ntigè ñghèe ñkè'ènè a mbo Yesu.

Ajànj mæ Yesu à le ñjè'è bè ñtsù'ù jì ntaà aa
(Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

¹³ Noð yii mæ Yesu à le nyu'u ma yú annù ñlonj Jon aa, à le mmà'atè adigè ma ya ñkuu a múm àkànu'u ñghèe a adigè yì mo'ò yii bè si ghu tswè aa, mæ yu tswè ghu tsi'ì yüyü. Noð yii mæ nnòò bè wa le nyu'u maa ajànj aa, bi le mfe'èkè a njò'ò ila'a jyaa ntè ni mǎkòrè ñyonjè yì ghu.

¹⁴ Yesu à ghè mæ mæ yu ki fè'è wa a múm àkànu'u, nyè nnòò bè wá. Ntì yì ì luu ni àjèñnè ñlonj ngaà yàà. A tigè ñghurè ngànjmighòò a titi bo.

¹⁵ A bè mæ a ñkwèfò tsi'ì maa njwi, ngǎnyègènnù jì ì zì ñswonj ghu mbo mæ, "Wa noð à tigè ñtsya, àdigè yú a kì mbè àfumnè adigè. Ghìrè tá bè bú sèenè mæ mbè bo ghèè nloç ayoo niji yaa ni ila'a itoo jì mo'ò nyuu nji."

¹⁶ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, "Kaa bo si ní nì mmà'atè tswè, bumbonj, ni fa ayoo a mbo bo bó jì."

¹⁷ Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Ayoo yii bí'ì tswè ni yu faà, à ni tsi'ì ñkya ibaa jì ntaà ni mbwè mi mbaa."

¹⁸ Yesu a swonj mæ bì zì ni mu a mbo yu.

¹⁹ A swonj a mbo nnòò bè wa mæ tá bo tswetè a nye ní ñgèè yá. Bi tswè mæ aa, a logè ñkya ibaa jya jì ntaà bo bì mbwè mya mi mbaa, ñjèntè mí'ì mi a ndonj, mfa mbi'ikè a mbo Nwì, mbatè abaa ya mfa a mbo ñgǎnyègènnù jì mæ tá bo fa a mbo bè byá.

²⁰ Nù ñtsim à le nji nyure, ñgǎnyègènnù jì jya ì bú ntigè nsysè abugè mijì jya a luu a ní ñkyè nighúm ñtsò baà.

21 Ndùu mbâñnè yîi i le nji miji myaa, i le mbè tsò ntsu'ù ji ntaà; kaa bi le ñwa'à bânjyè bo bônjkhè sèñè.

Ajàñ yîi mæ Yesu à le ñka ntəə a atu ñki aà
(Mk. 6.45-52; Jn. 6.15-21)

22 Yesu à le swonj ñgãñyegènnù ji i kuu a múm àkànu'u mbu ntoo ñghæ fu a njii yî mð'ó. Yu mbonj a tigè mbañnè ntswe a ñjìm ñswonj nnòò bè wa i sɛɛnè.

23 Nnòò bè wa i sɛɛnè mæ, a kò'ò ñghèè wa atu nta'a tsi'í yù yù a ntsà'atè Nwí. Nòò ñkwéfò à le ñkù'ù a tswé ghu tsi'í yù yù,

24 le bonj àkànu'u ya a bùrè mæ ñghæ a múm ñkí àgha'a a sa'à. Ìkàñnè ñki i tumè ñghæ, ntumè mbiì nlonj mæ áfisè a le ñgha'a a múm ñkí.

25 A bè mæ a ni nòò ñjwí a zí a mbo bo, ñtəə ni a atu ñki.

26 Nòò yîi ñgãñyegènnù ji i le nyə yi a təə wa atu ñki aa, ñbò'ò nì wè tswá waa, bo tigè ñtəñnè nswonjə ni mæ, "A nî ñkú!"

27 Yesu a wáñsè ñghaa a mbo bo nswonj mæ, "Tswa ni ntèi ghuu, à wa ni mè. Nì tsuu bo'ò."

28 Peta a swonj ghu mbo mæ, "Mmà'àmbí, ñbè a bə wó, ò swonj mæ zí a mbèè wò fya múm ñkí."

29 Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Zí!" Peta à le mfé'è wa múm àkànu'u, ntəə wa atu ñki ñghæ a mbèè Yesu.

30 Lá, àjàñ mæ à le nyə afisè ya aa, ñlògìnè ñka mbo'ò, ntigè mbwɛ nsigè ñghæ wa múm ñkí. Ntəñnè nyə'ə mæ, "Mmà'àmbí, yweensə ghá."

31 Yesu a wáñsè ñnasə abó yi ñtswa yi ghu, nswonj mæ, "Abiintii yo a kə'ə bə laà aa a ya aa é? O ghìrè ñjñkə aa a ya?"

32 Nòò yîi bo le ñkò'ò ñkuu wa múm àkànu'u aa, áfisè ya a kentè.

33 Bè bíi bi le ntswe wa múm àkànu'u aa, bi mii yi nswonj mæ, "Aá ànnù ñákonjə, ò ni Mu Nwíñgónjə."

Ajàñ yîi mæ Yesu à le ñghùrə ñgàñmighòò a ala'a Gennesaret aà
(Mk. 6.53-56)

34 Bo tòò mæ ñghæ a ala'a Gennesaret.

35 Badigè bya le nyə yi nzi, ñtsyasə ñkí tsi'í a idigè idigè maa mbèè àla'a mæ bi ghotè ñgàñmighòò ñzi ni ju ghu mbó.

36 Bo le mbu'u mbo ghu mbo mæ tá à ma'atə tá ñgàñmighòò jyá bəə məontə tsi'í átsəñ atsə'ə yi. Bè bitsim bíi bi le mmòòntə aa, bi le ntèi ñighòò.

15

Ajàñ yîi mæ Yesu à le ñwenə baFarisai nlonj bíñdñgónj bi bità bi bítaà byaa aà
(Mk. 7.1-13)

1 BaFarisai bo bi ñgãñndi'í nòñsè le nłó a Yerusalem nzi mbetə Yesu mæ,

2 "Kaa ñgãñyegènnù jo i si bíñdñgónj bi bità bi bítaà bi'í ləə aa a a ya aa é? Nlonj mæ kaa bi si mbó myaa si'í a ni mánjì yîi a kù'ùnə nsi'í mbonj ki ji."

3 Yesu a kwi'í mæ, "Kaa ni si ndi'í Nwí yu'unə, mbañnə yonjə bè bíñdñgónjə bu aa a ya aa é?"

4 Nlonj mæ Nwí à le ndi'í mæ, 'Ka nyu'unə a taà ghò bo ñdè ghò,' ñki ndi'í mæ, 'Nù yîi à bəgítə a taà yi kə ndè yí aa, a ku'unə mæ tá bi zwiətə yi.'

5 Nì bāñnè ñswonjə nì yúu ñgaa bə mæ, Mbə ñu a swonjə a mbo taà yi kə ñdè yí mæ, 'Wa àyoo yîi mæ bonj mæ fa ñkwetəə gho ghu aa, mæ fà mæ a mbo Nwí.'

6 bonj kaa à si nî ñyù'unə taà yi bú ñtswe. Ma yú a di'í aa ajàñ mæ ni tigè mbwesə nî nòñsè Nwí mbañnə ñka nyonj nî bíñdñgónjə buu aa.

7 Bú ñgàñabagilə! Ñgàñntoo Nwí Yesaiah à le nyə aa tsi'í siginè ññwà'ànə annù yîi mæ Nwí à le nswonj nlonj ñgaa yùù aà, mæ,

8 'Bè buà, bi ghu'usə nî gha aa tsi'í nî ñghonj ntsù jyaa,

lā mĩntii myaa bāñnè ñtswe a ndi'syà;

9 Bo mii nî gha laa tsi'í adàñjə adàñjə ñlonj mæ bo bāñnè ñdi'í bə bíñdñsə bi bə tsó ñdi'í jyá! "

Njoo jii mæ ghìrə mæ tá ñu tsuu laa aà
(Mk. 7.14-23)

10 Yesu a tigè ñtəñnè nnòò bè wa i zí ghu mbèè a swonj a mbo bo mæ, "Nì nanjə nyu'u tá à laa a atu bù:

¹¹ Ayoo yii mə n̄ a ji a ntsũ yu aa kaa a si ma ya ghìrə mə t̄ a tsuu laa, a ajàn yii mə n̄ n̄sə à d̄i'ì aà, a bàjnə ñghìrə ayoo yii mə a f̄'è ghu ntiì aa mə t̄ a tsuu laa."

¹² Ngǎnyөгənnũ ji i zì n̄swon̄ ghu mbo mə, "O zì mə baFarisai ghìrə n̄lwìsə n̄təŋ a nu wò ñlon̄ annũ ya mə ò ghìrə n̄swon̄ aa ε?"

¹³ Yesu a kwi'ì mə, "Ayoo yii mə a s̄i Taà ghà a aburə bē aa bi ka yì dũ l̄ò'òsə.

¹⁴ N̄i ma'atə waa; bo bə aa bifə'ənə mə bi tsyàsə b̄i m̄o'ò. Mfə'ənə à bə ki tsyàsə yì m̄o'ò bon̄ bo bitsim ka wò a ataà."

¹⁵ Peta a swon̄ ghu mbo mə, "T̄o'otə n̄ji'ì n̄ghàà n̄i nàà ma nũ a mbo bi'ì."

¹⁶ Yesu a swon̄ mə, "Mala a bə mə, tsi'ì bù, kaa n̄i s̄i ki nzi aa ε?"

¹⁷ N̄i s̄i zi mə ayoo yii mə n̄j̄i a ntsũ yu aa, a sigə aa ghu ato'o a k̄i m̄bu nyi aa ε?

¹⁸ L̄a ayoo yii mə a f̄'è a ntsũ n̄j̄i aa a f̄'è aa ghu ntiì, ñghìrə ni mə t̄ a tsuu laa.

¹⁹ Nlon̄ mə a ntiì n̄j̄i aa a f̄'è im̄òntə j̄i b̄i, annũ nzwitə n̄j̄i, annũ mágħabə, annũ ajirə, iyərə, n̄swon̄ə àbaj̄nənnũ a atu n̄j̄i, bo b̄i n̄swon̄ə annũ yì b̄i a atu n̄j̄i.

²⁰ Aa ma j̄i innũ mə i ghìrə mə n̄j̄i à tsuu laa aà; kaa n̄ji t̄i s̄i'ì m̄bo tsó mə bo swon̄ə aa, kaa a si ghìrə mə n̄j̄i à tsuu laa."

Mǎngyè yii à le ntswe n̄i àb̄iintii aà

(Mk. 7.24-30)

²¹ Yesu à le ntigə mma'atə adigə ma ya ñghɛɛ a mbù'u Tai bo Sidon.

²² Mǎngyè baKana yì m̄o'ò, yii à le ntswe maa mbù'ù aa, à le nzi nyə'ə n̄swon̄ə ni mə, "Ko m̄il̄ñnə ghà, mbà Mmà'àmbi Mu David! Demon yì m̄o'ò à nan̄sə ntswe a ato'o mú ghà yì mǎngyè n̄di n̄i ñgi'ì ghu nu si'ì."

²³ La kaa Yesu kaa a wa'á yì kwè'è. Ngǎnyөгənnũ ji i tigə ñzi mbu'u mbo ghu mbo n̄swon̄ mə, "Furə mǎngyè ghù t̄ a b̄i a n̄jim bi'inə! Wa a yə'ə ñyon̄ aa n̄zwi n̄i àtu n̄j̄i."

²⁴ Yesu a kwi'ì mə, "Bi le n̄tooo gha aa tsi'ì a mbo mbinjèrə j̄i i bwe a ñgwè'è nda baIsrael aà."

²⁵ Maà noò mǎngyè wa a zì n̄swetə miku'utə mi ghu nsi, n̄swon̄ mə, "Mmà'àmbi, Kwetə ghà."

²⁶ Yesu a kwi'ì mə, "Kaa a s̄i ku'unə a n̄lògə àbaa b̄oo mbàn̄nə m̄ma'a a mbò mbù."

²⁷ Mǎngyè wa a kwi'ì mə, "Ñ̄ñ̄ə, Mmà'àmbi, l̄a m̄bu jya i syè n̄i ñkùgə abaa jya mə i l̄o wa atu atetə taà wàà ñjwokə aa ñkurə."

²⁸ Yesu a tigə ñkwi'ì ghu mbo mə, "Oh! Mǎngyè, ò tswè n̄i àb̄iintii si'ì! Wa ò ka tswè n̄i annũ ya yii o l̄òò aà." Mú yì wa à le ñghènsə ñki ntiì tsi'ì maà noò.

Ajàn yii Yesu à le mbù ñghurə bə b̄i ghà'àtə aà

²⁹ Yesu à le ntigə n̄lo maa adigə ñghɛɛ n̄tsyá a mbèè àtsùmə Galilea. Ñko'ò ñghɛɛ a atu nta'a, ñtigə n̄tswe a nsyè.

³⁰ M̄a mbém ñn̄ò à le nzi ghu mbèè ni bitsəñkərə, b̄ibwènkə, bifə'ənə, bitighàà, n̄i ñgàn̄mighòò j̄i m̄o'ò tsi'ì j̄i ghà'àtə, ñn̄on̄sə a mikərə Yesu a ghurə waa.

³¹ Bə bya le nyerə si'ì a ajàn yii mə bo le nyə bitighàà ghaa, b̄ibwènkə tiì, bitsəñkərə təò, bifə'ənə k̄i ñyè n̄i idigə aà; bo le ntigə ñgha'asə Nw̄iñgòn̄ baIsrael.

Ajàn yii mə Yesu à le n̄j̄e'è mbàn̄nə ñtsù'ù ji n̄ikwà aà

(Mk. 8.1-10)

³² Yesu à le ntigə n̄twon̄ ñgǎnyөгənnũ ji jya n̄swon̄ a mbo bo mə, "Mə ko m̄il̄ñnə bə b̄i, ñlon̄ mə bi tswè mə bi'ìbo ts̄its̄on̄ ñjwi ji tarə kaa wa'á n̄i ayoo yì j̄i tswè aà. Kaa mbə mə wa'á swon̄ mə t̄ a bo lo ñghèè n̄i ñj̄i ñlon̄ mə mbə bo ghìrə ñghɛɛ ñjwòkə a m̄an̄j̄i."

³³ Ngǎnyөгənnũ ji i betə yì mə, "Mbə bi'inə logə abaa aa fə f̄aa a atu nta'a miwèè a ku'unə a n̄j̄e'è m̄ambém ñn̄òò ghù ghu aa ε?"

³⁴ Yesu a betə waa mə, "N̄i tswè n̄i ñkya abaa aa j̄i sөгə aa ε?" Bo kwi'ì mə, "I ni j̄i s̄ambaa n̄i b̄oo bi mbwè b̄i m̄o'ò."

³⁵ Yesu a swon̄ mə t̄ a ñn̄òò bə wa tswè a nsyè.

³⁶ A tigə ñlògə ibaa jya j̄i s̄ambaa ni mbwè mya, mfa mbi'ikə a mbo Nw̄i, m̄batə, m̄fa a mbò ñgǎnyөгənnũ ji bo yatə a mbo bə byá.

³⁷ Bə bya bitsim le ñji nyurə; b̄i bwèè àbùgə m̄iji ya, ibà'a abaa jya bo b̄i isà'a mbwè jya, i luu n̄i ñkyè j̄i s̄ambaa.

³⁸ Ndùu mbàn̄nə j̄i i le ñji aa le mbə n̄tsù'ù ji n̄ikwà; kaa bi le wa'á b̄an̄gyè bo b̄i b̄on̄khə səñə.

³⁹ Yesu à le ntigə n̄seensə bə bya, ñkuu a m̄um àkàn̄u' u n̄tooo ñghɛɛ a mbù'ù àla'a Magadan.

16

Ajàn mæ bi le mbetə alənsə a mbo Yesu aà
(Mk. 8.11-13; Lk. 12.54-56)

¹ BaFarisai bi mɔ'ɔ bo bi baSadukai bi le nzi a bo Yesu nloɔ mæ bi kwà'ànə yi, mbetə yi mæ tã à ghìrə alənsə yii mæ a lo a aburə aa a ndi' i mæ Nwi à tswe bo yu.

² Yesu a kwi' i waa ni àbetə mæ, "A yi mbə a nkwe'fə aa ni swonə ni mæ 'Idigə ka ghìrə bɔnə ñlon mæ mbà' a àburə i bānə."

³ A yi ŋki mbə a titugə aa ni swonə ni mæ, 'Sii à ka ghìrə bə ŋwi' afisə ñlon mæ mbà' a àburə i bānə ŋki mbosə nɔ idigə.' Ni zi àjànə mæ mbə ni ká nyə nɔ innu a ajàn mæ mbà' a àburə i di' i aà. Lã kaa mbə ni wa' a ilənsə noð ŋg'u mbi yulã zi.

⁴ Bũ ngāŋghìrə innu ji bi bi'ibii Nwi bi ŋg'u' u bulã, ni betə nãa mæ mæ di' i alənsə annu a mbo bu aa ε? Ngan, àlənsə yii mæ mbə mæ di' i a mbo bu à ki mbə aa tsi' i yi Jona." A swonə mæ laa ntigə mma'atə waa ŋghɛɛ yi.

Mbè' è àbaa baFarisai bo bi baSadukai
(Mk. 8.14-21)

⁵ Nòð yii mæ ngāŋyogənnu ji i le ntoo ŋghɛɛ nywe' e wa mbèè àtsùm ya yi mɔ'ɔ aa, bo le yə mæ bo li' inə a nloɔgə àbaa.

⁶ Yesu a swonə a mbo bo mæ, "Ni ka ntsyəsə ghuu, ntsee nɔ àtù yuu nlon mbè' è abaa baFarisai bo bi yi baSadukai."

⁷ Bo ləginə ñtigə ŋghaa a titii bo nswonə ni mæ, "A swonə laa aa nlon mæ kaa bi' inə ghìrə ŋwa' a abaa ləgə aà."

⁸ Yesu a zi annu yii mæ a le ntswe a ntii bo, ñtigə nswonə mæ, "Bù bə bii mæ àbiinti yaa a kə'ətə, a ghìrə àkə mæ ni ka ŋghaa a titii bù mæ ni si nɔ àbaa tswe aa ε?"

⁹ Ni si annu zi tã àtù yuu laa ghu aa ε? Ni si burə ki wa' atə ajàn mæ mæ kɔ jè' e bə bya ntsu' u ji ntaà nɔ ŋkya ibaa jya ji ntaà aa ε? Ni le nsyə ŋkugə ji i luu aa a nɔ ŋkyè ji səgə aa ε?

¹⁰ Ni si ki ŋwa' atə ŋkya abaa jya ji sãmbaa mæ mæ kɔ jè' e bə ntsu' u ji nkwà ghu aa ε? Ni le ŋki nsyə ŋkugə ji i luu aa a nɔ ŋkyè ji səgə aa ε?

¹¹ A tigə ŋghìrə akə mæ ni bu ŋka ŋjŋkə, kaa ŋki' i zi mæ mæ si aa annu nlonə abaa ghàà aa ε? Ni ka ntsyəsə ghuu nɔ mbè' è àbaa baFarisai ni baSadukai."

¹² Bo tigə nzi maa noð a laa mæ kaa à si a mbo bo ghaa mæ tã bo ka ntsyəsə nlonə aa mbè' è àbaa. A bānə ñtigə ŋghaa nlonə aa innu jii mæ baFarisai bo bi baSadukai le si di' i aà.

Ajàn mæ Peta à le nswonə a ŋu' yii mæ Yesu à ni ghu aà
(Mk. 8.27-30; Lk. 9.18-21)

¹³ Yesu à le ŋghèè ŋka ŋkoontə a mbèè Kaisaria Filipi, mbetə ngāŋyogənnu ji mæ, "Bə swonə ni mæ Mu Nù à bə aa wo aa ε?"

¹⁴ Bo kwi' i mæ, "Bɔ mɔ'ɔ swonə ni mæ, Jon Ngāŋmùrə bə ŋki, bɔ mɔ'ɔ swonə ni mæ, Elijah, bɔ mɔ'ɔ kii mbu nswonə ni mæ, Yeremiah, kə ŋgāntoð Nwi wa yi mɔ'ɔ."

¹⁵ A betə waa mæ, "Lã ni swonə yuu ŋghaa mæ mæ laa mbə wo aa ε?"

¹⁶ Simon Peta a kwi' i mæ, "O nɔ Ayo' ɔ Nwi wá, mbə Mu Nwĩŋgɔŋ yii mæ à tswe ntii aà."

¹⁷ Yesu a swonə ghu mbo mæ, "Mbɔɔnə a mbo wə mbà Simon mu Jona nlonə mæ a ma yú annu nɔŋkonə a mbo wə aa kaa a si ŋumisəŋ di' i. A di' i Taà ghà a aburə a mbo wə.

¹⁸ Mə swonə a mbo wə mæ, ɔ laa mbə Peta*, mæ ka bɔɔ ŋghotə yà ma mùu atù àlānsə ŋgɔ' ɔ. Kaa tã tsi' i niwo, tã ni wa' a tii ntsya.

¹⁹ Mə ka fa bɔke bi annu nifɔ aburə a mbo wə. Annu yii mæ ɔ kwerə fãa nsyə aa bon baa kii kwerə a aburə. Annu yii mæ ɔ fɛə fãa nsyə aa bon baa kii fɛə a aburə."

²⁰ A tigə ñnanşə ŋkwantə ngāŋyogənnu ji mæ tã bi tsuu a mbo ŋu' lɔ swonə mæ yu laa mbə Ayo' ɔ Nwi wá.

Ajàn mæ Yesu à le ŋghàà ñlonə ŋgi' i yii yu ka yə i kwo aà
(Mk. 8.31—9.1; Lk. 9.22-27)

²¹ Nloɔginə maa noð Yesu a ləginə ñdi' i a mbo ŋgāŋyogənnu ji mæ, yu tswe ni ñlignə ŋko' ɔ ŋghèə a Yerusalem i ghèə i yə mbuu ŋgi' i ji ghà' atə ghu a mbo bi' itə bi ala' a, bo bi bi' itə bi ngāŋmà' anwi nɔ ngāŋndi' i nɔŋsə, tã bi zwitə yi, a ti bə nɔ ŋjwi ji tarə bi bu nyweensə yi fu ni nãwɔ.

²² Peta à le nswonə yi ŋghentə ni ghu, ñloɔginə ŋka ŋghaantə nii nswonə ni mæ, "Wa mbə Nwi wa' a ma yú annu bii, Mmà' àmbi. Wa kaa mbə ajànə annu ma yú a wa' a a nu wə f' è."

* 16:18 Nji' i Pita, "Petros" ni nighàà ni baGrikia, i bə aa àlānsəŋgɔ' ɔ.

23 A bəŋkə̀ yi nswon a mbo Peta mə, “Tsyä mbii a nĵim mə, mbâ Satan! O ni nĵansə̀ mánĵi a mbo mə̀ ñlonj mə kaa 0 si aa a nĵim Nwĩ tə̀ə, 0 bəŋnə̀ ntə̀ə aa a nĵim bə̀.”

Bə̀ bii mə bi ni ngǎnyəgə̀nnu Yesu aà

24 Yesu a tigə̀ ñswon a mbô ngǎnyəgə̀nnu ji mə, “Mbə̀ ñu tsu a ka nlɔɔ a ŋka nyòŋə̀ a nĵim mə, a tuu ibii nu yi, mbe'e abəŋnə̀ bəŋnə̀ yi ŋka nyonə̀ nāá.

25 Nlonj mə̀ ñu yii mə a lɔɔ mə yu yweensə̀ ibii nu yi aa, à ka bəŋnə̀ bwe. Nù yii mə a bəŋnə̀ mbwe ibii nu yi nlonj ŋkwi atú gha aa, à ka bəŋnə̀ tswe ni ghu.

26 Mbə̀ a kwetə̀ ñu tsu aa ni àkə̀ mə mbə̀ a tswe ni mbi yu ntsim mbəŋnə̀ mbwe ntswə̀ntii yi aa ɛ? Kə̀ mbə̀ ñu a fa aa àkə̀ ŋkwensə̀ ñtswə̀ntii yi ghu aa ɛ?

27 Nlonj mə̀ Mu Nù à ka yi zi bo bi baangel bi a múm nigha'a ni Taà yi i tso'ɔ ifà'à ñu ñtsim i yonə̀ ni àfà'à yii mə a le mfà'a aa.

28 Mə̀ swòŋə̀ a mbo bù tsi'í annu nĵŋkonj mə̀ bə̀ bi mɔ'ɔ bi tə̀ə faà bii mə kaa bo ka yi wa'a ñiwə̀ ywe'etə̀ ti ye noð wa mə̀ Mu Nù à ka yi zi a múm annu nifó yu aa.”

17

Ajàŋ yii mə Yesu à le mbəŋkə̀ yi ntigə̀ ŋhweenə̀ aà

(Mk. 9.2-13; Lk. 9.28-36)

1 Njwi i tsyá mə̀ ji nto'o, Yesu a lögə̀ Peta bo Jems ni mumaà yi Jon bo bo kɔ'ɔ ghèè a atu nta'a yi syà yi mɔ'ɔ, ñtswe ghu tsi'í bô bo.

2 Nù yi i bəŋkə̀ a nsi bo, ñsi yi i tigə̀ ñta tsi'í tsó ñnòò, ñtsə̀'ə̀ ji i fu'u ñjɛɛŋkə̀.

3 Bo ghə̀ə̀ ki yə̀ Moses ni Elijah wi'ikə̀ mfe'e ntigə̀ ŋghaanə̀ bo bi Yesu.

4 Peta a swonj a mbo Yesu mə, “Mmà' àmbi, a bəŋ mə̀ bi'inə̀ tswe faà aà. O bə̀ kɔŋ bonj mə̀ ka ghurə̀ mĩntāŋ mi ntarə̀ faà, tá yi fùurə̀ i tswe a mbo wò, yi mɔ'ɔ i tswe a mbo Moses, tá yi mɔ'ɔ i tigə̀ ntswe a mbo Elijah.”

5 Ajàŋ mə̀ à le mburə̀ ki ghàà aa mbà'à yi ñtà yi mɔ'ɔ i wi'ikə̀ ŋkusə̀ waa, ñĵi ñu i fe'è wa múm mbà'à ñswonj mə, “Aa mú ghà yi mbəŋnə̀ yii mə̀ mə̀ kòŋə̀ aa à ghulà, mə nanjə̀ ndoritə̀ nlonjə̀ yi. Ni ka nyu'u annu yii a swonjə̀ aà.”

6 Nòò yii ngǎnyəgə̀nnu ji i le yu'u lálàà aa, bo le ŋwó a nsyə̀ àkúu kuu, nluu ni ñbɔ'ò.

7 Lá Yesu à le nzi ñzi mmòontə̀ waa nswonj mə, “Biiñə̀ ni, ni tsuu ki bɔ'ɔ.”

8 Bo ŋentə̀ mi'í myaa ntigə̀ yə̀ tsi'í Yesu, kaa ŋki'í ñu danj bú ñyə̀.

9 Ajàŋ mə̀ bo le nlò wa atu nta'a ŋka nsigə̀ aa, Yesu a swonj a mbo bo mə, “Ni tsuu annu ñlonj nĵə̀ə̀ tə̀ə tə̀ə ma yú a mbo ñu ló swonjə̀, i ywe'e noð yii mə̀ Mu Nù à ka yi yweenə̀ ni ñiwə̀ aà.”

10 Ngǎnyəgə̀nnu ji jya i betə̀ yi mə, “Ngǎŋndi'í nòŋsə̀ i nswonjə̀ ni mə Elijah à tswe ni nifóo ntsyá mbii i zi aa a ya aa ɛ?”

11 Yesu a kwi'í a mbo bo mə, “Elijah à tswe ni zi, ŋki tswe ni ñzi tsisə̀ ñnnu tsim fu i bĩnsə̀ a ajàŋ mə i le ntswe aà.”

12 La mə̀ swòŋə̀ a mbo bù mə Elijah à tɛ'è mə̀ ñzi, kaa bo wa'a yi zi, mbəŋnə̀ ŋghirə̀ annu yii mə̀ bi kòŋə̀ aa ghu nú. A ki mbə̀ a ŋgĩŋgĩŋ a ajàŋ mə̀ Mu Nù à ka yə̀ ŋgi'í a mbo bo aà.

13 Ngǎnyəgə̀nnu ji jya i tigə̀ ñyu'u a laa atu bo maa noð mə a swonjə̀ aa ànnu ñlonj ŋgaa Jon Ngəŋmürə̀ bə̀ ŋki.

Ajàŋ mə Yesu à le ŋghurə̀ múmbəŋnə̀ yii mə̀ à le ntswe ni demon aà

(Mk. 9.14-29; Lk. 9.37-43)

14 Nòò yii mə̀ bo le mbú mbii ntsi'í nnòò bə̀ wa aa, ñumbəŋnə̀ yi mɔ'ɔ à le nzi ñswetə̀ miku'utə̀ mi a nsi Yesu, ñswonj mə,

15 “Mmà' àmbi, ko mĩlĩŋnə̀ mú ghà ghú, ñlonj mə a wó àbùbùrə̀ ñnanjə̀ nyə̀ ni ŋgi'í tsi'í ni mbə̀ ànnu. A yi mbə̀ noð mɔ'ɔ a wó a mum mɔ'ɔ, a bə̀ a noð mɔ'ɔ a wó a múm ŋki.

16 Mə̀ ghirə̀ nzi ni ghu a mbô ngǎnyəgə̀nnu jo kaa bo ki'í ajàŋ mə mbə̀ bo ghurə̀ yi zi.”

17 Yesu a swonj mə, “Oò, bú niwaa ni bə̀ bii bi si ni ñi àbiiintii tswe, ŋghirə̀ ni ñnnu jii i si tsinə̀ aa, mə̀ ka tswe bi'inə̀ i ywe'e aa a noð àkə̀ aa ɛ? Mə̀ ka ki tswa ntii gha nlonj ŋgaa yùu i ghɛɛ ywe'e aa a noð àkə̀ aa ɛ? Nì zi ni ghu a mbo mə.”

18 Yesu a wenə̀ demon wa, a burə̀ mfe'e ghu nu, mu wa a ghɛsə̀ ñtii.

19 Ngǎnyəgə̀nnu Yesu i le ntigə̀ nzi ghu mbo a alò'òsə̀ mbetə̀ yi mə, “Bi'í ghirə̀ ŋki'í a mfi'í demon wa zi aa a ya aa ɛ?”

20 A kwi'í a mbo bo mə, “Nlonj mə̀ àbiiintii yuu a kə̀'ə̀ aà. Mə̀ swòŋə̀ a mbo bù tsi'í annu ñŋkonj mə, mbə̀ ni tswe ni àbiiintii a tɛ'e ŋkə̀'ə̀ mbə̀ tsi'í tsó àbùrə̀ mághum, bə̀ə̀ bonj

mbə ni swonə a mbô nta'a ghû mə, 'Bîinè faà ñghɛɛ ntəw fii' i kî mbîinə. Maa mùu ajàn boŋ kaa mbə ànnù tsu a wa'à ghuu tsyâ. [

²¹ Mbuu demon ma ghû a lòò aa mə mbə ni si'isè ìbîi nú ghuu ti ji ntsa'atə Nwî mbonj fi'i.]*

Ajàn mə Yesu à lə mbu ñghaa annù ñlonə annù niwô yi aà

²² Nòò yîi mə ñgǎnyəgənnù ji i lə mbù ñghotə a ala'a Galilea aa, Yesu a swonə a mbo bo mə, "Bî ka fa Mu Nù a mbo bə,

²³ tã bî zwitə yi, a ti bə a nî ñjwi ji tarè bi bú mbîinsə yi fu a niwô." Nú yàà i lə nnaŋsə mbi'i tsi'î nî mbə ìnnù.

Ajàn mə Yesu à lə ntu tax ñdámà'anwî aà

(Mk. 9.30-32; Lk. 9.43-45)

²⁴ Nòò yîi bo lə nzi ñku'u a Kapernaum aa, ñgǎnkwerə tax ñdámà'anwî bo zî a mbo Peta mbetə yi mə, "Ndi'innù ghùù ghû, à si tax ñdámà'anwî tu aa ε?"

²⁵ Peta a kwi'i mə, "A tu."

Nòò yîi mə Peta à lə ñkuu a nda aa, Yesu a betə yi mə, "Simon, àmòòntə yo a ni mə akə aa ε? A tax a mbo bifò bî fàa nsyə aa a tu wo aa ε? Bə bî ala'a bya, kə bigù aa ε?"

²⁶ Peta a kwi'i mə, "Bigù."

Yesu a tigə ñswonə mə, "Mbə a bə la boŋ kaa bǎla'a bya si nî ntù tswé.

²⁷ Lá kaa bî'inè si lòò mə mbə bî'inè lwísə mǎntón myaa. Tsó mə a bə laa aa, ghèè fii atsum mǎma'a ñsa'a ghu. Fiwè fi mbîi fii ò ko aa, ò ña'atə ñtsú yi, boŋ ò ka fi'i abàtə ñkabə ghu tã à ku'u a ntu tax ñdámà'anwî ghà bo ghu. Lògə ñghɛɛ ntu tax yí'ò ghu a mbo bo."

18

Abetè ñlonə ñú yîi mə à kò'ò ntsirə a múm ànnù ñifò Nwî aà

(Mk. 9.33-37; Lk. 9.46-48)

¹ A bə maa noò, ñgǎnyəgənnù Yesu zî ghu mbo mbetə yi mə, "Nù yîi mə à kò'ò ntsirə a múm ànnù ñifò aburə aa à nî wò aa ε?"

² Yesu a twoŋə múŋkhə nzi ñte'ε a tifi bo

³ ñswonə mə, "Mə swòŋə a mbo bú tsi'î annù ñŋkonə mə mbə ni tsuu boŋkə i bə tsi'î tsó bəŋkhə boŋ kaa ni ka yí wa'à a múm ànnù ñifò aburə kuú.

⁴ Nù ñtsim yîi mə à sigísə ìbîi nú yí a nsyə tsó mu ghulà aa, àa bə ñú yîi à kò'ò ñtsirə a múm ànnù ñifò a aburə.

⁵ "Nù ñtsim yîi mə à kwerə ajàn mu mà yú nî ñkúm gha aa boŋ à kwèrə aa ghá.

⁶ Lá ñú yîi mə à ghìrə mə ajànə mu mà yú yí mɔ'ò mə à ñŋ ntii yi a nu mə aa tã à wo a múm ànnù ñi bî, a bəŋ mə tã bî kwèrə ñgò'ò abaa yí ñwè ghu ntəŋ, mǎma'a yi a múm ñkî miyaa tã à bwe nsigə ñghɛɛ a nsyé ñkî.

Íkwà'ànə ñú mə i ghìrə bə wò nî ñnnù ñi bî aà

(Mk. 9.33-37; Lk. 9.46-48)

⁷ "Ñgi'î yí ñwè a mbô mbi mə i zî nî ñkwà'ànə ñú mə bə wò ghu aà. Íkwà'ànə i te'ε ntswe nî ñzi, lá ñgi'î yí ñwè a nu ñú yîi mə ñkwà'ànə ma jya i tsya ghu ñjím ñzi aà.

⁸ Mbə abó yo kə àkòrə yo a ghìrə mə tã ò wo a múm ànnù ñi bî, ò kwýé mǎme'e. A boŋ mə ta ò bə abó mɔ'ò kə àkòrə mɔ'ò ñtsyatə a ntswe ni mbo mi mbaa kə mǎkòrə mi mbaa, tã bî yi mbàŋnə mǎma'a gho a mum mɔ'ò ti mè.

⁹ Mbə ñli'î no ni ghìrə mə ò wo a múm ànnù ñi bî, ò twe'è mǎme'e. A boŋ mə tã ò bə ñli'î mɔ'ò nyi ñkuu a múm ñtswèntii, ñtsyatə a ntswe ni mi'î mi mbaa tã bî yi mbàŋnə mǎma'a gho a mum mɔ'ò Satan.

Ñighàà nî nanaa ñlonə annù mbînjərə yîi mə i bwe aà

(Lk. 15.3-7)

¹⁰ "A nî yə mə kaa ni si bɔɔ bî kəgə tsó buà bú tsa'a. Mə swòŋə a mbo bú tsi'î annù ñŋkonə mə baangel byaa bî təə a nsi mi'î Taà a ñgòŋ bîndò bitsim a aburə. [

¹¹ Ñlonə mə Mu Nù à lə nzi aa nyweensə bə bii mə bî bwe aà.]*

¹² Nî wa'atə mə akə aa ε? Mbə ñú à tswə ni mbi ñjərə ñi ñkhi, bəɛ yí mɔ'ò i fa'anə mbwə, a wa'à ñi mɔ'ò jya mighum mi bú'u ntso bú'u a atu nta'a mmà'atə ñghɛɛ ñlòò ya mə i fà'a a mǎnĵi aa ε?

* 17:21 Kaa bə bî mɔ'ò si atii yuà ñinjə.

* 18:11 Kaa bə bî mɔ'ò si atii yuà ñinjə.

¹³ Be læ mæ a yø, boŋ mæ swòŋə a mbo bù nî ànnù nîŋkoŋ mæ àa ki doritə nloŋ ŋgaa mbî mà ya i tsyá ajàŋ mæ a doritə nloŋ ŋgaa jya mighum mi bù'u òtsò bù'u mæ kaa i ghìrə wa'á a mánŋi fa'à aà.

¹⁴ A ki mbə a ngîŋ ngîŋ ajàŋ mæ Taà ghùù yîi à tswe a aburə aa, kaa à si kòŋ mæ tâ mûntsirə mu ghulá yî mò'ò tâ à bwe.

Ndîm ghò yîi à wo annù aà

¹⁵ “Mbə ndîm ghò ghìrə annù yî bi a nu wò, ò gheè ghu mbèè, bu yu tswé tsi'í bú yu bi baa, ò di'í ìbî yî ghu mbò. Bèe a yu'utə bəə boŋ ò bù mè òtswe nî ndîm ghò wa fu.

¹⁶ Bèe a tsuu yî nyu'utə, ò bù òntwoŋtə a ñù yî ñfùùrə kə bə bi baa, bi zî nî gheè bú bo, ta tâ innù tsim jii mæ bi swoŋ aa tâ tswe nî biyəfə bi baa kə bi tarə bii bi beentə.

¹⁷ Bèe mæ a ki mbu ntuu yî a nyu'utə annù yîi mæ bú bo swoŋ aa, nî loğə yî ŋgheè nî ghu a nsí ŋghòtə. Bèe a ki mbu ntuu annù yîi mæ ŋghòtə i swòŋə aa, nî léntə yî tsi'í tsò tízi Nwî kə ŋgàŋkwercə tax.

Annù yîi mæ bə beentə aa bo bi à yîi bə tuu aà

¹⁸ “Mə swòŋə a mbo bù tsi'í ànnù nîŋkoŋ mæ, ànnù yîi mæ nî kwercə fàa nsye aa boŋ baa kii kwercə a aburə, yîi mæ nî fèe fàa nsye aa boŋ baa kii fèe a aburə.

¹⁹ Mə ku'ùsə mbu nswoŋ a mbo bù tsi'í annù nîŋkoŋ mæ, mbə bù bi baa beenə fàa nsye a nloç ayoo boŋ Taà ghà yîi à tswe a aburə aa à ka fa a mbo bù.

²⁰ Nloŋ mæ àdìgə yîi mæ bə ghotə ntswe ghu bi baa kə bi tarə nî ìkùm gha aa, mæ tswe a títi bo.”

Ŋghàà nî nānaa nloŋə ŋgàŋfà'á à ti li'inə àfansənnù

²¹ Peta à le nzi a mbo Yesu mbetə yî mæ, “Mmà'ambî, mbə ndîm ghà a ghìrə ànnù yî bi a nu mè aa ŋgàà jî sigə mè kî ñlî'inə i tsim aa ə? Mbə ŋgàà jî sàmbaa i ku'ù aa ə?”

²² Yesu a kwi'í ghu mbo mæ, “Kaa mè ka wa'á a mbo wò swoŋ mæ ŋgàà jî sàmbaa, mè ka bəŋŋə swoŋ mæ, ŋgàà mighum mi sàmbaa ŋgàà jî sàmbaa.*

²³ Ma mùu ajàŋ, mbə bi'inə figinə ànnù ñifó aburə tsò mfo yî mò'ò yîi mæ à le nloç mæ yu sèntə innù ŋkabə jî bo bi ŋgàŋfà'á jî,

²⁴ Nòò yîi mæ bi le nloçŋnə ŋka nlentə aa, bi zî ni ñù yî mò'ò yîi à le si tswa nîi ni bi milion bi francs bi nighumə.

²⁵ Tsò mæ kaa à le ŋkî'í ajàŋ yîi mæ mbə yu tú ŋkabə ya zi aa, ñfò wa a swoŋ mæ bi tswa yî mfee a bə'ò bi ŋgwé yî ni bəò bi, nî ŋgòŋ ñjoo tsim jii à tswe ni ju aa ntu ŋkabə yî ya ghu.

²⁶ Ŋgàŋfà'á wa a swètə mìkù'utə mi a nsye, mbu'u mbo ghu mbo, nswoŋ mæ, “Mmà'ambî, tswa ntii gho a nu mè, wa mè ka yî tu ñjoo tsimə’.

²⁷ Mfò wa a kò mìlŋŋə yî, ñma'atə yî, nswoŋ mæ tâ à tsim yî ŋkabə ya bú tu.

²⁸ “Tsi'í ma waà ŋgàŋfà'á à à ghè mæ yu ki fè'è, m̄boo ñù ñibò waà yî mò'ò yîi à le si bəŋŋə ntswa nîi ni ntsu'ù jî nighum, m̄fan a ntəŋ, nswoŋ mæ, ‘Tu ŋkabə yà yá.’

²⁹ A wò ghu nsi, ñyə'ə mæ, ‘tswa ntii gho a nu mè, wa mè ka yî tu ŋkabə yò yá.’

³⁰ A tuù yî, ñswuŋ yî ŋgheè ni ghu, ŋgheè nniŋə a ndàtsan mæ tâ à tswe ghu nywe'e a noò yîi à ka yî tu ñikarə ni nya aà.

³¹ Nòò yîi mæ ŋgàŋfà'á à jya jî mò'ò i le nyə ma ya ànnù aa, nú yàà i bi'í tsi'í nî mbənnù. Bo gheè ŋkè'enə ŋgòŋ innù tsim jii i le mfè'è aa a mbò ñfò wá.

³² Mfò wa à le ntwoŋə yî a zî a swoŋ ghu mbo mæ, ‘Wò ŋgàŋfà'á à àbî'intii, mè kî le mmà'atə ñikarə nya nî tsim nîi ò le ntswa gha ghu aa, nloŋ ajàŋ mæ ò le nyə'ə a mbo mè aà.

³³ O kî wa'á zî àjàŋə mæ mbə ò ko mìlŋŋnə ndîm ghò, tsi'í tsò ajàŋ mæ mæ le ŋko ghò aa ə?’

³⁴ Mfò wa à le nlwĩnsə ntəŋ, ntwoŋ ŋgàŋmfii bə, m̄fa yî a mbo bo mæ bi gheè mfii yî nywe'e a noò yîi à ka yî tu ñikarə ni nya nitsimə.

³⁵ “Aa ajàŋə mæ Taà ghà mæ à tswe a aburə aa, àa yî ghìrə a nu bù bitsim, mæ mbə nî tsuu ifansənnù bilim buu a múm ñtîi bù i kî li'inə.”

19

Ajàŋ mæ Yesu à le ndî'í annù ñloŋ annù nsà'ànə ñyç'ç aà (Mk. 10.1-12; Lk. 16.18)

¹ Nòò yîi mæ Yesu à le m̄ŋsə nswoŋ ma jù innù tsim aa, à le mà'atə ala'a Galilea ŋgheè a mbu'u Yudea a njii ŋkî Jordan,

² Minòò mi bə mî ghà'atə le nyòŋə yî, a ghurə mighòò a nu bo maa adigə.

* 18:22 Kə ŋgàà mighum mi sàmbaa ntsò sàmbaa.

³ BaFarisai bî mo'c bi le nzi, a ñkwà'ànê yi, mbetê yi mæ, "Nòñsà a bii mæ mbê ñu a fi'i ñgwê yi ñloñ annù tsu mæ à ghìrê aa ε?"

⁴ A betê waa mæ, "Ni lèè ñkî'i twonj mæ, ñu yîi à le nanjsæ waa nloginê a nlògînê aa, à le nanjsæ waa aa ñumbânñê bo mângyê aa ε?"

⁵ Ntîgê nswonjê ni mæ, "Tsô mæ a bê laà, ñumbânñê à ka kî mà'àtê taà yî bô ñdê yî, i zî bòonsê bô ñgwê yî, tá bo bi baa tîgê mbê ñyânú yî mífùurê aa ε?"

⁶ Maa ajân kaa tá bo wa'à bê bi baa bù mbê, ntîgê mbê ñyânú yî mífùurê. Ayoo yîi mæ Nwîngôn à bòonsê mê aa, tá ñu tsu à tsuu ló yàtê."

⁷ Bo bú mbetê yi mæ, "Moses à le ntîgê nswonj mæ mbê ñu à tse fa aŋwà'ànê nsà'a ñyô'c a mbo ñgwê yî, i fi'i yi aa a ya aa ε?"

⁸ A kwi'i a mbo bo mæ, "Moses à le mbeentê mæ mbê ñu kâ ñfi'i ñgwê yî aa ñloñ ajân mæ mîntîi muu tîi aà. Lá kaa a wa'à aa ajân mæ a le ntswe a nlògînê aa bê.

⁹ Mè swônj a mbo bù mæ mbê ñu a fi'i ñgwê yî a nda yu, ntsuu ñloñ aa annù atsuurê bê, mbu ñyô'c yî dàn, bœ boñ à ghìrê aa annù mághabê."

¹⁰ Ngányogónnù ji i betê yi mæ, "Mbê a bê ma mùu ajân a tîti ñumbânñê bô ñgwê yî a kî'i kù'unê aa bê mæ tá ñumbânñê wa a tswe yi ti yô'c aa ε?"

¹¹ Lá a kwi'i a mbo bo mæ, "Annù ma yû mæ mæ ñi'i aa, kaa mbê a kî'i a mbo ñu ñtsim gheè. Mbê a kî ñgheè aa tsi'i a mbo bê bii mæ Nwîngôn à tsô'c mfa a mbo bo aà.

¹² Nloñ mæ bê bî mo'c à ni bisônj aa a ñjwê, bî mo'c, bî ghìrê ní mbô, bî mo'c bî ghìrê ìbîinú waa maa ajân mbî'i aa annù ñifô aburê. Ñu yîi mæ mbê kwereò annù ma yû mæ mæ ñi'i aa, tá à kwereò."

Ajân mæ Yesu à le ñniñ mbocôa a nu bôñkhê aà

(Mk. 10.13-16; Lk. 18.15-17)

¹³ Bê bî mo'c le nzi ni bôñkhê ghu mbo mæ tá à ñonjsæ mbô mi a atu bo ntsa'atê Nwî. Ngányogónnù ji i wenê bê byá.

¹⁴ Lá Yesu a swonj mæ, "Ni ma'atê boc bya tá bi zi a mbo mæ, ñtsuu waa kî kîñjê bê; ñloñ mæ annù ñifô aburê a tswe aa a mbo bê tsô bo."

¹⁵ A swônj mê laà aa ntîgê ñnonjsæ mbô mi a atu bo, ñgheè yi.

Annù múngwà'à ñgàñkabê

(Mk. 10.17-31; Lk. 18.18-30)

¹⁶ Ñu yî mò'c à le nzi ghu mbo mbetê yi mæ, "Ñdî'innù, ànnù yî sigînê yîi mbê mæ kâ ñghìrê ñyi ñkuu a múm ñtswëntîi yîi i lwî'i ñîñkonj aa à ni yu aa ε?"

¹⁷ Yesu a betê yi mæ, "O bêtê gha ñloñ annù yî sigînê aa a ya aa ε? Wa ñu yîi à bônj aa, à ni tsi'i ñu yî mífùurê. Mbê ò ka ñkonj mæ ò kuu a múm ñtswëntîi, ò kâ ñlêè ndî'i Nwî jyá."

¹⁸ A betê Yesu mæ, "I juu aa ε?" Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, "Tsèe ñu zwitê. Tsèe annù mághabê ghìrê. Tsèe yôrê. Tsèe abânñonñù tswêe.

¹⁹ Ka nyu'unê taà ghò bô ñdê ghò. Ka ñkônjê ni ñdim ghò tsô ìbîi nú ghò."

²⁰ Múngwà'à wa a kwi'i ghu mbo mæ, "Mê lèè mæ ndî'i ma jû tsi'i tsimê, a tîgê mbonj akê a mbo mæ aa ε?"

²¹ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, "Mbê ò ka ñkonj mæ òo bônj màñsê, ò gheè mfee ñgônj ñjòò tsim jîi ò tswe ni ju aa, mfa a mbo ñgàñðfumê, nzi ñka yonj naa, boñ ò ka tswe ní àfù'ù a aburê."

²² Múngwà'à wa à yù'ù mê ma yû ànnù aa, ñlo ñghèè yi ní àjônñê ñloñ mæ ñjòò ji i le ñgha'a.

²³ Yesu a tîgê ñswonj a mbô ñgányogónnù ji mæ, "Mè swônj tsi'i annù ñîkonj a mbo bù mæ a tsyànê a mbo ñgàñkabê a ñkuu a múm ànnù ñifô aburê.

²⁴ Mè bu ñkù'úsê ñswonj a mbo bù tsi'i annù ñîñkonj mæ, a fwaatê a mbo kamel a ntsurê a ñli'i ni nsa'a, ntsyatê a mbô ñgàñkabê a ñkuu a múm ànnù ñifô Nwî."

²⁵ Ngányogónnù ji yù'ù mê ma yû ànnù aa, ànnù a tsyá waa tsi'i mbênnù. Bo tîgê mbetê yi mæ, "Ñu yîi mbê a yweenê aa a tîgê mbê aa wô aa ε?"

²⁶ Yesu a lii ñsî waa ñswonj a mbo bo mæ, "A tsyá aa ñmîsônj, lá a ghèè ni Nwî, mbê à tse ghìrê innù tsimê."

²⁷ Peta à kwi'i ñswonj mæ, "Yê, bî'i bii bî'i mà'àtê mæ ñgônj ñjòò tsim ñyonj gho aa, bî'i ka yî tîgê ñnanjsæ tswe aa ni àkê aa ε?"

²⁸ Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Mè swônjê a mbo bù tsi'i annù ñîkonj mæ wa a múm mbî yî mfi, wa a noò yîi mæ Mu Ñu à ka yî ñanñê a ní àbêrê ñigha'a yu aa, bù bya bii mæ ni le ñka ñyonj naa aa, ni ka yî kii ñanñê ní àbêrê ñighúm ñtsò baa, i tîgê sa'a itse baIsraël jya ñighúm ñtsò baà.

29 Nù ntsim yii à mà'atè mla'a à mi, kè bilim bi, kè bijàanté bi, ké taà yi, ké ndè yi ké bɔɔ bi, ké ibwènə nsyé ji, nlon ikúm gha aa, à ka yi bú tswé ní njoo mà jya ngáa nkhi; i ki bú tswé ní ntswéntii yii à lwí'i nínkonj aa.

30 Lá bə bí ghá'atè bíi mə à ní bítswá bí mbíi tsítsɔŋ aa, bi ka yí tigə bə bítswə bí njimə, tá bítswə bí njim tigə mbə bítswá bí mbíi."

20

Annú nlon ngánfá'à a akò milù'ù

1 "Nlon mə ànnú nífɔ aburə a bə aa tsi'i tsɔ ajàn yii mə nù yí mò'ɔ à lé mfɛ'è tsi'i a títugə a mbà'a mbà'à nḡhɛɛ a nɔɔ bə mə bí zì mfá'a a akò milù'u yu.

2 A lé mbii mə yu ka tu waa ní nḡkabə yii à kù'ùnə ní ifá'a njwi yí nífùürə aà, ntigə ntoo waa wa múm àkò milù'u yu.

3 A bú mē mbə a nɔɔntə nòò, a bú nḡfɛ'ɛ nḡhɛɛ nḡyə bə bí mò'ɔ bi təə a nsaanə mītaa tsi'i adànə dànə;

4 a swonj a mbo bo mə, 'Nì ki nḡhɛɛ wa múm àkò, wa mə ka ghìrə fa ayoo yii mə a ku'unə aa a mbo bú.'

5 Bo tigə nḡki nḡhɛɛ. A bú nḡfɛ'ɛ a nsi'i nòò bo bí a nyəŋ nòò, nḡki nḡhɛɛ nḡghìrə tsi'i wa ajàn mə à lé nḡghìrə a mbíi aà.

6 A bə mə a mbán nòò, a bú nḡhɛɛ nyə bə bí mò'ɔ bo təə, a swonj a mbo bo mə, 'Nì si'i ntəə faà mbwəsə ní njwi yù a adànə dànə aa a ya aa ɛ?'

7 Bo kwi'i ghu mbo mə, 'Kaa nù tsù à ghìrə wa'à yí'i logə mə bí'i zì mfá'a a mbo yu.' A swonj a mbo bo mə, 'Nì ki nḡhɛɛ nḡka mfa'a wa múm àkò.'

8 "Nòò ntso nòò à kù'ù mē mbɔŋə àkò milù'ù wa a swonj a mbó nḡgánhɛnté njoo yí mə, 'Twonj ngánfá'à jya ntu nḡkabə yáà, nḡloginə ní bí nlwí'i nḡjim bya, nḡkɔ'ɔ mmànšə ní bí ntsyambíi byá.'

9 "Bə bya mə bi lé nɔɔgə waa a nòò mban nòò aa bi zì mē, nù yí mò'ɔ yí mò'ɔ a kwèrə nḡkabə yii mə à kù'ùnə a ntú nḡgánfá'à ghu a atú njwi aà.

10 Nòò yii mə bítswá bí mbíi bya bi lé nzi aa, bo lé njwa'atə mə à yáa nḡkabə à ka gha'atə; la nù ntsim a ká nḡkwèrə tsi'i nḡkabə yii mə bí tu nù ghu a atú njwi aà.

11 Bo kwèrə mē, nḡloginə nḡka nwurikə a mbónj àkò wá,

12 nswonjə ní mə, 'Bə bí nlwí'i nḡjim bú bi fa'a aa tsi'i a atu mu fibàntə, lá bí'i bāŋnə nsi'i nyɔ'ɔ nínòò mfa'a njwi yú ntsim, ɔ tú nḡkabə yí'ibo à kù'ùnə!'

13 Mbónj àkò wa a kwi'i a mbo nù nìbò wáà yí mò'ɔ mə, 'Nsíká'a ghà, kaa mə sí annú a mbo wò fānsə; ɔ ghìrə wa'à bíi aa mə ɔ ka kwèrə aa nḡkabə yii mə à kù'ùnə ní ifá'a njwi yí nífùürə aa a mbo mə aa ɛ?'

14 Lɔgə nḡkabə ɔ ya nḡhɛɛ ghò; à wa a kónj mə nḡkonj a nḡki mfá àyoo yii mə mə fa a mbo wò aa a mbo nù nlwí'i nḡjim ghú.'

15 "Mbə mə wa'á annú yii mə kónj aa ní njoo jii mə à ní à ja aa ghìrə aa ɛ? Kə ní ghə'ənə aa gha nlon mə mə fa aa ɛ?'

16 Yesu a tigə nlwí'isə nswonj mə, "Ma mùu ajàn, bílwí'i bí njim ka yí bə bítswá bí mbíi, tá bítswá bí mbíi tigə mbə bí lwí'i bí njimə."

Ajàn mə Yesu à lé nḡhàa nḡgaa yii à ywe'e jí tarə nlon annú níwò yi aà

(Mk. 10.32-34; Lk. 18.31-34)

17 Yesu à ká mē aa nḡkɔ'ɔ nḡhɛɛ a Yerusalem, nḡlogə nḡgánjyogənnú ji jyá ntsò baà, a tswé tsi'i bə bo. Bo ká mē aa nḡhɛɛ a mánji a swonj mbo bo mə,

18 "Yé ní, ajànə mə bí'inə nḡkɔ'ɔ nḡhɛɛ ní a Yerusalem laa aa, bí ka tswa Mu Nù à fa a mbo bílii bí nḡgánmá'anwí bo bí nḡgánjí'i nɔŋsə tá bo tso'otə isa'à yí ntsərə mə bí zwitə yi,

19 tá bí fa yi a mbo bíitzi Nwí tá bo wye yi, nḡhɔɔ yi, nḡkweentə yi a atu atibànə bāŋnə; lá a tí bə ní njwi jí tarə bí bú mbíinsə yi níwò."

Annú yii mə ndè bí bɔɔ bí Zebedee lé mbetə nlon bɔɔ bí aà

(Mk. 10.35-45)

20 Ndè bí bɔɔ bí Zebedee à lé ntigə nzi a mbo Yesu bo bí bɔɔ bí, nswetə miku'utə mí ghu nsi, nɔɔ annú yí mò'ɔ ghu mbó.

21 Yesu a betə ghu mbo mə, "O lɔɔ aà àkə aa ɛ?'

A kwi'i ghu mbo mə, "Bii mə tá bɔɔ aa bú bi baa bí yí ntswe a múm ànnú nífɔ wò, tá yí mò'ɔ a tswé a abo wò yí mà'à, tá yí mò'ɔ a tswé a abo wò yí nḡkwàbə."

22 Yesu a kwi'i a mbo bɔɔ bya mə, "Kaa ní sí annú yii mə ní betə aa zì. Mbə ní nò nɔŋ yii mə mə ka no aa ɛ? "

Bo kwi'i gho mbo mə, "Mbə bí'i nò."

²³ Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Tsi’i annu n̄h̄konjə, n̄i ka no ndonj ȳi mæ mæ tswe n̄i nno aà, tã b̄i ki mmurə ghuu a m̄um̄ n̄k̄i a aj̄an̄ ȳi mæ bi tswe n̄i n̄m̄urə mæ ghu aà. La kaa a si adigə ya b̄e a n̄tsə’o b̄e b̄ii mæ bi ka ȳi tswe a mb̄èè n̄ikw̄eə mæ n̄i m̄a’ à k̄è n̄i n̄kw̄ab̄è aà, a n̄i idigə ma j̄u aa a ka ȳi tswe b̄e b̄ii mæ Taà gh̄a à n̄an̄sə n̄l̄èə a mbo bo aà.”

²⁴ Abùgə n̄ḡanj̄yoḡənn̄u j̄ya n̄ighum i ȳu’ù m̄ə ànn̄u ma ya, n̄l̄wisə n̄tonj a nu bo bya bi baà.

²⁵ L̄a Yesu a twonjə waa bitsim, n̄swonj mæ, “N̄i zi mæ b̄e b̄ii mæ bi sa’a bitiz̄i Nw̄i aa, bi n̄onj aa atu bo, m̄bu’utə n̄i waa; b̄e b̄i w̄e byaa bi tswe n̄i adà’ à a atu bo.

²⁶ Kaa mb̄ə wa’ à maa aj̄an̄ a tit̄i b̄u b̄e; n̄j̄u ȳi mæ a l̄o mb̄ə n̄j̄u ȳi n̄j̄w̄e a tit̄i b̄u aa, tã à b̄e n̄ḡanj̄af̄a’ à gh̄uù,

²⁷ tã n̄j̄u ȳi mæ a l̄o mb̄ə n̄tsyamb̄i aa, tã à b̄e ab̄u’ù yuu;

²⁸ n̄lonj mæ, tsi’i Mu N̄j̄u, kaa à le n̄j̄wa’ à z̄i aa mæ tã b̄i ka mfa’a ghu mb̄o. A le n̄z̄i aa a mfa’ a a mbo b̄e, i k̄i fa n̄tsw̄ent̄i ȳi a n̄tsu’u atu b̄e b̄i gh̄a’ àtə ghu.”

Aj̄an̄ ȳi mæ Yesu à le n̄gh̄urə bif̄ə’ə̀n̄ə̀ bi baà

(Mk. 10.46-52; Lk. 18.35-43)

²⁹ Yesu bo b̄i n̄ḡanj̄yoḡənn̄u j̄i k̄a m̄ə aa mfe’ə a Jericho, m̄amb̄em̄ n̄n̄òò a k̄a n̄yonjə waa.

³⁰ Bif̄ə’ə̀n̄ə̀ bi baa le n̄tswe a mb̄èè m̄anj̄i n̄ju’u mæ Yesu a t̄syà. N̄login̄ə n̄tigə n̄tonjə n̄swonjə n̄i mæ, “Ko mil̄n̄j̄ə ȳi’i, Mu David!”

³¹ N̄n̄òò wa i wen̄ə waa n̄swonj mæ tã bo kutə n̄ts̄u waa; la bo b̄an̄j̄n̄ə̀ n̄j̄ku’usə n̄tonjə n̄swonj mæ, “M̄m̄a’ àmb̄i, ko mil̄n̄j̄n̄ə̀ ȳi’i, Mu David!”

³² Yesu à le n̄təə n̄twonjə waa mbetə mæ, “N̄i l̄òò aa mæ tã m̄ə gh̄irə mæ ak̄ə n̄i b̄u aa e?”

³³ Bo kwi’i mæ, “M̄m̄a’ àmb̄i, gh̄irə tã b̄i’i bu n̄ka nyə idigə.”

³⁴ Yesu à le n̄ko mil̄n̄j̄n̄ə̀ w̄aà, n̄m̄oontə mi’i myaa, bo gh̄èsə̀ n̄login̄ə̀ n̄ka nyə idigə, n̄lo n̄tigə nyonjə n̄i.

21

Aj̄an̄ ȳi mæ Yesu à le n̄kuu a Yerusalem ts̄o m̄f̄ò aà

(Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ B̄o gh̄èè m̄ə n̄ka ywe’e a Yerusalem n̄kuu a Betfage ȳi à le n̄tswe a n̄ji’i n̄ta’a Olive aà. Yesu a toò n̄ḡanj̄yoḡənn̄u j̄i j̄i baa a mb̄i

² n̄swonj a mbo bo mæ, “N̄i gh̄eə f̄i a n̄i m̄u àla’a ȳi a mb̄i b̄u, aj̄an̄ ȳi n̄i ka gh̄èè ki kuu aa, i yə j̄akasi ȳi bi t̄n̄j̄n̄ə̀ bo mu ȳi. N̄i yə, n̄i f̄eè n̄zi n̄i ju mfa a mbo mæ.

³ B̄eə n̄j̄u a betə ann̄u a mbo b̄u, n̄i swonj ghu mbo mæ, ‘A l̄o M̄m̄a’ àmb̄i,’ boj̄ à ka tigə gh̄èsə̀ swonj tã n̄i logə.”

⁴ Ma ȳu ànn̄u a le mf̄è’è aa a n̄lw̄esə̀ ànn̄u ya ȳi mæ n̄toò Nw̄i à le n̄swonj aa mæ,

⁵ “Swonj a mbo b̄o b̄i Zion mæ, ‘Yə̀ n̄i, m̄f̄ò gh̄uù à gh̄uà mæ a z̄i a mbo b̄u aà!’
A s̄iḡisə̀ ib̄h̄n̄u ȳi a n̄syə, n̄ko’o a atu j̄akasi,

a b̄e tsi’i mu j̄akasi ȳi n̄k̄əḡə.”

⁶ N̄ḡanj̄yoḡənn̄u j̄i j̄ya i le n̄tigə gh̄eə n̄ki n̄gh̄irə tsi’i ànn̄u ya mæ à le n̄swonj mæ tã bo gh̄irə aà;

⁷ Bo le n̄z̄i n̄i j̄akasi wa bo m̄u ȳi, n̄n̄on̄sə̀ itsə̀’ə̀ j̄yaa a n̄j̄im̄ n̄n̄àà j̄ya a tigə n̄ko’o n̄tswe ghu.

⁸ B̄e b̄i gh̄a’ àtə wa a tit̄i n̄n̄òò wa le ns̄an̄tə̀ itsə̀’ə̀ j̄yaa a m̄anj̄i, b̄i m̄o’o kw̄ȳè n̄taa iti n̄ki san̄tə̀ wa a m̄anj̄i.

⁹ N̄n̄òò ȳi i le si gh̄èè a mb̄i bo b̄i ȳi i le si ȳonjə a n̄j̄im̄ə̀ aa i le n̄l̄oḡin̄ə̀ n̄ka n̄tonjə mæ,

“Hosiana, a mbo Mu David! B̄i’ in̄ə̀ gh̄a’asə̀ yu wa ȳi mæ a z̄i n̄i ik̄um̄ M̄m̄a’ àmb̄i aà!
Hosiana a mb̄o Nw̄i Ak̄o’òntsirə!”

¹⁰ Yesu à k̄ò’ò m̄ə n̄kuu a m̄um̄ n̄j̄ò’ò àla’ à Yerusalem aa, idigə ts̄im̄ ghu i tigə ts̄iginə̀ tsi’i n̄ts̄iginə̀, b̄e tigə mb̄etə̀ n̄i mæ, “Aà w̄òò gh̄ul̄a aa e?”

¹¹ N̄n̄òò wa i kwi’i mæ, “Aa Yesu, n̄ḡanj̄ntoò Nw̄i ȳi mæ à lo a Nazareth a mb̄u’u Galilea aà.”

Aj̄an̄ mæ Yesu à le n̄kuu a m̄um̄ n̄d̄am̄a’ anw̄i aà

(Mk. 11.15-19; Lk. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹² Yesu à le nḡhèè ḡkkuu a múm ḡndámà'anwí, nífurə bə̀ bítسیم bii bi le ntswe ghu mfee ní ḡjoo ḡkii nyuu aà. A le ntii itetə̀ bə̀ bii mə̀ bi le si kwensə̀ ní ḡkə̀bə̀ bo bi ḡlən̄ bə̀ bii mə̀ bi le si fèè ní bi bugirəm̄kkuu aa mmà'ànə̀ a nsyé.

¹³ Nswon̄ a mbo bo mə̀, "Bi ḡwa'anə̀ a múm ḡḡwà'ànə̀ Nwí mə̀, 'Bi ka yí kí twon̄ ndá yà aa ní ḡdà ḡtsà'atə̀ Nwí."

Lá ní ḡhìrə̀ mə̀ i tigə̀ mbə̀ a adigə̀ nlèntə̀ biyərəl!"

¹⁴ Bifə̀'ənə̀ bo bi bībwenkə̀ le nzi ḡtsi'i yi wa ndámà'anwí, a ḡhurə̀ waa.

¹⁵ Bili bi ḡḡāḡmà'anwí bo bi ḡḡāḡndi'i nḡḡsə̀ yə̀ mə̀ innḡtsyámbo jya jii mə̀ à le ḡhìrə̀ aa, ḡkí nyə̀ bɔɔ bya mə̀ bi le ntswe wa ndámà'anwí ntə̀ḡḡnə̀ ní mə̀, "Hosiana a mbo Mu David!" aa mītḡḡḡ myaa bāḡḡḡ ḡlwi lwí,

¹⁶ bo swon̄ a mbo Yesu mə̀, "O yù'ú ànnù yú mə̀ bɔɔ bù swon̄ə̀ aa ɛ?"

Yesu a kwi'i mə̀, "ḡḡḡ; ní leè ḡwa'a twon̄, a múm ḡḡwà'ànə̀ Nwí mə̀,

'Wə̀ Nwí ɔ ḡhìrə̀ mə̀ mə̀ tá bɔɔ bī bɔrə̀ bo bi bii bi burə̀ aa kí nḡḡsə̀ aa tá bi ka mfa nigha'a níi ní bɔḡ mḡḡsə̀ aa a mbo wə̀' aa ɛ?"

¹⁷ Yesu à le ntigə̀ mma'atə̀ waa, nífe'e ḡḡhèe a ala'a Bethany, ḡle ghu.

Ajāḡ yii mə̀ Yesu à le nniḡ ndɔɔ a atu àti figə̀ aà

(Mk. 11.12-14,20-24)

¹⁸ A bə̀ mə̀ a tītugə̀ a noə̀ yii mə̀ à le mbù ḡka ḡkkuu ḡḡhèe a Yerusalem aa, ḡḡi i yanḡ yí.

¹⁹ A yə̀ àti figə̀ yí mo'ɔ a mbèè mánji, ḡḡhèe ghu, kaa wa'a fínta ghu yə̀ a ḡḡi, a bāḡḡḡ ḡlлуу tsi'i iyən̄ ghu. A swon̄ a mbó àti ya mə̀, "Tà ɔ yí ntsùù fínta i ló bú koonə̀!" Ati ya le kí mburə̀ ḡḡhensə̀ nyoo ḡkwo.

²⁰ ḡḡāḡyə̀ḡāḡn̄n̄ jii i le nyə̀ ma yaà ànnù, ḡyerə̀, ḡnswon̄ mə̀, "A ḡhìrə̀ àkə̀ àti yú a burə̀ ḡḡhèe ḡkwo tsi'i lá aa ɛ?"

²¹ Yesu a kwi'i a mbo bə̀ mə̀, "Mə̀ swon̄ tsi'i ànnù nḡḡkon̄ a mbo bù mə̀, ní bə̀ tswe ní àbīintii i tsuu kí jḡḡkə̀ bə̀ə̀ bon̄ mbə̀ ní ḡhìrə̀ ànnù yú mə̀ mə̀ ḡhìrə̀ a nú àti figə̀ yú aà. Kaa wa'a aa tsi'i ma yú ḡhìrə̀ bə̀, bon̄ mbə̀ ní tɛ'e ḡnswon̄ bə̀ a mbó ḡta'a ḡḡu mə̀, 'Tso'ɔnə̀ nló faà ḡḡhèe nnāḡə̀ a múm ḡḡkí miyaa,' bon̄ wa i ka kii ló ḡhèe nnāḡ ghu.

²² Ní bə̀ tswe ní àbīintii bon̄ ní ka kí kwerə̀ ní ḡḡḡḡ innù tsim jii mə̀ ní betə̀ ní a múm àtsà'atə̀ Nwí aà."

Àbetə̀ ḡlon̄ ada'a yii Yesu à le ntswe ní yu aà

(Mk. 11.27-33; Lk. 20.1-8)

²³ Yesu à ḡhèè mə̀ ḡkkuu a ndámà'anwí bilii bi ḡḡāḡmà'anwí bo bi bità bi ala'a zì ḡtsi'i yi ghu a noə̀ yii à le si dā'i ànnù Nwí aà, nìbetə̀ yí mə̀, "O ḡhìrə̀ innù juà jii mə̀ o ḡhìrə̀ aa ní ada'a wo aa ɛ? A ada'a ma yú a mbo wə̀ aa, a fa wə̀ aa ɛ?"

²⁴ Yesu a kwi'i mə̀, "Mə̀ ka kii betə̀ ḡhuu ní àbetə̀, bɛe mə̀ ní fa akwi'i a mbo mə̀ bə̀ə̀ bon̄ mə̀ ka kii swon̄ə̀ a adigə̀ yii mə̀ mə̀ lḡḡə̀ ada'a ya mə̀ mə̀ tswe ní yu a ḡka ḡḡhìrə̀ innù jii ghu aà.

²⁵ "ḡḡon̄ à le nlḡḡə̀ ada'a aa fə̀ a ḡka mmurə̀ bə̀ ḡkí aa ɛ? A le nlò aa a mbo Nwí kə̀ a mbo bə̀ aa ɛ?"

Bo le nlḡḡinə̀ ḡka nswuḡḡə̀ bo ní bo nswon̄ə̀ ní mə̀, "Mbə̀ bī'inə̀ swon̄ mə̀ 'A le nlò aa a mbo Nwí,' bon̄ à ka swon̄ a mbo bī'inə̀ mə̀, 'Ní leè ḡtigə̀ wa'á ànnù yii mə̀ àle si swon̄ bii aa a ya aa ɛ?"

²⁶ Kə̀ mbə̀ bī'inə̀ swon̄ mə̀ 'A le nlò aa a mbo bə̀,' bon̄ bī'inə̀ aa kí bo'ɔ nnò bə̀ bù; nlon̄ mə̀ bə̀ bítسیم bii mə̀ ḡḡon̄ à le mbə̀ aa ḡḡāḡntoo Nwí."

²⁷ Maa ajāḡ bo le ntigə̀ ḡkwi'i mə̀, "Kaa bī'i si zì."

A tigə̀ ḡnswon̄ a mbo bo mə̀, "Kaa mə̀ ka wa'á ḡḡ yii mə̀ à fa ada'a mə̀ ḡhìrə̀ ní innù jii ghu aa a mbo bù kí nswon̄ə̀."

Nighàà ní nàà ḡlon̄ bɔɔ mbāḡḡḡ bi baà

²⁸ "Ní mḡḡntə̀ mə̀ akə̀ aa ɛ? Nù yí mḡ'ɔ à le ntswe ní bɔɔ mbāḡḡḡ bi baa, ḡḡhèe nswon̄ a mbo yí ḡntsyám̄bii mə̀, 'Mú ḡhà, ḡhèe mfà'à wa múm àkə̀ mīlūlū sīi.'

²⁹ Mu wa a kwi'i mə̀, 'Kaa mə̀ ka wa'á ḡhèè.' Lá mbu ḡkwà'atə̀ atú yi ḡḡhèe.

³⁰ A le mbù ḡḡhèe ntoo mu yí yii à ywe'e bi baa tsi'i maa ajāḡ; a kwi'i mə̀, 'Wa mə̀ ka ḡhèè, taà,' la kaa wa'á yi bāḡḡḡ ḡḡhèe.

³¹ Aa ḡhuu mu a tītii bɔɔ bya bi baa mə̀ à le ḡḡhìrə̀ ànnù yii mə̀ taà yí à le si lòò aa ɛ?"

Bo swon̄ mə̀, "Aa yí ḡntsyám̄bii wá."

Yesu a swon̄ a mbo bo mə̀, "Mə̀ swōḡ tsi'i ànnù nḡḡkon̄ a mbo bù mə̀, ḡḡāḡkwerə̀ bitax bo bi ikwàrə̀ ka yí fōo kuu a múm ànnù nífō Nwí ti bù.

³² Nlonj mæ Jɔn à le nzì a mbo bù ndi'i ni mânji yîi à tsinè aa kaa ni wa'á annù yi bìi. Lá ñgǎñkwèrè bitax bo bi ikwàrè i bǎñnè mbii. Ka mæ ni le nyè annù ma yú aa, kaa ni le ñwa'à màntà muu ki mbəñkə mbii annù yi.

Nìghàà nì nānaa nlonj bìlensə bi akò milù'ù
(Mk. 12.1-12; Lk. 20.9-19)

³³ "Nì yu'utə nìghàà nì nanaa nì m'ò'ò. Nù yî mò'ò à le mbé akò milù'ù yi, ñji'i ñkya ñkarisə ghu, ñki tonj ñigho ni ññj milù'ù wa múm ñkyá, mùbɔɔ ndánikàn yîi bi ka ki tswe ghu i bə nì àkò ya aà. Á le ntigə ñlensə akò ya a mbo bə, mfe'e ñghèè yi a atoo dān.

³⁴ Nòò ñkya màntà mi ati milù'u mya à kù'ù mē a toò ñgǎñfà'á ji mē tá bì ghèe ñkwèrə màntà mi ati milù'ù mya mi m'ò'ò a mbo bìlensə bi akò byá.

³⁵ Bìlensə bi akò bya le ntswa ñgǎñfà'á ji jya, ñghɔɔ yî mò'ò, ñzwitə yî mò'ò, ñki ntumntə yî mò'ò nì ñgò'ò.

³⁶ A le mbù ñtoo ñgǎñfà'á jii i le ñgha'atə ntsya ji mbii jya. Bo bù ñghirə tsi'i ñgǎñjɔn a nu bo.

³⁷ A nlwĩ'isə, a tigə ñtoo a mù yî mbǎñnè, ñswonj ni mæ, 'Bo ka bo'otə mù ghà ghù.'

³⁸ Lá bə byá yə mæ mu wa, nswonj bo ni bo mæ, 'Aá ñjindá yî à ghúlà mæ, nì zì bì'inə zwitə yi tá tigə ji njòò ji jù.'

³⁹ Bì le ntigə nlogə mu wa mma'a a abe'e wa ñjam ñkya milù'ù ñzwitə yi.

⁴⁰ "Ma mùu ajàn nì mɔɔntə mæ nòò yîi mæ mbɔn akò milù'ù wa à ka yî bìi aa, àa yî ghìrə mæ akə nì bìlensə bi akò bya aa e?"

⁴¹ Bo kwi'i mæ, "Tsi'i annù ññjkonj, à ka yî nanjə zwitə biku bi kwe'efɔ ma bya, i tigə lensə akò milù'ù ya a mbo bádān bìi mæ bi ka ki fa mii màntà mi ati milù'ù mya a ni nòò yîi à kù'ùnə aà."

⁴² Yesu a bú ñswonj a mbo bo mæ, "Nì leè wa'á nìghàà ni Nwí nya twonj mæ nì swonj mæ:

'Tsi'i ñgò'ò ya mæ bìbɔɔ bi nda bi le ntuu aa, i bəñ mæ ñtigə ñgò'ò nìbuu ni nda yî ñwè;

a ma yú annù aa a ghìrə Mmà'ámbi, a bə annù yî yéyerə a mbo bì'i.'

⁴³ "Ma mùu ajàn mæ tigə ñswonj a mbo bù mæ, 'Bì ka yî kwèrə annù nifɔ Nwí a mbo bù, i fa a mbo bə bi atoo dān bìi bi ka ki koonə màntà mii mi ku'unə a múm annù nifɔ aà.' [

⁴⁴ Nù yîi à ka wó a nì ñgò'ò ma yú aa, à ka bəgikə; kə bəe mæ i wo a nu ñù bəə bonj i ka ghò'ò yi."]*

⁴⁵ Bìlii bi ñgǎñmà'anwí bo bì baFarisai le nyu'u mighàà mí nàà mù aa, ñzi mæ Yesu à le si ñghàà nlonj aà ñgaà yàà.

⁴⁶ Bo le ntigə ñka nɔɔ a ntswá yi, lá mùb'ò nndò wa, nlonj mæ nndò wa i le mbii mæ Yesu à bə aa ñtoo Nwí.

22

Nìghàà nì nānaa nlonj adina niyò'ò
(Lk. 14.15-24)

¹ Yesu a ghèè nì mbii ñghaa a mbo bo ni mighàà mí nanaa, ñswonj mæ,

² "Annù nifɔ aburə mbə bi figinè aa a nì mfɔ yî mò'ò yîi mæ à le ñkà'a adina niyò'ò ni mù yî yî mbǎñnè,

³ ñtoo ñgǎñfà'á ji mæ tá bì ghèe ntwonj bə bìi mæ à le ntwonjə waa wa adigə adina niyò'ò aà; lá bə bìi mæ à le ntwonjə waa aa kaa bo wa'á kɔn a nzi.

⁴ A bú ñghèe nì mbii ñtoo ñgǎñfà'á ji ji dān, ñswonj a mbo bo mæ, 'Nì ghèe nswonj a mbo bə bìi mæ mæ twonjə waa wa adigə adinà aa mæ, Yé nì, nòò adinà wa à kù'ù mæ, mæ wá mbɔn bo bi bìkau bìi bi je'e bi nanjə mfanjə aà, bì kè mē ñtanjə njòò tsim nɔɔ; nì zì wa adigə adinà niyò'ò.'

⁵ Lá bə bya mæ bi le ntwonjə aa, kaa bi le ñwa'à waa lanjə. Mbanjə ñghèè nì waa bə a adigə bo, yî mò'ò a ghèè yi a nsoo yu, yî mò'ò a ghèè yi a adigə mitaa yu,

⁶ Abùgə yaa, bi tswá ñgǎñfà'á jya ñghɔɔ waa tsi'i a mbə annù ñzwitə.

⁷ Ntɔn mfɔ wa i lwí si'i si'i, a too bisogyè, bi ghèè ñta ñgi'i a nu bə bya mæ bi le nzwitə ñgǎñfà'á ji jya aa, ñki ntɔɔ ñjò'ò àla'á yàà.

⁸ Mfɔ wa a ñghèe nì mbii ñswonj a mbó ñgǎñfà'á ji mæ, 'Nòò ñji adinà niyò'ò wa à kù'ù mæ, lá bə bìi mæ mæ twonj mæ bi zì fàa adigə adinà niyò'ò aa, à nì bitizì ibɔnə.

21:42 Ps. 118.22-23 * 21:44 Kaa bə bi m'ò'ò si atii mà yú ñinə.

⁹ Nì tigè ngheɛ la a atu màmfaŋnè ñtwoŋ bə bitsim bii mə nì yə aa, mə bì zì fàa adigè adinà niyo'ò.'

¹⁰ Ma jya ñgǎŋfà'á i fe'è ñgheɛ a atu mǎŋfaŋnè, ñghotè bə bitsim bii mə bo le nyè aa, bii bii, bo bii bii siginè; maa ajaŋ ñdá àdinà niyo'ò ya i luu nì bigi.

¹¹ "Lá ñfò wa à kùù mē a nlèntè bigi bii bi le ntswe wa ndá àdina aa, ñyè ñù yì mò'ò yii mə kaa à le ñwa'á atsè'è àdinà niyo'ò mà'á;

¹² mbetè yi mə, 'Nsúká'á ghà, ò tsyà aa mə akè, ñkuu a adigè adinà niyo'ò tí àtsè'è niyo'ò aa é?' Kaa ñù wa a wa'á nì ànnù yì àkwí'í tswé.

¹³ Mfò wa a swoŋ a mbo bitsè bi ndá bi mə, 'Nì kwere mbò mi bo bii màkòrè mi, mma'a yi a abeɛ a múm ñfii ìdigè; a adigè yii mə bə ka yì ki yè'è ghu i kurè ni misòŋè myaa aà.'

¹⁴ Nloŋ mə bi twoŋ aa bə bii ghà'atè, mbaŋnè ntsò'ò tsi'í mbùmtè."

Abetè ñloŋ annù ntu bitax

(Lk. 20.20-26; Mk. 12.13-17)

¹⁵ BaFarisai bi gheè ñtaŋ minàŋ a ntswá yi a nì ñghàá ni.

¹⁶ Bo toò ñgǎŋyogènnù jyaa jì mò'ò bo bii ñgǎŋnjim Herod ghu mbo, bi betè yi mə, "Ndi'innù, bii'í zì mə, ànnù yii mə ò di'í aa, à nì ànnù ñiŋkoŋè, ñkii nanse ndi'í ni mǎŋjì yii mə Nwí a lòò mə bə ka ntswe ghu aa tsi'í ànnù ñiŋkoŋè, ñkaa wa'á nì ñsi ñù lǐ; ñloŋ mə kaa ò si abwarè bə laŋtə.

¹⁷ Tsítsòŋ, swoŋ a mbo bii'í, àyòò àmbòntè a nì mə akè . A ku'unè nì nòŋsè yì'inè a ntu bitax a mbo Kaisa kè ñgaŋ aa é?"

¹⁸ Lá Yesu à zì àtaŋtè yì bi yaa, ñkwi'í a mbo bo mə, "Nì lòò ñkwà'ànè a gha aa a ya aa é, a ñgǎŋabagilè.

¹⁹ Nì di'í aba'atè ñkabè yii mə ni tu tax ghu aa a mbo mò." Bo zì nì yì mò'ò mfa ghu mbò?

²⁰ Yesu a betè waa mə, "A tswé àtu wo bo bii ñkúum wo fàa nì ñkabè aa é?"

²¹ Bo kwi'í mə, "Aa yì Kaisa." Yesu a tigè ñswoŋ a mbo bo mə, "Mala a bə mə nì ka mfa njoo jii mə à nì jì Kaisa aa a mbo Kaisa ñkii mfa nì njoo jii mə à nì jì Nwí aa a mbo Nwí."

²² Bo yù'ù mē mala aa, ànnù a tsyá waa; bo ma'atè yi, ngheɛ waa.

Annù ñloŋ annù nyweenè nì ñiwò

(Mk. 12.18-27; Lk. 20.27-40)

²³ A bə tsi'í maa njwi, baSadukai bii mə bi swoŋè nì mə kaa bə si a nì ñiwò yweenè aa, bii zì a mbo Yesu, mbetè yi mə,

²⁴ "Ndi'innù, Moses à le nswoŋ mē, 'Mbè ñù a kwo ti mu, ñdám yì a logè ñkwi'í yì, ñjwe bəo bo yu a mbo ñdám yì wa.'

²⁵ Tsítsòŋ bəo bima bi mbǎŋnè bi sàmbaa bi le ntswe ghu faà; yì ñtsyambii a yo'ò mǎŋgyè ñkwo yì tighè bo yu tswé nì mú, mma'atè mǎŋgyè wa a mbò ñdám yì.

²⁶ Abugè bilim bi bya bi nto'o bi logè mǎŋgyè wa yì mò'ò yì mò'ò, ñki ñkwokè waa ti mú.

²⁷ Mbǎŋnè jya tsim i kwòkè mē aa, mǎŋgyè wa a kí ñkwo yii ñgaa a ñjim.

²⁸ Nòò yii mə bə ka yì yweenè nì ñiwò aa ta mǎŋgyè ghú à bə aa ñgwé wò a titii bəo bi ma bú bi sàmbaa aa é? Nloŋ mə bo bitsim bi le nyò'ò yì aà."

²⁹ Yesu a kwi'í a mbo bo mə, "Annù yii mə nì swòŋè aa kaa a si ku'unè ñloŋ mə kaa nì sǎ annù yii mə a tswé a múm àŋwà'ànè Nwí aa zì, kaa wa'á mida'a mi Nwí kí nzi aà.

³⁰ Nloŋ mə nòò yii bə ka yì yweenè nì ñiwò aa, kaa baa yì wa'á ká ñyo'ò, kaa wa'á bǎŋgyè a nda niyo'ò ka mfa, i bǎŋnè bə aa tsi'í tsò baangel a abure.

³¹ Lá ñgheɛ nì ànnù a nyweenè nì ñiwò, nì leè ñwa'a a annù yii mə Nwí à le ñwa'ànè a mbo bú aa twoŋ, à ajaŋ mə a swoŋ mə,

³² "Mè laa mbè Nwíŋgòŋ Abraham, mbè Nwíŋgòŋ Isaac, ñkii mbè Nwíŋgòŋ Yakob aa é?' Kaa à laa wa'á Nwíŋgòŋ biku bi bə bə, à bə aa Nwíŋgòŋ bə bii bi tswé bitii."

³³ Nnòò bə wa i yù'ù mē aa, ñyerè a nì innù jii à le si di'í aà.

Ndi'í yì ñwè yá

(Mk. 12.28-34; Lk. 10.25-28)

³⁴ Nòò yii mə baFarisai le nyu'u mə à kùtè mē mǎntsù mi baSadukai aa, bo ghotè ñzi.

³⁵ Nù ñibò yì mò'ò, mbè ndi'í nòŋsè, a betè yì nì àbetè a ñkwà'ànè yu.

³⁶ "Ndi'innù, ñdi'í yì àkò'ò ñtsirè a mum binòŋsè àa yu aa é?"

³⁷ Yesu a kwi'í ghu mbo mə, "Tigè kòŋè a Mmá'ambii Nwíŋgòŋ ghò nì ñtiì gho i tsim, nì ñtswéntii yò ntsim, nì mitsyé mo mitsimè.

³⁸ Aa ndi'i yi àkò'ò òntsiṛe ŋki mbə yi òntsyàmbi.
³⁹ Yii mə i yòntə aa, i ki mbə ŋgij ŋgij tsó ma yú. Tigə kòŋə a ndim ghò tsó ibi nú ghò.
⁴⁰ Binòŋsə bitsim, ni innú tsim jii mə ntoo Nwí le ŋgwà'ànə aa, i tsuginə aa a ní ndi'i mà jú ji baà."

Abetə ñlon Ayo'ò Nwí wá
 (Mk. 12.35-37; Lk. 20.41-44)

⁴¹ Tsó mə baFarisai le ŋghotə ntswe aa, Yesu a betə waa ní abetə yuá:
⁴² "Ní m̀òòntə mə akə ñlon Ayo'ò Nwí wa aa e? A bə aa mú wò aa e?"
 Bo kwi'i ghu mbo mə, "A bə aa mu David."
⁴³ Yesu a betə waa mə, "A tigə òntsyaa mə akə mə David, ñyon ajàn mə Azwí Nwí a le ntintə yi aa, mə tá à twonə yi ni Mmà'àmbi aa e? Nlon mə à le swonə mə,
⁴⁴ 'Mmà'àmbi a swonə a mbó Mmà'àmbi ghà mə, tswe a mbèè ñikwɛɛ mə ní mà'à, ñywe'e a noò yii mə mə ka yi nòŋsə ŋgàŋkibàà jò a nji'i mikòrə wò aa.'
⁴⁵ "Ma mùu ajàn mbə David a ka ntwonə yi ní Mmà'àmbi, a tigə mbu ntsyaa la a mbə mu David aa e?"
⁴⁶ Kaa ñu mbò yi tsu à le wa'à ní ànnu a ŋkwi'i tswé, kə ñloginə maa njwi, kaa ñu a wa'à ní yi ní ànnu yi tsu bú mbetə ní abetə.

23

Ajàn yii mə Yesu à le ŋwà'àsə ŋgǎŋndi'i nòŋsə bo bi baFarisai à
 (Mk. 12.38-39; Lk. 11.43,46; 20.45-46)

¹ Yesu a bəŋkə a mbo ñnòò bə wa bo bi ŋgǎŋyegənnu ji ñswon a mbo bo mə,
² "Ŋgǎŋndi'i nòŋsə bo bi baFarisai, bi tswe ní àlənə Moses.
³ Maa ajàn a ku'unə mə tá ni ka nyu'unə ni waa ŋkii ŋghirə ní innu tsim jii bi swon a mbo bu àà, lá ñtsuu ni innu jii mə bo ghirə aa ki ghirə; ñlon mə bo di'i ní innu la kaa wa'à bəŋnə ŋghirə.
⁴ Bo kwere ní ibè'è jii mə i dirə aa ñnòŋsə ni a mbiginə bə; la kaa bo bimbəŋ wa'à ni a muswəbo ghu nòŋsə a ŋkwetə abè'è yá.
⁵ Bi ghirə innu tsim aa bə mə bə ka nyə waa; jyaa ibàa ŋgùu jii mə bi ŋwà'ànə nighàa ni Nwí ñinə ghu aa bo bi i jyaa itsəŋə itsə'ə, bo ghirə i naŋsə mfanə ŋkii nsa'a!
⁶ Bo kòŋə ní ìlən jii i kò'ònə aa, a adigə àdinà, ŋkəŋ a ntswe a ní ìlən jii i tswe a mbii a ndàŋghotə,
⁷ ŋkii ŋkòŋə ni mə tá bə ka ntsa'atə waa ní àghu'usə a nsaanə mītaa, ŋkii ŋkòŋə ni mə bi ka ntwonə ní waa ní 'Rabbi.'
⁸ "Lá ni tsuu ló bii tá ñu à twonə ghuu ní 'rabbi,' ñlon mə ni tswe ni Ndi'innu aa tsi'i yi m̀fúurə, bú bitsim bəŋnə mbə aa bə bilim bilimə.
⁹ Ni tsuu ñu tsu fáa a atu nsyə ni taà ghùu kii twonə, ñlon mə ni tswe ni Tà aa tsi'i yi m̀fúurə, yii mə à tswe a aburə aa.
¹⁰ Ni tsuu kii bii tá baa ntwonə ghuu ni bimasà, ñlon mə ni tswe ni Masà aa tsi'i yi m̀fúurə, a bə Ayo'ò Nwí wá.
¹¹ Ñu yii mə a kò'ònə a titi bú ñtsyatə abugè bə aa, tá à bəŋnə bə ŋgàŋafà'á ghùu.
¹² Ñu yi mə a ŋentə ni mbii nú yi aa, baa sigitə ni ghu, lá ñu yii mə a bəŋnə ñsigisə ní mbii nú yi a nsyə aa, baa bəŋnə ŋentə yi.

Yesu à tui abagilə yaa
 (Mk. 12.40; Lk. 11.39-42,52; 20.47)

¹³ "Lá ŋgi'i yi ñwə a mbo bú, mba ŋgǎŋndi'i nòŋsə, bo bi ba Farisai, ŋgǎŋabagilə! Nlon mə ni tsetə abà'a annu ñifó aburə a nsi bə. Kaa bu bumbəŋ kaa ni wa'à ghu kuu, kaa wa'à ki mma'atə bə bii mə bi kòŋə ŋkuu aa mə bi kuu ghu! [
¹⁴ Ŋgi'i yi ñwə a mbo bú mba ŋgǎŋndi'i nòŋsə bo bi baFarisai, ŋgǎŋabagilə! Ni ni' i ni bikwi'i bi bəŋgyè, ŋkwere ní ñjoo jyaa ni mla'a myaa, mbagilə ntsa'atə ní Nwí ní idanə mighàa. Ma mùu ajàn, wá ŋgi'i yii i ka yi kuu a nu bú aa i ka yi swèrə!"*
¹⁵ "Ŋgi'i yi ñwə a mbo bú mba, ŋgǎŋndi'i nòŋsə bo bi baFarisai, ŋgǎŋabagilə! Bú bii mə ni too ni bi miyàa, ŋgheɛ ni a itoo itoo, a nyə mə mbə ni ghirə ñu yi m̀fúurə a bii ànnunwí yuu, noò yii mə ni ghirə mə a bəŋkə mbii aa, ni bəŋnə ŋghirə a ku'unə bə ŋkuu a m̀'ò Satan, ñtsyatə ghuu.

22:39 Lev. 19.18 22:44 Ps. 110.1 * 23:14 Kaa bə bi m̀'ò sí atii yuá niŋa.

¹⁶ “Ngì'i yì ñwè a mbo bù mba, bìttsyàsè bii bi fə'ə aà, ni dì'i mē, 'Nù à bə kàa nì ikùm ñdámà'anwí, bonj ñkàa mà ya i tsyá àdànè dānjè; lá ñu à bə kàa nì ikùm atii gold yii a tswe a ndámà'anwí aa, bonj à tswe nì ñlèə akàa ma yá.’

¹⁷ Bú itirè jii i ki mfə'ə aa! Nì zi mē a kò'ònə yuu aa ε, àtìi gold ya kè ñdámà'anwí ya yii mē i ghìrə atii gold ya a tigè àyoo aba'atè aa ε?

¹⁸ Nì kii nswonə nì mē, 'Nù à bə kàa nì nìkèntè nì mō'ò nì mà'anwí, bonj àkàa ma ya a tsya yi a dānjè dānjè; la mbə ñu a bānjə ñkàa nì ñjoo mmà'anwí jii mē i nɔj wa nìkèntə aa, bonj à tswe nì ñlèə akàa ma yá.’

¹⁹ Bú bifə'ənè! Ayii mē a kò'ònə aa, à ni yuu aa ε, àyoo mmà'anwí ya, kè nìkèntè nì mmà'a Nwí nya mē nì ghìrə àyoo mmà'anwí ya a tigè àyoo yii a laa mànsə aa ε?

²⁰ Maa ajānj, ñu yii mē a kàa nì nìkèntè nì mmà'anwí aa, a kàa aa nì nìkèntè nya bo bi ñjoo tsim jii mē i nɔj ghu aà;

²¹ Nù yii mē a kii ñkaa nì ñdámà'anwí aa, a kàa aa nì ñda ya bo bi yu wa yii à tswe ghu aà;

²² ñu yii mē a kii ñkaa nì àbùrè aa, a kàa aa nì àbèrè Nwí bo bi yu wa yii mē à ñānjə wa nì àbèrè aà.

²³ “Ngì'i yì ñwè a mbo bú ngānjndi' i nònjə bo bi baFarisai, ngānjabagilè! Nì yàtè bāmbòrè bī kə'əkè tsi' i tsò bī mint, nì dill, nì cumin, jii à nì ñjoo aghò'ò aa, itii nìghum, mfa nì àtìi yì fùurə a mbo Nwí, mbarjə mmà'atè nì innù jì wè jii mē i tswe a mum nònjə, tsi' i tsò annù yii mē atsinə aa, bo bi ñko mīlìnjə, nì àbiiintii; bonj nì laa mfà'a nì innù ma jù tsi' i tsim kaa wa'a nì jì mō'ò mà'atè.

²⁴ Bìttsyàsè bii bi fə'ə aà! Nì kεε firinjì a nì mīlù'ù mbarjə nno nì lənjə ghu bò'ò!

²⁵ “Ngì'i yì ñwè a mbo bú ngānjndi' i nònjə bo bi baFarisai, ngānjabagilè! Nlonj mē nì lögè nì noò ñsì' i nì ñdɔj bo bi àkanj tsi' i a abεε abεε, lá mùm yì i bānjə ñluu nì iyèrə bo bi aghè'ənè.

²⁶ Bú baFarisai, bifə'ənè, nì foo nlogìnè ñsì' i mùm ñdɔj ya bo bi àkanj ya ya'a, bonj ñjìm àbèè i ka bōj laa.

²⁷ “Ngì'i yì ñwè a mbo bú ngānjndi' i nònjə bo bi baFarisai, ngānjabagilè! Nì bə aa tsi' i tsò màsyè mii mē bi yò'ò nì mbèè yì mfù'ù, m̀bɔnjə nì a ñkìrə tsi' i àbèε abεε, la ò ti kuu ghu mum, mī bānjə ñluu nì ikwèε iku bē bo bi ñjoo jii mē i sī laa aà.

²⁸ Aa ngìj ngìj ajānj yii mē nì kìrə abεε aà, tsi' i tsò bē bii mē ànnù yaa a tsinə, lá bi ti kuu a mùm ñtìi bù, nì luu nì àbagilè nì innù jì bī.

Yesu à swōj ngì'i yii i ka zì a mbo bo aà

(Lk. 11.47-51)

²⁹ “Ngì'i yì ñwè a mbo bú ngānjndi' i nònjə bo bi baFarisai, ngānjabagilè! Nlonj mē nì bɔɔ nì màsyè mī ngānjtooo Nwí, ñkii nnanjə nlonjə nì màsyè mī bē bii innù jyaa i tsinə aa,

³⁰ nswonə nì mē, 'Bì' i le mbaa tswe aa a noò bità bi bitàa bi' i bonj kaa bii' i le wa'a abò yì' i ñij a nsaansə àlèə ngānjntoo Nwí.’

³¹ Ma mùu ajānj nì figitè aa mē nì biyèfè buu búmbɔnj mē nì laa mbə bɔɔ bi bē bii mē bi le nzwitə ngānjntoo Nwí aà.

³² Nì ghεε la nì mbù mmanjə afà'a yii mē bità bi bitàa buu le nlogìnè aà.

³³ Bú nò, bú bɔɔ bi bímwe'enə, mbə nì tsyá aa mē akə ñkhə a ñkuu a mō'ò Satan aa ε?

³⁴ Mbə yii mē a bə ma mùu ajānj aa, mē too nì ñgānjntoo Nwí bo bi ngānjmitsyè, nì ñgānjndi' i nònjə, bii mō'ò bii mē nì ka zwitə a ajānj mē nì ka kwèentè waa a atii bānjə bānjə aa, i bānjə ghò bii mō'ò a ndānjghòtè bù, i kii kii tso'ò nì àkòrə yaa, i yònjə nì waa a nì ñla'a jii bo khè ñghεε ghu aà,

³⁵ tá tá àlèə bē bii ànnù yaa a tsinə, mē nì le nzwitə waa ti ghè bo fansə ànnù aa, nlogìnè nì yì Abel ñghεε nywe'e nì yì Zacharias mu Barachiah, yii mē nì le nzwitə, a tìtìi ndámà'anwí bo bi nìkèntè nì mà'anwí aa, tá à kuu a atu bù.

³⁶ Mè swōj a mbo bù tsi' i annù ñijkonj mē, ñjo innù ma jù i ka kuu a atu nìwàà nì bē buà.

Ajānj yii mē Yesu à le ñkònjə Yerusalem aà

(Lk. 13.34-35)

³⁷ “Wεε! Yerusalem, Yerusalem! O zwitə nì ngānjntoo Nwí, ñtumntə nì bē bii mē bi too a mbo wò aa nì ñgò'ò! Ngāājì ghà'atè mē lòɔ mē mē ghotè bɔɔ buu, tsò mē mājgu a ghotè bɔɔ bi a ñji' i mibá yu aà. Lá kaa nì wa'a bii!

³⁸ Yè nì bi mè'è mē ndá yùu i tigè ñghεε nì mfùmndügè.

³⁹ Mè swòŋ a mbo bù mæ kaa ni ka wa' à gha bù nyə, i ywe'e a noò yï mæ ni ka yï tigè swonjə nimə 'Bì'inə gha'asə yu wa yï mæ a zi nî ikùm Mmà'ambi aà!' "

24

Ajàŋ yï mæ Yesu à le ŋghàà nlon annù nsà'a Ndàmà'a Nwì aà
(Mk. 13.1-2; Lk. 21.5-6)

¹ Yesu à fè'è mæ wa ndàmà'anwì ŋka ŋghæ, ñgǎnyəgənnù ji i zi, ñdi'i ndàmà'anwì ya mæ tã à yə ajàŋ yï mæ bi le nanjə mbɔɔ tsi'í siginə aa.

² A bǎŋnə ñkwì'i a mbo bo mæ, "Tigə nì nanjə nyə, kə a si la bə aa ε? Mə swòŋ tsi'í ànnù nǎŋkɔŋ a mbo bù mæ, Kaa tsi'í ñgò'ò yï nǎfùrè kaa i ka yï wa' à a atu yï mɔ'ò bù nɔŋ. Bi ka yï sà' à tsi'í tsim mà'anə a nsyè."

Annù nyə ŋgì'i bo bi ajàŋ mæ bi ka yï ki tso'ɔ akorə bɔɔ bi Kristo aà
(Mk. 13.3-14; Lk. 21.7-19)

³ Yesu à ghèè mæ ntswe a nsyε a atu nta'a Olive, ñgǎnyəgənnù ji jya i zi ghu mbèè a tswè tsi'í bo bo, mbetə yi mæ, "Nanjə nwonj tã bǎ'í yu'u, innù ma jú i ka yï fè'è aa a noò àkə aa ε? Alənsə yï mæ a ka yï dǎ'i a noò ñzi ghò bo bi noò ñlwi'í mbi aa à ka yï bə aa akə aa ε?"

⁴ Yesu a kwi'i mæ, "Nì ka ntsyəsə ghuu ntsee ló ləè tã nù tsù à bwe'esə ghuu.

⁵ Bə bǎ ghà'atə ka yï ki zi a nî ikùm gha i swonjə ni mæ, 'Wa mæ bə aa Ayo'ò Nwì wá,' i bwe'esə nǎ bə bǎ ghà'atə.

⁶ Nì ka yï ki yu'u mæ bi mà'a ntsò, i kii yu'u nǎ fiswonj nlon mǎntso. Lá nǎ yi ti yu'u, nǎ tsuu ki bɔ'ò, nlonj mæ ma jú innù i tswε nǎ nǎfè'è, lá kaa a wa' à bə aa mæ noò ñlwi'í mbi wa à kù'ù mə.

⁷ Nlonj mæ itoo i ka yï ki mà'a ntsò bo bi jǎ mɔ'ɔ, tã itoo jǎ mæ bifò bu'utə aa tã i ki ŋka ma'anə bo bi jǎ mɔ'ɔ; tã mikwenə à kuu a ala'á. Tã nsyε i tsiginə nǎ a idigə idigə.

⁸ Ma jú innù tsim i ka yï bə aa tsò ajàŋ yï maburə à lɔginə a nyu'u nyanjə a noò yï à tsigə aà.

⁹ "Bi ka yï tswa ghuu i fa a mbo bə tã bi nǎŋ ŋgì'i yï ñwè a nu bù kə i zwitə ghuu. Mbi ntsim i ka yï ki bǎa ghuu nlonj ikùm ghá.

¹⁰ Bə bǎ ghà'atə ka yï mà'atə abiiintǎ yaa, i fèè nǎ waa bo ni bo, i kii bǎnə nǎ waa.

¹¹ Ngǎntoo Nwì mbwe'esə jǎ ghà'atə i ka yï fè'ε i ki bwe'esə nǎ bə bǎ ghà'atə.

¹² Bǎ i ka yï gha'a si'í tã àkòŋnə bə bǎ ghà'atə à bɔrə.

¹³ Lá nù yï à tswa ntǎ yi nywe'ə a nlwí'í aa, à ka yï yweenə.

¹⁴ Bi ka yï swonj ntoo yï siginə yú nlon annù nǎfò aburə a mbò mbi ntsim, tã i bə àyəfə a mbo ñgwè'è mu nù ntsim, mbonj tã noò ñlwi'í mbi à zi.

Annù yï nswèrə nswerə yá
(Mk. 13.14-23; Lk. 21.20-24)

¹⁵ "Nì ka yï yə annù yï swèrə nswerə ya mæ ñgǎntoo Nwì Daniel à le nswonjə aa tã à tswε wa Adigə yǎ Láa manjə. (Tã nù yï a twonj annù yuà aa tã à nanjə nyu'u nzi.)

¹⁶ Bεε mæ nǎ yə ma mùu ajàŋ, tã bə bǎ mæ bi tswε a ala'a Yudea aa bi fε'ε ŋkhə kə ñkɔ'ɔ ŋghæ a itu mǎnta'á.

¹⁷ Tã nù yï à tswε a atu nda aa, tã à tsee ló bú sigə i kuu a nlogə ñjoò ji jǎ i tswε a múm nda aà.

¹⁸ Tã nù yï mæ à tswε a múm nsoò aa tã à tsuu bú bǎ a nlogə àkutə yǎ.

¹⁹ Wεε! Ngǎ'í bǎmaburə bi ato'ò bo bi yǎ bǎ mæ bi nɔŋsə bɔɔ maa nǎ ñwǎ ma jya aà!

²⁰ Nì ka ntsa'atə Nwì tã innù ma jú i yǎ ntsuu fè'ε aa a noò nǎfə'ə, kə a nǎwǎŋgónə.

²¹ Nlonj mæ ŋgì'i yǎ i ka yǎ tswε maà noò aa i ka yǎ swèrə i tsyá ŋgǎ'í ntsim yǎ i ləè nǎfə'ε nloginə a noò yǎ mæ Nwì à le nanjə mbi, i kɔ'ɔ ywe'e tsitsónjə. Kaa yǎ dǎŋ i ka yǎ wa' à bù nǎfə'ε tsò ma yú.

²² Lá Nwì à ka yǎ kwyètə ndùu ñwǎ mà jú nlonj ñkwitə bə bi bǎ i tsò'ò aà. A si laa bə bonj kaa nù tsù à ka yǎ wa' a yweenə.

²³ "Mbə nù a zi ti swonjə a mbo bù mæ, 'Yə, Ayo'ò Nwì wa à ghuà!' kə 'Yə, à wǎ!' nǎ tsee annù yǎ a swonj aa ló bǎ.

²⁴ Nlonj mæ bAyo'ò Nwì bi mbwe'esə bo bi ñgǎntoo Nwì mbwe'esə i ka yǎ fè'ε i ki ghìrə nǎ ilənsə innù jǎ wə bo bi innútsyámbo a mbwe'esə bə ghu, i tε'ε ki ywe'etə nǎ a mbwe'esə tsi'í bə bǎ mæ Nwì à tsò'ɔ aà.

²⁵ Yə nǎ, wa mæ swòŋ mæ a mbo bù mbonj tã noò ma wa a ku'u.

²⁶ “Maa ajànj, mbə bə yi ka nswonə ni a mbo bù mə, ‘Yə, wa à tswe a atu nta'a miwèè miwèè,’ nì tsee ghu ghèè; kə bi swonə mə, ‘Yə, à tswe a múm nja'a nda jì mum,’ nì tsee ló bii.

²⁷ Nlon mə ànnù nzi Mu Nù a ka yì bə aa tsi'í tsó ajànj mə mbənj njwà'a a mbí nsà'a nòò ñkà'á yi wa i ta nghanè nywe'e a mbi ntso nòò aà.

²⁸ “Adigə yii mə àkwo ayoo a nɔnj ghu aa, bibu'umbirə ghotə ghu.

Ajànj mə Mu Nù à ka yì bú bii aà

(Mk. 13.24-27; Lk. 21.25-28)

²⁹ “Njwi nɔgi'i mà jya i ka yì ghèsè ki mè aa, tá ninnòò à fii, kaa tá sànj à wa'à bù ñka nta, tá mìnjɔnj mi ka nlo a aburə njwokə ni a nsyè, tá bi tsigə ida'a tsim jii i tswe a aburə aà.

³⁰ Maa nòò tá àlènsə Mu Nù tá à fè'e a aburə, tá nɔgwè'è mu nù ntsim a nsyè tá à yə'ə, nyə Mu nù tá à zi ni a múm mbà'à àbùrə ni mɔdà'à ni nigha'a nì wè.

³¹ Ntanj Nwi i ka yì ghàà nì tii, tá à too baangel bi a nì mbèe mbi ji ñikwà mə tá bo gheɛ nɔhotə bə bi bii mə à tsò'ò aa, ñloginə a mbèè mbi yi mò'ò nɔgheɛ nlw'isə ni yi mò'ò.

Annù yii mə mbə bi yəgə nì àti figə aà

(Mk. 13.28-31; Lk. 21.29-33)

³² “Tá nì yəgə annù a nì àti figə. A yi mbə a nòò yii ntaà ji i fi'isə mə iyənj jì fii aa, nì zi mə nòò ntsù mbənj à tigə a abó.

³³ A kí mbə ni a nɔnj nɔnj mə, mbə nì yi nyə innù juà tsim, nì zi mə à zì mə ñkoontə, ñtigə aa tsi'í a ntsùbù'ù.

³⁴ Mə swonə tsi'í annù ñnɔnj a mbo bù mə, kaa nìwàà ni bə nuà ni ka wa'à tsyà ti ghə mə innù ma jú tsim i fè'è mə.

³⁵ Abùrə bə n̄syɛ ka yì tsyà, lá kaa tá nighaà na nì wa'à tsyà.

Kaa nù tsù à si njwi ya kə nòò ma wa zì.

(Mk. 13.32-37; Lk. 17.26-30,34-36)

³⁶ “Kaa nù tsù à si njwi kə nòò wa zì, kaa tsi'í baangel bii bi tswe a aburə aa, kə Mú. A ki nzi tsi'í Tà yuyu.

³⁷ Ajànj yii mə a le mbə wa nòò Noah aa, àa ajànj yii a ka yì kii bə a nòò yii mə Mu Nù à ka yì ki zì aà.

³⁸ Tsi'í tsó mə a le mbə wa nòò mbənj miyàa mbənj wa a fè'e aa, bə le si ji ñkii nno, nyo'okə nì bənjyè, ñkii mfa nì bɔɔ byaa a nda n̄yo'ò, nywe'e wa njwi mə Noah à le ñkuu wa múm àbanj aà,

³⁹ kaa wa'a annù tsu zì, nywe'e wá nòò mə miyàa mbənj wa à le nzi n̄yɛ'e waa aà. Aà ajànj yii mə a ka yì kii bə a nòò yii mə Mu Nù à ka yì zì aà.

⁴⁰ Mbənjə jì baa i ka yì ki fà'a a afó tá bi yi nlògə yi n̄fùurə mma'atə yi mò'ò.

⁴¹ Bənjyè bi baa ka yì tswe adigə nɔhò'ò àbaa tá bi zi nlògə yi n̄fùurə mma'atə yi mò'ò.

⁴² Maa ajànj, nì ka n̄syɛsə ghuu nlon mə kaa nì si njwi ya yii mə Mmà'àmbi ghùù à ka zì ghu aa zì.

⁴³ Nì zi tá à laa mə, mbənj ndá wa à le mbaa zi a nòò yii mə nyèrə à ka zì ghu n̄tugə aa bonj à tswe ñikerə ñka bɛ ndá yi ya mə tá n̄yɛrə wa à tsee zì bəgə i kuu ghu.

⁴⁴ Maa ajànj, nì ka ñkii n̄tanjə nù juu, nlon mə Mu Nù à ka yì zì aa a nòò yii mə kaa nì si zì aà.

Annù ñlon nɔgànjfà'à yii mə fà'à nì n̄tii yi tsim bo bi nɔgànjfà'à yi mbi

(Lk. 12.41-45)

⁴⁵ “Nɔgànjfà'à yii a fà'à nì n̄tii yi tsim ñki n̄tswe ni m̄tsyè aa, yii mə masà yi à lèə mə tá à ka n̄lentə ndá yi, ñka mfa nì m̄ji a mbo banda bya a nì nòò yii a kù'ùnə aa, à ni wò aa è?

⁴⁶ Mbɔɔnə a mbo nɔgànjfà'à ma wa mə mbə masà yi a ka mbii nyə a ghìrə maa ajànjə.

⁴⁷ Mə swonə tsi'í annù ñnɔnj a mbo bù mə, taà yi wa à ka tigə ghìrə mə à ka n̄lentə njòò jì tsi'í tsimə.

⁴⁸ Lá mbə nɔgànjfà'à yi mbi wa a swonə a mbo ibii nù yi mə, ‘Masà ghà à ka tigə’

⁴⁹ ñloginə ñka nɔhɔɔ nɔgànjfà'à jya ji m̄'ò, ñji, nno, mbaanə,

⁵⁰ bonj masà yi wa à ka zì a njwi yii à si nii yu'utə aa, bo a nì nòò yii kaa à si zì aa,

⁵¹ i ñnj njo ghu nu, i lògə yi i lèə bo bi nɔgànjabagilə; maa adigə bə yè'è ghu ñkii kure nì misònjə myaa.”

25

Nìghàà nì nānaa nlon bɔɔ ɲgɔ̀ɔ̀ bi nìghùmè

¹ “Bì'inè figinè annù nifɔ̀ aburè nì bɔɔ ɲgɔ̀ɔ̀ bi nìghum bìi bi le nìlògè bìlám byaa ɲghɛɛ a mbòo ndòò nìyɔ̀'ɔ̀ ghu.

² Bì bi ntaà le nìjntè, bì bi ntaà bi bāɲnè ntsyɛsè.

³ Bì ajɲntè bya le nìlògè bìlám byaa kaa kɪ̀'ì bɪ̀ywe'e bi mighurè bi dāɲ bú ntugitè.

⁴ Lá bì tsyèsè bya le ntugitè bɪ̀ywe'e bi mighurè bi dāɲ.

⁵ Tsò mè ndoo nìyɔ̀'ɔ̀ wa à le ntigè a nzi aa, bo bitsim le ntsin filò mbwiinjèkè.

⁶ Lá à bè mè nì ntiì itugè, bè tɔ̀ɲnè nswonj mè, ‘Wa ndoo nìyɔ̀'ɔ̀ wa à zì mè, nì ghìrè bì'inè fe'e ntsi'ì yì.’

⁷ Bɔɔ ɲgɔ̀ɔ̀ bya bitsim le mbìinè, ɲkɔ̀'ɔ̀tè nì mɲ̀kɪ̀rè mi bìlám byaa.

⁸ Bì jɲntè bya swonj a mbo bì mitsyè bya mè, ‘Fa nì yì'ì nì mighurè nlon mè bìlám bì'ì bwènè ɲghɛɛ.’

⁹ Lá bì mitsyè bya kwi'ì a mbo bo mè, ‘Mbè bì'ì fa boɲ kaa mi ka wa'à a mbo bì'inè bitsim ku'unè. Nì ghɛɛ a mbò ɲgāɲmítaa nyuu muu ghu.’

¹⁰ Bò lò mè ɲghɛɛ a nyuu, ndoo nìyɔ̀'ɔ̀ wa a zì. Nìlògè bè bìi bi le ntaɲtè nù yàà nìtigè nyu'utè aa bo bo kuu ɲghèè waa wa adigè ɲjì nìyɔ̀'ɔ̀ ntsetè ntsundá.

¹¹ Abāɲtè a bè mè, bɔɔ ɲgɔ̀ɔ̀ bya bì mɔ̀'ɔ̀ kɪ̀ nzi, ntigè ntwonjè nswonjè nì mè ‘Mmà'āmbì, mà'āmbì, ɲa'a ntsúnda a mbo bì'ì.’

¹² Lá ndoo nìyɔ̀'ɔ̀ wa a kwi'ì a mbo bo mè, ‘Mè swonj annù nìkonj a mbo bù mè kaa mè sì ghuu zì.

¹³ Ma mùu ajāɲ nì tswe nìkèrè ɲka mbɛ nlon mè kaa nì sì njwi ya kè abāɲtè noò ya zì.’

Nìghàà nì nānaa nlon ɲgāɲfà'à jì tarè

(Lk. 19.11-27)

¹⁴ “Maà noò a ka yì bè aa tsò ɲù yìi à le sì ghèè a nìghaa a ndisyà ntwonj ɲgāɲfà'à jì, mfa ɲjòò jì a mbo bo.

¹⁵ A mbo yì mò'ɔ̀, a fa bìtalent bi ntaà.* ɲghɛɛ a mbo yì mò'ɔ̀ mfa bi baa, ɲkì ntigè mfa yì mò'ɔ̀tè a mbo yì mò'ɔ̀. Nyatè nyonj aa a nì mtiì myaa, nìtigè ɲghɛɛ yì wa a nìghaa.

¹⁶ ɲù wa mè à le ɲkwèrè bìtalent bi ntaà, à le mburè ɲghɛɛ ɲka ntaɲjè mítaa nì bu. Abiì a yonj ghu mbè bìtalent bi ntaà.

¹⁷ Wa yìi à le ɲkwèrè bìtalent bi baa aa, à le ɲkì ɲghɛɛ ntaɲjè mítaa nì bu, àbii a kɪ̀ ɲyonj ghu, mbè bìtalent bi baa.

¹⁸ La wa yìi mè à le ɲkwèrè talent yì m̀fùùrè aa, à le mbāɲnè ɲghɛɛ ntonj nsyè ntwonj ɲkabè taà yì ya ghu.

¹⁹ Agha'a a leè nsa'a, taà wàà wa a bìi wa a nìghaa, ntwonjè waa mè bo bo tswe a nsyè nìlèntè annù ɲkabè yá.

²⁰ Wa mè à le ɲkwèrè bìtalent bi ntaà aa, à le ntsyà n̄tè a nsyè nswonj mè, ‘Taà, ò le mfa aa bìtalent bi ntaà a mbo mè, mè fù'ù mè bi ntaà ɲku'usè ghu.’

²¹ Taà yì wa a swonj ghu mbo mè, ‘O ghìrè siginè mbà ɲgāɲfà'à ghà yì siginè yìi à tsyèsè aa. Ajāɲ mè ò lèntè ayoo yì kè'ètè nì ntiì gho tsimè aa, mè aa lèè gho tá ò ka nìlèntè jì ghà'atè. Tigè ɲkuu nzi tá sì ka ndoritè.’

²² Wa yìi à le ɲkwèrè bìtalent bi baa aa, à le ɲkì ntsyà n̄tè yìi ɲgaa nswonj mè, ‘Taà ghà, ò kɪ̀ fa aa bìtalent bi baa a mbo mè, mè bù mè m̀fù'u bi baa ɲku'usè ghu, bì bulá.’

²³ Taà yì wa a swonj ghu mbo mè, ‘Wa ò ghìrè siginè mbā ɲgāɲfà'à ghà yì n̄siginè yìi à tsyèsè aa. Ajāɲ mè ò kɪ̀ lèntè ayoo yì kè'ètè nì ntiì ghò tsimè aa, mè aa tigè lèè gho tá ò tigè nìlèntè jì ghà'atè. Kuu nzi tá sì ka ndoritè.’

²⁴ Wa yìi mè à le ɲkwèrè a talent yì m̀fùùrè aa, à le ntsyà n̄tè, nswonj mè, ‘Taà, mè zì gho mè ò n̄ àtintè ɲù, m̀fù'u nì miji a adigè yìi kaa ò sì ghu bè, ɲkii kya ti ghè ò bwi'ì.

²⁵ Mè kɪ̀ sì bɔ̀'ɔ̀ n̄ ghò, ɲghèè ntonj nsyè n̄n̄jè a talent ghò wa ghu. Kò, ayoo yìi à nì à yo aa a yùlā.’

²⁶ Lá, táfà'à yì wa a swonj ghu mbo mè, ‘Abɔ̀rikè ɲgāɲfà'à yì m̀bì! O le nzi mè mè fù'ù ti ghè mè be, ɲkii ɲkya ti ghè mè bwi'ì,

²⁷ boɲ ò le mbaa ɲghèè n̄lèè ɲkabè yà ya a ndān̄lèè ɲkabè, tà mè ti bìi, mè kwèrè ayoo yìi a n̄ àyaa nì àbii ghu.

²⁸ Tsitsɔ̀ɲ, tá n̄ kwèrè a talent gha wa ghu mbo mfa a mbo ɲù wa mè à tswe nì bìtalent bi nìghum aa.

²⁹ Nlonj mè, a mbo ɲù n̄tsim yìi à tswe n̄ ɲjoo aa, bì aa kù'usè tá à tswe nì ju ò gha'a. Lá, ɲù yìi mè à sì n̄ ɲjoo tswè aa, bì ka kwèrè, ì kwèrè m̀ũntsirè yìi à tswe nì ghu aa.

* 25:15 Talent yì m̀fùùrè à le ntsyàtè 500,000 frs.

³⁰ N̄ghɛɛ n̄i nd̄ɛ ɔ̀bɔrikɛ n̄gɔ̀n̄ɔ̀fà'á gh̄ú, n̄i ma'a yi a abɛɛ a múm n̄m̄f̄i ìd̄iḡè; a adiḡè ȳi m̄ɔ̀ b̄ɛ ȳè'è ñ̄kurè n̄i m̄is̄ɔ̀n̄ɔ̀ myaa ghu aà.'

Annũ ntsɔ'otɛ m̄isa'a a noð n̄lw̄i'í ñ̄jim̄è.

³¹ "Nòð ȳi m̄ɔ̀ Mu N̄ȳ à ka ȳi z̄i, a mum n̄igha'a yu bo bì baangel bitsim aa, à ka ȳi n̄ɔ̀n̄ɔ̀ n̄i ɔ̀bèrè n̄if̄ɔ̀ ȳi wè.

³² Itoo itsim i ka ȳi tigɛ ghotɛ tswɛ ghu nsi, tá à yatɛ waa mbèè baa tsi'í tsò ajàn m̄ɔ̀ ntsèèmbi a yàrè mbinjèrè n̄m̄f̄i'isè n̄i a tit̄i mbindon̄ɔ̀ aa.

³³ I tigɛ lèə mbinjèrè jya a abo yu ȳi mà'à, i b̄an̄n̄è lèə ji ndon̄ɔ̀ jya a abo yu ȳi ñ̄kwàbè.

³⁴ Tá m̄f̄ɔ̀ wa a tigɛ nswon̄ɔ̀ a mbo b̄ɛ bya m̄ɔ̀ bi tswɛ a abo yu ȳi mà'à aa m̄ɔ̀, 'N̄i z̄i mbá b̄ɛ b̄ii m̄ɔ̀ Taà ghà à n̄ñ m̄bɔɔn̄ɔ̀ a nu bù aà, ñ̄zi n̄ji n̄i annũ n̄if̄ɔ̀ ȳi bi lɛ n̄tan̄tɛ n̄lèə a mbo bù ñ̄login̄ɔ̀ a n̄login̄è m̄bi aà.

³⁵ Nlon̄ m̄ɔ̀ ñ̄j̄i i lɛ si yan̄ɔ̀ nàa, n̄i fa m̄j̄i a mbo m̄ɔ̀. N̄j̄i ñ̄k̄i i ká yan̄ɔ̀ nàa, n̄i f̄á ñ̄k̄i à mbo m̄ɔ̀. M̄ɔ̀ b̄ɛ ñ̄ḡi, n̄i kwɛrè gh̄á.

³⁶ M̄ɔ̀ tswé ñ̄swèrè ñ̄swèrè, n̄i f̄á àtsè'è a mbo m̄ɔ̀. M̄ɔ̀ ká ñ̄ghɔɔ, n̄i lèntè ñ̄ghɔ̀ɔ̀ n̄á. M̄ɔ̀ tswé a ndátsan̄, n̄i lèntè gh̄á.'

³⁷ Maa noð, tá b̄ɛ bya m̄ɔ̀ annũ yaa a tsinè aa tá bì betɛ yi m̄ɔ̀, 'M̄mà'àmbi, b̄i'í lɛ nyɛ gho aa a f̄á, ñ̄j̄i i ká ñ̄yan̄ɔ̀ noo, b̄i'í j̄e'è gho, kè ñ̄k̄i m̄fa ayoo ȳi nò a mbo wò a yan̄ɔ̀ ñ̄j̄i ñ̄k̄i lɛ si yan̄ɔ̀ nò aa ɛ?

³⁸ B̄i'í lɛ nyɛ gho aa f̄á ò b̄ɛ ñ̄ḡi b̄i'í kwɛrè gho, kè ò tswé ñ̄swèrè b̄i'í wɛ'è àtsè'è a nu wò aa ɛ?

³⁹ B̄i'í lɛ n̄lèntè ñ̄ghɔ̀ɔ̀ no aa f̄á, kè ñ̄k̄i lentè gho a ndátsan̄ aa f̄á aa ɛ?

⁴⁰ Tá m̄f̄ɔ̀ wa a kw̄i'í a mbo bo m̄ɔ̀, 'M̄ɔ̀ swon̄ɔ̀ a mbo bù tsi'í annũ n̄ñ̄kon̄ m̄ɔ̀, àjàn̄ɔ̀ m̄ɔ̀ n̄i lɛ ñ̄ghirè ma ya annũ a nu mumaà ghà gh̄ú ȳi m̄ɔ̀'ɔ̀ ȳi à kè'ə n̄sigè n̄lw̄i'í aa, n̄i lɛ gh̄irè aa a nu m̄ɔ̀.'

⁴¹ "A ñ̄ghɛɛ a n̄i b̄ɛ bya b̄ii m̄ɔ̀ bi tswɛ a abo yu ȳi ñ̄kwàbè aa, á swon̄ɔ̀ a mbo bo m̄ɔ̀, 'L̄ó n̄i ghuu a mbèɛ m̄ɔ̀ mba ñ̄ḡan̄ndòð, ñ̄ghɛɛ ñ̄k̄uu n̄i m̄ɔ̀'ɔ̀ t̄i m̄ɛ wa ȳi bi nan̄sə a mbo Devil bo bì baangel bi aà.

⁴² Nlon̄ m̄ɔ̀ ñ̄j̄i i lɛ si yan̄ɔ̀ nàa kaa n̄i wa'á m̄j̄i a mbo m̄ɔ̀ f̄á; ñ̄j̄i ñ̄k̄i i ká ñ̄yan̄ɔ̀ nàa, kaa n̄i k̄i'í ayoo ȳi nò a mbo m̄ɔ̀ f̄á.

⁴³ M̄ɔ̀ lɛ mbè ñ̄ḡi kaa n̄i k̄i'í gha kwɛrè; m̄ɔ̀ tswé ñ̄swèrè ñ̄swèrè kaa n̄i wa'á àtsè'è a nu m̄ɔ̀ wɛ'è. M̄ɔ̀ ghɔ̀ɔ̀ kaa n̄i k̄i'í ñ̄ghɔ̀ɔ̀ na lèntè. M̄ɔ̀ tswé a ndátsan̄, kaa n̄i k̄i'í gha ghantè.'

⁴⁴ Tá bo k̄i mbetɛ yi m̄ɔ̀, 'M̄mà'àmbi, b̄i'í lɛ nyɛ gho aa f̄á, ñ̄j̄i i yan̄ɔ̀ noo, kè ñ̄j̄i ñ̄k̄i i yan̄ɔ̀ noo, kè ò k̄i mbè ñ̄ḡi, kè ò k̄i ñ̄tswe nswèrè ñ̄swèrè, kè ñ̄k̄i ñ̄ghɔɔ, kè ñ̄k̄i ntswe a ndátsan̄ kaa b̄i'í k̄i'í annũ tsu a nu wò gh̄irè aa ɛ?'

⁴⁵ Bon̄ à ka kw̄i'í a mbo bo m̄ɔ̀, 'M̄ɔ̀ swon̄ɔ̀ a mbo bù tsi'í annũ n̄ñ̄kon̄ m̄ɔ̀, àjàn̄ɔ̀ m̄ɔ̀ n̄i lɛ ñ̄k̄i'í a nu gh̄úlá ȳi m̄ɔ̀'ɔ̀ ȳi à kè'ə n̄sigè n̄lw̄i'isè aa gh̄irè aa, kaa n̄i lɛ ñ̄k̄i'í aa a nu m̄ɔ̀ k̄i ñ̄ghirè.'

⁴⁶ Tá bo tigɛ nlo ñ̄ghɛɛ, ñ̄ghɛɛ ñ̄k̄uu a n̄i ñ̄j̄o t̄i m̄ɛ ya. Tá b̄ɛ b̄ii m̄ɔ̀ annũ yaa a tsinè aa tá bo b̄an̄n̄è ñ̄k̄uu a múm ñ̄tswènt̄i ȳi i lw̄i'í n̄ñ̄kon̄è aa."

26

*Ajàn̄ ȳi m̄ɔ̀ bi lɛ n̄tan̄ annũ atu Yesu àà
(Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2; Jn. 11.45-53)*

¹ Yesu à m̄an̄sə m̄ɔ̀ a nd̄i'í ñ̄nnũ ma j̄ú, ñ̄swon̄ɔ̀ a mbò ñ̄ḡan̄yoḡènnũ ji m̄ɔ̀, "N̄i z̄i m̄ɔ̀ ñ̄j̄w̄i Passa i tswɛ aa a ñ̄jim̄ njwi ji baà. Bi ka fa Mu N̄ȳ, tá bì logè ñ̄ghɛɛ ñ̄kwèèntè a ati b̄an̄n̄èb̄an̄n̄è."

² Maà nòð, bilii bi ñ̄ḡan̄mà'a Nw̄i, a b̄ɔ'ɔ̀ n̄i bità bi ala'a bo lɛ mbòontè a n̄tɔ'ɔ̀ ñ̄ḡan̄mà'anw̄i ȳi ñ̄wè m̄ɔ̀ bi lɛ si twon̄ɔ̀ n̄i Kaifas aa,

³ a n̄tan̄ɔ̀ a ajàn m̄ɔ̀ bo ka ñ̄e'esè tswa Yesu ghèɛ zwitè aà.

⁴ Lá bo lɛ nswon̄ɔ̀ m̄ɔ̀, "A bon̄ m̄ɔ̀ tá b̄i'inè tsuu ma yuà annũ f̄aa njw̄i Passa gh̄irè ñ̄lon̄ m̄ɔ̀ mbè b̄i'inè tswa yi bon̄ fikòrè ka f̄è'è a tit̄i b̄è i bùurè idigè."

*Ajan̄ ȳi m̄ɔ̀ m̄angyè ȳi m̄ɔ̀'ɔ̀ à lɛ nyɔ'ɔ̀ Yesu ni m̄ighurè àà
(Mk. 14.3-9; Jn. 12.1-8)*

⁵ Yesu à lɛ ntswe a Bethany a nda Simon ȳi m̄ɔ̀ à lèè mbè ñ̄k̄ikwen aa ñ̄ka ji,

⁶ m̄angyè ȳi m̄ɔ̀'ɔ̀ a z̄i ghu mbèè, n̄i m̄ighurè m̄i lùmtè m̄i ant̄indùù m̄i siginè n̄i ñ̄tsin̄ ñ̄ḡò'ɔ̀ alabasta. A z̄i m̄ɔ̀ aa, ñ̄lògè m̄ighurè mya n̄tswentè nyɔ'ɔ̀ atu Yesu ghu.

⁷ Ñ̄ḡan̄yoḡènnũ Yesu bo yè, m̄ant̄on̄ myaa m̄i lw̄i, bo betɛ m̄ɔ̀, "A n̄an̄sə n̄ta ñ̄ḡi'í n̄i m̄ighurè mù laà aa a ya?"

⁹ Nlonj mæ mbæ bi logè mighuræ mà mù nifee nî ñkabæ yî ñwè nîfa a mbo ñgànêmfumæ aa ε?

¹⁰ Yesu a yu'ù à àjànj yii mæ bo ghàà laà aa, ñswonj a mbo bo mæ, “Nî fa ñgi'i a mbo màngyè ghù aa a ya ε? Nî si zi mæ à nî ànnù yî siginè mæ à ghìræ a nu mæ aa ε?”

¹¹ Ñgànêmfumæ i tswæ a titi bù aa binòò bitsimè, lâ kaa mæ ka wa'a a titi bu aa a ñgòj binòò bitsim tswè.

¹² A yo'ò gha nî mighuræ mù, ñnanjæ aa nú yà m̀bɔj tã nòò ñtwĩjê ghà à ku'u.

¹³ Mæ swonj a mbo bù tsi'í ànnù ññkonj mæ, a nî ñgòj idigè tsim jii mæ bi ka yî kî swonj nî ñtoo yî ñsiginè yú ghu fàa mbi aa, bi ka yî kii kî swonj nî ànnù yuà mæ màngyè ghuà à ghìræ a nu mæ aa, ñwa'atè nî yî.”

Ajànj yii mæ Judas a le mbii mæ yu ka fèè Yesu àà

(Mk. 14.10-11; Lk. 22.3-6)

¹⁴ Ma mùu noò ñù yî mò'ò a titi ñgànjyègènnù Yesu jya ñghùm ñtsò baa mæ bi le si twonj nî Judas Iscariot aa, a gheè a mbèe bilii bi ñgànjà'a Nwí

¹⁵ ñswonj a mbo bo mæ: “Mbæ mæ fee Yesu a mbo bù bɔj nî ka fa akè a mbo mæ aa ε?” Bilii bi ñgànjà'a Nwí bya bo lòò ñbà'atè ñkabæ Silva mighum mi ntarè mfa ghu mbò.

¹⁶ Nloginè maà noò Judas à le si tigè nloò nî mánjî yii mæ mbæ yu tsyá ghu mfee Yesu.

Ajanj yii mæ Yesu bo bi ñgànjyègènnù jî le ñjî mijî mæ Passa àà

(Mt. 26.17-25; Lk. 22.7-14,21-23; Jn. 13.21-30)

¹⁷ A bæ a ñjwí yî ñtsyá mbii a ñjwí ñkurè àbaa ti kò'ò, ñgànjyègènnù Yesu i zî mbetè ghu mbo mæ, “O lòò mæ bi ñanjæ aa yuu adigè a mbo wò tá tá ò jî mijî mi Passa ghu aa ε?”

¹⁸ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Nî gheè a mbèe ñù kikyè a múm àla'a, ñswonj ghu mbo mæ, ‘Ndi'innù à swòj mæ noò ghà à kù'ù mæ. Wa mæ ka jî mijî mi Passa bi'i bi ñgànjyègènnù ja aa a nda wò.’”

¹⁹ Ñgànjyègènnù Yesu jya i kî ñghæe ñghìrè tsi'í wa ajànj mæ Yesu à swòjæ aa, ñnanjæ ñjoo ñjî Passa jyá.

²⁰ Nòò ñkwèfò à kù'ù mæ, a tswæ a atu atetè ñka jî bo bi ñgànjyègènnù jî jya ñghùm ñtsò baà.

²¹ Bò kà mæ aa ñjî, Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Mæ swòjæ a mbo bù tsi'í ànnù nî ñkonj mæ, ñù yî mò'ò a titi bù à ka ghìræ fèè ghá.”

²² Bo le mburè ñjèjè si'i si'i a nyu'u ànnù ma yu, ñtigè nloginè ñka mbetè nî Yesu yî mò'ò, yî mò'ò mæ, “Mmà'ambí, à nî mæ aa ε?”

²³ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Ñù yii mæ bi'í yu jî, a ñjè nî àbò yî bi'iyu a akanj yî fùurè aa, à ka ghìræ fèè ghá.

²⁴ Lâ ànnù ma yú a ka yè Mu Ñù aa tsi'í à àjànj yii mæ bi ñwa'anè a múm àjwà'ànè Nwí ñlonj ñгаа yî aa. Ñgi'i yî ñswèrè ñswèrè a nu ñù yii à fèe Mu Ñù aa. Lâ a le mbaa mbòj mæ tá bi tsee ajànj ñù ma yú lò burè jwe, jwè bè.”

²⁵ Judas mæ a le ntswe nî mfeè yî aa, a kî mbetè yii ñгаа mæ, “Rabbi, tigè kaa ò si aa gha swonj aa ε?” Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “O swòj mæ!”

Ntarè Mmà'ambí

(Mk. 14.22-26; Lk. 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

²⁶ Bo kà maa ñjî, Yesu a logè àbaa, mfa mbi'ikè a mbo Nwí, mbatè, mfa a mbò ñgànjyègènnù jî jya, ñswonj mæ: “Kò ñkurè nî; à nî ñbii nú gha i ghuà.”

²⁷ Mbu ñtigè nlogè ndòj milù'ù, mfa mbi'ikè a mbo Nwí, mfa a mbo bo, ñswonj mæ, “Kò nó nî bu bitsimè.

²⁸ A nî àlèw nú ya á yuà, àlèw ñwàrè àkàà yii mæ bi ka saansè atu bè bi ghà'àtè aa.

²⁹ Mæ swòj a mbo bù tsi'í ànnù ññkonj mæ, ñloginè tsitsòj, kaa mæ ka yî wa'à milù'ù bú ñno, nywe'e a ñjwí yii mæ mæ ka yî bú no milù'ù mî fii bi'inè a múm ànnù ñfò Taà ghà a aburè aa.”

³⁰ Bo yèè ikòò, mfe'e ñkò'ò ñghæe a atu nta'a Olive.

Ajanj yii mæ Yesu à le ñswonj mæ Peta à ka tuu yî àà

(Mk. 14.27-31; Lk. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

³¹ Bo kò'ò mæ ñywe'e ghu, Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Bù tsi'í bitsim, nî ka ghìrè mà'atè gha khèkè ñitugè sii, ñlonj mæ a tswæ a múm àjwà'ànè Nwí mæ, ‘Mæ ka zwitè ntsèèmbi tá àkàrè mbinjèrè yî tá à ja'anè.’

³² Lâ noò yii mæ mæ ka yî yweenè nî ñwo aa, mæ ka yî tsyá a mbii bù, i fòò ñghèè a Galilea.”

³³ Peta swonj ghu mbo mæ, “Mbæ bè bitsim tæ'e ki mà'atè nî ghô mà'atè khè bonj kaa mbæ mà wa'à gho mà'atè bô.”

³⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Mè swonj a mbo wò tsi'i ànnu nînjkonj mæ, tsi'i nîngugè sii, mibonj tá ànjkègè tá à tonj bonj ò tùu mà ghá ñgàà ji tarè.”

³⁵ Peta a kwi'i mæ, “A tæ'e ki bæ bè ànnu nîwo bonj mà ka kwo bi'ò; kaa mbæ mà wa'à gho tuù.”

Ngǎnyogǎnnu Yesu jyá tsim bo le ñki nswonj tsi'i maa ajànè.

Ajànj yii mæ Yesu a le ntsà'atè Nwí a Getsemane aa

(Mk. 14.32-42; Lk. 22.39-46)

³⁶ Yesu a bo'ò ni ngǎnyogǎnnu ji jya ghèè mè nywe'e a adigè yí mò'ò yii mæ bi le si twonj nî Getsemane aa, Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Nì tswè faà, tá mè ghèe ntsà'atè Nwí fii.”

³⁷ Yesu à kà mæ aa ñghèe aa, ñlògè Peta a bo'ò ni bo'ò bi Zebedee bya bi baà. Nù yí ì le ñlògìnè ñka mbi'i, ntiì yi i luu nî àjèñnè.

³⁸ Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Ajàñnè a luu a ntiì mè si'i mburè mbæ tsi'i a nzwitè mè; nì tswè faà, ntswe ñikirè bi'inè.”

³⁹ A mà'atè waa, ñghentè a mbiì, ñwo nnòñè a nsysè a kuu kuu, ntsa'atè Nwí ñswonj mæ, “Taà ghà, mbæ mánji a tswè ghu, O ghírè mæ tá ndónj ñgi'i yuà i tsyá. Lá mæ kónj aa ñghírè ànnu yii mæ o lò'ò aa, kaa wa'à bè ànnu yii mæ mæ lò'ò aa bô.”

⁴⁰ A biinè mbiì ñghèè a mbèe ngǎnyogǎnnu ji jya ñyè bo bitsim bwí. A twonjè Peta mbetè ghu mbo mæ, “Mbæ nì wa'à ñikèrè bi'inè a nî àbàñtè noò yí fùurè tswè aa e?”

⁴¹ Nì ka ntswe ñikèrè ntsa'atè nî Nwí ta wa'à a ñkírè Satan lò ñwo; mè zi mæ ntiì ghuu i lò'ò ñghírè ànnu yii a ku'unè aa, lá nnyánú yùù i bàñnè mbòrè.”

⁴² Yesu a mà'atè waa, mbu ñghèè ntsa'atè Nwí mæ, “Taà ghà, mbæ a bæ yii mæ mánji kaa à si ghu tswè a ñkwèrè ndónj ñgi'i yù a mbo mæ, tá tá mè tsuu no, O tigè ñghírè bè ànnu yii mæ o lò'ò aa.”

⁴³ A bú mbiì ñghèè, ñyè ngǎnyogǎnnu ji jya i burè ki bwii tsi'i bwí, ñlonj mæ filo le nluu a mi'i bo aa.

⁴⁴ A mà'atè waa mbu ñghèè ntsa'atè a Nwí a nî ñgàà yii mæ ì ywe'e ji tarè aa, mbu nswonj tsi'i ànnu ya yii mæ a le mfoò ñswonj a mbiì aa ghu mbò.

⁴⁵ A màñsè mà, mbu mbiì wa a mbèe ngǎnyogǎnnu ji jya, ñswonj a mbo bo mæ, “Nì burè ka ki bwii tsi'i bwí, mmiintè nî ghuu aa e? Wa noò à tigè a abò; bi fèè mæ Mu Nù a mbo bè bi bi.”

⁴⁶ Biiñè nì tá bi'inè ghèe, wa ñù yii mæ à fèe gha aa, à zì mà.”

Ajànj yii mæ bi le ntsa'atè Yesu aa

(Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53; Jn. 18.3-12)

⁴⁷ Yesu à kà mæ aa ñghaa laà, kaa mburè ti màñsè, Judas, ñù yí mò'ò wa a titiì ngǎnyogǎnnu Yesu jya ñghúm ntsò baa, a burè ñzi bo bi ñnò'ò bô yí ghà'atè mæ biiì bi ngǎñmà'a Nwí nî ñgǎñdi' i nòñsè bo bi bità bi ala'a bo le ntoo. Bo le ntugitè nwi ntsò nî mibu'u.

⁴⁸ Judas, yii mæ à le mfeè yi aa, à le mfa alènsè a mbo bo mæ, “Nù yii mæ mà ka ghèe nonj mighègè mi aa, bonj à ñi ghu; nì bañnè yi.”

⁴⁹ A zì mà, mburè ntsinè ñghèe a mbèe Yesu, ñnonj mighègè mi, ñswonj ghu mbo mæ, “Rabbi, mæ tsà'atè nî ghô.”

⁵⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Nsù ghà, ghírè ànnu yii mè ò tswè nî ñghírè aa.” Bè bya mæ bo bi Judas le nzi aa, bo tigè mbañnè Yesu.

⁵¹ Bo bàñnè mà yi aa, ngǎnyogǎnnu yí wa yí mò'ò a tso'ò munwi yí ñkwye atónj abù'u ngǎñmà'a Nwí yí ñwè ghu nlo'òsè.

⁵² Yesu a swonj ghu mbo mæ, “Ninj munwi ghò wa fu a mba'a, ñlonj mæ ñù yii mæ à sòñj munwi a mba'a aa, a ka yí kii kwo aa tsi'i nîwo nî munwi.

⁵³ O sè zì mæ mbæ mà betè Taà ghà a tsyásè ñda bîmánjón bi baangel bii mæ bi tsyatè ntsù'u ñghúm ntsò baà aa, tsi'i tsitsónj tá bi zì ñkwetè gha aa e?”

⁵⁴ Mbæ mà ghírè ma mùu ajanj bonj kaa ànnu yii mæ àñwà'anè Nwí a swonj aa, kaa a ka wa'à nî ànnu ñikonj fè'e.”

⁵⁵ Yesu à ghàà mà laà aa, mbonj mbetè noò bè bya mæ, “Nì zì nî nwi ntsò a b'ò'ò nî mibu'u aa a ntsa'atè tso'ò nî zì a mbañnè ànjgámigheè aa e? Tigè mà kì si tswè bi'inè a Ndàma'anwi aa a njwi njwi ndi'ì nî ghuu, kaa nì wa'à gha tswa aa a ya aa e?”

⁵⁶ Lá innu ma jú tsim i fè'e aa, a ñlwensè ñghàà nii mæ ñgǎñntoo Nwí i le ñwà'anè aa.”

Ngǎnyogǎnnu Yesu jyá tsim i tigè mma'atè yi ñkhèkè waa.

Ajàn yïi mæ ngãṅndasa'a le ntsɔ'ɔtə isa'a Yesu aà
(Mk. 14.53-65; Lk. 22.54-55,63-71; Jn. 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Bè bya mæ bi le ntswa Yesu aa le ntigə nlogə yi nghɛɛ ni ghu a nda Kaifas, ṅgàṅmà'a Nwì yì ñwè, a adigə yïi mæ ngãṅṅd'i nòṅsè ni bità bi ala'a le ṅghotə ghu aà.

⁵⁸ Peta à le si tigə nyonə a ṅjɪm, ñtəə nii ni a sà'a agha'à. A yòn mæ ñywe'e a ndugə Kaifas laa, ṅkuu ntswe a nsàṅabèè bo bi ṅgãṅmbè ñdámá'anwì i nyə ànnu yïi mæ bi ka ghìrə a nu Yesu aà.

⁵⁹ Bilii bi ṅgãṅmà'a Nwì bo bi ṅgãṅndasa'a le si lɔɔ ni mánjì yïi mæ mbə bə swòṅ ibàṅṅnənnu a atu Yeesò tá bo tsya ghu nzwitə yi.

⁶⁰ Lá kaa wa'à yə, ka mæ biyəfə bi abàṅṅnənnu bi ghà'atə le mfɛ'è ñtswɛɛ ibàṅṅnənnu ghu atu aà. Ngãṅṅabàṅṅnənnu jya jì mɔ'ɔ ji baa i fɛ'è ñtəə nswonə mæ:

⁶¹ "Mbá ghulá à le nswonə mæ yu tswe ni àdà'à a nsà'a ñdámá'anwì i bú ghùrə fu a ṅjɪm njwi ji tarə."

⁶² Ngãṅṅmà'a Nwì yì ñwè a biinè ñtəə mbetə Yesu mæ, "O si ní ànnu yì tsu a kwi'i tswé? O swòṅ mæ akə ní ñnnu jù mæ bi swonə a atu wò aa ɛ?"

⁶³ Yesu a təə kaa wa'à yi kwe'è. Kaifas a bú ñswonə ghu mbo mæ, "Kàà ñf ñkum Nwì yïi à tswe ntii aa mæ o swonə aa tsi'ì ànnu ñkəṅ mæ ò ní Ayo'ò Nwì wa mæ à ni Mu Nwì aa le?"

⁶⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, "O swòṅ mæ. A ṅghɛɛ ghu, mæ swòṅ a mbo bù mæ, ñloginə tsiftsɔṅ, ni ka yə Mu Nù tá à tswe a mbèè ñikwɛɛ Nwì yïi mæ à tswe ní midà'à aa ni mà'à, ñlo a aburə nsigə ni a múm mbà'à."

⁶⁵ A kwi'ì mæ laa, ṅgãṅṅmà'a Nwì yì ñwè wa a satə ìtsə'ə ji, ñswonə mæ, "A bəgìtə Nwì! Nì yù'ù àjàn yïi mæ à bəgìtə Nwì aà. Bi'inè bù ñlɔɔ ní biyəfə aa, a ya aa ɛ?"

⁶⁶ Kə ni wà'atə mæ akə le?"

Bo bitsim bo kwi'i mæ, "A ku'unə mæ tá à kwo."

⁶⁷ Bo swòṅ mæ laa aa, ñloginə ntigə tsee mɪtwɛɛ ghu nsi, ṅghɔɔ nii, bí mɔ'ɔ bi fɛɛ nii, mbetə nii ni mæ:

⁶⁸ "Tsó mæ ò swòṅ mæ ò ni Ayo'ò Nwì aa, twi ṅù yïi mæ à fɛɛ gho aà."

Ajàn yïi mæ Peta à le ntuu Yesu aà
(Mk. 14.66-72; Lk. 22.56-62; Jn. 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Maa noə Peta a tswé wa nsàṅabèè. Ngãṅṅafà'a Kaifas yì mǎṅgyè yì mɔ'ɔ a zì ñyè yi, mbetə yi mæ: "Tigə ò ghìrə mbaa ṅki ntswe bu Yesu mu baGalilea wa aa ɛ?"

⁷⁰ Peta a tuu a nsi mi'i bo bitsim, ñswonə mæ, "Kaa mæ sɪ ànnu yïi mæ o swonə aa zì."

⁷¹ Peta à ghàà mæ mùu ajàn aa, mɪfɛ'è ṅghɛɛ a ntsúbù'ù. A fɛ'è mæ, ṅgãṅṅafà'a yì mǎṅgyè yì dǎn a bú ñyè yi, ñswonə a mbo bə bya mæ bo bo le ntəə aa mæ, "Nù ghulá à ghìrə ntswe bo Yesu mu Naaserə wá."

⁷² Peta a ku'usə ñtuu, ṅkaa nswonə mæ, "Kaa mæ sɪ ṅù ma wì zì."

⁷³ Mu fibàṅtə à bù mæ ṅghəə kɪ bə, bə bya mæ bo bi Peta le ntəə aa, bú ñswonə ghu mbo mæ, "O lɔɔ aà ñswonə mæ kaa ò si ṅgãṅṅyegənnu Yesu yì mɔ'ɔ bə? Mánjì yïi mæ o ghàà ghu aa, a ñi mæ bu Yesu lo aa adigə yì fiurə."

⁷⁴ Peta a loginè ntigə ṅkaa nswonə ni mæ, "Kaa mæ sɪ ṅù yì zì. Bɛɛ a bə yïi mæ mæ swonə aa abàṅṅnənnu, Nwì ñṅ ñdɔɔ a atu mæ."

Tsi'ì maa noə àṅkəgə a tɔṅə.

⁷⁵ Àṅkəgə wá à tɔṅ mæ, Peta a wa'atə ànnu ya yïi mæ Yesu à ghìrə nswonə ghu mbo aa mæ, "Mbɔṅ tá àṅkəgə à tɔṅ, le boṅ ò tùu mæ ghá ṅgàà ji tarə". A wà'atə mæ, mɪfɛ'è ṅghɛɛ ñyè'ə tsi'ì a mbə ànnu.

27

Ajàn yïi mæ bi le ṅghèè ni Yesu a nsi Pilato aà.
(Mk. 15.1; Lk. 23.1-3; Jn. 18.28-32)

¹ Abèè fù'ù mæ, bilii bi ṅgãṅṅmà'a Nwì bitsim a bò'ɔ ni bità bi ala'a bitsim bo boontə a ntaṅtə ajàn yïi mæ bo ka zwitə Yesu aà.

² Bó tǎṅtə mæ ñmǎṅsə, ṅkwerə mbô mi Yesu, ñlogə yi nghɛɛ mfa a mbo Pilato, mæ à le mbə Gúmnàà aà.

A ajàn yïi mæ Judas à le ṅkwo aà

³ Judas mæ à le mfèè Yesu aa, à yə mæ ajàn yïi mæ bi swonə mæ bi ka zwitə Yesu aà, ntii yi i sa'a yi, a logə ibatə ṅkabə silva jya mighum mi ntarə ṅghèè nifa fu a mbo bilii bi ṅgãṅṅmà'a Nwì a bò'ɔ ni bità bi ala'a, ñswonə a mbo bo mæ,

⁴ "Mə ghìrə ibi ñlon mæ mæ fɛɛ ṅù tighə mæ à ghìrə ànnu yì bi yì tsu aà!" Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Ma ya a yə yi aa ni àkə? A ka zi wó zi ànnu yïi mæ ò ka ghìrə ni yu aà."

⁵ Judas a ma'à ñkabə ya a mûm ñdâma'anwî, mîf'e'ε ñghèè ñlòŋə.

⁶ Bîlîi bi ñgǎŋmà'a Nwî bya bi bweè ñkabə ya nswon mə, "Nòŋsə yî'inə à dî'i mə kaa à sî ku'ùnə mə tâ bi ləə ajǎŋə ñkabə ma yú a mûm àbàa ñkabə ñdânwî ñlon mə à ñî ñkabə àləə aà."

⁷ Bo swòŋ mə laà aa, ñtswe a nsyε ñghàànə, ñlògə ñkabə ya ñghèè ñyuu adigə ñú m̀b̀ɔ̀ɔ̀ b̀à̀nt̀ɔ̀ɔ̀ ghu, tâ bi ka ntwiŋə ñî bigîi ghu.

⁸ Nzi nywe'e sii, bi twonə adigə mayú aa ni Adigə Aləə.

⁹ Ma yú ànnú a kî mîf'e'ε mbòdntə ñî ànnú yîi mə ñgǎŋntoò Nwi Yeremiah à le nswon aà, mə, "Bi le ñlògə ibàtə ñkabə silva jya mǎghum mi ntarə mə bɔɔ bi baIsrael le ntaŋ mə bi ka yi tu a atu yu ma wa aa,

¹⁰ ñghèè ñyuu adigə ñú m̀b̀ɔ̀ɔ̀ b̀à̀nt̀ɔ̀ɔ̀ ghu, tsi'î a ajǎŋ yîi mə Mmà'àmbî à le nswonə a mbo mə aà."

Pilato à betə ìnnú a mbo Yesu

¹¹ Bîlîi bi ñgǎŋmà'a Nwî bya ni bi bità bi ala'a bya bo tigè ñlògə Yesu ñghεε ni ghu a nsi Gúmnàa. Gúmnàa a betə yi mə, "O bə aa mîfò baYuda aa ε?" Yesu a kwi'i mə, "O swòŋ mə!"

¹² Bîlîi bi ñgǎŋmà'a Nwî a b̀ɔ̀'ɔ̀ ni bità bi ala'a bo le niŋ innú a nu Yesu a nsi Pilato. La Yesu a na'à waa bitsim.

¹³ Pilato a tigè mbetə ghu mbo mə, "O si ndúu innú jù mə bi swonə ni mə ò ghìrə aa yu'u?"

¹⁴ Ànnú a le mburə ntsya Gúmnàa tsi'î tsysà a nyə mə kaa Yesu à le ñwa'à ànnú yîi tsu burə ñkwikwi'i bə aà.

A jǎŋ yîi mə bi le ntsərə mə bi zwiətə Yesu aà

(Mk. 15.2-5; Lk. 23.13-25; Jn. 18.28-38)

¹⁵ A le mbə nòŋsə Gúmnàa mə a yi mbə ñjwî Passa aa a fi'isə ñgǎŋàtsaŋ yî m̀f̀ù̀ù̀rə yîi mə bə le ñkòŋ aa mfa a mbo bo.

¹⁶ Ma mùu noò ñgǎŋàtsaŋ yî m̀ɔ̀'ɔ̀ à le ntswe a atsàŋ mə bə bî ghà'àtə bi le nzi yi, bi twonə nii ni Barabas.

¹⁷ Nnòɔ̀ bə bya bi ghòtə mə aa, Pilato a betə waa mə, "Nî kòŋ mə tâ mə fi'isə aa wò mfa a mbo bù, Barabas kə Yesu mə bi twonə ni Ayo'ò Nwî aa le?"

¹⁸ Pilato à le mbetə ma mùu ajǎŋ aa, ñlon mə à le nzi mə à le ñghìrə àghè'ənə mə tá baYuda tswa Yesu ñzi mfa ghu mbo aà.

¹⁹ Pilato à tswè mə a aləŋə nsa'a mîsa'a, ñgwè yî a toò ñkàì ghu nu mə, "Sî'i mbò mo wa a nu ñú wá, ñlon mə kaa à sî ànnú yî tsu fǎnsə aà. Mə swon laà aa ñlon mə ñjəə yî m̀b̀i'ì ghìrə ñle gha sii a ñgaa yu."

²⁰ Lá bîlîi bi ñgǎŋmà'a Nwî a b̀ɔ̀'ɔ̀ ni bità bi ala'a bi totə bə bya mə tâ bi betə Pilato tá fi'isə Barabas tá bi bǎŋnə nzwitə Yesu.

²¹ Gúmnàa a bú ñku'usə mbetə waa mə, "A titîi bə buà bi baa, ni lòɔ mə tâ mə ma'atə aa ghuu?" Bo kwi'i bitsim mə, tá bi fi'isə Barabas.

²² Pilato a bú mbetə waa mə, "Ni lòɔ mə tâ mə tigə ñghìrə aa mə akə ni Yesu ghú mə bi twonə ni Ayo'ò Nwî aa ε?" Bo tɔŋnə ñswon mə, "Ta bi kweentə yî a atí bǎŋnəbǎŋnə."

²³ Pilato betə mə, "Nî lòɔ mə bi kweentə yi aa a ya? Ànnú yî bi yîi mə à bù'ù aa à ñî àkə aa ε?" Lá bo bú ñku'usə ntɔŋnə ghaa bə ni mîfîi ñswon mə tá bi ghεε ñkwèentə Yesu.

²⁴ Pilato à le nyə mə yu ghènsə aa noò yî, ñki nzi mə yu bə ghèè ñî m̀b̀f̀i'ì bon fìkòrə fi ka fè'è. Nswon bi zî ñî ñkî, a sî'î m̀b̀ɔ̀ mî ghu a nsi bə bitsim, ñswon mə, "Kaa àbò ya kaa a sî a ñî àləə nu ñú ghú mə ni lòɔ a nsaansə aa tswè. A ànnú yîi mə ni lòɔ a ñghìrə aa, a zî tsi'î bù."

²⁵ Bə bitsim bi kwi'i mə, "Ŋŋə, tâ àləə nú yi tá kuu a atu bî'î bo bi a atu bɔɔ bi'î."

²⁶ Pilato a fi'isə Barabas mfa a mbo bo, ñghìrə bi ghòɔ Yesu, a fà yi mə tâ bi tigə ñlògə ñghèè ñkwèentə a ati bǎŋnəbǎŋnə.

Ajǎŋ yîi mə bisogyè le si wyè ñî Yesu aà.

(Mk. 15.16-20; Jn. 19.2-3)

²⁷ Bisogyè bi Pilato tigè ñlògə Yesu ñkuu ñghεε ni ghu a mûm ntɔ'ɔ̀ Gúmnàa (mə bi le si twonə ni Praetorium aà), ñtwonə bisogyè bitsim bi zî ñghotə ghu nsî.

²⁸ Bo tso'otə itsə'ə ji, ñlòɔ atsə'ə yî ghə'ə boò ñwe'ε ghu nú.

²⁹ Bi wè'è mə, ñlòɔ mǎndigə mi ñjón ñjón mba'a tsò atsə'ətu ñifò ñsosə ghu atú. Ñki mfa ñkǎŋkǎ'á ghu abo yî mà'à. Ntǎgə ñwyε ñîi nsigítə ñwo ghu nsi nswonə ni mə, "O lele leè! Mfò baYuda à kî kwèé! A kwèé!"

³⁰ Bo le si kii ntsee ni mätwye ghu nu, nkii nghoo ni átú yi ní nkánkà'à yá.

³¹ Bisogyè bya bi nànsè mè ñwye yi laà aa, nts'ò atsà'è yí bagitè ya ghu nu, mbu ñwe'e jii itsè'è jya fu ghu nu, ñtigè nlogè yi mè bo ghèe kwèèntè a ati bàñnèbàñnè.

Ajàñ yíi mæ bi le ñkwèèntè Yesu a ati bàñnèbàñnè àà
(Mk. 15.21-32; Lk. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

³² Bo kà mè aa ñghèe a mánji, ñyè ñú baCerene yí mò'ò, ikùm yi i bə Simon, ñtswa yi ni adà'a mè tá à be'e ati bàñnèbàñnè Yesu yá.

³³ Bo ghèè mè ñwye'e wa adigè yíi bi le si twonj ni Golgota aa, (ñji'i ikùm ma ghú i bə mè, adigè akwèe atu ñú)

³⁴ ñlòò milù'ù mii bi le mforinè ní àfù yíi bi twonj ni gall aa mfa ghu mbo mè tá no. Yesu a ywe'etè ñtuu yi a nnò.

³⁵ Bisogyè bya kwèèntè yi a ati bàñnèbàñnè, mma'a ibirè a nyè bè bii mè bi ka ji itsè'è jii yá.

³⁶ Bi ghìrè mè laà aa, ntswe nsyè ntigè mbè nii.

³⁷ Bi le ñhwa'ànè annù yíi mè à le ñghìrè bi ññ isa'a ghu nu aa mbèe wa ati bàñnèbàñnè ghu atu mè, "A ni Yesu, Mfò bàYuda à ghuà mè." Ma yú a di'i ni annù yíi mè à le ñghìrè bi kwèèntè yi aà.

³⁸ Bi le ñki ñkweentè biyèrè bi baa bo bi Yesu, ñkweentè yí mfuùrè ghu mbèè a abo mà'à, ñki tigè ñkweentè yí mò'ò ghu mbèè a abó ñkwàbè.

³⁹ Bitsyà bi mánji bi le si wye'è ni Yesu ntsigè ní itú jyaa nswonj ni ghu mbo mè,

⁴⁰ "Wò yíi mè ò le nswonj mè ò ka sà'a ndámà'anwí i bú bɔɔ fu a jím njwi ji tarè aa, yweensè itu ibiñú gho lá. Mbə a bə annù ññkonj mè ò ni Mu Nwí, ò sigè la fya atu ati bàñnèbàñnè bi'i yə."

⁴¹ Biñi bi ñgáñmá'a Nwí, bo bi ñgáñdi'i nòñsè ni bità bi ala'a bo le ñkii ñwye ní Yesu tsi'i mùu ajàñ mè,

⁴² "A le si yweensè badàñ, tá wa'à ibiñ nú yi yumbonj tsitsòñ yweensè la tá bi'inè yə. A ni yu yíi mè à ni Mfò balsrael aà. Tá à sigè la fii atu ati bàñnèbàñnè bonj bi'inè ka bii annù yi.

⁴³ A le ñniñ ntswènti yí ntsim a mbo Nwí; tá Nwí à wa'a yi tsitsòñ zì ñkwetè la, mè mbə a kɔñj yi. A le mbaa tɛ'è wa'à swonjè ni mè yu ni Mu Nwí aa e?"

⁴⁴ Biyèrè bya mè bi le ñkwèèntè waa bo aa, bo le si kii mbəgitè ní Yesu tsi'i mùu ajàñ.

Ajàñ yíi mæ Yesu à le ñkwo àà
(Mk. 14.33-41; Lk. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

⁴⁵ Itugè i le mfii ñkusè ala'à tsim, ñloginè ni nòò ñsi'i nòò ñghèe nywe'e ni nòò nyəñ nòò.

⁴⁶ Nòò nyəñ nòò à kà mè aa ñku'u, Yesu tɔñnè nyə'ə nswonj mè, "Eli, Eli, lama sabachthani?" Ma la a bə mè, "Nwìngòñ ghà, Nwìngòñ ghà, ò mè'e gha aa a ya aa e?"

⁴⁷ Bè bya bí mò'ò mè bi le ntəəntə maa adigè aa bi yu'u nswonj mè "Nù ghú a twonj aa Elijah."

⁴⁸ Nù yí mò'ò a titi bo a burè ñghèe nìbò kúntsa ntsu ni milù'ù mí tsè'è, ñsɔ'ɔnə a ní ñkánkà'à, ñkɔ'ɔsə mfa mè tá Yesu à no.

⁴⁹ Lá bi mò'ò bi swonj mè "yu'utè tá bi'inè yə mè Elijah à ka zi kwetè yi le."

⁵⁰ Yesu a bú ñku'usə ñjèntə ñji yí ñyè'ə mburè ntsii.

⁵¹ Maa nòò, atsè'è yə yíi mè a le ñkwàsè mùm ndámà'anwí aa, a le mbò'ònə a titi, ñloginè a ndəñ nsigè nywe'e a nsyè, idigè i tsigè, ñlànsonj'ò i ba'akè.

⁵² Misyè mi ña akè bə bi Nwí bí ghà'àtè mè bi le ñkwokè aa, bi biñnè niwó.

⁵³ Bə ma bú bi le mfè'èkè a misyè, ñkuu ñghèe wa mùm ala'a yí laà, bə bí ghà'àtè bi yə waa a nòò yíi mè Yesu à le nyweenə niwó aà.

⁵⁴ Atu bisogyè ya bo bi bisogyè bya bitsim mè bo le ntswe mbè ní Yesu aa, bó yè mè a ajàñ yíi mè ñsyè i tsigè aa, a b'ò'ò ni innù tsim jii mè i le mfè'è aa, ñbɔ'ɔ ni tswá waa, bo swonj mè, "Tsi'i annù ñkonj, ñú ghuà à bə aa Mu Nwí."

⁵⁵ Bàngyè bí ghà'àtè bi le tswe ghu, ñtəə a sà'a agha'a, ñlii. A le mbə bângyè ma bú mè bi le nìò a Galilea ñyonjè ní Yesu, ñkwetè nii aà.

⁵⁶ A titi bângyè ma bú, Mary Magdalene, Mary ñdè bi Jems ni Joseph, a b'ò'ò ni ñdè bi bɔɔ bi Zebedee, bo le ntswe ghu.

Ajàñ yíi mæ bi le ntwiñjə Yesu aà
(Mt. 27.57-61; Lk. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

57 Nòò ñkwêfò à kù'ù mà, ñgàñkabè yí mò'ò, mà à le nlo a ala'a Arimathea, bi twonjè ni Joseph, ñki mbè ñgànyègònnù Yesu yí mò'ò aa, a zì

58 ñghèe a mbèe Pilato a mbetè aku Yesu ya mà yu lògè i ghèe twinjè. Pilato a fà àdà'á mà tá bì fa ghu mbò.

59 Joseph a tigè ñghèe nlogè aku Yesu ya nlim nì àtsà'è yí fù'ù yí siginè yí fii,

60 ñghèe ñinj a mum nisyè ni nì fii nù mà à le nton a múm àlànşəngò'ò aà. A ñinj mà aa, nti àlànşəngò'ò yí mò'ò ntsetè ntsù nisyè nya ghu, ñtigè nlo ñghèe yi.

61 Mary Magdalene ni Mary yí mò'ò wa bo le nzi ñtswe nlii ni nisyè nyá.

Ajàñ yíi mà bi le si be nisyè ni Yesu aà

62 Njwí ñnànşə ñjoo ñjwíngòj ya i tsyá mà, àbèè a fu'u, bìlìi bi ñgàñmà'a Nwí a bò'ò ni baFarisai bo ghotè ñghèe nyè Pilato,

63 ñswonj ghu mbo mà, "Taà, bì'í wa'atè mà nòò wa yíi mà ñgàñmbwe'esè wa, mà à kì swonj mà yu ni Mfò baIsrael à kì burè aa, à kì swonj mà yu ka bìñnè niwo a ñjim njwi ji tarè.

64 Bì'í zi aa a nswonj a mbo wò mà tá ò too bè tá bì ghèe ñka mbe nisyè nya a atú ñjwi ji tarè. Bì'í swonj laà aa nlonj mà bì'í bò'ò mà ñgànyègònnù ji jya i ka zì yèrè akú yi ya ghèè ni yu i bənjə tìgè swonj a mbo bə mà à ywèenə mà niwó. Mbə bo ghìrə ma múu ajàñ boj àbənşənnù ma yú a ka bənjə bì'í tsyàtə yi ntsyambii yá."

65 Pilato a swonj a mbo bo mà, "Nì lògè bìsogyè tá bì ghèe ñka mbe nisyè nyá."

66 Bo fe'è ñghèe nsintè nisyè nya ni mànji yíi mà mbè bi ña'a, bi zì, ñki nloè bìsogyè mà tá bì ka mbe.

28

Ajàñ yíi mà Yesu à le nyweenə ni niwo aà

(Mt. 28.1-8; Lk. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

1 Njwíngòj ya i tsyá mà, àbèè fu'u, a bə tsi'í a títugə títugə a njwí yí ntsyambii a múm ñgyá, Mary Magdalene, a bò'ò ni Mary yí mò'ò wa bo le mfè'è ñghèe a lentè nisyè ni Yesu nyá.

2 Nsyè i le ntsiginè tsi'í niti, angel Nwí a lò a aburè nsigè nti ñgò'ò ya mà bi le ntsetè nisyè ni Yesu nya ni yú aa nlo'òsè, ñkò'ò ntswe ghu atú.

3 Nsi yi i le si ñwanjə tsò mbənj yi ñwa'akə, itsə'ə ji i fu'ù tsi'í fù'ù mà buu.

4 Nibò'ò ni le ntswa bìsogyè bya mà bi le si be nisyè nya aa, bo tigè ñtsiginə, mbənj ntigè tsò biku bì bə.

5 Angel wa a swonj a mbo bəngyè bya mà, "Nì tsuu kì bò'ò. Mè zì mà ni lòò aa Yesu mà bì kì kwèentə yi atu atì bənjənbənjə aà.

6 Wa kaa à si faà mà tswè. A bìñnè mà a niwo tsi'í wa ajàñ mà à le nswonj aà. Nì zì nyè adigè yíi mà à kì nōj ghu aà.

7 Nì wanşə ñghèè ñswonj a mbo ñgànyègònnù ji mà wa à bìñnè mà niwó. A tsyá mà a mbii bo ñghèe ni a Galilea. Bo bə ghèè boj bo ka tigè yə yi ghu. Nì ka ñwa'atè ni ànnù ma yú mà mà swonj a mbo bù aà."

8 Minti mi bəngyè bya mi le nluu ni nidorè, nibò'ò ni kì ntswa waa, bo fe'è ñtigè ñkhə ghèe a ñkè'ènə a mbo ñgànyègònnù Yesu jya.

9 Yesu yumbonj a zì mboo bəngyè bya, ñtsà'atè waa. Bo zì ñjwo ghu nsi, ñtswa mìkòrə mi mmii yi.

10 Yesu a swonj a mbo bo mà, "Nì tsee kì bò'ò. Nì ghèe nswonj a mbo bə bi màà ba mà tá bo ghèe a ala'a Galilea tá bì'ibo boontè ghu."

Ajàñ yíi mà baYuda bi le ntswee àbənjənnù ñlonj annù nyweenə Yesu ni niwo aà

11 Bəngyè bya bì kà mà aa ñghèe laa, bìsogyè bya bì mò'ò bì kì ñlo ñkuu ñghèe a múm àla'a a ñkè'ènə ñnnù jyá tsim jii mà i fe'e aa, a mbo bìlìi bi ñgàñmà'a Nwí.

12 Bìlìi bi ñgàñmà'a Nwí bya bo twonj bità bi ala'a bo tswè a nsyè ñghàànə, ñlɔɔ ñkabə yí ñghà'atè mfa a mbo bìsogyè bya

13 nswonj a mbo bo mà, "Bèe bì betə ghuu nì ànnù, nì swonj mà, 'Bì'í kì si bwii aà bwii ñgànyègònnù Yesu jya i zì ñitugə, ñzì nyèrə aku yi yá."

14 Gúmnaà à bə tɛ'e yuy'u'ya, wa boj bì'í ka zì mànji yíi mà bì'í ka tsyá ghu i ghìrə tá ñgi'í yí tsù tá i wa'ə a nu bù kuu bə."

15 Bìsogyè bya bì kwèrə ñkabə ya ntigè ñghèe ñghìrə wa ajàñ yíi mà bìlìi bya bi le nswonj aà. Nzi nywe'e sii, baYuda bo burè kì bii mà à ni ànnù yíi mà a le mfè'è aà.

Ajàñ yíi mà Yesu à le zì ntsi'í ñgànyègònnù ji mfa ndi'í yí ñwè ya a mbo bo aà

16 ñgànyègònnù Yesu jya ñghum ntsò mò'ò i le mfè'è ñghèe a ala'a Galilea wa a atu nta'a mà Yesu à le mfigitè mà tá bobo zì mbòontè ghu aà.

¹⁷ Bô yè mē Yesu aa, mmii yi, ka mē kaa bo bī mō'ɔ bi ɛ wa'à bii mē, tsi'ī a annù nīnkon, à nī Yesu aà.

¹⁸ Yesu a swon a mbo bo mē, “Nwī à fā àdà'a tsim a aburē bo bi a nsye a mbo mē:

¹⁹ Nī gheɛ lá a mbo ñgwè'è mu ñù ntsim fāa a atu nsye, ñghirē waa tã bo tigē ñgǎnyēgǎnnù jã; ñka mmurē nī waa a ñkì nī ñkūm Ta, nī yi Mu nī yi Azwī yī Lãã.

²⁰ Ñkii ndi'i nī waa mē tã bo ka nyu'u ñkii nləə nī ndi'i tsim jii mē mē kī fa a mbo bù aà. Tã nī zi mē mē ka tswe a mbo bù a ñgèñ bìnòò bī tsim i ywe'e a noò ñlwī'ī nībī yù.”

Ntoo yi Nsiginè yii **MARK** à le ñjwà'anè aà

NJII'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'anè yú aa a le ñjwà'anə Jɔn Mark, múngwà'à, nù baYuda yii mə bi ghaa nlon ɱgaà yi a mum Ifà'à 12.12 aà; ndè yi a bə Mary yii mə bɔɔ bi Kristo le si ghotə ghu nda ntsà'àtə nɪ Nwɪ aà. A le mbə ngànjàkòrə Peta yii mə à le si twonə ni mù yì aà (1 Peta 5.13). Ma mùu ajàn mbə a tse bə mə á le nswonj Peta ghu mbo nswonj innú jii mə Yesu à le nghirè ñki nswonə aa, Mark a tigə ñjwà'anə. Jɔn Mark à le ñkii nyonə nɪ Paul bo Barnabas ñkwetə nɪ waa a noð yii mə bo le ñka ngheɛ a akòrè nitəə nɪ ifà'à yi ntsyambli aà (Ifà'à 13.5), Barnabas a logə yi a noð ñjim bo yu tigə ñkarə a ɱgaà jii mɔ'ɔ (Ifà'à 15.36-39). Kaa Mark à le ñwà'a nù yì mɔ'ɔ a titi ngànyəgənnù Yesu jya nighúm ntsò baa bə.

Ntoo yi n̄siginè yii mə Mark à le ñjwà'anè aa i d̄i'ɪ nɪ Yesu tsò nù yii mə fà'à, ñghirə nɪ innú nɪ àdà'à bo bi midà'à. Bi yə nɪ àdà'à yi bo bi midà'à mli mə à le si fà'à nɪ muu aa a noð yii mə à le si d̄i'ɪ nɪ ànnu Nwɪ, ñghurə nɪ bə, n̄fi'i nɪ izwɪ jii bi a ato'o bə, ñta nɪ ñgi'i a nu bidemon, ñli'inə nɪ ifansənù bə. Mark à ñwà'anə ngà Yesu aa a nɪ mánji yii i ghù'ùtə, ñghirə mə bi ka nyə nɪ ifà'à yii mə à le si fà'à tsə Ngàngafà'à aa ntsyàtə ajàn yii mə à le mbə Nd̄i'innú aà. Yesu a twonə nɪ ibiinnú yi nɪ Mu Nù, (yə Nji'i Mighàà) ñkum yii mə i d̄i'ɪ nɪ mə, ka mə Kristo à le nzi tsə ñum̄sɔɔn a mùm ñjyānu aa, à le mbə aa Mu Nwɪ, Ayo'ɔ Nwɪ wa mə bi le ñkà'à mə à ka yì zì a nyweensə mbi aà. Ma nighàa àñwà'anə Mark à nɪ àt̄i ya mə Yesu a swonə ghu mə Mu Nù à nɪ Ngàngafà'à yii aa yə ñgi'i i fa ntswənt̄i yì i tsu'u at̄u bə ghu aà (10.45).

A mbo Mark, Ntoð Yesu yì N̄siginè i yə aa nù n̄tsim a nɪ n̄tswənt̄i yì tsimə: Yesu à le si swonə nɪ ànnu Nwɪ, Nighàa nɪ n̄tswənt̄i n̄i nɪ fa ilonj ñkwetə n̄i a mùm Azwɪ, ñd̄i'itə n̄i ñkii n̄lə'ətə nɪ n̄t̄i yì. Yesu à le si ghurə mighòð mɪ bə, ñkwetə nɪ ñgàñəfumə bo bi bii à yaa a mbonə aa, mfa nɪ m̄ji a mbo bo. Yesu à le si fi'i nɪ izwɪ jii ibi a ato'o bə, ñghirə m̄tsyé myaa mi laà, n̄t̄i waa i doritə. Mark a ñwà'anə mə nù n̄tsim yii mə à n̄ij n̄t̄i yì a nu Yesu, m̄bii ntoo yì n̄siginè ya aa, à ka yweenə, i tigə kii ghirè nɪ innú jii wə jii mə Yesu yumbonj à le si ghirè aà (16.16-18).

Mark à zì n̄tswəntə innú, ñd̄i'ɪ nɪ Yesu a ghirə nɪ innú n̄tswa'atə, a yi nló nɪ yuà, a danjə a nɪ yì mɔ'ɔ, Azwɪ Nwɪ a tintə n̄i a wānsə ñghirə nɪ innú ñkhənə ghu, ñywe'e noð yii mə à ka kɔ'ɔ gheɛ mmānsə ifà'à yi a Yerusalem aà. A Yerusalem, Mark a logə noð n̄figitə ñgi'i yii mə Yesu à yə ghu a mbo baYuda nɪ bitsyāsə byaa a nsi mi'i Pilato, bi kweəntə yi a kwo mbù ñyweenə, Taà yi a tigə mbu lógə yì ñkɔ'ɔ ntswesə a mbèè ñikwɛɛ yu nɪ mà'à, a nd̄i'ɪ àdà'à yì, nɪ n̄gha'a n̄i mə à kwɛrə a ñjim ifà'à yii mə à m̄nsə aà.

Bi yatə àñwà'anə yú aa laà:

1. Nlòginə n̄too yì n̄siginè yá 1.1-13
2. Ifà'a Yesu a Galilea 1.14—9.50
3. Nló a Galilea ñkɔ'ɔ ngheɛ nɪ a Yerusalem 10.1-50
4. Ngyà yì ñlwɪ'ɪnjim a Yerusalem bo bi maa mbèè àla'à 11.1—15.47
5. Ajàn mə Yesu à le nyweenə nɪ n̄wo aà 16.1-8
6. Ajàn mə Mmà'ambi à le nd̄i'ɪ ibiinnú yi a mbo bə ñtigə ñkɔ'ɔ ngheɛ a aburə aà 16.9-20

*Ajàn yii mə Jɔn Ngàngmürə bə ñki le si swonə annu Nwɪ aà
 (Mt. 3.1-12; Lk. 3.1-18; Jn. 1.19-28)*

¹ Ntoo yi n̄siginè nlonə Yesu Kristo Mu Nwɪngonj i lóginə aa faà.

² Ntoo mà yú i lóginə aa tsi'i a ajàn yii mə Ngàngntoð Nwɪ, Yesaiah à le ñjwà'anə aà; "Nwɪ à swonj mə: 'Yə ñi, mə ka too ngàngntoð ghà a mbii wo mə à ka nanjə mánji ghò'.

³ Nji ñú yii mə a tɔɱnə à nta'a miwèè miwèè ñswonə nɪ mə: "Nɪ nanjə mánji Mmà'ambi ñnanjə iyàà ji tá i tsinə.' "

⁴ Ma mùu ajàn Jɔn Ngàngmürə bə ñki a le ñtigə nzi a nta'a miwèè miwèè ñswonə nɪ ànnu Nwɪ ghu, ñswonə nɪ a mbo bə mə bi bəñkə m̄nt̄i myaa mma'atə ibi waa, ñkwɛrə ñki tá Nwɪ à li'inə ifansə innú jyaa.

⁵ Bè bìtsim le si fè'è ni a njò'ò ala'a Yerusalem bo bí a mbù'u Yudea ntsim ñghɛɛ ni a mbɛ̀ɛ Jɔn, mbii ni ifansɛ innù jyaa ghu mbo, a tigè m̄murè ni waa a ñkí Jordan.

⁶ Jɔn à le si wɛ'e itsə'ə jii mɛ bi le nnaɲsə ni ñnòɲ naà yii mɛ bi twonjə ni kamel aà; ñkii ñwɛ'e nì ikò ñgùù, a atii yu, ñkurɛ nì ñgwèènè ñkii ñji ni nwu yì ñt'à.

⁷ A le si swonjə ni mbo bè mɛ: “Nù yì mò'ò a yònjə a ñj̄m mɛ yii mɛ à kò'ònɛ ntsyàtè ghà, mbə a aɲɲ yii mɛ, tsi'í mɛ, kaa mɛ si kù'unè a ntujnə mfɛɛ ñkírə íbaamikòrə jí.

⁸ Mə murè ghuu aa tsi'í a ñkí, lá yu à kà yì kí murè ghuu nì Azwí yì Làà.”

Ajàɲ yii mɛ Yesu à le ñkwɛrə ñkí Satan kí ñkwa'anə yì aà

(Mt. 3.13—4.11; Lk. 3.21-22; 4.1-3)

⁹ A le mbə tsi'í maà noò Yesu a fɛ'ɛ a Nazareth a mbù'u Galilea ñzi, Jɔn a murè yì a ñkí Jordan.

¹⁰ Yesu à fè'è mɛ wa ñkí ñghèò kí tɛə a nta'a, ñyɛ aburə a ña'anə, Azwí Nwí a sigə ntəə ghu atu, mbə tsò bugirəmikuù.

¹¹ A sigə mɛ ñtəə ghu tu aa, ñji i ló a aburə ñghaa nswonjə mɛ: “O ni Mú ghà yì mbàɲnə yii mɛ mɛ ñkòɲə aà, mɛ naɲsə ndoritə nlonjə ghò.”

¹² Azwí Nwí a burè ñlogə yì ñghɛɛ ni ghu a nta'a miwèè miwèè.

¹³ A le ñghèè ñtswe wa a anta'a miwèè miwèè a titi nàà mitsə'ə ñjwi mighum mi ñikwà, Satan kwa'anə yì. A nì ñjwi mà jú; baangel bi le nzi mfa'a ghu mbó.

Ajàɲ yii mɛ Yesu à le ntwonjə Ngǎɲkòmbwè jí ñikwà aà

(Mt. 4.12-22; Lk. 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Nòò wá mɛ bi le ntswa Jɔn nniɲ a andátsanə aa, Yesuà le nzi a Galilea ñswonjə nì ñtoò Nwí yì ñsiginè ghu.

¹⁵ A le si swonjə ni mɛ: “Nòò à kù'ù mɛ; ànnù nifò Nwí a tigə a abó. Nì bəɲkə m̄int̄i muu, m̄ma'atə íbì ghuu, mbii ntoo yì ñsiginè yá.”

¹⁶ Yesu à kà mɛ aa ntsya a aghəɲə ñkí miyaa Galilea, ñyɛ ñgǎɲkòmbwè jí baa, Simon bo mumaà yì Andrew, bo lè nì mbwè nì àmbunjya.

¹⁷ Yesu a swonjə a mbo bo mɛ, “Nì zì ñka nyonjə nàà, mɛ ka ghírə tá nì tigə mbə ñgǎɲko bə.”

¹⁸ Bo kí ñghensə m̄mà'atə mbunjyá jyaa jya ñyonjə yì.

¹⁹ Bo bo kà mɛ aa ñghentə, a yə Jems mu Zebedee bo mumaà yì Jɔn bo tswé a m̄m̄m̄ àkànu'ù yaa, ñkɛɛ nì mbunjyá jyaa.

²⁰ A yə mɛ waa, mburə ntwonjə waa, bo ma'atə taà wàà Zebedee wa m̄m̄m̄ àkànu'u bo bi ñgǎɲfà'á jí ñtigə nyonjə nì Yesu.

Nù yì mò'ò yii mɛ à le ntswe nì àzwí yì bí aà

(Lk. 4.31-37)

²¹ Bo ló ñghɛɛ ñkuu a ala'a Kapernaum. A bè mɛ ñjw̄ɲgɔɲ Yesu a ghɛɛ ñkuu a ndáɲghòtə nloginə ñka ndi'í nì ànnù Nwí ghu.

²² Bə ycrə ajɲɲ yii mɛ à le si di'í ànnù Nwí aa, ñlonjə mɛ à le si di'í waa aa tsò ñù yii à tswe nì àdà'à, kaa wa'á aa tsi'í tsò ñgǎɲndi'í nɔɲsə di'í.

²³ Tsi'í maà noò, ñù yì mò'ò yii mɛ a le ntswe wa ndáɲghòtə ntswe nì àzwí yì bí aa, a tɔɲnə tsi'í nì t̄i mbetə mɛ:

²⁴ “O tswe aa nì àkè bi'inə a Yesu mu Nazareth ? O zì aa a ntá ñgi'í a nu bí'í aa ɛ? Wa mɛ zì ñù yii mɛ ò nì ghu aà. O bə aa Yu wa yii mɛ à Laa m̄ɲsə, ñlo a mbo Nwí aà.”

²⁵ La Yesu a wenə yì nswonjə mɛ, “Kutə ntsú gho wá, m̄fɛ'e ghu nú.”

²⁶ Azwí yì bí ya a tsigə ñù wa, ñyɛ'ə tsi'í nì m̄it̄i m̄fɛ'e ghu nú.

²⁷ Bè bìtsim bii mɛ bi le ntswe wa nda aa bi ycrə ñtigə mbetə nì waa bo ni bo mɛ: “Ma yuu ànnù a lo aà fə aa ɛ? Aa ànnù yì fii yì mò'ò mɛ a lóò ndi'í aa ɛ? A wenə nì ñzwi jí bi nì àdà'à, ñghirə i yu'unə niil!”

²⁸ Nloginə maà noò ñgàn Yesu i burè ñsɛnə a idigə tsim a mbù'u àla'a Galilea.

Ajàɲ yii mɛ Yesu à le ñghurə bə bí ghà'atə aà

(Mt. 8.14-17; Lk. 4.38-41)

²⁹ Yesu bo bi ñgǎɲyɛgənnù jí, Jems nì Jɔn le mburə nlo ñghèè ñkuu a nda bi Simon bo Andrew.

³⁰ Nɔɲsə Simon à le nnòɲ a ikuu ñghɔɔ nì fibà. Yesu à kùù mɛ bi burè ñswonjə ghu mbó.

³¹ A ghèè ghu mbèè, ñtswa abó yì, ñjɛɛ yì, m̄biinsə. Fibà wa a burè m̄ma'atə yì, a biñnə ñlɔɔ m̄ji mfa a mbo bo.

³² A bè mɛ a ñkwɛfò, a nì nòò ñtso nòò, bi logə ñgǎɲmighòò a b'ò'ò nì bè bii mɛ bi le ntswe ni b̄idemon aa bìtsim ñzi nì bo a mbo Yesu.

³³ Bè bìtsim ma mùu njò'ò àla'a bi le mburə m̄fɛ'e nzi ghotə wa ntsú ndá.

³⁴ Yesu à le mburə ghurə waa bii mə bi le si ghòò aa tsi'i bǐ ghà'atè; bo le ntswe ni mǐghòò tsi'i ibəŋ ibəŋə. A le ŋki mfi'i bǐdemon bǐ ghà'atə a ato'o bə, kaa wa'à lò mbii ni mə tá demon wa yǐ tsù à ghaa, ñlon mə bi le zi ñú yǐ mə Yesu ni ghu aà; kaa Yesu yumbonj kaa a wa'à bǎŋnə ñlòo mə tá bo ghírə tá bə zǐ.

A àjàŋ yǐi mə Yesu à le nswonə annù Nwǐ a Galilea aà
(Lk. 4.42-44)

³⁵ Yesu à le nle mbǐnè ñfɛ'ɛ tsi'i títugə títugə, nòò a burə nsa'atə mbonj tá àbèè fu'u, a gheɛ a adigə yǐi mə kaa bə le wa'à ghu tswé aa a ntsà'atə Nwǐ ghu.

³⁶ Lá Simon bo bǐ ñŋàŋakòrə jǐ le mfɛ'ɛ ñka nłoo yi nyonə.

³⁷ Bo yə mə yǐ, ñswonj mə: "Bə bitsim bi lòò nòó!"

³⁸ A swonə a mbo bo mə: "Nǐ zi tá bǐ'inə fɛ'ɛ faà ñghɛɛ ɪla'a jǐ mɔ'ɔ jǐi mə i tswé ñkòòntə fáa a mbèè ɪla'a yua aà, tá mə ki nswonə annù Nwǐ ghu, ñlonj mə a ni annu yǐi mə ma le nzi a ghírə aa."

³⁹ A fɛ'ɛ ñtigə ñkuu ni idigə tsim jǐi mə i le ntswe a Galilea aa, ñswonə nǐ ànnu Nwǐ a ndǎŋghotə, ñkǐi mfi'i ni bǐdemom a ato'o bə.

A àjàŋ yǐi mə Yesu à le ñghùrə ñú àkikwen aà
(Mt. 8.1-4; Lk. 5.12-16)

⁴⁰ Nù àkikwen yǐ mɔ'ɔ à le nzi a mbèè Yesu ñswetə miku'utə mi ghu nsi, ñbu'u mbo ghu mbo mə tá à kwetə yǐ; ñswonj mə: "O bə kǔŋ bonj ɔ ghírə nú yà i laà."

⁴¹ Yesu à le ñko mǐlǐŋnə yǐ ñnàsə abò yǐ, ñmɔɔntə yǐ ghu nswonj mə: "Mə kòŋə; tá nú yò ya laa!"

⁴² Àkikwen ya a le ñki mburə ñghɛnsə nsigə ghu nú, nú yǐ ya i kǐ ñtigə nlaa.

⁴³ Yesu a tigə ñnǎŋsə ñghaa ghu mbo tsi'i siginə ñswonj mə tá à lo ñghèè yǐ

⁴⁴ ñki nswonj mə: "Yə, ɔ gheɛ, ɔ tsuu annù tsu a mbo ñú ló swonə, lá ñbǎŋnə ñghɛɛ ndǐ'i ibii nú gho a mbò ñgǎŋmà'a Nwǐ, ñki mfa ayoo mma'anwǐ yǐi mə Moses à le lèə aa, tá dǐ'i a mbo bə mə nú yò i laà má."

⁴⁵ Lá ñú wa a bǎŋnə ñghɛɛ ñka lensə nǐ àjàŋ yǐi mə Yesu à le ñghùrə yǐ aa a mbo bə bitsimə, a tigə ñghírə a tsyànə a mbo Yesu mə tá à bu ñka ñkuu ala'a yǐ tsu nǐ nsi. Ma mùu àjàŋ, Yesu a tigə ñtswe tsi'i a idigə jǐi mə bə le wa'à ghu tswé aà, bə tigə ñlo ni idigə idigə nzi ghu mbèè.

2

A àjàŋ yǐi mə Yesu à le ñghùrə mbwenkə aà
(Mt. 9.1-8; Lk. 5.17-26)

¹ Njwi jǐ tsu le ñghəə ki tysa Yesu a bú mbii fu a ala'a Kapernaum; à bǐi mə bə burə ñlaansə mə à kwèè mə ñtswe a ndùgə.

² Bə le nyu'u nzi ñghotə a ntsúnda yǐi mə Yesu à le ntswe ghu aà, mburə ñgha'a nluu idigə, kaa àbwarə wa'à bú mbə a ntsya ñkuu a múm ndá. Yesu a tigə ñswonə nǐ ànnu Nwǐ a mbo bo.

³ A kà mə aa nswonə aa bə bǐ mɔ'ɔ bi nǐkwà bi be'ɛ mbwenkə nzi ni ghu ghu mbò.

⁴ Tsò mə kaa àbwarə a le ñwa'á wa ntsúnda tswé aa, bo le kɔ'ɔ a atunda, ñlobitə nnaŋsə abù'u ghu, a kə'ə àdigə ya yǐi mə Yesu a le ntswe ghu aà. Bo mǎŋsə mə ñlògə mbwenkə wa nǐ ikúu yǐi mə bo le mbè'è ghu aa, ntsurisə wa nǐ abù'u ñsigisə a nsi Yesu.

⁵ Yesu à yə mə abǐintǐi yǐi mə bo le ntswe ni yu aa, ñswonj a mbo ñmbwènkə wa mə: "Mú ghà, wa bi lǐ'inə mə ñfansənù jò."

⁶ Ngǎŋndǐ'i nòŋsə jǐ mɔ'ɔ le ntswe ghu, ñtigə mbetə ni a múm ñitǐi bo mə:

⁷ "Nù ghú à tsyà aa la ñka ñghaa fáa àjàŋ aa ɛ? A ghàà laà mbəgitə aa Nwǐ! Kaa ñú tsu kaa si ghu tswé mə mbə lǐ'inə ñfansənnù bə ntsyatə Nwǐ yuyu."

⁸ Yesu à le mburə ñghesə nzi innù ma jú mə bi le si kwà'atə nǐ a atu bo aà, ñwa'asə waa, ñbetə mə: "Nǐ kwa'atə ɪjan innu ma jú a atu bù aa a ya aa ɛ?"

⁹ A laà wǎŋsə aa a nswonə a mbo mbwènkə ghua mə, 'mə lǐ'inə ñfansənnù jò,' kə mə: 'Bǐnə ñlògə ikúu gho wa ñka ghèè noò ɛ?'

¹⁰ Wa mə ka dǐ'i a mbo bù mə Mu Nù à tswé nǐ àdà'á fáa mbi a lǐ'inə ñfansənnù bə." A ghàà mə laà aa ntigə nswonə a mbo mbwènkə wa mə:

¹¹ "Mə swonə a mbo wò, bǐnə ñlògə ikúu gho wa ñghèè gho a nda wò."

¹² Mbwènkə wa a bǐnə, mburə ñlògə ikúu yǐ wa, ñtəə tsya mfɛ'ɛ yǐ a nsi bə bya bitsim; a burə mbə tsi'i ànnù yǐ yəyɛrə a mbo bo. Bo tigə ñgha'asə nǐ Nwǐ ñswonə ni mə, "Kaa bǐ'i lèə wa'á annù tsu laà yə!"

A àjàŋ yǐi mə Yesu le ntwonə Levi aà
(Mt. 9.9-13; Lk. 5.27-32)

13 Yesu à le mbù ñghɛɛ fu a aghɛnɛ ɲkì miyaa Galilea; àkùrɛ̀ bɛ̀ a zì ñkarisɛ̀ yì, a tigɛ̀ ñlɔginɛ̀ ɲka ndi'ì waa.

14 A mànsɛ̀ mè ñlo ɲka ñghɛɛ wa aghɛnɛ ɲkì, nyɛ̀ ñgãɲkwɛ̀rɛ̀ bitáx, Levi, mu Alfeus a tswè a ndá ɲkwɛ̀rɛ̀ bitáx. Yesu a swɔɲ ghu mbo mɛ̀: “Zì ɲka nyɔ̀nɛ̀ nàá.” Levi a burɛ̀ m̀biiɛ̀n ntigɛ̀ nyɔ̀nɛ̀ nii.

15 A gha'á a bɔ̀ɔ̀ mè ñsa'atɛ̀, Yesu bo bì ñgãɲyɛ̀gɛ̀nnù jì ghɛ̀ɛ̀ a nda Levi a ɲjì ghu. Ñgãɲkwɛ̀rɛ̀ bitáx bo bè bì bi bì ghà'atɛ̀ lɛ̀ ntswè bo bo ntigɛ̀ ɲjì; ñlon mɛ̀ bè bì ghà'atɛ̀ lɛ̀ sɪ̀ yɔ̀nɛ̀ Yesu maa noɔ̀.

16 Ñgãɲndi'ì ndɔ̀nsɛ̀ jì mɔ'ɔ̀ jii mɛ̀ i le mbɛ̀ baFarisai aa i le nyɛ̀ a ajãɲ yii mɛ̀ Yesu lɛ̀ sɪ̀ jì bo bì ñgãɲkwɛ̀rɛ̀ bitáx bo bì bè bì bi aa, mbetɛ̀ a mbo ñgãɲyɛ̀gɛ̀nnù jì mɛ̀: “Taà ghùù a jì bo bì ñjãɲ bè ma ju aa a ya ɛ?”

17 Yesu a yu'ù ànnù yii mɛ̀ bo lɛ̀ sɪ̀ ghàà aa, ñswɔɲɛ̀ mbo bo mɛ̀: “Bɛ̀ bii mɛ̀ bi tswè bitii aa, kaa bi sɪ̀ dɔ̀gita lɔɔ̀, a dɔ̀gita aa a lɔɔ̀ ñgãɲmighòɔ̀. Kaa mè lɛ̀ wa'á aa a ntwoɲ bè bii mɛ̀ ànnù yaa a tsinɛ̀ aa zì, mè lɛ̀ zì aa a ntwoɲ bè bì bi.”

Annù ñlonɛ̀ nsi'isɛ̀ ibii nu ti jì
(Mt. 9.14-17; Lk. 5.33-39)

18 A le mbɛ̀ maà nòɔ̀ ñgãɲyɛ̀gɛ̀nnù Jɔn bo bì baFarisai lɛ̀ sɪ̀ si'isɛ̀ ibiiɛ̀n waa ti jì ñtsa'atɛ̀ nɛ̀ Nwí; bè bì mɔ'ɔ̀ zì mbetɛ̀ Yesu mɛ̀: “Ñgãɲyɛ̀gɛ̀nnu Jɔn bo bì jì baFarisai bì si'isɛ̀ ibiiɛ̀nù ti jì ñtsa'atɛ̀ nɛ̀ Nwí lá kaa bɔ̀ wa'á ma mùu ajãɲ ghírɛ̀ aa a ya aa ɛ?”

19 Yesu betɛ̀ waa mɛ̀: “Mbɛ̀ bè bii mɛ̀ bi twɔɲɛ̀ waa a adigɛ̀ ñiyɔ'ɔ̀ bi tuu mijì, ñsi'isɛ̀ ibiiɛ̀nù waa ti jì, ñlii nɛ̀ ñdoo múɲgɛ̀n wa yii mɛ̀ bo tswè ghu mbɛ̀ɛ̀ aa ɛ? Ajãɲɛ̀ mɛ̀ ñdoo múɲgɛ̀n wa á tswè bo bo aa, kaa mbɛ̀ bo wa'á mijì tuu nsi'isɛ̀ ibiiɛ̀nù waa ti jì.

20 Lá nòɔ̀ yì mɔ'ɔ̀ á tswè ghu mɛ̀ bi ka yì lɔ̀gɛ̀ ñdoo múɲgɛ̀n wa ghɛ̀ɛ̀ nì ghu, maa noɔ̀, mbɛ̀ bo tsè bɔɲ tuu mijì, i si'isɛ̀ ibiiɛ̀nù wa ti jì.

21 “Kaa mbɛ̀ ɲù tsù wa'á kà ñlɔgɛ̀ asà'a atsɛ̀'ɛ̀ yì fii a ɲkɛ̀ɛ̀ àtsɛ̀'ɛ̀ yì lwɛ̀n ghu; mbɛ̀ a ghírɛ̀ ma mùu ajãɲ bɔɲ, àdigɛ̀ ya mɛ̀ bi kɛɛ̀ aa a ka bu sà'anɛ̀ lò yì, tá àbà'a atsɛ̀'ɛ̀ yì fii ya tá á yɛ̀nɛ̀ nlò yì, m̀banɲɛ̀ ntigɛ̀ ñɲɛ̀ abù'ù yì ghà'atɛ̀ a nì atsɛ̀'ɛ̀ yì lwɛ̀n yá.

22 A ká mbɛ̀ ñgɛ̀ɲgãɲ mɛ̀ kaa mbɛ̀ ɲù a wa'á milù'ù mí fii lɔ̀gɛ̀ ñɲɲɛ̀ nì ñgùù mí lù'ù jì lwɛ̀nɛ̀, à bɛ̀ ñɲ bɔɲ milù'ù mya mí ka bwi ɲgùù jya, tá milù'ù mya saa, tá ɲgùù jya kí m̀bi'ì. Bi ñɲ milù'ù mí fii aa a nì ɲgùù jì fii.”

Abetɛ̀ ñlon ɲjwíɲgɔ̀ɲɛ̀
(Mt. 12.1-8; Lk. 6.1-5)

23 Yesu bo bì ñgãɲyɛ̀gɛ̀nnù jì lɛ̀ sɪ̀ tsyá a múm ñsɔ̀o ànsan a ɲjwíɲgɔ̀ɲ, bo ká mè aa tsya, ñgãɲyɛ̀gɛ̀nnù jì i ká ñti ñ ànsan wa yì mɔ'ɔ̀ ɲkura.

24 BaFarisai bì mɔ'ɔ̀ lɛ̀ nyɛ̀, ñswɔɲ ghu mbo mɛ̀: “Yɛ̀, kaa sɪ̀ ku'unɛ̀ a nì nɔ̀ɲsɛ̀ mɛ̀ tá ñgãɲyɛ̀gɛ̀nnù jò i ka ñghírɛ̀ laà, a ɲjwíɲgɔ̀ɲɛ̀.”

25 Yesu a kwi'ì a mbo bo mɛ̀: “Nì lɛ̀ɛ̀ wa'á ànnù ya yii David lɛ̀ ñghírɛ̀ aa twɔɲ, wa noɔ̀ yii mɛ̀ à lɛ̀ sɪ̀ lɔɔ̀ ayoo yì jì, a ajãɲ yii mɛ̀ ñjì i lɛ̀ yanɲ yì bo bì bè bi aa ɛ?”

26 David à lɛ̀ ɲkuu a ndámá'anwi, a noɔ̀ yii mɛ̀ Abiata a lɛ̀ mbɛ̀ ñgãɲmà'a Nwi yì ñwɛ̀ aa, ɲkura abaa Nwí, ɲkì mfa yì mɔ'ɔ̀ a mbo bè bii mɛ̀ bo bo lɛ̀ ntswè aà. Nì zì mɛ̀ a nì nɔ̀ɲsɛ̀ yì'inɛ̀ mɛ̀ a abaa mà yù aa mbɛ̀ a kura tsi'ì ñgãɲmà'a Nwí.”

27 Yesu a lwi'isɛ̀ ñswɔɲ a mbo bo mɛ̀: “Bi lɛ̀ lɛ̀ ñjwíɲgɔ̀ɲ aa ñlonɛ̀ bɛ̀, kaa bi lɛ̀ ɲwa'á lɛ̀ ñlɛ̀ aa mɛ̀ tá ñjwíɲgɔ̀ɲ ká nsa'a nì bɛ̀.

28 Wa Mu ɲu a nì Mmá'ambì yii a sa'a ɲjwíɲgɔ̀ɲɛ̀ aà.”

3

Ajãɲ yii mɛ̀ Yesu à lɛ̀ ghùrɛ̀ ɲù yii mɛ̀ ñikwɛ̀ɛ̀ nì nì lɛ̀ ɲkwo àà
(Mt. 12.9-14; Lk. 6.6-11)

1 Yesu à lɛ̀ mbù ñghɛɛ ɲkua a ndãɲghòtɛ̀. ɲù yì mɔ'ɔ̀ à lɛ̀ ntswè ghu mɛ̀ ñikwɛ̀ɛ̀ nì lɛ̀ ɲkwo.

2 Bè bì mɔ'ɔ̀ lɛ̀ ntswè ghu ñlɔɔ̀ nɛ̀ ñɲɲɛ̀ ànnù a nu Yesu. Bo lɛ̀ nnaɲsɛ̀ ntigɛ̀ ñlii nì a nyɛ̀ mɛ̀ kɛ̀ à ka ghùrɛ̀ ɲù wa a ɲjwíɲgɔ̀ɲ lɛ̀.

3 Yesu à lɛ̀ ñswɔɲ a mbo ɲu wa mɛ̀ ñikwɛ̀ɛ̀ nì lɛ̀ ɲkwo aa mɛ̀: “Fɛ̀'ɛ̀ nzi ntɛ̀ a mbii faà mɛ̀!”

4 A fɛ̀'ɛ̀ mɛ̀ ñzi ntɛ̀, Yesu a bɔɲ mbetɛ̀ a mbo bo mɛ̀: “Nɔ̀ɲsɛ̀ yì'inɛ̀ a ñi'ì mɛ̀ tá bì ka ñghírɛ̀ aa ibɔ̀n kɛ̀ ibi a ɲjwíɲgɔ̀ɲ aa ɛ? A bii mɛ̀ bì yweensɛ̀ ɲù kɛ̀ mɛ̀ bì zwitɛ̀ a ɲjwíɲgɔ̀ɲ aa ɛ?”

A bètɛ̀ mɛ̀ laà aa kaa bo tswè wa'á kwɛ̀'ɛ̀.

5 A lii waa ntsya nkarise nfi afii mi'i, la mbanjnè njəjnə si'i nlonj mə bo le nkii mntii myaa aà; nswonjə a mbo nju wa mə: "Səntə nikwəe nō." A sēntə nikwəe ni nya, ni burə ntii.

6 BaFarisai bya bi biinè mfe'e wa ndānghōtə nğhəe bo bi bə bi Herod burə boontə a ntaŋjə ajāŋj yii mə bo ka tsyā ghu zwitə yi aà.

Nnɔɔ bə yi mə i le nyōŋə Yesu wa aghəŋə ŋki miyaa aà

7 Yesu bo bi nğānyəgənnu ji le mfe'è nğhəe a ŋki miyaa Galilea. Nnɔɔ bə bi ghà'à nğha'a bii mə bi le nlō a Galilea bo bi a Yudea aa i burə mfe'e ntigə nyonjə nii.

8 Bi mo'c bi lō a Yerusalem, bi mo'c bi fe'è a mbèè ala'a Idumia, bo bi mo'c bi lō a njii ŋki Jordan, ŋki lo a mbèè ila'a Tai bo bi Sidon. Nnɔɔ bə yi nğhà'à nğha'a ma ghū i le mfe'è nzi ghu mbèe aa nlonj mə bi le nyu'u innu jii mə à le si ghirè aà.

9 Yesu à yə mə nnɔɔ bə wa i zi ntigə mburə nğha'a bə si'i; a swonj a mbo nğānyəgənnu ji mə tā bi lɔɔ akānu'u mfa tā yu kuu ghu mum tā bə bya wa'à yi lō nnorə.

10 A le si bə aa boŋ à ghurə mə bə bi burə nğha'a tsi'i annu, ma yu a tigə nğhirə mə tā nğānmighɔɔ tsim tigə nzwu nyonjə ni a mmocontə yu.

11 Bəe mə izwi ji bi i yi nyə yi, i wō ghu nsi ntonjə nswonj mə: "O ni Mu Nwi wā."

12 A bājnə nswonj a mbo i nkwantə mə tā bo tsuu lō ghirə tā bi zi nju yii mə yu ni ghu aà.

Ajāŋj yii mə Yesu à le ntsɔ'c nğāŋtoɔ ji nighum ntsɔ baa aà (Mt. 10.1-4; Lk. 6.12-16)

13 Yesu à le nkɔ'c nğhəe a atu nta'a, ntwonj bə bii mə à le nlɔɔ ntwonjə aà; à twonj mə, bi tigə nzi ghu mbèè.

14 A le ntsɔ'c bə nighum ntsɔ baa a titii bo mə tā bo bo tswe, tā tā yu too waa a nswonjə annu Nwi,

15 tā yu ki mfa ada'a a mbo bo a mfurə bidemon a ato'o bə.

16 Bə bii mə à le ntsɔ'c waa à le mbə: Simon yii mə ə le mfa mikè'èsə mi ni Peta aà.

17 Jems ni mumaà yi Jon, boɔ bi Zebedee bii mə Yesu à le twonj nke'esə ni Boanarges, nji'i ikum ma ghū i bə mə, "boɔ bi mbəŋə."

18 Andrew, ni Philip, ni Batolomeo, ni Mateo, ni Tomas, ni Jems mu Alfeus, ni Thadeus, ni Simon mu Kana.

19 A bo'c ni Judas Iskariot mə le mfēe Yesu aà.

Ajāŋj mə bi le nswonj mə Yesu à tswe ni Beelzebul a ato'o yu aà (Mt. 12.22-32; Lk. 11.14-23; 12.10)

Yesu à le ntigə nlo nkwee yi fu a ndugə.

20 A kwèè mə nkuu a nda, akurè bə a bú nğhotə nzi ghu mbèè a tigə ntsyanə ghu mbo bo bi nğānyəgənnu ji a nji mu ayoo.

21 Nğwè'è yi i le nyu'u, mfe'e nzi a ntswa yu nlonj mə bə le si tigə nswonjə ni mə: "A baanə aà bāanə."

22 Nğāŋdi'i nɔŋsə jii mə i le nlo a Yerusalem nsiğə aa, i le si swonjə ni mə: "A tswe ni Beelzebul a ato'o yu. A fi'i ni izwi ji bi a ato'o bə aa ni adà'a nfi bidemon mə ghū."

23 Bi kà mə aa nswonjə laà aa, Yesu a twonjə waa nğhaa a mbo bo ni nighaa ni nà, mbetə waa mə: "Mbə Satan a bú mfurə Satan yumboŋ aa mə a kə aa e?"

24 Mbə ala'a a yātə yi ntswe itu itu, nka nto ni waa bo ni bo boŋ mbə a tigə mbu ntəə aa la aa e?

25 Kə mbə nda i yātə yi ntswe ntsūsù, ntigə nto ni waa bo ni bo boŋ mbə i tigə mbu ntəə aa mə a kə aa e?

26 Ma la a bə mə, mbə Satan a biinè nka nto ni nğwè'è yi, nja'a ndà yi yumboŋ, bo tigə ntswe ntsūsù, bə boŋ kaa mbə i wa'à təə, a bājnə nɔɔ aà mbò'ɔ nkwe'è yi.

27 A kfi mbə nğŋj nğŋj mə kaa mbə nju tsu wa'à ghè nkuu a nda nju mitii, nifu'u ndà yi ti fùù ntswa yi nkwerə mboŋ fu'u nda yà.

28 "Mə swonj a mbo bu tsi'i annu nŋkoŋ mə mbə Nwi à tse fi'inə ifansənnu bə tsi'i tsim bo bi mbəgite ntsim yii bi bəgite nii ghu aà.

29 Lā nju ntsim yii mə à ghāa nighaa mbəgite Azwi Nwi yii mə a laa mənşə ghu aa, kaa Nwi à ka yi wa'à ibi yi li'inə bə, nlonj mə à ghirə aà ibi yii i lwi'i nŋkoŋ aà."

30 Yesu le nswonj ma muu ajāŋj aa nlonj mə bo le swonj mə: "A tswe ni azwi yi bi a ato'o yu."

Ndə bi Yesu ni boɔ bi maà bi (Mt. 12.46-50; Lk. 8.19-21)

31 Ndə bi Yesu ni boɔ bi maà bi bi mbāŋjə le nzi ntəə a abe, ntoo bə mə bi twonjə yi.

³² Nnòò bê le ntswe ntsya ñkarisê yi; bi kuu nswonj ghu mbo mæ: “Ndè ghò bo bi bôò bi maà bo bi mbânjè bi tæ a abee nlôò nòò.”

³³ Yesu a kwi'i mæ: “Ndè ghà ni bôò bi maà ba bi mbânjè, à ni bèwò aa ε?”

³⁴ Mbhøjæ yi, ñlii bê bya mæ bi le ntswe ntsya ñkarisê yi aa, ñswonj mæ: “Aa ñdè ghà bo bi bôò bi maà ba bi mbânjè buà mæ!

³⁵ Nù ntsim yii mæ a ghìrè annù yii mæ Taà ghà a lòò aa, à ni mumaà ghà yì mbânjè bo mumaà ghà yì mængyè nî ñdè ghà.”

4

Nìghàà nì nàà ñlonj ñgànjbwe'è ñjoo

(Mt. 13.1-9; Lk. 8.4-8)

¹ A le mbù mbæ a njwi yì mò'ò Yesu a loginè ñka di'i nì annù a mbo bè a mbèe ñki miyaa Galilea, ñnòò bê i nzi ñkarisê yi mburè ñgha'a ñgha'a; a tigè ñkuu a mùm àkanu'u, ñkuntè ñghæ wa mùm ñki, ñnòò bê bya i tigè mbânjè ntswe a nta'a wa aghøjè ñki.

² A di'i nì innù jì ghà'atè a mbo bo nì mighàà mí nánnaa, ñswonj a mbo bo mæ:

³ “Nù yì mò'ò à le ñghèe mbwe'è ñjoo ñgwè'è jì,

⁴ àkà mæ aa mbwe'è aa, ñjoo jya jì mò'ò i wò a ndómánjì, bisinj bi zì ñsyè ñkurè.

⁵ Jì mò'ò i wò a adigè nsyè yii mæ a le mbè tsi'i ñgò'ò ñgò'ò, kaa ñsyè i wa'à ghu tswé ñgha'atè. Njoo jya i wánjè ñtoo, ñlonj mæ kaa ñsyè yii mæ i le ntswe wa atu ñgò'ò aa kaa i le ñwa'à tsotè aà.

⁶ I tòò mæ, ñinòò a tòò miji mya mi yorè, ñlonj mæ kaa mængàn myaa kaa mi le ñwa'à a nsyè tsotè aà.

⁷ Njoo jì mò'ò i le wò a titii kèrèkèrè. I tòò mæ, kèrèkèrè wa a ko'ò limtè ñkwerè i kwo, kaa i wa'à mîntà koonè.

⁸ Njoo jya jì mò'ò i le ntigè ñwò a adigè nsyè yì siginè, ñko'ò nsensè ñwè'è i gha'atè: jì mò'ò koonè mbùm mighum mi ntarè, jì mò'ò koonè mighum mi nto'o, jì mò'ò koonè ñkhì yì fùurè.”

⁹ Yesu à ghàà mæ mmanjè, ñswonj mæ: “Nù yii à tswe nì itòjnè aa tà à yu'u.”

Nji'i nìghàà nya nii mæ Yesu à le nnaa aà

(Mt. 13.10-17; Lk. 8.9-10)

¹⁰ Nòò yii mæ Yesu à bìi mæ tswè tsi'i yù yù aa, bè bya bìi mæ bo bo le ntswe a bò'ò nì ñgànjbwè'è jì jya nìghum ñtsò baa aa, bi zì ghu mbèè, mibetè yi mæ tà à tò'otè nji'i nìghàà nya mæ à le nnaa aa a mbo bo.

¹¹ Bi bètè mæ aa, a swonj a mbo bo mæ: “Nwì à fa mîtsyè a mbo bù mæ tà nì zì annù yì àlò'òsè ñlonj annù nifò yi. Lâ a ñghæ a ni bè bìi mæ bi si a titii bù tswè aa, bi yu'u innù tsim aa ni nìghàà nì nánnaa.

¹² “Ta bo nanjè ñlii ñlii, kaa wa'à yè;

ñnanjè yu'utè yu'utè, kaa wa'à bânjè yu'u tà à laa a atu bo;

mîb'i bo lô mbøjæ mîntii myaa tà tà Nwì à li'inè ifansènnù jyaa.”

Yesu à tò'otè nji'i nìghàà nì nàà nya ñlonj ñgànjbwe'è ñjoo wá

(Mt. 13.18-23; Lk. 8.11-15)

¹³ Yesu a betè a mbo bo mæ: “Nì si nji'i nìghàà nì nánnaa ma nú zì aa ε? Mbè nì tuu ma nuù nìghàà yu'u bonj mbè nì tigè ñtsya aa la mbonj zì nji'i nìghàà mí nánnaa mí mò'ò aa ε?”

¹⁴ Njgànjbwè'è ñjoo wá a bè aa Nìghàà ni Nwì.

¹⁵ Bè bí mò'ò bi bè aa tsò ñjoo jya mæ i le ñwò a ndómánjì aà. A ñghèe nì ma buù bè, bi yì mbè nìghàà nì Nwì nya a ntii bo aa, bo yu'u, lâ Satan a burè ñzi mfi'i nlo nì nu.

¹⁶ Bè bí mò'ò bú mbè tsi'i tsò ñjoo jya mæ i le ñwò wa adigè nsyè ñgò'ò ñgò'ò aà; ma buù bè, bi yì nyu'u annù Nwì ya aa, bo burè ñghesè ñkwerè tsi'i nì ñidorè.

¹⁷ A kuu a atu bo, lâ kaa wa'à nì mængàn tswé, ñghesè ntswa ntugitè tsi'i nì mu àtiii noò; bæe mæ ngi'i yì mfe'è kè bæe bi loginè ñka ntsò'ò nì àkòrè yaa ñlonj ènnu Nwì ya aa, bo burè mbò'ò mma'atè àbiintii yaa.*

¹⁸ Bè bí mò'ò bi tigè ki mbu mbè aa tsi'i tsò ñjoo jya mæ i le ñwò a titii kèrèkèrè aà. Ma buù bè a ni bya bìi mæ bi yì nyu'u annù Nwì aa,

¹⁹ annù nwùgè nu ñlonj njoo mbi jù, bo bì annù ñkòj ntswe nì ñkabè si'i si'i, kè annù nyè'è ñjoo jì mò'ò, ñnnù ma jù, i kuu a atu bo mfem nìghàà nya nì kwo kaa wa'à mîntà koonè.

4:12 Yes. 6.9-10 * 4:17 Kè “bi wò”

20 Lâ bè bí mɔ'ɔ tigè mbè aa tsi'í tsò ñjoo jya mɛ bi le bwe'e wa ní àdìgè nsyè yí sigìnè ya aà. Ma buu bè, bí yi nyu'u nìghàà ní Nwí aa, bo bíi nìlèè à atu bo, ní tigè ñghìrè bo koonè mántà; bo bí mɔ'ɔ bí koonè mántà mìghum mi ntarè, bí mɔ'ɔ bí koonè mìghum mi nto'o, bí mɔ'ɔ tigè ñkoonè mántà ñkhi yí fùurè."

*Lám yíi mɛ bi kosè mbanjè ñkusè ní àntòò aà
(Lk. 8.16-18)*

21 Yesu bú mbetè waa mɛ: "Bí yi ñkosè lám ñkuu ní ghu a múm nda aa bí ñìjè aa a múm àntòò ñkusè kè bí te'e aa a ñjì'í ìkùù lé? Tigè bí kosè lám ñte'e aa a atu atetè tá tá bí ka nnañsè nyè aa è?"

22 Kaà ànnù yí lò'òsè yí tsu kaa a sì ghu tswé mɛ a ka yí wa'á fè'è ñyentè a nsi mí'í bè. Bí bè lò'òsè ànnù boj a ka yí wa'á fè'e yentè a nsi mí'í bè.

23 Nù yíi mɛ à tswè ní ìtòjñè à ñka nyu'ù ànnù aa tá à yu'u."

24 A bú ñswonj a mbo bo mɛ: "Ní ka ntsyèsè ní ghuu ní ànnù yíi mɛ ní yu'u aà. Fìgè yíi mɛ ní fa ní a mbo bè aa, à ní fìgè yíi bí ka kii kí fa ní a mbo bú aà, í bú kù'ùsè.

25 Nù yíi mɛ à tswè ní ñjoo aa bí ka bú kù'ùsè tá à kù'usè ntswe ní ju tá í gha'atè. Lá ñu yíi mɛ à sì ní àyoo tswé aa, bí ka bàjñè bú kwèrè, í kwèrè kwèrè mú àyoo yíi mɛ à tswè ní ghu aà."

Ñìghàà ní nàà ñlòj ñjoo jii mɛ bí bè aà

26 Yesu a bú ñswonj mɛ: "Ànnù nífò Nwí a bè aa tsò mɛ ñu à bwe'e ñjoo a múm ñsòo yu aà.

27 A yí mbwe'e ñjoo jya aa, a ghèè ñtswe yi, ñlè nnòjè níi, àbèè a fu'ù, a tigè ñghèè ñghìrè ní ìnnù jí jí òdàj; ñjoo jya mɛ à bwe'è aa, í too ñko'ɔ. Lá kaa a wa'á ajàj yíi mɛ ñjoo jya í tsya mbòj kí kwe kò'ɔ aa zì!

28 Nsyè ya yíi mɛ bí bwe'è ñjoo jya ghu aa, í ghìrè ní mɛ tá í too. Í logìnè, í fì'isè ìyèjè jí, ñtoo mbèrè ntigè ñko'ɔ ñkoonè mántà múi mɛ mí burè ñgha'atè aà.

29 Bèè mɛ ñjoo jya í tíi, bí tigè ñghèè ñkya, ñlòj mɛ nòò mfù'u miji à kù'ù mɛ aà."

*Ñìghàà ní nàà ñlòj aburè mǎghumè
(Mt. 13.31-32; Lk. 13.18-19)*

30 Yesu a bú mbetè mɛ: "Mbè bí bú mfigìnè ànnù nífò Nwí aa ní àkè aa è? Mbè bí'ìnè bú naa aa nuu nìghàà tá ghìrè à fè'e nlaa atu bè aa è?"

31 Ànnù nífò Nwí a bè aa tsò àburè mǎghum yíi mɛ a burè ñkè'è ntsyatè mbùm ñjoo tsím jii mɛ bí bwe'è aà.

32 Lá bí yi mbwe'e àburè ati ma yú aa, a too ñko'ɔ, àtí yi a tigè mbanjè mfanj ntsyatè ñgòj ífí tsím jii mɛ bí bè aà. Bèè mɛ a kò'ɔ, ñtaà jí í burè mfanjè mbè ajàj yíi mɛ mbè bisinj bí tigè ñzi ñghùrè ní ñdá jyaa ghu aà.

33 Yesu à le mbù ñswonjè ànnù Nwí a mbo bè ní mìghàà mí nǎnaa ní ghà'atè tsò ma mú. A le mburè ñswonj ìnnù jí ghà'atè, ñyòjè aa ajàj yíi mɛ bè bya le ñkii ñkòjè ní ñyù'ù ànnù ya yíi mɛ à le sì swonj aà.

34 Kaa à le sì wa'á ànnù tsu a mbo bè ghaà tí nìghàà ní nǎnaa, lá a yi mbù mbii ntswe tsi'í yu bo bí ñgǎnyègònnù jí jya aa, a bú ñnañsè ntò'otè ñjì'í ìnnù tsím a mbo bo.

*Ajàj yíi mɛ Yesu à le ñghìrè àfìsè borè aà
(Mt. 8.23-27; Lk. 8.22-25)*

35 A bè mɛ a kwèfò tsi'í maa ñjwi, Yesu a swonj a mbò ñgǎnyègònnù jí mɛ: "Ní zì tá bí'ìnè too ñkí ghù ñghèè fii ñjii."

36 Ñgǎnyègònnù jí jya í tigè mma'atè nnòò bè wa wa aghòjè ñkí ñkuu ñkwetè Yesu wa múm àkànu'u, ñlogè yi bo bo tigè ñtoo ní ñkí wá. Hbanj jí mɔ'ɔ í le sì yòjè ní waa.

37 Bo kà mɛ aa ntoo ñghèè, àfìsè yí tíi ñtíi a logìnè ñka ntsya, mbè'e ní ikàjè ñkí ñma'a wa múm àkànu'u; ñkí í kuu ñtigè ñlòò nluu ghu múm.

38 Lá Yesu a bàjñè ñnòjè yi wa ñjím àkànu'u ñlìgìsè atu yi ní pilò mbwii níi; ñgǎnyègònnù jí jya í ghèè ñyèè yi, mbetè ghu mbo mɛ: "Ndi'innù, ò tswè kaa wa'á ní gho kwe'è! Ó sì zì mɛ mbè bí'ìnè kwo fàa múm ñkí?"

39 Bò bètè mɛ láà aa, Yesu a bíinnè ñwenè afìsè ya, ñswonj a mbo mìaà wa mɛ, "Kentè! Tsuu bú kí jù'ù!" Afìsè ya a burè ñkentè a ntsyá, ìdìgè í mbòrè mɛ tük, ñtigè ñghèè ní mɛ swee.

40 Yesu a bèjñè yi ñghaa a mbò ñgǎnyègònnù jí jya mbetè mɛ, "Ní bo'ɔ aa àkè? Ní sì ní àbiiintíi tswé aa è?"

41 Nìbo'ɔ ní burè ñtswa waa sì'í sì'í, bo tigè ñswonjè bo ní bo mɛ, "Ghuà ñu à lò aà fè? Yè ní ajàj yíi mɛ tsi'í àfìsè bo bí mìaà yu'unè níi!"

5

Ajàn yïi mæ Yesu à le mfi'i izwï jï bi a ato'o nù yï mò'ò aà
(Mt. 8.28-34; Lk. 8.26-39)

¹ Bo le ntoo mfe'e a njiï ñkï miyaa wa a mbèè àla'a Gerasenes.

² Yesu a fè'è mæ wa mùm àkànu'u ñghèè kï tæ, nù yï mò'ò yïi mæ àzwï yï bi a le ntswe ghu ato'o aa, a ló a itu misyè mfe'e nzi ñtsitè yï.

³ Nù ma ghú à le si tswè aa wa itu misyè. A le mburè ntsyanè a mbo bè bìtsim a ntswá àbarè mà yú ñkwerè ni mìnkàrè

⁴ ñloj mæ, a ñгаа jï ghà'atè, bè le si tswa nii, ñkwerè ni mìkòrè mi bo bì mbó mi, kè ñkii nniñè nî mika'a ghu mìkòrè, lá tsi'i a ñgòñ bìnòò bitsim, a bánñè ñtentè ni mìnkàrè mya, kè ñkii mbatè ni mika'a myá. Kaa nù tsú kaa à le ñwa'à ni mítài tswè ntsyàtè yï a ajàn yïi mæ mbæ a tswá yï ñghirè mæ tá à ñe'esè ntswe.

⁵ A le si karè wa itu misyè bo bì a itu mînta'a, a si'inè bo bì a ñitugè, ñlwugè, ñwatè nî nù yï nî ìbà'a ñgò'ò.

⁶ A yè mæ Yesu a sà'a agha'a, mburè ñkhè nzi ñwo ghu nsi mmii yï;

⁷ ñtoñnè nswon mæ, "Si tswè aa ni àkè aa ε, Mu Nwñgòñ Ako'òtsirè? Mè bu'ù mbo a mbo wò nî ìkùm Nwí, tsúu ñgi'i nu mæ ló ññ bá."

⁸ A le ñghàa ma mùu ajàn mæ Yesu à le mfòò ñswon mæ, "Azwï yï bí, fè'è ghu ato'o!"

⁹ Yesu a betè yï mæ, "ìkùm ghó nî wò?" A kwi'i mæ, "Ìkùm ghá ni Nnòò ñloj mæ bí'i burè gha'atè fàa a ato'o nù ghú."

¹⁰ A tigè ñnanjè mbu'u mbo a mbo Yesu mæ tá à tsuu waa ló furè tá bo fè'e maa mbèè àla'a.

¹¹ A le si bè aa àkàrè bì kwinyàm a jï ni a mbii mbaa maa adigè;

¹² izwï jï bi jya i bu'ù mbo a mbo Yesu ñswon mæ, "Tsyàsè yï'i tá bí'i kuu fii nu nàà jii mæ."

¹³ Yesu a yu'u mbii; i tigè mfe'e wa nu nù wa ñkuu wa nu nàà jyá. Akàrè bíkwinyàm ma yú a le mbè tsò ñtsù'ù jï baà. Izwï jya i kùu mæ ghu nu aa, i tigè mburè nlo ñkhè mæ kàrè, ñsigè mbii mbaa ya, ñsigè ñwokè wa mùm ñkï miyaa ñkoñè.

¹⁴ Bè bii mæ bì le si jè'e nî nàà jya aa, bo ló mburè ñkhè ñghèè ñswon a mbo bè a mùn àla'a bo bì a afò. Bì tigè mfe'èkè nzi a nyè annù yïi mæ a le mfè'e wa adigè aa.

¹⁵ Bó zì mæ, ñghèe a mbèe Yesu, ñyè nù wa mæ izwï jï bi jya le ntswe ghu ato'o aa, a tswè ghu mbèe, ñwè'e itsè'è jï, mìtsyè mi mi kï ñtswe ghu tsi'i mìtsim, bí yè a kï mbè tsi'i nù wa mæ ñnòò izwï jï bi jya i le ntswe ghu ato'o aa. Bì yè mæ laà aa, nìbò'ò ni tswá waa.

¹⁶ Bè bii mæ bì le nyè annù ma yú yïi mæ a le mfè'è wa nu nù wa bo bì a nu nàà jya aa, bo le si tigè nswonè ni a mbo bè.

¹⁷ Bo le si tigè ntsa'asè nî Yesu mæ tá à ma'atè mbèè àla'a yàà ma ya nlò ñghèe yï.

¹⁸ Yesu a ló ñka ñkuu a mùm àkànu'u mæ yu ghèè yï; nù wa mæ izwï jï bi jya le ntswe ghu ato'o aa, a bu'ù mbo ghu mbo mæ tá à ma'atè yï tá yù ka nyonè nii.

¹⁹ Lá Yesu a tuu, ñswon ghu mbo mæ, "Kwèe ñghèe a ndügè, a mbèe bè bó, ñswon annù yïi mæ Mmà'àmbí à ghìrè a nu wò aà; a ajàn yïi mæ à ko mìlññè ghò, ñkwetè gho aà."

²⁰ Yesu à swòñ mæ ghu mbo laà, a ló ñghèe ñtigè nswonè ni annù yïi mæ Yesu à ghìrè ghu nu aa, a mbo bè wa mbù'u Dekapolis. Bè bì tsim yu'u, a burè mbè tsi'i annù yï yèyèrè a mbo bo.

Ajàn yïi mæ Yesu à le ñghùrè màngyè wa mæ à le mmòòntè atsəñə atsə'ə yï ñkï mbiinsə mu Jairius yï màngyè a niwo aà
(Mt. 9.18-26; Lk. 8.40-56)

²¹ Yesu à bù mæ ñtoo ñkï wa a mùm àban ya ñghèe mfè'è a aghèñè ñkï, ñnòò bè i burè ñzi ñgha'a ñgha'a, ñtæ ntsya ñkarisè yï.

²² Ndií ndá ñghòtè baIsrael maa adigè, ìkùm yï i bə Jairius, a kï ñzi yïi ñгаа. A yè mæ Yesu, ñwo ghu mìkòrè,

²³ mbu'u mbo ghu mbo, ñswon mæ, "Múntsirè mú ghà yï màngyè, a ghòò, ñtigè tsi'i a ñkwò. Zi nòñsè mbó mo ghu nú tá tá à fwetè ñtswe ntiì."

²⁴ A swòñ mæ laa, Yesu a yón yï bo yu tigè ñghèe. Bo kà mæ aa ñghèe aa, ñnòò bè yï wè i kii ñtigè nyonè nii, ntsya ñkarisè yï, bo bo tigè ñghèe.

²⁵ Màngyè yï mò'ò à le ntswe a titii ñnòò bè wá. Alæ a le si zì ghu nú. A le si bè maa noò aa borj ñghòò ma nú ni tswè mæ ghu nu ìlòò ñghúm ñtsò baà.

²⁶ Le boŋ à yè mè ñgi'i ni nìghòò nya si'i si'i, ñgheɛ ni nu a mbèe bìdogita bì ghà'atè, m̀bwesè ñkabè yii mè à le ntswe ni yu aa tsi'i ñtsimè. Kaa nìghòò nya ni wa'à tii, m̀baŋnè ñku'ùsè ñgha'atè nì ghà'atè.

²⁷ M̀aŋgyè ma ghù à le nyu'u ñgàn ñloŋ Yesu. A yè mè Yesu aa, ñtigè nyonè nii bo bì nnòò wà, ñyon mfaate ghu ñjim, ñghesè abò yi mmòontè atse'è Yesu ghu.

²⁸ A le si wa'atè ni a m̀m̀m̀ ñtii yu m̀, "Mbè mè te'è ñghensè mmòòntè tsi'i ñtsè'è ji boŋ mè ka tii nìghòò ma nú."

²⁹ A m̀òontè mè aa, àlèe ya a burè ñghesè ñkentè a nzi ghu nú. A ká m̀burè nzi a m̀m̀m̀ ñtii yu m̀ nìghòò ni nya ni fwètè mè!

³⁰ Maa noò, Yesu a yè mè m̀dà'à mi fe'e a nu yu; m̀bèŋkè yi, m̀betè a mbò ñnòò b̀e wa m̀e le si yonè nii aa m̀, "A itsè'è ja aa a m̀òontè wò aa e?"

³¹ Ǹgáŋyègònnu ji i swon ghu mbo m̀, "O yè mè nnòò b̀e i ywu nyonè nì gho, m̀bu m̀betè ni m̀e itsè'è jo aa m̀òontè wò le aa a ya?"

³² Yesu a ku'usè ñlii nì b̀e bya tsi'i lii, m̀e yu ka yè ñu yii mè à m̀òontè yi aa le.

³³ Lá m̀aŋgyè wa à le m̀baŋnè ñzi annu yii mè a ghìrè yi aa; ñtigè mfe'e nzi, nú yi i tigè m̀benè ba'à ba'à ni nìbò'ò, a wò a ñji'i mikòrè Yesu, ñke'enè innu tsim ghu mbò.

³⁴ Yesu a swon ghu mbo m̀, "Mú ghà, wa àbiiintii yo a ghìrè mè m̀e ta ò tii. Tigè nlo ñghèè gho la ni m̀bòonò, tá nìghòò nya ni fwètè."

³⁵ A ghàà mè a mbo m̀aŋgyè wà ñghèè ká m̀aŋsè, b̀e bì m̀'ò bi ló wa ndùgè ñdii ñdàŋghotè nzi nswon ghu mbo m̀, "Wa mú ghò wà à kwò mè! O tigè mbu mfa nì ñgi'i a mbo Taà ghù aa a ya?"

³⁶ Yesu a foonsè waa, ñswon a mbo ñdii ñdàŋghotè baIsrael wa m̀, "Tsèe ká bo'ò b̀e, ñn ñn tsi'i ñtii gho a nu mè."

³⁷ A swon mè maa ajàn, ñlo ñka ñgheɛ wa ndá ñdii wa, kaa wa'à bii mè tá ñu tsu à bu nyonè yi ntsyatè Peta, ni Jems a b̀'ò Jon, muma bì Jems.

³⁸ Bo ghèè mè ñywe'e wa ndùgè ñdii ñdàŋghotè baIsrael wa, ñyè idigè i burè ñju'u tsi'i jù'ù, b̀e yè'è, m̀burè mbo'ò tsi'i ñtii.

³⁹ Yesu a kuu ñghèè a nda, m̀betè a mbo bo m̀, "Ni yè'è aa àkè, ñghìrè idigè i tigè ñju'u laà? Wa kaa mu ghù kaa à si aa kwò kwò! Wa a bwii aa bwii."

⁴⁰ A swon mè laà, b̀e bya b̀aŋnè ñka wye nì yi b̀e wye. A furè waa tsi'i bitsim mè tá bì fe'ekè ñghèe a abee. M̀baŋnè nloŋ ta bì mu wa bo bì ndè yi a b̀'ò b̀e bya mè bo bo le nzi aa, bo bo tigè ñkuu ñgheɛ wa adigè mè mu wa à le nnon ghu aa.

⁴¹ Bo kuu mè, a tswa ñikweɛ ni mu wa, ñswon ghu mbo m̀, "Talita koumi," a b̀e aa m̀, "M̀ntsirè m̀m̀aŋgyè, mè swon a mbo wò mè tá ò biiinè ntèe a ñdèŋe."

⁴² A swon mè ma m̀u ajàn, m̀m̀aŋgyè wa a burè m̀biiinè nlo ñka ntèe ñkarè. (Hò mu mà ghù i le mbè aa ñghum̀ ñtsò baà.) B̀e bya bì lii ñyè, ànnu a burè ñtsya waa tsi'i tsyà.

⁴³ Yesu a swon a mbo bo ñkwantè mè tá bo tsuu ló ghìrè tá ñu tsu à zi; ñki nswon mè tá bo ló ayoo mfa a mbo mu wa tá à ji.

6

Ajàn yii mè bi le ntuu Yesu a Nazareth aa

(Mt. 13.53-58; Lk. 4.16-30)

¹ Yesu bo bì ñgáŋyègònnu ji bo le nlo maa adigè ñtigè mfe'e ñghèe a Nazareth, a ala'a bo.

² A b̀e mè a ñwíŋgòn a ghèe a ndàŋghotè, ñka ndi'i nì ànnu Nwí ghu, a ká m̀burè mbè tsi'i ànnu yi yèyerè a mbo b̀e bì ghà'atè bii mè bi le ntswe ghu aa a nyu'ù ànnu yii mè à le si di'è aa. Bo le si tigè m̀betè bo ni bo m̀, "Mbà ghù à lógè yulà ànnu aa fè le? Mulà m̀tsyè ghu atu mi lo aa fè? Yè nì innu jì wè jì wè jii mè a ghìrè aa!"

³ A sí kabindà wa à ghua b̀e, là'è yu wa m̀e à ni mu Mary ñki mbè, muma bì Jems, ni Joses a b̀'ò Judas ni Simon aa e? B̀o bì maa bì bì b̀aŋgyè bì si faa a tii b̀i'inè ká ntswe e?" B̀o swon mè laà, ñtigè ntuu yi.

⁴ Yesu a swon a mbo bo m̀, "B̀i ghu'usè ñgàŋntoo Nwí a idigè tsim, lá kaa wa'à nii a ala'a bo, kè a ñgwè'e yu, kè a ndùgè yu b̀aŋnè ghu'usè."

⁵ Tsò mè a le ñtigè mbè maa ajàn aa, kaa à le ñwa'á innu jì yèyerè jì ghà'atè ghu ghìrè ñtsyatè ajàn yii mè à le nnon sè mbò mi a atu ñgàŋmighòò mbumtè jì tsu, ñghurè waa.

⁶ Ajàn yii mè b̀e bì ala'à bì bi le ñwa'a nì àbiiintii tswè aa, a le m̀burè ntsya Yesu tsi'i tsyà.

Ajàn yii mè Yesu à le ntoo ñgáŋyègònnu ji a abee aa

(Mt. 10.5-15; Lk. 9.1-6)

A le ntigè nlo nka karè ndà'i nî ànnù Nwí a íla'a ji mò'ò jii mæ i le ntswe wa mbèè àla'a bo aà.

⁷ Yesu à le ntwoj ngǎnyègǎnnù ji jya nìghúm òtsò baa, nìloginè nka ntoo nî waa bi baa bi baà; mfa ada'a mbo bo mæ ta bo ka mfi'i nî izwí jì bi a ato'ò bè.

⁸ Nswoj a mbo bo mæ bɛɛ bo tí ghɛɛ, bo tsuu àyooò tsu ló lógè, ntsyatè ífí jya. Nswoj mæ tá bo tsuu abaa kò abàà ló lógè; ntsuu nkaabè a abàa bo ló nínjè bà.

⁹ Nswoj mæ mbè bo tse wɛ'ɛ íbaa mìkòrè, lá kaa wa'á its'è'è ji baa lò mma'a bà.

¹⁰ A bú nswoj a mbo bo mæ, “Bɛɛ nì ghɛɛ nkúu a nda yii mæ nì kúu ghu aa, nì tswé ghu nywe'e a noò yii mæ nì ka mà'atè a adigè ma ya ló ghèè aà.

¹¹ Bɛɛ nì ghɛɛ a adigè yì tsu, bɛɛ mæ bè bii mæ bi tswé ghu aa, bi tsuu ghúu kwèrè, ntuu a nyu'ù ànnù yii mæ nì swojè aa, nì mà'atè waa, nlo ghúu. Bɛɛ mæ nì tí fè'è maa adigè, nì bu'utè àbirè yii mæ a tswé a mìkòrè bu aà, tá tá à bè alènsè a ajàn mæ bo tuu ghúu aà.”

¹² Bo tigè mfe'e nghèè nka nswojè nì mbo bè mæ tá bo bɛnjè mĩntĩ myaa, mma'atè íbĩ waa.

¹³ Bo le mfi'i izwí jì bi jì ghà'atè a ato'ò bè, nyò'ò nkanmighòò jì ghà'atè nì mìghurè, nìghurè waa.

Ajàn yii mæ Jón Ngànmmùrè bè nkì à le nkwo aà

(Mt. 14.1-12; Lk. 9.7-9)

¹⁴ Mfò Herod à le nyu'ù ma juú ònnù, nlonj mæ à le si bè aa bojè bè bí ghà'atè bi burè mæ nzi Yesu. Bè bí mò'ò bi le si tigè nswojè nî mæ, “A nì Jón Ngànmmùrè bè nkì mæ à bú mæ mbìinè nìwò. A nì annu yii mæ a ghìrè mæ tá à tswé nì midà'a a nghìrè ònnù jì yèyèrè ma jù ghu aà.”

¹⁵ Lá, bè bí mò'ò bi bǎnjè nswojè nì mæ, “A nì ngànntoo Nwí, Elijah.” Bì mò'ò bi swojè nì mæ, “A nì ngànntoo Nwí tsò ngànntoo Nwí ji mbii mbii jyá.”

¹⁶ Lá Herod à yu'ù mæ aa, nswojè yii ngaa mæ, “Jón wa mæ mæ le nkwyé atú yi aa, à biinè mæ nìwò.”

¹⁷ A le tí bè maa noò aa le bojè Herod à zwitè mæ Jón. A le nghìrè bi tswá Jón, nkwèrè nnìj a ndátsaj nlonjè Herodias, nìgwè mumaà yì Philip, yii mæ à le nkwerè aà.

¹⁸ Jón à le nka ghaantè nì Herod, nswojè ghu mbo mæ, “O lógè nìgwè mumaà ghò laa kaa a wa'á kù'ùnè a nì nòjsè.”

¹⁹ Tsò mæ Jón à le si ghàà ma mùu ajàn aa, Herodias à le si lwisè nì ntòj ghu nú, nìlò nì mánjì yii mæ mbè yu tsyá ghu nzwitè yi, kaa wa'á zì,

²⁰ nlonj mæ Herod à le si bó'ò nì Jón, nzi mæ Jón à le mbè nù Nwí, ànnù yi a tsinè. A le ntigè nlogè yi nìlò'osè mæ tá ànnù tsu tsuu yi ló ghìrè. A le si doritè a ngòj bìnòò bĩtsim a yu'ù ànnù yii mæ Jón à le si swojè aà, ka mæ a yì nyu'ù, a wa'á nì ànnù yii mæ yu ka ghìrè aa kì kanj aà.

²¹ Lá a yì mbè nì a njwi yì mò'ò, Herodias a tswé nì àbwarè a nghìrè ànnù ya yii mæ à le si te'e nìlò nì a nìghèrè aà. Mfò Herod à le ghìrè àdinà a mbo bìkúm bi bo bì bitamándoo bi, nì bè bí wè bi wè bii mæ bi le ntswe a ala'a Galilea aà, nlonj mæ à le mbè njwí njwè yì aà.

²² Mu Herodias yì mǎngyè à le nkúu zì nnañsè mben ikòò tsi'í siginè, nú Herod bo bì yì bè bya bii mæ à le ntwojè aa, i nanjè mbɔnj bɔnj. Mfò Herod a swojè a mbo mumǎngyè wa mæ, “Betè ayoo yii mæ ò kɔnj aa a mbo mæ, bojè mæ ka fa a mbo wò.”

²³ Ntigè nkaaa nswojè ghu mbo mæ, “Ayoo yii mæ ò betè a mbo mæ aa bojè mæ ka ya'a fa, ò bè te'e kɔnj bè mbèè àla'à yà yì mfuurè bojè mæ ka kii fa tsi'í fà.”

²⁴ A swòj mǎ laa aa, mumǎngyè wa a fe'è nìghɛɛ mbetè ndè yì mæ, “Mè betè akè ghu mbò?”

A kwi'i mæ, “Betè atu Jón Ngànmmùrè bè nkì.”

²⁵ Mu wa a tigè mfe'e nìghèè tsi'í niti, nzi nkúu nswojè a mbo mǎfò wa mæ, “Mè lòò mæ ta ò fa atu Jón Ngànmmùrè bè nkì a mùm akanj, a mbo mæ tsi'í tsitsɔnjè.”

²⁶ A ajàn mæ à bètè mǎ atu Jón laa, ma yù a ghìrè mæ tá nú mfò Herod ì burè mbi'i bi'i. Lá, mbè yii mæ à le mǎfò mbii a mbo mumǎngyè wa a nsi bè bya bii mæ à le ntwojè aa, à le nìlòò a nìghèrè tsi'í wa ajàn mæ à le nkà'á mæ yu ka ghìrè aà.

²⁷ Mfò wa a tigè mburè ntoo nù sogyè yì mò'ò a titi bii mæ bi le si bè nì yi aa, nswojè mæ tá à ghɛɛ nzi nì atu Jón. A ghèè nkwèyè atu yi a ndátsaj,

²⁸ nìlógè nìnj a mùm akanj nzi mfa a mbo mumǎngyè wá. A tigè nìlógè nìghèè mfa a mbò ndè yì.

²⁹ Ngǎnyègǎnnù Jón, i yu'ù mæ, nìtigè nzi nìlógè akú Jón nìtigè nìghɛɛ twinjè.

Ajàn yii mæ Yesu à le nje'è bè ntsu'ù ji ntaà aà

(Mt. 14.13-21; Lk. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

³⁰ Ngǎnjntoo Yesu jya i le mb̄ī ñswon̄ nḡon̄ ìnnu ts̄im̄ j̄i m̄o bo le nḡh̄ir̄è ñki ndi'ì aa ghu mb̄o.

³¹ Bè bí ghà'atè le si burè ñkuu ñkii mfe'e, a gh̄ir̄è m̄o t̄a Yesu bo bi ñgǎnyoḡənnū j̄i wa'a ni nõo a ñji m̄i àyoo burè ntswe tswè. Yesu a tigè ñswon̄ a mbo ñgǎnyoḡənnū j̄i m̄o, "Ni zi bi'inè gh̄eè a adigè ȳi m̄o mb̄è bi'inè tswè ghu tsi'ì bi'inè t̄a m̄antè."

³² A swon̄ m̄e laa bo bo tigè ñlo nḡh̄èè ñkuu a m̄um̄ àkànu'u ntoo nḡh̄eè a adigè ȳi m̄o kaa bè si ghu tswè aa t̄a tswè ghu tsi'ì bo bo.

³³ Lá bè bí ghà'atè le nyè aj̄an̄ ȳi m̄o bo le ñlò ñka nḡh̄eè aa, ñzi b̄è b̄ii m̄o bo ni bu aa, mb̄urè mfe'ekè a mikurè mikurè, ñkhè ntsyá mb̄ī ñḡh̄eè ntswe wa adigè m̄o bi Yesu le ñka nḡh̄eè ghu aa, mboj̄ t̄a bo zi ñkuu ghu.

³⁴ Yesu à tòo m̄e ñka mfe'e wa m̄um̄ àkànu'u, nyè akurè b̄è a tswè wa agh̄on̄ ñki mb̄urè nḡha'a nḡha'a; a ko m̄il̄n̄n̄è waa si'ì si'ì, ñlon̄ m̄o bè bya bi le ntswe ts̄o mbinj̄arè j̄i m̄o kaa i si ni ntsèè tswè aa. A le ntigè ñloginè ñka ñdi'ì waa ni ñnnū j̄i ghà'atè.

³⁵ Ngǎnyoḡənnū Yesu jya i ȳe m̄o nõo à gh̄èè m̄e, ñtigè ntsya ñzi ñswon̄ ghu mbo m̄o, "Adigè ȳi à ñi àdigè ȳi m̄o kaa bè si ghu tswè, nõo à k̄i m̄e ñḡh̄eè nḡh̄èè;

³⁶ gh̄ir̄è t̄a bè bú gh̄eè waa, ta t̄a bo gh̄eè ñkuu a if̄o bo bi a m̄um̄ è ila'a j̄i i tswè faa mb̄èè àdigè, ñnyu m̄iji ghu ñji."

³⁷ Lá Yesu a b̄an̄n̄è ñkw̄i'ì a mbo bo m̄o, "Ni l̄oo ayoo mfa t̄a bo j̄i."

A swon̄ m̄e laa, bo betè yi m̄o, "O l̄oo m̄e t̄a bi'ì nan̄sè ñlogè b̄ifrans ntsu'u ñkhī j̄i baa* ñḡh̄eè nyuu tsi'ì àbaa ni ȳu ta j̄e'e b̄è bú ghu aa e?"

³⁸ A bú ñswon̄ a mbo bo m̄o, "Ni gh̄eè ñlèntè m̄o ni tswè ni ìbaa j̄i s̄egè le?" Bo gh̄eè ñlèntè, mb̄ī ñswon̄ ghu mbo m̄o bo tswè ni ìbaa aa j̄i ntaà, abo'ò ni mb̄wè mi mbaa.

³⁹ Yesu a tigè ñswon̄ a mbo bo m̄o t̄a bo ghotè b̄è bya nḡh̄ir̄è t̄a bo tswè a ìbwen ìbwen, a atu nḡèè.

⁴⁰ Bè bya bi tigè ñghotè waa ntswetè a ìbwen ìbwen, ñtswe ni a abwen ȳi f̄iurè ñkhī ȳi f̄iurè, k̄è m̄ighum mi ntaà.

⁴¹ Yesu a logè ìbaa jya j̄i ntaà ni mb̄wè mya mi mbaa, ñgh̄entè at̄u yi a ndon̄, ñlii aburè, mfa mbi'ikè a mbo Nw̄i, mbatè ìbaa jya, m̄fa a mbo ñgǎnyoḡənnū j̄i m̄o t̄a bo yatè a mbo bè byá. A le ñki nyatè mb̄wè mya mi mbaa a mbo bè byá bitsimè.

⁴² Bè bitsim bi le ñji nyurè.

⁴³ Bi le nḡhotè abugè ìbaa jya bo bi àbùgè mb̄wè mya m̄o bi le nyatè aa, a lwensè ñkyè ñgh̄um̄ ñtsò baa.

⁴⁴ Mb̄an̄n̄è j̄i m̄o i le ñkurè ìbaa jya aa, i le mb̄è ntsu'ù j̄i ntaà.

Aj̄an̄ ȳi m̄e Yesu à le ñka nt̄eè ni a atu ñk̄i àà

(Mt. 14.22-33; Jn. 6.15-21)

⁴⁵ Yesu à le mb̄urè nḡh̄ir̄è ngǎnyoḡənnū j̄i jya i bú ñkuu fu wa m̄um̄ àban̄, ñtsya mb̄ī ñka ntoo nḡh̄eè a ñjii ñk̄i a Betsaida. Bo k̄a m̄e aa ntoo nḡh̄eè aa a swon̄ a mbo bè bya m̄e t̄a bo tigè ñlo ñkw̄eɛɛj̄kè waa.

⁴⁶ A f̄a m̄e filò fyaa, ñko'ò gh̄eè a atu nta'a a ntsà'atè Nw̄i ghu.

⁴⁷ Itugè le m̄fi ñkw̄etè àkànu'u ya wa m̄um̄ ñk̄i; Yesu a b̄an̄n̄è ñtswe a abeè wa atu nta'a tsi'ì ȳu ȳu.

⁴⁸ Nyè m̄e a le ntsyanè a mbo ñgǎnyoḡənnū j̄i jya a t̄ii àban̄ ya ñlon̄ m̄o àfisè a le si t̄syà ñt̄ii ni waa mb̄insè ni ñjimè. A bè m̄e a ni nõo ñjwi a l̄o ñka nt̄eè wa atu ñk̄i ñzi ni a mb̄èè bo. A le ñka zi aa ñwa'atè ni m̄o yu ka z̄i kwaatè t̄syà yi a mb̄èè bo.

⁴⁹ Lá ñgǎnyoḡənnū j̄i jya i ȳe m̄o aj̄an̄ ȳi m̄e à le si t̄eè nzi wa atu ñk̄i aa, mm̄òntè m̄e à le mb̄è ñk̄i; mb̄urè nt̄on̄n̄ mbo'o tsi'ì ni t̄i,

⁵⁰ ñlon̄ m̄o ñibo'ò le ntswa waa.

Lá Yesu a burè wan̄sè gh̄àà ñswon̄ a mbo bo m̄o, "Tswá ñi nt̄ī gh̄uu, ñtsuu ki bo'ò b̄è, ñlon̄ m̄e à ni m̄e àà."

⁵¹ A swon̄ m̄e laa, ñko'ò ñkuu wa m̄um̄ àkànu'u, àfisè ya a kentè a ntsyá. A tigè mb̄urè mb̄è tsi'ì ànnū ȳi ȳeȳerè a mbo ñgǎnyoḡənnū j̄i j̄yá,

⁵² ñlon̄ m̄o, kaa bo le ñwa'atè ñji'ì ànnū ȳi ȳeȳerè ȳi m̄o'ò ya m̄e Yesu à le nḡh̄ir̄è aa z̄i, a aj̄an̄ ȳi m̄e a le j̄e'e b̄è bya ni ìbaa jya aà; bi le m̄fi at̄u yaa!

Aj̄an̄ ȳi m̄e Yesu à le nḡh̄urè nḡan̄m̄igh̄òò a Gennesaret àà

(Mt. 14.34-36)

⁵³ Yesu bo bi ñgǎnyoḡənnū j̄i bo le ntoo ñk̄i wa nḡh̄èè m̄fe'e a Gennesaret, ñtījn̄è akànu'u ya a agh̄on̄ ñk̄i.

⁵⁴ Bo gh̄èsè m̄e ñgh̄èè ki f̄è'è wa m̄um̄ àkànu'u, bè burè ñyè Yesu ñzi.

* 6:37 200 denarii; denarius ȳi m̄f̄iurè à le mb̄è ñkabè ñḡan̄af̄à' à a at̄u ñjwi.

⁵⁵ Bè le si ntigè ñkħenə ñkarə ní àla'a ya bo bi a mbù'ù ma yá ñtsim, ñlogə ní ñgǎñmighòò jyaa, mbè'e a ni mìkùù ñzi ni ju ghu mbo a ní ñsgón idigə tsim jii mə bi le nyu'u mə Yesu à tswe ghu aà.

⁵⁶ A ní ñgón idigə tsim jii mə Yesu à le ghèè ghu aa, a ìla'a, a múm ìla'a kə a ifò aa, bə bi le si lógə ní ñgǎñmighòò ñzi ni ju a nsàanə mítaa, mbu'u ní mbo ghu mbo mə tá à ma'atə tá ñgǎñmighòò jya ì ghesə mbó myaa mmwəntə tsi'í àtsəñ atə'ə yi. Ngón bə bitsim bii mə bi le mmòòntə yi aa bo le ntii.

7

Ajàñ yii mə Yesu à le wenə baFarisai nlon nónsə bità bi bitaa byaa aà
(Mt. 15.1-9)

¹ BaFarisai bo bi ñgǎñndi'i nónsə jii mə'ò jii mə i le nlo a Yerusalem nzi aa, le nzi ñghotə a mbèe Yesu.

² Bo bo tswè mə, bo yə ñgǎnyəgənnú Yesu jii mə'ò i jii ní mbo mii mi le ñwa'à laà, ma la a bə mə kaa bo le ñwa'à mbó myaa si'í ñyonə a ajàñ yii mə baFarisai le si lòò mə bi ka nsi'í aà.

³ Nlon mə kaa mbə baFarisai, bo bi baYuda bitsim kaa mbə bo wa'à ji ti ghə mə bo si'í mbó myaa, ñyonə aa ni nónsə bità bi bitaa byaa.

⁴ Bèe mə bo yi ñki mbii a mítaa, kaa bo wa'à lò mbii nji ti ghə mə bo si'í nú jyaa mə tá ì laa. Binónsə bí ghà'atə bí mə'ò bi kii mbu tswə ghu mə bo le si yòñə, tsi'í tsó ñnǎnsə nsi'í ñdón jii nò ghu, ni bántòò bo bi ñjoo nnii ñjoo jii bi nanşə ní atii bronze aà.

⁵ BaFarisai bya bo bi ñgǎñdi'i nónsə jya bó yə mə laà aa, mbetə Yesu mə, "A ghìrə àkə kaa ñgǎnyəgənnú jó wa'à ní nónsə bità bi bitaa bi'í ləò, mbəñnə nji tsi'í tì si'í ní mbó myaa mi laa aa é?"

⁶ A kwi'i mə, "Ñgǎñtoò Nwí Yesaiah à le nyə aa tsi'í siginè ññwà'ànə annú yii mə Nwí à le nswon nlon ñgaà yùù aa, bú ñgǎñabagilə, mə, 'Bə buà, bi ghu'usə ní gha aa tsi'í ní ñghon ntsú jyaa, lá mǎntii myaa bǎñnə ñtswe a ndisya;

⁷ Bo mii ní gha laa tsi'í àdǎñə àdǎñə ñlon mə bo bǎñnə ñdi'í bə binónsə bi bə tsó ñdi'í jyá!'
⁸ Nì mà'atə ñdi'í Nwí, mbəñnə ntswa nónsə bə a tǎnsə."

⁹ Yesu a bú ñswonə a mbo bo mə, "Wá ní nanşə nzi a ntuu ñlèə ñdi'í Nwí tá bǎñnə ki lèə ní nónsə ghùù!

¹⁰ Moses à le nswonə mə, 'Ka yu'unə taà ghò bo maà gho.' Ñki mbu nswonə mə, 'Nù yii mə à bəgìtə taà yi kə ndè yi aa, a ku'unə mə tá bi zwitə yi.'

¹¹ Lá ní bǎñnə ñswonə ní yùu ñgaà mə mbə ñu a swonə a mbo taà yì kə ndè yì mə, 'Wa àyoo yii mə bon mə fa ñkwètə gho ghu aa a ni Corban,' (mala a bə mə mə fá mə a mbo Nwí)

¹² bəə bon kaa à sè ní ñkwètə taà yì, kə ndè yi bú ñtswe.

¹³ Ma mùu ajàñ, ni bwesə aa ñghàà ni Nwí, ñlonə nónsə ghùù yii mə ni di'í ni a mbo bə aà. Ñkii ñghìrə ní ñnnù ji ghà'atə jii mə'ò jii mə i bə tsó ma jú aà."

Njoo jii mə i ghìrə ni mə tá ñu tá à tsuu laa aà
(Mt. 15.10-20)

¹⁴ Yesu a bú ñtwon bə bya nswonə a mbo bo mə, "Bù bitsim ni yu'utə ní annú yii mə mə swonə aa, tá à laa a atu bú.

¹⁵ Kaa àyoo yì tsu kaa a sè a abeə tswé mə mbə ñu a ji a kuu ñghìrə mə tá à tsuu laa; lá a ñu aa a bǎñnə ñghìrə ní ñnnù ji bi jii mə i lò ghu ato'ò mfe'è aa mə à tsuu laa. [

¹⁶ Nù yii mə à tswe ní itónnə a nyu'u annú aa, tá à yu'u annú yii mə mə swonə aà.]"

¹⁷ A mà'atə mə bə bya nlò ñkuu ñghèe a múm ñda, ñgǎnyəgənnú ji i betə ñji'í ñghàà ní nánaa ma nú ghu mbó.

¹⁸ Bò bətə mə aa, a swonə a mbo bo mə, "Ma la a bə mə kaa ní sè yùu ñgaà ki nyu'u aa é! Nè sè zi mə ayoo yii mə a lò bə a abeə ñkuu ni a nu ñu aa, kaa mbə a wa'à yi ghìrə mə à tsuu laa aa é?"

¹⁹ Nlon mə kaa a sè aa ghu ntii kuu; a bǎñnə ñkuu aa ghu ato'ò, i kii bú tsyá mfè'è fu." (Ma mùu ajàñ à le nswonə mə wa miji mìtsim mi laà, ñku'unə a nji.)

²⁰ A bú ñswonə mə, "A ñu aa a sññ njoo jii mə i fè'è ghu nú aà, ñghìrə ni mə tá à tsuu laa.

²¹ Nlon mə ñnnù jii bi tsim i lò aa a múm ñtii ñu ní mfè'è: Nwà'atə ñnnù jii bi, ànnú ajirə, iyèrə, ñzwitə bə, ànnú mághàbə,

²² ñyè'ètê ñjoo bê; àbì'intii, m̀bwè'èsè b̀è, ìbuurènnù, àghè'ènè, ñswòjê ìnnu jì bi a atu b̀è; ñjèe nú, nì ìjìntè ìnnù.

²³ Ìnnù jì bi mà jù tsi'í tsim i lò aa a nu ñù, a múm ñtìi yu, m̀fè'e nsìjè nì ñù, ñghìrè nì mà tá à tsuu laa."

Abiintii m̀ngye baSirofonisia
(Mt. 15.21-28)

²⁴ Yesu a le ǹlò ñghèe a mbì Tai bo Sidon. A ghèè mà ghu, ñkkuu ntswe a múm ñda yi mò'ò, kaa wa'à lòò mà tá b̀è zì; lá a b̀àj̀nè ñtsyanè a ñghìrè mà tá bì tsuu lò zì.

²⁵ M̀ngyè yì mò'ò yìi mà mú yì yì m̀ngyè à le ntswe nì àzwi yì bi a ato'o yu aa, à le nyu'u mà Yesu à tswe wa ndá. Á yù'ù mà, m̀burè m̀fè'e nzi a mbèe Yesu, ñwo ghu mìkòrè.

²⁶ M̀ngyè mà ghú à le mbè m̀ngyè Grikia, yìi mà bì le ñjwe aa a ala'a Sirofonisia. A wò mà a mìkòrè Yesu aa, m̀bu'u mbo ghu mbo mà tá à fi'í azwi yì bi ya a ato'o mú yì wá.

²⁷ Yesu a swonj ghu mbo mà, "Lèè tá bì foo nje'e b̀oo ya'a, ñlòj mà kaa a s̀ì ku'unè a ǹlògè àbaa b̀oo mbàj̀nè m̀ma'a a mbò m̀bù."

²⁸ Lá M̀ngyè wa a kwi'i ghu mbo mà, "Èj̀j̀, M̀mà'àmbì, lá tsi'í m̀bu jìi mà i ǹj̀hè a ñji'í àtètè aa, i kii m̀bwèe nì ìnùgè abaa b̀oo bya ñji."

²⁹ Yesu a tìgè ñswonj ghu mbo mà, "Nlòj mà ò nàj̀sè ñghàà mà mùu aj̀àn aa, tìgè ǹlò ñghèè gho mbà. Wá demon wa a mà'àtè mà mu ghò wá."

³⁰ Á yù'ù mà laà aa ǹtìgè ǹlò m̀b̀ì yì a ndùgè yu. Á bìi mà ñkkuu a nda, nyè mu wa a ǹj̀j̀ a ìkkuu, le boj̀ demon wa a f̀è'è mà ghu ato'o.

Yesu A ghùrè àkwo atu yìi mà a le ñki mbè ti ghàà aà

³¹ Yesu a le ǹtìgè ǹlò wa m̀b̀ù'ù àla'a Tai ñghèe ntsya a ala'a Sidon, ñghèe a ñki mìyaa Galilea, ñlò ghu ñghèe ntsya a m̀b̀ù'ù àla'a Dekapolis.

³² Á kà mà á ntsya ghu, bì zì nì ñù yì mò'ò mà átù yì a le ñkwo, a kii m̀mii nì ñghàa kì kan, m̀bu'u mbo a mbo Yesu mà tá à ǹj̀sè m̀b̀ò mì ghu nu ñghùrè yì.

³³ Bì swòj mà laà aa, Yesu a l̀gè ñù wa bo yu mà'àtè àkùrè b̀è ya ñghèè a adìgè dàj̀, bo yu ghèè mà aa, a ñj̀ bìswebìbo bì ghu ìtòj̀nè, ñtwutè mìtwyè a abo yu, m̀m̀oontè alèè ñù wa ghu;

³⁴ ñj̀j̀ntè mì'í mì ñka lìi aburè, ñtsaa nú yì, ñswonj a mbo ñù wa mà, "Efata", ñswonj aa mà, "ña'anè!"

³⁵ Á swòjè mà laà aa, ìtòj̀nè ñù wa i burè ñj̀j̀'anè, àlèè yì a kì m̀burè m̀fèeñkè, a ghaà tsi'í sigìnè.

³⁶ Yesu a swonj a mbo b̀è bya mà tá bo tsuu a mbo ñù tsù lò swonjè. Lá a yì nswonj mà tá bo tsuu kì swonjè aa, bo b̀àj̀nè ñku'usè ñghèè b̀è nì m̀b̀ìi a kè'ènè a mbo b̀è bì mò'ò.

³⁷ Annù a le m̀burè ntsya b̀è bìtsim bìi mà bì le nyu'u aa, bo tìgè ñswonjè nì mà, "Á fà'à mà m̀buu ìnnù tsi'í tsim, ñki nnañsè m̀fa'a; ñkii ghìrè nì mà tá ìkwotù i tìgè nyu'u nì ìnnù, ñghìè nì mà tá bìtìghàà bì ghaa!"

8

Aj̀àn yìi Yesu à le nje'e b̀è ñtsù'ù jì ñikwà aà
(Mt. 15.32-39)

¹ Á le mbè nì ñjwi mà jya, ñnòò b̀è i bú m̀boontè ghu m̀b̀è. Kaa àyoo ñiji yì tsu kaa a le ñwa'à a mbo bo tswé a ñji. Yesu a twòj ñg̀àj̀yègènnù jì nswonj a mbo bo mà,

² "Mè ko mìlìj̀nè b̀è bú ñlòj mà bo tswé mà bì'i bo tsìtsìj̀ ñjwi jì tarè kaa wa'à nì àyoo yì jì tswé aà.

³ Mbè mà swonj mà tá bo lo ñghèèj̀kè a mìla'a bo nì ñji boj̀ bo ka ghìrè ghèe wòkè a m̀ànji, ñlòj mà bì mò'ò a tìtì bo bì lo aa a sà'a agha'à aà."

⁴ Ng̀àj̀yègènnù jì jya i betè yì mà, "Mbè bì nnañsè ñlògè abaa aa fè fàa atu nta'a mìwèè mìwèè a nje'è ñdùù b̀è waà ghu aa è?"

⁵ Yesu a betè waa mà, "Nì tswè nì ñkya abaa aa Jì sègè aa è?"
Bo kwi'i mà, "jì sàmbaa."

⁶ Á tìgè ñswonj mà tá ñnòò b̀è wa i tswè a nsyè. Bì tswè mà, a l̀gè ìbaa jya jì sàmbaa, ñtsa'atè Nwì, mbatè m̀fa a mbò ñg̀àj̀yègènnù jì jya mà ta bì yatè a mbo b̀è byá.

⁷ Bo le ñki ntswe nì m̀b̀umtè m̀bwè mì kè'èkè mì mò'ò; Yesu à ñj̀j̀ mà m̀boonè ghu, nswonj mà tá bì ñki nyatè a mbo b̀è byá.

⁸ Bo le ñji nyurè; bì bwèè àbùgè mìjì ya, ìbà'a abaa jya bo bì isà'a m̀bwè jya, i luu nì ñkyè jì sàmbaa.

⁹ Bè bya bìtsim le mbè tsi'í tsò ntsù'ù jì ñikwà.

10 Yesu à le ntigè nswonj mæ tá bo lo nghèènjké waa, mburè ntigè nkúu a múm àkànu'u bo bì ngǎnyǎgǎnnú ji nghèe a mbù'ù àla'a Dalamanuta.

A àjànj yíi mæ baFarisai bí le sí lóò a nyé àlènsè àà (Mt. 16.1-4)

11 BaFarisai le nzí ñtsi'i Yesu bo bo ká ñswurñè bo lòò nkwa'ànè yu, ñswonj ghu mbo mæ tá à ghírè alènsè yíi mæ a lo a aburè aa tá dí'i mæ Nwi à tswe bo yu.

12 Bò swònj mæ laà, a nanjsè ñso ntii yi, a tsaa nú yí, mbetè mæ, "Bè bú bí lòò alènsè aa a ya è? Mè swonj a mbo bú tsi'i ànnú ñkonj mæ kaa mbè mæ wa'á alènsè yí tsu a mbo bú bè bí faa ngù'ù dí'ì."

13 A swònj mæ laà, ñma'atè waa, mbu nlò nghèe nkúu yi fu wa múm àkànu'u, ñtoo nghèe a njii ñkí.

Mbè'è àbaà baFarisai bo bì yí Herod (Mt. 16.5-12)

14 Ngǎnyǎgǎnnú Yesu jya i le ñlĩ'ínè a nlògè àbaa; ñyè mæ bo le ntswe tsi'i ñí àbaa yí fùurè wa múm àkànu'u.

15 Yesu a lóginè ñka dí'itè ñí waa nswonjè ní mæ, "Ñí ka ntsyèsè ñí ghúu, ñtsee ñí átú yuu nlonjè mbè'è àbaà baFarisai bo bì yí Herod."

16 Bo tigè ñlógínè ñka nghaa bo ní bo, ñswonjè ní mæ, "A swonjè laa nlonj mæ kaa bí'inè sí ñí àbaa tswè aa."

17 Yesu à le nzi ànnú yíi mæ bo le sí ghàà àà, mbetè waa mæ, "Ñí bú ñghaa àkè, mbu nswonjè ní mæ ñí sí ñí àbaa tswè aa è? Ñí burè tí zì, kè nyu'u tá à laa a atu bú è? A átú yuu laa a fíi àkè è?"

18 Ñí tswe ñí mí'i aa kaa wa'á ñí ñdígè yè aa è? Kè ñí sí innú ñí ñtònjè juu yu'u le? Kè kaa ñí sí ànnú kíi mbu ñwa'atè le?

19 Mè kí bàtè ñbaa jya ji ntaà mfa wa mbo bè bya ñtsù'ù ji ntaà aa ñí bwèè ñbà'a abaa jya i luu aa ñí ñkyè jí sègè aa è?"

Bo swonj mæ, "Ñíghúm ñtsò baà."

20 A bú mbetè waa mæ, "Mè kí bàtè ñbaa jya jí sàmbaa mfa wa mbo bè bya ntsù'ù jí ñkwá aa, ñí ghotè ñbà'á jí i kí ñluu aa ñí ñkyè jí sègè aa è?"

Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Jí sàmbaa."

21 A tigè mbu mbetè waa mæ, "Kaa ñí wa'á ànnú yí tsu ghu kí ñyègè nzi aa è?"

A àjànj yíi mæ Yesu à le ñghùrè mfè'èné a Bethsaida àà

22 Bo le nlò nghèe a Bethsaida. Bo ghèè mæ ñkúu ghu, bè bí mɔ'ɔ bí zì ñí mfè'èné ghu mbo, mbu'u mbo ghu mbo mæ tá à mɔontè yí.

23 A tswá àbo mfè'èné wa, ñlógè yí bo yu fè'è wa múm àla'a. Bo yu fè'è mæ nghèe, a tutè mítwye ghu mí'i, ñnɔnsè mbo mí ghu, mbetè ghu mbo mæ, "O yè ayoo yí tsu aa è?"

24 A ñentè mí'i mí a ñdènj, ñswonj mæ, "Mè yè bá, lá bí bǎnjè mbè bè tsi'i tsò ñí jii mæ i tèè nghèe."

25 Yesu a bú ñnɔnsè mbó mí ghu mí'i, ñmfè'èné wa a nanjsè ñsantè mí'i mí ñlii ñdígè ghu, mí laa, a yè ñjóò tsím tsi'i sigèné.

26 Yesu a swonj ghu mbo mæ tá à lo ñkwèe ghèe yí a ndùgè yu, mbu nswonj ghu mbo mæ, "Bèe ò tí kwèe, ò tsuu a múm àla'a bú kuu."

Ajànj yíi mæ Peta a le nswonjè a ñú yíi mæ Yesu à ní ghu àà (Mt. 16.13-20; Lk. 9.18-21)

27 Yesu à le mbù ñlò bo bì ngǎnyǎgǎnnú ji ñka nghèe a ñla'a Kaisaria a mbù'u Filippi. Bo ká mæ aa nghèe, a betè ngǎnyǎgǎnnú ji mæ, "Bè swonjè ní mæ mè bè aa wo aa è?"

28 Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Bè bí mɔ'ɔ bí swonjè ní mæ ò ní Jon Ngǎnjmùrè bè ñkí, bí mɔ'ɔ bí swonjè ní mæ ò ní Elijah, bí mɔ'ɔ bí swonjè ní mæ ò ní ngǎnjntòò Nwí yí mɔ'ɔ."

29 A bú mbetè waa mæ, "Lá ñí swònj yuu ngaa mæ mè laa mbè wo aa è?"

Peta a kwi'i ghu mbo mæ, "O ní Kristo, Ayò'ò Nwí wá."

30 Yesu a tigè ñkwantè waa, nswonj mæ tá bo tsuu a mbo ñú tsù ló swonjè.

Ajànj yíi mæ Yesu à le ñghàà ñlonj ñgí'í yíi yu ka yè i kwo àà (Mt. 16.21-28; Lk. 9.22-27)

31 Yesu à le ntigè nlogínè ñka tɔ'ɔtè a mbó ngǎnyǎgǎnnú ji mæ Mu Nù à tswe ñí ñyè mbuu ñgí'í jí ghà'átè. Bítà bí ala'a ní bílì bí ngǎnjmá'a Nwí, bo bí ngǎnjndí'í nònsè ka yí tuu yí. Bí ka yí zwitè yí, lá tá yù bu yweenè ñwò a ñjim ñjwi jí taré.

32 A le nanjsè nswonj ma yuú ànnú aa mæ tá à fè'è nlaa a atu bo. A swònj mæ laà, Peta a logè yí bo yu ghèntè, a lóginè ñka ñghaantè ñíi.

³³ Lá Yesu a bəŋkə̀ yi nlii n̄j̄m, ñyè ngǎnyəgə̀nnù ji, ñghaantə̀ Peta, ñswon mə, “Tsyǎ mb̄i a n̄j̄m mə mb̄á, Satan! Nlon mə kaa ò si aa n̄j̄m Nwí tə̀ə, ò b̄aŋnə̀ ntə̀ə a n̄j̄m bə̀.”

³⁴ Yesu à le ntigə̀ twon n̄nòò bə̀ bya a bò'ò n̄ ñghǎnyəgə̀nnù ji bi z̄i ghu mbèè, a swon a mbo bo mə, “Mbə̀ ñu tsù à ka n̄lò a ñka nyòŋə̀ a n̄j̄m mə, à tuù ìb̄i nù yi, mbe'e ati b̄aŋnə̀ b̄aŋnə̀ yi ñka yonə̀ nàà.

³⁵ Nlon mə ñu n̄tsim ȳi mə a lò a nyweensə̀ ìb̄iñù yi aa, à ka b̄aŋnə̀ bwe; lá ñu n̄tsim ȳi mə a lò a mbwé ìb̄iñù yi nlon ñkwitù gha aa, kə̀ ñlon ntoo ȳi ñsiginə̀ ya aa, a ka b̄aŋnə̀ yweensə̀.

³⁶ Mbə̀ a kwetə̀ ñu tsù aa n̄ àkə̀ mə mbə̀ a tswe n̄ m̄bi ȳi n̄tsim m̄b̄aŋnə̀ mbwe n̄tswènt̄i ȳi aa ε?

³⁷ Kə̀ mbə̀ ñu a fa aa àkə̀ ñkwensə̀ n̄tswènt̄i ȳi ghu aa ε?

³⁸ Mbə̀ ñu tsù à ka ndirə̀ atu nlon ñgaà yà, kə̀ ñlon ànnù ȳi mə mə swonə̀ aa, a tit̄i bə̀ bú f̄aa ngù'ù m̄bi yu mə à tuu Nwí, bo b̄i n̄wàà ni bə̀ bú b̄i bi ghìrə̀ innù j̄i bi aa, bon̄ Mu N̄u à ka ȳi k̄i ñrə̀ n̄ òtu nlon ñgaà ȳi a noò ȳi mə à ka ȳi bú b̄i a mum ñgha'a n̄i Tàà ȳi bo b̄i baangel b̄i mə bi laa m̄m̄ansə̀ aa.”

9

¹ Yesu a bú ñswon a mbo mə, “Mə̀ swon a mbo bù tsi'í ànnù n̄ ñkə̀n mə bə̀ b̄i m̄'ò b̄i tswe faà mə kaa bo ka ȳi wa'à kwo ti ghə̀ mə bo yè mə ànnù n̄f̄ò Nwí a z̄i tsi'í n̄i àdà'à.”

Ajàn̄ ȳi mə Yesu à le mbə̀nkə̀ yi ntigə̀ ñghweenə̀ aà

(Mt. 17.1-13; Lk. 9.28-39)

² N̄j̄wi i tsyá mə j̄i nto'o, Yesu a logə̀ Peta, ni Jems, a bò'ò ni J̄on bo bo k̄'ò ñghèè a atu nta'a ȳi syá ȳi m̄'ò, ñtswe ghu tsi'í bo bo. Nù ȳi i bə̀nkə̀ a nsi bo,

³ ìtsə̀'ə̀ j̄i i bə̀nkə̀ ñtigə̀ ñghweenə̀ tsi'í ñwèènə̀, ñtigə̀ m̄fu'u ni mə buu, m̄fu'u n̄tsyatə̀ ajàn̄ ȳi mə mbə̀ ñu tsù f̄aa m̄bi a ghìrə̀ ìtsə̀'ə̀ i ká m̄fu'u aà.

⁴ Ngǎnyəgə̀nnù j̄i j̄ya i yə̀ Elijah bo Moses bo z̄i ñka ñghaanə̀ bo bi Yesu.

⁵ Peta à yə̀ mə laà, ñswon a mbo Yesu mə, “Rabbi, a bon̄ mə b̄i'ìnə̀ tswe faà aà. Tà b̄i'í ghurə̀ m̄nt̄an̄ mi ntarə̀, tá ȳi f̄iurə̀ ì tswe a mbo wò, ȳi m̄'ò i tswe a mbo Moses, tá ȳi m̄'ò i tigə̀ n̄tswe a mbo Elijah.”

⁶ Peta à le n̄swon ma mùu ajàn̄ aa nlon mə ñbò'ò ni le n̄n̄ansə̀ n̄tswa waa, kaa a wa'a annù ȳi mə mbə̀ yu swon aa bú ñzi.

⁷ Bo ghè mə ki yə̀ mbà'a i fe'è ñkusə̀ waa, ñj̄i ñu i fe'è wa m̄m̄ m̄bà'a ñswon mə, “A ni Mú ghà ȳi m̄b̄aŋnə̀ ȳi mə mə k̄onə̀ aa à ghulá; n̄i ka nyu'unə̀ n̄i.”

⁸ Bo yù'ù mə ñj̄i ya aa, ñkarikə̀ waa, ñlii idigə̀, la kaa wa'à ñu d̄an̄ bú ñyè n̄tsyatə̀ Yesu ȳi mə à le n̄tswe bo aa.

⁹ Bò lò mə wa atu nta'a ñka nsigə̀, Yesu a swon a mbo bo mə tá bo tsuu annù ya mə bo ghìrə̀ nyə̀ aa, a mbo ñu tsù lò swon bə̀, ñywe'e a ni nòò wa ȳi mə Mu N̄u à ka ȳi yweenə̀ ni ñwò aà.

¹⁰ Bo le nyu'u annù ya mə Yesu à le n̄swon aa, a k̄i ñtigə̀ n̄lwi'í tsi'í a mbo bo. Lá bo le m̄b̄aŋnə̀ ñtigə̀ mbetə̀ n̄i waa bo ni bo mə, “N̄j̄i'í ñyweènə̀ ñiwò, ì bə̀ aa àkə̀ le?”

¹¹ Bo le mbetə̀ Yesu mə, “Nḡaŋndi'í ñon̄sə̀ i swonə̀ ni mə Elijah à tswe n̄i m̄f̄o n̄z̄i ya'a aa a ya?”

¹² A swon mə, “A n̄i ànnù ñn̄kə̀nə̀, Elijah à ka f̄oò z̄i a n̄tsisə̀ innù ts̄imə̀. Lá ni k̄i ñwa'atə̀ mə àŋwà'ànə̀ Nwí a swonə̀ ni mə Mu N̄u à ka ȳi yə̀ m̄buu ñgi'í j̄i ghà'atə̀ tá bə̀ tuu ȳi. N̄i m̄'òntə̀ mə a swonə̀ laà aa a ya?”

¹³ Lá mə swon a mbo bù mə wa Elijah à leè ñzi, lá bə̀ b̄aŋnə̀ ñghìrə̀ ghu nu a ajàn̄ ȳi mə bo k̄on̄ aà, tsi'í a ñḡiŋ ñḡiŋ wa ajàn̄ ȳi mə àŋwà'ànə̀ Nwí a le n̄swon nlon ñgaà ȳi aà.”

Ajàn̄ ȳi mə Yesu à le ghìrə̀ m̄mb̄aŋnə̀ ȳi mə à le n̄tswe n̄i àzwí ȳi bi aa

(Mt. 17.14-21; Lk. 9.37-43)

¹⁴ Bo sigə̀ mə ñtsi'í ngǎnyəgə̀nnù Yesu j̄ya j̄i m̄'ò, ñyè mə n̄nòò bə̀ ȳi ghà'à ñgha'a i le n̄tswe bo bo, ñḡaŋndi'í ñon̄sə̀ i betə̀ n̄i innù a mbo bo, bo bo sw̄iŋnə̀.

¹⁵ Bə̀ bya bi ghè mə b̄i ki lèntə̀, ñyè Yesu, ànnù a tsyá waa bo burə̀ ñkhə̀ ñghèè a n̄tsà'atə̀ ȳi.

¹⁶ A betə̀ waa mə, “N̄i sw̄iŋnə̀ aa n̄i ànnù akə̀ bu bo aa ε?”

¹⁷ Nù ȳi m̄'ò a tit̄i bo a kwi'í mə, “N̄di'innù, mə ghìrə̀ n̄z̄i ni mú ghà a mbo wò, ñlon mə à tswe n̄i àzwí ȳi bi ȳi mə a ghìrə̀ mə tá à tsuu ki ghàà.

¹⁸ Azwí ȳi bi ya a ȳi n̄tswa ȳi aa, a ma'à ȳi n̄syə̀, ñghìrə̀ àjwò'ò a ka m̄fe'e ghu n̄tsu, a tigə̀ ñkurə̀ n̄i m̄is̄on̄ mi, nù ȳi ts̄im i t̄èntə̀. Mə̀ ghìrə̀ n̄swon a mbò ñḡaŋnyəgə̀nnù j̄o j̄u mə tá bo fi'í azwí ya ghu ato'o kaa bo wa'à m̄fi'í z̄i.”

19 Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Oò, bù, nàwaa ni bê bii mæ kaa bi si nî àbiinti tswê! Mè ka tswe bi'inè i ywe'e aa a noò àkè aa e? Mè ka ki tswa ntiì gha nlonj ngaa yùu i ywe'e aa a noò àkè aa e? Zi mfa nî mu wa a mbo mè!"

20 Bè bya bi yu'u, nzi mfa mu wa ghu mbô. Azwi ya a ghèsè mō ghèa ki yè Yesu, mburè ntswa mu wa ntsigè, a wô a nsyè, ntigè mbiñkè ghu, àjwò'dò a fè'è ghu ntsu.

21 Yesu a betè ta bi mu wa mæ, "Nighòò nù nî tswè mæ ghu nu aa ilòò ji sègè?"

A swonj mæ, "Nloginè a múnkhè.

22 Azwi yi bi yu a burè mæ nloò a nzwitè mu ghù tsi'i a nî ngàà ji ghà'atè, ntswa mma'a ni a mum mo'ò bo bi a mùm ñki. Tsò'ò tsò'ò Taa, mbè ò zi ñghirè ànnù tsu, ò kò miiñjè y'i'i, ñkwetè y'i'i."

23 Yesu a swonj ghu mbo mæ, "O swonj bæ mæ, 'Mbè ò zi ñghirè ànnù tsu!' Kaa mbè ànnù yi tsu a wa'à ñu yii mæ à ñij ntiì yi a nu Nwî aa tsyà bô."

24 Ta bi mu wa a burè ntonjè ngaha tsi'i ntiì nswonj mæ, "Wa mè ñij ntiì gha a nu wò, lá kaa àbiinti yi kaa a wa'à kù'u, kwetè ghà ta mè ku'usè nniñ ntiì gha a nu wò."

25 Yesu a yè ñnòò bè wa i ka nzwunè nzi ghu mbèè, mburè njwenè azwi yi bi ya, nswonj ghu mbo mæ, "Wò, àzwi yii mæ a ghirè ni mæ tá mu ghù à tsuu ki ghàà, ñki ñghirè mæ tá àtù yi kwo aa, mè swonj a mbo wò mæ ta ò fè'e ghu ato'o, ñyi tsuù ghu nu burè bú kuu kuu."

26 A swonj mæ laà, àzwi ya a yè'è, ñnanjè ntsigè mu wa tsi'i nî mtiì, mfe'e ghu nù. Mu wa à tigè mbè tsò àku ñu. Bè bi ghà'atè bii mæ bi le nyè yi aa, bi le nswonj mæ, "A kwò mæ."

27 Lá Yesu a tswà àbò yi, ñjèè yi mbiñsè, a biñnè ñtèè.

28 Yesu a tigè ñlo nghèè ñkuu a ndà, à kùu mæ bo bi ñgáñyègènnù ji tswè tsi'i bò bo, bo betè ghu mbo mæ, "A ghirè ñghirè akè kaa bi'i wa'à mfi'i azwi ya zi aa e?"

29 Yesu a kwi'i mæ, "Kaa mbè bi wa'à mbuu azwi ma yú nî àyoo ðanj fi'i ntsyàtè atsa'atè Nwî."*

*Ajàñ yii mæ Yesu à le mbù ñghaa nlonj annù niwò yi aà
(Mt. 17.22-23; Lk. 9.43-45)*

30 Bo le mma'atè adigè ya, ñlo ñghèè ñtsya a mùm àla'a Galilea. Kaa Yesu a wa'à kòñ mæ tá ñu tsu à zi

31 nlonj mæ à le si di'i ñnnù a mbo ñgáñyègènnù ji aà; ñswonjè ni a mbo bo mæ, "Bi ka fa Mu Nù a mbo bè tá bi zwiwè yi, bæ mæ bi zwiwè yi bonj a ka bú biñnè fu niwo a ñjim ñjwi ji tarè."

32 La kaa bo le ñwa'à ñji'i ànnù ma yú mæ à le ñka di'i aa zì, la mbàñjè mbo'ò ni a mbetè yi.

*Abetè ñlonj Nù yii mæ à kò'ò ntsirè aà
(Mt. 18.1-5; Lk. 9.46-48)*

33 Bo zì mæ ñywe'e a Kapernaum, ñkuu ntswe a mùm ñda, Yesu a betè waa mæ, "Ni ghirè ñghaa aa ànnù akè a mánji aa e?"

34 A betè mæ aa, kaa bo wa'à waa bânjè ñghaa nlonj mæ bo ghirè ntswe a mánji ñghaa nswunjè bo ni bo, ñloò nî ñzi ñu yii mæ à kò'ò ntsirè a titi bo aà.

35 Yesu, a tswè a nsyè, ñtwonj ngáñyègènnù ji jya nighúm ñtsò baa, nswonj a mbo bo mæ, "Nù yii mæ a lòò a mbè ñtsyambii aa, à tswe ni mbèñ i tigè bæ nlwi'ñjim a titi bè bítim, ñki ntswe nî mbè ngàñfà'a a mbo bè bítimè."

36 A swonj mæ laà, ñlogè múnkhè nte'e a titi bo, ñjèè mu wa ntukitè a mbo yu, ñswonj a mbo bo mæ,

37 "Nù ñtsim yii mæ à kwèrè múnkhè yì tsu tsò ghuà nî ñkúm gha aa, à kwèrè aà ghà. Nù ñtsim yii mæ à kwèrè gha aa, kaa à si aa tsi'i gha kwèrè, à ki ñkwèrè aa yu wa yii mæ à le ntòò ghà aà."

*Nù à bè tsuu annù yi'inè ki tuu bonj à bii aà ñjim yì'inè
(Lk. 9.49-50)*

38 Jon a swonj a mbo Yesu mæ, "Ndi'innù, bi'i ghirè nyè ñu yi mo'ò a fi'i ni ñzwi ji bi a ato'o bè nî ñkúm gho, bi'i tsu'unè yi nlonj mæ kaa à si ñu àkòrè yì'inè yì mo'ò bæ aà."

39 Yesu a swonj mæ, "Ni tsuu nii ki tsu'unè bè, ñlonj mæ ñu à bè ghirè annù yì yèyèrè nî ñkúm ghà bonj kaa mbè wa'à bú ñzi a wànjè a ngàa ànnù yì bi a noò ñjim a ngaa mè."

40 Nlonj mæ ñu yii mæ kaa à si annù yi'inè tuu aa, à bii aà ñjim yì'inè.

* 9:29 Idigè anwà'anè jì mo'ò i kù'ùsè nî yuà: "bo bi ñsi'isè nu ti jì"

41 Mə swonj a mbo bù tsi'i annu n̄n̄konj mə, n̄u ȳi mə à fa ndônj ñk̄i mə tâ n̄i no nlonj mə ni bii n̄i ikùm Kristo aa, kaa à ka ȳi wa'à tswé ti kwērə m̄itso'ónə mi afà'à mi.

*Akwà'ànə a nghirə ibi
(Mt. 18.6-9; Lk. 17.1-2)*

42 "N̄u ȳi mə à gh̄irə mə ta mu ȳi m̄ò'ò fāa tit̄i b̄oò b̄i kəgə buà bii mə bi n̄in n̄tīi waa a nu m̄ə aa, n̄u ȳi mə a gh̄irə a gh̄irə annu ȳi bi n̄wò aa, a b̄onj mə tâ bi kwērə nḡò'ò àbaa ȳi ñwè ghu n̄tonj ngh̄eε mmà'a a ñki miyaa."

43 Mbə àbò yo a gh̄irə mə tâ ò wo a m̄úm innu j̄i bi, ò kw̄yé ñlò'osə. A b̄onj mə ta ò bə ab̄ò m̄ò'ò nyi ñkuu a m̄úm n̄tswént̄i, n̄tsyatə a n̄tswe n̄i mbo mi mbaa nyi mb̄an̄nə ñgh̄eε a mum m̄ò'ò Satan, a adigə ȳi mə m̄ò'ò i khi ghu, kaa k̄i'ì bwenə aà. [

44 Ma mùu adigə kaa m̄iw̄i'ì m̄ii mə mi kurə b̄ə aa, kaa mi si kwokə, kaa m̄ò'ò ȳi mə i tòò b̄ə ghu aa kaa wa'à k̄i m̄bwenə.]

45 K̄i b̄eε mə àkòrə yo a gh̄irə mə ta ò wo a m̄úm innu j̄i bi, ò kw̄yé ñlò'osə. A b̄onj mə ta ò bə n̄tā m̄ò'ò nyi ñkuu a m̄úm n̄tswént̄i, n̄tsyatə a n̄tswe n̄i m̄ikòrə mi mbaa tâ bi yi mb̄an̄nə m̄ma'a gho a mum m̄ò'ò Satan. [

46 Ma mùu adigə kaa m̄iw̄i'ì m̄ii mə mi kurə b̄ə aa, kaa mi si kwokə, kaa m̄ò'ò ȳi mə i tòò b̄ə ghu aa, kaa i wa'à k̄i m̄bwenə.]*

47 B̄eε mə ñl̄i'ì no ni gh̄irə mə tâ ò wo a m̄úm innu j̄i, bi ò twe'è m̄me'e. A b̄onj mə ta ò bə ñl̄i'ì m̄ò'ò nyi ñkuu a m̄úm annu ñf̄ò Nw̄i, n̄tsyatə n̄tswe ni mi'ì mi mbaa tâ bi yi mb̄an̄nə m̄ma'a gho a mum m̄ò'ò Satan.

48 Ma mùu adigə kaa m̄iw̄i'ì m̄ii mə mi kurə b̄ə aa, kaa mi si kwokə, kaa m̄ò'ò ȳi mə i tòò b̄ə ghu aa, kaa i wa'à k̄i m̄bwenə.

49 Bi ka ȳi nan̄sə ñú n̄ts̄im ni m̄ò'ò, [a nḡīnḡīn] a aj̄an̄ ȳi mə bi nan̄sə ñi ñjoo mmà'anw̄i ts̄im ni f̄īngwan̄ aà.]*

50 F̄īngwan̄ fi b̄on̄ə, L̄á mbə f̄īngwan̄ fi tuu n̄ii bú ki l̄ii, b̄onj bi ka tigə bú gh̄irə aa mə akə tâ fi bú ka n̄ii aa ε?

A b̄onj mə tâ ni gh̄irə tâ f̄īngwan̄ tswə a nu bù tâ ni tswə n̄i m̄b̄oónə bù ni bù.

10

*Yesu à ði'í annu nlonj nsà'ànə ñiy'ò
(Mt. 19.1-12; Lk. 16.18)*

1 Yesu à le mbù ñlo maa adigə ngh̄eε a mbù'u Yudea, n̄tooo ngh̄eε a n̄jii ñk̄i Jordan. A gh̄èè mə n̄tswe ghu, àkùrə b̄ə a bú m̄boontə ghu mb̄è. A bú ñka ndi'ì waa ñi annu Nw̄i tsi'i aj̄an̄ ȳi mə à le si gh̄irə a ñjaa ngaa aà.

2 BaFarisai bi le n̄zi n̄tsitə yi, ñlòo mə bi kwà'ànə yi, m̄betə yi mə, "N̄ònsə à b̄ii mə tâ ñu à fi'ì ngwə yi a nda yu aa ε?"

3 A betə waa mə, "Moses à le nswonj a mbo bù mə akə nlonj ma yu annu aa ε?"

4 Bo swonj mə, "Moses à le ñlòo mə mbə ñu a tswə ñi m̄fi'ì ñgwé yi a nda yu, a ñwà'ànə àñwà'ànə nsà'a ñiy'ò m̄b̄onj furə yi."

5 L̄á Yesu a swonj a mbo bo mə, "Moses à le ñwà'ànə n̄ònsə mà ghu a mbo bù aa nlonj mə m̄int̄i muu le n̄tīi aà.

6 L̄á ñl̄oginə a noò ȳi mə Nw̄i à le nnan̄sə mbi yù aa, àñwà'ànə Nw̄i a swonj mə, 'Nw̄i à le nnan̄sə waa aa, ñumb̄an̄nə ni m̄an̄gyè.'

7 'Tsò mə a bə laà aa, ñumb̄an̄nə à ka ki m̄à'atə taà yi bó ndè ȳi, i zi b̄òonsə bó ñgwé ȳi, tâ bo bi baa tigə mbə n̄jȳanu ȳi m̄f̄uùrə.

8 Maa aj̄an̄ kaa tâ bo wa'à b̄ə bi baa bù mbə, n̄tigə mbə n̄jȳanu ȳi m̄f̄uùrə.'

9 Ma mùu aj̄an̄ àyoo ȳi mə Nw̄īnḡon̄ à b̄òonsə mə aa, tâ ñu tsu à tsuu l̄ò yàtə."

10 Yesu à bù mə ñlo ñkuu ngh̄eε a nda, ñḡan̄ȳoḡannu j̄i i bú m̄betə innu ghu mbo nlonj annu ma yù.

11 A kw̄i'ì a mbo bo mə, "Mbə ñumb̄an̄nə a fi'ì ngwé yi a nda yu mbu nyo'ò yi dàn b̄onj à gh̄irə aa annu m̄agh̄àb̄ə; m̄fansə annu a mbò ñgwé ȳi.

12 K̄ə b̄eε mə m̄an̄gyè a tuu ndoò ȳi, m̄f̄e'ε ñgh̄èè ñyo'ò yi dàn b̄onj à gh̄irə aa annu m̄agh̄àb̄ə."

*Aj̄an̄ ȳi mə Ȳēeso à le n̄nīj m̄b̄oónə a nu b̄on̄khə aà
(Mt. 19.13-15; Lk. 18.15-17)*

13 B̄ə bi m̄ò'ò bi le n̄zi ni b̄on̄khə ghu mbo mə tâ à n̄on̄sə mbò mi a atu bo, l̄á ñḡan̄ȳoḡannu j̄i i wenə waa.

* 9:46 Kaa adigə yuà kaa a si ñi ñwà'ànə ñi m̄ò'ò tswé. * 9:49 Ma yù àtīi a yòn̄ aa "bi ka ȳi ñīn̄ f̄ikw̄an̄ a ñi ñjoo mmà'a Nw̄i ts̄im," (Lev. 2.13) ȳi kaa a si m̄úm ñwà'ànə ñi m̄ò'ò tswé. 10:6 Gen. 1.27; 5.2 10:8 Gen. 2.24

¹⁴ Bi kà mē aa n̄wenə waa aa, Yesu a yə, ñtòŋə yi i lwí, a swon̄ a mbo bo mə, “N̄i ma'atə bɔɔ bya tã bi zi a mbo mə, ñtsuu waa ki kin̄ə bə; ñlon̄ mə ànnū nifɔ̄ Nwí a tswe aa a mbo bə tsɔ̄ bo.

¹⁵ Mə swòŋə a mbo bù tsi'í annū n̄ikon̄ mə, n̄ū yíi mə à si annū nifɔ̄ Nwí tsi'í tsɔ̄ m̄n̄khə kwercə aa, kaa à ka yí wa' à ghu kuú.”

¹⁶ A swòŋ mə laà aa, n̄hɛɛ bɔɔ bya n̄kwe'e, nnɔŋsə mbɔ̄ mi a atu bo, ñn̄iŋ mbɔ̄ɔnə a nu bo.

Ann̄ū M̄n̄gwà' à ñgàŋkabə

(Mt. 19.16-30; Lk. 18.18-30)

¹⁷ Yesu à le mfɛ'ɛ ñghəə ki ghɛ̀ɛ ñghaa, n̄umbàn̄nə yí mɔ'ɔ a khə ñzi nswɛ̀ɛtə miku'utə mi ghu nsi, m̄betə yi mə, “N̄di'innū yí ñsiginə, m̄bə mə ghirə aa mə akə m̄bɔŋ ji ñlon̄ yíi mə i tswe n̄ikon̄ə aa ɛ?”

¹⁸ Yesu a betə ghu mbo mə, “O twòŋə gha ni n̄ū yí ñsiginə aa a ya aa ɛ? Kaa n̄ū yí ñsiginə à si ghu tswé, ñtsyatə Nwí yuyu.

¹⁹ O zi ñdi'í Nwí: ‘Tsuu n̄ū zwitə. Tsuu annū mághabə ghirə. Tsuu yərè. Tsuu abàn̄nənnū tswɛ. Tsuu ñkòbə a nu n̄ū jitə. Ka nyu'unə taà ghò bo ñdè ghò.’ ”

²⁰ N̄ū wa a swon̄ a mbo Yesu mə, “N̄di'innū, mə ləə mə ndi'í mà jú tsi'í tsimə, ñloginə aa a m̄n̄khə.”

²¹ Yesu a l̄i yí, ñkɔŋə yi, ñswon̄ ghu mbo mə, “Ayoo yi fùurə a bɔŋə a mbo wò: Ghɛɛ mfɛɛ n̄joð tsim̄ j̄i mə ò tswɛ ni ju aa, ñlogə ñkabə yíi mə ò fɛɛ ghu aa, nyatə a mbɔ̄ ñgàŋəfuma, bɔŋ ò ka b̄àn̄nə tswɛ n̄i afu'ù a aburə. O ghɛɛ ñghirə ma mùu ajàn, ò bú mb̄ī n̄zi ñka nyon̄ə nàà.”

²² A yu'ù annū ma yú, n̄ū yí i bɔrə, a ló ñtigə ñghɛɛ n̄i ajəŋnə, ñlon̄ mə a le mburə mbə ñgàŋkabə yí ñwə aà.

²³ Yesu a karikə yi n̄lii ñgàŋyɛgənnū ji nswon̄ mə, “A burə ñtsyanə si'í a mbo ñgàŋkabə a ñkuu a m̄m̄ annū nifɔ̄ Nwí.”

²⁴ Annū ma yú a le mburə ñgha'a ñgàŋyɛgənnū Yesu. La a bú ñku'usə nswon̄ a mbo bo mə, “Bɔɔ b̄a, a burə ñtsyanə si'í si'í a ñkuu a m̄m̄ annū nifɔ̄ Nwí.

²⁵ A fwaatə a mbo kamel a ntsurə a n̄li'í ni sa'a ntsyatə a mbo ñgàŋkabə a kuu a m̄m̄ annū nifɔ̄ Nwí.”

²⁶ Bo yu'ù mə nuà ñghàà ni burə ñtsya waa tsi'í a mbənnū bo tigə m̄betə bo ni bo mə, “N̄ū yíi mbə a yweenə aa a tigə mbə aa wò aa ɛ?”

²⁷ Yesu al̄i waa nswon̄ mə, “Annū a tsya aa bə ñm̄isòŋə, kaa a si Nwí tsya, ñlon̄ mə mbə Nwí à tse ghirə innū tsimə.”

²⁸ Peta a loginə ñka nswon̄ ghu mbo mə, “Tigə ò yə mə bi'í m̄m̄'atə n̄joð tsim̄ tã ki yòŋə nòð?”

²⁹ Yesu a swon̄ mə, “Mə swon̄ tsi'í annū n̄iŋkon̄ a mbo bù mə, n̄ū ñtsim̄ yíi mə à mà'atə nda yi, kə bɔɔ bi maà bi bi mbàn̄nə kə bi b̄an̄gyɛ, kə ndè yí, kə taà yí, kə bɔɔ bi, kə ibwensyɛ ji ñlon̄ ñгаа yà kə ñlon̄ ntoo yí ñsiginə aa,

³⁰ à ka yi kwercə, tsitson̄ f̄aa atu n̄syɛ, nda bo bi bɔɔ bi maà bi bi mbàn̄nə bo bi bi b̄an̄gyɛ, ni b̄indè, ni bɔɔ, n̄i ibwensyɛ, ñгаа ñkhi, tã bə kii ntsɔ'ɔ n̄i àkòrə yi. Lá bɛɛ a yi ti bə a noð ñj̄im, a j̄i ñlon̄ yíi mə i lwí'í n̄iŋkon̄ aa.

³¹ Lá bə bi ghà'atə b̄īi mə bi ni bitsyà bi mb̄īi tsitson̄ aa ka yi tigə bə bitsirə bi ñj̄imə, tã bitsirə bi ñj̄im tã bi yi mbàn̄nə ñtigə bitsyà bi mb̄īi.”

Ajàn mə Yesu à le mb̄u ñghaa a ñгаа yíi i ywe'e ji tarə ñlon̄ annū n̄iwò yi aà.

(Mt. 20.17-19; Lk. 18.31-34)

³² Yesu à le nswon̄ ma juú ñnnū aa a noð yíi mə bo le ntswe a m̄an̄j̄i, ñko'ɔ ñghɛɛ ni a Yerusalem aà. A le si ghɛ̀ɛ ni a mb̄īi ñgàŋyɛgənnū ji jya i yon̄ə ni a ñj̄im, annū a burə ñtsya waa tsi'í tsya; n̄bɔ'ɔ ni tswà bə bya b̄īi mə bi le si yon̄ə n̄i waa laà. Yesu a logə ñgàŋyɛgənnū ji jya ñgh̄um̄ ñtsò baa bo bo ghɛ̀ntə a mb̄īi, a bú ñka ñkwatə nswon̄ n̄i ñnnū j̄i mə i ka fɛ'è a nu yu aà.

³³ A swon̄ a mbo bo mə, “Yə n̄i, tsɔ̄ mə bi'inə ko'ɔ ñghɛɛ a Yerusalem aa, bi'inə ka ko'ɔ ghɛɛ ghu, tã bi tswa Mu N̄ū m̄fa a mbo b̄īi bi ñgàŋmà'a Nwí bo bi a mbɔ̄ ñgàŋndi'í n̄on̄sə tã bo tso'ɔtə isa' à yi ntsərə mə tã bi zwitə yi. Bɛɛ bo tsərə laà bɔŋ bo ka tigə lɔgə yi fa a mbo bit̄izi Nwí,

³⁴ tã bo ka ñwye ñi, ntutə m̄itwye ghu nu, ñghɔɔ yi, mbɔŋ nzwitə yi. Bɛɛ mə ñj̄wi i tsya ji tarə, a bú mb̄īinə n̄iwò.”

Ann̄ū yíi mə Jems bo Jɔn le m̄betə a mbo Yesu aà

(Mt. 20.20-28)

³⁵ Jems bo Jon, bɔɔ bi Zebedee, bo le nzi ñtsi'i Yesu ñswoŋ ghu mbo mə, "Ñdi'innu, bi'i lɔɔ mə ta ò ghìrə annu yi mə'ò a mbo bi'i."

³⁶ A betə a mbo bo mə, "Ni lɔɔ mə ta mə ghìrə aa annu kə a mbo bù aa ɛ?"

³⁷ Bo swoŋ ghu mbo mə, "Bi'i lɔɔ mə ta ò bii mə, nòò yii mə ò ka yi kuu a múm annu nifɔ wò aa, ta bi'i bi baa tswe, yi mə'ò a mbèè ñikwɛ wò ní mà'à, yi mə'ò, a mbèè abó ñkwàbà."

³⁸ Lá Yesu a swoŋ a mbo bo mə, "Kaa ni sɛ annu yii mə ni betə aa zi. Mbə ni nó ñdɔŋ yii mə mə tswe ni ñno aa, kə mbə ni bii mə bi ñmürə ghuu a múm ñkɪ a ajàn yii mə bi tswe ni ñmürə mə ghu aa ɛ?"

³⁹ Bo bii mə, "ññə."

Yesu a swoŋ a mbo bo mə, "Tsi'i annu ññkɔŋə, ni ka no ndɔŋ yii mə mə tswe ni ñno aa, tá bi ki mmürə ghuu a múm ñkɪ a ajàn yii mə bi tswe ni ñmürə mə ghu aa.

⁴⁰ La kaa à si adigə ya bə a ntsɔ'ɔ bə bii mə bi ka yi tswe a mbèè ñikwɛ mə ní mà'à kə ní ñkwàbà aa, a ní idigə ma jù aa a ka yi tswe bə bii mə bi nanşə iləŋ ghu a mbo bo aa."

⁴¹ Abùgə ngənyəgəñnu jya ñghum bó yu'ù mə annu ma ya, ñlwisə ntɔŋ a nu Jems bo Jon.

⁴² Yesu a twonə waa bitsim, bo zi a mbèè yu, a swoŋ mə, "Ni zi mə bə bii mə bi sa'a bitizi Nwɪ aa, bi nɔŋ aa atu bo, mbu'utə ní waa; bə bi wə byaa bi tswe ní àdà'à a atu bo.

⁴³ Kaa mbə wa'á maa ajàn a titi bù bə; ñu yii mə a lɔɔ mbə ñu yi ñwə a titi bù aa, tá à bə ngəñàfà'á ghùù,

⁴⁴ tá ñu yii mə a lɔɔ mbə ñtsyàmbii aa, tá à bə abù'ù yuu bitsimə.

⁴⁵ Nloŋ mə, tsi'i Mu Nù, kaa à le ñwa'á zi aa mə tá bi ka mfa'a ghu mbó. A le nzi aa a mfa'a a mbo bə, i kii fa ntswənti yi a ntsu'u atu bə bí ghà'atə ghu."

Ajàŋ yii mə Yesu à le ñghurə mfə'ənə Batimeo àà

(Mt. 20.29-34; Lk. 18.35-43)

⁴⁶ Yesu bo bi ñgənyəgəñnu ji bo le zi ñywe'e a Yeriko, bó lò mə ghu ñka mfe'ɛ bo bi àkürə bə bí ghà'atə, ñyə Batimeo, mfə'ənə mu Timeo, a tswe a mbèè mánji, ñlɔɔ ní ñjóò.

⁴⁷ A yu'ù mə mə à ni Yesu mu Nazareth, ñlɔgínə ñka ntɔŋnə nswonə ní mə, "Yesu, Mu David, ko miiñnə ghà!"

⁴⁸ A kà mə aa nghaa laà, bə bí ghà'atə bi ka ñghaantə nswonə ghu mbo mə tá à kutə ntsu yi; la a bəñnə ñku'usə ñghèè bə ní mbii ñtɔŋnə nswonə ní mə, "Mu David, ko miiñnə ghà!"

⁴⁹ Yesu a təə, ñswoŋ mə, "Ni twonə yi tá à zi."

Bi twonə mfə'ənə wa nswonə ghu mbo mə, "Gaansə miti mó mbiinə, wá a twonə nòó!"

⁵⁰ A burə ñfurə atsə'ə yii mə à le ñwabətə a nu yu aa, mma'a, ñli mbiinə ñghɛɛ a mbèè Yesu.

⁵¹ Yesu a betə ghu mbo mə, "O lɔɔ mə tá mə ghìrə aa akə a mbo wò?"

Mfə'ənə wa a swoŋ mə, "Taà, ghìrə tá mə bu ñka nyə idigə!"

⁵² Yesu a swoŋ ghu mbo mə, "Tigə nłò ñka ñghèè nòó mbà, wa àbiintii yo a ghìrə mə ò ti."

A swonə mə laà, mi'i mi mfə'ənə wa mi kɪ ñghensə nlaa, ñtigə nyə ní idigə, a tigə ñlò ñka nyonə ní Yesu.

11

Ajàŋ yii mə Yesu à le ñkuu a Yerusalem tsó mfɔ àà

(Mt. 21.1-11; Lk. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Bó ghèè mə ñka ñkuu a Yerusalem, ñghɛɛ nywe'e a Betfage bo a Bethany, a mbii ñta'a Olive, Yesu a toó ñgənyəñnəñnu ji bi baa

² ñswoŋ a mbo bo mə, "Ni ghɛɛ ñkuu a múm mú àla'a yi, a mbii bù. Ni bə ghèè ki kuu ghu bon ni ka yə mu nàà jàkási yii mə kaa ñu à leé mburitə ghu atu kɔ'ɔ aa, tá bi tiñnə. Ni yə, ni fɛè ñzi mfa ni mə.

³ Bɛɛ ni ti fɛè ñu a betə ghuu mə ni fɛè aa a ya le, ni swoŋ ghu mbo mə, 'A lɔɔ Mmà'ambɪ. Wá à ka wəñşə bənsə fu.' "

⁴ Bó ghèè mə nyə jàkási wa bi tiñnə a ntsúnda a mbèè mánji, bo tigə ñghɛɛ ñka mfeɛ.

⁵ Bo kà mə aa mfeɛ aa, bə bii mə bi le ntəə maa adigə aa, bi betə waa mə. "Ni ghìrə aa akə? Ni fɛɛ mu jàkási wa aa a ya?"

⁶ Bi betə mə laà, bo kɪ ñkwi'i tsi'i wa ajàn yii mə Yesu a ghìrə nswonə mə tá bo kwi'i aa. Bə bya bi tigə mma'atə waa bo ghèè ni nàà yá.

7 Bo zì ni jàkàsì wa a mbo Yesu, òlògè ìtsè'è jyaa nnònsè wa nǝm nàà, Yesu a tigè ñko'ò ntswe ghu.

8 Bè bì ghà àtè bi lògè ìtsè'è jyaa nsarjè a mánjì, bè bì mò'ò bi ghèè òlòò ìjan a múm mǝnsòò ñkì nzi nònsè wa mánjì.

9 Yesu à kà mē aa ñghèè, bè bìi mē bi le si ghèè a mbǝi aa, bo bì bìi mē bi le si yòñè ghu ñjǝm aa, bi tigè ñtòrjǝn nswonè ni mē, "Hosiana! Bì'inè gha'asè yu wa yǝi mē a zì a ñì ìkǝm Mmà'àmbi aà."

10 Bì'inè gha'asè annù nifò taà yǝi'inè David yǝi a zì aà.

Hosiana a mbo Nwǝi Ako'òntsira.

11 Yesu à kùù mē a Yerusalem, ñkkuu ñghèè a ndámà'anwǝi, ñlii nyè ñgòñ ñjòò tsǝm jǝi mē i le ntswe ghu aà. Tsò mē à le ti bè aa boñ nòò à ghèè mē aa, bo bì ñgǝñyogènnù jǝi jya ñìghúm ñtsò baa bo tigè ñlò mǝbu mbǝi fu a Bethany.

Ajàñ yǝi mē Yesu à le nnǝj ndòò a atu àti fig aà (Mt. 21.18-22)

12 Abèè a lò mē mǝfu'u bo lò a Bethany ñka mbǝi, ñjǝi i kà nyanjè Yesu.

13 A tē a sà'a agha'a nyè ati fig, ìyǝñ jǝi i nanjè mǝfwe mǝfwe ntigè mfii ni mē tsǝñ, a ghèè ghu mbèè mē mbè yu yè àyoo ghu tá kya jǝi le. A ghèè mē ñyè tsi'ǝ ìfu fù kaa wa'á ayoo ghu yè, ñlòñ mē kaa à le ñwa'a noò mǝntà mǝ fig bè aà.

14 A yè mē laà, ñswonj a mbo àti fig ya mē, "Nlòginè sii, kaa ò ka yǝi wa'a mǝntà bú ñkoonè tá bè jǝi."

Ñgǝñyogènnù jǝi jya le yu'u annù ya mē à le nswonj aà.

Ajàñ yǝi mē Yesu à le mǝfurè ñgǝñtanj mǝtàà a múm ñdámà'anwǝi aà (Mt. 21.12-17; Lk. 19.45-48; Jn. 2.12-22)

15 Bò ghèè mē ñywe'e a Yerusalem, Yesu a kuu a múm ñdámà'anwǝi. A kùù mē, ñyè bè bì tswè ghu, mǝfee ñkǝi nyuu ni ñjòò. A tigè ñlòginè ñka mǝfurè ni waa ma byá bìi mē bi le si tanjè mǝtaa ghu aà. Ntǝi itetè bè bìi mē bi le si kwensè ñì ñkabè ghu aa, bo bì ìlòñ bè bìi mē bi le si fèè ñì bì bugirèmikuu aa, mmà'anè a nsyè.

16 Kaa wa'a lò mbǝi mē tá ñù ñìbò wàà yǝi tsù tá à be'e ñjoo ñkkuu ntsya ni ju wa ndámà'anwǝi.

17 A ghìrè mē laà, ñtigè ñlòginè ñka ndǝi'ǝ waa, ñswonj mē, "A tswè a múm àñwà'ànè Nwǝi mē,

'Bì ka yǝi tigè twonjè ñì ñdá yà ñì ñda yǝi mē bè bì itoò tsǝm ka yǝi tigè zì tsà'àtè ñì Nwǝi ghu'.

Lá ñì bàñnè mē ñbèñj i tigè àdìgè ñlèèntè bìyèrè."

18 Bǝlii bì ñgǝñmà'a Nwǝi bo bì ñgǝñndǝi'ǝ nònsè le nyu'u annù yǝi mē à le ñghìrè aa, ñtigè ñlòò ni mánjì yǝi mē mbè bo tsyá ghu nzwitè yǝi. Bo le si bò'ò ñlii ñlòñ mē nnòò bè wa tsǝm le mburè yerè ñì innù jya yǝi mē à le si dǝi'ǝ aà.

19 A bè mē a noò ñkwèfò Yesu bo bì ñgǝñyènnù jǝi bo fe'è wa múm àla'a Yerusalem, ñghèè waa.

Annù yǝi mē Yesu à le ndǝi'ǝ ñlòñ ati Fig ya aà (Mt. 21.20-22)

20 Abèè a fù'ù mē bo ka ñtsya a tǝtugè, nyè mē àti fig ya a yòò mē tsi'ǝ tsǝm ñsigè nywe'e ni mǝngǝñ mi.

21 Peta a yè ñwa'atè annù ya mē Yesu à le nswonj aà, ñswonj ghu mbo mē, "Rabbi, yè àti fig ya mē ò kǝ ññǝj ndòò ghu atu aà. A yòò mē!"

22 Yesu a swonj a mbo bo mē, "Nǝ ñjǝ ntǝi ghuu a nu Nwǝi."

23 Mè swonj tsi'ǝ annù ñákoñ a mbo bù mē, "Nù ñtsǝm yǝi mē à swonj a mbò ñta'a ghulà mē, 'Tso'onè ñghèè nnàñjè a múm ñkǝ mǝyaa,' ñswonj aa kaa ñkǝi'ǝ jǝñkè a múm ñtǝi yu, mbǝi ni mē annù yǝi mē yu swonj aa, a ka fè'è tsi'ǝ maa ajàñ, boñ Nwǝi à ka ghìrè annù ma ya fa ghu mbò."

24 Ma mùu ajàñ, mè swonj a mbo bù mē, "Ñgòñ innù tsǝm jǝi mē ni lòò ni a múm àtsà'àtè Nwǝi aa, ñì bìi mē ñì kwèrè mē, boñ Nwǝi à ka fa a mbo bù.

25 Ñgòñ bǝnòò bǝtsǝm bìi mē ñì tē a ntsa'atè Nwǝi aa, tá ñì ñli'inè ìfansènnù bè bǝtsǝm bìi mē bì fansè innù a mbo bù aà, tá tá Taà ghùù a aburè tá à kǝ ñli'inè juu ìfansènnù. [

26 Mbè ñì tsuu ìfansènnù bè bì mò'ò kǝ ñli'inè boñ Taà ghùù a aburè kaà ñbè a wa'a juu ìfansènnù kǝ ñli'inè.]"

Ajàñ yǝi mē bì le mbetè annù a mbo Yesu ñlòñ ada'à yǝi aà (Mt. 21.23-27; Lk. 20.1-8)

27 Bo le mbù ñzi fu a Yerusalem. Bo zì m̄, Yesu a ka ñkar̄ ni a m̄m̄ ñd̄am̄a'a Nw̄i, bil̄i bi ñḡañm̄a'a Nw̄i, ñ ñḡañndi'i ññs̄è bo bi bit̄a bi ala'a bo zì ghu mb̄èè.

28 Mbet̄e ghu mbo m̄, "O gh̄ir̄e innu jūa j̄i m̄ o gh̄ir̄e aa ñi ñda'a wo aa ε? A ad̄a' à ma ȳu a mbo w̄o aa, a fa w̄o aa ε?"

29 Yesu a swon̄ a mbo bo m̄, "M̄ ka k̄i bet̄e ghuu ñi ñbet̄e, bæe m̄ ñi fa akwi'i a mbo m̄ bo ñon̄ m̄ ka b̄on̄ swon̄ adiḡe ȳi m̄ m̄ l̄oḡe ada'a ȳi m̄ m̄ gh̄ir̄e innu ma j̄u ghu aà.

30 Jon̄ à le ñl̄oḡe ada'a aa f̄a a ñka mmur̄e b̄è ñki aa ε? A le ñl̄o aa mbo Nw̄i k̄e a mbo b̄è aa ε? Ñi kwi'i t̄a m̄e yu'u."

31 A b̄et̄e m̄ laà, bo l̄oḡin̄ ñtiḡe nswuñn̄e bo ni bo nswon̄e ni m̄, "Mb̄e bi'in̄e kwi'i m̄e a lo aa a mbo Nw̄i boñ̄ à ka bet̄e m̄, l̄a ñi tiḡe wa' à annu ȳi m̄ à le si swon̄e bii aa a ya aa ε?"

32 K̄e m̄b̄e bi'in̄e swon̄e b̄e m̄, 'A lo aa a mbo b̄è le?' " Bo le ñka mbo'c a nswon̄e ma m̄u aj̄añ̄ aa ñlon̄ m̄ bo le si b̄o'c ni b̄e bya aà. B̄e bitsim̄ bi le mbii tsi'i annu ññk̄on̄ m̄e Jon̄ à le mb̄e aa ñḡañntoò Nw̄i.

33 Bo tiḡe ñkwi'i a mbo Yesu m̄, "Kaa bi'i si zì."

Yesu a k̄i ñkwi'i a mbo bo m̄, "Kaa m̄e ka wa' à ñu ȳi m̄ à fa ada'a m̄e gh̄ir̄e ñi innu j̄u ghu aa a mbo bū k̄i nswon̄e."

12

Ñighàà ñi nàà ñlon̄ bilens̄e bi akò milù'ù

(Mt. 21.33-46; Lk. 20.9-19)

1 Yesu a l̄oḡin̄e ñka ñghaa a mbo bo ñi m̄ighàà m̄i n̄anaa nswon̄e m̄, "Ñu ȳi m̄o'c à le mb̄è akò milù'ù ȳi, ñji'i ñkya ñkaris̄e ghu, ñki ton̄ ñgho ñi ññ milù'ù wa m̄m̄ ñkya, ñb̄oò ñd̄an̄ik̄añ̄ ȳi bi ka ki tswe ghu i bæ ñi akò ya aà. A le ntiḡe ñlens̄e akò ya a mbo b̄e, ñf̄e'ε ñgh̄èè ȳi a atoo d̄añ̄.

2 Nòò ñkya m̄int̄a mi ati milù'ù mya à kù'ù m̄e a toò ñḡañ̄af̄a' à ȳi ȳi m̄o'c m̄e t̄a à gh̄ee ñkwer̄e m̄int̄a mi ati milù'ù mya mi m̄o'c a mbo bilens̄e bi akò bya.

3 Bo tsw̄a ȳi ñghoò, ntsyàs̄e ȳi a biì tsi'i mb̄o m̄b̄o.

4 A bū ñtoo ñḡañ̄af̄a' à ȳi ȳi m̄o'c, b̄e bya bi gh̄oò at̄u ȳi ñññ̄ ala'a ghu, ñdiris̄e at̄u ȳi.

5 A bū ñtoo ñḡañ̄af̄a' à ȳi ȳi m̄o'c, bo zwit̄e ȳi. A bū ñtoo bi m̄o'c bi gh̄a' at̄e, bi k̄i ñgh̄ir̄e ñi bo tsi'i maa aj̄añ̄, ñghoò bi m̄o'c, ñzwit̄e bi m̄o'c.

6 Ñu ȳi m̄e à le ntiḡe mbur̄e ghu mbo aa, à le ntiḡe mb̄e aa tsi'i m̄u ȳi ȳi m̄e a le ñnan̄s̄e ñk̄on̄ k̄on̄ aa. A l̄oḡe m̄u ȳi ma gh̄u ñki ntoo a mbo b̄e bya, nswon̄e ni m̄e, 'Bo ka bo'ot̄e m̄u gh̄a gh̄u'.

7 L̄a bilens̄e bi akò bya bi ȳe m̄e m̄u ȳi wa nswon̄e bo ni bo bæ m̄e, 'Aà ñj̄ind̄a ȳi à ghul̄a m̄e, ñi zi bi'in̄e zwit̄e ȳi t̄a l̄oḡe ñjoò j̄i t̄a i tiḡe mb̄e j̄i'in̄e.' "

8 Bo le ntiḡe ntswa m̄u wa nzwit̄e ȳi mm̄a'a a ab̄ee wa ññm̄ ñkya milù'ù.

9 Yesu a bet̄e m̄, "Mb̄e m̄b̄on̄ akò milù'ù wa a gh̄ir̄e aa m̄e ak̄e a nu b̄e bya le? A ka gh̄èè zwit̄e bilens̄e bi akò bya i l̄oḡe akò milù'ù ya i fa a mbo b̄ad̄añ̄e.

10 K̄e ñi leè ñwa' à a m̄m̄ ññw̄a' àn̄e Nw̄i twon̄ m̄e,

'Tsi'i ñḡo'c ya m̄e b̄ib̄oò bi nda bi le ntuu aa,

ì b̄on̄ m̄e ñtiḡe ñḡo'c ñibuu ni nda ȳi ñw̄e;

11 a ma ȳu annu aa a gh̄ir̄e Mm̄a'amb̄i,

a b̄e annu ȳi ȳeyer̄e a mbo bi'i.' "

12 Bitsyàs̄e bi baYuda bya bi yù'ù m̄e annu ya m̄e Yesu à le nswon̄e aa ñl̄òò a ntsw̄a ȳi ñlon̄e m̄e bo le nȳe m̄e Yesu a le nnaa ñighàà nya aa ñlon̄e ñḡaà ȳaà, l̄a kaa wa' à aj̄añ̄ ȳi m̄e mb̄e bo tsw̄a ȳi aa zì ñlon̄e m̄e bo le si b̄o'c ñn̄òò b̄e wa m̄e bi le ñghot̄e ghu aà. Bo le ntiḡe mma'at̄e ȳi ñlo ñgh̄èè waa.

Ann̄u ntu bitax Kaisa

(Mt. 22.15-22; Lk. 20.19-26)

13 Bi le ntoo baFarisai bi m̄o'c bo bi ñḡañ̄ñm̄ Herod̄ j̄i m̄o'c a mb̄èe Yesu m̄e ta bo zi ntswa ȳi ñi ñighàà ñi.

14 Bo zì ghu mb̄èè ñswon̄e m̄e, "Ñdi'innu, bi'i zi m̄e annu ȳi m̄e o di'i aa à ñi ànnu ññk̄on̄e, kaa wa' à ñi ñsi ñu l̄i, ñlon̄e m̄e kaa ò si abwar̄e ñu lan̄t̄e, l̄a ñdi'i aa tsi'i m̄añ̄ji ȳi m̄e Nw̄i a l̄òò m̄e t̄a b̄e ka ntswe ghu aà. A ku'un̄e ñi ññs̄è ȳi'in̄e a ntu tax a mbo Kaisa k̄e ñk̄añ̄ aa ε? Bi'i ka mma'a tax k̄e bi'i tsuu ki m̄a' à le?"

15 L̄a Yesu a zì abagil̄e yaa, mb̄et̄e waa m̄e, "Ñi l̄òò a ñkw̄a' àn̄e a gha aa a ya aa ε? F̄a ñi ñkab̄e silva a mbo m̄e t̄a m̄e ȳe le."

¹⁶ Bo fá ñkabe ya ghu mbô, a betè waa mæ, “A tswê átu wo bo bi ñkũm wo fáa ní ñkabe aa é?”

Bo kwi'i ghu mbo mæ, “Aà yi Kaisa.”

¹⁷ Yesu a tigè ñswonj a mbo bo mæ, “Ní ka mfa njoo jii mæ à ní jì Kaisa aa a mbo Kaisa ñkii mfa ní njoo jii mæ à ní jì Nwí aa a mbo Nwí.”

Bo yù'ù mé ànnù a burè ñtsya waa tsi'i tsa.

Abetè ñlonj annù nyweenè ní ñiwò

(Mt. 22.23-33; Lk. 20.27-40)

¹⁸ BaSadukai bii mæ bi swonjè ní mæ kaa bè si a niwo yweenè aa, bi le nzi a mbèe Yesu, mbetè yi mæ,

¹⁹ “Ndi'innù, Moses à le ñjwà'ànè ndi'i a mbo bi'i mæ, mbè ñdim jù a kwo mma'atè ñgwé yi ti bôo, mumaà yi wa a logè ñgwé yi wa jwe bôo bo yu a mbo ñdim yi wá.

²⁰ Bôo bi ma bi mbânjè bi le ntswe ghu bi Sambaà; yi ñtsyambii a logè ñgwé yi, ñka ñkwo kaa wa'a bôo jwí.

²¹ Yii mæ à yòntè aa a logè mângyè wa, lá ñki ñkwo tsi'i ti bôo; muma yii mæ à le nywe'e bitarè aa, à le ñki nyo'ò mângyè wa, ñki kwo yii ñгаа tsi'i ti bôo.

²² Bôo bi ma bya bi sambaà bi yo'ò mângyè wa ñki ñkwo tsi'i bítim ti bôo. Mângyè wa yu mbonj a yi ñki ñkwo yii ñгаа a njim.

²³ A noò yii bè ka yi yweenè ní niwo aa tá mângyè wa tá à bè aa ñgwé wò, tsó mæ bo bya bi sambaà bi le nyo'ò yi aa é?”

²⁴ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Ní sí zi mæ ní fànsè aa ànnù laà é? Ní fànsè ànnù aa ñlonj mæ kaa ní sí ànnù yii mæ a tswe a múm àjwà'ànè Nwí aa zi, kaa wa'á midà'a mi Nwí ki nzi aà.

²⁵ Nlonj mæ noò yii bè ka yi biinè niwo aa, kaa baa yi wa'à kà nyo'ò, kaa wa'à ní bângyè a ndá niyo'ò kii mfa, bi ka yi bânjè bè aa tsó baangel a aburè.

²⁶ Lá ñghèe ní ànnù nyweenè biku bi bè, ní leé ñwa'á adigè ya a múm àjwà'ànè Moses, ñlonj atsùgè iti ya mæ mo'ò le si khi ghu aa, twonj aa é? Nwí à le nswonj a mbo Moses mæ, ‘Mè laa mbè Nwíngonj Abraham, mbè Nwíngonj Isaac, ñki mbè Nwíngonj Yakob.’

²⁷ Kaa à laa ñwa'á Nwíngonj biku bi bè bè. A bè aa Nwíngonj bè bii bi tswe bi tii. Wa ní burè mfànsè aa ànnù.”

Ndi'i Nwí yi ñwè yá

(Mt. 22.34-40; Lk. 10.25-28)

²⁸ Ngàndi'i nònsè yi mò'ò à le ntswe a titii bo, nyu'u ajàn yii mæ bo le si ghàà aà. A yè mæ mæ Yesu à kwi'i abetè yaa ya tsi'i siginè aa, mbetè yi mæ, “Ntsyambii ndi'i Nwí i bè aa yuu aa é?”

²⁹ Yesu a kwi'i mæ, “Ndi'i yi ñtsyambii i bè aa mæ, ‘Ní yu'u mbá, baIsrael! Mmà'ambí Nwíngonj yi'inè, Mmà'ambí à ní tsi'i yu yu yi ñfùurè.

³⁰ Tigè ñkònjè Mmà'ambí Nwíngonj ghò ní ñtì ghò tsimè, ní ñtswéntii yò i tsim, ní mìtsyè mo mìtsim, ní midà'á mo mìtsimè.’ ”

³¹ Yii mæ à yòntè aa, i bè mæ, “Tigè ñkònjè a ndim ghò tsó ibii nú ghò. Kaa ndi'i yi dàn kaa i si ghu bú ntswe mæ i tsyatè ma jù ji baà.”

³² Ngàndi'i nònsè wa a swonj ghu mbo mæ, “Ndi'innù, O swonj aa ànnù yii mæ a ku'unè, O swonj aa tsi'i ànnù ññkonj mæ Mmà'ambí Nwíngonj à ní aa tsi'i yu yu yi ñfùurè, kaa yi dàn kaa a wa'á ghu bú ntswe ntsyatè yi.

³³ A ñka ñkònjè nii ní ñtì ghò tsim, ní mìtsyè mo mìtsim, ní mìtì mo mìtsim, a ñka ñkii ñkònjè ní ñdim ghò tsó ibii nú ghò, a nlèè ndi'i ma jù, a burè mbonj ntsyatè a mfa nnaà tá bi tso i tsim mma'a Nwí ghu, ké njoo mma'anwí jì mò'ò tsi'i tsimè.”

³⁴ Yesu à yè mæ ajàn yii mæ à kwi'i siginè aa nswonj ghu mbo mæ, “Kaa àgha'a a si bú ñsa'atè a mbo wò a ñkuu a múm ànnù ñfò Nwí.”

Nloginè maà noò kaa jù tsu kaa a wa'á bú nywe'etè a mbetè Yesu ní àbetè.

Abetè ñlonj Ayo'ò Nwí

(Mt. 22.41-46; Lk. 20.41-44)

³⁵ Yesu à le ñka ndi'i ní ànnù Nwí a múm ndámà'anwí, mbetè mæ, “mbè ñgàndi'i nònsè i swonj mæ Ayo'ò Nwí à ní mu David aa mæ akè aa é?

³⁶ Azwí yi Laa a le ntintè David yumbonj a ghaà swonj mæ:

‘Mmà'ambi a swonj a mbò Mmà'ambí ghà mæ:

Tswe a mbèè ñikwèe mæ ní mà'á,

nywe'e a noò yii mæ mæ ka yi nònsè ñgànkibàà jò a nji'i mikòrè wò aà.’

³⁷ “Mbə David yumbəŋ a ka ntwoŋə yi nɛ Mmà'ambi, a tigè mbu ntsyà aa la mbə mu David aa ɛ?”

Ajàŋ yii mə Yesu à le ɲwà'àsə bə ñlon ɲgǎŋndi'i nɔŋsə àà
(Mt. 23.1-36; Lk. 20.45-47)

Akùrə bə yi ghà'a ɲgha'a yii mə a le bòontə a mbɛɛ Yesu aa a le ɲkɔŋ a nyu'u ànnù yii mə à le si swonə aà.

³⁸ Yesu à kà mē aa ndi'i nɛ ànnù Nwɪ a mbo bo, ñswonə mə, “Nɛ ka ntsyəsə ghuu nlon ɲgǎŋndi'i nɔŋsə; bo kɔŋə nɛ ɲwè'ɛ ñdanə itsə'ə ɲkarə ni ju, ɲkɛi ɲkonə ni mə tá bə ka ntsa'atə nɛ waa ni àghu'usə a mɪtaa.

³⁹ Bo kɛi ɲkonə nɛ ñtswe nɛ ìlən jii mə i tswə a mbii a múm ñdāŋghotə aà, ɲkonə nɛ ñtswe a nɛ ìlən jii i kɔ'ɔnə aa a idigə àdina.

⁴⁰ Bo nɛ'i nɛ biKwɪ'i bi bāŋgyɛ, ɲkwərə nɛ ɲjoð jyaa ni mɪla'a myaa, mɔbagilə ntsa'atə nɛ Nwɪ nɛ ñdanə mighàà. Wá ɲgi'i yii i ka yi kuu a nu bo aa i ka yi swèrə!”

Ŋkabə ñtsà'atə Nwɪ ɲkwi'i Māŋgyɛ wá
(Lk. 21.1-4)

⁴¹ Yesu à le ntswe a mbɛɛ ɲkòm ñnɲ ɲkabə ñtsà'atə Nwɪ, ñlii nɛ àjàŋ yii mə bə le si nɲə nɛ ɲkabə wa múm ɲkom aà. Ngǎŋkabə ji ghà'atə i le si nɲə nɛ ɲkabə yi ɲwè wa múm ɲkómə.

⁴² ɲkwɪ'i mǎŋgyɛ yi mò'ɔ yii mə à le mbə ɲgǎŋàfúm aa, à le nzi ñnɲ ibà'atə ɲkabə copper ji baà, ñdúu yi i bə tsó kabà yi mǎfúurə.

⁴³ Yesu a twón ɲgǎŋyogənnù ji bo zi ghu mbɛɛ, a swonə a mbo bo mə, “Mə swònə a mbo bù tsi'i ànnù nɲŋkonə mə ɲkwɪ'i mǎŋgyɛ ghú mə à ni ɲgǎŋàfúm aa, à nɲ ɲkabə fàa múm ɲkòm ntsyatə bə bitsim bii mə bi ma'a ɲkabə ñtsà'atə Nwɪ ghu aà.

⁴⁴ ɲlonə mə bo swatə aa tsi'i múntsirə a nɛ ɲkabə yii bo luu ni yu aa mma'a Nwɪ ghu, lá mǎŋgyɛ ghú mə à ni ɲgǎŋàfúm aa, à kòontə aa ɲkabə ñtsim yii mə à tswə ni yu aa mfa, à sɔrətə aa ñdā yi.”

13

Ajàŋ yii mə Yesu à le ɲghàà ñlon annù nsà'a ñdàmà'anwɪ aà
(Mt. 24.1-2; Lk. 21.5-6)

¹ Yesu bo bi ɲgǎŋyogənnù ji bo kà mē aa mfɛ'ɛ wa ndàmà'a Nwɪ, ɲgǎŋyogənnù yi wa yi mò'ɔ a swonə ghu mbo mə, “Ndi'innù, yə ajàŋ yii mə ɲgò'ò jù i burə mbɔŋ nɔbɔŋ ɲghirə nda jii mə bi bɔɔ ghu aa i ki mbɔŋ mbɔŋə!”

² Yesu a swonə ghu mbo mə, “O yə ñda ji wè ji wè jù? Kaa tsi'i ɲgò'ò yi nǎfúurə kaa i ka yi wa'a a atu yi mò'ɔ bú nɔŋə. Bi ka yi sà'a tsi'i tsim mà'anə a nsyɛ.”

Annù nyə ɲgi'i bo bi ajàŋ mə bi ka yi ki tsɔ'ɔ akòrə bɔɔ bi Kristo aà
(Mt. 24.3-14; Lk. 21.7-19)

³ A kò'ɔ ɲghɛɛ ñtswe nsyɛ a atu nta'a Olive, mə i tswə nlii nɛ ñdàmà'anwɪ aa, Peta ni Jems, ni Jon, a bò'ɔ ni Andrew, bo betə Yesu a noð yii mə à le ntigə ntswe tsi'i bo bo aa mə,

⁴ “Nanşə nwonə tá bi'i yu'u, ñnnù ma jù i ka yi fɛ'ɛ aa a noð àkə aa ɛ? Alənsə yii mə a ka yi di'i mə noð à kù'u mə a nyə ñnnù ma jù aa a ni aa akə ɛ?”

⁵ Yesu a ləginə ɲka nswonə ni a mbo bo mə, “Nɛ ka ntsyəsə ghuu tsee ló ləhə tá ɲu tsù à mbwe'esə ghuu.

⁶ Bə bi ghà'atə bi ka yi zɛ nɛ ikúm ghá, i ki swonə ni mə, ‘Mə ni yu!’ i bwe'esə nɛ bə bi ghà'atə.

⁷ Bɛɛ mə nɛ yu'u mə bi mà'a ntsò, kə bɛɛ mə nɛ yu'u fiswonə nlon ntsò, nɛ tsuu ki bɔ'ɔ bə. Ma juu ñnnù i tswə nɛ mǎfɛ'ɛ, la kaa a wa'a bə mə noð ñlwi'i mbi wa à kù'u mə.

⁸ Itoo i ka yi ki mà'a ntsò bo bi jii mò'ɔ, tá itoo jii mə bifò bu'utə aa tá i ki ɲka ma'anə bo bi jii mò'ɔ. Nsyɛ i ka yi ki tsiginə a idigə idigə, tá mikwenə tá à kuu ala'a. Kaa ma juu ñnnù kaa i ka yi wa'a kà ndi'i aa mə noð ɲgi'i à mē mə, ɲgi'i mà yú i ka yi bə aa tsò ajàŋ yii maburə à ləginə a nyu'u nyanə a noð yii à tsigə aà.

⁹ “Nɛ ka ntsyəsə nɛ ghuu nlonə mə bi ka yi ki tswatə nɛ ghuu fa ni a mbo ɲgǎŋsa'a mɪsa'a; i kɛi ghòð nɛ ghuu a ndāŋghotə. Nɛ ka yi ghɛɛ tə a nsi bigúmnaà bo bi bifò ñlonə ɲgaa yà, i swonə annù yá a mbo bo.

¹⁰ Lá mbɔŋ tá noð ñlwi'i mbi à ku'u, bi tswə nɛ mǎfɔ nswonə ntoo yi ñsiginə ya a mbo itoð tsimə.

¹¹ Bɛɛ mə bi yi ntswa ghuu ɲghɛɛ ni bù a nsi ɲgǎŋsa'a mɪsa'a, nɛ tsuu ki wa'a nɛ ànnù yii mə nɛ ka ghɛɛ swonə aà. Bɛɛ mə noð ɲghàa a ku'u, nɛ swonə ànnù yii mə a zi a atu bù aà, ñlonə mə kaa à si bu swonə, a swonə nɛ Azwɪ Nwɪ.

12 Nù à ka yí ki fa ní mumaà yí mē bì zwiṭē, tã tã à ka mfa ní mú yí mē bì zwiṭē, tã boò bì biinē ntswatē bítãà byaa bo bì bimaà byaa ní isa'a, i lōgē waa fa mē bì zwiṭē.

13 Bē bítšim ka yí ki baà ghuu nlon̄ ikûm ghâ. Lã nù yíi mē a tswa ntiī yi mbiī ngi'i nywe'e a nlwĩ'i aa, à ka yí yweenē.

*Annù yí swèrè ñswerē yá
(Mt. 24.15-28; Lk. 21.20-24)*

14 "Lã bēe mē ní yi nyē annù yí swèrè ñswerē ya a tswa a adigē yíi mē a sî ní ñtswē ghu tswē aa, (tã nù yíi mē a twon̄ annù yuà aa tã nan̄sē nyu'u nzi,) tã bē biī mē bì tswē a ala'a Yudea aa bì fē'e ñkhàkè ñkò'ò ñghēe a itu mĩnta'á.

15 Tã nù yíi mē à tswē a atu nda aa tã à tsuu lō bú sigē, tã à tsuu a nda yu a nlōgē àyōò tsu bú kuu bá.

16 Tã nù yíi mē à tswē a múm ñsòò aa tã à tsuu bú bìī a nlōgē àkutè yi.

17 Wē! Ngí'ī bimaburè bi ato'o bo bì yí biī mē bì nōñsē boò maa ní ñjwi ma jya aà!

18 Nì ka ntsa'atē ní Nwĩ mē tã ìnnù ma jù ì yi ntsuu fē'è a noò m̄fē'è.

19 Nlon̄ mē ngi'ī yíi mē ì ka yí tswē maa noò aa ì ka yí tsyātē ngi'ī ñtsim̄ yíi mē ì lēè m̄fē'e nlōginè a noò yíi mē Nwĩ à lē nnan̄sē mbi yu aa ì kò'ò ywe'e tsĩtsìñgē. Kaa yí ðàn ì ka yí wa'à bù m̄fē'e tsò ma yú.

20 Lã Nwĩ à kwyētē mē nduu ñjwi mà jù ñlon̄ ñkwitu bē bi biī mē à tso'ò aà. A sî laa bē bon̄ kaa nù tsù à ka yí wa'à yweenē.

21 "Mbē nù a zi tì swon̄ē a mbo bù mē, 'Yē, Ayo'ò Nwĩ wa à ghuà!' kē 'Yē, à wĩi!' nì tsee annù yíi a swon̄ aa lō bìi.

22 Nlon̄ mē bAyo'ò Nwĩ bì mbwe'esè bo bì ñgãñntoo Nwi mbwe'esè ì ka yí fē'e ì ki ghìrè ní ilensē ìnnù bo bì ìnnùtsyámbo a mbwe'esè bē ghu, ì tē'e ki ywe'etē nì a mbwe'esè tsi'í bē biī mē Nwĩ à tsò'ò aà.

23 Nì tigē ñka ntsyēsē ghu; wa mē swōñ mē ìnnù tsim̄ a mbo bù m̄bon̄ tã noò ma wa à ku'u.

*Ajàñ mē Mu Nù à ka yí bú bìī aà
(Mt. 24.29-31; Lk. 21.25-28)*

24 "A ka yí bē nì a ñj̄m, a ní ñjwi j̄i mē ì ka yí ki yon̄ē noò ñgi'ī wa aa, ta n̄nòò à fii, kaa tã sàñ à wa'à bù ka nta.

25 Tã m̄ñj̄on̄ m̄i ka nlo nì a aburē ñwokē nì a nsyē, tã bì tsigē ida'a tsim̄ j̄i ì tswē a aburē aà.

26 Maa noò tã bì tigē nyē Mu Nù tã à ka nzi nì a múm m̄bà'à nì m̄idà'à m̄i wē nì ñghà'à.

27 Bēe a sigē, a tigē ñtoo baangel bi a ní m̄bēe mbi jì nikwà mē tã bo ghēe ñghotē bē bi biī mē à tsò'ò aa, ñlōginè a m̄bēe m̄bì yí mò'ò ñghēe nlwĩ'isē nì yí mò'ò.

*Annù yíi mē mbē bē yōgē nì àtì fig aà
(Mt. 24.32-35; Lk. 21.29-33)*

28 "Tã nì yōgē annù a nì àtì fig. A yi mbē noò yíi mē ntaà jì ì fĩ'isè mē iyēñ j̄i fii aa, nì zi mē noò ñtsù m̄bēñ à tigē a abó

29 A kì m̄bē nì a ñgĩñ ngĩñ mē, nì bē yē tã ìnnù juà ì ka m̄fē'e, nì zi mē à zì mē ñkoontē, ñtigē aa tsi'í a ntsùbù'ù.

30 Mē swōñ tsi'í annù ññkon̄ a mbo bù mē, kaa n̄wàà nì bē nuà nì ka wa'à tsyà tì ghē mē ìnnù ma jù tsim̄ ì fē'è mē.

31 Aburè bó ñsyē ka yí tsyà, lã kaa tã ñghaà na nì wa'à tsyà.

*Kaa nù tsù à sî ñjwi ya kē noò ma wa zì.
(Mt. 24.36-44)*

32 "Kaa nù tsù à sî ñjwi kē noò wa zì, kaa tsi'í baangel bìi bi tswē a aburē aa, kē Mú. A kì nzi tsi'í Tà yuyu.

33 Nì ka ntsyēsē ní ghuu, ñka ntswe ñikèrè ñlon̄ mē kaa nì sî noò ma wa zi aa.

34 A bē aa tsò nù à fē'e mē yu ghèè a ñghaa, à kã mē aa m̄fē'e, ntwon̄ ñgãññfà'á jì mfa ifà'á yíi mē bo ka kì fà'á aa, a mbo bo yí mò'ò yí mò'ò, ñswon̄ a mbó ñgãñm̄bē ñtsúnda mē ta à tswē tsi'í ñikèrè ñka m̄bē n̄i.

35 A bon̄ mē tã nì tswē ñikèrè ñka m̄bē ní m̄bōñ ñdùgē ñlon̄ mē kaa nì sî noò yíi mē à ka yí bìī ghu aa zi aà. Mbē a tse bē a noò ñkwēfò, ní ñt̄ī ñtugē, nì noò ñjwi, kē a t̄itugē.

36 Ta bēe mē à bu'unō nzi, kaa a wa'à zì ñyē mē nì bwii.

37 Annù yíi mē mē swon̄ē a mbo bù aa, à kì mbē yíi mē mē swon̄ē nì a mbo bē bítšimè: 'Nì ka ntswe ñikèrè.' "

14

Ajan yïi mæ bi le ntaɲ annü atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Lk. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ A le ntigë mburë njwi ji baa mbonj tâ njwi Passa bo bi njwî nji' àbaa ti ko'ò ì ku'u. Bìlìi bi ngãnjmà'a Nwi bo bi ngãnjdi' ì nõnşë bo le nka nlóo ni ajàn yïi mæ mbæ bo ñe'esë ntswa Yesu ghu nzwitë.

² Bo le si swonj nî mæ, "A bonj mæ tâ bi'inë tsuu ma yuù annu fâa njwi Passa ghîrë ñlonj mæ mbæ bi'inë tswa yi bonj fikòrë ka fê'ë a titii bë ì buürë idigë."

Ajan yïi mæ mângyë yï mò'ò à le nyò'ò Yesu ni mighurë aà

(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ Yesu a le ntswe a Bethany a nda Simon yïi mæ à leë mbæ ñükikwen aa nka nji. A kà mæ aa nji, mângyë yï mò'ò a zi ni mighurë mî lúmtë mi atindüü mü mæ mi le nanşë mbæ tsi'î mî narda aa, a nî ntsînj ñgò'ò alabasta. A zi mæ, ñzwi mighurë mya ntswentë nyò'ò atu Yesu ghu.

⁴ Mântonj mi bë bî mò'ò bii mæ bi le ntswe ghu aa, mi lwînë, bo tigë ñbetë nî waa bo ni bo mæ, "A nanşë nta ngi'î ni mighurë mü laà aa a ya aa é?"

⁵ Nlonj mæ mbæ bi feë mighurë ma mü ndüü yi tşyâtë iba'atë ñkabë silva ñkhi ji tarë* bi logë ñkabë ya mfa a mbo ngãnjofumë." Bo ghaantë mângyë wa mfa afiré yi.

⁶ La Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Nî ma'atë yî; nî fa ngi'î a mbo mângyë ghú aa a ya aa é? Nî si zi mæ à ghîrë aa ànnü yî siginë a nu mæ aa é?"

⁷ Ngãnjofumë ì tşwe a titii bù aa binòò bitsimë, mbæ nî tşewetë waa a noò yïi mæ ni kònj aà, lá kaa mæ ka wa'á titii bù aa a ngónj binòò bitsim tşwë.

⁸ A ghîrë aa ànnü yïi mæ mbæ a ghîrë. A yò'ò gha nî mighurë mü, ñnanşë aa nú ya mbonj tâ nõò ñtwînë ghà à ku'u.

⁹ Mæ swonj a mbo bù tsi'î ànnü ñnkonj mæ, a nî ñgónj idigë tşim jii mæ bi ka yî ki swonj nî ñtoo yî ñsiginë yî ghu fâa mbi aa, bi ka yi kii ki swonj nî ànnü yuà mæ mângyë ghua à ghîrë a nu mæ aà, ñwa'atë nî yî."

Ajan yïi mæ Judas a le mbii mæ yu ka fëë Yesu aà

(Mt. 26.14-16; Lk. 22.3-6)

¹⁰ Judas Iskariot, mæ le mbæ ñu yî mò'ò a titii ngãnyögönnu Yesu jya ñighúm ñtsò baa aa, à le nghëë a mbëë bìlìi bi ngãnjmà'a Nwi a mfëë Yesu a mbo bo.

¹¹ Bo le mburë ndoritë a nyu'u annü yïi à le nzi a nswonj a mbo bo aa, mbii mæ bo ka fa ñkabë ghu mbó. Judas a tigë ñlòo ni mânji yïi mæ mbæ yu tşyá ghu mfëë Yesu.

Ajan yïi mæ Yesu bo bi ñgãnyögönnu ji le nji miji mæ Passa aà

(Mt. 26.17-25; Lk. 22.7-14,21-23; Jn. 13.21-30)

¹² A bë a njwi yî ñtsyambii, a njwî ñkurë àbaa ti ko'ò a noò yïi mæ bi wà nî mü ñbînjàrë Passa aa, ngãnyögönnu Yesu bo betë ghu mbo mæ, "O lòo mæ bi'î gheë nanşë aa yuu adigë a mbo wò tá ò ji miji mi Passa ghu aa é?"

¹³ A toò ngãnyögönnu ji ji baa nswonj a mbo bo mæ, "Nî kuu ngheë a múm àla'a, bonj nî ka yë ñu mbãnjë yî mò'ò yïi mæ a bë'e àntòò ñki aa tá zi ntsi'î ghuu. Bëë a zi ntsi'î ghuu,

¹⁴ nî ká ñyonj nîi ngheë ñkuu a nda yïi mæ a kuu ghu aà, ñswonj a mbo mbónj nda wa mæ, 'Ndá'innü à bëtë mæ, ñja'á nda yïi mæ bi'î bi ñgãnyögönnu ja ka ji Passa ghu aa ì fê aa é?"

¹⁵ Bonj à ka dî'î nja'á nda yî ñwë yî mò'ò a ndonj bi ññ ñjoo ghu mum ñki nanşë aa a mbo bu. Bëë a dî'î, nî tigë nanşë njoo jii mæ bi'inë ka ghîrë ji Passa ghu aa ghu."

¹⁶ Ngãnyögönnu Yesu jya gheë wa múm àla'a nyë a bë tsi'î maa ajanj mæ à swonj aa, ñtigë nanşë njoo nji Passa jyá.

¹⁷ Nòò ñkwëfë à kù'ù mæ Yesu a gheë ghu bo bi ñgãnyögönnu ji jyá.

¹⁸ Bo ghëë ñtswe nka nji atu atëtë. Bo ká maa nji, Yesu a swonj mæ, "Mæ swonj a mbo bù tsi'î annü ñikonj mæ ñu yî mò'ò a titii bù à ka ghîrë feë ghá, ñu ma ghú a ji bi'î yu."

¹⁹ Bo loginë ñtigë ñjønñ, mbetë yî mò'ò yî mò'ò mæ, "A nî mæ aa é?"

²⁰ A swonj a mbo bo mæ, "A nî ñu yî mò'ò a titii bù ñighúm ñtsò baa mæ a tsütë abaa bi'î yu a múm àkanj yî fùürë aà.

²¹ Lá ànnü ma yú a ka yë Mu ñu aa tsi'î ajanj yïi mæ bi ñwa'anë a múm ànywà'anë Nwi ñlonj ngaa yî aà. Ngî'î yî swërë ñswerë a nu ñu yïi mæ à fëë a Mu Nü aà! A le mbaa mbónj mæ bi tşee ajanj ñu ma yú ló burë jwe jwe bë."

* 14:5 300 denarii, ñkabë baGrikiá, denarius yî mífùürë a le mbæ ñkabë ngãnjafá'a a atú njwî.

*Ntarə Mmà'ambí**(Mt. 26.26-30; Lk. 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)*

²² Bo kà maa nji, Yesu a lɔgɛ àbaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ, mbatə mfa a mbo bo, ñswonə mə, “Kò nì; à nì ìbìi nù gha ghuà.”

²³ A kfi ñlɔgə ndón mǐlù'ù, mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ, mfa a mbo bo, bo bitsim nò.

²⁴ Bò nò mǎ, a swonə a mbo bo mə, “A nì àləə nù ya á yuà, àləə ñwàrə àkàà yii mə bi ka saansə atu bə bí ghà'atə aà.

²⁵ Mə swón a mbo bú tsi'í annù ññkon mə kaa mə ka yí wa'a mǐlù'ù bú ñno, nywe'e a ñwí yii mə mə ka yi bú no mǐlù'u nǐ fii a mǐm annù nifò Nwĩ aà.”

²⁶ Bo yəə ìkòò ñtígə ñfɛ'e ñkɔ'ɔ ñghɛɛ a atu nta'a Olive.

*Ajàñ yii mə Yesu à le nswonə mə Peta à ka tuu yi aà**(Mt. 26.31-35; Lk. 22.31-34; Jn. 13.36-38)*

²⁷ Yesu a swonə a mbo bo mə, “Bù tsi'í bitsim, nì ka ghìrə mà'atə gha khèkè, ñlon mə a tswe a mǐm àñwà'anə Nwĩ mə, 'Mə ka zwitə ntsèembi tá mbinjərə jya ì ja'anə.’

²⁸ Lá nòò yii mə mə ka yí yweenə nì ñwo aà, mə ka yí tsi'á a mbii bú fòo ghèè a Galilea.”

²⁹ Peta a swonə ghu mbo mə, “Mbə bə bitsim tɛ'e ki mà'atə nì gho mà'atə ñkhə bon kaa mbə mə wa'à gho mà'atə bə.”

³⁰ Yesu a kwi'í ghu mbo mə, “Mə swón a mbo wò tsi'í annù ññkon mə, tsi'í ñitugə sii, mbon tá àñkəgə tá à tɔñ ñgaa ji baa, bon ò tùù mǎ ghà ñgàà ji tarə.”

³¹ Lá Peta a swonə ghu mbo niti mə, “A tɛ'e ki bə bə annù ñwo bon mə ka kwo bi'ò; kaa mbə mə wa'à gho tuù.”

Ñgǎnyəgənnù Yesu jya tsim bo le ñki nswonə tsi'í maa ajàñə.

*Ajàñ yii mə Yesu a le ntsà'atə Nwĩ a Getsemane aà**(Mt. 26.36-46; Lk. 22.39-46)*

³² Bo le ñghèè ñywe'e a adigə yí mɔ'ɔ yii mə bi le si twonə nì Getsemane aà, Yesu a swonə a mbo ñgǎnyəgənnù ji mə, “Nì tswe faà tá mə ghɛɛ ntsà'atə Nwĩ.”

³³ Ñlɔgə Peta nì Jems a bo'ɔ Jon mə tá bo bo ghɛɛ, nù yí ì lɔginə ñka mbi'í, ñtiti yi ì luu nì àjəñnə.

³⁴ A swonə a mbo bo mə, “Ajəñnə a luu a nti mə si'í mburə mbə tsi'í a nzwitə mə; nì tswe faà mə, ñtswe ñikərə.”

³⁵ A ghèntə a mú ñtsirə, ñwo a nsyɛ ntsa'atə Nwĩ ñswonə mə, mbə mǎñjì a tswe ghu a ghìrə nòò ñgi'í ma wa a tsi'á tá yù wa'à lò ñyè.

³⁶ Nswonə mə, “Abba, Taà ghà, mbə O ghìrə innù tsi'í tsimə, ghìrə mə tá mə tsuu ndón ñgi'í yuà mə no; lá mə kòn aa a ñghìrə tsi'í annù yii mə o lóò aà, kaa wa'à bə à yii mə mə lóò aa bá.”

³⁷ A lò mǎ mbii, nyə waa bo bwii, a betə a mbo Peta mə, “Nì bwii aà bwii, Simon? Mbə nì wa'à ñikərə a nì àbàñtə noò yí fùùrə tswé aa ɛ?

³⁸ Nì ka ntswe ñikərə ñtsa'atə nì Nwĩ tá wa'à ñkìrə Satan lò ñwo. Ntiti ghuu ì lóò ñghìrə annù yii mə a ku'unə aa lá ñjyá nù yùù ì bǎñnə mbɔrə.”

³⁹ A bú ñlo ñghèè a ntsà'atə Nwĩ ñki mbu nswonə tsi'í annù ya mə à le mfòò ñswonə a mbii aà.

⁴⁰ A bú mbii ñghèè ñyè ñgǎnyəgənnù ji jya ì burə ki bwii tsi'í bwii ñlon mə filo le nluu a mi'í bo aà; kaa bo wa'à annù yii mbə bo swonə ghu mbo zì.

⁴¹ A bú mǎ mbii nì ñgàà yii mə ì ywe'e ji tarə aa nswonə a mbo bo mə, “Nì burə ka ki bwii tsi'í bwii, ñmiiñtə nì ghuu aa ɛ? Wa à kù'ù mǎ lá; nòò à kù'ù mǎ; bi fèè mǎ Mu Nù a mbo bə bí bí.

⁴² Nì biinə tá bi'inə ghɛɛ. Yə nì, wa ñù yii mə à fèè gha aa à zì mǎ.”

*Ajàñ yii mə bi le ntswa Yesu aà**(Mt. 26.47-56; Lk. 22.47-53; Jn. 18.3-12)*

⁴³ Yesu à kà mə aa ñghaa laà, kaa mburə ti mǎñsə, Judas, ñù yí mò'ɔ wa atiti ñgǎnyəgənnù Yesu jya ñghúm ñtsò baa, a burə ñzi bo bi ñnòò bə mə bilii bi ñgǎñmà'a Nwĩ nì ñgǎñdì'í nòñsə bo bi bità bi ala'a bo le ntoo. Bo le ntugitə nwi ntsò nì mǐbu'u.

⁴⁴ Judas, yii mə à le mfèè yi aa, à le mfa alənsə a mbo bo mə, “Nù yii mə mə ka ghèè non mighègə mi aa, bon à nì ghu. Nì bǎñnə yi; ñlɔgə ñghèè nì ghu. Bɛɛ nì ì ghèè, nì nǎñsə mbɛ yi.”

⁴⁵ A zì mǎ, mburə ntsya ñghèè ghu mbèè ñnon mighègə mi, ñswonə mə, “Rabbi!”

⁴⁶ Bə bya bi tigə ñghɛɛ mbanəni yi.

47 Nù yí mò'ò yíi mæ a le ntøø a titii bo aa a tso'ò munwí yí ñkwyè atòhñè abù'u ñgàñmà'a Nwí yí ñwè ghu nlo'òsø.

48 Yesu a betø waa mæ, "Nì zi nì nwi ntsò a b'ò'ò nì mibu'u aa a ntswa mè tsò nì zi a mbaññè àngàmighee aa è?"

49 Tigè mè kì si tswè bi'inè a ndàma'anwí aa a ñjwi ñjwi ndi'ì nì ghuu, kaa nì wa'à gha tswa aa a ya aa è? Lá ma yú ànnu a tswè nì mfè'è tì lwensø annù yíi mæ aṅwà'ànè Nwí a swonjè aa.

50 Ma mùu noò ngàñyogànnù jì jya tsi'ì tsiim ì tigè mma'atè yì ñkghøkè waà.

51 Mújòñ yí mò'ò a ka nyoñè nì, ñwè'è tsi'ì àbà'a atso'è yí fù'ù a nu yu. Bè bya bì ma'à mbò myaa ghu nu mæ bì tswa yì mbaññè tswa atso'è yì.

52 Lá a bânñè mma'atè abà'a atso'è yí fù'ù ya ñkhè yì tsi'ì ñswèrè ñswèrè.

*Ajàñ yíi mæ ñgàñndasa'a le ntsò'otø isa'a Yesu àà
(Mt. 26.57-68; Lk. 22.54-55,63-71; Jn. 18.13-14,19-24)*

53 Bì logè Yesu ñghèè nì ghu a mbèè ñgàñmà'a Nwí yí ñwè. Bìlì bì ñgàñmà'a Nwí bitsim bo bì bità bì ala'a bo bì ñgàñndi'ì ndòñsè bo le ñghotø ntswe bo bo.

54 Peta à le si yonè nì a ñjim Yesu a sà'a agha'à. A yonè mè ñkuu ñghèè ntswe a nsàñàbèè ñgàñmà'a Nwí yí ñwè bo bì ñgàñmbè ñdama'anwí ñyò'otø nì mò'ò.

55 Bìlì bì ñgàñmà'a Nwí bo bì ñgàñndasa'a tsiim bo le ñka nloò nì mánjì yíi mæ mbø ñu a swòñ ànnù yí tsu a atu Yesu yíi mæ mbø bo tsyá ghu nzwitø yì, lá kaa wa'à yí tsù yà.

56 Bè bì gha'àtè bì le si tswèè nì ìbàññènnù a atu Yesu, kaa mighàà myaa mi wa'à bânñè mboontø.

57 Bè bì mò'ò bì bìñè ñtswèè nì ìbàññènnù ghu atu ñswonjè nì mæ,

58 "Bì'ì le nyu'u a swonj mæ yu ka yí sà'a ndàma'anwí yuà mæ bì bòò nì mbo aa i bú ghurè yí dàn fu yíi mæ kaa bì sà'a nì mbo bòò aa, a ñjim ñjwi jì tarè."

59 Lá a ñkì ñghèè a nì ma buù bè, kaa ñtsú waa kaa wa'à kì mboontø.

60 Ñgàñmà'anwí yí ñwè wa a bìñè ñtøø a titii bo mbetø Yesu mæ, "O si nì ànnù yí tsu a kwí'ì tswé? O swòñ mæ akè nì ñnnù jù mæ bì swonjè a atu wò aa è?"

61 La a tøø kaa wa'à yì kwè'è. Ñgàñmà'anwí yí ñwè wa a bú mbetø ghu mbo mæ, "O nì Ayo'ò Nwí, Mu Nwí yíi mæ bì gha'asø aa è?"

62 Yesu A swonjè mæ, "A nì mæ, nì ka yì yø Mu Nù tá à tswè a mbèè ñkwèè Nwí yíi à tswè nì mìa'à aa nì mà'à ñlo a aburè ñsigè nì a múm mìa'à."

63 A kwí'ì mæ laà, ñgàñmà'a Nwí yí ñwè wa a satè ñtsè'è jì, nswonj mæ, "Bì'inè bù ñloò nì bìyøfè aa a ya aa è?"

64 Nì yù'ù àjàñ yíi mæ à bəgìtø Nwí aà. Kè nì wà'àtè mæ akè le?"

Bo bitsim tsørè isa'a yì nswonj mæ a ku'unø mæ bì zwitø yì.

65 Bo bì mò'ò bì tigè ñloginè ntigè ntsee nì mítwye ghu nu, nlogè nì ñtsè'è mboò nì mi'ì mi ghu, ñghòò nì yì, ñswonjè ghu mbo mæ, "Twi ñjù yíi mæ à ghòò gho aà." Bì le ntigè mbu nlogè yì ñghèè mfa a mbo ñgàñmbè ñdama'anwí bì logè yì ntigè ñku.

*Ajàñ yíi mæ Peta a le ntuu Yesu àà
(Mt. 26.69-75; Lk. 22.56-62; Jn. 18.15-18,25-27)*

66 Peta à tswè mè wa nsàñàbèè a mbì ñtii ñka yò'otø nì mò'ò aa ñgàñàfà'a ñgàñmà'a Nwí yí ñwè yí mángyè yí mò'ò a zì

67 ñyø Peta ñlìi yì nswonjè mæ, "Tigè ò ghìrø mbaa ñkì ntswe bu Yesu mu Nazereth wa aa è?"

68 Peta a tuu nswonj mæ, "Kaa mè sà yì zì, kaa wa'à annù yíi mæ o swonj aa kì nzi." A swòñè mè laà aa nlo wa nsàñàbèè mfe'è ñghèè a ntsùbù'ù. [Tsi'ì maa noò, àkègè yì ñtsyàmbi a burè ñtør.]*

69 A fè'è mà, mu mángyè wa a yø yì, mbu mbè'ènè ñka nswonj a mbo bè bìi mæ bì le ntøø wa ntsùbù'ù aa mæ, "Ñu ghuà à nì ñu ñbò wàà yí mò'ò."

70 Lá Peta a bú ñkwatè ntuu yì.

Mu fibàñtè à bù mè ghèè kì bø, bø bya mæ bì Peta le ntøø aa bú ñswonj ghu mbo mæ, "Tsi'ì ànnù ññkøñè, ò nì ñu ñbò wàà yí mò'ò nloñ mæ ò nì mu Galilea."

71 Peta a loginè ntigè ñkaa nswonjè nì mæ "Kaa mè sà ñjù yíi mæ nì swonjè aa zì. Bèè a bø yíi mæ mæ swonjè aa àbàññènnù, Nwí a ññ ñdòò a atu mæ."

72 Tsi'ì maa noò, àkègè bù ñkwatè tøn, Peta a wa'atè àjàñ yíi mæ Yesu à ghìrø nswonj ghu mbo mæ, "Mbøn tá àkègè à tøn ñgaa jì baa le bøn ò tuù mè gha ñgaa jì tarè." A wà'àtè mè laà aa mburè ñañsø yø'è.

* 14:68 Kaa adigè yuà kaa a sà nì ñwà'ànè jì mò'ò tswè.

15

Ajàn yii mə bi le nḡhèè ni Yesu a nsi Pilato aà.

(Mt. 27.1-2; Lk. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Abèè a ghèsə mə mfu' u, bilii bi nḡǎḡmà'a Nwĩ, ni bità bi ala'a, ni nḡǎḡndà'a tsim, bo tswà nḡhòtə nḡhàànə, nḡtigə ntswa yi, nḡkwerə mbo mi, nḡlogə nḡhèè mfa a mbo Pilato.

² Bi ghèè mə ni ghu a mbèe Pilato, a betə yi mə, “O bə aa mfɔ baYuda aa ɛ?”

A kwi'i ghu mbo mə, “O swòḡ mə!”

³ Bilii bi nḡǎḡmà'a Nwi bi le mbù nḡnin innù jì ghà'àtə ghu nú.

⁴ Pilato a bú mbetə ghu mbo mə, “O si ní ànnù yì tsu a kwi'i tswè aa ɛ? Yə innù jii mə bi swonj ni a atu wò i burə gha'a laà aà!”

⁵ Lá kaa Yesu a wa' à yi annù yì tsu burə mbu kwikwi'i. Ma mùu ajàḡ annù a kí mburə ntsya Pilato tsi' i tsyà.

A jàḡ yii mə bi le ntsə̀rə mə bi zwitə Yesu aà

(Mt. 27.15-26; Lk. 23.13-25; Jn. 18.28-38)

⁶ A le mbə nḡḡsə Pilato mə a yi mbə a njwĩ Passa aa, a fi'isə nḡǎḡatsan yì mfuùrə yii mə bə betə aa mfa a mbo bo.

⁷ A le mbə ma mùu noə aa, nḡ yì mò' ɔ mə ikùm yi le mbə Barabbas, a tswe a atsən a titii nḡǎḡmbùrə àla' à. Ma ghuù nḡ à le nzwitə nḡ a noə yii mə bo le si bùùrə ala' a aà.

⁸ Nnòò bə wa i le nzi nswonj a mbo Pilato mə tá à ghìrə a ajàḡ yii mə a te' ɛ nḡhìrə a alò lòò aà.

⁹ A betə a mbo bo mə, “Ni lòò mə tá mə fi'isə aa mfɔ baYuda a mbo bù aa ɛ?”

¹⁰ A le mbetə ma mùu ajàḡ aa nlonj mə à le zi mə à le nḡhìrə aghə'ə̀nə mə tá bilii bi nḡǎḡmà'a Nwĩ bya bi tswa Yesu nzi mfa ghu mbo aà.

¹¹ Lá bilii bi nḡǎḡmà'a Nwĩ bya bo totə nḡnòò bə wa mə tá bo ghìrə tá Pilato à baḡnə fi'isə bə Barabas mfa a mbo bo.

¹² Pilato a bú mbetə a mbo bo mə, “Ni lòò mə tá mə tigə nḡhìrə aa mə akə ni nḡ ghù mə ni twonə ni mfɔ baYuda aa ɛ?”

¹³ Bo bú nḡtonə nswonj tsi' i ni tii mə, “Kwèèntə yi a ati bāḡnə̀bāḡnə̀.”

¹⁴ Lá Pilato a bú mbetə waa mə, “Ni lòò mə bi kweèntə yi aa a ya? Annù yì bi yii mə à bù' u aa à nì àkə aa ɛ?”

Lá bo bú nḡku' usə ntonə ghaa bə ni mètii nswonj mə, “Kwèèntə yi a ati bāḡnə̀bāḡnə̀.”

¹⁵ Pilato a lòò mə yu ghìrə tá nú nḡnòò bə wa i bonj, nḡtigə mfi'isə Barabbas mfa a mbo bo, nḡhìrə bi ghòò Yesu a fá yi mə tá bi tigə nḡlogə ghèè nḡkweèntə a ati bāḡnə̀bāḡnə̀.

Ajàḡ yii mə bisogyè le si wyè ni Yesu aà.

(Mt. 27.27-31; Jn. 19.2-3)

¹⁶ Bisogyè bya bi tigə nḡlogə Yesu nḡkuu nḡghèe ni ghu a múm nḡtò' ɔ Gúmnaà (bi le si twonə aa ni Pretoriun) nḡtonj bisogyè bitsim bii mə bi le ntswe maa nḡtò' ɔ aa bi ghotə.

¹⁷ Bo le nḡlogə atsə' ə̀ yì bāḡitə yi aḡndùu nḡwe' ɛ ghu nu tsò mfɔ, nḡlòò mindigə mi nḡjɔḡ nḡjɔḡ mba' a tsò àtsə' ə̀tu nifɔ nḡsə̀sə̀ ghu atù;

¹⁸ nḡloginə nḡtigə ntsa' atə̀ nù, mbìtə nswonjə̀ ni mə, “O le lele leè! Mfɔ baYuda à kí kwèè! A kwèè!”

¹⁹ Bo tigə̀ ntsya yì mò' ɔ yì mò' ɔ, nḡhòò nì àtù yì nì àtì, nḡtutə̀ ni mètwyè ghu nu, nḡswetə̀ ni m̀kù' utə̀ myaa ghu nsi a mmii yi.

²⁰ Bo nāḡsə̀ mə nḡwyè yì laà, nḡtò' ɔ atsə' ə̀ yì bāḡitə̀ ya ghu nu, mbu nḡwe' ɛ jii itsə' ə̀ yì jya fu ghu nu, nḡtigə̀ nḡlogə̀ yì mfe' ɛ ghèè a nḡkweèntə̀ a ati bāḡnə̀bāḡnə̀.

Ajàḡ yii mə bi le nḡkweèntə̀ Yesu a ati bāḡnə̀bāḡnə̀ aà

(Mt. 27.32-44; Lk. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

²¹ Nḡ yì mò' ɔ yii mə ikùm yi le mbə Simon, mbə mu baCyrene, nḡki mbə ta bi Alexander bo Rufus aa, a le nlò a afɔ nḡka nḡkwèe, à zì mə nḡka ntsya, bi tswà yì nì àdà' a mə tá à be' e ati bāḡnə̀bāḡnə̀ Yesu yá.

²² Bi ghèè ni Yesu wa adigə̀ yii mə bi le si twonə̀ ni Gologota aà (nḡjì' i ikùm ma ghù i bə̀ àdigə̀ akwèetù nḡ).

²³ Bo fa m̀lù' u m̀ii mə bi le m̀forinə̀ ni àfù yii mə bi twonə̀ ni məè aa mə tá à no, a tuù yi.

²⁴ Bi kweèntə̀ yì wa ati bāḡnə̀bāḡnə̀; nḡlogə̀ itsə' ə̀ jì a nyàtə̀ a titii bo, mma' a ìbìrə̀ tá zì a ajàḡ yii mə bo ka yàtə̀ itsə' ə̀ jya a titii bo bitsim aà.

²⁵ Bi le nḡkweèntə̀ yì aa a nì bìnòò bi bù' u a tìtugə̀.

²⁶ Nḡwa' anə̀ annù yii mə à le nḡhìrə̀ bi nāḡ isa' a ghu nu aa, mbèe wa ati bāḡnə̀bāḡnə̀ ghu atu mə, “Mfɔ baYuda.”

27 Bi le ŋki ŋkwèèntè bɛyàrè bi baa bo bi Yesu, ŋkweentə yɛ nɪfùrè ghu mbèè a abò mà'à, ŋki ntigè ŋkweentə yɛ mò'ɔ ghu mbèè a abò ŋkwàbà.

28 A ki mfe'ɛ mbòòntè nɛ ànnu yɛ mæ àŋwà'ànè Nwɪ a le nswon nlon ŋgaà yɛ aà, mæ, "Bi le nnɪŋ yɛ a titi ŋgàŋghirè innu jɪ bɪ."

29 Bɪtsyà bi màŋji bi le si wyè nɪi, òtsigə nɪ itù jyaa, òswonə ni ghu mbo mæ, "Wò yɛi mæ ò le nswon mæ ò ka sà'a ndàmà'anwɪ i bɪ bɔɔ fu a nɪjm nɪwi ji tarə aa,

30 yweensə itu ibi nù gho lá, òsigə wa atu ati bəŋnəbəŋnə bɪ'ɪ yə!"

31 Bilɪ bi ŋgàŋma'a Nwɪ bo bi ŋgàŋndi'ɪ nòŋsə bo le si kii ŋwye nɪ yɛ, òswonə bo ni bo mæ, "A le si yweensə nɪ badàn, tã à wa'a ibiinnu yɛ yumbon tsitsɔn yweensə tã bi'inə yə!"

32 Tã Ayo'ò Nwɪ, Mfò baIsrael, tã à lo fii atu ati bəŋnə bəŋnə òsigə tã bɪ'ɪ yə mbon bii annu yɛ."

Bè bya bi baa mæ bi le ŋkwèèntè waa bo aa, bo le si kii mbəgitə nɪi yàa ŋga.

Ajàŋ yɛi mæ Yesu à le ŋkwo àà
(Mt. 27.45-56; Lk. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

33 Nòò à si'ɪ mæ itugə i fii ŋkusə ala'à tsim ŋghɛɛ nywe'e ni nòò òyən nòò.

34 A bə mæ ni nòò òyən nòò, Yesu a tɔŋnə òyə'ə nswon mæ, "Eli, Eli, Lama Sabachthani?" Ma la a bə mæ, "Nwɪŋɔn għà Nwɪŋɔn għà, O mè'e gha aa a ya aa ɛ?"

35 Bè bya bɪ mò'ɔ bii mæ bi le ntəəntə maa adigə aa, bi yu'u laà, òswon mæ, "Yu'u nɪ, a twonə aa Elijah."

36 Nù yɛ mò'ɔ a khə ŋghɛɛ mmurə kúntsa a mum màlù'ù mɪ tsə'ə, òsɔ'onə a nɪ ŋkɪŋkà'à, ŋkɔ'ɔsə mfa ghu mbo mæ tã à no. A fà mæ, òswon mæ, "Nɪ yu'utə tã bi'inə yə mæ Elijah à ka zɪ ghɪrə tã à lo fii atu ati bəŋnəbəŋnə sigə le."

37 Yesu à le nyə'ə tsi'ɪ ni tɪi mburə ntsii.

38 Atsə'ə ya yɛi mæ a le ŋkwàsə múm ndàmà'anwɪ aa, a le mbò'ònə a titi, òloginə a òdɔŋ nsigə nywe'e a nsyɛ.

39 Atu bisogyè ya mæ à le ntəə nɪi nɪ Yesu aa, à yə mæ màŋji yɛi mæ Yesu à le ŋkwo ghu aa, òswon mæ, "Tsi'ɪ ànnu nɪkonə, nù ghuà à bə aa Mu Nwɪ!"

40 Bəŋgyè bɪ mò'ɔ bi le ntswe ghu, ntəə a sà'a agha'a nɪi. Atitɪ bo, Mary Magdalene, ni Mary, òdè bɪ bɪ Jems yɛ ŋkəgə, bo bi Jose, a bò'ɔ Salome le ntswe ghu.

41 Bo le si yòŋè nɪ Yesu wa noò wa mæ à le ntswe a Galilea aa, ŋkwətə nɪi. Bəŋgyè bɪ mò'ɔ bɪ ghà'atè bii mæ bo bi Yesu le ŋkɔ'ɔ nzi a Yerusalem aa, bo le ŋki ntəə ghu.

Ajàŋ yɛi mæ bi le ntwɪŋə Yesu àà
(Mt. 27.57-61; Lk. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

42 Tsó mæ à le mbə nɪwɪ ònànɔsə òjoo nlon nɪwɪŋɔn aa, a bə mæ a ŋkwèfò maa nɪwi mæ àbèè a kà ló fu'u a nɪwɪŋɔn aa,

43 Joseph mæ à le nlo a ala'a Arimathea, òyu'utə nɪ ànnu nɪfò Nwɪ, ŋki mbə nù yɛi mæ bə le si le si bɔ'ɔ nɪi, mbə nù yɛi mò'ɔ a titi ŋgàŋndasa'a aa, à le ntɔŋ nti ŋghèè a mbèè Pilato a mbetə aku Yesu ya mæ yu lɔgə i ghèè twɪŋə.

44 A ghèè mæ Pilato a betə mæ Yesu à kwò mæ le, òtwonə atu bisogyè ya mbetə yɛ mæ à ni tsi'ɪ ànnu nɪkonə mæ Yesu à kwò mæ le.

45 A yu'ù mæ mæ Yesu à kwò mæ aa, mbii mæ tã Joseph à ghɛɛ nɔgə akú yɛ ya ŋghèè òtswɪŋə.

46 A ghèè òyuu atsə'ə yɛ fù'ù yɛ sigànə, òzi nɔgə Yesu òsigisə, ònim nù yɛ nɪ àtsə'ə yà. A òm mæ, òtigə nɔgə yɛ ŋghɛɛ nnɪŋ a múm nɪsyè nɪi mæ bi le nton a múm àlànɔsəŋɔ'ò àà. A nɪŋ mæ, òti ŋɔ'ò ŋghɛɛ ŋkusə ntsu nɪsyè wa ghu.

47 Mary Magdalene bo Mary, òdè bɪ Joses le nyə adigə ya yɛi mæ bi lə ntwɪŋə yɛ ghu àà.

16

Ajàŋ yɛi mæ Yesu à le nyweenə ni nɪwo àà
(Mt. 28.1-8; Lk. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

1 Nɪwɪŋɔn ya i tsyà mæ, Mary Magdalene, bo Salome ni Mary, òdè bɪ Jems, bo yuu mɪghurə mɪ lúmtə mæ bo ghèè yɔ'ɔ nù Yesu ghu.

2 A lò mæ mbə a nɪwɪ yɛ ntsyambɪi a múm ŋgyà, tsi'ɪ a titugə titugə, a noò òsà'a nòò, bo fe'è a ŋghɛɛ wa ntsu nɪsyè.

3 Bò fe'è mæ ŋka ŋghɛɛ a màŋji òtigə mbetə nɪ waa bo ni bo mæ, "A ŋgò'ò ya wa ntsu nɪsyè aa a ka tii wo lò'òsə a mbo bi'inə aa ɛ?"

4 Bò ghèè mæ òywe'e wa ntsu nɪsyè, ŋghəə kɪ ŋɛntə mi'ɪ myaa, òyə mæ bi tɪi mæ ŋgò'ò ya nɔ'òsə. ŋgò'ò ma yú i le mburə mbə tsi'ɪ ŋgò'ò yɛ nɪfàn nɪfànə.

⁵ Bo kuu n̄ghèè wa mûm n̄s̄syè. Bô kùù m̄ô, n̄yô m̄j̄j̄n̄ yî m̄ò'ò a we'è àdan̄ə ats̄ə'ə yî fù'ù, n̄tswe a mbèè àbô mà'à; m̄ibè myaa m̄ə syən̄ə.

⁶ A swon̄ a mbo bo m̄ə, “Tâ m̄ibè muu m̄i tsuu l̄ó syən̄ə b̄ô. Nî l̄òò aa Yesu mu Nasareth wa m̄ə b̄i k̄i kwèent̄ə a ati b̄an̄n̄è b̄an̄n̄è aa é? Wâ à b̄iinn̄è m̄ô a niwô. Wa kaa à s̄i faà m̄ə tswè! Yê n̄i àdiḡə ȳii m̄ə b̄i k̄i n̄n̄s̄ə yî ghu aà.

⁷ Nî gh̄e nswon̄ a mbô ñḡän̄ȳəñ̄ann̄u ji bo b̄i a mbo Peta, m̄ə Yesu à tsyà m̄ə a mb̄ii bù ñgh̄e ni a Galilea. Nî ka gh̄èè ghu, i ȳə yî tsi'î wa aj̄an̄ ȳii m̄ə à le nswon̄ a mbo bù aà.”

⁸ Bo fe'è wa mûm n̄s̄syè ñkh̄ək̄ə nlon̄ m̄ə n̄u jyaa i le nswèr̄è, ñtiḡə m̄ben̄ə ba'á b̄á'à. Bo kâ m̄ô aa ñgh̄e a m̄än̄ji kaa wa'à ànn̄u a mbo ñu tsu bur̄ə swoswon̄ə, ñlon̄ m̄ə ñib̄o'ò ni le ntswa waa aà.

Aj̄an̄ ȳii m̄ə Yesu à le nd̄i'î ib̄ii n̄u yî a mbo Mary Magdelene aà
(Mt. 28.9-10; Jn. 20.11-18)

⁹ Nòò wa m̄ə Yesu à le nyween̄ə a niwo a n̄jwi ȳi n̄tsyàm̄b̄ii a mûm ñgyà aa, à le mf̄òò nd̄i'î ib̄iinn̄u ȳi aa a mbo Mary Magdelene, wa ȳii m̄ə à le mfi'î izw̄i j̄i b̄i jya ji s̄ambaa ghu ato'ò aà.

¹⁰ Mary Magdelene a tiḡə ñgh̄e nswon̄ ann̄u ȳii m̄ə a le mf̄è'è aa a mbo b̄è bya m̄ə bo b̄i Yesu le s̄i kar̄ə aà, ñlon̄ m̄ə bo le ntswe tsi'î n̄i àj̄əñ̄n̄è, n̄ȳə'ə.

¹¹ Bo yù'ù m̄ô m̄ə Yesu à b̄iinn̄è m̄ô ni niwo Mary Magdelene a ȳô yî aa, ñka ligit̄ə, kaa wa'à waa b̄ii.

Aj̄an̄ ȳii m̄ə Yesu à le nd̄i'î ib̄ii n̄u yî a mbô ñḡän̄ȳəḡəñ̄n̄u ji j̄i baa aà
(Lk. 24.13-35)

¹² Ma yù á tsyà m̄ô, a bú ñzi nd̄i'î ib̄iinn̄u yî a mbo bo b̄i m̄ò'ò bi baa, m̄ə b̄i le mf̄è'è a Yerusalem ñtiḡə m̄f̄u ñgh̄e n̄i waa a af̄ò. Ma mùu noò Yesu a b̄an̄n̄è ñtiḡə nd̄i'î aa b̄è ñk̄ir̄ə ȳi ȳi d̄an̄ a mbo bo ma bú.

¹³ Bô b̄ii m̄ô, ñswon̄ a mbo àbùḡə yaa b̄ii m̄ə bo le ntswe a Yerusalem aa, kaa bo wa'à waa b̄ii.

Aj̄an̄ ȳii m̄ə Yesu à le nd̄i'î ib̄ii n̄u yî a mbo ñḡän̄ȳəḡəñ̄n̄u ji jya ñgh̄um̄ ñtsò m̄ò'ò aà
(Mt. 28.16-20; Lk. 24.36-49; Jn. 20.19-23; If̄a'á 1.6-8)

¹⁴ A b̄è m̄ô a noò ñj̄im̄ Yesu a z̄i ñtsi'î ñḡän̄ȳəḡəñ̄n̄u ji jya ñgh̄um̄ ñtsò m̄ò'ò bo tswè ñji, a ghaant̄ə waa nlon̄ m̄ə kaa bo le ñwa'à n̄i àb̄iint̄i tswè, ñki ñk̄i m̄int̄i myaa, kaa wa'à ànn̄u ȳii m̄ə b̄è bya m̄ə b̄i le nȳə yî a noò ȳii m̄ə à le nyween̄ə ni ñwò aa b̄ii aà.

¹⁵ A swon̄ a mbo bo m̄ə, “Nî gh̄e a mbo mb̄i ñtsim̄, ñka nswon̄ə n̄i ñtoo ȳi ñsiḡən̄ə ya a mbo b̄è b̄i tsim̄ə.

¹⁶ Ñu ȳii m̄ə à yù'u, nn̄iñ nt̄ii yî a nu m̄ə, b̄i mur̄ə yî a ñki aa, à ka ȳi yween̄ə, ñu ȳii m̄ə kaa à s̄i nt̄ii yî a nu m̄ə ñiñ aa, Nw̄i à ka ȳi ñiñ isa'a ghu n̄u.

¹⁷ B̄è b̄ii m̄ə b̄i ñiñ nt̄ii waa a nu m̄ə aa, b̄i ka ȳi tswè n̄i ñl̄ens̄ə juà: Bo ka ȳi k̄i fi'î n̄i b̄idemon a nto'ò b̄è n̄i ik̄um̄ gh̄à. Bo ka ȳi k̄i gh̄àà m̄igh̄àà m̄i fi

¹⁸ bo ka ȳi k̄i bw̄e n̄i no tugit̄ə n̄i a mbo bo kaa tá i wa'á ann̄u a nu bo gh̄ir̄è; k̄è b̄e m̄ə bo te'è nno b̄è ñl̄i'î, kaa i wa'á ann̄u tsu a nu bo gh̄ir̄è b̄è. Bo ka ȳi k̄i n̄n̄s̄ə n̄i m̄b̄ò myaa a n̄u ñḡän̄m̄igh̄òò tá bo ka m̄fwet̄ə.”

Aj̄an̄ ȳii m̄ə Yesu à le ñk̄o'ò ñgh̄e a abur̄ə aà
(Lk. 24.50-53; If̄a'á 1.9-11)

¹⁹ Mmà'àmbi Yesu à gh̄àà m̄ə a mbo bo laà aa, Nw̄i a l̄oḡə yî ñk̄o'ò gh̄e ni ghu a abur̄ə, ñgh̄ir̄ə a tswè a mb̄èè ñikw̄e yu n̄i mà'à.

²⁰ Bo fe'è ñgh̄e ñtiḡə nswon̄ə n̄i ñtoo ȳi ñsiḡin̄ə ya a idiḡə tsim̄; Mmà'àmbi a fa'à bo bo ñgh̄ir̄ə n̄i ñl̄ens̄ə tá b̄è zi m̄ə bo le s̄i swon̄ a ts̄i'î ànn̄u ñiñk̄on̄ə. Amen.

Ntoo yi Nsiginè yii LUKAS à le ηjwà'anè aà

NJ'I'INNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A anwà'anè yú aa a le ηjwà'anə Lukas, mə à le mbə docta aà. Kaa à le ηjwà'a ηù yi mò'ò a titii ngəntoo Kristo jya bə, kaa ηki'i ηù baYuda ki mbə. A le mbə ηù àkòrə Paul, Paul a kɛ nanşə ηkəŋə yi, bo yu karə ηghɛɛ ni a nitəə a idigə ji ghà'atə (ɛfà'a 16.10-17; 20.5-15; 21.1-18; 27.1-28).

Lukas à swòŋ mə yu ηjwà'anə aa a mbo Theophilus tá tá à nanşə nzi annù nɛkəŋ yii mə bi di'i ghu mbo, bo bi àjàŋə mə innù ma jú i le mfɛ'è aà. Annù nɛkəŋ ma yú a bə ntoo yi n̄siginè ya nlon̄ Yesu Kristo, yii mə Azwí Nwí a le ntso'ò yi mə tá à zi nswonə ntoo ma yú a mbò ηgəŋəfufumə, ηkɛ'ɛnə ajàŋə mə Nwí à ka yweensə bə aà (4.18-19). Lukas a di'i n̄ àjàŋə mə annù ηgəŋəmfufumə, à yi bə bi kəgə, bo bi à yi bə bi bə, a le nanşə ntswe a nu Yesu aà. Yesu à le ntwon̄ Mateo ηkəŋkwɛrə bitax, n̄swon̄ mə kaa yu le ηjwà'a aa a ntwon̄ bə bii annù yaa a tsinə aa zi, yu le mbəŋnè n̄zi aa a twon̄ ηgəŋghirə innù ji b̄i (5.32); n̄twon̄ə a Zacchaeus aa nlon̄ mə yu le n̄zi aa n̄lò'ò bə bii mə bi bwe aa, i yweensə waa (19.10). Ngən múŋgwà'à wa mə à le mbwe aa, i di'i n̄ ìbòŋ Nwí bo bi ηko m̄l̄ŋŋə Taà yi'inè a mbo b̄ò'ò bi (15.11-32).

Lukas à di'i tsi' à annù n̄ŋkəŋ mə ntoo yi n̄siginè ya kaa i si aa tsi'i a mbo baYuda tswé. I tswé aa a mbò m̄bi n̄tsimə, m̄bə "ηkà'á...a mbo bə bi atoo d̄anə" (2.32). Yesu à zi aa a ηghirə "tá mu ηù n̄tsim à yə ajàŋ mə Nwí a yweensə bə aà" (3.6).

Lukas a kɛ n̄di'i abwarə b̄ŋgyɛ a nsi mi'i Yesu; ηghaa nlon̄ə Mary n̄dè yi, Elizabeth, Martha bo Mary, bisubika' à bi (10.38-40), b̄ŋgyɛ bi ghà'atə bii mə bi le si kwɛtə n̄i, n̄fa'a ghu mbo aà (8.2-3). N̄ki n̄di'i ajàŋə mə Yesu à le mbəŋkə yi ηghaa a mbo b̄ŋgyɛ bya bii mə bi le si yə'ə n̄yon̄ə n̄i a m̄n̄ji Golgotha aà (23.27). B̄ŋgyɛ bi ghà'atə le si yon̄ə Yesu, n̄loginə a Galilea, n̄tswe bo bo a Yerusalem, n̄təə nyə ajàŋə mə bi le si kwèentə yi aa (23.40), bo bi àdigə yii bi le ntwin̄ə yi ghu aà (23.55-56), n̄yi mfòò ηghɛɛ nyə mə Yesu à ywèenə m̄ə ni n̄wò (24.1-80) n̄tigə ηghɛɛ nswon̄ a bó ηgəŋyogənnù ji jya n̄ghúm n̄tsò mò'ò (24.9-10).

Lukas à nanşə ηkwèè f̄mfaa a n̄i annù n̄tsa'atə Nwí (3.21; 5.16; 6.12; 11.1; 22.32; 23.34,46). Ka mə Yesu à le mbə Mu Nwí aa, à le si l̄gə n̄i noò n̄tsa'atə n̄i Nwí ghu tá zi annù yii mə Taà yi a l̄ò'ò aa, i k̄i kwɛrə m̄itsyɛ bo bi m̄idà' à a mfà'a ifà'á yi ghu. Bi'inə yə mə, m̄b̄on̄ tá à tso'ò ηgəŋntoo ji jya a titii ηgəŋyogənnù ji ji ghà'atə, a le ηghèè n̄le ηka n̄tsa'atə Nwí àbèè fu'ù (6.12).

Lukas a gh̄rə bi yə nidorə n̄i mə n̄too yi n̄siginè n̄lon̄ə Yesu Kristo i zi ni nu aà, n̄loginə a ni ikòò baangel wa a noò yii bi jwe yi aa (2.14) ηghɛɛ nywe'e a noò yii mə Yesu à m̄ansə ifà'á yi n̄tigə ηko'ò ηghɛɛ ni a aburə fu a mb̄ɛ Ta aà. Ngəŋyogənnù ji i "t̄igə ηgha'asə n̄i, n̄ti waa i luu ni n̄idorə, bo t̄igə m̄bu m̄bi waa fu a Yerusalem. N̄tigə n̄tswe ni a ndama'anwí a ηgəŋ b̄inòò bitsim, ηgha'asə n̄i Nwí." (24.52-53).

Bi yatə àŋwà'anè yú aa laà:

1. N̄ji'i annù àŋwà'anè yú 1.1-4
2. Ajàŋ mə bi le n̄jwe Yesu bo bi Jon̄ Ngəŋm̄urə b̄ə ηki bo bi n̄ò'ò yii bo le mburə bóŋkhə aà 1.5—2.52
3. Ifà'a Jon̄ Ngəŋm̄urə b̄ə ηki 3.1-20
4. Ajàŋ mə bi le m̄murə Yesu ηki bo ajàŋ mə bi le ηkwà'anè yi aà 3.21—4.13
5. Ifà'a Yesu a Galilea 4.14—9.50
6. Nlò a Galilea ηko'ò ηghɛɛ ni a Yerusalem 9.51-19.27
7. N̄gyà yi n̄lwí'n̄ŋŋi a Yerusalem bo bi maa mb̄ɛ àla'a 19.28—23.56
8. Ajàŋ mə Mma'ambi à le nyweenə ni n̄wò, n̄di'i ìb̄inù yi a mbo bə n̄tigə ηko'ò ηghɛɛ a aburə aà 24.1-53

Innù n̄tsyambii

¹ Taà Theophilus, bə bi ghà'atə bi gaansə m̄it̄i myaa a ηjwà'anə innù jii mə i le mfɛ'è a titii bi'i aà.

² Bo ηjwà'anə aa ajàŋ mə bə bii mə bi le nyə innù ma jú n̄loginə a noò n̄l̄ḡinə n̄k̄i n̄scensə n̄i n̄too ya aa, bi swon̄ a mbo bi'i aà.

³ Ajànjə mə a bə laa aa, Taà, mə nànjəsə mə ñlogə noò ñyogə innù ma jù mbe'enə a ləgìnə, ñwa'atə mə a ku'unə mə tá mə nànjəsə ntsisə ñjwa'anə ajànjə mə innù ma jù i le mfè'è aa a mbo wò.

⁴ Mə ghìrè mùu ajànjə aa mə tá ò nànjəsə nzi annù ñikonj yii mə a tswe ghu nlonj ngònj innù tsim jii bi swonj a mbo wò aà.

Ajànjə yii mə bi le ñkè'è nə annù ñlonj ñga a Jon Ñgànjmùrə bə a ñkì aà

⁵ Nòò yii mə Herod à le mbə mfo a ala'a Yudea, ñgànjmà'a Nwì yì mò'ò à le ntswe ghu, mfe'è aa a titii àkhìrè bə bii mə bi le si fà'à bo bi bə bi ñgànjmà'a Nwì Abija aà, ìkùm ñgwé yì i le mbə Elizabeth, ñkì mfe'è aa a ñgwé'è Aaron ñgànjmà'a Nwì wa.

⁶ Akòrè nizi yaa bo bitsim a le ntsinə a nsi mi'i Mmà'àmbi, kaa bo wa'à nì àlò'ò tswé ñlonj mə bo le si lèè bìnònjəsə bi Nwì ñkii nyu'unə nì ñdìf'ì jì tsi'ì tsimə.

⁷ La kaa bo le ñwa'à nì mu bənjə tswé nlonj mə Elizabeth à le mbə afirə, bo kì ñtigə bilwèn aà.

⁸ A leè mbə a njwi yì mò'ò, a bə ñjwi yii mə ñgànjmà'a Nwì Abija i tswé nì mfa'a a mùm ñdámà'anwì, Zechariah a ká mfa'a ifà'à yì a mùm ñdámà'anwì,

⁹ ñyonjə nì nònjəsə ñgànjmà'a Nwì maa noò, bi le mmà'a ìbirè ñtsò'ò yì mə tá à tso alùmtə a nìkèntə nì mò'ò nì mà'a Nwì. A tigə ñkkuu ñghèe a mùm ñdámà'anwì.

¹⁰ Nnòò bə bitsim bii le ntswe a abee aa bi le si tsà'atə Nwì maa noò yii mə à le mbə noò ntòò alùmtə aà.

¹¹ Angel Mmà'àmbi à le ñwì'ìkə mfe'è ghu nsi, ntəə a mbèè àbò amà'a nìkèntə nì mò'ò nì alùmtə nyà.

¹² Nòò yii mə à le nyə angel wa aa, mibé mi le nsyənə, nìbo'ò tswá yì.

¹³ Angel wa a swonj ghu mbo mə, "Tsuu bo'ò mbá Zechariah. Wa Nwìngònj à yù'ù mə atsà'atə yò. Ñgwé mbə Elizabeth à ka jwe mumbənjə tá ò tswé ìkùm yì nì Jon.

¹⁴ A ka yì bə annù ñdòrə a mbo wò tá nú yò i nànjəsə mbonj, bə bì ghà'atə kii ndoritə nlonj mə bi jwe yì aà.

¹⁵ Nlonj mə à ka yì bə ñj yì ñwé a nsi mi'i Mmà'àmbi, kaa wa'à mül'ù ka nno, kə mì bònə kə mì tii.

Azwì Nwì a ka yì lwensə yì loginə a ato'o ñdè yì.

¹⁶ A ka yì ghìrè tá baIsrael bì ghà'atə tá bì bú mbii fu a mbo Mmà'àmbi Nwìngònj wàà.

¹⁷ A ka yì tsyá a mbii Mmà'àmbi nì ázwì ñtoò Nwì Elijah bo bì midà'à mi.

A ka yì bòonsə bità bo bì boò,

i bənjə ñgànjatii atu tá bo tswé nì mitsyè tsó bii innù jyaa i tsinə aà.

A ka yì tanjə bə tá bì ku'unə a mbò Mmà'àmbi."

¹⁸ Zechariah a betə Angel wa mə, "Mə ka zi aa mə akə mə ma yù annù a ka fè'è aa ε? Nlonj mə mə tigə ñlwèn ñj, ñgwé ghà a kì ñlwèn lwen aa ε?"

¹⁹ Angel wa a kwi'i ghu mbo mə, "Mə nì Gabriel yii mə a təə nì a nsi mi'i Nwì, yu wa yii mə a too gha mə tá mə zi ñkè'è nə ntoo yì ñsginè ma yù a mbo wò aà.

²⁰ Lá, tsó mə kaa ò si ntoo yì ñsginè yù mə i ka yì fè'è nì noò yii mə à kù'unə aa bii aa, kaa ò ka wa'à bù ñghaa. O ka ghèe nì tìghàà i ywe'e wa noò yii mə innù ma jù i ka yì fè'è laa aà."

²¹ Bə bya mə bi le ntəə a abee aa, bi le nyu'utə Zechariah kì kanj ntigə ñwa'a nì mə a ghìrè akə a tigə ñtigə a mùm ñdámà'anwì ñtigə aa ε?

²² Nòò yii mə à le mfe'è aa, kaa à le ñkì'ì a ñghàa a mbo bo bú ñzi. Bo tigə ñzi mə ñjèè təə təə i le yì wa mùm ñdámà'anwì. A le ntigə nseensə waa nì mbo, ñtigə ntswe nì tìghàà.

²³ Nòò yii mə à le mmànjəsə afà'à yì a mùm ñdámà'anwì aa, a tigə ñlo mbii yì a ndugə yu.

²⁴ A tì mə bə nì mù àtii noò, ñgwé yì Elizabeth a tswé nì mù, ñtigə tswé tsi'ì a nda mə bì tsuu yì ló yə atu bisànj bintaà.

²⁵ Ntigə nswonj nì mə, "Mmà'àmbi à lèntə mə ñghìrə ma yù annù a nu mə aa, a mfi'ì ñdirə atu a atu mə a titii bə."

Ajànjə yii mə bi le ñkè'è nə a mbo Maryə mə à ka jwe Yesu aà.

²⁶ Bisànj bì le ntsyá bì nto'o ajànjə yii mə Elizabeth à le ntswe nì mu aà, Nwì a too angel Gabriel a njò'ò àla'a Nazareth a ala'a Galilea.

²⁷ A le ntswe nì ñkii a mbo mungòò mánjyè yii mə ñj yì mò'ò yii mə ìkùm yì i le mbə Joseph, ñlo a atsə Mfo David aa, à le ñkosə. Ìkùm mungòò mánjyè ma ghù i le mbə aa Maryə.

²⁸ Angel wa à le nzi ghu mbo nswonj mə: "Mə tsà'atə ghó! Mmà'àmbi à tswé bu yu, à kì mə ñnìnj mboonə yì ñwé a nu wò."

29 Mary à le mbo'c tsi'i ànnù nîhkon a ajàn yîi mæ à le nyu'u ànnù ya mæ angel wa à le nswon aà, n̄tigwê ñwa'a ni mæ ma yû mbuu atsà'atø a di'i aa àkè le.

30 Angel wa a swon ghu mbo mæ: "Tsuu bo'c mbâ Mary, wa ìbòñ Nwîngòñ ì tswe a mbo wò.

31 O ka tswe ni mu i jwe múmbâñnè i tswé ikúm yi ni Yesu.

32 A ka yî bə ñù yî ñwé tá bì ka twonə nii ni Mu Nwîngòñ Ako'òntsirə. Yaweh Nwîngòñ à ka yî ghîrè yî nî mfò tsi'i tsó ta bì taà yî David.

33 A ka yî bə Mfò a ñgwé'ε Jacob, i lwi'i nîhkon, kaa tá ànnù nifó yî tá wa'à nî ñlwi'i tswé."

34 Mary a betø angel wa mæ: "Mò bürø ni múngòò màngyè, kaa mæ leè ñwa'a ñúmbâñnè zi, mbø ma yû ànnù a fe'è aa mæ akè le?"

35 Angel wa a kwi'i ghu mbo mæ, "Wa Azwî Nwî a ka kusø gho

tá àdà'a Ako'òntsirə tá à kuu a nu wò.

Ma múu ajàn, mu wa mæ ø ka jwe aa, wa yîi mæ à làa màñsè aa, bì ka yî tigè twonə yi ni Mu Nwî.

36 Wa'atø ñù ñgwé'è ghùù, Elizabeth. Bì swonə ni mæ kaa mbə a wa'a boo jwé. La tsítson, yumbon à tswé mæ ni mu a ni bisàn bì nto'o, ka mæ à lwèn mæ si'i si'i aà.

37 Kaa ànnù yî tsu si ghu tswé mæ mbø Nwî a wa'à ghîrè."

38 Mary a kwi'i mæ, "Yô, mæ laa mbø abù'u Mmà'àmbî, tá a fe'ε a nu mæ wa ajàn mæ ø swonə aà." Angel wa a tigè mma'atø yi ñghεε yi.

Ajàn mæ Mary, à le ñghè a ñghantø Elizabeth aà

39 Tsi'i maa noø Mary a burø n̄tan̄tə njoø ji mma'atø ñghèè a njo'ò àla'à yî mò'c yîi mæ à le ntswe a atu nta'a a Yudea tæ.

40 A ghèè mæ aa, ñghèè ñkuu a nda Zechariah ntsa'atø Elizabeth.

41 Mary à yù'ù mæ atsà'atø Elizabeth aa, mu wa a litè ñnan ghu nìbùm, Azwî Nwî a lwensø Elizabeth

42 a tɔñnè ñswon mæ, "Nwî à n̄ñsø n̄n̄ñ mbɔɔnə a nu wò a titi b̄angyè, n̄bɔɔnə i kî ñtswe a nu mu wa yîi mæ ø ka jwe aà!

43 Ma yû ànnù yî wè, ajàn mæ ndè bì Mmà'àmbî ghà à zi ñghantø gha aa, a fe'ε a nu mæ aa a ya aa ε?

44 Nlon mæ ajàn mæ mæ ghîrè nyu'u atsà'atø yo aa, mu ghù a nìbùm m1ə à ghîrè nlitè nnan ni n̄dorè.

45 Mbɔɔnə a nu wò mbâ màngyè, yîi ø le mbii mæ ànnù ya yîi mæ Mmà'àmbî à le nswon a mbo wò aa, mæ a ka fe'è tsi'i maa ajàn aà."

Ikòò yîi mæ Mary à le nyøø aà

46 Mary a swon mæ,

"Bii nú gha tsim i gha'asø Mmà'àmbî;

47 n̄t̄ti gha i doritø nlon Nwîngòñ ñḡañnyweensø gha

48 ñlon mæ à wà'atø mæ gha, abù'ú yi yîi mæ à ni t̄ikúm aà.

Nlon mæ, ñloginø tsítson, bè bitsim ka tigè twon ñi gha ni ñù yîi mbɔɔnə ì tswe ghu nu aà,

49 ñlon innù jî wè jîi mæ Mmà'àmbî yîi à n̄ Nt̄ti aa à ghîrə a nu mæ aà, ikúm yi i laa màñsə aà.

50 A ko m̄l̄ññnè bè b̄ii mæ bì bo'c n̄ii aa miwaa miwaa.

51 A n̄asø mæ ñikwεε ñdi'i ada'a yi, ñsεensø ñḡaññee nu bo bì innù j̄ii mæ bo mòòntø a múm n̄t̄ti bo aà.

52 A sigisø mæ bifó bì wè a ìbèrø bo, ññentø bit̄ikúmè.

53 A jè'è mæ ñḡaññj̄i, ñlwensø waa ñi ñjoo j̄i siginè, n̄b̄aññə mfurø b̄é b̄ii mæ bì tswe ñi ñjoo aa bì kwεεñkè ñi àbo ñε'ε.

54 A zi mæ a ñkwetø ñḡaññàfà'á yi Israel, ñwa'atø ñko m̄l̄ññnè yîi mæ à le kà à ñlon ñgaà yàà

55 ñswon a mbo bitaà bi'inè, a mbo Abraham bo bì ñgwé'è yî, ñlwi'i n̄ñkonè."

56 Mary à le ntswe bo Elizabeth bisàn bì tarø mbu mbii yi fu.

Ajàn mæ bì le ñjwe a Jon ñḡañmürø bè a ñkî aà

57 Noø ñjwe Elizabeth à le ñkù'ù, a jwe múmbâñnè.

58 ñḡañmbèε ndugø jyaa ñi ñgwé'è yàà bì le nyu'u ànnù yî wè yîi mæ Nwîngòñ à le ñghîrè ghu nu aa, bo bo bitsim tigè ñdoritø.

⁵⁹ A bè mē nī ñjwi ji nifwaa aa, bi zī a ñjètē mu wa, ñlōō mē bi tswé ikúm yi ni Zechariah, ni yī taà yī,

⁶⁰ lā ñdè yī a tuu tsi'ī nētì, ñswonj mē, “Ñganj, ikúm yi a ni Jon.”

⁶¹ Bē bya swonj ghu mbo mē, “kaa ñu tsu a ñgwè'ē bù kaa à sī nī ikúm ma ghú tswé.”

⁶² Bo tigè ñghaa a mbo Zechariah nī mbò mbetē yi mē à kōj mē bi tswē ikum mu wa nī wò aa ē?

⁶³ Zechariah à le mbetē taafèrè ñjwa'anē ghu mē, “Ikúm yi a ni Jon.” Annù a le ñgha'a waa bo bitsimè.

⁶⁴ Tsi'ī maa noò, ñtsù Zechariah i ña'anē, àlèè yi a fèèñkè, à bù ñka ñghaa fu, ntigè ñgha'asè Nwí.

⁶⁵ Nìbò'ò le ntswa bambèè ñdùgè bi bya, ñgàn ya i sèèñè fya ala'a nta'a Yudea tsi'ī tsimè.

⁶⁶ Nù ñtsim yī mē à le nyu'u ñgàn ya aa, a le si mòòntè atù yi ghu ntigè mbetē ni mē, “Mu mà ghú à ka yī bē aa àkè aa ē?” Nloj mē a le nlaa mē àdà'a Mmà'àmbi a le ntswe ghu nù.

Ntoo yīi mē Zechariah à le ñkè'èñè àà

⁶⁷ Azwí Nwí a le nlwensè Zechariah ta bi Jon, a tigè ñswonj nī ñtoò Nwí mē,

⁶⁸ “Tà bi'inè ka ñgha'asè a Mmà'àmbi Nwíngòj balsrael,

nloj mē à zī mē ñkwetè bē bi, ntsu'u atù yaa.

⁶⁹ A f'isè mē a Nğanywèensè bè yīi mē à tì aa a mbo bi'inè,

a bē ñu àtsè ngàñàfà'á yi David

⁷⁰ tsi'ī àjàj yīi à le ñkà'à ñtsya a nñim ngàñntoò ji jīi laa aa a ñgu'u,

⁷¹ mē yu ka yī yweensè yī'inè a mbò ñgàñkìbàà jī'inè,

i kwerè yī'inè a mbo bè bii mē bi naa yī'inè aà,

⁷² i dī'i ibòjè yī yīi mē à le ñkà'à a mbo bità bi bitàà bi'inè aà,

i kii wa'atè a akaà yī yī làà yá,

⁷³ là'a akaà ya mē à le ñwàrè bo taà yī'inè Abraham aà.

⁷⁴ A le ñkà'à mē yu ka kwerè yī'inè a mbo ñgàñkìbàà jī'inè,

tà bi'inè tigè mfa'a ghu mbo kaa wa'à bò'ò,

⁷⁵ ni mánjī yīi à laa mmanjè ñki ntsinè a nsi mi'i yu a ni noò yī'inè ntsim faa atu nsyè.

⁷⁶ Wò, mú ghà, bi ka yī tigè twonj nī ghò ni ngàñntoò Nwíngòj Akò'òntsirè.

Nloj mē ò ka yī ghèe a mbii Mmà'àmbi, a nnanjè mánjī yī.

⁷⁷ F' tigè ghìrè tà bè bi zī mē bo ka yī yweenè aa

mē mbè bi li'inè ifansè innù jyaa,

⁷⁸ i tsyà aa a nñim ñko mliñnè Nwíngòj yī'inè,

a àjàj mē àbèè a ka yī ló a aburè i fu'u sigè a nu bi'inè,

⁷⁹ a mfa ñkà'à a mbo bè bii mē bi tswè a múm mfi idigè,

a adigè àlilòjè niwo aa,

i ki tsisè mikòrè mi'inè tà mī ka ntèè ni mánjī mbòonè.”

⁸⁰ Mu wa à le ñkwe, ntii a múm Azwí Nwí, ñtswe ni a nta'a miwèè miwèè, ñywe'e a noò yīi mē bi le ndi'ì yi a mbo balsrael aà.

2

Annù àjàj yīi mē bi le ñjwe Yesu aà

(Mt. 1.18-25)

¹ A bē maa noò Mfò Kaisa Augustus a swonj mē tà bi sèj bē tsi'ī bi tsim a itoo itoo jii mē baRoma bi le si bu'utè aà.

² Nòò wa mē ànnù sèj bè ma yú yīi mē a le mbè yī ntsyàmbii a le mfe'è aa, Kwirinius à le mbè Gúmnàà a mbù'u Syria.

³ Nù ñtsim à le ntigè ñghèe mē yu ñwà'ànè ikúm yi a níkurè bo.

⁴ Joseph à le nlo a ñjò'ò ala'à Nasareth yīi ì le ntswe a Galilea aa, ñki ñko'ò ñghèe níkurè ni Bethelèhem nū mē ni le ntswe a ala'a Yudea aa, a bē àdigè yīi mē bi le ñjwe Mfò David ghu aà. Joseph à le ñghèè ghu aa nloj mē à le mbè ñu àtsè David aà.

⁵ A le ñghèè ghu mē yu ghèe ñwà'ànè ikúm yi bo yī Mary yīi mē à le ñkosè nī ñgwè yī aà. Mary à le ntswe ni mú.

⁶ Àjàj mē bo le ntswe a Bethelèhem aa, a tsigè mu wá;

⁷ ñjwe mú yī yī ñtsyàmbii yī mbàñnè, ñlìmtè yi nī ibà'a itsè'è, ñncojè yi nī àkhì miji naà nloj mē kaa àdigè a le ñjwa'à a mbo bo wa ndá bigì tswé aà.

Bitsèè bi mbi bo bi baangel

⁸ Bitsèè bi mbi bi mo'ò bi le ntswe maa mbèè àla'a, a atu nta'a, mbe nī mbi jyaa.

⁹ Bo kà mē aa mbe nī nūbī jyaa jya aa, Angel Mmà'ambi a wi'ikè n̄fē'e a nsi mbo. N̄kà'a Mmà'ambi yīi mē i n̄wēēnē tsi'ī n̄wēēnē aa, i ta n̄karisē waa, n̄bō'ō n̄ wē n̄ tswā waa,

¹⁰ la angel wa a swōŋ a mbo bo mē: “N̄i tsuu bō'ō bē, wa mē zī aa n̄ n̄too yī n̄siginē a mbo b̄u, yīi mē i ka zī n̄ n̄dorē n̄ wē a mbo n̄u n̄tsimē.”

¹¹ Bi jwē mē N̄gānywēēnsē ghūū, mē n̄i Kristo Mmà'ambī aa, a itugē mbi sīi, a n̄ikurē Mfō David.

¹² Alēnsē yīi mē a ka d̄i'ā a mbo b̄u aa, a bē mē, n̄i ka gheē yē mu yī m̄bōrē tā b̄i limtē yi n̄i ibā'a itsē'ē, n̄n̄i yī n̄i ākh̄i m̄iji naā.”

¹³ A ghēē ki m̄ānsē, n̄tsūntō baangel yī wē b̄i lō a aburē n̄sigē, n̄yōē n̄i ikōō n̄gha'asē n̄i Nwī ghu, n̄swōŋē n̄i mē,

¹⁴ “N̄igha'a a mbo Nwīŋgōŋ yīi mē à tswē a aburē n̄kō'ō n̄tsirē aā,
m̄bōōnē a mbo bē fāa n̄syē b̄i mē Nwīŋgōŋ a doritē n̄lōŋ n̄gaa yāā aā.”

¹⁵ Nōō wa mē baangel bya b̄i le mbū m̄ma'atē waa n̄kō'ō n̄ghēē a aburē aa, b̄itsēē b̄i mbi bya b̄i tigē n̄ghaa bo n̄i bo mē, “N̄i gh̄irē b̄i'inē gheē a Yerusalem, n̄ghēē nyō annū yīi mē a fē'e ghu, Mmà'ambi a ke'enē a mbo b̄i'inē aā.”

¹⁶ Bo le n̄tswa'atē n̄ghēē nyō Mary n̄i Joseph n̄i mu wa a n̄ōŋ a akh̄i m̄iji naā.

¹⁷ B̄itsēē b̄i mbi bya b̄i yē mu wa n̄kē'enē a mbo bo ajāŋ yīi mē baangel bya b̄i le n̄swōŋ n̄lōŋ mu wa aā.

¹⁸ N̄gōŋ bē b̄itsim b̄i mē b̄i le nyu'u aa, b̄i le nyērē annū ya mē b̄itsēē b̄i mbi bya b̄i le n̄swōŋ aā.

¹⁹ Mary à le n̄lōgē innū jyā tsim n̄lōē a n̄t̄i yu n̄tigē m̄mōōntē n̄i àtū yi ghu.

²⁰ B̄itsēē b̄i mbi bya b̄i le mbū n̄lō n̄tigē m̄b̄i n̄ghēē waa, n̄yōē n̄i ikōō n̄gha'asē n̄i Nwī ghu n̄lōŋ annū yīi mē bo le nyu'u n̄ki nyō a boōntē tsi'ī wa ajāŋ yīi mē baangel bya b̄i le n̄swōŋ aā.

Ajāŋ yīi mē b̄i le n̄tswē ikum Yesu aā

²¹ N̄jwī i tsyā mē ji n̄ifwaa, a ajāŋē mē b̄i le n̄jētē yi aa, b̄i tswē ikūm yi n̄i Yesu, ikūm wa mē angel wa le mfa m̄bōŋ tā b̄i tswē n̄i yu a ato'ō aā.

²² Nōō à le n̄kū'ū mē tā taā yi bō n̄dē yi gh̄irē annū n̄sī'ī waa tā bo laa nyōŋē n̄i n̄ōŋsē Moses, bo lōgē Yesu mē tā bo bo kō'ō n̄ghēē a Yerusalem, tā bo gheē n̄d̄i'ā yi a mbō Mmà'ambī,

²³ n̄jōŋ ajāŋ mē a le n̄tswe b̄i n̄wā'anē a n̄i n̄ōŋsē Mmà'ambī aā, “Mfōō àjēē m̄āngyē n̄tsim yīi à n̄i m̄mbāŋnē aa, b̄i n̄tswe n̄i n̄lōē yi n̄i āyārē ayoo a mbō Mmà'ambī.”

²⁴ Bo le n̄ghēē aa ta i k̄i m̄ā'ā Nwī, “n̄i b̄ibuḡirēm̄kkuu b̄i baa bo b̄i b̄itsō'ō b̄i k̄ēgē b̄i baā.” I yōŋē n̄i ajāŋ yīi mē n̄ōŋsē Nwī à le n̄d̄i'ā aā.

²⁵ N̄u yī mō'ō à le n̄tswe a Yerusalem, ikūm yi i bē Simon, a bē n̄u yīi mē m̄innū mi le n̄tsinē, a k̄i bō'ō n̄i Nwī. Azwī Nwī a tswē ghu nu, a yu'utē n̄i noō yīi mē Nwīŋgōŋ à ka yī lē'otē m̄int̄i m̄i b̄alsraēl aā.

²⁶ Le bōŋ Azwī Nwī a lēē n̄d̄i'ā ghu mbo mē à ka yī yē Ayo'ō Nwī Mmà'ambi wa i bōŋ kwo.

²⁷ Azwī Nwī a le tintē yi mē tā à zi a ndāmā'anwī maa n̄jwi mē b̄i le n̄zī n̄i mu wa aā. Ta b̄i Yesu n̄i n̄dē yī b̄i zī mē n̄i ghu a n̄lwsēē n̄ōŋsē aa

²⁸ a n̄ēē yi n̄tugitē a mbo yu, n̄gha'asē Nwī n̄swōŋ mē,

²⁹ “Mmà'ambī, m̄ā'atē tā ābū'ū yō tā à gheē n̄i m̄bōōnē nyōŋē n̄i n̄ghāa nō;

³⁰ n̄lōŋ mē m̄i'ī ma mi yē mē ānnū nyweensē bē,

³¹ yīi mē ò tāntē mē n̄lōē a n̄si m̄i'ī bē b̄itsimē aā,

³² a bē n̄kà'ā a n̄ka n̄d̄i'ā m̄ānjī ghō a mbo bē b̄i itoo dāŋ,
i zī n̄i n̄igha'a a mbo bē bo b̄alsraēl aā.”

³³ Taā yī bō n̄dē yī b̄i le nyērē n̄lōŋ annū yīi mē b̄i le n̄swōŋ m̄b̄i'ī n̄gaa yī aā.

³⁴ Simon a tigē n̄n̄i m̄bōōnē a nu bo n̄swōŋ a mbo Mary, n̄dē yī, mē,
“Mu ghulā à ka yī gh̄irē tā bē b̄i ghā'atē wo, i ki n̄jētē b̄i ghā'atē a ala'a b̄alsraēl. A ka yī bē alēnsē yīi mē bē ka yī tigē n̄ghāa n̄lōŋ n̄gaa yī, i tuu n̄i ānnū yī,

³⁵ tā m̄unwi n̄tsō tā à ki n̄so n̄t̄i ghō.

Tā innū jii mē bē b̄i ghā'atē m̄ōōntē a m̄ānt̄i bo aa, tā b̄i gh̄irē tā i fē'e n̄lāa.”

³⁶ N̄gāntōō Nwī yī m̄āngyē yī mō'ō à le n̄tswe ghu, ikūm yi i bē Anna, a bē mu Fanuel, yīi mē à le n̄lō a n̄gwē'e Asher aā. A ti bē aa bōŋ à l̄wēn mē. A le n̄yō'ō n̄tswe bō n̄dōō yī tsi'ī ìlōō ji s̄āmbaa a kwō.

³⁷ A tigè ntswe tsò ñkwi'i mǎnggè è ilòò mighum mi nifwaa ñtsò ji ñikwà. Kaa à le ki'ì nni ndámà'anwí mímà'atè, ñgha'asè ní Nwí, ñsì'isè ní ìbìnnú yi ti ji, ntsà'atè ní Nwí a nítugè bo bì a si'inè.

³⁸ A le ñki nzi tsi'í maa bànṭè noò, mfa mbi'ikè a mbo Nwí, ñghaa nlon ñgaa mu wá, a mbo bè bítisim bìi mē bi le si be ni mē tā Nwíngòṅ à tsu'u atu Yerusalem aà.

³⁹ Nòò yíi mē bo le ñghirè innú tsim ñyonè ni nòṅsè Mmà'ambi aa, bo le mbú mbii fu a Galilea, ñghèe a ñkurè bo a Nazareth.

⁴⁰ Mu wa à le ntigè ñkwe, ntswe ni mītī, ñki nluu ni mītsyè; ìbòṅ Nwí i tswè ghu nú.

⁴¹ Taà yí bō ñdè yí le si kò'ò ni a Yerusalem a atú àlòò a atú àlòò a noò ikòò Passa.

⁴² Nòò yíi à le mbè ilòò nighúm ñtsò baa aa, bi logè yi bo bo kò'ò ñghèè ghu tsi'í ajàn yíi bi le si ghìrè aà.

⁴³ Bo mǎnsè mē ikòò wa ñka ñkwèe, mu wa, là'à Yesu, a benè ntswe a ñjim a Yerusalem, kaa taà yí bō ñdè yí wa'à zì.

⁴⁴ Lá bo le si wa'atè ni mē à tswè a tītī bè bìi mē bo bo le si zìnè aà, ntigè ñghèe, ntè nītè ni jwi yí mífùurè; ñlòò yi a mbèe ikà'á jyaa bo bì ñgǎngwè'e jyaa.

⁴⁵ Bo lòò mē yi kaa wa'à yè, mbu mbii fu a Yerusalem a nlòò yí ghu.

⁴⁶ Njwí i tì mē ti tsa'á ji tarè, bi yè yi a ndámà'anwí a tswé a tītī bìdì'ì bi ìnnú, ñyu'utè ni ànnú yíi mē bo le si swon aa, ñki mbetè ní ìbetè a mbo bo.

⁴⁷ Bè bítisim bìi mē bi le nyu'u ànnú yíi mē à le si ghàà aa, bi le nyèrè nlon mītsyè mii mē à le ntswe ni mu aa, bo bì ñkwi'í jii à le si fa aà.

⁴⁸ Nòò yíi mē bi le nyè yi aa, ànnú le ntsyà waa, ñdè yí a swon ghu mbo mē, “Mú ghà, ò ghìrè ni bì'í lálà aa a ya le? Ye ajàn mē ò fa ñgi'í a mbo bì'í taà ghò, bì'í ghàà ñlòò ní ghò aà.”

⁴⁹ A kwi'í a mbo bo mē, “Ni ghìrè ñghaa ñlòò ní gha aa a ya le? Nì sè zì mē a ku'unè a mbo mē mē tā mē tswè a nda Taà ghà aa è?”

⁵⁰ Lá, kaa bo le ñwa'á ñji'í ànnú yíi mē à le si swonè a mbo bo aa naṅsè ñzi.

⁵¹ A le nlò ñyonè waa bo bo sigè ñghèè fu a Nazareth. A tigè ñyu'unè ní waa. Ndè yí à le naṅsè nlèò innú ma jù tsi'í tsim a múm nti'í yu.

⁵² Yesu à le ntigè ñkwe ni mītsyè bo bì àjñè nú, Nwíngòṅ bo bì bè kòṅè ni yi.

3

Ajàn mē Jon Ngàṅmùrè bè a ñki à le si swon annú Nwí aà

(Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

¹ A le mbè ní ilòò jii mē i le nywe'e nighúm ñtsò ñtaà a noò yíi mē Tiberias à le mbè Kaisa aa, Pontius Pilate a bè Gumnaa a Yudea, Herod a sa'á ní Galilea, mumaà yi Philip a sa'á nì Ituria, ni Trachonitis Lysanias a sa'á nì Abilene,

² Annas bo Kaifas bè ñgǎṅmà'a Nwí jì wè; ñghàà ni Nwí ni le nzi a mbo Jon mu Zecharias a nta'a miwèè miwèè,

³ a tigè ñkarè ìbu'ù itòò tsim jii i le ntswe a Jordan aa, ñswonè ni mē tā bè bəṅkè mīntī myaa, ñkwèrè ñki tá bì li'inè ifansènnú jyaa.

⁴ A le si ghìrè ma laà a bè aa ajàn yíi mē bi ñwa'anè a múm àṅwà'ànè ngàṅntòò Nwí Yesiah aa mē,

“Njì ñù i tɔṅnè ni a nta'a miwèè miwèè ñswonè ni mē,

‘Nì naṅsè a mǎnji Mmà'ambi,

ñnaṅsè iyaà jì tā ì tsinè,

⁵ Nwí à ka tsirè idigè miborè ì tsim,

i kii sigisè mīnta'a mī wè bo bì mī kəgè mītsim,

i ghìrè tá idigè jì ñòrikè tsim tá ì tsinè.

I lwensè mibirè mītsim tá mǎnji à laanè.

⁶ Tá mu ñù ntsim tá à yè ajàn mē Nwí a yweensè bè aà.’ ”

⁷ Nnòò bè yí ghà'atè i le si zì a Jordan mē tá Jon à murè waa a ñki. A swon a mbo bo mē, “Bù bɔɔ bi nó, a ghuu aa a wá'asè wò mē tá nì khè alwintɔṅ Nwí yíi mē a zì aa è?”

⁸ Tá nì ka ñkoonè mīntà mii mē mi dī'í mē nì bəṅkè mē mīntī muu mma'atè ìbì ghuu. Ntsuu i kii swonè ni mē, “Taà yí'í à nì aa Abraham'. Mè swon a mbo bù mē Nwí à zì ajàn mē mbè yu bəṅkè ñgò'ò jù i tigè mibè bɔɔ bi Abraham.

⁹ Tsi'í tsitsɔṅ wa bi nòṅsè mē ñjàà ñlòò ní ñwá ití ghu tsi'í mǎngàn! Hí tsim jii mē kaa i si mīntà mī siginè koonè aa, bi ka wá mmà'a a mɔ'ò tá ì khi.”

¹⁰ Nnòò bè wa i betè yi mē, “Bì'í ka tigè ghìrè aa mē akè aa è?”

¹¹ A kwi'í a mbo bo mē, “Nù yíi mē à tswè ni ìtsè'è jì baa aa, tá à fa yí mɔ'ò a mbo ñù yíi mē kaa à sè ní yi tswé aà. Nù yíi à kii ntswe ni mǎji aa, tá à ka nyatè a mbo bè.”

¹² Ngǎŋkwērə tax i lɛ ŋki nzi mə bɪ murə waa a ŋki, n̄betə yi mə, “Ndì'innù, bɪ'í ghìrə yí'í ngaa mə akə lɛ?”

¹³ A kwi'í a mbo bo mə, “Nì ka ŋkwērə tsi'í àyoo yíi n̄ tswɛ n̄ ŋkwērə aa, n̄tsuu kɪ kwērə i tsysà.”

¹⁴ Bìsogyè lɛ ŋki mbetə yi mə, “Ngaa yí'í i bə la aa ɛ? Bɪ'í ka ghìrə mə akə aa ɛ?”

A kwi'í a mbo bo mə, “Nì tsuu njoɔ bə n̄ fìkòrè i kɪ tswɛ kwērə. Ntsuu ibaññennù a atu bə kɪ tswɛɛ, i kwērə n̄ n̄joo jyaa, ŋki mbeentə mə ŋkabə yíi mə bɪ tu ghuu ghu aa i kù'unə.”

¹⁵ Ajàn mə bə bya bɪ lɛ si wa'atə mə ànnù yí wè yí mɔ'ɔ a ka fɛ'è aa, bo bitsim lɛ si tigə mbetə n̄ ìbetə ñlon ngaa Jɔn mə à laà mbə yu mbə Ayɔ'ò Nwí wa aa ɛ?

¹⁶ Jɔn a fá àkwi'í a mbo bo bitsim mə, “Mè murə ghuu aa a ŋki, lá n̄ yí mɔ'ɔ à tswɛ ghu yíi mə a yɔŋə a n̄jim mə, à kò'ɔnə n̄tsyà gha, kaa mə tɛ'è kɪ'í kù'unə mə mbə mè fɛè m̄ŋkìrè mi ntám mi bə. A ka yí kɪ murə ghuu aa a múm Azwí bo bɪ a mum mɔ'ɔ.”

¹⁷ Ayoo nsəgə misàŋ a tswɛ ghu abo, à ka səgə misàŋ mya i tii n̄tsà'a tsim fi'isə i tigə ghotə misàŋ mya a múm àta yu, i b̄añnə tɔɔ n̄tsà'à jya a n̄ mɔ'ɔ yíi mə i khi kaa wa'à m̄mè aa.”

¹⁸ Ma mùu ajàn Jɔn à lɛ si d̄i'itə waa n̄ b̄im̄añjɪ bɪ ghà'atə n̄swonə n̄ ñtoo yí n̄sigìnə ya a mbo bə.

¹⁹ Lá, Jɔn à lɛ ngħàantə Herod yíi à lɛ mbə Gúmnaà aa nlon mə à lɛ ŋkwērə Herodias, ngwé ñd̄im yí, ŋki ngħirə innù jɪ bɪ jɪ ghà'atə jɪ mɔ'ɔ.

²⁰ Herod a ku'úsə mbu ngħirə bə ànnù yí t̄nsə, n̄tswa Jɔn n̄f̄ii a nd̄atsanjə.

Ajàn yíi mə bɪ lɛ mmurə Yesu a ŋki aa

(Mt. 3.13-17; Mk. 1.9-11)

²¹ Nòò yíi mə bɪ lɛ murə bə bitsim a ŋki aa, Yesu à lɛ ŋki nzi bɪ murə yi a ŋki. Bɪ mùrè m̄ə yí a ká n̄tsa'atə Nwí, àbùrè a ŋa'anə.

²² Azwí Nwí a ló a aburə nsigə ntəə ghu atu mbə t̄sɔ bugirəm̄ikuu. N̄jɪ i ló a aburə ngħaa n̄swonə mə, “O n̄ mú ghà yí m̄b̄añnə yíi mə mə k̄ɔŋə aa, mə nan̄sə ndoritə nlonə ghó.”

Ŋk̄añətsə Kristo

(Mt. 1.1-17)

²³ Yesu à lɛ ŋka n̄logìnə ifà'à yí aa bon̄ à bə m̄ə ìlòò mighum mi ntarè, bə wa'atə n̄i mə à n̄i mu Joseph yíi mə

à lɛ mbə mu Heli.

²⁴ A bə mu Matthat,

a bə mu Levi, a bə yí Melchi,

mbə yí Janni, mbə yí Joseph.

²⁵ A k̄i mbə yí Mattias, a bə yí Amos,

mbə yí Nahum, yíi à lɛ mbə mu Esli,

mbə yí Naggai,

²⁶ a bə mu Maaf,

a bə mu Mattathias, mbə mu Semein,

mbə yí Josech, mbə yí Joda,

²⁷ a bə mu Joanan, mbə yí Rhesa

ŋki mbə mu Zerubabel, mbə mu shealtiel,

mbə mu Neri,

²⁸ mbə yí Melchi,

mbə yí Addi, mbə yí Cosan,

mbə yí Elmadam, mbə yí Er,

²⁹ mbə yí Joshua, mbə yí Eliezer,

mbə mu Jorim, mbə mu Matthat

mbə mu Levi,

³⁰ a bə yí Simeon,

mu Yuda, mu Joseph,

mu Jonam, mu Eliakim,

³¹ a bə mu Melea, a bə yí Menna,

a bə yí Mattatha, mbə mu Nathan,

mbə mu David

³² a bə mu Jesse,

mbə mu Obed, mbə mu Boas,

mbə mu Sala, mbə mu Nahshon

³³ mbə mu Amminadab, mbə mu Admin, mbə yí Arni,

mbə yî Hezron, mbə mu Perez,
 mbə mu Yuda
³⁴ mbə mu Yakob,
 mbə mu Isaac, mbə mu Abraham,
 mbə mu Terah, mbə yî Naho,
³⁵ a bə mu Serug, mbə mu Reu,
 mbə mu Peleg, mbə mu Eber,
 ŋki mbə mu shela,
³⁶ mbə mu Cainan,
 mbə mu Arfaxad, mbə mu Shem,
 mbə mu Noah, mbə mu Lamech,
³⁷ a bə mu Methuselah, mbə mu Enoch,
 mbə mu Jard, mbə mu Mahalaleel,
 mbə mu Cainan,
³⁸ a bə mu Enos,
 mbə mu Seth, mbə mu Adam,
 Mbə mu Nwî.

4

Ajàŋ yîi mə Devil à le ŋkwà'ànə Yesu àà
 (Mt. 1.1-11; Mk. 1.12-13)

¹ Yesu a ló wa ŋkí Jordan, Azwî Nwî a luu ghu nu, nlogə yi ntsyasə a nta'a miwèè miwèè

² a tswé ghu mitugə mi njwi mighum mi nikwà, Devil a kwà'ànə yi. A ni ñdùu njwi mà jû, kaa à le ŋwa'a ayodə tsu jî; njwi jya mighum mi nikwà kà maa ntsya, ŋjî i yarəŋ yi.

³ Devil a swonj ghu mbo mə, "Mbə ò bə Mu Nwî, ò swonj a mbó ŋgò'ò yú mə tá ì bəŋ ntigə abaa."

⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "Bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwî mə, 'kaa nù à si ntii tswə nlon aa tsi'i àbaa yuyu bə.' "

⁵ Devil a bú ñlogə yi ŋko'ò ŋghəe ni ghu a ndəŋ, ndi'i itoo tsim jii mə bífò bi mbi bù sa'a aa ghu mbo tsi'i ni mú ñtsirə nòò,

⁶ ñswonj ghu mbo mə, "Mə ka fa ada'a a mbo wò mə tá ò ka mbu'utə itoo mà jû tsi'i tsim tá ì ki ŋka ŋgha'asə nî ghó; ñlonj mə bi fà mə itoo mà jû tsi'i tsim a mbo mə, mə tswé ni midà'à a mfa a mbo nù yîi mə mə kòŋə aà.

⁷ Tsítsòŋ, mbə ò bii mə ò ka mii gha, bəŋ mə ka fa itoo mà jû tá ò tigə mbu'utə."

⁸ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "Bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwî mə,

'Ka mii tsi'i Mmà'àmbi Nwìŋgòŋ ghó,
 ŋkii ŋka mfa'a tsi'i ghu mbo yuyu.' "

⁹ Devil a bú ñlogə Yesu ŋghəe ni ghu a Yerusalem, nte'e yi wa atu nidòò ni ndámà'anwî, ñswonj ghu mbo mə, "Mbə ò bə Mu Nwî, ò tso'onə ñlo fàa atu nda nnàŋə a nsyé;

¹⁰ ñlonj mə bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwî mə,

'Nwî à ka swonj a mbo baangel bi nlonjə gho
 mə tá bi ka mbe ni ghó,'

¹¹ ŋki mbu nswonj mə,

'Bo ka tigə ŋəe gho i tugitə a mbo bo a ndəŋ
 mbì'i ò tumə àkòrə yo a nî ŋgò'ò.' "

¹² Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "Àŋwà'ànə Nwî a swonj mə, "Tsùu a Mmà'àmbi Nwìŋgòŋ ghó kwà'ànə.' "

¹³ Nòò yîi mə Devil à le mənşə a ŋkwà'ànə Yesu aa, à le mmà'àtə yi ŋghəe yi, nywe'e a noò yîi mə à le mbù ntswe nî àbwarə yî dən aà.

Ajàŋ yîi mə Yesu à le nloginə afà'à yi a Galilea aà
 (Mt. 4.12-17; Mk. 1.14-15)

¹⁴ Yesu a mà'àtə mbu mbii fu a Galilea, nluu ni midà'à mi Azwî Nwî. Ngàn ñlonj ŋgaa yî i gheè nî idigə tsim jii mə i le ŋkarisə Galilea aà.

¹⁵ Yesu a gheè nî mbii ntigə ndi'i nî ànnù Nwî a ndàŋghòtə baYuda, bə bitsim bi gha'asə nii.

Ajàŋ yîi mə bi le ntuu Yesu a Nazareth aà
 (Mt. 13.53-58; Mk. 6.1-6)

¹⁶ Yesu a gheè a Nazareth a adigè yii mæ à le ñkwe ghu aà; à ghèè mæ aa ñkuu a ndâghôtè a ajàn yii mæ à le si gha'asè ñghirè a ñjwîñgôn aà, mbiinè ntø a ndøn a ntwon ñighàà ni Nwî,

¹⁷ bi fá ñjwà'ànè ñgànntoò Nwî Yesaiah ghu mbo, a ña'à ñjwà'ànè ya, nyø adigè ya yii mæ bi le ñjwà'ànè ghu mæ,

¹⁸ "Azwî Mmà'ambi a tswe a nu mæ,

ñlonj mæ à tsò'ò gha mæ mæ mæ ka nswonj ntoo yî ñsiginè a mbò ñgànñefum.

A tóo gha mæ tá mæ kè'èné a mbo ñgànñetsanj mæ bi ka fi'isè waa,

i kii swonj a mbo bifè'èné mæ tá bi ka nyø idigè.

Bè bii mæ bi ni' i nî waa laa bi ka kentè a ni' i bo,

¹⁹ i kii kè'èné a mbo bè mæ nõò yii mæ Mmà'ambi à ka ghirè ìbòn a nu bo aà à kù'ù mæ."

²⁰ A màñsè mæ aa, ñkusè ñjwà'ànè ya mfa fu a mbo ñgànñafà' à ndânghotè wá, ñtigè ntswe a nsyè. Mi' i mi bè bitsim wa nda mi bønjà ñtigè nlii nii.

²¹ A lògànè ñtigè nswonj a mbo bo mæ, "Si, annu yii mæ bi ñjwa'anè fàa adigè ñjwà'ànè aa, a fè'è mæ mboontè ni yu'ù."

²² Bè bitsim bi le si tigè nswonj innu jî siginè ñlonj ñgaà yî. Ñkii yerè ni mighàà mi mbocøn mii mæ le si fè'è ghu ntsu aà; ñtigè nswonj ni mæ, "A si tsi' i mu Joseph wa à ghuà bø aa è?"

²³ Yesu a swonj a mbo bo mæ, " Mè zi mæ ni ka swonj ñighàà ni nãnaa nuà a mbo mæ, 'Dokta, tsu' u ìbiinù ghò; i ghèè ni mbii swonj mæ tá mæ kè ñghirè innu jî yèyerè jii mæ ni kè yu' u mæ mæ kè ghirè a Kapernaum aa, fàa ñikurè bù. "

²⁴ Yesu a gheè ni mbii nswonj mæ, "Tsi' i annu ññkôn, mæ swonj a mbo bù mæ kaa bi si ñgànntoo a ala' a bo bii.

²⁵ La mæ swonj tsi' i annu ññkôn a mbo bù mæ, bîkwi' i bi bânjyè bî ghà' àtè bi le ntswe a ala' a Israel wa noò Elijah, mæ Nwî a le ntsetè aburè atu ìlòò jî tarè ni bisàn bi nto' o, kaa mbøn wa' a loo, mîkwenè yî ñtîi a kuu wa ala' a.

²⁶ Kaa Nwî à le wa' à Elijah a mbo ñu dãn too ntsyatè mánjyè Zarephath yuyu yii mæ à le ntswe a ala' a Sidon, mbè ñkwi' i mánjyè aa.

²⁷ Ñgànñekikwen i le ntswe a ala' a Israel ñgha' a wá noò ñgànntoò Nwî Elisha; a kè mme tsi' i Naaman, ñu baSyria yii mæ bi le ghurè akikwen yî."

²⁸ Bè bitsim bii mæ bi le ntswe wa ndânghotè aa, bi yu' u mæ annu yii mæ Yesu à swonj aa, ñtønè waa i nãñsè ñlwi,

²⁹ bo biinè, ñtîi yî mfe' è ni ghu wa múm ala' a bo, ñlogè yî ñkò' o ñghèè ni ghu a mbèè nta' a yii mæ bi le mboc ala' a ya ghu aà, a adigè yii mæ mbaa i le ntswe ghu aa mæ bi bijnjè yî ghu.

³⁰ La Yesu a bânjè ñtsya a titîi bo ñghèè yî.

*Nù yî mò'ò yii mæ à le ntswe ni àzwî yî bî aà
(Mk. 1.21-28)*

³¹ Yesu a ma' àtè ñsigè ñghèè a Kapernaum, yii mæ à ni ñjò' ò ala' a yî mò'ò a Galilea aà. A bø a ñjwîñgôn a gheè ñka ndi' i nî annu Nwî.

³² Bè yerè a ajàn yii mæ à le si di' i aà, ñlonj mæ ñighàà ni ni le ntswe ni àdà' a.

³³ Nù yî mò'ò à le ntswe wa ndânghotè mæ à le ntswe ni àzwî demon yî bî. A yè mæ Yesu aa, nyø' è tsi' i ni ñjî yî ñtîi, ñswonj mæ,

³⁴ "Ah! Mà' àtè yî' i! O tswe aa ni àkè bi' inè, a Yesu, mu Nazareth? O zi aa a ntá ñgi' i a nu bi' i aa è? Wa mæ zi ñjî yii mæ ò ni ghu aà. O bø aa Yu wa yii mæ à Laa màñsè, ñlo a mbo Nwî aà."

³⁵ La Yesu a wenè yî nswonj mæ, "Kutè ntsù ghò, fè'è ghu nú!" Azwî yî bi ya a ma' a ñjî wa a nsyè a titîi bo, mfe' è ghu nú, la kaa wa' a yî bânjè ñlønse.

³⁶ Bè bitsim bii bi le ntswe wa nda aa, bi yerè ñtigè nswonj bo ni bo mæ, "Aa ajànè mbuu ñighàa akè a yuà aa è? Nlonj mæ à wenè izwi jî bi ni àdà' a bo bi mitîi i fe' èkè."

³⁷ Ñgàn yî i le ñghèè a idigè tsim maa mbù' u àl'à.

*Ajàn yii mæ Yesu à le ñghurè bè bî ghà' àtè aà
(Mt. 8.14-17; Mk. 1.29-34)*

³⁸ Yesu a ma' àtè ñdânghotè ya ñghèè ñkuu a nda Simon. Maa noò nônjè Simon a tswe ni fiba yî ñtîi. Bi twonj yî mæ tá à zi ñkwetè yî.

³⁹ Yesu a zî ñtø wa mbèè ñkùu mánjyè wa, ñwenè fiba wa nswonj mæ tá à ma' atè yî. A swonj mæ ti màñsè aa fiba wa a ma' atè mánjyè wa a burè mbiiinè ñtigè ñlòò miji fa a mbo bo.

⁴⁰ Nòò à kà mē aa ntso, bē bītsim bīi mē bi le ntswe ni ñgàn̄mighòò, jīi mē i le tswe ni mighòò tsi'í ibəŋ ibəŋ aa, bi logè ñzi ni ju a mbo Yesu; a nōŋsè m̀bò mi a atu bo yí m̀ò'ò yí m̀ò'ò, ñghurè waa.

⁴¹ Izwí jī bi i le ñki mfe'è a ato'o bī ghà'atè, ñyè'ənè mē, "O laa mbə Mu Nwí!" Lá Yesu a wenè waa kaa wa' à mà'atè mē tá bo ghaa nloŋ mē izwí jya i le nzi mē Yesu à laa mbə Ayò'ò Nwí wá.

Ajàŋ mē Yesu à le si dī'i annù a ndāŋghòtè àà
(Mk. 1.35-39)

⁴² Abèè a kà mē aa mfu'u Yesu a ma'atè m̀m̄m̄ àla'a ya ñghèè a adigè yīi kaa bē le ñwa' à ghu tswè. Bè bya bi tigè ñlòò n̄i, ñghèè nyè adigè yīi mē à le ntswe ghu aa, kaa wa' à bù mbii mē à ma'atè waa.

⁴³ La Yesu a swonj a mbo bo mē, "Mè tswe ni ñka nsèènsè ntoo yì ñsigànè ñloŋ annù nifò Nwí ya a mikurè mi m̀ò'ò; ñloŋ mē à n̄i ñji'í annù yīi mē bi le ntoo gha fàa mbi ghu aà."

⁴⁴ Maa ajàŋ a tigè ñghèè ntigè nswonjè n̄i annù Nwí a m̀m̄m̄ ndāŋghòtè jīi i le ntswe a Yudea aà.

5

Ajàŋ yīi Yesu à le ntwonj Nğǎŋyègəŋn̄n̄ jī jī ntsyàmb̄i àà
(Mt. 4.18-22; Mk. 1.16-20)

¹ Yesu à le ntèə a mbèè àtsùmè nta'a a Gennesaret, bē tinè ñzi ghu mbèè a nyu'u ñghàà ni Nwí.

² A yè ñkanu'u jī baa i tswe wa aghəŋə ñki jīi mē ñgǎŋnlóm̄bwè jīi i le ntswe ni juu aa, i le mmà'atè mfe'è ñghèè a nsi'í mbunjyá jyaa.

³ Yesu a kuu wa m̀m̄m̄ àkanu'u ya yì m̀ò'ò yīi mē a le mbə yí Simon aa, ñswonj ghu mbo mē tá à tintè nlo ni yu wa aghəŋə ñki ñkuntè ni yu. Yesu a tigè ñtswe wa m̀m̄m̄ àkanu'u ntigè ndi'í n̄i bē bya ghu.

⁴ A màŋsè mē a ndi'í waa laa, ñswonj a mbo Simom mē, "Ghèntè a adigè yì tsòtè m̀ma'a mbunjya yo ya ghu tá ko mbwè."

⁵ Simon a kwí'í ghu mbo mē, "Masa, bī'í ghìrè nzwi nù yí'í n̄itugè kaa tsi'í ñkò àyoo! Lá mbə yīi mē à swonj wò aa, mē ka mà'a mbunjya yá."

⁶ Bo mà' à mē mbunjya ya maa noò aa, mbwè m̄i ghà'atè mi kwo ghu, mbunjyá jyaa jya i tigè ñlòò nàà n̄tèŋkè.

⁷ Bo tigè ñtwonj ñgǎŋakòrè jyaa jīi mē i le ntswe ni àkanu'u jī m̀ò'ò jyaa mē i zi ñkwetè waa. Bo zì bo bo lwensè àkanu'u jya jī baa i luu, ntigè ñlòò ni bē ñsigè ñkonjè a m̀m̄m̄ ñkí.

⁸ Simon Peta, à yè mē ma la, ñkenè a nsi Yesu ñswonj mē, "Lò gho a mbèè mē mbá Mmà'ambí ñloŋ mē mē ni ñù ñghìrè ñnnù jī bī."

⁹ A le nswonj laa nloŋ mē annù kóntsù a le ntswa yì bo bī bē bī m̀ò'ò bya bīi mē bo bo le ntswe aa, ñloŋ ndùu mbwè mya m̄i mē bo le ñko aà.

¹⁰ Ma yú a le ñki mbə annù kóntsù a mbo Jon ni Jems, ñgǎŋakòrè Simon jī m̀ò'ò, bīi mē bi le mbə b̄o b̄i Zebedee aà. Yesu a swonj a mbo Simon mē, "Tsùu ki b̄o'ò b̄é; ñloginè tsits̄onj, ò ka tigè koo aa b̄è."

¹¹ Bo le nswonj ñkanu'u jyaa jya mfe'è sè a nta'a mmà'atè njoò tsim ñtigè nyonjè n̄i Yesu.

Ajàŋ yīi mē Yesu à le ghùrè ñú àkikwen àà
(Mt. 8.1-4; Mk. 1.40-45)

¹² Yesu à kà mē aa ñghèè wa ñjò'ò àla'a ya yì m̀ò'ò, ñù m̀ò'ò a zì, yīi mē nù yì i le nluu n̄i àkikwen aà. A yè mē Yesu aa, ñwò ghu nsi à kuu kuu. Mbu'u mbo ghu mbo nswonj mē, "Mmà'ambí, ò bē kòŋ boŋ, ò ghìrè nù yá i laa."

¹³ Yesu a nàsè àbò yì m̀m̄m̄oontè yì ghu, ñswonj ghu mbo mē, "Mè kòŋé; tá nù yò i laa." Akikwen ya a le ñki mburè ñghensè ñsigè ghu nù.

¹⁴ Yesu a wa'àsè yì mē tá tsuu a mbo ñù l̄ swonjè; lá m̀baŋnè nswonj ghu mbo mē, "Ghèè ndi'í ñbiinù gho a mbo ñgǎŋm̀'anwí. Mfa ayoo mmà'a Nwí yīi mē Moses à le ñlèè aa tá dī'i a mbo bē mē nù yò i laa mē."

¹⁵ Ka mē Yesu à le nswonj ma mùu ajàŋ aa, ñgàn ya i le bàŋnè m̀bu sèènsè sèènsè. Nnòò b̄é i le si tigè nzi a nyu'utè annù yīi mē à le si dī'i aa, bo bī mē tá à ghurè mighòò myaa.

¹⁶ Lá Yesu a ma'atè waa ñghèè a nta'a miwèè miwèè a ntsà'atè Nwí ghu.

Ajàŋ mē Yesu à le ñghùrè mbwenkè àà
(Mt. 9.1-8; Mk. 2.1-12)

17 A bə mə a nɟwi yĩ mò'ɔ, Yesu a kâ ñdĩ'i annù Nwĩ, baPharisai bo bi ñgǎñdĩ'i bìnòɟsə bii mə bi le nlò a mikurə mì tsim a Galilea ni Yudea, bo bi Yerusalem aa, bi tswé ghù. Yesu à le nluu ni màdà'à mi Mmà'àmbi a ñghurə mighòò ghu.

18 Bi tĩ mà tĩ yə bə bí mò'ɔ bi zĩ, m̀bè'e ɱú yĩ mò'ɔ yii mə à le mbwenkə aa ni fikùù. Bo le si lòò mánjĩ yii mə mbə bo tsyá ghu nte'ɛ ɱú ñighòò wa a nsi Yesu.

19 Mbə yii mə ñnòò bə i le ntswe nluu idigə, kaa mánjĩ yii mə mbə bo tsyá ghu a wa'à bə aa, bo le ɱkɔ'ɔ a atu nda, ñsaa ñikàn, ñtsurisə fikuu fya nsigisə nte'ɛ ɱú ñighòò wa a nsi Yesu.

20 Yesu à yè mə ajànə abiiintii yii mə bə bya le ntswe ni yu aa, nswonə mə, "Ñumbáɱnə, wa bi li'ínə mə ifansə innù jò."

21 Ñgǎñdĩ'i bìnòɟsə bo bi baFarisai bo lɔgìnə ñtigə mbetə mə, "Ghuu ɱú mə a ghàa mighàa mbəgítə ní Nwĩ ghu aa à ni wò aa ɛ? Nù tsù à tswé ghu mə mbə a li'ínə ibi bə ñtsyatə Nwĩ aa ɛ?"

22 Yesu a zĩ innù jii mə bo le si betə ní waa bo ni bo aa, ñkwi'i a mbo bo mə, "Ni betə ibetə jú a múm ñtii bù aa a ya?"

23 A laà ñyanɟə aa a nswonə mə, 'Bi li'inə ifansənnù jò,' kə a nswonə mə, 'Biinə ɱka ntəə aa ɛ?'

24 Lá mə ka ghìrə tá nì zì mə Mu Nù a tswé nì àdà'à fàa atu nsyə a nli'inə ifansənnù bə." A ghàa mə laà ñtigə nswonə a mbo mbwènkə wa mə, "Mə swòɱ a mbo wò, biinə, m̀bè'e fikuu fo fya ñghèè gho a nda wò."

25 Mbwènkə wa a kí mburə mbiiinə a nsi bo, m̀bè'e fikuu fya mə à ghìrə nnòɱ ghu aa, ntigə ɱghɛɛ nù a nda yu, ɱgha'asə ní Nwĩ.

26 Annù kontsù a kó waa bitsimə. Bo tigə ñgha'asə ní Nwĩ, ñbɔ'ɔ ni tswá waa, bo tigə ñswonə ni mə, "Bi'ĩ yə innù jì swèrə ñswerə sũ."

*Ajàn yii mə Yesu à le ntwonə Levi àà
(Mt. 9.9-13; Mk. 2.13-17)*

27 Ma yú annù a tsyá mà a kâ m̀fɛ'ɛ nyə ɱú ñkwɛrə bitax yii mə ìkũm yi i le mbə Levi aa, a tswé a nda ɱkwèrə bitax. Yesu a swonə ghu mbo mə, "Zi ɱka nyòɱə nàà."

28 A biinə m̀ma'atə ɱjòò tsim, ɱka yonə nù.

29 Levi a gheè ñghìrə adĩnà yí wè a nda yu a mbo Yesu. Ñgǎñkwɛrə bitax bí ghà'àtə ni bə bi mò'ɔ bi le ɱkĩ nzi ghu bo bo tswé a atu atətə ñjì.

30 BaFarisai bo bi ñgǎñdĩ'i nòɟsə a bo lɔgìnə ɱka nnurəkə nlon ɱgǎñyogənnù Yesu, ñswonə ni mə, "A ghìrə àkə mə tá ò ka ɱjì ɱkii nno bu bi ñgǎñkwɛrə bitax bo bi ñgǎñghìrə innù jì bi aa ɛ?"

31 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Bə bii mə bi tswé bitii aa, kaa bi si docta lɔɔ, a docta aa a lòò tsi'ĩ bə bii mə bi ghòò aa.

32 Kaa mə sè zì aa a ntwonə bə bii mə innù jyaa i tsinə aà, mə bāɱnə nzi aa a ntwonə ɱgǎñghìrə innù jì bi mə tá bo bəɱkə mĩntii myaa."

*Abetə ñlonə annù nsi'isə ibiiinu ti jĩ
(Mt. 9.14-17; Mk. 2.18-22)*

33 BaFarisai bya bi swonə ghu mbo mə, "Ñgǎnyogənnù Jɔn i gha'a si'isə miibii mi nú myaa ti jì ɱkii ntsa'atə ní Nwĩ. Ñgǎnyogənnù baFarisai i kii ñghìrə malá, lá i jo i bāɱnə ñjì ɱkii nno."

34 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Mbə ò ghìrə bə bii mə bi zì a adigə niyo'ɔ aa bi si' i ni ñjì wa noò mə ndoo múɱgen wa à tswé a titii bo aa ɛ?"

35 Nòò a zì mə bi ka lɔgə ndoo múɱgen wa l'òsə tá bo tigə nsi'isə ni miibii mi nú myaa ti jì maà noò."

36 A le ñghèè ní mbii ɱkĩ nswonə ñighàa ní nánnaa a mbo bo: "Kaa ɱú à si asà'a àtsə'ə ní àtsə'ə yí fii sàtə ɱkɛɛ ní yí lwèn ghu; à bə ghìrə maa ajànə bon à sàtə atsə'ə yí fii ya, kaa asà'a atsə'ə yí fii ya bo bi yí lwèn ya kaa wa'à bòontə.

37 Kaa ɱú a wa'à nì m̀lù'ù mí fii kii nlogə nninə ni ɱgùù m̀lù'ù yí ñlwenə; à bə ghìrə ma la bon m̀lù'ù mí fii mya ka bwi ɱgùù ya, i saa, le bon mi kè mé ñta ɱgi'i ní ɱgùù yá.

38 Bi bāɱnə ñninə ni m̀lù'ù mí fii laa a ní ɱgùù m̀lù'ù yí ñfii.

39 Annù yí mò'ɔ a kí mbə mə Kaa ɱú yii mə à no m̀lù'ù mí lwènə aa, kaa à si m̀lù'ù mí fii bù ñlɔɔ; nlonə mə a nswonə ni mə, 'Mi lwèn mya mi bəɱə.' "

6

*Ajàn yii mə bi le mbetə Yesu ní àbetə ñlonə ɱjwĩɱgòɱ àà
(Mt. 12.1-8; Mk. 2.23-28)*

¹ A le mbə a njwĩngɔŋ baYuda, Yesu bo bi ɲgǎnyegɛnnu ji ká ntsya a múm n̄sòò misàn, ɲgǎnyegɛnnu ji i kyá n̄ misàn mya mi mo'ɔ, nnwùgè ɲkura.

² BaFarisai bí mo'ɔ bi betè waa mə, “N̄i ghìrè annu ȳi mə n̄ɔŋsè à si bii mə bi ka ɲghìrè a njwĩngɔŋ aa a ya?”

³ Yesu a kwí'i a mbo bo mə, “N̄i leè ɲwa'á annu ya mə Mfò David a le ɲghìrè a noò ȳi mə ɲj̄i i le nyanɔŋ yi bo bi bè bii mə bo le ntswe aa twon aa ɛ?”

⁴ Ajàn à le ɲkuu a ndánw̄i n̄lɔgè abaa a Nw̄i ya ɲkura ɲki mfa ȳi bè bii mə bo bo le ntswe aa ɛ? L̄á bi'inè zi mə n̄ɔŋsè à di'i mə mbə a kura tsi'ĩ ɲgǎnm̄anw̄i ɲkura abaa ma ȳa!”

⁵ Ntigè nswon a mbo bo mə, “Wa Mu N̄u à ni Mmà'ambi ȳi a asa'a njwĩngɔŋè aà.”

Ajàn ȳi mə Yesu à le ɲghurè ɲu ȳi nikwèè ni le ɲkwo aà

(Mt. 12.9-14; Mk. 3.1-6)

⁶ A bú mbə a njwĩngɔŋ ȳi mò'ɔ, Yesu a kuu a ndánghòtè ɲka ndi'i annu Nw̄i ghu. N̄u ȳi mo'ɔ a tswè ghu mə nikwèè ni n̄ m̄à'à ni le ɲkwo.

⁷ ɲgǎndi'i n̄ɔŋsè bo baFarisai bi lii mə bo ka yè t̄á à ghurè ɲu a njwĩngɔŋ t̄á bo ɲiñ annu ghu n̄ le.

⁸ L̄á à le nzi immòòntè jyaa, ntigè nswon wa mbò àku nikwèè wa mə, “Zi ntè faà.” A kí m̄biinè nzi n̄tè ghu.

⁹ Yesu a tigè mbetè waa mə, “N̄ɔŋsè à laa mbii aa mə mbè bi ɲghìrè aa ibòn a njwĩngɔŋ kè ibi aa ɛ? Mè bi yweensè ɲu kè mə bi zwiè aa ɛ?”

¹⁰ A tigè mbènkè ȳi, ɲlii waa ntsya ɲkarisè, nswon mə, “Sintè abó yò.” A kí ɲghìrè tsi'ĩ maa ajànè. Abó ȳi ya a tiì.

¹¹ Bi yè m̄é laà, m̄ant̄on myaa mi lw̄inè bo tigè ɲghaa bo ni bo ɲwa'a ni mə bo ka ghìrè ni Yesu mə akè le?

Ajàn ȳi mə Yesu à le ntsɔ'ɔ ɲgǎntòò ji nighum n̄tsò baa aà

(Mt. 10.1-4; Mk. 3.13-19)

¹² A bə a n̄i ɲjwi mà jya Yesu a ko'ɔ ɲghèè a atu nta'a a ntsaatè Nw̄i n̄tigè ɲghèè nle a ntsà'atè Nw̄i ntsà'atè.

¹³ Abèè a fù'u mə, a twon ɲgǎnyegɛnnu ji, ntsɔ'ɔ waa nighum n̄tsò baa, ntwonè waa n̄i ɲgǎntòò j̄i.

¹⁴ A le ntwon Simon ȳi mə à le ntswè ikum ȳi ni Peta aa, bo Andrew, mumaà ȳi, ni Jems abò'ɔ Jon, ni Philip bo Batholemiah,

¹⁵ ni Mateo bo bi Thomas, ni Jems ȳi mə à le mbə mu Alfeus, ni Simon ȳi mə bi le si kii ntwonè ni Zealot aa,

¹⁶ a bò'ɔ Judas mu Jems, ni Judas Iscariot, wa ȳi a le mfèè Yesu aà.

Ajàn mə Yesu à le ɲka ndi'i n̄ innu ɲkii ɲghurè ni ɲgǎnmighòò aà

(Mt. 4.23-25)

¹⁷ A tigè n̄sigè bo bo nsigè ntèè a adigè n̄bɔrè, bo bi n̄nòò ɲgǎnyegɛnnu ji n̄i n̄nòò bè ȳi ghà'atè ȳi i le n̄lò a ala'a Yudea bo bi a ala'a Yerusalem tsi'ĩ tsim, bo bi itoo j̄i i le ntswe a aghonè ɲkí Tai bo bi a Sidon aà. Bè ma bú le nzi aa mə bi z̄i a nyu'u annu ȳi à le si swonè aà, mə t̄á à ki ntsu'u mighòò myaa.

¹⁸ A le ɲki mfi'i izw̄i j̄i bi a ito'o bè bii i le si fa ɲgi'i a mbo bo aà.

¹⁹ Nnòò bè bya le si to n̄i a mmòòntè yi nlon mə adà'à a le si fè'è ghu nu ntsu'u n̄i waa.

N̄idorè bó àjèrnè

(Mt. 5.1-12)

²⁰ A ɲentè mi'ĩ mi nlentè ɲgǎnyegɛnnu ji ghu, nswon mə, “Mbɔonè a mbo bù bii mə n̄i fumè aa, nlon mə annu nifò a aburè à n̄i à yuu.

²¹ “Mbɔonè a mbo bù bii mə ɲj̄i i yanè ghuu tsitsòn aa, nlon mə n̄i ka ji i yurè. Mbɔonè a mbo bù bii mə n̄i yè'è tsitsòn aa nlon mə n̄i ka ȳi wyètè aà.

²² “Mbɔonè a mbo bù mə mbè bè ká m̄baa n̄i ghuu, ɲka m̄furè n̄i ghuu, ɲkii mbègite n̄i ghuu, mme'e n̄i m̄ikum muu mə n̄i ni ɲgǎnghìrè innu j̄i bi nlon ɲгаа Mu N̄u aà.

²³ N̄i ka ndoritè n̄litè nnanè ni n̄idorè ni n̄idorè maa ɲj̄w̄i nlon mə m̄its'ɔnè mi afà'à muu a aburè mi gha'à. A n̄i ajàn mə bità bi bitaa buu le si ghìrè a n̄u ɲgǎntoo Nw̄i aà.

²⁴ “L̄á ɲgi'i i tswè a nu bù bya bii n̄i ni ɲgǎnkabè aa, nlon mə n̄i kwèrè m̄é ɲjoo jya j̄i i ghìrè n̄i doritè aà.

²⁵ “ɲgi'i i tswè a nu bù bya bii n̄i ni nyurè aa, nlon mə n̄i ka ȳi tigè ntswe n̄i ɲj̄i.

“ɲgi'i i tswè a nu bù bii mə n̄i wyè tsitsòn aa nlon mə n̄i ka ȳi tigè jèrnè i yè'è.

26 “Ngi'i i tswe a nu bù mē mbē bē bitsim ka swonj nī innū jī siginē ñlon ɣgaà yùù ñlon mē a ni ajān mē bitā bi bitāa byaa bi le si ghīrē a nu ɣgāntoo Nwī jī mbwe'esē aà.”

Nka nkōŋ ɣgānkibāā jō
(Mt. 5.38-48; 7.12)

27 Lā nī nanjsē yu'utē annū yīi mē swonj a mbo bù aa mē, “Ka nkōŋ nī ɣgānkibāā juu, ŋkii ɣghīrē nī ibōŋ a nu bē bīi bi bāā ghūu aà.

28 Ka nīŋ mbōonē a nu bē bīi mē bi nīŋ ndōō a atu bù aa, ŋka ntsa'atē nī Nwī a atu bē bīi mē bēgītē nī ghūu aà.

29 Mbē nū à fēe gho faa nigha'a lā, ò ku'usē nībēŋtē mbēē yī mō'ò mfa ghu mbo mē tā à fēe. Belē mē nū à kwērē akutē yo ò tso'ò àtsə'ə yo yī mǎ'à ñyon ɣkū'usē ghu.

30 Ka mfa njoo a mbo nū ñtsim yīi mē a lōntē a mbo wō aa. Bēe mē nū a zi nlōgē ayōō yo, ò tsuū gho bū betē kwērē.

31 Ma mùu ajān ka ɣghīrē a nu bē i innū jya jīi mē o kōŋē mē bi ka ɣghīrē a nu wō aà.

32 “Mbē ò ka nkōŋē tsi'ī bē bīi mē bi kōŋē nī gho aa, boŋ Nwī à ka tso'ò ifā'à gho aa mē akē aa ē? Nlon mē tsi'ī ɣgāŋghīrē innū jī bi i kii nkōŋē nī bē bīi mē bi kōŋē waa aà.

33 Mbē ò ka ɣghīrē ibōŋ tsi'ī a nu bē bīi mē bi ghīrē ibōŋ a nu wō aa boŋ Nwī à ka tso'ò ifā'à gho aa mē akē aa ē? Nlon mē tsi'ī bē bīi bi kii ɣghīrē maa ajāŋē.

34 Mbē ò ka ntso'osē ɣkabē tsi'ī a mbo bē bīi mē ò zi mē bo ka bū fa fu aa, boŋ Nwī à ka tso'ò ifā'à gho aa mē akē aa ē? Tsi'ī ɣgāŋghīrē innū jī bi i tso'osē ɣkabē a mbo ɣgāŋghīrē innū jī bi jī mō'ò ta bū kwērē ndūū ma wa fu.

35 Lā nī banŋē ŋka nkōŋ ɣgānkibāā juu, ŋka ɣghīrē nī ibōŋ a nu bo. O yī ti tso'osē nū nī ɣkabē ò tsuu ki wa'atē mē ò ka bū kwērē fu bēē boŋ mītsə'onē mi ifā'à mo mi ka yī gha'a tā nī tigē mbē bōō bi Nwīŋgōŋ Ako'ōntsiŋē. Nlon mē Nwī a ghīrē ibōŋ a nu bē bīi mē kaa bi si miyā fa aa bo bi a nu bē bīi innū jyaa i bi'ī aà.

36 Ka ŋko mīlōŋnē bē tsi'ī tso'ò Taà ghūū a kii ŋko mīlōŋnē bē aà.

Annū ŋka ntwi mīlō'ò mī bē bī mō'ò
(Mt. 7.1-5)

37 “Tsee mīlō'ò mī bē bi mō'ò ki twitē boŋ kaa bi ka wa'à nī muu kii ntwitē. Tsuu ki swonj nī mē nū à wō isa'à boŋ kaa bi ka wa'à kii ñswonj nī ma ò wō isa'à. Ka nli'inē ifansēnnū bē tā bi kii nli'inē ifansēnnū jō.

38 Ka mfa nī njoo a mbo bē boŋ bi ka kii fa ni a mbo wō. Figē yī ñsiginē yīi mē bi tsigē, nnīŋ nīŋ, a nanjsē nluu aa, yīi mē à lūu ntigē ya'anē aa, à nī yīi mē bi ka swī'i a mūm ābo atsə'ə yīi mē ò nōŋsē mitū'u wō aà. Ma la a bē mē figē yīi mē o fa ni a mbo bē aa, à nī figē yīi mē bi ka kii ki fa ni a mbo wō aà.”

39 A le mbū ñnaa nighāā a mbo bo mē, “Mbē mǎf'ənē a ka ntsyasē nī mǎf'ənē yī mō'ò aa ē? Boŋ bo bitsim ka wa'ā a mūm ātaa ghēē ŋwo aa ē?

40 Kaa mbē ɣgānyēgōŋnū a wa'ā ɣgāŋndi'innū tsyātē bē. Lā nū yīi mē à yēgē ānnū manjsē aa, a ka bē aa tsi'ī tso'ò ñdī'innū yī.

41 “A ghīrē ākē mē ò ka nyē nī abā'a ati yīi a tswe a nīlī'i ndīm ghō kaa ŋkī'ī nī koonē yīi à tswe a nīlī'i wō aa yē aa ē?

42 Kē mbē ò tsyā aa la nswonj a mbo ñdīm ghō mē, ‘Ndīm ghā, zi ta mē fi'ī abā'a ati ya a nīlī'i wō,’ mē mbē ò tuu koonē wa yīi à tswe nīlī'i wō ki yē aa ē? Wō, ɣgāŋabagilē, fōo ntsyā mbīi mǎfi'ī koonē wa a nīlī'i wō, boŋ ò ka nanjsē yē abā'a ati ya a nīlī'i ndīm ghō i fi'ī.”

Ati bo bi fīntā fi
(Mt. 7.16-20; 12.33-35)

43 A wa āti yī siginē a si mīntā mī bi koonē. Kaa āti yī bi wa'à nī mīntā mī siginē kii koonē.

44 Bi zi mbuu ati yīi a ni ghu ntsya aa a nĵim mīntā mī. Kaa mbē ò wa'ā manjōrē a nī āti nĵōŋ kyā, kaa wa'ā ajōō a nī ñtsībīnĵōŋ ki ŋkya.

45 Nū yī siginē a fi'isē aa innū jī siginē a ntīi yu yīi i luu nī njoo jī siginē aà, nū yī mbi a kii fi'isē aa njoo jī bi a ntīi yu yīi i luu nī njoo jī bi aà. Nlon mē ñtsū nū i ghāā aa innū jīi i luu ghu ntīi aà.

Bibōo binda bi baā

46 Bū twonjē nī gha mē Mmā'àmbi, Mmā'àmbi, la kaa kī'ī nī ānnū yīi mē mē swonjē a mbo bù aa ghīrē aa a ya aa ē?

47 Nū ñtsim yīi mē à zi a mbo mē nyu'u nī nighāā na ŋkii mfa'a nī ānnū yīi mē mē swonj aa,

48 à bè aa tsi'i tsó nù yí à ghèe a mbóò ònda, nanse ntonə atsənda ya a tsotə ònsigə a nì àlànse ngó'ò. Nòò yíi òkì i le nluu aa, àkànə òkì a zì òtum nda ya, kaa kì'i ònda ya tsìgìtə bē òlon mə bi le nnanse òghurə i tìi aà.

49 Lá nù yíi mə a yu'u kaa kì'i ghìrə aa, à bè aa tsi'i tsó nù yíi mə à ghùrə nda tì tumə àtsə aà. Nòò yíi mə òkì i le nluu aa, àkànə òkì a zì òtum nda ya i burə òghensə òwò yì, òjoo nda jya i bì'i tsi'i tsìim, bwe yíi mə a tswe ghu aa a gha'à!

7

Ajàn mə Yesu à le òghùrə ògàjàfà'à àtu bisogyə òkhi nù baRoma aà (Mt. 8.5-13)

1 Yesu à mànsə mə a nswon ònnù jì jìi mə à le nloò mə bè yu'u aa tsi'i tsìim, òkuu òghèe a ala'a Kapernaum.

2 Atu bisogyə òkhi nù baRoma yì mò'ò, à le ntswe nì ògàjàfà'a yíi mə à le nanse òkəon òkəon aa, a ghóò òtigə tsi'i a òkwò.

3 A yu'ù mə mə Yesu a zì aa, ntoo bìlìi bì baYuda ghu mbo mə tá bì zì ntwonə yì tá à zì òghùrə ògàjàfà'à yì wá.

4 Bo zì mə a mbèe Yesu aa nanse mbu'u mbo ghu mbo nswon mə, "Wa à nì nù yíi à kù'ùnə mə mbə ò kwetə yì

5 òlon mə à kònjə ala'à yì'inə yú, à le òghùrə yu òghurə ndànghòtə yì'i yú."

6 Yesu a yònjə waa bo bo ghèe. Bo ghèe mə òtigə òku'u a nda aa, àtu bisogyə ya a too bìsubika'à bì mə bì ghèe nswon ghu mbo mə, "Mmà'àmbì, tsuu ògì'i yə a nzi bē, òlon mə kaa mə sì kù'ùnə mə mbə ò zì òkuu a nda mə.

7 Kaa mə ghìrə wa'à kì mmóontə mə mə kù'ùnə a nzi a mbèe wò. Lá, ghènsə òghàà tsi'i nìghàà nì fùurə bon ògàjàfà'à ghà ghù à ka tìi.

8 Nlon mə mə laa mbə nù, òtswe nì bè bìi mə bì tswe nì àda'a a atu mə òsa'a nì ghà, mə kì òtswe nì àda'a a atu bisogyə bìi mə mə sa'a aà: Mə bè swon nì yì mò'ò mə, 'Ghèé!' bon à ghèé; mə kì nswon nì yì mò'ò mə, 'Zì!' a kì òzi; Bèe mə kì nswon a mbó àbù'ù ya mə 'Ghìrə yulà ànnù!' a kì òghìrə."

9 Yesu à yu'ù mə ànnù ya yíi mə à le nswonə aa, nyerə, mbənkə yì nswon a mbo nnòò bè wa mə i le si yònjə yì aa mə, "Mə swònjə a mbo bù mə, tsi'i a ala'a balsrael, kaa mə leé òkì'i abənjə àbìintìi mà yú yə."

10 Bè bya mə bì le ntoo aa i le mbù nìbìi òghèe fu a nda, mbìi nyə mə ògàjàfà'à wa à tìi mə.

Ajàn mə Yesu à le nyweensə mù òkwì'i màngyè aà

11 Abàntə a tsyà mə, Yesu a ghèe a nìkurə nì mò'ò mə bì le si twonə nì Nain. Ògànyəgənnù jì bo bì ònnòò bè le òghèe bo bo ghu.

12 A ghèe mə òka òku'u a ntsùbù'ù yíi i le si kuu wa nìkurə, nyə bì be'e àku òumbànjə yì mò'ò yíi à le mbə tsi'i yuyù a mbó òdè yì, òdè yì wa a kì mbə òkwì'i màngyè, ònnòò bè i yonə nìi.

13 Mmà'àmbì a yə yì, òko mìlìnjə yì, òswon ghu mbo mə, "Tsèe kì yè'è."

14 Òghèe mmóontə fìkuu fìi bì le mbè'e aku nù wa ghu aa, bìbè'e bya bì təè tsi'i la, a swon mə, "Mújənj, mə swònjə a mbo wò mə tá ò bìinn!"

15 Òku wa a bìinnə òtswe, nlojinə òka òghaa. Yesu a fá yì fu a mbó òdè yì.

16 Nìbò'ò le ntswa nù òtsìim, bo gha'asə Nwì òswonə nì mə, "Ògàntoo Nwì yì òwə à fè'è mə a tìtì bì'inə;" òkì swon mə, "Nwìngəon à kì mə nzi òghantə bè bì."

17 Ngàn ma yú mbì'i ngàà yì i le nseənə a mbù'u Yudea tsìim bo bì itoo jì i le ntswe òkoontə ghu aà.

Ntoo jìi mə Jón Ngànjmurə bə òkì à le ntoo aà (Mt. 11.2-19)

18 Ògànyəgənnù Jón i le nswon ònnù ma jù tsi'i tsìim ghu mbó.

19 Jón a twon ògànyəgənnù jì jìi baa ntoo waa a mbó Mmà'àmbì mə bì ghèe mbetə mə, "Ò nì yu wa mə à tswe nì òzi aa, kè bì'i ka nyu'utə aa yì dān aa e?"

20 Ògàntoo jì jya i ghèe ònyə yì mbetə yì mə, "Jón Ngànjmurə bə òkì à toò yì'i a mbo wò mə tá bì'i zì mbetə gho mə, 'Ò nì yu wa yíi à tswe nì òzi aa e? Kè bì'i ka nyu'utə yì dānjə aa e?'"

21 A tì bè tsi'i maa noò aa Yesu à ghurə mìghòò nù ghà'àtə a nu bè bo bì mìghòò mì òkwon bè; nìfì'i izwì jì bì a ato'o bè, òkì òa'a mì'i mì bìfè'ənə.

22 A tigə òkwì'i a mbo bo mə, "Nì òghèe nswon ànnù yíi mə nì yə òkì nyu'u aa a mbo Jón. Bìfè'ənə yə òdigə, bìbwenkə bì təè, àkìkwenə a sigə nì a nu ògànjakìkwenə, òkwotu i yu'ù nì ònnù, bìku bìinnə nì nìwò, bì swonə nì ntoo yì sigìnə a mbo ògànjəfumə.

²³ Mbɔɔnɔ a nu nɔ yii mɔ kaa à si nɔ yii mɔ mɔ nì ghu aa jìnkè aà.”

²⁴ Nòò yii mɔ ngànjntoo Jon jya i le mbu ngheɛ waa laa, a lòginè nka ngħaa annu ñlon ngħaa Jon ñswonɔ nì mɔ, “Nì le nwa'atè mɔ nì ghèè a nyɔ aa akè a nta'a miwèè miwèè aa ɛ? I nkìnkà'á yii mɔ fifèrè a tsikè aa ɛ?”

²⁵ Nì le mfè'è ngħɛɛ aa a nyɔ akè aa ɛ? A nɔ yii mɔ à le nwe'ɛ itsè'è jì siginè aa ɛ? Bè bii mɔ bi we'ɛ ijàn itsè'è majya ñnanjsɔ ntswe nì siginè aa, i tswɛ aa a nto'ò bifò.

²⁶ Là nì le ñnanjsɔ ngħɛɛ aa a nyɔ akè aa ɛ? A nyɔ ngànjntoo Nwì aa ɛ? Ìnjɔ, là mɔ swonɔ a mbo bù mɔ à tsyàtè ngànjntoo Nwì.

²⁷ A nì yu wa yii mɔ bi le nɔwà'ànè ñlon ngħaa yì aa mɔ,

‘Yè, mɔ ka too ngànjntoo ghà a mbii wò,

yii mɔ à ka ghèɛ nanjsɔ mánjì ghò aà.’

²⁸ Mè swonɔ a mbo bù mɔ kaa nɔ tsù à si ghu tswé a titi bè bii mɔ mánjyè à jwe aa, mɔ à kò'ònɔ ntsyà Jon. Là nɔ yii mɔ à kò'è nsigè ñlwi'i a múm ànnu nifò Nwì aa, à kò'ònɔ ntsyà yl.”

²⁹ Bè bitsim bo bi ngànkwerè tax bii bi le nyu'u annu ma yú aa, bi le mbeentè mɔ Nwì à ghìrè ànnu yii atsinè aà, ñlon mɔ a waa a nki aa a le mmurè Jon aà.

³⁰ Là baFarisai bo bi ngànjndi'i ñonjsè bi le ntuu waa nkà'a Nwì ya yii à le nkà'á ñlon ngħaa yàà aà, ñlon mɔ bi le ntuu mɔ tá Jon à wa'á waa a nki murè aà.

³¹ Yesu a ghèɛ nì mbii ñswonɔ mɔ, “Mbè mɔ figinè ñiwáà nì bè bulá aa a nì akè le? Bo nanjsɔ mbè aa tsi'í tsò akè aa ɛ?”

³² Bo bə aa tsi'í tsò bónkhè bii bi sigitè ntswe a nsaanè mitaa, bí mo'ò bi twonɔ nì bí mo'ò nswonɔ nì mɔ,

‘Bì'i bu'ù ikòò ñyo'ò a mbo bù kaa nì wa'á benè,

bì'i yə'ə, ñma'a atsaà ñiwo, kaa nì wa'á kii nyə'ə.’

³³ Mè swonɔ laa aa ñlon mɔ Jon ngànmurè bə a nki à le nzi kaa wa'á ñii abaa kurè kaa wa'á ñii milù'ù nò, nì swonɔ mɔ, ‘Á tswɛ nì demon.’

³⁴ Mu Nù à zì mé nji nkii nno, nì swonɔ mɔ, ‘Yè nì! A nì le'ènáà, mbè àbàrè milù'ù! Nki mbè nsúká'a ngànkwerè bitax bo bi ngànjghìrè innu jì bí!’

³⁵ Là bɔɔ bii mɔ mitsyè mi Nwì mi jwe aa, bi di'i mɔ innu Nwì i tsinè.”

Ajàn mɔ Yesu à le ngħɛɛ a dugə Simon nɔ baFarisai aà

³⁶ Nù baFarisai yì mò'ò à le ntwonɔ yì mɔ tá à zì nji a nda yu.

³⁷ Nòò yii mɔ à le zì ntswe nka nji aa, mánjyè ñikurè wa yì mò'ò yii à le mbè nɔ ngħìrè innu jì bí aa, à le nyu'u mɔ à tswɛ nji wa nda nɔ baFarisai wá, ñzi nì mighurè mì lùmtè a nì ñtsín ng'ò'ò àlabasta,

³⁸ A zì mé ngħɛɛ ntə a njim Yesu, a mbèɛ mikòrè yu nka nyə'ə, ntswu nì mikòrè mi nì mlàá, ñlogè ñnòntú jì nyɛ'ɛ nì mikòrè mi mya ghu, ntigè nnonɔ nì mikòrè mi, nkii nyo'ò nì mighurè mì lùmtè myá.

³⁹ Nù baFarisai wa mɔ à ghìrè ntwonɔ Yesu aa, à yè mɔ annu ya mɔ mánjyè wa à le si ghìrè aa, nswonɔ a múm ñtii yu mɔ, “Nù ghú à ghìrè mbaa bə ngànjntoo Nwì bon à zì nɔ yii à nì ghu aa, ñzi mbuu mánjyè ghú mɔ a mò'òntè yì aà, ñlon mɔ à nì ngànjghìrè innu jì bí.”

⁴⁰ Yesu a swonɔ ghu mbo mɔ, “Simon, mɔ tswɛ nì ànnu a swonɔ a mbo wò.”

A betə yì mɔ, “A nì akè le ndi'innu?”

⁴¹ Yesu a swonɔ ghu mbo mɔ, “Ngàntsò'òsə nkabə yì mò'ò à le ntswe nì ngànjmìkarè jì jì baa, yì mò'ò a tswá ñii, nì ibá'atə nkabə silva nkhi jì ntaa,* yì mo'ò a kii ñtswa ñii nì ibá'atə nkabə silva mighum mi ntaa,

⁴² Tsó mɔ a le ntsyànə a mbo bo a ntu aa, a ma'atə waa bitsimè. Swonɔ a mbo mɔ, ò mò'òntè mɔ, a ka kònj ghuu i kònj yì i tsyàtè yì mò'ò aa ɛ?”

⁴³ Simon a kwi'i mɔ, “Mè wá'atə mɔ, nɔ wa mɔ ñii ñikarə nya nì le ngħa'atə aà.” Yesu a kwi'i ghu mbo mɔ, “Wa ò kwi'i tsi'í siginè.”

⁴⁴ Ntigè mbənjke a nu mánjyè wa, nswonɔ a mbo Simon mɔ, “O yə mánjyè ghú aa ɛ? Nòò yii mɔ mɔ ghìrè nkuu a nda wò aa, kaa ò ghìrè wa'á nki fa mɔ tá mɔ si'í mikòrè ma ghu. Là à bənjnè mɔ ñsi'í mikòrè ma nì mlàá mi, nyɛ'ɛ nì ñnòntú jì.

⁴⁵ Kaa ò ghìrè njwa'á mighəgə ma nonɔ, là ñloginè nì nòò yii mɔ ghìrè nzi nkku faa aa kaa à ghìrè njwa'á kentə a nonɔ mikòrè má.

⁴⁶ Kaa ò ghìrè nki'í atú ya nì mighurè yo'ò. Là, à bənjnè mɔ nyo'ò mikòrè ma nì mighurè.

47 Ma mùu ajànj mè swonj a mbo wò mè, ìnnù jì bi jì jya mè i gha'a aa, bi l'ìnè mè. A laa ma mùu ajànj ñlonj mè à ghìrè ndi'i àkònjnè yì wè aà. Lá nù yì mè bi l'ìnè ìnnù jì bî jì jì kè'ètè aa, a kii ndi'i nî àkònjnè yì kè'ètè."

48 Ntigè mbonj nswonj a mbo mànjyè wa mè, "Bi l'ìnè mè ifansènnù jò."

49 Bè bii mè bi le si jì bo bo aa, bi le ñlògìnè ntingè nswonj bo ni bo mè, "Ghuu nù à bə aa wò mè a l'ìnè ifansènnù bə aa le?"

50 Yesu a swonj a mbo mànjyè wa mè, "Abiintii yo a ywèensè mè ghò, ghèè nî mbocónhè."

8

Bàngyè bî Mò'ò bii bi le si yònjè Yesu àà

1 A kà mè aa mànjè ñkuu wa mùm ñjò'ò àla'a bo bì màkurè, ntingè ndi'i nî ànnù Nwí ñkii nzi nî ntoo yì ñsigìnè ñlonj annù ñifò Nwí. A le mbè bo bì ngányegònnù jì jya ñighúm ñtsò baa mè à le ntsò'ò nî ñgáñntòò jì aà

2 bo bì bàngyè bî mò'ò bii mè à le nghùrè waa nî izwí jì bi bo bì ñighòò myaa: Mbè Mary yì bi le si twonjè ni Magdalene aa, yì mè à le mfi'i izwí jì sàmbaa ghu ato'o aa,

3 ñkii mbè Juana, ñgwè Tsuzà, yì mè à le si lèntè njoo Herod àà, ñkii mbè Susana, bo bì bî mò'ò bî ghà'ètè. Bàngyè ma bú bitsim bi le si fa nî njoo ñkwètè nî waa ghu.

Ñighàà nî nàà ñlonjè nù mbwe'e ñjòò

(Mt. 13.1-9; Mk. 4.1-9)

4 Nòò yì mè nnòò bè i le nzi ñghotè, ñlo aa a idigè idigè nzi ghu mbèè aa, a ghaà a mbo bo ni ñighàà nî nàà:

5 "Nù mbwè'è ñjoo à le ñghèè a mbwe'e ñjoo jì; njoo jya jì mò'ò i wò a ndò mánjì, bè təntə ghu, bisin bi kii ñsye jì mò'ò ñkurè.

6 Jì mò'ò i wò a atú aláñsè ñgò'ò; i tòò mè aa, mbù ñyorè ñlonj mè kaa i le wa'à nî ñkii tswé.

7 Jì mò'ò i wò a titii kərə kərə; i kà mè aa ñkò'ò aa kərə kərə wa a limtè i kwó.

8 Jì mò'ò i le ñkii wo nî àdigè ñsye yì sigìnè, ñkò'ò tsi'i sigìnè, ñkii mfa ñgwè'è miji i gha'à." A swonj mè mànjè aa, ñtonjè nswonj mè, "Nù yì mè à tswè ni ñtònjè aa, tá yu'ù."

Ñji'i ànnù yì mè Yesu à le si ghàà ni ñighàà mî nànaa aa

(Mt. 13.10-17; Mk. 4.10-12)

9 Nòò yì mè Ngányegònnù jì i le mbetè yì nî ñji'i ñighàà nî nànaa ma nù aa,

10 a swonj mè, "Nwí à fa màtsyè mè tá nî zì ìnnù jì l'ò'òsè ñlonj annù ñifò yì; la a mbo bè bî mò'ò, bi naa a mbo bo aa nàà, tá bo ti yè, kaa bo wa'à kà ñyè, kè ti yu'ù, kaa a wa'à a atu bo ka nlaa.

Yesu à t'ò'òtè ñji'i ñighàà nî nànaa ma nù

(Mt. 13.18-23; Mk. 4.13-20)

11 "Ñji'i ñighàà nî nànaa ma nù i bè aa mè: 'Njoo ñgwè'è jya à ni ñighàà ni Nwí.

12 Jya jii mè i le ñwò a ndómánjì aa à ni bè bya mè bi yu'ù; Satan a zì ñfi'i ñighàà ni Nwí nya a ntii bo, tātá bo tsuu bii i yweenè.

13 Jya mè i le ñwò a atu aláñsè ñgò'ò aa a bè bè bii mè bo ki nyu'ù ñighàà ni Nwí aa, bo kwèrè ni ñdòrè; kaa ajànj bè ma bú kaa bi si ni màgaj tswé. Mbi aa tsi'i ni mú àtii noò. La nòò yì mè àkwà'ànè Satan a zi aa, bo wó.

14 Ñghèè nî njoo jya mè i le wò a titii kərə kərə aa, à ni bè bya mè bi yu'ù ñighàà ni Nwí, la a mùm ñtsweñtii yaa, njoo mbi bo bì ñkabè, ñn ìnnù yì mè ñjyá nù jyaa i yè'ətè aa i fém ñghirè kaa mîntà mii mi koonè kaa mi wa'à tii.

15 Ntingè ñghèè nî njoo jya mè i le ñwò a adigè ñsye yì ñsigìnè aa, à ni bè bya mè bi ki nyu'ù ñighàà ni Nwí bi tswa ntugitè a mum ñntii yii i laa ñkii mbonj aà, ntingè ñkoonè mîntà a njim àtanjəntii.'

Lám yii mè bi kosè mbanjè ñkusè nî àntòò àà

(Mk. 4.21-25)

16 "Kaa nù à laa ñwa'à nî lám kosè ñbu ñlògè nî àntòò ñkusè ghu, kaa kii kii ñkosè ñmijè nî a ñji'i ñkúu. Nù a kii ñkosè lám, a t'è'è aa a atu atetè tá nù ti kuu a nda a yè ñkà'à wá.

17 Ñlonj mè kaa àyòò tsu a sí alò'òsè tswé mè a ka yì wa'à fè'è nyentè. Kaa ànnù yì lèntè yì tsu a wa'à kii ñtswe ghu yii mè kaa bi ka yì wa'à zì.

18 Maa ajànj, nî ka ñtsyesè nî ghoo ajànj yii mè ni yu'ù aà; ñlonj mè nù yii mè à tswè nî ju i gha'atè aa, bi ka bú kù'ùsè, lá nù yii à tswè ni ju i kə'ətè aa, tsi'i jya mè à mòòntè mè yu tswè ni ju aa, baa bənjè bú kwèrè ghu mbó."

Ndè bi Yesu bo bi bɔɔ bi maà yi bi mbàŋnə

¹⁹ Ndè bi Yesu bo bi bɔɔ bi maà bi bi mbàŋnə bi zɪ wa adigə mə à le ntswe ghu aa, kaa mánjɪ yii mə mbə bi zɪ ghu mbèè kaa wa'à ghu tswé ñloŋ mə bè le ntswe ntsya ŋkarisə yi.

²⁰ Bi kè'ènə ghu mbo mə, “Ndè ghò bo bɔɔ bi maà bi mbàŋnə bi təə a bɛɛ nɔɔ nɪ n̄yɛ wò.”

²¹ A bāŋnə ŋkwi'i a mbo bo mə, “Ndèghà bo bi bɔɔ bi maà ba bi mbàŋnə, à ni bè bii mə bi yu'u nighàà ni Nwí ŋkii ŋghirə nɪ ànnu yii mə a swonj aa.”

Ajàŋ yii mə Yesu à le ŋghirə Afisə a bɔrə aà

(Mt. 8.23-27; Mk. 4.35-41)

²² A bè mə a njwi yi mɔ'ɔ Yesu a kuu a mum àkànu'u bo bi ŋgǎnyəgǎnnu ji n̄swonj a mbo bo mə, “Ni ghirə bi'inə danj ghèè fii njii àtsùmənta'à.” A swonj mə aa, bo bo kuu ntigə ŋghɛɛ.

²³ Bo kà mə aa ŋghɛɛ aa, a wó filó. Afisə yi tii yi mɔ'ɔ a ká n̄tsya wa àtsùmənta'a, ikànə ŋki i tigə ŋkuu wa múm àkànu'u nɔɔ nɪ ŋkòŋsə, bo tigə tsi'i a n̄tsu n̄iwò.

²⁴ Ngǎnyəgǎnnu Yesu i ghèè n̄tsigə yi n̄swonj mə, “Masa, Masa, wa bi'inə ka kwokò!” Yesu a b̄inə wenə afisə ya bo bi ikànə ŋki ji tii jii mə i le si zɪ ñɔɔ nɪ ŋkòŋsə àkànu'u yá aà; i burə kəntə, idigə i bɔrə mə tük.

²⁵ Yesu a betə waa mə, “Abiintii yuu a fə aa ɛ?”

Ñibɔ'ɔ le n̄tswa waa bo kɪ ñyerə ntigə n̄swonj bo ni bo mə, “A nɪ àjàŋ n̄u kə à yuà mə a ghààntə nɪ àfisə bo bi ikànə ŋki i yu'unə n̄ii aa ɛ?”

Ajàŋ yii mə Yesu à le ŋghurə n̄u yii mə à le ntswe ni bidemon aà

(Mt. 8.28-34; Mk. 5.1-20)

²⁶ Bo ló ntigə ŋghɛɛ a ala'a baGerasens yii a le ntswe a ndǎnsə Galilea.

²⁷ Ajàn mə bo le n̄zi mfɛ'e wa múm àkànu'u aa, n̄u yi mɔ'ɔ yii mə à le n̄lò wa múm n̄jɔ'ɔ àla'a n̄tswe ni bidemon, à le n̄zi n̄tsi'i waa; jii wa ghú à le si karə tsi'i n̄swèrə n̄swèrə a nɪ àndanjə noð. Kaa wa'à nɪ a nda lê, mbàŋnə n̄lɛtə ni aa itu misyè a adigə yii bi le si twinj bə ghu aà.

²⁸ Nòò yi mə à le nyə Yesu aa, ñyə'ə tsi'i n̄itii, ñwo ghu nsi, n̄tɔŋnə n̄swonj mə, “Bi'i ò tswə aa nɪ àkə, a Yesu, Mu Nwɪŋgɔŋ yi Akò'òntsirə? Mə bu'u tsi'i m̄bo tá ò tsuu ŋgi'i a nu m̄è ló d̄i.”

²⁹ A le ti bə aa boŋ Yesu à swonj mə a mbo àzwɪ yi bi ya mə tá à fɛ'e wa nu n̄u wá. (Nloŋ mə àzwɪ yi bi ma yú a le si tswa nɪ n̄u wa ma'à nɪ a n̄syɛ ŋgàà jɪ ghà'atə; bi tigə n̄bɛ n̄u, ñkoo n̄ii nɪ àtsanj bo bi mfika'à. Ka mə bi le si ghirə maa ajàn aa, a tentə nɪ àtsanj ya, izwɪ jya i ghirə a khə ŋghɛɛ nɪ n̄ta'a miwèè miwèè.)

³⁰ Yesu a ghèè nɪ m̄bii mbetə yi mə, “Ikúm gho à ni wò aa ɛ?” A kwi'i mə, “Nnòò.” A le n̄swonj laa nloŋ mə izwɪ jɪ bi jɪ ghà'atə i le ŋkuu ghu n̄u.

³¹ Izwɪ jya i bu'ù m̄bo ghu mbo mə tá tsuu ló swonj mə tá bo fɛ'e ghèè ŋkuu a múm àtaa yi tsò n̄tso.

³² Akàrə b̄ikwinyàm yi mɔ'ɔ a le si jɪ maa kə'ə àdigə; izwɪ jya i tigə m̄bu'u mbo a mbo Yesu mə tá à ma'atə tá bo kuu wa nu b̄ikwinyàmə. A beentə.

³³ Izwɪ jɪ bi jya i tigə mfɛ'e wa nu n̄u ntigə ŋkuu wa nu b̄ikwinyàmə. Akàrə b̄ikwinyàm ya a tigə n̄b̄ɪŋkə wa mbaa, nsigə ŋkuu wa múm àtsùmənta'a ŋkɔŋkə.

³⁴ Nòò yii mə bè bii mə bi le si tsèe akàrə b̄ikwinyàm bya bi le nyə annu yii mə a le mfɛ'è aa, ŋkhə ŋghɛɛ n̄swonj a múm n̄jɔ'ɔ àla'a bo bi àla'a ya tsim.

³⁵ Bə tigə mfɛ'e ŋghɛɛ a nyə annu yii mə a le mfɛ'è aa. Bo ghèè mə aa nyə Yesu bo bi n̄u wa mə izwɪ jɪ bi jya i le mfɛ'è ghu nu aa, a tswé a n̄syɛ a mikòrə Yesu, ñjwɛ'ɛ at̄sə'ə, m̄tsyè mi mi kɪ n̄tswe siginə; ñibɔ'ɔ nɪ tswá waa.

³⁶ Bə bii mə bi le n̄tswe ghu wa noð mə Yesu à le ŋghirə izwɪ jɪ bi jya i fɛ'è a nu n̄u wa aa, bi tigə ŋkɛ'ɛnə nɪ a mbo bo a ajàn yii Yesu à le ŋghurə yi aa.

³⁷ Bə bya b̄itsim bii mə bi le n̄lò wa mbù'ù àla'a Gerasens aa, bi swonj a mbo Yesu mə tá à ma'atə waa ŋghɛɛ yi; nloŋ mə ñibɔ'ɔ n̄i wè nɪ le n̄tswa waa; maa ajàn a bú ŋkuu wa múm àkànu'u m̄bii yi.

³⁸ N̄u wa yii izwɪ jɪ bi jya i le m̄a'atə yi aa, a bu'ù m̄bo mə yu yòŋjə Yesu. La, a tuu, n̄swonj ghu mbo mə,

³⁹ “Bii ŋghèè a nda wò, ntigə ŋkè'ènə nɪ innu jɪ yèyərə jii mə Nwí à ghirə a nu wò aa.” N̄u wa a ŋghɛɛ yi ntigə n̄laansə nɪ ànnu yii mə Yesu à ghirə a nu yu aa wa n̄jɔ'ɔ àla'a tsimə.

Mu Jairus yi m̄angyè bo bi m̄angyè wa yii mə à le mmòòntə atsəŋə at̄sə'ə Yesu aà

(Mt. 9.18-26; Mk. 5.21-43)

⁴⁰ Nòò yíi mæ Yesu à le ntoo ñkì wa mbà àa, nnòò bê i le nzi ñbooo yi, nlonj mæ à le ti bə aa boŋ bo tigə ñyu'utə ñii.

⁴¹ Njū yí mò'ò yíi mæ ìkũm yí i le mbə Jairus aa, yíi mæ à le mbə ndii a ndáŋghòtə aa, a zì a mbo Yesu. A zì mæ aa ñwò ghu nsi, mbu'u mbo ghu mbo mæ tá à yonə yi tá bo yu ghɛɛ a nda yu,

⁴² nlonj mæ à le ntswe ní njonj mumàŋg yé yí yíi mæ à le mbə ilòò nighúm ñtsò baa, a ghoò ñkwo ñghɛɛ ñii aà.

Ajàŋ mæ bo yu le si ghèè aa, nnòò bê wa i le si yonə ñtigə ntii ní Yesu.

⁴³ Màngyè yíi mæ àləə a le si zì ghu nu a ñjím ilòò nighúm ñtsò baa, kaa ñu yíi mæ mbə a tswaa wa'à bə aa,

⁴⁴ a yòntə a ñjím Yesu, ñmòontə a atsəŋə atsə'ə yi; à mòontə mæ ñka manjə aa, àləə ya mæ a le si zì ghu nu aa, a tswanə.

⁴⁵ Yesu a betə mæ, "Njū yíi mæ à mòontə gha aa, àà wò aa ɛ?" Tsó mæ kaa ñu tsu à le wa'à bii mæ yu mòontə yi aa, Peta a tigə ñswonj mæ, "Masa, nnòò bê ghú i gha'a si'i, ntinə ní ghól!"

⁴⁶ Lá Yesu a swonj mæ, "Njū yí mò'ò à mòontə ghá; mæ yu'u midà'à mi f'ɛ a nu mæ."

⁴⁷ Mbə yíi mæ mánjyè wa à le nyə mæ kaa mbə yu wa'à ləəntə aa, a tigə mfe'ɛ, ntsiginə, ñwo a nsi Yesu, ntigə ñghaa a nsi bə bitsim ñkɛ'ɛnə annu yíi a ghírə ñghírə yu mòontə yi aa, bə bitsim bii mæ bi le ntəə ghu aa bi yu'ú. A tigə ñswonj ajàŋ yíi mæ yu le mburə ntii wa noò mæ yu mòontə mæ atsəŋə atsə'ə Yesu ya aà.

⁴⁸ Yesu a tigə ñswonj a mbo mánjyè wa mæ, "Mú ghà, wa àbiintə yo a ghurə ghó; tigə ñghèè ní mbəonə."

⁴⁹ Ajàŋ yíi mæ à le mburə ka ki ghàà aa, ñu a ló wa nda ndii ndághotə wa nzi ñswonj ghu mbo mæ, "Wa mú ghò wa à kwò mæ; tsuu ñgi'i a mbo Ndí'innu bú ki fa."

⁵⁰ Yesu à yù'ù mæ aa ñkwí'i mæ, "Tsuu bo'ò bə, bii tsi'i bii boŋ à ka tì."

⁵¹ Nòò wa mæ à le ñghèè ñku'u wa nda aa, kaa à le wa'à bii mæ tá ñu dən à bu ñkuu ntsyaətə Peta ní Jon ní Jems bo bii ta bi mu wa ñi ñdè yi.

⁵² Bə bitsim bii mæ bi le ntswe ghu aa bi le si yə'ə mbu'u ní nú jyaa nlonj mu mánjyè wá; la Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Ní tsuu ki yə'ə; ñlonj mæ kaa à si aa kwò kwò, a bwii aa bwii."

⁵³ Bo wyé yi, nlonj mæ bo le nzi mæ mu wa à kwò mæ aà.

⁵⁴ La Yesu a tswa ñkwɛɛ ní mu wa, ñswonj mæ, "Mu, biiñə."

⁵⁵ Azwí mu wa a bú mbii fu, a burə mbiiñə ñghaa yí mò'ò; Yesu a swonj mæ tá bi ló ayoo ñiji mfa ghu tá à ji.

⁵⁶ Taà yí bə ñdè yi ñansə ñyerə tsi'i mbənnu; lá a kwántə waa mbii'í bo ló nswonj annu yíi mæ a f'ɛ a mbo ñu.

9

Ajàŋ mæ Yesu à le ntoo Ngáŋyəgənnu ji nighúm ñtsò baa a abɛɛ aà

¹ Yesu a twonj ñgáŋyəgənnu ji jya nighúm ñtsò baa mfa miti bo bi àdà'à mæ, bo ka mfi'i izwí ji bi ñkii ñghurə ní mighòò.

² Ntigə ntoo waa mæ tá bo ghɛɛ ñka nswonj annu nlonj annu nifó Nwí ñkii ñghurə ní mighòò.

³ A kà mæ aa ntoo waa nswonj mæ, "Ní tsuu ayoo tsu ló lògə, kə ati yí tswí'í, kə abàà, kə miji, kə ñgabə, ntsuu itsə'ə ji baa ló lògə.

⁴ Ní ghɛɛ ñghèè ñkuu a nda yíi ní kuu ghu aa, ní tswé ghu, nywe'e noò yíi mæ ní ka lə bú f'ɛ'ɛ ghèè.

⁵ Bɛɛ ní ghɛɛ ñkuu a adigə bi tsuu ghuu kwɛrə, ní ghírə ti f'è'è ghu, ní yétə àbírə yíi mæ a tswe a mikòrə bù aa, a ndi'i mæ kaa bú bo si ní annu tsú burə."

⁶ Bo tigə ñma'atə ñghèè ñtsya ní a itoo itoo nswonj ní ntoo yíi siginə ya, ñkii ñghurə ní bə a idigə tsimə.

Ajàŋ mæ atu Herod a le mbuürə aà

(Mt. 14.1-12; Mk. 6.14-29)

⁷ Nòò yíi mæ Herod yíi mæ à le mbə Mfó a ala'a Galilea aa, à le nyu'u innu ma jú aa, àtú yí a le mbuürə, ñbo'ò tswá yi, nlonj mæ bə bii mò'ò a le si swonj ní mæ Jon Ngáŋmürə bə a Nki à bù mæ mbiiñə ní ñwó.

⁸ Bii mò'ò swonjə ní mæ, Elijah à bù mæ mbii fu, bii mò'ò kii ñswonjə ní mæ ñgàŋntoo Nwí yí mbii mbii yí mò'ò à bù mæ mbii fu.

⁹ Herod a swonjə ní mæ, "Mə kii kwýə àtu Jon, ghuu ñu mæ mæ bù ñtigə nyu'u ní annu ñlonj ñgaà yí aa à ní ghuu aa ɛ?" Ntigə nloo ní mæ yu liginə yə yi.

Ajàn mæ Yesu à le nje'ε bē ñtsù'ù ji ntaà aà

(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Nòò yí mæ ngǎntoo jya i le mbù mbii aa, bo le kè'èñè innù jii mæ bo le nghìrè aà a mbo Yesu, A swùntè waa, ñlogè waa bo bo lò nghèe ntswe a ala'a Bethsaida.

¹¹ Nòò yíi mæ bē bì ghà'atè le nyu'u mæ bo tswe ghu aa, bi yonè yi ghu. A kwèrè waa ghu ntigè ngghaa a mbo bo nlon annù nifò Nwí ñki ngghurè bē bii mæ ñighòò le ntswe a nu bo aà.

¹² Itugè i lòginè mē ñka mfii, ngǎnyogènnù ji jya ñighùm ñtsò baa i zì ghu mbo nswon mæ, "Mà'atè nnòò bē ghù tá bo nghèe mæ mbè bo kuu a múm mikurè bo bì a mbèe ifò jù mæ mbè bi yè àyoo ghu ñji kè ñki nyè adigè yí lè ghu, ñlon mæ àdigè yú mæ bì'inè tswe ghu aa kaa bē sì ghu ghurè aà."

¹³ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, "Bù bumbon ni fa ayoò bo ji."

Bo swon ghu mbo mæ, "Kaa bí'i sè ni miji mí dàn tswé, ntsyatè ñkya abaa ji ntaà ni mbwè mi mbaa. Mbè a bē yíi mæ bì'inè tswe ní ñjè'è bē bú bitsim bon bì'inè tswe ní ñghèe nyuu miji a mbo bo."

¹⁴ Bè bii mæ bi le ntswe ghu aa le mbè mbàñnè ntsù'ù ji ntaà.

A swon a mbo ngǎnyogènnù ji jya mæ, "Ñì ghìrè tá bo tswe a nsyè ikàrè ikàrè, tá bē tswe ní àkàrè yí fùurè mighum mi ntaà."

¹⁵ Bo le nghìrè tsi'i maa ajàn bē bya bitsim tswé a nsyè.

¹⁶ A logè ñkya baa jya ji ntaà bo bì mbwè mya mi mbaa, ñentè mi'i mi a ndon, ntsa'atè Nwí, ñniñ mbocónè ghu, mbatè mfa a mbo bo mæ bì fa a mbo bē bya.

¹⁷ Bè bitsim le ñji nyurè, bì ghotè àbùgè, ñwùkè ji i luu ñkyè ñighùm ñtsò ji baà.

Ajàn mæ Peta à le ñkè'èñè ñú yíi Yesu ni ghu aà

(Mt. 16.13-19; Mk. 8.27-29)

¹⁸ A bē njwi yí mò'ò Yesu a ká ntsa'atè Nwí tsi'i yù. Ngǎnyogènnù ji i tswé ghu mbèe, a betè waa mæ, "Bè bi swon ni mæ mē bē aà wò aa ε?"

¹⁹ Bo kwi'i mæ, "Jon Ngǎñmürè bē ñki." Bi mò'ò mæ, "Elijah." Bí mò'ò swonè ni mæ, "Ngǎñntòò Nwí yí mbii mbii wa yí mò'ò."

²⁰ A betè waa mæ, "Lá ni swon yuu ngaa mæ mē laa mbè wo aa ε?"

Peta a kwi'i mæ, "O ni Ayo'ò Nwí wá."

Ajàn mæ Yesu à le ngghà ñlon ngi'i yíi yu ka yè i kwo aà.

(Mt. 16.20-28; Mk. 8.30—9.1)

²¹ Yesu a kwántè waa nswon mæ tá bo tsuu a mbo ñu tsù ló swonè.

²² ñki mbu nswon a mbo bo mæ, "Mu Nù à ka yè mbuu ngi'i jì ghà'atè tá bità bi ala'a, bilii bí ngǎñmà'a Nwí, ni ngǎñndi'i nòñsè, tá bì tuu yi, ñzwitè yi, a ti bē ní ñjwi jì tarè, a bú nyweenè ni ñiwò."

²³ A swon a mbo bē bitsim mæ, "Mbè ñu tsù à ka nlòo a ñka nyonè a njim mē a tuù ìbii nú yí, mbè'e ati bàñnè bàñnè yi ñka nyonè nàa tsi'i ñjwí tsimè.

²⁴ Nlon mæ ñu ñtsim yíi mæ a lòo a nyweenè ìbiiñù yi aa, à ka bàñnè bwe; lá ñu ñtsim yíi mæ a lòo a mbwè ìbiiñù yi nlon ñkwitù gha aa, a ka bàñnè yweenè.

²⁵ Mbè a kwetè ñu tsù aa ni àkè mæ mbè a tswe ni mbi yú ntsim mbañnè mbwè ìbiiñù yí kè yí nyè ngi'i aa ε?

²⁶ Mbè ñu tsù a ka ndirè atu nlon ngaa yà bo bì ñighàà na, bəə bon Mu Nù à ka yí kii dirè atu mbi'i ngaa yí a noò yíi à ka yí zì a mum ñigha'à ni, ni ñigha'a ni Ta bo bì baangel bi bíi bi laa mǎñsè aà.

²⁷ A mbù ngghèe ghu, mē swon a mbo bù tsi'i annù ñikon mæ, bē bí mò'ò bi təə faà bii mæ kaa bi ka yí wa' à kwo, nywe'e noò yíi mæ bi ka yí yə annù nifò Nwí aà."

Ajàn mæ Yesu à le mbəñkə yi aà

(Mt. 17.1-8; Mk. 9.2-8)

²⁸ Njwi i tsyà mē ji nifwaa, a ajàn mæ à le nswon innù ma jù aa, a logè Peta, ni Jems ni Jon, bo bo kò'ò ngghèe a atu nta'a a ntsà'atè Nwí ghu.

²⁹ Bo ká mē aa ntsa'atè Nwí aa, ñsì yí bo bì ñkèrè yí i ñkwensè, ìts'è'è ji i tigè ñf'u'u njeñkə.

³⁰ Bò ghè mē aa ki yə, bē bi baa bi tigè ñghaa bo bo. A bē Moses bo Elijah

³¹ bii mæ bi le nzi a múm ñigha'a, ñjweenè, ñka ngghaa bo bo, nlon ajànè à ka yí mǎñsè ifà'á yi mà'atè mbi yu a Yerusalem aà.

³² Fílo fi le nnañsè ntswe a mi'i Peta bo bì bē bya mæ bo bo le ntswe aà. Bo ghè mæ kè wí'inè, nyè ñigha'à ni bo bì bē bya mæ bo bo təə aà.

³³ Ajàn mæ bē bya le ngghèe mmà'atè Yesu i lò aa, Peta a swon mæ, "Taà, a bon mæ bì'inè tswe faà aà. Tá bí'i gghurè mǎntàn mi ntarè, tá yí fùurè i tswe a mbo wò, yí mò'ò

ì tswé a mbo Moses, tâ yí mò'ò ì tigè ntswe a mbo Elijah.” (Kaa à le ñwa'á annù yíi mē yu swonə aa zí.)

³⁴ Ajàñə à le mburə ki ghaà aa, mbà'à ì wí'íkè ñzi ñkusə waa. Nìbò'ò ni tswa ñgǎnyəgǎnnù jyá.

³⁵ Bo yu'ù ñji ì ghaà wa múm mbà'à ñswonə mē, “A ni Mú ghà yíi mē tsò'ò aa à ghulà; ni ka nyu'ù annù yíi a swonə aa.”

³⁶ Nòò yíi mē ñji ya ì le ñkentə aa, bo tigè ñyè Yesu tsi'í yùyu. Bo le ñkutə mǎntú myaa, kaa ñki'ì annù yíi mē bo le nyə aa a mbo ñu tsù maa noò swonə.

Ajàñ mē Yesu à le ñghurə múmbàñnə yíi mē a le ntswe ní à zwí yí bi aà

(Mt. 17.14-18; Mk. 9.14-27)

³⁷ Abèè a fù'ù mē, Yesu bo bì ñgǎnyəgǎnnù ji jya bi sigə wa atu nta'a, ñnòò bē yí wē ì zí ñtsi'í yí.

³⁸ Nù yí mò'ò wa a titi ñnòò a tɔñnə ñswonə mē, “Ndi'innù, mē bu'ù mbó, kwetə a mú ghà ghú, ñlon mē à ni tsi'í mu yíi mē mē tswé ni ghu aà.

³⁹ Ázwí yí bi a yí nanşə ñko mu ghú mma'a a nşyè, ñghirə a wí'íkè mbo'ò, a tsigə yí, àjwò'ò a tigè ñf'è'è ghu ntsú. A nanşə ñwukə yí kaa wa'á wǎñşə mbii mma'atə yí.

⁴⁰ Mē ghirə mbu'ù mbo a mbó ñgǎnyəgǎnnù jo mē tá bi fi'í azwí ya, kaa bo wa'á mfi'í zí.”

⁴¹ Yesu a swonə mē, “Oò, bù bē bii mē bi si ñ àbiintii tswé, kaa innù jyaa ì wa'á tsinè aa, mē ka bú tswé bi'inè ì kii ki tswa ntii gha ñlon ñgaà yùù ì ywe'e aa a noò àkè aa é? Zí ni mu ghò wa faà.”

⁴² A kà mē aa zí ni ghu, àzwí yí bi ya a kó yí mma'a a nşyè ntsigə ntigə ñlɔɔ tsi'í ñsàtə. Yesu a wenè àzwí yí bi ya, ñghurə mu wa mfa a mbo taà yí.

⁴³ Bè bítşim le nyerə a ajàñə mē bi le nyə mida'a mi Nwí aà.

Ajàñ mē Yesu à le mbù ñghaa annù ñlonə ànnù niwò yí aà.

(Mt. 17.22-23; Mk. 9.30-32)

Ajàñ mē bo le mburə ki wa'a ma jú innù mē à le ñghirə aa, a swonə a mbo ñgǎnyəgǎnnù ji mē,

⁴⁴ “Ni nanşə nyu'utə ñghàà nú ta ni kuu a atu bù. Bi ka fa Mu Nù a mbo bə.”

⁴⁵ Lá kaa bo le ñwa'á yu'ù tá àtù yaa a laa ghu. Nlon mē bi le ñlò'òsə a mbo bo mē tá bo tsuu zì; bo kii mbò'ò ni a mbetə yí.

Nù yíi à kò'ò ntsirə aa à ní wò?

(Mt. 18.1-5; Mk. 9.33-37)

⁴⁶ Bo le ñlòginè ñka nswunə, mbetə ní waa bo ni bo mē ñu yíi mē à kò'ò ntsirə a titii bo aa à ni wò aa é?

⁴⁷ Yesu a zí annù yíi mē bo le si wa'atə ni a ntii bo aà, ñlɔgə múñkhə nte'e a mbèe yu,

⁴⁸ ñswonə a mbo bo mē, “Nù ñtsim yíi mē à kwèrə mu ghú ni ñkum gha aa, à kwèrə aa ghà. Nù ñtsim yíi mē à kwèrə gha aa, à ki ñkwèrə ñu yíi mē à le ntoo ghà aà. Nlon mē aa yu wa yíi à kè'ə a titii bù ñsigə ñlwí'í aa, à bǎñnə mbə aa yu yíi à kò'ò ntsirə aà.”

Nù yíi mē kaa à si annù yí'inè tuu aa, à bii aà ñjim yí'inè

⁴⁹ Jon a swonə mē, “Taà bí'í ghirə nyə ñu yí mò'ò a fi'í ni izwí jì bi a ato'ò bē ní ñkum ghò, bí'í tsu'unə yí ñlon mē kaa à si ñu àkòrə yí'inè yí mò'ò bə aà.”

⁵⁰ Yesu a swonə mē, “Ni tsuu ñii ki tsu'unə bə, ñlon mē ñu yíi mē kaa à si annù yí'inè tuu aa, à bii aà ñjim yí'inè.”

Ajàñ mē ñikurə ní Samari ni mò'ò ni le ntuu a ñkwèrə Yesu aà

⁵¹ Ajàñ mē nòò à le ñkòontə mē bi ka bú kwèrə Yesu fu a aburə aa, a kwèrə ñtiti yí, ñtanjə mē yu ghèe a Yerusalem.

⁵² Ntoò bə a mbii yu mē tá bì ghèe nnanşə ñikurə ní Samaria ni mò'ò a mbo yu.

⁵³ La bə bya bi tuú ñkwèrè yí, ñlon mē bo le nzi mē à le si tsyà aa bə tsyà ñghèe ni a Yerusalem aà.

⁵⁴ Ñgǎnyəgǎnnù ji, Jon bo Jems, yè mē maa ajàñ, mbetə yí mē, “Mmà'ambí, ò bèentə mē tá bí'í twonə mò'ò tá ì lo a aburə ñsigə ntɔɔ waa aa é?”

⁵⁵ Yesu a bəñkə yí ñwenə waa.*

⁵⁶ Bo tigè ñlo ñghèe a ñikurə ni dǎñ.

Annù bə bii mē bi tswé ní ñka nyòñə Yesu aà

(Mt. 8.19-22)

* 9:55 ñwa'ànè jì mò'ò ì ku'usə yuà ànnù: “Kaa ni sɛ mbuu azwí yíi mē ni tswé ni yuu aa zì; ñlon mē kaa Mu Nù à le ñwa'á zì aa a ta ñgi'í a nu bə, à le mbàñnə zì aa a nyweensə bə.”

⁵⁷ Ajàṅ mæ bo le si ghèè a mânjī aa, nù yí mò'c a swonj mæ, "Mè ka ki yònè nî gho a nî ñgòṅ idigè tsim̄ jii o ghèè ghu aà."

⁵⁸ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, "Itsò i tswè nî mîmborè myaa, bìsij bi kî ñtswe nî ñdá jyaa, la kaa Mu Nù à sî nî àdigè yii mæ mbæ a nòṅsè átù yí ghu mmîantè aa tswé."

⁵⁹ A mbo nù yí mò'c a swonj mæ, "Zī ñka nyònè nàâ."

A bânṅè ñkwi'i mæ, "Mmà'àmbi, lèò tá mè bìi ṅghèe mfoo ntwiṅ taà ya'a."

⁶⁰ A swonj ghu mbo mæ, "Mà'àtè tá biku ka ntwiṅ biku bi bè byaa. Là a mbo wò, ghèe ñka nswonj ntoò ànnù nifò Nwî."

⁶¹ Yí mò'c a swonj mæ, "Wa mè ka ki yònè noo Mmà'àmbi. La mà'àtè tá mè foo ṅghèè nîfa filo fi bè a ndugè ya'a."

⁶² Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Nù yii mæ à tswa aso afà'à mbu mbønṅkæ yi ñka nlii ñjmè aa, kaa à sî ku'unè a ñkuu a mûm ànnù nifò Nwî."

10

Ajàṅ mæ Yesu à le ntoo bè bi mò'c mîghum mi sàmbaa ntsò baa mæ bì tsya mbii yaa laa

¹ Ma ya à ghèè ki tsyá Mmà'àmbi a bú ñtsò'c bè bi mò'c mîghum mi sàmbaa ntsò baa ntoo waa mæ tá bo tsya mbii yí ñka nzinè bi baa bi baa ṅghèe nî itoo nî idigè tsi'i tsim̄ jii mæ yu ka bõṅ zì ghu aà.

² A kà mè aa ntoo waa nswonj mæ, "Miji mi bè mè a nsoo gha'a lá bifù'ù bânṅè ñkè'otè; nî ka ntsa'atè Nwî mæ tá Mmà'àmbi mbòṅ ñsòò à too ṅgânfà'à tá i ghèe mfù'ù mijí mi myá.

³ Nî ghèe lá, a ajàṅ mæ mè too ghuu aa, nî ghèe tsi'i tsò mbinjèrè a titī bitakurè.

⁴ Nî tsuu mú àbàa ñkabè tugitè, ntsuu abàa kii tugitè, ntsuu ntam kii tugitè, ñtsuu ki tæ a ntsa'atè nù tsu a mânjī.

⁵ Bèe nî yí ṅghèè ñkuu nî ñda yii nî ñkuu ghu aa nî fòò ñswonj mæ, 'A Mbòonè kuu fàa ñda laa.'

⁶ Bèe mæ nù mbòonè a tswè ghu boṅ mbòonè ya i ka kuu ghu nú, a tsuu ghu tswè boṅ mbòonè yùù ya i ka bìi kuu fu a nu bù.

⁷ Bèe nî ghèe ñkuu nî ñda yii nî kuu ghu aa, nî lwi'i maa ñda ñka ñji ñkii nno nî àyoo yii bi fa a mbo bù aà. Nlonj mæ wa bi tswè nî ñka ntù ṅgânfà'à. Nî tsuu a mila'a kî kuu ghèe, i kuu bìi.

⁸ Bèe nî yí ṅghèè ñkuu a atoo, bèe bi kwèrè ghu siginè, nî ka ñji ayoo yii bi fa a mbo bù aà.

⁹ Nî ghurè mîghòò mii mi tswè a nu bè ghu aa, ntigè nswonj ñkè'enè a mbo bo mæ, 'Wa annù nifò Nwî a zì mè ñkoontè a nu bù.'

¹⁰ Lá, mbè nî yí ñkuu nî atoo bi tuu ghuu ghu kwèrè, nî fe'è ṅghèe a mîmfânṅè ñswonj mæ,

¹¹ 'Abirè ala'à yuu yii mæ a ghìrè mbanè a mikòrè bí'i aa, bí'i yètè, a ndi'i mæ kaa bí'inè sî nî ànnù tsu tswé. Là bí'i swonj a mbo bù mæ ànnù nifò Nwî a zì mè ñkoontè a nu bù.'

¹² Mè swõṅ a mbo bù mæ ṅgi'i àtoo mà ya a njwí ñtsò'òtè mîsa'a i ka yí tsyàtè yí Sodom.

*Njò'c ñla'a jii kaa i le ṅwa'á ntoò Kristo bìi àà
(Mt. 11.20-24)*

¹³ "Ñgi'i yí ṅwè i tswè a mbo wò mbá Chorazin, bo bì a mbo wò mba Bethsaida, nlonj mæ bì le mbaa bè ghìrè innù jì wè jì wè jú mæ bi ghìrè a ala'a bù aa a ala'a Tai kè Sidon boṅ bi lè mbønṅkè mântī myaa tetè, ñtigè ṅwe'e itsè'è ṅgi'i ñkî mfu'u atù ya nî àbú.

¹⁴ Là a ka yí swèrè a mbo bù wa jwí ñtsò'òtè mîsa'a i tsyàtè a mbo Tai bo Sidon.

¹⁵ ṅgaa yò i bè mæ akè aa e, a Kapernaum? O ghìrè ṅwa'atè mæ bi ka ṅentè ibii nú ghoi kò'osè gho a aburè aa e? Wa bí ka yí mà'à gho ò sigè ṅghèe a bânṅsyé."

¹⁶ Yesu a swonj a mbo ṅgânṅyègànnù jì jya mæ, "Nù yii mæ a bìi ànnù yii nî swonj aa, à bìi aa annù yá. Nù yii a ntùú ànnù yii nî swonj aa, a kî ntuu aà ghâ. Nù yii mæ à tùu gha aa, à kî ntuu aa yu wa yii mæ à le ntoo gha aà."

Ajàṅ mæ bè bya mîghum mi sàmbaa ntsò baa le mbù mbii àà

¹⁷ Bè bya mîghum mi sàmbaa bi le mbii nî ñàdorè nswonj mæ, "Mmà'àmbi tsi'i bìdemon bi ghìrè ñyu'unè nî yí'ì nlonj ñkúm ghò."

¹⁸ A swonj a mbo bo mæ, "Mè ghìrè nyè Satan a lô a aburè ṅwo tsi'i tsò mbønṅ yí ṅwà'àkè.

19 Yê nî, mê fâ mê âda'a a mbo bù mē nî ka ntœantœ a atu no bo bì bångaa bì bì, ñkii ñgha'a nî âda'a ñgãñkibàa wa kaa tâ àyoò tsu wa'a ñghuu lænsê.

20 Lâ ta nî tsuu ki doritê bœ mœ ñzwi jî bì yu'unœ nî ñghuu, nî ka ndoritê nî bœ mœ bì ñwà'ânê mê mikûm muu a aburê aâ."

*Ajàñ mœ Yesu à le ndoritê aà
(Mt. 11.25-27; 13.16-17)*

21 A bœ maa noò, Yesu a doritê a múm Azwi Nwi ñswonj mœ, "Taà, mœ fâ mbi'ikê a mbo wò a Mmà'amî àbùrê bô ñsye nlonj mœ ò l'òsœ innù júla a mbó ñgãñmitsyê bo bì bœ bìi bì zi annù aa, mbàññè ñdi'i a mbo bœ bì bœrê. ññœ, Taà ghâ, a bê ajàñ yîi mœ a le mbòñê gho mœ tâ ò ghîrê aâ.

22 Taà ghâ à fâ mœ innù tsim a mbo mœ. Kaa mbœ ñu wa'á ñu yîi Mu à ni ghu aa zi ntsya a Ta. Kaa ñu a wa'á a Ta ñki nzi ntsya Mu, mœ mbœ a tsuu ñu yîi mœ Mu à tsò'ò mœ yu di'i a Ta ghu mbo aa bê."

23 Yesu a bœñkê yi nswonj a mbo ñgãñyœgœnnù jî jya mœ, "Mbœœnœ a mbo mi'i mûi mœ mi yœ annù yulâ mœ ni yœ aâ,

24 ñlonj mœ mœ swòñœ a mbo bù tsi'i annù ññkonœ mœ, ñgãñntoo Nwi jî ghâ'atê bo bì bifò bì ghâ'atê bì le si yœ'œtê a nyœ ma juu innù mœ ni yœ aa, la kaa wa'á yê. Nyœ'œtê nî a nyu'u innù jú mœ ni yu'u aa kaa wa'á yu'ù."

Ñighâà nî ñnanaa nlonj ñu baSamaria ñgãñàbòñœntii

25 Ñgãñndi'i nòñsê yî mò'ò à le ñkwà'ânê yi nswonj mœ, "Ñdi'innù, ñbœ mœ ghîrê mœ akœ mbœñ jî ilónj aa e?"

26 A betê yi mœ, "O twonœ nyœ mœ bì ñwa'anœ a múm àñwà'ânê nòñsê aa mœ akœ aa e?"

27 A kwi'i mœ, "Tigê ñkòñœ Mmà'àmbi Nwïñgòñ ghò nî ñtiì ghò tsim, nî ñtswëntii yô i tsim, nî ñtiì mo ñitsim bo bì ni ñitsyê mo ñitsimê. I kii tigê kòñœ ñdîm ghò tsò ñbiì nú ghò."

28 Yesu a swonj ghu mbo mœ, "O kwi'i tsi'i siginè. Ka ñghîrê ma múu ajàñ boñ ò ka tswe ntii."

29 Ajàñ mœ à le si l'òò ndi'i mœ ànnù yi a tsinê aa, a bú ñbetê Yesu mœ, "Ñdim ghâ aa wò aa e?"

30 Yesu a kwi'i ghu mbo mœ, "Ñù yi mò'ò à le nló a Yerusalem ñka nsigê ñghœe a Yeriko, bìyœrê bì tswá yi, ntso'otê ñtsè'è ghu nu, nanœ ñghœœ yi tsi'i siginè, a tigê ñkwœ, bo ma'atê ñlo waa,

31 Ñgãñmâ'a Nwi yî mò'ò à le ñka nzi maa mânjî, à zî mê ñfê'e ghu nu aa, ñdanœ mbêê, ñstya yi.

32 Mu Levi yî mò'ò à le ñki nzi nyœ, ñghîrê tsi'i maa ajàñ, ñdanœ mbêê ntsya yi,

33 Lâ ñu baSamaria yî mò'ò yîi à le ñka ñghœe a ñghaa yu aa, à le nzi nyœ, ñko mîlîñnê yî.

34 Ñghœe ghu mbêê, ñsi'i ñla'á jî jya, ñññœ afù ghu ñkwœrê, ntswesê yi a atu nâa yu, ñlogê yi ñghœe ni ghu a nda bìgñ, a ñlèntê yi ghu.

35 Bo yu le ghu, àbêê a fù'ù mâ, a ghê yu ki ghêê, ñfi'i ibâ'atê ñkabê silva jî baa,* mfa a mbo ñu ñlèntê ñdá bìgñ wa, ñswonj mœ, 'Ka ñlèntê ñii, bœe mœ a logê ñkabê ntsyâ yulâ, boñ maa bú bœnsê fu, a noò yîi mœ bìi aâ.' "

36 Yesu a betê ñdi'i nòñsê wa mœ, "O wâ'atê mœ ñdim ñu wa mœ bìyœrê bya le ñghòò yi aa, a titii bê buâ bì tarê, à ni wò aa e?"

37 A kwi'i mœ, "Ñù wa mœ à le ñko mîlîñnê yî aâ." Yesu a swonj ghu mbo mœ, "Ghêe ñki ñka ñghîrê maa ajàñê."

Ajàñ mœ Yesu à le ñghantœ Martha bo Mary aà

38 Yesu bo bì ñgãñyœgœnnù jî i le ghêê ñkuu a ñikurê ñi mò'ò, màñgyê yî mò'ò, ñkûm yi i bœ Martha, a twonœ yi a nda yu,

39 Muma bì màñgyê wa, ñkûm yi i bœ Mary a tswê bo yu. Yesu à zî mê aa, a zî ñtswe yi tsi'i a mbêe mikôrê Yesu, ñyu'utœ ñi ànnù yîi à le si di'i aâ.

40 Lâ Martha à le si nwùgê nú yi, ñwa'a tsi'i annù a ñghîrê mîjî a mbo bìgñ byâ. A le nzi ñswonj a mbo Yesu mœ, "Mmà'àmbi, ò si yœ mœ à ñi ànnù yî bì mœ muma à ghîrê, mœ à mà'atê gha tsi'i mœ mœ, mœ yœ ñi ñgi'i a ni mîjî mù aa e? Ghâantê yi tâ à zi ñkwetê ghâ."

41 Yesu a swonj ghu mbo mœ, "Martha, Martha! O nwùgê nú yò si'i a ni ñnnù jî ghâ'atê!

* 10:35 2 denarii, ñkabê baGrikia, ñdùù yi ibê tsò ñkabê ñgãñàfâ'à ñjwi jî baâ.

⁴² Ayoo yî fùurè a ku'unè a ntswe nì yù. Mary à tsò'ò mē mbèè yî siginè kaa mbè nù a wa'à ghu mbo kwerè."

11

*Yesu à dî'i Ngǎnyөгǎnnù ji mânji ntsà'atè Nwî
(Mt. 6.9-13; 7.7-11)*

¹ Yesu à le si tsà'atè Nwî a adigè yî mò'ò, à mànjà mē aa, ñgǎnyөгǎnnù yî yî mò'ò a swonj ghu mbo mē, "Mmà'àmbi, dî'i ntsà'atè Nwî a mbo bi'i, tsò mē Jɔn à le ndi'i a mbo ñgǎnyөгǎnnù ji aa."

² Yesu a swonj a mbo bo mē, "Nì kii ti tsà'atè Nwî nì swonj mē: 'Taà yî'i, ghèrè tâ bi'i ka ñgha'asè Hkùm ghò. Tâ ànnù nifò yo à zi.

³ Ka mfa miji mii mē mi ku'unè a mbo bi'i aa a njwi njwi;

⁴ ñki ñka nli'inè nì ifansènnù ji'i, nlonj mē bi'i ñkii nli'inè nì jì bē bii mē bi fànsè a nu bi'i aa; ntsuu ki bii bi'i ka ñwo nì àkwà'ànè bē.' "

⁵ A bù ñswonj a mbo bo mē, "Mbè nù ñibò ghùù a ghèè a mbo nsùkà'à yî nì ntiit itugè nswonj ghu mbo mē, 'Nsù ghà, tsò'osè gha nì ñkya abaa ji tarè;

⁶ ñlonj mē ñsù ghà yî mò'ò à lo ñghaa a asà'a agha'a nzi, kaa mē wa'à nì àyoo niji a mfa ghu mbo tswè.'

⁷ Mbè nsù yî wa a nɔŋə a ikuu ñkwi'i ghu mbo mē, 'Tsùu ñgi'i a mbo mē fa; mē tsètè mē abà'à yà, bi'i bi bɔɔ ba nɔŋtə; kaa mbè mē wa'à bù mbiinè a mfà àyoo a mbo wò.'

⁸ Mē swòŋ a mbo bù mē, mbè tuu biinè fa ayoo ghu mbo mē à nì nsùkà'à yî aa, lá ñyonjè ajàn yii mē à ghèè nì mbiì ñka mbetè kaa wa'à lò aa, à ka biinè fa njoò tsim jii mē a lòò aa.

⁹ Ma mùu ajàn, mē swòŋə a mbo bù mē: Nì ka mbetè bonj bi ka fa a mbo bù; nì ka nloɔ bonj nì ka yè; nì ka ñkwentè bonj bi ka ña'a fa a mbo bù.

¹⁰ Nlonj mē nù ntsim yii a betè aa, a kwerè; nù ntsim yii mē a kii nloɔ aa a yè. Nù yii mē a kwentè aa bi kii ñna'a ghu mbò.

¹¹ Tà yî tsù à tswè a titii bù mē mbè mù yî a betè fibwè, a tswè ti fa fibwè mbanjè mfa bè no ghu mbo

¹² kè a betè ñibòò nì ñgu ghu mbo a bânjè mfa bē àngaa ghu mbo aa ε?

¹³ Mbè bù bii mē nì nì ñgǎŋghèrè innù jì bi aa, nì zi ajàn yii mbè nì ka mfa njoò jì siginè a mbo bɔɔ buu, nì si wa'atè mē mbè Taà ghùù yii mē à tswè a aburè aa a nanjè ñkɔŋtə a mfà Azwî yî a mbo bē bii mē bi betè nì yî ghu aa ε?"

*Yesu bo Beezebul, mfò bidemɔŋ
(Mt. 12.22-30; Mk. 3.20-27)*

¹⁴ Yesu à le si fi'i azwî yî bi yii mē a le mbè yî ti ghàà; nòò yii mē àzwî yî bi ya a le mfe'è aa, àkiko'o ya a lòginè ñka ñghaa bē bii bi le nyè aa bi yerè tsi'i mbè ànnù.

¹⁵ La bo bi mò'ò bânjè ñswonj mē, "A fi'i nì izwî jì bi ntsyà aa a njim Beezebul, mfò izwî jì bi wà."

¹⁶ La bē bya bi mò'ò, a ñkwà'ànè yu, bi bânjè ñswonj mē, tâ à ghirè ànnù yî yeyerè a ndi'i mē Nwî à tswè bo yu.

¹⁷ Mbè yii mē Yesu à le nzi mmòònté jyaa aa, a swonj a mbo bo mē, "Ala'a yii mē a yatè waa ntè a atutu, nto nì waa bo nì bo aa, a wànjà ñwo. Ngwè'è yii mē i ki nyàtè waa laa, i kii ñwanjè ñwò.

¹⁸ Mbè a bē mē Satan à ki nyàtè yî, bonj à ka ki to nii yumbonj, tâ ànnù nifò yî tē mē akè aa ε? Nlonj mē nì swonj mē mē fi'i izwî jì bi aa nì midà'à mi Beezebul.

¹⁹ Mbè mē ka mfi'i izwî jì bi aa nì midà'à mi Beezebul, bonj bɔɔ buu tigè mfi'i aa nì midà'à mi wo aa ε? Mbèè mē a bē maa ajàn aa, à nì bo bii mē bo ka yî tigè tsèrè i sa'a ghuu.

²⁰ Lá mbè a bē mē mē fi'i izwî jì bi aa nì midà'à mi Nwî bonj ànnù nifò Nwî à zì mē a mbo bù.

²¹ "Nòò yii mē ntiì nù, yii mē à tswè nì njoò mitsè'ə a bē ndùgè yî aa, njoò jì i tswè nì mbɔɔnè;

²² Lá mbè nyèrè yii mē à tinsè ntsyàtè yî aa, mbè a zi bonj à ka kwerè njoò mitsè'ə jya mē à ñin ntiì yî ghu aa, i se'ε njoò jì tsi'i tsim i yatè.

²³ Nù yii mē à si njim yà bii aa, à bii aa njim ñgǎŋkibàà yà. Nù yii mē à si ghotè aa, a bânjè ñja'a aa ja'à.

*Ajàn yii mē mbè àzwî yî bi a fè'è m̀bu ñkuu fu àà
(Mt. 12.43-45)*

24 “Nòò yii mə àzwí yí bí a fè'è a nu nù aa, a karə a nî àdìgè yii mə kaa ñkí i sî ghu tswè aa, ñlòo ni mə mbə yu mîntè ghu le; a tuu yə aa, a swonj mə 'mə ka bù bìi gha fu a nda yii mə mə fè'è ghu aà.’

25 A ti bìi ñyə mə bí yè'è mə nda ya i laa ñkù'ùnè,

26 bonj à ka ghèe bú bìi nî ñzwí jì sàmbaa jì bí jì dān jii i bí'ì ntsyàtè yì, i zì ñku'usə yì ghu tá bo bo kuu ñkuu ntswe ghu; bæe i kuu maa noò bonj ñtswè nù wa i ka bí'ì tsyàtè ajān yii à le mbə a mbīi aà.”

Nidorə nūi mə ni ni annū nīñkəŋə aà

27 Ajān mə Yesu à le mmānsə nswonjə ma jū ñnnū aa, mǎngyè yí mò'ò wa atitii nòò a swonj ghu mbo mə, “Mbəonə a mbo mǎngyè yii mə à le njwe gho aa bo bí a nî mbīi mīi mə mī le nɔnsə gho aà!”

28 La Yesu a bāñnè ñkwí'ì mə, “Mbəonə i bāñnè ñtswə aa a mbo bə bìi mə bí yu'ù nighàà ni Nwí ñlèə aà!”

Bə bya ləə mə tá Yesu à ghírə annū yí yeyerə

(Mt. 12.38-42)

29 Nòò yii mə nnòò bə wa i le ñlòginè ñka ñgha'atə aa, Yesu a bə'enè ñka nswonjə mə, “Ñiwàà ni bə buà tsítəŋ à ni ñiwàà nī bí; bí ləo nyə àlènsə, la kaa mə ka wa'á alènsə yì dān a mbo bo fa ntsya alènsə Jonah.

30 Nlonj mə ajān yii mə Jonah à le mbə alènsə a mbo baNineveh aa, àà ñgīñ ñgīñ ajān yii mə Mu Nù à ka bə alènsə a mbo nuà ñiwàà.

31 Mfɔ mǎngyè wa yii mə à le ñlò a mbù'ù ñtii aa, à ka yí bìinə a noò ñtsò'òtə misa'a bo bí ñiwàà ni bə bú tsítəŋ i ñinə wa a isa'a. Nlonj mə à le ñlò a ñlwí'ì mbi yù, ñzi a a nyu'ù nighàà ni mitsyè a mbo Mfɔ Solomon, lá yə ñi, nù yii mə à kò'ònə ntsyàtè Solomon aa, à ghuà a titii bù.

32 Bə bí Nineveh ka yí bìinə a noò ñtsò'òtə misa'a, i təə bo bí ñiwàà ni bə buà tsítəŋ, i ñinə waa a isa'a à; ñlonj mə baNineveh le mbəñkə mīntii myaa wa noò mə Jonah à le ñghàà a mbo bo aà, lá yə ñi, nù yii mə à kò'ònə ntsyàtè Jonah aa, à ghuà mə a titii bù.”

Ñkà'a ibiñ nū

(Mt. 6.22-23)

33 “Kaa nù à laa ñwa'a à nî lám kosə ñghèe nniñə ni a atà, kə m̀bu ñlògè nî àntòò ñkusə ghu, kaa kí'ì kii ñkosə nniñə ni a ñji'í ikúu. Nù a kii ñkosə lám, a tɛ'è aa a atu atetè tá nù tí kuu a nda a yə ñkà'à wá.

34 Ñli'í no laa mbə lám ibiñnù ghó. Ñli'í no bə tswə siginè, bəə bonj mbìinù yó ntsim i luu nì ñkà'à. Lá ni bə tsuu i siginə tswə bonj mbìinù yó ntsim i luu nì mfii idigè.

35 Mbə yii mə a bə ma mùu ajān aa, nì ka ntsyèsə tá ñkà'à yii mə i tswə a nu bù aa, i tsuu bāñnə bəñ tìgə itugè.

36 Mbə ibiñnù ghuu tsim i luu nî ñkà'à, ñtsuu nî àdìgè yí fii tswə, bonj i ka kii nanjə ta, tsí'í tsó lám yii mə a ta ni a nu bə mfa nì ñkà'à aà.”

Yesu a firə baFarisai bo bí ñgǎñndí'ì nɔnsə

(Mt. 23.1-36; Mk. 12.38-40)

37 Yesu a burə kii ghàa nù baFarisai yí mò'ò a twonjə yì mə tá à zì ñji a nda yu; Yesu a ghèe ghu nda bo yu jì.

38 Annù a tsyá nù baFarisai wa ajān yii mə à le nyə Yesu a jì tìghə à fòo ñsì'ì mbó mī aà.

39 Yesu a swonj ghu mbo mə, bù ba Farisai, ni sī'ì ndonj bo bí ñkanj tsí'í a abee abee, la a mum, nì bāñnè ñluu nī ñnnū jì bí, ñkii mbañnə nī ñjoo bə ñkwərə,

40 itirə ndə jì tsu! Nì sì zì mə nù yii mə à le nanjə abee laa, a ni yu mə à le ñki nnanjə mum aa e?

41 Lá tá nì bāñnə mfa ñjoo tsim ghu mum a ñkwetə ñgāñəfum ghu, nì bə ghírè ma mùu ajān, bonj a ka bə annu yii a ku'unə aà, tá ñjoo tsim a mbo bù i laa.

42 “Lá ñgí'ì yí ñwè a nu bù mbá baFarisai! Nlonj mə nì lógè nî ñjoo aghò'ò bo bí bāmbərə buu ñyatə nì nî itii ñighum, mfa nî àtii yí fiiurè a mbo Nwí, lá kaa wa'á nî ànnù yii mə a tsinə aa ghírè, kaa wa'á nî Nwí kii ñkəŋə; bonj nì ghírè nî ñnnū ma jū tsí'í tsim, kaa wa'á nì jì mò'ò mà'atə.

43 Ñgí'ì yí ñwè a nu bù mbá baFarisai! Nlonj mə nì kòŋə a ntswe nî iləñ jii mə i kò'ònə aa a múm ñdānghotə bù, ñkəŋə nì mə tá bə ka nzi ntsá'atə nî ghuu a idigə mītaa,

44 Ñgí'ì yí ñwè a nu bù! Nlonj mə nì bə aa tsí'í tsó m̀syè mīl mə kaa bí sì lènsə, kaa bə wa'á yə, ntsya ghu itu tí zì.”

45 Nù yí mò'ò a titii ñgǎñndí'ì nɔnsə jya a kwi'ì a mbo Yesu mə, “Ndi'innù, ò swonj ma mùu ajān ñkii mbəgitə aa yí'ì.”

⁴⁶ Yesu a swonj mæ, “Ngi'i yî ñwè a nu bù mbá ñgǎñndi'i nòñsò! Nlonj mæ ni bè'èsè bē nî àbè'è yîi mæ a tsya waa a mbè'è. Kaa bù búmbonj kaa nî wa'à zî àjàn yîi mæ mbè nî te'è ñkoontè abè'è ma yû kè ñkwetè waa tá bo be'e.

⁴⁷ Ndòò a atu bù! Nlonj mæ ni boco misyè mi ñgǎñntoo Nwî jii mæ bitaa buu le nzwitè aà.

⁴⁸ Maa ajàn nî ni biyæfè ñkii mbeentè ni innù jii mæ bitaa buu le mbù'ù aà; ñlonj mæ bo le nzwitè waa, nî bânjné mbiinè mbooo misyè myaa.

⁴⁹ Mbè yîi mæ a bè ma la aa, mitsyè mi Nwî mi swonj mæ, ‘Mè ka too ñgǎñntoo jya, bo bi ñgǎñnswonj annù Nwî tá bo zwitè bî mo'ò ñki ñka ntsò'ò akòrè bî mo'ò,’

⁵⁰ ta tá àlèè ñgǎñntoo Nwî tsim, yîi mæ bi le nsaansè nloginè a nloginè mbi aa, ta bi betè a mbo niwàà ni bè buà,

⁵¹ ñloginè nî àlèè Abel ñghèe nywe'e nî à yî Zechariah yîi mæ bi le nzwitè a titii nìkèntè nî mà'anwî bo bi Adigè ya yîi mæ a laa mǎñsè aà. ññjè, mè swonjè a mbo bù mæ bi ka yî betè alèè yaa a mbo niwàà ni bè buà.

⁵² Ngi'i yî ñwè a nu bù mbá ñgǎñndi'i nòñsò, ñlonj mæ nî kwèrè mè bîkey bi mitsyè bii mæ bi ña'a mǎñji; nî tuu ñkuu, ñki ñkij bè bî mo'ò mæ tá bi tsuu kii kuu.”

⁵³ Ajàn yîi mæ Yesu à le mmà'atè waa ñka ñghèe nii aà, ñgǎñndi'i nòñsò bo bi baFarisai loginnè ñka ligitè nî innù jya mæ Yesu à le nswonjè aa tsi'î nî mùtîi ñkii mbetè nii nî innù jî ghà'atè,

⁵⁴ mæ mbè a swonjè ànnù yî bi yî tsu tá bo tswa yi.

12

Nî tsuu ki bo'ò a nswonjè ànnù ññkionjè

(Mt. 10.26-27)

¹ Ajàn mæ nnòò bè wa ñkam nî ñkam i le nzî ñghotè, ntigè ntinè waa ntinè ñghèe aa, Yesu a lóginè mfooo nswonjè a mbo ñgǎnyogègnnù jî mæ, “Nî ka ntsyesè ghuu nî mbè'è àbaa baFarisai, yîi mæ à nî abagilè aà.

² Kaa àyoò yî tsu a sî ghú tswè mæ bi boontè mæ kaa bi ka yî wa'à fùrè, kè mæ a lèontè yîi mæ kaa a ka yî wa'à fè'è yentè tá bi zi.

³ Innù tsim jii mæ nî swonjè a múm itugè aa, bi yu'u a nlaà idigè. Innù jii mæ nî ki ntsúmtè a adigè yî l'ò'sò aa, ba yî tigè tæ a itu mila'a i kè'ènè.

Nù yîi mæ mbè bi ká mbò'ò aà

(Mt. 10.28-31)

⁴ “Mè swonjè a mbo bù, ñka'à já, mæ, nî tsuu ki bo'ò bè bii mæ mbè bi zwitè tsi'î mbiinu, kaa wa'à annù dàn bú ñghirè aa bè.

⁵ La mè ka bânjné ñwà'àsè ghú nlonj ñù yîi mæ nî bânjné ñka mbò'ò aà: Nî ka mbò'ò yu wa yîi mæ a zwitè, ñki ntswe nî midà'a a mmà'a a múm mo'ò Satan; ññjè, mè swonjè a mbo bù mæ nàa mbò'ò nii.

⁶ Tigè bi fèe nda'a jî ntaà aa nî bikabè bi baa aa è? Kaa Nwî a wa'à nî nda'a ma yû tsi'î yî fùrè li'inè.

⁷ Yè mbà, à zi ndùu inòñtu jii i tswè a atu bù aa tsi'î tsim; tsuu ki bo'ò, nî tswè nî ndùu, ntsyatè nda'a a nnòò.

Annù mbii kè annù ntuu Kristo

(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “Mè ghèè nî mbii a nswonjè a mbo bù mæ, ñju yîi mæ à bii gha a nsi mi'i bè aa, Mu Nù à ka yî kii bii yi a nsi mi'i baangel bi Nwî;

⁹ la ñù yîi à tuu gha a nsi mi'i bè aa, bi ka yî kii tuu yi a nsi mi'i baangel.

¹⁰ Nù ntsim yîi mæ à ghàa ànnù yî bi nlonj Mu Nù aa bi ka yî li'inè ifansènnù jî; lá ñù yîi mæ à bègètè Azwî Nwî aa, kaa bi ka yî wa'à ifansènnù jî li'inè.

¹¹ “Nòò yîi mæ bi lògè nî ghú nzi nî bù a ndánghotè bo bi a nsi bisà'a bi ala'a bo bi bàtè bi ala'a aa, nî tsuu ki wa'a annù yîi mæ nî ka swonj kè ajàn yîi mæ nî ka kwi'i aà;

¹² ñlonj mæ Azwî Nwî a ka di'i annù yîi mæ nî ka swonjè aa maa noò.”

Ñghàà nî nǎnaa nlonj ñgǎñkabè yîi mæ à le mbè ajìntè aà

¹³ Nù yî mo'ò wa atitii nnòò a swonjè a mbo Yesu mæ, “Ndí'innù swonjè a mbo mumaà tá à yatè njoo jii mæ Taà à le mmà'atè aa a titii bi'iyu.”

¹⁴ Yesu a kwi'i ghú mbo mæ, “Mbá ghú, a gha nî nsa'a misa'a kè ñyatè njoo a titii bù aa a tsò'ò wò le?”

¹⁵ Yesu a ghèè nî mbii nswonjè a mbo bo mæ, “Nî ka ntsyesè ñkii ntsu'utè nî ghú nlonj aghè'èñè tsim yîi mæ a ghàrè bè yè'ètè nî njoo aà; ñlonj mæ ntswèntii ñù kaa à laa ñwa'a aa njoo jî wè jii mæ à tswè nî ju aa bè.”

¹⁶ A gheë nî mbîi ñswoŋ nighàà nî nānaa a mbo bo mē, “Abwēnē nsye ngāŋkabē yî mō'c a le fi'isē miji tsi'î a mbē nū;

¹⁷ a nanşē ñtswe ŋwa'atē annū yîi mē mbē yu ghîrē aa, mbetē mē ‘Mē ka nanşē ghîrē aa mē akē i tswē nî itā jîi mē i gha'atē mē mbē mē fu'ù miji ma mū ñlōē ghu aa ε.’ ”

¹⁸ A swonē a atu ibîinū yî mē, “Annū yîi mē mē ka ghîrē aa a nî mē: Mē ka sa'a itā jya tsi'î tsim bu ghîrē jî wē, jîi mē mbē logē miji aa mya bo bî njoo jyā tsim.

¹⁹ Mē ghîrē ma la, boŋ mē ka tigē swonē a mbō ñtîi gha mē, ñtîi ghā, wa ò lēō njoo a atā i gha'a ŋgha'a ajāŋ mē mbē ò jî a atu ilōō ilōō; lōō lā adigē ñtswe ghu, ntigē nji ŋkii no, ŋkii ndoritē.”

²⁰ Lā Nwî a swonē ghu mbo mē, “Atîrē ndē yî tsu! Mē ka twonē ntîi gho ñitugē sii, tā njoo jya mē ò fù'u ŋghotē aa tā i tigē mbē jî wo aa ε?

²¹ A nî ŋgîŋ ŋgîŋ a mbo nū yîi mē a ghotē nî njoo, ñlōē nî a ata ñlonē ibîinū yî, kaa wa'ā nî njoo a mbē Nwî bāŋnē ñtswe.”

Annū nniŋ ntîi a nu Nwî

(Mt. 6.25-34)

²² A bú ñswoŋ a mbo ñgāŋyogōnnū jî mē, “Ma mùu ajāŋ mē tigē ñswōŋ a mbo bú mē nî tsuu innū ki wa'a ñlonē ntswētîi yūu, mē nî ka jî aa akē, kē ñlonē ibîinū ghuu, mē nî ka wε'ε aa akē le.

²³ Ñlonē mē ñtswētîi i tsyatē miji, ibîi nu i kî ñtsyatē itsō'ē.

²⁴ Nî wa'atē ŋjîyā, kaa i si njoo bwe'e, kaa wa'ā nî miji kii mfu'u, kaa wa'ā nî mîntāŋ kē nî itā tswē, lā Nwîŋgōŋ a je'ē nî waa. Nî si nî ñdūu tswē ñtsyatē bîsiŋ ma bú aa ε?

²⁵ Mbē ŋjî nîbū yî tsū a ku'usē mûbāŋtē a nî ñtswētîi yî ñlonē mē a wa'a innū aa ε?

²⁶ Ma mùu ajāŋ, mbē nî tsuu zi ajāŋ yîi mē mbē nî nanşē ŋku'usē tsi'î mûntsîrē àyoo tsi'î tsō ma yū, nî bú ñtigē wa'a ñlonē njoo jî mō'c aa a ya aa ε?

²⁷ Nî lentē ibwî'î ŋgēē, ñyē a ajāŋ mē i kwe aā; kaa i si nwūgînē kaa wa'ā nî àsîsi kii mba'a; la mē swonē a mbo bú mē, tsi'î mfō Solomon a mûm nigha'ā nî nî tsim, kaa à le ŋkî'î atsō'ē yî tsu wε'ε tā à boŋ mbē tsi'î tsō jyaa.

²⁸ Lā mbē Nwî a ka Nwî'ε itsō'ē a nū ŋgēē yîi mē i kwe nî a atu mînta'a sii a lo ti bē a yoo bî tōō a abu aa, nî sî mōōntē mē mbē a wε'ε itsō'ē a nu bú ñtsyatē aa ε? Abîintîi yuu a kō'ō bē laa aa a ya ε?

²⁹ Maa ajāŋ, nî tsuu ki betē mē, nî ka jî aa akē, kē nî ka no aā àkē le, tā mîntîi muu tsuu innū i kî wa'a.

³⁰ Ñlonē mē à nî innū jîi mē bîtizî Nwî bî si'isē nî mîbîmînū myaa ñlōō aā; la Taā ghùu à zi mē nî boŋ njoo mē jū.

³¹ Lā tā nî bāŋnē ŋka ñlōō annū nifō Nwî boŋ à ka fa njoo mē jū a mbo bú.

Afù'ù a aburē

(Mt. 6.19-21)

³² “Nî tsuu ki bo'c mbā bōō bî mbînjērē bā, ñlonē mē, Taā ghùu a doritē a mfā ànnū nifō aburē a mbo bú.

³³ Fēē nî njoo juu mfa a mbō ñgāŋfūmē tā tswē nî ibāā ŋkabē jîi mē kaa i si sà'ākē aā, i lōē afù'ù yūu a atā a aburē, a adigē yîi kaa ŋkabē i si ghu mē, kaa bîyōrē wa'ā ghu kuū. Kaa nsēbē wa'ā nî ŋkabē ghu kii nji aā.

³⁴ Ñlonē mē adigē yîi mē afù'ù yo a tswē ghu aa, ñtîi gho i ka kii tswē aa ghu.

Ŋgāŋfā'ā jîi mē a tswē ñikōrē àā

³⁵ “Nî ka kwerē mikō muu ŋkii ŋkosē nî bîlām buu bî ka ŋkhi,

³⁶ mbē tsi'î tsō ñgāŋfā'ā jîi mē a yu'utē masa wāā yîi mē a tswē a adigē adîna ñiyō'ō aa, mē mbē a ghîrē mbîi ŋkwentē abā'ā bo wāŋsē ŋhā'a a kuū.

³⁷ Mbōōnē a mbo ŋgāŋfā'ā jîi mē masā wāā a bîi ñyē waa bî tswē ñikōrē aā; mē swonē tsi'î ànnū ñikōŋ a mbo bú mē, tāfā'ā wāā wa à ka bāŋnē wε'ε atsō'ē afā'ā yî, i ghîrē tā bo tswē a atu atetē tā à tsyasē miji a mbo bo.

³⁸ A ka bē annū ñidorē a mbo ŋgāŋfā'ā jîi mē mbē a ka mbîi nî ñtîi itugē kē nî ñtsyatē ñtîi itugē bo tswē ñikōrē aā!

³⁹ Lā tā nî zi mē, mbōŋ ñdā à laa bē zi noō yîi mē ñyōrē à ka zî ghu aa boŋ kaa à sî mē'atē mē bî zi mbōgē ndā yî.

⁴⁰ Nî kî ŋka ntswe ñikōrē; ñlonē mē Mu Nū à ka yî zî aa a noō yîi mē nî si wa'atē mē à ka zî ghu aā.”

Ŋgāŋfā'ā yîi mē a fā'ā nî ñtîi yî tsim aā

(Mt. 24.45-51)

⁴¹ Peta a betē Yesu mē, “Mmà'āmbî, o swonē nighàà nî nānaa nū aa a mbo bî'î kē a mbo bē bitsimē aa ε?”

42 Yesu akwi'i ghu mbo mæ, "Yu'u ni annu ñlonø ngàñàfà'à yii a fa'à nî ntiî yi tsim ñki mbø yî mitsyè yii mæ mbø masà yî a lèð mæ tá a ka nlentø njoð ji, ñkii nyatø ni miji a noð miji aà.

43 Mböonø a mbo ngàñàfà'à ma ghû yii mæ mbø masà yî a bii nyø a fa'à maa ajàn aà.

44 Mè swonj tsi'i annu ñikonj a bo bù mæ à ka tigø nlèø ngàñàfà'à ma wa mæ tá à tigø nlentø nî njoð ji tsimè.

45 Lá mbø ñgàñàfà'à wa a bañnø nswonj a mbo ìbünú yi mæ, 'Masà ghaà ka tigø a mbii,' mbañnø ñka ñghoo nî ngàñàfà'à jya jî mbàñnø bo bi jî bångyè, ñkii ñji, nno, ntigø mbaanø nni,

46 boñ masa ngàñàfà'à jya à ka zî a nî ñjwi bo bi nòð yii mæ kaa à sî wa'atø mæ à ka bii ghu aà. Bæ a bii aa boñ à ka tsø ñgi'i ghu nu, kii ñinø yi a titi ñgàñàfà'à jii mæ kaa bi sî ni mîntii myaa mitsim fa'a.

47 Ngàñàfà'à yii mæ à zi annu yii mæ masà yî a lòð aa, la kaa wa'à nú yi tanjè kè ñkii mfa'a annu yii mæ a lòð aa, bi ka yî nanjè ghòð yi.

48 "Lá ñgàñàfà'à yii mæ kaa à sî annu yii mæ masà yî a lòð zi aa, mfa'a annu yii mæ boñ bi ghoo yi ghu aa, bi ka yî ghòð yi tá à k'øtø. Nù yii mæ bi fà àyoo ghu mbo a gha'atø aa, bi ka yî kii lòð a ñkwèrè àyoo ghu mbo tá à gha'atø; nù yii mæ bø fa njoø jî ghà'atø ghu mbo aa, bi bæ mæ à ka binsø jii mæ ji gha'atø ntsyà.

*Àyàtø yii mæ a kuu a titi bè ñlonø Yesu
(Mt. 10.34-36)*

49 "Mè le nzi aa a ñghirø mæ tá mbi ñka ñkhi; ñyø'øtø ni mæ boñ i leè mbàa nte'e ñloginø ñka ñkhi!

50 Mè tswe ni ñki yii mæ mè tswe nî ñkwèrè aà; kaa mbø ntiî gha i wa'à nî mböonø tswe ñywe'e a noð yii mæ mè ka yî manjè aà!

51 Ni laà mcoontø ni mæ mè sigø fàa a atu nsyè aa a mfa mböonø aa e? Ngan, mè swönø a mbo bù mæ mè bññnø nzi aa nî àyàtø;

52 ñlonj mæ, ñloginø tsitsön, a nda yii bè tswe ghu bi ntaà aa, bi ka yàtø tá bi bi baa ka tonø nî bi bi tarø;

53 bi ka yàtø waa, tá tà bo mú yî yî mbàñnø ka ntonø, tá ma bo mú yî yî mangyè ka ntonø, tá manø bo ñgwe mú yî ki ñka ntonø."

*Annü ñlonø nzi binòð bi mbi
(Mt. 16.2-3)*

54 Yesu a gheè nî mbii ñswonø a mbo ñnòð bè wa mæ, "Ni bæ yø tá mbà'à i ka ñko'co a mbî ñtso noð boñ ni burø nswonj mæ, 'mbøn i ka loo'; nî swönø a kî ñife'e maa ajànø.

55 Ni bæ yø tá àfissè à ka nzi a mbi ntiî, boñ ni swonj mæ, 'àbabø yî tti a ka zî'; a kî ñife'e maa ajànø.

56 Ngàñabagilè! Ni zi aa tsi'i nto'otø ilènsø jii mæ ni yø i fe'è ni a nsyè bo bi a mbà'à àbürø, a ghirø akø mæ tá ni tsuu a nto'otø innu jii mæ i fe'è fàa ni yulà ñgù'ù aa zi aa e?

*Annü ñka mmànjsø annu bu bi bè bii mæ bú bo tswe ni isa'a aà
(Mt. 5.25-26)*

57 "Ni tuu ñlòð annu jî tsinø a ñghirø aa a ya?

58 Bu nù yii mæ à ñinø isa'a a nu wo aa, mbø bù yu ka ñghæ a nsi ñgàñnsa'a msa'a, ò ywe'etø mæ mbø bú yu manjè a mánjî. Tá à wa'à gho a mbo ñgàñnsa'a msa'a wa fa, tá ñgàñnsa'a msa'a wa tá à fa gho a mbo nù bibürəsi tá nù bibürəsi wa à ñinø gho a atsanjè.

59 Mè swönj tsi'i annu ñikonj a mbo wø mæ ò bæ kuu wa atsanj boñ ò ka tigø tswe ghu i ywe'e a noð yii ò ka yî manjè tu ñkabø yii mæ o tswa nni ghu aa tsi'i ñtsim, i sigø ywe'e nî ànini yii a lwi'i aà."

13

Ni bøjka mîntii muu, ñma'atø ibi ghuu, kè boñ ni ka kwo

1 A le mbø maà noð aa, bè bi mo'co le nswonj a mbo Yesu ajàn yii mæ Pilato à le nswonj bi zwitø baGalilea bi mo'co a noð yii mæ bi le nzi ñka nzwitø njoø mmà'anwi aà.

2 Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, "Ni mcoontø mæ ma buu baGalilea le ñkwo aa ñlonj mæ bo le mbø ñgàñghirè innu jî bi ntsyàtø baGalilea bi mo'co bitsim aa e?"

3 Mè swönø a mbo bù mæ, Ngan; mè swonj a mbo bù mæ nî bæ tuu mîntii muu bøjka mmà'atø ibi ghuu boñ bù bi tsim ni ka yî kii kwo tsø bo.

4 Kè ni wà'atø mæ akø ñlonj baSiloam bya ñghum ntsò ji ñifwaa, bii mæ àtu nda ñikàn ya a le ñwò ñzwitø aa, nî mcoontø mæ bo le mbø ñgàñghirè innu jî bi ntsyàtø bè bitsim bii bi le ntswe a Yerusalem aa e?

⁵ Mè swònjə a mbo bù mæ, “Ngaŋ.” Nì bə tuu mîntîi muu bəŋkə boŋ nì ka yî kii kwo maa ajànjə.”

Nìghàà nî nanaa nlonjə ati ti koonə

⁶ A bù ñswonj nìghàà nî nanaa a mbo bo mæ: “Nù yî mò'ò à le mbé ati ajòò a múm ñkya yu; à leè ñzi a lèntə, nyə mæ kaa a le wa'à koonə.

⁷ A swonj a mbo nù lèntə ñkya wa mæ, ‘Yê, àa ìlòò ji tarə mæ mæ zì mæ ñlèntə ati yù, kaa wa'á ajòò ghu atu yê. Wá mmà'a a nsyê; a tásə adigə nsyə yù aa a ya aa é?’

⁸ Ngànjlèntə ñkya wa a kwi'i mæ, ‘Taà, mà'atə tá yuà àlòò a ku'usə ntsyà, mæ ka tonj mfəŋ i karisə i nìj ntsà'à ghu.

⁹ Bèe mæ a bə fii alòò, si yə mæ a ka koonə mîntà le, bèe a tuu koonə, boŋ ò ka tigə wá mmà'a a nsyê.’”

Ajànjə mæ Yesu à le ñghurə mánjyè yii mæ à le ñgəmkə a njwíngɔŋ aà

¹⁰ A le mbə a njwíngɔŋ yî mò'ò Yesu a tswé a múm ñdánghòtə ñka ndi'i nî ànnù Nwí ghu.

¹¹ Mánjyè yî mò'ò à le ntswe ghu yii mæ àzwí yî bi a le ntswe ghu nu, ñghirə a ghòò a atú ìlòò nìghúm ñtsò ji nifwaa; ñtigə ñgimnə ntəə, kaa wa'á a sentə ìbìi nú yî zì.

¹² Nòò yii Yesu à le nyə yî aa, nswonj mæ, “Mánjyè, wa nì ghòò no nya nì mà'atə mē ghó.”

¹³ A le ñghènsə abó yî nnoŋsə ghu nu, a burə ñtigə nsentə nú yî, ntsinə ntəə, ñtigə ñgha'asə nî Nwí.

¹⁴ Ndíi ñdánghòtə à le ñlwisə ntəŋ nlonj mæ Yesu à le ñghurə mánjyè wa a njwíngɔŋ aà, ñtigə nswonjə a mbo bə bii bi le ntswe ghu aa mæ, “Njwi ifá'à i tswə ghu aa ji nto'ò; nì ka nzi nì ñjwi mà jù tá bi ghurə ghuu, ntsee bə a njwíngɔŋ ki zì.”

¹⁵ Mmà'ambi à le ñkwi'i ghu mbo mæ, “Wò ñgàŋabagilə! Nù ñibù yî tsù à si mbòŋ yî kə jàkási yî fəe mfi'isə a abù'ù a njwíngɔŋ, ñghəe nì yu a ntsú ñki mæ tá i no ñki aa é?’

¹⁶ Lá, yê nì, a nì mu Abraham yî mò'ò à ghuà yii mæ Satan à le ñkòò nì àtsan, ìlòò ñìghúm ñtsò nifwaa, a si ku'unə mæ mbə bi ketə atsanjə yî ya a njwíngɔŋ aa é?’

¹⁷ A kwi'i mē ma mùu ajànjə aa, atu ñgàŋkibáá ji jya a le ndirə; bə bya bitsim bi tigə ñdoritə nlonj innù jì yeyerə jya mæ à le ñghirə aà.

Nìghàà nî nanaa nlonj aburə mǎghumə

(Mt. 13.31-32; Mk. 4.30-32)

¹⁸ Yesu a tigə ñswonj mæ, “Ànnù nifɔ aburə a bə aa tsò àkə aa é? Kè ñbə mē figinə aa nì àkə aa é?’

¹⁹ A bə aa tsi'i tsò àburə mǎghum, yii mæ nù à le ñlògə ñghəe mbwe'e a múm ñkya yu; a too ñkò'ò ñtigə mbə ati, bisinj bi tigə ñzi ñghurə nì ndá jya nì ñtaà ji.”

Nìghàà nî nanaa nlonj mbé'è àbaà

(Mt. 13.33)

²⁰ Yesu a ku'usə ñswonj mæ, “Mbə mē figinə ànnù nifɔ Nwí aa nì àkə aa é?’

²¹ A bə aa tsi'i tsò ñbè'è àbaa yii mæ mánjyè à le ñlògə ñnìnjə a mum àbaa yî ghà'atə a ghirə àbaa ya a tigə ñkò'ò ñgha'a ñgha'a aà.”

Ntsunda yî kə'ətə wá

(Mt. 7.13-14,21-23)

²² Yesu à le mbù ñghəe ntsyà a múm ìla'a jì wè bo bì jì kəkə, ndi'i nì ñìghàà nì Nwí ghu, a ajànjə mæ à le si kò'ò ñghəe nì a Yerusalem aà.

²³ Nù yî mò'ò a betə ghu mbo mæ, “Taà, á ka yî yweenə tsi'i ñbùmtə bə aa é?’ Yesu a kwi'i mæ,

²⁴ “Nì ka ngaansə mîti muu a ñkuu nì ñtsú nda yî kə'ətə wá; ñlonj mæ bə bì ghà'atə ka yî ki ywe'etə a ñkuu ghu, kaa wa'á bàŋnə ñzi a ñkuù.

²⁵ Nòò yii mæ mbòŋ nda à bìnə mē ñtsetə abà'à aa, bəə boŋ nì ka tigə təə a abəe tigə kwèntə nì àbà'à ya i swonjə nì mæ, ‘Taà, ña'à bì'i kuu!’ Tá à kwi'i a mbo bù mæ, ‘Kaa mē si adigə yii nì lo ghu aa zì.’

²⁶ Tá ñì loginə ñka nswonjə nì mæ, ‘bì'i le si ji ñkii nno bi'inə, ò kii ndi'i nì ànnù Nwí a múm àla'a bì'i.’

²⁷ Lá tá à swonjə a mbo bù mæ, ‘Kaa mē si adigə yii nì lo ghu aa zì. Nì lo ghuu a mbèe mē ñghəe mba ñgàŋmbu'u innù jì bì!’

²⁸ Nì ka yî tigə yə'ə i kurə nì mīsòŋjə muu, a noò yii mæ nì ka yî yə Abraham bo Isaac nì Yakob, nì ñgàŋntoo Nwí tsim tá tswə a mum ñifɔ nì Nwí. Tá bì bàŋnə ntii ghuu mfe'esə a abəe!

29 Bè ka yì lo a mbi nsa'a noò bo bi a mbi ntso noò, a mbèè nùbitu bo bi mbintii, i zì tswè a atu atetè, i tigè jì nì àdinà a múm ànnù nifò Nwí.

30 Yé, bè bí mɔ'ɔ bii à nì bílwi'í bí njìm tsítsòŋ aa ka yì tigè bə bɛtsyà bí mbíí, tá bè bí mɔ'ɔ bii mə à nì bitsyà bí mbíí tsítsòŋ aa tá bí tigè bílwi'í binjímè."

Ajàŋ yíi Yesu à le ñkòŋə Yerusalem aà (Mt. 23.37-39)

31 Tsi'í maa noò baFarisai bí mɔ'ɔ bí le nzi a mbèe Yesu, ñswonŋ ghu mbo mə, "Lò faà mə ñghèe a adigè yì dàŋ ñlonŋ mə Herod a lɔɔ nzwitə wò."

32 Yesu a kwi'í a mbo bò mə, "Nì ghèe ñswonŋə a mbo ñimàŋ ma nya mə, 'Yé, sii mə fi'í izwí jì bí a ato'o bə, ñkii ñghurə nì mighòò myaa, i ghèe ywe'e a yoo, a ti bə nì ñjwi jì tarə, mə mǎŋsə ifà'á ghá.'

33 Lá mə tswè nì ñghèe nì mbíí sii, bo a yoo, nì ñjwi yí i yòŋtə aà; kaa a sɪ tsinè mə mbə bí zwitè ñgǎŋntoo Nwí a adigè dàŋ ñtsyatə a Yerusalem.

34 Wèe, Yerusalem! Yerusalem! O zwitè ñgǎŋntoo Nwí, ñtúmte nì bè bii mə bí too a mbo wò aa nì ñgò'ò! Nǎgá jì ghá'atè mə lɔɔ mə mə ghotə bɔɔ buu tsó mə mǎŋgu a ghotə bɔɔ bí a ñji'í mibá yuu aa, kaa nì wa'à bii.

35 Yé nì, bí mè'è mə ndá yùù. Mə swonŋ a mbo bú mə, kaa nì ka wa'à gha bù ñyè nywe'e a noò yíi mə nì ka yì tigè swonŋə nì mə, 'Bì'inè gha'asə yu wa yíi mə a zì nì ñkúm Mmà'àmbi aà! "

14

Ajàŋ mə Yesu à le ñghùrè ñú yì mɔ'ɔ yíi mə nú yí i le ñkɔ'okə aà

1 A bə nì ñjwíŋgòŋ yì mɔ'ɔ Yesu a ghèe a ñji a nda ñsa'à àla'a yì mɔ'ɔ mə à le mbə ñú baFarisai, à tswè mé ghu aa, bí ka ñkəənsə nù.

2 Nú yí mɔ'ɔ à le ntswe ghu mə nú yí i le ñkɔ'okə,

3 Yesu a betè ñgǎŋd'í nòŋsə bo bí baFarisai bii mə bí le ntswe ghu aa mə, "Nòŋsə à laa ndí'í mə mbə bí ghurè ñú a ñjwíŋgòŋ kə ñganŋ aa?"

4 Bo tswè waa atsitsi kaa wa'à akwi'í fà. Yesu a lógè ñú ñìghòò wa ñghùrè yì ntigè ñswonŋ mə tá à ghèe yì.

5 Yesu a tigè ñswonŋ a mbo bo mə, "Nù nìbù à tswè ghu mə mbə mú yì kə ñbòŋ yì wò a múm àtaa a ñjwíŋgòŋ kaa a wa'à bùrè ñwanŋsə ñghèe mfi'isə aa?"

6 Kaa bí le ñwa'a nì àkwi'í nì àbetè ma yú tswè.

Ànnù ñsigisə ibii nu a nsyè bo bí ñka ñkwèrə bígii.

7 Yesu a ghèe nì mbíí ñnaa ñìghàà nì ñanaa a mbo bə bya bii bí le ntwonŋə waa wa nda aa, ñyonŋə ajàŋ yíi mə à le nyè bo tso'ò nì ñlèŋ jì kò'òŋə a ntswe ghu aa, ñswonŋ a mbo bo mə

8 "Mbə ñú a twonŋə gho a adigè adinà ñiyɔ'ɔ, ò tsuu ghèe tswè nì àlèŋ yì kò'òŋə, mbí'í ñú yíi mə à kò'òŋə ntsyatè gho aa, a bú ñyonŋ;

9 bonŋ ñú wa mə à kà'a adinà ya ntwonŋə ghuu yu bɛtsimè aa, à ka zì a mbo wò swonŋ mə, 'Biiñə mfa aləŋ ya a mbo ghuà ñú', bonŋ ò ka biiñə maà noò nì àdirə atu a ntswe nì àlèŋ yíi mə kaa a sɪ kò'òŋə aà.

10 Lá mbə bí twonŋə gho a adigè adinà, ò ghèe ò tswè nì àlèŋ yíi mə a tswè a ñjim kaa wa'à kò'òŋə aà, ta bɛe mə mbonŋə àdinà wa a zì nyè gho, bonŋ à ka swonŋ a mbo wò mə, 'Nsú ghà, kò'ɔ ntswe nì àlèŋ yì ñèñè yí'; maa noò bonŋ bí ka fa aghu'usə a mbo wò a titii bè bii mə bú bo ka tswè wa atu atetè aà.

11 Nlonŋ mə ñú ñtsim yíi mə a ñee nì nú yí aa, bí ka sigisə yì, ñú yíi mə a bǎŋnè ñsigisə nì ibii nú yì a nsyè aa, bí ñentè yì."

12 Yesu a ghèe nì mbíí ñswonŋ a mbo ñú wa mə à le ntwonŋə yì mə tá à zì ñji aa mə, "Mbə ò ka twonŋə bə a adigè adinà, ò tsuu tsi'í ñkà'á jo, kə bɔɔ bí maà bo, kə ñgǎŋgwè'è jo, kə ñgǎŋmbèè ñndùgə jo jì wè i twonŋə. Nlonŋ mə ò bə ghìrè ma la bonŋ bo kì ñkà'á yaa adinà ñkì twonŋə ghó, tá ma ya a bə mitunì mò.

13 La mbə ò ka' a adinà, ò twonŋə ñgǎŋǎfum, bɛtsəŋkərə, bíbwenkə bo bí bíf'è'əŋə.

14 O bə twonŋə ñjàn bə ma jù bonŋ ò ka tswè nì mbɔɔnə, nlonŋ mə kaa mbə bí wa'a nì àyoo tsu a ñghìrə a ntwu wò ghu aà. O ka yì kwèrə mitunì mi afà'á mo wa noò mə bə bii mə ñnnú jyaa i tsinè bí ka yì yweenə nì ñwò aà."

Ñìghàà nì ñanaa nlonŋ adinà yì wè (Mt. 22.1-10)

15 Nù yí mɔ'ɔ yíi mə bo bí Yesu le ntswe wa atu atetè ñji aa à yù'ù mə ànnù ya mə Yesu à le ñswonŋə aa, ñswonŋ a mbo Yesu mə, "Mbɔɔnə a mbo ñú yíi mə à ka yì jì abaa a múm ànnù nifò Nwí aà!"

¹⁶ Lâ Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Nù yî mò'ò à le ñkà'a adinà yî wè ñtwonj bê bî ghà'àtè; ¹⁷ ñjwî adinà ya ì kù'ù mæ, a toò ñgãnjəfà'á jî nswonj mæ tá bo gheɛ a mbo bə bya mæ bi twonjə waa wa adigə adinà aa, ñswonj mæ, 'Zî nî; nòò ñjî adinà ya ì kù'ù mæ.'

¹⁸ La bo bitsim, yî mò'ò, yî mò'ò, bi loginè ñka nswonjə nî innù jii mæ ì ghirə mæ kaa mbə bo wa'á zî aà. Yî ñtsyambii a swonj ghu mbo mæ, 'Mə yuu əbwənən nsyɛ yá, ñtswe nî ñghɛɛ nlɛnté; mə bù'ù mbo mæ tá ò gheɛ nswonj a mbo Taà ghò mæ kaa mə ka wa'á zî.'

¹⁹ Yî mò'ò a swonj yii ngaa mæ, 'Mə yuu bikaù bi nligè ñsòò bi nighum ñtswe nî ñghɛɛ nlɛnté; mə jəñnə, ghɛɛ nswonj ghu mbo mæ kaa mə ka wa'á zî.'

²⁰ Yî mò'ò a swonj mæ, 'Wa mə yò'ò ñgwé ghà, kaa mánjî ñzi kaa a wa'á bə.'

²¹ Ñgãnjəfà'á wa a bii ñkɛ'ɛnə innù tsim a mbo Masà yî, ñtónj yî ì lwí, a swonj a mbo ñgãnjəfà'á wa mæ, 'Wáñsə mfɛ'ɛ ñghɛɛ a itu mɔnjəñnə bo bi a itəð ñdorə itsim a mùm ñjò'ò əla'a, ñtwonj ñgãnjəmfum nî bitsəñkərə, nî bífə'ənə, bo bi bəbwɛnkə.'

²² Ñgãnjəfà'á wa à ghɛɛ mə mbii nswonj mæ, 'Taà, wa annù yii mæ ò swonj mæ tá mə gheɛ ñghirə aa, mə ghirə mə, lá əbwarə a burə a mbo bə bî ghà'àtè.'

²³ Masà wa a ghɛɛ nî mbii ñswonj a mbo ñgãnjəfà'á yî wa mæ, 'Ghɛɛ nî iyàa itsim bo bi a mum mifu'u mɔtsim, ñgaansə bə bii mæ ò yə aa mæ tá bo zi, ta tá ñdà yà ì luu.'

²⁴ Mə swonj tsí'í annù ñkɔñ a mbo wò mæ, kaa ñu wa yî tsù mæ bi kî fòò ntwonjə aa kaa à ka wa'á ayoo wa adigə adinà mə ywe'etə."

*Ajàñ yii mæ a tsyanə a mbə ñgãnyəgənnù Yesu àà
(Mt. 10.37-38)*

²⁵ Nnòò bə ì le si yònə nî a ñjim Yesu; a karikə yi nswonj a mbo bo mæ,

²⁶ "Nù à bə kî yònə nàa, ì tuu taà yî, nî ñdè yî, nî ñgwé yî, nî boò bim nî boò bi maa yi bî bəñnə nî bî bəñnyè ì tuu, ì tuu ibii nú yî yumbonj, ì kii tuu bonj kaa mbə wa'á ñgãnyəgənnù ghà bə.

²⁷ Nù yii mæ à sî ati bəñnə bəñnə yî be'è ñka nyonjə nàa laa, kaa mbə wa'á ñgãnyəgənnù ghà bə.

²⁸ Nlonj mæ ñu nìbù yii mæ a lɔo mboò ñdánikàn kaa wa'á fòò ñtswe a nsyɛ, ñtanjtə nduu njoo jii mæ yu ka mɔñsə nda ya ghu mbonj nloginè aa, à nî wò le?

²⁹ A bə tuu maa ajàñ tanjtə, ì bəñnə fòo tumə atsənda, tsuu ñghɛɛ nî mbii a mɔñsə ñda ya ì zi, bonj bə bitsim bii mæ bi yə nda ya aa bi ka kî wyè nii,

³⁰ ì swonjə nî mæ, 'Nù ghú à kî lòginə ñghùrə ñdà, ì tsyá mə yi a mmàñsə.'

³¹ Kə mɔ'ò yî mò'ò à tswe ghu mæ mbə a ka ñghɛɛ a mmà'á ñtsò bə mɔ'ò yî mò'ò, kaa wa'á a nsyɛ tswe, ñtanjtə mæ mbə yu logə bə ntsù'ù nighum mmirə ñgha'a a mɔ'ò yî mò'ò yii mæ à tswe nî bə ntsù'ù mighum mi mbaa aa ɛ?

³² Mbə a yə mæ mbə yu wa'á gha'a, bonj à ka too bə a noò yii mæ mɔ'ò yî mò'ò wa à bürə a sà'a agha'a aa, mæ mbə yu tsu'unə ñtsò wa, tá bo yu tswe nî mbəonə.

³³ Mə tigə ñswonjə nî a mbo bù aa mæ, ñu tsù yii mæ à sî njoo tsim jii mæ à tswe nî ju tuu aa, kaa mbə wa'á ñgãnyəgənnù ghà bə.

*Fingwanj fi mæ kaa fi si lii aà
(Mt. 5.13; Mk. 9.50)*

³⁴ "Fingwanj fi bonjə; Lâ mbə fingwanj fi tuu nii bú kî lii, bonj bi ka tigə bú ghirə aa mæ akə tá fi bú ka nlii aa ɛ?

³⁵ Fi bə tuu bú kî lii bonj kaa fi si nî afà'á bú ñtswe; kaa wa'á kî ñku'unə a nninj a nsyɛ bo bi a bo'ò ñtsà'ə. Nù yii mæ à tswe nî itónnə a nyu'u aa, tá à yu'u."

15

*Mbinjərəð yii mæ ì bwè aà
(Mt. 18.12-24)*

¹ A le mbə a njwi yî mò'ò, ñgãñkwərə bitaksî bo bi ñgãñghirə innù jî bi zî ñtswe a mbɛɛ Yesu a nyu'u innù jii à le si swonj aà.

² BaFarisai bo bi ñgãñndi'í nɔñsə ká nnurəkə nswonjə nî mæ, "Mbá ghú à lògè nî ñgãñghirə innù jî bi bo bo jî!"

³ Maa ajàñ, Yesu a tigə ñnaa nighàa nuà a mbo bo:

⁴ "Aa ghuu ñu nìbù yii mæ mbə a tswe nî mbinjərəð jî ñkhi yî fùurə, bɛɛ mæ yî mò'ò bwe, bonj à ka wa'á ma'ətə jya mighum mi bù'ù ñtsò mbù'ù a atu nta'a, ñghɛɛ ñka nɔo ya mæ ì bwe aa, nywe'e noò yii mæ à ka yə ma ya aa ɛ?

⁵ Bɛɛ mæ a yə, a ñɛɛ nnɔñsə a abɛ'ɛ yu, ntigə ndoritə.

⁶ Ntigə ñkwɛɛ a ndugə, ñtwonj ika'á jî bo bi bəmbɛɛ ndugə bi, ñswonjə a mbo bo mæ, 'Bi'inə ka ndoritə nlonj mæ mə yə mə nbi yà ya mæ ì le mbwe aà'.

⁷ Mò swònhò a mbo bù mæ a ki mbæ aa tsi'i ma mùu ajàn, nìdorè nì ghà'atè ka tswe a aburè mæ mbæ nù yì mbi yì mfùurè a bənkə ntii yì, ntsyatè ajànò bi doritè nlon bə mighum mi bù'ù ñtsò bù'u bii mæ ànnù yaa a tsinə kaa bo wa'a à nì mbənkə mntii myaa bù ñtswe aà.

Aba'atə ɲkabə yii mə a le mbwe aà

⁸ “Kè à nì ghuu mánngyè mæ à tswe nì ìbà'atə ɲkabə jì jì nighum, bɛɛ mæ yì mo'ɔ a bwe, a wa'à lám kosə nje'e ndà yì, ñnanjsə ɲka nɔɔ nywe'e noò yii à ka yə aa ɛ?”

⁹ Bɛɛ mæ a yə, a twón ɲkà'á jì bo bi bambèè ndùgə bi bi zì, a swonj a mbo bo mæ, ‘Bi'inə ka ndoritə nlon mæ mæ yə mē ɲkabə yà ya mæ i le mbwe aà.’

¹⁰ Mò swònhò a mbo bù mæ a ki mbæ tsi'i a ɲgɛɛ ɲgɛɛ mæ, nìdorè nì tswe a aburè a mbo baangel bi Nwì nlon nù ɲghirè innù jì bi yì mfùurè yii mæ à bənkə ntii yì aà.”

Mùmbàɲnə wa yii mə à le mbwe aà

¹¹ Yesu a bù ɲghɛɛ nì mbii ñswonj mæ, “Nù yì mò'ɔ à le ntswe nì boɔ mbàɲnə bi baà.

¹² Yì ɲkəgə a swonj ghu mbo mæ, ‘Taà, yàtə njoò jo mfa jii mæ ò tswe nì mfa a mbo mæ aà tsitsònhə.’ Taà waa wa a tigè ɲyatə njoɔ jya a titii bo.

¹³ Njwi jì tsu i ghè mæ kə tsa, mu yì kəgə wa a ghotè jii njoɔ jya mfèè, nlogə ɲkabə yì mfe'e ɲghèè yì a atoo asà'a agha'à, nta ɲgɛɛ nì ɲkabə yì ya, nji nì mbi ghu.

¹⁴ Nòò yii mæ ɲkabə yì ya ñtsim i le mmè aa, məkwenə yì ñtii a kuu wa ala'a, a tigè ɲkarə nɔɔ nì ayoo yì jì kikanj,

¹⁵ ɲghɛɛ ntsi'i nù ala'a wa yì mò'ɔ, mbu'u mbo ghu mbo mæ tá à logə yì nì ɲgàɲfà'á yì. Nù wa a logə yì ntoo a múm ñsoo yu mæ à ghɛɛ ɲka nje'e bɪkwɪnyámə bi.

¹⁶ A le si yə'ətə mæ boɲ yu jì ntsà'á bɪ kwɪnyám jya, la kaa nù wa'à ghu mbo fá.

¹⁷ A le mæ nì a njwi yì mò'ɔ, átú yì a tɔɲ, a swonj mæ, ‘Njgàɲfà'á Taà tsi'i tsim i tswe nì mji a nji mi gha'à nì waa, lá mæ tswé faà mbàɲnə ɲkwo nì nji ghu!

¹⁸ Mò ka biinə i kwɛɛ ghèè a mbèè Taà ghà, i swonj gho mbo mæ, “Taà, mæ ghirè ìbi a nsi mi'i Nwì bo bi a mbo wò:

¹⁹ Kaa mæ sɪ ku'unə mæ mbə ò twonə gha nì mú ghò yì mbàɲnə; tigə nlogə gha bə tsi'i tsò ɲgàɲfà'á ghò yì mò'ɔ.”

²⁰ A le ntigə mbiinə ɲka ɲghɛɛ a mbèè Taà yì wá. Lá nòò yii mæ à le mburə tsi'i a sà'a agha'a aa, Taà yì wa a yə yì, ɲko mɪlɪɲnə yì, ɲkhè ɲghèè ɲkotə yì a ntsuntii yu, ñnɔɲ mighəɲə mi.

²¹ Mu wa a swonj ghu mbo mæ ‘Taà ghà, mæ ghirè ìbi a nsi mi'i Nwì a aburè, ɲki ɲghirə a nu wò; wa kaa mæ sɪ ku'unə mæ tá ò ka ntwonə nàa nì mú ghò.’

²² La taà yì wa a bàɲnə ñswonj a mbò ɲgàɲfà'á jì mæ, ‘Nì wanjsə nzi nì àtsə'ə yì bòn boɲ ya, mmà'á ghu nù; ɲki ɲwe'e nì a karə ghu mbo, nì ñtam ghu mikòrə;

²³ Zì nì ni kau wa mæ bi nanjsə nje'e a fanj mfanj aa, ɲwa, tá bi'inə jì, ɲka ndoritə;

²⁴ ñlonj mæ mú ghà ghú à le ɲkwo, à bú ntswe fu ntii; à le mbwe, bi bù mæ nyə yì fu.' Bo le ntsu'u ntigə nji ndorə.

²⁵ “A le mbə maa noò aa, mu yì ndii wa a tswé a afò; nòò yii mæ le ɲkwɛɛ ɲka nywe'e a mbèè ndùgə bo aa, nyu'u ajàn mæ bi yə nì ikòò mbu'u nì ɲgòò.

²⁶ “A twonə ɲgàɲfà'á wa yì mò'ɔ mbetə yì mæ, a fè'è ànnù akə le.

²⁷ A swonj mæ, ‘Mu maà ghò wa à ghirè ɲkwɛɛ, taà ghò a tigè ɲwa a kau wa mæ bi le nnanjsə nje'e a fanj aà, ñlonj mæ à le mbù ɲkwɛɛ ɲkuu siginè aà.’

²⁸ “Mu yì ndii wa à le nlwisə ntonj, ntuu ɲkuu a ndùgə bo. Taà yì wa a fè'è ɲghɛɛ ntsi'i yì ɲka nlətə mæ tá à kuu.

²⁹ A kwi'i a mbo Taà yì mæ, ‘Yá, mæ nwùgə mē nù ya mfa'a a mbo wò nì ndùu ìlòò jì ghà'atə, kaa mæ leè ɲwa'à atu a mbo wò tii; lá kaa ò leè ɲwa'à tsi'i mú mbi yì ɲkə'ətə a mbo mæ fá mæ ta mæ wa ta bi'i bi ìkà'á jya kurə ɲka ndoritə.

³⁰ Lá mú ghò ghú, mæ à le nlogə njoò jo ɲghèè bo bi ìkwàrə tá ɲgɛɛ ghu aa, à tì mæ tì kwɛɛ aa, ò wá kau wa mæ bi le nje'e a fanj fanj aà!’

³¹ Taà yì wa a swonj ghu mbo mæ, ‘Mú ghà, ò tswe aa tsi'i bi'ò binòò bɪtsimə, njoò jyá tsim i kɪ mbə jó.

³² A ghirə mbònj mæ tá bi jì ɲka ndoritə, ñlonj mæ mumaà ghò ghú à le ɲkwo, à bu ntswe ntii; à le mbwe bi bú nyə yì.”

16

Ngàɲnléntə ɲjoo yì ñtsyèsə

¹ Yesu à ghèè nì mbii ñswonj a mbò ɲgàɲyogənnù jì mæ, “Njgàɲkabə yì mò'ɔ à le ntswe ghu, yii mæ à le ntswe nì ɲgàɲfà'á a léntə nì njoò jì. Bi zì ɲkɛ'enə a mbo ɲgàɲkabə

wa mæ kaa ngànjàfà'á wa kaa à le si wa'à nì njòò jì jya sigìnè léntè, ñkii nta nì ñgi'i nì ñkabè yì.

² A twonè ñgànjlèntè ñjoo yì wa mbetè yi mæ, 'Yuà ànnu mæ mè yù'u nlon ngàà yò aa à nì àkè aa é? Zi nì ànjwà'ánè ndi'i ajàn mæ o lèè njoo jya, nnìjtè ghu aa tá mè yè. Kaa ò ka wa'à nì mbii gheè a nlèè ñjòò já.'

³ Ngànjlèntè ñjoo wa a swon a atu yu mæ, 'Mè ka ghìrè aa mæ akè mæ Taà ghà a lòò ñkwèrè àtù afà'á yù a mbo mè aa é? Kaa mè sù nì mtiì tswè a nton idigè; àtù ya a kii ñdirè mæ mbè mè gheè ñka nlòò nì ñjòò.

⁴ Mè zì ànnu yì mæ mè ka ghìrè, mæ tá bè ka ñkwèrè gha a mila'a bo ajàn mæ mbè bi fi'i gha a afà'á.'

⁵ Maa ajàn, a twon ngànjmikarè mi taà yì wa yì mò'ò yì mò'ò. Mbetè a mbo yì ñtsyàmbi mæ, 'O tswa Taà ghà aa nì àkè aa é?'

⁶ A kwi'i mæ 'Nì ñkà'á miwuré ñkhi yì fùùrè.' A swon ghu mbo mæ, 'Aá ànjwà'ánè yò a yuà, wàñsè nzi ntswe a nzye, ñkwensè mbàñnè ñwà'ánè mæ o tswa nù laa nì ñkà'á miwuré mighum mi ntaà.'

⁷ Ntigè ngheè nì mbii mbetè a mbo àyòntè mæ, 'O tswa Taà aa nì àkè aa é?' A kwi'i mæ 'Nì ñkà'á ansan ñkhi yì fùùrè.' A swon ghu mbo mæ, 'Aá ànjwà'ánè yò a yuà, bàñnè ntigè ñwà'ánè ghu mæ o tswa nù aa nì ñkà'á ansan mighum mi nifwaa.'

⁸ Táfà'á yì wa à le mbeentè ngànjàfà'á yì yì mbi mà ghu nlon mitsyè mii mæ à le ntswe nì mu aà. Nì yè mæ bè bi mbi bù bi tswè nì mitsyè a ñghìrè jyaa innu ñtsyatè boò bi Nwì bii mæ bi tswè a mùm ñkà'á aà."

⁹ Yesu a gheè nì mbii ñswon a mbo bo mæ, "Nì ka ñghìrè ika'á juu nì ñjoo mbi jù ta a yi mbi'i a mbèe bù bi kwèrè ghuu a mila'a mii mi lwi'i nñkon aà.

¹⁰ 'Nù yii mæ à fa'a nì nti yì tsim nì ñjoo jii mæ kè'ètè aa, à zì àjàn yii mæ mbè yu kì ñlèntè njoo jii mæ i gha'atè aa nì nti yì tsim; nù yii mæ a jì ñkòbè nì innu jì kè'ètè à ka kii jì ñkòbè mæ mbè bi ma'atè mæ tá à lèntè njoo jì wè.

¹¹ Mbè a bè mæ kaa nì si njoo mbi jù nì nti ghuu tsim lèntè bon mbè bi tigè nima'atè mæ tá nì ka nlèntè njoo annu ñikon jii mæ à nì njoo aburè aa mæ akè aa é?

¹² Mbè nì tuu njoo nù dàn nì nti ghuu tsim kì lèntè, bon nù yii mæ à ka fa ghuu nì ñjoo jii mæ à nì juu aa à nì wò aa é?

¹³ "Kaa mbè ngànjàfà'á à wa'à a mbo bità bi afà'á bi baa ka mfa'a; ñlon mæ à ka bàà yì mò'ò i bàñnè kòñ yì mò'ò; kè a ká mfa'a a mbo yì mò'ò nì nti yì tsim, mbàñnè ntsa'a nì yì mò'ò. Kaa mbè ò wa'á a mbo Nwì bo bi a mbò ñkabè ka mfa'a."

Mìghàà mi Yesu mî mò'ò

¹⁴ BaFarisai, bii mæ bi le ñkòñ ñkabè si'i si'i aa, bi yù'ù mæ ma yuù ànnu mæ Yesu à le nswon aa, ñwye waa.

¹⁵ La Yesu a swon a mbo bo mæ, "A nì bù bii mæ nì lòò ndi'i mæ ànnu yuu a tsinè a nsi mi'i bè aa, lá Nwìngòñ à zì mnti muu; ñlon mæ ànnu yii mæ bàmìsòñ bi mòòntè nì mæ à nì ànnu yì wè kè ñki mbè ayoo atindùù aa, à bàñnè mbè ayoo yii mæ Nwì bàà aa.

¹⁶ "Bìndònsè bi Moses bo bi innu jii mæ ngàñntoo Nwì i le ñwà'ánè aa, i le si sa'a bè ñkò'ò nywe'e aa a noò Jon; ñlogìnè maa noò, ànnu yii mæ bi tigè nswon aa à nì ntòò yì ñsigìnè ya nlon annu nifò Nwì yii mæ bi làansè aà. Bè bitsim bi gaansè nì mtiì myaa a ñkuu ghu nì adà'á.

¹⁷ Lá a yanse a mbo aburè bò ñsyè a ntsyá, ñtsyatè mæ mbè bi bwesè tsi'i muntsirè ànnu a mum ndònsè."

¹⁸ "Mbè ñumbàñnè a fi'i ngwè yì a nda yu mbu nyò'ò yì dàn bon à ghìrè aa annu màghàbè; ñumbàñnè yii mæ à yò'ò màngyè yii mæ ndoò yì à fùrè aa, a kì ñghìrè aa annu màghàbè.

Ànnu ñlon ngàñkabè bo Lazarus

¹⁹ "Ngàñkabè yì mò'ò à le ntswe ghu yii mæ à le si wè'e nì itsè'è atindùù jii mæ i le mbòñ mbòñ aa, ñki nnañsè ñji nù tsi'i sigìnè a njwì tsimè.

²⁰ Ngànjàfumè yì mò'ò yii mæ ìkum yi i le mbè Lazarus, ilà'á i luu ghu nu aa, à le si ndòñ ghu ntsùbù'ù,

²¹ nyè'ètè mæ mbè yu ká ñsyè nì ñkùgè miji jii mæ i le si lò a atu atètè ngàñkabè wa ñwòkè aa nji; mbu ngheè ghu, mbu i le si zì ñlwa nì ilà'á jì jyá.

²² Ngànjàfum wa à le ñkwo baangel bi logè yi ngheè nì ghu a mbèe Abraham. Ngàñkabè wa à le ñki ñkwo bi twinè yì;

²³ a sigè ngheè a ala'a biku bi bé nti gè nyè nì ñgi'i ghu. A tswè mæ ghu aa, ñjèntè mi'i mi nyè Abraham a sa'a agha'a, Lazarus a tswè ghu mbèe.

24 A yè mǎ, ñtwonj tsi'í nìtì mǎ, 'Taà ghà Abraham, ko mìlìjñè ghà ñtoo a Lazarus tá à tsutè mǔswèbò yí a mǔm ñkí ñzi ntsutè alèè ya ghu; ñloj mǎ mǎ burè ntswe tsi'í a mǔm ñgi'í yí ñwè fàa mum mǎ'ò.'

25 "Lá Abraham a kwi'í ghu mbo mǎ, 'Mú ghà, ò wà'atè mǎ a mǔm ñtswèntí yò ò le ntswe ní ñjoo jì sigì, Lazarus a bǎjñè ñyè ní ñgi'í; lá tsitsòj à tswè a mǔm ìbòj, ñfwtè falá, ò bǎjñè ñkurè ní ñgi'í.

26 Lá mbu ñghèè ghu, ma mù'ù àtaa a tswè a titì bí'í ní wò, ñkìjñè ní mǎ tǎ ñu tsuu fàa ló dǎjñè zì a mbèè wò; tá ñu tsuu fyaa ñjii i ló kii dǎjñè zì fàa.'

27 Ñgǎjñkabè wa a swonj mǎ, 'Taà ghà, mbè a bè la boj mǎ bù'ù mbo a mbo wò mǎ ta ò too yí a mbo bɔɔ bi maà,

28 ñloj mǎ mǎ tswè ní bɔɔ bi maà bi ntaà, mǎ mbè a ghèè ñjwa'asè waa, mbì'í bi yí ñkí zì ñkuu fàa adigè ñgi'í mǎ mǎ tswè ghu aà.'

29 La Abraham a kwi'í ghu mbo mǎ, 'Bo tswè ní àjwà'ànè Moses bo bì jì ñgǎjñntoo Nwí, a boj mǎ tá bo ka nyu'u annù yí mǎ i swonj aà.'

30 Ñgǎjñkabè wa a ghèè ní mbì'í ñswonj mǎ, 'Ñgan, Taà Abraham; ñu à bè ló fàa ala'a biku bi bè ghèè a mbo bo boj bo ka bǎjñkè mǎntì myaa.'

31 A kwi'í ghu mbo mǎ, 'Mbè bo tuu annù yí mǎ Moses bo bì ñgǎjñntoo Nwí jya swonj aa kii yu'u, boj kaa mbè bi wa'á kii mbii, mǎ mbè ñu à t'e'e nlo bè a ala'a biku bi bè ñzi ñghàà a mbo bo.' "

17

Nù yíi mǎ à ghìrè ibi aà

(Mt. 18.6-7,21-22; Mk. 9.42)

1 Yesu a bu nswonj a mbo ñgǎjñyègǎnnù jì mǎ, "Innù jii mǎ i kwà'ànè bè mǎ bì ka ñghìrè ibi aa i tswè ní ñzi, lá ñgi'í yí ñwè a a nu ñu yíi mǎ i tsysá ghu ñjìm ñzi aà!

2 A boj aa mǎ boj bi kwèrè ñgò'ò àbaa ghu ntɔj, mma'a yí a ñkí miyaa, ntsyatè ajǎj yíi mǎ mbè bi ma'atè a ghìrè, ñu yí ñkègè ghu yí mǎ'ò a ghìrè ibi.

3 Maa ajǎj, ní ka ntsyesè ghuu.

"Mbè mumaà ghò a fansè annù a mbo wò, ò wenè yí, a bǎjñkè ntii yí, ò lí'ìnè ìbì yí.

4 Mbè a fansè annù a mbo wò ñgaa jì sǎmbaa a ñjwí yí ñfùùrè, ñkí ñka nzi tsi'í ñgaa tsim ñswonjè ní mǎ, 'Mǎ jèjñè, mǎ ka kwensè, lí'ìnè ifansènnù jyá,' boj ò tswè ní ñlì'ìnè ifansènnù jì."

Annù abiiintii

5 Ñgǎjñntoo Mmà'àmbi jya i le swonj ghu mbo mǎ, "Ghìrè mǎ tá àbiiintii yí'í a ku'usè ñgha'atè!"

6 Mmà'àmbi a swonj a mbo bo mǎ, "Nì le mbaa ntswe ní àbiiintii tá à gha'atè mbè tsi'í tsò àbùrè mǎghum, bèè boj mbè ní swonj a mbo áfì ajò'ò yú mǎ, 'Dunè nlo ntigè ñghèè ntèè a mǔm ñkí miyaa!' A yu'unè ghuu.

Annù yíi ñgǎjñàfà'á à tswè ní ñka ñghìrè aà

7 "Mbè ñu ñibù yí mǎ'ò a tswè ní ñgǎjñàfà'á yí yíi mǎ a ligè nsoò yí, kè ñtsee ní mbì jì, mbè a lo a afò ñkwèè, boj à ka swonj ghu mbo aa mǎ tá à wǎjñè nzi ñjii aa è?

8 O ka wa'à bǎjñè ñswonj aa bè mǎ, 'Wǎjñè nlaa miji ma mí ñkwèfò, ñwè'e atsè'è afà'á ñzi ntsyasè miji mya ta mǎ jì ñkí nno mbɔj tá ò ghèè ñjii moò miji ñkí nno aa è?'

9 O ka t'e'e baa fa tsi'í miyá ghu mbo ñloj mǎ à ghìrè nyu'unè gho, ñghìrè annù ya mǎ ò ghìrè nswonj aa è?

10 A kii mbè aa tsi'í ma mùu ajǎj a mbo bù; ní yí ñghìrè innù tsim jii mǎ bi swonj mǎ tá ní ghìrè aa, ní swonjè bè mǎ, 'Bì'í bè aa tsi'í ñgǎjñàfà'á; bì'í ghìrè aa tsi'í annù yíi mǎ bì'í t'e'e ntswe ní ñfà'á aà.' "

Ajǎj yíi mǎ Yesu à le ñghùrè ñgǎjñkìkwen jì ñighum aà

11 Nòò yíi mǎ Yesu à le sí kò'ò ñghèè ní a Yerusalem aa, à le ntsyá a titii Samaria bo Galilea.

12 A le ñghèè ñka ñkuu a mum àla'a yí mǎ'ò ñgǎjñkìkwen jì ñighum i zì ñtsi'í yí, ñtèè a sà'a agha'a,

13 ñtɔjñè nswonj mǎ, "Yesu, Masa, ko mìlìjñè yí'í!"

14 Nòò yíi mǎ à le nyè waa laa nswonj a mbo bo mǎ, "Nì ghèè ndi'í mibii mi nú muu a mbò ñgǎjñmà'a Nwí." Bo kà mǎ aa ñghèè aa mibii mi nú myaa mi laà.

15 Nù yí mǎ'ò a titii bo, à tì mǎ yè mǎ nú yí i làa aa, mbu ñkarè mbii, ntɔjñè ñgha'asè ní Nwí.

16 Nsigè ñjwo a mikòrè Yesu, nfa mbi'ikè ghu mbò. Nù ma ghù à le mbè ñu baSamaria.

17 Yesu à yè mē laà aa mbetē mē, “Tigē mē ghārē ngħūrē aa bē bi niġhum aa ε? Bē bi bū'ū bi fē aa ε?”

18 A ghārē àkē mē tā à tigē mbii tsi'ī nū atoo ġhū à mfa mbi'ikē a mbo Nwī aa ε?”

19 Yesu à le ntigē mbu nswon a mbo nū atoo wa mē, “Bīinē ŋka ngħēē ġhō; wa àbiintū yo a ghārē mē ò tū.”

*Nòò yīi mē ànnū nifō Nwī a ka yī zī ġhu aà
(Mt. 24.23-28,37-41)*

20 BaFarisai bī mō'ō le mbetē noò yīi mē ànnū nifō Nwī a ka yī zī ġhu aa a mbo Yesu, a kwi'i a mbo bo mē, “Kaa ànnū nifō Nwī a ka yī wa'à kà nzi aa nī ilēnsō jīi mē bi yē nī mī'ī.

21 Kaa nū tsū à ka yī wa'à kà nswonē nī mē, ‘Yā, ā yuā!’ kē, ‘Yē nī, ā yīi!’ nlon mē ànnū nifō Nwī a tswē a titi bū.”*

22 Yesu a bū nswon a mbo ngānyogānnū jī mē, “Nòò yī mō'ō a zī mē nī ka yī kī yē'ətē a nyē Njwi Mu Nū ya yī mō'ō kaa wa'à yā.

23 Bē ka yī tswē ġhu mē bi ka yī tigē swonē a mbo bū mē, ‘Yē fii!’ kē ‘Yē faà!’ Lā nī tsuu waa yōnē mē nī ġhē a nyā.

24 Nlon mē tsō ajān yīi mē mbēn ġwà'ākē ŋke'etē nī mbēē àbūrē ngħēē mfē'ē nī mbēē yī mō'ō aa, à nī ajān yīi mē Mū Nū à ka yī bē wa Njwi yu aà.

25 Lā à tswē nī mīfōo yē ngi'i yī ngħà'atē, ta nīwāā nī bē buā kī ntuu yī.

26 Tsō ajān yīi mē a le mbē a noò Noah, a nī ajān yīi mē a ka yī kīi bē a noò Mu Nū aà.

27 Bē le si jī, nno, nyo'ōkē, nīfakē nī bōō byaa a nda nyo'ō, ngħēē nywe'e wa njwi mē Noah à le ŋkuu wa mūm àban, mbēn yī nti ya i tigē nzi mbwesē waa bitsimē aà.

28 A le ŋki mbē aa tsi'ī maa ajān wa noò Lot, bo le si jī, nno, nyuu, nīfee, mbe nī mījī, ngħurē nī mlā'à.

29 Lā njwi ya mē Lot à le mfē'ē a ala'a Sodom aa, mō'ō bo sulfur le nlō a aburē nsigē ngħō'ō waa bitsimē.

30 A nī ajān mē a ka yī bē wa njwi mē Mu Nū à ka yī fē'ē yentē aà.

31 “A yī mbē maa njwi, tā nū yīi mē à tswē a atu nda, njoō jī i tswē a mūm nda aa, tā tsuu lō bū sigē a nlōgē; tā nū yīi mē à tswē a mūm nsōō aa, tā à tsuu a ndūgē bū bīi.

32 Nī wa'atē ànnū ya mē a le ngħārē ngwē Lot laà.

33 Nū yīi mē a lō nyweensō ntswēnti yī aa, à ka bwesē; nū yīi mē a bwesē ntswēnti yī aa, à ka bānē tswē nī yu.

34 Mē swōnē a mbo bū mē, à ka yī bē nītugē maa le tā bē bi baa nōnē a ikuu yī fūrūrē, tā bī zī nlōgē yī nīfūrūrē, mma'atē yī mō'ō.

35 Bāngyē bi baa ka yī tswē kī ġhō'ō abaa, tā bī zī nlōgē yī nīfūrūrē mma'atē yī mō'ō. [

36 Mbānē jī baa i ka yī tswē a mūm nsōō tā bī zī nlōgē yī mō'ō, mma'atē yī mō'ō.”]*

37 Ngānyogānnū Yesu jya i betē yī mē, “Ma juū innū i ka yī fē'ē aa fē, Mmā'ambi?” Yesu a kwi'i mē, “Adigē yīi mē àku nū a nōn ġhu aa, bīmagħoo għotē ġhu.”

18

Nighàà nī nānaa nlonē ŋkwi'i māngyē bo Mfō korē

1 Yesu a naa nighàà a mbo ngānyogānnū jī a ndi'ī mē bo tswē nī ŋka ntsā'atē Nwī ngōn bīnōō bitsimē tī kaà.

2 Nnaa nswon a mbo bo mē, “Mfō korē yī mō'ō a ala'à atoo yī mō'ō, kaa à le ŋwa'à nīi Nwī bō'ō, kaa ŋkī'ī nīi ikum a nu nū kīi ntwonē.

3 Ŋkwi'ī māngyē yī mō'ō à le ŋkī tswē maa ala'a, nzi ġhu mbo nyē'ē nswonē nī mē, ‘Kwerē atū ya a mbo ngānķibāā jya.’

4 Kaa mfō korē wa a wa'à yu'utē. Ati nōō yī mō'ō a tsyā mē, māngyē wa a kīi nzi tsi'ī zī, a swon mē, ‘Ka mē kaa mē si naa Nwī bō'ō kaa kī'ī nī ikum a nu nū twonē aa,

5 mē ka kwetē māngyē ġhū nlon mē a fa ŋgi'ī a mbo mē aà, mē bē tsuu kwetē bon a ka kī di'ī nāā tā mē wa'à kwānē.”

6 Mmā'ambi a swon mē, “Nī yu'u ànnū yīi mē nifō korē tī bō'ō Nwī ma ġhū à swōnē aa ε?”

7 Mbē Nwī a tigē ŋa'à bē bi bīi mē bi yē'ē a mbo yu nītugē nī àsi'inē kwetē aa mē akē aa ε? Mbē a swuŋ nū yī a ŋkwetē bo aa mē akē le?

8 Mē swōnē a mbo bū mē à ka wānsē kwetē waa. Lā, nòò yīi Mu Nū à ka yī zī aa, à ka yī yē àbiintū fāa nsyē aa ε?”

Nighàà nī nānaa nlonē nū baFarisai bo ngānķwerē tax

* 17:21 kē “a mum bū” * 17:36 Kaa àtīi ma yū a si a mūm ŋwā'ànē jī mō'ō tswē.

⁹ Yesu a naa niǵhàà nî nǎnaa a mbo bè bîi mē bi kwèè nî ntià waa, nswonjə ni mē à nî bo bîi mē bo bonj tsiyà bî mō'ɔ aa, nswonj mē,

¹⁰ “Bè bî mō'ɔ bi baa bi le ŋghèè a ndámà'anwî a ntsà'atə Nwî ghu, yî mō'ɔ a bə ñu baFarisai, yî mō'ɔ a bə ŋgàŋkwɛrə tax.

¹¹ Bî ghèè mē, ñu baFarisai wa, a nanjə nɔɔ adigə yi ntəə ghu, ntsa'atə Nwî nswonj mē, 'Nwî, mē fâ mbi'ikə a mbo wò mē kaa mē si gha tsi'î tsò bè bî mō'ɔ bî bə, bîi mē bo tweɛ nî ñjoo bè ñkwɛrə, mbə ŋgàŋntswɛè ibanǵnənnu, ñki mbə ŋgàŋjirə aà, kə tsi'î tsò ŋgàŋkwɛrə tax wi mē à təə filî aà.

¹² Mə si'isə ibiinu gha ti jî a ñjwi ji baa a atú ŋyà. Nyatə nî ñjoo ja itii ji nighum, nîfa nî yî fùurə a mbo Nwî.’

¹³ Ŋgàŋkwɛrə tax wa a burə ŋghentə yi àgha'a a sa'à, a təə ghu, kaa nte'e wa'à mi'î mi a ndəŋ ŋentə, ñnɔŋsə abó yi a ntsu mibé yu, nswonj mē, 'Nwîŋɔŋ, ko miilɛnə ghà ŋgàŋghirə innu jî bî.’

¹⁴ Mə swɔŋ a mbo bu mē, Nwî à le mbàŋnə ñlogə aa ma ghuu ñu ni ñu yî minnu mi tsinə aa ntsyatə yî mbîi wá. Nlonj mē ñu yî mē a ŋɛe ibiinu yi a ndəŋ aa, bi sigisə yi a nsyé. Ñu yî a bāŋnə sigisə ibiinu yi a nsyə aa, bi ŋentə nîi a ndəŋə.”

Ajàŋ mə Yesu à le ñiŋ mbɔɔnə nu bəŋkhə aà

¹⁵ Bè bî mō'ɔ le nzi nî bəŋkhə mē tã à nɔŋsə mbó mi a atu bo, lá ŋgàŋyogənnu ji i yə ŋwenə waa.

¹⁶ Lá Yesu a bāŋnə twonjə waa mē tã bi zi ni bɔɔ bya a mbo yu, nswonj mē, “Nè ma'atə bɔɔ bya tã bi zi a mbo mē, ñtsuu waa ki kɛŋə bə; ñlonj mē annu nifó Nwî a tswə aa a mbo bè tsó bo.

¹⁷ Mə swɔŋjə a mbo bu tsi'î annu ñikonj mē, ñu yî mē à si annu nifó Nwî tsi'î tsó múnkə kwɛrə aa, kaa à ka yî wa'à ghu kuu.”

Annú múnghwà'à ŋgàŋkabə

(Mt. 19.13-15; Mk. 10.13-16)

¹⁸ Ntsyàsə baYuda yî mō'ɔ a betə Yesu mē, “Ndi'innu yî siginə, mbə mē ghirə mē akə yî ñji ilonj yî i lwi'î ñiŋkonj aa ɛ?”

¹⁹ Yesu a betə ghu mbo mē, “O twonjə gha ni ñu yî siginə aa a ya aa ɛ? Kaa ñu yî siginə à si ghu tswé, ñtsyatə Nwî yuyu.

²⁰ O zi ndi'î Nwî jyà, mē, ‘Tsee annu mǵhàbə ki ghirə. Tsee yèrə. Tsee ñu zwitə. Tsee abāŋnənnu tswɛɛ. Ka nyu'unə taà ghò bo ñdè ghò.’”

²¹ A swonj a mbo Yesu mē, “Mə ləè mē ndi'î mǵ jú tsi'î tsim, ñloginə a noò yî mē le mburə múnkhə aà.”

²² Yesu à yù'ù mē maa ajàŋ aa, ntigə nswonj ghu mbo mē, “Annu yî fùurə a bonjə a mbo wò. Fəe ñjoo tsim jii ó tswə ni ju aa, nyatə ŋkabə ya a mbo ŋgàŋəfum, bonj ó ka tigə tswə nî àfù'ù a aburə. Nzi ŋka nyonjə nàà.”

²³ A yù'ù mē laà, nú yî nanjə mbi'î nlonj mē à le nanjə mbə ŋgàŋkabə yî ñwè aà.

²⁴ Yesu a lii yi nswonj mē, “A tsyanə a mbo ŋgàŋkabə a ŋkuu a mum annu nifó Nwî.

²⁵ A fwaatə a mbo kamel a ntsurə a nli'î ni nsa'a, ntsyatə a mbo ŋgàŋkabə a ŋkuu a mum annu nifó Nwî.”

²⁶ Bè bîi bi le nyu'u ma yú annu aa, bi le ntigə mbetə ni mē, “Ñu yî mbə a yweenə aa a tigə mbə wo aa ɛ?”

²⁷ A swonj a mbo bo mē, “Annu yî mē a tsyanə a mbo bè aa, kaa a si a mbo Nwî tsyanə.”

²⁸ Peta a swonj mē, “Tigə ó yə mē bî'î ma'atə ndugə jî'î ntigə nyonjə nò?”

²⁹ A kwi'î a mbo bo mē, “Mə swɔŋ a mbo bu tsi'î annu ñikonj mē, ñu ñtsim yî mē à mǵ'atə ndá yî, nî ŋgwé yî, ni bɔɔ bi maà bi, ni taà yî, nî ñdè yî, ni bɔɔ bi, nlonj annu nifó Nwî aa,

³⁰ à ka yî bú kwɛrə ñjoo mǵ jú tã à kɔ'ɔ ntsya nduù yî mē à mǵ'atə aa, i kii bú tswə nî ñtswəntà yî i lwi'î ñiŋkonj aa a noò ñjímə.”

Ajàŋ mə Yesu à le mbú ŋghaa ŋgaa jii i ywe'e ji tarə nlonj annu niwó yi aà

(Mt. 20.17-19; Mk. 10.32-34)

³¹ Yesu à le nswunjtə ŋgàyogənnu ji jya niǵhúm ñtsò baa, bo bo ghéntə a swonj a mbo bo mē, “Yə ñi, àjàŋə mē bî'inə kɔ'ɔ ŋghɛɛ a Yerusalem laà aa, ŋgónj innu tsim jii mē ŋgàŋntoo Nwî i le ŋhwà'anə ñlonjə Mu Ñu aa i ka fɛ'e bòontə.

³² Nlonj mē bi ka tswa yi i fa a mbo bitizi Nwî tã bi tigə ŋwye nîi, ñniŋjə nî àdirə atu ghu atu, ntutə nî mitwye ghu nú.

³³ Bi ka ghòò yi, i zwitə yî, lá a ti bə nî ñjwi ji tarə a bú mbiinə a niwó.”

³⁴ Kaa ngãnyogënnu ji le nwa'á annu ya yí tsu yíi mæ à le nswon aa yu'ù. Bi le nlò'òsè nji'í mighàà ma mú a mbo bo. Kaa bo wa'á waa annu yíi mæ à le si ghàà aa burè ñzi zi.

Ajàn mæ Yesu à le ngħurè mfè'ènnè yíi mæ à le si lóo njoð aà
(Mt. 20.29-34; Mk. 10.46-52)

³⁵ Yesu à le nzi ñka ñku'u a Yeriko, mǝfè'ènnè yí mò'ò a tswè a mbèè mánji, ñlòo nǝ ñjòð.
³⁶ A yù'ù mæ àkürè bè a ká ñju'u ñtsya aa, a betè mæ, "Aa ghìrè akè aa è?"
³⁷ Bi swonj ghu mbo mæ, "Yesu mu Nazareth a tsyá."
³⁸ A tǝnjè nswonj mæ, "Yesu, mu David, ko mǝlǝnjè ghà!"
³⁹ Bè bii mæ bi le ntǝntǝ ghu mbii aa, bi wenè yi nswonj mæ tá à kutè ntsu yi. Lá a ku'üsè ñghèe bè nǝ mǝbii ñtǝnjè nswonj mæ, "Mu David, ko mǝlǝnjè ghà!"
⁴⁰ Yesu a tigè ñtǝè nswonj mæ tá bi zi nǝ mǝfè'ènnè wá. Bi zi nǝ ghu, Yesu a betè yi mæ,
⁴¹ "O lóò mæ mæ ghìrè aa àkè a mbo wò aa è?"
A kwi'i mæ, "Mmà'ambí, mæ lóo mbü ñka nyè idigè."
⁴² Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Ka nyè idigè! Wá àbiintǝ yo a ghìrè mæ ò tǝi."
⁴³ A kǝ ñlǝginè ñka nyè idigè, ñtigè nyonjè nǝi, ngħa'asè nǝ Nwí. Bè bitsim bii bi le nyè yi aa bi għa'asè Nwí.

19

Yesu bo Zacchaeus

¹ Yesu à le ñkuu ñka ntsya a múm àla'a Yeriko,
² ñdǝ ñgǝnjkwèrè bitaksǝ yí mò'ò à le ntswe ghu, ñkǝm yí a bè Zacchaeus, a bè ñgǝnjkabè.
³ A le ñka nlóo a nyè ñu yíi mæ Yesu à nǝ ghu aà, la kaa wa'á yó, ñlonj mæ à le mbè ñu yí ñghù'ù ngħu'u, ñtswe a tǝtǝi nǝòò bè i kǝnjè nǝi aa.
⁴ A le ntsya ñtigè ñkhè ngħèè nǝ mbii, ñghèe ñkò'ò a atu ati sycamore tá yè Yesu ñlonj mæ à le ntswe nǝ tsyá aa maa mbèè àdigè.
⁵ Yesu à zǝ mæ ñywe'e maa adigè, ñlentè ñdǝnj nswonj a mbo Zacchaeus mæ, "Zacchaeus, wǝnjǝ nsigè a nsyè ñlonj mæ mæ ka le a nda wò sií."
⁶ Zacchaeus a tigè nlo wa atu ati wǝnjǝ sigè, ñkwèrè Yesu nǝ ñidorè.
⁷ Bè bya bitsim bi yè mæ, ñlǝginè ñka nwurèkè mæ, "A ghèe ñkuu a nda ñu ngħìrè innu ji bǝ għantè yu!"
⁸ Zacchaeus à le ñtigè mǝiǝnè ntǝè a ndǝnj nswonj a mbó Mmà'ambí mæ, "Yè mbá Mmà'ambí, mæ ka yàtè njoð ja i fa atǝi yí fùürè a mbó ñgǝnjǝfum; bæe a bè mæ mæ le ñjǝtè ñkòbè a nu ñu tsú ñkwèrè ayòð yi bonj mæ ka bænsè fu ngǝa ji ñikwá."
⁹ Yesu a tigè ñswonj ghu mbo mæ, "Bè bi nda buà bi ywèènè mæ ñlonj mæ ñu ghú à ki mbè mu Abraham.
¹⁰ Nlonj mæ Mu Nù à le nzi aa a nlóo bè bii mæ bi le mbwe aa i yweensè waa."

Ñighàà nǝ nàà nlonj mfè wa mæ bè bi le ntuu yi aà
(Mt. 25.14-30)

¹¹ Ajànj mæ bè bya bi le si yu'utè innu ma juà aa, a tigè ñnaa nighàà nǝ nǝnaa a mbo bo, ñlonj mæ à le tǝ bè aa bonj à ghèè mæ ñtigè ñkuu a Yerusalem, bè kǝ mǝmǝntè nǝ mæ annu ñifò Nwí ya a ka burè zǝ tsi'í maa noò.
¹² A le nswonj mæ, "Múntò'ò yí mò'ò à le ntswe nǝ ñghèe a ala'a yí mò'ò tá bi yo'ò yi nǝ mǝfè tá à bonj mbü bii.
¹³ Mbǝnj tá à fè'e, a le ntwonj ngǝnjfà'á ji ji nighum, mǝfa abà'atè ñkabè gold* a bo yí mò'ò yí mò'ò, ñswonj a mbo bo mæ, "Nǝ ghèe ñka ntanjè mǝtaa ni ju nywe'e a njwi yíi mæ ka bú bii aà."
¹⁴ Lá ñgǝnjala'á ji jya i le si bàà yi. A fè'è mæ ñghèe, bo tigè ñtoò bè mæ bi yǝnjè yi nswonj mæ, "Kaa bǝ'í si kǝnjè mæ tá mǝbá ghú à bè mfè yí'í."
¹⁵ "Bi le nyò'ò mbá wa a nǝ mǝfè, a bú mǝbii fu. A bii mæ aa ñtigè nswonj bi ntwonj ñgǝnjfà'á ji jya mæ à le mǝfa ñkabè ya a mbo bo aa a nzi ñjim mǝtàà yíi mæ bi le ntanj mǝtaa ntswe ni yu aà.
¹⁶ Yí ñtsyambii a zǝ ñswonj ghu mbo mæ, "Taà, mæ tǝnj mæ mǝtaa nǝ ñkabè ya àbii a yǝnj mbè ǝba'atè ñkabè ji nighumè."
¹⁷ A swonj ghu mbo mæ, "Wa ò ghìrè siginè mbá ñgǝnjfà'á yí ñsiginè! Tsó mæ ò fà'a nǝ ñtǝi ghò tsim nǝ múntǝsǝrè ñkabè aa, mæ ka ghìrè tá ò tigè nsa'a njò'ò ala'a ji nighumè."
¹⁸ Ñgǝnjfà'á wa yíi a ywè'e bi baa aa a zǝ ñswonj mæ, "Taà, mæ tǝnj mæ mǝtaa nǝ ñkabè yò ya àbii a yǝnj mbè ǝba'atè ñkabè ji ntaà."

* 19:13 mina: ñkabè baGrikia. Mina yí mǝfùürè a le mbè tsi'í tsó 10,000 frs. cfa.

19 A swonj ghu mbo mə, 'O ka tswe a atu n̄jò'ò ala'a ji ntaà.'

20 Ngànàfà'á yíi à ywè'e bi tarə aa a zì n̄swonj mə, 'Taà, n̄kabə yò ya ì yuà, mè le n̄kwerə a múm àsà'á atsə'ə n̄ghɛɛ nan̄sə n̄ləə;

21 mè le si bò'ò n̄i gho nlonj mə ò n̄i n̄u yíi mə o tsə'ə si'i; n̄logə n̄i n̄joo j̄i kaa ò le n̄wa'á ləə aa, n̄kii m̄fu'u n̄i m̄ji m̄i kaa ò le n̄wa'á bə aa.'

22 A swonj ghu mbo mə, 'Mə ka lögə aa tsi'i n̄ghàà n̄i n̄ fe'e a ntsú wò aa, ì sa'a gho ghu mba abù'ù yí b̄i! O le nzi mə mə tsə'ə, n̄logə n̄i n̄joo a adigə yíi mə mè le n̄wa'á ghu ləə, n̄kii m̄fu'u n̄i m̄ji a adigə yíi mə mè le n̄wa'á ghu bə aa e?

23 O lèè n̄ghɛɛ ntigə wa'á n̄kabə yà ya a bank gheè n̄ləə, mə mə ti b̄i mə kwerə n̄kabə ya bo bi n̄jim yí aa a ya e?'

24 A tigə n̄swonj a mbo bə bya mə bi le ntəə wa adigə aa mə, 'Kwerə n̄kabə ya ghu mbo mfa a mbo n̄u wa yíi à tswe n̄i b̄à'atə n̄kabə jya ji n̄ghum əə.'

25 (Bo swonj ghu mbo mə, 'Taà, wa à tswe n̄i b̄à'atə n̄kabə ji n̄ghum əə!')

26 'Mə swonj a mbo bù mə, n̄u yíi mə à tswe n̄i n̄joo aa, bi ka kù'úsə; lá n̄u yí mə à si n̄i n̄joo tswe aa, bi ka m̄n̄sə kwerə, ì kwerə m̄tsirə yíi mə à tswe n̄i ghu aa.

27 A n̄ghɛɛ n̄i nḡankibàá ja jù, j̄i mə bo le si lòò mə mə tsuu m̄fò wàà bə aa, n̄i logə waa nzi n̄i bo, nzwitə a nsi mə.'

Ajàn yíi mə Yesu à le n̄kuu a Yerusalem tsò n̄fò əə

(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Jn. 12.12-19)

28 Yesu à swonj mə laà n̄tsya mb̄i n̄tigə n̄kò'ò n̄ghɛɛ a Yerusalem.

29 A ghèè mə n̄ka nywe'e a mb̄ɛɛ Betfage bo Bethany, wa atu nta'a mə bi le si twonj n̄i Olive aa, n̄too nḡanjyogənnú ji ji baa,

30 n̄swonj mə, 'N̄i ghɛɛ f̄i n̄i mú àla'a mə a tswe a mb̄i bù aa, n̄i bə ghèè k̄i kuu bo n̄i ka yə mu jàkasi tá b̄i t̄ijnə, tá à bə yíi kaa n̄u à lèè n̄wa'á ghu atu kò'ò aà; n̄i yə, n̄i fèè n̄zi n̄i ghu faà.

31 Bɛɛ n̄u tsu a betə ghuu mə, 'N̄i fèe mu jàkasi ghuà aa a ya aa e?' n̄i swonj mə, 'A lòò Mmà'àmbi.' "

32 Bo bya b̄i mə à le n̄too aa bi le n̄ghèè innú k̄i m̄fe'e tsi'i wa ajàn mə à le n̄swonj a mbo bo aà.

33 Bo ghèè mə n̄ka m̄fɛɛ mu jàkasi wa, m̄b̄on̄ yí a zì mbetə waa mə, "N̄i fèe mu jàkasi ghú aa a ya aa e?"

34 Bo swonj mə, "Mmà'àmbi a lòò."

35 Bo le n̄logə n̄zi n̄i ghu a mbo Yesu, n̄n̄on̄sə itsə'ə jyaa wa n̄jim mu jàkasi, n̄ghirə Yesu a kò'ò n̄tswe ghu.

36 A kà mə aa n̄ghɛɛ bo tigə n̄san̄tə itsə'ə jyaa wa m̄an̄j̄i.

37 A ghèè mə n̄ka nywe'e a ajàn yíi mə à ka tigə sigə nta'a Olive aa, n̄n̄ò nḡanjyogənnú ji jya tsim ì loginə n̄ka ndoritə, n̄ton̄nə n̄gha'asə n̄i Nwí nlon innú j̄i wè j̄i wè j̄i à le n̄ghirə bo yə aà,

38 n̄swonj n̄i mə,

"B̄i'inə gha'asə M̄fò yíi mə a zì n̄i ìkūm Mmà'àmbi aà!
M̄b̄oonə a aburə, tá n̄gha'a tswe a mbo Nwí!"

39 BaFarisai b̄i m̄ò'ò b̄i mə bi le n̄tswe wa atit̄i n̄n̄ò b̄ə aa swonj ghu mbo mə, "N̄d̄i'innú, wenə nḡanjyogənnú jo jù."

40 A kwi'i mə, "Mə swonj a mbo bù mə, 'A le mbaa bə yíi mə bo ma bú kutə m̄antsú myaa bəə bon̄ tsi'i nḡò'ò jù ka b̄an̄nə tigə ton̄nə n̄gha'asə n̄i Nwí.' "

Yesu à yə'ə nlonjə atu Yerusalem

41 A zì mə n̄ka n̄koontə, nyə múm àla'a ya, nyə'ə nlonjə atu ala'a ya,

42 n̄swonj mə, "O le mbaa ghəə zì, sii, ayoo yíi mə a zì n̄i m̄b̄oonə aà! La tsitson̄ a læntə a nsi mi'i wò!

43 Nòò a zì mə nḡankibàá jo ka yí j̄i'ì n̄kya ì karisə gho ghu, ì k̄in̄ə gho ghu a mb̄èè tsim

44 ì zwitə ghuu bu b̄i b̄oo buu, kaa wa'á nḡò'ò yí tsu bú n̄ma'atə tá ì n̄on̄ə a atu yí m̄ò'ò; n̄lonj mə kaa ò le nyə noò wa yíi mə Nwí à le n̄zi a nyweensə wò ghu aa, kaa wa'á zì aà!"

Ajàn mə Yesu à le n̄ghèè n̄kuu a ndāmà'anwí əə

(Mt. 21.12-17; Mk. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

45 A le ntigə n̄ghɛɛ n̄kuu a ndāmà'anwí n̄loginə n̄ka m̄furə b̄ə b̄i bi le si fèe n̄joo ghu aa,

46 n̄swonj n̄i mə, "Bi n̄wa'anə a múm àn̄wà'ànə mə,

'Ndá yà ì ka yì bə aa àdìgə ntsà'atə Nwí';
lá nì ghìrè mē ì tìgè mbə adìgə nləəntə biyərə."

⁴⁷ A le si tìgə ndì'ì nì ànnù Nwí wa múm ñdámà'anwí a njwí tsímè. Bìlì bi ngǎnjmà'a Nwí bo bi ngǎjndì'ì nòjnsə, nì bítswàsə, bi le njka nloɔ yi mē bi zwitə,

⁴⁸ lá kaa wa' à mǎnjì yə nloj mē bə bì ghà'atə le si yòrə ñlɔɔ nì nyù'ù ñnnù jii mē à le si swonjə aà.

20

Ajàn mē bi le si lìgìtə ada'a Yesu aà

(Mt. 21.23-27; Mk. 11.27-33)

¹ A bə njwi yì mò'ɔ Yesu a kuu a ndámà'anwí, njka ndì'ì nì ànnù ghu a mbo bə, ñkii nseənsə nì ntoo yì ñsìgìnə, bìlì bi ngǎnjmà'a Nwí bo bi ngǎjndì'ì nòjnsə bo bi bità bi ala'a bi zì mbetə yi mē,

² "Nanjə nswonj a mbo bǐ'í, O ghìrə ñnnù juà jii mē o ghìrə aa nì àdà'a wo ε? A ada'a ma yú a mbo wə aa, a fà wə ε?"

³ A kwi'ì a mbo bo mē, "Mə ka kii betə ghuu nì àbetə: Swonjə nì ghà,

⁴ Jon à le nlojə ada'a aa fə a njka mmurə bə njkì aa ε? A le nlo aa mbo Nwí kə a mbo bə aa ε? Nì kwi'ì tã mē yu'u."

⁵ Bo ghaànə a títii bo nswonj mē, "Mbə bǐ'ìnə kwi'ì mē a le nlo aa a mbo Nwí bonj à ka betə yi'ìnə mē, 'Nì leè ñtìgə wa'á annù yii mē à le si swonjə bii aa a ya aa ε?"

⁶ Lá mbə bǐ'ìnə swonj mē a le nlo aa a mbo bə bonj bə bú bítswim ka tumntə yi'ìnə nì ngò'ɔ, ñloj mē bo nanjə mbii mē Jon à laa mbə ngǎnjntoò Nwí."

⁷ Maa ajàn bo tìgə ñkwi'ì mē kaa bo le njwa'á adìgə yii mē a le nlo ghu aa zì.

⁸ Yesu a tìgə ñswonj a mbo bo mē, "Kaa mē ka wa'á njù yii mē à fa ada'a mē ghìrə nì ñnnù jù ghu aa a mbo bú kì nswonjə."

Nìghàà nì nǎnaa nloj bílensə bi akò milù'ù

(Mt. 21.33-46; Mk. 12.1-12)

⁹ Yesu a naa nìghàà nì nǎnaa a mbo bo mē, "Nù yì mò'ɔ à le mbě akò milù'ù yi, nlesə a mbo bə, mfe'ε ngheè ñtswe a atoo dǎj ãgha'a a sa'á

¹⁰ nòò ñkya mǎntà mǎ ati milù'ù mya à kù'ù mē, a too ngǎnjafà'á yì mē à gheε ñkwere mǎntà mǎ ati milù'ù mya mǎ mò'ɔ a mbo bílensə bi akò byá, lá bílensə bi akò bya bi tswá yi ngħɔɔ, ntsyasə yi a biì tsi'í mbò mbò.

¹¹ A bú ntoo ngǎnjafà'á wa yì mò'ɔ, bi kì ngħɔɔ yi, nniñ ndirə àtu ghu atu, ntsyasə yi a biì tsi'í mbò mbò.

¹² A ku'usə mbo ntoo ngǎnjafà'á yii mē à ywe'e ji tarə, bi tswá ma ghù ñniñ ìla'a ghu nu mma'a yi a abεε.

¹³ 'Mbɔñ akò wa a swonj mē, 'Mə ka ghìrə aa mē akə tsítsonj aa ε? Mə ka too mú ghà yì mbǎnjnə ghù mē mē nanjə ñkɔñ aà, nòò tsù bi yə yi mbo'otə.'

¹⁴ Lá bílensə bi akò bya bi yə mē yi, ñswonj bo nì bo mē, 'Aá ñjǎnda yì à ghùlà, bǐ'ìnə zwitə yi tã njoo jù ì tìgə mbə jǐ'ìnə.'

¹⁵ Bo le ntìgə ntswa yi, mma'a a abεε wa njim ñkya milù'ù ñzwitə yi. Ma mùu ajàn nì mòòntə mē mbɔnjə àkò milù'ù wa à ka ghìrə mē akə a nu bo aa ε?

¹⁶ A ka zì zwitə bílensə bi akò ma bya, ì lensə akò yi ya a mbo badàn." Ajàn mē bə bya le nyu'u ma mùu ajàn aa, ntìgə nswonj mē, "Kaa mbə Nwìngɔñ a wa'á biì."

¹⁷ Yesu a lèntə waa mbetə mē, "Nìghàà nì Nwí nullà nì tìgə ñswonj aa mē akə aa ε?

'Tsi'í ngò'ɔ ya mē bíbɔɔ bi nda bi le ntuu aa,

ì bəñ mē ñtìgə ngò'ɔ nìbuu nì nda yì ñwè.'

¹⁸ Nù ñtsim yii mē à wo a nì ngò'ɔ ma ya aa, à ka bəgikə; lá bεε mē ì wo a nu njù bəə bonj ì ka ghò'ɔ yi."

Abetə ñloj annù ntu bitax

(Mt. 22.15-22; Mk. 12.13-17)

¹⁹ Ngǎjndì'ì Nòjnsə nì bìlì bi ngǎnjmà'a Nwí ghèə ì tswa yi maà noò, lá mbǎnjnə mbo'ɔ mǐ'ì mǐ bə byá. Bo le nzi mē à le nnaa nìghàà nya aa nloj ngàà yàà.

²⁰ Bo tìgə ñlɔɔ nì àbwara, ntìgə nloɔ bítswərə, ntoo ghu njim mē bǐ zì njka mbagìlè mbetə nì nì mughàà tã tsya ghu ì tswa yi ì fa a mbo Gúmnaà yii à le ntswe nì àdà'á a atu bo aa tã à sa'a yi.

²¹ Bì tìgə ñzi mbetə yi mē, "Ndì'innù, bǐ'í zì mē annù yii o ghàà ñkii ndì'ì aa a ku'unə, ñkì nzi mē kaa ò si nándənə a títii bə te'e, ñndì'ì aa tsi'í mǎnjì yii mē Nwí a lɔɔ mē bə ka ntswe ghu aà.

22 A ku'unə ni nòŋsə yi'inə a ntu tax a mbo Kaisa kə ŋgarj aa ε?"

23 Lá à le nzi mitsyè mii mə bo le si lobitə aà, ŋswonj a mbo bo mə,

24 "Nì zì nì ñkabhè silva tã mè yə." Bi zì ni yu, a betè waa mə, "A tswé àtu wo bo bi ìkùm wo fàa nì ñkabhè aa ε?"

Bo kwi'i mə, "Aa yì Kaisa."

25 A swonj a mbo bo mə, "Ma la a bə mə nì ka mfa njoo jii mə à ni jì Kaisa aa a mbo Kaisa, ñkai mfa nì njoo jii mə à ni jì Nwì aa a mbo Nwì."

26 Kaa bo le ŋwa'à ajànj mə mbə bi tsyà ntswa yi a nsi bə ñlonj annù yii mə à swònjə aa zì, ànnù a gha'a waa, bi kutè mantsù myaa.

Abetè ñlonj annù nyweenə nì nìwò

(Mt. 22.23-33; Mk. 12.18-27)

27 BaSadukai bi mo'ò bii mə bi swonjə nì mə kaa bə si a nì nìwò yweenə aa,

28 bo le nzi mbetə yi mə, "Ndi'innù, Moses à le mfa ndi'i a mbo bi'i mə, mbə ñdim ñù a kwo ti mu, mumaà yì a logè ŋgwé yì wa njwe bɔɔ bo yu a mbò ñdim yì wà.

29 Bɔɔ bi ma bi mo'ò le ntswe ghu bi sàmbaa, yì ntsyàmbii a yo'ò mánjyè ñkwo ti mu;

30 yì àyòntə a bú ñyonj ŋyo'ò mánjyè wa,

31 yii à ywe'e bi tarə aa, a kí ñlogə mánjyè wa, bo bya bi sàmbaa bi kí logə mánjyè wa tsi'i bitsim ñki ñkwokə ti mú.

32 A tì mə ti bə a ñjim mánjyè wa a kí ñkwo yii ŋгаа.

33 Tsò mə a le mbə ma mùu ajànj aa, nòò yii bə ka yì yweenə nì nìwò aa, mánjyè ghú à ka yì tigə bə aa yì wò aa ε? Tsò mə bo bya bi sàmbaa le ŋyo'ò yi aa ε?"

34 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Bè bi fàa ŋgù'ù bi yo'òkə, bi fà nì bɔɔ bánjyè a ndá ñyo'ò;

35 lá bə bii mə bi ku'unə a mbiiñə nì niwo i tswe ntii maa ŋgù'ù mbi yii mə i zì aa, kaa baa yì wa'à kà ñyo'ò, kaa wa'à bánjyè a ndá ñyo'ò ka mfa.

36 Bo ka yì bə aa tsi'i tsò baangel kaa ki'i kà ñkwo. Bo bə aa bɔɔ bi Nwì ñlonj mə bo biinə niwo aà.

37 Lá a ŋghèe nì ànnù nyweenə niwo, Moses à le mfigitə wa nì àdìgə arwà'ànə ya mə a ghàà ñlonjə atsùgə iti ya mə mo'ò i le si khi ghu aà, ñlonj mə maa adìgə, à le ntwonjə Mmà'àmbi a nì Nwìŋgònj Abraham, nì Nwìŋgònj Isaac, bo bi nì Nwìŋgònj Yakob.

38 Kaa à laa wa'à Nwìŋgònj biku bi bə bə, à bə aa Nwìŋgònj bə bii bi tswe bitii. Nlonj mə bə bitsim bi tswe bitii aa ghu mbò."

39 Nğāñdì'i nòŋsə jya jì mo'ò bi le ntigə nswonj mə, "Ndi'innù, ò fà àkwi'i yì siginè."

40 Nlonj mə bo le ntigə mbo'ò a mbù ŋghèe nì mbii a mbetə yi nì innù.

Abetè ñlonjə Ayo'ò Nwì wá

(Mt. 22.41-46; Mk. 12.38-40)

41 Yesu a betè waa mə, "Mbə bi swonj mə Ayo'ò Nwì wa à ni mu David aa mə akə aa ε?"

42 Nlonj mə David yu mbɔnj à swònjə a múm arwà'ànə bi Psalm mə,

'Mmà'àmbi a swonj a mbò Mmà'àmbi ghà mə:

Tswe a mbèè ñikwèe mə nì m'à,

43 ñywe'e a noò yii mə mə ka yì ghìrə ŋgàñkibàà jò nì àtetè mikorə mo aà.'

44 Ma mùu ajànj mbə David a ka ntwonjə yi nì Mmà'àmbi, a tigə mbu ntsyà aa la mbə mu David aa ε?"

Ajànj yii mə Yesu à le ŋwà'àsə bə ñlonj ŋgāñndì'i nòŋsə aà

(Mt. 23.1-36; Mk. 12.38-40)

45 Ajànj mə bə bitsim le si yu'utə annù yii à le si swonjə aa, Yesu a swonj a mbo ŋgāñjyegənnù jì mə,

46 "Nì ka ntsyəsə ghuu nlonj ŋgāñndì'i nòŋsə, bo kònjə nì ñka ŋwe'ε ñdànjə itsə'è ñkarə nì ju, ñkai ñkɔnjə nì mə tã bə ka ntsa'atə nì waa nì àghu'usə a mītaa; ñkɔnjə a ntswe nì ìlən jii i tswe a mbii aa a ndánghòtə, ñkai ñkɔnjə nì ìlən jii i kɔ'ɔnə aa a adìgə adinà.

47 Bo nì'ì nì bikwi'i bi bánjyè, ñkwèrə nì njoo jyaa nì mīla'à myaa, mbagilə ntsa'atə nì Nwì nì ñdànjə mighàà. Wa ŋgi'i yii i ka yì kuu a nu bo aa i ka yì swèrə."

21

Ñkabè ntsà'àtə Nwì ñkwi'i mánjyè wá

(Mk. 12.41-44)

1 Yesu a tswé a múm ñdámà'anwì ñjɛntə atú yi nlentə nyə ajànj yii mə ŋgāñkabə i le si ñnjə nì ñkabə a múm ñkóm mmà'anwì aà.

² A le ŋki nyɛ ŋkwi'i mǎngyɛ yɛ mɔ'ɔ yɛi mɛ à le mbɛ ŋgǎnǎmfum aa a tsyá ññɪŋ ibà'atɛ ŋkabɛ copper ji baà, ñdùú yi i bɛ tsɔ kabà yɛ mǎfùurɛ.

³ Yesu a swon mɛ, "Mɛ swon tsi'i annù ññɪkon a mbo bù mɛ, ŋkwi'i mǎngyɛ ghù mɛ à ni ŋgǎnǎmfum aa, à ññɪ ŋkabɛ fàa múm ŋkòm ñtsyatɛ bɛ bitsim;

⁴ ñlon mɛ bo swatɛ aa tsi'i múntsirɛ a ni ŋkabɛ yɛi bo luu ni yù aa mma'a Nwɛ ni yu. Lá mǎngyɛ ghù mɛ à ni ŋgǎnǎmfum aa, à kòontɛ aa ŋkabɛ ñtsim yɛi mɛ à tswe ni yu aa mfa."

Ajàn yɛi mɛ Yesu à le ŋghàà ñlon annù nsà'a Ndámà'anwɛ àà
(Mt. 24.1-2; Mk. 13.1-2)

⁵ Bo bì mɔ'ɔ bi le si ghàà ññ annù ñlon ajàn yɛi mɛ bi le ŋghurɛ ndámà'anwɛ ññ ñgò'ɔ jii i le nanɓɛ mbɔŋ mbɔŋ aa, bo bì ni ñjoo jii mɛ bɛ le mfa a mma'a Nwɛ ghu aà. Bo kà mɛ aa ghaa laa, Yesu a swon mɛ,

⁶ "Ñjoo mà jù tsim mɛ ni yɛ aa, ñjwi yɛ mɔ'ɔ i zɛ mɛ Kaa tsi'i ñgò'ɔ yɛi mǎfùurɛ kaa i ka yɛ wa'a a atu yɛ mɔ'ɔ bù nɔŋ. Bi ka yɛ sà'à tsi'i tsim mà'anɛ a nsyɛ."

Annù nyɛ ŋgɛ'i bo bi ajàn mɛ bi ka yɛ ki tso'ɔ akorɛ bɔɔ bi Kristo àà
(Mt. 24.3-14; Mk. 13.3-14)

⁷ Bo bɛtɛ yi mɛ, "Ndɛ'innù, nanɓɛ nwon tã bɛ'i yu'u, ñnnù ma jù i ka yɛ fɛ'ɛ aa a noò àkɛ aa ɛ? Alɛnsɛ yɛi mɛ a ka yɛ dɛ'i mɛ noò mǎfɛ'ɛ ñnnù ma jù à tigɛ ŋku'u aa, a ni aa akɛ aa ɛ?"

⁸ A swon a mbo bo mɛ, "Ni ka ntsyɛsɛ ghuu tsee lɔ lèð tã ñu tsu à bwe'esɛ ghuu; ñlon mɛ bɛ bi ghà'atɛ ka yɛ zɛ ni ñkùm gha, i ki swonɛ ni mɛ, 'Mɛ ni yu wá!', 'Noò wa à kòontɛ mà!' Ni tsuu waa ki yòŋɛ.

⁹ Bɛɛ mɛ ni yu'u mɛ bì mà'a ntsò, kɛ bɛɛ mɛ ni yu'u annù ñlon ñyòŋ, ni tsuu ki bo'ɔ si'i si'i bɛ; ñlon mɛ ñnnù ma jù i tswe ni mǎfɔ mǎfɛ'ɛ ya'a; kaa mbɛ i ka yɛ wa'a aa tsi'i ma múu noò ghensɛ ñlwi'i."

¹⁰ Yesu a gheɛ ññ mbɛi a nswon a mbo bo mɛ, "Itoo i ka yɛ ki mà'a ntsò bo bì jì mɔ'ɔ, tã itoo jii mɛ bifɔ bu'utɛ aa tã i ki ŋka mma'anɛ bo bì jì mɔ'ɔ;

¹¹ ñsyɛ i ka yɛ ki tsigìnɛ tsi'i ni mùtù, tã mùkwenɛ à kuu ala'a, tã mùghòò mi ŋkwɔŋ bɛ tã mi fɛ'ɛ a idigɛ idigɛ; ñnnù jì swɛrɛ ñswɛrɛ bo bì ñlɛnsɛ jì wɛ i ka yɛ ki fɛ'ɛ a mbà'à ñikàn.

¹² Mbɔŋ tã ma juu ñnnù i ka mǎfɛ'ɛ, boŋ bi ka yɛ ki banɓɛ ññ ghuu, i kii tso'ɔ ññ àkòrɛ yuu. Bi ka yɛ ki tswatɛ ññ ghuu i fa ni a ndanghotɛ tã bì ka nsa'a, i kii mà'à ññ ghuu a ndátsanɛ. Bi ka yɛ ki gheɛ ññ bù a nsi bifɔ bo bi Gúmnaà ñlonɛ annù ñkùm ghá.

¹³ Ma yù a ka yɛ fa abwarɛ a mbo bù mɛ ni swon annù yá.

¹⁴ Mbɛ a fɛ'ɛ ma múu ajàn ññ tsuu ki tanɓɛ annù yɛi mɛ ni ka ghìrɛ swon fi'isɛ ibiì nú ghuu ghu aa mbɔŋ tã noò à ku'u;

¹⁵ ñlon mɛ mɛ ka yɛ fa ñghàà bo bì mǎtsyɛ a mbo bù, a ajàn yɛi mɛ kaa mbɛ bɛ bì mɛ bi ññ isa'a a nu bù aa kaa mbɛ bi wa'à ligitɛ kɛ ni ntuu.

¹⁶ Tsi'i bitaa buu ni bìndɛ buu, ni bɔɔ bi màà buu, ni bǎngwɛ'ɛ buu, bo bì ikà'à juu, bi ka yɛ fɛɛ ghuu. Bi ka yɛ tswatɛ ghuu bì mɔ'ɔ fa mɛ bì zwitɛ.

¹⁷ Bɛ bitsim ka yɛ bàà ghuu ñlon ñkùm ghá.

¹⁸ Lá kaa tsi'i ñnòŋtù yùu yɛ mǎfùurɛ kaa mbɛ yi wa'à bwɛ.

¹⁹ Ni bɛ tanɓɛi i bii ŋgɛ'i boŋ ni ka yweensɛ mibɛi mi nú muu.

Yesu a ghaà annù ñlon ajàn yɛi mɛ bi ka yɛ ta ŋgɛ'i ññ àla'a Yerusalem àà
(Mt. 24.15-21; Mk. 13.14-19)

²⁰ "Mbɛ ni yɛ nyɛ ŋgǎnɛtsò i karisɛ Yerusalem, ni zɛ mɛ noò ñta ŋgɛ'i ghu à kòontɛ mà.

²¹ Màà noò tã bɛ bii mɛ bi tswe a ala'a Yudea aa bi fɛ'ɛ ŋkhɛkɛ ŋko'ɔ ŋghɛɛ a itu mɛnta'á, tã bii mɛ bi tswe a múm ñjò'ɔ àla'a aa bi fɛ'ɛkɛ, tã bii mɛ bi tswe a mbɛɛ ifɔ aa tã bì tsuu bu ŋkuu a múm ñjò'ɔ àla'a;

²² ñlon mɛ ñjwi mà jù à ka yɛ bɛ aa noò yɛi Nwɛ à ka yɛ ndi ŋgɛ'i a nu bɛ bi, a ñlɛnsɛ ñnnù tsim jii mɛ bi ŋwa'anɛ a mum ñghàà ni Nwɛ aà.

²³ Wɛɛ! Ŋgɛ'i bimaburɛ bi ato'o bo bì yi bii mɛ bi nɔŋsɛ bɔɔ maa ññ ñjwi ma jya aà! Ñlon mɛ ŋgɛ'i yɛ ñjwɛ i ka yɛ tswe fàa atu nsyɛ, tã Nwɛ à dɛ'i alwintɔŋ yɛ a nu bɛ ma bù.

²⁴ Bi ka yɛ zwitɛ bɛ bi ghà'atɛ ni munwɛ ñtsò, i tigɛ tswatɛ waa ññ ñbù'u ntsò, i gheɛ ni bo itoo itoo; tã bitizí Nwɛ bi kuu Yerusalem i nanɓɛ ki kwàrɛ, i tigɛ ññi'ɛ ññ bɛ, i ywe'ɛ noò yɛi mɛ Nwɛ à lèh mɛ tã bo ghìrɛ ma yù annù aa, à zɛ mmɛ.

Ajàn yɛi mɛ Mu Nù à ka yɛ bɛ bii àà
(Mt. 24.29-31; Mk. 13.24-27)

²⁵ “Hlènsà i ka yí ki fè'e a ni nànnòò, bo bi a ni sàñ bo bi ni mìnjòn. Tà bə a itoo itoo bi tswe a múm ñgi'i tá ìtu jyaa buurə a ajàñ yíi mə bi yə miyaa bo bi ikàñə ñki i tigə burə ju'u aà.

²⁶ Bə ka yí tigə bə'c nlon ìnnù jii mə i fè'è a mbi aa, i tigə wòkə tsi'i tsò ìku njoò; ñlon mə bi ka yí tsigə ida'a tsim jii i tswe a aburə aà.

²⁷ Maà noò tá bi yə a Mu Nù tá à ka nzi ni a múm mbà'á ni mǐdà'á ni ñigha'a nǐ wè.

²⁸ Mbə nǐ yi nyə ma juú ìnnù i loginə ñka mfe'e, nǐ biñnə ñtəə ñgentə ìtu juu a ndəñ nlon mə noò ñtsù'ú átú yuu à kà mə aa ñkoontə aà.”

Annù yíi mə mbə bi yəgə nǐ átí figə aà

(Mt. 24.32-35; Mk. 13.28-33)

²⁹ Yesu a ghèè nǐ mbii ñnaa ñighàà nuà a mbo bo: “Lèntə nǐ átí figə bo bi ìtí jii mə'c; ³⁰ a yi mbə noò yíi ntaà ji i fi'isə mə iyəñ jii fii aa, nǐ zi mə noò ñtsù mbəñ a tigə a abó.

³¹ A kǐ mbə nǐ a ñgǎñ ñgǎñ mə, nǐ bə yə tá ìnnù juà i ka mfe'e boñ nǐ zi mə noò ànnù nifó Nwǐ à kòòntə mə.

³² Mə swonj tsi'i annù ññkonj a mbo bù mə, kaa nǐwàà nǐ bə nuà nǐ ka wa'a tsyà ti ghə ìnnù ma jú tsim i fè'è mə.

³³ Aburə bo ñsyé ka yí tsyà, lá kaa tá ñighàà na nǐ wa'a tsyà.

A ku'unə mə ta nǐ ka ntswe ñikərə

³⁴ “Nǐ ka ntsyəsə ghuu ntsuu mǐbii mǐ nú muu bo bi noò ghùù si'i si'i kǐ fa nlon annù mǐji bo bi a ñka nnò, bo bi ìnnù jii mə i nwùgə nǐ ghuu fàa múm ñtswéntii aa boñ ñjwi mǎ ya i ka yí wǐ'kə tswa ghuu tsò mátaà.

³⁵ Nlon mə ñjwi mǎ ya i ka yí zǐ aa a mbo bə bitsim bii mə bi tswe fàa atu nsyə aà.

³⁶ Nǐ ka nstwe ñikərə a ñgǎñ binòò bitsimə, ntsa'atə nǐ Nwǐ mə mbə a fa mǐtǐi mǐi mə mbə nǐ yí ñkhə ìnnù ma jú tsim mə i ka yí kǐ fè'è aà, tá bǎñə təə a nsi Mu Nù.”

³⁷ Yesu à le si dǐ'i nǐ ñighàà nǐ Nwǐ a ndámà'anwǐ a njwǐ tsimə. Mbañə ñghèè ñle nǐ ñta'a yíi mə bi le si twonjə nǐ Olive aa ñitugə.

³⁸ Tsi'i a mbà'a mbà'á bə bitsim le si zǐ a ndámà'anwǐ a nyu'u ànnù yíi mə à le si dǐ'i aà.

22

Ajàñ yíi mə bi le ntañə annù atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Nòò ñkùrə ábaa ti kə'c wa, noò wa yíi mə bi le si twonjə nǐ Passa aa, à le ñkù'ù,

² bǐlǐi bi ñgǎñmà'a Nwǐ bo bi ñgǎñndǐ'i nòñsə bi ká mbə'c bə bya ntigə nloɔ nǐ ajàñ mə bi ka ñe'esə zwitə Yesu.

Ajàñ yíi mə Judas a le mbii mə yu ka fèè Yesu aà

(Mt. 26.14-16; Mk. 14.10-11)

³ Satan à le ñkuu a ato'o Judas wa yíi mə bi le si twonjə nǐ Iscariot aà, mbə ñgànyəgənnù Yesu wa yí mǎ'c a tǐtǐi bya ñighúm ñtsò baa aà.

⁴ Judas à le nlò ñghèe yí, ñghèe ntañtə bo bi bǐlǐi bi ñgǎñmà'anwǐ bo bi bǐlǐi bi ñgǎñmbé ñdámà'a Nwǐ a ajàñ yíi mə yu ka fèè Yesu a mbo bo aà.

⁵ Bo le nnañsə ndoritə tsi'i mbə ìnnù, mbii mə bo ka fa ñkabə ghu mbó.

⁶ Judas à le ñki mbii, ñtigə nloginə ñka nloɔ nǐ mánjǐ yíi mə mbə yu fèè Yesu a mbo bo ti ghè mə bə zǐ.

Ajàñ yíi mə Yesu bo bi ñgǎnyəgənnu ji le nji mǐji mə Passa aà

(Mt. 26.17-25; Mk. 14.12-21; Jn. 13.21-30)

⁷ Njwi i le ñkù'ù ajàñ mə bi tañtə annù njwǐ Abaa ti kə'c, ñwa nǐ mú mbǐñjərə Passa aa,

⁸ Yesu a too Peta bo Jon, ñswonj a mbo bo mə, “Nǐ ghèe ntañtə mǐji mǐ Passa, a ajàñ mə bǐ'inə ka ji aà.”

⁹ Bo betə yí mə, “Bǐ'i ghèe tañtə aa fə é?”

¹⁰ Yesu a kwi'i a mbo mə, “A ajàñ mə nǐ ka kǐ kuu ghèe a njò'ò àla'a aa, nǐ ka yə ñjǐ tá à bə'e àntòò ñkǐ, nǐ yə, nǐ yonjə yí nyonjə ñkuu a nda yíi à ka kuu ghu aà.

¹¹ Nǐ kuu nǐ swonj a mbo mbəñ nda wa mə, ‘Nǐ'innù à bətə mə, ñja'á nda yíi bǐ'i bi ñgǎnyəgənnù ja ka ji Passa ghu aa i fə aa é?’

¹² Boñ à ka dǐ'i nja'á nda yí ñwè yí mǎ'c a ndəñ yíi mə ñjoo i tswe ghu aa tá nǐ nañsə.”

¹³ Bo le ñghèè ñyə ñgǎñ ìnnù tsim tsi'i wa ajàñ mə Yesu à le nswonj a mbo bo aa, ntigə nnañsə njoo nji Passa jyá.

*Ntarə Mmə'əmbi**(Mt. 26.26-30; Mk. 14.22-26; 1 Kor. 11.23-25)*

14 Nòò ñji Passa wa à kù'ù mə, Yesu bo bi ñgǎnyəgənnu ji bo tswé a atu ateté,
 15 a swonj a mbo bo mə, “Mə ghírə nanjə nloɔ mə mə ji mijj mi Passa bi'inə i bɔŋ yə ŋgi'i.

16 Mə swonj a mbo bù mə kaa mə ka yi wa'a mijj mà mú bù ñji i ywe'e a noò yii mə ànnu ñifɔ Nwí a ka yí zí tá ñji'i ànnu yii bi ji ghu aa tá i nanjə nlaa.”

17 Yeesò à logə ñdɔŋ milù'ù nfa mbi'ikə a mbo Nwí ñswonj mə, “Ní ko nno ñkwərinə ni yu.

18 Mə swonj a mbo bù tsi'i ànnu ñikonj mə, kaa mə ka yí wa'a milù'ù bú ñno, ñywe'e noò yii mə ànnu ñifɔ Nwí a ka yí zí aà.”

19 A tigə mbu ñlɔgə abaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwí, mbatə mfa a mbo bo, ñswonj mə, “A ní ñbɛnnú gha i ghuà, yii mə ka fa a atu bù aà. Ní tigə ñghirə ma mùu ajàn ñwa'atə ní ghá.”

20 Tsi'i maa ajàn, a kí nfa ndɔŋ ya a mbo bo a noò mə bo ji mə mijj mya mǎnsə aa, nswonj mə, “Ndɔŋ yulà, à ní àkàà yí fii yii mə Nwí à wərə bú bo ní àləə nú ya yii mə bi ka saansə a atu bù aà.

21 “Lá, yə ñi, ñu yii mə à fée gha aa, à tswé fàa atu ateté ñji bi'i yu,

22 Lá ànnu ma yú a ka yə Mu ñu aa tsi'i ajàn yii mə bi ləə ñte'e ntanjə nləə aà, lá ñgi'i yí ñswərə a nu ñu yii mə à fée yi aà.”

23 Bo loginə ñtigə mbetə nloɔ a titi bo mə mbə a nanjə mbə aà wò yii mə mbə à ghírə ma yu ànnu aa lə!

A jàn yii mə əswunjə à lə mfe'è ñlonj ànnu ñu yii mə à ni ñu yí ñwé aà

24 Aswunjə a lə mfe'è a titi ñgǎnyəgənnu Yesu, bo loɔ ní ñzi mə ñu yii mə à ni ñu yí ñwé àkò'òntsirə a titi bo aa ní wò e?

25 Yesu a swonj a mbo mə, “Bifɔ bi bitizi Nwí bo bu'utə bə byaa laa bù'utə. Bi twonjə ní bità bi ala'a à byaa laa ní ñgǎnghirə ñbɔŋə.

26 Lá tá à tsuu maa ajàn bə a mbo bù. A ku'unə mə ñu yii mə à ni àkò'òntsirə a titi bù aa tá à bə tsi'i tsò múnkhə yii mə à kə'ə nsigə nłwi'isə. Tá bitsyàsə a titi bù bi bə tsi'i tsò ñgǎnfə'á.

27 A ghá'atə wò aa e? Ñu yii mə à tswé a atu ateté ñji aa kə ñu yii mə a tsyàsə mijj aa e? A laa mə à ni ñu wa mə à tswé ñji aà. Lá mə bǎŋnə ntswe a titi bù aa tsi'i tsò ñu ñtsyàsə mijj.

28 “Ní tswé mə bi'inə a múm ñgi'i ñtsim yii mə mə yə aà.

29 Tsò mə Taà ghá à fà mə midà'a a mbo mə mə tá mə ka nsa'a mbi yu aa, mə ki mfa ma myaa midà'a a mbo bù.

30 Ní ka yí ki ji kii nno a atu ateté mə a múm ànnu ñifɔ mə. Ní ka yí kii ñŋaŋnə ní ñbərə i ki sa'a ní itsə baIsrael jya ñighúm ñtsò baà.

*Ajàn yii mə Yesu à lə nswonj mə Peta à ka tuu yi aà**(Mt. 26.31-35; Mk. 14.27-31; Jn. 13.36-38)*

31 “Simon, Simon, yu'utə! Satan à lə mbetə mə yu ywe'etə ghuu tá səgə ghuu tsò abaa,
 32 lá mə tsà'atə mə Nwí a atu wò, Simon, mə tá àbiintiŋ yo tsuu ló borə. Bəe ò bəŋkə gho mbɛi a nu mə, ò liginə ñniŋ midà'a a nu bilim bó.”

33 Peta a kwi'i mə, “Mmə'əmbi, mə tǎnjə mə mə ka kuu atsanj bi'io, i kii kwo bi'io.”

34 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mə swonj a mbo wò Peta mə, mbɔŋ tá àŋkəgə à tɔŋ ñitugə sii, boŋ ò tũ mə gha ñgàà ji tarə nswonj mə kaa ò sì gha zí.”

Ànnu yii mə mbə bi ghírə a noò ñgi'i aà

35 Yesu a betə ñgǎnyəgənnu ji mə, “Nòò wa mə mə lə ntoo ghuu nswonj a mbo bù mə ní tsuu abòsà lɔgə, ñtsuu abàà lɔgə, ñki tsuu ntam ñlɔgə aa, ní lə mbaa mbonjə ayoo yí tsu aa e?”

Bo kwi'i mə, “Ŋŋaŋ.”

36 Yesu a swonj a mbo bo mə, “Lá, tsitsɔŋ ñu yii mə à tswé ní àbòsà yi ní àbàa yi aa, tá à liginə ñlɔgə. Ñu yii mə à sì ní munwí ñtsò tswé aa, tá à fée akùtə yi nyuu ghu.

37 Nlonj mə, mə swonj a mbo bù mə, ànnu yuà yii mə aŋwà'ànə Nwí a swonj aa mə: ‘A yə ñgi'i tsi'i tsò ñgǎnmbù'ù innu jì bi' aa, ka bòontə mbi'i nŋaà yà, ñlonj mə ñgòŋ innu tsim jii mə bi lə ñŋwà'ànə mbi'i nŋaà yà aa i kà mə aa mfe'è mbòontə.”

38 Ñgǎnyəgənnu ji i swonj mə, “Yə, bɛmunwi bi ntsò bi baa bi bulà, Mmə'əmbi.”

A kwi'i mə, “Wa a kù'ù mə.”

*A ajàn mə Yesu à lə ntsà'atə Nwí a atu Nta'a Olive aà.**(Mt. 26.36-46; Mk. 14.32-42)*

³⁹ Yesu à le mà'atə̀ njò'ò' àla'a à Yerusalem mfe' e yi, tsi'i ajàn yii mə̀ à le si gha'asə̀ nghirə̀ aà, mfe' e nghèè yi a atu nta'a Olive. Ngǎnyə̀gə̀nnu ji i le nyonə̀ yi bo bo kò'ò nghèè ghu. ⁴⁰ A kò'ò mə̀ ɲkuu ghu, nswon a mbo bo mə̀, "Ni ka ntsa'atə̀ Nwí tá wa'a à ɲkàrə̀ Satan ló ɲwo."

⁴¹ A swon mə̀ laà, mma'atə̀ waa nghentə̀, àgha'a a boò nsa'atə̀ tsi'i múnstirə̀, nswetə̀ miku'utə̀ mi a nsey, ntsa'atə̀ Nwí

⁴² nswon mə̀, "Taà, mbə̀ ɔ̀ bii bon ɔ̀ tse kwerə̀ ndon ɲgi' i yu a mbo mə̀ ɲlò'osə̀. Lá mə̀ kɔ̀n aa a nghirə̀ bə̀ ànnu yii mə̀ ɔ̀ ló'ò aà; kaa wa' à bə̀ à yii mə̀ mə̀ ló'ò aa bə̀."

⁴³ Angel à le ɲlò a aburə̀ nsigə̀ mfa miti ghu mbó, [⁴⁴ Tsó mə̀ nti yi i le mburə̀ nluu ni àjə̀nə̀ aa, a bú ɲgaansə̀ miti mi ɲku'usə̀ ntsa'atə̀ Nwí tsi'i niti niti, ɲliginə̀, àliginə̀ yii mə̀ a le mfe' e ghu nu aa a tigə̀ nsigə̀ ntsiɲkə̀, mbə̀ tsó itaa alə̀.]*

⁴⁵ A ló mə̀ wa adigə̀ ntsa'atə̀ Nwí mbii nzi fu wa mbèe ɲgǎnyə̀gə̀nnu ji jya, nyə̀ waa bi bwii ɲlon mə̀ àjə̀nə̀ yii mə̀ a le nluu a nti bo aa a le nghirə̀ bo borə̀.

⁴⁶ A betə̀ a mbo bo mə̀, "Ni bwii aa àkə̀ aa e? Ni biinə̀ ntswe ɲka ntsa'atə̀ Nwí tá wa'a à ɲkàrə̀ Satan ló ɲwo."

*Ajàn yii mə̀ bi le ntswa Yesu aà
(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Jn. 18.3-12)*

⁴⁷ Yesu à kà mə̀ aa ɲghaa laà, kaa mburə̀ ti mǎnsə̀, ɲnò'ò bə̀ i ywunə̀ nzi, Judas, ɲu yi mò'ò wa titi ɲgǎnyə̀gə̀nnu Yesu jya ɲghum ntsò baa, à le mbə̀ yu yii mə̀ à le ntsya mbii yàà, ɲdi' i ni mǎnji a mbo bo. Judas à zi mə̀, ntsya nghèè a mbèe Yesu mə̀ yu non ɲighə̀gə̀ mi.

⁴⁸ La Yesu a betə̀ ghu mbo mə̀, "Judas, ɲnɔ̀n ɲighə̀gə̀ mi Mu Nù à laa mbə̀ mǎnji yii mə̀ ɔ̀ tse tsya ghu i feè yi aa e?"

⁴⁹ Ngǎnyə̀gə̀nnu jya jii mə̀ bo bi Yesu le ntswe aa, bi yə̀ mə̀ annu yii mə̀ a le ntswe ghu aa, mbetə̀ yi mə̀, "Mmà'ambí, ɔ̀ ló mə̀ tá bi' i to waa ni boonwi bi' i aa e?"

⁵⁰ Nù ɲibò wàà yi mò'ò a burə̀ ɲlogə̀ munwi ɲkwye atonə̀ abu' u ɲgǎnmà'a Nwí yi ɲwè yi mà' à ghu ɲlò'osə̀.

⁵¹ Lá Yesu a swon a mbo bo mə̀, "Wa a kù' u mə̀!" Nghensə̀ abó yi mmə̀ontə̀ atonə̀ ɲu wa ghu ɲghurə̀ yi.

⁵² Yesu a tigə̀ nswon a mbo biini bi ɲgǎnmà'a Nwí bya bo bi a mbo bitsyasə̀ bi ɲgǎnmbé ɲdámà'anwi bya ni a mbo bità bi ala'a bya bii mə̀ bi le nzi a ntswa yu aa mə̀, "Ni zi ni nwi ntsò a bò'ò ni mibu' u aa a ntswa mə̀ tsó ni zi a mbanə̀ ɲngámighee aa e?"

⁵³ Tigə̀ mə̀ kɔ̀ si tswə̀ bi'inə̀ a ndámà'anwi aa tsi' i ɲwi ɲwi aa e? Tigə̀ bon ni le mbaa ntswa gha aa maà noò. Lá tsitsɔ̀n à ni nòò ghù, nòò yii mə̀ ɲu wa yii mə̀ a sa'a mfi idigə̀ à fa mida'a a mbo bo aà."

*Ajàn yii mə̀ Peta à le ntuu Yesu aà
(Mt. 26.57-58,69-75; Mk. 14.53-54,66-72; Jn. 18.12-18,25-27)*

⁵⁴ Bi le ntswa Yesu ɲlogə̀ yi nghèe ni ghu a ndugə̀ ɲgǎnmà'a Nwí yi ɲwè. Bi lògə̀ mə̀ yi ɲka nghèe ni ghu aa, Peta a tigə̀ nyonə̀, nyon aa tsi' i a sà' a agha'a.

⁵⁵ Bi le ɲjətə̀ mò'ò a titi ɲsǎnabèè yá, Peta a yon ɲtigə̀ nghèe tsitə̀ bə̀ bya bii mə̀ bi le ntswe ghu aa, bo bo tigə̀ ɲyò'otə̀.

⁵⁶ Ngǎnáfà'a ɲgǎnmà'a Nwí wa yi mǎngyè yi mò'ò à yə̀ mə̀ yi a tswè wa adigə̀ mò'ò aa, nte' e mi' i mi ghu nu ɲlii, nswon mə̀, "Nù ghulà mə̀, à ghirə̀ ɲki tswə̀ bo bi Yesu!"

⁵⁷ Lá Peta a tuu nswon mə̀, "Mǎngyè, tsi' i nzi yi, kaa mə̀ si yi burə̀ nzi zi!"

⁵⁸ Mu fibàntə̀ à bù mə̀ ɲghə̀ kɔ̀ bə̀, ɲu yi mò'ò a yə̀ Peta, nswon mə̀, "Tigə̀ ɔ̀ bə̀ aa ɲu ɲibò wàà yi mò'ò aa e?"

Lá Peta a kwi' i mə̀, "Mbá ghulà, wa kaa mə̀ si ghu bə̀!"

⁵⁹ Nòò à bù mə̀ ntsya yi mfiurə̀, ɲu yi mò'ò a bú nzi ɲliginə̀ nswon tsi' i niti mə̀, "Tsi' i annu ɲɲkonə̀, ɲu ghulà à ghirə̀ ntswe bo bi Yesu, ɲlon mə̀ à ni mu Galilea aà!"

⁶⁰ Lá Peta a kwi' i mə̀, "Kaa mə̀ si annu yii mə̀ ɔ̀ ghàà nswon aa zi!"

Tsi' i maa noò mə̀ à kà mə̀ aa kwi' i laa, ɲnkə̀gə̀ a tonə̀.

⁶¹ Mmà'ambí a karikə̀ yi nte' e mi' i mi ntsinə̀ ɲlii Peta, Peta a wa'atə̀ ànnu ya mə̀ Mmà'ambí à ghirə̀ nswon ghu mbo aa mə̀, "Mbɔ̀n tá ɲnkə̀gə̀ à ton ɲgaa ji baa ɲitugə̀ si, le bon ɔ̀ tuu mə̀ ghá ɲgàà ji tarə̀!"

⁶² Peta à le mfe' e nghèe a abe, ɲnanə̀sə̀ nyə̀'ə̀ tsi' i mbə̀ ànnu.

*A ajàn yii mə̀ bi le ɲka ɲwye ni Yesu ɲghɔ̀ ɲi yi aà
(Mt. 26.67-68; Mk. 14.65)*

⁶³ Bə̀ bya bii mə̀ bi le si bə̀ ni Yesu aa bi le si tigə̀ ɲwye ɲii ɲkii ɲghɔ̀ ɲii.

* 22:44 Kaa àti ma yu a si mum ɲwà'anə̀ ji mò'ò tswè.

⁶⁴ Nlɔgə at̩sə̀ è ñkwerə mi'í mi ghu, m̩betə n̩i mə, “A gho aa a ghòò wò? Twi ñu yii mə à ghòò gho aà!”

⁶⁵ Bo le ñkí mbu nswonj innù j̩ ghà'atè m̩bəg̩tə yi ghu.

Ajàn yii mə bi le nɔgə Yesu ñzi ni ghu a nsi ng̩ñndasa'a a aà
(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶ Abèè a fù'ù m̩ bità bi ala'a ni bilii bi ng̩ñmà'a Nw̩ a bò'ò ni ng̩ñndi'ì nòñsə boòntə, bi logə Yesu ñzi ni ghu a nsi ng̩ñndasa'a.

⁶⁷ Bo betə ghu mbo mə, “O laa mbə Ayo'ò Nw̩ wa aa ε? Bεε ò bə aa ghu, ò swonj b̩'í yu'ù!”

A kwi'ì mə, “Mè tè'e swonj a mbo bù bonj kaa n̩ si s̩ b̩i.

⁶⁸ Kè m̩bə m̩ tè'ε m̩betə ghu n̩ àbetə bonj mbə kaa n̩ wa'a k̩ ñkwi'ì.

⁶⁹ Lá n̩log̩nə sii, Mu N̩ù à ka tswe a mbèè ñikwε Nw̩ yii à tswe ni màdà'á aa n̩ mà'á.”

⁷⁰ Bo b̩tsim bi betə mə, “Ma la a bə mə ò ni Mu Nw̩ aa ε?”

A kwi'ì mə, “N̩ swòñ m̩!”

⁷¹ Bo tigè ñswonj mə, “Kaa b̩'í si b̩yɛfə bi dàn bu n̩bò! Tsi'í b̩'í, b̩'í yu'ù mə y̩'ì ng̩aa annù yii mə à swòñ aà.”

23

Ajàn yii mə bi le ng̩hèè ni Yesu a nsi Pilato aà.
(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Nnòò b̩ bya b̩tsim i b̩ñnè n̩logə Yesu ñghεε mfa a mbo Pilato

² n̩log̩nə ñka n̩ñ innù ghu nu: “B̩'í le ntswa mb̩á gh̩ú a buurè n̩ àla'a, ñswonjə ni a mbo b̩ m̩ tá bo tsuu b̩t̩x a mbo Kaisa k̩ tu; ñk̩i nswonjə ni mə yu laa mbə Ayo'ò Nw̩ wa yii à ni mf̩ aà.”

³ Pilato a tigè m̩betə yi mə, “O bə aa mf̩ baYuda aa ε?”

Yesu a kwi'ì mə, “O swòñ m̩ maa aj̩ñ!”

⁴ Pilato a bú ñswonj a mbo bilii bi ng̩ñmà'a Nw̩ bo bi nnòò b̩ wa mə, “Kaa m̩ s̩ ñj̩'í annù yii mə mbə m̩ ññ isa'a a nu ñu ghu aa z̩.”

⁵ Bo bú ñkweensə nswonj tsi'í n̩t̩i mə, “Innù j̩i mə a d̩'ì aa, i gh̩rè m̩ b̩ tigè ñyɔñə mbùùrè n̩ ñd̩g̩ə a mbù'ù àla'a Yudea ntsimə. A le n̩log̩nə aa a Galilea, à k̩ m̩ ñtigè nzi faà ts̩ts̩ñ.”

A aj̩ñ mə bi le nɔgə Yesu ñghεε ni ghu a mbo Herod aà

⁶ Pilato à t̩ m̩ yu'u maa aj̩ñ, m̩betə mə, “N̩ù ghuà à ni mu Galilea ε?”

⁷ A t̩ m̩ yu'u m̩ Yesu à le n̩lò aa wa mbù'ù àla'a m̩ Herod à le si sa'a aa, ñtoo yi a mbo Herod, yii m̩ à le ntswe a Yerusalem maa noò aà.

⁸ Herod à le ndoritə si'ì a nyə Yesu, ñlonj m̩ à leè ñt̩'ε nyu'u innù tsi'í t̩t̩è ñlonj ng̩aa y̩ ñtigè n̩lò n̩ ñy̩ yi aà. A le si wa'atə ni m̩ Yesu à ka gh̩rè al̩ensə y̩ mo'ò.

⁹ Maa aj̩ñ, Herod a tigè m̩betə ibetə j̩ ghà'atè a mbo Yesu. Kaa Yesu a wa'a y̩ tsu kwi'ì.

¹⁰ Bilii bi ng̩ñmà'a Nw̩ bo bi ñg̩ñd̩'ì nòñsə bi f̩'è ñzi ntəə a mb̩i, ñnanjsə n̩ññ innù j̩ t̩i t̩i a nu Yesu.

¹¹ Herod bo bi b̩sogyè bi bi log̩nə ntigə ntsa'a n̩ Yesu ñk̩i ñwye n̩i; n̩logə at̩sə̀ è y̩ sig̩nə n̩ma'a ghu nu, m̩bu ntoo yi fu a mbo Pilato.

¹² N̩log̩nə maa njwi, Herod bo Pilato bo boònsə ñtigə mbə ika'a, ñlonj m̩ à le t̩i b̩ə aa bo b̩n̩.

Ajàn yii mə bi le nts̩r̩ə m̩ bi zwitə Yesu aà
(Mt. 27.15-26; Mk. 15.6-15; Jn. 18.28-38)

¹³ Pilato a tigè ñt̩wɔñ bilii bi ng̩ñmà'a Nw̩, bo bi b̩sa'a bi ala'a bo bi b̩ bya,

¹⁴ ñswonj a mbo bo mə, “Bù gh̩rè n̩z̩ ni ñu gh̩ú ñswonj m̩ a bùùrè ñd̩g̩ə. Ts̩ts̩ñ, m̩ l̩ntè m̩ annù yi faà, a nsi bù, ñyə m̩ kaa à s̩ annù ya yi tsu m̩ bú ññə ghu nu aa f̩nsə.

¹⁵ Herod à le ñk̩i nyə m̩ kaa à s̩ annù y̩ tsu f̩nsə, m̩bu ntoo yi fu a mbo b̩'inə. Kaa ñu gh̩ú à s̩ annù y̩ tsu yii m̩ a ku'unə m̩ mbə bi zwitə yi ghu aa f̩nsə.

¹⁶ Maa aj̩ñ, m̩ ka gh̩rè b̩ gh̩w̩ yi ntigə m̩ma'atə yi tá à ghεε.” ((

¹⁷ A le swonj laa nlonj m̩ a yi mbə ma mùu njw̩ ñkòò aa b̩ betə a fi'isə ñg̩ñj̩ts̩ñ y̩ m̩fùùrè m̩fa a mbo bo.))*

¹⁸ Nnòò wa tsi'í ts̩im i yə'è ñswonj mə, “Zwitə yi! Fi'isə Barabas, mfa a mbo b̩'í.”

* 23:17 Kaa àt̩i ma y̩ a s̩ m̩m̩ ñwà'ànə j̩ mo'ò tswé.

¹⁹ (Bi le niñe Barabas a ndátsan aa nlon mæ à le ghìrè àla'a a buurè, bè tigè ñto ntuu nî Kaisa, a kí ñzwitè ñù.)

²⁰ Pilato à le nlòò mæ yu fi'isè Yesu; maa ajàn, a bú ñtsa'asè nnòò wá.

²¹ Bo bàñnè ñntonè nswon mæ, "Kwèèntè yi! Kwèèntè yi!"

²² Pilato a swon a mbo bo a nî ñgaa yîi mæ i ywe'e ji tarè aa mæ, "Nî lòò mæ bì kweentè yi aa a ya? Annù yîi bì yîi mæ à bù'ù aa à nî àkè aa è? Kaa mè sî ghá ànnù yîi mæ à ghìrè mæ mbæ bì zwitè yi aa yâ! Mè ka ghìrè tá bì ghoo yi mma'atè."

²³ Lá bo bú ñku'usè ntonè ghaa bè nî mîti ñswon mæ tá bì kweentè Yesu, bo ghèè nî mîti ñka ntonè nywe'e a noò yîi mæ Pilato à le mbii mæ bì kweentè yi aa.

²⁴ Pilato a tigè ñswon mæ tá bì ghìrè annù ya yîi mæ bo le si betè aa.

²⁵ A fi'isè ñù wa mæ bo le si betè aa, wa yîi mæ bì le nniñ a ndátsan nlon mæ à le ngìrè àla'a a buurè, a kí ñzwitè ñù aà, mbañnè mfa Yesu a mbo bo mæ bo ghìrè ajàn yîi mæ bo le si lòò aà.

Ajàn yîi mæ bì le ñkwèèntè Yesu a ati bàñnèbàñnè aà

(Mt. 27.32-44; Mk. 14.21-32; Jn. 19.17-27)

²⁶ Bisogyè bì le nlògè Yesu ñghèè nî ghu, bì ká mæ aa ñghèè aa, mbòò Simon ñù Cyrene, yîi à le si kwèè nî a afò aà. Bo le ntswa yi, mbe'esè yi nî àbàñnè bàñnè Yesu ya, ngìrè a tigè ñyonè ghu ñjim.

²⁷ Nnòò bè bì ghá'atè bì le si kii nyonè nîi; bàngyè bì mo'ò bì le ntswe a titi bo, nyè'è nî Yesu, ntonè mbo'o tsi'í nîti.

²⁸ Yesu a bəñkè yi nyè waa nswon mæ, "Bàngyè bì Jerusalem! Nî tsee bə gha ki yè'è, nî ka nyè'è bə ibiñù ghuu bo bì boò buu.

²⁹ Nlon mæ nòò yîi mò'ò a zî mæ bə ka yî tigè swonè nî mæ, 'A bəñè ànnù bàngyè bii mæ bì lèè ñwa'á nî boò tswè aà, tsi'í bii mæ bì lèè ñwa'á boò bì bə'è kwe'e aà, kè kî nnoñsè aà!'

³⁰ A nî nòò wa mæ bə ka yî tigè swonè nî a mbo manta'a mæ, 'Wò a nu bí'i!' I kii swonè nî a mbo manta'a mî kəgè mæ, 'Lò'òsè yî'i!'

³¹ Nlon mæ mbæ bì ka ngìrè laa nî àti yî fwe, boñ bì ka yî tigè ghìrè aa mæ a kə a noò yîi mæ àti ya a yòò mæ aa è?"

³² Bi le ñkí mfi'isè ngàñfànè ji baa a ñkwèèntè waa bì Yesu.

³³ Bi ghèè mæ nywe'e wa adigè mæ bì le si twonè nî "Akweè atu" aa, ñkwèèntè Yesu ghu bo bì ngàñfànè jya ji baa, yî mfiurè ghu mbèè a bó ñkwábè, yî mò'ò ghu mbèè a bó mà'á.

³⁴ Yesu a swon mæ, "Taà, lí'ínè ifansènnù jyaa! Nlon mæ kaa bo sî annù yîi mæ bo ghìrè aa zî aà."

Bi le nyàtè itsè'è ji a titi bo ñtumè nî ibìrè ghu.

³⁵ Bè bya bì le ntè wa adigè nyè nî innù jîi i le si fè'è aà; la bîsa'a bì ala'a bì baYuda bì le si bàñnè ñwyè nî nswonè nî mæ: "A le nyweensè nî badan, tá à yweensè ibiñù yi la tsitsòñè mæ mbæ a bə Ayo'ò Nwí yîi mæ Nwí à le ntso'ò aà!"

³⁶ Bisogyè bya bì le si kii nywe'e nî yi; ñtigè ñghèè mfa mîlù'ù mî tsè'è ghu mbó,

³⁷ ñswon mæ, "Yweensè ibiñù nù ghó mæ mbæ ò bə Mfò baYuda!"

³⁸ Bi le ñwa'ánè annù mbèè wa atu ati bàñnè bàñnè ghu atu mæ: "A nî Mfò baYuda à ghuà."

³⁹ Ngàñfànè wa yî mò'ò a kí mbəgìtè Yesu ñswon mæ: "O laa wa'á Ayo'ò Nwí wa bə aa è? Yweensè ibiñù gho ñkí nyweensè yî'i!"

⁴⁰ Yî mò'ò wa à bàñnè ñwenè yi, ñswon mæ, "O si Nwí bo'ò aa è? Bi ghìrè ntsèrè isa'a gho aa a ngìñ ngìñ tsò yi.

⁴¹ Bi ghìrè ntsèrè yî'íò isa'a aa i ku'unè nî ànnù yîi mæ sî le ngìrè aà; lá ñghèè nî yu, kaa à sî annù fànsè."

⁴² A tigè mbu nswon a mbo Yesu mæ, "O yi ò wa'atè gha mbá Yesu, wa noò yîi mæ ò ka yî zî tsò mfi aà!"

⁴³ Yesu a swon ghu mbo mæ, "Mè swòñè a mbo wò tsi'í annù ñkion mæ, tsi'í sîi, ò ka ghìrè tswe a pàràdisò bí'íò."

Ajàn yîi mæ Yesu à le ñkwo aà

(Mt. 27.45-56; Mk. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

⁴⁴ Nòò à sî'í mæ, ituge i fii ñkusè ala'á tsim ñghèè nywe'e a nî nòò nyèñ nòò.

⁴⁵ Atsè'è ya yîi mæ a le ñkwásè múm ndámá'anwí aa, a le mbò'ònè a titi.

⁴⁶ Yesu a tonè ñyè'è nî tî ñswon mæ, "Taà, mè nîñ mæ azwí ya a mbo wò!" A swon mæ laa, ñtigè ntsii.

⁴⁷ Atu bisogyè ya a yè mæ annù yîi mæ a fè'è aa, ñgha'asè Nwí, ñswon mæ, "Tsi'í ànnù nîñkonè, à le mbæ aa ñù yîi innù ji tsinè!"

⁴⁸ Bè bya bìtsim bìi mæ bi le mbòò a nyé ànnù yíi mæ à le mfè'è aa, bi le nlò ntigè ñkwæe waa a ndùgè bo, ñwetò mbi myaa nlon mæ miantè myaa le nluu ní àjèrnhè aa.

⁴⁹ Bè bìtsim bìi mæ bi le nzi Yesu aa, bo bì bàngyè bya mæ bi le nlò a Galilea ñyonjè yi aa, bi le ntòè a sà'a agha'a nyé annù ma yá.

A ajànj yíi mæ bi le ntwinjè Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰ Nù yí mò'ò à le ntswe ghu, ìkùm yi i bə Joseph, mbə ñù yí mò'ò a titi ngáñdasa'a, mbə ñù yí siginè yíi mæ ànnù yi le ntsinè, bə kii mbo'ò nii.

⁵¹ Kaa à le ñwa'á annù ya mæ bi le ntsèrè ñki ghìrè aa, bìi. A le nlò a ala'a Arimathea, a mbù'u Yudea, ñyu'utə ní ànnù nífò Nwí.

⁵² A le ntigè ñghèe a mbèe Pilato, mbetə aku Yesu ya mæ yu lògè i ghèe twinjè.

⁵³ Ntigè nsigisè akú yi ya a nsye, ñlim ní àtsə'è yí fù'ù yí siginè, ñghèe nniñ yi a mum nisyè nii mæ à le ntonj a mum aláñsè ñgò'ò, kaa bi burè tí ñù ghu twinjè aa.

⁵⁴ Njwi mà yú i le mbə aa njwi yíi bə le si nanjsə ní ñjoo nlonj mæ njwíngòñ i le ntigè ñku'u aà.

⁵⁵ Bàngyè bya mæ bi le nlò a Galilea ñyonjè Yesu aa, bi le ñghèè bo bì Joseph, ñyè nisyè nya mæ bi le nniñ aku Yesu ghu aa bo bì àjànj yíi bi le nlèè yi aà.

⁵⁶ Bo le ntigè ñkwæe ñghèe a ndùgè, ñtanjè mighurè mí lùmtè ní ñjoo aghò'ò ñghèe a no'ò ìbìinú Yesu wa ghu.

A bə mæ wa njwíngòñ bo miantè, a ajànj yíi mæ ñòñsə à le ndi'í aà.

24

Ajànj yíi mæ Yesu à le nyweenə ní nìwo aà

(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ A lò mæ mbə tsi'í a titugè a mbà'a mbà'a a njwí yí ñtsyámbií a múm ñgyà bàngyè bya bi fe'è ñghèe wa ntsù nisyè, bo kà mæ aa ñghèe aa, ntugitè mighurè mí lùmtè mya mii bo le nnanjsə aà.

² Bo ghèè mæ, ñyè mæ bi tíi mæ ñgò'ò ya mæ i le ntswe wa ntsù nisyè aa nlò'òsə.

³ Bo le ntigè ñkuu ñghèe wa a múm nisyè la kaa wa'á aku Yesu ya ghu yá.

⁴ Bo le ntigè mbu mfè'è ñtəè wa adigè, ànnù a tsyá waa. Bo təè mæ ntigè ñwa'a ní ànnù ma yú aa, mbàñnè ji baa jii mæ i le ñwè'e itsə'è jí fù'ù jii mæ i le si ñwèènè tsi'í ñwèènè aa, i wí'íkè ñzi ntəè a mbèe bo.

⁵ Nìbo'ò ní wè ní tswá bàngyè byá, bo tigè ñwo nsigitè a nsi mbàñnè jyá; bo betè waa mæ, "Ní lòò ñù yíi mæ à tswe ntii a titi biku bi bə aa a ya aa é?"

⁶ Wa kaa à sè faà mæ tswé; à biiñè mæ a níwó. Ní sè annù ya yíi mæ à le nswonj a mbo bú wa noò mæ à le ntswe a Galilea aa burè kè wa'atə aa é?"

⁷ A le nswonj mæ, "Bì tswe ní mfa Mu Nù a mbo bə bí bí, tá bì kweentə yi a ati bàñnè bàñnè, lá tá à bu mbiiñè fu a níwo a ní njwi ji tarə." "

⁸ Bàngyè bya bi yù'ù mæ laà, ñtigè mbonj ñwa'atə annù ma ya yíi mæ Yesu à le nte'e nswonj aà.

⁹ Ntigè nlo wa ntsù nisyè mbu mbii ñswonj innù tsim a mbo ngáñyègənnù Yesu jya ñghúm ñtsò mò'ò bo bí a mbo àbùgè bə bi mò'ò.

¹⁰ Bàngyè ma bú, à le mbə aa, Mary Magdalene, ní Joanna, abò'ò ní Mary ñdè bì Jems. Bo ma bú ní bàngyè bí mò'ò bìi mæ bi le ntswe bo bo aa, le ntigè nswonj innù ma jí a mbo Ngáñntoo Kristo jya.

¹¹ Lá bo bàñnè ñlentə innù jya mæ bàngyè bya le nswonj aa tsò itirè innù, kaa wa'a waa bìi.

¹² Lá Peta a biiñè ñka ñkhè tsi'í khè, ñghèe wa nisyè; ñghèe nsigitè nlii ghu mum, nyè tsi'í itsə'è jí fù'ù jya mæ bi le twinj yi ghu aà. Nlo ñtigè mbu ñka mbii nii fu, atú yi a burè mburè nlonj annù ya yíi mæ a le mfè'è aà.

Ajànj mæ ngáñyègənnù Yesu ji baa i le nye yi a mánji Emmaus aà

(Mk. 16.12-13)

¹³ Tsi'í maa njwi, ngáñyègənnù Yesu ji baa i le si ghèè a ñikurə ní mò'ò mæ bi le si twonjè ní Emmaus aà; a nlò a Yerusalem i ghèe kù'u a Emmaus à le mbə tsò bí malè bí sàmbaa.

¹⁴ Bo kà mæ aa ñghèe aa, ntanjè ní ñgàn nlonj innù jya jii i le mfè'è aà.

¹⁵ Bo kà mæ aa ntanjè ñgàn ya aa, Yesu yumbonj a zì bo bo tigè ñghenè,

¹⁶ Nwí à le ñkíñ mí'í myaa mæ tá bo tsuu zì mæ à ní yu.

¹⁷ A betè mæ, "Ní zìñè ñtanjè ní ñgàn ñswonjè aa mæ akə aa é?"

Bo tigè ñtəè ní àjèrnhè.

18 Nù nìbò waa yí mò'ò, ìkùm yi i bə Cleopas, a betè yi mə, “O bə aa ñgìi a Yerusalem mə ò sɪ annù yii mə a kɪ fè'e ghu a nì mətugə mi njwi mulà zi aa ε?”

19 A betè waa mə, “Là'a annù akə aa ε?” Bo kwí'i ghu mbo mə, “Annù ñlonə Yesu mu Nazareth wa, mə à kɪ bə ngəntoo Nwí, ñghirə nɪ innù jì wè ñkii nswonə nɪ innù jì wè a nsi mi'i Nwí bo bì bə.

20 Bìlì bì ngənmà'a Nwí bì'i bo bì bɪsà'a bi ala'a bi kɪ fa yi, bi tsərə isa'à yi mə tá à kwo, ñkweentə yi a ati bə̀nə̀nə̀ bə̀nə̀.

21 Bì'i le si wa'atə nɪ mə a ka yí tsu'u yu i tsu'u atu bə̀srae. A bə̀ mə njwi ji tarə ajàn mə yulà ànnù a kɪ fè'e aa.

22 A mbu ñghèè ghu, bə̀ngyè bɪ mò'ò a titi bì'i bi swon annù yí mò'ò a tsyá yi'i. Bo ghìrə ñghèè wa ntsù nisyè a títugə a mbà'a mbà'à,

23 Kaa ñkí'í akú yi ghu yə. Mbu mbii ñtigə nswonə ni mə ñjèè təə təə ñ ghìrə nle waa bo yə baangel bi swon a mbo bo mə à tswènti.

24 Bə̀ bì mò'ò a titi bì'i kɪ ñghèe wa ntsù nisyè ñkɪ nyə tsi'i wa ajàn mə bə̀ngyè bya ghìrə nswon aa, la kaa wa'à Yesu bə̀nə̀nə̀ nyə.”

25 A swon a mbo bo mə, “Nì tsiɲtə aà àkə bə̀ laa aa ε? Kaa mbə̀ nì wa'à kɪ ñwanse mbii ngɔɲ innù tsiɲ jii ngəntoo Nwí i le nswon aa ε?”

26 A le ñwa'a bə̀ aa mə Kristo wa à tswè nì ñyè ñgí'i a nì ma juu innù i kuu a múm nìgha'a yu aa ε?”

27 A tigè ñloginə a nì àɲwà'ànə̀ Moses, nì ñɲwà'ànə̀ ngəntoo Nwí tsiɲ, ñtə'otə̀ innù jii mə̀ bì le ñɲwà'ànə̀ a múm àɲwà'ànə̀ Nwí tsiɲ ñlon ngaa yi aà.

28 Bo ghèè mə̀ ñku'u wa nìkurə̀ nii bo le si ghèè ghu aa, a ghìrə̀ tsi'í tsɔ̀ yu ka kɪ ghèè nì mbii,

29 bo tswá yi nswon ghu mbo mə, “Le bi'inə̀ ñlon mə̀ nòò ñkwé'fə̀ à kù'u mə̀, nòò a tsyá aà.” A tigè ñkuu bo bo tswé.

30 Nòò yii bo bo kà mə̀ aa nji aa, a logè̀ àbaa, nniñ mbɔɔnə̀ ghu, mbatə̀ mfa a mbo bo.

31 Mí'i myaa ña'anə̀ bo zi mə̀ à nì yu Yesu, a wi'ikə̀ m̀bwe yi.

32 Bo tigè̀ ñswonə̀ bo nì bo mə̀, “Mánti mi'inə̀ ghìrə̀ mbaa kɪ'í khí wá noò mə̀ a ghìrə̀ ñghaa a mbo bi'inə̀ a mánji, ñtə'otə̀ nì nìghàà nì Nwí aa ε?”

33 Bo bii'nə̀ tsi'í maa noò mbii ñghèè fu a Yerusalem, ñghèe ntsi'i ngənyə̀gə̀nnù ji jya nìghúm ñtsò mò'ò bo bì bə̀ bii bo bo le tswè aà.

Ajàn mə̀ Yesu à le ñwi'ikə̀ nzi a mbò ñgə̀nyə̀gə̀nnù ji aà

(Mt. 28.16-20; Mk. 16.14-18; Jn. 20.19-23; Ifà' à 1.6-8)

34 Bo swon a mbo bo mə, “Wa Mmà'àmbi à bii'nə̀ mə̀ tsi'í ànnù ñɲkonə̀, à zi mə̀ ñndi'í ibii nù yi a mbo Simon.”

35 Bo le ñkɪ ñtigə̀ nswon innù jya mə̀ i le míf'e a mánji aa, bo bì ajàn mə̀ bo le mbù ñzi yi wá noò mə̀ à le mbatə̀ abaa ya mfa a mbo bo aà.

36 Ajàn mə̀ bo le mburə̀ kɪ ghàà aa, Yesu yumbon a wi'ikə̀ ñtəə a titi bo ((ñswon mə̀, “Mbɔɔnə̀ a mbo bù”).*

37 Bo le ntsiginə̀, nìbò'ò nì tswá waa, bo wa'atə̀ mə̀ bo yə̀ aà ñkú.

38 Yesu a betè a mbo bo mə, “Nì bə'ò aa àkə aa ε? Aligítə̀ a burə̀ a mánti bù aa a ya aa ε?”

39 Yə̀ nì mbò ma bo bì m̀kòrə̀ má. Yə̀ nì mə̀ à nì tsi'í mə̀. Mòòntə̀ nì gha bon nì ka zi, ñlon mə̀ kaa ñku à sɪ nì ñyánu bo bì ñkwèè tswé tsi'í tsɔ̀ mə̀ nì yə̀ mə̀ tswé nì ju aà.”

40 A le nswon maa ajàn aa ndi'í mbò mi bo bì m̀kòrə̀ mi a mbo bo.

41 Nìdorə̀ le nluu a ntii bo si'i si'i bo wa'a mə̀ à laa mmirə̀ mbə̀ annù aa ε! Yesu a betè waa mə, “Nì tswè nì ayoo tsu faa a nji aa ε?”

42 Bo fa fɪbwè fi làà ghu mbo,

43 a kwerə̀ ñkurə̀ a nsi bo.

44 Nswon a mbo bo mə, “Tigə̀ àa tsi'í innù jya mə̀ mè le nswon a mbo bù wa noò mə̀ bi'inə̀ le ntswe aà. Ngɔɲ innu tsiɲ jii mə̀ bi ñwa'anə̀ nlon ngaa yà a múm àɲwà'ànə̀ Moses, nì ñɲwà'ànə̀ ngəntoo Nwí nì bìPsalm aa, i tswè nì míf'e mbòòntə̀.”

45 A tigè̀ ñɲa'a m̀nti myaa, ànnù Nwí a naɲsə̀ ñlaa a atu bo.

46 A swon a mbo bo mə, “Bì le ñɲwà'ànə̀ aa mə̀, Ayə'ò Nwí à ka yí yə̀ ñgí'i, i yweenə̀ nì ñwə̀ a nì ñjwi ji tarə̀.

47 Tá bì tigə̀ swonə̀ nì ànnù Nwí ñk'e'enə̀ nì mə̀ tá bə̀ bə̀nkə̀ mánti myaa, tá Nwí à li'inə̀ ifansə̀nnù jya nì ñkum yi, ñloginə̀ a Yerusalem ñghèe nywe'e a itoo itoo.

48 Wa nì nì bɪyə̀fə̀ nì innù ma jú.

* 24:36 Kaa àti ma yú a sɪ múm ñwà'ànə̀ jì mò'ò tswé.

⁴⁹ Mè, nî àtu ibii nû gha, mæ ka too a ayoo ya mæ Taà ghà à le ñkà'à mæ a ka yî sigè kuu a nu bù aà. Lá nî ka liginè tswe a ñjò'ò àla'a ki be i ywe'e noò yii mæ àdà'à a ka lô a aburè i sigè i kuu a nu bù aà."

Ajàñ mæ Yesu à le ñkò'ò ñghèe a aburè aà

(Mk. 16.19-20; Ifà'á 1.9-11)

⁵⁰ Yesu a logè waa bo bo fè'è wa ñjò'ò àla'a ñghèe nywe'e a ala'a Bethany, a sântè m̀bó mi, nnìñ mbóonè a nu bo.

⁵¹ A kà mè aa nnìñ mbóonè a nu bo aa, bi tigè ñlogè yi ñkò'ò ñghèe nì ghu a aburè.

⁵² Bo tigè ñgha'asè n̄i, nt̄i waa i luu nì ñidorè, bo tigè m̀bù m̀bii waa fu a Yerusalem.

⁵³ N̄tigè ntswe n̄i a ndàmà'anw̄i a ñgòñ binòò bitsim, ñgha'asè n̄i Nw̄i.

Ntoo yi Nsiginè yii JON à le ñjwà'ànè aà

ÑJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A anjwà'anè yu aa a le ñjwà'anə Jɔn mu Zebedee. Yesu à le ntwoŋə yi bo mumaà yi Jems aa a aghəŋə ŋki miyaa Galilea, a ajən mə bo bi taà wàà le si lə nɪ mbwè aà. A bə tsò ndè yi à le mbə Salome (Mk. 15.40). Bi le si twoŋə nɪ Jɔn bo mumaà yi Jems aa nɪ "boɔ bi mbəŋə". Jɔn à le mbə "ŋgənyəgənnu wa mə Yesu à le kòŋə aà." Jɔn nɪ mumaà yi Jems a bo'ɔ nɪ Peta, bi le mbə bə bi tarə a titi bo bya ntsò baa mə Yesu à le si gha'a nlogə bo bo ŋghɛè ŋghirè nɪ innu aà. Paul a twoŋə Jɔn nɪ n̄tə'è ŋghòtə yi mò'ɔ a titi ji jɪ tarə (Gal. 2.9-10).

Jɔn à di'i Yesu tsi'i a nloginè mə à nɪ Nighàà nɪ Nwɪ n̄nɪ lwi'i n̄ŋkoŋə aà, n̄lo aa a aburə nsigə, mbəŋ ntigə n̄m̄isɔŋ, n̄tswe a titi bə (1.14). A le ñjwà'anə ntoo yi n̄siginè ma yu aa mə tã bə bii mə bi twoŋə aa tã bi bii mə Yesu à nɪ Ayo'ɔ Nwɪ, N̄gənywèensə bə wa mə Nwɪ à le ŋkà'a mə yu ka yi too aà, n̄n̄ŋ n̄ti waa ghu nu tã tswe nɪ n̄tswènti (20.31).

Jɔn à nɪ yu yii mə à nan̄sə ndi'i n̄u yii mə Yesu à nɪ ghu aà. A mbo bə bii mə bi n̄ŋ n̄ti waa a nu Yesu aa, bo bi a mbo bii mə bi lɔɔ a nzi yi aa, Yesu à nan̄sə mbə aà wə aa ɛ? Jɔn a swoŋə nɪ mə à nɪ Nighàà nɪ Nwɪ (1.14); mbə Mú 'Mbɪn̄jərə Nwɪ (1.29); Ayo'ɔ Nwɪ wà (1.41); Mu Nwɪ (1.49); 'Mfɔ balsrael (1.49); N̄gənywèensə mbi (4.42). Thomas a nan̄sə n̄fi'isə annu yii a kɔ'ɔ n̄tsirə a nɪ n̄u yii mə Yesu à nɪ ghu aa n̄swoŋ mə: " 'Mmà'a mbi ghà nɪ Nwɪ ghà." Jɔn a swoŋə nɪ mə innu ji yeyerə Taà yi aà. N̄ghaa a mbo bo, ndi'i nɪ waa nɪ annu n̄tsà'atə Nwɪ, mburə nlogə noð ŋghaa a mbo bo nlon Azwɪ Nwɪ (14-16), Azwɪ yi Lää yii mə yu ka yi too tã à lo a mbo Tã n̄zi aà. A ka yi tigə lɔgə abwarə yi, i ki lə'ətə n̄ti waa, i ki di'i innu t̄sim a mbo bo. Bo ka yi ki ghirè nɪ innu ji mə yu ghirè aa, i t̄'e ghirè t̄syatə. Annu yii mə a ka ghirè tã mbi bii ntoo yi n̄siginè yi aa, à nɪ ajənə mə mbə bo boònsə waa n̄tswe nɪ annu yi mò'ɔ (17.20-26) ŋkii ŋka ŋkɔŋnə waa bo nɪ bo aà (13.34-35).

Jɔn a kɪ ñjwà'anə bɪ "Mə nɪ" bɪ wə bi s̄mbaa bii mə Yesu à le ŋghàà n̄swoŋə nɪ n̄u yii mə yu nɪ ghu a mbo mbi aà. Yesu a swoŋə mə "Mə nɪ," "àbaa n̄tswènti" (6.35); "ŋkà'a mbi" (8.12); "n̄tsúnda mbɪn̄jərə" (10.7); "n̄tsèembɪ yi n̄siginè" (10.11); "nywèenə nɪ n̄wo ŋki mbə n̄tswènti" (11.25); "m̄an̄ji, mbə annu n̄ŋkoŋ n̄tswènti" (6.14); "āti milu'u yi annu n̄ŋkoŋə" (15.1).

A nɪ anjwà'anə ma yu Jɔn a ghirè bi yə a laa mə Yesu a nɪ Ndi'innu yii mə bo bi ŋgənyəgənnu ji boònsə n̄tswe nɪ annu mò'ɔ aà. A lɔgə nɪ waa ndi'i nɪ annu ji tsò n̄tso a mbo bo. Nloginə a nɪ ilənsə 13-17, Yesu a ghotə ŋgənyəgənnu ji ndi'i nɪ waa, n̄tan̄tə nɪ waa nlonə noð yii yu ka m̄atə wa i b̄ b̄ fu a mb̄e Taà yi aà. N̄swoŋə nɪ mə tã bo tsuu ki jəŋnə kə ki bo'ɔ (14.1-6) nlonə mə yu gh̄e a mb̄e Taà yi aà. N̄ghaa a mbo bo, ndi'i nɪ waa nɪ annu n̄tsà'atə Nwɪ, mburə nlogə noð ŋghaa a mbo bo nlon Azwɪ Nwɪ (14-16), Azwɪ yi Lää yii mə yu ka yi too tã à lo a mbo Tã n̄zi aà. A ka yi tigə lɔgə abwarə yi, i ki lə'ətə n̄ti waa, i ki di'i innu t̄sim a mbo bo. Bo ka yi ki ghirè nɪ innu ji mə yu ghirè aa, i t̄'e ghirè t̄syatə. Annu yii mə a ka ghirè tã mbi bii ntoo yi n̄siginè yi aa, à nɪ ajənə mə mbə bo boònsə waa n̄tswe nɪ annu yi mò'ɔ (17.20-26) ŋkii ŋka ŋkɔŋnə waa bo nɪ bo aà (13.34-35).

A m̄um ñjwà'anə ntoo yi n̄siginə i t̄sim bi di'i ajənə mə baYuda le si sw̄un̄nə bo bi Yesu, bo tuu n̄i aà, lã bi nan̄sə yə ayən yii mə a le n̄tswe a titi bo aa a m̄um anjwà'anə Jɔn. Bo le si lɔɔ a ŋga yi ghà'atə a nzi n̄u yii mə à nɪ ghu aà (7.26; 8.25). Lã a nan̄sə n̄tsyanə a mbo bo a mbi mə Yesu à nɪ Ayo'ɔ Nwɪ wà, nlonə mə à le ŋkwo aà (12.34).

Akòŋnə à nɪ n̄ti annu yii mə a t̄swe nɪ n̄too yi n̄siginè, ŋki mbə ayoo yii mə a le ŋghirè Tã a too yi aà. Nwɪ à le ŋkɔŋ mbi si' i si' i, n̄too n̄joŋ Mú yi mə à sigə nywèensə bə bii bi n̄ŋ n̄ti waa ghu nu aà (3.16). A nɪ akòŋnə yii mə à t̄swe nɪ yu a nu Tã aa mə a k̄i n̄tintə n̄i mə tã yu yu'unə Taà yi, m̄fa n̄gha'a ghu mbò. Aà n̄ji'i annu yii mə yu le nzi ghu aà (12.27), a ŋghirè annu yii mə Tã à le si lɔɔ aà, ŋkwo a atu bə, n̄tsya Satan yii mə a sa'a mbi yu aà (12.23-33). Nòo yii mə bi ka yi ŋe yi a n̄dɔŋ i kwèntə yi aa, yu ka sw̄un̄tə bə bitsim i fa a mbo Tã (12.32). Ma la a bə mə annu n̄wo Kristo à nɪ m̄á annu a m̄um n̄too yi n̄siginè Jɔn. Ma m̄u ajən a tigə n̄nan̄sə nlogə noð, a n̄lwi'isə, ñjwà'anə ajən yii mə Yesu à le nyə ŋgi'i, bi z̄wətə yi a Yerusalem aa (18-19), bo bi a ajən mə à le mb̄u mb̄iñə, ndi'i ibiñu yi a mbò ŋgənyəgənnu ji, ŋku'usə n̄ŋ m̄int̄i myaa aà (20-21).

Bi yatə anjwà'anə yu aa laa:

1. N̄ji'i annu anjwà'anə yu 1.1-18
2. Jɔn N̄gəŋm̄urə bə ŋki nɪ ŋgənyəgənnu ji n̄tsyamb̄ii 1.19-50
3. Ifà'a Yesu a titi bə 2.1—12.50

- 4. Ngyà yí ñlwi'ínjìm a Yerusalem bo bì maa mbèè àla'a 13.1—19.42
- 5. Ajànj mæ Mmà'àmbi à le nyweenè ní ñiwo, ndi'í ibiínú yi a mbo bè àa 20.1-31
- 6. Nlwi'ísò ànnù: àjànj mæ à le mbu ndi'í ibiínú yi a Galilea àa 21.1-25

Nìghàà nù mæ ni fa ntswëntii àà

¹ Nìghàà le ntswe a nlòginè, nìghàà ma nú ni le ntswe aa bo Nwí a nlòginè. Nìghàà nya ni kí mbè Nwí.

² Nìghàà nyá le ntswe bo Nwí a nlòginè.

³ Nwí à le nnañsè njoò tsim ñtsya aa a njìm nìghàà ma nú. Kaa àyoo tsu a si tswè mæ Nwí à le nañsè tí nu.

⁴ Ntswëntii à le si fe'è aa a ni nìghàà ma nú. Ntswëntii ya i zi ní ñkà'à a mbo bè.

⁵ Ñkà'à wa i ta a múm mfií ìdigè, lá kaa mfií ìdigè i leè wa'à bwetè.*

Ifà'à Jon Ngànjmùrè bə ñki

⁶ Nwí à le ntoo ñú yí mò'ò ìkúm yi i bə Jon.

⁷ A le nzi a mbə ayəfə ñlon ñkà'à wá bo bì a nswon ànnú yii mæ yu le nzi ñlon yi aa, tá bə bitsim yu'u, ñtsya ghu njim nnij mántii myaa ghu nú.

⁸ Yu yumbonj kaa à le wa'à ñkà'à wa bə, lá ñzi aa a mbə ayəfə a mbo ñkà'à wá.

⁹ Ñkà'a annú ñakonj wa i ghúlà, mbè ñkà'à yii mæ i zi a múm mbi, ñta ñke'etə ní bə bitsimè àa.

Ajànj yii mæ Yesu Kristo à le nzi fàa mbi bi tuu yi àà

¹⁰ Nìghàà nya ni le ntswe a múm mbi, la ka mæ Nwí à le nnañsè njoò tsim ñtsya aa ghu nu aa, kaa mbi i wa'à yi bāñnè ñzi.

¹¹ A le nzi a ala'a yu, la kaa bə bi bi wa'à yi kwèrè.

¹² A mbo bè bii mæ bi le ñkwèrè yi, ñki ñij mántii myaa ghu nu aa, a fà àdà'à mæ tá bo tigè mbè boo bi Nwí bí jwé jwe.

¹³ Kaa bi le wa'à boo bi Nwí bə aa ajànj yii mæ ñu misonj a jwe mu a múm ñjyānu aa, kə ajànj yii mæ ñumbāñnè a lòò aa bə, ñlonj mæ Nwìngonj yumbonj à le ntigè ñghirè mæ tá bo bə boo bi.

Nìghàà nù mæ ni le mbənj ntigè ñumìsonj àà

¹⁴ Nìghàà nya le mbənj ntigè ñumìsonj, ñluu ní ìbɔnj bo bì ànnú ññkonj, ñtigè ntswe a tiiñ bí'í. Bi'í le nyè nìgha' à ni ní ñwèènè, nìgha' a nù mæ à le ñkwèrè a mbo Tà, Nwìngonj, tsi'í tsò ñjonj Mú yi aa.

¹⁵ Jon à le mbə ayəfə, ñswonj ní ànnú ñlonj ñgaà yí, ñtɔñnè tsi'í ntiñ ñswonj ni mæ, “à ni yu wa yii mæ mæ le si ghàà a mbo bù ñlonj yi, nswonj ní mæ, yu yii mæ a yonjə a njim mæ aa, à kò'onè ntsyàtə ghà, ñlonj mæ à le mfoò ntswe mbonj tá bi jwe ghà.”

¹⁶ Nyonjə ní ajànj yii mæ à lùu ní ìbɔnj aa, à ñij mæ mbɔɔnə a nu bí'inè bi tsimè. Mfa ní mbɔɔnə a mbo bí'inə a ayonjə ní ayonjə.

¹⁷ Nwí à le ntsyà aa a mbo Moses mfa nɔñsə a mbo bí'inè, lá ìbɔnj bo bì ànnú ñikonj a bāñnè ñzi aa a njim Yesu Kristo.

¹⁸ Kaa ñu tsù à leè wa'à Nwí yə. A kí mmě tsi'í ñjonj Mú yí yii mæ, à tswè a mbèè ñikwè Taà yí aa, mæ à ghìrè mæ tá bi zi yi.

Ntooo yii mæ Jon Ngànjmùrè bə a ñki à le nzi ni yu àà

(Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Lk. 3.1-18)

¹⁹ Yulà à ní ñnnú yii mæ Jon à le nswon tsò ayəfə a noo yii mæ bitsyasə bi baYuda bii mæ bi le ntswe a Yerusalem bi le ntoo ñgānjmà'a Nwí jì mò'ò bo bì boo bi Levi mæ tá bì ghèe mbetə Jon mæ, “O bə aa wò aa è?”

²⁰ Jon à le mfa àkwi'í a mbo bo a fe'è ñlaa. Nghaa tsi'í nì ñsi nì ñsi nswonj mæ, “Kaa mè sɪ Ayo'ò Nwí wa bə.”

²¹ Bo ghèè ní mbii mbetə yi mæ, “O tigè mbè aa wò aa è? O bə aa Elijah aa è?” Jon a kwi'í mæ, “Ñganj kaa, mæ sɪ yu bə.” Bi bú mbetə yi mæ, “O bə aa ñgānjntoo Nwí wa mæ bi yu'utə aa è?” Jon a kwi'í mæ, “Ñganj.”

²² Ngānjntoo jya i ghèè ní mbii nswonj mæ, “Tigè nswonj ñu yii mæ ò ni ghu aà ñlonj mæ bí'í tswè nì mbii nì àkwi'í ñkà à mbo bè bii mæ bi too yi'í aà. O swonj mæ akè ñlonj atu ibiínú gho aa è?”

²³ Jon a fa àkwi'í a mbo bo nyonjə ní ànnú yii mæ a tswè a múm ànjwà'ànə ñgānjntoo Nwí Yesaiah aà:

“Mè ní ñji ñu mò'ò yii mæ a tɔñnə a atu nta'a mīwèè mīwèè ñswonjə ní mæ, Nì nañsə mánji Mmà'àmbi ñghirè tá à tsinè! ”

* 1:5 Kə “i leè ñwa'à tsyàtə” 1:23 Yes. 40.3

²⁴ Ntoos jya mə baFarisai le ntoos a mbo Jon aa,

²⁵ i tigə mbetə yi mə, “Mbə ò tsuu aa Ayo'ò Nwĩ wa bə, ñtsuu Elijah bə, ñtuu ñgǎñntoò Nwĩ wa kii bə, ò tigə ñm̄murə ñi bə a ñki aa a ya aa ε?”

²⁶ Jon a kwi'i a mbo mə, “Mə murə bə aa tsi'i ñki, lá yu wa mə à təə a titii bù aa, kaa ñi s̄i yi z̄i.

²⁷ Ka mə à yòñə a ñj̄m mə aa, kaa mə s̄i ku'ùnə mə mbə mə f̄èè m̄iñk̄irə mi ntám mi.”

²⁸ Ìnnù ma j̄ú ì ts̄im i le mf̄è'è aa a ala'a Bethany, a mbèè àghəñə ñki Jordan, a ñj̄i nsà' à nòò, a adigə yii mə Jon à le si murə bə ghu a ñki aà.

Múmbĩnjərə Nwĩ wá

²⁹ Abèè a kà mə aa mfu'u Jon a yə Yesu a z̄i ghu mbèè, a swon mə, “Ñi yə Múmbĩnjərə Nwĩ wá, yii mə a bə'e ibi mbi ñts̄imə ñlò'osə aà!

³⁰ A ni yu wa yii mə mə le si ghàà ñlon ñgaa yi aà, mə, ‘Ñù mò'ò a yòñə a ñj̄m mə yii mə à tsyàtə ghá, ñlon mə à le ñtswe mbonj tá bi jwe gha aà.’

³¹ Tsi'i m̄mbonj kaa mə le wa'a yi z̄i, ka mə mə le nzi ñm̄murə ñi bə a ñki a ñghirə mə tá balsrael bi zi yi aà.”

³² Jon a gheè ñi mb̄ii a mbə ayəfə a ñi ànnù yii mə a le mf̄è'è ñlon Yesu aà: “Mə yə Azwĩ Nwĩ a ló a aburə tsi'i tsò bugirəm̄kuu nsigə ntswe ghu nú.

³³ Kaa mə le ñwa'a zi mə à le mbə yu ma wá, lá Nwĩ yii mə à le ntoos gha mə tá mə ka murə ñi bə a ñki aa, bonj à leè ñswon a mbo mə mə, ‘Ñù yii mə ò yə Azwĩ Nwĩ a lo a aburə nsigə ntswe ghu nu aa, à ni yu wa yii mə à ka k̄i murə bə aa bə a m̄m Azwĩ Nwĩ.’ ”

³⁴ Jon a tigə ñghɛɛ ñi mb̄ii ñswon mə, “mə yə mə, ñki mbə ayəfə mə à laa mbə Mu Nwĩ.”

A aj̄ñ mə Yesu à le ntsò'ò ñgǎñyogənnù ji ji ntsyamb̄ii aà

³⁵ Abèè a lò mə mfu'u, Jon a bú ñtəə b̄ò ñgǎñyogənnù ji ji baa,

³⁶ ñyə Yesu a kà ñtsya a swonj mə, “Ñi yə Mú Mbĩnjərə Nwĩ wá!”

³⁷ Ngǎñyogənnù Jon jya ji baa bi yù'ù mə a swonj ma laa aa, nlo ñghèè ntigə nyonj Yesu.

³⁸ Yesu à kà mə aa ñkarikə, nyə aj̄ñ mə bi yòñə ñii aa, mbetə waa mə, “Ñi lòò aa àkə aa ε?”

Bo kwi'i ghu mbo mə, “Rabbi” (ñji'i ñghàà ma nú i bə aa Nd̄i'innù), “ò tswe aa a fə aa ε?”

³⁹ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Ñi zi nyə.” Bo tigə ñyonj yi ñghɛɛ nyə adigə yii mə à le si tswe ghu aa, bo bo tigə ñsi'i maa ñj̄wĩ, ñlon mə à le ti bə aa bonj nòò à tigə ñyèñə.

⁴⁰ Nù yi mò'ò a titii bo ma bya mə bi le nyu'u annù ya yii mə Jon à le nswonj a mbo bo aa à le mbə Andrew, muma bi Simon Peta.

⁴¹ Andrew à lò mə a mbèè Yesu aa, mf̄òò ñyə mumaà ȳi Simon, ñswonj ghu mbo mə, “B̄i'i yə mə Ayo'ò Nwĩ wa.” (Ayo'ò Nwĩ a bə aa Kristo ñi ñighàà ñi Grikia.)

⁴² Andrew à kà mə aa mañsə aa, ntigə ñlogə mumaà yi Simon ñghɛɛ ñi ghu a mbo Yesu. Yesu à yə mə yi aa, ñlii yi a nsi siginè, ñswonj mə, “ìkũm gho à ñi Simon, mu Jon, lá ñloginè tsits̄onj, bi ka tigə twonjə ñi gho ñi Cephas.” (Cephas ghú à k̄i mbə aa Peta, ñji'i ñkũm ghú ì bə aa “ñgò'ò.”)

Aj̄ñ yii mə Yesu à le ntwonj Philip bo Nathanael aà

⁴³ Abèè a kà mə aa mfu'u, Yesu a tanj̄tə a ñghèè a Galilea. A kà mə aa ñghɛɛ aa, nyə Philip a mánj̄i, ñswonj ghu mbo mə, “Ka nyòñə ghá.”

⁴⁴ Philip à le ñlò aa a Bethsaida, ala'a yii mə Peta bo Andrew le ñki mf̄e'e ghu aà.

⁴⁵ Philip a gheè ñyə Nathanael, ñswonj gho mbo mə, “B̄i'i yə mə ñù wa mə Moses à le ñj̄wá'ànə ñlon ñgaa yi a ñi ñj̄wá'ànə ñn̄jsə aà, ñgǎñtoos Nwĩ ì k̄i ñj̄wá'ànə annù ñlon ñgaa yi aà. Aa Yesu mu Joseph ñù Nazareth.”

⁴⁶ Nathanael a betə ghu mbo mə, “Mbə ànnù ȳi siginè ȳi tsu a fè'è a ala'a Nazareth aa ε?” Philip a kwi'i ghu mbo mə, “Z̄i nyə.”

⁴⁷ Yesu à yə mə Nathanael a kà ñzi a mbèè yu aa, a swonj ñlon ñgaa Nathanael mə, “Ñi yə mu balsrael ȳi ànnù ññkonjə, yii mə kaa àbanj̄onnnù kaa a si ghu nu tswə aà!”

⁴⁸ Nathanael a betə yi mə, “O tsyà aa mə akə nzi gha aa ε?” Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mə gh̄irə nyə gho wa noò mə ò gh̄irə ntswe wa a ñji'i àt̄i figə mbonj tá Philip à zi ntwonj gho aà.”

⁴⁹ Nathanael a swonj gho mbo mə, “Rabbi, wa ò ñi Mu Nwĩ! O ñi Mf̄ò balsrael!”

⁵⁰ Yesu a swonj ghu mbo mæ, “O bii maa ajàn aa nlonj bə mæ mæ swõj mæ mæ ghirə nyə gho wa noð mæ ò ghirə ntswe wa a nji'í àti figè aa e? O ka yə innù jì wè jii mæ i tsyatə ma yú!”

⁵¹ A gheè nî mbîlî ñswonj a mbo bo mæ, “Mæ swonj tsi'í ànnù ñikonj a mbo bù mæ, nî ka yə tá àbùrè à ña'anə, tá baangel bi Nwí tá bì ka ñko'ò ñkii nsigə a nu Mu Nù.”

2

Niyò'ò nya a Cana

¹ Njwí i tsyà mæ ji baa, niyò'ò nî tswé a Cana a ala'a Galilea. Ndè bì Yesu à le ntswe wa adigə niyò'ò.

² Bi le ñki ntwonjə Yesu bo bì ñgǎnyəgənnù ji ma mùu adigə niyò'ò.

³ Bi nò mē milù'ù mii mi le ntswe wa adigə niyò'ò aa mǎnsə, ndè bì Yesu a swonj ghu mbo mæ, “Kaa bo sî nî milù'ù bù ñtswe.”

⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Mǎngyè, kaa ò sî nî ñswonjə ànnù yii mæ mæ ka ghirè aa tswé. Kaa nòð ghà à burè tì kù'ù.”

⁵ Ndè bì Yesu a swonj a mbo bə bii mæ bì le si je'ε nî bə wa adigə niyò'ò aa mæ, “Bεε a swonjə ànnù yii mæ à swòñ aa, nî ghirè.”

⁶ Bántòò bii mæ bì le nañsə nî ñgò'ò aa, bì le ntəontə ghu; àntòò wa yì mǎfùrè a burè mǎfan mbə ajàn yii mæ mbə ñkí i kuu ghu bígallon tsi'í tsò mǎghum mi mbaa, kè mǎghum mi ntarə mbonj nluu. Nlonj mæ ànnù Nwí baIsrael a tswé nî bìnòñsə nlonj ajàn yii mæ bì s'ítə nú jyaa aà.

⁷ Yesu a swonj a mbo bə bya mæ bì le si je'ε nî bə aa mæ, “Lwensə nî bántòò bù nî ñkí!” Bo lwensə bántòò bya nî ñkí i kò'ò nluu ntigə nlərə.

⁸ A bú ñswonj a mbo bo mæ, “Tsítsòñ, tu'utə nî ñkí wa yì mǎ'ò ñghèè mǎfa nî a mbo ñu yii mæ a tarjə niyò'ò nù aà.” Bo tigə ñtu'utə nlògə ñghèè mǎfa ghu mbò.

⁹ A ywe'etə ñkí wá, yii mæ a ti bə aa bonj i bəñ mǎ ñtigə milù'ù aà, ñywe'etə, kaa wa'ǎ adigə yii mæ mǎlù'ù mya mi lo ghu aa zì (lá bə bya mæ bì le ntu'u ñki wa aa le nzi). A ywe'etə mǎ, ñtwonjə ndoo múnjən wa

¹⁰ ñswonj ghu mbo mæ, “Bì fòð mǎfa aa mǎlù'ù mii mæ mi nañsə mbonj aa mæ tá bì no, bεε mæ bə ghirə nañsə nno nyurə, bì tigə mbonj lògə mii mæ mi sî nañsə mbonj aa nzi nî mu. Lá ò ghirè mǎ mbanjə nləð milù'ù mii mæ mi bonj mbonj aa, mbonj ntigə zì nî mu bə tsítsòñ!”

¹¹ Yesu à le ñghirə alənsə ma yú, mæ a le mbə alənsə yi yì ñtsyambii aa, a Cana, a ala'a Galilea. A le ghirə ma yuà alənsə laa ndi'í ñigha' à nî, ñgǎnyəgənnù ji i niñ mǎntii myaa ghu nú.

¹² Ma yú a tsyà mē, Yesu, nî ndè yì nî bɔɔ bi maà bi bi mbǎñnə, a bò'ò nî ñgǎnyəgənnù jì, ló ñsigə ñghεε a Kapernaum, ñtswe ghu njwi jì tsu mbonj bú ló kò'ò ghèè a Yerusalem.

Ajàñ mæ Yesu à le ñko'ò gheε a ndámà'anwí aà

(Mt. 21.12-13; Mk. 11.15-17; Lk. 19.45-46)

¹³ Njwí ñji Passa baYuda i le ntigə a abò, Yesu a tigə ñlo ñko'ò ñghεε a Yerusalem.

¹⁴ A kò'ò mē, ñkuu ñghεε a mǎm ndámà'anwí, ñyè bə bì feè nî naà, nî mbinjərə nî bíbugirəmikuu ghu; ñgǎñkwensə ñkabə i kí ñtswe ghu yaa ñgaa nî ñkabə yàà a atu itetə.

¹⁵ Yesu a gheè ñlɔɔ mǎndigə, ntweε, ñghirə añkaàntə ghu, ñghεε mǎfure naà jya ghu mæ tá i fe'ekə wa a ndámà'anwí. Mǎfure mbinjərə jya bo bì ñnaà jya, ñtii itetə ñgǎñkwensə ñkabə jya mǎm'ànə, ñja'a ñkabə yàà yà.

¹⁶ Nswonj a mbo bə bya bii mæ bì le si fèð nî bíbugirəmikuu aa mæ, “Nî logə mǎf'ε nî bu! Nî tsuu tigə ghirə tá ndà Taà tigə adigə mǎtaal!”

¹⁷ ñgǎnyəgənnù jì i yə mæ ànnù yii mæ Yesu à le ñghirə aa, ñwa'atə ànnù yii mæ a tswé a mǎm añwà'anə Nwí aa mæ, “Taà Nwíngonj, mē nañsə ñkónjə ànnù ndá yò, a tswé a ntii mē mǎbərə ghu tsò mǎ'ò!”

¹⁸ Bítsyàsə bì baYuda bya bii mæ bì le ntswe ghu aa, betə Yesu mæ, “Alənsə yii mæ mbə ò ghirə a ndi'í a mbo bí'í mæ ò tswé nî àdà' à a ñghirə ànnù yuà yii mæ ò ghirə aa, a nî yuu aa e?”

¹⁹ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Sà'á nî ndámà'anwí yulá, bonj mæ ka bú bínsə fu a njim njwi jì tarə.”

²⁰ Bo betə yi mæ, “Bí'í logə aa ñlòð mǎghum mi ñikwà ñtsò ñto'o a mbɔɔ ndámà'anwí yulá ghu! O swonj mæ mbə ò logə ñjwi jì tarə a mbú mǎñnsə ghu fu aa e?”

²¹ Lá ndámà'anwí yii mæ Yesu à le si swonj aa i le mbǎñnə mbə aa ñbínú yi.

22 Nòò wa yïi mæ Yesu à leè mbiiinæ niwo aa, ñgãnyægãnnù ji i tigè ñwa'atè mæ à le mbaa nswonjè malá; ma yù a tigè ñghirè mæ tá bo bii annù yïi mæ àñwà'ànè Nwí a swonj aa, ñki mbii annù ya yïi mæ Yesu à le nswonj aa.

Yesu à zi ajànj mæ bè bitsim bæ àà

23 Nòò wa yïi mæ Yesu à le tswè a Yerusalem a njwí ñji Passa aa, bè bi ghà'atè bi le nninj mânti myaa ghu nú ñlonj mæ bo le nyè ilensè jii mæ à le ñghirè àà.

24 Lá Yesu kaa le wa'á ibii nú yi a mbo bo fá, ñlonj mæ à le nzi ajànj mæ bè bitsim bæ àà.

25 Kaa ñù tsù à le ñwa'á bù ñtswe ní ñswònjè annù tsu ghu mbo ñlonj ñmìsònj, ñlonj mæ à le nzi annù yïi mæ a le ntswe a ntii ñù ntsimè àà.

3

Yesu bo Nicodemus

1 Ntsyàsè baYuda yí mò'ò à le ntswe ghu yïi mæ ìkúm yi le mbè Nicodemus, a kí mbè ñù baFarisai.

2 A le nzi a mbèe Yesu ñftugè yí mò'ò nswonj ghu mbo mæ, “Rabbi, bí'í zi mæ ò laa mbè ñdì'innù yïi mæ Nwí à le ntoo aa. Kaa mbè ñù wa'á ilensè juà mæ o ghìrè aa ka ñghirè ti ghè Nwí à tswè bo yu.”

3 Yesu à le ñkwi'í mæ, “Mè swonj tsi'í annù ñikonj a mbo wò mæ kaa mbè ñù wa'á annù nífò Nwí yè ti ghè bi bu ñkwatè njwe yi.”*

4 Nicodemus a betè mæ, “Mbè bi bú ñjwe a ndii yïi mæ à kwí mæ aa mæ akè le? Kaa mbè a wa'á bù ñkwatè ñkuu a to'ò ndè yí tá bi bu njwe yi!”

5 Yesu a kwi'í mæ, “Mè swonj tsi'í annù ññkonj a mbo wò mæ kaa mbè ñù tsù a wa'á a múm annù nífò Nwí kuu ti ghè mæ bi jwe yí ní ñkí bo Azwí.

6 Ñù yïi mæ bi jwe yi a múm ñjyánù aa, à ní ñjyánù, lá ñù yïi bi jwe yi a múm Azwí aa à ní àzwí.

7 Tsuu yerè mæ mè swonj mæ bi tswè ní mbú ñkwatè njwe ghuu bitsimè àà.

8 Fífèrè a tsyá ñghèe aa a adigè yïi mæ à kònjè àà; a yi ti tsyá aa, ò yu'ù ní ñkòò yí, kaa wa'á adigè yïi mæ à lo ghu aa, kè adigè yïi mæ a tsyá ñghèe ghu aa zí. A kí mbè aa tsi'í maa ajànj ní ñù yïi mæ Azwí a jwe yi àà.”

9 Nicodemus a betè mæ, “Mbè ajànjè annù ma yù a fe'è aa mæ akè aa è?”

10 Yesu a kwi'í mæ, “O ní ñgànjndì'innù baIsrael yí ñwè kaa wa'á ma juú innù zi aa è?”

11 Mè swonj tsi'í annù ññkonj a mbo wò mæ, bí'í swonj aa annù yïi mæ bí'í zi, ñkii ñkè'enè ní annù yïi mæ bí'í yè aa, kaa ñù ñbù kaa wa'á kònjè ní ñyu'u ñtòò yí'í yá.

12 Mbè mè ka nswonj innù jii mæ i tswè fàa mbi aa, ní tsuu bii, bonj mbè ní tigè mbii innù aburè jii mæ mè swonj aa mæ akè aa è?

13 Kaa ñù tsù à leè ñwa'á yi a aburè kí ñkò'ò, ñtsyatè Mu Ñù, yu wa yïi mæ à le nlò a aburè nsigè àà.”

14 Tsó mæ Moses à le lógè no ya mæ bi le ñghirè ní àtí ñkò'ò mbènè a atu ati a nta'a miwèè aa, a ní ajànj yïi mæ bi ka yí kii ñghèe Mu Ñù a ndònjè,

15 mæ tá ñù tsim yïi mæ à ññj ntii yi ghu nu aa, tá à tswè ní ñtswèntii yïi me ì lwi'í ññkonj àà.

16 Ñlonj mæ Nwíngònj à le ñkònj mbi si'í si'í, mfa ñjon Mú yí yí mò'òtè, mæ ñù ntsim yïi mæ à ññj ntii yi ghu nu aa, tá à yi ntsee ló kwo, lá mbanjè ntswe ní ñtswèntii yïi mæ ì lwi'í ññkonj àà.

17 Kaa Nwí à le ñwa'á Mú yí fàa mbi too aa mæ tá à zi ñka sa'a mbi, à le ntoo aa mæ tá à zi nyweensè mbi.

18 Ñù yïi mæ à ññj ntii yi a nu Mu Nwí aa kaa bi sí isa'a ghu nu nninjè; lá ñù yïi mæ kaa à sí ntii yí ghu nu ñnjè aa, bi ññj mæ isa'a ghu nú, ñlonj mæ kaa à sí ntii yí a nu ñjon Mu Nwí wa ñnj àà.

19 Tsa'a i kuu a nu bè aa laà: Mè ñkà'á i zì mæ a múm mbi, la bè bánjè ñkonj itugè ñtsyatè ñkà'á, ñlonj mæ bo ghìrè innù jì bi àà.

20 Ñù ntsim yïi mæ a ghìrè innù jì bi aa, a baa ñkà'á, kaa wa'á kònj ní ñfè'è nzi a mbèè ñkà'á, ñlonj mæ kaa à sí kònjè mæ tá bi yè innù jì bí jì jya àà.

21 Lá ñù yïi mæ a ghìrè innù ññkonj aa, a fe'è ñzi ní a mbèè ñkà'á mæ tá bi ñansè nyè mæ yu ghìrè innù jì nyu'unè aa Nwí.

Yesu bo Jon

22 Yesu à mǎnsè mæ, bo bi ñgãnyægãnnù ji ñghèe a mbù'u ala'a Yudea, bo bo tswè ghu ní ñdùù noò yí mò'ò, a murè ní bè a ñki.

* 3:3 Kè “ñkwatè njwe yi a aburè.”

²³ Jon à le si kii mmurè nî bè a ñki maa noò a ala'a Aenon yii mæ a le ntswe ñkoontè a mbèè àla'a Salem aa, ñlonj mæ ñki yii mæ i le ntswe maa adigè aa i le ñgha'atè. Bè le si tigè ñghèe ghu mbo, a murè nî waa a ñki.

²⁴ Maa noò kaa bi burè ti Jon a atsanj ñijè.

²⁵ Maà noò ñgǎnyegǎnnu Jon i le ñka nswonj mæ bo bi ñu baYuda yi mò'ò nlonj ajàn mæ nònsà baYuda à le nìlè mæ bi ka nsi'itè nù aà.

²⁶ Bo mà'atè mæ ñu wa, ntigè nlo ñghèe a mbèe Jon, ñswonj ghu mbo mæ, "Rabbi, ñu wa mæ bú yu le ntswe a mbèe ñki Jordan, a mbí nsà'a noò aà, mæ ò le ñka nswonj nî ànnu ñlonj ñgaà yi aa, a tigè mmurè nî bè a ñki tsítsónjè, bè bitsim bi tigè ñghèe ghu mbó!"

²⁷ Jon a kwi'i mæ, "Kaa mbè ñu a wa'à nî ànnu tsu tswé ti ghè mæ a lo aa a aburè.

²⁸ Bù bumbonj nî laa mbè biyèfè bá, a ajàn mæ mæ le nswonj mæ, 'Kaa mæ si Ayo'ò Nwí wa bé. La bi le ntoo gha aa mæ tá mè tsya mbii yi.'

²⁹ Múnjgèn à tswe aa a mbo ndoo múnjgèn, lá ñsúka'a ndoo múnjgèn wa yii mæ à tæ ghu mbèè ñyu'u a ghaà aa, a doritè nî a nyu'u ñji ndoo múnjgèn wá. Maa ajàn ñidorè ná nî kî mæ ñluu.

³⁰ Nlonj mæ ñgha'a nî nî tswè nî ñka ñghèè nî mbii tá mè banjè ñka mbintè nî a ñjimè."

Nù yii mæ à lo a burè nsigè aà

³¹ Nìgha'a nî ñu yii mæ à lo a aburè nsigè aa, nî tsyatè nî bè bitsimè. Nù yii mæ à lo fàa nsyè aa, à tswe aa fàa nsyè, ñkii nswonj aa ñnnu jii mæ i tswe fàa nsyè aà, lá ñu yii mæ à lo a aburè nsigè aa, à tsyatè bè bitsimè.

³² A swonj aa ñnnu jii mæ à yè ñki yu'u aà, lá kaa tsi'í ñu yì mífùurè kaa a wa'à nî ñtoò yi ya kwèrè.

³³ Lá ñu yii mæ à kwèrè ntoo yi ya mbii aa, a diàntè aa mæ Nwí a swonj aa annu ññkonjè.

³⁴ Nù wa yii mæ Nwí à le ntoo aa, a swonj aa ñìghàà nî Nwí, ñlonj mæ Nwí a nanjè ñlwensè nii nî Azwí yi kaa wa'à ñijè.

³⁵ Nwí a kònjè Mú yi. A kî mæ ññnjè ñnnu tsim ghu mbó.

³⁶ Nù yii mæ à ññjè ntii yi a nu Mu Nù aa, à tswé mæ nî ñtswèntii ya yii mæ i lwí'i ññkonjè aà. Nù yii mæ à si yi yu'unè aa, kaa à ka yi wa'à nî ñtswèntii tswé, ñtònj Nwí i ka yi kî lwi ghu nú.

4

Yesu bo màngyè Samaria wá

¹ BaFarisai bo le nyu'u mæ bè bí ghà'atè le si yonè nî Yesu, a kii mmurè nî bè bí ghà'atè nî a ñki ñtsyatè nî Jon

² (A nsswonjè annu ññkonjè, kaa Yesu à le ñki'í nî ñu tsu a ñki murè. A le si murè tsi'í ñgǎnyegǎnnu ji murè nî bè a ñki.)

³ Ajàn mæ Yesu à le yu'u bi ká ñswonjè maa ajàn aa, a mà'atè àla'a Yudea ñghèe fu a Galilea.

⁴ A le ntswe nî ñtsyà aa nî àla'a Samaria a ñghèe ghu.

⁵ A ghèè mæ ñka ntsya a ala'a Samaria, ñkuu a ñikurè Sychar, nii mæ nî le ñkòontè a mbèe nsòò wa yii mæ Yakob à le mmà'atè a mbo mú yi Joseph aà.

⁶ Nkí yi ntónj Yakob wa i le ntswe maa adigè. A ti mæ ti bè a nsi'i noò, Yesu a kaa a nî ñtèwè nya, ñsigitè ntswe maa mbèè ñki yi tónj ñka miántè.

⁷ Màngyè Samaria yi mò'ò à le nzí a ntu'u ñki. Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Fa ñki a mbo mæ tá mè no."

⁸ A le ti bè aa bonj ñgǎnyegǎnnu ji i kùu mæ ñghèe a múm ñikurè a nyuu miji ghu.

⁹ Màngyè wa a kwi'i ghu mbo mæ, "O nî ñu baYuda, mæ bè ñu baSamaria, ò tigè ñlòò ñki a mbo mè aa mæ akè aa è?" A le nswonj laa nlonj mæ baYuda bo bi baSamaria kaa bo le si wa'à jinè aà.

¹⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, "O ghírè baa zi ayoo yii mæ Nwí a fa aa, i kii zi ñu yii mæ a betè ñki a mbo wò aa, bonj ò laa mbetè yi mæ tá à fa ñkí ntswèntii mbo wò."

¹¹ Màngyè wa a kwi'i ghu mbo mæ, "Taà, kaa ò sè nî àbòke tswé, ñki yi tónj ghú i kî ñtso si'i, ò ka lògè ñkí ntswèntii aa fè aa è?"

¹² I ñki yi tónj ghú aa a le mfa Ta bi taà yi'i, Yakob a mbo bí'i, yumbonj nî bòò bi, a bò'ò bí nàà ji, bo le nno ñki ghú. O lòò ñswónj mæ ò kò'ónè ntsyà a taà yi'i Yakob aa è?"

¹³ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, "Nù yii mæ à no ñki ghúlá aa, ñji ñki i ka yi bú yanjè yi.

14 Lâ, nù yîi mē à no ñkî yîi mē mē ka fa ghu mbo aa, kaa ñjî ñkî ì ka yî wa'à yi bú ñyanə. Ñkî wa yîi mē mē ka fa ghu mbo aa, ì ka bəŋ ì tigə nanəbirə ghu nu, ì tigə jwe nî ñkî yîi mē ì fa nî ñtswəntîi yîi mē ì lwi'i nîkoŋ aa ghu mbô."

15 Màngyè wa a kwi'i ghu mbo mē, "Taà fa ñkî ma wa a mbo mē; tá tã ñjî ñkî ì yi ŋwa'à gha bú ñyanə, tá mē wa'à faà bú ñka nzi a ntu'u ñkî."

16 Yesu a swonj ghu mbo mē, "Ghèe ntwonə ndoo ghò tá bu yu zi."

17 A kwi'i a mbo Yesu mē, "Kaa mē sî nî ndoo tswé."

Yesu a swonj ghu mbo mē, "O swonj aa tsi'i annù nîkoŋ mē kaa ò sî nî ndoo tswé."

18 O yò'ò mē aa mbàŋnè ji ntaà, lâ ñumbàŋnè yîi mē bù yu tswé tsitsonj aa, kaa à sî ndoo ghò bə. O swonj aa tsi'i annù nîkoŋ a mbo mē."

19 A swonj a mbo Yesu mē, "Taà, mē yé. O nî ngəŋntoo Nwî."

20 Bità bi bîtaà bi'i a Samaria, bi le si gha'asə Nwî aa fàa atu nta'a laà, lâ bù baYuda, nî swonj mē bi ka ŋgha'asə Nwî aa tsi'i a Yerusalem."

21 Yesu a swonj ghu mbo mē, "Bii annù yîi mē mē swonj aa mba mąngyè. Nòò à ka yî kù'ù mē kaa nî ka yî wa'á Taà aa fàa a atu nta'a bù ñka ŋgha'asə, kaa wa'á aa a Yerusalem kii mbu ŋgha'asə."

22 Bù baSamaria, kaa nî sî nù yîi mē nî gha'asə aa nanşə ñzi. Lâ bî'i baYuda, bî'i zi ñjî yîi mē bî'i gha'asə aa ñlon mē annù nyweensó mbi a tşyà aa a ñjîm baYuda ñzi.

23 Lâ nòò a kù'ù ñzi, kə à kù'ù mē, mē, bə bii mē bi nanşə ŋghà'asə Nwî aa, bi ka yî tigə gha'asə Ta aa a múm Azwî, ì ki gha'asə nii aa tsi'i annù nîkoŋə. Ma yú a bə mbuu bə bii mē Nwî a kəŋə mē tá bi ka ŋgha'asə nii laà.

24 Nwîngonj à laa mbə Azwî, mbə bə kî ñka ŋgha'asə yi aa tsi'i a múm Azwî bo bi annù nîkoŋə."

25 Màngyè wa a swonj ghu mbo mē, "Mè zi mē Ayo'ò Nwî wa (mē bi twonə ni Kristo aa) à ka yî zî, bəe a zi aa bonj à ka swonj ŋgonj innù tsim a mbo bî'i."

26 Yesu a kwi'i ghu mbo mē, "A nî mē, mē ghàà yîi mē ghàà a mbo wò aa."

27 A tî mē tî bə maa nòò aa, ñgəŋyogənnù ji jya ì bii. Annù nanşə ñgha'a waa ajàn mē bo le nyə Yesu a ghaànə bo mąngyè aa. Lâ, kaa ñjî nìbò wàà a le ŋwa'á ntsyà yi ŋgha'a a mbetə mē, "O lòò aa àkə aa e?" Kə ñkî mbetə yi mē, "O ghàà bu yu aa a ya aa e?"

28 Maà nòò, mąngyè wa à le mmà'atə antòò ñkî yî wa, mbu ñkuu ŋghəe fu a múm nîkurə, ñswonj a mbo bə bii mē bi le tşwe ghu aa mē,

29 "Nî zi nyə ñjî yî mò'ò mē à swonj ŋgonj innù tsim jii mē mē leè ñghirə fàa atu nsyè aa! A laà mbə Ayo'ò Nwî wa aa e?"

30 Bo le mmà'atə nîkurə nya ntigə ŋghəe nyə Yesu.

31 Maa nòò ñgəŋyogənnù Yesu ì le si lətə nî Yesu, ñswonjə nî mē, "Rabbi, bəo ñji mú àyoò!"

32 A kwi'i a mbo bo mē, "Mè tşwe nî miji a ñji mii mē kaa nî sî annù tsu zi nlonj miji mà myà."

33 Ngəŋyogənnù ji ì loginè ntigə mbetə nî waa bo nî bo mē, "Nù tsu à ghirə mbàà ñzi mfa miji ghu mbo aa e?"

34 Yesu a swonj a mbo bo mē, "Miji ma à nî ñka yu'unə annù yîi mē ñjî à tòò gha aa a lòò aa; ñkî mbə mməŋşə ifà'á yîi mē à fa a mbo mē mē fa'a aa."

35 Nî swonjə nighàà nî mò'ò mē, 'Bisàn bi burə bi nîkwà tá bi fù'u miji.' Lâ, mē swonj a mbo bù mē nî ŋentə mi'i muu, nlii mînsòò ghu. Miji mi bə mē, nòò mfu'u a ku'ù.

36 Nù yîi mē a fù'ù miji aa, bi twu nîi, a ghotə nî miji mya nlonj aa ñtswəntîi yîi mē ì lwi'i nîkoŋ aa. Ma yú a bə mē ñjî yîi mē a bə miji aa, bo ñjî yîi mē a fù'ù aa, bo doritə bitsimè.

37 Nighàà nulà nî swonj aa tsi'i annù nîkoŋ mē, 'Nù yî mò'ò a bə, ñjî yî mò'ò a bəŋnè mfu'u."

38 Mè tòò ghuu mē tá nî ghəe mfu'ù miji nî mînsòò mii mē kaa nî le ŋwa'à ghu fa'à. A le mfa'á badàn ghu. Nî ka tigə ji abii afà'á yaa."

39 BaSamaria bî ghà'atə maa múm nîkurə le nniŋ mîntîi myaa a nu Yesu, ñlonj mē mąngyè wa à le nswonj mē, "A ghirə nswonj ŋgonj innù tsim jii mē mē leè ñghirə fàa a atu nsyè aa."

40 BaSamaria bya bi zî mē nyə yi aa, mbu'u mbo mē tá Yesu à tşwe bo bo. Yesu a tşwé bo bo ñjwi ji baà.

41 Bə bî ghà'atə ku'usə nîj mîntîi myaa ghu nu nlonj ntoo yîi mē à le si swonj aa.

42 Ntigə nswonj a mbo mąngyè wa mē, "Bî'i bii tsitsonj aa kaa wa'à bù ñyon aa bə nî annù ya mē ò ghirə nswonj aa, bî'i bii aa nlonj mē itu bînnù yî'i, bî'i yù'ù mē nighàà nî, ñnanşə nzi mē à laa mbə ŋgəŋyweensó mbi."

43 Njwi jya ji baa ì tşyà mē, Yesu a bú mma'atə ŋghəe a Galilea.

44 Nlonj mē yumbonj à leè nswonj mē, "Kaa bi sî ngəŋntoo Nwî a múm àla'a bo ghu'usə."

⁴⁵ A zi mē ḡkuu a Galilea, bē kwērè yi tsi'í siginè ñlon mē noò yī mē bo le nghèè a adigè Passa a Yerusalem aa, bo le nyè ngòṅ innù tsm̄ jī mē à le nghirè maa noò Passa aà ñlon mē bobimbōṅ, bo le ḡki nghèe ghu.

⁴⁶ Maa noò Yesu bú mbìi fu a Cana, a mbù'u Galilea, fya adigè mē à le mbəṅ ḡki ghu i tigè mīlù'ù aà. Ngàṅàfà'a gūmnàà yī mò'ò à le ntswe a Kapernaum, mú yī a ghòò.

⁴⁷ A yù'ù mē mē Yesu à lò mē a Yudea ñzi a Galilea aa, ḡghèe ghu mbèè ñtwonṅ yī mē tá bo yu ghèe a Kapernaum, tá à ghurè mú yī wa mē à le si ghòò ñtigè tsi'í a ḡkwo aà.

⁴⁸ Yesu a swonṅ ghu mbo mē, “Kaa mbè ñù ñibò ghùù a wa'a bii tì ghè mē à yè ìlènsè bo bì innùtsyámbo.”

⁴⁹ Ngàṅàfà'a yī ḡjwè wa a bú ḡku'usə nswonṅ ghu mbo mē, “Taà, zī sī ghèe mbəṅ tá mú ghà ghù à kwo.”

⁵⁰ Yesu a swonṅ ghu mbo mē, “Ghèè, wa mú ghò wa à ka tswè ntì.”

A bii ñìghàà nī Yesu nya, ḡghèè.

⁵¹ Noò yī mē à le ntswe a mánjī ḡghèe nī a ndùgè yu aa, ḡḡàṅàfà'a yī a zī mbo yī nī ḡkì mē, “Wa mú ghò wa à tì mē.”

⁵² A betè ḡḡàṅàfà'a yī wa mē, “A kì lòḡinè ḡka mfwetə aa a noò àkè aa e?”

A kwi'í ghu mbo mē, “A kì bə aa a yoo, a noò yī mē noò à kì bòò yəṅtə aà.”

⁵³ Ta bì mu wa a wa'atə mē à kì bə aa maa àbàṅtə noò mē Yesu à kì swòṅ a mbo yu mē, “Wa mú ghò wa à ka tswè ntì.” Yu bō ḡḡwè'è yī, bo tigè ñiṅ mīntì myaa a nu Yesu.

⁵⁴ Ma yù à le mbè àlènsè innù yī mē à ywe'e jī baa, jī mē Yesu à le nghirè a noò yī mē à le mbù ñlo a Yudea, ñzi a Galilea aà.

5

Ajàṅ yī mē Yesu à le ḡghùrè ḡù yī mò'ò a atsumə nta'a aà

¹ Ma yù a tsa' mē, ḡjwì ḡjī ikòò baYuda i ku'ù, Yesu a kò'ò ḡghèè a Yerusalem.

² Atsumə nta'a yī mò'ò à tswè a Yerusalem, a kə'ə Ntsùbù'ù Mbinjərə, ntswe nī idigè ḡkuu ghu jī mē bì le ḡghùrè nī ñtə'ə aa, jī ntaà. Bi twonṅ nī ḡkì ma wa nī ñìghàà nī baHeber aa nī Bethzatha.

³ Ngàṅmìghòò jī ghà'atə i le mburè lùù ghu, ñnɔṅkə ñnɔṅkə wa nī mīntìsù mī àbù'ù myà, bīfə'ənə, bībwènkə, bo bii mē idigè nù jyaa i le ḡkwokə aà. [Bì le ntswetə ghu nyu'utə nī mē tá ḡkì wa i ka njwu'u,

⁴ ñlon mē angel Mmà'ambi à le si sigè nzi nī a ḡgaa ḡgaa ḡkuu ntsigè nī ḡkì wa i tigè njwu'u. Nù yī ñtsyámbi yī mē à le ntsigè ḡkuu wa a mūm ḡkì wa noò mē à lòḡinè mē ḡka jwu'u ḡghèè aa, ñìghòò nī nī le ntswe ghu nu aa, kə tɛ'e mbə aa mbuu ghuu, nī le mfwetə.]*

⁵ Nùmbàṅnè yī mò'ò à le ntswe ghu mē à le tì bə aa boṅ à ghòò mē a atù ìlòò mighum mī ntarə ntsò ñifwaa.

⁶ Yesu à yè yī ajàṅ mē à le ñnɔṅ ghu aa, nzi mē nùmbàṅnè wa à ghòò mē àgha'a a burè ñsa'a. A yè mē laà, mībetə ghu mbo mē, “O lòò mē tá bì ghurè gho aa e?”

⁷ Nù ñìghòò wa a kwi'í mē, “Taà, kaa mē sī nī ḡù faà tswè mē mbə a ñiṅə gha fàa mūm àtsūm a noò yī mē ḡkì wa i lòḡinè ḡka njwu'u aà. Mē yī ḡghèə mē mē kwè'ètə kì kuu ghu aa boṅ ḡù yī dāṅ à bāṅnə mē mfoo ntsyámbi ḡkuu ghu tì mē.”

⁸ Yesu a swonṅ ghu mbo mē, “Bīnə ntəə mbwèe matà gho wa ḡka ntəə ḡghèè noò.”

⁹ Nùmbàṅnè wa a burè ḡghèe ntsi'í maà noò, mībwèe matà yī wa ntigè ntəə nī. Ma yuà ànnù a le mfè'è aa a njwīṅṅonə.

¹⁰ Ma mūu ajàṅ, bità bì ala'a bì baYuda bì tigè nswonṅ nī a mbo ḡu wa mē bì le ḡghùrè aa mē, “Sii à laa mbə njwīṅṅonə, kaa ñnɔsə yī'inə à si bì mē tá ò be'e matà gho.”

¹¹ A kwi'í mē, “Nù wa mē à ḡhìrə ḡghùrə gha aa, a ḡhìrə nswonṅ a mbo mē mē, ‘Bwèe matà ghò wa ḡka ḡghèè noò.’”

¹² Bo betè ghu mbo mē, “Mbà ma ghù yī mē à ḡhìrə nswonṅ a mbo wò mē tá ò bwèe a matà gho ḡka ntəə ḡghèe noo laa, à ḡhìrə mbə aa wò aa e?”

¹³ Là kaa ḡù wa mē bì ḡhìrə ḡghùrə yī aa, kaa wa' à yī ḡù yī mē à le mbə ghu aa zī, ñlon mē ñnɔò bē le ntswe maa adigè, Yesu a tigè ñtsuritə yī a tìtì bo mfè'e ḡghèè yī.

¹⁴ A tì bə nī a njīm, Yesu a yè yī a ndàmà'anwì nswonṅ ghu mbo mē, “Yə ajàṅ mē ò tì mē tsìtsòṅ laà aà! Tsuu innù jī bì bú kì ḡhìrè tá tá ḡḡi'í yī mē ì bú ntsyátə aa tá ì tsuu gho bú tsi'í.”

¹⁵ Nù wa a tigè ñlo ḡghèè nswonṅ a mbo bità bì ala'a bì baYuda bya mē a yī aa a ḡhìrə ḡghùrè Yesu.

¹⁶ Ma yuà ànnù a ḡhìrè mē tá bì tigè nloginè ḡka ntsò'ò nī àkòrè Yesu, ñlon mē à le ḡghùrè ḡù a njwīṅṅonə aà.

* 5:4 Kaa adigè ma yù a si a mūm ḡḡwà'ànə jī mò'ò tswè.

17 Yesu a kwi'i ambo bo mæ, "Taà ghà a fà'à tsi'i ngòṅ bìnòò bítisim, nyi nywe'e sũ, mæmbon, mæ kii mfa'a yaa ngaa."

18 Ma nuà nìghàà ni ghìrè mæ tâ bità bi ala'a bi baYuda bya tâ bo bu ṅkù'ùsè nìghàtè nù yàà a nìòò a nzwitè yu, mbi'i mæ kaa à le ṅkì'i aa tsi'i nòṅsè ṅjwìgòṅ wò, à le ṅkì ntwonè Nwì ni Taà yì, òndi'i ni mæ yu bə aa ṅḡṅ ṅḡṅ bo Nwì.

Adà'à yìi Yesu à tsewe ni yu tsò Mu Nwì àà

19 Yesu a swonṅ a mbo bo mæ, "Mè swonṅ a mbo bù tsi'i ànnù nìṅkonṅ mæ, kaa ànnù yì tsu a si ghu tswè mæ mbə Mu Nù a ghìrè tsi'i ni atù yì yumbonṅ, mbə a kii ṅghìrè aa tsi'i ànnù yì mæ à yə Taà yì a ghìrè aà. Ànnù yì mæ Tà a ghìrè aa, à ki mbə tsi'i ma ya mæ Mù yì a ghìrè.

20 Nlonṅ mæ Tà à kòṅə a Mù yì, òndi'i nì ìnnù tsim jii mæ yumbonṅ yu ghìrè aa ghu mbò. A ka ghèè nì m̀b̀i à ndi'i ìnnù jii mæ i bu mburə mbə jì wè jì wè òntsyatə a yulà aa, tà à ka ṅḡḡhə, tà nì yə, tà ànnù a tsya ghuu.

21 Tsò ajànṅ mæ Tà a yweensə biku bi bə, mfa nì òntswéntii a mbo bo aa, à ki mbə ṅḡṅ ṅḡṅ a ajànṅ mæ Mu Nwì a fa nì òntswéntii a mbo bə a ajànṅ mæ yu lòò aà.

22 Tà yumbonṅ kaa sí ṅù tsù sa'a, lá à bāṅṅə mfa ada'a a mbo Mù yì mæ tà à tigə nsa'a bə bítisimə

23 tá tá bə bítisim tá bì tigə mbo'ò nì Mu a ṅḡṅ ṅḡṅ a ajànṅ mæ bi kii mbo'ò nì Ta aa. Nù ntsim yì mæ à si a Mu bo'ò aa, kaa si Ta wa yì mæ à le ntoo yì aa kii mbo'ò.

24 "Mè swonṅ a mbo bù tsi'i ànnù nìṅkonṅ mæ, ṅù òntsim yì mæ à yù'u nìghàà na nṅṅṅ nti yì a nu yu wa yì mæ à le ntoo gha aa, à tsewe nì òntswéntii yì mæ i lwi'i nìṅkonṅ aà, kaa bi wa'á isa'a ghu nu nìṅṅ, la à bāṅṅə mæ mfa'ə ntsù nìwo ṅkuu a múm òntswéntii.

25 Mè swonṅ a mbo bù tsi'i ànnù nìṅkonṅ mæ, nòò à tsewe ghu mæ a zì, wa à t'è'è mæ nzi, mæ biku bi bə ka yì yu'u ṅjì Mu Nwì, tá bə bii mæ bi yu'u aa, tá bì tsewe nti.

26 Tsò ajànṅ mæ Tà yumbonṅ à tsewe nì òntswéntii nfa ni a mbo bə aa, à ki ṅghìrè mæ tá Mu, yumbonṅ à tsewe nì òntswéntii ṅkii mfa ni a mbo bə.

27 A kì mæ mfa ada'a ghu mbo mæ tá à ka nsa'a nì bə òlonṅ mæ à ni Mu Nù aà.

28 Ni tsuu ki yerə nlonṅ yuà ànnù, òlonṅ mæ nòò a tsewe ghu mæ a zì, mæ bə bítisim bii mæ bi tsewə a misyè aa, bi ka yì yu'u ṅjì yì.

29 bəe mæ bi yu'u aa, bi fe'èkə a misyè. Bya bii mæ bi le ṅghìrè ìnnù jì siginè aa, tá bì biinè ntswe bitii, tá bya bii mæ bi le ṅghìrè ibi aa, tá bì biinè tà bì nìṅ isa'a a nu bo.

Bayəfə bi Yesu

30 "Kaa mæmbon, kaa mbə mæ wa'á ànnù tsu ghìrè tsi'i a atu mæ, mæ sa'a ni misa'a nyon aa tsi'i ajànṅ mæ Nwì a swonṅ ni a mbo mæ aà, ma yù a ghìrè ni mæ tá mæ ka ntsərə misa'a ni mánjì yì mæ à kù'ùnə aà, òlonṅ mæ kaa mæ si ghìrè aa bə ànnù yì mæ mæ lòò aà, mæ ghìrè aa tsi'i ànnù yì mæ yu yì mæ à le ntoo gha aa, a lòò aà.

31 "Mbə mæ ka nswonṅ nì ìnnù òlonṅ ṅḡḡə yà mæmbonṅ, a mfigitè ṅù yì mæ mæ ni ghu aa, bonṅ mbə bi tse swonṅ mæ kaa ànnù ya yì mæ mæ swonṅ aa kaa a sí ànnù nìṅkonṅ bə.

32 Lá ṅù yì mò'ò à tsewe ghu mæ à ni àyəfə nlonṅ ṅḡḡə yà, mæ zì ni mæ ànnù yì mæ a swonṅ nlonṅ ṅḡḡə yà aa, a nì ànnù nìṅkonṅ.

33 Bũmbonṅ, tigə nì le mbaa ntoo bə a nu Jon, a swonṅə ànnù a mbo bù òlonṅ ànnù nìṅkonṅ?

34 Kaa a si bə aa bə mæ ṅùmìsòṅ à tsewe nì mbə ayəfə nlonṅ ṅḡḡə yà; mæ swonṅ laà aa tá tá nì yu'u nyweenə.

35 Jon ma ghù a le mbə aa ṅkà'à, ṅkhi, nta, nì le ṅka ṅkəṅə nì òntswə ṅka ndoritə wa a múm ṅkà'a yu a ni mú àti noò.

36 Lá mæ tsewe nì àyəfə yì mæ a tinsə ntsyatè ànnù yì mæ Jon à le si swonṅ nlonṅ ṅḡḡə yà aà. Mifà'à mii mæ fà'à aà, mifà'à mii mæ Taà ghà à fà àdà'à mæ mæ ka mfa'a ghu aa, ma mú mi figitè nì ṅù yì mæ mæ ni ghu aà, mæ á too Tà òntoo ghà.

37 Tà yì mæ à le ntoo gha aà, yumbonṅ à kì mæ òntswonṅ ànnù òlonṅ ṅḡḡə yà. Kaa nì lèè ṅwa'á ṅjì yì yu'u, kaa wa'á nsi yì kì nyə.

38 Kaa nìghàà na nì si a múm bù lwi'i aa nlonṅ mæ kaa nì sí nti ghuu a nu yu wa yì mæ à le ntoo aa nìṅṅ aà.

39 Ni nanṅə nyəḡə nì àṅwà'ànə Nwì aa nlonṅ mæ nì mòòntè nì mæ à nì nu mæ nì fa nì òntswéntii yì mæ i tsewe nìṅkonṅ aa a mbo bù. Lá a bə nu mæ nì ghàà òlonṅ ṅḡḡə yà aà,

40 nì bāṅṅə ntuu a nzi a mbo mæ mæ tá mæ fa ntswéntii a mbo bù.

41 "Kaa mæ si nìgha'à na aa a mbo bə kwərə.

42 Lá mæ zì ghuu, mæ zì mæ kaa nì si Nwì nanṅə ṅkəṅə.

43 Mè zì aa nì ḡkùm Taà ghà la kaa nì wa'á gha kwərə; ṅù dàṅ à bə bāṅṅə zì nì ḡkùm yì yumbonṅ bonṅ nì ka bāṅṅə kwərə yì.

⁴⁴ Bù bii mē nī korjè ni ñkwērè nigha'a bē a mbo bù ni bù aa, kaa wa'à bānjnè lanjè ni nigha'a nii mē ni lò ni aa a mbo Nwī yīi mē à ki mbè tsi'ī yū mē mē aa, mbè ni tigè ñtsya aa la nniñ ntiñ ghūu a nu mē aa ε?

⁴⁵ Nī tsuu lō ki mmòòntè ni mē mē ka niñ ghūu a isa'a a nsi mi'i Tà; à ni Moses mē à ka niñ ghūu a sa'à, là'à Moses wa yīi mē ni bii yi, ñwa'atè ni mē à ka kwetè ghūu aà.

⁴⁶ A le mbaa mbè mē ni nāñsè mbii a Moses boñ ni ki mbii ghà, ñlonj mē àñwà'ànè yīi mē à le ñjwà'ànè aa, a ghàa annù ñlonj ñjaa yà.

⁴⁷ Là, mbè ni tsuu annù yīi mē à le ñjwà'ànè aa i bii, boñ mbè ni tigè ñtsya aa la mbii annù yīi mē mē swonj aa ε?"

6

Ajàn mē Yesu à le ñj'e'ε bē ntsù'ù ji ntaà aà

(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17)

¹ Ma yū a ghè mē ki tsiyà, Yesu a toò àtsumè nta'a Galilea, ñghεε fii njii. Bi le si kii ntwonjè aa ni atsumè nta'a Tiberias.

² Nnòò bē yī ghà'atè i le si yòñjè nīi, ñlonj mē bi le nyè ilènsè jii mē à le si ghìrè ñghurè ni mighòò a nu bē aà.

³ Yesu a ko'ò ñghèè a atu nta'a nsigitè ntswe ghu bo bi ñgǎnyogènnù ji.

⁴ Nòò ñji Passa, àdina baYuda ya, à le ñkòòntè.

⁵ Yesu a karikè yi, nyè nnòò bē wa mē i le si yòñjè nīi aa, mbetè Philip mē, "Mbè bi'inè yuu miji aà fè, ñj'e'ε bē buà ghu bitsim aa ε?"

⁶ A le mbetè maa ajàñ aa tsi'ī a ñkwà'ànè Philip ñlonj mē à le nzi annù yīi mē yu tswe ni ñghìrè aà.

⁷ Philip a kwi'i mē, "A mbo bi'inè a nyuu abaa tà à ku'unè ajàñ mē mbè jù a bōo nywe'etè tsi'ī mū ñkùgè, bi'inè ka ki lòò ibà'atè ñkabè silva ñkhi ji baa* mboñ tà à ku'u."

⁸ Ñgǎnyogènnù yī yī mò'ò, yīi ikùm yi i le mbè Andrew, a bē muma bi Simon Peta aa,

⁹ a swonj mē, "Mumbāñjè yī mò'ò à tswe falà ni ñkya abaa misañ ji ntaà, ni mbwè mi mbaa. Là kaa mbè ma yū wa'à bē bú bitsim j'e'ε."

¹⁰ Yesu a swonj mē, "Ghìrè tà bo tswe a nsyé." (Ñgèè yī ñghà'atè i le ntswe maa adigè.) Bè bitsim bii mē bi le ntswe a nsyé aa, bi le mbè mbāñjè ntsù'ù ji ntaà.

¹¹ Yesu a tigè ñlògè abaa ya, ñtsà'atè Nwī, nyatè a mbo bē bya mē bi le ntswe a nsyé aa, ñki ghìrè a ñgǎñ ñgǎñ nī ñbwè mya, jù ñtsim a ji nywurè.

¹² Nòò yīi mē bi màñsè mē a nji aa, a swonj a mbò ñgǎnyogènnù ji mē, "Nī ghotè ñnwùgè jii i tigè mburè aà, ñlonj mē kaa a sè bōñ tà bi'inè mme'e yī tsu."

¹³ Bo le ñghotè nnwùgè abaa misañ jya ñkya ji ntaà mē bē bya le nji aa, i luu ñkyè nighùm ñtsò baà.

¹⁴ Bi yè mē alènsè ma yū mē Yesu à le ñghìrè aa, ñtigè nswonjè ni mē, "Tsi'ī ànnù ññkonjè, à ni ñgǎñntoò Nwī wa mē à le ntswe nī ñzi fàa mbi aa à ghulà mē."

¹⁵ Yesu à le nzi mē bo le ntswe nī ñzi ntswá yi, i gaansè yi i yo'ò ni mfò, ñtigè mbu ñko'ò yi fu wa atu nta'a tsi'ī yūyu.

Ajàn mē Yesu à le ñka ntèè a atu ñki aà

(Mt. 14.22-33; Mk. 6.45-52)

¹⁶ Nòò ñkwèfò à le ñkù'ù ñgǎnyogènnù Yesu jya i bú ñsigè ñghεε waa fu wa atsumè nta'à.

¹⁷ Ñkuu a múm àkànu'u mbu ntoo mbii fu a mbèè Kapernaum. Itugè i le mfi ti ghè mē Yesu à bù mē ñzi ntsi'ī waa.

¹⁸ A bē maa nòò, àfísè yī wè a kà ñtsya ntsigè nī ñki wá.

¹⁹ A ti bē aa le boñ ñgǎnyogènnù ji jya i kùu mē wa múm ñki ñghεε nywe'e ni bikìlo metres bi ntaà kè bi nto'o, ñyè Yesu a ká ntèè a atu ñki ñzi, à zi mē ka ñkoontè wa mbèè àkànu'u, ñbò'ò nī wè ni ntswá waa.

²⁰ "Nī tsuu ki bo'ò bē, wá à nī mē," Yesu a swonj a mbo bo.

²¹ Bo yè mē mē à laa mbè Yesu aa, ñtigè ñlògè yī wa a múm àkànu'u, bo bo tigè ñghèò ki wí'íkè ñywe'e wa adigè yīi mē bo le si ghèè ghu aà.

Ajàn mē bē bya le si tigè nloò nī Yesu aà

²² Àbèè a fù'ù mē, nnòò bē wa mē i le mburè wa njii ñki yī mò'ò aa i yè mē àkànu'u a le ñtigè ntswe wa adigè aa tsi'ī yī fùùrè, ñki nyè mē kaa Yesu à le ñwa'à wa a múm àkànu'u bo bi ñgǎnyogènnù ji kuù; ñyè mē ñgǎnyogènnù ji jya i le mbāñjè ntoo ñghεε waa tsi'ī bò bo.

* 6:7 200 denarii, ñkabè baGrikia

²³ Ikànu'u jì mɔ'ɔ i le mbù òlo a Tiberias òzì a aghəŋə ŋki, wa mbèè àdìgə mə Mmà'àmbi à le mfa mbi'ikə a mbo Nwì, òjɛ'ɛ nnòò bə nì àbaa ya ghu aà.

²⁴ Ajàŋ mə ònòò bə wa i le wa'á Yesu yə, kaa wa'á ŋgəŋyogənnù jì jya ki nyə aa, bo le ntìgə ŋkuu ikànu'u ma jya nyonə a Kapernaum a nlòɔ yu.

Yesu, àbaa, yìi a fa ntswəntìi aà

²⁵ Bi tòò mə ŋghɛɛ ŋghèè òyə Yesu wa njii yì mò'ɔ aa, òswonə ghu mbo mə, “Rabbi, ò tsyà aa mə akə ntìgə bə faà aa ɛ?”

²⁶ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mə swòŋ a mbo bù tsi'í annù nɛŋkonə mə ni lòò nàa laa nlonə aa abaa ya mə nì kì kùrə nywureə aà, kaa ni si nàa lòò aa nlonə mə ni ki yə àlènsè yə mə mə kì ghìrè aà.

²⁷ Nì tsuu ki fà'à òlonə aa bə miji mii mə mbə mi bi'i aa bə, nì ka mfa'a nlonə bə miji mii mə mi lwì'i nɛŋkonə aà. Mamù a bə miji mii Mu Nù à ka fa a mbo bù aà, òlonə mə Nwìŋgòŋ Tà à nɛŋ mə awenə yì ghu nu, mbeentə yì.”

²⁸ Bo tigə mbetə yì mə, “Mbə bi'í ghìrè aa mə akə tã ki fà'a afà'à Nwìŋgòŋ aa ɛ?”

²⁹ Yesu a kwi'i mə, “Afà'à Nwìŋgòŋ à ni mə tã nì nɛŋ ntii ghuu a nu yu wa yìi mə yu too aà.”

³⁰ Bo betə yì mə, “Alènsè yìi mə ò ka ghìrè aa, à ni yuu, mə mbə bi'í yə mbii gho aa ɛ? O ka ghìrè aa àkə aa ɛ?”

³¹ Bità bi bitaà bi'í bi le nji mana a nta'a miwèè miwèè a ajàŋ mə àŋwà'ànə Nwì a swonə ni mə, ‘A le mfa abaa yìi mə a le lò a aburə nsigə aa a mbo bo.’ ”

³² Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mə swòŋ a mbo bù tsi'í annù nɛŋkonə mə kaa a si bə aa mə a le mfa Moses mfa abaa ya mə a le nlò aburə nsigə aà. A bəŋnə mbə aa mə a abaa yìi mə à nì àbaa tsi'í annù nɛŋkonə, òlo a aburə aa, a fa Taà gha a mbo bù.

³³ Nlonə mə abaa yìi mə Nwì a fa aa, à ni yu wa yìi mə à lo a aburə nsigə mfa nì ntswəntìi a mbò mbi aà.”

³⁴ Bo swonə ghu mbo mə, “Taà, tigə mfa nì àbaa mà ya a mbo bi'í a ŋgòŋ bìnòò bitsimè.”

³⁵ Yesu a swonə a mbo bo mə, “Mə laa mbə abaa ntswəntìi, nù yìi mə à zì a mbo mə aa, kaa nji i ka yì wa'á yì bú nyanə. Nù yìi mə à nɛŋ ntii yì a nu mə aa, kaa nji ŋkì i ka yì wa'á yì bú nyanə.

³⁶ Mə kì baa nswonə a mbo bú mə, nì yə mə ghá, la kaa ŋkì'i ghuu bi.

³⁷ Nù ntsim yìi mə Taà a fa a mbo mə aa, à ka zì a mbo mə. Kaa mbə mə wa'á nù tsù yìi mə a zì a mbɛɛ mə aa furə bə.

³⁸ Nlonə mə kaa mə si aburə lò òsigə aa a ŋghìrə à yaà annù yìi mə mə lòò aà. Mə bəŋnə nsigə aa a ŋghìrə annù yìi mə yu wa yìi mə à too gha aa a lòò aà.

³⁹ Annù yìi mə nù yìi mə à too gha a lòò aa, à ni mə, tã mə tsuu lò mmà'ətə tã nù wa yì tsù mə à fa a mbo mə aa tã à bwe. Mə bəŋnə ntswe nì òywèènsə waa ni nìwo a njwì òlwì'i nɛŋmè.

⁴⁰ Nlonə mə annù yìi mə Taà ghà a lòò aa, a bə aa mə ŋgòŋ nù ntsim yìi mə à yə Mu yì nɛŋ ntii yì ghu nu aa, a ka tswe nì ntswəntìi yìi mə i lwì'i nɛŋkonə aà, tã mə yì nyweensə yì ni nìwo a njwì òlwì'i nɛŋmè.”

⁴¹ Bə bya bi le nlògìnə òtigə nnurəkə nlonə mə à le nswonə mə, “Mə nì àbaa yìi mə a lo a aburə nsigə aà.”

⁴² Bo logìnə òtigə mbetə ni mə, “Nù ghù à si Yesu mu Joseph wa bə aa ɛ? Bi'inə zì a Taà yì ŋkì nzi ndé yì, a tigə òtsya aa mə akə nswonə mə yu lo aa a aburə nsigə aa ɛ?”

⁴³ Yesu a swonə a mbo bo mə, “Kəntə nì a annurəkə yə mə ni nurəkə a titi bù aà.

⁴⁴ Wa mbə nù a wa'á a mbo mə zì ti ghə mə Tà yìi mə à too gha aa à swùŋtə yì, tã mə yì ntìgə nyweensə yì ni nìwo a njwì òlwì'i nɛŋmè.

⁴⁵ Ngəŋntoo Nwì i le ŋwà'ànə mə, ‘Nwìŋgòŋ à ka yì tigə ki d'i'í waa bitsimè.’ Nù ntsim yìi mə à yù'u annu yìi mə Taà a swonə, òyogə aa, à ni yu yìi mə à ka zì a mbo mə aà.

⁴⁶ Kaa a si bə aa mə nù tsù à leè òyə Ta bə. Yu wa yìi mə à lo a mbo Nwì aa, a ki mbə tsi'í yù yìi mə à leè òyə Ta.

⁴⁷ Mə swonə a mbo bù tsi'í annù nɛŋkonə mə nù yìi mə à bii aa, à ka yì tswe nì ntswəntìi yìi mə i lwì'i nɛŋkonə.

⁴⁸ Mə nì àbaa ntswəntìi.

⁴⁹ Bità bi bitaà buu bi le nji mana wa a nta'a miwèè miwèè, lá ŋkì ŋkwokə.

⁵⁰ Abaa ya mə a lò a aburə nsigə aa, à ni m̀buu yì mò'ɔ yìi mə nù à bə kurə bonə kaa à ka yì wa'á kwò.

⁵¹ Mè nî àbaa ntwéntîi ya yîi mæ a lo a aburè nsigè aà. Nù yîi mæ à kùrè abaa mà yû aa, a ka tigè tswè ntîi i lwi'î nî ñkonè. Abaa yîi mæ mà ka fa aa, à nî ñjyànù ya yîi mæ mà ka fa mæ tâ mbi tswè ntîi."

⁵² Ma yû a ghìrè mæ tâ àswùñgè nlwintòñ tâ à loginè a titîi bo. "Mbè ñù ghù a nanjè mfa njyà nù yî mæ tâ bi'inè kùrè aa mæ akè aa è?"

⁵³ Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Mè swòñ a mbo bù tsi'î annù ññkonj mæ, mbè nî tsuu njyànù Mu Nù i kurè i kii nno a alèè yi, boñ kaa mbè nî wa'à nî ñtswéntîi a mûm nu bù tswè.

⁵⁴ Nù ñtsim yîi mæ à kurè njyànù yà, ñki nno alèè nù ya aa, à tswè nî ñtswéntîi yîi mæ i tswè ññkonè aà; mæ ka yî kii yweensè yi a njwî ñlwi'îñjîmè.

⁵⁵ Nlonj mæ njyànù yà i laa mbè ñgòtè mijî, àlèè nù ya a kî mbè ñgòtè ayoo yî nò.

⁵⁶ Nù yîi mæ à ji njyànù yà ñki nno àlèè ya aa, à lwi'î a mûm nu mæ, mæ kî ñlwi'î ghu mûm nù.

⁵⁷ Tà yîi mæ à tswè ntîi aa, à tòo ghà, mæ kî ñtswéntîi ñlonj ñgaa yî. A kî mbè ñgîñ ñgîñ mæ ñù yîi mæ à kùrè gha aa, à kî tswè ntwéntîi mbi'î ñgaa yà.

⁵⁸ Abaa ya yîi mæ a lo a aburè nsigè aa kaa a si bè aa tsi'î tsò àbaa ya yîi mæ bità bi bitaa buu bi le ñkurè ñki mbu ñkwo aà. Nù yîi mæ à kùrè abaa mà yû aa, a ka tswè ntîi i lwi'î ññkonè."

⁵⁹ Yesu à le nswonj ma yû aa a noò yîi à le si di'î annù a ndâñghòtè a Kapernaum aà.

Nìghàà nî ntwéntîi yîi mæ i lwi'î ññkonj aà

⁶⁰ Ngãnyègònnù ji jî ghà'atè jîi mæ i le nyu'u ma yû annù aa, bi le nlòginè ñka nswonj nî mæ, "Ajàn annù yulà mæ a di'î aa, a tî si'î; mbè wò tse yu'utè aa è?"

⁶¹ Yesu à zi mæ bo le si nurèkè nlonj annù ma yû. Mbetè waa mæ, "Má yû a ka ghìrè mæ tâ nî lwisè ntòñ mma'atè gha aa è?"

⁶² Mbè nî ghìrè ntigè nyè Mu Nù a bu ñko'ò ñghèè fu a adigè yîi mæ à le nte'è ntswe ghu a mbîi aa, nî bu mæ akè aa è?"

⁶³ Ayoo yîi mæ a fa ntwéntîi aa, à nî Azwî Nwî. Kaa midà'a mi njyànù kaa mi si annù tsu burè ñkwetè nî kwètè. Mìghàà mú mæ mæ ghàa a mbo bù aa, mi nî Azwî ñki mbè ntwéntîi.

⁶⁴ Là kaa bù bi m'ò'ò, nî wa'à bi. "Yesu le nswonj ma laa nlonj mæ, ñloginè a nlòginè, à le nzi bè bii mæ kaa bi ka yi wa'à yî bii aà, ñki nzi ñù yîi mæ à le ntswe nî mfee yi aà.

⁶⁵ A ku'usè ñswonj mæ, "A nî ñji'î annù yîi mæ mæ ghìrè nswonj a mbo bù mæ kaa mbè ñù a wa'à a mbo mæ zî ti ghè mæ Tà à fa àbwarè ghu mbò aà."

⁶⁶ Nlonj ma yû annù, ñgãnyègònnù Yesu jî ghà'atè i le mbîi waa, kaa ñki'î bo bo bù ñkarè.

⁶⁷ Yesu a bù ñkarèkè yi mbetè ñgãnyègònnù ji jya ñìghúm ñtsò baa mæ, "Ñgàà yùù i bè la aa è? Nî ka kii mma'atè gha aa è?"

⁶⁸ Simon Peta a kwi'î ghu mbo mæ, "Mmà'àmbi, bi'î ka tigè mma'atè gho, i ghèè a mbo wò aa è? O tswè nî ñìghàà nya mæ nî fa ntwéntîi yîi mæ i lwi'î ññkonj aà.

⁶⁹ Tsitsòñ bi'î bîi mæ, ñki nzi mæ, ò laa mbè Yu wa yîi mæ à Laa mànjè, ñlo a mbo Nwî aà."

⁷⁰ Yesu a kwi'î a mbo bo mæ, "A le ñki'î mæ tso'ò ntsò'ò ghuu ñìghúm ñtsò baa aa è? Là ñù yî m'fùrè a titîi bù à nî Devil."

⁷¹ A le si ghàa annù ma yû ñlonj aa Judas mu Simon Iscariot, ñlonj mæ, ka mæ Judas à le mbè ñù yî mò'ò a titîi ñgãnyègònnù ji jya ñìghúm ñtsò baa, à le ntswe nî m'fèè yi.

7

Yesu bo bòò bi maà bi

¹ Ma yû a kà mæ aa ntsya, Yesu a lô, ñghèè a Galilea ntigè ñkarè ghu. Kaa wa'à kòñè kî karè a Yudea, ñlonj mæ bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòò nzwitè yi aà.

² Ma mùu noò Njwî ñjî Ìkòò mîntàn baYuda i le ntigè a abo,

³ bòò bi ma bi Yesu bi swonj ghu mbo mæ, "Lò faà, ñghèè a Yudea, tâ tà ñgãnyègònnù jo i ka nyè innù jû mæ o ghìrè aà.

⁴ Nlonj mæ ñù yîi mæ a lòò mæ tâ bi zi yi aa, kaa à si aa a adigè yî lèàntè fa'a. Tsò mæ o ghìrè innù jû aa, ghìrè tâ mbi yè ghò."

⁵ Bo le nswonj laa nlonj mæ tsi'î bo bòò bi maà bi bya kaa bo le ñwa'a à ñtîi waa ghu nu ñjè.

⁶ Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Kaa ghàa nòò à burè tì kù'ù, là nòò tsim à kù'unè a mbo bù a m'fà'a annù.

⁷ Kaa mbè mbi wa'à ghuu ka mbaa, lá i bàà nàà, ñlonj mæ mæ swonj nî mæ bi ghìrè nî innù jî bi aà.

⁸ Nì kò'ò ñghεε wa adigε dinà; Kaa mè ka wa'à ghu ghεε ñlon mε ghàà nòò à burε tì kù'ù."

⁹ A swòñ mē laa, ntigε ntswe yi tsi'í a Galilea.

Ajàñ Yesu à le ñghεε a adigε Ìkòò ñghurε mitàn àà

¹⁰ Bòò bi maà bi bi kò'ò mē ñghεε wa adigε ìkòò aa, Yesu a tigε m̄bu ñje'esε ñyon, kaa wa'à ghìrε bε yε yi.

¹¹ Bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòò n̄i wa adigε ìkòò. Bo le si betε ni mε, "Yesu à fε aa ε?"

¹² Nnòò bε wa i le si tsùtε ñghaa ñlon ñgaà yì. Bε bi m̄o'ò bi le si swonε ni mε, "A ni ñu yì ñsigìnε." Bì m̄o'ò swonε ni mε, "Ñgan, a bwe'esε aa bε."

¹³ Là kaa ñu tsù à le ñwa'à kà ñghaa n̄i ñsi n̄i ñsi, ñlon mε bo le si b̄o'ò n̄i bità bi ala'a bi baYuda bya aà.

¹⁴ Njwì ìkòò jya i lòònε mē a titi, Yesu a kò'ò ñghεε a ndàmà'anwì, ñloginε ñka ndi'í annù Nwì.

¹⁵ BaYuda bya bi le yerε si'í si'í, ñswon mε, "Ñu ghù à tsyà aa la ñansε nzi aɲwà'ànε laà, ti ghε mε à le ñghεε a ndànɲwà'ànε aa ε?"

¹⁶ Yesu a kwi'í mε, "Annù yú mε mε di'í aa, a lo aa a mbo Nwì yii à tòo gha aa, kaa à s̄i annù ya bε;

¹⁷ Ñu yii mε a kón a ñka ñghìrε annù yii mε Nwì a lòò aa, à ka zi mε annù yii mε mε di'í aa, a lo aa a mbo Nwì, kaa mè wa'á aa n̄i àdà'á ya ghàà.

¹⁸ Ñu yii mε a ghàà n̄i àdà'á yì aa, a lòò aà ñkwerε ñigha'a a mbo yu yumbon. Là ñu yii mε a lòò bε ñghà'àsε yu wa yii mε à tòo yi aa, a swon annù ññkon, kaa wa'à ñgànàbànñonnù bε.

¹⁹ Tigε Moses à le mbaa, mfa n̄onsε a mbo bù aa ε? Là kaa ñu ñibù yì tsù a wa'à ñi n̄onsε ma wa lèè. Là bù tigε ñlòò n̄i ñzwitε mε aa a ya aa ε?"

²⁰ Bε bya kwi'í mε, "Azwì yì bi a tswe a ato'o wò! A lòò wo a nzwitε wò aa ε?"

²¹ Yesu a kwi'í mε, "Mε k̄i ghìrε annù yì fùùrε bù bitsim tigε ñyerε.

²² Moses à le mfa n̄onsε (ka mε à le ñlò aa a mbo bità bi bitaa buu aa), ñi ñètε n̄i b̄oò a ñjwìngon t̄a lèè n̄onsε ma ghù.

²³ Mbε bi ka ñjetε n̄i b̄oò a ñjwìngon, t̄a wa'á n̄onsε Moses wa wò, ñi tigε ñlwisε n̄i ñt̄on a nu mε mε ghùrε ñu n̄u yì ntsim i tswenti a ñjwìngon aa a ya aa ε?

²⁴ Nì kεntε a ñka ntsērε misa'a nyonε naa innù jii mε ñi yε abεε abεε aà, ñi ka ntsērε misa'a nyonε n̄i bε annù ññkonε."

Yesu à laà mbε Ayo'ò Nwì wa aa ε?

²⁵ BaYerusalem bya bi m̄o'ò bi swon mε, "A s̄i ñu wa mε bità bi ala'a bi baYuda bi lòò a nzwitε aa à ghulà bε aa ε?"

²⁶ Yē ñi! A ghù mε a ghàà tsi'í n̄i ñsi n̄i ñsi, kaa bi wa'à ñi annù tsù ghu atu bù ñswonε! A laà mbε aà mε bità bi ala'a bù bi zi mē mē à tsi'í Ayo'ò Nwì wa le?

²⁷ Ayo'ò Nwì wa, à bε zì bon kaa ñu tsù à s̄i adigε yii mε à lo ghu aa zì, là bi'inε bitsim zì adigε yii mε mbá ghù à lo ghu aa."

²⁸ Yesu a tigε ñnansε nswon wá nòò mε à le si di'í annù wa m̄m ñdàmà'anwì aa mε, "N̄i ñnansε nzi gha, ñk̄i nzi adigε yii mε mε lo ghu aa ε? Kaa mε s̄i f̄aa atu nsyε aa ñi àtù ya zì, yu wa yii mε à tòo gha aa, à ñi annù ññkonε. La kaa ñi wa'à yi zì.

²⁹ Mε zì yi, ñlon mε mε lò aa ghu mbó, a gha aa à k̄i ñtoo yu aà."

³⁰ A swòñ mē laa, bi tigε ñlòò mε bi banñε yi, là kaa ñu tsù à le wa'á abó yi ghεnsε ñtswa yi ghu ñlon mε kaa nòò yì kaa à le mburε tì kù'ù aà.

³¹ La bε b̄i ghà'àtε bi le mbànñε mbii yi; ñswon mε, "Nòò yii mε Ayo'ò Nwì wa à ka yi zì aa, a ka yi ghìrε ilensε t̄a ñi tsyātε ñu ghù aa ε?"

Ajàñ yii mε bi le ntoo ñgànñbε ñdàmà'anwì mε t̄a bi zì ntswa Yesu aà

³² BaFarisai bi le nyu'u ajàn mε nnòò wa i le si tsùmnε ñi innù jya ñlon ñga a Yesu aa, bo a b̄o'ò ñi bilii bi ñgàmà'a Nwì tigε ñtoo ñgànñmbε ñdàmà'a Nwì mε t̄a bo ghεε ntswa Yesu.

³³ Yesu a tigε ñswonε a mbo bo mε, "Wa mε ka tigε tswe bi'inε aa, tsi'í a atu m̄u àt̄i noò, i b̄on ló ghεε a mbεε yu wa yii mε à le ntoo gha aà.

³⁴ Nì ka yì tigε k̄i lòò gha kaa wa'à gha bù ñyε; kaa mbε ñi wa'á wa adigε mε mε ka ghεε tswe ghu aa k̄i nyonε."

³⁵ BaYuda bya bi tigε ñswonε bo ñi bo mε, "Mbá ghù a lòò ñghεε aa fε mε mbε bi'inε wa'à yi bù ñyε aa ε? A ka ghεε aà a ñi ñla'a baGrikia jya mε bε bi'inε le ñjà'ànε ñghεε ghu aa, i tigε di'í ñi baGrikia bya ghu aa ε?"

36 A swonɔn ni mɛ bɪ'inɛ ka yi ki lɔɔ nɪ yi kaa wa'a yi yɛ, ɪkɪi nswonɔn ni mɛ kaa mbɛ bɪ'inɛ wa'a wa adigɛ yɪi mɛ yu ka yɪ ghɛɛ tswɛ ghu aa ghɛɛ. Ma yu ɔnnu a di'i aa mɛ akɛ aa ɛ?"

Annɔ nanɔbɪrɛ yɪi mɛ a fa ɪki ntwɛntɪi aɔ.

37 A bɛ mɛ nɪ nɪwɪ nɪlwɪ'ɪnjɪm, mɛ lɛ ɪki mbɛ nɪwɪ yɪ ɪwɛ wa noɔ ɪkɔɔ Mɪntɔn aa, Yesu a bɪɪnɛ ntɛɔ a ndɔn nɔɔnɔ nswonɔn mɛ, "Nɔ yɪi mɛ nɪ ɪki i yanɔn nɪ yi aa, tɔ a zi a mbo mɛ nno ɪki.

38 Nlonɔ mɛ a ka bɛ ajaɔn mɛ ɔnwɔ'a'ɔnɛ Nwɪ a swonɔn aa mɛ, 'Nɔ yɪi mɛ a nɪn nɪi yi a nu mɛ aa, mɪnɪki mɪ tswɛntɪi mɪ ghɔ'a ɪgha'a, mɪ ka tigɛ fɛ'ɛ ghu nɪi.' "

39 Yesu a lɛ nswonɔn ma yu ɔnnu aa nlonɔ Azwɪ Nwɪ yɪi mɛ bɛ bɪi mɛ bi lɛ nɪn mɪntɪi myaa ghu nu aa, bi lɛ ntswe nɪ ɪkwɛrɛ aɔ. A lɛ ti bɛ maɔ noɔ aa, kaa Nwɪ a burɛ ti Azwɪ yɪ fɔ, nlonɔ mɛ kaa Yesu a lɛ mburɛ ti kɔ'ɔ ɪkwɛrɛ annu nɪfɔ yi a mbo Nwɪ aɔ.

Ajɔnɔ nɔɔ bɛ bya i lɛ ntigɛ nyatɛ waa aɔ

40 Bɛ bɪ mɔ'ɔ wa atɪti nɔɔɔ bɛ bya yu'u mɛ laa, nswonɔn mɛ, "Nɔ ghɔlɔ a ni tsi'i ɪgɔnɔtoɔ Nwɪ wa!"

41 Bo bɪ mɔ'ɔ swonɔn mɛ, "A ni tsi'i Ayo'ɔ Nwɪ wɔ." La bɪ mɔ'ɔ bɔnɔn nɛswonɔn mɛ, "Kaa Ayo'ɔ Nwɪ wa kaa a ka yɪ wa'a aa a Galilea lɔ!"

42 A tswɛ a mɔm ɔnwɔ'a'ɔnɛ Nwɪ mɛ Ayo'ɔ Nwɪ a ka yɪ lɔ aa a ɪgwɛ'ɛ Mfɔ David, tɔ bɪ jwɛ yi aa a Bethlehem, wa ala'a David."

43 Maa ajɔn, nɔɔɔ wa i lɛ ntigɛ nyatɛ waa nlonɔ Yesu.

44 Bo bɪ mɔ'ɔ bi lɛ si lɔɔ ntswɔ yɪ, la kaa nɔ tsu wa'a yi nɪ ɔbo mɔɔntɛ.

Ajɔn mɛ bitɔ bi ala'a bi baYuda bi lɛ wa'a Yesu bɪi aɔ

45 Nɔɔ yɪi mɛ ɪgɔnɔmbɛ ndɔmɔ'anwɪ jya i lɛ mbu mɔbɪi aa, bɪiɪ bi ɪgɔnɔmɔ'a Nwɪ bo bɪ baFarisai bo betɛ mɛ, "Nɪ ghɪrɛ wa'a yi tswa nzɪ nɪ ghu aa a ya aa ɛ?"

46 ɪgɔnɔmbɛ ndɔmɔ'anwɪ jya i kwi'i mɛ, "kaa bɪ'i lɛɛ wa'a ɔ nɔ tsu yɛ mɛ ghɔɔ tsi'i tɔɔ nɔ ma ghɔl!"

47 BaFarisai bya swonɔn a mbo bo mɛ, "A bɛ mɛ a kɪ mɛ mɔbwe'esɛ a ghuu aa ɛ?"

48 Kɛ nɪ yɛ mɛ nɔ tsu a tɪti bitsyɔsɛ kɛ baFarisai a nɪn nɪi yi ghu nu aa ɛ?"

49 Nɔɔɔ bɛ ghɔ mɛ kaa si nɔɔsɛ Moses zi aa bi tigɛ mɛ mɔbɛ'e nɔɔɔ Nwɪ!"

50 Nɔ baFarisai wa yɪ mɔ'ɔ a tɪti bo a lɛ mbɛ Nicodemus, wa mɛ a lɛ ɪghɛɛ nɔyɛ Yesu nɪtugɛ aɔ. A tigɛ nswonɔn a mbo bo bɪ mɔ'ɔ bya mɛ,

51 "Nɔɔsɛ yɪ'inɛ a laa ndɪ'i mɛ mbɛ bi tsɛrɛ isa'a nɔ ti yu'u ɔnnu yɪi mɛ a swɔn, kɛ nɔɔɔ nyɛ annu yɪi mɛ a ghɪrɛ aa ɛ?"

52 Bo kwi'i mɛ, "ɪi! O ki nɔɔ aa a ala'a Galilea aa ɛ? Nanɔ nyɛgɛ nɪghɔɔ nɪ Nwɪ bɛɔ boɔn ɔ ka yɛ mɛ kaa ɪgɔnɔtoɔ Nwɪ kaa a lɛɛ wa'a a Galilea lɔ."

53 Bi mɔnsɛ mɛ, bɛ bitsɪm tigɛ nɔ ɪghɛɛnɪkɛ a ndugɛ bo.

8

1 Yesu a bɔnɔn nɔ ɪkɔ'ɔ ɪghɛɛ a atu nta'a Olive.

Mɔngyɛ wa mɛ bi lɛ ntswa adigɛ mɔghɔbɛ aɔ

2 Abɛɛ a fɔ'u mɛ, a bɛ tsi'i a tɪtugɛ, Yesu a bɔ ɪghɛɛ fu a ndɔmɔ'anwɪ. Bɛ bitsɪm zi ntswe ɪkarisɛ yɪ, a tswɛ a nɔyɛ nɔɔgɪnɛ ɪka ndɪ'i waa.

3 ɪgɔnɔdɪ'i nɔɔsɛ bo bɪ baFarisai zi nɪ mɔngyɛ yɪ mɔ'ɔ yɪi mɛ bi lɛ ntswa a adigɛ mɔghɔbɛ, nɪi nɛ'ɛ a nɪi Yesu.

4 Nswonɔn ghu mbo mɛ, "Nɔ'ɪnnu, bɪ'i ghɪrɛ ntswa mɔngyɛ ghu a ghɪrɛ nɪ ɔnnu mɔghɔbɛ.

5 Nɔɔsɛ Moses a lɛ nswonɔn mɛ tɔ bɪ tumtɛ ajɔn mɔngyɛ ma yu nzwitɛ. O swɔn ɪgaa yɔ mɛ bɪ ghɪrɛ ghu mɛ akɛ aa ɛ?"

6 Bo lɛ nswonɔn laɔ aa a ɪkwɔ'a'ɔnɛ Yesu tɔ tswɛ nɪ ɔnnu yɪi mɛ mbɛ bi tɔyɔ ghu mfa afɪrɛ yɪ. Bɪ swɔn mɛ laɔ aa, Yesu a bɔnɔn nɔɔnɔn ɪka ɪnwa'anɛ nɪ muswɛbɔ yɪ a nɔyɛ.

7 Bi ghɛɛ mɛ nɪ mɔbɪi ɪka betɛ nɪi nɪ ibetɛ aa, a bɪɪnɛ ntɛɔ nswonɔn a mbo bo mɛ, "Nɔ nɪbɔ yɪi mɛ a lɛɛ ɪnwa'a ɔnnu tsu fɔnsɛ aa, tɔ foo nɔtumɛ yɪ nɪ ɪgɔ'ɔ."

8 A swɔn mɛ laa, mbu nɔɔnɔn mbu ɪka ɪnwa'anɛ nɪ muswɛbɔ yɪ fu.

9 Bo yu'u mɛ annu ya mɛ a ghɪrɛ nswonɔn aa, nɪtigɛ mɛfɛ'ekɛ yɪ mɔ'ɔ yɪ mɔ'ɔ, nɔɔgɪnɛ nɪ bɪiɪ bɪi mɛ bi lɛ ntswe a tɪti bo aɔ. Nɪtigɛ mma'atɛ Yesu tsi'i yɔyɔ, mɔngyɛ wa a burɛ ntɛɔ ghu nɪi.

10 Yesu a ɪnɔntɛ atɔ yɪ nswonɔn ghu mbo mɛ, "Mɔngyɛ, bɛ by bi fɛ aa ɛ? Nɔ tsu a si ghu bɔ ntswe a nɔnɔn isa'a anu wɔ aa ɛ?"

11 Mɔngyɛ wa a kwi'i mɛ, "Kaa nɔ tsu a si ghu tswɛ, Mmɔ'ɔmbɪ."

Yesu a tigè ñswonj mæ, “Kaa mæ ka wa'ä isa'a a nu wò ki nninjə. Lâ, ghèè ghô, ñtsuu innu jì bi bù ki ghìrə.”

Yesu à laa mbə ñkà'a mbì

¹² Yesu a bú ñswonj a mbo bə ma bya mæ, “Mə laa mbə ñkà'a fàa mbì. Nù ñtsim yii mæ a yonè nî gha aa, kaa à ka wa'ä a múm mfii idigè ka ntəə, à ka bənjə i tswə nî ñkà'a ntswéntii.”

¹³ BaFarisai swonj ghu mbo mæ, “O bə ki swonjə annu ñlonj njaà yò wò mbənjə bonj annu yii mæ o swonj aa, kaa a sí annu ñnjənjə bə.”

¹⁴ Yesu a kwi'i mæ, “Ka mæ mæ swonj annu ñlonj njaà yà aa, ànnu yii mæ mæ swonjə aa, à nî ànnu ñnjənjə, ñlonj mæ mæ zì àdigè yii mæ mæ lo ghu aa, ñkí nzi adigè yii mæ mæ ghèè ghu aa. Lâ kaa bù sí adigè yii mæ mæ lo ghu aa, kə adigè yii mæ mæ ghèè ghu aa zì.”

¹⁵ “Nì tsərə misa'a aa tsò bə; lâ, kaa mæ si isa'a nù tsərə.

¹⁶ Lâ mæ bə t'e'ε ki tsərə isa'a tsərə bonj mæ ka tsərə aa tsi'i annu ñnjənjə, ñlonj mæ kaa mæ si aa tsi'i mæ mæ tsərə, mæ tsərə aa b'i' yu wa yii mæ à le ntoo gha aa.

¹⁷ Bi njwa'anə a mum ñnjə bə mæ, ànnu yii mæ biyəfə bi baa bi bii aa, à nî ànnu ñnjənjə.

¹⁸ Mə swonjə nî ànnu ñlonj njaà yà aa, Taà ghà yii mæ à le ntoo gha aa, a kii ñswonjə nî ànnu ñlonj njaà yà.”

¹⁹ Bi betə yi mæ, “Taà ghò à tswə aa fə aa ε?” Yesu a kwi'i mæ, “Kaa nî si gha zì, kaa nî si Taà ghà kî nzi; nî laa bə zì gha bonj nî kî nzi Taà.”

²⁰ Yesu à le nswonj ma jù innu aa wa noò mæ à le si d'i' annu Nwí a múm ñdámà'a Nwí, ntswe aa a mbèè nja' à ñda yii mæ ñkóm ñkabə ñmà'anwí i le ntswe ghu aa.

Kaa mbə bu bii nî si mintii muu a nu mæ ninjə aa wa'ä wa adigə mæ mæ ghèè ghu aa ghèè

²¹ Yesu a bú ñswonj a mbo bə bya mæ, “Mə ka lö ghèè ghâ, tâ nî tigə nloo nî gha kikanj, i yi kwo a múm ibi bù; àdigè yii mæ mæ ghèè ghu aa, kaa mbə nî wa'ä ghu ghèè.”

²² Bità bi ala'a bi baYuda bya swonj mæ, “A ka baa zwiətə aa ibii nù yi, ñlonj mæ a swonjə nî mæ àdigè yii mæ yu ka ghèè ghu aa, kaa mbə b'i'inə wa'ä ghu ghèè aa ε?”

²³ A swonj a mbo bo mæ, “Nì lò aa fàa atu nsyè, lâ mæ bənjə ñlo aa a aburə, nî lò aa fàa mbì, kaa mæ wa'ä aa fàa mbi lò.

²⁴ Mə swonj mæ, nî ka kwo a múm ibi bù aa ñlonj mæ nî bə tsuu bii mæ 'mè nî ghu wa mæ mæ nî ghu aa,' bəə bonj nî ka kwo a múm ibi bù.”

²⁵ Bo betə Yesu mæ, “O bə aa wò aa ε?”

A kwi'i mæ, “Yu wa mæ, mæ t'e'ε mé ñswonj ñloginə a mbii aa.

²⁶ Mə tswə nî innu jì ghà'atə a nswonjə ñlonjə ghuu, innu jì ghà'atə ñlonjə annu nninjə isa'a a nu bù. La, yu wa yii mæ à le ntoo gha aa, a swonj aa tsi'i annu ñnjənjə, mæ kii ñswonj aa ànnu yii mæ mæ yu'u ghu mbo aa, a mbò mbì.”

²⁷ Yesu à le nswonj ma laa kaa bo wa'ä zì mæ à le si ghàà a mbo bo ñlonj aa njaa Nwíngonj Tà.

²⁸ A tigè ñswonj a mbo bo mæ, “Nòò yii mæ nî ka yi njε Mu Nù a ndənjə aa, nî ka yí zì mæ 'mè nî ghu wa mæ mæ nî ghu aa.' Nî ka yí zì mæ kaa mæ si annu tsu nî àdà'á ya ghìrə, i kii zì mæ swonj aa tsi'i annu yii mæ Taà ghà à d'i' mæ tá mæ swonj aa.

²⁹ Nù wa yii mæ à le ntoo gha aa, à tswə b'i' yu, kaa à sí gha mà'atə mæ tá mæ tswə tsi'i mæ mæ, ñlonj mæ mæ ghìrə aa, tsi'i annu yii mæ a bənjə nî yi aa.”

³⁰ Bə b'i' ghà'atə bii mæ bi le nyu'u innu jya jii mæ Yesu à le nswonj aa, bo le nninjə mântii myaa ghu nù.

Bə bii mæ kaa bi sí ibù'ù bə aa bo bi ibù'ù

³¹ Yesu a tigè ñswonj a mbo baYuda bya bii mæ bi le nninjə mântii mya ghu nu aa mæ, “Nì bə kî yu'u nighàà na i lwí' ghu mum, bəə bonj nî ka tigə bə njənjəgənnu jya tsi'i ànnu ñnjənjə;

³² i nanjə zì annu ñnjənjə, tâ ànnu ñkənjə ya à ghìrə tâ nî tsuu ibù'ù b' bə.”

³³ Bo kwi'i mæ, “Bi' lo aa a njwè'ε Abraham, kaa bi' lèè njwa'ä ibù'ù nù tsu kî mbə. O tsa aa la ntigə nswonj mæ, 'Kaa nî ka wa'ä ibù'ù b' mbə aa ε?' ”

³⁴ Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Mə swonj tsi'i annu ñkənjə a mbo bù mæ, 'Nù yii a ghìrə innu jì bi aa, à nî àbù'ù a mbò innu jì bi.

³⁵ Kaa àbù'ù a sí a múm njwè'ε ñkənjə tswə, a njwè'ε aa a lwí' jwe jwe njwè'ε wà.

³⁶ Ma mùu ajàn wa Mu à laa bə fi' i gho a ndà àbù'ù bəə bonj kaa ò ka wa'ä abù'ù bù mbə bə.

³⁷ Mè zi mæ nì fè'è aa a ηgwè'ε Abraham. Lâ nì lòo nzwitè mè aa loη mæ kaa nì si annù yîi mæ mè dî'i aa kwèrè aâ.

³⁸ Mæ swoη aa ànnù yîi mæ mè yè a mbo Taà aâ. La nì bàηnè ηghirè aa annù yîi mæ taà ghùù a swoηè nì a mbo bù aâ.' "

³⁹ Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Taà yî'i à nì aa, Abraham."

Yesu a kwi'i mæ, "A laa mbè mè nì bè aa ɔɔ bi Abraham, boη nì ghèrè mbuu innù jîi mæ à le si ghèrè aâ.

⁴⁰ Lâ nì bàηnè ñlɔɔ nî ñzwitè mè, nù yîi mæ mè nì ghu wa yîi mæ mè swòη annù nîηkoη ya mè mè le nyu'u a mbo Nwî a mbo bù aâ! Ma yû kaa à si annù mæ Abraham à le ηghirè bô!

⁴¹ Nì ghèrè aa annù yîi mæ taà ghùù à le ηki ηghirè aâ."

Bo kwi'i mæ, "Kaa bi'i sî ɔɔ bi àkwàrè bô, bi'i tswè aa tsî'i nì Tà yî mò'otè, a bè Nwî."

⁴² Yesu a swoη mæ, "A laa bè mæ Nwî à nàηsè mbè aa tsî'i Taà ghùù, bèè boη nì kòηè nî ghâ, ñloη mæ mè lò aa a mbèε Nwî ñzi ntswe faà tsîtsòη. Kaa mè le ηwa'á aa nì átù ya zî, a gha aa a le ntoo Nwî.

⁴³ Nì sî annù yîi mæ mæ swoηè zi aa a ya aa ε? Tigè a ghèrè aa mè kaa nì si lòò a nyu'u nìghâà na aa ε?

⁴⁴ Nì bè aa ɔɔ bi taà ghùù, Satan, nì kii nloɔ ηghirè aa annù yîi mæ taà ghùù a ghèrè aâ. Nloginè tsî'i a mbii mbii, taà ghùù à le mbè aa ηgàηnzwitè bè. Kaa bo ànnù nîηkoη sî nî ànnù tsu tswé, ñloη mæ kaa annù nîηkoη kaa a sî ghu nu tswé. A yi ti swoηè abàηnènnù aa, a ghèrè aa tsî'i annù yîi mæ a tswè ghu nú aa, ñloη mæ à bè aa ηgàηnàbàηnènnù, ηki mbè aa tá bi ìbàηnènnù.

⁴⁵ La tsó mæ mæ swoη aa annù nîηkoη aa, kaa nì wa'à bii.

⁴⁶ Nù nìbù yîi mæ à tse swoη mæ mè ghèrè annù yî bi aa, à nì wò aa ε? Mbè mæ ka nswoηè aa ànnù nîηkoη nì tigè wa'à bii aa a ya aa ε?

⁴⁷ Nù yîi mæ à tswè bo Nwî aa, a yu'u nìghâà nì Nwî, lâ, kaa nì si aa bú bi Nwî tswé, à nì annù yîi a ghèrè kaa nì wa'à nì Nìghâà nì Nwî yu'u aâ."

Yesu bo Abraham

⁴⁸ BaYuda betè Yesu mæ, "Bi'i ghèrè ñte'ε mbaa wa'à swoη mæ, ò nì nù Samaria, àzwî yî bi a kî ntswe a ato'o wò aa ε?"

⁴⁹ Yesu a kwi'i mæ, "Kaa àzwî yî bi kaa a sî a ato'o mè tswé. Mæ gha'asè aa bè Taà, lâ nì bàηnè ñtsa'a nî ghâ.

⁵⁰ Kaa mè si aa nìgha'à na lòò. La nù yî mò'ò à tswè ghu mæ a lòò nìgha'à na ηkii nsa'a nì isa'á ghâ.

⁵¹ Mè swoη tsî'i ànnù nîηkoη a mbo bù mæ, nù yîi mæ a lèè nìghâà na aa, kaa à ka yî wa'à nîwo bure nyè yè."

⁵² BaYuda bya bi swoη ghu mbo mæ, "Bi'i nàηsè mè nzi tsîtsòη mæ demon à tswè a to'o wò. Abraham à le ηkwo, ηgàηntoo Nwî i kî ηkwokè, lâ ò bàηnè ñswoηè nì mæ, nù yîi mæ a lèè nìghâà no aa, kaa à ka yî wa'à nîwo ywe'etè!

⁵³ Taà yî'i Abraham à leè ηkwo, o lòò aâ ñswoη mæ ò tsyàtè Abraham aa ε? Nğàηntoo Nwî tsim i leè ηki ηkwokè. O mòòntè mæ ò bè aa wò aa ε?"

⁵⁴ Yesu a kwi'i mæ, "Mè laa kî lòò aâ nìgha'à na mèmboη boη nìgha'à na nya nì ka tsyà tsî'i àdàηè àdàηè. Nù yîi mæ a gha'asè nî gha aa, à laa mbè aa Taà, wa yîi mæ nì twoηè nì Nwîηgòη ghùù aâ.

⁵⁵ Kaa nì te'ε wa'à yî zî, la mè zi yî. Mbè mè swoη mæ, mè sî yî zi, boη mè bè aa ηgàηnàbàηnènnù tsò bù. Lâ mè zi yî, ηkii nloè nì nìghâà nì.

⁵⁶ Taà ghùù Abraham à le ndoritè a nyè nõò yîi mæ mè le ntswe nî zi ghu aâ; à le ηki nyè, ηki ndoritè."

⁵⁷ Bo swoη ghu mbo mæ, "Kaa ò bure ti ilòò mighum mi ntaà bè, m̀baηnè nswoη mæ, ò leè nyè Abraham aa ε?"

⁵⁸ Yesu a kwi'i mæ, "Mè swòη tsî'i annù nîkoη a mbo bù mæ, 'm̀boη tá bi jwe Abraham boη mè nì yu wa mæ nì ghu aâ.' "

⁵⁹ A swòη mè laà, bi bwèε ηgò'ò ñlɔɔ mæ bi tumtè yi ghu, a bèèrè m̀bwe yi, ǹtigè mfe'ε yi wa múm ndàmá'anwî.

9

Yesu à ghurè ηù yîi mæ bi le njwe a fè'è aà

¹ Yesu à kà mæ aa ntsya, nyè ηù yîi mæ bi le njwe a fè'è aà.

² Nğàηyegòannù jî i betè yî mæ, "Rabbi, àa ìbi wo mæ i le ηghirè bi jwè ηù ghù a fè'è aa ε? Ìbi i le mbaa aà m̀bè aà i yî kè yî taà yî bó ndè yî aa ε?"

³ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, "Kaa afè'è yi a si nî ànnù tsu tswé ñlon ibí yi kè yí taà yí bó ñdè yi bô. A fè'è aa mæ tá bi tsya a nǝm afè'è yi, nyè mida'a mi Nwí.

⁴ Tsó mæ nòò à burè a si'inè aa, a ku'unè mæ tá bi'inè ka mfa'a ifà à yu wa yí mæ à too gha aà; itugè i fii nzi ajàn yí mæ kaa nù à kaa wa'á ifà'á bú ñka mfa'a.

⁵ Mbè yí mæ tswe fàa múm mbi aa, mè nî ñkà'á mbi."

⁶ Yesu à swòñ mæ ma múu ajàn aa, ñtwu mitwye a nsye, nta'anè atsitsa'a ghu; ñlogè atsitsa'a ya, nyo'ò mi'i mi nù wa ghu,

⁷ ñswon ghu mbo mæ, "Ghèe nsi'i nsi' gho a múm àtsòòlè Siloam." (Nji'i ikùm ma ghú i bè aa mæ "ntòò.") Maa ajàn, nù wa a ghèè, ñsi'i nsi' yi, mbu ñka mbi ntigè nyè nî idigè.

⁸ Bámbeè ñdugè bi bo bi bè bii mæ bi le si yè nni, a lòò nî ñjoo a mbi aa, bi betè mæ, "A si nù wa mæ à kè si tse ni a mbèè mánji ñlòò nî ñjoo aa à ghuà bè aa è?"

⁹ Bì m'ò'ò bi kwi'i mæ, "A ni ghu," la bí m'ò'ò bi swon mæ, "Ñgan kaa à si ghu bè; à bè aa bè finè." La nù wa yumbon a bânè ñswon mæ, "Mè bè aa nù ma wá."

¹⁰ Bo betè yi mæ, "O tsya aa mæ akè mbon mi'i mo ña'an tsitsónè aa è?"

¹¹ A kwi'i a mbo bo mæ, "Nù wa mæ bi twonè ni Yesu aa, à ghìrè ñghìrè atsitsa'a, nyo'ò mi'i ma ghu, ñswon mæ tá mæ ghèe nsi'i nsi' gha a àtsòòlè Siloam. Mè ghèè mæ, ñghesè ñsi'i nsi' gha aa, ñlogè ñtìgè nyè idigè."

¹² Bi betè yi mæ, "Yesu ghuu, à fè aa è?" A kwi'i mæ, "Kaa mè si zì."

A ajànè BaFarisai le ntigè ñlòò ànnù ñlon ànnù ñghurè mfè'ènwè wa aa

¹³ Bi logè nù wa mæ à le mfè'è ñlogè a mborè aa, ñghèè ni ghu a mbo baFarisai.

¹⁴ Njwi ya mæ Yesu à le nta'anè atsitsa'a ñghurè mfè'ènwè wa ghu, a logè ñtìgè nyè idigè aa, i le mbè aa ñjwíngòñ.

¹⁵ BaFarisai, yaa ñgaa, bi ghèè nî mbíi ñki mbetè nù wa mæ à tsya aa mæ akè mbon ki yè idigè le. A kwi'i a mbo bo mæ, "A ghìrè nyo'òtè mi'i ma nî àtsitsa'a; à yò'òtè mæ aa, mæ si'i ñsi' gha, ñtìgè nyè nî idigè tsitsónè."

¹⁶ BaFarisai bí m'ò'ò bi swon mæ, "Kaa nù yí mæ à ghìrè ànnù ma yú aa kaa mbè wa'á aa mbo Nwí ló, ñlon mæ kaa à si nòñsè ñjwíngòñ lèè aa." La bo bí m'ò'ò bi betè mæ, "Mbè nù yí mæ à ni ñgànghìrè ñnnù jì bi a ká ñghìrè ilènsè tsi'i tsó juà aa mæ akè aa è?" Ma múu ajàn, àyàtè a le ntigè mfè'è a tìtì bo.

¹⁷ BaFarisai bú ñghèe nî mbíi mbetè nù wa mæ, "Tsó mæ à ghìrè ñja'a mi'i mo aa, ò swòñ mæ akè ñlon ñgaa yí aa è?" Nù wa a kwi'i a mbo bo mæ, "A ni ñgàngtòò Nwí."

¹⁸ Kaa Bìsa'a bi ala'a bi baYuda bi le wa'á kón mæ mbè bi bii mæ nù wa à le mfòò ñfè'è mbon bú ki yè idigè i ywe'e a noò yí mæ bi le ntwonè taà yí bó ñdè yí,

¹⁹ mbetè waa mæ, "Nù ghú àa tsi'i mú ghú aa è? Nì swòñ mæ bi le njwe yi aa a fè'è, à tìgè ñtsya aa la tsitsón mbon ki yè idigè aa è?"

²⁰ Taà yí bó ñdè yí kwi'i mæ, "Bì'i zì mæ à ni mú yí'i, ñki nzi mæ bí'i le njwe yi aa a fè'è,

²¹ lá kaa bí'i sí ajàn yí mæ à tsya mbon ki yè idigè tsitsón aa zì. Kaa wa'á nù yí mæ à ña'á mi'i mi aa ki nzi. Nì betè yi; à tìgè ñdè, mbè à tse kwi'i yumbonè!"

²² Taà yí bó ñdè yí le nswon ma múu ajàn aa ñlon mæ bi le si bo'ò bisa'a bi ala'a bi baYuda, ñlon mæ à le ti bè aa, bon bó tãntè mæ mæ, nù tsú yí mæ à bii, nswon mæ Yesu à nî Ayo'ò Nwí wa aa, bon bi ka fi' i yi a múm ñdànghòtè bo.

²³ A bè ñji'i ànnù yí mæ taà yí bó ñdè yí le nswon mæ, "A tìgè ñdè; nì betè yi aà."

²⁴ Bo bú ñkwatè ntwonè nù wa mæ bi le njwe a fè'è aa ñgaa yí mæ i ywe'e jì baa aa, nswon ghu mbo mæ, "Gha'asè Nwí, ñswonè ànnù ññkonè yó! Bì'i zì mæ nù ghú mæ à ghìrè ñghùrè gho aa, à nî ñgànghìrè ñnnù jì bí."

²⁵ Nù wa a kwi'i mæ "Kaa mæ si' gha zì mæ nù ghú à ni ñgànghìrè ñnnù jì bi kè à si ghu bè. Ànnù yí fùurè yí mæ mæ zì aa a nì mæ; mæ le mfè'è, lá, tsitsón, mæ yè idigè."

²⁶ Bo betè mæ, "A ghìrè ñghìrè aa mæ akè a nu wò aa è? A ghìrè ñja'a mi'i mo aa mæ akè aa è?"

²⁷ A kwi'i a mbo bo mæ, "Tìgè mæ bà mæ aa nswon a mbo bú, kaa nì wa'á nì ghuu konè ni a nyu'utè! Nji'i ànnù yí mæ ni bú ñlòò mæ mæ kwatè aa, à nî àkè aa è? A bè tsò ni kii ñlòò nî mbè ñgàngyègènnù jì aa è?"

²⁸ A kwi'i mæ laà aa, bi bègìtè yí, ñswon mæ, "O ni ñgàngyègènnù mbá ma wa yí mò'ò; la a mbo bí'i, bí'i bè aa ñgàngyègènnù Moses.

²⁹ Bì'i zì mæ Nwí à le ñghàà a mbo Moses; lá ñghèe nî mbá ghú, kaa bí'i te'è wa'á adigè yí mæ à lo ghu aa zì."

³⁰ Nù wa a kwi'i a mbo bo mæ, "Ànnù muu à nî ànnu mæ a tsya ghá. Kaa nì si adigè yí mæ à lo ghu aa zì, la a bânè ñghurè gha nî afè'è ya!

³¹ "La bí'inè zì tsi'i sigè mæ kaa Nwí à si ànnu a mbo ñgànghìrè ñnnù jì bi yu'utè; La nù yí mæ a bo'ò nii ñkii ñghìrè nî ñnnù jì mæ a lòò aà, Nwí a yu'utè ànnu ghu mbò.

³² “Nloginə a mbə'ənə mbi, kaa nù tsù à lɛɛ ɲwa' à yu'u mə nù tsù à lɛɛ ɲɲa'a mi'i mi nù yii mə bi lɛ njwe a fə'ə aa a ká ɲyə idigə!”

³³ Mbə nù ghú a tsuu aa a mbo Nwí lǒ, bonj kaa mbə a wa' à zì àjàn yii mə mbə yu ghírə ànnù tsi'í tsò yuà.”

³⁴ Bo kwi'i ghu mbo mə, “Bi lɛ njwe gho aa a múm ibi yii i swerə, ò tigə ɲlɔɔ àà ɲka ndi'í yi'í aa ɛ?” Bi swòɲ mē laa aa, mfurə yi a múm ɲdánghótə bo.

Afə'ə Azwí

³⁵ Yesu à yu'ù mə ànnù yii mə a lɛ mfɛ'ɛ aa, ɲlɔɔ ɲú wa, ɲbetə yi mə, “O ɲɲ ɲtɪí gho a nu Mu ɲù aa ɛ?”

³⁶ ɲù wa a kwi'i ghu mbo mə, “Swonə ɲú yii mə Mu ɲù à ni ghu aa, a mbo mə, Taà ghà, tá tá mə bii yi.”

³⁷ Yesu a swonj ghu mbo mə, “O yè mē yi, wa à ni yu yii mə a ghàà a mbo wò tsitsɔɲ aà.”

³⁸ ɲù wa a swétə míkù'útə mi a nsi Yesu ɲswonj ghumbo mə, “Mmà'àmbi, mə bii!”

³⁹ Yesu a swonj mə, “Mə lɛ nzí fàa mbi aa mə bi ka nsa'a bə, mə tá bɪfə'ənə ka nyə idigə, tá bə bii mə bi bəɲnə ɲyə idigə aa, tá bi fə'ə.”

⁴⁰ BaFarisai bí mɔ'ɔ bii mə bi lɛ ntswe ghu nyu'u ajàn yii mə à swonj ma mùu ajànə aa, ɲbetə ghu mbo mə, “Bi'í mðntə mə kaa ò si lòò aà ɲswonə mə bi'í ki mfə'ə aa ɛ?”

⁴¹ Yesu a kwi'í a mbo bo mə, “A laa bə mə ni fə'ə bonj kaa isa'a i si a nu bu kuu; la mbə yii mə ni bəɲnə ɲmɔɔntə ni mə ni yə idigə aa, àa ɲji'í ànnù yii mə isa'a iburə a nu bù aà.”

10

ɲighàà ní nānaa nlonə ntsèembí

¹ Yesu a swonj mə, “Mə swonj aa tsi'í ànnù ɲɲkonj a mbo bù; ɲù yii mə à si bə a ntsú ɲkya tsyá ɲkuu ni a ɲkya mbɪɲjərə, mbaɲnə ɲkɔ'ɔ ni bə a atu ɲkya ɲkuu aa, à ní ɲyərə, ɲki mbə aɲgámighee.

² ɲù yii mə a tsyá a ntsú ɲkya, ɲkuu ni a ɲkya mbi aa, à ní ntsèembí.

³ ɲù yii mə a bɛ ntsú ɲkya aa, a ɲa' à ni ntsú ɲkya ghu mbó; mbi jya i yu'ù ni ɲji yí, a twonj ní waa a kumə; ɲtigə ntsyasə ní waa i fɛ'ɛ.

⁴ Nòò yii mə à f'ísə mə waa laa, a ká ɲghɛɛ ni a mbii, mbi jya i tigə ɲyonə, ɲlonj mə i zì ɲji yí aà.

⁵ ɲgii à bə zì bonj kaa i sɪ yi yonə, mbaɲnə ɲkhə ní yi khə, ɲlonj mə kaa i sɪ ɲji ɲgii zì aà.”

⁶ Yesu à lɛ nswonj ɲighàà ní nānaa ma nú a mbo bo, la kaa bo wa'á ànnù yii mə à lɛ si swonj a mbo bo aa zì.

⁷ Yesu a bú ɲkwatə nswonj mə, “Mə swonə aa tsi'í ànnù ɲɲkonj a mbo bù: Mə ni ntsúbù'u mbɪɲjərə.

⁸ Bə bɪtsim bii mə bi lɛ ntsyá mbii yà aa, à ni biyərə ɲki mbə bəɲgámighee. La kaa mbi jya i lɛ wa'á ɲji yàà yu'utə.

⁹ Mə ní ntsúbù'ù. ɲù yii mə à tsyá ni mə ɲkuu aà, à ka yweenə; àa ki kuu i kii fɛ'ɛ, i kii yə ní ɲgèè yi ɲsiginə a ɲkurə.

¹⁰ Nyərə a kii nzi aa tsi'í a nyərə, i zwitə, i kii ta ɲgi'i ghu. Lá mə zì aa mə tá bi tswe ni ntswənti, ntswənti yii mə i luu aà.

¹¹ “Mə ní ntsèembí yi ɲsiginə. Ntsèembí yi ɲsiginə a kòɲə ní mfá ntswənti yi mbi'i ɲkwitu mbɪɲjərə jí.

¹² ɲgàɲàfà'á yii mə bi twu nii twu, kaa a wa'á ntsèembí bə, kaa wa'á mbónj mbi ki mbə aa, à bə yə naəɲgwyɛ tá i ka nzi, bonj à mà'atə mbi jya ɲkhə yi; naəɲgwyɛ ya i kó mbi jya, àbùgə a kɪ ɲja'anə.

¹³ “ɲù wa mə bi twu nii twu aa, a khə nii aa nlonj mə kaa mbi jya sɪ ji bə, kaa a wa'á kii ɲlanjə ní ànnù ɲlonj ɲgaa yàà aà.

¹⁴ “Mə ní ntsèembí yi ɲsiginə, mə zì mbi já, i kɪ ɲzi ghà,

¹⁵ a kɪ mbə ajàn yii mə Taà ghà à zì gha mə kɪ ɲzi Taà ghà aà. Mə kòɲə mfá ntswənti yà i kwo mbi'i ɲkwitù waa.

¹⁶ Mbi ja jí mɔ'ɔ i tswe ghu jii mə kaa i sɪ múm àkərə mbi yulá tswé. Mə tswe ni ɲki ɲlògə waa i kii zì ni ju; i ka tigə yu'u ní ɲji yà, i tigə bə akərə mbi yí fùurə, i kii tswe ní ntsèembí yi mfuurə.

¹⁷ “ɲji'í ànnù yii Taà ghà à kòɲə gha aa à ni mə mə kòɲə mfá ntswənti yà tá bɔɲ bú kwərə fu.

¹⁸ Kaa nù tsù m̀b̀e wa'á ntswéntíi yà a mbo m̀e kwèr̀e. M̀e aa fa ntswéntíi yà aa tsí'í a nk̀ẁe m̀e. M̀e tswe nì m̀idà'á m̀e m̀b̀e m̀e fá, ñkí ntswe nì m̀idà'á m̀e m̀b̀e m̀e bú ñkwèr̀e fu. Aá ànnù yíi m̀e Taà ghà à swòŋ m̀e ta m̀e aa ñghirè aà."

¹⁹ Ma nuà ñighàà nì bú ñzi nì ñyàt̀e a titi baYuda byá.

²⁰ Bo bí ghà'átè le si swoǹe nì m̀e, "A tswe nì àzwí yí bí! A baanè aà bàànè! Nì yu'ut̀e nì ànnù yíi m̀e a swoǹe aa a ya aa e?"

²¹ La bí mo'ò bi swoǹe nì m̀e, "Nù yíi m̀e à tswe nì àzwí yí bi aa kaa m̀b̀e wa'á lalá ka ñghaa! M̀e àzwí yí bi a ghirè bifè'èné ka ñyè idigè aa e?"

Ajàŋe m̀e bi le ntuu Yesu aà

²² A le m̀b̀e maà noò laa, a b̀e noò ñfè'è, ñkí b̀e noò yíi m̀e bi le si ji ikòò Nsì'ítè ñdámà'anwí a Yerusalem aà.

²³ Yesu à le si ghaǹe nt̀e ñko'ò m̀b̀e nsigè wa adigè m̀e bi le si twoǹe nì Ntsùbu'u Solomon aà.

²⁴ BaYuda bí ghotè ñkarisè yi m̀betè yi m̀e, "O ka lèè yí'í a ñjim i ywe'e aa a noò àkè aa e? Swoǹe tá à laa atu bí'í: O b̀e aa Ayo'ò Nwí wa aa e?"

²⁵ Yesu a kwi'í a m̀b̀e bo m̀e, "M̀e fòò m̀e ñswoǹe a m̀b̀e bú la kaa nì wa'á ànnù yíi m̀e m̀e swòŋ aa bíi. Mífá'á m̀i m̀e m̀e fá'a nì ikùm Taà ghà aa, m̀i dí'í nì ñú yíi m̀e m̀e nì ghu aà;

²⁶ la kaa nì wa'á bíi ñloǹe m̀e kaa nì sí mbìnjèr̀e ja b̀e aà.

²⁷ Mbìnjèr̀e ja i yu'u nì ñji yà; m̀e zì waa, i kii ñyoǹe náà.

²⁸ M̀e fa nì ntswéntíi yíi m̀e i lwí'í ññkòŋ aa a m̀b̀e bo, kaa tá bo yi wa'á kwò b̀e. Kaa ñù tsù kaa a yí wa'á waa a m̀b̀e m̀e twèe ñkwèr̀e.

²⁹ Taà ghà yíi m̀e à fa waa a m̀b̀e m̀e aa, à tswe nì àdà'á ntsyat̀e njoò itsimè, kaa ñù tsù sí ghu tswè yíi m̀e m̀b̀e a twèe waa a m̀b̀e Taà ghà ñkwèr̀e.

³⁰ M̀e nì Taà ghà, bí'í yu b̀e aa ayoo yí fùùr̀e."

³¹ BaYuda bya bí yù'ù m̀e ma la aa, mbwèe ñgò'ò m̀e bi bú tumtè yi ghu.

³² Yesu a swoǹe a m̀b̀e bo m̀e, "M̀e ghirè m̀e innù jì ghà'átè jì siginè a nsi mi'í bú, jii m̀e Taà ghà à fa m̀e tá m̀e ghirè; aa yuu annù a titi innù ma jú yíi m̀e a ghirè ñtòŋé ghuu i lwí'í nì tigè ñlòo a tumtè gha aa e?"

³³ Bo kwi'í ghu m̀b̀e m̀e, "Kaa bí'í si lòò a ntumtè gho aa ñloǹe ànnù yí siginè ma yú yí tsu m̀e ò ghirè aà. Lá bí'í lòò ntumtè gho aa ñloǹe m̀e ò b̀egitè Nwí! O b̀e aa tsí'í ñùmìsòŋ lá mbanj̀e ntigè ñlòo nì ñlògè ibiinu gho m̀e ò b̀e aa Nwí!"

³⁴ Yesu a kwi'í a m̀b̀e bo m̀e, "Tigè bi ñwa'anè a múm àŋwà'anè nòŋsè buu m̀e Nwí à le nswoǹe m̀e, 'Nì nì binwí'?"

³⁵ Bí'inè zì m̀e kaa m̀b̀e bí wa'á ànnù yíi m̀e a tswe a múm àŋwà'anè Nwí aa kwensè; m̀b̀e Nwí a twoǹe b̀e bya m̀e à le mfa ntoò yí a m̀b̀e bo aa nì binwí,

³⁶ a tsyá aa m̀e akè nì swoǹe a m̀b̀e yu wa yíi m̀e Ta a tso'ò nì àyoo afà'á yi, ntoo fàa múm m̀bi aa, m̀e a b̀egitè Nwí, ñloǹe m̀e à swòŋe m̀e, 'M̀e nì Mu Nwí' aa e?

³⁷ M̀b̀e a b̀e yíi m̀e kaa m̀e si innù jii m̀e Taà ghà à swòŋe m̀e tá m̀e ka ñghirè aa ghirè, nì tsuu m̀intíi muu a nu m̀e ñniŋe.

³⁸ Lá m̀b̀e m̀e ka ñghirè aa ma juù innù, ka m̀e nì sí gha bíi aa, a ku'unè m̀e boǹe nì laa mbii innù jii m̀e m̀e ghirè aà, tá zì ñgaa yí m̀e'ò m̀e Taà ghà à tswe a múm m̀e, m̀e kí ntswe a mum Taà."

³⁹ Bi bú ñlòo m̀e bí banj̀e yi, a wí'ikè mbwè yi a titi bo.

⁴⁰ Yesu a bú ñlo ndàŋsè ñtoo a ñjii ñkí Jordan, wa adigè m̀e Jon à le si murè b̀e ghu a ñkí aà, ñtigè ntswe ghu.

⁴¹ B̀e bí ghà'átè le nzi ghu mbò. Bo le si swoǹe nì m̀e, "Jon, kaa à le wa'á ñlènsè ghirè, lá innù tsim jii m̀e à le nswoǹe ñloǹe ñgaa ñù ghuà aa, i fè'è m̀e ñlaa."

⁴² B̀e bí ghà'átè bíi m̀e bi le nzi ghu aa bí ñiŋ m̀intíi myaa ghu nú.

11

Nìwo nì Lazarus

¹ Nù yí m̀e'ò à le ntswe ghu, ikùm yi i b̀e Lazarus, ñtswe nì a ala'a Bethany, ñghirè ñwò ñighòò. Bethany ghú à le m̀b̀e ala'a yíi m̀e Mary bo mumaà yí Martha le si tswe ghu aà.

² (Mary ma ghú, à nì wa m̀e à le ñkùrè mighurè mi àtìnduù mya a mikòrè Yesu ñtigè nyè'e nì inòŋtù ji aà. Lazarus ghú m̀e à le si ghòò aa, a le m̀b̀e mumaà yí yí mbàŋnè.)

³ Bìjààntè bi bya bí le ntoo ñkí a m̀b̀e Yesu ñswoǹe ghu m̀b̀e m̀e, "M̀mà'àmbi, ñsúká'á ghò wa m̀e ò kòŋe aa a ghòò."

⁴ Nòò yii mə Yesu à le nyu'u ŋkàì ghu aa, nswonj mə, “Kaa nìghòò nì Lazarus nù kaa nì ka wa' à aa nì nìwo lwi'isò; nìghòò nù nì zì aa mə nì zì nì nìgha' a a mbo Nwì, i kii bə mánjì yii mə Mu Nù a ka kii kwèrə nii nìgha' a ghu.”

⁵ Yesu à le ŋkòŋə Martha nì mumaà yì Mary nì Lazarus.

⁶ Ka mə à le ŋkòŋə waa tsi'í annù aa, à kwèrə mə ŋkàì nìghòò Lazarus wa aa, mbu ntswe maa adigə njwi jì baà.

⁷ Njwi jya jì baa i tsi'í aa, a swonj a mbo ŋgǎnyəgənnù jì jya mə, “Nì ghìrə b'ì'inè bu mbii ŋghèe fu a ala'a Yudea.”

⁸ Ŋgǎnyəgənnù jì jya i kwi'i ghu mbo mə, “Rabbi, ò wà'atə mə kaa agha' a a burə tì sà'atə mə, bə b'ì adigə ma bya kì lòc ntùmtə wò nì ŋgò'ò, ò bú ñlòc nì mbii ghèe ghu aa è?”

⁹ Yesu a swonjə a mbo bo mə, “Tigə ìbàntə noò i tswè nì njwi aa nìghùm ñtsò baa aa è? Maa ajàn, ñù ñtsim yii mə a karə a si'inə aa, kaa à si mikòrə mi tumtə ŋwo, ñlonj mə a yə nì ŋkà' a mbi ghù aà.

¹⁰ Lá ñù yii mə a zì nì itugə aa, a fiŋkə ñwo, ñlonj mə kaa à si nì ŋkà' à tswé.”

¹¹ Yesu à swòŋ mə ma la aa, mbù ŋku'usə mə, “Nsúka' a yì'inè Lazarus a bwii aa bwii, lá mə ka ghèe i tsigìtə yi tá à biinə filò.”

¹² Ŋgǎnyəgənnù jì i kwi'i ghu mbo mə, “Mmà'àmbì, mbə a ka mbwii aa bwii bonj à ka bú biinə i tswè fu ntii.”

¹³ Yesu à le si lòò aà ñswonj mə Lazarus à kwò aa kwò, lá ŋgǎnyəgənnù jì i bǎŋnə ñmòcəntə mə Yesu a swonj aa tsi'í filo fi bwii.

¹⁴ Yesu a tigə ŋghèe nì mbii ñlaansə a mbo bo mə, “Lazarus à kwò mə,

¹⁵ lá ñlonj ŋkwitù ghu, mə dōrìtə mə kaa mə ghìrə ŋwa' à bi'í yu tswé aa, tá tá nì tsiya ghu mbii. Tsítsòŋ nì ghìrə b'ì'inè ghèe ghu mbèè.”

¹⁶ Thomas, wa mə bi le si twonjə nì mu bìnwi aa, a swonj a mbo ŋgǎnyəgənnù Yesu jya jì mo'ò mə, “Nì ghìrə tá b'ì'inə yonjə ndì'innù yì'inè tá b'ì'inè nìbo ghèe tà a bə nìwo, b'ì'inè nìbò kwò!”

Yesu à nì ñywèènə nì nìwo ŋkì mbə ntswèntii

¹⁷ Nòò yii mə Yesu à le nzi ŋku' u a Bethany aa, nyə mə à le tì bə aa bonj Lazarus à kwò mə, bi twinjə yi, njwi i tsi'í jì nìkwà.

¹⁸ A nìlò a Bethany ŋghèe nywe'e a Yerusalem à le mbə tsò bimalə bi baà,

¹⁹ maa ajàn baYuda b'ì ghà'atə bi le nzi a mbèe Martha bo Mary a nìl'ətə mǎntii myaa ñlonj annù nìwo mumaà wàà wà.

²⁰ Nòò yii mə Martha à le nyu' u mə Yesu a zì aa, mfè'è ŋghèe a mbòò yi, la Mary a bǎŋnə ñtswe a ndá.

²¹ Martha à ghèè mə nìboo Yesu aa nswonj ghu mbo mə, “Mmà'àmbì, ò kì baa tswè faà bonj kaa mumaà gha ghù kaa à si kwò!

²² Lá mə zì tsi'í annù nìŋkonj mə, tsi'í tsítsòŋ ò bə betə annù yii mə o lòò aa, bonj Nwì à ka fa a mbo wò.”

²³ Yesu a swonj ghu mbo mə, “Mumaà ghò ghù à ka bú biinè fu.”

²⁴ Martha a kwi'i ghu mbo mə, “Mè zì mə à ka yì biinè fu a noò yii mə biku bi bə ka yì yweenə nìwo a njwì ñlwi' injìmə aà.”

²⁵ Yesu a swonj ghu mbo mə, “Mè nì ñywèènə nì nìwo, ŋkì mbə ntswèntii. Nù ñtsim yii mə à ñŋj ntii yì a nu mə aa, à ka tswè ntii, ka mə mbə a tɛ'ɛ ŋkwò kwo.

²⁶ Nù ñtsim yii mə à ntswe ntii ŋkì ñŋj ntii yì a nu mə aa, kaa à ka yì wa' à kwò. O bii ma yú annù aa è?”

²⁷ Martha a kwi'i mə, “ŋŋjə, Mmà'àmbì, mə bii! Mè bii mə ò laa mbə Ayo'ò Nwì, mbə Mu Nwì, wa yii mə à le ntswe nì nìfè'è fàa mbi aà.”

Ajàŋ mə Yesu à le nyə'ə aa

²⁸ Martha à swòŋ mə ma mùu ajàn aa, ñŋe'esə mbii ŋghèe a ntwonj mumaà yì Mary. A ghèè mə aa nswonj ghu mbo mə, “Ndì'innù à zì mə, à laa ŋkii mbetə nì ghò.”

²⁹ Mary à yù' u mə aa mburə mbiiinə mfè'è ŋghèe a mbòò yi.

³⁰ (A le si bə maa noò aa bonj kaa Yesu kaa à burə tì wa ñjò'ò àla' a ŋghèè ŋkuu, lá mburə aa tsi'í wa adigə mə Martha à ghìrə mmà'atə yi ghu aà.)

³¹ BaYuda bii mə bi le ntswe a mùm nda bo Mary wa adigə nìwo aa, bi yè mə à jàn yii mə à biinə ŋka mfè'è ŋghèè aa, ñmòcəntə mə a ghèè aa wa atu nisyè a nyə'ə ghu, ñtigə nyonjə nii.

³² Mary à ghèè mə ŋku' u wa adigə yii mə Yesu à le ntswe ghu aa, nyə yi, ñwò ghu mikòrə, ñswonj mə, “Mmà'àmbì, ò kì baa bə tswè faà bonj kaa mumaà ghà ghù kaa à si kwò!”

³³ Yesu à yè mè àjàn yii mè Mary bo bi bè bya mè bo bo zi aa, bi yè'ènhè aa ñhəjənhə ñki ñko miihənhə wàà tsi'i annu ñiñkoñə.

³⁴ Yesu a betè waa mə, "Ni twiñə yi aa fə aa ε?"

Bo kwi'i ghu mbo mə, "Mmà'ambí, zí nyê."

³⁵ Yesu a yə'ə.

³⁶ Bè bii mə bi le ntswe ghu aa bi swonə mə, "Ni yé àjàn yii à le ñkòñə yi aà!"

³⁷ La bo bí mɔ'ɔ bi swonə mə, "A le mbaa wa'à ghirè tá bifè'ènhè ka nyè ìdìgè aa ε? A kà wa'à kà ñzi a ajàn yii mè mbə yu ghirè Lazarus a tswe ti kwo aa ε?"

Ajàn mə Yesu à le nyweensə Lazarus aà

³⁸ Ajəñhə a bú ñtswa Yesu tsi'i mbé annu, a gheé wa atu nisyè mə bi le ntwiñə Lazarus ghu aà (nisyè ma nú le mbə aa àbù'ù mə bi to a múm ñgò'ò, ñki ñkusə ntsu yi ní ñgò'ò).

³⁹ Yesu à zì mè ghu aa, nswonə a mbo bo mə, "Ni lo'osə ñgò'ò ya wa ntsu nisyè!" Martha, ñjääntə ñkú ñu wa, a kwi'i ghu mbo mə, "Mmà'ambí, ayà'à a ka lùm si'i si'i ñlonə mə à ni ñjwi ji ñikwà tsitsónə a jàn yii mè bi kè twiñə aà!"

⁴⁰ Yesu, a swonə ghu mbo mə, "Mè ghirè mbaa wa'á a mbo wò swonə mə, ò ka yə ñigha'a ni Nwí, mə mbə wò bii aa ε?"

⁴¹ Bo lo'osə ñgò'ò ya mə bi le ñkusə ntsu nisyè nya ghu aà. Yesu a ñentə mi'i mi a ndəñ nswonə mə, "Taà ghà, mè fa mbi'ikə a mbo wò, ñlonə mə o yu'utə ní annu yii mè mə swonə aà.

⁴² Mè zi mə o yu'utə ní annu yii mè mə swonə aa ñgòñ bìnòò bitsimè, lá mə lòo a nswonə yulá annu tsitsónə aa ñlonə ñkwitu nnòò bə búlá faà, tá tá bo bii mə a gha aa a tòo wò."

⁴³ A mǎnsə mè a nswonə ma mùu ajàn aa, ñtwoñə Lazarus tsi'i ní ñji yí ñtì, mə, "Lazarus, fè'ε nzi!"

⁴⁴ Lazarus, a fè'ε, miburə ní ñtsə'ə jya jii mè bi le limtə mbó mi, ni mìkòrə mi, a bò'ɔ nsi yi ghu mbonə ntwiñə aà. Yesu a swonə a mbo bo mə, "Ni fεε ñtsə'ə jya ghu nu, ñmà'atə yi tá à gheε."

Ajàn yii mè bi le ntañə annu atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2)

⁴⁵ BaYuda bya bi ghà'atə mə bi le nzi a mbèe Mary wa adigə niwo aa, bi le nyə annu ya yii mè Yesu à le ñghirè aa, ñniñ mǎntii myaa ghu nú.

⁴⁶ La bo bí mɔ'ɔ bii ñghεε a mbo baFarisai ñswonə annu yii mè Yesu à le ñghirè aa.

⁴⁷ Maa ajàn, baFarisai bo bi bílii bi ñgǎñmà'a Nwí, bi gheé ñboonsə bo bi ñgǎñdasa'a, ñswonə mə, "Bí'inə ka ghirè aa mə akə aa ε? Ni yə ñlensə ji ghà'à ñgha'a mə ñu ghú a ghirè aà!

⁴⁸ Bí'inə bə mǎ'atə yi tá à ka ñghεε ní mǎbii ma mùu ajàn bonə bə bitsim ka bii annu yi, tá bità bi ala'a bi baRoma bi zi nta ñgi'i ní ñdámà'anwí yí'inə bo bi ala'à yí'inə!"

⁴⁹ Nù ñibò yí mɔ'ɔ yii mè ñkum yi i le mbə Kaifas, mbə ñgǎñmà'a Nwí yí ñwè maa alòò aa, a swonə mə, "Itirə ndə ji tsu!

⁵⁰ Ni sè zi mə a bonə mə tá ni zwitə a ñu yí ñfúurè a atu àbùgə bə, ñtsyatə ajàn yii mè mbə ní zwitè ala'à tsim aa ε?"

⁵¹ Tsi'i annu ñiñkoñə, kaa à le wa'á annu ma yú swonə aa ní ñtu ñbìnnú yi bə; mbə yii mè à le mbə ñgǎñmà'anwí yí ñwè maa alòò aa, Azwí Nwí a le ñghirè mə tá à fí'isə ma yú annu ñswonə ñlonə mə Yesu à le ntswe ní ñkwo a atu baYuda aa,

⁵² kaa tá à wa'á aa tsi'i baYuda bobo bə, à le ñki ntswe ní ñghòtə bə bi Nwí bii mə bi ja'anə a múm ñbi yú ntsimə aa, ta tá bo bə ñbìnnu yí fúurè.

⁵³ Nloginə maa ñjwi, bísə a bi ala'a bi baYuda bi tigə ñtan ajàn mə bi ka zwitə yi.

⁵⁴ Maa ajàn, Yesu kaa à le si wa'à bù ñkarə a titii baYuda nyèntə, à le mbànñə ñmà'atə ñghεε a mbèè àdìgè yí mɔ'ɔ, a mbèè ñta'a miwèè miwèè, bi twoñə ní ñkumə ala'a wa ni Ephraim, bo bi ñgǎnyəgəñnu ji bi tigə ñtswe ghu.

⁵⁵ Nòò ikòò Passa à le ntigə ñkoontə, bə bí ghà'atə ló a ala'a ñkò'ɔ ñghεε a Yerusalem a ñlèò nú jyaa i laa ajàn mə ñòñsə à le ndi'i aa, mbonə tá nòò ikòò wa ku'u.

⁵⁶ Ajàn yii mè bo le si lóò ní Yesu aa, bo bòontə mə a ndámà'anwí aa, ñtigə mbetə ní waa bo ni bo mə, "Ni mɔ'ɔntə mə akə aa ε? Ni laà mɔ'ɔntə mə à ka zì faa adigə ikòò aa ε?"

⁵⁷ A le ti bə aa bonə bílii bi ñgǎñmà'a Nwí bo bi baFarisai, bi tsərə mè mə mbə ñu tsu a zi adigə yii mè Yesu à tswe ghu aa, a zì ñkε'εnə, ta tá bi bañnə yi.

12

A àjàn yii mə Mary à le nyo'ɔ Yesu ni m̄iwurə a Bethany aà

(Mt. 26.6-13; Mk. 14.3-8)

¹ Njwi i le ntigə mburə aa ji nto'o mboŋ tã ñjwí Passa i zi. Yesu à le nzì a Bethany, wa adigə mə Lazarus wa yii mə à le nyweensə a niwo à le si tswə ghu aà.

² Bi le nnaŋsə mijì ghu mbô. Lazarus bo Yesu tswé a atu atetə, Martha a tigə m̄fa ni mijì a mbo bo.

³ Mary à le nlògə atii ntsiŋ mighurə m̄l lùmtə mi atindùù m̄li mə mi le nnaŋsə mbə tsi'í m̄l narda aa, ntswentə a m̄kòrə Yesu, ñlogə inòŋtù ji ntigə nye'e ghu. Ayà'à m̄ighurə ya a le mfè'è ñluu wa m̄úm ñdà.

⁴ Judas Iscariot, ñgàŋyègènnù yí yí mò'ɔ mə à le ntswe nì m̄fèé yi aa, a swon mə,

⁵ “Bi ghìrə wa'à m̄ighurə mù logə n̄fee ni àba'atə ñkabə silva ñkhi ji tarə,* ñlogə ñkabə ya ñkwetə ñgàŋðfumə ghu aa a ya aa e?”

⁶ Kaa à le wa'à ma mùu ajàn swon aa nlon mə à le si ko m̄iləŋnè ñgàŋðmfumə, à le swon aa nlon mə à le mbə nyərə aà. Tsó mə abàa ñkabə aa à le si lèè yu aa, à le si ñe'esə m̄fi'itə ni yí mò'ò.

⁷ Yesu a tigə ñswon mə, “Mà'atə yi! Mà'atə yi tã à ləə m̄ighurə mù a nyo'ɔ mə ghu a ñjwi yii mə bi ka yí twiŋə gha ghu aà.

⁸ Bu bi ñgàŋðmfumə tswə aa tsi'í bìnòò bitsimè, lá kaa mə ka yí wa'a a titi bù aa a ñgòŋ bìnòò bitsim tswé.”

⁹ Nnòò bə yii mə i le mburə ñgha'a ñgha'a aa, i le nyu'u mə Yesu à le ntswe a Bethany, ntigə ñghəe ghu. Kaa bi le ñwa'à ghu ká ñghəe laà aa nlon tsi'í Yesu, bi le ñkii ñghəe aa a nyə Lazarus, wa yii mə Yesu à le nyweensə niwo aà.

¹⁰ Bilii bi ñgàŋmà'a Nwí bi le ntigə ntaŋtə ní àjàn yii mə bi ka kii zwitə Lazarus,

¹¹ ñlon mə á le ñghìrè yu mə tã baYuda bi ghà'atə tã bi ka ma'atə ní waa m̄bàŋnè ñghəe ni a mbo Yesu.

A àjàn yii mə Yesu à le ñkuu a Yerusalem tsó m̄fò aà

(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40)

¹² Abèè a fù'ù m̄ə, ñnòò bə yí ghà'atə yii mə i le nzì a ñjì ñkòò Passa aa, i le nyu'u mə Yesu a kuu a Yerusalem.

¹³ Bi le ntigə ñghəe nlòò ijan mighə ñghəe ni ju a ñkwərə yu ghu. Bo le si tigə ntonə nswonə ni mə,

“Hosiana! Bì'inè gha'asə yu wa yii mə a zì ní ñkũm Mmà'àmbi aà!

Bì'inè gha'asə a M̄fò baIsrael ma ghù!”

¹⁴ Yesu à le lógə jakasì ñko'ɔ ghu atú, a fe'è tsi'í wa ajàn yii mə bi ñwa'anə a m̄úm àŋwà'anə Nwí aa mə,

¹⁵ “Tsuu ki bo'ɔ mbá, wó, ñjò'ò àla'à Sion!

M̄fò ghò à wii mə a zì, ñko'ɔ a atu mu jakasì aà.”

¹⁶ Maà noò, kaa ñgàŋyègènnù ji kaa i le wa'á ñji'í ànnù ma yu zì. Lá nòò wa yii mə Yesu à le ñyweenə niwo ñkuu a mum ñgha'à ni aa, bo le ñwa'atə mə àŋwà'anə Nwí a le nswon ànnù ma yú ñlon ñgaà yí, ñki tigə ñwa'atə ajàn yii mə bi le ñghìrè ma yú ànnù ghu ní aà.

¹⁷ Bə bya bii mə bi le ntswe bo bi Yesu wa noò mə à le nzì twonə Lazarus mə tã à fe'e wa mum n̄isyè, ñyweenə yí niwo aa, bi le ñghèè ñswon ànnù yii mə bo le nyə aà.

¹⁸ A ni ànnù yii mə a le ñghìrè ñnòò bə wa i zì a mbòò Yesu aà. Bo le nzì aa nlon àlènsə ma ya mə à le ñghìrè aà.

¹⁹ BaFarisai bii mə bi le ntswe ghu aa, bi le si tigə nswonə bo ni bo mə, “Kaa ànnù yii mə bì'inè ghìrè aa kaa a si ni mbii ghəe! Yə ní àjàn yii mə mbì ñtsim i yonə ghu ñjim lli aà!”

BaGrikia bi lɔɔ a nyə Yesu

²⁰ BaGrikia bí mò'ɔ bi le ntswe a titi bə bii bi le ñko'ɔ ñghəe a Yerusalem a mmii Nwí wá noò ñkòò.

²¹ Bo ghèè ñswon a mbo Philip (wa mə à le nló a Bethsaida a Galilea aà), mə, “Taà, bí'i lɔɔ a nyə Yesu.”

²² Philip a ghèè ñswon a mbo Andrew bo bya bi baa k̄ ñghəe nswon a mbo Yesu.

²³ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Nòò à kù'ù m̄ə M̄u N̄ù à ka kwərə ñgha'à.

* 12:5 300 denarii, ñkabə baGrikia, denarius yí m̄fùurə a le mbə ñkabə ñgàŋafà'a a atú ñjwí. 12:13 Ps. 118.25-26
12:15 Zech. 9.9

²⁴ Mè swõŋ tsi'í annù nĩnkoŋ a mbo bù mæ, m̀bæ bi tuu mbùmæ ànsan a nsye bwe'e tâ ì kwo mfæerø boŋ ì ka tswe tsi'í yùyu, kaa wa'à senè. Bæe mæ ì kwo boŋ ì ka tigø tøj mbùmæ ànsan jĩ ghà'àtè.

²⁵ Nù yii mæ a kõŋ ntswëntii yi aa ì ka bàŋnæ bwesø, lâ nù yii mæ a bàa ntswëntii yi fàa nsye aa, a bàŋnæ læø aa lèè ì yí tswe nĩ ntswëntii yii ì lwi'í nĩkoŋ aà.

²⁶ Nù yii mæ a kõŋ a ñka mfa'a a mbo mæ aa, ì tswe nĩ ñka nyõŋè nĩ ghà, tâ ngàŋàfà'à ghà a kì ntswe a adigø yii mæ mè tswe ghu aà. Taà ghà ì ka yí kii ñentæ a ñù ntsim yii mæ a fà'a a mbo mæ aà.

Ajàŋ mæ Yesu à le nghàa annù ñlon annù niwò yi aà

²⁷ "Ntài gha ì luu nĩ àjõŋnè, mè ka swõŋ aa mæ akø aa e? Mè ka swõŋ aa mæ 'Taà, tsee bii tâ ghuà nõð ñgi'ì ì yø gha aa e?' Ngarŋ mæ le nzi ñlon aa nõð ñgi'ì mæ ghù.

²⁸ Taà, gha'asø f̀kùm ghò!"

A swõŋ mæ laa, ñjĩ ì ghaà a aburø nswõŋ mæ, "Mè tè'è mæ ñgha'asø, mæ ka kù'üsø bũ gha'asø."

²⁹ Nnòð bè wa mæ ì le ntøø maa adigø aa, ì le nyu'u ñjĩ yá, bĩ m̀o'õ swõŋ mæ, a kùm mbèŋè, bĩ m̀o'õ bĩ swõŋ mæ, "Angel à ghàa ghu mbò!"

³⁰ Yesu a swõŋ a mbo bo mæ, "Njĩ yù kaa ì s̀ì ghaà ñlon aa ñgaa yà, ì ghaa ñlon aa ñgaa yùu.

³¹ Nòð yii mæ bĩ ka sa'a isa'a mbi ghu aa, à kù'ù mæ. Bĩ ka sigisø ñù yii mæ a sa'a mbi yù aa a aløŋø nifõ, ì furø yí tâ ì fe'e.

³² Nòð yii mæ bĩ ka ñentø ghà a ndøŋø, ì l'ò'søe aa fàa atu nsye aa, mæ ka swõŋ bè bitsim tâ bĩ zì a mbo mæ."

³³ A le nswõŋ laà m̀figitø aa ajàŋè niwo yii mæ ì le ntswe nĩ ñkwo aà.

³⁴ Nnòð bè wa ì kwi'í mæ, "Nõŋsø yí'í à swõŋ mæ Ayo'ò Nwĩ wa ì ka yí tswe aa ñĩnkoŋè. O bú ntsya aa la nswõŋ mæ bĩ ka ñentø Mu Nù a ndøŋ aa e? Mu Nù ma ghù ì bu mbø aa wò aa e?"

³⁵ Yesu a kwi'í mæ, "Ñkà'à ì ka bũ tswe bu bo aa tsi'í a atu mú àtìi nõð. Nĩ ka ntøø a múm ñkà'à fàa nõð mæ nĩ tswe nĩ ghu aa, mæ tâ ìtugø tsuu ghuu fii; ñlon mæ ñù yii mæ a tøø ñitugø aa kaa ì s̀ì adigø yii mæ yu ghèè ghu aa zì.

³⁶ Nĩ ñĩŋ m̀ntii muu a nù ñkà'à ghù fàa nõð mæ nĩ tswe nĩ ghu aa, tâ bæ boo bĩ ñkà'à." Yesu à swõŋ mæ laà aa, nlo yi a titii bo ñghæe nìèntè.

Annù ajàŋ mæ bè le wa'à nĩ àbiintii tswè aà

³⁷ Ka mæ ì le ñghìrø ìlènsø jĩ ghà'à ñgha'a a titii bo aa, kaa bo le wa'à m̀ntii myaa ghu nu ñĩŋø;

³⁸ mæ tâ ànnù yii mæ ñgàŋntoo Nwĩ Yesaiah ì le nswõŋ aa, tâ ì fe'e mbòontø mæ, "Taà, wò ì le mbii ntoo ya mæ b'í'í le nswõŋø aa e?"

Nwĩ ì le ndi'ì mida'à mi aa a mbo wò aa e?"

³⁹ Maa ajàŋ kaa bo le ñwa'à m̀ntii myaa ghu nu ñĩŋø ñlon mæ Yesaiah ì le ñkì nswõŋ mæ,

⁴⁰ "Nwĩ ì m̀a'è mæ afø'è a mi'í bo, ñkì m̀fii mitsyè myaa, mæ tâ mi'í myaa tsuu idigø kì yø, tâ ìtù jyaa ì tsuu innù kì zì,

tã wa'è waa lò mbèŋkè nzi ntsi'í gha tâ mè ghurø waa."

⁴¹ Yesaiah ì le nswõŋ laa ñlon mæ ì le nyø ñgha'a ì nĩ ñtigø mboŋ swõŋø ma yuù ànnù ñlonø yì aà.

⁴² Ka mæ ì le mbø ma mùu ajàŋ aa, bità bĩ ala'a bĩ ghà'àtè bĩ le ñnĩŋ m̀ntii myaa a nu Yesu, la kaa wa'à bàŋnè ñswõŋø nĩ a mbo bè ñlon mæ bo le s̀ì bo'õ nĩ mæ baFarisai ka furø waa a ndáŋghòtø.

⁴³ Bo le kòŋ mæ tâ bè ka mbeentø waa, ntsyatø nìlõ mæ tâ Nwĩ ì beentø waa.

Ñghàa nĩ Yesu nĩ ka yí sa'a bè

⁴⁴ Yesu a tøjnè ñswõŋ mæ, "Nù yii mæ ì ñĩŋ ntii yi a nu mæ aa, kaa ì s̀ì aa tsi'í a nu mæ ñĩŋè, ì kì ñnĩŋø aa a nu yu wa yii mæ ì le ntoo gha aà.

⁴⁵ Nù yii mæ ì yø gha aa, ì yø aa yu wa yii mæ ì le ntoo gha aà.

⁴⁶ Mè zì fàa mbi aa tsi'í tsø ñkà'à, mæ ñù ntsim yii mæ ì ñĩŋ ntii yi a nu mæ aa tâ ì tsuu a múm ìtugø lwi'í.

⁴⁷ Nù yii mæ a yu'u ntoo ya kaa wa'è lèè aa, kaa mè s̀ì isa'a ghu nu ñĩŋø, ñlon mæ kaa mè le ñwa'è fàa mbi zì aa a ntsø'otø m̀isa'è, mè le nzi aa a nyweensø mbi.

⁴⁸ Nù yii mæ ì tùu gha kaa wa'è ñghàà na kwèrø aa, ì tswe nĩ ànnù yii a ka sa'a yì, ñghàà nii mæ mè swõŋø aa, nĩ ka yí sa'a yì a njwí ñlwi'ínjìmè.

⁴⁹ A bə laà aa nloŋ mə ànnù yii mə swòŋ aa, kaa mə si aa nì à yaà àdà' à swonŋ, a fa Taà ghà yii mə à le ntoo gha aa mfa nì ànnu yii mə mə tswè nì n̄ghàa ŋki swonŋ aà.
⁵⁰ "Mè zì mə ànnù yii mə Taà a swonŋ aa, a fa ntswèntì yii mə ì lwì' i n̄ŋkonŋ aà. Maa ajànŋ mə swonŋ aa ànnù yii mə Taà à swòŋ mə tá mə swonŋ aà."

13

Ajàŋ yii mə Yesu à le nsì' i mikòrè mi ngǎnyogònnù jì aà

¹ A le mbə a njwi yii mə àbèè a ka tigə fu' u tá bì jì miji mi Passa, le boŋ Yesu à zì mə mə nòò yì fàa mbi à kòòntè mè a ajànŋ mə yu ka bù mmà' àtə mbi yù ì ghèè yì fu a mbèè Taà yì aà. Ajànŋ mə à le si kòŋ bē bì bii mə à le mbē bì fàa mbi aa, à le nanšə ŋkonŋ waa ŋkò' o nlwi' isə.

² Yesu bo bì ngǎnyogònnù jì le si jì miji mi ŋkwèfə a atu atətə, le boŋ Satan à n̄ŋ mə adì' itə yì bì a ntii Yuda mu Simon Iscariot mə tá à fee yì.

³ Yesu à le nzi mə Taà yì à fà mə ngòŋ joð tsim fàa mbi a mbo yu, ŋki nzi mə ajànŋ mə yu le nlò a mbo Nwì n̄zi aa, yu ka bù ló ghèè yì fu ghu mbèè.

⁴ A le ntigə mbiinə wa atu atətə, ntso' o akutə yì nlə, nlogə tawòlè ñlimtə a atii yu.

⁵ Nlogə ŋki n̄niŋ n̄i àkaŋ nlòginə ŋka nsì' i mikòrè mi ngǎnyogònnù jì ghu ŋkii nyè' e nì tawòlè wa mə à le limtə a atii yu aà.

⁶ A kà mə aa nsì' i laa, n̄zi nywe' e a nu Simon Peta, a betə mə, "Mmà' àmbi o lòò aà nsì' i mikòrè ma aa è?"

⁷ Yesu a kwi' i ghu mbo mə, "Kaa ò s̄ ànnù yii mə mə ghìrè aa tsìtsòŋ zì, la ò ka yì bõŋ zì aa a noð n̄jimè."

⁸ Peta a swonŋ ghu mbo mə, "Tá à tsuu bə mə nòò tsù à tswé ghu mə ò ka yì s̄' i mikòrè má."

Yesu a swonŋ ghu mbo mə, "Mbə mə tsuu mikòrè mo s̄' i bə boŋ kaa s̄i ka wa' a n̄ ànnù bù n̄tswe."

⁹ Simon Peta a swonŋ mə, "Mmà' àmbi tsuu tsì' i mikòrè ma mumu s̄' i, kì nsì' i mbò ma bo bì àtù yà."

¹⁰ Yesu a swonŋ ghu mbo mə, "N̄ù n̄tsim yii mə à s̄' i n̄ù yì aa, à laà n̄siginè kaa ŋki' i n̄i m̄bu ŋkwatə nsì' i bù n̄tswe; à tigə n̄tswe aa tsì' i n̄i n̄s̄' itə mikòrè mi. Wa bù bitsim n̄i laà, a k̄i n̄tigə mme tsì' i n̄ù yì mfùrè."

¹¹ A le tì bə aa Yesu à zì n̄ù yii à ka fèè yì aà, a bə n̄ji' i ànnù yii mə à le nswonŋ mə kaa bo le ŋwa' a bitsim laa aà.

¹² Yesu à m̄ansè mè a nsì' i mikòrè myaa mya aa, mbù ñwe' e akutə yì ya fu mbiinə mbi n̄tswe yì fu wa atu atətə. Mbetə waa mə, "N̄i zì n̄ji' i ànnù yù yii mə mə ghìrə a nu bù aa è?"

¹³ Nswonŋ a mbo bo mə, "N̄i t̄wonŋ n̄aa n̄i n̄dì' innù, ŋkii nt̄wonŋ n̄aa n̄i Mmà' àmbi ghùù, a ku' ùnə maa ajànŋ nloŋ mə aa n̄ù yii mə mə n̄i ghu aà.

¹⁴ Mbè mə, Mmà' àmbi ghùù ŋkii mbə n̄dì' innù ghùù, lá n̄s̄' i mikòrè muu, ma mùu ajànŋ, a ku' ùnə mə tá n̄i ka nsì' i mikòrè muu bu n̄i bù.

¹⁵ Wa mə d̄i' i aa ànnù a mbo bù mə tá n̄i ka m̄figinə ajànŋ ànnù ma yù mə mə ghìrə sii aà.

¹⁶ Mè swonŋ tsì' i ànnù n̄ikonŋ a mbo bù mə kaa abù' u a s̄i Masa yì tsyá. Kaa ngànntoo a wa' a n̄ù yii mə à tòò yì a k̄i n̄tsya.

¹⁷ Tsò mə n̄i zì mə innù mà jù ts̄tsòŋə aa, m̄bɔɔnə a mbo bù mə mbə n̄i k̄a n̄fa' a n̄i ju.

¹⁸ Kaa mə si innù ma jù swonŋ aa nloŋ ngaa yùù bitsimè, mə zì bə bii mə mə t̄è' e ntso' o aà. Lá n̄ighàà n̄i Nwì nya mə n̄i swonŋ n̄i mə, 'N̄ù yii mə bì' iyu jinə aa, à ka bəŋ tigə bàà n̄aa' aa n̄i tswè n̄i n̄f̄è' e mbòontə.

¹⁹ Mə swonŋ a mbo bù ts̄tsòŋə aa mə tá b̄e mə a ghìrə mf̄è' e ma la, n̄i bii mə mə laa mbə yu wa yii mə à n̄i ghu aà.

²⁰ Mè swòŋə a mbo bù tsì' i ànnù n̄ikonŋ mə, n̄ù yii mə à kwèrə n̄ù yii mə mə tòò yì aa, à k̄i ŋkwèrə aà ghà, n̄ù yii mə à kwèrə gha aa, à k̄i ŋkwèrə aa yu wa yii mə à le ntoo gha aà."

Ajàŋ mə Yesu à le nswonŋ ànnù ajànŋ mə bì le mfèè yì aà

(Mt. 26.20-25; Mk. 14.17-21; Lk. 22.21-23)

²¹ Yesu à m̄ansè mè a nswonŋə ma juù innù aa, n̄t̄i yì ì nanšə ñluu n̄i àjèŋnə, a swonŋ n̄i n̄s̄' i n̄i n̄s̄' i mə, "Mè swòŋə a mbo bù tsì' i ànnù n̄ikonŋ mə, n̄ù yì mò' o a titi bù à ka ghìrə fèè ghà."

²² Ànnù a le n̄gha' a ngǎnyogònnù jì jya, bì tigə ñlenə waa bo n̄i bo.

²³ Ngànyègònnù yi wa yì mò'ò, yìi mē à le nnaṅsə ṅkəṅə aa, à le ntswe nnaṅsə nyon ṅkòntè ghu mbèè.

²⁴ Simon Peta a t'e'ε mi'f mi ghu nu nswon ghu mbo mē, “Betè yi mē a ghàà aa nlon ṅgaa wò aa ε?”

²⁵ Ma waà ṅgànyègònnù yì, a lò ṅyonṭə nyəkətə ghu nu, mbetè yi mē, “Mmà'àmbi, ṅu ma ghú, a nì wò aa ε?”

²⁶ Yesu a kwi'i mē, “Nù yìi mē mē ka tsùtə abaa a nì ṅyà à fa ghu mbo aa, à nì ghu.” A kwi'i mē laà aa, ntigè nlogè abà'a abaa ntsùtə mfa a mbo Judas mu Simon Iscariot.

²⁷ Ajàṅə Judas à le ṅghèsə ṅkwèrə abaa ya aa, Satan a kuu ghu ntii. Yesu a swon ghu mbo mē, “Wàṅsə, ghìrə annù yìi mē o lòò ṅghìrə aà!”

²⁸ Kaa àbùgè bē yìi a le ntswe wa atu tetè aa, kaa bo le wa'á ṅji'i ànnù ma yù yìi mē Yesu à le nswon ghu mbo aa zì.

²⁹ Tsò mē Judas à le si lèə abaa ṅkabə aa, ṅgànyègònnù Yesu jya jì mò'ò i wa'atə mē, Yesu à le ntswe aà ṅtoo yi aa mē tá à ghèε nyuu njoo jii mē bo ka jì ikòò wa aa ghu; kè mē tá à ghèε mfa ayoo a mbo ṅgàṅəfùmə.

³⁰ Judas à kwèrè mē abaa ya aa, mburə mma'atə tsi'i maa noò mfe'ε. Itugè à fii.

³¹ Judas à mà'atè mē aa, Yesu a swon mē, “Tsìtsòṅ, bi ghà'àsè mē Mu Nù. Tsìtsòṅ bi tsyà mē ghu nu, ṅgha'asə Nwì.

³² Mbə bi gha'asə Nwì ṅtsya ghu nu, bəə boṅ Nwì à ka kii gha'asə yi i tsyà a nu yu Nwìṅgòṅ, i kii burə ghèsə gha'asə yi ṅgaa yì mfiùrè.

³³ Bòò bā, kaa mē ka wa'á bi'inè bù ntswe tá àgha'a sa'atə; mē bə ló boṅ nì ka tigè lòò nàà, lá mē swon a mbo bù tsi'i ajàṅə mē le nswonə a mbo baYuda aa, mē swonə a mbo bù tsìtsòṅ mē, ‘Kaa mbə nì wa'á adigè yìi mē mē ghèè ghu aa ghèè.’

³⁴ Mē fà ṅdi'i yì mfi a mbo bù. Nì ka ṅkəṅnə ghu bo nì bù. A ṅgìṅ ṅgìṅ a ajàṅ mē mē kii ṅkəṅə ghuu aa, nì ka ṅkəṅə ghuu bu nì bù.

³⁵ Nì bə ki kòṅnə ghuu bu nì bù boṅ bə bətsim ka zi mē nì laa mbə ṅgànyègònnù jyá.”

Yesu a swon annù ajàṅ mē Peta à ka ghìrə tuu yi aà

(Mt. 26.31-35; Mk. 14.21-37; Lk. 22.31-34)

³⁶ Simon Peta a betè yi mē, “Mmà'àmbi, o ghèè aa a fə aa ε?”

Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Kaa mbə ò wa'á a adigè yìi mē mē ghèè ghu aa tsìtsòṅ yonə, lá à ka yì ki bə a ṅjìm tá ò yonə ghá.”

³⁷ Peta a swon ghu mbo mē, “Mmà'àmbi, mbə mē wa'á gho tsìtsòṅ yonə aa a ya aa ε? Wá à t'e'ε bə bē ànnù niwo, boṅ mē ka fa ntswèntii yà mbi'i ṅkwítú yò.”

³⁸ Yesu a betè yi mē, “O ka naṅsə fa ntswèntii yò mbi'i ṅkwítú ghá aa ε? Mē swonə a mbo wò tsi'i annù ṅṅkəṅ mē mboṅ tá àṅkəgè à təṅ ṅitugè sii boṅ ò tùù mē gha ṅgàà jì tarè.”

14

Yesu à nì mánji yìi mē a ghèε a mbèε Tà aà

¹ Yesu a swon a mbò ṅgànyègònnù jì mē, “Tá m̀ntii muu tsuu ki tsìgìnè, tá nì tsuu ki jəṅnə, nì ṅṅ m̀ntii muu a nu Nwì, ṅki ṅṅ a nu mē.

² Wa ṅja'a nda i burə nluu a nda Taà tsi'i mbə ànnù. Wa mē ka ghèε i naṅsə adigè yìi nì ka yì yon tswè ghu aà. A si laà aa bə boṅ kaa mē si swon mē mē ghèè aa a nnaṅsə àdigè a mbo bù.

³ Mē bə ghèε nnaṅsə adigè, boṅ mē ka b̄ b̄i lògè ghuu tá bù zi ntswe bi'inè maa adigè mē mē tswè ghu aà.

⁴ Nì zi mánji yìi mē a ghèè maa adigè aà.”

⁵ Thomas a swon mē, “Mmà'àmbi, kaa bi'i s̄ adigè yìi mē o ghèè ghu aa zì; mbə bi'i tigè ṅzi mánji yìi mē a ghèè ghu aa mē akə aa ε?”

⁶ Yesu a kwi'i mē, “Mē nì mánji, mbə annù ṅṅkəṅ, ṅki mbə ntswèntii. Kaa mbə ṅu wa'á a mbèε Taà ghèε tsi'i tì ghə à tsya a nu mē.

⁷ A le mbaa bə mē nì zi gha, boṅ nì ki nzi Taà. Lá i lògìnè tsìtsòṅ nì zi yì, nì kì mē ṅyè yì.”

⁸ Philip a swon a mbo Yesu mē, “Mmà'àmbi, ayoo yìi mē bi'i tigè nloo tsìtsòṅə aa à nì tsi'i mē tá ò di'i Ta a mbo bi'i tá nù yì bəṅə.”

⁹ Yesu a kwi'i mē, “Bi'inè nàṅsə mē ṅtswe aa a nì nòò yì ṅsyà, kaa ò wa'á gha zi aa ε, Philip? Nù yìi à yə gha aa, à yə mē Taà. O tigè m̄bu ntsyà aa la nswon mē tá mē di'i Taà a mbo bù aa ε?

¹⁰ Phillip, ò si bii mē mē tswè aa mum Taà, Taà a kì ntswe a mum mē aa ε? ṅnnù jù mē mē swon nì a mbo bù aa, kaa mē si aa nì àtu ya swonə, à nì ifà'à Taà ghá yìi mē à tswe a mum mē aà.

¹¹ Bii ni mæ mè tswe aa mum Taà, Taà a kí ñtswe a mum mà; a tuu laa bə, ni tigè mèbii nlon bə mifà'à mú mæ ni yə mè fa'à aà."

¹² Yesu a bú ñswonj mæ, "Mè swonj a mbo bù tsi'i ànnù nîñkonj mæ, nù yii mæ à nîñ nti yi a nu mè aa, a ka kii ki fà'à mifà'à muà mæ mè fà'à aà; i te'ε bəñnè i ki fà'a innù jii mæ i tinse ntsyà aà, ñlonj mæ mè ghèè a mbèε Taà laa aà.

¹³ Mè bə ghèè bonj mè ka ki ghìrè nî innù tsim jii mæ ni bətə nî Ìkùm gha aà, mæ tá bi yə nigha'a ni Taà ñtsya a nîjm Mú yì.

¹⁴ Nî bə betə annù tsu nî Ìkùm ghá bəə bonj mè ka ghìrè.

Ajànj mæ Yesu à le ñkà'à mæ yu ka too Azwì Nwì àà

¹⁵ "Nî bə kònjə gha, bonj ni ka ki ləə ndi'i já.

¹⁶ Tá mè betə a Taà mæ tá à too ngəñkwetə ghùù yì dānjə, yii à ka tigə lwì'i bu bo.

¹⁷ A nî Azwì annù nîñkonjə. Kaa mbè mbì yù wa'à yi kwere; ñlonj mæ kaa mbì yù kaa si nii yə, kaa wa'à yi ki nzi. Lá, ni zi yi, nlonj mæ a tswe a titi bù, ñtswe ni a mum bù."

¹⁸ Yesu a bú ñswonj mæ, "Mè bə ghèε bonj kaa mæ ka wa'à ghuu tsi'i bù bu ma'atè; mè ka bú bii fu a mbo bù.

¹⁹ A ni mú àti noò kaa mbì kaa i ka wa'á gha bù ñka nyə, lá tá bù ka nyə nî ghá; tsò mæ mè tswe nti aà, ni ka kii tswe bitii.

²⁰ A ka yì bə maa njwi, tá ni zi mæ mè tswe aa a múm Taà, ni kí ñtswe a mum mà, mè kí ñtswe a mum bù.

²¹ "Nù ñtsim yii mæ a yu'u ndi'í ja ñkii nləə aa, à ni nù yii mæ a kònjə gha aà. Taà à ka kii ki kònjə nù ñtsim yii mæ a kònjə gha aa; tá mè kii ñkonj yi, ñki ndi'í ibiñnù gha ghu mbò."

²² Judas, (kaa sí Judas Iscariot bə) a swonj mæ, "Taà, mbə ò di'í ibiñnù gho aa mæ akə a mbo bi'í kaa wa'á a mbò mbì bəñnè ndi'í aa ε?"

²³ Yesu a kwi'í ghu mbo mæ, "Nù ñtsim yii mæ à kònjə gha aa, a yu'unə ndi'í já. Taà a kii ñtigə ñkonjə nii, Taà ni mè, bi'í zi ñghurə ndugə bi'ibo tigə ñtswe ghu.

²⁴ "Nù yii mæ à si gha kònj aa, kaa à si ndi'í ja ləə; kaa innù jú mæ ni yu'u aa kaa i sí ndi'í já bə, i lo aa a mbo Taà wa yii mæ à le ntoo gha aà.

²⁵ "Mə swonj innù ma jú tsim a mbo bù tsitsənj mæ mè bürə ntswe bi'inə aà.

²⁶ Lá Ñkwetə wa, Azwì Nwì ya yii mæ a laa mənşə aa, yii mæ Taà à ka yì too nî Ìkùm gha aa, a ka yì tigə di'í innù tsim a mbo bù, i ghìrè nî tigə ñwa'atə nî innù jii mæ mè le nswonj a mbo bù aà.

²⁷ "Mə ləə mbəəə a mbo bù, mæ fa aa tsi'í mbəəə yà a mbo bù. Kaa mè si fa aa ajānj yii mæ mbì i fa aà. Tá mīntā mūu tsee ló ki tsigīnə, nī tsuu kii ki bə'ə.

²⁸ Tigə nî ghìrə mbaa nyu'u ajānj mæ mè ghìrə nswonj mæ, Mə ka ghèε i bōnj bū bii i zì fu a mbo bù aà." A bə bə yii mæ nî kònjə gha, bonj ni ka ki doritə nlonj mæ mè ghèε a mbèε Taà aà; i ki doritə aa nlonj mæ Taà à tsyàtə gha aà.

²⁹ Mə swənjə innù jú a mbo bù mbənj tá i fe'ε aa mæ, bεε i yi mfε'ε, nî yə mbii.

³⁰ Kaa mè ka wa'á a mbo bù ni noò yì ñsyà bú ñghaa, nlonj mæ nù yii mæ a sa'a mbì yù aa, a zì. La kaa à si nî àdà'à a atu mè tswé.

³¹ Mə ghìrè aa ànnù yii mæ Taà a swonj aà, mæ tá mbì zi mæ mè kònjə Taà.

"Nì zi bi'inə ma'atə adigə yuà ñlo yì'inə.

15

Yesu à nî àti milù'ù yi annù nîñkonjə

¹ "Mè nî àti milù'ù yi annù nîñkonjə, Taà ghà a bə nù wa yii mæ a fà'à a ñkya milù'ù aà.

² A kwärə ntaa tsim jii mæ i tswe a nu mè kaa wa'á nî mīntā koonə aa, nifutə nī ñtaa tsim jii mæ i koonə mīntā aa mæ tá i koonə mīntā mī gha'atə.

³ Nighàà nî Nwì nii mæ mè di'í mæ a mbo bù aa, nî ghìrè mē mæ tá nì laa.

⁴ Nî lwì'i a mum mè tá mè ki nlwì'i a mum bù. Tsò mæ kaa mbə ñtaa àti milù'ù wa'á mīntā koonə ti ghé i tsugīnə nī mātī aa, a kí mbə ñgīj ñgīj mæ kaa mbə nī wa'á mīntā koonə tighə mæ nī lwì'i a mūm nu mæ.

⁵ "Mə nī àti milù'ù, nī bə ñtaa jì. Nù ñtsim yii mæ à lwì'i a mum mè mè kí ñlwì'i ghu mum aa, à ka koonə mīntā mī ghà'atə; ñlonj mæ kaa mbə nī wa'á annù tsu ghìrè ti mè.

⁶ Mbə nù tsuu a mum mè lwì'i, bi bəgə nlò'òsə kaa wa'á ntaa yà bú mbə; i tigə ñyoo, bi ghotə ñghεε mma'a a mum mə'ə a khí.

⁷ Nî bə lwì'i a mum mè tá nighàà na kí nlwì'i a mum bù, bonj nî ka betə ñgònj ñjoo tsim jii mæ nì ləə aa, i tswe ni ju.

⁸ Bə yə nigha'a nî Taà ñyonjə aa ajānj yii mæ nī koonə mīntā mī ghà'atə aà; ñtsya ma mūu ajānj, nī tigə mbə ñgānjyogənnù jyá.

9 Mò kònhə ghuu a ngɔ̃n ngɔ̃n a ajan yii mə Taà ghà à kònhə gha aà; nì lwi'i a múm àkònhə yá.

10 Nì bə ki yu'u ndi'i ja, boŋ nì lwi'i a múm àkònhə yá, a ngɔ̃n ngɔ̃n a ajan yii mə yu'ùnə ndi'i Taà ñki nlwi'i a múm àkònhə yí aà.

11 “Mò swon innù juà a mbo bù aa mə tá nìdorè na tá nì tswe a mbo bù tá tá nìdorè nuu ki nluu.

12 Ndi'i yà a mbo bù ì nì mə: Nì ka kònhə ghuu bu nì bù a ajan yii mə mò kònhə ghuu aà.

13 Akònhə yii mə mbə ñu a tswé nì yu a nú ikà'á ji yii mə a tsyatə akònhə tsim aa, à nì mfá ñtswénti yí ñlon ɲkwitù waa.

14 Nì nì ikà'á ja aa a ajan yii mə mbə nì ka ngɔ̃nə innù jii mə mò swɔ̃n mə tá nì ka ngɔ̃nə aà.

15 Kaa mə si ghuu aa nì ngə̃nəfà'á bu ntwonə ñlon mə kaa ngə̃nəfà'á kaa à si annù yii mə táfà'á yí a ghìrə aa zì. Mò bə̃nə ntwonə ghuu aa nì ikà'á já, ñlon mə mò swɔ̃n mə innù jii mə mə le nyu'u a mbo Taà ghà a mbo bù.

16 Kaa a gha aa a le ɲwa'á bu tso'ò; a ghuu aa a le mbə̃nə ñtso'ò mə, ñtoo ghuu mə tá nì ghɛɛ ɲka ɲkoonə mɔ̃ntá mî ghà'atə; tá mî bə mɔ̃ntá mii mə mi lwi'i nɔ̃nə aà. Ma múu ajàn, tá Taà ghà à tigə fa nì ɲjoo tsim jii mə nì betə nì ikúm gha aa a mbo bù.

17 Ndi'i yii mə mə fa a mbu bù aa à nì mə, nì ka ɲkònhə ghuu bu nì bù.

Ajan yii mə mbi i ka ki bàa ngə̃nəgə̃nə Yesu aà.

18 “Mbə mbi i ka mbaa ghuu, nì zì mə ì leɛ ñfoo mbàà ghà.

19 Nì le mbaa bə aa bə bì mbi bù boŋ mbi yu i kònhə yii mbuu bə. Lá ñlon mə kaa nì si aa bə bì mbi bu bə, mə tso'ò ghu aa a múm mbi aa, a bə ñji'i annù yii mə mbi i bàà nì ghuu aà.

20 Nì wa'atə annù yii mə mə le nswon a mbo bù aà; ‘Kaa mbə ngə̃nəfà'á a wa'á táfà'á yí tsyatə.’ Mbə a bə mə bi le si ntsə'ò akòrə ya, boŋ bi ka yí kii ki tso'ò a yuu; mbə a bə mə bi le si yu'unə nì annù yii mə mə le si di'i aa, boŋ bi ka yí kii ki yu'unə nì annù yii mə nì kii ndi'i aà.

21 Lá bi ka yí ghìrə innù ma jù ì tsim a nu bù ñlon ɲgaà yà ñlon mə kaa bi sɔ̃ ɲu yii mə à too ghaa aa zì.

22 Mə le mbaa tuu zì ì swonə innù jì bì jyaa boŋ bo le ɲkwo waa mbu'u; lá, mbə yii mə mə leɛ ñzi ngɔ̃nə bo zì ìbi waa aa, kaa mbə bi wa'á bù ñswon mə bo sɔ̃ ìbi ghìrə.

23 ɲu ñtsim yii mə a bàà nàa laa, a kii mbaa nì Taà ghà.

24 Innù jì yeyerə jii mə mə le ngɔ̃nə a titi bo jii mə ɲu dən a mbii mə kaa à leɛ ɲwa'á ghìrə aa, ì le mbaa tuu bə, boŋ kaa bi le ɲwa'á ìbi ghìrə. Lá tsitsɔ̃n, bi yə mə innù jì yeyerə jya mə mə le ngɔ̃nə aa, mbaa gha ɲki mbaa Taà ghà.

25 Ma yuà annù a le ntswe nì ñfɛ'ɛ tá lwensə annù yii mə bi le ɲwà'anə a múm àɲwà'anə nɔ̃nsə yaa aà, mə, ‘Bì le mbàà gha tì ñji'i.’

26 “Lá ngə̃nəkwətə wa mə mə ka too yí tá à lo a mbo Taà ghà ñzi a mbo bù aa, yu wa yii mə à nì Azwi annù nɔ̃nə aà, à bə zì boŋ à ka ki swonə nì annù ñlon ɲgaà yà.

27 Tá bù búmbon nì kii ntigə nswonə nì innù ñlon ɲgaà yà ñlon mə nì tswe bi'inə ñloginə tsi'i ñloginə aà.

16

1 “Mò swɔ̃n juà innù a mbo bù aa mə tá nì tswa abiinti yuu ñtsuu mà'atə tá à wo.

2 Baa tigə furə nì ghuu a nda ngɔ̃nə bù, nòo a kii nzi, yii mə ɲu à bə zwitə ghuu boŋ a bə̃nə ñmɔ̃ntə bə mə yu fà'á aa àfà'á yí siginə a mbo Nwì.

3 Bə ka yí ki ghìrə ma juu innù a nu bù aa nlon mə kaa bi si Taà ghà zì, kaa wa'á gha ki nzi.

4 La mə swon ma juu innù a mbo bù aa mə tá bɛɛ nòo wa a yí ɲkù'u mə bi ka yí ki ghìrə ma juu innù a nu bù aa, boŋ nì ka ki wa'atə mə mə leɛ mbaa ɲkɛ'ənə a mbo bù.

Afà'á yii mə Azwi Nwì a fà'á aà

“Kaa mə le ɲwa'á juà innù a mbo bù swon a ñloginə aa nlon mə mə le ntswe bi'inə.

5 La tsitsɔ̃n mə ghɛɛ fu a mbo ɲu yii mə à le ntoo gha aà. Lá kaa ɲu nì bù yí tsu à si ghu tswé a mbetə mə mə ghɛɛ aa fə aa e?

6 La tsitsɔ̃n mə mə swɔ̃n mə a mbo bù aa, mɔ̃nti muu mi luu nì àjə̃nə.

7 Mə swon aa tsi'i annù nɔ̃nə a mbo bù mə, a bɔ̃ntə a mbo bù mə tá mə ghɛɛ, ñlon mə mə bə tsuu ghɛɛ boŋ ngə̃nəkwətə ghùu wa kaa à ka wa'á zì. Lá mə bə ghɛɛ boŋ mə ka too yí tá à zì a mbo bù.

⁸ Nòò yii mē Azwī Nwī ka zī aa, a ka ghìrē tā a laa a mbo bē bi mbi bù mē ìnnù jii mē bo wa'atē nlon ìnnù jii bi bo bi ànnù nghìrē ìnnù jii i tsinē aa, a bō'ò nī àjàn yii mē Nwī à ka yī sa'a mbi aa, kaa i sī ku'ùnē.

⁹ Ìnnù jii bo wa'atē nlon ibi kaa i sī ku'ùnē aa nlon mē ka bo sī mīntī myaa a nu mē nīn aà;

¹⁰ Ìnnù jii mē bo kii nwa'atē nlon nghìrē ìnnù jii i tsinē aa kaa i wa'ā kī nku'unē aa nlon mē mē bù n̄ghēē nāa fu a mbēē Taà ghā kaa tā nī wa'ā gha bù nyē;

¹¹ Ìnnù jii mē bo kii nwa'atē nlon ajàn yii mē Nwī à ka yī kī tso'otē misa'a aa kaa wa'ā kī nku'unē aa, nlon mē Nwī à fòò mē n̄tsērē isa'a m̄fō mbi ghū.

¹² “Mē tswē nī ìnnù jii ghā'atē a nswon a mbo bù, jii mē mē bē swon bon a ka tsyànē a nyu'u tā à kuu a atu bù.

¹³ Lá nòò yii mē Azwī annù n̄n̄kon ya a zi aa, a ka ghìrē tā nī zi annù n̄n̄kon tsi'ī tsimē. Kaa a ka yī wa'ā kà n̄ghaa aa nī átú yī, a ka yī kī swon aa tsi'ī annù yii mē a yù'u aà; i kē'ēnē nī ìnnù jii mē i ka yī fē'ē aa a mbo bù.

¹⁴ A ka yī kī gha'asē nī ghā nlon mē a ka yī kī lōgē ìnnù jii mē à nī ja aa i tigē kē'ēnē nī a mbo bù.

¹⁵ Njòò tsim jii mē Taà ghā à tswē nī ju aa, à nī aa mbē jā; à nī n̄ji'ī annù yii mē mē swōn mē a ka yī tigē lōgē nī ìnnù jii mē à nī jā aa i tigē kē'ēnē nī a mbo bù aà.

Ajənnə bo bi ni nidorə

¹⁶ “A ni mū àbàntē, kaa nī ka wa'ā gha bù nyē lá àbàntē a bu ti tsa'ā nī yē ghā.”

¹⁷ N̄gānyəgənnū Yesu jī mō'ò i lōginē n̄tigē mbetē nī waa bo nī bo mē, “N̄ji'ī annù muū mē à swōnē aa i bē aa mē akē aa ē? A swōn a mbo bī'inē mē a nī mū àbàntē kaa tā bī'inē wa'ā yī yē, la àbàntē yī mō'ò a bu ti tsa'ā bī'inē bú nyē yī; n̄kii nswon nī mē ‘A bē ma muū ajàn a nlon mē mē ghēē aa a mbo Taà ghā.’

¹⁸ Bo swon mē n̄ji'ī ‘mū àbàntē ghū’ i bē aà àkē aa ē? Kaa bī'ī sī átú yī i nī annù yii mē a swon aa zī!”

¹⁹ Yesu à le nzi annù yii mē bo le si lōc mbetē yī ghu aà, n̄tigē nswon a mbo bo mē, “Mē ghìrē nswon mē, ‘a nī mū àbàntē kaa tā nī wa'ā gha yē, bēē mē àbàntē yī mō'ò a bu ti tsa'ā, nī bú nyē gha fu.’ A nī annù yii mē bú betē nī ghūu bu nī bù ghu aa ē?

²⁰ Mē swon aa tsi'ī annù n̄n̄kon a mbo bù: Nī ka yī kī yē'ə i lī nī m̄lāā, tā m̄bi i ka mban̄nē ndoritē; nī ka yī kī jənnē, lá tā àjənnē yuu tā à ban̄nē mbənjē n̄tigē nidorē.

²¹ Nòò yii mē m̄ngyē à tsigē mu aa, a jənnē nlon mē nòò n̄gi'ī yī à kù'u mē; la nòò yii mē à jwē mē mu wa aa, a lī'inē n̄yānē n̄tsim, n̄tigē ndoritē mē yu jwē mē a mu yī n̄fi i a m̄m m̄bi.

²² Aa tsi'ī n̄gīn n̄gīn a ajàn yii mē a tswē a mbo bù aà; tsitsōn nī jənnē, lá mē ka bú kwatē i zī a mbo bù, ta m̄ntī muu luu nī nidorē, ajàn nidorē yii mē kaa mbē n̄tū tsū a wa'ā a mbo bù kwērē aà.

²³ “Nòò yii mē n̄jwi mē ya i ka yī zī aa kaa nī ka yī wa'ā ayoo yī tsū a mbo mē bú n̄ka mbetē. Mē swon aa tsi'ī annù n̄n̄kon a mbo bù: Taà ghā à ka fa n̄gōn njòò tsim jii mē nī betē nī ikūm ghā aà.

²⁴ Nzi nywē'e tsitsōn, kaa nī burē tī ayoo tsu betē nī ikūm ghā; nī bē betē bon nī ka kwērē, tá tá nidorē nuu tá nī luu.

Ajàn mē n̄gānyəgənnū Yesu m̄'a n̄tsō n̄tsya nī m̄bi aà

²⁵ “Mē lōgē aa m̄ghāā mī nānaa n̄kē'enē ìnnù juā ghu a mbo bù. La nòò à tswē ghu mē kaa mē ka wa'ā a mbo bù aa nī m̄ghāā mī nānaa bú n̄ka n̄ghaa, i tigē ghāā a mbo bù aa nī n̄si nī n̄si nlon Taà.

²⁶ N̄jwi mē ya i ka yī kù'u aa, tá nī tigē mbetē nī nī ikūm ghā; kaa mē si swon aa mē mē ka yī kī betē nī a n̄kwitū bù,

²⁷ nlon mē Taà ghā yumbon a kōnē ghūu. A kōnē ghūu aa nlon mē nī kī n̄kōnē ghā, n̄kī m̄bi mē mē le nlō aa ghu mbo nzi.

²⁸ Mē le nlō aa a mbo Taà ghā n̄fē'e fāa m̄bi; tsitsōn, mē m̄'atē mbi yū m̄bu m̄bi nī gha fu a mbo Taà ghā.”

²⁹ N̄gānyəgənnū jī i tigē n̄swon ghu mbo mē, “Tsitōn o ghāā a mbo bī'ī nī n̄si nī n̄si, kaa wa'ā nī n̄ghāā bú n̄naa.

³⁰ Tsitsōn bī'ī zī mē ò zī ìnnù tsi'ī tsimē; kaa bē sī nī n̄ka mbetē gho nī annù tswē. Ma yū a ghìrē mē tá bī'ī bii mē ò le nlō aa mbo Nwī nzi.”

³¹ Yesu a kwi'ī a mbo bo mē, “Nī bī'ī mē tsitsōnē aa ē?

³² Nòò à tigē a abō, nòò wa à tē'ē mē n̄ku'u, mē baa jā'ā ghūu tá n̄tū à ghēē nī yii mbēē, tá n̄tū à ghēē nī yii mbēē, i tigē m̄m̄'atē gha, mē mē. Lá kaa mē si aa tsi'ī mē mē n̄ansē n̄tswe, nlon mē Taà à tswē bī'ī yu.

³³ Mè swòŋ ma juù ìnnù a mbo bù aa mè tá nì tswè nì mbòonè, a ajàŋ yìi mè mbè bi'ìnè tswè nì ànnù yì m'ò'té aà. Tsò mè nì tswè a múm mbi aa, nì ka yè ŋg'i. Lá nì taŋ ntii! Wa mè tsyà mè mbi!"

17

Ajàŋ yìi mè Yesu à le ntsà'atè Nwì a atú ŋg'nyogènnù jì aà

¹ Yesu à màŋsè mè a nswon ma jù ìnnù, ìŋɛɛ mi'í mi, nlii aburè, ìnswon mè, "Taà ghà, nòò à kù'ù mè. Gha'asè Mú ghò tá tá Mú ghò à ki ŋgha'asè ghò.

² O le mfa midà'a ghu mbo mè tá à ka mbu'utè ŋg'ɔŋ mu ŋù ntsim, tá i fa ntswèntii yìi mè ì tswè nŋkonj aa a mbo bo bii mè ò le mfa ghu mbo aà.

³ Ntswèntii yìi mè ì lw'í nŋkonj aa, ì laa mbè a nzi wò, wò Nwìŋg'ɔŋ yì mò'té yìi ò nì Nwìŋg'ɔŋ tsi'í annù nŋkonj aà, ŋki mbè a nzi Yesu Kristo, yìi mè ò le ntoo aà.

⁴ Mè ghà'asè mè gho fàa atu nsyè; mè màŋsè mè afà'à yìi mè ò le mfa mè tá mè fa'a aà.

⁵ Taà ghà! Gha'asè a gha tsítsɔŋ a mbèè wò, tsi'í nì nìgha'a nya mè mè le ntswe nì nu bi'ìò mbonj ta ò nanjè mbi aà.

⁶ "Mè ghèrè mè tá bè bya bii mè ò le ntsò'ò fàa múm mbi mfa a mbo mè aa, mè tá bi zi ghò. Bo le mbè aa bè bó, la ò fá waa a mbo mè. Bo yu'unè nìghàá nò,

⁷ Tsítsɔŋ bo zi mè ŋg'ɔŋ ñjòò tsim jii mè ò le mfa a mbo mè aa ì lo aa a mbo wò.

⁸ Mè fá mè ntoo yìi mè ò le ntoo gha nì yù aa a mbo bo, bo kí ŋkwèrè; bo zi tsi'í siginè mè mè le nlò aa a mbo wò ñzi, ŋki mbii mè a gha aa a too wò.

⁹ "Mè tsà'atè nòò ŋwa'atè nì waa, kaa mè si nòò tsà'atè aa nlonj mbi ñtsimè; mè tsà'atè nòò nlonj aa bo bya mè ò fa a mbo mè aà, ñlonj mè bo laa mbè bè bó.

¹⁰ Bè bitsim bo bè ñjòò tsim jii mè mè tswè nì ju aa, à nì jó, jii mè ò kí ntswe nì ju aa, ì bè já; bi ki ntsya aa a nŋim bo nyè nì nìgha'à ná.

¹¹ Tsítsɔŋ mè bù mbii nzi fu a mbo wò; kaa mè ka wa'à fàa múm mbi bù ntswe, lá bo ka ghèè nì mbii a ntswe fáa múm mbi. Taà ghà yìi mè ò laa màŋsè aa, be waa nì midà'à mya mii mè mi tswè a nì ìkùm gho aà, ìkùm wa yìi mè ò le mfa a mbo mè aà, mè tá bo tswè nì ànnù yì fùurè, tsò mè si kí ntswe nì ànnù yì fùurè aà.

¹² Nòò yìi mè mè kí tswè bi'í bo aa, mè kí si be waa nì adà'à yìi mè a tswè nì ìkùm gho aà, ìkùm wa yìi mè ò le mfa a mbo mè aà. Mè kí le mbe waa kaa tsi'í ŋù nìbò wàà yì mfùurè kaa a wa'à bwé, a kí nime yu wa yì mfùurè mè à le ntswe nì mbwè aà, mè tá ànnù yìi mè a le ntswe a múm àŋwà'anè Nwì aa, tá à fè'e mbòontè.

¹³ Tsítsɔŋ mè bù mbii fu a mbo wò. Mè swonj nì ìnnù juà aa a ajàŋ yìi mè bùrè a múm mbi aa mè tá nidorè na tswè a múm ntii bo nluu.

¹⁴ Mè le mfa ntoo yò a mbo bo, lá mbi ì bàà waa, nlonj mè kaa bo si bè bi mbi bù bè aà, tsi'í ajàŋ yìi mè kaa mè si ŋù mbi ghù kí mbè aà.

¹⁵ Kaa mè si lóo aa mè ta ò fi'í waa fàa múm mbi nlò'òsè, mè bàŋnè ñlòo aa mè tá ò be a waa a mbo ŋg'ànmbù'ù ìnnù jì bi wá.

¹⁶ Tsi'í a ŋg'ŋ ŋg'ŋ a ajàŋ yìi mè kaa mè si ŋù mbi bù bè aa, kaa bo si bè bi mbi bù kí mbè.

¹⁷ Tso'ò waa nlèè tá bo tigè bè bo a nŋim àjàŋ yìi mè bo ka zi annù nŋkonj aà; nìghàá no nì laa mbè annù nŋkonjè.

¹⁸ Mè tòò waa a múm mbi, tsi'í àjàŋ yìi mè ò le ŋki ntoo gha a múm mbi aà.

¹⁹ Mè tigè ntsò'ò ìbìnnù gha nlèè aa tsi'í tsò àyoo mmà'anwì a mbo wò, ñlonj ŋkwi atú waa, mè tá bo kí mbè njoo mmà'anwì jì annù nŋkonj a mbo wò.

²⁰ "Kaa mè si nì gho tsà'atè ŋwa'atè aa tsi'í waa, mè kii ŋwa'atè nì bya bii mè bi kí nnŋj mántii myaa a nu mè, ntsya a nŋim ntoo yìi mè bo yu'u nì a ntsù ŋg'nyogènnù ja aa.

²¹ Mè lóo nì mè tá bo tswè nì ànnù yì fùurè. Taà ghà! Mè kòŋè nì mè tá bo tswè a mum bi'ìò, tsi'í a ajàŋ yìi mè ò tswè a mum mè, mè kí ntswe a mum wò aà. Mè lóo nì mè tá bo tswè nì ànnù yì fùurè, tá tá mbi bii mè a gha aa a too wò.

²² Mè fa nìgha'a nya nii mè ò le mfa a mbo mè aa a mbo bo, mè tá bo tswè nì ànnù yì fùurè, tsi'í a ajàŋ yìi mè wò nì mè si nì ayoo yì fùurè aà;

²³ Mè tswè a mum bo, ò kí ntswe a mum mè, tá bo nanjè mboonsè mbè ayoo yì fùurè, tá mbi ì tsya ghu nzi mè a gha aa a le ntoo wò, ŋki ŋkonjè waa a ajàŋ yìi mè ò kòŋè gha aà.

²⁴ "Taà ghà! O fa waa a mbo mè, mè kòŋè nì mè tá bo tswè a adigè yìi mè mè tswè ghu aa, tá yè nìgha'à ná, nìgha'a nya nii mè ò fa a mbo mè aà; ñlonj mè ò le ŋkòŋè gha mbòŋ nnanjè mbi yù.

²⁵ Taà ghà yii mə ìnnu jo tsinə aa, kaa mbi ì si gho zì, la mə zi ghò, buà bù kî ñzi mə a gha aa a tòò wò.

²⁶ Mè ghìrə bo zì ghò, màa kii ghèè nî mbĩi a nghìrə mə tâ bo zi ghò, tá tá àkòñnè yii mə ò tswe nì yu a nu mə aa, tá à tswe a nu bo, tá tá mə ki ntswe a mum bo.”

18

Ajàn yii mə bi le ntswa Yesu aà

(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53)

¹ Ajàn mə Yesu à le mmànşə a ntsà'atə Nwĩ ma mùu ajàn aa, ñlo bo bì ñgànyəgənnu ji ñtoo mutswàgə ñkì wa yii mə bi twonə ni Kidron aà; ñkya ati mîntà yî mò'ò i le ntswe ghu, Yesu bo bì ñgànyəgənnu ji jya bi kuu nghèè wa a múm ñkyá.

² Judas mə à le mfèè yi aa, à le nzi adigə ma yú ñlonj mə a ni bìnòò bí ghà'atə, Yesu bo bì ñgànyəgənnu ji le si bòontə ghu.

³ Tsó mə à le nzi aa, à le nlogə akürə bísogyè bo bì ñgànyəgənnu ñdámà'anwĩ jii mə ñgànyəgənnu a Nwĩ yî ñwè bo bì baFarisai le ntoo aa, bo bo gheè ghu, bo kà mə aa nghèè aa, ntugitə njoo mítşə'ə nî bilám ni mîñkà'á.

⁴ Tsó mə Yesu à le nzi ngòñ ñnnu tsim jii mə bo le si lòò a nghìrə aà, mma'atə ñgànyəgənnu ji jya, mife'ε yòñtə a mbèè bo, mbetə waa mə, “Ni lòò aà wò ε?”

⁵ Bo kwi'i ghu mbo mə, “Bĩ'i lòò aa Yesu, mu Nazareth wá.” Yesu a swonj a mbo bo mə, “Mè ghulá.” Judas, mə à le mfèè yi aa, à le ñki ntə'ə bo bo.

⁶ Ajàn mə Yesu à le nswonj mə, “Mè ghulá aa,” bo khè'tə mbii nî ñjim, ñwokə a nsyé.

⁷ Yesu a ku'usə mbetə waa mə, “Baa nî swòñj mə ni lòò aà wò le?” Bo kwi'i mə, “A Yesu, mu Nazareth wá.”

⁸ Yesu a bú ñswonj a mbo bo mə, “Tigə mə bà mə aa nswonj a mbo bù mə ‘mè ghulá.’ Lá mbə a bə yii mə nî lòò aà gha, nî ma'atə bulá bə bi gheè.”

⁹ A le nswonj ma la aa, tá ghìrə tá ànnu yii mə à le è'ε nswonj aa, tá à boontə, mə “Taà ghà, kaa ñu wa yî tsu mə ò le mfa a mbo mə aa, kaa yî tsu à si bwè.”

¹⁰ Simon Peta à le ñwe'ε munwĩ ñtsò; à le ntso'ò munwĩ wa a mba'a, ñkwyε atòññə àbù'u ngànyəgənnu a Nwĩ yî ñwè yî mà'à ñlò'osə. Ikúm àbù'u ma yú i le mbə Malkus.

¹¹ Yesu a swonj a mbo Peta mə, “So'ò munwĩ ghò wa fu a mba'á! O wà'atə mə mə kaa wa'á ndòñ ñgi'i yii mə Taà ghà à fa a mbo mə aa no aa ε?”

A àjàn yii mə bi le nghèè nî Yesu a nsi Annas aà

¹² Bísogyè bya bo bì ñdii wàà, nî ngànyəgənnu ñdámà'anwĩ bi le ntswa Yesu ñkwerə yi.

¹³ Nlogə yi nghèè ni ghu a mbo Annas. Annas à le mbə ntsi Kaifas yii à le mbə ñgànyəgənnu a Nwĩ yî ñwè maa alòò aa.

¹⁴ Kaifas ma ghú à le mbə yu yii mə à le ndi'itə bítà bi ala'a bi baYuda mə a bəñj mə tá ñu yî mfuürè à kwo ñlonj atu nnòò aa.

A àjàn yii mə Peta à le ntuu Yesu aà

(Mt. 26.69-70; Mk. 14.66-68; Lk. 22.66-71)

¹⁵ Simo Peta bo ñgànyəgənnu Yesu wa yî mò'ò bo le nyòñə Yesu. Ngànyəgənnu a Nwĩ yî ñwè wa à le nanşə nzi ñgànyəgənnu ma ghú tsi'í siginə. Nyonə Yesu bo yu kuu nghèè a múm nsàñdá ñgànyəgənnu a Nwĩ yî ñwè wá.

¹⁶ Peta à le mbàññə ñtə'ə a mbèè a tsübù'u. Ngànyəgənnu Yesu ma ghú mə ngànyəgənnu a Nwĩ yî ñwè à le nzi aa à le mfè'ε ñghaa a mbo mumànşyè yii mə à le ntə'ə wa tsübù'u aa, ñlogə Peta bo yu kuu.

¹⁷ Mumànşyè wa a ntsübù'u a betə Peta mə, “O sí ñgànyəgənnu mbá yî ki mbə aa ε?” Peta a kwi'i ghu mbo mə, “Ngan, kaa mə si ghu bá.”

¹⁸ Ajàn mə mfə'ə i le si ko aa, ñgànyəgənnu a Nwĩ wa nî ñgànyəgənnu ñdígə, bi le ñjètə mɔ'ò nî ñkye, ntə'ə ghu, ñtigə nyo'otə. Peta à le nghèè ntə'ə bo bo ñkii nyo'otə mɔ'ò wá yii ñgaa.

Ajàn yii mə ñgànyəgənnu a Nwĩ yî ñwè à le mbetə Yesu nî ñnnu aà

(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Lk. 22.66-71)

¹⁹ Ngànyəgənnu a Nwĩ yî ñwè wa à le mbetə Yesu nî ñbetə ñlonj ñgànyəgənnu ji bo bì ñlonj ànnu yii mə à le si dî'í aà.

²⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mè ghàà aa a nsi bə bítşimə. Ngòñ ñnnu tsim jii mə mə dî'í aa, mə le si dî'í a ndámà'anwĩ bo bì a ndánghotə, a bə ñdígə tsim jii mə bə bítşim bòontə ghu aà, kaa mə le è'ε ñkì'í annu tsu a lò'osə burə swoswonj bə.

²¹ O tigə mbu mbetə nî gha nî ñbetə aa a ya ε? Betə bə bə bulá bii mə bi le nyu'u annu yii mə le si swonj aà. Wa bo zì ànnu yii mə mə le si swonj a mbo bo aà.”

²² Ajàñ mæ Yesu à le nswonj ma mùu ajàñ aa, ñgàñmbe idigè wa yì mò'ò a zwi àbo ghu atu, mbètè yi mæ, "A swòñ wò a mbo wò mæ tá ò ka nghaa a mbo ñgàñmà'a Nwì yì ñwè ma mùu ajàñ ε?"

²³ Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Mbè a bè yìi mæ mè swòñjè ànnù yì bi yì tsu, ò ke'ènè a mbo bè bù mæ bi tæ faà aa, mbè a bè mæ ìnnù jii mæ mè swòñjè aa i ku'unò, ò tigè mbu mfèe gha aa a ya ε?"

²⁴ Ma mùu noò Annas à le nlògè yi tsi'í wa ajàñ yìi mæ bi le ñkwerè yi aa, ñtsyasè a mbo Kaifas yìi mæ à le mbè ñgàñmà'a Nwì yì ñwè aa.

Ajàñ mæ Peta à le ñkù'ùsè ñtuu Yesu aa.

²⁵ Peta à le mburè ntèè wa adigè nyo'otè ní mò'ò wa; bè bí mò'ò bi betè yi mæ, "O laa ñkí'í ñgàñyègènnù mbà wí yì mò'ò bè aa ε?" Peta a tuu yi nswonj mæ, "Kaa mè sì ghu bó."

²⁶ Abù'u ñgàñmà'a Nwì ya yì mò'ò, mbè ndim ñù wa mæ Peta à le ñkwyè atónjè yi aa, a betè mæ, "Mè ghìrè mbaa kí'í gho yè ò tswé bú bo wa a múm ñkya aa ε?"

²⁷ Peta a ku'ùsè ñtuu yi nswonj mæ, "Ñganj!" Tsi'í maa noò àkègè a tøjè.

Ajàñ yìi mæ bi le nghèè ní Yesu a nsi Pilato aa.

(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Lk. 23.1-5)

²⁸ Bi le nlògè Yesu ñghèe ni ghu a ntò'ò Gúmnaà, maa noò a burè aa tsi'í mbà'a mbà'a. BaYuda kaa bo le ñwa'à waa wa múm ñtò'ò kuù, ñlonj mæ bi le nlòò mæ bi ba'atè ní ìbìnnù waa lèè tá i laa a nyòñè ni nòñsè wàà tá jì miji mi Passa.

²⁹ Pilato à le ntigè mbañjè mfè'è a abee mbetè waa mæ, "Nì swòñ mæ ñù ghú à ghìrè aa akè aa ε?"

³⁰ Bo kwi'í ghu mbo mæ, "A ghìrè mbaa tsuu annù fànsè boñ kaa bí'í sì ni ghu a mbèe wò zì."

³¹ Pilato a swonj ghu mbo mæ, "Mbè a bè la, nì logè yi ñghèe ntso'otè isa'à yi nyonj a ni nòñsè ghùù." Bo kwi'í ghu mbo mæ, "Kaa bí'í sì ni àdà'à mæ mbè bí'í zwi'tè ñù tswé."

³² A le mfè'è lá la aa mæ tá à boontè ni ñghàà nìi mæ Yesu à le si swonjè ñlonj ajàñjè níwo yìi mæ yu le ntswe ní ñkwo aa.

³³ Pilato à le mbù ñkúu ñghèe fu wa múm ñtò'ò, ñtwonjè Yesu mbetè yi mæ, "O bè aa mífò baYuda aa ε?"

³⁴ Yesu a betè yi mæ, "Nìghàà nú mæ o betè gha ghu aa, à ní no kè a swonj bè ñswonj a mbo wò aa ε?"

³⁵ Pilato a bøj mbetè yi mæ, "Mè laa mbè ñù baYuda aa ε? A fa bè bo mfa gho a mbo mè bo bí bíli bi ñgàñmà' Nwì. O nàñsè mfànsè aa àkè ε?"

³⁶ Yesu a swonj mæ, "Kaa ànnù nífò ya kaa a sì aa fàa a ni yula mbi tswé. A ghìrè mbaa mbè mæ ànnù nífò ya a tswè aa fàa ni yulà mbi, boñ ñgàñkòrè já i to fikòrè kaa bi k'í'í gha a mbo bità bi baYuda fà. Ñganj, kaa ànnù nífò ya kaa a sì aa fàa ni yulà mbi tswé."

³⁷ Pilato a betè yi mæ, "La a bè mæ ò ni mífò aa ε?" Yesu a kwi'í mæ, "ò swòñ mæ mæ mè ní mífò. Bi le ñjwe gha mè fè'è fàa mbi aa ñlonj ñkwitu ànnù yì fùùrè, a ñka ñghàà ànnù ñlonjè ànnù ñfkonjè. Ñù ñtsim yìi mæ à tswè a múm ànnù ñfkonjè aa a yu'utè ànnù yìi mæ mæ swonjè aa."

³⁸ Pilato a betè mæ, "Ànnù ñfkonjè à ní àkè aa ε?"

Pilato a bú mfè'è ñghèè ñyè bè bya, nswonj a mbo bo mæ, "Kaa mè sì ànnù tsu yè mæ mbè a ghìrè mæ tá mè ññj ñgi'í ghu nú.

³⁹ Lá ñyonjè a ni nòñsè yìi mæ ní tswè ni ghu aa, mæ fi'isè ni ñgàñjatsanj yì mífùùrè a mbo bù, a ñwí Passa. Nì kónj mæ tá mè fi'isè Mfò baYuda ghú aa ε?"

⁴⁰ Bo tøjè ñswonj mæ, "Ñganj, kaa mbè a k'í'í yu bè! Bí'í lòò mæ tá ò fi'isè aa Barabas!" (Barabas à le mbè aṅgámighee).

19

Ajàñjè mæ bi le ntsèrè isa'a Yesu mæ à ka wo aa

¹ Pilato à logè Yesu mfa yi bi ghoò yi.

² Bisogyè bya bi lóò mĩndigè mi ñjónj ñjónj mba'a tsò àtsè'etu nífò ñsosè ghu atú. Ntigè ñlogè atse'è yì bagitè yi atĩndù ñwè'è ghu nú.

³ Bo tigè ñtsya mmii nii nswonjè ni mæ, "O lele leè! Mfò baYuda à kì kwèè! A kwèè!" Lá ñbañjè mfèe ni mighà'a mi.

⁴ Pilato à le bú mfè'è ñghèè a mbo nnòò bè wa nswonj a mbo bo mæ, "Yè nì, mè ka fè'è zì ni ghu a nsi bù tá nì zì mæ kaa mè sì ànnù yìi mæ à ghìrè mæ mbè ni ññj ñgi'í ghu nu aa yè."

⁵ Yesu a tigè mfe'e ni àtsè'è yí bagitè ya bo bì nî àtsè'ètu nǝ̀nǝ̀nǝ̀n ya a atu yu. Pilato a swonǝ̀ a mbo bə̀ bə̀ bya mə̀, "Nǝ̀ wa à ghułà."

⁶ Bìlì bi nǝ̀ǝ̀nǝ̀mà'a Nwǝ̀ bo bì nǝ̀ǝ̀nǝ̀mbé nǝ̀dàmà'anwi bi yè mḕ yi aa, ntǝ̀nǝ̀ nswonǝ̀ mə̀, "Kwèèntè yi a ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè."

Pilato a swonǝ̀ a mbo bo mə̀, "Nǝ̀ logè yi la nǝ̀kwèèntè tsi'í bǝ̀, kaa mè̀ sǝ̀ nǝ̀jǝ̀'í ànnǝ̀ yǝ̀ mə̀ mbə̀ mə̀ nǝ̀n nǝ̀ǝ̀'í ghu nu aa yə̀."

⁷ Nnǝ̀ wə̀ wa i kwi'í mə̀, "Bǝ̀'í tswè nǝ̀ nǝ̀nǝ̀sè̀ yǝ̀'í mə̀ a dǝ̀'í ni mə̀ a ku'unə̀ mə̀ tǝ̀ à kwo, nǝ̀nǝ̀ mə̀ a swonǝ̀ ni mə̀ yu ni Mu Nwǝ̀ aǝ̀."

⁸ Pilato à yu'ù mḕ ma mùu ajǝ̀n, nǝ̀bǝ̀'ǝ̀ ni ku'usè̀ nǝ̀tswǝ̀ yi.

⁹ A bǝ̀ nǝ̀kkuu nǝ̀ghèe fu wa a mùm nǝ̀tǝ̀'ǝ̀, mǝ̀betə̀ Yesu mə̀, "Baa ǝ̀ lǝ̀ aa fə̀ aa ɛ?"

Kaa Yesu a wa'ǝ̀ akwi'í ghu mbo fǝ̀.

¹⁰ Pilato à swonǝ̀ ghu mbo mə̀, "O nǝ̀ à' à nǝ̀a ɛ? O sǝ̀ zi mə̀ mə̀ tswè nǝ̀ mǝ̀dǝ̀'ǝ̀ mǝ̀ mǝ̀ mbə̀ mə̀ swonǝ̀ mə̀ tǝ̀ bì mǝ̀'atə̀ gho, kə̀ a nswonǝ̀ mə̀ tǝ̀ bì kweèntə̀ gho a ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè aa ɛ?"

¹¹ Yesu a kwi'í mə̀, "A bə̀ aa mə̀, ǝ̀ tswè nǝ̀ mǝ̀dǝ̀'ǝ̀ a atu mə̀ aa nǝ̀nǝ̀ mə̀ Nwǝ̀ à fa a mbo wə̀ aǝ̀. Lǝ̀ nǝ̀ wa mə̀ à ghirè̀ mǝ̀bǝ̀nǝ̀nè̀ zi mfa gha a mbo wə̀ aa, à yǝ̀ ànnǝ̀ a bi'í ntsyǝ̀ yǝ̀."

¹² Pilato à yu'ù mḕ ma mùu ajǝ̀n aa, nywè'etə̀ a nǝ̀lǝ̀ mǝ̀nǝ̀'í a mǝ̀'atə̀ Yesu ghu. Lǝ̀ nǝ̀nǝ̀ bə̀ wa i ku'usè̀ nǝ̀nǝ̀nǝ̀ nswonǝ̀ mə̀, "ǝ̀ bə̀ mǝ̀'atə̀ yi bə̀ə̀ bonǝ̀ kaa ǝ̀ sǝ̀ nsúka'ǝ̀ Kaisa bə̀. Nǝ̀ nǝ̀tsim yǝ̀ mə̀ a swonǝ̀ ni mə̀ yu ni mǝ̀fǝ̀ aa, à nǝ̀ nǝ̀ àtǝ̀ atu a mbo Kaisa."

¹³ Pilato à yu'ù mḕ ma mùu mǝ̀ghǝ̀aa aa, nǝ̀logè Yesu mfe'e ntswe nǝ̀ àlǝ̀nǝ̀ nsa'a mǝ̀sa'a a sǝ̀anə̀ yǝ̀ mə̀ bi le nǝ̀ǝ̀gè̀ nǝ̀nǝ̀ǝ̀'ǝ̀, (a ni nǝ̀ǝ̀hǝ̀aa ni baHeber, bi twonǝ̀ ni Gabbatha).

¹⁴ A le si bə̀ maa noǝ̀ aa a tigè̀ nǝ̀kku'u a nǝ̀tǝ̀ àsǝ̀'ínè̀ mǝ̀bonǝ̀ tǝ̀ àbè̀è fu'u a nǝ̀jwǝ̀ Passa. Pilato a swonǝ̀ a mbo bə̀ bya mə̀, "Mǝ̀fǝ̀ ghuù wa à ghułà."

¹⁵ Bo ku'usè̀ nǝ̀nǝ̀nǝ̀ swonǝ̀ mə̀, "Zwǝ̀tə̀ yi, zwǝ̀tə̀ yi nǝ̀tǝ̀'ǝ̀sə̀, kwèèntè yi a ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè!" Pilato a betə̀ waa mə̀, "Nǝ̀ lǝ̀wə̀ mə̀ tǝ̀ mə̀ kweèntə̀ mǝ̀fǝ̀ ghuù a ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè aa ɛ?" Bìlì bi nǝ̀ǝ̀nǝ̀mà'a Nwǝ̀ bya bi kwi'í ghu mbo mə̀, "Mǝ̀fǝ̀ yǝ̀ mə̀ bǝ̀'í zi aa, à ki mbə̀ aa tsi'í Kaisa."

¹⁶ Pilato a tigè̀ nǝ̀logè Yesu mǝ̀fa a mbo bo mə̀ tǝ̀ bì kweèntə̀ yi a ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè.

A ajǝ̀n yǝ̀ mə̀ bi le nǝ̀kweèntə̀ Yesu a ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè aǝ̀

(Mt. 27.32-44; Mk. 15.21-32; Lk. 23.26-43)

Maa ajǝ̀n bi tigè̀ nǝ̀logè Yesu nǝ̀ghèe ni ghu.

¹⁷ A le mfe'è mbe'e ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè yi ya yumbonǝ̀ nǝ̀ghèe nǝ̀ku'ù a adigè̀ yǝ̀ mə̀ bi le si twonǝ̀ nǝ̀ àkwee atu nǝ̀ aa (a ni nǝ̀ǝ̀hǝ̀aa ni baHeber, bi twonǝ̀ ni Golgotha).

¹⁸ Bǝ̀ tigè̀ nǝ̀kweèntə̀ yi a ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè maa adigè̀ bo bì bə̀ bǝ̀ mǝ̀'ǝ̀ bi baǝ̀, nǝ̀ yǝ̀ mǝ̀'ǝ̀ a tswè fǝ̀aa mbè̀è laǝ̀, yǝ̀ mǝ̀'ǝ̀ a kǝ̀ nǝ̀tswe fǝ̀aa mbè̀è laǝ̀, Yesu a tigè̀ nǝ̀tswe a tǝ̀tǝ̀ bo.

¹⁹ Pilato à le nǝ̀nǝ̀wǝ̀'ǝ̀nə̀ wa atu ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè mə̀, "Yesu mu Nazareth, Mǝ̀fǝ̀ baYuda."

²⁰ Bə̀ bi ghǝ̀'atə̀ bi le twonǝ̀nə̀ ma yuù ànǝ̀wǝ̀'ǝ̀nə̀ nǝ̀nǝ̀nǝ̀ mə̀ adigè̀ yǝ̀ mə̀ bi le nǝ̀kweèntə̀ Yesu ghu aa, kaa a le nǝ̀nǝ̀wǝ̀'ǝ̀ sǝ̀'ǝ̀ si'í a nǝ̀lǝ̀ a nǝ̀jǝ̀'ǝ̀ àlǝ̀'ǝ̀. Bi le nǝ̀nǝ̀wǝ̀'ǝ̀nə̀ ma yuù aa ni nǝ̀ǝ̀hǝ̀aa ni baHeber, ni nǝ̀ baRoma a bǝ̀'ǝ̀ ni nǝ̀ ba Grikia.

²¹ Bìlì bi nǝ̀ǝ̀nǝ̀mà'a Nwǝ̀ bya bi swonǝ̀ a mbo Pilato mə̀, "Tsuu nǝ̀wǝ̀'ǝ̀nə̀ mə̀, 'Mǝ̀fǝ̀ baYuda' Bǝ̀nǝ̀nə̀ nǝ̀nǝ̀wǝ̀'ǝ̀nə̀ bə̀ mə̀ 'A swǝ̀nǝ̀ mə̀ yu ni nǝ̀fǝ̀ baYuda.' "

²² Pilato a kwi'í mə̀, "Ànnǝ̀ yǝ̀ mə̀ mə̀ nǝ̀wǝ̀'ǝ̀nə̀ aa, mə̀ nǝ̀wǝ̀'ǝ̀nə̀ mǝ̀!"

²³ Nǝ̀dǝ̀ yǝ̀ mə̀ bǝ̀sogyè bya bi le nǝ̀kwèèntə̀ Yesu a ati bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nè aa, bi le nǝ̀logè itsə̀'è̀ ji nyatə̀ mbè̀è̀ ji nǝ̀kwǝ̀, sogyè yǝ̀ nǝ̀fǝ̀uùrə̀ a logè̀ mbè̀è̀̀ yǝ̀ nǝ̀fǝ̀uùrə̀̀ yǝ̀ mǝ̀'ǝ̀ a kǝ̀ nǝ̀logè̀ mbè̀è̀̀ yǝ̀ mǝ̀'ǝ̀. Bo le nǝ̀ki nǝ̀logè̀ mǝ̀ndǝ̀nǝ̀ at्सə̀'è̀̀ yǝ̀ mǝ̀'ǝ̀ a ya mə̀ bi le mba'a kaa adigè̀ yǝ̀ mə̀ bi yǝ̀tə̀ ghu kaa a wa'ǝ̀ ghu tswè̀ aa.

²⁴ Bǝ̀sogyè bya bi swonǝ̀ ni bə̀ ni bo mə̀, "Kaa a si ku'unə̀ mə̀ tǝ̀ bǝ̀'ínə̀ satə̀, bǝ̀'ínə̀ tum ibǝ̀rè̀ ghu, nyə̀ nǝ̀ yǝ̀ mə̀ à ka ji aa. A le mfe'è̀ lǝ̀lǝ̀ aa mə̀ tǝ̀ ànnǝ̀ yǝ̀ bi le nǝ̀nǝ̀wǝ̀'ǝ̀nə̀ a ni nǝ̀ǝ̀hǝ̀aa ni Nwǝ̀ aa tǝ̀ à boontə̀ ajǝ̀n yǝ̀ mə̀ bi le nswonǝ̀ aa mə̀: 'Bo le nyatə̀ itsə̀'è̀̀ ja a tǝ̀tǝ̀ bo,

mǝ̀ma'a ibǝ̀rè̀ ni tǝ̀gè̀ ghǝ̀. *," "

²⁵ Bə̀ bǝ̀ mǝ̀'ǝ̀ bi le ntə̀ə̀ nyontə̀ a mbè̀è̀ àtǝ̀ bǝ̀nǝ̀nè bǝ̀nǝ̀nə̀ Yesu; à le mbə̀ aa ndè̀ yi, bo bì muma bì ndè̀ yǝ̀ yǝ̀ mǝ̀nǝ̀gyè, ni Mary, nǝ̀gwè Cleopas, a bǝ̀'ǝ̀ bì Mary Magdalene.

²⁶ Yesu a yə̀ ndè̀ yǝ̀ a bǝ̀'ǝ̀ bì nǝ̀ǝ̀nǝ̀yè̀gǝ̀nnǝ̀ yǝ̀ wa mə̀ à le nǝ̀kǝ̀nǝ̀ kǝ̀nǝ̀ aa a ajǝ̀n mə̀ bo le ntə̀ə̀ ghu aa. Nǝ̀tigè̀ nswonǝ̀ a mbo ndè̀ yǝ̀ mə̀, "Ndè̀, mù ghò̀ yǝ̀ mǝ̀bǝ̀nǝ̀nè̀ à walǝ̀."

²⁷ Nǝ̀ki nǝ̀tigè̀ nswonǝ̀ a mbo nǝ̀ǝ̀nǝ̀yè̀gǝ̀nnǝ̀ yǝ̀ wa mə̀, "Ndè̀ ghò̀ à walǝ̀." Nǝ̀loginə̀ maa noǝ̀, nǝ̀ǝ̀nǝ̀yè̀gǝ̀nnǝ̀ yǝ̀ wa a tigè̀ nǝ̀logè̀ yi, bo yu tigè̀ nǝ̀tswe a ndǝ̀gə̀ yu.

* 19:24 Ps. 22.18 A bə̀ ànnǝ̀ yǝ̀ mə̀ bǝ̀sogyè bya bi le nǝ̀ghirè̀ aǝ̀.

A àjàn mæ Yesu à le ntsii aà

(Mt. 27.45-56; Mk. 15.33-41)

²⁸ Ma juù innu i tsyà mæ, tsó mæ Yesu à le nzi mæ ñgõñ innu tsim i mè mæ aa, a nghìrè mæ tá nìghàà ni Nwí ni boontè, a swonj mæ, “Nji ñkí yanjè naà.”

²⁹ Ba'a yí mò'ò à le ntèè ghu ní ñtsè'è mìlù'ù, bi lòò kúntsa nniñ ghu, ñsòsè a atú ñkíñkà'á ñkò'òsè ghu aghonj ntsu.

³⁰ Yesu a no mìlù'ù mya, nswonj mæ, “A mè mæ.” Nswye atú yi, nniñjè azwí yi a mbo Nwí, ñtsii.

A àjàn yii mæ bi le nsò mbèè ñgeè Yesu aà

³¹ BaYuda bi le ñlontè a mbo Pilato mæ tá à beentè tá bo gheè mbègìtè mika'a mi bè bya bii mæ bi le ñkwèèntè waa aa tá lögè ikú jya jya wa ati bàñnè bàñnè i sigisè. Bo le mbetè maa ajàn aa nlonj mæ ñjwi ya i le mbè Friday, kaa bo wa'á kòñè ni mæ tá iku jya tá i lo ntswe wa ati bàñnè bàñnè a ñjwíngòñ. Nlonj mæ ma yaà ñjwíngòñ mæ i le si zì aa, i le nanjè mbè yí láanlaa a mbo bo aà.

³² Bisogyè bya bi le ntigè ñgheè mbègìtè mika'a mi ñú ñtsyambii, ñki mbu mbègìtè mî ñú yí mò'ò wa yii mæ bi le ñkwèèntè waa bo bi Yesu aà.

³³ Lá àjàn mæ bi le nzi a nu Yesu aa, bo le nyè mæ à tè'è mæ ñkwo yi, kaa ñji'yí mbègìtè mika'á mi kaa i wa'á bù mbè.

³⁴ Ñù sogyè wa yí mò'ò à le ñlögè ñikòñ ni nso mbèè ñgeè Yesu ghu, ñkí bo bi àlèè i burè ñkhèné nsigè mfè'e ghu.

³⁵ (Ñù wa yii mæ à le nyè ma yuù ànnu a fè'è aa, à ní àyófè, ànnu yii mæ à le nswonj aa à ní ànnu ññkonjè. A kí ñzi mæ yu swonj aà ànnu ññkonjè. A swonjè ma yuù ànnu aa mæ mbè ni kí ñbii.)

³⁶ Bi le ghìrè ma la aa mæ tá nìghàà ni Nwí tá ni boontè mæ, “Kaa bi ka yí wa'á akwèè yi yí tsu burè mbèbègè.”

³⁷ Nìghàà ni Nwí ní mò'ò ni kí ñswonj mæ, “Bè ka yí kí tè'e mi'yí myaa a nu yu wa yii mæ bi le nsò aà.”

Ajàn yii mæ bi le ntwinjè Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Lk. 23.50-56)

A àjàn mæ bi le twinjè Yesu aà

³⁸ Ma yú a tsyà mæ, Joseph yii mæ à le ñlò a ala'a Arimathea, a betè Pilato mæ mbè yu logè àku Yesu le. (Joseph à le mbè ñgànyègònnu Yesu yí mò'ò yii mæ à le si yòñè ñii bè alò'òsè ñlonj mæ à le si bo'ò bità bi ala'a bi baYuda aà.) Pilato à le mbeentè mæ tá à logè aku Yesu. Joseph à tigè ñlögè ñghèè ni yu.

³⁹ Nicodemus wa yii mæ à le nte'e ñgheè ñghèè nyè Yesu ñtugè aa, à le nyòñjè Joseph bo yu gheè wa ñlögè àku yi. Bo yu ká mæ aa ñgheè aa, ñtugè békilo bi mìghurè mî lùmtè mìghum mi ntarè, mii mæ bi le nanjè ni ñjoo jì lùmtè jì mò'ò jii mæ bi twonjè ni mæè ni aloè aà.

⁴⁰ Mbàñnè ma jù jì baa, bo le ñghèè ñlögè aku Yesu ñlìmtè ní àtsè'è yí fù'ù yí siginè ñkí niñ ni mìwurè mî lùmtè, nyonjè a ajanj mæ, a ni ñòñsè baYuda, bi le si nanjè ní àku ñjù mbonj twinjè aà.

⁴¹ Ñkya mîntà mi ati yí mò'ò i le ntswe wa adigè mæ bi le nzwitè Yesu ghu aà. Nìsyè ní fii ní mò'ò ni le ntswe wa múm ñkya ñii mæ kaa bi le mburè ti ñú ghu twinjè.

⁴² Tsó mæ àbèè à le ntigè ntswe ní mfu'u aa a ñjwíngòñ aa, ñki nlonj mæ nìsyè nya ní le ntswe ñkoontè maa adigè aa, bi tigè ñtwinjè Yesu ghu.

20

Nìsyè ni ñe'e

(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Lk. 24.1-12)

¹ A lò mæ mbè tsi'yí a titugè a mbà'a mbà'a a ñjwi yí ñtsyambii a múm ñgyà, kaa ìdigè i burè ti nanjè ñlaa, Mary Magdalene a gheè wa a ntsu nìsyè, nyè mæ bi tii mæ alàñsàngò'ò ya yii mæ bi le ñkusè ntsu nìsyè wa ghu aa, ñlò'òsè.

² A khè ñgheè nyè Simon Peta bo bi ñgànyègònnu Yesu wa yii mæ à le nanjè ñkonj aa, ñswonj a mbo bo mæ, “Bi lögè mæ Mmà'ambi wa múm nìsyè ñlò'òsè, kaa bi'yí wa'á adigè yii mæ bi lèè ghu aa zì.”

³ Peta ni ñgànyègònnu Yesu yí mò'ò wa bo yu ghèè wa ntsu nìsyè.

⁴ Bo le si khè bítisimè, lá ñgànyègònnu yí mò'ò wa à khè ñtsya Peta ñwanjè ñghèè ñywe'e wa ntsu nìsyè.

⁵ Nyèntè atú yi ñlii múm nìsyè ya ghu, nyè àtsè'è yí fù'ù ya yii mæ bi le ñlìmtè Yesu ghu aa, lá kaa ñkí'yí wa múm nìsyè kuù.

⁶ Peta a yonhè a n̄j̄m m̄burè n̄tsya ηkuu wa m̄m̄m̄ n̄isyè, n̄yè atsè'è yì fù'ù ya ȳi m̄è bi le n̄l̄imtè n̄ yì ghu aà,

⁷ bo bì àtsè'è yì ȳi m̄è bi le n̄l̄imtè atu Yesu ghu aà. Kaa a le ηwa'á a bò'ò ya ȳi m̄è bi le n̄l̄imtè mb̄i n̄ yì ghu aa n̄h̄è, bi le ηk̄er̄n̄ n̄n̄h̄sè tsi'í atu yu.

⁸ Nḡanyèḡènn̄u Yesu wa ȳi à le mf̄òò ηgh̄eè nywe'e wa n̄tsu n̄isyè aa, a k̄i ηkuu ghu nyè, mb̄i.

⁹ (Kaa àtù yaa a le mburè ti nan̄sè n̄l̄aa wa ni n̄gh̄àà ni Nw̄i nya m̄è ni n̄swon̄è ni m̄è à ka yì bīn̄è ni n̄w̄ò aà.)

¹⁰ Nḡanyèḡènn̄u ji jya i le mbù n̄tigè mb̄i ηgh̄èè waa a ndùgè.

A àj̄an̄ ȳi m̄è Yesu à le n̄zi a mbo Mary Magdalene aà

(Mt. 28.9-10; Mk. 16.9-11)

¹¹ Mary à le nt̄è wa n̄tsu n̄isyè a a b̄eè nyè'è, à kà m̄è aa nyè'è aa, n̄ȳon̄t̄è atù yì ηka n̄lii n̄i m̄m̄m̄ n̄isyè ya ghu

¹² n̄yè baangel bi baa bi we'è itsè'è j̄i fù'ù n̄tswe wa adigè m̄è bi le n̄h̄sè aku Yesu ghu aà, yì mò'ò a tswè ghu atu, yì mò'ò a k̄i n̄tswe ghu mikòrè.

¹³ A betè ghu mbo m̄è, “O yè'è aà à kè le m̄an̄gyè?”

A kw̄i'ì ghu mbo m̄è, “Bi lògè m̄è Nḡan̄m̄à'á gh̄à ηgh̄eè ni ghu, kaa m̄è wa'á adigè ȳi m̄è bi lèè ghu aa zì.”

¹⁴ A ghè m̄è m̄è yu ki karètè yì, n̄yè Yesu a t̄è maa mb̄èè kaa a wa'á b̄an̄n̄è n̄zi m̄è à ni Yesu.

¹⁵ Yesu a betè ghu mbo m̄è, “O yè'è aà à kè ε m̄an̄gyè? O lòò aà wò ε?”

A le si wa'atè ni m̄è à laa mb̄è mb̄ôn̄ ηkya wá, n̄tigè ηkw̄i'ì ghu mbo m̄è, “Taà mb̄è a b̄è ȳi m̄è ò l'òsè m̄è yì, ò di'ì àdigè ȳi m̄è ò lèè yì ghu aa a mbo m̄è tá m̄è gh̄eè n̄lògè yì.”

¹⁶ Yesu a twon̄t̄è yì m̄è, “Mary!”

A karètè yì ηka n̄lii Yesu, n̄swon̄ ni n̄gh̄àà ni baHeber m̄è, “Rabboni” (n̄ji'ì n̄gh̄àà ma n̄i à b̄è m̄è “n̄di'inn̄u”).

¹⁷ Yesu a swon̄ ghu mbo m̄è, “Tsuu gh̄a ló m̄òntè b̄è, n̄lon̄ m̄è kaa m̄è burè ti bù mb̄i ηgh̄èè fu a mb̄èè Taà. Lá gh̄eè a mbo b̄il̄im̄ ba, n̄swon̄ a mbo bo m̄è, m̄è bù ηk̄ò'ò ηgh̄eè fu a mbo yu wa ȳi m̄è à ni Taà gh̄à ηk̄i mb̄è Taà gh̄uù aà, mb̄è Nw̄in̄ḡon̄ gh̄à ηk̄i mb̄è Nw̄iḡon̄ gh̄uù aà.”

¹⁸ Mary Magdalene à le mbù ηgh̄eè a mbo ηḡanyèḡènn̄u ji jya n̄swon̄ a mbo bo m̄è yu yè m̄è Mm̄à'amb̄i ηk̄i ηk̄e'en̄è inn̄u jya m̄è à le n̄swon̄ ghu mbo aa a mbo bo.

A àj̄an̄ ȳi m̄è Yesu à le n̄zi a mbo ηḡanyèḡènn̄u ji aà

(Mt. 28.16-20; Mk. 16.14-18; Lk. 24.36-49)

¹⁹ A b̄è a n̄itugè maa n̄jw̄i n̄tsyamb̄i, ηḡanyèḡènn̄u ji jya i ghotè a nda yì mò'ò, n̄f̄i ab̄à'á n̄lon̄ m̄è bo le si bò'ò bità bi ala'á bi baYuda aà. Yesu a wi'ikè n̄t̄è a tit̄i bo n̄swon̄ a mbo bo m̄è, “Mb̄oon̄è a nu bù.”

²⁰ A swòñ m̄è ma mùu àj̄an̄ aa, n̄di'ì n̄b̄ò mi mya ni mb̄èè ηgee yì ya a mbo bo. Nḡanyèḡènn̄u ji jya i le mburè n̄luu ni n̄idorè a àj̄an̄ m̄è bo le nyè Yesu aà.

²¹ Yesu a ku'usè n̄swon̄ a mbo bo m̄è, “Mb̄oon̄è a nu bù. Aj̄an̄ m̄è Taà gh̄à à le n̄too gh̄a aa, m̄è ki n̄too gh̄uu.”

²² A swòñ m̄è ma mùu àj̄an̄ aa, n̄f̄è'è waa n̄i àzw̄i n̄swon̄ m̄è, “N̄i kw̄erè Azw̄i Nw̄i!

²³ Mb̄è ni yì n̄li'in̄è ifansènn̄u ηù bon̄ baa k̄i l̄i'in̄è, b̄eè ni tsuu l̄i'in̄è bon̄ kaa baa wa'á k̄i n̄li'in̄è.”

Yesu bo Thomas

²⁴ Thomas ȳi m̄è à le mb̄è ηḡanyèḡènn̄u Yesu wa yì mò'ò a tit̄i bya n̄gh̄um̄ n̄tsò baa, bi k̄i n̄t̄won̄è n̄i ni mu b̄in̄w̄i aa, kaa à le ηwa'á atit̄i bo tswè wá noò m̄è Yesu à le n̄zi aà.

²⁵ Nḡanyèḡènn̄u Yesu jya j̄i mò'ò i le n̄swon̄ gho mbo m̄è, “B̄i'ì yè m̄è Mm̄à'amb̄i.”

Thomas a kw̄i'ì a mbo bo m̄è, “Mb̄è m̄è gh̄irè tsuu ib̄u'u mb̄eè jya ghu mbo yè, i tsuu bisweb̄imb̄ò ba wa n̄i ib̄u'u mb̄eè mà jya k̄i n̄i, i tsuu ab̄ò ya wa ni àb̄u'ù ya a mb̄èè ηgee yu n̄i, kaa m̄è wa'á b̄i.”

²⁶ Nyḡà i tsyà m̄è yì n̄f̄uùrè ηḡanyèḡènn̄u ji jya i bù n̄tswe a m̄m̄m̄ n̄da n̄tsetè ab̄à'á, Thomas a k̄i n̄tswe a tit̄i bo. Bi le m̄f̄i ab̄à'á. Lá Yesu a wi'ikè n̄t̄è a tit̄i bo n̄swon̄ m̄è, “Mb̄oon̄è a nu bù.”

²⁷ N̄tigè n̄swon̄ a mbo Thomas m̄è, “N̄iηè muswèb̄ò ghò falà, ηk̄i nan̄sè n̄lentè mb̄ò m̄à! K̄i n̄àsè ab̄ò yo n̄n̄i f̄aa mb̄èè ηgee m̄è. Kentè n̄liḡit̄è ànn̄u yo yá, mb̄i.”

²⁸ Thomas a swon̄ ghu mbo m̄è, “Mm̄à'amb̄i ni Nw̄in̄ḡon̄ gh̄à.”

29 Yesu a betè ghu mbo mæ, “Tigè ò bii aa nlonj mæ ò yè gha aà? Mboonæ a mbo bè bii mæ bi bii ti yé gha aa.”

Nji'i annù yii mæ bi le ηηwà'anæ yulà àηwà'anæ ghu aà

30 Yesu à le ηghìrè ilènsè jì mo'ò jì ghà'atè a nsi ηgǎnyogénnù ji, jii mæ kaa bi sè faà mum yulà àηwà'anæ ηwa'anæ.

31 Lá bi ηwa'anæ julà innù aa mæ tá nì bii mæ Yesu à ni Ayo'ò Nwĩ, m̀bè Mu Nwĩ tá tsyá a n̄jim ajàn yii mæ nì bii yi aa i tswe nì n̄tswèntì nì ikùm yi.

21

Ajàn mæ Yesu à le ntsi'i ηgǎnyogénnù ji ji sàmbaa aà

1 Ma yú annù a kà mè aa ntsya, a bú ndi'i ibiinnù yi a mbo ηgǎnyogénnù ji jì mo'ò a mbèè ηkì miyaa Tiberias. A le ndi'i yi aa lalá.

2 Simon Peta, Thomas yii mæ à le mbè nimfa'a aa, bo bì Nathanael, yii mæ à le nlo a Cana a mbù'u Galilea aa, bɔɔ bi Zebedee, ni ηgǎnyogénnù ji ji baa, bi le mbòontè n̄tswe a adigè yì fùùrè.

3 Simon Peta a swonj a mbo bo mæ, “Mè ka ghèè gha a ηkò mbwè.” Bo bitsim kí n̄swonj mæ, “Bì'i ka yònè gho tá bi'inè ghèè.” Bo le ntigè ηkuu abanj ηghèè. Bo ghèè mè aa, nle n̄lè n̄lè n̄itugè wa tsi'i tsim kaa wa'à fibwè kò.

4 Abèè a kà mè aa mfu'u, Yesu a zì n̄tèè a ghèjè ηki; la kaa ηgǎnyogénnù ji jya kaa i wa'à zi mæ à bə aa Yesu mæ à tèè wa aghèjè ηki.

5 Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Bòò bà, nì kò mæ mbwè mĩ tsu aa è?” Bo kwi'i mæ, “N̄ganj.”

6 Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Nì ma'a ambunjyá yuu ya a mbèè àbómà'à, bəè boj nì ka kò mbwè.” Bo le mmà'à, mbwè kuu nluu ghu, bo tigè n̄swunè kikanj.

7 Ngǎnyogénnù Yesu wa mæ à le ηkòj yi ηkòjè aa, a swonj a mbo Peta mæ, “A n̄ Mmà'àmbi!” Simon Peta à yù'ù mæ mæ à n̄ Mmà'àmbi aa, ηwe'e atsə'ə yi yì mà'à (nlonj mæ à le si bə aa a tsò'ò, wa noò mæ à le si fà'à àà), ñnanj wa múm ηkì.

8 Ngǎnyogénnù Yesu jì mo'ò jya i le ntigè n̄tii àkànu'u ya, ηki n̄swunè ambunjya ya yii mæ mbwè mya le nluu ghu aa, nzi a mbèè àghèjè ηki. A ti bə aa kaa àgha'a aghèjè ηki a le ηwa'à bù nsa'a, a le mbə aa tsi'i tsò b̄imetre ηkhi yì fùùrè.

9 Bò fè'è mè wa aghèjè ηki, ñyè mo'ò, i ghə'ə, mbwè bo bì àbaa n̄jètè wa ni mo'ò.

10 Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Nì zi n̄ mbwè mya mĩ mo'ò mæ nì kò tsitsəjè aà.”

11 Simon Peta a ghèè ηkuu wa a múm àkànu'u, n̄swunè ambunjya ya ηko'osə a nta'a, mbwè mĩ f̄anjè luu ghu, mbè ηkhi yì mo'ò ni m̄ighum mĩ ntaà n̄tsò tarè. Ka mæ mbwè mya le nluu wa múm àmbunjya aa kaa a le ηwa'à sà'àkè.

12 Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Nì zi mfà'atè n̄tsú ghuu.” Kaa n̄u nì bə a le wa'à yi betè mæ, “O bə aà wò aa è?” Nlonj mæ bi bitsim le nzi mæ à n̄ Mmà'àmbi aà.

13 Yesu à le ntigè n̄logè abaa ya bò mbwè mya mfa a mbo bo.

14 Ma mùu noò, à le mbə aa ηgàà yii i ywe'e ji tarè aa, n̄loginè ajàn mæ Yesu à le nyweenè n̄iwo aa, mæ à le ndi'i ibiinnù yi a mbò ηgǎnyogénnù ji.

Yesu bo Peta

15 Nòò yii mæ bo le mmànjsə a mfà'atè n̄tsú waa aa Yesu a swonj a mbo Simon Peta mæ, “Simon, mu Jon, ò kòjè gha n̄tsyatè bè buà bitsim faà aa è?”

A kwi'i mæ, “N̄jè, Mmà'àmbi, ò zi mæ mè kòjè ghò.”

Yesu a swonj ghu mbo mæ, “Ka nje'e bɔɔ bi mbinjèrè já.”

16 Yesu a bú n̄swonj ghu mbo a n̄ ηgàà yii i ywè'e ji baa aa, mæ, “Simon, mu Jon, ò kòjè gha aa è?”

A kwi'i mæ, “N̄jè, Mmà'àmbi, ò zi mæ mè kòjè ghò.”

Yesu a swonj ghu mbo mæ, “Ka nje'e bɔɔ bi mbinjèrè já.”

17 Yesu a bú n̄swonj ghu mbo ηgaa yii mæ i ywè'e ji tarè aa, mæ, “Simon, mu Jon, ò kòjè gha aa è?”

Peta à le n̄jèjè nlonj mæ à le mbetè yi nywe'e ηgaa ji tarè mæ, “O kòjè gha aa è?” N̄tigè n̄swonj ghu mbo mæ, “Mmà'àmbi, ò zi innù tsi'i t̄simè; ò zi mæ mè kòjè ghò.”

Yesu a swonj ghu mbo mæ, “Ka nje'e mbinjèrè já.

18 Mè swòjè a mbo wò tsi'i annù n̄ikonj mæ noò yii mæ ò le mburè m̄ungwà'à aa, ò le si we'e n̄ it̄sə'ə jo, n̄tanjè n̄ n̄u yò, n̄biinè ηghèè ni adigè yii mæ ò kòjè aa; la noò yii mæ ò ka yì lwènè aa, ò ka yì kí n̄asə mbò mo tá n̄u d̄anj à tigè ηwe'e n̄ it̄sə'ə a nu wò, n̄logè n̄ gho ηghèè ni ghu a adigè yii mæ kaa ò si kòjè aà.”

¹⁹ (Yesu à le swon ma yù ànnù m̀figitè aa m̀buù ǹwo ỳi m̀ Peta à ka ỳ kwo ghu a n̄ghirè m̀ t̀ Nwì à kwèrè n̄gha'a ghu.) Yesu a tigè m̀bu nswon ghu mbo m̀, “Ka nyonè n̄ ghà!”

²⁰ Peta a karəkè yi, nyè n̄gànyègènnù Yesu ỳ m̀'ò wa, wa ỳi m̀ à le n̄kòhè yi aa, tsi'ì wa ỳi m̀ à le nyègìtè a n̄tsünt̄i Yesu, wa noò m̀ bo le si j̄i m̄ji mi Pasa mi nlw̄'ì n̄j̄im mya mbetè m̀, “Mmà'àmbi, n̄u ỳi m̀ à ka fèè gho aa, à n̄ wò aà?”

²¹ Peta à yè m̀ yi aa, mbetè Yesu m̀, “Mmà'àmbi, ànnù ghuà n̄u a ka ỳ bè aa m̀ akè aa è?”

²² Yesu a kwi'ì ghu mbo m̀, “Mbè m̀ k̄on m̀ t̀ à tswe nt̄i, n̄ywe'e a noò ỳi m̀ m̀ ka ỳ bú b̄i aa, bon ma ya a yè gho aa n̄ àkè aa è? Ka nyonè n̄ ghà!”

²³ Ma mùu aj̄an̄, n̄gànyègènnù Yesu j̄ya i le ntigè n̄laansè n̄i a t̄t̄i b̄o bi Kristo ni m̀ kaa n̄gànyègènnù Yesu ma gh̄u kaa à ka ỳ wa'à bú n̄kwo. La kaa Yesu kaa à le n̄wa'à swon aa m̀ kaa à ka ỳ wa'à kwò; à le mbàh̄nè n̄swon aa m̀, “Mbè m̀ k̄on m̀ t̀ à tswe nt̄i n̄ywe'e a noò ỳi m̀ m̀ ka ỳ bú b̄i aa, ma ya a yè gho aa n̄ àkè aa è?”

²⁴ N̄gànyègènnù Yesu ma gh̄u à n̄i yu ỳi m̀ à le nswon innù ma j̄u tsò àyèfè, n̄ki n̄nwa'anè aà; bi'ì ki mb̄i m̀ innù ma j̄u m̀ à le nswonè aa, à n̄ ànnù n̄ikonè.

Nlw̄'isè

²⁵ Yesu à le mbù n̄ghirè innù j̄i ghà'àtè j̄i m̀ bi le mbaa ki lòò a n̄nwa'ànè tsi'ì tsim, bon kaa m̀ si m̀òntè m̀ mbè m̀bi ỳ n̄tsim i gha'a n̄kù'unè a n̄kuu n̄nwa'ànè ma j̄ya ghu.

IFA'A Ngǎntoo Kristo

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'ànə yú aa a le ñḡwà'ànə Lukas, nù yii mə à le ḡki ṅḡwà'ànə Ntoó yí Nsiginə Lukas aa. Ifà'a Ngǎntoo Kristo à nī ṅgàn ṅghótə bɔɔ bi Kristo ñloginə wa noð mə Yesu à le ḡko'ɔ ṅghɛɛ a aburə aa (1.12) ṅghɛɛ nywe'e a noð yii mə Paul à le ṅghɛɛ ñswonj ntoo yí ñsiginə ya a Roma aa (28.30). Lukas à ləginə nswonj innu jii mə Yesu à le ṅghirə wa ni mītugə mi ṅjwi mya mighum mi nikwà mə à le mbù ñtswe fàa atu nsyɛ mbɔɔj ko'ɔ ghɛɛ a aburə aa. A le nanjə migitə a mbo bo mə yu tswé ntii, ḡki ku'usə nanjə ndi'i waa ṅlonjə ànnu nifɔ Nwí, ḡki mbu ṅkwatə mfa ndi'i yí ṅwə ya a mbo bo, ñswonj mə tɛ bo yu'utə ṅkwɛrə Azwí yí Làà ya mə Nwí à le kà'à aa (1.5,8).

BaYuda le ṅwa'atə mə Nwí à le nɔɔ mə yu yweensə aa tsi'i waa, la Nwí a a di'i a mbò ṅgǎntoo Kristo jya mə ntoo yí ñsiginə ya i le ntswe aa a mbo itoð tsimə (8.4-38; 10.1-48). Ka mə bi le si tso'ɔ nī àkòrə bɔɔ bi Kristo a ṅgaa jī ghà'àtə aa, Lukas a di'i mə kaa biKrisèn si bə bii mə to nī bɛsa'a bi ala'a kə baRoma bii mə bi le si bu'utə nī baYuda maa noð aa bə.

Lukas a tigə ṅḡwa'anə nswonj aa ajàṅ mə ṅgǎntoo Kristo le ṅkwɛrə Azwí Nwí, ñtigə nseensə ntoo yí ñsiginə ya, ñloginə a Yerusalem, ṅghɛɛ nywe'e a nɔwí'í mbi aa. Ka mə bi twonjə àṅwà'ànə ma yú nī Ifà'a Ngǎntoo Kristo aa, mbə bi tse bəṅnə swonj bə mə à nī ifà'a Azwí Nwí, ṅlonj mə Lukas à nanjə di'i bi yə tsi'í siginə ajàṅ mə Azwí Nwí a le si fà'à a ni bo ñloginə a Njwí Pentecost aa.

Lukas à di'í innu jī tii jii mə i tswe a nī àṅwà'ànə yu aa i fɛ'è ñlaa. Nloginə a ajàṅ mə Azwí Nwí à le nsiḡ ṅkuu a nu ṅgǎntoo Kristo aa, bi yə mə Azwí yí Làà a fa mida'a a mbo bo, ntsyasə nī waa a nī innu tsim. Nghótə Kristo i le nloginə aa wa Njwí Pentecost. Nghótə yí mbii ma yú i le ntswa annu atsà'àtə Nwí a tinsə tsi'í mbənnu (1.14). Bo le ḡki mboonsə waa ñtswé nī ànnu yí fùurə, ñnanjə mfa ibiinnu waa a nyəḡ ñighàà ni Nwí, a ajàṅ mə ṅgǎntoo i le si di'í nī waa aa, ḡkii ṅkɔṅnə nī waa bo ni bo, ṅji nī tarə ḡkii ntiḡ nseensə nī ntoo yí ñsiginə yà (2.42; 4.32-33). Anwà'ànə yú a nanjə ḡhirə a laa mə ṅghótə bɔɔ bi Kristo i tswe aa a ḡka nseensə ntoo yí ñsiginə ya a mbo bə bitsim, a nī idigə tsim. Ndi'í ni mə bo tswe ni ṅkwɛrə Azwí yí Làà tã à ka mfa ni midà'a a mbo bo, ḡkii ntsyasə nī waa a nī àfà'a ma yú (1.4,8; 13.4; 16.6-10). Bi'inə yə ajàṅ mə ṅghótə i le si seensə nī ntoo ya ḡkii ntoo nī bə a abɛɛ (13.2,3,47). A le ṅghirə ajàṅ mə biKrisèn le si seensə ntoo ya aa mə bi le mbé ṅghotə a mbi ñtsim, ṅghirə bə bitsim yu'u nighàà ni Nwí.

Ntii annu yii mə ṅgǎntoo jya le si swonj aa i le mbə aa Yesu, mə à yweenə ni ni wo, ñtswe ntii, mfa'a nī a tiiḡ bo. Ma yú a di'í mə Yesu à nī Ayo'ɔ Nwí wa mə Nwí à le ḡkà'à aa, mbə yu wa yii mə bə bitsim tswé nī ntsyà aa ghu njim i yweenə aa (4.10-12,33).

Bi yatə àṅwà'ànə yú aa laa:

1. Ajàṅ mə ṅgǎntoo le ḡka ntarjə a nseensə ntoo yí ñsiginə aa 1.1-26
- a. Ndi'í Yesu yí ñlwi'injim ni ànnu yii à le ḡkà'à aa 1.1-14
- b. Njindá Judas 1.15-26
2. Ajàṅ mə bi le nswonj ntoo ya a Yerusalem aa 2.1—8.3
3. Ajàṅ mə bi le nswonj ntoo ya a Yudea ni a Samaria aa 8.4—12.25
4. Ifà'a Paul 13.1—28.31
 - a. Akòrə nìtəə Paul yí ntsyambii 13.1—14.28
 - b. Nghótə ndánwí a Yerusalem 15-35
 - c. Akòrə nìtəə Paul yii a ywe'e ji baa aa 15.36—18.22
 - d. Akòrə nìtəə Paul yii a ywe'e ji ntarə aa 18.23—21.16
 - e. Ajàṅ mə Paul à le mbə ṅgǎṅatsanj a Yerusalem, a Kaisaria ni a Roma aa 21.17-28.31

¹ Taà Theophilus, a nī àṅwà'ànə yí ntsyambii ya mə mə kì le ṅḡwà'ànə a mbo wò aa, mə le nswonjə innu tsim jii mə Yesu à le ṅghirə ḡki ndi'í, ñloginə a noð yii mə à le mbé'enə àfà'à yí ghu aa,

² ḡko'ɔ ywe'e a noð yii mə Nwí à le ləḡə yí ḡko'ɔ ghɛɛ ni ghu a aburə aa. Mbɔɔj tá Yesu tã à ko'ɔ ṅghɛɛ a aburə, à le ndi'itə ṅgǎntoo jii jya mə à le ntsɔ'ɔ aa nī Azwí Nwí.

³ Nòò wa mə bi le ndí ṅḡi'í ghu nu, a kwo mbù nyweenə ni nìwo aa, à le mbù ñtswe fàa atu nsyɛ njwi mighum mi nikwà, ndi'í ibiinnu yí a mbo bo ṅgaa jī ghà'àtə ni mánji yii mə kaa mbə bi wa'à manə mə yu le ntswe ntii. Bo le nyə yí a nī ṅgaa jī ghà'àtə ma jū aa, a swonjə nī innu a mbo bo nlonj annu nifɔ Nwí.

⁴ Ma mùu noò yii mē bo bo le ntswe aa, a swonj a mbo bo ñkwantē mē, “Tā ni tsuu Yerusalem lo mà'atē bē. Nì tswē ghu ñka nyu'utē nì àyoo ya yii mē mē le nswonj a mbo bu mē Taà à le ñkà' à mē yu ka fa a mbo bu aà.

⁵ Jon à le si murē nì bē aa a mùm ñkì, lā a ñjím ñjwi jì tsu, Nwì à ka bàñnē murē ghu aa bē a mùm Azwì Nwì.”

A jàñ yii mē Yesu à le ñko'c gheē a aburē aà.

⁶ Yesu bo bì ñgǎntoò jì ya le mbòontē ñtswe a adigē yì fùurē. Bo bo tswē mē aa, bo betē ghu mbo mē, “Mmà'ambi à ka yì bē aa ma mùu noò m̀b̀onj tã ò bu mb̀ensē annù nif̀ò balsrael a mbo bo tã tã bo ka nsa'a nì m̀bi yù aa ε?”

⁷ Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Kaa à si adigē yuu bē a nzi noò kē ñjwi yii mē a lèè bē Taà ghà nì adà'á yì aà.

⁸ Lā nì ka kwērē mida'a a noo yii mē Azwì Nwì a sigē ñkuu a nu bù aà. Tā nì tigē bē b̀ỳefē ba a Yerusalem, nì a abù'u Yudea tsim bo bi a Samaria, nlo ghu ñghēē a m̀bi ñtsimē.”

⁹ Yesu à swonj mē ma mùu ajàñ, Nwì a ghìrē a tigē ñko'c gheē nìi a aburē, ñgǎntoò jì jya tēè ntigē nlii, m̀b̀a' à i tigē ñlogē yì a gheē m̀b̀wē a mi'i bo.

¹⁰ Bo tigē ñtēè wa adigē ñtigē nlii nì aburē, a ajanj yii mē a ko'c gheē aà. Bo kà mē aa nlii aa, bē b̀i mo'c bi baa bi zì ñtēè a mb̀ē bo ñwē'ē itsē'è jì fù'ù,

¹¹ m̀betē waa mē “Bē bi Galilea, nì tēè faà nlii nì aburē aa a ya aa ε? Yesu ma ghù mē bi logē ñko'c ñghēē nì ghu a aburē aa, à ka yì bu bì tsi'i ma mùu ajàñ mē nì yē a ko'c ghēē a aburē aà.”

A ajàñ yii mē bi le nts'c Matias mē tã logē adigē Judas aa

¹² Bo le ntigē nlo wa nta'a Olives m̀bu m̀b̀i fu a Yerusalem, a nlo ghu ñghēē nywe'e a Yerusalem a bē tsò kilo metre yì m̀fùurē.

¹³ Bo bìi mē ñkuu a Yerusalem, ñko'c gheē wa ñja'à ñdà ñikàn a ñdøn wa adigē yii mē bo le si tswē ghu aà. Bo ma bú le mbē aa Peta nì Jon nì Jems nì Andrea, Philip nì Thomas, Bartolomeo nì Mateo, Jems mu Alfeus nì Simon yii mē bi le si kii ntwonj nì Zealot aa, nì Judas mu Jems.

¹⁴ Bo ma bú bi tsim bo le mb̀ònsē waa m̀b̀i bitsim mē bo ka kì tsà'atē nì Nwì kaa wa'à Kaà, bo bo nì bàngyē bya mē bi le si yòñē nì ñjím Yesu aa, a b̀ò'c Mary, ñdē bì Yesu, nì b̀ò bi ma bi Yesu bi m̀b̀ànñ.

¹⁵ Ma mùu noò ñgǎmbii Kristo tsò ñkhì nì m̀ghum mimbāa, bo le ñghotē waa ntswe a adigē yì fùurē, bo ghòtē mē waa ntswe aa, Peta a tēè a ñdøn ñswonj mē,

¹⁶ “B̀ò bi maà, annù yii mē àñwà'ànē Nwì a swonj aa, a le ntswe nì m̀fē'ē mb̀òntē tsi'i a ajanj yii mē Azwì Nwì a le nswonj, m̀b̀onj tã à fē'ē, a mbo David mē tã à swonj ñlonj Judas Iskariot yii mē à le ñghēē ñdì'i Yesu a mbo bē bya mē bi le ntswa yì aà.

¹⁷ Judas yumbonj à le mbē ñj yì m̀ò'c a titiì b̀i'ìnē, ñlonj mē bi le nts'c yì mē tã b̀i'ìnē nì bo ka mfa'a aà.

¹⁸ Judas à le ñlogē ñkabē ya yii mē à le ñkwērē nlonj annù yì bi yii mē à le ñghìrē aa, ñghēē ñyuu adigē nsyē ghu. A le wò nì m̀tumfu'u ma mùu adigē, àtò'ò yì a b̀winē a titiì, m̀itò mi m̀tsim mi zwu m̀fē'èkē.

¹⁹ Bē bitsim bìi mē bi le ntswe a Yerusalem aà bi le nyu'u annù ma yù, ñtigē mfa ikum adigē ma ya nì ñghàà nì Alà' à nyaa nì Akeldama, ma la bē mē, Adigēnsyē Alèè).

²⁰ A fē'è ma mùu ajanj aa ñlonj mē bi le ñwà'ànē a mùm àñwà'ànē b̀i Psalms mē, “Tã ñdùgē yì tã i tēè ñē'ē,

tã ñjù tsù tã tsuu ghu yì ló kì tswē bē.’

Bi kì m̀bu ñwà'ànē ghu mē,

“Tã ñjù dāñē à logē adigē afà'á yì.’

²¹ Ma mùu ajanj, a ku'unē mē tã b̀i'ìnē tso'c ñj yì m̀ò'c yii mē à kì tswē b̀i'ìnē nì b̀ò a ñgòn b̀inòò bitsim mē Mmà'ambi Yesu à kì si fē'ē ñkarē ñghēē mb̀u m̀b̀i nì titiì b̀i'ìnē fàa atu nsyē aa,

²² ñloginē nì nòò wa mē Jon à le si murē nì bē a ñkì aa, ñghēē nywe'e nì noò wa yii mē bi le ñlogē Yesu ñko'c ñghēē nì ghu a aburē aà. Nù ma ghù à ka kii bē àyēfē, tsò b̀i'ìnē, kì swonj nì a mbo bē ajanj yii mē Yesu à le nyweenē nì ñwò aà.”

²³ Bo le ñdì'i bē bi baa, Joseph yii mē bi le si twonj nì Barsabas, ikùm yì yì m̀ò'c i kì m̀b̀ē Justus aa, bo Matias.

²⁴ Bo le ntigē ntsa'atē Nwì nswonj mē, “Mmà'ambi, wò yii mē ò zi m̀ntiì mi bē bitsim aa, tigē m̀figatē ñj yii mē ò tsò'c aa, fàa titiì bē bua bi baa

²⁵ mē tã à logē adigē afà' a ñgǎntoo Kristo, yii mē Judas à le mmà'atē a ñghēē a adigē yii mē yu kōñē aa.”

²⁶ Bo tsà'atè mē Nwì laa, ntigē mma'a ibìrè a ntso'c nù yìi mē à nì ghu aa, wa titi bē bya bi baà. Nù yìi mē bi le ntso'c aa à le mbē Matias. Bi tigē nlogē yì nniṅ mē tã à tigē mbē nù yì mō'c wa titi ṅgāṅntoo jya nìghúm ñtsò baà.

2

Ajāṅ yìi mē Nwì à le ntoo Azwì Nwì a sigē ṅkuu a nu Bɔɔ bi Kristo aà

¹ Njwì Pentekost i kù'ù mē, ṅgāṅmbii Kristo jya i ghotē waa ntswe tsi'ì àdìgē yì fùurè.

² Bò tswè mē, ṅghæ ki yē, àyoo tso a ju'ù a nìkàṅ ṅkoo tsò àfìsè yì wē yìi mē a tsyá aa, ñzi ṅkuu ntwensè nda ya mē bo le ntswe ghu aa tsi'ì ntsim.

³ Bo yē ṅjoo jì mō'c i zì mbē tsò ñlwà mō'c, ñkìrè tsò ñlæ; i yátè waa ṅghæ ntæntè a nu bo yì mō'c yì mō'c.

⁴ Azwì Nwì a le ṅkuu nluu a nu bo bitsim; bo tigē nloginē ṅka ghaa mighàà mi itoo jì dàṅ, ṅyonṅ nì ajan yìi mē Azwì Nwì a le ndì'ì a mbo bo aà.

⁵ BaYuda bii mē bi le si bō'c nì Nwì aa, bo le ñlò a itoo tsim fàa mbi ñzi ñtigē ntswe a Yerusalem.

⁶ Bo yù'ù mē ṅjì ayoo ya a ajan yìi mē a le si jù'ù aà, ñnòò bē bì ghà'à gha'a zì ṅghotē, ànnu a tsyá waa ñlonṅ mē nù ñtsim yìi mē à le ntswe ghu aa à le nyu'u ṅgāṅmbii Kristo jya i ghaà nì nìghàà nì ala'à nyaa.

⁷ Ànnu a le ntsyá waa, a kì mburē mbē tsi'ì ànnu yì yēyerē a mbo bo, bo tigē mbetē ni mē, “bē buà bì tsim mē bì ghàà laa aa bi si aa baGalilea bē aa e?”

⁸ A tigē ñtsyá aa la nù ñtsim a titi bì'ìnè a yu'ù nì waa bo ghàà nì nìghàà nì ala'à nyaa aa e?

⁹ Bì'ìnè lo aa a itoo itoo, a Partia, Media, ṅki lo a Elam; ñlò a Mesopotamia, a Yudea, bo bi a Kapadosia; ñlò a Pontus nì Asia;

¹⁰ a Frigia nì Pamfilia, a Egipto, ñlò a idigē jì mō'c a Libya, a mbē Cyrene, bì'ìnè bì mō'c bi ló a Roma,

¹¹ baYuda bo bi bii mē bo kwensè annunwi yaa ñtigē bē baYuda; bì'ìnè bì mō'c bi ló a Kreta bo bi a Arabia, lá bì'ìnè yu'ù bo ghaà nì nìghàà mi ñlò a mi'ìnè, ñswonṅ nì ñnnu jì wē jii mē Nwì a fà'à aà.

¹² Ànnu le ntsyá waa bitsim, itú jyaa i buurè, bo tigē mbetē nì waa bo ni bo mē, “Ma yuù ànnu a bē àa mē akè?”

¹³ Lá bē bì mō'c a titi bo bi bāṅṅnè ṅka ṅwye nì waa, ñswonṅ nì mē, “Bo no aa mīlù'ù mī fii si'ì si'ì, mi tigē ṅko'c nì atu bo.”

Ànnu yìi mē Peta à le nswonṅ a mbo àkùrè bē bya aa

¹⁴ Bē byá ká mē aa ṅghaa laa, Peta a tæ a ndēṅ bo bi ṅgāṅntoo jì mō'c jya nìghúm ñtsò mō'c, ṅṅentè ṅjì yì a ndēṅ ṅghaa a mbo bo nswonṅ mē, “Bù baYuda bo bi bù bē bitsim bii mē nì tswè a Yerusalem, naṅsè nyu'utè nì tã mà tō'otè annu yìi mē a tswè ghu aa a mbo bù.

¹⁵ Kaa bē buà kaa bo si aa mīlù'ù baanè, a ajan yìi mē nì wa'atè aà, ñlonṅ mē à nì aa tsi'ì bìnòò bi nìbù'ù tsitsōṅ.

¹⁶ Tã nì yu'ù ànnu yìi mē ṅgāṅntoo Nwì Yoel à le nswonṅ nlonṅ annu ma yù aà,

¹⁷ Nwì à swonṅ mē, à ka yì bē a noò ṅjìṅ

tã mē swì'ì Azwì ya a nu bē bitsim.

Bɔɔ buu bi mbāṅṅnè bo bi bì bāṅṅyè tã bo ka nswonṅ nì ñnnu jii mē mē ka yì ki niṅṅ nì a ntii bo aà,

tã ṅjèè tæ tæ tã i ka nle nì bɔɔ ṅgwa'a buu,

tã ṅjèè tã i ka nle nì bilii buu

¹⁸ ṅṅ, wa mē ka yì swì'ì Azwì ya a nu ñbù'ù ja jì mbāṅṅnè bo bi jì bāṅṅyè a nì ṅjwi ma jyá, tã bo ka nswonṅ nì ñnnu jii mē mē niṅṅ a ntii bo aà.

¹⁹ Mē ka yì ghìrè ñnnu tsyāmbó a aburè a ndēṅ,

i ghìrè ñlensè fàa atu nsyè, a jì'ì nìkàṅ;

nì ka yì yè alæ bo bi mō'c nì mbà'à fii.

²⁰ Nìnòò à ka yì bēṅ i tigē fii tsò itugē tã sàṅṅ tã à bēṅ ntigē mbanṅ tsò àlæ,

mboṅ tã ṅjwì Mmà'ambi, lá'a njwì yì ṅwè ya mē ka yì tsyá njwì tsim aa, mboṅ tã i zì.

²¹ Maa noò, nù ñtsim yìi mē ka yì twonṅ ikum Mmà'ambi aa, à ka yì yweenè.'

²² “BaIsrael, yu'utè nì ànnu yìi mē mē ka swonṅ aa. Nì zì mē Nwì à le ndì'ì mē Yesu mu Nazareth à nì nù yìi mē yu tso'c aa nì ñnnu jì wē bo bi ñnnu tsyāmbó bo bi a bō'c ñlensè jii mē Nwì yumbonṅ à le ṅghìrè mē tã yu Yesu tã à ghìrè a titi bù aà.

²³ Nwì à le naṅsè nlaè ṅki nzi mē bi ka yì fa Yesu ma ghù a mbo bù. Bi fà mē, nì ghìrè mē tã bē bì bi tã bì kweentè yì a ati bāṅṅnè bāṅṅnè, ñzwitè yì ghu.

²⁴ Lá Nwí a yweensè yi a nàwo, ñketè mánkírè mi ngi'ì nàwo yíi mē à le yē aa, ñloŋ mē kaa nàwo ní le ñwa'à ní àdà'à a ntswa yu nləə a nisyè tswè bē.

²⁵ Nloŋ mē David à le nswon nloŋ ngaa yí mē,
'Mē le si yē ní Mmà'àmbi a tswē a mbii mē a ngōŋ bìnòò bitsim; tsò mē à tswē a mbèè àbo mē yí mà'à aa, kaa mbē ntiì gha i wa'à ka ntsiginè bē.

²⁶ Ma mùu ajàn, ntiì gha i tswē nì nìdorè, mē tigè ñghaa nì nìdorè;
tá ñjyànù yá tá i tswē ntigè nyu'utè ní ñkà'a yíi mē Nwí à le ñkà'à aà,

²⁷ Nloŋ mē kaa ò ka yí wa'á ntiì gha mà'àtè tá i tswē a ala'a biku bi bē àa bē
kaa mbē ò wa'à kì mma'atè ngànàfà'á ghò yíi mē à fá ìbìnnù yi a mbo wò aa, tá à bwe bē.

²⁸ O ò'ì mē mánjì yíi mē mbē mē tsyá ghu ntswe ntiì aa a mbo mē;
ò kà ghìrè tá ntiì gha tá i luu nì nìdorè a noò yíi mē mē tswē a nsi mi'ì wò aà.'

²⁹ "Bòò bi maà, mbē mē tse ghàà a mbo bù tsi'ì nì nsi nì nsi nloŋè tátsò yí'inè, David.
A le ñkwo bi kì ñtwinè yi, nisyè ní kì ñtswē faà ñzi nywe'e sii.

³⁰ David à le mbē ñgànntoò Nwí ñki nzi mē Nwí à le ñkà'a a mbo yu mē yu Nwí yu ka yí tswesè mu David yí mò'ò ghu aləŋə nifò.

³¹ David à le nyè annù yíi mē Nwí à le ntswe ní ngghìrè aa, m̀bɔŋ tá à fɛ'ɛ mbòòntè,
ntigè ñghaa nloŋ a ajàn yíi mē Kristo, Ayo'ò Nwí wa, à ka yí yweenè nì nàwo, tá Nwí tá à wa'à yi ma'atè tá à tswē a ala'a biku bi bē, kaa wa'à kì mbii mē tá ñjyànù yí i bwe aa bē.

³² Nwí a ywèensè mē Yesu ma ghù nì nàwo. Bì'ì bi tsim bì'ì yé yi nì mi'ì mi'ì a ajàn yíi mē à le nyweenè nì nàwo aà.

³³ Tsítsón, Nwí à kò'òsè yi a ndəŋ, a adigè nifò, ntswesè yi a mbèè ñikwèe yu Taà yí ní mà'à, mfa Azwí Nwí yíi mē à le ñkà'à mē yu ka yí fa aa ghu mbò. Ayoo ya mē nì yē ñki yu'u a koò aa, à bē aa Azwí Nwí ma yá mē Kristo à swí'ì a nu bì'ì.

³⁴ Nloŋ mē David yumbon kaa à le ñwa'à a aburè ko'ò ngghèè, yumbon à le mbànɔnè ñswon mē,

'Mmà'àmbi à swòŋə a mbo Mmà'àmbi ghà:

Tswē a mbèè ñikwèe mē ní mà'à,

³⁵ ñywe'e a noò yíi mē mē ka ghìrè tá ñgànkiabáà jo tá i bəŋ ntigè mbē tsò àkə'ə ntete m̀kòrə m̀ò.'

³⁶ "Ma mùu ajàn, a bəŋ mē tá baIsraël bitsim tá bi nanşə nzi mē Nwí à lèè mē Yesu ma ghù mē nì le ñkwèentè a ati bəŋnè bəŋnè aa ní Mmà'àmbi bo bi Ayo'ò Nwí."

³⁷ Bè bya bo yù'ù mē laà, ànnù ya a sò ntiì waa, i luu ní àjəŋnè, bo tigè mbetè Peta bo bi ñgànntoo jì m̀ò'ò jya mē, "Bòò bi maà bi'ì, mbē bì'ì tigè ngghìrè aa mē akə'ə?"

³⁸ Peta a kwi'ì a mbo bo mē, "Nì bəŋkə m̀ntiì muu, ñkwerè ñki bu bitsim ní ìkũm Yesu Kristo, tá Nwí à li'inə ìbì ghuu, ñki ntəŋə ghuu ní Azwí Nwí.

³⁹ Ma yu ànnù à ní ànnù yíi mē Nwí à le ñkà'à a mbo bù bo bi a mbo bòò buu, a mbo bē bitsim bìi mē bi tswē a sà'a agha'à, bo bi a mbo ñù ntsim yíi mē Taà yí'ì Nwíngōŋ a twòŋ mē à zi a mbèe yu aà."

⁴⁰ Peta à le ntigè mbu nswon innù jì ghà'atè a mbo bo a ajàn yíi mē bo le nyu'u ñki nyè aa, ñdì'itè ní waa nswonə nì mē, "Tsu'u nì àtú yuu a mbo nìwàà nì bē buà bìi mē à nì bē bì bi aà."

⁴¹ Bè bì ghà'atè bi le nyu'u ànnù yíi mē Peta à le swon aa, mbii, ñkwerè ñki. Bè bìi mē bi le ñkwerè ñki maa njwi aa bi le mbē ntsù'ù jì tarə, ñduù waa ma bù i tigè ñku'usè ngghotè bòò bi Kristo byá.

⁴² Nloginè maa njwi bo le nnìŋ atú yaa ní innù jii mē ñgànntoo jya i le si ò'ì aa, ñnanşə nyəgə, m̀boonsə wa bo ntswè ngghìrè ní innù jya ní àbo yí m̀ò'ò a m̀m̀ ñghòtə, m̀batə ní abaa ñkurə bo bitsim, ñki ntsa'atè ní Nwí bo bitsimè.

Ajàn yíi mē bòò bi Kristo le si tswē aà

⁴³ Ngànntoò Kristo jya bo le si ghìrè innùtsyámbo bo bì innù jì yèyerə, ma yú a ghìrè mē tá nìbò'ò nì tswa bē bitsimè.

⁴⁴ Bè bitsim bìi mē bi le nnìŋ ntiì waa a nu Yesu aa, bi le mbòònsè waa, ñghotè ní waa ntswe ní adigè yí fùùrè, m̀boonsə ní njoò jya, àyoò yaa a bə yi m̀ò'òtə.

⁴⁵ Bo le si fèntè ní ìdigè nsyè jya bo bi njoò jii mē bo le ntswe nì ju aa, ñzi mfakè ní ñkábè yíi mē bo fèntè njoò jya ghu aa, a mbo bē bìi mē bi le si bəŋ ní njoò aà.

⁴⁶ Bo bitsim le si ghèè ní ndámá'anwí tsi'ì njwí tsim, m̀batə ní abaa a mila'a bo, ñyatè ní m̀jì myaa ñji ndoritè ní ntiì waa tsim;

⁴⁷ ñgha'asè ní Nwí, bē bì tsim bi kəŋè ní waa. Mmà'àmbi a le si yweensè ní bē, ñku'usè ní ñduù waa ghu tsi'ì njwí tsim.

3

A ajànj yìi mæ Peta bo Jon le ghùrè mbwenkè aà

¹ Peta bo Jon le si kò'ò ngheɛ a ndàmà'anwì a noò ntsà'atè Nwì, a ni bìnòò bi tarè a si'inè a njwì yì mò'ò;

² Bè le mbè'è nù yì mò'ò yìi mæ à le mbwenkè nloginè a ato'o aa nzi ni ghu. Bi le si zì ma'atè ni mbwenkè ma ghù tsi'i n̄jwì t̄sim a tsùbù'u ndàmà'anwì wa yìi mæ bi le si twonjè ni Ntsùbù'u yì n̄bònj mbònj aà mæ tá à t̄swe ghu ntigè n̄lontè n̄ ñkabè a mbo bè bii mæ bi le si zi a ñkuu a ndàmà'anwì aà.

³ Mbwenkè wa à yè mæ Peta bo Jon bo zì ngheò ki kuu a ndàmà'anwì n̄lontè ñkabè a mbo bo.

⁴ Peta bo Jon bo t̄e'e mi'i myaa ghu nu nswonj mæ, "Ka n̄lì n̄i yì'i."

⁵ A tigè n̄t̄e'e mi'i mi a nu bo ntigè ñwa'atè ni mæ bo ka fa ñkabè a bo yu.

⁶ La Peta a swonj ghu mbo mæ, "Kaa mæ si ni silva kè ni gold t̄swé, lá mæ ka b̄anjnè fa ayoo yìi mæ mæ t̄swe ni yu aà: Mè swònj a mbo wò ni ñkùm Yesu mu Nazareth mæ tá ò b̄iinè ñka ntèò."

⁷ A swònj mæ ma mùu ajànj, n̄t̄swa n̄ikwɛɛ ni mbwenkè wa n̄i mà'à a b̄iinè n̄t̄eò. Mìkà'à mi bo bi mi'i mi mìkòrè mi mi burè n̄t̄ii mbè ajànj yìi mæ mbè a tigè n̄t̄eò t̄si'i siginè.

⁸ A li m̄b̄iinè n̄t̄eò, n̄lo ntigè ntèò nyonjè waa bo bo tigè ñkuu ngheɛ a ndàmà'anwì. A tigè n̄litè ntèò ñgha'asè n̄i Nwì.

⁹ Bè bi t̄sim bi yè yì a ajànj yìi mæ à le si t̄eò ngheɛ ñgha'asè n̄i Nwì aà.

¹⁰ Bì yè yì, n̄zi mæ à ni n̄u wa mæ à le si t̄swe wa Ntsùbù'u ndàmà'anwì yì b̄onj mbonj n̄lòò ni ñgabè aà; ànnu a burè ntigè n̄t̄sya waa t̄si'i t̄sya a nyè ànnu yìi mæ a le m̄f̄e'è ghu nu aà.

Ànnu yìi mæ Peta à le nswonj a ndàmà'anwì aà

¹¹ Tsó mæ n̄u wa a le nyonj ntigè mbanè ni n̄jim Peta bo Jon aa, bè b̄itsim bi le ntigè nywunè nzi mbòòntè a mbèè bo wa ni potico yìi mæ bi le si t̄wonjè ni yì Solomon aà, m̄itsyè myaa mi burè m̄burè t̄si'i b̄urè.

¹² Peta à yè mæ ma mùu ajànj, ñghaa a mbo bè bya n̄swonj mæ, "BàIsrael, ni yerè n̄lonj ànnu yuà laa a ya? Ni l̄i yì'i laà laa a ya? Ni m̄b̄òntè mæ b̄i'i ghìrè ànnu ma yù aa n̄i àdà'à yì'i, kè ni laà ñki m̄c̄ontè mæ b̄i'i ghìrè mæ tá n̄u ghù b̄iinè ñka ntèò aa n̄lonj mæ m̄innu mi'i mæ t̄sinè aa e?"

¹³ Nw̄injònj b̄i Abraham ni Isaac ni Yakob, Nw̄injònj b̄i taà yì'inè, à ghà'àsè Ngànjàfà'à yì Yesu yìi mæ n̄i le n̄lògè yì mfa mæ b̄i zwitè, n̄tuu yì a n̄si Pilato, ka mæ Pilato à le n̄lòò mæ yu mà'atè yì tá gheɛ yì aà.

¹⁴ Ni tuu Mu Nwì yìi mæ à laa m̄ansè, m̄innu mi mi t̄sinè aà, n̄swonj mæ tá bi b̄anjnè mfa n̄u yìi mæ à zwitè n̄u aa a mbo bù.

¹⁵ Ni zwitè Nù yìi mæ a fa t̄swènt̄ii a mbo bè, Yesu yìi mæ Nwì à le nyweensè niwo aà. B̄i'i ni b̄iyèfè n̄i ànnu ma yù.

¹⁶ Nù ghulà mæ ni yè, ñki nzi yì aa, a ghìrè ñkùm Yesu, a ghìrè ajànj yìi mæ à n̄nj n̄t̄ii yì a ni ñkùm Yesu aa, mæ tá à t̄swe ni m̄it̄ii. A ghìrè àb̄iint̄ii yìi mæ n̄u ghù à t̄swe ni yu n̄lonj Yesu aa mæ tá à t̄ii, m̄burè nanjè n̄t̄ii a ajànj yìi mæ ni yè a t̄swè a n̄si mi'i bu b̄itsim laà aà.

¹⁷ "Bòò bi maà, lá ts̄itsònj mè zì mæ n̄i le nḡhìrè ànnu yìi mæ n̄i le nḡhìrè aa t̄i zì, a ajànj yìi mæ b̄isa'a bi àla' à buu bi le nḡhìrè aà.

¹⁸ Lá ànnu yìi mæ Nwì à le nḡhìrè ñḡanjntoo jì t̄sim i foò nswonj t̄si'i t̄ètè aa, mæ Ayo'ò Nwì wa à t̄swe ni nyè ñḡi'ì aa, à ni yu mæ a k̄i mæ m̄f̄e'è mbòòntè aà.

¹⁹ Tsó mæ a b̄è ma mùu ajànj aa, a b̄onj mæ mæ tá ni b̄enj̄kè m̄int̄ii muu, m̄bu mb̄ii fu a mbèè Nwì, tá à ye'e ib̄i ghu n̄lò'osè

²⁰ tá tá Mmà'àmbi à ghìrè tá m̄int̄ii muu m̄i fwetè, tá à ki n̄too Ayo'ò Nwì wa yìi mæ à le'è n̄tsò'ò aa, a mbo bu, là'a Yesu

²¹ yìi mæ à t̄swe ni n̄t̄swe a aburè i ywe'e a noò yìi mæ Nwì à ka yì nanjè innu, i ghìrè tá m̄bi i bu mbònj yì t̄si'i a ajànj yìi mæ i le mbè a mb̄ii aà, i ghìrè tá innu t̄sim i k̄i m̄f̄e'è mbòòntè a ajànj yìi mæ ñḡanjntoo Nwì j̄ii i le mfa m̄ib̄ii mi n̄u myaa a mbo Nwì i le nswonj a ñgu'u aà.

²² Moses à le nswonj mæ, 'Mmà'àmbi Nw̄injònj à ka yì ghìrè tá ñḡanjntoo Nwì tá à f̄e'e a t̄it̄ii b̄oò bi maà buu tsó mæ. Ni ka yì k̄i yu'unè n̄ii, i k̄i ghìrè n̄i innu t̄sim j̄ii mæ a swonj aà.

²³ Nù yìi mæ à si ànnu yìi mæ ñḡanjntoo Nwì ma ghù a swonj aa yu'u aa, a ku'unè mæ tá bi zwitè, m̄f̄i'isè yì a t̄it̄ii bè bi Nwì.'

²⁴ Nḡanjntoo Nwì t̄sim, n̄loginè a nu Samuel ñgheɛ nywe'e ni b̄ii mæ bi le nyonj ghu ñjim aa, bi le nḡhàà n̄swonj innu njwi mà jù.

²⁵ Nì ni bɔɔ bi ngǎntoo Nwĩ, Nwĩ à le ñki ñwarə akàà ya bo bi bitaa buu aa nlon ɗu yuu. Nwĩ à le nswon à mbo Abraham mə, 'Mə ka yi niñ mbɔɔnə a atu ñgwè'è mu ñu ntsim fàa nsyɛ i yònə aa a ñim bɔɔ buu.'

²⁶ Nwĩ à tsò'ò mə Ngàñfà'á yí, a ajàn yíi mə à le nswon aa, mfoo ntoo yi a mbo bù, a nnin mbɔɔnə a nu bù, a ngħirə mə tá ñu ntsim a titii bù tá à bəñ ntií yí, mma'atə innú jì bi jìi mə a għirə aà."

4

¹ Bo kà mə aa ngħaa laa a mbo bə bya, ngǎmà'a Nwĩ bo bi tamándoo ngǎmbé ndámà'anwí ni baSadukai zì ntsitə waa

² Ntòñá waa i le si lwí a nu Peta bo Jon ñlon mə bo le si di'í ní ànnú Nwĩ a mbo bə bya, ñswonə ni a mbo bo mə Yesu à le nyweenə ñiwó, ma la a bə mə bə ka yí kii yweenə ñiwó.

³ Bo le ntswa Peta bo Jon; tsó mə à le mbə noó ñkwé'fɔ aa, bi tigə ñghɛɛ nniñə waa a ndátsan, ñləə mə tá àbè'è fu'u.

⁴ Lá bə bí ghà'atə bii bi le nyu'u nighàà ni Nwĩ nya aa, bi le bii annu ma yá. Ndúu mbáñnə tsítsɔñ i tigə ñghɛɛ tsó ñtsù'ù jì ntaà.

⁵ Abè'è fù'ù mə, bisa'a bi ala'a byaa ni bilii bi ala'a abò'ò ngǎñdi'í nòñsə bi ghotə ñtswe a Yerusalem

⁶ bo bi Annas, Ngǎmà'anwí yí ñwè, ni Kaifas, ni Jon ni Alexander ni bə bitsim bii mə bi le mfé'è a ñgwè'è ngǎmà'anwí yí ñwè aà.

⁷ Bo ghòtə mə ñtswe, ñlogə Peta abò'ò Jon ñte'e a titii bo, mbetə waa mə, "Nì kì għirə ànnú ya aa ni mɔ̀dà' à mi wo, kə, nì kì għirə aa ni ìkùm wo aa e?"

⁸ Azwí Nwĩ a kuu nluu a ntií Peta, a swon a mbo bo mə, "Bisa'a bi ala' à ni bilii bi ala' à, ñ Bɛɛ mə nì ti betə yí' i nì innú sii aa nlon ànnú yí siginə yíi mə bí'í għirə a nu mbwènkə wa aa, bɛɛ nì ti lɔ̀ɔ aà ñzi a ajàn yíi bí'í tɛya mbɔñ ngħirə tá ñu ghú tii aa,

⁹ a bɔñ mə tá ñu ntsim, ni bə bitsim bii mə bi tɛwe a Israel, a ku'unə mə tá nì zi mə bí'í għurə ñu ghú mə nì yə a təə a titii bù laa, ni ìkùm Yesu Kristo Mú Nazareth yíi mə nì le ñkwèèntə a ati báñnə báñnə, yu wa yíi mə Nwĩ à le nyweensə ñiwó aà.

¹¹ 'A nì ñgò'ò ya mə bú bibɔɔ bi nda nì le ntuu aa, mə i bəñ mə ñtigə ñgò'ò nìbuu yí ñwè.'

¹² Kaa ñu tsú kaa sè ghu tɛwe mə mbə bi tsyá ghu ñim ñyweenə, ñtsyastə Yesu Kristo, ñlon mə kaa ìkùm yí tsu kaa i sè fàa atu nsyɛ tswə a titii bə mə Nwĩ à fa mə mbə i tɛ yweensə yí'inə."

¹³ Ànnú le ntsya waa a ajàn yíi mə bo le nyə atanə ntií yíi mə Peta ni Jon le si ghàà ghu aa, a le mburə gha'a waa tsi'í ghà' à ñlon mə bo le nzi mə bo le mbə aa tsi'í bə bi adàñə adàñə bii mə kaa bi le'è ñwa'á a ndáñwá'anə ghɛɛ aà. Lá bə yə mə laa aa, ñwa'atə mə Peta bo Jon le mbaa mbə aa ngàñəkòrə Yesu.

¹⁴ Lá a ajàn yíi mə bi le nyə ñu wa yíi mə bo le ngħurə a təə a mbèɛ bo aa, kaa bə bya kaa bi wa'á ni ànnú yí adàñ a ngħaa bù ñtswe.

¹⁵ Bo le ntigə nswon a mbo Peta ni Jon mə tá bo fe'e wa ndá ñsa'a mɔ̀sa'a, bo fè'è mə, bi tigə ñghaanə bo ni bo

¹⁶ ñswon mə, "Bì'inə ka għirə mə akə nì bə buà aa e? Bə bitsim fàa Yerusalem bi zi mə bo għirə alənsə yí wè, kaa mbə bí'inə wa'á ànnú ma yú tuú.

¹⁷ Lá a ngħirə mə tá ànnú ma yú tá wa'á lò bu nɛɛnə ngħɛɛ a titii bə, a bɔñ mə tá bí'inə ghaantə waa, ñwa'asə nswon mə tá bo tsuu ànnú a mbo ñu tsú burə bú kì swoswon ni ìkùm Yesu."

¹⁸ Bo ghàànə mə laa, ñtɔwə waa, ngħaa a mbo bo ñwa'asə nswon mə tá bo tsuu ànnú yí tsu burə bú kì ghaghàà, kə kì di'í ní ìkùm Yesu.

¹⁹ Lá Peta ni Jon kwi'i a mbo bo mə, "A ka zi tsi'í bù mə, a nsi mi'i Nwĩ, a ku'unə aa a nyu'unə bù kə Nwĩ le;

²⁰ Lá a ngħɛɛ ni ñgáá yí'í, bí'í tɛwe nì ñkà ñswon aa tsi'í ànnú yíi mə bí'í yə ñki yu'u aà."

²¹ Bo bù mə ñka'atə waa, mma'atə waa mə tá bo ghɛɛ waa; kaa ñwa'á àjàñ yíi mə mbə bo ñin isa'a a nu bo aa zì, ñlon mə bə bi tsim le si gha'asə ní Nwĩ ñlon ànnú ya yíi mə a le mfé'è aà.

²² Hòò ñu waa yíi mə bo le ngħurə nì ànnú yí àyɛyerə aa i le ntsyàtə miğhum mi nikwà.

²³ Bì mà'atə mə waa, bo lò ngħɛɛ a mbèɛ bilim byaa nswon ànnú yíi mə bilii bi ngǎmà'a Nwĩ bo bi bilii bi ala'a bi le nswon a mbo bo aà.

²⁴ Bo yù'ù mē, ñǵentē nǵi jyaa a ndəŋ bo bĩtsim, ñtsa'atē Nwĩ ñswoŋ mē, “Mmà'ambi yii mē à kò'ontsirē aa, ñnānsə àbùrē bó ñsye nĩ miyàà nĩ ñǵōŋ njoò tsim jii mē i tswe ghu aa,

²⁵ Wò yii mē ò le ñǵhìrē taà yĩ'í David, ñǵàŋàfà'á ghò a ghaà ñswoŋ ànnù yii mē Azwĩ Nwĩ a le lensē gho mbo aa mē, 'Mìntəŋ muu mi lwĩ, nĩ kwē'ē nĩ mĩntii muu aa a ya aa ε, bĩtizi Nwĩ? Ñǵwē'ē bē, nĩ kwà'atē nĩ ñnnù dāŋə àdāŋə a atu bù aa a ya?

²⁶ Bifò bi mbi bù bi tanjə nù yàà bo bi bĩsa'a bi ìla'a, ànnù yaa bo a bē yĩ mō'ò, ñzi a nto Mmà'ambi bo bi Ayò'ònwĩ wá.'

²⁷ Tsi'í ànnù nĩŋkoŋ Herod nĩ Pilato a bō'ò nĩ bĩtizi Nwĩ bo bi bāIsrael bi le ñǵhotē fàa a mĩm àla'a, ñtanj mĩnāŋ a atu Yesu ñǵàŋàfà'á gho yii mē à laa mǵnsə aa, m̀bē yu wa yii mē ò le nyo'ò aa,

²⁸ a ñǵhìrē ànnù yii mē ò le ñkà'á nĩ àdà'á yo, ñlèè mē a ka yi fē'ē aa.

²⁹ Mmà'ambi, yē la tsĩtsōŋ a àjāŋ yii mē bi kà'atē nĩ yĩ'í aa, fa atāŋentii a mbo bĩ'í, ñǵhìrē tǎ ñǵàŋfà'á jo i ghaa nĩ midà'á,

³⁰ tǎ ò ghensə abo yo ñǵhìrē tǎ àdà'á yo tǎ ghurē bē, ñǵhìrē ìlensə ñnnù a bō'ò nĩ ñnnù tsyámbo nĩ ìkũm Mu gho Yesu yii mē à laa mǵnsə aa.”

³¹ Bo mǵnsə mē a ntsa'atē Nwĩ laà, àdigē ya yii mē bo le ñǵhotē ghu aa a tsĩǵìnè, Azwĩ Nwĩ a kuu nluu a ntii bo, bo ghaa ñswoŋə ànnù Nwĩ tsi'í nĩ atāŋentii.

Ayoo bō'ò bi Kristo a bē yi mō'ò

³² Ànnù bē bya bii mē bi le nniŋ ntii waa a nu Yesu Kristo aa, a le mbē tsi'í yĩ mō'ò, ñtii wa i bē yĩ mō'ò, kaa ñù nìbò yĩ tsù kaa a wa'á lò ñswoŋ mē àyoo yi à nĩ tsi'í yi bē. Bo le mbòonsə njoò jyaa, ayoo yaa a tìgè mbē tsi'í ayoo mō'ò.

³³ Ñǵàŋtoò Yesu jya i le ñǵhē'ē nĩ m̀bii a ghàa tsi'í nĩ àdà'á yĩ wē ñswoŋ nĩ àjāŋ yii mē bo zi tsi'í ànnù nĩŋkoŋ mē Mmà'ambi Yesu à ywēenə nĩ nìwo aa. Ìbōŋ Nwĩ i le tswe a mbo bo bĩtsim, nĩfa nĩ àdà'á a mbo bo.

³⁴ Kaa ñù tsù kaa à le ñwa'á a tìtii bo tswe mē à le si bōŋ ayoo, ñloŋ mē bo bĩtsim bii mē bi le ntswe nĩ ìdigē nsye kì nĩ m̀la'a aa, bo le mfēenjë, ñlogē ñkabē yii mē bi fee ghu aa,

³⁵ nzi nnoŋsə a mikòrə ñǵàŋtoò Kristo jya, bo tìgè ñlogē nyàtə a mbo bē bĩtsim bii bi le si bōŋ ayoo aa.

³⁶ Ma mùu noò, Joseph, mē bi lə ñjwe yi a Cyprus, a bē ñù ñǵwē'ē Levi, ñǵàŋntoo Kristo jya i tswe ìkũm yi nĩ Barnabas aa (nji'í ìkũm ma ghù i bē mē, Mu yii mē a lə'ətə ntii bē aa)

³⁷ a kì m̀fee adigē nsoo yi, ñlogē ñkabē ya yii mē à le m̀fee ghu aa, nzi nnoŋsə a mikòrə ñǵàŋntoo Kristo jyá.

5

Annù Anania bo Safira

¹ Lá ñù yĩ mō'ò, ìkũm yi i bē Anania, bō ñǵwē'ē yĩ, Safira le mfēe adigē nsyē yaa.

² Bo fēè mē, Anania a fi'itē ñkabē àdigē ya ñlèè, ñǵwē'ē yĩ wa a kì ñzi, à fi'itē mē ñlèè aa, ñtìgè ñlogē àbùgē ñkabē ya ñǵhē'ē ñnoŋsə a mikòrə ñǵàŋntoo Kristo jyá.

³ Lá Peta a betē yi mē, “Anania, a ghìrē àkè ò ma'atē Satan a kuu a ntii wò ñǵhìrē ò swoŋ àbāŋnənnù a mbo Azwĩ Nwĩ, a àjāŋ yii mē ò fi'itē abùgē ñkabē adigē ya ñlèè aa ε?

⁴ Mbōŋ tǎ ò fee adigē ya, tìgə a le mbē aa à yò aa ε? Nòò wa mē ò fēè mē aa, ñkabē ya mē ò fēe ghu aa, i wa'á kì mbē aa tsi'í yò aa ε? A tìgè ñlo ñǵhìrē akē mē tǎ ò wa'atē ma yú àjāŋ ànnù a ntii wò aa ε? Kaa ò si abāŋnənnù aa a mbo bē swoŋə, ò tswee ìbāŋnənnù aa a mbo Nwĩ.”

⁵ Anania à yù'ù mē ànnù ma yú, ñwo a nsye ñkwo. Bē bĩtsim bii mē bi le nyu'u aa, nù jyaa i swerē si'í si'í.

⁶ Bō'òŋ bi zì ñlĩm akù yi ya ñtìgè ñlogē mfē'ē ñǵhē'ē ntwiŋə.

⁷ Bìnòò ghəe kì tsyá bi tarə, ñǵwē'ē yĩ a zì, kaa wa'á ànnù yii mē a fē'ε aa zì.

⁸ Peta a swoŋ ghu mbo mē, “Mám̀bà, nānsə nswōŋə ghá, nĩ kì fēè adigē nsyē yùu ya aa nĩ ñdùu ñkabē kikyē aa ε?” A swoŋ mē, “Ìŋjə, aa tsi'í ñdùu yii mē bĩ'í kì fēe ghu aa.”

⁹ Peta a tìgè ñswoŋ ghu mbo mē, “A ghìrē àkè mē tǎ bù ñdoo ghò tanjə a kwà'ənə Azwĩ Mmà'ambi aa ε? Yé mikòrə m̀i bē bii bi twiŋ mē ñdoo ghò aa, bo bii a ntsundá, bo ka kii bē'è gho fē'ē nĩ wò.”

¹⁰ A kì m̀burə wò tsi'í maa noò a nsi mikòrə Peta ñkwo. Bō'òŋ bya bĩ kùu mē, ñyē mē à kwò mē aa, ñtìgè ñkì mbe'e yi mfē'ε ñǵhē'ē ñtwiŋ a m̀bēe ndoo yĩ.

11 Nibò'c nì wè ni le mburə tswa ɲghotə bɔɔ bi Kristo bitsim bo bi bè bitsim bii mə bi le nyu'u annu ma yu aa.

Innu ji yeyere bo bi innutsyambó

12 Ngəntoo Kristo jya i le si ghirè nì innu ji yeyere bo bi innutsyambo a titii bə. Ngəmbii Kristo jyá i tsim i le si bòontə wa a ntsumbù'ù yii mə bi le nsi twon ni Ntsübù'ù Solomon aa.

13 Kaa tsi'í mə tá nù tsu yii mə à le wa'à ɲù nibò wàà bə aa tá à tswə nì àtəɲə ntii a nzi ɲkuu wa múm ɲghotə yàà, ka mə bo le si swon ni innu ji siginè ɲlon ɲghotə bɔɔ bi Kristo ma yu aa.

14 Lá ɲduu bə bii mə bi le si ɲɲ nì ntii waa a nu Mma'ambi Yesu aa i le si kù'usə gha'atə nì ghà'atə ɲgheɛ ni mbii; ɲnɔɔ mbáɲɲə bo bi yí bəɲgyɛ i zì ɲkuu ɲku'usə nì ɲduu waa.

15 Innu jya jii mə ngəntoo Kristo jya i le si ghirè aa, i ghirè bə tigə be'e nì ngəɲmighòò mfe'e ɲnɔɲsə nì a bindómánji a ni mikuu bo bi a ni bimata, ta bɛɛ mə Peta a te'e ti tsyá tsyá, áliɲəɲə yi a wó a nu bi mɔ'c.

16 Bə le si kii nlo ni mum ila'a jii mə i le ntswe a mbèè Yerusalem aa mfe'è ɲzi nì ngəɲmighòò bo bi bə bii mə bi le ntswe nì izwí ji bɛ aa, ɲzi bi ghurè nì waa bi tsimə.

A ajən yii mə bi le tswa ngəntoo Kristo ɲniɲ a atsanj aa.

17 Ngəɲmà'a Nwí yí ɲwè bo bi ngəɲəkórə ji, jii mə i le ɲki bə ngəɲ ghotə baSadukai bii mə bi le tswə maa ɲikurə aa, le nluu nì ɲghè'əɲə ɲlon ɲgəɲntoo jyá; ɲtigə nloɔ ɲghirə ɲnnu a nu bo.

18 Bo le ɲtigə ntswa ngəntoo jya ɲghèè ɲniɲə waa a ndátsanə.

19 Lá a ghirè mbə ɲitugə angel Mmà'ambi a zì ɲɲa'a ibà'a ndátsan ya ɲfi'isə waa, nswon mə,

20 "Nì gheɛ ɲghèè ɲtəə a múm ɲndámà'anwí ɲke'ənə annu tsim ɲlon ntswénti yí mfi yuá mə.

21 Bo yù'ù mē laà, àbèè a fu'u, bo tigə ɲgheɛ wa a ndámà'anwí tsi'í a titugə titugə, ɲka ndi' i nì annu Nwí a mbo bə ghu."

Ngəɲmà'a Nwí yí ɲwè a zì bo bi ngəɲəkórə ji tsim twonə ɲghòtə bilii bi àla'a baYuda bitsim, ta tá ngəɲSenendrio tsim tá bi boontə. Bi bòontə mə, ntoo bə mə tá bo gheɛ mfi' i ngəntoo jya wa ndátsan zì ni ju.

22 Ngəɲfà'à jya mə bi le ntoo aa i ghèè mə, ɲgheɛ kaa wa'a ngəntoo jya wa a ndátsan yə, ɲtigə mbu mbii nswon mə:

23 "Bi'í gheɛ nyə bi ɲansə ɲfiɲkə ibà'a ndátsan jyá tsim, ngəɲmbé idigè i kí ɲtəontə ghu mbe ni mintsu mi ibù'ù myá. Bi'í gheɛ ɲɲa'a ndátsan ya kaa wa'à ɲù ghu bəɲɲə yə."

24 Tamándoò ngəɲmbé ɲndámà'a Nwí bo bi bilii bi ngəɲmà'anwí bo yù'ù mə laà, annu a tsyá waa, bo tigə ɲwa'a mə kə ma yú annu ka yí bə aa mə akə le.

25 ɲù yí mɔ'c a zì nswon a mbo mə, "Bə bya mə nì kì ɲɲ a atsanj aa bo təə a múm ɲndámà'anwí ndi' i nì annu a mbo bə."

26 Tamándoow wa bo bi ngəɲbé ɲndámà'anwí jya bo ghèè ɲlogə waa tsi'í à bɔɔ bɔɔ, kaa wa'à bə nì mɪdà'à logə bə, ɲlon mə bo le si bɔ'c ni mə mbə bə bi tumtə waa nì ɲgò'ò.

27 Bo tswá mə waa nzi ni bu, ɲte'e wa a nsi Senendrio. Ngəɲmà'a Nwí yí ɲwè a betə waa mə

28 "Tigə bi'í kì baa nswon a mbo bù, ɲkwantə mə tá nì tsuu annu nì ikúm ɲù ghú kì di' i aa ɛ? Yə nì a ajən yii mə annu ya mə nì di' i aa, a bəɲɲə mə nseɛnə a Yerusalem tsim! Tigə nì lɔɔ aà ɲniɲə àləə ɲù ghú a atu bi'í?"

29 Lá Peta bo ngəntoo ji mɔ'c jya bo kwi' i mə, "A bɔɲ a nyu'unə Nwí ɲtsyatə bə."

30 Nwɲgɔɲ Ta bi bitaa bi'í à le nyweensə Yesu wa yii mə nì le ɲkwèntə yi a atibəɲnəbəɲnə ɲzwitə yi aà.

31 Nwí a le ɲɲentə yi a ndəɲ ntswesə yi a mbèè ɲikwɛɛ yu nì mà'à, a tigə bə Ngəɲntsyasə bə ɲki mbə Ngənywensə bə, i ghirə mə tá baIsrael tá bo bəɲkə mɲnti myaa tá Nwí à li'ne ɲifansunú jyaa.

32 Bi'í ni biyəfə nì innu ma jú, Azwí yí Làà yii mə Nwí à fa a mbo bə bii mə bi yu'unə ɲii aa a kì mbə ayəfə.

33 Bo yù'ù mə laà mɲntɔɲ myaa mi lwí, bi lɔɔ mə bi zwitə ngəntoo jyá.

34 Lá ɲù baFarisai yí mɔ'c a titii bo ngəɲSenendrio, ikúm yi i bə Gamaliel, ɲdi' i ɲɲsə Moses yii mə bə bitsim bi le si yu'unə aa, a təə a ndəɲ nswon bi ghirè ngəntoo jya fe'è a abɛɛ a ni mú àtii noò.

35 Bo fe'è mə, a swon a mbo ngəɲSenendrio bya mə, "BaIsrael, nì tsyesə ghuu nì annu yii mə nì lɔɔ a ɲghirè a nu bə buá aà.

³⁶ A kî le mbə a noò mo'c Tadeous a biñnè ñswonj mə yu ni nù yî ñwè yî tsù, mbàñnè jî mo'c tsò ñkhi ji ni kwà, i gheè ñtsitə yi. Lá bi yî ñzwitə yi, bə bya mə bi le si yòñə ghu ñjìm aa bi sèènə waa, kaa ñghòtə yi ya kaa i wa'à nî ànnù yî tsu fe'è.

³⁷ A ghè mə ti bə a noò ñjìm, Judas, mu baGalilea, a kî mfe'e yîi ngaa, wa noò ñsəñ bə, ñghirə ñnòò bə i kii ñyonə ghu ñjìm. Judas ma ghù à le ñkwo, ñnòò bə bya mə i le si yòñə nii laa i le ñkî nseənə waa.

³⁸ A ñghèe a ni yu à ñnnù, mə swòñ a mbo bù mə tá ni tsuu ànnu yî tsu a nu bə bú ló ghìrə bə, tá ni fi'isə abó yuu a nu bo. Mbə ànnù yîi mə bo lóo ñghìrə aa, a bə aa ànnù yîi mə a kà'a ñumìsòñ bonj a ka wò.

³⁹ Lá bεε a bə yîi mə ànnù yîi mə bo lóo ñghìrə aa, a lo aa a mbo Nwí bonj kaa mbə ni wa'a mánjì a mbo bo kii bə. Mbə ni gha'a ghuu a nu bo bonj mbə a tigè mbəñnə mfe'è mə ni to aa bú bi Nwí."

⁴⁰ Gamaliel à ghàà mē laà, baSenendrio bya bi yu'ù àdi'itè yi yá, ñtwonə ñgǎñntoo jya i kuu nzi, bo ghóò waa, ñswonj a mbo bo ñkwantə mə tá bo tsuu ànnù nî ñkúm Yesu bu ki di'ì bə; ñtigə mma'atə waa mə tá bo gheε waa.

⁴¹ Ngǎñntoo jya bo fe'è wa a titi baSenendrio jya, ñtigə ndorə ñghεε nlonj mə Nwí à le ñnlentə waa nyə mə bo ku'unə a ñkwεrə ñdirətu ñlonj ñkúm Yesu aà.

⁴² Bo fe'è ñghεε nî mbii ñtigə ndi'ì nî bə, ñseεnsə nî ñtɔɔ yî nsiginə ñswonə ni a mbo bo mə Yesu à ni yu wa yîi mə Nwí à yò'ò aà, tsi'ì ñjwí tsim, a múm ñdámá'anwí bo bi a mīla'a bə.

6

A ajāñ yii mə bi le ntso'c bə bi sàmbaa mə tá bi ka ñlentə nî ñgǎñgi'ì aà

¹ Ma múu noò, ñdúu ñgǎñyǎgǎnnù Yesu i le si gha'atə ñghεε nî mbii. Ayòñə a le mfe'è a titi bo, baYuda bii mə bi le si ghàà ñghàà ni Grikia aa bo le si ghààntə nî baYuda bii mə bi le ntseε a ndùgə ñlonj mə kaa bi le si wa'à nî ñdikwí'ì bi bǎñgyé byaa léntə a mfa myaa miji bo bi ñjóò tsim jii mə bi le si yàtə a ñjwí tsim aà.

² Ngǎñyǎgǎnnù jya ñìghúm ñtsò baa i le ñghotə ñgǎñyǎgǎnnù jya ji mo'c i tsim, ñswonə a mbo bo mə, "Kaa a si bônj mə tá bi'inə ma'atə a nswonə ànnù Nwí mbəñnə ñghèè ñka nyatə miji.

³ Bɔɔ bi maà, a ku'unə mə tá ni lentə a titi bù, ñtso'cətə mbàñnè ji sàmbaa jii mə bi beentə nî waa, tá à bə bə bii mə bi luu nî Azwí bo bi nî mitsyè, tá bi'inə fa ifà'à ma ghù a mbo bo.

⁴ Bi'inə ka bǎñnə fa ibiinnù yí'inə tsim a ntsa'atə Nwí bo bi a nswonə ànnù Nwí."

⁵ Ànnù ma yú a le mbonj a nu bə bya bi tsim, bo tigə tso'c Stephen, ñu yii mə à le ñluu nî àbiintii bo bi Azwí Nwí, ni Philip, ni Prochorus, ni Nicanor, ni Timon, ni Parmenas, ni Nicolaus, mu baAntiokia yii mə a le ñtigə bəñ mbə ñu baYuda aà.

⁶ Bi le twonj bə ma bù, ñte'e waa a nsi ñgǎñntoo Kristo jya, ñnòñsə mbo a atu bo, ntsa'atə Nwí a atu bo.

⁷ Ànnù Nwí a le ñtigə nseεnə ñghèè nî mbii, ñdúu ñgǎñyǎgǎnnù Yesu a Yerusalem i ku'üsə ñgha'atə tsi'ì ànnù, ñgǎñmá'a Nwí jì ghà'atə i ññj mǎntii myaa a nu Kristo ñtigə yu'unə nî ànnù yi.

⁸ Stephen yii mə à le ñluu nî ibonj bo bi midà'à mi Nwí aa, à le si ghìrə nî ñnnútsyámbo bo bi ilensə jì wə a titi bə.

⁹ Lá bə bí mo'c bi le ñlòginə ñka ñligitə nî ànnù yii mə Stephen à le si swonə ñkii ñghìrə aà; bi le mbə bǎndǎñghotə baYuda (yii mə bi le si twonj ni yí bə bii mə bi fe'e a ndábù'ù aa), ñlo a Cyrene bo bi Alexandria. Ma buù bə nî bí mo'c bii mə bi le ñlò a Cilicia bo bi a Asia aa, bi le ñlòginə ñtigə nyonə bo bi Stephen.

¹⁰ Lá Azwí Nwí a le mfa mitsyè a mbo Stephen ni mánjì yii mə à le ghàà mburə ñkutə mǎntsu myaa.

¹¹ Bo tigə ñjhe'esə ñghεε ntotə bə mə tá bi swonj mə, "Bí'ì le nyu'u a ghàà ni ñghàà ni atsa'a mbəgìtə nî Moses bo Nwí ghu."

¹² Bo ghìrə bə bo bi bilii bi ala'a, ni ñgǎñdi'ì nòñsə lwísə ntòñ ñghεε tswa Stephen ñlògə ñghèè ni ghu a nsi baSenendrio

¹³ ñlɔɔ bə mə tá bo zi mbə bíyəfə, ñghìrə bo fe'è ñtəə ñtswεε ibǎñnənnù ñswonj mə, "Ñu ghua a ghàà mighàà mí bi, mbəgìtə nî àdigə Nwí yú bo bi nòñsə ghu.

¹⁴ Nlonj mə bí'ì le nyu'u a swonj ni mə Yesu mu baNazareth wa a ka yi sà'a adigə yú, i kii kwensə bìnòñsə bya mə Moses à le mfa a mbo bi'inə aà."

¹⁵ Bə bya bitsim mə bi le ntswε wa ndá Senendrio aà, bi le ñghəə ki ləntə, ñyə ñsi Stephen i bəñ ñtigə mbə tsó nsi angel.

7

A ajànj yii mæ Stephen à le nswon ànnù Nwí a mbo baSenendrio aà

¹ Ngànmà'a Nwí yí ñwè à betè Stephen mæ, "Aa tsi'í ànnùnì ñkọj mæ bi swon laà le?"

² Stephen a swonj mæ, "Yu'utè nì bitàà nì bọọ bi maà, Nwí yii mæ a ñwèenè aà, à le mfè'è ñtsi'i taà yi'inè Abraham, wa a noò wa mæ à le ntswe a Mesopotamia aa, maà noò kaa a burè tì a Haran ka ñtswe,

³ ñswonj ghu mbo mæ, 'Mà'atè ala'a à yuu bo bi ñgwè'endá ghò, mfe'e ñghèè a adigè yii mæ mæ ka figitè a mbo wò aà.'

⁴ A tigè ma'atè ala'a baKaldea, ñghèe ntigè ntswe a Haran. Taà yí à leè ñkwo, Nwí a ghìrè yí a fè'è ñzi faa ala'a yuà mæ nì tswè ghu tsitsònj aà.

⁵ Kaa Nwí kaa à le ñwa'a adigè nswè ghu mbo fa mæ tá à bè yí bè; kaa tsi'í mú àdigè yii mæ à ghà'atè mbè nte'è àkòrè yí ghu aa bè. Lá Nwí à le ñka'à mæ yu ka yí fa ala'a mà yú ghu mbo tá tigè mbè à yí bo bi à yí bọọ bi bii bi ka yí yònj ghu ñjìm aà, ka mæ a le si bè maà noò kaa a wa'á à nì mu tswè aà.

⁶ Nwí à le nswonj ghu mbo aa mæ, 'mfòrè yí ì ka yí ghèe bè bígìi a ala'a badànj tá bi ghìrè waa nì ìbù'ù jyaa, ì dè ñgì'i a mbo bo ilòò ñkhi jì nì kwà.'

⁷ Nwí a swonj mæ, 'Lá mæ ka yí ñnj isa'a a nu bè bii mæ bo ka yí ghìrè waa nì ìbù'ù aà, a yí tì bè a ñjìm bonj bo ka yí fè'e zì mmii gha faa adigè laà.'

⁸ Nwí a le ñwàrè akàà bo Abraham ñlèe ànnù ñjètè bọọ mbànjnè tsò alènsè. Abraham a jwe Isaac ñtigè ñjètè yí a nì ñjwí jì nifwaa. Isaac a jwí Yakob, Yakob yii ñgaa a tigè ñjwe bità bi ñgwè'è bi'inè bya ñghùm ñtsò baà.

⁹ "Bitabé bi'inè bi le ntswe nì àghè'è'è a nu Joseph, mfe'e yí a ala'a Egipto, lá Nwí a tswá bo yu,

¹⁰ mfi'i yí a múm ñgì'i, mfa mìtsye ghu mbo ñghìrè Pharoah Mfò baEgipto a kọnjè yí ñtigè ghìrè a bè Gúmnaà, ñtigè nsa'a nì ala'a baEgipto bo bi ndá Pharoah ntsim.

¹¹ Njì ì le ñkuu a ala'a baEgipto tsim bo bi a ala'a Cana, ñnjnj ñgì'i yí ñwè a nu bè, ñghìrè bitàà bi'inè bi tigè ñlòò nì mji kikanj.

¹² Yakob a yu'u mæ mji mi le tswè a ala'a baEgipto, ñtoò bitàà bi'inè ghu a ñgaa yí ñtsyambii.

¹³ Bo bù mæ ñghèe ghu a ñgaa yii ì yònjtè aa, Joseph a ghìrè bọọ bi maà bi bi zì yí, ñkì ñghìrè Pharoah a zì ñgwè'è yí.

¹⁴ Joseph a swonj mæ tá bi ghèe ntwonj taà yí Yakob bo bi ñgwè'è yí ntsim, ìtu bè mighum mi sàmbaa ntsò ntaà.

¹⁵ Yakob a sigè ñghèè a ala'a baEgipto, ñyi ñkwo ghu, yubonj bo bi bitàà bi'inè,

¹⁶ bo kwò mæ ghu, bi bè'è ìkú jyaa ñko'ò nì ju a Shechem, ñtwinjè waa wa nisye nya mæ Abraham a le nyuu nì ñkabè a mbo bọọ bi Hamor a Shechem aà.

¹⁷ "Lá noò à kà mæ ñku'u mæ tá Nwí tá ghìrè ànnù yii mæ à le ñka'à a mbo Abraham aa, ñdùù bè bi'inè a ala'a Egipto ì burè ñgha'atè tsi'í ghà'atè ñghèe nì mbii

¹⁸ ñywe'e a noò yii mæ mfò yí m'ò'ò yii mæ kaa à le ñwa'à Joseph zì aa, à le ñko'ò ntigè nsa'a nì ala'a baEgipto.

¹⁹ A le ntanjè mìnànj a atu bè bi'inè, ñdì ñgì'i a nu bitàà bi'inè ñtswa nì waa nì àdà'à mæ tá bo me'e bọọ byaa a abee mæ tá bi kwokè.

²⁰ A le mbè aa ma mùu noò mæ bi le njwe Moses, a burè mbè tsi'í mu yii mæ à le mbonj a yè ñkì bonj a nsi mi'i Nwí aà. Bi le ñko'ò yí a ndùgè bo a nì bisànj bi tarè.

²¹ Noò wa yii mæ bi le ñlògè yí a ndùgè bo mfè'e ñghèè ñlèe a abee a adigè dànj aa, mu Pharoah yí mànjyè a lógè yí nì mú yí ñtigè ñko'ò yí.

²² Bi le ndi'i yí nì mìtsyè mi baEgipto mi tsim, a ñansè ñzi ñghàà tsi'í siginè ñkii ñghìrè nì ìnnù jì wè jì wè.

²³ "Noò yii mæ Moses à yí mæ mbè ilòò mighum mi ñkwà aa, ñwa'atè mæ yu ghèe ghantè bọọ bi maà bi, bọọ bi baIsrael.

²⁴ A ghèè mæ, ñyè ñù baEgipto a ká ñku nì mu maà yí yí m'ò'ò. A yè mæ laa, ñghèe a ñkwí'inè, ñtswa ñù baEgipto wa ñkú ñzwitè ñlonj ñgì'i ya yii mæ à le si ñnj a nu mu maà yí ñù baIsrael wa aà.

²⁵ A le si ghìrè laa ñwa'atè nì mæ bọọ bi maà bi bi ka zì mæ Nwí ka kwetè tá yù fi'i waa wa a múm ñgì'i, lá kaa bo wa'à zì.

²⁶ Abèè fù'ù mæ a zì ñyè bọọ baIsrael bii m'ò'ò bi ká ñyónj, a lóò mæ yu faàtè waa tá tá bo tsuu kì yònj, ñswonj mæ, 'Bisú bá, nì tsuu kì to, tigè nì laa mbè bọọ bi ma aa e?'

²⁷ Lá ñu wa yii mæ à le ñlòginè fikòrè fya aa, a tii Moses ló'òsè mibetè ghu mbo mæ, 'A gho aà a lèè wò mæ ta ò tigè mbu'utè yí'í ñkii ntsò'otè nì misa'a m'í aa e?'

²⁸ O bù ñlòò aa nzwitè mæ tsò mæ ò kì zwitè ñù baEgipto wa a yoo aa e?'

²⁹ A kwí'i mē laà, Moses a fe'è wa ala'a baEgipto ñkhə ñghèè a ala'a Midia ñtigə ntswe ghu nī ñgi, ñjwe bɔɔ mbàñnè ghu bi baà.

³⁰ "Flòò mighum mi ñikwà í tsyà mē, angel Nwìngòñ a zì ñtsi'i Moses, ñtswe a mum àtsùgè iti yìi mē m'ò'ò i le si bərə ghu aa, a nta'a miwèè wa a mbèè ñta'a Sinai.

³¹ Moses à yè mē, ànnu a burè ñtsya yi, a ghéntə a ntəə ghu mbèè ta nanjə lèntə yə. A kà mē aa ñghèe ghu nyu'u nji Mmà'àmbi a swonj mē,

³² 'Mè ni Nwìngòñ bì taà buu, Nwìngòñ Abraham, yì Isaac, ni yì Yakob.' Moses yù'ù mē, nù yì i swerə, a tigè mbenə ba'à bà'à; kaa a wa'à nì ñtii bu ntswe a lèntə àdigè yà.

³³ Mmà'àmbi a swonj ghu mbo mē, 'Tso'otə nta m jo jyá, ñlonj mē àdigè yuà mē ò təə ghu aa, à nì àdigè nsyə yì laà manjə.

³⁴ Wa mē līi mē ñyə mbuu ñgi'i yìi mē bē ba a ala'a baEgipto bi yə aà. Mè yù'ù àjàn yìi mē bo yə'ə ñgi'i yàà aa, ñsigè nzi a fi'i bo wa múm ñgi'i. Zi faà la tsitsòñə. Mè ka too gho a ala'a baEgipto.'

³⁵ "A leè ñkí mbə aa tsi'i Moses ma ghú mē bɔɔ bi maà yì le ntuu, mbetə ghu mbo mē, 'A gho aà a ləə wò mē tá ò tigə mbu'utə yi'i ñkii ntsò'otə nì mìa'a à mi'i aa é?' mē Nwì à leè ñtoo mē tá ghèe ñka nsa'a nì bɔɔ baIsrael, i kii fi'isə waa a múm ñgi'i. Angel wa mē à le nzi ñtsi'i yi wa múm àtsùgè ñgèè mē a le si kii aa, a tswé ghu mbo, ñkwetə nì yi.

³⁶ A nì Moses ma ghú mē à le ghìrə ilensə innu bo bì innútsyámbo a ala'a baEgipto bo bì wa Miyaa yì mbagitə bo nì a anta'a miwèè miwèè a atú ilòò mighum mi ñikwà.

³⁷ A nì Moses ma ghú mē à le nswonj a mbo bɔɔ baIsrael mē, 'Nwì à ka yì ghìrə tá ñgàñtoò yì yì m'ò'ò tsó mē tá bu mfè'è a titii bɔɔ bi maà buu aà.'

³⁸ A nì yu mē à le ntswe bo bì ñghòtə bɔɔ baIsrael bya wa anta'a miwèè miwèè ñkí tswe bo bì bitàa bi'inè, a b'ò'ò angel wa mē à le ñghàà ghu mbo a nta'a Sinai aà. A le ñkwèrə ntoò Nwì yìi mē i fa ntswéntii a mbo bè aa, a mfa a mbo bi'inè.

³⁹ "Lá bitàa bi'inè bì le ntuu a yu'unə yi, ntuu yi, ñkwensə ntii waa, mbəñ mbu tigə nlii nì mbii waa fu a ala'a baEgipto;

⁴⁰ ñtigə nswonj a mbo Aaron mē, 'Ghìrə bínwì nfa a mbo bi'i tá bì ka ñghèe nì a mbii bi'i, ñtsyasə nì yi'i. Kaa bi'i sí annu yìi mē a ghìrə Moses ghú yìi mē à le ntsyàsə yi'i bi'i fe'è a ala'a baEgipto aa zì.'

⁴¹ Bo tigè mbɔɔ fñkəbə fi bə tsó mú mbòñ ma múu noò, ñtigə nzwitə nì naà mma'a a nì fñkəbə mà fú ghu, ñtigə ndoritə ñlonj fñkəbə mà fú mē bo le nanjə nì mbò myaa aà.

⁴² Laà, Nwì a tuù waa, mma'atə waa mē tá bo fa ibii nú waa, ñtigə ñgha'asə nì ñtsú ntsò yìi mē i tswe a aburə aà, ma yù a yónj aa àjàn yìi mē bi ñwa'anə a múm àñwà'ànə ñgàñtoò Nwì aà:

'Nì le mbaa nzwitə nì naà a mma'a mē ghu

wa atú ñduu ilòò jya mighum mi ñikwà mē nì le ntswe ghu wa anta'a miwèè miwèè aa e, baIsrael?

⁴³ Tigə nì le si bè'è aa ntàn nwì Molok bo bì fñjònj fi nwì Refən,

mñkəbə mii mē nì le nnanjə mē nì kii mii aà;

ma múu àjàn, mē ka fi'i ghuu i ghìrə tá nì fe'è ñghèè a mbii ala'a baBabilon.'

⁴⁴ "Ntàn wa mē i le si figitè nì mē Nwì a tswe bo bì bè bi aa, i le ntswe a mbo bitàa bi'inè wa anta'a miwèè miwèè. Bì le ghùrə ñyonj aa tsi'i àjàn yìi mē Nwì a le mfigitə a mbo Moses mē tá à ghurə aà.

⁴⁵ A yì mē ti bə a ñjim bitàa bi'inè bo bì Joshua bì tigè ñlogə ntàn ma ghú ñkii nì ghu fàa ala'a, wa noò mē bì le ntigə nzi kwèrə idigè ila'a itoo jya jii mē Nwì à le mfurə waa, bì fe'èkə aà. Ntàn wa i le ntigə tswe fàa ala'a ñloginè aa maa noò ñzi nywe'e a noò yìi mē David a le mbə mfə aà.

⁴⁶ Nsi David i le mbòñ bo Nwì a lontə mē tá Nwì tá à ma'atə tá yù bɔɔ nda a mbo yu Nwì Yakob.

⁴⁷ Lá à leè mbəñnə ntigə mbə aa bə Solomon mē Nwì à le mbeentə mē tá à tigə mbɔɔ nda ma yù ghu mbò.

⁴⁸ "Lá Nwì yìi mē nì Ako'òntsirə aa, kaa si aa múm mla'a mii mē á bɔɔ bē nì mbò myaa aa tswe bē; ma yuú ànnu a yónj aa tsi'i nì ñghàà nii mē ñgàñtoò Nwì à le nswonj aa, mē,

⁴⁹ 'Mmà'àmbi Nwìngòñ à swonj mē, àburə a nì àbərə yà, ñsyé i bāñnə mbə akə'ə ntetə ñtsa'à já.

Mbè ò tigè mbu nanjə mbɔɔ aà àjànə nda yuu a mbo mē aa é?

Àdigè yìi mē mbə mē tswé ghu mmiintə aa, a fə aa é?

⁵⁰ Tigə njoo mà jii tsi'i tsim aa a le nnanjə mē aa é?'

⁵¹ “Nì burə nanşə ntīi atu bə laà aa a ya aa ε? Mantīi muu mi burə mbə bə m̄i b̄it̄zi Nw̄i aa a ya aa ε? Nì kùt̄ə it̄ōjn̄ə juu kaa wa' à k̄ōn a nyu'ù n̄toò Nw̄i aa a ya aa ε? Nì k̄īi ntīi n̄i àtu a mbo Azw̄i Nw̄i ts̄its̄ōn̄ aa tsi' i aj̄àn ȳi m̄ə b̄it̄aa buu bi le si gh̄ir̄ə aà.

⁵² Nḡān̄ntoò Nw̄i ȳi ts̄u à tswə ghu m̄ə b̄it̄aa buu le n̄wa' à àk̄or̄ə ȳi ka ntso'c aa ε? Bo le nzwit̄ə nḡān̄ntoo Nw̄i jya j̄i m̄ə i le nswon̄, àgha' a à bur̄ə m̄ə nsa' a n̄sà' à aa, m̄ə yu wa ȳi m̄ə ann̄u ȳi a tsin̄ə aa à ka ȳi z̄i aà. Ts̄its̄ōn̄ n̄i k̄i m̄ə mf̄ee ȳi, n̄tswa ȳi nzwit̄ə.

⁵³ Tiḡə a le n̄kw̄er̄ə bu n̄kw̄er̄ə n̄ōn̄s̄ə Nw̄i wa m̄ə baangel bi le mfa a mbo bu aa ε? L̄a a gh̄ir̄ə àk̄ə kaa n̄i wa' à yu'un̄ə aa ε?”

Aj̄àn ȳi m̄ə bi le ntumt̄ə Stephen n̄i nḡò'ò aà

⁵⁴ Nḡānsenadrio bya bi yù'ù m̄ə ann̄u ȳi m̄ə Stephen à le nswon̄ aa, m̄it̄ōn̄ myaa nanşə nlwin̄ə, bi tiḡə n̄kur̄ə n̄i m̄is̄ōn̄ə myaa ghu n̄i.

⁵⁵ L̄a Azw̄i Nw̄i ȳi m̄ə a laa m̄ans̄ə aa, a le n̄kuu lwens̄ə Stephen, a t̄e'ε mi' i mi ntiḡə n̄lii n̄i àbur̄ə ghu, à k̄a m̄ə aa n̄lii, nȳə n̄igha' a n̄i Nw̄i n̄i m̄ə n̄i n̄w̄èen̄ə aa, n̄k̄i nȳə Yesu a t̄əə a mb̄èè n̄ikw̄ee Nw̄i n̄i m̄à' à.

⁵⁶ A ȳə m̄ə laà, n̄swon̄ m̄ə, “Ȳə n̄i, m̄ə ȳə àbur̄ə a n̄a'an̄ə, m̄ə ȳə Mu N̄j̄u a t̄əə a mb̄èè n̄ikw̄ee Nw̄i n̄i m̄à' à!”

⁵⁷ Bo yù'ù m̄ə laà, n̄tōjn̄ə mbo'o, n̄loḡə mb̄ó myaa n̄kut̄ə it̄ōjn̄ə jya ghu, n̄ywun̄ə n̄kh̄ən̄ə tsi' i b̄i ts̄im nḡh̄ee a mb̄èe Stephen,

⁵⁸ n̄tswa ȳi nswon̄ mf̄è'ès̄ə wa a m̄úm àla' a nḡh̄ee mm̄à' à a ab̄ee, n̄tiḡə ntumt̄ə ȳi n̄i nḡò'ò. B̄iȳəf̄ə b̄ii m̄ə bi le n̄tswə ghu aa, bi le ntso'c̄t̄ə its̄ə'ə jya n̄n̄ōn̄s̄ə a mik̄or̄ə m̄īj̄ōn̄ ȳi m̄ò'c̄, ik̄úm̄ə ȳi i b̄ə Saul.

⁵⁹ B̄i k̄a m̄ə aa tumt̄ə n̄i Stephen aa, a tsa'at̄ə Nw̄i n̄swon̄ m̄ə, “Mm̄à' àmb̄i Yesu, l̄ōḡə n̄tīi gh̄à!”

⁶⁰ Nswet̄ə mik̄u'ut̄ə mi a n̄sȳe, n̄tōjn̄ə nḡhaa tsi' i n̄i m̄it̄i n̄swon̄ m̄ə, “Mm̄à' àmb̄i, ts̄u ann̄u ȳi b̄i yuà a nu bo l̄ó n̄i n̄j̄ b̄ə.” A gh̄àà m̄ə nswon̄ laà, m̄bur̄ə n̄ts̄īi.

8

Aj̄àn ȳi m̄ə bi le si tso'c̄ n̄i àk̄or̄ə b̄o bi Kristo a Yerusalem aà

¹ Saul à le beent̄ə m̄ə t̄a b̄i zwit̄ə Stephen.

Tsi' i maa n̄jwi, bi loḡin̄ə n̄tiḡə ntso'c̄ n̄i àk̄or̄ə nḡhot̄ə b̄o bi Kristo a Yerusalem tsi' i n̄i m̄it̄i. Bo bits̄im b̄i tiḡə mf̄e'ek̄ə n̄kh̄èk̄ə n̄s̄een̄ə nḡh̄èe a mb̄u'ù àla' a baYudea bo b̄i ȳi baSamaria. N̄tiḡə mma'at̄ə tsi' i nḡān̄ntoo Kristo a Yerusalem.

² B̄ə b̄i m̄ò'c̄ b̄ii m̄ə bi le si yu'un̄ə n̄i Nw̄i aa bi le ntiḡə nloḡə Stephen nḡh̄ee ntwin̄, n̄k̄i nȳə'ə ȳi tsi' i a mb̄ə ann̄u.

³ L̄a Saul à le mbur̄ə n̄l̄o m̄ə yu bur̄ə ta nḡi' i a nu nḡh̄ot̄ə tsi' i t̄a. A le mf̄è'è nḡh̄ee ntiḡə n̄kuu n̄i m̄ila' a m̄ila' a, n̄m̄i' i n̄i b̄o bi Kristo ghu, b̄anḡȳe bo b̄i m̄b̄ān̄n̄ə, m̄ma' a n̄i waa a n̄d̄ats̄anj̄ə.

Aj̄àn ȳi m̄ə Philip à le nswon̄ n̄tōo ȳi siḡin̄ə a Samaria aà

⁴ Nḡān̄mb̄ii Kristo j̄i m̄ə bi le mb̄u'ù waa n̄s̄eens̄ə aa, bi le nḡh̄èe n̄tiḡə nswon̄ə n̄i n̄tōo ȳi n̄siḡin̄ə ya tsi' i idiḡə ts̄im.

⁵ Philip à le n̄siḡə nḡh̄ee a m̄úm àla' a baSamaria n̄tiḡə nswon̄ə n̄i ann̄u a mbo b̄ə ghu nlon̄ə Ayo'ò Nw̄i w̄a.

⁶ Nn̄ò b̄ə ȳi m̄ə i le n̄tswə ghu aa, i nanşə n̄tiḡə yu'ut̄ə n̄i ann̄u ya ȳi m̄ə Philip à le si swon̄ ə n̄i n̄tīi waa ts̄im. Bo bits̄im le si yu' u ann̄u ya m̄ə à le si swon̄ aa n̄k̄i nȳə n̄i il̄ens̄ə j̄i m̄ə à le si gh̄ir̄ə aà;

⁷ Izw̄i j̄i bi i le si tiḡə fe'ek̄ə n̄i nu b̄ə b̄i gh̄à'at̄ə b̄ii m̄ə bi le n̄tswə n̄i izw̄i j̄i bi aa, n̄ȳə'ə tsi' i n̄tīi. B̄ə b̄i gh̄à'at̄ə b̄ii m̄ə idiḡə n̄i jya i le n̄tīi n̄ko'on̄ə aa, bo b̄i b̄ib̄w̄enk̄ə b̄i k̄i n̄tīi.

⁸ Maa aj̄àn n̄idor̄ə n̄i w̄è n̄i le n̄tswə maa m̄úm àla' à.

Aj̄àn ȳi m̄ə Simon n̄ub̄is̄ōr̄ə à le mb̄ənk̄ə n̄tīi ȳi aà.

⁹ N̄j̄u ȳi m̄ò'c̄ à le n̄tswə a ala' a Samaria, ik̄úm ȳi i b̄ə Simon, a gh̄ir̄ə n̄i maj̄ik̄ə m̄bur̄ə mfum̄s̄ə b̄ə bi ts̄im ghu, n̄swon̄ə n̄i m̄ə yu n̄i n̄j̄ ȳi n̄w̄è,

¹⁰ B̄ə bits̄im wa ala' a, b̄i k̄əḡə bo b̄i b̄i w̄è, bi b̄ii ann̄u ȳi n̄swon̄ə n̄i m̄ə “Wa n̄j̄u gh̄ul̄à, w̄à à n̄i m̄id̄à' à m̄i Nw̄i mya m̄ə bi swon̄ə n̄i m̄ə m̄i t̄i aà.”

¹¹ B̄i le si b̄ii n̄i ann̄u ȳi m̄ə à le si swon̄ aa nlon̄ m̄ə à le mfum̄s̄ə waa n̄i maj̄iḡə ȳi wa n̄i n̄òò ȳi n̄sȳà aà.

¹² Nòò wa m̄ə bi le nyu' u n̄k̄i mb̄ii n̄tōo ȳi n̄siḡin̄ə ya m̄ə Philip à le nzi n̄i yu nlon̄ə ann̄u n̄if̄ò Nw̄i bo bi Yesu Kristo aà, bo le n̄kw̄er̄ə n̄k̄i, m̄b̄ān̄n̄ə bo b̄i b̄anḡȳe.

¹³ Simon, nî àtu ibiî nû yi, à le ñki mbii yî ñгаа bi murè yi ñki, bi mùrè mê yi ñki aa, a tigè ñzinè bo Philip, ñyè nî ñlensè innu bo bi innu jî yeyere jî mæ Philip à le si ghìrè aa, annu à tsyá yi.

¹⁴ Ngánntoo Kristo jya mæ i le ntswe a Yerusalem aa, i yu'u mæ bè bii mæ bi le ntswe a Samaria bi bii mê nighàa ni Nwî aa, ntigè ntoo Peta bo Jon a mbo bo.

¹⁵ Peta bo Jon bo ghèè mê ghu, ñtsa'atè Nwî a atu bè bya bii mæ bi le mbii Yesu aa mæ tâ bo kwerè Azwî Nwî.

¹⁶ A le ti bè ma mùu noò aa boñ kaa Azwî Nwî a burè tí a nu ñu nìbò sigè bâ. Bi le mmurè waa aa tsi'í ñki ni ñkúm Mmà'ambi Yesu.

¹⁷ Peta bo Jon nòñsè mbò myaa a atu bo,bo kwerè Azwî Nwî.

¹⁸ Simon à yè mê mæ bè kwerè Azwî Nwî a ajàn mæ ngánntoo Kristo jya i nòñsè nî mbò myaa a atu bo aa, mîfá ñkabè a mbo Peta bo Jon,

¹⁹ ñswon mæ, "Nî ki mfa mîda'a ma mù a mbo mè, mæ ñu yî tsù yî mæ mè nòñsè maà mbò ghu atu aa, tá à ki ñkwerè Azwî Nwî."

²⁰ Peta a kwi'í ghu mbo mæ, "Tá ò kwo nî ñkabè yò ya mbwe mæ mbè ò mòontè mæ mbè ò yuu mîtəñnè mi Nwî nî ñkabè!

²¹ Kaa ò sî nî annu tsu a múm àfà'a yi'í tswé ñlon mæ kaa ntii ghò sî a nsi mi'í Nwî laa aa.

²² Bəñkə ntii gho lá, mîma'atè annu yi bi mà yú mæ ò tantè aà, mbu'u mbo a mbo Mmà'ambi mæ, noò tsù, mbè a li'inè ifansənnu jo nlonə annu ma yú mæ ò wà'atè a ntii wò aà.

²³ Nlon mæ mà yə mæ ò tswè nî fibuu fii fi lwî si'í, ò bə ngàñatsan a mbo innu jî bî."

²⁴ Simon a swon a mbo Peta bo Jon mæ, "Mè bu'u tsi'í mbò, tsá'atè Nwîngon ñlon ñkwitú gha mæ annu ma yú yî tsu mæ nî swon aa, mæ tá à tsuu a nu mè ló fè'è."

²⁵ Peta bo Jon bii mè annu Yesu nî ñsi nî nsi ñki manşə a nsèensə ntoo ya nlonə Mmà'ambi, mbù mbii fu a Yerusalem. Bo kà mè aa bii aa, ntigè nswonə nî ñtoo yi nsiginə ya a itoo jî ghà'atè a múm ala'a Samaria.

Ajàn yî mæ ngàñàfà'à yî ñwè a ntó'ó mfò baEthiopia à le mbəñkə ntii yi àa

²⁶ Angel Mmà'ambi a swon a mbo Philip mæ, "Tantè nú yò, ñsigè ngèè nî mánji yî mæ à lo a Yerusalem ñghèè nî a Gaza aa," (mánji ma ghú kaa bi si ghu burè aa ki tsyá).

²⁷ Philip a tantè nú yî ñghèè. Sòn ñu bəEthiopia yî mó'ó, mbè ngàñàfà'à yî ñwè a mbo Kandese, Mfò mánjyè baEthiopia, yî mæ à le si lèè nî ñkabè yi aa, à le ngèè a Yerusalem aa a mmii Nwî. A lò mæ wa Yerusalem

²⁸ mbu ntigè ñkweè nî fu a ala'a Ethiopia aa ñkuu kaligè. A kà mè aa ghèè wa mum kaligè yi wa aa, ntigè ntwonə nî àdigè anwà'anè yi mó'ó a múm anwà'anè ntoo Nwî Yesaiah.

²⁹ Azwî Nwî a swon a mbo Philip mæ, "Khètə nyòntə fii mbèè kaligə."

³⁰ Philip a khètè mè nyon aa, nyu'u a twonè nî àdigè anwà'anè yi mó'ó a múm anwà'anè ngàntoo Nwî Yesaiah, mbètə yi mæ, "O yu'u nî annu yî mæ o twon aa é?"

³¹ A kwi'í mæ, "Mbè mè yu'u aa mæ akè ti ghè mæ ñu à tò'òtə a mbo mè aa é?" Nswon a mbo Philip mæ tá à kó'ó ntswe bo yu wa mum kaligè.

³² Adigè anwà'anè Nwî yî mæ à le si twon aa a le mbè yulá,

"A le mbè tsò mbínjèrè yî mæ bi logè ngèè a ñwà aà, kè tsi'í tsò mú mbínjèrè yî mæ bi kóò inòñè jî kaa a wa'à yè'è aà. A ngiñ ngiñ, kaa à le ñwà'à annu tsu ghaà bə.

³³ Bi le ndirise atu yi kaa wa'à isa'à yi nî annu nñkon sa'à.

Mbè wò a swonè annu ñlonə ñgwè'è yi aa é?

Nlon mæ ntswéntii yî fàa atu nsyè i lwî'í mæ aà."

³⁴ Ngàñàfà'a Mfò Ethiopia wa a betè Philip mæ, "Ngàntoo Nwî ghú a ghàa laa ñlon aa wò aa é? A ghàa aa nlon ñгаа yi kè nlon ñгаа ñudàn aa é?"

³⁵ Philip a tigè ñloginè ñka ñghaa, ñloginè nî àdigè anwà'anè ma yú a nswon ntoo Yesu yî nsiginə ya ghu mbò.

³⁶ Ajàn mæ bo yu le si tigè ñzinè ñsigè ñghèè wa a mánji aa, bo le ngèè ñywe'e a adigè yî mæ ñki le ntswe ghu, ngàñàfà'a Mfò Ethiopia wa a swon a mbo Philip mæ, "Ñki ghúla, àyoo yî mæ mbè a kii mæ tá bi tsuu a gha a ñki murè aa, à nî à kè aa é?" [

³⁷ Philip a swon ghu mbo mæ, "Mbè bi ti murè gho a ñki mæ mbè ò bii nî ntii ghò tsimè."

A kwi'í mæ, "Mè bii mæ Yesu Kristo à ni Mu Nwî.]"

³⁸ A le ntigè nswon kaligè wa a təə, bo Philip fè'è ñsigè ñkuu wa múm ñki, Philip a tigè mímurè yi wa a ñki.

³⁹ Nòò wa mē bi le mfè'è wa a múm ñkì aa, Azwí Mmà'àmbi a lógè Philip ñghɛɛ ni ghu. Ngàñfà'a Mfɔ Ethiopia wa a ghə mə yu ki lèntè, kaa wa'à yi bú ñyè, lá ñlo ntigè ñghɛɛ ñii, ñluu ni ñidore.

⁴⁰ Philip à ghè mē mə yu ki yə, ñtigè ntswe yi bə a ala'a Azotus. A tsyà mē ghu ñka ñghɛɛ aa, ñtigè nseensə ñi ñtoo yí ñsiginè ya a ñi ñtoo tsim jii mə i le ntswe a mánji aa, m̀bɔɔ ñghɛɛ kù'u a ala'à Kaisaria.

9

Ajàn yii mə Yesu à le tsi'i Paul a bəñkè ñtiti yi aà

¹ Saul à le mbù ñghɛɛ ñi m̀bii ñmi'i tsi'i atù yi, ñka'atə ñi ñgànyəgənnù Mmà'àmbi jyà, ñswonə ñi mə yu ka zwiətə waa. A le ñghèè a mbèe ñgàñmà'a Nwí yi ñwè

² ñswon ghu mbo mē tā à ñwa'anə àñwà'anə yii mə a figitè ñy yii mə yu ni ghu aa, m̀fa mē tā yù ghɛɛ m̀fa a mbo ndaŋghotè baYuda a Damascus; tá bɛɛ mə yu ghɛɛ nyè bə bí tsu, m̀bàñnè kə bāngyè, bii mə bi yonə Mánji wa aa, yu tswatə waa, ñkwerè m̀bii ni bu a Yerusalem tsó ñgàñatsanə.

³ Saul à fè'è mē ñka ñghɛɛ a mánji, ñghɛɛ ntigè ñkuu a Damascus, ñghəè ki yə, ñkà'à yí m̀w'ɔ i wí'íkè ñlo a aburə, ñjwa'akə nsigə ñkè'e adigə ya mē à le ntəə ghu aa, ñkarisə.

⁴ A wó a nsyɛ nyu'u ñji ñy i ghaà ghu mbo nswon mə, "Saul, Saul! O tso'ɔ akòrə ya aa ñlon akə aa ɛ?"

⁵ A betə mə, "Áá wò wò le, Mmà'àmbi?"

"Á ñi mē Yesu wa yii o tso'ɔ akòrə ya aà," ñji ñy wa i kwi'i ghu mbó.

⁶ 'Lá, biiñə ñkuu ñghèè wa ñjò'ò àla'a. Wa bi ka swon ànnù yii mə ò ka ghìrè aa a mbo wò.'

⁷ Bè bya bii mə bə bi Saul le si zìnə aa le ntəontə tsi'i a tsitsi. Bo le nyu'u ñji ñy wa kaa ki'i ñy bāñnè nyə.

⁸ Saul a biiñə wa a nsyɛ, ñja'a mi'i mi, lá kaa ñki'i ni ñdigè bāñnè nyə. Maa ajān bi tigè ñtswa ñikwèè ni ñghɛɛ ni ghu a ala'a Damascus.

⁹ A le ntswe ñjwi ji tarə kaa wa à ñi ñdigè yə. A ñi àtiti noò ma yú kaa à le ñki'í ayoo tsú ji, kaa ñki'í ayoo tsú ki nno.

¹⁰ Ngànyəgənnù Yesu yí m̀w'ɔ à le ntswe a Damascus, ñkúm yi i bə Ananias. Njəè təə təə i le ñle yi, a yə Mmà'àmbi a twonṭə yi mə, "Ananias," a bii mə, "Mè ghuà, a Mmà'àmbi "

¹¹ Mmà'àmbi a swon gho mbo mə, "Biiñə ntañtə nú yò ñghɛɛ a Mfāñnè yí Tsìnə, a nda Judas, m̀betə mə, 'Ñu wa mē à lo a ala'a Tarsus, ñkúm yi i bə Saul aa, à fè le?' Wa à tswə ghu, ñtsa'atə ñi Nwí.

¹² Njəè tətətə i ki mē ñle yi a yə ñy yí m̀w'ɔ, ñkúm yi i bə Ananias, a kuu nnoñsə mbo mi ghu nu mē tā à bu ñka nyə idigə."

¹³ Ananias a kwi'i mə, "Taà, bə bí ghà'atə bi ghàà mə a mbo mə ñlonə ñy ma ghú, ñswonə ñi m̀bii ñgi'i yii mə ñy ma ghú à di a nu bə bo a Yerusalem.

¹⁴ Tsitsəñ à zi a ala'a Damascus aa ñi adà'à yii mə à kwèrə a mbo biiñə bi ñgàñmà'a Nwí mə yu zì banṭə bə bitsim bii mə bi twonṭə ñi ñkúm gho aà."

¹⁵ Mmà'àmbi a swon ghu mbo mə, "Ghèè! Nlon mə mē tso'ɔ mē yi mə tā à ka m̀fa'a a mbo mə, a ñghìrə mə tá biiñə Nwí bo bifɔ byaa, bo bi baIsrael, tá bi zì ñkúm ghà.

¹⁶ Tsi'i mē, ñi itu ñbii nú gha, mə ka di'i ngon ñgi'i tsim yii mə à ka tigə yə m̀bi'i ñkwitú gha aà."

¹⁷ "Maa ajān, Ananias a ghèè ñkuu wa a múm nda mə Saul à le ntswe ghu aa, ñnɔñsə mbó mi ghu nu, ñtwonṭə yi mə, 'Ndím ghà, Saul,' Mmà'àmbi à too ghà, m̀bə Yesu wa yumbon mə à ki zi a mbo wò, wa a noò mə ò ki si zì faà aà. A too gha mə m̀bə ò bú ñyè idigə, tá Azwí Nwí ki ñlwenšə ghó."

¹⁸ Tsi'i maa noo, ñjoo ji m̀w'ɔ, tsi'i tsó ñbàrə mbwè, i ló a mi'i Saul ñwokə, a bú ñka nyə idigə. Ntigə m̀biiñə ntəə bi murə yi a ñki;

¹⁹ ajān yii mə à le ñji miji aa, m̀titi mi mi bú ñkuu fu.

Ajàn mə Saul à le swon annù Nwí a Damascus aa.

Saul à le ntswe m̀itugə mi ñjwi m̀i m̀w'ɔ bo bi ñgànyəgənnù Yesu jya a ala'a Damascus.

²⁰ M̀biiñə ntsinə ñghɛɛ a ndaŋghotè baYuda, ñloginə ñka nswon ñi mə Yesu à ñanşə m̀bə aa tsi'i Mu Nwí wá.

²¹ Njə ñtsim yii mə à le nyu'u aa, ànnù kóntsua a kó ñtsú yi, bo tigè ñloginə ñka mbetə ñi mə, "Á si yu wa yii mə à ki si zwiətə ñi bə bii mə bi twonṭə ñi ñkúm Yesu a Yerusalem aa bə aa ɛ? Tigə à ki nzi faà aa ñlon aa tsi'i ànnù ma ya, mə yu zì banṭə bə ma bya i bii fa a mbo biiñə bi ñgàñmà'a Nwí aa ɛ?"

²² Lá Saul a ku'úsè nniŋtə m̀t̀t̀i mi nswon ǹi ànnu Nwí tsi'í ǹi m̀d̀à'á, il̀nsè innu jii m̀ə à l̀e si fa, a ndi'í m̀ə Yesu à l̀e nnanjsə mbə Ayò'ò Nwí wa aa, i l̀e ntii si'í si'í a mbo baYuda bii m̀ə bi l̀e ntswe a Damascus aa a ǹl̀ig̀t̀ə.

²³ M̀itugə mi njwi m̀i ghà'atə m̀i m̀ò'ò m̀i tsi'á m̀ə, baYuda bi boontə ǹtanjtə a ajànə bi ka zwitə Saul,

²⁴ lá bi l̀e nkè'enə annu yii m̀ə bi tanjtə aa ghu mbó. Bo tigè m̀bè ni ntsun̄kya njò'ò àla'a wa ǹi tugə bo bi si'inə m̀ə bi zwitə yi.

²⁵ A yí mbə a nítugə yí m̀ò'ò, ñg̀ánkòrə Saul, bi logè yi m̀bwi mborə a ǹi ñkya wa m̀ə bi l̀e mbòò ñkarisə a ala'a ya ghu aa, ǹnin̄ə yi a m̀úm ñkyè ǹtigə m̀fè'esə nsigisə a ǹj̀m̄ ñkyá.

Saul a Yerusalem

²⁶ Saul a ghèè a ala'a Yerusalem, nywin̄jtə m̀ə yu kuu a titii ñg̀ányəg̀ənnu Yesu, lá kaa bo l̀e wa'á waa bii m̀ə à ǹi ñg̀ányəg̀ənnu Yesu, bo bi tsim l̀e si bo'ò nii.

²⁷ Barnabas à l̀e nzi ñkwetə yi, ǹlogè yi ñkuu ni ghu a titii ñg̀anjtoò Kristo jyá. A kuu m̀ə aa, ǹtò'otə a mbo bo a ajàn yii m̀ə Saul à l̀e nyə Mmà'àmbi a m̀ánj̄i aa, ñki nswon ajànə m̀ə Mmà'àmbi à l̀e ñghàà ghu mbo aà. A l̀e ñki ñkè'enə a mbo bo a ajàn yii m̀ə Saul à l̀e nswon ànnu Nwí ǹi ñkum Yesu a mbo bo a Damascus kaa ki'í bo'ò aà.

²⁸ Maa ajàn, Saul a tigè ǹtswe bo bo, ǹtigə ñghaa ñkarə ǹi idigè j̄i ghà'atə a Yerusalem, ǹswonə ǹi ànnu Nwí ǹi ñkum Mmà'àmbi kaa ki'í bo'ò.

²⁹ A l̀e si ghàà ñkii nswun̄ə bo bi baYuda bii m̀ə bi l̀e si ghàà nighàà ni baGrikia aa, bo l̀e ywin̄jtə m̀ə bi zwitə yi.

³⁰ Ajàn m̀ə bo bi Kristo bi l̀e nzi ma yú aa, bo logè Saul, ǹsigə ñghèè ni ghu a ala'a Kaisaria, ǹtigə ntsyasə yi a ghèè a Tarsus.

³¹ A bə ajàn yii m̀ə a l̀e ntiğə mbə aa, ñghotə a ala'a Yudea, bo bi a Galilea, ni Samaria, i tswe ǹi m̀bòonə ǹi àt̄i noò. Nyon̄ a ajàn yii m̀ə Azwí Nwí a l̀e ntswe ghu aà, m̀t̀i m̀i l̀e ñkuu ghu, i kii ñkwe a ǹi nduù bə ñgha'atə ñghèè a ajàn yii m̀ə bo l̀e si nzi ǹi àkòrə nit təə yaa m̀ò'ò ǹi Mmà'àbi aà.

Peta a ala'a Lydda bo a Joppa

³² Peta à l̀e si ghaa ñkarə ǹi idigè tsim, a bə a noò m̀ò'ò a ghèè m̀ə yu ghèè ghan̄tə bə bi Nwí bii m̀ə bi l̀e ntswe a Lydda.

³³ A ghèè m̀ə ghu aa, ntsi'í n̄u yí m̀ò'ò yii m̀ə ñkum yi l̀e mbə Aeneas, a bə m̀bwènkè, l̀e bon̄ à tsi'á m̀ə ilòò j̄i nifwaa kaa a ki'í a m̀biinə a kuu z̄i.

³⁴ Peta a swon̄ ghu mbo m̀ə, "Aeneas! Yesu Kristo à ghìrè m̀ə ò t̄i. Biiinə a ndən̄ nnanjsə ñkuu ghò." Tsi'í maa noò, Aeneas a li m̀biinə.

³⁵ Ngòñ bə bitsim bii m̀ə bi l̀e ntswe a ala'a Lydda aa, bo bi a ala'a Sharon aa, bi yé yi, m̀bən̄kə m̀int̄i myaa mbii Mmà'àmbi.

³⁶ M̀angyè yí m̀ò'ò à l̀e ntswe a ala'a Joppa, m̀bə ñg̀ányəg̀ənnu Yesu, ñkum yi i bə Tabita, (ñkum yi ni nighàà ni bakGrikia i l̀e mbə Dorcas, ñj̄i'í ñkum yi wa i bə m̀ə ñgyá). A l̀e si nanjsə ñghìrə ǹi innu j̄i siginè, m̀fa ñgòñ noò yi ntsim a ñkwetə ñg̀anḡi'í.

³⁷ A bə maà noò a wò nighòò, ñkwo. Bi l̀e nsi'í yi nnoñsə ǹi nd̀anikàn̄ yí m̀ò'ò.

³⁸ Kaa agha'a Joppa kaa a l̀e wa'á sà'á si'í a ǹlò a Lydda ñghèè ghu. Ajànə m̀ə ñg̀ányəg̀ənnu Yesu jya a Joppa i l̀e nyu'u m̀ə Peta à tsi'á a Lydda aa, bo l̀e ntoò m̀bàn̄nè j̄i baa m̀ə bi ghèè ǹnsè ñkii ghulà ghu mbó, "Bi'í bu'ú m̀bó, wànjsə nzi ntsi'í yi'í."

³⁹ Maa ajàn, Peta a burè m̀biinə ñghèè bo bo. Bo bo ghèè m̀ə ku'u ghu, bi logè yi ñkò'ò ñghèè ni ghu wa a ndanikàn̄. Bìkwí'í bi b̀angyè bi tsim bi l̀e nzi ñkarisə yi, ǹtigə nyə'ə, ndi'í ǹi itsə'ə j̄i m̀à'á, bo bi ñkutè j̄i m̀ə Dorcas à l̀e si ta a mbo bo a noò yii m̀ə à l̀e ntswe ntii aà.

⁴⁰ Peta a furè waa m̀ə tá bi fè'ekə wa m̀úm n̄ja'anda ya yii m̀ə bo l̀e ntswe ghu aa tsi'í bi tsim. Nswetə miku'utè m̀i a n̄sye, ǹtsà'atə Nwí, m̀bən̄kə nlii aku n̄u ya nswon m̀ə, "Tabitha, biiinə a ndəñə!" A n̄a'atə m̀i'í mi nyə Peta ghu, m̀biinə ntswe.

⁴¹ Peta a ǹansə abó yi ntswa yi ghu, a biiinè n̄tə. A tigè ǹtwon̄ bə bi Nwí bya bo bi bikwí'í bya, m̀bu ndi'í yi a mbo bo a ajàn yii m̀ə à tsi'á aà.

⁴² Ngàn ma yú i l̀e n̄sèenə ñkarisə ala'a Joppa tsi'í tsim. Bə b̄i ghà'atə bi bii Mmà'àmbi.

⁴³ Peta à l̀e ntiğə ntswe m̀itugə mi njwi m̀i ghà'atə a Joppa bo bi ñg̀àn nùgè ñguù yii ñkum yi i l̀e mbə Simon aà.

10

Peta bo Cornelius

¹ N̄u yí m̀ò'ò à l̀e ntswe a ala'a Kaisaria ñkum yi i bə Cornelius, m̀bə atu ndámàn̄j̄on̄ bisogyè (tsò 100) bii m̀ə bi l̀e nlo ala'a Itali aà.

² A le si gha'asè nî Nwî ñkii mbo'c nîi bo bì ñgwè'è yî, ñkii ntsa'atè nî Nwî ñgòñ bìnòò bitsim; mfa nî ñjoo jî gha'atè ñkwetè nî baYuda bii mē bē le mbē ñgāñéfumē aà.

³ A leè mbē nî bìnòò bi tarē a ñjwi yî mò'c, ñjèè tēè tēè i lē yi a yē angel Nwî a zî ñtwonṭe yi mē, “Cornelius!”

⁴ A tē'e mi'i mi a nu angel wa, mbo'c, ñswon mē, “Taà, à nî à kò?”

Angel wa a kwi'i mē, “Wa Nwî à bèentè mē atsa'atè yo yā bo bì ñjoo jii mē o fa ni a mbo ñgāñéfumē aà, ñtigē ñwa'atē a gho nloò nî mfa àkwî'i.”

⁵ Tsitsòñ, too bē a ala'a Joppa a nu ñu yî mò'c yii mē ñkūm yi ni Simon Peta aà.

⁶ A nî ñgāi a nda Simon, ñu nūgē ñgūù yii mē ndūgē yi i tswē a aghonē miyaa aà.”

⁷ Angel wa mē à le ñghāà ghu mbo aa à lò mē, Cornelius a twon ñgāñéfā'ā jî jî baa bo ñu sogyē yii mē à le si bē nîi ñki mbē ñu yii à le si bo'c Nwî yii ñgaa aa,

⁸ ñswon innū tsim a mbo bo, ñtigē ntoo wa a Joppa.

⁹ Abèè a fù'ù mē aa, bo ghèè, ñghèè ñka nywe'e a Joppa, Peta a ñko'c ñghèè a atunda a noò ñsi'i noò a ntsa'atē Nwî.

¹⁰ A kò'c mē ñghèè ñka ntsa'atē Nwî aa, ñji ka nyanṭè nîi, a ka nloò ayoo a ñjî. Lá nòò yii mē bi kà mē aa laa miji mya aa, ñjèè tēè tēè i kà ñlè nîi.

¹¹ A yē àbūrè a ña'anè, a yē àyoo yii mē a le si kirè tsi'i tso àbà'a atsa'è, bi ntswa mibūù mi mi ñikwā aa, a sigè ni atu nsyē ghu nsî.

¹² Mbuu naà ñgēè tsim bo bì ñjoo tsim jii mē i ñāññè a nsyē aa, ni bisin bitsim bii mē bi darè ñikāñ aa, i le ntswe wa ni àbà'a atsa'è.

¹³ Njî ñu yî mò'c i ghaà ñswon mē, “Peta, biinè nzwitè ñkurè.”

¹⁴ Peta a swon mē, “Ñjyā gha Mmā'ambî! Kaa mē leè wa'ā ayoo adāñè yi tsu kè ñjoo jî fwè ma jū jî tsu mi si laa aa kurè.”

¹⁵ Njî ya i ku'usè ñswon ghu mbo mē, “Kaa a si bōñ mē tā ò ka ntwon ñjoo jii mē Nwî à ñāñsè ñghirè i laa aa nî ñjoo jî fwè bē.”

¹⁶ Ajāñ annū ma yū a le ñkwatè ñghirè ñgaa jî tarè, bi tigè ñlōgè abà'a atsa'è ya ñko'c ñghèè ni yu a aburè nî ñkonṭè.

¹⁷ Peta à kà mē aa ñkwa'atè nî àtu yi nlon ñji'i ñjèè ma yū aa, bon bē bya mē Cornelius à le ntoo aa, bi lòò mē ndā Simon ya ñzî ñtigē ntōè a ntsū ñkyā.

¹⁸ Ntwon nî tii, mbetè mē, “Ñgii yî tsu à tswē fāa ndūgè yii mē ñkūm yi à ni Simon Peta aa e?”

¹⁹ A le mbē ma mùu noò aa, Peta a burè ki kwā'atè atú yi nlon ñji'i ñjèè tēè tēè yā. Azwî Nwî a swon ghu mbo mē, “Yā, bē bi tarè bi tēè a ntsūbū'ù nloò nî ghò.

²⁰ Biinè la, ñtsuu noò i ghènsè, ñyonṭè waa tā bū bo ghèè, ñlon mē a waa aa tōò mē.”

²¹ Peta a biinè mfe'e ghèè ñkwetè bē bya nswon a mbo mē, “A ni mē ñu wa mē ni lòò aà. Nî zî aa a ya e?”

²² Bi kwi'i ghu mbo mē, “A too tamāñjōñ bisogyè wa yii ñkūm yi i ni Cornelius aa ntoo yi'i a mbo wò. Tamāñjōñ ma ghū a ni ñu yii mē innū jî i tsinè a kii mbo'c nî Nwî. BaYuda bitsim kii mbeentè nîi tsi'i a annū ñikonṭè. Angel Nwî yii à laa māñsè aa à swon ghu mbo mē tā à twonṭè gho tā ò zi a nda yu, tā à yu'u ànnū yii mē ò tswē nî ñswōñè aà.”

²³ Peta a logè bē bya bo bo kuu a nda yu ntigè ñlè ghu.

Abèè a fù'ù mē, a tanṭè nū yî bo bo tigè ñghèè. Bōo bi Kristo bi mò'c a Joppa bi le nyōñè waa bo bo ghèè.

²⁴ Bi logè ñjwi yî mfuurè ñghèè ñkū'ù a Kaisaria, a adigè yii mē Cornelius bo bì ñgwè'è yî ni ñkà'ā jî jii mē à le twon aa, bi le ntswe ghu nyu'utè aà.

²⁵ Ajāñ yii mē Peta à le nzi ghè mē yu kuu aa, Cornelius a fē'è mbooyi, ñwo ghu mikòrè a kuu kuu mmii yi.

²⁶ Lá Peta a ñeè yi mbiinse swon ghu mbo mē, “Tēè a ñdēñ, mēmbōñ mē laa ñki mbē tsi'i ñumisōñè.”

²⁷ Peta a loginè ñtigè ñghaa a mbo Cornelius a ajāñ yii mē bo yu tigè ñkuu ñghèè wa a nda aà. A kuu mē ñyè mē bē bi ghā'atè le ñghotè ghu,

²⁸ ñswon a mbo bo mē, “Bū bitsim nî zî siginè mē, ñyonṭè nî ànnū Nwî baYuda, kaa mbē ñu BaYuda a wa' à bitizî Nwî ka ñghantè kè ka mboonsè ntswe a adigè yi fùurè bo bo. Lá Nwīñgōñ à di'i mē a mbo mē mē tā mē tsuu ñu tsu i logè ni ñu adāñè adāñè, kè ni ñu yii à si laa aa bē.

²⁹ A nî ñji'i ànnū yii mē ò ghirè ntoo mē bi twonṭè gha mē wāñsè ñzi kaa wa'ā jñkè bē aà. Mē tigè nloò aà mbetè wò mē ò tē'e ntwon gha aa a ya e?”

³⁰ Cornelius a swon ghu mbo mē, “Tsitsōñ à ni ñjwi jî tarè a nî ajāñ noò yulà mē mē le si tsa'atè nî Nwî a mūm ñda mē, ni bìnòò bi tarè a si'inè. Mē wī'ikè mē ghèè ki yē, ñu a tēè a nsî mē ñwe'e itsè'è jî ñjwēenè

³¹ Ìswoŋ a mbo mè mè, 'Cornelius! Nwĩngòŋ à yù'ù mè atsa'atè yò, òkii nyè nì àfà'á yò a ajàŋə mə ɔ fa nì n̄joo ŋkwetə bə bii mə bi lɔɔ n̄joo aà.

³² Too n̄jù tá à ghɛɛ a Joppa ñlɔɔ Simon yii bi twonə ni Peta aà. Simon Peta ma ghù à nì ñg̃hì ñtswe a nda Simon yii mə a nwugə ŋg̃ùù, ñdà yì i tswè a aghəŋə ŋkii aà.'

³³ A nì ñji'í ànnù yii mə mè le mburə ntoo bə ñswoŋ mə tá ò zì aà, ɔ yu'u ŋkii wanjə nzi nì àbòŋentii. Tsĩtsòŋ bi'ìnə tswe faà bi tsim aa a nsi mi'ì Nwì nyu'utə nì a nyu'u ànnù tsim yii mə Mmà'ambi à figətə a mbo wò mə ta ò swoŋ aà."

Nìghàà ni Peta

³⁴ Peta a lɔgìnə ñka nghan nswonə ni mə, "Mè zì tsi'í sigìnə mə Nwĩngòŋ a lèntə bə bi tsim aa tsi'í ñg̃ì ñg̃ìŋ.

³⁵ A nì ñtoo tsim a kwɛrə nì n̄jù ñtsim yii mə a bo'ɔ n̄jù ñkii ŋghirə nì ànnù yii a tsinə aà.

³⁶ Nì zì ñtoo yii mə à le ntoo a mbo baIsrael aà, ñscensə nì ñtoo yì ñsigìnə ya yii mə i fa mbɔɔnə aa, ntsya a ñjim Yesu Kristo yii mə à nì Mmà'ambi mbi ñtsim aà.

³⁷ Nì zì ànnù yì wè yii mə a le mfɛ'è a mbù'u Yudea ntsim aà, ñlɔgìnə a Galilea wá nòò mə Jón à le si sèènsə nì ñtoo ya nswon ni mə tá bə bəŋkə m̄ntii myaa ŋkwɛrə ŋkii aà.

³⁸ Nì zì ànnù ñlonə Yesu nu Nazareth, a ajàŋ yii mə Nwì à le yo'ɔ yì nì Azwì yì Làà ñkii mfa m̄da'a ghu mbo aà. A le si tigə ŋghɛɛ a idigə tsim ŋghirə nì ñnnù jì sigìnə ñkii ŋghurə nì m̄ghòò a nu bə bii mə Devil a le kwɛrə waa aà, ñlon mə Nwì à le ntswe bo yu aà.

³⁹ Bi'ìnə nì biyəfə nì ñnnù tsim jii mə à le ŋghirə a ala'a baYuda bo bi a Yerusalem aà. Bi le ntigə nzwitə yì, ñkweentə yì a ati b̄an̄nə b̄an̄nə.

⁴⁰ Là Nwĩngòŋ a bù mbiinsə yì a nì n̄wò a ñjim n̄jwi ji tarə, ñghirə kaa bə b̄itsim kaa wa'á yì yə,

⁴¹ a k̄i ñyè tsi'í biyəfə bii mə Nwì à le è m̄foo ntsɔ'ɔ waa aa, m̄bə bi'ìnə bii mə bi'ìnə le si jì ñkii nno bi'ìnə bi yù wa noò mə à le m̄biinə nì ñwò aà.

⁴² A le mfa ndi'ì a mbo bi'ìnə mə tá bi'ìnə tigə nscensə nì ñtoo yì ñsigìnə ya a mbo bə b̄itsim, ñkii mbii nì ñsi nì ñsi mə à nì yu yii mə Nwì à tsɔ'ɔ mə tá yù à bə ŋg̃ìntsɔ'ɔtə m̄sa'a mi bə bit̄i bo bi b̄iku bi b̄i.

⁴³ Ng̃antoo Nwì i tsim i le si gh̄aa ñnnù ñlon ŋgaà yì, ñswoŋə ni mə, n̄jù ñtsim yii mə à ñn̄ nt̄i yì ghu nu aa, Nwì à ka li'ìnə ib̄i yì, a ñjim ñk̄um yì."

Ajàŋə bit̄izì Nwì le ŋkwɛrə Azwì Nwì aà

⁴⁴ Tsi'í wa a nòò mə Peta à le mburə k̄i gh̄aa aa, Azwì Nwì a sigə a nu bi bi tsim bii mə bi le ntəə maa adigə nyu'utə nì ànnù yii mə à le si si swoŋə aà.

⁴⁵ A le m̄bə ànnù yì ȳyerə a mbo baYuda bii mə bi le nn̄iŋ nt̄i waa a nu Yesu, ñlɔ a ala'a Joppa ñyonə Peta aa, a nyè mə Nwì à le ŋkii nswi'ì m̄it̄ɔnə mi m̄ii mə à nì Azwì yì Làà aa, a nu bit̄izì Nwì.

⁴⁶ Nlon mə bo le nyu'u bo tigə ñghaa ni m̄ghàà m̄i fii, ñkii ŋgha'asə nì Nwì. Peta a gh̄aa n̄t̄i ñswoŋ mə:

⁴⁷ "Bə bulà bo kwɛrə aà Azwì Nwì, tsi'í wa ajàŋ mə bi'ìnə le ŋkii ŋkwɛrə aà. N̄jù tsù à tswe ghu mə m̄bə a tsu'unə waa mə tá bo tsuu ñk̄i kwɛrə aa ɛ?"

⁴⁸ Maa ajàŋ a tigə ñswoŋ a mbo bo mə tá bo kwɛrə ŋkii nì ñk̄um Yesu Kristo. A m̄ansə mə aa bi tigə ñswoŋ ghu mbo mə tá à bu ntswe bo bo m̄itugə mi jwi mi mo'ɔ m̄bɔŋ m̄à'atə.

11

Ajàŋ yii mə Peta à le n̄tɔ'ɔtə ànnù Cornelius a mbò ñghòtə a Yerusalem aà.

¹ Ng̃antoo Kristo jya a bo'ɔ bilim byaa a mbù'ù Yudea aa bi le nyu'u mə bit̄izì Nwì bi k̄i mə mbii nìghàà ni Nwì.

² Peta à bù mə ŋkɔ'ɔ ghɛɛ fu a Yerusalem, bə bya bii mə bi le si lòò ni mə tá bi ka ŋhetə nì bit̄izì Nwì aa, bi le ntigə ntswa yì nì isa'a, ñghaantə

³ nswonə ni mə, "A gho aà a k̄i gh̄irə àkè ò ghɛɛ a nda bit̄izì Nwì bii mə bi s̄i waa n̄t̄ə aa ɛ? O ghèè mə ghu, mbii ñji m̄ji bu bo!"

⁴ Là Peta a lɔgìnə ñtɔ'ɔtə ñnnù tsim a mbo bo tsi'í ajàŋ yii mə i le mfɛ'è aà:

⁵ "Mè k̄i si tsà'atə Nwì a n̄jò'ò ala'a Joppa, mə k̄a mə aa ntsa'atə aa, ñh̄èè t̄ə t̄ə i lè gha, mə yè àyòò tsu a ló a aburə ñka nsigə, m̄bə tso àbà'a atsa'è yii mə a burə ŋgha'atə aa, bi tswa ni m̄ibuù mi mi ñikwá, a sigə n̄zì ntəə a mb̄ɛɛ mə.

⁶ Mè l̄əŋtə ñyè m̄buu naà tsim ghu, n̄àà jì m̄à'atə, n̄àà ŋg̃ɛɛ jii mə ni naà m̄itsə'ə aa, bo bi n̄joo jii mə i ñan̄nə a n̄syɛ aa, bo bi b̄is̄iŋ bitsim bii mə bi d̄arə ñik̄an̄ aà.

⁷ Mè yè mə aa, nyu'u ñji n̄jù i gh̄aa ñswoŋ a mbo mə mə, 'Peta, biinə nzwitə nkurə!'

⁸ Lá mē swonj mē, 'Nnyá ghá, mē tūu ghá, Taá. Nlonj mē kaa mē lēè nwa'á ayoo adánjè àdánjè yí tsu kē njoo jí fwe ma jú jí tsu jí.'

⁹ Lá nji ya i bú nghan, a aburo, nгаа yí i ywe'e ji baa aa, nswonj mē, 'Kaa a sè bônj mē tá ò ka ntwonj njoo jí mē Nwí à nánse, nghanjè i laa aa ní njoo jí fwe.'

¹⁰ Ajàn annù ma yú a le nkwatè nghanjè nгаа ji tarè, bi tigè nlogè njoo jya tsim mbu nkò'ò nghanjè ní ju fu a aburo.

¹¹ Mē ghèè kí yè tsi'í maa noò, m̀b̀aǹnè jí m̀ò'ò jí tarè i zì nkūu wa a nda yíi mē bí'í le ntswe ghu aà, ñlo aa a ala'a Kaisaria, a ajàn mē bi too waa a nu mē.

¹² Bo zì mē, Azwí Nwí a swonj a mbo mē mē tá mē lo nghanjè, ñtsuu ló kí j̀ǹk̀è b̀è. Bílím ba buà bi nto'ò mē bi lo a Kaisaria aa, bi le nyònjè gha bí'ibo gheè nkūu wa nda nù wá.

¹³ Bí'í ghèè mē nkūu ghu nda, a swonj ajàn yíi mē yu le nyè angel wa a zì ñtəə a nda yu, ñswonj mē, 'Too bē a Joppa tá bo gheè ntwonj Simon Peta mē tá à zì;

¹⁴ à bē zì bonj à ka swonj ntoo yíi mē wò ní n̄gwè'è ñdā yò, bù bi tsim ka tsyà ghu i yweenə aà.'

¹⁵ A swònj mē laà, mē loginè nkā nghanjè a mbo bo, mē ká mē aa ghaa, Azwí Nwí a sigè nkūu a nu bo, tsi'í wa ajàn yíi mē a le nkí nsigè nkūu a nu bí'inè a mbii aà.

¹⁶ Ma mùu ajàn, mē tigè nwa'atə a ajàn yíi mē Mmá'ambí Yesu à le nswonj aa, mē, 'Bè le si kwerè aà nkí a mbo Jon, lá ní ka yí b̀aǹnè tigè kwerè aa b̀è Azwí Nwí.'

¹⁷ A nanse nlaa tsi'í siginè mē à ní aa tsi'í m̀t̀ə̀nj̀nè mya mùi mē Nwí à le mfa a mbo bí'inè a noò yíi mē bí'inè le nniñ m̀n̄t̄i m̀i'ìnè a nu Mmá'ambí Yesu Kristo aa mē Nwí à kí kí ntənjè bí'tizi Nwí bú ghu. Mbə a bə aa mùu ajàn, mē tigè mbu mbə wò yí d̀aǹj̀è mē mbə mē tsyá nkí annù yíi mē Nwí à kí ghìrè a nu bo aa, mē tá à tsuu ló ghìrè aa e?"

¹⁸ Ajàn yíi mē bi le nyu'u Peta a swonj lálà aa, bo le ntigè nkentə waa, kaa wa'á isa'a ghu nu bú nlo. Nloginè ntigè nghanjè'asə ní Nwí, ñswonjè ní mē, "Nwí à kí mē mbii mfa abwarə a mbo bí'tizi Nwí mē tá bo bənkə m̀n̄t̄i myaa ntswe ní ñtswènt̄i."

Nghòtə a Antiokia

¹⁹ Bè bya bíi mē bi le nseènè ñlonj mē bi le ntigè ntso'ò ní àkòrè yaa wa noò mē bi le nzwitə Stephen aa, bi le mfè'èkè nghanjènkə a idigè idigè. Bí m̀ò'ò bi le nghanjènkə a Fonikia, bo bí a Cyprus, bi m̀ò'ò bi kí nghanjènkə a Antiokia. A ajàn yíi mē bi le ntigè nseènə nghanjè laà aa, bi le ntigè nswonjè ní annù Nwí ní itoo má jú, lá nswonjè ní ñtoo ma yú tsi'í a mbo baYuda.

²⁰ Lá bí m̀ò'ò a títi bo bíi mē bi le nlò a Cyprus bo bí a Cyrene aa, bi le nghanjè a Antiokia, ñloginè ntigè nkí nswonjè ní annù Nwí a mbo baGrikia, ñswonjè ní ñtoo yí ñsigènjè ya nlonj Mmá'ambí Yesu a mbo bo.

²¹ Mmá'ambí à le nniñ abó yí ní annù ma yú mē bo le si swonj aa, nghanjè bē bí nghanjè'á gha'a bi bənkə m̀n̄t̄i myaa nniñ a nu Mmá'ambí.

²² Nghòtə a Yerusalem i le nyu'u annù ma yú yíi mē a le mfè'è a Antiokia. Bi yù'ù mē, ñtoo Barnabas a Antiokia.

²³ A ghèè mē ghu, nyè ajàn yíi mē Nwí à le nniñ mbəonə a nu bē ghu aa, ntigè ndoritə; ñd'itə waa b̄tsim ñswonj mē tá bo t'è atú yaa ní annù Nwí, nkā yonjè ní Mmá'ambí ní ñt̄i waa tsimè.

²⁴ Barnabas à le mbə n̄j̄ yí ñsiginè, ñluu ní Azwí yí Laà, bo bí ní àbiinti. Bè bí ghà'á nghanjè'á bi le ntigè mbənkə m̀n̄t̄i myaa, ñzi a mbèe Mmá'ambí.

²⁵ Barnabas à le ntigè mbu nlò nghanjè a Tarsus a nlò Saul ghu.

²⁶ A ghèè mē ñlò nyè, ntigè nlogè nzi ní ghu a Antiokia. A atú ñlò yí fùurè bo ma bú bi baa bo le ntigè mboontə bo bí nghanjè ya a Antiokia, ñd'í ní ñnò bē yí ghà'atə ghu. A le mbə aa a Antiokia mē bi le mfòò ñloginè ntigè twonjè ní n̄ḡanj̄ȳḡənnu Yesu jya ní bíKrisènə.

²⁷ Ma mùu noò n̄ḡanj̄ntoo Nwí jí m̀ò'ò i le nlò a Yerusalem ñsigè nzi a Antiokia.

²⁸ Yí m̀ò'ò yíi mē ikum yí i le mbə Agabus aa, a biinè ñtəə a ndənj nghanjè ní àdà'a Azwí, ñswonj annù yíi mē Azwí a le m̄t̄è ghu mbo aa, ñswonj mē m̄kwenè yí n̄wè à ka kuu a mbí ñtsim. (Ma yu annù a le mfè'è aa a noò yíi mē Klaudius à le mbə Kaisa aà.)

²⁹ N̄ḡanj̄ȳḡənnu Yesu jya i le nlèè mē tá n̄j̄ n̄b̀ò waa yí m̀ò'ò yí m̀ò'ò tá à gaansə m̄t̄i m̄i ntoo ayoo yíi mē mbə a fa aa, tá bí kwetə bílím byaa bíi mē bi le ntswe a Yudea aa ghu.

³⁰ Bi le ghìrè ma yu annù, ntigè ntoo Saul bo Barnabas bo gheè mfa nkabə yíi mē bi le ntswa'atə aa a mbo bílím bí ndánwí.

12

Ajàn yíi mē bi le mbù nkā ntso'ò ní àkòrè ndánwí aà

¹ A le mbə ma mùu noò aa Mfò Herod a loginè nkā ntso'ò ní àkòrè bē bí m̀ò'ò a nghanjè.

² A le nghìrè bi tswá Jems muma bi Jon ñzwitè ni munwí ñtsò.

³ A yè mē mayú ànnù a le mbònj baYuda, mbú nghìrè bi tswá Peta. (Mayú ànnù a le mfè'è aa a noò ñjwí Abaa Tikò'ò).

⁴ Bi tswá mē Peta aa, nghèè ññinj yi a ndátsanjê, mfa yi a mbò ikhìrè bìsogyè bi níkwà ji níkwà mē bi ka mbe. Herod a le nlèè mē yu ka fi'isè yi tá bì sa'a yi a nsi bè aa a noò yíi mē bí jì mē Passa aa.

⁵ Ma mùu ajàn, bi le ntigè nlèè Peta wa ndátsanjê. Lá nghòtè ì le si tsá'atè ní Nwí tsi'í nìtìi ghu atu, kaa wa'à kaà.

Ajànj yíi mē angel à le mfi'i Peta a tsanj aa

⁶ A bè mē nítugè a njwi yíi mē àbèè ka fu'u tá Herod swonj tá bì fi'isè yi aa, Peta a nònj mbwii a tìtìi bìsogyè bi baa, bi tìnjnè yi ni bitsén bi baà. Ngánmbè àtsanj ì le ñkì tæntè a tssùbù'ù, mbe ní idigè.

⁷ Angel Mmà'ambi à le ñwá'íkè ñzi ntèè wa ndátsanj, ñkà'à ì ta ghu, nghìrè idigè ì fu'ù. Angel wa a tswá àbè'è Peta ñtsigitè a bìnè, a swonj ghu mbo mē, "Wànjsè mbìnè!" Bitsén bya bi fèènkè ghu mbo ñwòkè.

⁸ Angel wa a swonj ghu mbo mē, "Wè'e itsè'è jo bo bì ñtám jò." Peta a ghìrè tsi'í maa ajàn mē à swonj aa. Angel wa a bú ñswonj ghu mbo mē, "Lim akutè yo ya a nu wò ñka nyonjè nàà."

⁹ Peta a yonjè yi bo yu fè'è wa ndátsanjè. Kaa Peta à le wa'à zi mē ànnù yíi mē a le si fè'è aa a le mbèè aa tsi'í ànnù ññjkonjè. A le mbànjè ñka mæontè bè ni mē à le si le ní ñjèè tæ tæ nle níi.

¹⁰ Bo yu gheè ñtsya akhìrè bìsogyè bi mbè idigè yi mbíi, ñkì mbu ntsya yí àyòntè, mbònj nghèe fè'è wa ní ñtsùbù'u atíi wa yíi mē ì le si líi ní múm àla'a aa. Bo zì mē ñywe'e ghu, àbà'à ya a ghesè ñña'anè tsi'í yumbonj a mbo bo, bo tigè ñtsya mfè'è ñkuu a mfánjè yí mò'ò ntigè nsigè nghèe ghu. Bo yu kà mē aa ntèè wa mfánjè ñsigè nghèe aa, angel wa a wí'íkè mma'atè yi.

¹¹ Atu Peta a wí'íkè ñlaa, a zì ànnù yíi mē a ghìrè yi aa, ñswonj mē, "Tsítsònj mē zi mē à ní tsi'í ànnù ññjkonjè! A too Mmà'ambi ntoo angel yí mē tá à zì ñkwerè gha a mbo Herod, ì ghìrè tá mē tsuu ànnù yíi mē baYuda bì kà'à ní mē bì ka ghìrè a nu mē aa lo yè."

¹² A yè mē laà, ntigè nghèe a nda Mary, ñdè bì Jon wa yíi ikúm yi yí mò'ò le mbè Mark aa. Bè le nghotè ghu tsi'í bí ghà'atè ñtswe ghu ñtsa'atè ní Nwí.

¹³ A gheè mē ghu, ñkwentè ntsù abà'à yi abee, mumánjyè yíi mē à le si fà'à wa nda, ikúm yi ì bè Rhoda aa, a bii, nzì a ñña'a abà'à yá.

¹⁴ A zì mē ñyu'u ñjì Peta ñzi, ñtìi yi ì burè ñnanjè nluu ni ñdorè a banjè mma'atè Peta, kaa wa'à abà'à ya ñña'a mē tá à kuu, mbu ñkhè mbíi fu a ñswonjè a mbo bè bya mē Peta à tæ a ntsúnda.

¹⁵ Bè bya bì yù'ù mē laà, ñswonj ghu mbo mē, "O baanè aa bàànè?" La a ku'usè ñghaa tsi'í ní tìi ñswonj mē à ní tsi'í ànnù ññjkonjè. A bú mē ñswonj laà, bo tigè ñswonj mē, "A ní angel yí."

¹⁶ Bo le si ghàà laà aa, Peta a bânjè ntèè wa ntsúnda ñkwèntè. Bo ghìrè mē, nghèe ñña'a abà'à yá. Bo ñà'à mē ñyè yi, ànnù a burè ñtsya waa!

¹⁷ Peta a kò'osè àbò yi ndi'i mē tá bo tsuu kì ghàà, ntigè nto'otè a mbo bo a ajàn yíi mē Mmà'ambi à le nghìrè angel yí a zì mfi'i yi wa ndátsanjè aa. A tò'òtè mē mmanjè, ñswonj a mbo bo mē, "Ní tigè ñswonj a mbo Jems bo bì a mbo bílím bí'ínè." Ntigè nlo nghèè yi a adigè dàn.

¹⁸ Abèè fù'ù mē, idigè ì tigè ñtsa'a tsi'í tsá'à a tìtìi bìsogyè bya, bo tigè ñwa'a ní mē a Peta aa a ghìrè àkè le!

¹⁹ Herod a swonj bì lòè Peta, ñlòè kaa wa'à yè. A tigè ñghìrè bì twon bìsogyè bya, a betè waa yí mò'ò yí mò'ò ànnù yíi mē a ghìrè mē tá bì wa'à Peta bú ñyè aa; ñghìrè bì zwitè waa bì tsim.

Ma yuà ànnù à fè'è mē, Herod a ló a Yudea ñsigè nghèe a Kaisaria ñtswe ghu.

Ajànj yíi mē Herod à le ñkwo aa

²⁰ Ntònj Herod ì le si nanjè nlwi ní a nu baTai bo bì baSidon, bo tigè ñghotè waa ñghèe a nyè yu. Bì ghèè mē, mfoo yè mē bo létè Blastus yíi mē à le mbè ñganfà'à yí ñwè a mbo Herod, ñlentè ní ntò'ò aa, ñghìrè mē tá à kwetè waa. Bo ghìrè mē laà, ntigè nghèe a mbèe Herod mē tá à ghìrè tá bo bo tswe ní mbòonè, ñlonj mē mǎjì myaa mì le si lò aa a ala'a mfò Herod aa.

²¹ Bì le ñkà'a njwi yí mò'ò Herod a wè'e itsè'è nífò jì, ñkò'ò ññanjè a abèrè yu, ñghaa a mbo bè byá.

²² A ghàà mē aa, bi tigè mbwītē nī yi, ñtōḡnē nswōḡ nī mē, “Kaa à sī nḡi ñu yulà bē, à nī ñḡi nwi!”

²³ Angel Nwīḡḡōḡ à le mburē ḡḡhēsē nzwītē Herod ḡḡaa yī mḡfūrē nloḡ mē kaa à le wa'à Nwī ḡḡa'asē aà. Ìḡḡḡḡḡḡ i kuu ḡḡu nu, ḡḡkurē yi, a tigē ḡḡkwo.

²⁴ Annū Nwī a le ḡḡḡḡḡḡ nī mbīī ñsēenē, bē bī ḡḡà'atē bi bī Nwī.

²⁵ Barnabas bo Saul bi le mmāḡsē ifà'à waa yī mē bi le ntoo waa mē bī zi mfa'a aa, ñtigē nlo Yerusalem ḡḡḡḡḡ waa. Bo kà mē aa ḡḡḡḡḡ aa, nḡḡḡḡḡḡ Jon Mark bo bo ḡḡḡḡḡ.

13

Ajàn yīi mē bi le ntsō'ō Barnabas bo Saul ñtoo waa tsō bīmissionari aà

¹ Maa noò a nī ḡḡhotē a Antiokia, ḡḡḡḡntoo Nwī bo bī ḡḡḡḡndī'i ànnū Nwī jī mō'ō i le ntswe ḡḡu: Barnabas, Simeon yīi mē bi le si twōḡ nīi nī ñḡḡḡ aa, Lucius yīi mē à le mbē ḡḡ Cyrene aa, Manaen mē le ḡḡkwe bo Herod yīi mē à le mbē Gúmḡnàà aa, nī Saul.

² Maa noò bo le si ḡḡa'asē nī Nwī ḡḡkīi ntswe ti jī, Azwī Nwī a swōḡ a mbo bo mē, “Nī tso'ō Barnabas bo Saul mfa a mbo mē a mfa'à àfà'à yīi mē mē twōḡḡ waa mē tá bo ḡḡḡḡ mfa'à aà.”

³ Maa ajàn bo tigē ñtswe ti jī, ñtsà'atē Nwī, ñnōḡsē mbō myaa a atu bo, ñtigē ntoo waa.

Afà'à yaa a Cyprus

⁴ Azwī Nwī a tòò mē waa laa, Barnabas bo Saul sigē ḡḡḡḡḡ a Seleucia ñtigē ḡḡkuu abanḡ ḡḡu ḡḡḡḡḡ a kīḡ ḡḡkī a Cyprus.

⁵ Bo ḡḡḡḡḡ mē ḡḡku'u a Salamis aa, ñswōḡ nīḡḡàà nī Nwī ḡḡu a mūm ñdāḡḡhotē baIsrael. Bo le nḡḡḡḡḡ Jon Mark mē tá à ka ḡḡkwetē waa.

⁶ Bī dāḡsē mē kīḡkī waa ḡḡḡḡḡ ḡḡwe'e a Paphos, ñtsi'i ñu majīkē yī mō'ō mē ìkūm yi i le mbē BarJesus, BarJesus ma ḡḡhū à le mbē ḡḡ baYuda yīi mē à le mbē ḡḡḡḡntoo Nwī mbwe'esē aà.

⁷ A le mbē nsūkà'a Gúmḡnàà yīi mē ìkūm yi i le mbē Sergius Paulus aà, Gúmḡnàà ma ḡḡhū à le mburē mbē tsi'ī ñu mītsyē. A le ntwōḡ Barnabas bo Saul mē tá bo zi nyē yi, ñloḡ mē à le si lōō nyu'u nīḡḡàà nī Nwī aà.

⁸ Lá Elymas, ñu ḡḡḡḡḡ majīkē wa (ñloḡ mē à nī ñḡi'ī ìkūm yi nī nīḡḡàà nī Grikia aà) a tuu, ñlōō nī mē tá Gúmḡnàà wa tá tsuu ànnū yīi mē Saul bo Barnabas le nzi nī yuu aa bīi.

⁹ Lá Saul yīi mē bi kīi ntwōḡ nīi nī Paul aa, a luu nī Azwī Nwī, ñtē'e nīlī'ī nī a nu ḡḡ majīkē wa

¹⁰ ñswōḡ mē, “Mu Devil ḡḡulà! O nī ñukàbàa ñnnū tsīm jīi mē i tsinē aà. O luu nī ìbēḡ mbwe'esē tsīm nī àbī'intī, ñlōō nī ḡḡka mbēḡkē ànnū ñḡḡḡḡ Mmà'àmbi a nī àbāḡḡnōnnū! Kaa mbē ò wa'à kentē aa e?”

¹¹ Tsītsōḡ, ñdōō Nwī i ka kuu a atu wō; ò ka fē'ē, kaa wa'à ñnōō bú ḡḡka nyē nī noò yī mō'ō.” A ḡḡḡḡḡ mē ñswōḡ laà ḡḡḡḡḡ yu kī māḡsē, àfē'ē a kuu ḡḡu mī'ī, a tigē ñmōōrē nī ìḡḡḡ ñlōō nī ḡḡ mē tá à tswa abo yi ñtigē ntsyasē.

¹² Gúmḡnàà wa à yē mē ànnū yīi mē a le mfē'ē aa, ñnīḡḡḡ yī a nu Kristo ñloḡ mē à le nyerē si'ī si'ī a nī ànnū yīi mē Paul à le ndī'i ñloḡḡ Mmà'àmbi aà.

Antiokia a mbū'u Pisidia

¹³ Paul bo bī ḡḡḡḡḡḡḡḡḡ jī bo bú ḡḡkuu abanḡ ḡḡḡḡḡ a Perga, yīi mē à le mbē mūm àla'a yī ḡḡwē a Pamphilia aà. Bo kùù mē ḡḡu aa, Jon Mark a ma'atē waa ḡḡu mbu mbīi fu a Yerusalem.

¹⁴ Bo lō a Perga ñtigē ḡḡḡḡḡ nī mbīī ḡḡḡḡḡ ḡḡkuu a Perga, a ala'a Pisidia. A bē mē a ḡḡwīḡḡḡḡḡ àla'a aa, bo ḡḡḡḡ ḡḡkuu a ndāḡḡḡḡḡ baIsrael, ñtswe a nsyē.

¹⁵ Bī twōḡḡ mē nōḡsē Moses bo bī ḡḡḡwà'ànē ḡḡḡḡntoo Nwī, itu ndāḡḡḡḡḡḡ ya i toò ḡḡkī a mbo bo mē: “Bīlīm bī'ī, bī'ī lōō mē tá nī ḡḡaa a mbo bē bú, mē mbē nī tswē nī ñdī'itē yīi mē mbē i kwetē waa.”

¹⁶ Paul a bīīnē ñtē a ndēḡ, ḡḡḡḡḡḡ mbō mi, ntsīmḡḡ nda, ñlōḡḡḡḡ ḡḡka ḡḡḡaa, ñswōḡ mē: “Bīlīm ba baIsrael nī bú bīi mē nī bō'ō nī Nwī aa, nī yu'utē.

¹⁷ Nwīḡḡḡḡḡḡ baIsrael à le ntsō'ō bītà bī bītaà bī'inē, ḡḡḡḡḡḡ bo bē ḡḡḡwē'ē àla'a yī wē wa noò mē bo le ntswe a ala'a Egipto tsi'ī tsō bīḡḡḡ aà. Nwīḡḡḡḡḡḡ à le mfi'isē waa a ala'a Egipto nī mīdà'à mi mya mī wē.

¹⁸ Ntswa nti'i yi a nu bo a ḡḡḡḡ ìlōō mīḡḡḡḡ mi nīkwà a nta'a mīwēē mī wēē.

¹⁹ A le mbwesē itoo jī sām̄baa a ala'a Kanaan, ñtigē mfa nsyē itoo mà jya a mbo baIsrael.

²⁰ Bo tswê ghu tsó ilòò ñkhi ji ñikwà ni mighum mi ntaà. A tì mē ti bē a njām a fa bisa'a bi ala'a a mbo bo ñko'ò nywe'e a noò ñgǎntoo Nwí Samuel.

²¹ Ma mùu noò bo le mbetē Nwí mē tá à fa mfo a mbo bo, a tigē ñfa Saul yii mē à le mbē mu Kish, ñlo a ñgwè'e Benjamin aa, mē tá à bē mfo wàà ni ilòò mighum mi ñikwà.

²² Nwí à leē ñfi'i yi aa, ntigē ñghirē David ni mfo. Yuà ànnu à ni ànnu yii mē Nwí yumbonj à le nswon nlon ñгаа yi aà: 'Mē lii nyē mē David mu Jesse à ni ñu yii mē ñti gha i doritē ghu nu aà, mbē ñu yii mē à ka ghìrē innu tsim jii mē mē lòò aà.'

²³ A le ntigē mbē Yesu yii mē à le mfe'e a ñgwè'e David aa, mē Nwí à le ñghirē a tigē mbē Ngǎnywèensē baIsrael, a ajān yii mē a leē mfoo ñkà'à aà.

²⁴ Mbōnj tá Yesu à ka ñloginē ifà'à yi, le bonj Jon à kà mē aa nswon ni a mbo baIsrael bitsim mē, tá bo bōnkē mǎntii myaa, mma'atē innu jì bī jyaa ñkwērē ñki.

²⁵ Nòò yii mē Jon à le ñka mǎnsē ifà'à yi aa, ñswon a mbo bo mē, 'Ni mǎntē mē mē ni aa wò ē? Kaa mē si yu wa mē ni yu'utē aa bē. Lá, yē ni! Yu wa mē a yōnē a njām mē aa, kaa mē si ku'unē a ajān yii mē mbē mē fēē mikirē mi ntam jii i tswē ghu mikorē aà.'

²⁶ "Bilim ba baIsrael, bōo bi ñgwè'e Abraham ni bù bē bii mē ni bo'ò ni Nwí aà, ñtoo mǎ yú yii mē i ni yi ñyweensē bē aa, i zi mē a mbo bi'inē tsitsōn.

²⁷ Nlonj mē bē bii mē bi le ntswe a Yerusalem aa, ni bitsyasē byaa kaa bi le wa'à zi mē à ni ñu ñyweensē bē; kaa wa'à kii ni ànnu yii mē ñghàà ni ñgǎntoo Nwí ni mē bi le si twonj a ñjwǎngōnj tsim ni swonj ñlonj ñгаа yi aa yu'ù. Bi le ñghirē ñghàà ni ñgǎntoo Nwí ni fē'e boontē nyonj ajān yii mē bi le nzwitē yi aà.

²⁸ Ka mē bi le wa'à annu tsu yē yii mē Yesu à le fānsē mē mbē bi zwitē yi aa, bi le nswonj a mbo Pilato mē tá à ghìrē tá bi zwitē yi.

²⁹ Bi mǎnsē mē a ghìrē innu tsim jii mē àñwà'ànē Nwí a le nswonj nlonj ñгаа yi aa, bi sigisē yi wa ati bǎñnē bǎñnē ñghēe ñlōē yi nisyē.

³⁰ Lá Nwí a yweensē yi ni ñiwó;

³¹ ñjwi jì ghà'àtē jii mē i le si tigē nyonj aa, a di'i ibiñ nú yi a mbo bē bii mē bo bo le ñlō a Galilea ñko'ò a Yerusalem aa, bii mē bo tigē mbē bīyafē bi a mbo bē bi tsim aà.

³² Bi'i zi aa ni ñtoo yi ñsiginē ma yú a mbo bù: Annu ya mē Nwí à le ñkà'à mē yu ka ghìrē a mbo bitā bi bitāà bi'inē aa,

³³ à ghìrē mē a mbo bi'inē bii mē bi'inē ni bōo byaa a njām àjān yii mē à ywèensē Yesu, a bù ntswe ñti aà. A ajān yii mē bi ñwa'anē ni àñwà'ànē biPsalm bi baa, mē, 'O ni mú ghà,

sii mē tigē taà ghò'

³⁴ Yuà a kī mbē annu yii mē Nwí à le nswonj nlonj ajān mē yu ka yī yweensē yi ni ñiwó, tá à wa'à a mum nisyē bwē aà:

'Ma ka fa mbōonj ya yii mē i ni yà mbē yi ànnu ññkonj yii mē mē le ñkà'à a mbo David aa, a mbo wò.'

³⁵ Tsi'i ànnu ññkonj a ajān yii mē à kī nswonj a ni àdìgē àñwà'ànē yī mo'ò aa mē, 'kaa ò ka wa'à mǎ'àtē tá ñgǎnàfà'à ghò, yu wa yii mē à làa mǎnsē aa, tá à bwe nisyē.'

³⁶ Nlonj mē David à le ñghirē annu yii mē Nwí a lōò aa, a ni yii ñgǎ'ù aa, ntigē ñkwo, bi twinj yi bo bi bitāà bi, ibiñnū yi i bwē a nisyē.

³⁷ Lá yu wa yii mē Nwí à le nyweensē ni ñiwó aa kaa à le wa'à a nisyē bwē.

³⁸ "Bi'i lōò mē tá ni mǎ bilim ba baIsrael, mē bi'i tsa aa a njām Yesu ma ghú ñzi a nswonj ànnu a mbo bù ñlonj ànnu li'inē ifansē innu.

³⁹ Nlōo ni mē ni zi mē ñu ñtsim yii mē à ññj ñti yi ghu nu aa, innu tsim jii mē à fānsē a ñyōnē ni ñnōsē Moses aa, kaa i ka wa'à yi bī ntswa.

⁴⁰ Ni tseyē lá mbi'i innu jii mē ñgǎntoo Nwí i le nswonj aa, i tswá ghuu;

⁴¹ 'Yē ñi, là'à bu bii mē ni tsa'a ni ñghàà ni Nwí ñjwye aa, ni ka tsinj tsinj hēe kwo!

Nlonj mē ànnu yii mē mē ghìrē a ñsi bù sii aa,

à ni ànnu yii mē kaa ni ka yī wa'à bii, ka mē ñu tē'e nto'otē to'otē a mbo bù! "

⁴² Nòò yii mē Paul bo Barnabas le mǎnsē ñka mfe'e wa ndǎnghōtē aa, bē bya bi swonj a mbo bo mē tá bo bu mbiñ a ñjwǎngōnj yii mē i bù ñzi aa, ta bù swonj innu ma jū jì ghà'àtē a mbo bo.

⁴³ Bi kà mē aa nseñē wa ndǎnghōtē, baYuda bi ghà'àtē bo bi bē bi itoo ññj bii mē bi le mbiñ annu Nwí baYuda aa, bi yonj Paul bo Barnabas. Bo tigē ñghaa a mbo bo ndi'itē waa mē tá bo gheñ ni mbiñ a múm ibōnj Nwí.

⁴⁴ Bē bi tsim bii mē bi le ntswe wa a múm àla'a aa, bi le ñzi a nyu'u ñghàà ni Nwí a ni ñjwǎngōnj yii mē i le nyōntē aà.

⁴⁵ Nòò yíi mē baYuda le nyē nnòò bē wa aa, bi le nluu nī aghè'ènnè; ñloginē ntigē nligitē nī ànnū yíi mē Paul à le si swon aa, ñkii mbəgitē nī yí.

⁴⁶ Lá Paul ni Barnabas bāñnè mbu ngghaa bē nī mītii nī àtāñentii nswon mē “A le ñkū'ùnè mē tá nighàà nī Nwí nī foo nzi a mbo bù. Lá àjàñ yíi mē nī tuu ñki lentē mē kaa nī si ku'ùnè a ñji ìlòñ yíi mē i tswe nīñkonj aa, bī'í ka mà'atè ghuu tigē ghèè tsitsòñ a mbò bitizi Nwí.

⁴⁷ Nlòñ mē à nī ñdì'yí yíi mē Mmà'àmbi à le mfa a mbo bī'í aà, mē:

'Mè ghìrè ghuu mē tá nī bē ñkà'à a mbo bitizi Nwí,

i tigē ghìrè nī mē tá bē bitsim bì yweenē ngghē nywe'e a nlwí'í m̀bì. ”

⁴⁸ Nòò yíi mē bitizi Nwí bi le nyu'u ma mùu ajāñ aa, ñdorē tsi'í mbē ànnū, ñgha'asē Mmà'àmbi nlon nighàà nī ma nú. Bē bii mē Nwí à leē ñfoo ntso'ò waa mē tá bì yí ñji ìlòñ yíi mē i lwí'í nīñkonj aa, bi ñij mīntii myaa a nu Kristo.

⁴⁹ Nighàà nī Mmà'àmbi nī seēnē ñghē idigē tsim maa mbù'ù.

⁵⁰ Lá baYuda ghē ñswugitē bità bi ala'a bi baYuda bo bi bāngyē bì wē bii mē bi le si bo'ò nī Nwí aà. Bo loginē ntigē ntso'ò nī àkòrē Paul bo Barnabas, ñfurē waa a mùm àla'a bo.

⁵¹ Bo tigē ñyetē nsyē a mikòrē bo, a ndì'i mē a fūrē bo furē waa, ntigē ngghē waa a Ikonium.

⁵² Lá ñgāñyogēnnū Yesu jii mē bi le ntswē a Antiokia aa, i le nluu ni ñdorē bo Azwí Nwí.

14

A ala'a Ikonium

¹ Bo le ngghèè nī mbii tsi'í maa ajāñ a ala'a Ikonium. Paul bo Barnabas bo ghē ñkuu a ndānghotē baIsrael ñghaa nī mánjī yíi mē bē bī ghà'atè, baYuda bo bi baGrikia, bi le mbii annū Nwí.

² Lá baYuda bii mē bi le wa'à waa bii aa, bi le ntotē bitizi Nwí bya, mbisē mīntii myaa a nu bo'ò bi Kristo.

³ Ngāñntoo Kristo jya le ntswē ghu a nī nòò yí ñsyā, ñswonē nī nighàà nī Mmà'àmbi nī àtāñē ntii. Mmà'àmbi a dī'í nī ñsi mē ñtoò yí yí ñsignē ya mē bi le si swon nlon ìbòñ yí aa, à nī ànnū nīñkonj. Mfa mīda'a a mbo bo mē tá bo ka ngghìrē ilensē innū bo bi innūtsyāmbò.

⁴ Bē bii mē bi le ntswē maa njò'ò àla'a aa, bi le nyatē mbèè baa, bi mō'ò bii ànnū yíi mē baYuda le si swon aa, bī mō'ò bi kīñ mbii ànnū yíi mē ngāñntoo Kristo jya i le si swon aà.

⁵ Bitizi Nwí bi mō'ò nī baYuda bo bi bilii byaa bi tan mināñ mē bi dī ngi'í a nu bo, i tumtē waa nī ñgò'ò.

⁶ Bo yu'u ntigē mfe'e ñkhè ngghē waa a ila'a Lystra bo Derbe, jii mē i le ntswē a Lycaonian aa, bo bi nī itoo jii mē i le ntswē maa mbí àdigē aa,

⁷ ntigē nswonē nī ñtoo yí ñsignē ya ghu.

A ila'a Lystra bo Derbe

⁸ Nùmbāñnè yí mō'ò à le ntswē a ala'a Lystra yíi mē à le mbwenkē ñloginē a noò yíi mē bi le ñjwe yí ghu aa, kaa a leē wa'à būrē ñtē tē.

⁹ A le ntswē ghu nnañsē nyu'utē nī nighàà nīi mē Paul à le si swon aà. Paul à le nyē mē à ñij ntii yí ghu, ñki ntswē nī àbiintii mē mbē bi tsu'ù yí. Paul à yē mē laa, ntigē nte'e mī'í mī ghu nú.

¹⁰ Ntōñnē nswon ghu mbo mē, “Bìinē ntsinē ntē nī mikòrē mó.” Nùmbāñnè wa a li mbìnnè, ntigē ngghantē.

¹¹ Ajāñ mē nnòò bē wa i le nyē annū ya mē Paul à le ngghìrē aa, bo le ñlòginē ntigē ntōñnē nī nighàà nī Lycaonian nyaa nya nswonē nī mē, “Bìinwí bēñkè mē waa ntigē mbē tsò bē, ñsigē ntigē ntswē a titii bì'inè.”

¹² Bo fā ñkūm Barnabas mē à nī Zeus, ñki ntigē ntwon Paul nī Hermes, ñlon mē à le mbē yu yíi mē à le mbē ndii wàà, ñghaa nī tsusè àtú wàà laa.

¹³ Ngāñmà'anwí Zeus wa yíi mē ndāmà'a yí i le ngghèsè ntswē tsi'í wa mbèè àla'a aa, à le nzi nī mbòñ bo bi ñikya nī biflawā, ñlon mē bo bi nnòò bē wa bi le lòò mē bo ma'a ngāñntoo Kristo jya tsi'í tsò Nwí.

¹⁴ Lá ñgāñntoo Kristo jya, Barnabas bo Paul, bi yù'ù mē annū ya mē bi le si lòò a ngghìrē aa, ñsatē itsè'ò yaa, ñkhè ñkuu ntē wa titii nnòò bē wa, ñjentē ñjī yàà mbetē waa mē,

15 “Ní ghìrè yulá ànnù aa a ya e? Bì'í ki mbè aa tsi'í bàmisòḡè tsò bù. Bì'í zi faà aa a ḡkè'èḡè ñtoo yí ñsgínè a mbo bù, mæ tá ni bəḡkə ghuu, mma'atə njoo adāḡè adāḡè ñzi a mbo Mmà'àmbi yii mæ à tswe ntii aà. A ni yu yii mæ à le nnaḡsə aburə ní ñsye, ní ḡkí miyaa, bo bì ḡḡḡ ñjoo tsim jii mæ i tswe ghu aà.

16 A le mbè mbii aa, a ma'atə bə bi itoo bi tsim mæ tá ñu à ka ḡḡeè ní yii mánji, ñu à ka ḡḡeè ní yí.

17 Lá, a di'í ní àlèsè mæ yu tswe ghu ḡḡḡ bìḡḡò bitsim, ñyoḡə a ḡjim ñnnù ji siginè jii mæ a ghìrè aà. A too ní mbəḡḡ a mbo bù, i ló a aburə nsigə ntsu ní miji muu ni nõò yii mæ à kù'ùnə aà. A fa ni miji a mbo bù ḡkii nlwensə ni mántii muu ni ñidorə.”

18 Ka mæ bo le nswoḡ laa, a le ntsyànə a mbó ḡḡḡntoo Kristo jya a ḡkəḡə mæ tá bi tsuu waa mà'à tsò Nwí.

19 BaYuda bí mɔ'ɔ bí le nlò a Antiokia yii mæ à le ntswe a Pisidia aa, bo bì a Ikonium, nzi mbəḡkə atu bə bya bi bíi ḡjim yaà, ñtigə ntumtə Paul ní ḡḡò'ò, ñswuḡə yí mfe'e ní ghu a múm ala'a ḡwa'atə mæ à kwó mæ.

20 Nòò yii mæ bɔɔ bi Kristo bí le nzí ntswe ghu mbèè ḡkarisə aa, a bəḡḡè mbu ḡkuu ḡḡeè fu a múm ala'a. Abèè a fù'ù mæ yu ni Barnabas bo gheè a ala'a Derbe.

Ajāḡ yii mæ bo le mbù mbii a Antiokia yii mæ à tswe a Syria aà

21 Paul ní Barnabas bo le nswoḡ ntoo yí ñsgínè ya a ala'a Derbe, ḡḡḡḡ ḡḡḡḡḡḡḡḡḡḡḡḡ Yesu jii ḡhà'atə ghu. Ntigə nlo ghu mbu bìi a Lystra bo bì Ikonium ni Antiokia yii mæ à le ntswe a Pisidia aà.

22 Bo le nnij mitii a nu bɔɔ bi Kristo bii mæ bi le ntswe ghu aa, ñdiintə waa mæ tá bo tsua abiiintii yaa tsi'í ànnù ñḡkəḡə. Nswuḡə ní mæ, “A ku'unə mæ tá bí'í tsya a múm ḡḡi'í yí ḡḡhà'atə mbəḡḡ ḡkuuu a múm ànnù nífò Nwí.”

23 Bo yí ḡḡḡḡ ní yulá ḡḡḡḡè bi tsɔ'otə bílii bi ndánwí ghu, ñsi'isə ibiinú waa ti ji, ñtsa'atə Nwí, ñniḡə waa a mbó Mmà'àmbi yii mæ bo le ntswe ní ñniḡ mántii myaa ghu nu aà.

24 Bo tsyà mæ a ala'a Pisidia mmaḡsə, ñtigə ḡkuu a Pamphilia.

25 Ma múu ala'a, bo swoḡ ntoo yí nsgínè ya a ala'a Perga, ñtigə nlo ḡḡḡè a ala'a Attalia.

26 Bo lò mæ ghu ntigə ḡkuu a abanə ḡki, mbu mbii ḡḡeè fu a Antiokia, wa adigə mæ bi le nte'e ntsɔ'ɔ waa ghu, ntsa'atə Nwí a atu bo mæ tá à kwetə waa a ní ifà'à yii bi le ḡḡḡḡ mfa'a aà.

27 Bo zì mæ ñywe'e a Antiokia aa, ḡḡḡḡ bandánwí bitsim, ḡkè'èḡə ḡḡḡḡ ñnnù tsim jii mæ Nwíḡḡḡḡ à le ḡḡḡḡ a nu bo aa, bo bì ajāḡ mæ à le ḡḡa'a mánji mæ tá bitizí Nwí tá bì bii yii aà.

28 Bo le ntigə ntswe ma múu ala'a bo bì ḡḡḡḡḡḡḡḡḡḡḡḡ Yesu ntigətə.

15

ḡḡḡḡ ñdánwí Yerusalem

1 Bè bí mɔ'ɔ bí le nlò a Yudea ñsigə a Antiokia, ñlḡḡḡḡ ḡka ndi'í ní ñnnù a mbo bɔɔ bi Kristo bya mæ, “Kaa ní ka yí wa'à yweenə mæ mbè bi tsuu ghuu ḡḡḡ a nyōḡə ní ñḡsə Moses.”

2 Paul bo Barnabas bo ligitə, ñswuḡḡə bo bo tsi'í ànnù ñḡkəḡə. Tsò mæ a le mbè laa, bi swoḡ mæ tá Paul bo Barnabas bo bə bí mɔ'ɔ a Antiokia tá bo kɔ'ɔ ḡḡeè a Yerusalem ḡḡeè nyə ḡḡḡntoo jya ghu ní bílii bi ndánwí tá bo bo ghaanə nloḡ ma yaà ànnù.

3 ḡḡḡḡ è le ntigə tsyasə waa mæ tá bo gheè. Bo ká mæ aa ḡḡeè, ñtsya a ala'a Phonisia bo Samaria, ḡkè'èḡə a mbo bə a ajāḡ mæ bitizí Nwí bi bəḡkə mæ mántii mya ñzi a mbo Nwí. Ma yu ànnù a ghìrè ñtii bɔɔ bi Kristo i luu ní ñidorə.

4 Bo ghèè mæ ḡkuu a Yerusalem, ḡḡḡḡ è i kwəḡə waa tsi'í ní ñidorə. ḡḡḡntoo Kristo ní bílii bi ndánwí bi kí ḡkwərə waa ní ñidorə, bo tigə ñswuḡ ḡkḡḡ ñnnù tsim jii Nwí à ghìrə ntsyá a nu bo aa, a mbo bo.

5 Lá ḡḡḡmbii Kristo jii mɔ'ɔ jii mæ i le mbè baFarisai aa, bo le mbèḡḡè ñtəə a ndəḡ nswuḡ mæ, “A ku'unə mæ tá bí liginə ḡḡḡḡ bitizí Nwí ḡkí ḡḡḡḡ mæ tá bo ka nyu'unə nḡsə Moses.”

6 ḡḡḡntoo Kristo jya bo bílii bi ndánwí bi tigə mboontə ntswe a nləntə ma yuú ànnù.

7 Bo swuḡḡḡ mæ ghu àgha'a a sa'atə, Peta a təə a ndəḡ nswuḡ mæ, “Bílim bá, ní zi mæ àgha'a a sà'a mæ a ajāḡ mæ Nwí à le ntsɔ'ɔ gha a titii bú itoo mæ tá mæ gheè nswuḡ ntoo yí ñsgínè a mbo bitizí Nwí mæ mbè bo yu'u mbii.

8 Nwíḡḡḡḡ yumbəḡ yii mæ à zi nmḡḡntə ḡḡ ñtsim aa, a di'í mæ yu beentə ànnù bitizí yí Làà, mfa Azwí Nwí a mbo bo, tsi'í ajāḡ mæ à le ḡkí mfa a mbo bí'inə aà.

9 Kaa à le ḡwa'a ndənə a titii bo ní bí'inə t'e'è. A le nsí'í ntii waa a ḡjim àbiiintii yaa.

¹⁰ Tsítsòṅ, a tigè ñghirè akè mē tā nì ka ñkwa'anè Nwí, nùb'e'esè nì ñgǎṅyogènnù Yesu nì àbè'è yìi mē kaa bita bi bitaà bi'inè bímboṅ le ñwa'á a mbè'e zi, mē kaa bi'inè, nì yì'inè ṅgaa kaa bi'inè sǐ a mbè'e kǐ nzi aa e?

¹¹ Ñgǎṅ ghá, bi'inè bíi mē bi'inè ka yì yweenè aa a ñjím ibòṅ Mmà'àmbi yì'inè Yesu tsi'í a ajàṅ yìi bo ka yì kǐ yweenè ghu aà."

¹² Ñghòta ya tsi'í ntsim i le si'í mē swee nyu'u annù yìi mē Barnabas bo Paul le ñkè'è'nè aa, nì ilènsè a bò'ò nì innùtsyámbo jii mē Nwí à le ñghirè a titii bitizí Nwí ntsya a ñjím bo aà.

¹³ Bo màṅsè mē ñghaa aa, Jems a ñentè ñji yì ñghaa, nswon mē, "Yu'utè nì ànnù yìi mē mē swon aa mba bílím bá.

¹⁴ Simon à nàṅsè mē a nto'otè ajàṅ yìi mē Nwí à le ndi'í ajàṅ yìi mē annù bi tizí Nwí le nnaṅsè ntswe a nu yu, nzi mfi'í bē bí m'ò'ò a titii bo mē tā bi bē bi.

¹⁵ Ma yuà ànnù a boòntè nì ànnù yìi mē ñtoonwí i le nswon a múm àṅwà'ànè Nwí aa mē,

¹⁶ 'Mmà'àmbi à swon mē, ma yú ka yì tsi'á tá mē bu mbii, mbiiṅsè ntáṅ Mfò David yìi mē i wò mē aa,

i bu ghurè mitsyè mi

i ghirè tá mi bu nnaṅsè ntsinè ntèè

¹⁷ Ma mùu ajàṅ tá àbùgè ṅgwè'è mu ñù ntsim i tigè nloò nì Mmà'nbi bo bi itoò tsim jii mē bi twonṅ waa nì Ikùmè ghá aà.

¹⁸ A nì àjàn yìi mē Mmà'àmbi yìi mē à le è nte'è ñghirè bi zi ma yuà ànnù a ṅgu'u aa, à swonṅ.' "

¹⁹ Jems a gheè nì mbii nswon mē, "A nì àmòontè ya mē tá bi'inè tsuu ṅgi'í a mbo bitizí Nwí bya mē bi bəṅkè waa mbii a mbo Nwí aa kǐ fa.

²⁰ A ku'unè bē mē bi'inè ñwa'anè aṅwà'ànè ntoo a mbo bo nswon mē tá bo tsuu mijì mii mē bi ma'a mǎṅkobè ghu aa kǐ ji. Ñkǐ nswon mē tá bo ma'atè annù jirè, ñkǐ tsuu naà yìi mē bi twèè bē ntonṅ yìi aa kǐ kurè, ntsuu aləè kǐ kǐ ji.

²¹ Nlonṅ mē àgha'a a sà'à mē a ajàṅ yìi mē bi twonṅ nì nòṅsè Moses a múm ñghòtè a ñjwǎṅṅṅ baIsrael tsiṁè, ñkǐ swonṅ nì ànnù yìi a múm ala'a tsiṁè."

Aṅwà'ànè yìi mē bi le ntoo a mbo bitizí Nwí aà

²² Ñgǎṅtoò Kristo jya nì bíli bi ndánwí nì ñghotè ya ntsim bi le ntigè mbii mē bo tso'ò bē bí m'ò'ò a titii bo i too waa bo bi Barnabas nì Paul a Antiokia. Bo le ntsò'ò bē bi baa bíi bi le mbè bitsyàsè a titii bo aà, a bē Judas yìi mē bi le si twonṅ nì nì Barsabas aa, ñkǐ mbè Silas;

²³ ñtigè ntoo waa nì aṅwà'ànè yulà: "Bi'í, ñgǎṅtoò Kristo nì bíli bi ndánwí nì bílím buu bitsà'àtè ghuu bílím bi'í bi tsiṁ bíi mē bi nì bitizí Nwí aa, bíi mē bi tswè a Antiokia nì Syria bo nì a Cilicia aà.

²⁴ Bi'í yu'u mē bē bí m'ò'ò bi le mfi'è'è a titii bí'í nzi mfa nì ṅgi'í a mbo bù, ñghirè mǎntii muu nì tsè'è ñlonṅ annù yìi mē bi le nswon aà. Lá kaa bí'í le ñwa'á waa too bē, kaa kǐ'í ndi'í yì tsi'í a mbo bo kǐ mfa.

²⁵ Nlonṅ ma yú ànnù, bí'í boòntè mē mbiinè tsi'í bitsim mē bí'í ka tso'ò bē i too a mbo bù, tá bo gheè bo bi bílím bi'í Barnabas bo Paul bíi mē bi'inè kəṅṅ.

²⁶ Bo fá mē ntswèntii yà ntsim nlonṅ Mmà'àmbi yì'inè Yesu Kristo aà.

²⁷ Bi'í too Judas bo Silas a mbo bù mē bo zi nswon a mbo bù nì ntsú waa annù yìi mē bí'í ñwa'anè aà.

²⁸ Bi'í bi Azwí Nwí biinè mē tá bí'í tsuu ghuu nì àbè'è yì dāṅ bè'esè, ntsyatè julà itu ndi'í;

²⁹ Nì tsuu mijì mii mē bi ma'à mǎṅkobè ghuu aa ló ji; ntsuu aləè ló ji, ntsuu naà yìi mē bi twèè ntonṅ yìi nzwitè aa ló kurè. Nì kǐ mba'atè nì ibii ghuu nlonṅ ajirè. Mbè nì ka ntsyèsè ghuu ntsuu ànnù ma yú yì tsi'í kǐ ghirè, bəè boṅ nì ghirè siginè. Bi'í tsà'àtè ghuu."

³⁰ Bi le ntoo ṅgǎṅtoò mà jú a ala'a Antiokia bi ghèè ghu ñghotè bəò bi Kristo nfa aṅwà'ànè ya a mbo bo.

³¹ Bè bya bi twonṅ mē aṅwà'anè ya, nti waa i luu nì nidorè nlonṅ mē ànnù yìi mē a le mfi'è'è ghu aa a le ndiintè waa.

³² Judas bo bi Silas bíi bi le ñkǐ mbè ṅgǎṅtoò Nwí aa, bo le ṅghàà bo bo nì àdāṅ noò ndiintè waa mfa nì mti'í a mbo bo.

³³ Bo tswè mē bo bo nì àti noò, bəò bi Kristo bya bú ntoo waa nì mbəonè mē tá bo bu mbii ṅghèè a mbo bē bya bíi mē bi le ntoo waa aà. [

³⁴ Lá Silas à le nloò mē yu bú tswè yì ghu.]*

* 15:34 Kaa atii ma yú a si a múm aṅwà'ànè jì m'ò'ò tswè

¹⁶ A bə a njwi yí mo'c bí'í ká nḡhɛɛ a adigə yíi mə bi le si tsà'atə Nwí ghu aa, mbəo mumàḡḡyè yíi mə à le mbə àbù'ù, Azwí yí bi a tswé ghu nu mbə yíi mə a le si ḡhírə a swonə nì ìnnù jii mə i ka fè'è aà. Mumàḡḡyè ḡhù à le si fà'a nḡkabə yí ìwè a mbo bə bí mə bi le nyuu yi aa, nì àjàḡ mə à le si swonə nì ìnnù jii mə i ka fè'è aà.

¹⁷ A le si tigə nḡonə nì yí'í bì Paul, ìtəḡḡnə nswonə nì mə, “Bə bulà à nì ḡḡḡəfà'a Nwíḡḡḡnə Ako'òntsirə. Bo kè'ènə aa mánjì yíi mə mbə bə tsyá ghu nyweenə aa a mbo bù.”

¹⁸ A le si ḡhírə ma mùu ajàn nì mítugə mi njwi mǐ ḡhà'atə; nywe'e a noò yíi mə ìtəḡ Paul i le nnaḡsə nlwi ghu nú. Paul a karikə yí nswonə a mbo àzwí yí bi ya mə, “Nì ìkùm Yesu Kristo, mə swonə a mbo wò mə tá ò fè'è ghu nú.” Azwí yí bi ya a kí ḡḡhɛsə fè'è yí tsi'í maa noò.

¹⁹ Nòò yíi mə bíbón bi le yə ajàn mə mánjì nḡkabə waa wa à bí'í mə aa, bo baḡḡḡ Paul bo Silas, nswonə waa ḡḡhɛɛ nì bo a nsaanə, nte'e waa a titì bità bi ala'a.

²⁰ Bo logə waa ḡḡhɛɛ nì bu a nsi ḡḡḡsa'a ala'a baRoma nswonə mə, “Bulà bə à nì baYuda, mfa nì ḡḡ'í a múm ala'a bí'í.

²¹ Bo dí'í nì bíbónḡḡḡnə bíi mə kaa bi sí bí ala' à bí'í bə. Bí'í laa mbə baRoma, kaa mbə bí'í wa' à bíbónḡḡḡnə ma bú bíi kə nḡka nlə.”

²² Nnòò bə wa i yón ḡḡkuu a atu bo, nḡtigə nḡḡ nì ànnù ya a nu Paul nì Silas. Nḡḡsa'a ala'a jya i sàtə ìtsə'ə a nu Paul nì Silas, nswonə mə tá bí nḡḡsə ḡḡḡ waa.

²³ Bí nḡḡsə mə ḡḡḡ waa nì ìtì jì ḡhà'atə, nḡnḡḡ waa a ndátsan, nswonə a mbo ḡḡḡmbé ndátsan wa mə tá à nḡḡsə nḡka mbə waa.

²⁴ Ajàn mə ḡḡḡmbé ndátsan wa à le nyu'u aa, a le nḡḡḡ waa a múm nḡja' à ndátsan yíi mə i le ntswe a mum aa, ḡḡḡḡḡ bi tswa mǐkòrə myaa ḡḡko a nì mǐka' à.

²⁵ Itugə i tìi mə, Paul bo Silas bo ká ntsa'atə nì Nwí ìnyə nì mǐkòò ḡḡḡa'asə nì Nwí, ḡḡḡḡḡsan jya jì mo'c jii mə i le ntswe wa andátsan aa, bo le si yu'utə nì àjàḡ mə Paul nì Silas le si ḡḡa'asə nì Nwí aà.

²⁶ Nsyə i wǐ'íkə ìtsiginə tsi'í nì mítì, ìtsiginə ndátsan ya nḡḡḡ nywe'e nì àtsənda, mǐntsu mǐ nda mǐtsim mǐ wǐ'íkə ḡḡḡa'akə waa, ìtsan jya jii mə bi le nḡkòòḡkə waa ghu aa, i teenḡkə ḡḡwokə a nsyé.

²⁷ Nòò yíi mə ḡḡḡmbé ndátsan wa à le ḡwǐ'ìnə ìnyə mə ìbà'a ndátsan jya i jwaḡḡkə ìtəə aa, ḡḡwa'atə mə ḡḡḡḡḡsan jya i khəkə mə tsimə. Nts'c munwǐ ìtsò yí a mba'a mə yu só yí ghu kwo.

²⁸ Paul a təḡḡḡ tsi'í nìtì nswonə ghu mbo mə, “Tsèe ibi yí tsu ḡhírə bə, wa bí'í tswe faà tsi'í bí tsimə.”

²⁹ Nḡḡḡmbé àtsan wa a swonə bi zì nì lám a khə ḡḡkuu nì ghu, ìtsiginə, ḡḡwo a nsi Paul bo Silas.

³⁰ Nlogə waa bo bo fè'è ḡḡḡntə a bɛɛ, a betə mə, “Bitaà, mbə mə ḡhírə mə a kə nyweenə ɛ?”

³¹ Bo kwǐ'í ghu mbo mə, “Nḡḡ nḡḡ ḡḡo a nu Mmà'ambi Yesu, boḡ ò ka yweenə bu bí ḡḡwè'è yò.”

³² Bo tigə nswonə annù Mmà'ambi a mbo bo bo bí a mbo bə bí tsim bíi bi le ntswe wa múm nda aà.

³³ Tsi'í maa abəḡḡtə noò nítugə, ḡḡḡḡmbé àtsan wa a logə waa, nsi'í ìla' à jya; yu bo bí ḡḡwè'è yí bo burə ḡḡkwərə ḡḡkì.

³⁴ A logə Paul bo Silas bo bo ko'c ḡḡḡè a nda yu, a fa mǐjì a mbo bo tá bo jì. Yu nì ḡḡwè'è yí le nluu nì ndorə nlon mə bo le nḡḡ nḡḡ waa a nu Nwí aà.

³⁵ Abèè a fù'ù mə bità bi ala'a bi baRoma bi too bíburəsi mə tá bí zì nswonə mə tá bí ma'atə bə bya tá bí ḡḡɛɛ.

³⁶ Nḡḡḡmbé àtsan wa a swonə a mbo Paul mə, “Wa bità bi ala'a bi tòò mə ḡḡkì mə tá bí ma'atə ghuu Silas. Nì tse ma'atə la tsitəḡ i ḡḡèè ghuu nì mbəóná.”

³⁷ Paul a swonə a mbo ìtsyàsə bíburəsi wa mə, “Kaa bi kí wa' à yə mə bí'í fanse annù tsu, lá mbəḡḡḡ ḡḡḡò yí'í a nsi bə, bí'í kí mbə baRoma. Bí mǐḡsə mə a ḡḡḡò yí'í, mma'a yí'í a ndátsanə. Tsitsəḡ bi tigə nlogə mə bi ḡḡ'esə fǐ'í yí'í bə nì àlò'òsə! Kaa mbə a kí'í maa ajàn ḡḡɛɛ! Tá bità bi ala'a bi baRoma bya bo bímbəḡ tá bí zì mǐfǐ'í yí'í.”

³⁸ Bíburəsi bya bi le ḡḡḡè ḡḡke'enə a mbo bità bi baRoma byá. Ajàn mə bi le nyu'u mə Paul bo Silas le mbə baRoma aa, mbə'c nì le ntswa waa,

³⁹ bí tigə ḡḡḡḡ ḡḡḡè mbu'u mbo a mbo bo mə bí lǐ'inə ìfansənnù jya. Ntigə mǐ'isə waa wa ndátsan, nswonə a mbo bo mə tá bí ma'atə ala'a ya mfè'è ḡḡḡ waa.

⁴⁰ Paul bo Silas bo ma'atə ndátsan ya ḡḡḡè a nda Lydia, ìtsi'í boò bi Kristo ghu, ḡḡḡaa a mbo bo, ìndi'itə waa mə bo ka ḡḡaansə mǐtǐf myaa. Ntigə nlo waa.

17

A ala'a Tesalonika

¹ Paul bo bi Silas bo le ntsya a ala'a Amfipolis ni Apollonia n̄ghɛɛ nywe'e a ala'a Tesalonika, a adigɛ yii mɛ ndághotɛ i le ntswe ghu aa.

² Ajàn yii mɛ Paul à le si gha'asɛ n̄ghirɛ aa, à le n̄ghɛɛ ñkuu wa ndánghotɛ. A le si ghɛɛ ghu a n̄jwɔŋɔŋ bo bi bɛ ghàà ligitɛ nlon̄ nighàà ni Nwí, a ní ñgyá ji tarɛ.

³ A tɔ'otɛ ní ñji'í ànnu Nwí, ñdi'í ní a mbo bɛ bya mɛ Ayo'ò Nwí wa à le ntswe ní ñyɛ ñgi'í i kii yweenɛ ní ñiwò, ñswon̄ mɛ, "Yesu ghú mɛ mɛ kɛ'ɛnɛ a mbo bu aa, à ní Ayo'ò Nwí wá."

⁴ Bo bi mɔ'ɔ bi le yu'u a kuu a atu bo, bo bi ànnu ya mɛ Paul ni Silas le si swon̄ɛ aa. BaGrikia bi ghà'atɛ bii bi le si bo'ɔ Nwí aa bo bi banygɛ bi ghà'atɛ bii mɛ bi le mɛ bɛ bí dirisɛ aa, le ñki mbii.

⁵ Lá baYuda le ntswe ní aghɛ'ɛnɛ a nu bo, n̄ghɛɛ a atu m̄mfáŋnɛ ñghotɛ n̄nɔɔ bɛ, bíbwɛrɛ bo bi bɛ bi bɛ, ñghirɛ bo niñɛ àbùurɛ wa m̄m̄ ñjò'ò àla'a, n̄ghɛɛ mbù'ù fikòrɛ a ndugɛ ñjù yii mɛ bi le si twon̄ɛ ni Jason, ñwa'atɛ ni mɛ bo ka yɛ Paul ni Barnabas ghu, i tswa waa i swun̄ɛ ghɛɛ fa a mbo bɛ byá.

⁶ La kaa wa'á waa yɛ, ñtigɛ mbarɛnɛ a Jason bo bi bo'ɔ bi Kristo bi mɔ'ɔ, ñswun̄ɛ waa nzi nte'ɛ a nsi bitá bi ala'a, ñton̄ɛn̄ ñswon̄ɛ ni mɛ, "Bɛ bulá mɛ bi bɛñkɛ mɛ mbí ñtsim ni m̄tumfu'u aa bi kɛ mɛ ñzi ñkù'ù a ñjò'ò àla'a bi'inɛ,

⁷ Jason a kɛ ñlogɛ waa n̄lɛ a m̄m̄ ñda yu. Bo bitsim wó ni b̄in̄ɔŋsɛ bi Kaisa ñswon̄ɛ ni mɛ ñfò yí m̄'ò à b̄ù ntswe ghu, ñkùm yi i bɛ Yesu."

⁸ Bɛ bya a bo'ɔ ni bitá bi ala'a bi yù'ù mɛ ma nuu ñghàà, ñbo'ɔ ni tswá waa, átù yaa a buurɛ.

⁹ Bitá bi ala'a bya bi le ñghirɛ Jason bo bi àbùgɛ bɛ bo twú ñjò a ni ñduu ñkabɛ yii mɛ bi le ntsɛrɛ aa, bi tigɛ m̄ma'atɛ waa bi ghɛɛ.

¹⁰ Itugɛ i ghɛsɛ mɛ ñfi, bo'ɔ bi Kristo bya bi too Paul bo Silas bo ghɛɛ a Berea. Bo ghɛɛ mɛ ñku'u ghu, n̄ghɛɛ a ndánghotɛ.

¹¹ BaYuda bii mɛ bi le ntswe a Berea aa bi le ntswe ní ñti yí siginɛ ñkon̄ɛ ní ñyù'ùtɛ ànnu, ñtsya bɛ bii mɛ bi le ntswe a Tesalonika aa. Bo le nyu'utɛ ntoo ya tsi'í ni ñidorɛ, ñtwon̄ɛ ní ñghàà ni Nwí tsi'í ñjwí t̄sim a m̄f̄nsɛ nyɛ mɛ ànnu ya mɛ Paul à le si swon̄ aa à ní ànnu ññkon̄ kɛ àban̄n̄n̄n̄ le.

¹² Bo bi ghà'atɛ bo le niñ m̄nt̄t̄ myaa a nu Kristo, banygɛ bi Grikia bi ghà'atɛ bii mɛ bi le mɛ bɛ kò'ònɛ aa, bo bi m̄b̄an̄n̄ baGrikia bi le ñki mbii.

¹³ Lá baYuda bii bi le ntswe a Tesalonika aa bi le nyu'u mɛ Paul à kɛ mɛ ñswon̄ ñghàà ni Nwí a Berea, ñtigɛ nzi ghu, ntotɛ bɛ ñloginɛ ñgi'í ghu.

¹⁴ Bo'ɔ bi Kristo bya le ñghɛsɛ ñlogɛ Paul ñtsyasɛ mɛ à ghɛɛ a aghɛn̄ ñki, lá Silas bo Timoti bú ñtswe fu a Berea.

¹⁵ Bɛ bii mɛ bi le ñghɛɛ ntsyasɛ Paul aa bo le ñghɛɛ ñghɛɛ ñkù'ù a ala'a Athens a bú m̄bensɛ waa ní ñjim a ala'a Berea; n̄too waa a nu Silas ni Timoti mɛ tá bi wansɛ ñzi ñzi ntsi'í yi.

A ala'a Athens

¹⁶ Paul à ká mɛ aa nyu'utɛ mɛ tá Silas bo Timoti bo zi Athens aa, ñti yí i luu ní àjɛŋnɛ ñlon̄ mɛ à le nyɛ mɛ ñjò'ò àla'a m̄ ya i le nluu ni mikobɛ aa.

¹⁷ Ma mùu ajàn a tigɛ ñghɛɛ a ndánghotɛ ñtigɛ swun̄nɛ bo bi bɛ ghu, baYuda bo bi t̄iz̄n̄wí bii mɛ bi le si bo'ɔ ní Nwí aa. Ñkii ñghɛɛ ni idigɛ m̄itaa a ñgɔŋ m̄itugɛ m̄i ñjwí m̄i t̄sim, a mbo bɛ bii mɛ bi le ntswe ghu aa.

¹⁸ Ñgáŋndi'innu j̄i mɔ'ɔ j̄i mɛ bi le si twon̄ɛ ní waa ni biEpicurean bo ni b̄istòics aa, le nzi ntsi'í yi bo bo tigɛ ñswun̄nɛ. Bo bi mɔ'ɔ bo betɛ ní mɛ, "Ajàn ñjù yí tighɛ mɛ à z̄i ànnu a l̄ɔɔ aa ñdi'í àkɛ ɛ?" B̄i mɔ'ɔ bi kwi'í mɛ, "A bɛ tsi'í tsó a swon̄ɛ ànnu b̄in̄wí bi itoo d̄an̄ɛ." Bi le swon̄ɛ ma mùu ajàn aa nlon̄ mɛ Paul à le si swon̄ɛ ní ànnu Yesu a ajàn yii mɛ à le nyweenɛ ní ñiwò aa.

¹⁹ Nyon̄ maa ajàn bi le ñlogɛ Paul ñzi ni ghu a nsi ñgáŋndasa'a j̄i mɛ i le ntswe maa ñjò'ò àla'a aa bi twon̄ɛ ni Arios Pagos aa, ñswon̄ mɛ, "Bi'í l̄ɔɔ a nzi ànnu yí fii yù mɛ o ghàà ñswon̄ɛ aa.

²⁰ Ìnnu ma j̄i j̄i ghà'atɛ j̄i mɛ o swon̄ aa, i funɛ yí'í aà funɛ kaa b̄i'í wa'á nan̄sɛ ñzi ní ànnu yii mɛ o swon̄ aa. Bi'í l̄ɔɔ a nyu'u ànnu yii mɛ o nan̄sɛ swon̄ aa.

²¹ Nlon̄ mɛ bɛ bi ghà'atɛ a ñjò'ò ala'a Athens bo bi b̄iḡn̄ bii mɛ bi le ntswe ghu aa, bo le ñkòŋ a m̄wɛsɛ nòò wáà a ñswon̄ a ñki yu'u innu j̄i fii j̄i mɛ i le si ghɛsɛ m̄fɛ'ɛ aa."

²² Paul à le ntɛə a ndɛŋ wa at̄it̄i Arios Pagos, ñswon̄ mɛ, "Bù bɛ baAthens, mɛ yɛ mɛ tsi'í ni innu j̄i ghà'atɛ mɛ ni kòŋɛ ànnu Nwí.

²³ Nlonj mæ àjàn mæ mè kà si tsyà a múm ñjò'ò àla'a bu nlii ní ñjoo jii mæ ní mii aa, mè kà yè mæ àdigè níkentè ní mò'ò ní mà'a Nwí ní mò'ò ní ñwa'anè ghu mæ ní tswè aa a mbo nwí yii mæ bì sà zì. Nwí wa yii mæ ní le si mmii níi ka mæ ní le ñwa'à ghúu zì aa, à ní Nwí ma wa mæ mè zì ní ghu tsítsònjè aà.

²⁴ "Nwí wa yii mæ à le nnañsè mbi yù bo bì ñjoo tsim jii mæ i tswè ghu aa, à ní yu mbè Mmà'àmbi àbùrè bó ñsyé. Kaa mbè a wa'à yì a múm ñdàmà'anwí yii mæ a ghùrè bàmísònjè aa tswé bàm.

²⁵ Kaa à si ayòò tsu yii mæ mbè bí'inè fà'à ghu mbo ní mbó mí'inè aa lòò bè, ñlonj mæ à ní yu yii mæ a fa ntwèntii bo bì àzwí a mbo ñgònj ñjoo tsim bo bì a mbo bè bitsimè.

²⁶ A le ntsya aa tsí'í a ñjim ñu mìsònj yí mfulùrè ñnañsè ñgònj bè bì tsim bíi bì tswè fàa nsyè aa a mbuu mbuu a idigè idigè tsí'í ajàn mæ à le nlèè aà. A kí mbè yu yii mæ à lèè a noò yii mæ mbè ànnù tsu a fe'è ghu aà.

²⁷ A le ñghirè maa ajàn aa mæ mbè bì ká ñlòò níi, kè noò mò'ò ñghirè ñsweritè nyè yì. Ka mæ kaa à si nañsè ñtswe tá àgha'à yì tá à sa'a aà.

²⁸ Tsi'í tsò mæ ñu yí mò'ò à le nswonj mæ, 'Bí'inè tswè ntwèntii yí'inè aa ghu múm nú, ñkàí ñkarè aa tsí'í ghu mum nú.' A kí ñfinè aa ajàn yii ñgàññwá'ànè ññwá'ànè juu jii mò'ò i swonj mæ, 'Bí'inè laa ñkí mbè bòò bì.'

²⁹ Tsò mæ bí'inè ní bòò bì Nwí aa, tá bí'inè tsuu kí wa'atè ní mæ màrè yì à ní yí ññkobè fì tsu mæ bì ghirè ní gold, kè ní silva kè ní ñgò'ò yii mæ a lòbìtè ñu nnañsè aà.

³⁰ A le mbè mbii Nwí a le si foonsè ní ànnù jii mæ bè le si ghirè ní mbu'u aà, kaa bì le ñkí'í zì aà, la tsítònj, a swonj ní a mbo bè bitsim a ñgònj idigè tsim mæ tá bo bəñkə mántii myaa, mmà'atè ibi waa.

³¹ Nlonj mæ à kà'à mæ ñwji yii mæ yu ka yì tso'otè misa'a mí bè bitsim fàa mbi ghu a ní mánji yii mæ à tsinè i tsyà aa a ñjim ñu yí mfulùrè yii mæ à tsò'ò aà. A dì'í ma yù a laa ní ñsi ní ñsi ñyonyè a ajàn yii mæ à le nyweensè yì ní ñwo aà."

³² Bo yù'ù mē Paul a ghaà ní ànnù ñlonj ajàn mæ bē yweenè ní ñwo aa, bo bí ghà'atè le si wyè níi, lá bí mò'ò bì swonj mæ, "Bí'í kónj mæ tá ò ku'usè nswonjè ànnù ma yù a mbo bí'í."

³³ Paul à ghàà mē laa ntigè ñghèe yì.

³⁴ Bè bí mò'ò bì le nyònj ntsi'í yì ññnjè ntii waa a nu Kristo. A titii bè ma bú, Dionysius yii mæ à le mbè ñu Arios Pagos wa yí mò'ò aa, bo bì mǎngyè yí mò'ò yii mæ ìkúm yì i le mbè Damaris aa, ní bè bí mò'ò bì le ntswe ghu.

18

Ajàn yii mæ Paul à le ntswe a ala'a baKorinto aà

¹ Ma jù ñnnù tì mē tì tsyá Paul a ló a ala'a Athens ñghèe a Korinto.

² A le ñghèè aa nyè ñu baYuda yí mò'ò, ìkúm yì i bə Aquila, a kí mbè ñu Pontus, yii à le tì bə aa bó ñgwé yí Priscilla ghèsè mē ñlo aa a ala'a Itali ñzi ñlonj mæ Gúmnàà Claudius à le ntsàrè mæ tá baYuda bitsim bì fe'e a ala'a Roma. Paul à le ntigè ñghèe ntsi'í waa.

³ A le ñghèè ñtigè ntswe bo bo fà'à ñlonj mæ bo bo le si fà'à aa àbənjè àfà'à yí fùurè, a bə ifà'a nnañsè ìtsè'è jii mæ bì le si ghùrè mántàn ghu aà.

⁴ A le si tigè ñghèe ní a ndághòtə a njwíngònj tsim, ñswonjè ní ànnù Nwí a mbo baYuda bo bì baGrikia, bo bo swúnjè a tigè ñnañsè nto'otè ní a mbo bo.

⁵ Nòò yii mæ Silas bo Timoti le nlò a Macedonia nzi ntsi'í yì aa, Paul à le ntigè mfa noò yì ñstsim a nswonjè ànnù Nwí, ñnañsè nto'otè ndi'í ní ñsi ní nsi mæ a mbo baYuda mæ Yesu à bə aa Ayò'ò Nwí wá.

⁶ Nòò yii bo le ntsu'u ñka ntuu ntou yì ñsiginè ya ñkí mbəgítè ní Paul aa, a bu'utè ìtsè'è'è jii ñswonjè a mbo bo mæ, "Aləə nú yuu a ka kuu tsí'í a atu bù! Ní bə kwo a múm ìbì bù bonj kaa mbè bì wa'à gha fírè. Nlòginè tsítsònj, mæ ka ghèè gha a mbo bì tì zì Nwí."

⁷ A le ntigè nlo ñghèe a nda Titus, Justus, ñu átoò ðàn yii mæ à le si bə'ò ní Nwí, ñdúgè yì i tswé wa mbèè ñdánghòtə baYuda aa.

⁸ Krispus, yii mæ à le mbè ñu yí mò'ò yii à le si lèntè ní ñdánghòtə ya aa, à le mbii Nwí bo bì ñgwé'è ñda yì tsimè; baKorinto bí ghà'atè bíi mæ bì le si yu'u ní ànnù ya mæ Paul à le si swonjè aa le si kíi mbii bí murè ní waa a ñkí.

⁹ A bə mē ñitugè a njwi yí mò'ò, Mmà'àmbi a swonj a mbo Paul ní ñjèè təə təə mæ, "Tsee kí bə'ò, bəñjə ka nswonjè ntou ya ntsuu ntsù gho kí kutè;

¹⁰ ñlonj mæ mè tswè bí'ò, kaa mbè ñu wa'à gho lò mōontè, nləənsè ní a ññnjè ñgí'í yì tsù a nu wò ñlonj mæ mè tswè ní bə bí ghà'atè fàa ñjò'ò àla'a."

¹¹ Paul à le ntigè ntswe a ala'a baKoronto alòò yí fùurè ní bisànj bí nto'ò, ñdi'í ní ñìghàà ní Nwí a mbo bo.

¹² La nòò yii mæ Gallio à le mbæ atu bíGúmnnàa a mbù'u Achaia aa, baYuda bi le ntanjte ñki mbiina bitsim, ñzi banjæ Paul, ñghæ ni ghu a ndâsa'a

¹³ ñswonjæ ni mæ, "Mbâ ghú a totè ní bè mæ tá bí ka ñgha'asè Nwí ni mánjî yii kaa à si ni ñonjshè ku'ùnè."

¹⁴ Paul à ñà'à mæ ntsú yi ñka nlóo a ñkwi'i, Gallio a swonjæ a mbo bàYudà bya mæ, "A ghirè mbaa mbæ mæ ñjù ghú à wo aa ñonjshè kè mæ à bù'ù aa annú tsu a múm àla'a bonj mè tswe ni nòò a nyu'utè isa'á ghuu ghú mbâ baYuda;

¹⁵ lá, tsó mæ à bè aa innú ñlonj mighàà bo bì mìkúm ni ñonjshè ghùù aa, ni ghæ ñlèntè ma yaa annú búmbonjè; mè tuu mæ kaa mè ka wa'à ñjù ñsa'a ñjån innú ma jù bê."

¹⁶ A le ntigè furè waa mæ bo fe'e wa ndâsa'a.

¹⁷ Bo bitsim le mbanjæ Sosthen, ñjù lèntè ñdâghotè wa, ñghoo yi tsi'í wa nsí ñdâsà'à. Kaa Gallio à le ñjwa'à yi ma yú annú kwe'è.

¹⁸ Ma yá annú a tsyá mæ, Paul a bú ñtswe njwi jî ghà'àtè, ñifa filo fi boo bi Kristo bya, ntigè ntoo ñki ñghæ a Syria, à kà maa ñghæ aa, ñlógè Priscili ni Aquilla bo bo ghæ. A le ñghèè ñywe'e a Cenchriya aa, ñkoo atú yi ñlonj mæ à le ñjwàrè akàà yí m'ò.

¹⁹ Bo le ntigè ñghæ ñkúu a Ephesus a ma'àtè waa mbanjæ ghèè a ndânghotè ñka nswonjæ ní annú Nwí ñkíi ntó'otè ni a mbo baYuda.

²⁰ Nòò yii mæ bi le mbetè yi mæ mbæ a tswé bo bo àgha'a a sà'àtè le aa, à le ntuu;

²¹ la nòò yii mæ à le si fa fló fyaa laa a swonj mæ, "Nwí à bè bii bonj mè ka ghæ bû bíi," ntigè mbu nlò wa ala'a Efeso ntoo ghæ yi fu.

²² Nòò yii à le ntoo mfe'e a Kaisaria aa, à le ñkó'ó ñghæ ntsà'àtè ñghotè boo bi Kristo a Yerusalem ntigè mbu nsigè ñghæ a Antiokia.

²³ A tswé mè ghu a ni nòò yí m'ò'ó, mmà'àtè ñlò ntigè ñkarè ñghæ ni idigè idigè a mbù'ù ñla'a Galatia ni Frygia, ñndiintè ní ñgányogènnú Yesu tsim jii i le ntswe ghu aa.

²⁴ Ma mùu noò ñjù bàYuda yí m'ò'ó yii mæ bi le si twonjæ ni Appolo, bi jwí yi aa a ala'a Alexandria aa, à le nzí a ala'a Efeso. A le mbæ ñjù yii mæ à le nnanjshè nzi ñghàà siginè, ñki nanjshè nzi anjwà'ànè Nwí.

²⁵ Bi le ñki nanjshè mmirisè yi a ni mánjî Mmà'àmbi; annú Nwí a khî ghu nti, a kii ñghaa ndí'í ní annú Yesu a ni mánjî yii à kù'ùnè aà, ka mæ à le nzi aa tsi'í annú ñkwerè ñki jón aa.

²⁶ A le ñlògìnè ntigè ñghaa tsi'í ni àdà'à a ndânghotè; lá nòò yii mæ Priscillia bo Aquilla le nyu'u annú yii à le si swonjæ aa, bo le ntwonjæ yi nnanjshè ntigè ndí'í mánjî Nwí wa ghu mbo tá à nanjshè mbu zi siginè.

²⁷ Nòò yii mæ à le nyè'ètè mæ yu too ghèè a njii Achaia aa, boo bi Kristo le ñndiintè yi, ñki ñjwa'anè anjwà'ànè ñtoo a mbo ñgányogènnú Yesu jya jii mæ i le ntswe ghu aa mæ tá bi kwerè yi siginè. Nòò yii mæ à le ñghèè ñkúu ghu aa, à le ntigè nnanjshè ñkwerè ñgámbii Kristo jya, a waa yii mæ à le si bè aa bonj ñbòj Kristo i ghirè bi bíi ñtoo yí siginè yá aà.

²⁸ A le si tuu ní annú yii mæ baYuda le si swonjæ ni ñsi ni ñsi tsi'í ní àdà'à mbanjæ ntó'otè ni ñghàà ni Nwí ñfigitè ni mæ, Yesu à bè aa tsi'í Ayo'ó Nwí wá.

19

Ajån mæ Paul à le ntswe a ala'a Efeso aà

¹ Nòò wa yii mæ Apollos à le ntswe a ala'a baKorinto aa, Paul à le ntsyá a ala'a mbù'u atu nzi ñkú'ù a ala'a Efeso, ñtsi'í ñgányogènnú Yesu jî m'ò'ó ghu.

² Mbetè waa mæ, "Ní le ñkwerè Azwí Nwí wa nòò mæ ni le mbii Yesu Kristo aa e?" Bo kwi'í ghu mbo mæ,

"Kaa bí'í leè ñte'e wa'à yu'u mæ Azwí Nwí a tswè ghu."

³ A bú mbetè waa mæ, "Bí le ntigè mmurè ghuu a ñki aa ni ñkúm wo aa e?" Bo kwi'í mæ, "Bí'í le ñkwerè aa ñki jón."

⁴ Paul a tigè ñswonjæ a mbo bo mæ, "Jón à le si mmurè bè a ñki aa mæ tá bí ka mbønjkè mánitii myaa, ñswonjæ ni a mbo bo mæ tá bo bii ñjù wa yii mæ a yonjæ a njim yu aà, a bè Yesu."

⁵ Ajån mæ bo le nyu'u ma yú aa, bi murè waa a ñki ní ñkúm Mmà'àmbi Yesu.

⁶ Nòò yii mæ Paul à le ñndonjshè mbó mi a atu bo aa, Azwí Nwí a sigè ñkúu a nu bo. Bo tigè ñghaa ni mighàà mí fii ñkíi ñke'enè ní ñtoò Nwí.

⁷ Bo bitsim le mbæ tsó ñighúm ñtsò baà.

⁸ Paul à le si tigè ñkúu ni a ndânghotè a ni bisån bi tarè ñghaa ghu ti bo'otè, ñswonjæ bo bi bè tá bo zi mæ annú yii mæ bi swonjæ ñlonj annú nífó Nwí aa à ni tsi'í annú.

⁹ Bo bí mɔ'ɔ le ntii atu kaa wa'á waa bí; ñtigə nghaná ní ìnnù jì bí nlonḡ nghaná Mánjì Mmà'ámbi wa a nsí ñghòtò. Paul à le nlogə nghanjəgənnù Yesu jya bo bo swunḡtə waa bo, ñtigə nghaná bo bí bè ñlonḡ nghaná ní Nwí a njwí tsim a ndánwà'ánə Tyrannus.

¹⁰ Ma yú a le nghané ní mbíi a njim ilòò jì baà. Bə bitsim bí bí le ntswe a mbù'ù Asia, baYuda bo bí baGrikia, bí le nyu'u nìghàà ní Mmà'ámbi.

Bɔɔ bi Sceva

¹¹ Nwɛngɔɔn à le nghané ìnnù jì yɛyɛrə jì wè ñtsya a njim Paul.

¹² Bə le si tigə nlogə tsi'í ìtsə'ə nyè'e nsi jì bo bí àtsə'ə nnòḡsə a ntɔɔn yu nghané ní ju a mbò nghan mighòò, mighòò myaa mí fwetò, izwí jì bí i kù ñfè'ekə ní a nu bo.

¹³ BaYuda bí mɔ'ɔ bí mɔ'ɔ bí le si ghaa nkarə mfi'í ní izwí jì bí a nu bè aa, bo le nloginè ñtigə ntwon ikum Mmà'ámbi Yesu a atu bè bí mɔ'ɔ bí le ntswe ní izwí jì bí aa, ñswonḡ ní mɔ, "Mə swonḡ a mbo wò ní ikum Yesu wa mɔ Paul a swonḡ annù ñlonḡ nghaná yíi aa mɔ tá ò fè'e."

¹⁴ Bɔɔ bí nḡ baYuda yí mɔ'ɔ yí ikumə yí le mbə Sceva, mbə nghanmà'a Nwí aa, bo le si ghìrə maa ajànḡ.

¹⁵ Lá àzwí ya a betə waa mɔ, "Mə zi Yesu, nḡki nzi Paul. Lá ní bè aa bíwò aa é?"

¹⁶ Nḡ wa mɔ àzwí ya le ntswe ghu nu aa, a wó a nu bo, ntii nghan'a waa, nghanɔ waa bitsim, bo khəkhə ñfè'ekə wa nda ní ilà'á a nu bo tí ìtsə'ə.

¹⁷ BaYuda ní baGrikia bitsim bí bí le ntswe a ala'a Efeso aa, bo le nyu'u ma yú annù nìbɔ'ɔ tswá waa, bo ku'usə nḡhu'usə ikum Mmà'ámbi Yesu Kristo.

¹⁸ Bə bí ghà'atə bí bí le mbii Kristo aa, bo le nzi ní ñsi ní ñsi mbii ìnnù jii mɔ bo le è mɔfənsə aa.

¹⁹ Bo bí ghà'atə bí mɔ bí le si ghìrə majəkə aa, bo le nghanḡ nghaná'ánə jya nzi ntòò a nzi bè. Ndùu nghaná'ánə jii bí le ntòò aa, à le mbə ibatə nkanə silva ntsù'ù mighum mí ntaà.

²⁰ A bə ajàn yíi mɔ nìghàà ní Mmà'ámbi ní le nsèènə ní midà'á nḡkwe nghané ní mbíi.

Fikòrə fii mɔ fii le mfè'e a ala'a baEfeso aa

²¹ Ma jù ìnnù i tsya mɔ, Paul a ka'á a ntii yu mɔ yu ka tsya a ala'a Macedonia bo bí Achaia i ghèe a Yerusalem nswonḡ ní mɔ, "Mə ka lò ghu, i liginə nghané ywe'e ala'a baRoma."

²² A le ñtigə ntoo Timoti bo Erastus, bè bí baa bí bí le si kwetə níi aa, a ala'a Macedonia. Yumbonḡ, à le mbànḡnə nḡbu ntswe ní mútíi noò a mbù'ù Asia.

²³ Ma mùu noò, nḡi'í yí nḡwè i le mfè'e a ala'a Efeso ñlonḡ Mánjì Mmà'ámbi wá.

²⁴ Nḡ yí mɔ'ɔ yíi mɔ ikumə yí à le mbə Demitrios, mbə ntwí àlàà silva aa, à le si twi ní nda nwí yíi mɔ bí le si twonḡ ní Artemis aa, mfii ní a mbo bè, yu bo bí nghanəfá'á jì tswè ní àbii yí wè ghu.

²⁵ A le ñtigə nghanḡ nghaná'á jì bí bo bí bè bí bí le si fà'a itu mifà'á jì mɔ'ɔ tsó ma jù aa, nswonḡ mɔ, "Ní zi mɔ bí'inə kì si kwerə nkanə yí'inə aa fàa atu afá'á.

²⁶ Ní yè mɔ nḡki nyu'u mɔ kaa à si aa tsi'í faa a ala'a Efeso tə. Paul ghú à kàrə mɔ a mbù'ù Asia tsi'í ñtsim, mɔbwe'esə ní ñnòò bə bí ghà'atə mɔ bí bí annù yíi mɔ yu swonḡ aa, ñswonḡ ní mɔ bíwí bí bí ní nanḡsə ní aa ní mbo aa kaa à si bíwí bə.

²⁷ Nḡi'í yíi i tswè ghu aa à ní mɔ kaa à ka wa'á tsi'í afá'á yí'inə yú bí'í, bí ka tigə lògə ndám'anwí, nwɛngɔɔn mánḡyè Artemis yí nḡwè yú ní àdànḡ dənḡ. Ajàn mɔ bè bitsim a Asia bo bí a mbí ñtsim kì si gha'asə níi aa, tá à mɔ, tá nifò ní ikum yí tá ní mɔ."

²⁸ Nnòò bə wa yu'ù mɔ yí annù aa, mɔntɔḡnə myaa lwínə, bí liginè ñtigə nswonḡ ní mɔ, "Nìgha'a ní wè a mbo Artemis, nwí baEfeso."

²⁹ Abùurə a le nkuu wa njò'ò àla'a tsi'í tsim. Nnòò bə wa banḡnə Gaous bo Aristarchus, mɔ le mbə bə bí Macedonia bí baa bí bo bí Paul le si zínə aa, ñswonḡ waa nzwu nkuu nghané ní bu a múm nda yí nḡwè yíi mɔ bí le si ghìrə midorə ghu aa.

³⁰ Paul à le nghané mɔ yu yonḡ nkuu ghu, bɔɔ bí Kristo bí bí le ntswe ghu aa bí tswá yí.

³¹ Bə bí dírísè bí mɔ bí le ntswe maa mbù'ù àla'a mbə ika'á jì, bí le ntoo nḡkè ghu mbo, mbu'u ní mbo ghu mbo mɔ tá à tsuu lò ywɛntə mɔ yu kuu wa múm nda yí nḡwè ya mɔ bí le si ghìrə midorə ghu aa.

³² Bulá le si tɔḡnə nswonḡ ní yulá annù, bílì tɔḡnə ñswonḡ ní yíi. Nlonḡ mɔ bo bí ghà'atə le nghaná'á nji'í annù yíi mɔ bí le twonḡ waa ghu aa zì aa.

³³ Bo bí ghà'atə le mbii mɔ Alexander à zì nji'í ñlonḡ mɔ baYuda le nghané mɔ tá Alexander à tsya nghané a mbii aa. Alexander, à le ntsitə bə ní àbo mɔ tá bí yu'utə tá yú ghaa a mbo bo ntɔ'otə a mbo bo.

³⁴ Ajàn mɔ bo le nyə yí nzi mɔ à ní nḡ baYuda aa bo le nlogə ibànḡtə noò jì baa, boonḡ ntonḡnə nítii tsó nḡ yí mɔ'òtə nswonḡ ní mɔ, "Nìgha'a ní wè a mbo Artemis, nwí baEfeso."

³⁵ Nòò yíi mæ tanìkure yí ñwè à le ñghìrè ñnòò wa i bonè aa, a ghaà a mbo bo nswonj mæ, "Bilím bá, baEfeso, ñu tsu yíi mæ à sè zi mæ Efeso, mæ à ni ñjò'ò àla'a aa, à tswè ni ñdámà'anwí mànngyè Artemis ni fìnkobè fì ñgò'ò fì fya mæ fì le nló a aburè ñwo aa à ni wò aa è?"

³⁶ Ajàn mæ kaa mbè ñu a wa'à ma jù ñnnù ligitè aa, tá ni borisè ntii ghuu, ntsuu atirè annù ló ghìrè.

³⁷ Nlonj mæ bè bú mæ ni zi ni bu faà kaa bó sè bè bíi mæ bi yèrè ñjoo a ndámà'anwí bè, kaa wa'à kè ñghaa ñnnù mbègitè nwí mànngyè yí'ìnè Artemis ghu bè.

³⁸ Mbè a bè yíi mæ Demitrios bo bi ñgǎñfà'á ji bi tswè ni ànnù ñlonj ñu, bo mintsu mìkorè, mi tæè ññe'è, ñgǎñsa'a mǎsa'a tswè ghu, tá bi ghèe nsòmè waa.

³⁹ Mbè ànnù yí mò'ò a bu ntswe ghu yíi ni kǒñ nnañsè nzi, bonj bi ka tsisè a noò yíi mæ bè bi ñjò'ò ala'a yu t'e'è mboontè a ntsisè ñnnù aà.

⁴⁰ Nlonj mæ bi ka firè yí'ìnè mæ bí'ìnè bñj fìkòrè a ní ànnù yíi mæ a f'e'è sii aà. Kaa ñji'í fìkòrè sii i ghìrè wa'à bè. Mbè bi kè mbetè yí'ìnè bonj kaa bí'ìnè ka wa'à annù yí swònj zì."

⁴¹ A swònj mæ ma la aa ntigè nseensè bè byá.

20

Ajàn mæ Paul à le ñghèe a ila'a Macedonia bo bi a Achaia aà

¹ Nòò yíi mæ fìkòrè fya le mmè aa, Paul à le ntwonj ñgǎñyègènnù Yesu jya, ñdiintè waa ni ñighàà ntigè mfa filó fya. Ntigè mma'atè ñghèe a ala'a Macedonia.

² A le ñkarè mbù'ù ma ya ñdiintè ní bè bya ghu ní ñnnù jì ghà'atè ntigè ñghèe ñkù'u a ala'a Grikia

³ ñtswe ghu bisànj bitarè. Nòò yíi mæ à le ntañtè mæ yu ka ghèe a ala'a Syria aa, à le nyè mæ baYuda le ntañjè minànjè átù yí, ñtigè mbu mbii fu, ñtsya ni Macedonia.

⁴ Sopata, MuPyrrhus, yíi mæ à le nló a ala'a Berea aa, à le ñghèè bo yu. Aristarchus ni Secundus yíi mæ à le nló a ala'a Tesalonika aa, Gaius yíi mæ à le nló a ala'a Derbe aa, Tychicaus bo Trophomus, nlo a mbù'u Asia, ni Timoti le ñki ñghèe bo bo.

⁵ Bo le ntsyá a mbii ñghèe a nyu'utè bí'í a ala'a Troas.

⁶ Bí'í le ntigè ñkuu a abañjè ñki a Filipi, a noò yíi mæ ìkòo Abaa tí kò'ò wa i le ntsyá aà. Njwi i ghèè kè tsyá ji ntaà, bí'í tsi'í waa a Troas, bí'í bo tswè ghu ñgyá yí mfuurè.

Ajàn mæ Paul à le nzi a ala'a Troas ni ñgàà yí ñhwí'í ñjímè aà

⁷ A bè a ñjwí ñtsyá mbii a múm ñgyá, bí'í boontè mæ bí'í ji miji mí àkòñnè, àjàn mæ Paul à le ntswe ní ñmà'atè a titugè aa, à le ñghàà a mbo bè bya ñighàà nya sa'à si'í ñghèe ñkù'ù ní ñtíi itugè,

⁸ bilám bí ghà'atè le ntswe a ní ñja'à ñda yí ñdøn ya mæ bí'í le ntswe ghu aà.

⁹ Mújòñ yíi mæ à ìkúm yi i le mbè Euticus, à le ntswe a ntsù window. Ajàn mæ Paul à le si ghàà ní àdanjè ñighàà aa, à logìnè ñka ntsin filó, ñtigè mbwii ndæonè, ñlo ní ñja'à ñda ya yíi mæ i le mbè ñja'à ñda ji tarè a ñkò'ò a ndøn aa, ñjwo a nsyè. Bi ghèè ti ñjèe yi bonj à kwò mæ.

¹⁰ Paul à le nsigè, ñkwutè yi a nigò yu, nswonj mæ, "Ní tsuu bo'ò bè, wá ñtswèntii yí i bürè ghu nú."

¹¹ A le mbù ñkò'ò ghèe fu wa ñja'à ñda mbatè abaa ñkurè, ñghèe ní mbii ñka ñghaa a mbo bo nywe'e ajàn mæ àbèè à le mfu'u, a ma'atè ñghèe aà.

¹² Bi logè mùjòñ wa ñghèe ní ghu ntii, ñdorè luu a múm ntii bo.

Ajàn mæ Paul à le mmà'atè Troas, ñghèe a Miletus aà

¹³ Bí'í le ñghèe mbii ñkuu abañjè ñki ñghèe a Assos, a adigè yíi mæ bí'í le ntswe ní ñlógè Paul ghu aà. A le swonj mæ tá bí'í ghèe nyu'utè yi ghu, tá yu banjè nzi ni mìkòrè.

¹⁴ Nòò yíi mæ à le nzi ñtsi'í yí'í a Assos aa, bí'í le nlógè yi a múm abañjè ñki, bí'í bo tigè ñghèe a Mitylene.

¹⁵ Bí'í le ntigè ñkuu wa múm abañjè ñghèè, àbèè tí mæ tí fu'u bí'í ghèè ñywe'e a mbii Kios. Njwi yí mò'ò i ghèè mæ kè tsyá bí'í ghèè ñkù'u a Sasmos, yíi i bu nyòntè, bí'í ywe'e Miletus.

¹⁶ Paul à le ñwa'atè mæ bonj yu kuu a ní abañjè ñki a ghèe Efeso ta wa'à noò ma mùu mbù'u Asia ghènsè. A le si khènè mæ yu ghèe kù'u a Yerusalem mbonj tá Njwí Pentecost tá i ku'u.

Ajàn mæ Paul à le mfa filó fì bilii bi ndánwi a Efeso aà

¹⁷ Paul à le ntswe a ala'a Miletus ñtoo ñkii a ala'a Efeso ñtwonj ni bilii bi ndánwí mæ bi zi ntsi'í yí ghu.

¹⁸ Bi zì mē òtsi'i yi ghu aa a swonj a mbo bo mē, "Nì zì àjànjə mē mē le ntswe a noò ghà ntsim bi'inə aà, òloginə nì òjwí òtsyà mbìl mē mē le nzi òkkuu fàa mbù'u Asia aà.

¹⁹ Mē le mborisə ìbànnù gha, mfa'a nì a mbo Mmà'àmbi tsi'í tsò ngànjàfà'á yì nì mùlāà a mi'i mē. Nki nzi ngi'i ya yì mē mē le nyə a ajànjə mē baYuda le ntañjə minàñ a atu mē aà.

²⁰ Nì zì mē kaa mē le òki'i annù yì tsu yì mē a le ntswe nì òkwètə ghuu aa lèè ti ghìrè, òndi'i nì ghuu òkii nswonjə nì ànnù Nwí a mbo bù a nsi ònòò bo bi a ndùgè bù aà.

²¹ Mē le si swonjə nì a mbo baYuda, òkii nswonjə nì a mbo baGrikiá, òjwa'asə nì waa mē bo bənjə waa, mma'atə innù jì bi jya mbii fu a mbo Nwí, mbii Mmà'àmbi yì'inə Yesu Kristo.

²² "Tsítsòñ, a gha aa a tii Azwí Nwí mē gheè nì a Yerusalem, kaa òki'i annù yì mē a ka fè'e a nu mē ghu aa zì.

²³ Annù yì mē mē zì aa à nì mē, Azwí Nwí a wà'asə mē gha òkè'ènə a mbo mē mē, a nì òjò'ò ìla'a tsim àtsan bo bi ògi'i i yu'utə nāà.

²⁴ Lá mē lògè òntswénti ya nì àdànjə dānjə a mbo mē. Annù yì mē mē lóo a ngihèrə aa, à nì mmanjə ìfà'á wa yì mē Mmà'àmbi Yesu à fa a mbo mē mē mē fa'a aà, a bə òka nsèènsə òtoo yì òsiginə ya nlonj ibòñ Nwí.

²⁵ Mē kàrè mē a titi bù bitsim, nswonjə nì ànnù, òlonj annù nifó Nwí. Tsítsòñ, mē zì mē kaa òù nìbù à ka yì wa'á gha bù nyə.

²⁶ Mē tigè ònanjə nswonjə nì a mbo bù sii mē, m̀bə òù nìbù yì tsu a yi mbwe, bonj kaa à si isa'á gha bə.

²⁷ Nlonj mē kaa mē le òki'i annù yì tsu yì mē Nwí à tǎntə aa a mbo bù ló'òsə; mē le òkè'ènə tsi'í tsimə.

²⁸ A ku'unə mē nì ka nlentə ghuu bu nì bù, òkii nlentə nì àkàrə mbi ya yì mē Azwí Nwí a nìnjə a múm òtərìnbə bù aà. Tá nì ka nlentə ng-hotə Nwìngòñ yì mē à ghìrə nì yì, òtsya a nìjm nìwo nì Mú yì aà.

²⁹ Mē zì mē noò yì mē mē ka mà'atə aa, nàanjgwè mitsy'e i ka zì a titi bù, kaa òki'i akàrə mbi ya lìnə.

³⁰ Nòò à ka yì kù'u tá bə bi m̀ò'ò a titi bù ka ntswe nì ìbànjənnù a mbwe'esə ngànyəgònnù Yesu jì m̀ò'ò i swòntə mē bi ka nyonjə waa.

³¹ Nì tsyèsə ghuu maà noò, òjwa'atə nì mē, kaa mē le òjwa'á kentə a ndi'itə ghuu yì m̀ò'ò yì m̀ò'ò nì mùlāà a mi'i mē, nìtugə nì àsi'inə, a atú ìlòò jì tarə.

³² "Tsítsòñ, mē nìnjə ghuu a múm òtərìnbə Nwí, nì nìghàà nì ibònjə yì wa, mē mbə nì ko'ò ghuu nì kwe, òtigə mfa njoo jya jii mē Nwìngòñ à ləə a mbo bə bitsim bii mē à ghìrə bi laa aà.

³³ Kaa mē le òki'i nì silva, kə gold òù tsu kə itsə'ə jì yə'ətə.

³⁴ Bù bitsim, nì zì mē, mē le si fà'á nì m̀bo aa mù, a ntswe nì àyoo yì mē mē nì ngànjəkòrə jya le si bonjə aà.

³⁵ Mē òi'i mē a mbo bù, òtsya a nì ngòñ ònnù ma jù tsim mē, nì ka mfa'a nì m̀titi bonj nì ka tswə nì mánji a òkwètə bə bii mē bi borə aà. Njwa'atə nì nìghàà nii mē Mmà'àmbi Yesu yumbonj à le nswonj aa mē, 'A mfa, a zì nì m̀boonə ntsyàtə a òkwèrə aà.' "

³⁶ Nòò yì mē Paul à le mmanjə aà, à le nswètə mikú'utə mi a nsyə bo bo bitsim tsa'atə Nwí.

³⁷ Bo bistim le si tigə nyə'ə òkotə nii a nigò bo, nnoñjə nì m̀ghègə mi mfa nì filó fi.

³⁸ Bo le nnanjə njənjə si'í si'í aa nlonj mē à le nswonj mē kaa bo ka yì wa'á yì bú nyə aà. Bo le ntigə ngheè bo bo wa ntsü abanjə òki.

21

Ajànjə yì mē Paul à le òkò'ò ngheè a Yerusalem aà

¹ Bi'í le mfa filó fyaa ntigə mma'atə waa, òkkuu abanj, ntigə ntsinə ntoo ngheè òkkuu a Cos; àbèè fu'u bi'í gheè nywe'e a Rhodes, ntigə nlo ghu ngheè a Patara.

² Maa ala'a bi'í le nyə abanj yì a le si too ngheè nì a Fonisia aa, bi'í le ntigə òkkuu wa a múm abanj ya ntoo ngheè.

³ Bi'í zì mē ntigə nyə nì Cyprus laa, mbànjə nìbənj nsigə nì m̀bì òtii, nsigə òkkuu a ala'a Syria. Bi'í le ntigə ngheè mfè'è a aghənjə òki a Tai, a adigə yì mē bi le ntswe nì m̀fi'í òjoo jii i le ntswe wa múm abanj ya ghu aà.

⁴ Bi'í le ntigə nloò ngànjmbii Kristo jii i le ntswe maa adigə aa ntigə ntswe bi'i bo a atú ògyà yì m̀fùurə. Azwí Nwí à le ndi'í a mbo bo bo tigè òswonj a mbo Paul mē tá à tsee a Yerusalem kò'ò ngheè.

⁵ Njwí jii mē bi'í le ntswe nì ntswe bi'ibo i kà mē aa tsya bi'í tigè m̀ma'atə waa ngheè. Bo bitsim nì banyè byaa bo bi boò byaa le yònjə yì'í bi'ibo fè'è wa njò'ò àla'a bo ngheè a

ntsyaase yi'i. Bi'ibo ghèè mē wa aghəŋə ŋki ntigə nswetə miku'utə mī'ibo ntsa'atə Nwī ghu. Bi'ibo tsà'atə mē Nwī aa ntigə ntsà'anə, bo fá filò fi'i.

⁶ Bi'i le ntigə ŋgheε ŋkuu wa a mūm àbanj bo tigə mbu ŋkwεεŋkə waa a mila'a bo.

⁷ Bi'i le nlò a Tai ntigə ŋgheε nī mbīi ŋgheε nywe'e a Ptolemais, a adigə yīi mē bi'i le nyə bɔɔ bi Kristo bī mɔ'ɔ ghu, ŋgheε ntsà'atə waa, ŋki ntswe bi'ibo njwi yī mfùurə aà.

⁸ Abèè a le mfu'u bi'i ló ŋgheε ŋkuu a ala'a Kaisaria, ntigə ŋgheε ntswe a nda Philip mē à le mbə Evangelis, mbə nju yī mɔ'ɔ a titi ŋgāŋkwetə jya ji sàmbaa laa.

⁹ A le ntswe ni bɔɔ bāŋgyé bi tiyo'ɔ bi sàmbaa, bīi mē bi le si yu'u nī ntòò Nwī nswonə.

¹⁰ Bi'i tswé mē ghu nī njwi jī mɔ'ɔ, ŋgāŋntòò Nwī yī mɔ'ɔ mē bi le si twonə ni Agabus aa, a ló a Yudea n̄sigə ntsi'i yi'i.

¹¹ A le nlògə ikò Paul, ŋkwεε mikòrə mi bo bi mbò mi ghu, n̄swonə mē, "Azwi Nwī a swonə mē, 'Aà àjàŋ yīi mē baYuda bīi mē bi tswé a Yerusalem aa ka kwεrə mbòŋə ikò ghú, i tigə fa yi a mbò ŋgāŋtibīi Nwī.' "

¹² Bi'i yù'ù mē laa, bi'i bì bə bīi bi'ibo le ntswe aa tigə mbu'u mbo a mbo Paul mē tá tsee a Yerusalem kɔ'ɔ ghèè.

¹³ Paul a tigə ŋkwī'i mē, "Ni ghìrə aà àkə laa, n̄yə'ə mbəgītə nī nū ya aa ε? Wa kaa mē si nū yà tantə aa tsi' i a ŋkuu a ndátsanə, mē ki ntantə nū yà aa a ŋkwo a Yerusalem nlon annū ikum Mmà'ambí Yesu."

¹⁴ Tsó mē à le nl̄ginə n̄tuu annū yīi mē bi'i le si swonə aa, bi'i kentə ntigə nswonə mē, "Tá Nwī a ghìrə annū yīi mē a lòò aà."

¹⁵ Mayú a tsyà mē, bi'i tigə ntantə njòò jī'i ŋkɔ'ɔ ŋgheε a Yerusalem.

¹⁶ Ngānyəgənnū Yesu jī mɔ'ɔ i le nlò a Kaisaria ŋkɔ'ɔ ŋgheε bi'ibo, nlògə yi'i bi'ibo ghèè ŋkuu a nda Mnason n̄u Cyprus yīi mē à le mbə nju yī mɔ'ɔ a titi ŋgānyəgənnū Yesu jī mbīi aa, ntigə ntswe bi'ibo.

Paul a ghèè ŋghantə Jems

¹⁷ Bi'i kò'ɔ mē ŋkuu a Yerusalem aa, bɔɔ bi Kristo bya bīi bi le ntswe ghu aa, bi kwεrə yi'i tsi'i nī n̄dorə.

¹⁸ Abèè a fù'ù mē, bi'ibì Paul ghèè n̄yə Jems; bìl̄i bi ndānwī bitsim bi kī n̄zi ntsi'i yi'i ghu.

¹⁹ Bi'ibo tsà'anə mē, Paul a tigə ŋke'ənə innū tsim, n̄l̄i'i n̄l̄i'i, jīi mē Nwī à le ŋghìrə a titi bitizi Nwī n̄tsya a njim ifà'á yi aà.

²⁰ Bo yù'ù mē aa, bo bitsim tigə ŋgha'asə Nwī. Bo bú n̄swonə ghu mbo mē, "Mumaà yī'i, Paul, ò yə àjàŋ yīi mē baYuda a tsu'u ntsu'ù bi bīi mē Kristo aà; ŋki yə àjàŋ yīi mē bo nan̄sə nte'ε atú yaa a nlə n̄n̄sə aà.

²¹ Bi swonə mē a mbo bo mē ò ki si d̄'i nī a mbo baYuda bīi mē bi tswé a titi bitizi Nwī bitsim aa mē tá bo ma'atə b̄in̄d̄n̄sə bi Moses n̄tsuu ki ləð. Nswonə nī a mbo bo mē tá bo tsee bɔɔ byaa ki n̄tə, ŋkīi tsuu b̄in̄d̄ŋḡɔŋ bi baYuda i ki yonə.

²² Mbə bi'inə ghìrə mē akə tsits̄ɔŋ aa ε? Tsits̄ɔŋ bo ka yu'u mē ò zī mē.

²³ Mamūu ajāŋ, ghìrə annū yīi mē bi'i ka swonə a mbo wə aà. Bə bī mɔ'ɔ tswé faà bi nikwà mē bi kàa mē annū a mbo Nwī,

²⁴ ghèè nlògə waa tá búbo gheε n̄si'itə annū yá tá búbo laa a nsi mi'i Nwī, tá ò ki n̄twu ayoo yīi bo tswé nī n̄twu aa, tá bo tigə ŋkɔɔ itú jyaa. Ó bə ghìrə mùu ajāŋ bon̄ bə bitsim ka zi mē innū jya mē bi swonə atu wə aa à nī àbāŋnənnū. Lá ò bāŋnə n̄l̄ə nī n̄n̄sə a nī àkòrə n̄zi yó.

²⁵ A ŋghèε nī annū bitizi Nwī bya mē bi bīi mē Kristo aa, bi'i tòò mē an̄wà'anə a mbo bo n̄swonə nī mē bi'i b̄inə mē tá bo tsuu m̄ji m̄i mē bi ma'a m̄ŋkobə ghu aa ki jī, n̄tsuu aləò ki jī, n̄tsee naà yīi mē bi twεε n̄t̄ɔŋ yī n̄zwitə aa ki kurə; ŋki tsee ki tsùurə."

²⁶ Paul à le ntigə ŋgheε nlògə bə bya, abèè a fù'ù mē, bo bo ghèè n̄si'itə àkàa yá. Bo le ntigə ŋgheε ŋkuu a ndámà'anwī ŋke'ənə mē njwi jya mē bo le ntswe nī n̄l̄əò ib̄i nū waa tá i laa aa, bo ləð mē ŋki mfa njoo mmà'anwī jīi mē bo le ntswe nī mfa atu bo yī mɔ'ɔ yī mɔ'ɔ aà.

Ajàŋ yīi mē bi le ntswa Paul a mūm ndámà'anwī aà.

²⁷ Njwi jya ji sàmbaa i ghèè mē ŋka mme, baYuda bī mɔ'ɔ bīi bi le nlò a ala'a Asia aa, bīi bi le nyə Paul a mūm ndámà'anwī aa, bi le ntotə nn̄ò bi tigə m̄ban̄nə yi,

²⁸ n̄t̄ɔŋnə nswonə nī mē, "BaIsrael, nī zi ŋkwetə yi'i! Mbà ghúlà a d̄'i nī a mbo bə a idigə tsim mē bə ka ntsa'a nī yi'inə, n̄təsə nī n̄n̄sə, ŋkīi ntsa'a nī ndámà'anwī. A kī mē n̄zi ŋka n̄tsuurə n̄s̄ŋə nī àdigə yú mē laa aà!"

²⁹ Bo le si swonə ma mùu ajāŋ aa nlon mē à le ti bə aa bo yə Paul bo Trophimus, n̄u baEfeso, bo yu zinə wa mūm àla'á, bo tigə n̄m̄c̄ontə nī mē à le nlògə aa yi bo yu zī ŋkuu wa mūm ndámà'anwī.

³⁰ Idigè i le ntigè mbuure wa múm àla'a, bè tigè ñkhènè nzi ñghotè, mbanjè Paul, ñswon yì mfe'ese wa ndàmà'anwì, ñtsetè ibà'à.

³¹ Annù ajàn mē bi le si tigè nlóo nzwitè yi aa, a le ñghèè ñywe'e a mbo atu bisogyè ntsù'ù baRoma mē àla'a Yerusalem a tsiginè.

³² A le mburè nlogè bisogyè bo bi Ìtu bisogyè ntsù'ù bobo khènè ñsigè ñghèe ntsi'i bē byá; bē bya yè mē atu bisogyè ntsu'u ya bo bi bisogyè bya aa, ñkentè a ñghòo Paul.

³³ Atu bisogyè ntsù'ù ya a ghèè ñtswa Paul, ñswon mē bi kwere yi ní ñtsanj jì baà. Mbetè mē à bē aa wò, kè ñki mfansè aa akè le?

³⁴ Bè bí mō'c wa titi nnòò wa ká ñtojnè, bí mō'c swonjè ànnu yi mō'c, bí mō'c swonjè ní yì dān; kaa a wa'à zì àjàn yìi mē mbè a nanjè yu'u ànnù yì ñnsè yìi mē bo le si nanjè swonj nlon ayòrè yá; ñtigè nswonj mē tá bi lògè Paul ñghèe ní ghu a ndùgè bisogyè.

³⁵ Bi zì mē ñka ñkò'c bisteps bya aa bisogyè bí mō'c bi tigè mbè'e Paul aa bē'è ñlonj mē idigè le si tigè ntii tsi'ì tti ajàn yìi mē nnòò wa i le tigè mbè tsò nàà mitsè'è aa.

³⁶ Nnòò wa i le si zwu yonjè nswonjè ní mē, "Zwitè ní yì!"

Ajàn mē Paul à le ñka nlóo a ñkwere'ò átú yi aà

³⁷ Bisogyè bya ká mē aa nlóo ñkuu ñghèè ní Paul a múm ndùgè bo, a ghaà a mbò ñtsyàsè wàà mē, "Mbè mē tse swonjè annù yì mō'c a mbo wò aa e?" Ntsyàsè wa a betè mē, "O zì ñghàà ní baGrikia aa e?"

³⁸ O sí ñù baEgipto wa mē, à gha'à a bòò mē ñsa'atè, mē à kì zì mbùurè ala'a yù ñghotè nnòò 'biyòjè ñifò' ntsù'ù jì ñikwà nlogè waa bo bo fe'è ñghèe atu nta'a miwèè miwèè aa bē aa e?"

³⁹ Paul a kwi'ì mē, "Mè ní ñù baYuda, ñlo aa a ala'a Tarsus a mbù'u Cilicia, mbè tsi'ì múla'a yìi à lo a njò'ò àla'a mà yù yìi ñ ñnsè aà. Tsà'à tsà'a ò, bii tá mē ghaa a mbo bē bú."

⁴⁰ Ntsyàsè bisonjyè wa a bii, Paul a tigè ntèè wa atu bisteps, ñtsitè bē bya nì àbò yì bo kentè ñghàa, a ghaà a mbo bo ní ñghàà ní baHeber ñswonj mē:

22

¹ "Bilim bá ní bitàà bá, nanjè yu'utè ní annù yìi mē mē aa swonj a mfi'isè ilèè gha ghu a nsi bú tsitsòj aà."

² Ajàn mē bo le yu'u ajàn yìi mē à le si ghaàà ní a mbo bo ní ñghàà ní baHeber aa bo le ñku'usè ñtaa itonjè jyaa nyu'utè. A swonj a mbo bo mē,

³ "Mè laa mbè ñù baYuda, bi jwè gha aa a Tarsus yìi à tse a ala'a Cilicia, lá bi bánjè ñkò'o gha aa fáa njò'ò àla'a, mē yògè àjwà'anè a jì'ì mikòrè Gamaliel, nyonjè ní nòjnsè bitàà bí'inè a nìlì'ì nìlì'ì, ñkìi ntii ní ànnù Nwì tsi'ì ajàn mē bú bitsim kii ntii ghu tsitsòj aà.

⁴ Mè le si tso'c akòrè bē bii mē bi yòjè Mánjì ghùla aa nzwitè ní waa. Mbanjè ní mbánjè bo bi bánjyè, ñkwere ní waa, nninjè ní a ndátsanjè.

⁵ A ní ma yù, ñgánmà'a Nwì yì ñwè bo bi ñgánndasa'a tsim, bo ní biyèfè bá mē mē le si ghìrè maa ajàn. Mè le ñkwere àjwà'anè a mbo bo mē mē ghèe fa a mbo bilim ba baYuda a ala'a Damascus tá tigè banjè bē ma bú bí mō'c, i kwere waa i zì ní bu a Yerusalem tá bi ninj ñgi'ì a nu bo.

Paul à swònjè ajàn yìi mē bi le mbènjè yi aà

⁶ "Ajàn mē mē ká mē aa ñghèe aa, a bē a ntii àsi'ìnè, le bonj mē zì mē ñkoontè a ala'a Damascus, ñkà'à yì jèènkè i ló a aburè ñwi'ikè ñwà'akè ñta ñkarisè ghà.

⁷ Mè wó a nnye a ndómánjì, nyu'u ñjì ñù i betè gha mē, 'Saul, Saul, o tso'c akòrè ya aa a ya e?'

⁸ Mè kwi'ì, mbetè mē, 'A ní wò wò aa é Mmà'àmbi?' A swonj a mbo mē mē, 'A ní mē Yesu mu Nazareth, wa yìi mē o tso'c akòrè yi aa.'

⁹ Bè bya bii mē bí'ibo le ntswe aa, bi le nyè ñkà'à wá, lá kaa ñkì'ì ñjì ñù wa mē à le si ghàa a mbo mē aa bánjè ñyu'u.

¹⁰ Mè tigè mbetè mē, 'Mè aa ghìrè aa mē akè aa é, Mmà'àmbi?' Mmà'àmbi a swonj a mbo mē mē, 'Biinè, ñkuu ñghèe a ala'a Damascus bonj baa tigè swonj innù tsim jii bi tantè nlèè a mbo wò mē tá ò ghìrè aà.'

¹¹ Ajàn mē kaa mē le si wa'à ní idigè bú nyè nlonj ñkà'à wa mē i le nta si'ì aa, bē bya mē bí'ibo le ntswe aa, bi le ntigè ntswa ñikwèè na, bí'ibo kuu ñghèè a Damascus.

¹² "Nù yì mō'c à le ntswe ghu, ikúm yi i bē Ananias, mbè ñù yìi mē à le nanjè nte'e átú yi ní ànnù Nwì, nyonjè ní nòjnsè, mbè ñù yìi baYuda bii mē bi le ntswe ghu aa, bi le si ghàa innù jì siginè ñlonj ñgaà yì.

¹³ A le nzi ntèè a mbèe mē, ñtwonjè gha nswonj mē, 'Ndim ghà, Saul, bú ñka nyè idigè fu.' Mè lòginè maa noò ñbu ñka nyè idigè, nyè yì.

¹⁴ A swonj a mbo mè mæ, 'Nwĩngòŋ bĩtaà bi'inè à tsò'ò mæ gho mæ tá ò zi annù yĩ mæ a lòò aà. Mæ tá ò yè a yu wa yĩ mæ annù a tsinè aa, ñkĩ nnyu'u nighàà ghu ntsù.

¹⁵ Nlonj mæ ò ka tigè bè àyèfè yĩ a mbò ñgòŋ bè bĩtsĩm, i tigè swonjè nĩ ñgòŋ innù tsĩm jĩ ò yè ñkĩ nnyu'u aa a mbo bo.

¹⁶ Tsĩtsòŋ, o bù ñnyu'utè aa akè aa è? Bĩnè ñkwèrè ñkĩ tá bĩ si'i innù jĩ bĩ jo a ajàn mæ ò ka twon ikũm yi aà.

Ajàn mæ bi le ntwon Paul mæ tá à tigè nswonj annù Nwĩ a mbo bĩ tĩ zĩ Nwĩ aà

¹⁷ "Nòò yĩ mè le mbù mĩbĩ a Yerusalem aa, mè le ñghèe a ndàmà'anwĩ ñka ntsa'atè Nwĩ ghu, ñjèè tæ tæ i lè gha,

¹⁸ mè yè Mmà'àmbi a swonj a mbo mè mæ, 'Wàŋsè ntswa'atè, mfè'è a Yerusalem, nlonj mæ kaa baa ki'i annù yĩ mæ òo ki swonjè mbi'i ngaa yà aa bĩ.'

¹⁹ Mè kwi'i mæ, 'Mmà'àmbi, bo tsi'i bĩtsĩm bo zi mè mè le si karè ñghèe ni a ndànghòtè baYuda tsi'i tsĩm, ñghòò nĩ bè bya bĩ bi bii gho aa, ñkĩ ñkwèrè nĩ waa nĩjè ni a ndàtsanjè.

²⁰ Nòò wa yĩ mæ bè le saansè alèè ayèfè yo, Stephen aa, mè le ntèè ghu ñkĩ mbeentè, ñkĩ tugitè itsè'è bè bii bi le nzwitè yi aà.'

²¹ A swonj a mbo mè mæ, 'Mà'atè adigè yuà ñghèè, ñlonj mæ mè aa too gho a ndĩsya, a mbo bĩtĩzĩ Nwĩ.' "

²² Bè bya le nnyu'utè annù yĩ mæ à le nswonj aa ñkò'ò nywe'e ma mùu adigè ntigè ñjèntè ñjĩ jyaa ntonjè nswonj mæ, "Lògè nĩ ajànè ñjũ yũ ñlo ni yu fàa atu nsyè, ñlonj mæ kaa à si ku'unè a ntswèntĩ."

²³ Ajàn mæ bo le si tigè ntonjè ñghuse nĩ itsè'è jyaa, ñtsòrè nĩ àbwèrè mĩma'a ni a ndèjè aa,

²⁴ àtu bĩsogyè ntsù'ù ya, a tigè ñswonj mæ bĩ lògè yi ñghèe ni ghu a baligè. Nswonj mæ bĩ ghèe, bĩ ghòò yi, mbetè annù yĩ mæ à tè'è ghìrè mĩbòŋ baa ntonjè ghu atù aà.

²⁵ Nòò yĩ bi le nsenè yi ñkwèrè nĩ mĩñkàrè mii bi kèrè aa, Paul a betè atu bĩsogyè ñkhi ya mæ à le ntèè ghu aa mæ, "A ku'unè a ñghòò ñjũ baRoma ti ghè mæ bĩ lèntè mæ isa'a yi nyè mæ à wò annù aa è?"

²⁶ Atu bĩsogyè ñkhi ya à yù'ù mæ ma la aa, ñghèe a mbo atu bĩsogyè ntsù'ù ya mbetè yi mæ, "O ghìrè aà àkè laa aa è? Wa ñjũ ghù à ni ñjũ baRoma."

²⁷ Atu bĩsogyè ntsù'ù ya a tigè ñghèe a mbèe Paul, ñswonj ghu mbo mæ "Swonjè ghà, ò bè aa ñjũ baRoma aa è?" A bii mæ "ñjè."

²⁸ Atu bĩsogyè ntsù'ù ya, a tigè ñswonj mæ, "Mè le nyuu annù mbè ñjũ baRoma yù aa ni ñgha' à ñkabè." Paul a swonj mæ, "Bĩ le mbàŋnè ñjwe gha ni yù aà jwè."

²⁹ Bè bya bii bi le ntswe nĩ mĩbètè yi ni ñghàà aa, bi le ghèsè mĩma'atè yi nlokè. Atu bĩsogyè ntsù'ù ya a le ki ntigè mbo'ò, ñlonj mæ mboŋ tá à zi mè Paul à le mbè aa ñjũ baRoma aa, boŋ à kwèrè mæ yi aà.

Ajàn mæ Paul à le ntèè a nsi ñgàŋndasa'a aà

³⁰ Abèè a fù'ù mæ a ká ñlòò a nanjè nzi ñjĩ'ĩ annù yĩ mæ Paul à le ñghìrè baYuda baà ñnĩjè annù ghu nu aa, ñghìrè bĩ fèè yi, ntwonj ñgàŋmà'anwĩ jĩ wè bo bĩ basinedrio bĩ boòntè, a sigè nzi ni Paul, ñtè'è yi a nsi bo.

23

¹ Paul à zĩ mè ñtèè aa nnanjè nte'è mĩ'ĩ mĩ nlii basinedrio bya ghu nswonj mæ, "Bĩlĩm bā, ntswè ya ntsĩm a nsi mĩ'ĩ Nwĩ, ñtĩ gha i laa ghu ñkò'ò nywe'e sũ"

² Ngàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè yĩ ikũm yi i le mbè Ananias aa, à le nswonj a mbo bè bii bi le ntèè ghu mbèè aa mæ bĩ tá àfenè ghu ntsù.

³ Paul a swonj ghu mbo mæ, "Nwĩngòŋ à ka yi kii ta gho ni àfenè mbā awuginda yĩ mæ bi yo'ò nĩ mbèè yĩ mĩfù'ù aà. O tswè nĩ àlèŋè nsa'a mĩsa'a, ñswonj mæ o sa'a nàa nyòŋè nĩ nòŋsè ñkii mbũ ñwò nĩ nòŋsè wa nswonj mæ bĩ fèe gha aa è?"

⁴ Bè bii mæ bi le ntèè ghu nnyu'u aa, bi betè Paul mæ, "O bègítè aa ñgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè Nwĩ lálà aa è?"

⁵ Paul a kwi'i a mbo bo mæ, "Bĩlĩm bā, kaa mè ghìrè wa' à zi mè à laa mbè ñgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè ñlonj mæ a tswè a mĩm àŋwà'anè Nwĩ mæ, 'Tsuu annù yĩ bĩ nlonj bĩsa'a bĩ ala' à buu ki ghàà.' "

⁶ Nòò yĩ Paul à le nyè mæ mbèè yĩ mò'ò i le mbè baSadukai, yĩ mò'ò ki mbè baFarisai aa, a tɔŋnè nĩ tĩ wa mum Sinendrio ñswonj mæ, "Bĩlĩm bā, wa mè laa mbè ñjũ baFarisai, ñkĩ mbè mu ñjũ baFarisai. Bĩ sa'a nàa laa nlonj mæ mè bii ñkii mbe mæ bĩku ka yĩ yweenè ni ñwo aà."

⁷ Ajàn mæ à le nswonj ma la aa, àyàtè a fè'è a tĩtĩ baFarisai bo bĩ baSadukai, ñghotè ya ntsĩm i tigè ñyate.

⁸ Nlon mæ baSadukai le si tuu ni mæ kaa mbæ nù a wa'a a niwo yweene, kaa baangel wa'à ghu tswè, kaa izwì wa'à ghu ki ntswe. Lá baFarisai bânñè mbii mæ innù majù i tswè ghu.

⁹ Bè le si tigè ntõññè tsi'í niti ñghaa, ngãñdì'i nõñsè ñi m'ò' a titi baFarisai bi biinè ntèe nswon mæ, "Kaa bi'í si annù yì tsu yì mæ nù ghù à ghìrè a bi'í aa yè. Mbè a bè yì mæ a ghàà àzwì kè angel ghu mbo ni ghìrè mæ akè?"

¹⁰ Nòò yì mæ àyàtè à a le ntigè ñghèe ni àyòñè mburè idigè aa, àtu bísogye ntsu'ù ya a bo'ò mæ bi ka sàtè Paul, ñswon a mbo bísogye mæ bi sigè nsa'a yì ni tì wa atiti bè bya ñghèe ni ghu a baligè.

¹¹ A bè mè a nítugè Mmà'àmbi a zi ntèe ghu mbèè, ñswon mæ, "Tsuu ki bo'ò bè, tsó mè ò swòñ mæ annù ya a Yerusalem ni ñsi ni ñsi aa, ò ka kii bú ghèe bè ayèfè ya a ala'a baRoma."

¹² Nòò yì àbèè a le mfu'u aa, baYuda bi m'ò' bi tanjè minàn ñkaa mæ kaa bo ka ghìrè wa'à ayoo ji kè no ti ghè mæ bo zwitè Paul.

¹³ Bè bii mæ bi le ñwàrè akàà ma yù aa bi le ntsyatè mighum mi nikwà.

¹⁴ Bo le ntigè ghèe a mbo ngãñmà'a Nwì yì ñwè bo bi bità bi ñikurè, nswon mæ, "Wa bi'í nanjè kwerè ibiinù yì'í ni àkàà mæ kaa bi'í ka wa'à ayoo niiji sii ywe'etè ti ghè mæ bi'í zwitè mæ Paul.

¹⁵ Ma mùu ajàn tá wò ni ngãñndasa'a tá ni too ñkà a mbo àtu bísogye ntsu'ù ya mæ tá à logè yi nsigè ni ghu. Ni bagilè nswon mæ ni lèntè isa'à yì ni mânji yì à kù'ùnè aa. Bi'í ka zwitè yi mbonj tá à zi ñkòontè a mbèè wò."

¹⁶ Mu ñjàantè Paul à le nyu'u minàn wa mæ bi ka lèntè a ñgèè i zwitè yi aa, ñghèe ñkuu wa baligè ñkè'ènè a mbo Paul.

¹⁷ Paul à le ntwon atu bísogye ñkhi ya yì m'ò' nswon ghu mbo mæ, "Lògè mù ghù ñghèe ni ghu a mbo àtu bísogye ntsu'ù wa ñlon mæ à tswè ni ànnù a nswon ghu mbo."

¹⁸ A tigè ñlogè ñghèè ni ghu a nsi atu bísogye ntsu'ù ya nswon ghu mbo mæ, "Paul, ñgãñatsan wa, à twòñè gha nswon mæ mæ zi ni mù ghùlè a mbo wò ñlon mæ à tswè ni ànnù a nswon a mbo wò."

¹⁹ Atu bísogye ntsu'ù ya a tswa ñikwèè ni ñswunjtè yi bo yu ghèe a adigè yì lò'òsè mbetè yi mæ, "O lòò àà ñswon mæ akè a mbo mæ aa è."

²⁰ A kwi'í mæ, "BaYuda tanjè mæ bi ka swon a mbo wò tá ò sigè nzi ni Paul a mum Senendrio a yoo tá bo ghìrè tsi'í tsò bo lòò àà ñkù'ùsè nanjè mbetè innù ghu mbò.

²¹ Tsùù gho lò bii, ñlon mæ mbânñè a titi bo ntsyatè mighum mi nikwà bii mæ bi kwerè ibiinù waa a ni àkàà mæ bo warè mæ kaa bo ka wa'à ayoo ji kè no ti ghè mæ bi zwitè yi aa, bi nçñ a ñgèè mbe nii. Bo tanjtè mæ nú yàà a nzwitè yi ntigè nyu'utè aa mæ tá ò swonjè bi ghèe ni ghu."

²² Atu bísogye ntsu'ù ya a tigè nswon a mbo mu wa mæ tá à ghèe yi nswon ghu mbo mæ, "Tsuu a mbo nù lò swon mæ ò kè'ènè mæ annù yù a mbo mæ."

²³ A le ntigè ntwon bè bi baa bii mæ à ni itu bísogye ñkhi ñswon a mbo bo mæ, "A ghìrè mbè ni binòò bi ñibù'u nítugè ni tanjtè bísogye ñkhi ji baa, ni ngãñko'ò bilonjè mighum mi sãmbaa, ni ngãñmbè'è mikkñ ñkhi ji baa mæ tá bi ghèe nywe'e a ala'a Kaisaria.

²⁴ Ni ki nlòò alonjè tá Paul à ko'ò ghu, tá ni be yi ñghèe mfa a mbo Felix mæ à ni Gúmnàà aa."

²⁵ A le ntigè ññwa'anè letter ñswon mæ,

²⁶ "Anjwà'ànè mæ a lo a mbo Claudius Lysias ñghèe ni a mbo Nù yì ñwè Gúnnà Felix: Mè tsà'àtè noò.

²⁷ BaYuda kè bânñè ñù ghù ñghèè bi zwitè, tsó mæ mè le nyu'ù mæ à ni ñù baRoma aa bi'í bísogye bi tigè ñkwerè yi a mbo bo.

²⁸ Ajàn mæ mæ le si lòò a nzi ñji'í ànnù yì mæ bi tswa yi ghu aa, mè le nlògè yi nzi ni ghu a nsi sanendrio.

²⁹ Mè lòò ñyè mæ bi niñ innù ghu nu nlonjè aa bè innù nõñsè wàà. Kaa ñkì'í yè mæ à wò ànnù yì tsu mæ mbè bi zwitè yi kè niñjè yi a tsanjè.

³⁰ Lá ajàn mæ bi kii ñkè'ènè a mbo mè mæ minàn à tswè nlon ñgaa yì aa, mè burè ntsyasè yi a mbo wò, ñki ntsyasè bè bii mæ bi t'e ntswa yi aa a mbo wò mæ tá bo zi nswon annù yì mæ bo tswa yi ghu aa a mbo wò."

³¹ Bísogye bya bi le ñghìrè tsi'í wa ajàn mæ bi le nswon a mbo bo aa, ñlogè Paul nítugè ñghèe ni ghu a ala'a Antipatris.

³² Abèè a fù'ù mæ, bè bii mæ bi le si tèè ni mikkòrè aa bi bú mbii waa fu a baligè, ntigè mma'atè bè bii bi le ñko'ò bilonjè aa bi ghèe.

³³ Nòò yì mæ bi le ñghèè nywe'e a Kaisaria aa bi fá letter wa a mbo Gúmnàà ñki mfa Paul ghu mbò.

³⁴ A twòn mē letter wa aa mbetə Paul mē à lò aa ni mbù'ù yu aa ε? Ajàn mē à le nyu'u mē à lò aa Cilicia aa

³⁵ ntigē nswon ghu mbo mē, “Maa yu'u nighàà a ntsù wò a noò yii mē bē bii bi nin annù a nu wò aa bi zì mē. Nswon mē bi logē yi nghēe nləə a nto'ò Herod nka mbe nii ghu.”

24

Ajàn yii mē baYuda le nniñ innù a nu Paul àà

¹ Njwí tsaà mē ji ntaà, ngàn mē'a Nwí yí njwè, Ananias, bo bi bità bi nikurə ni ngàn nintə isa'a yí mò'ò mē bi le si twonə ni Tertullus aa bi sigə nghèè a Kaisaria. Bo sigə mē nghēe aa ntigə nniñtə annù isa'a Paul a mbo Gúmnàà.

² A twonə Tertullus, a tigə ñloginə nka nniñtə isa'a Paul, nswonə ghu mbo mē, “Taà yí'í, Gúmnàà Felix, tsó ajànə mē o tsaàsə yí'í ni mĩtsyè aa, ò ghìrè mē bi'í tswé ní mbəonə noò sa'à, ñzi ni bikwensə bii bighìrə bi'í tswé siginè fàa ala'a àà.

³ Bi'í kii nkwerə ní innù majù tsim tsi'í idigə tsim, mfa ní mb'i'ikə a mbo wò.

⁴ A njwa'à bù nka nghensə noò ghò, mē bu'ù mbo mē ò yu'u annù yii mē mē ka swon a mbo wò ni nighàà ní ghù'ùtə àà.

⁵ Bi'í kii yə mbá ghù a bə nù mbùurə idigə yii mē à ghìrè ngi'í i kuù ni àla'a, à kii lòginə nka mbuure idigə a titi baYuda a mbi ntsim, nki mbe ntsyaàsə nghòtə bə bi mò'ò mē bi twonə ní biNazarenes.

⁶ A kii kii nzi nkjuu nka ntsuure a múm ndámà'anwí, bi'í tigə ntswa yi [ñlɔɔ mē bi'í sa'a isa'à yi yonə ní nònsə yí'í.

⁷ Lá ntsyaàsə bisogyè, Lisas, à le nzi mfə'ə yi nkwerə a mbo bi'í ní àdà'à,

⁸ ntigə nswon mē bə bii mē bi nin isa'a ghu nu aa tá bi zì ntsi'í ghò.]^{*} Ajàn yii ò ka kii betə ibetə ghu mbo aa, ò ka tigə yə nji'í annù yii bi'í nin isa'a ghu nú àà.”

⁹ BaYuda bya le ntigə mbeentə innù jyá tsim mē à le nswonə a atu Paul àà.

Ajàn yii mē Paul à le nto ntsu'u atù yi a nsi Felix àà

¹⁰ Nòò yii mē Gúmnàà wa à le ndi'í ní àbo mē tá Paul à ghaa aa, a swon mē, “Tsó mē mē zì mē ò ni nù yii mē o sa'a misa'a fàa ala'a aa, mē dōritə a mfi'isə ìlèè gha a mbo wò.

¹¹ O bə kii tɔ'ónə bon ò ka yə mē a tsaà mē tsi'í njwi nighúm ntsò baa mē mē kii kò'ò nghèè a mmii Nwí a Yerusalem laa.

¹² Kaa baYuda bú le njwa'à yə tá bi'í nù tsù ka nswuñə a múm ndámà'anwí, kə tá mē ma'a ní àbùurə a titi bə bi tsu kə a ndānghòtə bo, kə a múm àla'a.

¹³ Kaa bi sè kii ntswe ní àlensə yí tsu a ndi'í nlon innù jú mē bi swonə ní atu mē tsitsòñ àà.

¹⁴ La mē bii a mbo wò mē mē mii ní Nwí bitàà yí'í nyonə aa Mánji wa mē bo swon mē à ní nghòtə yii kaa i sè ku'unə àà, nkii mbii innù tsim jii mē bi njwa'anə ní njwà'ànə bìnònsə bi Moses bo bi ngāñntoo Nwí laa.

¹⁵ Annù yii mē mē bə a mbo Nwí laa, à ní à yii mē bo kii mbii àà, mē bə bitsim ka yí biinè ní nìwò, bii annù yaa a tsinə aa bo bi bii à yaa a sè tsinè àà.

¹⁶ Maa ajàn mē gaansə ní mĩtì ma a nyə mē, a ní innù tsim, nti gha a laa a nsi mi'í Nwí bo bi bə.

¹⁷ “Mè le mbù mbi fu a ala'a bi'í, a Yerusalem, a njm ilòò ji ghà'àtə a mfa nkabə yí mò'ò a mbo ngāñəfum bo bi njoo mmà'a Nwí.

¹⁸ Bo le nyə gha mē ghìrè aa ma yú annù, ajàn yii, a ti bə aa bon mē lèè mē ibi nú gha tá i laa a ndámà'anwí aa, kaa mē wa'à aa bi'í bi nòò yí tsu ghu kii ntswe, kaa wa'à ní idigə ghu kii mbuure.

¹⁹ BaYuda bi mò'ò bii mē bi le nlò a mbù'ù Asia, ntswe a ndámà'anwí, bii mē a ghìrə mbaa mbòñ mē bo tswé fàà tsitsòñə, a nswonə annù isa'à ya a mbo wò àà.

²⁰ A tuu la bə, bə buà bi nanşə nswon afansənnù yii mē bo le nyə mē ghìrè aa a nsi sinedrio;

²¹ ntsyatə ajàn yii mē mē le ntəə a nghaa a titi bo ntōñə nti nswon mē, ‘Bi nin isa'a a nu mē sii a nsi bù aa nlon mē mē swon a mbo bù mē bə ka yí biinè ní nìwò aa.’

²² Felix yii mē à le nzi annù nlon annù Mánji wa tsi'í siginè aa, à le ntigə ntsu'unə waa nswon mē, “Wa mē ka tigə tsərè isa'a ghù a noò yii mē Lisias, ntsyaàsə bisogyè, à lo a Yerusalem nsiğə nzi àà.”

* 24:8 idigə jú jii mē i tswé a múm [] aa kaa i si a múm njwà'ànə ji mò'ò tswé.

²³ A tigè ñswonj a mbo atu bisogyè ñkhi wa mæ, tâ à loğe yi ñghæe nlèè ñka mbe, lá mbanjæ mfa abwarè ghu mbo mæ tâ à ka ñghirè ní ìnnú ji ñkhi ma'atè tâ ìkà'á ji ka nzi mfa ní ñjoo jii mæ a bonj aa ghu mbô.

Ajàn yii mæ Paul à le ñghæe a nsi Felix ni Drusilla aa

²⁴ Njwi ji mo'ò à kà mæ aa ntsya, Felix bo ñgwé yi, Drusilla, yii à le mbæ mu baYuda aa, a zì. A le ntoo ñkhi ñtwonjæ Paul, ntigè yu'u ajàn yii mæ Paul à le si ghàa annú ñlonj aa annú àbiintii a nu Kristo Yesu.

²⁵ Ajàn yii mæ Paul à le ñghèè ní mbii ñka ñghaa nto'otè ní ìnnú a ñka ñghirè ìnnú jii à tsinè ní ànnú a ñka ntswáibinu, ní ànnú ñlonj Njwi ñtsò'òtè misa'a yii à ka yi zì aa, Felix à le mbo'ò nswonj mæ, "Tigè mmà'atè laa tsitsónjè. Wa mæ ka bú lóò noò à twonj gho ghu."

²⁶ A le si tsu'unæ laa ñkhi mbe ni mæ tâ Paul à zì mfa ñkabæ a mbo yu. Maa ajàn, à le si twonjè nii a ñгаа ñгаа a zì bo yu tanjè ní ñgàn.

²⁷ Hlòò à kà mæ aa ntsya ji baa, Porcius Festus a zì ñloğe abwarè Felix tsó Gúmnàa. Felix à le ñka nlóò ni mæ tâ baYuda kónjè yi, ntigè ñghæe ní mbii ñlæ Paul a ndátsanjè.

25

Ajàn mæ Paul à le nlòò mæ tâ Kaisa à yu'u isa'à yi aa

¹ Festus à zì mæ ñtswe wa mbù'u ala'a tsó Gúmnàa njwi ji tarè, ñlo a Kaisaria ñko'ò ñghæe a Yerusalem.

² Bili ñgànjmà'a Nwí jì bo bitsyasè bi baYuda bi le nzi ghu mbo, nswonj ìnnú a atu Paul,

³ mbetè yi mæ tâ à ghirè annú a ndi'i mæ yu kónjè waa, ntsyasè Paul tâ à ko'ò ñghæe a Yerusalem, ñlonj mæ bi le si tantè mæ bi ka lèntè a ngèè à zwitè yi a mánjì.

⁴ Festus à le ñkwi'i a mbo bo mæ wa bi læ Paul a Kaisaria, mbe nii, ñkhi nswonj mæ yumbonj yu ka kii ghèè ghu a ní mú àtii noò.

⁵ Ñghæe ní mbii ñswonj mæ, "Tsó mæ a bæ la laa, tâ ní too bità bímo'ò a titii bù tâ bí'ibo ghæe. Bælè mæ ànnú tsu a tswe a ñnjè ghu nu, bo ghirè maa ajàn."

⁶ Festus à le ntswe bo bo a tigè ñku'u njwi ji nífwaa kè ji ñghum, a bú ñsigè ñghæe fu a ala'a Kaisaria, àbèè a fù'ù mæ, a tswé a ngò'ò Korè, ñswonj mæ tâ bi zì ni Paul.

⁷ Bì zì mæ ni ghu, baYuda bya mæ bi le nlò a ala'a Yerusalem ñsigè aa, bi le mbii ñtèè ñkarisè yi nswonj ìnnú ghu atu, nanjè ñnjì ìnnú jì tinsè ghu nu, lá kaa kí'ì ni mánjì yii mæ mbè bi di'ì mæ ìnnú jya à ní ìnnú ññkonj tswé.

⁸ Paul à le mbii ñnjè mæ yu fi'ì ilèè yi, ñswonj mæ, "Kaa mæ si gha ànnú tsu a ni ñnjè baYuda wò. Kaa mæ si a mú ànnú tsu burè ñjwo wò, kè ñlonjè bæ ànnú ndàmà'anwí, kè a nu Kaisa."

⁹ Lá ajàn mæ Festus à le si ghirè mæ tâ baYuda doritè aa, a betè Paul mæ, "O kònj mæ o ko'ò ghèè a Yerusalem tâ bi sa'a gho ghu a ní ìnnú jú mæ bi ñnjè a nu wò aa è?"

¹⁰ Paul a kwi'i mæ, "Mè tèè aa a ngò'ò korè Kaisa, a adigè yii bi te'è ntswe ní ñsà'á isà'á gha ghu aa. A ñghæe a ni baYuda, tsi'í wòmbonj, ò zì a laa mæ kaa mæ sí ànnú tsu a mbo bo wò.

¹¹ Mbæ a bæ yii mæ mæ wo a ñnjè, kè mæ mæ ghirè ànnú yi tsu yii mæ mbè mæ kwo ghu, bonj kaa mæ si aa ñjwo khè. Lá mbæ a bæ mæ kaa ànnú tsu yii mæ bi ñnjè a nu mæ aa, à sí ànnú ññkonj bæ, bonj kaa mbè ñjwo a wa'á gha a mbo bo fá. Mè lóò mæ tâ Kaisa à yu'u isa'à ghá."

¹² Festus à le ntigè ñghaanè bo bi ñgànj bo'ò bi mbèè bi jì, ñtigè ñkwi'i ghu mbo mæ, "Ajàn mæ ò bètè mæ tâ Kaisa à yu'u isa'à gho aa, ò ka ghèè a mbo Kaisa."

Ajàn mæ Paul à le ntèè a nsi Agripa bo Bernice aa

¹³ Àtii noò yí mo'ò a ghè mæ a kí tsyá mfò Agripa bo Bernice bo zì a Kaisaria a ñkwere Festus.

¹⁴ Bo bo tswé ñdùu njwi jì mo'ò à tsyá, Festus a swonjè ànnú sa'a Paul a mbo bo mæ, "Ñgàntsanj yi mo'ò à tswe faa mæ Felix à le mà'atè.

¹⁵ Nòò yii mæ kè ghèe a Yerusalem aa, bili bi ñgànjmà'a Nwí bo bi bità bi ala'a bi baYuda bi swonjè ànnú mbii'ì ñgaa yi a mbo mæ, mbetè nàa mæ tâ mæ tsarè isa'à yi tâ bi zwitè yi.

¹⁶ Mæ swonj a mbo bo mæ kaa à si ñnjè baRoma bæ mæ, mbè bi fá ñjwo yii bi ñnjè ànnú ghu nu a mbo bæ bya mæ bi ñnjè ànnú ya ghu nu aa ti ghè mæ bi sa'á isà'á yi a kí ntswe ní abwarè ni a ñghaa ànnú ñlonj ìnnú jya mæ bi ñnjè a nu yu aa.

¹⁷ A bæ ñji'ì ànnú yii mæ ajàn mæ bo le nzi faa aa kaa mæ le ñkhi'ì noò ghesè. Tsi'í ajàn mæ àbèè a le mfu'u aa mæ le mburè ntswe a alènjè nsa'a misa'a, ñghirè bi zì ni ghu.

¹⁸ Bè bya mē bi le nniḡḡe annū ghu nu aa, bi le mbiiḡḡe ḡtḡḡe la kaa ḡki'i annū yī bi yī tsu, tsi'i tsó ajāḡ mē mī kī si wa'atḡ aa, swonḡ.

¹⁹ Bo le mbāḡḡe ḡswonḡ bē ḡnnū jīi bo bo kī si swūḡḡe ghu, ḡyonḡ a ḡjīmḡ ḡnnū Nwī yaa, bo bi ḡnnū ḡū yī mō'ḡ mē bi twonḡ ni Yesu, yīi mē à leḡ ḡkwo, lá Paul a bāḡḡe ḡswonḡ ni mē à tswēḡḡi.

²⁰ Tsó mē mē kī wa'à gha ajāḡ mē mbē mē lēntḡ majū ḡjāḡ ḡnnū zi aa, mē betḡ Paul mē mbē a ghēḡ a Yerusalem tá bi lēntḡ ghu aa e?

²¹ Lá Paul a bāḡḡe mbetḡ mē yu lōḡ mē tá Kaisa tá à sà'a isà'à yī. Nswonḡ mē tá bi lēḡ yī nywe'e noḡ yīi mē Kaisa à ka fa akwi'i aà; mē tigḡ ḡghirḡ mē tá bi tswa yī nlḡḡ faà ḡywe'e noḡ yīi mē mē ka yī too yī a mbo Kaisa."

²² Agripa a swonḡ a mbo Festus mē, "Mē nī àtu ibii nū gha, mē ka kōḡ mē mē yu'u nighāà ghu ntsū." Festus a swonḡ mē, "Oo lō yu'u nighāà ghu ntsū a yoo."

²³ Abēḡ a fū'ù mē, Agripa bo Bernice, bo zī tsi'i nī nifō, ḡzi ḡkuu wa a ndā ḡsa'a mīsa'a, bo itū bīsogýḡ ntsū'ù, nī bitā bi ḡjō'ḡ àla'a bya. Festus à le ntigḡ nla'a bi logḡ Paul ḡzi nī ghu.

²⁴ Festus a tigḡ ḡghaa a mbo bo nswonḡ mē, "Mfō Agripa bo bi bē bītsim bii bi tswē faà aa, nī yḡ a ghulā ḡū mē à tḡḡ a nsi bū aà, àa ḡū wa mē baYuda le nniḡ ḡnnū ghu nu, ḡswonḡ a mbo mē a noḡ wa yīi mē le ḡghēḡ a Yerusalem, ḡki mbu zī ḡswonḡ faà, ḡtḡḡe nī mē kaa à si ku'unḡ mē tá à bu ntswe nti aà.

²⁵ Lá kaa mē le ḡki'i ḡyḡ mē à ghīrḡ ḡnnū tsu mē mbē a kwo ghu bē. Tsó mē yumbōḡ à bēḡ mē yu ghēḡ a mbo Kaisa aa, mē kà'à mē mē mē ka too yī ghu.

²⁶ Lá kaa mē sī nī ḡnnū yīi mē mbē mē nāḡsḡ ḡḡwa'anḡ a mbo táfā'à ghā aa tswē. A bē ḡji'i ḡnnū yīi mē mē zī nī ghu a nsi bū aà, mē mbē wō mfō Agripa, ḡ nāḡsḡ mbetḡ yī a fá àkwi'i tá tá mē zī annū yīi mē mbē mē ḡwa'anḡ.

²⁷ Nlonḡ mē à ka bē ajāḡḡe annū a mbo mē a ntoḡ ḡḡāḡatsarḡ ti ghā mē mē nāḡsḡ ḡḡwā'anḡ ḡnnū jīi bi nīḡ ghu nu aà."

26

Paul a ghaà ànnū a mfi'i ilēḡ yī a nsi Agripa

¹ Agripa a swonḡ a mbo Paul mē, "Ghāà ḡnnū yīi ḡ tswē nī ḡghāa nlonḡ ḡgaà yḡ aà."

Paul a tigḡ ḡḡentḡ a abó yī a ndḡḡ ḡghaa annū a mfi'i ilēḡ yī ghu nswonḡ mē,

² "Mē wā'atḡ mē mē nī ḡū àbōḡe atu nlonḡ mē mē tḡḡ a nsi wō sii aà, a mfō Agripa, a ḡghāà ḡnnū nlonḡ ḡḡḡḡ ḡnnū tsim jīi mē baYuda nīḡḡ a nu mē aà.

³ Nlonḡ mē ḡ zī bīnḡḡḡḡ bi baYuda bitsim ḡki nzi ḡnnū jīi bo swūḡḡe ghu aà. Mē tigḡ mbu'u nī mbō a mbo wō mē tá ḡ tswa ntiḡ gho nāḡsḡ nyu'utḡ.

⁴ "BaYuda bitsim bi zī àkōrḡ nizi ya ḡlogḡe a noḡ mūḡkhḡ ajāḡ yīi mē mē le si tswē bi'i bāla'à bi'i a Yerusalem aà.

⁵ Mbē a bē mē bo swonḡ annū nī ḡkōḡ bōḡ bo zi mē mē laa mbē ḡū yī mō'ḡ a titiḡ bē bii mē bi yōḡḡ annū Nwī yī'i nīli'i nīli'i, nlonḡ mē mē nī ḡū baFarisai aà.

⁶ Bi tigḡ nsa'a nāa faà tsitsḡḡḡe aa nlonḡ mē mē bii ḡkà'a yīi mē Nwīḡḡḡḡ ḡ le ḡkà'à a mbo bitāà bi'i

⁷ itsḡ jī'i jya nighūm ḡtsḡ baa i kīi mbē nī mē bo ka yī kwērḡ ajāḡ mē bo mii Nwī nī ntiḡ waa tsim nītūḡḡ nī sī'inḡ aà. Nlonḡ annū ma yū mē bi bē aa, baYuda tigḡ ḡnīḡ ḡnnū a nu mē mfō.

⁸ A ghīrḡ àkḡ mē tá à bē annū yīi mē a tsyanḡ a mbo bū a mbii mē mbē Nwī a nyweensḡ bē a nīwo aa e?

⁹ "Mē, a nī àtu ibii nū gha mē le nāḡsḡ mbii mē a ku'unḡ mē mē ghīrḡ ḡnnū jī ghā'atḡ a nligitḡ ikūm Yesu mu Nazareth ghū.

¹⁰ Mē le ḡghīrḡ mē mē ajāḡ a Yerusalem. Mē le si kwērḡ nī mīdā'à a mbo bīlii bi ḡḡāḡmā'a Nwī, nīswatḡ nī bē bi Nwī bī ghā'atḡ mfḡḡ nī a ndātsarḡ. Bi yī ti zwitḡ waa mē kī mbeentḡ.

¹¹ A nī ḡḡāà jī ghā'atḡ, mē le si nīḡḡ nī ḡḡi'i a nu bo a nī ndāḡḡḡḡ, ḡgaansḡ nī waa mē bi tuu annū yīi mē bo le mbii aà. Ntḡḡḡ gha i le nnanḡsḡ nlwi a nu bo, mē tigḡ ḡntḡ'ḡ nī àkōrḡ yaa nyonḡ nī waa a nī ḡjō'ḡ ila'a jī dāḡḡ.

Paul a tāḡ ḡḡān nlonḡ ajāḡ mē Kristo à le mbḡḡkḡ yī aà

¹² "Mē le ḡkwērḡ ada'a a mbo bīlii bi ḡḡāḡmā'a Nwī, bo toḡ gha mē mē ghēḡ a Damascus mē mē ghēḡ fā'à ma ghū ifā'à ghu.

¹³ A bē mē a ntiḡ isī'inḡ mfō, mē yḡ ḡkà'à wa mānḡ yīi i le nta ntsya nīnḡḡ, i lō a aburḡ nsiḡ, nta ḡkarisḡ gha bo bi bē bii mē bi'ibo le si zinḡ aà.

¹⁴ Bì'í bitsim le ñwòkè a nsyê, mē yu'ù ñji i ghaa a mbo mē ni ñghàa ni baHeber ñswonjè ni mē, 'Saul, Saul, o tso'ò akòrè yaa aa a ya? O ləənsə aa ibinú ghó mē mbə ó ka nta ati yí tsè'è.'

¹⁵ Mē betè mē, 'A ni wò wò aa ε Mmà'ambí?' Mmà'ambi a kwi'i mē, 'A ni mē Yesu wa yii o tso'ò akòrè yi aà.

¹⁶ Lá bìnè ntəə ni mikòrè mō. Mē zi a mbo wò aa mē mē tso'ò gho ni ñgàñàfà'á ghà. Oo tigè kí swonjè innú jii mē ò yè nlonjè ñgàà yà sii aa bo jii mē mē aa bú ði'í a mbo wò a ñjímè aa a mbo bè.'

¹⁷ Mē aa tigè kwērè nòo a mbo baIsrael bo bitizi Nwí bii mē mē aa too gho a mbo bo aà.

¹⁸ Mē too nòo a mbo bo aa mē tá ò ña'a mi'í myaa, mbəñkə waa bi fē'ε a múm itugè nzi ñkuu a múm ñlaa idigè, i fi'í waa a mum mīdà'á mi Satan i zì ni bu a mbo Nwí tá tá Nwí à li'inə ifānsənnú jyaa, tá bo yi ñkwērə abwarè yaa a titi bè bii Nwí à ghīrə waa bi laa ntsyá a ñjím àbiintii yaa a nu mē aà.

Paul a ghaa ànnù ñlonj ifà'á yi

¹⁹ "Tsò mē a bə la aa, Mfò Agrīpa, kaa mē le ñki'í atu tii a ñghīrə ànnù yii mē ñjèè təə təə ma yú yii mē i le nlo a aburə aa i le ñswonjè aà.

²⁰ Mē le lōginè a Damascus, ñghεε a Yerusalem, ñkarə a ala'a Yudea tsi'í tsim, ñki ñghεε a mbo bitizi Nwí, ñswonjè ni a mbo bo mē tá bo bəñkə mīntii myaa, ñmē'e innú jii bi jyaa, mbəñj mbii a mbo Nwí, ñka ñghīrə innú jii mē i ði'í mē bo bəñkə mē mīntii myaa aà.

²¹ Aà ñji'í ànnù yii mē baYuda le mbəñjə gha a ndámà'anwí ñlò mē bi zwitə gha ghu aà.

²² I zì kù'ù sii, Nwīñgɔñ a kwetè nàa, àjàñə mē təə faà aa, mē kè'èñə a mbo bè bi kəgə bo bi bi wè, ñswonjè aa tsi'í ànnù ya mē ñgàñntoo Nwí bo bi Moses le ñswonjè mē i ka yí fē'ε aà:

²³ Mē Kristo wa à le ntswe ní ñyè ñgi'í, ñki ñswonjè mē àjàñə mē à ka yí bə ntsyambii a nyweenə ni ñwo aa, àa tigè kè'èñə ñkà'a ntwéntii a mbo baYuda bo bi bitizi Nwí."

²⁴ Àjàñə mē à kà mē aa ñghaa ma mùu àjàñ mfi'í ní ñlèè yi aa, Festus a tɔñnə ñswonjè mē, "Paul, ò baàñə. Wa àñwà'anə ya mē ò yəgə si'í aa, a ghīrə ò baanə."

²⁵ Paul a swonjè mē, "Taà ghà ñù yí ñwè Festus, wa kaa mē si baanə. Mē swonjè aa tsi'í ànnù ññkonjè yii mē a tsewe ghu aà. Mē kii ñghaa tsi'í tso ñù yii mē kaa mītsyé ma si burə.

²⁶ Nlonjè mē mfò ghú à zì innú jú tsimə, mē tigè ñghaa ghu mbo tì bo'ò. Nlonjè mē mē zi mē kaa ànnù yú yí tsu a si ghu tswé tighə à zì, mbi'í mē kaa bi le ñki'í yí tsu a alò'òsə ghīrə.

²⁷ "Mfò Agrīpa, ò bii ànnù ñgàñntoo Nwí jya aa ε? Wa mē zi mē ò bii."

²⁸ Agrīpa a betè Paul mē, "O wà'atə mē mbə ò logè tsi'í mūtii noò ghulà, ñghīrə gha ni Krisən aa ε!"

²⁹ Paul a kwi'í mē, "Kè a logè àtii noò kè andəñə noò, boñ ñiyè'ə na a mbo Nwí à ni mē wò ni bè bitsim bii mē bi yu'ù ànnù yii mē swonjè sii aa tá bo bə tsi'í tsò mē, lá kaa wa'á ní àtsanjè yú tswé."

³⁰ Mfò wa ni Gúmnàa wa, ni Bernice bo bi bè bya mē bo le ntswe aa, bi le mbiiñə.

³¹ Bo ghèntè mē, ñtigè ñswonjè a titi bo mē, "Kaa ñù ghú à si ànnù yí tsu ghīrə mē mbə bi zwitè yi kə ññjè yi a ndátsanjè."

³² Agrīpa a swonjè a mbo Festus mē, "A ghīrə mbaa tuu betè mē yu ghèè a mbo Kaisa boñ bi'inə mà'atə yi."

27

Ajàñ yii mē Paul à le ñkuu abəñə ñki ñghεε a Roma aà

¹ Nòo yii mē Festus à le mbii mē tá bi'í kuu abəñə ñki ñghεε a Itali laa, bi tigè ñfə Paul bo ñi gəñatsanjè jì mɔ'ò a mbo Julius, atu bisogyè baRoma yii à le si tseyàsə ntsú ntsò Kaisa yí wè laa.

² Bi'í le ñtigè ñkuu abəñə a Adramyttium, yii a le si ghèè ni a idigè aghəñə ñki a mbù'u Asia aa, ñtigè ntoo ñghεε. Aristacus, ñù Macedonia yii mē à le nlo a Tesalonika aa à le ñghèè bi'ibo.

³ A bè mē a ñwji yii i le nyòntə aa bi'í ghèè ñkuu a Sidon. Julius à le nlentə Paul siginè ñtigè mma'atə yi mē tá à ghεε ñghantə ika'á ji tá bo tigè nlentə yi siginè ñfə njoo jii mē i le si wε'ε ghu mbo aà.

⁴ Bi'í le mbù ñghεε ñkuu abəñə ñki ya, lá tsò mē áfisə a le si tseyà ñzi nàa a nu bi'í aa, bi'í le ñtigè mbəñj ñghɔñtə ñghεε ntsyá a ní mbèè kñki a Cypres yii a le ñkñtə áfisə aà.

⁵ Bì'í le ntigè nka ntoo nki miyaa wa nghanṭe ni a mbèè àla'a Cilicia, bo Pamphylia, ntigè nghanṭe nkuu a Myra a mbù'u Lysia.

⁶ Maa adigè atu bísogyè ya a le nyè aban̄ yí mo'ò mæ a le nlo a ala'a Alexandria, ntoo nghanṭe ni Itali, ñniṅə yí'í ghu.

⁷ Bì'í le si tigè nghanṭe tsi'í àbòò bòò a ní ñjwi jì ghà'àtè, nanṣə nyè nḡi'í mboṅ tigè zì ghoṅtə tsa a mbèè ñjò'ò àla'a Nidus, kaa fifə̀rè wa kaa à le wa'à bíi mæ bí'í gheɛ maa mbèè, bí'í tigè ñghanṭe nsigə a mbèè kànki Crete, mboṅ nghanṭe gheɛ tsa a mbèè Cape Salmone.

⁸ Bì'í le nghanṭe ní mbíi a nyè nḡi'í, nghanṭe nghanṭe wa mbèè nki, nghanṭe nywe'e a adigè yí mo'ò mæ bi le si twoṅə ní Safe Harbors aa, adigè yíi mæ kaa àgha'a a le nwa'à sà'a a nlò ghu nghanṭe a ala'a Lasea aa.

⁹ Akòrè nitəə ya a le ntigè ntsyanə si'í tsò mæ à le ti bə maa noò aa le nòò nghanṭe a nighaa a múm nki à tsa mæ ñlon̄ mæ bí'í le ntigè mánji si'í, le boṅ njwí Nsi'ítə̀ ibi* i ki mæ ntsya aa, Paul a tigè ñdi'ítə̀ mæ,

¹⁰ nswon̄ mæ, “Bitaa, mæ yə mæ akòrè nitəə yú, ñloginə faà, a ka zì ní nḡi'í si'í si'í; bi ka bwe njoo bo bí aban̄ yú tá bə ki nkwokə.”

¹¹ Lá atú bisogyè ya kaa à le nwa'à annú ya mæ Paul à le swon̄ aa yu'utə̀ mban̄nə nanṣə nyu'utə̀ aa bə annú yíi mæ ntsyasə aban̄ ya bo bí mbòṅ aban̄ ya bo le nswon̄ aa.

¹² Kaa adigè ntəə aban̄ ma ya a le wa'à ká mboṅə a ntswe ghu a noò mǝ'ə. Bə bí ghà'àtə̀ tigè ñswon̄ mæ tá bo gheɛ ní mbíi, nka nḡaansə ada'a yaa mæ mbə bi gheɛ nywe'e a Fonix, yíi mæ à le mbə adigè ntəə aban̄ a Crete, ñlii ní mbí nsa'a noò a bó ñkwabə, nyu'utə̀ ghu tá noò mǝ'ə wa tá à mæ.

Afisè yí tii a nki miyaa

¹³ Afisè yí bònə a le nka ntsya nlo ni mbèè mbí ntii nka ntsya, bo moòntə̀ mæ mbə bo gheɛ ní mbíi, ntigè mbwəɛ atii ntwá aban̄ ya, ñloginə nka nghanṭe nghanṭe ni a mbèè ala'a Crete.

¹⁴ Tsi'í maa ní atii noò, afisè yí wè yíi mæ bi le si twoṅə ní “northeaster” a ló wa kànki nzwu nsigə;

¹⁵ ntii aban̄ ya bí'í tigè mma'atə̀ a tigè ntii ñlon̄ mæ kaa bí'í le wa'à zi a mbu nka nghanṭe ní mbíi aa.

¹⁶ Bí'í zì nywe'e a kànki Cauda ñtigè nghanṭe ntsya a mbèè yíi mæ afisè a le mboṅə ghu aa, nyè nḡi'í mboṅ swùṅə akánu'u aban̄ ya kò'osə ghu mumə kwere.

¹⁷ Bo kò'osə mæ aa nki tigè kwere ibii aban̄ wa ní mìnkiərə. Ajan̄ yíi mæ bo le si bo'ò mæ mbə aban̄ ya a zì nkuu a múm àwàn̄ a ghəṅə nki Lybia aa, bi le sigisə ayoo yíi mæ a ghírə̀ mæ tá aban̄ ya a tigè nlorə̀ nghanṭe tsi'í àbòò àbòò, ajan̄ yíi mæ afisè ya a le si tii aa.

¹⁸ Abèè a fù'ù mæ, bo tsu'u nka fi'í ní àbè'ə mma'a wa múm nki ñlon̄ mæ afisə ya a le si tsigə aban̄ ya si'í si'í aa.

¹⁹ A bə̀ mæ a njwi yíi i yòṅtə̀ aa, bo ká ntsu'u nka mma'a ní njoo aban̄ jya ji mo'ò a múm nki.

²⁰ Afisè ya a le nghanṭe ní mbíi a ní ñjwi jì ghà'àtə̀ kaa nù wa'a noò kə̀ finjòn̄ ni ñli'í yə̀. Bí'í le nyè mæ kaa mánji ñkhə̀ ñwo kaa à le nwa'à bə̀.

²¹ Tsò ajan̄ mæ à le si baa boṅ bə̀ bya tswə̀ mæ a njwi jì ghà'àtə̀ ti ji aa, Paul à le ntəə a titii bo nswon̄ a mbo bo mæ, “Bilim bá, a le mbaa mboṅ mæ boṅ ní le nyu'u annú ya mæ mæ le nswon̄ aa, kaa wa'à a Crete má'atə̀, bə̀ boṅ kaa afisè ya a sí nḡi'í ní aban̄ yú tá, kaa bí'inə̀ wa'à ndúu njoo ghu mæ bí'inə̀ má'à mæ a nki aa bwe'.

²² La tsítsón̄, mæ bú'u mbo mæ tá ní tswa mántii muu, ñlon̄ mæ kaa nù yí mǝ'ùu kaa à ka wa'à ntswéntii yí bwe'. A ka kii bwe tsi'í aban̄ yú.

²³ Nlon̄ mæ à ghírə̀ mbə̀ nítugə̀ tsi'í sii aa, angel Nwí, wa mæ mæ gha'asə̀ aa, a zì a mbo mæ,

²⁴ ñswon̄ mæ, “Tsee ki bo'ò mbá Paul, wa ò tswə̀ ní nghanṭe ntəə a nsi Kaisa; yə̀, Nwí, a nḡim àbòṅə̀ntii yí, à ká mæ mfa ntswéntii bə̀ bú bitsim bíi mæ búbo tswə̀ aa a mbo wò.’

²⁵ Ní tigè ntswa mántii muu mbá bílím bá ñlon̄ mæ mæ ñḡi'í ntii ghá a nu Nwí, mbíi mæ annú yíi mæ à swon̄ a mbo mæ aa a ka fè'è tsi'í maa ajan̄ə̀.

²⁶ La bí ka tigè tii yí'inə̀ i gheɛ fi'isə̀ a mbèè kànki yí mo'ò’.

²⁷ A bə̀ mæ ní ntii itugə̀ ní ñjwi yíi i le ntigè nywe'e nighúm ntsò ji ní kwá aa, afisè ya a le mburə̀ ki tii yí'í wa múm nki Miditerinea, nḡan̄ntii aban̄ jya yə̀ mæ bí'í ghèè mæ nka nywe'e a mbèè àghəṅə̀ nki.

²⁸ Bo le ntigè mfigə̀ ntsotə̀ nki ya, nyè mæ à le mbə̀ tsò bimeta mighum mi níkwà. Aban̄tə̀ tsa yá a bú mfigə̀ nyè mæ à le mbə̀ bimeta mighum mi ntarə̀.

* 27:9 Njwi Nsi'ítə̀ ibi kə̀ ñjwí ñsi'ísə̀ nu ti jì (Lev. 16.29-34)

²⁹ Bo kà mbo'ò ni mē à ban̄ ya a ka yí fùu alan̄sə ngò'ò òtigə mma'a itii ntswá àban̄ ji níkwà wa njim̄ àban̄, òtswe ntigə ntsa'atə Nwí mē àbèè à fu'u.

³⁰ Ngəñntii aban̄ jya i le ntigə nlobitə mē bi khè waa, le bon̄ bi sigisè mē mún̄tsirè àkàn̄u'u wa múm̄ ñkí, mbagilè ni mē bo tsyà ñghèe a mma'a àyoo ntswá àban̄ ya yí mo'ò wa nsi aban̄è.

³¹ Paul a tigè ñswon̄ a mbo ñdii bisogyè wa bo bi a mbo bisogyè bya mē, “Wá ngəñntii aban̄ jù bə tuu fàa múm̄ aban̄ tswé, bon̄ kaa mbə ni wa'à yweenè.”

³² Bisogyè bya tigè ñkwye ñkirə akàn̄u'u wa a tigè ñlèrə ñghèe.

³³ Àbèè a kà mē aa ñwanə, Paul a bu'ù mbo a mbo bə bya bitsim̄ mē bo ji ayoo, ñswon̄ ni mē, “Sii àà ñjwi ñghúm̄ ñtsò ji níkwà mē ni tswé nibo'ò nyu'utə, ntswe tsi'í tì jì.

³⁴ Mē gaansə ghuu mē ni ji ayoo ni jì tá bɔɔ tswé ntii. Wa kaa tsi'í nòn̄jə átù nù yí m̄fùurè a titii bù kaa i ka wa'à bwè.”

³⁵ Nòò yii mē Paul à le nswon̄ laa a aa, nlogè abaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwí a nsi mi'í bo bitsim̄, mbatə nkurə.

³⁶ Bo bitsim̄ le ntigə ntswa m̄ntii myaa, ñki nloɔ miji nji.

³⁷ Bə le ntswe wa múm̄ aban̄ ñkhī ji baa ni mighum̄ mi sambaa ntsò ñto'ò.

³⁸ Bo bitsim̄ jì mē ñyurə, ntigə mfi'í misan̄ m̄tsim̄ müi mi le mburə aa mma'a a ñki mē tá àban̄ ya yan̄sə.

Ajàn̄ə afisè ya a le nsatə aban̄ ya àà

³⁹ Àbèè a fù'ù mē, kaa bo wa'à adigə ya mē bo le ntswe ghu aa nan̄sə nzi. Nyə adigə yí mo'ò a bə tsó àghəñə ñki yii mē àwàn̄ a le ntswe ghu aa, ntigè ñloɔ mē bo ywe'etə swun̄jə aban̄ ya i ghèè ni yu maa adigə,

⁴⁰ Bo le ntigə ñkwye itii ntswá àban̄ jya m̄'anə a ñki, ñki tentə m̄ñk̄irè müi mē bi le ñkwerə mbii àban̄ ya ghu aà; ntigə ñko'osə atsə'ə ntii àban̄ ya yii a le ntswe a nsi aa mma'atə, àban̄ ya a tigè ñghèe wa aghəñə ñki.

⁴¹ Aban̄ ya a le mbàn̄nə ghèe m̄fuu yi wa ñi àwàn̄ ñtso nsigə ñghèe a nsyè. Nsi aban̄ wa le ñkuu wa múm̄ àwàn̄ kaa wa'à bù ñtsiginə. Ìkàn̄nə ñki i bāñnə òtigə mbatə njim̄ à ban̄ ya a b̄'a b̄'a.

⁴² Bisogyè bi le nloɔ mē bi zwitə ngəñətsan̄ jya tá bi tsuu yo'ò ñki wa i khəkè.

⁴³ Tsó mē atu bisogyè ya a le si loɔ nyweensə Paul aa, à le ñkii mē bi tsuu ma ya ànnù ló ghìrè. Mban̄nə nswon̄ mē bə bii mē bi zì ñyò'ò ñki aa, tá bi fuu nyo'ò ñghèe m̄fè'e a aghəñə,

⁴⁴ tá àbùgè bə tigə ntswa plank bo bi ibà'à plank aban̄ jya ntigə nyo'ò ñghèe m̄fè'e a nta'à. Ma müu ni m̄an̄jì bə bitsim̄ le ntigə nyo'ò ñghèe m̄fè'e wa aghəñə ñki siginè.

28

A ala'a Malta

¹ Ajàn̄ yii mē bi'í le ñkhè ñiwo ntigə nzi ñkuu a aghəñə ñki siginè aa, bi le nswon̄ a mbo bi'í mē k̄im̄ k̄in̄ki wa, à ni Malta.

² Bala'a bya le nan̄sə ntswe ñi àbòñəntii a nu bi'í ntigə ñghirə ñi ñnnù jì siginè a nu bi'í. Ajàn̄ mē mbəñ̄ i le si loo, idigè i fwe aa, bo le ññètə mo'ò ñkwerə yi'í ghu.

³ Paul, à le nghotə itii ñkwee jì mo'ò a ntɔɔ wa ni mo'ò. A kà mē aa ntɔɔ aa, tsó mē mo'ò wa i le i lòd aa, no i fè'è wa ñi ñkwee nloo abò yi ñnəñnə ghu.

⁴ Ajàn̄ mē bala'a bya bi le nyə no ya i jəñnə ghu abo aa, bo tigè ñswon̄ ni a titii bo ni mē, “Kaa àññkè a si ghu tswé wa nù ghúlà à ni ñzwitə nù. Ka mē à khè ñiwo ni ñki aa kaa bin̄wì bi wa'à bii mē tá à tswé ntii.”

⁵ La Paul a mi'í no ya i wò wa ni mo'ò, kaa ñki'í ñi ñgí'í yí tsù tswé.

⁶ Bo le si tigè nyu'utə ni mē idigə nú ji i ka kò'okə, kə mē à ka wí'ikə wò i kwo. Lá, àjàn̄ə mē bo le ntigə nyu'utə nyu'utə kaa annù yí bi yí tsu ka ki'í fè'è aa, bo tigè ñkwensə m̄ntii myaa ntigə nswon̄ ni mē à ni nwí yí mò'ò.

⁷ Nyon̄tə maa adigə k̄in̄ki, adigə nsyə yí mo'ò a le ntswe ghu, mbə yi mfò yii à le ntswe maa k̄in̄ki, ñkúm̄ yí i bə Publius, à le nlogè yi'í, ñlentə yi'í tsi'í siginè a njim̄ njwi ji tarè.

⁸ Ta bi Pablius à le nnòñ̄ ñghoɔ ni fibà bo bi àtoonsə. Paul à le ñghèè ñghantə yi, ntsa'atə Nwí, ñnɔñsə mbò m̄i ghu atu a ti.

⁹ Ajàn̄ mē a le m̄fè'è laa, àbùgè bə bii bi le ntswe wa k̄in̄ki ntswe ni mighòd a nu bo aa, bo le ñki nzi bi ghurè waa.

¹⁰ Bo le ntigə ntəñə yi'í ñi ñjoo jì ghà'atə a ñghu'usə yi'í ghu. Nòò yii bi'í le mbù ñkuu aban̄ə ñki mē bi kì ghèè aa, bi ññ̄ ñjoo tsim̄ jii mē i le mbon̄ a mbo bi'í aa wa múm̄ àban̄è.

11 Bìsàn tsyà mē bi tarə, bī'í tìgè ñkuu a múm àban yī mē a le nlò a ala'a Alexandria, bi twonjè nì ikùmə aban ya nì "Mimfa'a mi Nwí" mē a le ñkhè mfə'ə yī tì wa, ntəə wá kñkì.

12 Bī'í le ñghèè nywe'e a Syracus mñf'e'e ntswe ghu njwi ji tarə.

13 Bī'í lò mē ghu ñkarə ñghèè nywe'e a ala'a Rhegium mñf'e'e ntswe ghu, ñjwí ì tsyà mē yī mñfùrè àfisə a lò a mbù'üntiñ jkò'ò, à tì mē tì bə nì ñjwi ji baa, bī'í ñghèè ñku'u a Puteoli.

14 Bī'í le nyə bə bi Kristo ghu. Bi tìgè ñlògə yī'í bī'ibo tswè ghu njwi ji sàmbaà. Ma mùu ajàn bī'í lò ghu mbu ntìgə ñghèè a ala'a baRoma.

15 Ajàn mē bə bi Kristo bii bi le ntswe ghu bi le nyu'u mē bī'í zì mē aa, bo le nlò nì idìgə tsi'í tsó m̃taa Appius bo bī àdìgə yī m̃'ò mē bi le si twonj nì Nda bigì ji Tarə, ñzi mbòò yī'í. Nòò yī mē Paul à le nyə waa laa, à le mfa mbi'ikə a mbo Nwí, nt̃i yī ì kuù.

Ajàn mē Paul à le ntswe a ala'a baRoma àà

16 Nòò yī mē bī'í le ñkuu a ala'a baRoma aa, bi le mmà'atè Paul mē t̃à à ghèè ñka ntswe tsi'í yù, mfa sogyè yī mñfùrè a bē ñi.

17 Njwí ì tsyà mē ji tarə, a twonj bitsyàsè bi baYuda bii bi le ntswe wa adìgə aa t̃à bī zì. Bo zì mē, a swonj a mbo bo mē, "Bilim b̃a, ka mē kaa mē le ñkì'ì annù tsu ghìrè a nu bē bī'inè, k̃è nì nòñsè b̃taà bī'inè, bi le ntswa gha tsi'í tsó ñgàñjatsan, ñlògə gha a Yerusalem ñzi mfa a mbo baRoma.

18 Ajàn mē bi le nlèntè gha ghə mē bi mà'atè gh̃à ñlonj mē kaa bo le ñkì'ì annù tsu a múm isa'a mē yə mē mbə a ghìrè bi zwiṭè gha àà.

19 L̃à àjàn mē baYuda le ntuu aa, kaa annù yī ghìrè yī dàn a le wa'á a mbo mē bē, ma mùu ajàn, mē tìgə mbetə mē bī tsiyasə gha a mbo Kaisa, ka mē kaa mē s̃i nì annù dàn a ñiñ a atu b̃la'a ba tswè àà.

20 A bə ñji'í annù yī mē mē twònjə ghuu mē mē yə gh̃uu ì k̃i gh̃àà a mbo bù àà. Nlonj mē àtsan yù a tswə a mbo mē aa nlonj ñkwitu annù yī mē baIsrael bē àà."

21 Bo le ñkwi'ì ghu mbo mē, "Kaa bī'í s̃i añwà'ànè yī dàn m̃bi'ì ñgaa yò a Yudea kwèrè. Kaa nd̃im yī'í yī tsù yī à lo a ndùgè ñzi aa, kaa k̃i'ì annù yī bi yī tsu nlonj ñgaa yò k̃i nswonjə.

22 La bī'í ka k̃onjə nyu'u joð m̃mòntè. Ñghèè nì nd̃am̃anjòn ma yù mē o swonjə nì annù yī aa, bī'í zì mē idìgə tsim j̃i mē bo ghèè ghu aa, b̃è gh̃àà ñtuu nì annù yī fii yī bī d̃i'ì àà."

23 Bo le nlèè ñjwi bo bī gh̃à'à ñgha'a zì ñtsi'ì yī a nda yī mē à le si tswə ghu aa, a tìgè ñnanjə ñghaa a mbo bo, ñlòginè tsi'í a t̃itugə a mb̃à a mb̃à'á nywe'e a ñkwèf̃ò. Ntò'òtè nì annù ñlonj annù nif̃ò Nwí. Nywe'etə nì a ñghìrè mē t̃à bo bii Yesu Kristo, ñyonjə nì ajàn mē bi le ñjwà'ànè nì nòñsè Moses ñghèè nywe'e a nì ñgàñntoo Nwí.

24 Bo bī m̃'ò le nyu'u annù ya mē à le nswonjə aa mbii, bī m̃'ò bi tuù.

25 Bo le ntìgə nlo ntìgə ñghèè nì waa kaa wa'á biinè, àswùñnè a f̃e'è a t̃it̃i bo, a noò yī mē Paul à le nswonjə annù yùl̃à mē, "Azwí Nwí a le nswonjə tsi'í annù ñikonj a mbo b̃it̃à bi b̃it̃aa buu ñtsya a ñj̃im ñgàñntoo yī Yesaiah mē,

26 'Ghèè a mbo b̃è buà ñswonjə a mbo bo mē, Nì ka yī k̃i ñnanjə yu'u l̃à kaa atù yuu wa'á ghu ka nlaa.

Nì ka yī k̃i ñanjə yə kaa mi'í muu wa'á ghu laa.

27 Nlonj mē m̃inti mi b̃è bù luu nì àj̃ñtè. Bi jesè it̃òñnè j̃yaa kaa bo wa'á nì ñnnù bù ñyu'u, ñkusè mi'í myaa,

m̃bi'ì bo lò nyə nì mi'í myaa, ñkì nyu'u nì it̃òñnè j̃yaa,

ñkì yu'u m̃inti myaa laa ghu, m̃b̃əñkə waa, nzi a mbo mē, mē ghurè waa.

28 "T̃à à ñanjə nlaa atu bù mē wa bi t̃òò mē annù ajàn mē Nwí yweensə b̃è aa a mbo b̃it̃izì Nwí; bo ka yu'utə." [

29 A swònj mē ñnnù ma j̃ù aa, baYuda bya bi tìgè ñlo ñghèè waa, ntìgə ñghaa tsi'í m̃bè annù a nì ñnnù ma j̃ù j̃i mē à le nswonj aa.]*

30 Paul à le ntìgə ntswe ghu ñlòò ji baa ì k̃ò'ò nluu, ñtswe nì a nda yī mē a le nlòò tsi'ì yù ntìgə ntu, ñkwèrè nì b̃è bitsim bii bi zì a nyə yu aa,

31 ñswonjə nì annù nlonj annù nif̃ò Nwí, ñk̃i nd̃i'ì nì ñnnù ñlonj Mmà'àmbi Yesu Kristo nì ñsi nì ñsi, kaa wa'á b̃ò'ò, kaa ñj̃ tsù a k̃i'ì nì ñgì'ì ghu mbo f̃à.

28:27 Yes. 6.9-10 * 28:29 idìgè j̃ù j̃i mē ì tswə a múm [] aa kaa ì si a múm ñwà'ànè j̃i m̃'ò tswè.

Aɲwà'ànè Paul a mbô ñghòtè BaROMA

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A aɲwà'ànè yú aa a le ñɲwà'ànə Paul a mbo ñghòtə a Roma. A le ñɲwà'ànə aa a nswon mə yu lɔc nzi nyə waa, tá bo bo fa'atə, lá mbɔɲ tá à zì nyə waa, à le ñɲwà'ànə annù ñlon ɲtoó yí ñsiginè ya mə Mmà'ambì à le ntwonə yi mə yú ka nseensə aa. A ñghotə BaRoma aa a le ntswe BaYuda bo bitizi Nwì bii bi le nlo maa ala'a bo bì a itoo dāɲ. Ma la a bə mə Paul à le si ghàa aa a mbo bàYuda (2.17-4.25) bo bì a mbo bitizi Nwì (1.13-15; 11.13).

Paul à fá àtu annù yii mə yu lɔc ñghàa ghu aa tsi'í a nloginè (1.16-17). Ntoó yí ñsiginè ya i tswè nì midà'à a nyweensə bə bitsim bii mə bi bii Kristo aa, baYuda bo bì bitizi Nwì. Ntigə nanşə nlogə noð ma mùu nì aɲwà'ànè ñto'otə annù yii mə a tswə a nì ñtoó yí ñsiginè aa. Mfoo nswonə a ajāɲ mə bə bitsim bi ghìrè mə ibi, ntigə tswə a sà'a agha'a bo bì Nwì aa. Kaa mbə nɔɲsə a wa'à bə yweensə. Nwì a ghìrə annù bə a tsinè ñtsya aa a ñjim àbiintii a nu Kristo. Paul a tigə ñghèe nì mbii ghàa nlon ñtswèntii yii mə ñu à tswə nì yu a múm Kristo aa. Ngāɲmbii Kristo à tswə nì mbɔcɔnə bo Nwì. Azwì a ghìrə kaa wa'à àbù'ù a mbo nɔɲsə bo ñwo mə nì bu'utə nì bə aa bù mbə (7.24-8.3). Paul à ghàa nto'otə nji'í annù yii mə nɔɲsə à tswə ghu aa (5-7), ntigə nanşə ñghaa siginè nlon ñtswèntii a múm Azwì, ñdi'í ifà'a Azwì a múm ñtswèntii Krisèn. A ghìrə Azwì Nwì ñu tigə ñtswe nì ñtswèntii yí mfií (11). Bə bii mə bi tswə nì Azwì yí Làa aa a tsyàsə nì waa a nì innù tsimè. Nju yii mə à si nì Azwì Kristo tswè aa, kaa à si Krisèn bə (8.9).

Ñghèe a nì annù baYuda bo bì à yi bitizi Nwì, ñswon mə a le ntāɲtə Nwì ñghìrə mə tá baYuda tuu Kristo tá fa abwarə a mbo ñɲwè'è mu ñu ñtsim tá à zì Nwì a ñjim ibɔɲ yi a mum Kristo. Lá à ka yí ti bə nì a ñjim tá baYuda bəɲkə waa mbii Kristo ñyweenə. Paul a tigə mbu ñghèe nì mbii ñswonə ajāɲ mə bə bii mə bi tswə nì ñtswèntii yí mfií a múm Azwì bi tswə nì ñka nzi nì àkòrə nizi yaa laa. Bi tswə nì mfa miðiminù myaa a mbo Nwì i ki fá'a ghu mbò. Bi tswə nì àkòɲnə, mbò'otə nì bisa'a bi ala'a, ñlogə nì innù jì siginè ñtsya nì ibi ghu, ñlɔc nì bimāɲjì bitsim a ntswe nì mbɔcɔnə bo bì bə bitsimè.

Bì yatə aɲwà'ànè yú aa laa:

1. Nji'í annù aɲwà'ànè yú bo bì àtu annù 1.1-17
2. Ajāɲ mə ñu a lɔc mə Nwì à yweensə yi aa 1.18—3.20
3. Ajāɲ mə Nwì a yweensə bə aa 3.21—4.25
4. Ntswèntii yí mfií a mum Kristo 5.1—8.39
5. Israel a múm àtanɲtə Nwì 9.1—11.36
6. Akòrə nizi bɔc bi Kristo 12.1—15.13
7. Innù ntsirə ñjim bo bì àtsà'atə Paul 15.14—16.27

¹ Aa mə Paul àbù'ù Yesu Kristo yii mə à le ntwonə gha a nì ñgāɲntoo yí, ñts'ɔc nloə mə mə ka nseensə ntoó Nwì yí ñsiginè

² yii mə à le ñkà'à a mbo ba mbii ñniɲ a ntií ñgāɲntoo jì bo ñwà'ànə a múm aɲwà'ànə Nwì aa.

³ Ntoó Nwì yí ñsiginè ma yú i tswə aa nlonə Mú yí Yesu Krsito Mmà'ambì yi'inə yii mə, a múm ñjyānu, à le mbə ñu àtsə David aa.

⁴ Lá a múm Azwì Nwì, Nwì à le ndi'í nì midà'à mí wè mə à nì Mú yí a ajāɲ yii à le nyweensə yi nì ñwo aa.

⁵ Ntsya ghu ñjim Nwĩngɔɲ a tigə nfa abwarə a mbo bi'í mə tá bi'í kwèrə ibɔɲ Nwì ñki ntigə mbə ñgāɲntoo Kristo, nlonə aa ñgaa Kristo, mə mbə a tigə ñlogə bə a nì itoo tsim nzi nì bu mə bì bii yi ñka nyu'unə nii.

⁶ Bù bii mə nì tswə a Roma aa, bii mə Yesu Kristo à ki ntwonə ghuu mə tá nì bə bə bi aa, nì ki ntswe ghu abò'ò.

⁷ Mə tigə ñtoó nì aɲwà'ànè yú a mbo bù bitsim bii nì tswə a ala'a baRoma bii mə Nwĩngɔɲ à kɔɲə ghuu, ntwonə ghuu mə tá nì bə bi aa. Tá ibɔɲ Nwì bo bì mbɔcɔnə yii i lo a mbo Nwĩngɔɲ Taà yi'inə bo bì Yesu Kristo Mmà'ambì aa, tá i tswə a mbo bù.

Paul à fá mbì'ikə a mbo Nwì

⁸ A ntsyāmbii, mə fa mbì'ikə a mbo Nwĩngɔɲ ghà ñtsya a ñjim Yesu Kristo nlonə ghuu bitsimè, ñlonə mə bi yú'ù mə ànnù àbiintii yuu a mbì ñtsimè aa.

⁹ Nwĩngɔɲ wa yii mə mə fá'à ghu mbo nì ñtií ghá tsim, a ajāɲ yii mə mə sèensə ntoó yí ñsiginè ya mbì'í Mú yí aa, à nì àyəfə ghà mə mə swonə aa annù ñɲkonə mə, mə wa'atə nì ghuu a múm àtsà'atə Nwì a ñgɔɲ bìnòò bitsim kaa ki'í kaa.

10 Ngòṅ bìnòò bitsìm mæ yi ti tsà'atè Nwí aa, mæ betè ní Nwí mæ a ní ñkòṅhê yí, tá à ghìrè tá mæ zì ajàṅ yíi mæ mbè mæ zì ñghantè ghuu tsítsòṅhè.

11 Nlòṅ mæ mæ nanşè nyè'otè ní a nyè bù, mæ mbè mæ zì ñghìrè ní tìnsè ñtsya ní mîtèṅṅhè mîi mæ Azwí a tənə gha ghu aà.

12 Mæ swonj aa mæ, mbè bî'inè dâintè a yi'inè bi'inè ní bi'inè a nĵimæ abîintii, mæ mbè abîintii yuu a diintè gha, àya akí ñdiintè ghuu.

13 Bilîm bá mæ lòo mæ ní nanşè nzi mæ a ní ñgàà jì ghà'atè, mæ kà'à mæ mæ zì yè ghuu, (lá ñzi ywe'e tsítsòṅ bi kii ñkìṅhè naa tsi'í kìṅhè). Mæ lòo nzi mæ mbè mæ logè bè a tìtì bù bo bi atitii bi tizì Nwí bî m'ò'ò mfa a mbo Kristo le.

14 Mæ tswe ní àbè'è ñlòṅ ṅgaa baGrikia, bo bi bîtizì ànnù, ñtswe ní àbè'è ñlòṅ ṅgàṅ mîtsyè bo bi ñjìṅtè bè.

15 Tsò mæ a bə laa, mæ tigè ñnanşè nyè'otè ní a ñki nswonj ntoo yí ñsigìnè ya a mbo bù a ala'a baRoma.

Mida'à mi ntoo yí ñsigìnè yà

16 Kaa mæ si atu dîrè nlòṅ ntoo yí ñsigìnè yà, ñlòṅ mæ ì laa mbè mida'a mi Nwí mîi mæ mî yweensè bè bi tsìm bii bi tswe ní abîintii aà; baYuda a ntsyambîi, ñki ntigè mbonj yòṅtè a nu baGrikia.

17 Nlòṅ mæ ntoo yí ñsigìnè ya i ghìrè a laa a ní a mbo bè a ajàṅ yíi mæ Nwîṅṅòṅ a ghìrè ànnù yaa bi bè a tsinè aa a nĵim abîintii, a ñlòṅinè i ghèe lwi'isè. Anṅwà'anè Nwí a swonjè ñlòṅhè abîintii mæ, "Nù yíi bi ghìrè ànnù yi tsinè bo Nwí a nĵim abîintii aa, àa yí tswe ntii."

Ajàṅ mæ ñù mîsòṅ à wo annù aà

18 Nwîṅṅòṅ a aburè a dî'í àfiintii yi a nu bè mbi'i ṅṅòṅ ìbì waa tsimè. Kaa bo si Nwí bo'ò, ìbì waa yíi mæ bo ghìrè aa i kìṅhè ní mæ tá bè tsuu annù ññkòṅ i zì.

19 Nlòṅ mæ annù yíi mæ bè tswe ní ñzi mbi'i ṅgaa Nwí aa a laa a mbo bo, nlòṅ mæ Nwîṅṅòṅ à dî'í mæ a mbo bo.

20 Nlòṅinè ajàṅ mæ bi le nanşè mbi aa, màrè Nwí yíi mæ kaa bi si yè aa, bo bi mîtiñ mî mya mæ mî tswe ññkòṅ aa, bo bi tsi'í ajàṅ yíi mæ à ní Nwí aa, a nanşè mfè'è ñlaa a mbo bè, a ajàṅhè bo yè njoo jii Nwîṅṅòṅ yumbonj a nanşè aà. Kaa bo si ní ànnù dāṅhè a nswonj i fi'í ñlèè waa ghu tswe.

21 Ka mæ bo le nzi Nwí aa, kaa bo le ñki'í nîi tsò Nwí ghu'usè, kaa ñki'í ní mbi'ikè ghu mbo kii mfa. Bo bāṅṅhè ñlogè ní mîtsyè myaa ṅwa'atè ní bè ñnnù dāṅhè dāṅhè ghu. I fînsè mîntii myaa.

22 Ajàṅ mæ bo swonjè ní mæ bo ní ñgàṅmîtsyè aa a bāṅṅhè ñghìrè bo tigè mbè ñjìṅtè.

23 A mbo bo a ñka mmii Nwîṅṅòṅ wa yíi à lwi'í ñkòṅ aa, bo bāṅṅhè ñka mmii ní ñjoo jii bo nanşè i finè ñù mîsòṅ yíi a kwo aa, mfinè bîsîj, mfinè nnaa, ñki mfinè bîmajùgè.

24 Maa ajàṅ, Nwîṅṅòṅ a tigè mme'e waa mæ bo bwe a ní ñjoo nsîj jii mæ mîntii myaa yè'ètè aa ñtigè ñghìrè ní ñnnù adîrètu bo ní bo.

25 Bo logè ànnù ñkòṅ nlòṅ ṅgaa Nwí ñbèṅkè a tigè àbaṅṅennù. Bo kî ñtigè mmii ñkii mfa'a ní a mbò ñjoo jii Nwí à nanşè mbaṅṅhè mma'atè a yi Ngàṅṅanşè ñjoo wa yíi bi tswe ní ñka ṅgha'asè a ṅṅòṅ bìnòò bitsìmè aà. Amen.

26 Nlòṅ ma jù ñnnù mæ bo ghìrè aa, Nwîṅṅòṅ a me'è waa a mbo ñnnù adîrètu jii mæ bo yè'ètè aà. Bāṅṅyè byaa bi ma'atè mbāṅṅhè ñtigè nlogè ní bāṅṅyè.

27 Mbāṅṅhè i kî ñtigè mma'atè bāṅṅyè ñtigè nlogè ní mbāṅṅhè. Mbāṅṅhè i bu'u ní ñnnù adîrètu jì swèrè ñswerè bo bi mbāṅṅhè jì m'ò'ò, ñtigè nniṅhè ní ñjo Nwí yí ntii a nu bo nlòṅ ñnnù jyaa jya mæ bo bù'ù aà.

28 Ajàṅ yíi mæ bo le ntuu mæ kaa mbè bo kî'í ànnù ññkòṅ mbi'i ṅgaa Nwí a múm ntii bo lèè aa, Nwîṅṅòṅ a mme'e waa a múm ñnnù nsîj, mmdòntè jyaa bo bi a ní àkòrè nîzi yí bî.

29 Bo le ntigè nluu ní m̄buu ñnnù ìbî'intii, ñluu ní ìbî, ní ntii yíi i yè'ètè njoo aa, ní ñnnù jì bî. Nluu ní àghè'èṅhè, ní annù nzwitè bè, ní fikòrè, ní m̄bwe'esè, ní m̄ināṅ, ní fiswonjè,

30 ñtswe ní ñghàa a nĵim, m̄baa ní Nwí, m̄bègìtè ní bè, ntəəə, ṅjèe ní nu, m̄forè ní ñnnù jì bî, ntii ní àtu a mbo bitaà byaa bo bîmaa byaa,

31 m̄bè ñjìṅtè, m̄bè bè bii kaa bi si ñkà'á yàà ləə, m̄bè bitikó m̄lîṅṅhè, m̄bè bāwà tìghəgè.

32 Ka mæ bo zì mæ nòṅsè Nwí à swonj mæ, ñù yíi mæ a tswe m̄buu ntswèntii ma ghú à ka kwo aa, bo ghèe ní m̄bii a ñghìrè ma jyaa ñnnù ñkii mbeentè mæ tá bè bî m'ò'ò ka ñghìrè.

2

Ajàn yïi mæ Nwî a niŋ isa'a a nu bə ñlon ibî waa aà

¹ Tsó mæ a bə laà aa, kaa mbə ò wa'a ilèè gho fi'isè mæ mbə ò ka ntwiṭə mìlo'ò mi bə bí m'ò, kè ò t'e'è mbə bə wò, ñlon mæ, ò yi ti ghàrè laa, ò kii ñtso'òtə aa ghò isa'a, ñlon mæ, wò yïi o tso'otə misa'a mi bə aa, o kii nghirè innu jii bo ghàrè aà.

² La bí'inè zì mæ njo Nwî yïi mæ ò kù'ùnə aa, ò kuu a nu bə bitsim bii bi ghàrè innu tsi'í tsó ma jù aà.

³ Ndim ghà, ò mòòntə mæ ò bə ki t'òtə mìlo'ò mi bə bí m'ò, lá ò kii ghàrè ní innu jya mæ bo ghàrè aa, bəə bon njo Nwî yïi ò kuu a nu bə bí m'ò aa ò ka wa'á a nu wò kuu aa é?

⁴ Kè kaa ò si lanṭə ní ajàn yïi mæ Nwî a nanṣə nghirè ní ibòŋ a nu wò, n'foonsə ní innu jii o ghàrè kaa wa'a kù'ùnə, ñkii ntswa ní nti'í yi aa é? O si zì mæ Nwî a ghàrè ibòŋ ma ghú a nu wò nyu'utə aa mæ ò bəŋkə nti'í gho aa é?

⁵ Lá ajàn yïi mæ o ghèè ní mbii tsi'í a nti'í átu aa, o lòò aa mæ tá àlwintəŋə Nwî yí tti ya tá à yi ŋkuu a nu wò a noò yïi mæ Nwî à tso'ò aa, wa njwi yïi à ka yí ki tso'otə misa'a ní mánjì yïi à tsinə aa é?

⁶ Maa njwi à ka yi niŋ njo a nu nù ntsim ò yòŋə aa ní mighirèni mæ innu mi.

⁷ A mbo bə bii mæ bi tswa mntii myaa ŋghirè ní innu jii ò tsinə aa, n'òò ní mæ tá Nwî à nentə waa mfa nigha'a a mbo bo ŋki ŋghirè tá bə yi ntswe ní ntswéntii yïi ò lwí'í nŋkonŋ aa, Nwî à ka yí fa ntswéntii yïi ò lwí'í nŋkonŋ aa a mbo bo.

⁸ Lá ŋghɛɛ a ní bə bii mæ bi lòò tsi'í áyaa annu kaa wa'a ní annu nŋkonŋ yu'unə, ŋghirè tsi'í innu jii bi aa, Nwî à ka yí swí'í alwintəŋə yi a nu bo.

⁹ Nwî à ka yi niŋ ŋgi'í yí ŋwè a nu bə ò ghàrè tá bə bitsim bii bi ghàrè innu jii bi aa bə nanṣə nyu'u nyanə, ò lòginə a nu baYuda ò ghɛɛ a ní bə bii kaa à si baYuda bə aà,

¹⁰ lá ò nentə nù ntsim yïi a ghàrə annu yïi a tsinə aa, ò fa nigha'a bo mbòonə ghu mbo, ò lòginə a nu baYuda ò ghɛɛ a nu bitizì Nwî.

¹¹ Nlon mæ Nwî a tso'otə misa'a mi bə bitsim aa tsi'í ŋgŋŋ ŋgŋŋə.

¹² Bə bitsim bii mæ bi ghàrè innu jii bi kaa wa'a bə bii mæ bi le'è ŋkwerə nòŋsə Nwî bə aa, bi ka yí kwo bwe kaa tá Nwî à wa'a isa'a waa tso'otə nyonə aa nòŋsə; lá bə bitsim bii mæ bi ghàrè ibi, nzi a nòŋsə Nwî aa, Nwî à ka yí tso'otə isa'a waa ò yòŋə aa nòŋsə.

¹³ Nlon mæ kaa si aa bə bii mæ bi yu'u nòŋsə aa bə mæ annu yaa a tsinə a nsi mi'í Nwî. Lá à bəŋnə mbə aa bə bii mæ bi ləə nòŋsə wa aa mæ Nwî à bii mæ annu yaa a tsinə.

¹⁴ Bitizì Nwî bii mæ bi le'è ŋwa'á ò nòŋsə Nwî kwerə ntsyá a njim Moses aa, bo bə ki ghàrə annu yïi mæ nòŋsə a lòò aa, a ajàn mæ mntii myaa di'í aa, bon a di'í aa mæ bo tswə ní nòŋsə, ka mæ kaa bo le'è waa a nòŋsə Nwî kwerə aà.

¹⁵ Bo tigè ndi'í mæ bi ŋwá'anə mæ innu jya jii mæ nòŋsə a lòò aa a múm mntii bo. Mighirèni mæ innu myaa tigè mbə ayafə, mntii myaa sa'á ní waa mæ kè bo ghàrè aa annu yïi a ku'unə aa kè mæ a si ku'unə le.

¹⁶ Ma yú annu a ka yí f'e'è aa wa njwi mæ, nyonə ní ntoo yí siginə ya mæ mæ swonə aa, Nwî à ka yí sa'a innu tsim jii mæ bə ghàrə a adigə alò'òsə aa ò tsyá aa a njim Yesu Kristo.

Annú baYuda bo bi nòŋsə

¹⁷ Ŋghɛɛ ní wò, mbə ò ka ntwonə ní gho ní nù baYuda; mbə ò t'e'è atú yo ní nòŋsə, ñkii ntərə ní mæ ò nanṣə nzi Nwî;

¹⁸ mbə ò zì annu yïi mæ Nwî a lòò aa, ñkii mbeentə ní annu yïi mæ a bon mánṣə nlon mæ nòŋsə à di'í mæ a mbo wò aa;

¹⁹ mbə ò nanṣə mbii mæ ò ní ntsyàsə bifə'ənə, mbə ŋkà'á a mbo bə bii bi tswə a múm mntii idigə aa,

²⁰ mbə ndi'í innu a mbo ijntə bə, mbə ndi'í innu a mbo bəŋkhə, ñlon mæ ò bii mæ nòŋsə wa a tswə ní mntsyə mntsim bo bi annu nŋkonŋ,

²¹ tsi'í wò yïi mæ o di'í ní bə bí m'ò aa, ò di'í mæ ibiinú gho aa é? Wò yïi mæ o swonə ní mæ bə tsuu ki yərə ə, ò si yərə ə aa é?

²² O swonə ní mæ bə tsuu mághabə ki jii, ò si mághabə jii aa é? Wò yïi mæ ò nanṣə mbàà annu mŋkobə aa, o yərə njoo idigə mmà'a binwí aa é?

²³ Wò yïi mæ o tərè ñlon nòŋsə aa, o tsa'a Nwî ajàn yïi o wò nòŋsə aa é?

²⁴ Anwá'anə Nwî a laa nswon mæ "Bitizì Nwî bəgitə ní Nwî ñlon ŋgaa yúu."

²⁵ Tsitsəŋ annu njetə nù à ní annu yí tinsə aa mæ mbə ò ká nyu'unə ní nòŋsə, annu ajàn mæ bi njetə gho aa a tigè mbə tsi'í tsó kaa bi si gho njetə.

²⁶ Maa ajàn mbə nù yïi ka bi si yí njetə a ka nləə nòŋsə, bəə bon bi ka wa'á tigə nyə yi aa tsó nù yïi bi njetə yi aa é?

27 La a bə mə bə bya mə kaa bi sɪ waa a nɔjɔnu nɛtɛ bi bɔɔnɛ nɛlɔ nɪ nɔɔnsɛ aa, bi ka bɔɔnɛ sa'a ghuu i nin ɔɔi'i a nu bu bii mɛ nɪ tswe nɪ nɔɔnsɛ wa yii mɛ bi le ɔɔwɔ'ɔnɛ nɛlɔ, bi kɪ ɔɔnɛtɛ ghuu, la nɪ bɔɔnɛ wo nɪ nɔɔnsɛ aɔ.

28 Nlon ɔɔ nɔ yii mɛ a di'i nɪ aa a abɛɛ abɛɛ mɛ yu nɪ nɔ baYuda aa, kaa à sɪ nɔ baYuda naɔsɛ mbɛ, kaa ànnɔ ɔɔnɛtɛ nɔ yɪ ànnɔ nɔɔnɔɔ kaa wa'á aa ànnɔ abɛɛ abɛɛ bɔ ànnɔ nɔɔɔnu ki mbɛ.

29 Ànnɔ a mbɛ nɔ baYuda yii bi nɛtɛ yɪ aa, à bɛ aa ànnɔ a múm nɛtɛ bo ànnɔ yii a ghɪrɛ Azwɪ, kaa wa'á aa ànnɔ nɔɔnsɛ wa mɛ bi ɔɔwɔ'anɛ bɛ. Kaa a nɔ ma ghú laa a wa'á nɪ bɛ beentɛ, a bɔɔnɛ mbeentɛ bɛ Nwɪ.

3

1 Tsɔ mɛ a bɛ laa, baYuda tswe aa nɪ àkɛ mɛ a kwetɛ waa ntsyatɛ bitizi Nwɪ aa ɛ? Kɛ ànnɔ yɪ siginɛ yɪ tsu a tswe ghu nlon aɔɔn mɛ bi nɛtɛ nɪ nɔ ghu aa ɛ?

2 ɔɔnɛ, ànnɔ ɔɔ ghà'atɛ i tswe ghu a nɪ bɪmɔnɔ bi ghà'atɛ. Ànnɔ yɪ ntsyambɔi a bɛ mɛ Nwɪ à le mfɔɔ mfa nighàà nɪ aa a mbo baYuda.

3 Mbɛ a bɛ yii mɛ bo bi mɔ'ɔ bi le ɔɔwɔ'á nɔɔnsɛ wa naɔsɛ mbii ɔɔka yonɔ, àkɛ a ghɪrɛ aa ɛ? A tigɛ mbɛ aa mɛ Nwɪ à ka tuu yii ɔɔgaa a ɔɔghɪrɛ ànnɔ yii mɛ à le nswonɔ aa le?

4 Kaa mbɛ a wa'á la bɛ! Bɪ'inɛ zi mɛ Nwɪ a swon ɔɔ tsi'i ànnɔ nɔɔnɔɔnɔ yɪ ka mɛ nɔ misɔnɔ ntsɪm à nɪ ɔɔɔnswon abɔɔnɔnnɔ aɔ. Aà aɔɔn yii mɛ bi ɔɔwɔ'anɛ a múm aɔɔwɔ'ɔnɛ Nwɪ aɔ, mɛ:

“Mɛ tɛ bi di'i mɛ ànnɔ ɔɔ o swonɔ aa i tsinɛ, Bɛɛ bi ki ntsɔ'ɔtɛ isa'á gho, ɔ ɔi.”

5 Lá mbɛ ànnɔ ɔɔ bi ɔɔi mɛ bɪ'inɛ ghɪrɛ aa i bɔɔnɛ ɔɔka ndi'i aɔɔn mɛ ànnɔ Nwɪ i tsinɛ aa, bɪ'inɛ tigɛ mbu nswon aa mɛ akɛ le? Mɛ mbɛ Nwɪ a lwisɛ nton a nu bɪ'inɛ nlon ànnɔ ɔɔ bi ɔɔi'inɛ, a ghɪrɛ aa ànnɔ yii a sɪ tsinɛ a ɔɔghɪrɛ aa ɛ? (Wa mɛ ghàà laa aa tsɔ mɛ bɛ ghàà aà.)

6 Kaa mbɛ a wa'á ma la bɛ! A laa bɛ aa maa aɔɔn bon mbɛ Nwɪ à yɪ nɛtigɛ mbu tso'ɔtɛ misa'a mi bɛ bi faa mbi aa mɛ akɛ aa ɛ?

7 Mbɛ a bɛ yii mɛ aɔɔn mɛ mɛ sɪ nɔɔnsɛ Nwɪ wa naɔsɛ mbii ɔɔkɪ ghɪrɛ aa, a bɔɔnɛ ndi'i aa aɔɔn mɛ Nwɪ a lɛɔ ɔɔkà'á yɪ ɔɔku'usɛ nɪ nɪ nigha'a ghu mbo, bi tigɛ mbu nɔnɔnɛ nɪ isa'a a nu mɛ tsɔ nɔ yɪ mbi aa a ya aa ɛ?

8 Bɪ'inɛ tse swon mɛ tɛ bɪ'inɛ aa ɔɔghɪrɛ ànnɔ ɔɔ bi ta tɛ ànnɔ ɔɔ siginɛ i ka nzi aa ɛ? Tsɔ aɔɔn mɛ bɛ bi mɔ'ɔ tɛ'e nɔnɔnɛ nɪ ànnɔ a nu bɪ'i mbɛgɪtɛ nɪ yɪ'inɛ nswonɔ aɔ. Nwɪ à ka yɪ nɔn isa'a a nu bo a aɔɔn mɛ a ku'unɛ aɔ.

Kaa nɔ tsu à sɪ ghu tswɛ mɛ ànnɔ yɪ a tsinɛ

9 Ma múu aɔɔn a tigɛ mbɛ aa mɛ akɛ aa ɛ? Bɪ'i baYuda bɔnɛtɛ ntsyà bɛ bi mɔ'ɔ aa ɛ? Nɔɔn, kaa tsi'i mɔsɪrɛ. Bɪ'i tɛ'e mɛ nswon mɛ bɛ bitsɪm tswe aa a múm ɔɔi, kɛ bɛ baYuda kɛ baGrikia,

10 Bi ɔɔwɔ'anɛ a múm aɔɔwɔ'ɔnɛ Nwɪ mɛ:

“Kaa ànnɔ nɔ tsu kaa a sɪ tsinɛ, ɔɔnɛ, kaa tsi'i yɪ nɔfùurɛ!

11 Kaa nɔ tsu à sɪ a Nwɪ zɪ, ɔɔnɛ, kaa nɔ tsu à sɪ Nwɪ ɔɔ.

12 Bɛ bitsɪm fùurɛ mɛ nɔɔn yàà a nu Nwɪ, bo bitsɪm fànsɛ mɛ ànnɔ nɛtigɛ mbi'i; kaa nɔ yɪ nɔfùurɛ kaa à sɪ ànnɔ yɪ siginɛ ghɪrɛ, kaa tsi'i yɪ nɔfùurɛ.”

13 “Mɔntɔnɛ myaa mi bɛ aa tsɔ nɔsyɛ nɪ nɪ ɔɔwɔ'anɛ nɛtɛ mfɪ'isɛ nɪ àyà'a yɪ bi aa, ɔɔlɛ ɔɔyaa i luu nɪ ɔɔɔnɔnnɔ.”

“Mɔghàà mii mɛ mi fɛ'e a ntsu bo aa mi bɛ tsɔ nɔi'i yii mɛ i fɛ'e a ntsu ghɪ aà.”

14 “A ntsu bo aa a fɛ'e tsi'i mɛbɛgɪtɛ ɔɔ bi nlon mɛ bo luu nɪ àlwɪntɔnɛ aà.”

15 “Bo tswa'atɛ nɪ a ɔɔghɛɛ nzwɪtɛ bɛ,

16 bo yɪ ntsyá a adɪgɛ aa adɪgɛ ya a tigɛ nluu nɪ ɔɔi'i bo bi àɔnɛ.

17 Kaa bo wa'á aɔɔn yii mbɛ bo ghɪrɛ ntswe nɪ mɔɔɔnɛ aa zɪ.”

18 “Kaa bo wa'á ànnɔ mɔɔ'ɔtɛ Nwɪ tɛ'e nzi.”

19 Tsɪtsɔn bɪ'inɛ zi mɛ ànnɔ yii mɛ nɔɔnsɛ a swon aa, a ghàa aa a mbo bɛ bii nɔɔnsɛ a sa'a waa aà, mɛ tɛ nɔ tsu à tsee nɪ ànnɔ a nswon ɔɔkwɛrɛ àtɔ yɪ ghu bu ntswe tɛ tɛ nɔ ntsɪm fàa mbi à zi mɛ yɪ fa akwɪ'i nighàa a mbo Nwɪ.

20 Nlon mɛ kaa nɔ tsu à sɪ ghu tswe mɛ ànnɔ ɔɔ i tsinɛ a nsi mi'i Nwɪ aa mɛ a yonɛ nɔɔnsɛ; lá nɔɔnsɛ a bɔɔnɛ ɔɔghɪrɛ aa bɛ mɛ tɛ bɛ zi ɔɔi.

Aɔɔn mɛ Nwɪ a ghɪrɛ ànnɔ yɪ'inɛ a tsinɛ nɪ a nsi mi'i yu aà

²¹ Tsítsónj Nwí à ðì'ì mē a mánjì yíi mē a ghìrē annù bē a tsinè ní a nsi mi'ì yu aà; kaa à si tsyà aa a njím nòñsè, tsò ajànjè mē aṅwà'ànè nòñsè bo bì ñgáñntoo Nwí swonjè aà.

²² Nwí a ghìrè ànnù bē bítisim a tsinè ní a nsi mi'ì yu ntsya aa a njìmè àbiiintii yaa a nu Yesu Kristo, kè bo bē baYuda kè bitìzì Nwí,

²³ ñlonj mē bē bítisim ghìrè mē ibi kaa wa' à ni nìgha'a ni Nwí nya burè mbu ntswe tswe aà.

²⁴ Ànnù yaa a tigè ntsinè ntsya aa bē a njìmè ìbònj Nwí yíi mē a tònjè waa ghu aà, ñyonjè ní àjànj mē Kristo Yesu à le ntsu'u atù yí'inè aà,

²⁵ tsi'ì Yesu wa yíi mē Nwí à le lògè alèwè nú yí nsi'itè ibi ghu mē bē ka ñkwèrè ntsya a njìmè àbiiintii. Nwí à le ñghìrè ma la aa a ndì'ì mē annù yí a tsinè, ñlonj mē ànnù ajanj mē a tswa ntii yí tsò Nwí aa, a leè ñghìrè a li'inè ibi yí m̀bii,

²⁶ a le ndì'ì aa mē tsítsónj, yu yumbònj, annù yí a ntsinè, a kii ñghìrè ni mē tã ànnù ñú yíi à ñhèjè ntii yí a nu Yesu aa tã a kì ntsinè.

²⁷ Lá ànnù ajanj mē bi'inè kwèè ntii yí'inè aa a tigè mbè aa mē akè aa è? Kaa mbè bi'inè wa' à ntii yí'inè bú ñka ñkwèè. Nji'ì ànnù i tigè mbè aa àkè aa è? I bē aa mē bi'inè lèè nòñsè aa è? Njanj, mbè a bē aa tsi'ì mē bi'inè tswe ní àbiiintii.

²⁸ Ñlonj mē bi'inè bii aa mē annù ñú a tsinè nyonjè aa a jìmè àbiiintii, kaa a si aa ni mifà' à mi nlèè nòñsè yonjè.

²⁹ Kè Nwí à bē aa tsi'ì Nwí baYuda aa è? A si Nwí bitìzì Nwí kì mbè aa è? ñhèjè, à kì mbè Nwí bitìzì Nwí,

³⁰ tsò mē Nwí à naa tsi'ì yí m̀fùùrè aà; à ka ghìrè mē tã innù bē bii mē bi ñetè waa, tã i tsinè nyonjè aa ní àbiiintii yaa, tã à yí bē bii bi si waa ñetè aa kì ntsinè ntsya aa tsi'ì a njìmè àbiiintii yaa.

³¹ Ma mùu ajanj bi'inè aa tigè mè'e a nòñsè ñlonj àbiiintii mà yú aa è? Njanj! Bi'inè ka bàñjè kì ðiintè nòñsè.

4

Abiiintii Abraham yíi mē a ni alènsè aà

¹ Bi'inè aa swonj mē akè ñlonjè Abraham tã àtsò yí'inè aa è?

² Mbè a bē yíi mē Nwí à le mbii mē ànnù Abraham a le ntsinè a nsi mi'ì yu Nwí ñlonj aa ifà' à yí yíi à le m̀fà' à aa bonj mbè a tswè ní ànnù yíi mbè a ká ñkwèè ntii yí ghu; lá kaa a wa' à aa a nsi Nwí bē.

³ Aṅwà'ànè Nwí a swonj aa mē akè aa è? A swonjè aa mē, "Abraham à le mbii Nwí, Nwí a tigè ñlogè àbiiintii yí ya ní ànnù yíi mē a ghìrè innù jì i tsinè aà."

⁴ Ñú yíi a fà' à aa, a kwèrè ñkabè àfà' à yí, la kaa bi wa' à ñkabè àfà' à yí ya lògè aa tsi'ì tsò m̀tèñjè.

⁵ Lá ñú yíi mē kaa à si fà' à aa, m̀bàñjè ñij ntii yí a nu ñú yíi mē a ghìrè ni mē tã innù bē bi bi tã i tsinè a nsi mi'ì Nwí aa, Nwí a lògè àbiiintii yí ya aa a ní innù jì jì tsinè.

⁶ Aà ànnù yíi mē David à le kì nswonjè aà, ñniñjè ní m̀bòcònjè a nu ñú yíi mē Nwíngònj a lògè àbiiintii yí a ní innù jì jì tsinè kaa wa' à bē ifà' à bē aà:

⁷ "Mbòcònjè a mbo bē bii Nwí à li'inè ifansènnù jyaa ñki ñkusè ibi waa laà;

⁸ Mbòcònjè a nu ñú yíi mē kaa Nwíngònj à si innù jì bi jì sènjè nlèwè ghu atà aà."

⁹ Bi le swonj aa mē mbòcònjè mà yú i tswe aa tsi'ì a mbo bē bii bi ñetè aa è, kè i kì ntswe a mbo bitìñjètè aa è? Bi'inè swonj aa mē bi le nlògè àbiiintii Abraham ní ànnù yíi a ghìrè innù jì jì tsinè aà.

¹⁰ Bi le nlògè aa a noò àkè aa è? A noò yíi mē bi ñetè mē yí, kè m̀bònj tã bi ñetè yí aa è? Kaa à le ñwa'a aa a noò yíi bi le ñetè yí aa bē. Kaa à le tì bē aa bi burè tì yí ñetè.

¹¹ Bi le ñjètè yí aa tsi'ì tsò alènsè kè àwen a ðì'ì mē innù jì i tsinè mē a njìmè àbiiintii yíi à le ntswe ní yu m̀bònj bi ñetè yí aà. Nji'ì ànnù ma yú i bē mē bi le si lòcò ñghìrè yí tã à bē ta bi bē bii mē bi bii tì ghè bi ñetè waa, bi tigè nlògè àbiiintii yaa tsi'ì tsò innù jyaa jì tsinè aà.

¹² Tã à kì mbè ta bi bē bii bi le ñetè waa aa, kaa wa' à bu'usè ñjètè aa tsi'ì ñetè bē, m̀bàñjè mbè bē bii bi le si yòñjè figè àbiiintii ya yíi mē taà yí'inè Abraham à le ntswe ní yu m̀bònj bi ñetè yí aà.

Bi'inè kwèrè innù jii mē Nwí à kà'a nyonjè aa a njìmè àbiiintii

¹³ Ñkà'a ya yíi mē Nwí à le ñkà' à a mbo Abraham bo bì ñgwè'è yí mē bo ka yí jì mbi yú ntsim aa, i le nyòñjè aa a njìmè nyù'ùnè nòñsè aa è? Njanj, kaa i le ñkà' à aa a njìmè nyù'ùnè nòñsè yonjè. I le m̀bàñjè ñyonjè aa a njìmè ajanjè mē à le ñniñjè ntii yí a nu Nwí innù jì i tigè ntsinè aà.

¹⁴ Mbə a bə mə b̄ijibindā bi ka bə aa bə b̄ii bi lèè n̄òḡsè aa, bəə boḡ àb̄iint̄i a tsyá àdāḡè dāḡè, ḡkà'a Nwī ya i k̄i ḡtsya adāḡè dāḡè.

¹⁵ Nlōḡ mə, n̄òḡsè a z̄i aa n̄i àlw̄intōḡ Nwī, lā n̄òḡsè à bə tuu bə, boḡ kaa bə si n̄òḡsè k̄ii ḡwo.

¹⁶ ḡkà'a ya i le ntswe nlōḡ aà àb̄iint̄i, t̄á t̄á à nanḡsə nlaa mə ḡkà'a mà yū à ni m̄it̄əḡnè mə Nwī, ḡyōḡə a ḡj̄im ìb̄ōḡ yi, à fa a mbo Abraham, bo bi àtsé yi, kaa wa'á aa t̄s̄i'í a mbo bə b̄ii mə bi lèè n̄òḡsè aa f̄á, ḡki fa aa a mbo bə b̄ii mə bi k̄i ntswe n̄i àb̄iint̄i t̄s̄i'í t̄s̄ó Abraham aà. Nlōḡ mə Abraham à laa mbə taà ȳi'inè bits̄imə,

¹⁷ a ajāḡ ȳii mə bi ḡwa'anə a m̄úm àḡwà'anə Nwī mə, “Mə ḡh̄irè mə ḡho ò tigè m̄bə ta bi itoo ḡi ḡhà'à ḡḡha'a aà.” La a bə mə ḡkà'a mà yū i le mb̄ōḡ a n̄si m̄i'í Nw̄iḡḡōḡ wa ȳii mə Abraham à le mb̄ii aa, m̄bə Nw̄iḡḡōḡ wa mə a yweensə b̄iku bi b̄é aa, ḡki m̄bə Nw̄iḡḡōḡ wa mə a swōḡə ḡjoo i f̄e'è a n̄i àbwenə adāḡè dāḡə aà.

¹⁸ Abraham à le mb̄ii ḡk̄i m̄b̄e ni mə yu ka ȳi bə ta bi itoo ḡi ḡhà'à ḡḡha'a ka mə kaa à le ḡwa'á à n̄iḡi'í ànnu a ḡka m̄b̄e t̄swé aà. Mb̄ii t̄s̄i'í ajāḡ mə àḡwà'anə Nwī a le nswōḡ aa mə, “ḡḡwè'è yò i ka ȳi ḡha'a i bə t̄s̄i'í t̄s̄ó m̄āḡḡōḡ abura.”

¹⁹ A le ti bə maà noò aa boḡ à bə mə t̄s̄i'í t̄s̄ó ìlòo ḡk̄h̄i ȳi f̄uùrè, lā kaa àb̄iint̄i yi kaa k̄i'í b̄orə ka mə à le n̄lèntə mb̄ān̄u ȳi ḡyə mə yu tigè ḡku, kè ḡyə mə kaa m̄bə ḡḡwé ȳi Sarah a wa'á mu b̄u ḡjwe aà.

²⁰ Kaa à le wa'á àb̄iint̄i ȳi ma'atè, kaa ḡk̄i'í n̄i ḡkà'á Nwī ya k̄i ḡj̄iḡkə. Àb̄iint̄i yi a le mb̄āḡḡè ñl̄wensə yi ni m̄idà'á, a ḡha'asè n̄i Nwī.

²¹ A le nanḡsə nzi a laa mə m̄bə Nw̄iḡḡōḡ a ḡh̄irè ànnu ya mə à le ḡkà'á aà.

²² A b̄é ḡj̄i'í ànnu ȳii mə Nw̄iḡḡōḡ à le l̄òḡə àb̄iint̄i Abraham ya n̄i ànnu ȳii a ḡh̄irè innu ḡi i t̄sinə a n̄si m̄i'í yu aà.

²³ Kaa bi le ḡwa'á ḡwà'anə n̄iḡhàà n̄l̄lā mə, “Nw̄iḡḡōḡ à le m̄beentə ȳi t̄s̄i'í t̄s̄ó ḡu ȳii mə innu ḡi i t̄sinə aa,” ñlōḡ aa t̄s̄i'í ḡḡāà ȳi.

²⁴ Bi le ḡki ḡwa'anə aa nlōḡ aà ḡḡāà ȳi'inè, b̄ii mə Nwī à ka yi k̄i beentə mə innu ḡi'inè i t̄sinə nlōḡ aa ajāḡ mə bi'inè b̄ii yu wa ȳii mə à le nyweensə M̄mà'amb̄i ȳi'inè Yesu ni ñwo aà.

²⁵ Ȳii mə bi le nzwitə yi nlōḡ innu ḡi bi ḡi'inè, m̄b̄i nyweensə ni ñwo mə bi ḡh̄irè t̄á innu ḡi'inè t̄sinə a n̄si m̄i'í Nwī.

5

Ajāḡ mə ànnu b̄é a t̄sinə a n̄si m̄i'í Nwī aà

¹ Ts̄its̄ōḡ a ajāḡə mə bi ḡh̄irè mə ànnu ȳi'inè a t̄sinə a n̄si m̄i'í Nwī ḡtsya a ḡj̄im àb̄iint̄i aa, bi'inè t̄swe n̄i m̄b̄oōnə bi'inè bi Nwī ḡtsya a ḡj̄im Yesu Kristo.

² Ntsya a ḡj̄im Kristo bo bi àb̄iint̄i ȳi'inè, bi'inè k̄uù mə a m̄úm ìb̄ōḡ Nwī ȳii mə bi'inè t̄swe ḡhu ts̄its̄ōḡə aà. Bi'inè doritə, m̄b̄e ni mə bi'inè ka ȳi t̄swe n̄i àb̄warə a m̄úm ḡiḡha'a ni Nwī.

³ Kaa bi'inè si doritə nlōḡ aa t̄s̄i'í ma yū b̄é, bi'inè k̄i ndoritə a m̄úm ḡḡi'í ȳii bi'inè yə aà, ñlōḡ mə bi'inè zi mə ḡḡi'í i z̄i n̄i àt̄āḡənt̄i,

⁴ àt̄āḡənt̄i a z̄i n̄i m̄iḡh̄ir̄inè mi innu m̄i s̄iḡinè, m̄iḡh̄ir̄inè mi innu m̄i s̄iḡinè ma m̄u m̄i tigè ḡḡh̄irè ni mə t̄á bi'inè ka m̄b̄e n̄i ḡkà'a Nwī.

⁵ Ajāḡ ȳii mə bi'inè b̄e aa kaa m̄bə a wa'á ȳi'inè b̄we'esè ñlōḡ mə Nwī à nanḡsè mə ḡswi'í ak̄ōḡḡə yi a m̄úm n̄t̄i bi'inè ḡt̄st̄sya a ḡj̄imə Azwī Nwī ȳii mə à fa a mbo bi'inè aà.

⁶ Nòò ȳii bi'inè le mburə n̄i ìb̄ōrikè ḡjoo aa, nòò à le ḡkù'u Kristo a kwo a atu ḡḡāḡabi'int̄i.

⁷ A tsyanə a mbo ḡu à ḡkwo a atu ḡu ȳii innu ḡi t̄sinə aà, ka mə, nòò tsù, m̄bə ḡu à t̄se yweḡtə kwo a atu ḡu ȳi ḡs̄iḡinè aà.

⁸ Lā Nw̄iḡḡōḡ a d̄i'í ajāḡ ȳii mə yu nanḡsə k̄ōḡə ȳi'inè aa laa: Nòò wa ȳii mə bi'inè le mburə a n̄i ḡḡāḡh̄irè innu ḡi bi aa, Kristo a kwo a atu bi'inè.

⁹ Ts̄ó mə, ḡtsya a ḡj̄imə àl̄əə nu yi, à ḡh̄irè ànnu ȳi'inè a t̄sinə a n̄si m̄i'í Nwī aa, à ka kù'usè b̄u ḡh̄èè n̄i mb̄ii i nyweensə ȳi'inè a n̄i àlw̄intōḡ Nwī.

¹⁰ Nòò ȳii bi'inè le mburə a n̄i ḡḡāḡk̄ib̄āà Nwī aa bi b̄oōnsə ȳi'inè bi'inè bi Nwī ḡtsya a ḡj̄im ñwo ni M̄ú ȳi. Ts̄its̄ōḡ ḡhulā mə bi b̄oōnsə mə ȳi'inè bi Nwī aa, à ka kù'usè ḡh̄èè n̄i mb̄ii i yweensə ȳi'inè a m̄úm ḡt̄swènt̄i Kristo.

¹¹ Lā kaa à burə ti ànnu t̄s̄im ȳii a t̄swe ḡhu aa b̄é, bi'inè doritə nlōḡ ànnu ȳii mə Nwī à ḡh̄irè mə ḡtsya a ḡj̄im M̄mà'amb̄i ȳi'inè Yesu Kristo ȳii mə à ḡh̄irè mə bi'inè bi Nwī b̄oōnsə aà.

12 Tsõ mæ ibi i le nzĩ faa mbi ntsyà aa a njĩm nù yĩ m̃fũurè, ñwo ni k̃ ntsya a njĩm innù jĩ bi aa, ñwo tigè ñsɛɛnè ñghèè a mbo bè bitsim ñloñ mæ bè bitsim le ñghirè ibi aà.

13 A nĩ ànnù ññkɔñ mæ innù jĩ bi i le ntswe fàa mbi mbɔñ tã bĩ fa ñɔnsè. Lã kaa bi si innù jĩ bĩ sɛñɔ ñlɔə a adigè yĩ kaa ñɔnsè s̃i ghu tswé.

14 Lã ñwo le ntigè mbu'utè nĩ bè ñlɔginè ni Adam ñghɛɛ nywe'e ni Moses, ñki ñghɛɛ nywe'e ni bè bĩ m̃ɔ'ɔ b̃ii mæ kaa ibĩ waa i le ñwa'a à gha'a ñkɔ'ɔ nywe'e a ajàn mæ Adam à le ñwɔ ñɔnsè aà.

Adam à le mbaa mbè figè nù wa yĩ à le ntswe nĩ ñzi aà.

15 Lã kaa innù ma jũ ji baa kaa i s̃i ku'unè ñloñ mæ m̃tèɔñè mi Nwĩ m̃ii à fa tĩ ñdùù aa kaa mi s̃i tsi'ĩ tsõ ibi Adam wa b̃è. A nĩ ànnù ññkɔñ mæ bè bĩ ghà'atè le ñkwo nloñ ibi nù ma ghũ yĩ m̃fũurè. Lã ìbɔñ Nwĩ i b̃ajñè ñgha'a ntsya, m̃tèɔñè mi tĩ ñdùù mi mya mi k̃i ñghɛɛ ni a mbo bè b̃ii bi gha'a ñgha'a ntsya a njĩm ìbɔñ nù yĩ m̃ɔ'ɔ wa, Yesu Kristo.

16 M̃tèɔñè mi tĩ ñdùù mú kaa mi s̃i bè aa tsi'ĩ tsõ ànnù yĩ mæ ibi nù yĩ m̃fũurè wa i gh̃irè aà. Nloñ mæ, isa'a Nwĩ yii mæ i le nyɔñə a njĩm̃ afãnsennù ya yĩ fũurè aa i le ññiñ ñgi'i a nu bè. Lã m̃tèɔñè mi Nwĩ mya mi b̃ajñè ñtsisè ifãnsennù jĩ ghà' à gha'a.

17 A nĩ ànnù ññkɔñ mæ, ntsya a njĩm̃ afãnsennù nù yĩ m̃fũurè ñwo le ñlɔginè ñtigè mbu'utè mbi ntsya a njĩm nù wa yĩ m̃fũurè. Lã ànnù yii mæ nù yĩ m̃fũurè, Yesu Kristo, à le ñghirè aa, a b̃ajñè ñzi nĩ ànnù yĩ wè yĩ wè a mbo nù ñtsim yii mæ à kwèrè ìbɔñ Nwĩ yĩ wè wa bi tigè ñghirè innù yi a tsinè a mbo Nwĩ, mæ à ka yĩ tigè mà'a tsyã a m̃m̃ ñtswènt̃i yĩ a njĩm Yesu Kristo.

18 Ajàñ mæ afãnsennù nù yĩ m̃fũurè a le ññiñ isa'a a nu bè bitsim aa, à ki mbè ajàñ mæ ànnù yĩ tsinè nù yĩ m̃fũurè a gh̃irè bè bitsim tsyã isa' à ntswe nĩ ñtswènt̃i.

19 Tsi'ĩ tsõ ajàñ mæ àt̃i atu nù yĩ m̃fũurè a le ñghirè bè bĩ ghà'atè tigè mbè ñg̃ñghirè ibi aa, aà ajàñ mæ àyu'unè nù yĩ m̃fũurè a ki ñghirè mæ tã m̃innù mi b̃è bĩ ghà'atè mi tsinè.

20 Ñɔnsè à le nzĩ aa a ñkũ'ùsè innù jĩ bĩ. Lã àdigè yii innù jĩ bi i gha'a ghu aa, ìbɔñ Nwĩ i ku'ùsè ñgha'a ntsyatè.

21 Tsi'ĩ tsõ ajàñ mæ innù jĩ bi i le si bu'utè b̃è ntsya a njĩm ñwo aa, ìbɔñ Nwĩ i ka k̃i bu'utè i tsyã a njĩm innù jĩ tsinè, i fa ntswènt̃i yii ì lwĩ'i ññkɔñ aa a njĩm Mmà'amb̃i yii'inè Yesu Kisto.

6

Ajàñ mæ b̃i'inè kwo a nĩ innù jĩ bi mbajñ ntswe nĩ ànnù yĩ m̃ɔ'ɔ b̃i'inè b̃i Kristo aà

1 Lã ñbè b̃i'inè tigè ñswoñə aa mæ akè aa ɛ? Mæ tã b̃i'inè ghɛɛ nĩ m̃b̃ii a ñghirè innù jĩ bi tã tã ìbɔñ Nwĩ i ka ñgha'atè ñghɛɛ aa ɛ?

2 Kaa mbè a wa'á maa ajàñ b̃è! Mbè b̃i'inè b̃ii mæ b̃i'inè leè ñkwo a nĩ innù jĩ bi, mbè b̃i'inè bú ñka ntswe a ni m̃m̃ innù jĩ bi aa mæ akè aa ɛ?

3 Ñi s̃i zi mæ b̃i'inè bitsim b̃ii mæ bi le mmurè yii'inè a ñki nĩ ìkùm Kristo Yesu aa b̃i'inè ñbò le mbònsè, bi k̃i m̃murè yii'inè aa a m̃m̃ ñwo yu aa ɛ?

4 Bi le ntwiñə yii'inè aa tw̃iñ b̃i'inè ñbò, a ajàñ mæ bi le mmurè yii'inè a ñki a m̃m̃ ñwo yu aà, tã ajàñ mæ m̃idà' à mi ñgha'a ni Nwĩ ñgɔñ Tã ni le nyweensè Kristo ni ñwo aa, tã à gh̃irè b̃i'inè tigè nt̃ə ñi àkòrè ni z̃i yii'inè a m̃m̃ ñtswènt̃i yĩ m̃f̃i.

5 Nloñ mæ mbè b̃i'inè b̃è ayoo yĩ fũurè b̃i'inè ñbò a m̃m̃ ñwo yu, bɔñ a laa mæ b̃i'inè ka yĩ k̃i b̃è ayoo yĩ fũurè b̃i'inè ñbò tã b̃i k̃i nyweensè yii'inè tsõ yu.

6 B̃i'inè zi mæ m̃arè yii'inè yĩ ñlwen wa bi le ñkwèèntè a ati b̃ajñè b̃ajñè bo b̃i Kristo mæ bi ta ñgi'i a ni m̃b̃iñnù ìb̃i ya mæ tã b̃i'inè tsuu ghèè ñi m̃b̃ii a mbè ìb̃u'u innù jĩ b̃i.

7 Nloñ mæ yu wa yii mæ à kwò mæ aa bi kètè mæ m̃ñkèrè m̃i innù jĩ bi ghu nù.

8 Mbè a b̃è yii mæ b̃i'inè kwò mæ b̃i'inè b̃i Kristo, bɔñ b̃i'inè b̃ii mæ b̃i'inè ka yĩ k̃i tswe nt̃i b̃i'inè ñbò.

9 Nloñ mæ b̃i'inè zi mæ Kristo yii bi leè nyweensè ni ñwo aa, kaa à ka yĩ wa' à bù ñkwo. Kaa ñwo s̃i nĩ àdà' à yĩ tsu ghu nu bù ntswe.

10 Ñwo nya mæ à le ñkwo aa, à le ñkwo aa a nĩ innù jĩ bi ñgàà yĩ m̃fũurè. Lã ñtswènt̃i yii a tigè ntswe ts̃its̃ɔñə aa a tswe aa a mbo Nwĩ.

11 Ma mùu ajàñ tã ni k̃i ñlɔgè ìb̃iñnù ghuu mæ ni leè ñkwo a ni innù jĩ b̃i ñtigè ñki ntswe nt̃i aa a mbo Nwĩ a m̃m̃ Kristo Yesu.

12 Ma mùu ajàñ ñi tsuu mà'atè tã innù jĩ bi ì ka mbu'utè ñjyànù yùù yii ì kwo aa ta k̃i gh̃irè mæ ñi ka yu'unè b̃è innù jii mæ ñjyànù i yè'ètè aà.

13 Ñi tsuu idigè nù jùu jĩ tsũ a mbò innù jĩ bi ló mà'atè tã ì tigè ñlɔgè tsi'ĩ tsõ ñjoo ifà'a ab̃i'int̃i. Ñi b̃ajñə m̃fa ìb̃iñnù ghuu a mbo Nwĩ tsi'ĩ tsõ b̃è b̃ii mæ bi f̃i'isè mæ a m̃m̃

nɛwo bi kuu a mɔm n̄tswɛnt̄t̄i, ŋki mfa idigɛ nɔ juu a mbo Nwɔ t̄a à logɛ tsi'ɔ t̄sɔ ŋjoo ifa'a innu j̄i tsinɛ.

¹⁴ Nlonj mɛ kaa mbɛ innu j̄i bi wa'ǎ ni midà'ǎ a mbu'utɛ bù tswɛ t̄sɔ mɛ kaa ni s̄i aa a n̄ji'i mikɔrɛ nɔŋsɛ tswɛ aà, ni b̄an̄jɛ n̄tswe aa a mɔm ibɔŋ ȳi Nwɔ a gh̄irɛ a nu bù aà.

¹⁵ Bì'inɛ aa tigɛ swonj mɛ akɛ aa ɛ? Bì'inɛ aa ki gh̄irɛ innu j̄i bi nlonj mɛ b̄i'inɛ s̄i aa a n̄ji'i mikɔrɛ nɔŋsɛ tswɛ m̄ban̄jɛ n̄tswe aa a mɔm ibɔŋ ȳi Nwɔ a gh̄irɛ a nu b̄i'inɛ aa ɛ? Kaa mbɛ a wa'ǎ maa aj̄an̄ b̄ɛ.

¹⁶ N̄i s̄i zi mɛ ni bɛ fa ibiinu ghuu a mbo n̄u tsi'ɔ t̄sɔ ibù'ù j̄i i yu'unɛ aa bonj ni tigɛ mbɛ aa ibù'ù n̄u wa mɛ ni yu'unɛ aa ɛ? Kɛ ni f̄a ibiinu ghuu a mbo innu j̄i bi i gh̄irɛ ni kwokɛ, kɛ ni k̄i m̄fa a mbo àyu'unɛ a gh̄irɛ innu juu tsinɛ.

¹⁷ L̄a m̄bi'ikɛ a mbo Nwɔ nlonj mɛ bù b̄i mɛ à le mbɛ noɔ mɔ'ɔ ni bɛ ibù'ù innu j̄i bi aa, ni tigɛ ŋyu'unɛ n̄i innu jya j̄i mɛ bi le ndi'i a mbo bù aa ni n̄ti ghuu tsimɛ aà.

¹⁸ Maa aj̄an̄, bi kɛtɛ mɛ m̄an̄k̄irɛ mi innu j̄i bi a nu bù, ni tigɛ mbɛ ibù'ù innu j̄i tsinɛ.

¹⁹ Mɛ gh̄aa a mbo bù aa ni m̄igh̄aa m̄i mɛ b̄ɛ gh̄aa aa, nlonj aa aj̄an̄ ȳi mɛ n̄jȳan̄u ȳuù i b̄ɔrɛ aà. A le mbɛ a noɔ mɔ'ɔ aa, ni f̄a ibiinu ghuu t̄sɔ ibù'ù innu nsin̄, ŋgh̄irɛ n̄i innu j̄i bi ngh̄ɛ n̄a ni m̄bi. Tsitsɔŋ t̄a ni fa ibiinu ghuu tsi'ɔ t̄sɔ ibù'ù innu j̄i tsinɛ a t̄a nan̄sɛ bɛ b̄ɛ bi Nwɔ b̄i bi gh̄irɛ innu j̄i i tsinɛ aà.

²⁰ Nòɔ wa mɛ ni le mbɛ ibù'ù innu j̄i bi aa, kaa ni le ŋwa'ǎ n̄i ànnu tsu bu bi innu j̄i tsinɛ tswɛ.

²¹ L̄a àb̄i ȳi ni le n̄tswe ni yu à n̄i àkɛ, mɛ ni le si gh̄irɛ innu j̄i mɛ at̄u yuu a tigɛ ndirɛ ghu tsitsɔŋɛ aa ɛ? Inn̄u ma jya i lw̄i'ɔ aa a ni n̄iwò.

²² L̄a tsitsɔŋ mɛ bi kɛtɛ mɛ m̄an̄k̄irɛ mi innu j̄i bi a nu bù ni tigɛ mbɛ ibù'ù Nwɔ aa, àb̄i yuu a bɛ mɛ ni gh̄irɛ innu j̄i i tsinɛ aa a n̄si mi'ɔ Nwɔ, n̄tigɛ n̄tswe n̄i n̄tswɛnt̄t̄i ȳi i lw̄i'ɔ n̄in̄konj aà.

²³ Nlonj mɛ innu j̄i bi i t̄sɔ'ɔ ifa'ǎ yi aa ni n̄iwò, l̄a m̄it̄ɛŋnɛ mi t̄i nduù mi Nwɔ mi bɛ n̄tswɛnt̄t̄i ȳi i lw̄i'ɔ n̄in̄konj a mum Kristo Yesu Mmà'àmbi ȳi'inɛ aà.

7

Aj̄an̄ ȳi mɛ Paul à le m̄figin̄ɛ annu mbɛ mu Kristo a ni nɔŋsɛ n̄iyɔ'ɔ aà

¹ B̄il̄m b̄a mɛ w̄a'at̄ɛ mɛ ni ka yu'u annu ȳi mɛ mɛ swonj aa t̄a at̄u yuu laa ghu nlonj mɛ ni ni bɛ b̄i ni zi nɔŋsɛ aà. Nɔŋsɛ a tswa n̄u aa w̄a noɔ mɛ à b̄urɛ a at̄u n̄ti aà.

² B̄i'inɛ logɛ a n̄i àlɛnsɛ mɛ nɔŋsɛ a tswa m̄an̄gyɛ m̄bi'ɔ ŋgaa ñdoò ȳi aa a noɔ ȳi mɛ ñdoò ȳi à tswɛ n̄ti aà. L̄a bɛɛ m̄ ñdoò ȳi à kwo yi, bonj kaa m̄bɛ nɔŋsɛ wa'ǎ yi bù n̄tswa m̄bi'ɔ ŋgaa ñdoò ȳi.

³ Nòɔ wa mɛ ñdoò ȳi à tswɛ n̄ti aa, à bɛ gh̄ɛ ki tswɛ bo n̄umb̄an̄jɛ ȳi d̄an̄ bonj à bɛ aa m̄an̄gyɛ aj̄irɛ. L̄a bɛɛ ñdoò ȳi a kwo yi bonj kaa nɔŋsɛ à si ni bu n̄tswa. Bɛɛ mɛ a gh̄ɛ n̄yɔ'ɔ a n̄u d̄an̄ bonj kaa à si m̄an̄gyɛ aj̄irɛ b̄ɛ.

⁴ Aa aj̄an̄ a ki mbɛ a mbo bù aa m̄b̄a b̄il̄m b̄a, ni lɛɛ ŋkwo a mum nɔŋsɛ n̄tsya a n̄j̄im ibiinu Kristo ta tigɛ tswɛ a mbo yu wa mɛ Nwɔ à le nyweensɛ ni n̄iwɔ aa ta ki fa'ǎ ifa'ǎ ȳi sigin̄ɛ a m̄m àf̄a'ǎ Nwɔ.

⁵ Nlonj mɛ noɔ wa ȳi mɛ b̄i'inɛ le si tswɛ n̄tswɛ ȳi'inɛ n̄yonj ni n̄jȳan̄u ȳi'inɛ aa, innu j̄i bi j̄i mɛ n̄jȳan̄u ȳi'inɛ i ȳɛ'ɛtɛ, jya j̄i mɛ nɔŋsɛ à le m̄biinsɛ aa, i fa'ǎ ni a nu b̄i'inɛ, b̄i'inɛ tigɛ ŋgh̄irɛ n̄i innu j̄i mɛ i zi aa bɛ ni n̄iwò.

⁶ La tsitsɔŋ, bi kɛtɛ mɛ nɔŋsɛ wa a nu b̄i'inɛ, nlonj mɛ b̄i'inɛ kwò mɛ a ni innu jya j̄i mɛ b̄i'inɛ le mbɛ ibù'ù ghu aà. Kaa ki'ɔ bù m̄fa'ǎ n̄i innu n̄yonj aa n̄i àlwenɛ nɔŋsɛ ya ȳi mɛ bi le ŋwà'ànɛ aa, b̄i'inɛ b̄an̄jɛ m̄fa'ǎ nyon̄jɛ aa ni n̄twɛnt̄t̄i ȳi m̄fi ya a m̄m Azw̄i.

Nɔŋsɛ bo innu j̄i b̄i

⁷ Mbɛ b̄i'inɛ swonj aa mɛ akɛ aa ɛ? Mɛ nɔŋsɛ à n̄i innu j̄i bi aa ɛ? Kaa a s̄i la b̄ɛ. L̄a nɔŋsɛ à le m̄baa tsuu bɛ, bonj kaa mɛ s̄i annu ȳi bi zi. B̄i'inɛ logɛ yuà tsi'ɔ t̄sɔ àlɛnsɛ: Nɔŋsɛ à le m̄baa tsuu swonj mɛ, "T̄suu ayoo nd̄im ghò i gh̄è'ɛnɛ" bonj kaa mɛ si agh̄è'ɛnɛ zi.

⁸ Nɔŋsɛ à le n̄tsya n̄tswe n̄i àbwarɛ nyon̄jɛ aa a n̄j̄im ndi'ɔ Nwɔ jya n̄tigɛ m̄biinsɛ m̄buu n̄joo j̄i ȳɛ'ɛtɛ a m̄buu m̄buu a nu mɛ. Nɔŋsɛ a ȳi n̄tsuu bɛ aa innu j̄i bi i n̄onj t̄sɔ i kwò.

⁹ A le mbɛ a noɔ mɔ'ɔ aa mɛ n̄i at̄u ibiinu gha mɛ tswɛnt̄t̄i ti nɔŋsɛ. L̄a noɔ wa mɛ ndi'ɔ Nwɔ i le n̄zi aa, ibi i biinɛ, mɛ tigɛ ŋkwo,

¹⁰ ndi'ɔ jya j̄i i le n̄tswe aa ni m̄f̄a n̄tswɛnt̄t̄i aa i b̄an̄jɛ n̄tigɛ n̄zi bɛ ni n̄iwɔ a n̄i yaa ŋgaa ȳu.

¹¹ Nlonj mɛ ibi i le nyɛ abwarɛ yi n̄tsya aa a n̄j̄im ndi'ɔ jya m̄bwe'esɛ gha n̄zwitɛ.

¹² La a bə mə nònsə yumbəŋ à laa mən̄sə, ndi' i Nwī jya i kī ñlaa mən̄sə, ntsinə ŋki mbəŋə.

¹³ La a bə mə annū yīi mə a le mbə yī siginè aa, a le ntigə nzi bə nī nìwo a mbo mə aa e? Kaa mbə a kī' i maa ajāŋ bə. A le ŋghirə ibi, ñlogə annū yī siginè mfa'a nī yu. Ibi wa i tigə ñzi nī nìwo a mbo mə mē tā bi nan̄sə nyə ajāŋ yīi mə mārə yī yī annū n̄ŋkəŋ à bə aa. Tsō mə a bə laa, n̄tsyā a n̄jīm ndi' i jya bi di' i ajāŋ mə ibi i nan̄sə nswèrə m̄bə aà.

Ajāŋ mə ibi bo ìbòŋ i tonə ni a nu bə aà

¹⁴ Bī'inè zi mə nònsə à tswe aa a mbo izwī ji'inè. Lā mə bāŋnè m̄bə ŋú ñjyānū, yīi mə bi fee a gha a mbo innū jī bi tsō àbù' u.

¹⁵ Kaa mə si annū yīi mə mē ghìrè aa nan̄sə ñzi tā àtū ya laa ghu nloŋ mə kaa mə si annū yīi mə mē kòŋə a ŋghirə aa ghìrè, la mbāŋnè ŋghirə aa bə annū yīi mə bāā aà.

¹⁶ Mbə a bə yīi mə mē bāŋnè ŋghirə bə annū yīi mə mē si kòŋə aa boŋ mə bīi aa mə nònsə à bòŋə.

¹⁷ La a bə mə kaa annū ya aa à si mē bu ŋghirè, a bāŋnè ŋghirə ibi wa mə i tswe a nu mē aà.

¹⁸ Nloŋ mə mē zi mə kaa annū yī siginè yī tsu kaa a si a nu mē tswé, là' à tsi' i a m̄m ñjyānu mē. Mē tse ki yə' ètə a ŋghirè annū yīi mə a ku'unə aa, la kaa wa' à nī midà' à a ŋghirə tswé.

¹⁹ Nloŋ mə kaa mə si innū jī siginè jīi mə mē yə' ètə a ŋghirè aa ghìrè. Mē bāŋnè ŋghirə aa jī bi jya mə kaa mə si kòŋə a ŋghirə aà.

²⁰ Mbə a bə yīi mə mē ghìrə aa annū yīi mə mē si kòŋə a ŋghirə aa bəə boŋ kaa si mē bu ŋghirè, a bāŋnè ŋghirə ibi wa mə i tswe a m̄m nu mē aà.

²¹ Mē tigə ñyə a bə nònsə mē mē yī ghèə ghìrə annū yī siginè aa, ìbi i bāŋnè ŋkhe nzi a abó.

²² Nloŋ mə mē doritə a nyòŋ nònsə Nwī a m̄m n̄t̄i mē,

²³ là a nī ìdigə nu ja tsim, nònsə yī dāŋ a bāŋnè ma' a nī nònsə wa mə à tswe a m̄m n̄t̄i mē aa nī n̄tsó, ŋghirə naa a nī àbù' u nònsə ibi wa yīi mə i tswe a nī ìdigə nu mē aà.

²⁴ Wɛɛ ŋgi' i yā aa e! A gha a mbo ñjyānū n̄wó yū aa a ka kwɛrə wo aa e?

²⁵ Mē fā m̄bi' ikə a mbo Nwī nloŋ ŋgaa Mmā' ambī yī'inè Yesu Kristo! Aà ajāŋə mə mē tigə ntswe aa á yūlà: A nī ŋkòŋə yā, mə fā' a nī a mbo nònsə Nwī wa a m̄m àtū mē, là ñjyānū yā i bāŋnè mfa'a nī a mbo nònsə ibi.

8

Ajāŋ mə ŋú a tswe n̄t̄i a m̄m Azwī Nwī aà

¹ Kaa mbə bi wa' á isa' a tsitsòŋ bú ññiŋ a nu bə bīi mə bi tswe a m̄m Kristo Yesu aà.

² Nloŋ mə nònsə Azwī wa mə a fa ntswènt̄i a m̄m Yesu aa, à ghìrè mə mē tā mē fɛ' e a m̄m nònsə yīi mə a zī aa nī ìbi bo n̄wó aà.

³ Nwī à le ŋghirə annū yīi mə kaa nònsə à le ŋwa' á ŋghirə zi ñloŋ mə n̄jyanū ñm̄isòŋ i bòrə aà. A le n̄too Mú yī, a sigə ñlogə marə ñm̄isòŋ yīi mə a ghìrə ibi aa mē tā à tigə ayoo m̄mā' anwī a n̄sī' itə ibi bə. Ma mùu ajāŋ à le ntigə nsa' a ibi ñjyānū.

⁴ Nwī à le ŋghirə ma mùu ajāŋ aa mə yu lwensə annū yī tsinè yīi mə nònsə a lòò a mbo bi' inè bīi mə bi tswe ntswènt̄i yī'inè a m̄m Azwī kaa wa' à tswé ñyòŋə aa bə ñjyānū aà.

⁵ Bə bīi mə bi tswe ntswènt̄i yāà a m̄m ñjyānu aa, bi tɛ' e àtū yaa laa nī innū jīi mə ñjyānū yāà i yə' ètə aà. Lā bə bīi mə bo tswe ntswènt̄i yāà a m̄m Azwī aa bi tɛ' e atū yaa laa nī innū jīi mə Azwī a yə' ètə aà.

⁶ A nte' e atū yo a nī annū yīi mə ñjyānu i yə' ètə aa, à nī n̄wó. Nte' é àtū nī annū yīi mə Azwī lòò aa, à nī ntswènt̄i bo m̄bɔɔnə.

⁷ N̄t̄i yīi mə à tɛ' e atū yī a nī innū jīi mə ñjyānū yī i yə' ètə aa, à nī ŋgāŋkibaa Nwī, ñloŋ mə kaa à si nònsə Nwī yu'unə; a nswonə annū n̄ŋkəŋ, kaa m̄bə a wa' à tɛ' e ñləə.

⁸ Bə bīi mə bi yu'unə ñjyānū yāà aa, kaa mbə bi wa' á annū yīi mə a bòŋə Nwī aa ghìrə.

⁹ Lā kaa nī si aa a m̄m ñjyānu tswé, nī tswe aa a m̄m Azwī, mə mbə a bə tsi' i annū n̄ŋkəŋ mə Azwī Nwī a tswe a nu bù. N̄t̄i yīi mə à si nī Azwī Kristo tswé aa kaa à si ŋú yī bə.

¹⁰ Lā, m̄bə Kristo a tswe a m̄m bù, ka mə ñjyānū juu i kwokə nloŋ i ibi aa, boŋ izwī juu i tswènt̄i ñloŋ mə Nwī à ghìrè mē innū juu i tsinè aà.

¹¹ Mbə Azwī Nwī wa yīi mə à le nyweensə Kristo Yesu nī n̄wo aa a tswe a m̄m n̄t̄i bù boŋ yu wa mə à le nyweensə Kristo Yesu aa, à ka fa ntswènt̄i a mbó ñjyānū yūu yīi mə mbə i kwo aa, i tsy' á aa a n̄jīm Azwī yī ya mə a tswe a m̄m n̄t̄i bù aà.

¹² Maa ajànj bilim bá, kaa bí'inè sà aa ibù'u a mbò ñjyánu bə, a ñka ntswe ntswéntii yí'inè ñyon aa ajànj yíi mə ñjyanú yí'inè ì figitə aà.

¹³ Nlonj mə mbə bí'inè ka ntswe ntswéntii yí'inè ñyon aa ajànj yíi mə ñjyanú yí'inè ì figitə aa, bəə bonj bí'inè ka kwo, lá a ñjímə Azwí, mbə bí'inè zwitə innú jii mə ñjyanú ì yə'ətə aa, bəə bonj bí'inè aa bəñnə tswe bitii.

¹⁴ Bə bitsim bii mə Azwí Nwí a tsyàsə aa, à ni bəə bi Nwí.

¹⁵ Nlonj mə kaa ni le wa'á aa ázwí yíi mə a ghírə mə ni bə ibù'u tá ñbə'ə bu ñka ntswa ghu aa, kwérə. Ni le mbəñnə ñkwérə aa ázwí yíi mə a ghírə mə tá ni bə bəə bi Nwí aà. Bí'inè yí ntonjə mə, "Abba! Taà ghà!" aa, bí'inè tigə ñtonjə aa ni mǝdà'á mi Azwí,

¹⁶ a bə Azwí Nwí yumbonj mə bə ázwí yí'inè swonjə ni mə bí'inè bə aa bəə bi Nwí.

¹⁷ Mbə a bə yíi mə bí'inè bə aa bəə bi Nwí, bəə bonj bí'inè bə aa bəji bi nda bi Nwí, mbə bəji bi nda aa bí'inè bi Kristo, mə mbə bí'inè ká ñka mbii ñgi'í bí'inè bi Kristo, tá tá bí'inè ñbò yí ñki ñkwérə ñgha'á.

Ñgha'a nii mə bí'inə bə aà

¹⁸ Mə wà'atə mə kaa ñgi'í yíi mə bí'inè yə tsítsónjə aa kaa ì sǝ ko'ə ñkú'ùnə a ni ñgha'a nii mə Nwí a ka yí fi'isə dí'í a mbo bí'inə aà.

¹⁹ Njǝ nòò wa mə Nwí ka yí dí'í bəə bi ní ñsi ni ñsi aa, ì yanjə ní ñjoo tsim jii mə à le nnanjə aa si'í si'í, bo tigə mbə.

²⁰ Nlonj mə a le ñkònj Nwí mə yu ñij isa'a a nú ñjoo tsim jii mə à le ñnanjə aa tá ì tigə mbə ñjoo adànjə adànjə, kaa a le wa'á ñjoo jya kònjə. Ka mə Nwí à le ñghírə laa, bi le si bə annú yí siginè,

²¹ ñlonj mə tsi'í ñjoo mǝ jya mə Nwí à le nanjə aa, ì ka yí fə'ə a mum ñəwo nii mə ni ghírə ì kwò mbwə aa, ì tigə fə'ə təə atu bo ni ñgha'a ni wə ni bəə bi Nwí.

²² Nlonj mə bí'inè zǝ mə, ñzi nywe'e tsítsónj, ñjoo tsim jii Nwí à le nanjə aa, ì dùmè, ñyu'u ní ñyanjə tsò maburə yíi mə à tsigə aà.

²³ Lá kaa si tsi'í ñjoo tsim jii mə Nwí à le nanjə aa bə mə ì yu'u ñyanjə; tsi'í bí'inè bii mə bí'inè kwérə mə Azwí Nwí tsi'í tsò mǝtəñnə mi ntsyambii aa, bí'inè kii ndumə a múm mbǝnnú yí'inè a ajànj yíi mə bí'inə yu'utə ni mə tá Nwí à yí ñlògə yí'inè a ni bəə bi, ntigə ñghírə mə tá mbii mi nú mi'inè mǝtsim mǝ fə'e a atsanjə.

²⁴ Nlonj mə ajànjə mə Nwí à le nyweensə yí'inə aa bí'inə ka tigə kǝ bə. Kaa bí'inə si ayoo yíi mə bí'inə bə aa yə. Njǝ yíi mə mbə a bú ñka mbe ayoo yíi mə a yə aa, à ní wò aa é?

²⁵ Lá mbə bí'inə ka mbe ayoo yíi mə kaa bí'inə si yə aa bonj bí'inə ka tswa ntii yí'inè ì kǝ yu'utə.

Ajànjə mə Nwí a nanjə ndi'í ibònj yí aà

²⁶ Aà ajànj yíi mə Azwí Nwí a kii nzi ñkwetə ní yí'inè bii bí'inè bəə aà; nlonj mə kaa bí'inè sí innú jii mə mbə bí'inè ká ñtsa'atə Nwí mbetə aa zǝ, la Azwí yumbonj a tsa'atə ní Nwí a atu bí'inè ñyə'ə, ntsaa ní tswegə, a ni mǝnjǝ yíi mə kaa mbə bi wa'á ni ñghàà ni ntsú swonjə.

²⁷ Yu wa mə a nanjə nloò ní innú jii ì tswə a múm ntii bə aa, à zǝ àmòòntə yíi a tswə a atú Azwí aa, nlonj mə Azwí a kii ntsa'atə ní Nwí a atu bə bi Nwí, ñyonjə aa a ní innú jii mə Nwí a lòò aà.

²⁸ Bí'inè zǝ mə a ní innú tsim jii mə Nwí a ghírə aa, a fà'á aa mə tá ì zǝ ní ìbònj a mbo bə bii mə bi kònjə yí aà, là'á bə bya bii mə à twònjə waa nyonj aa a ñjím ñkà'á yí aà.

²⁹ Bə bya mə Nwí à le è mǝfoò nzi ntsə'ə aa, à le ñki ntanjə ñləə mə tá bi tigə mbə tsi'í tsò Mú yí, tá Mú yí wa a tigə mbə ntsyambii a titii bəə bi ma bi ghà'atə.

³⁰ Bo ma bya mə à le mfòò ntanjə ñləə aà, à le ntigə ntwonjə; bo ma bú mə à le ntwonjə aa, a ghírə annú yaa a tsinè, bo ma bya mə à le ñghírə annú yaa a tsinè aa a tigə mbii mə bo bi Mú yí yí ñkuu wa múm ñgha'a yu.

Akònjə Nwí ñtsya a ñjím Kristo Yesu

³¹ A ní innú ma jǝ tsim mbə bí'inè tigə ñswonjə aa mə akə aa é? Mbə Nwí a tswə bí'inè ni bo a yí'inè aa a tigə ñmòòntə wo aa é?

³² Tsi'í Nwí wa mə à le ñwa'á a ñjonj mú yí wa lij, mbəñnə mfa yí mə à yí ñkwo a atu bí'inè bitsimə aa, à wa'á kǝ ñka mfa ñjoo tsim a mbo bí'inè bo bi Mu yí wa aa é?

³³ Aa wò mə mbə a ñij isa'a a nu bə bii Nwí tsə'ə a ni bi bə aa é? Aa tsi'í Nwí mə a ghírə mə tá innú jyaa ì tsinè.

³⁴ Aà wò mə mbə a ñij ñjə a nu bo aa é? Aa Yesu Kristo, wa mə à le ñkwo aa, ññjə, yu wa mə bi le mbǝnsə a níwo, a tigə ñtswe a mbèè ñkwèè Nwí ní ñmà'á, ntsa'atə ní Nwí atu bí'inə aa é?

³⁵ Aa wò mæ mbə a yàtè yi'inè bi àkòṅhè Kristo aa ε? Mbə a bə aà ṅgi'i yì ùndirè ùndirə, kə innù jii i yanə yi'inè aa, kə àjàṅhə bi tso'ò akòrə yi'inè aa, kə ṅji yii i kùu a ala'a aa, kə àjàṅ yii bi'inè boṅ itsə'è jì wè'è aa, kə àjàṅ yii bi'inè tswe a ntsu nàwo aa, kə àjàṅ mæ bi lòc ṅkwyè atù yi'inè ni munwi aa ε?

³⁶ Aà àjàṅ yii mæ bi ṅwa'anə a múm àṅwà'anə mæ, "Nlon ṅkwitù gho, bi zwitè ní yi'i ṅwí tsim; ùlentè ní yi'i tsó mbinjèrè jii mæ bi lòc ṅwà aà."

³⁷ ṅgaṅ, a múm innù ma jú tsim, bi'í nàṅsə mæ ùtsya ntsò, nyon aa a ṅjim yu wa mæ à le ṅkòṅhè yi'i aà.

³⁸ Nlon mæ mæ nàṅsə nzi mæ, kə nìwo, kə ùntswéntii, kə baangel, kə idà'à jii i sa'a mbi yu aa, kə innù jii mæ i tswe tsitsòṅ aa, kə innù jii i ka yì zì aa, kə idà'a tsim,

³⁹ kə ṅjoo jii i tswe a ndəṅ a aburə aa, kə ṅjoo jii i tswe a nsye aa, kə àyoò tsu yii mæ a tswe fàa mbi aa, kaa mbə a wa'à yi'inè bi àkòṅhè Nwí yii a tswe a múm Kristo Yesu Mmà'àmbi aa yàtè.

9

Nwìṅṅòṅ bo bi bə bi

¹ Annù yii mæ mæ swon aa, à ní annù ṅṅkonə, mæ laa mbə ṅú Kristo, kaa wa'á nàá innù tsweé. Ntù gha yii i sa'a ní gha a múm Azwí Nwí i ní àyofə yá.

² Ajəṅhè yì wè a tswe a múm ntii mæ, mæ kii ṅyu'u ní ṅyanə tì mæ a ntii mæ.

³ Mbi'i ṅga a biiṅm ba, ṅgwè'è yà, boṅ mæ le mbaa nyə'ətə mæ bi ṅij ndòò a atu mæ, kə mæ bi kì nyatə gha bi'i Kristo ṅlon ṅkwitù waa.

⁴ Bo laa mbə balsrael, à le mbə bo mæ Nwìṅṅòṅ à le nlògè waa a ni bòc bi ṅki ndi'i nigha'à ni a mbo bo, ṅwarə akàà bo bo, mfa nòṅsə a mbo bo, bo tswe ní mánji mii Nwí yii à kù'ùnə aà, ṅki ntswe ní innù jii mæ Nwìṅṅòṅ à le ṅkà'à aà.

⁵ Bo le mfè'è aa a nu bità bi bitaa bi'inè bya, Kristo tsó ṅúmìsòṅ à le ṅki mfe'è a ṅgwè'è bo, bi'inè ka ṅgha'asə Kristo yii mæ à ni Nwìṅṅòṅ yii a bu'utə bə bitsimə aa ṅṅkonə.

⁶ Lá kaa mæ si swonə aa mæ kaa Nwí à si nighàà ní ləh ṅlon mæ kaa à si bə bitsim bii mæ bi fe'è a ṅgwè'è balsrael aa bə mæ à ni balsrael bi annù ṅṅkonə.

⁷ Kaa wa'á bòc bi Abraham bitsim bə mæ à ni bòc bi, lá Nwìṅṅòṅ a swon a mbo Abraham mæ, "Ntsya a ṅjim Isaac, bi ka yì tigə twonə ṅgwè'è yò a ní ikùmə ghó."

⁸ Ma yú a dī'ì aa mæ kaa à si bòc bitsim bii mæ bi jwe a múm ṅjyānu aa bə mæ Nwìṅṅòṅ à lógə a ni bòc bi; à bəṅnə nlògè bya bii mæ à le ṅkà'à ṅlon ṅgaà yàà aà.

⁹ Nlon mæ Nwìṅṅòṅ à le ṅghirə ṅkà'à yì ya aa lalà, "Nòò à ka tsyá bú kì kù'ù lálà, tá mæ zì tá Sarah à jwe a múmbāṅnə."

¹⁰ Kaa a burə tì mæ, a mbú ṅghèè ghu, nòò wa mæ Rebecca à le ntswe ni bòc bya bi baa a ato'ò yu, mæ á le njwe ṅú yì mò'otə, taà yi'inè Isaac aa,

¹¹ a ṅghirə mæ àjàṅ yii mæ Nwìṅṅòṅ à le ntsò'ò bə bi aa tá à bə a atanṅə Nwí, kaa wa'à yonə aa bə ní àfà'à yii ṅú fà'à aa, tá à bə bə ùtsò'ò Nwí,

¹² Nwìṅṅòṅ a swon a mbo ndè waa mæ, "Yì ntsyāmbii à ka yì kì fà'à a mbo yì àyòṅtə." A le nswonə ma yú aa mboṅ tá bi yì njwe waa, kaa bo burə tì annù yì tsu ghirə, kə yì siginè kə yì bí.

¹³ A àjàṅ mæ bi kì mbù ṅṅwa'anə a múm àṅwà'anə Nwí aa mæ, "Mə le ṅkòṅhè Yacob, mbaa Isac."

¹⁴ Mbə bi'inè swon aa mæ akə aa ε? Mə Nwìṅṅòṅ a ghirə annù yii a si tsinè aa ε? Kaa mbə bi'inè wa'à maa àjàṅ swonə.

¹⁵ Nlon mæ à le nswon a mbo Moses mæ, "Mə ka ko miiṅnə ṅú yii mæ mæ kòṅhə a ṅko miiṅnə yì aa, i kii jəṅnə a nu ṅú yii mæ mæ kòṅhə a njəṅnə ghu nu aà."

¹⁶ La a bə mæ, kaa ṅko miiṅnə Nwí i si aa a ṅjim ṅkòṅhə ṅú kə ifà'à ṅú yonə, i yonə aa tsi'í a ṅjim ṅko miiṅnə yì.

¹⁷ Nlon mæ àṅwà'anə Nwí a le nswon a mbo Pharoah mæ, "Mə le ṅghirə gho a ni mfə aa mæ mæ dī'ì mīda'a ma a nu wò, i ghirə tá bi zì ikùm gha a mbi ùtsimə."

¹⁸ A dī'ì mæ Nwìṅṅòṅ a ko miiṅnə ṅú yii a kón ṅko aa, ṅkii ṅghirə ntii ṅú yì mò'ò i tii ní ṅkòṅhə yì.

Alwintəṅ Nwí ni ṅko miiṅnə yì

¹⁹ Lá ní ka betə gha mæ, "Mbə Nwìṅṅòṅ a bú ùtigə mfiṅṅə ṅú aa mæ akə aa ε? Mbə wò a tuu annù yii mæ à kòṅhə aa ε?"

20 Lâ wò ñúmìsòṅ, ò bə aa wò, a ṅka mbetə mighàà a mbo Nwí aa ε? Mbê àntòò nsye a betə a mboò yí mə, “O bòo gha bə lálà aa a ya aa ε?”

21 Mboò bántòò wa, à si ní àdà'á a atu àbòò ya tswé, mə mbə a logè àtàà yí fùurè m̀bòò bántòò ghu bi baa, ñləə yí mò'ò ni àyàré àntòò, ṅki ñləə yí mò'ò tsi'í ní àntòò àdàṅə àdàṅə aa ε?

22 Aà àjàṅə mə Nwíṅgòṅ a fà'á aà, à le ñlòò mə yu dì'í alwíntəṅə yí i kii ghìrə tá bi zì mida'á mi, lá à le ntswa ntii yi a nu bə bii mə à le si lwísə ntəṅ a nu bo aa, bo kí ntswe ní ṅkwo aà.

23 A le ṅki ñlòò mə yu dì'í nigha'á ni ní wè, nii à le nswí'í a nu bo bya bii mə bo ni ṅjoo jii mə a ko mìlìṅṅə waa aa, lá'á bo bya mə à tãṅtə mé mə bo yí ṅkwərə nigha'á ni aà.

24 Nlòṅ mə bí'inə laa ṅki ntswe a titii bə bii mə à le ntwoṅə aà, kaa bi wa'á aa tsi'í a titii baYuda fe'è, bi ki mfè'è a titii bìtìzì Nwí. Mbə a bə aa ajàṅə mə Nwí a fà'á aa boṅ mbə a wa'á ajàṅ mə yu kəṅə ṅghìrè aa ghìrè aa ε?

25 A ní àjàṅə mə à swòṅə a múm àṅwà'anə Hosea mə,
“Bə bii kaa à le ṅki'í bā bə aa,
mè ka twoṅə ni 'bə bā.’

Yu yii mə bi le si twoṅə ni 'kaa mə si kəṅə aa,' mə ka twoṅə ni “Mbèè ntii yà.’

26 Tsi'í maa adigə mə Nwí à swòṅə a mbo bo mə, 'Kaa ni si bə ba bə aa'
maa adigə bi ka yí tigə twoṅə waa a ni bòò bi Nwíṅgòṅ yii à tswə ntii aà.”

27 Yesaiah à le ṅki nyə'ə nloṅ ṅgaa Israel ṅswəṅ mə, “Ka mə bòò bi balsrael ka yí gha'á i kù'u tsi'í tsò àwàṅə ṅki aa, bi ka yí yweensə aa tsi'í m̀b̀m̀tə.”

28 Nlòṅ mə Mmà'ambi à ka yí ghèsə tsəṛə isa'a mbi yu aa tsi'í ñilí'í ni lí'í a ni lunə.

29 Ajàṅə mə Yesaiah à leè ṅki nswəṅ a mbii mə,
“Mmà'ambi ntsú ntsò à le mbaa tsuu yi'inə ni ṅgwè'è yí mò'ò mà'atə,
boṅ à le ṅghìrè bí'inə tigə tsò Sodom
ṅki mbə tsò Gomorrah.”

Israel bo bi ntoo yí ñsigìnə yá

30 Bí'inə l̀òò aà ṅswəṅ mə akə aa ε? Mə bitì zì Nwí bii mə kaa bi le nte'ε wa'á m̀t̀t̀i myaa ka ṅgaansə a ṅghìrè ànnú yii a tsinə aa, bi banṅə ntsisə innú jyaa i tsinə a nsi mi'í Nwí, ntsya a nṅmè àbiiintii;

31 lá baIsrael bii mə bo le si bāṅṅə ñlòò ni a ñləə nòṅsə tá ghìrə tá ànnú yaa tsinə a nsi mi'í Nwí aa, kaa bo le ṅwa'á nòṅsə wa bāṅṅə ñləə ta tá innú jyaa tsinə.

32 Mbə bi betə mə a tigə ṅghìrə akə mə bo wa'á nòṅsə wa lèè tá innú jyaa i tsinə aa ε? Nlòṅ mə kaa bo le ṅki'á aa a nṅm àbiiintii ka nyəṅə. Bo le mbāṅṅə ṅka nyəṅə aa bə a nṅm innú jii mə bo le si ghìrə aà. Maa ajàṅ bo le ṅkwántə wa ní ṅgò'ò ǹt̀m̀ə àkòrè yá.

33 A ajàṅ yii mə bi ṅwa'anə a múm àṅwà'anə Nwí mə,
“Yə ñ, mè nòṅsə ṅgò'ò a Sion,
mə bə aa kí kwántə ghu,
a bə àlāṅsə ṅgò'ò mə a ka ghìrə bo wo.

Lá ṅù ǹts̀m̀ yii à ñṅ ntii yi ghu nu aa, kaa bi ka yí wa'á atu yí dirisè.”

10

1 Bòò bi maà, mə yə'è tsi'í nì ntii ghá tsim, ṅkii ntsa'atə ní Nwí a atu bə ba baIsrael mə tá bo yí nyweenə.

2 Nlòṅ mə mbə mə bii àyəfə nloṅ ṅgaa yàà mə bo naṅsə ntii ní ànnú Nwí kaa wa'á mánjì yii à kù'unə aa bāṅṅə ñzi.

3 Tsò mə kaa bo sɿ ajàṅ yii mə Nwí a ghìrə annú bə a tsinə naṅsə ñzi aa, bo bāṅṅə ñlòò ni ṅghìrə tá ànnú yaa tsinə ní atu yaa. Kaa bo le ṅwa'á mibii mi nú myaa sigisə nifa a mbo Nwí mə tá à ghìrə ànnú yaa tsinə.

4 Nlòṅ mə nòṅsə à le ñlwí'í aa a nu Kristo, mə tá ṅù ǹts̀m̀ yii mə à ñṅ ntii yi ghu nu aa, Nwí a ghìrè innú ji i tsinə.

Mbə ṅù ǹts̀m̀ à tse nyweenə

5 Moses à le nswəṅə nloṅə annú ajàṅ yii mə mbə innú ṅù tsinə nyəṅə ajàṅə mə a lèè nòṅsə aa mə, “Bə bii mə bi lèè nòṅsə aa bi ka yí tswə bitii i yòṅə aa ajàṅə mə bi lèè nòṅsə wa aà.”

6 Lâ ànnù ajàñ yîi mæ ànnù bê a tsinë nyonjæ aa nî àbiintii yaa aa a swonjè ni mæ: "Tsuu a mûm ntii wò swonj mæ, 'Wò à ka kò'ò ghèè a aburè aa è?'" (Ma la a bè mæ wò à ka kò'ò lògè Kristo sigè ni ghu a nsyè lé?)

7 "Kè 'Wò à ka sigè ala'a biku bi bê aa è?" (tà sigè lògè Kristo i kò'ò ni ghu).

8 Lâ a bàñnè ñswonjæ aa mæ akè aa è? A swonj aa mæ,

"Wa nìghàà nya ni tsewe ñkòòntè a mbèè wò; ni tsewe a ntsù wò ñki ntswe a ntii wò."

là'à tsi'í nìghàà ni Nwí nya mæ bí'i swonj, ñswonjæ ni mæ tá bè ñiñ ntii waa a nu Nwí aà.

9 Nlonj mæ ò bè kî swonjæ nî ñtsù gho mæ, "Yesu à nî Mmà'àmbi," i kii bii a mûm ntii wò mæ Nwí à lé nyweensè yi ni ñwo, boñ ò ka yweenè.

10 Nlonj mæ ñu a bii aa a mûm ntii yu Nwí a ghìrè ànnù yi a tsinë, a kii ñswonjæ aa nî ñtsù yi nyweenè.

11 Anjwà'ànè Nwí a swonj mæ, "Kaa ñu tsù yîi à ñiñ ntii yi ghu nu aa, kaa mbè bi wa'à atù yi ñirìsè."

12 Kaa bi sî a ñu tswerè, kè ò bè ñu baYuda, kè ñu baGrikia; Mmà'àmbi à bè Mmà'àmbi aa a mbo bè ñtsimè, ñkii nswi'í nî àfù'ù yi a nu bè ñtsim bii mæ bi twonj ni aà.

13 Nlonj mæ anjwà'ànè Nwí a swonj mæ, "Ñu ñtsim yîi mæ a twonj ikum Mmà'àmbi aa à ka yweenè."

14 Lâ mbè bè ká ñtwonj ikum yi aa mæ akè, mæ mbè bo tuu ntii waa ghu nu ñiñjæ aa è? Kè mbè bo tigè ñniñ ntii waa ghu nu aa mæ akè mæ mbè a bè mæ bo leè wa'à annù yi yu'u aa è? Kè mbè bo yu'u aa mæ akè ti ghè mæ bo tsewe ni ñu yîi à ka swonjæ aa è?

15 Kè mbè bè ká ñswonjæ aa mæ akè mæ mbè bi tuu waa too aa è? Tsó ajàñjæ mæ bi ñjwa'anè mæ, "Yè ñ ajàñjæ mæ mîkòrè mæ bê bii mæ bi zî nî ñtoo yi ñsignè aa mi boñ mbè!"

16 Lâ kaa bè ñtsim burè tí ntoo yî ñsignè ya kwèrè. Nlonj mæ Yesaiah à swonj mæ, "Mmà'àmbi, ñu yîi mæ à bii mæ ntoo yîi mæ bí'i swonjæ aa à nî wò aa è?"

17 Ma mùu ajàñ, àbiintii a yonjè aa a ñjímè ànnù yîi bi yu'u aà, ñtoo ya mæ bi yu'u aa i bè aa annù yîi bi swonj nlonj Kristo aà.

18 Lâ, mæ tigè mbetè mæ, bo leè ñjwa'à yu'u aa è? Tsi'í annù ñiñkonj, bo leè ñyu'u, ñlonj mæ anjwà'ànè Nwí a swonj mæ,

"Ñjî yàà i le mfè'è ñghèe bi yu'u a idigè tsimè, ñtoo yàà i ghèè ñywe'e a nlwí'í mbi."

19 Mè bú mbetè mæ, baIsrael le ñjwa'à nanjè ñyu'u aa è? Moses à leè ñfoo nswonj mæ, "Mè ka ghìrè tá ni tigè ñghè'è mæ bê bii kaa bi sî t'e'è ñku'unè mæ mbè bi ntwonjæ nî átoo aà;

mè ka ghìrè tá ni tigè nlwisè nî ñtòn a nú átoo yîi mæ á tswè ñjintè bê ghu aà."

20 Yesaiah a bú ñswonj tsi'í nîntii mæ,

"Bè bii mæ bi le ñkaa wa'à gha ka nlòo aa, bi le nyè ghá; mè le ndí'í ñbinú gha a mbo bè bii kaa bi le sî wa'à ñi gha betè aà."

21 Lâ a ñghèe a nî baIsrael, a swonj mæ, "A ñgòn ñinòò ñtsim, mæ le nsantè mbo ma, ntwonjæ nî bè bii mæ bi le mbè ñganjatii atu, ñkii ñligitè nî ànnù yîi mæ mæ le sî swonjæ aà."

11

Ñko mliñjè Nwí a nu baIsrael

1 Mæ tigè mbetè aà mæ a bè mæ Nwíngonj à tùu mæ bii bê aa è? Kaa a sî maa ajàñ bè! Mè a nî ñtu ñbinú gha, mæ laa mbè ñu baIsrael, mæ mu Abraham, ñfè'e aa a atse Benjamin.

2 Kaa Nwíngonj à burè ti bê bii mæ à le ntsò'ò a mbii mbii aa tuù. Nî sî annù yîi mæ anjwà'ànè Nwí a swonj nlonj ñgaa Elijah zi aa è? Wa adigè anjwà'ànè mæ a ghaà ñlonj ajàñ mæ à le nyè'è a mbo Nwí ñlonj annù yîi baIsrael ghìrè aa è?

3 A le nyè'è ñswonj mæ, "Mmà'àmbi, wa bi zwitè mæ ñganjtoò jo tsimè. Bo kî mæ ñsa'a mîkentè mi mò'ò mi mà'à wò, a tigè mburè tsi'í mæ mæ. Bo kii mbu nlòò nî ñzwitè mæ."

4 Lâ Nwíngonj à le nkwi'í ghu mbo aa mæ akè aa è? A le nswonj ghu mbo mæ, "Wa mæ lèè mæ bê ñtsù'ù jî sàmbaa bii mæ kaa bi burè ti aku'utè yaa a nsi Baal swètè aa a nî bá."

10:6 Deut. 30.12 10:7 Deut. 30.13 10:8 Deut. 30.14 10:11 Yes. 28.16 10:13 Joel 2.32 10:15 Yes. 52.7 10:16 Yes. 53.1 10:18 Ps. 19.4 10:19 Deut. 32.21 10:20 Yes. 65.1 10:21 Yes. 65.2 11:3 1 Bifò 19.10,14 11:4 1 Bifò 19.18

5 A ki mbø a nḡḡḡ nḡḡḡ tsîtsòḡḡ mæ mbùmtè bê i burè ntswe ghu jii mæ Nwî à tsò'ò a nḡḡḡ ìbòḡḡè yi.

6 Nlonḡ mæ à le ntso'ò waa aa a nḡḡḡ ìbòḡḡè yi, kaa à le ḡwa'a aa a nḡḡḡmè ìfà' à yî tsu mæ bo fa'a yòḡḡ, à bè yòḡḡè aa a nḡḡḡ ìfà' à yii mæ bo fa'a aa boḡḡ kaa à sî ìbòḡḡ Nwî bú mbø.

7 A tigè ñḡḡ'ì aa mæ kaa baIsraël le wa'a ayoo yii bo le sî lòò aa yø aa ε? Tsi'î annù nḡḡḡḡḡ, à le ḡḡḡ ki mbø tsi'î mbùmtè jii mæ Nwî à le ntso'ò aa mæ bi le ḡḡḡwerè. A mbo àbùḡḡè bê, bi ḡḡḡrè mîntiî myaa tiî,

8 a ajàn yii mæ àḡwà' ànè Nwî a swonḡ aa mæ,
“Nwîḡḡḡḡḡ à le mfa azwî yii mæ a le mfiî atu yaa aa a mbo bo,
mæ tá mî'î myaa ka nyè ìdigè kaa wa'à kîî ñyè,
ìtoḡḡḡḡ jyaa kîî nyu'u nî ìnnù kaa wa'à kîî ñyu'u,
ì yî kò'ò ywe'e sîi.”

9 David à le ḡḡḡ nswonḡ mæ,

“Tá bi ka bentè ni bîmáta á bo aa ḡḡḡwøkè ghu,
ḡḡḡḡ ntswetè nî waa á bo aa nanḡ a ataa
a noò yii bo ji mikòò myaa aà,

tá bo aa ḡḡḡwantè ḡwòkè, tá ñḡò aa ḡḡḡuu a bàa bo.

10 Tá bi ma'a afè'è a mî'î bo tá bo tsuu ìdigè bú kî yi,
tá ḡḡḡḡ jyaa tigè nto'o nî ḡḡḡ'ì a ḡḡḡḡḡ bînnòò bîtsîmè.”

11 Mè tigè mîbetè ni mæ bo kwântè mæ aa kwântè ḡwò nḡḡḡḡḡ aa ε? Nḡḡḡ, kaa a sî maa ajàn bê! Lá àjànḡ mæ bo fansè annù aa, a banḡḡḡ ḡḡḡrè Nwî a yweensè bîtiîzi Nwî, tá tá baYuda tigè ḡḡḡ ntswe nî ḡḡḡ'èḡḡḡ.

12 Mbø a bè mæ àfânsènnù yaa a banḡḡḡ nzi nî àfù'ù a mbò mbi ñtsîm, àdigè yii mæ bo wo ghu aa a bânḡḡè mbø afù'ù bîtiîzi Nwî, boḡḡ à sî annù yi wè bè mæ mbø bi bu nlòḡè waa fu bîtsîmè aa ε?

Annù ajàn Nwî à le nyweensè bîtiîzi Nwî aà

13 Mæ tigè ḡḡḡḡ tsîtsòḡḡ aa a mbo bú bîtiîzi Nwî. Tsi'î tsò ajàn mæ mæ ni ḡḡḡḡntoo Kristo a mbo bîtiîzi Nwî aa, mæ ka ḡḡḡntè ìfà' à ḡḡḡ a ḡḡḡrè tá ì tînsè,

14 tá tá bîlîm ba baYuda tá bi ka ḡḡḡ'èḡḡḡ mæ mbø mæ yweensè waa bî mò'ò aa ε?

15 Mbø a bè mæ ajànḡ mæ bi le ntuu waa, a le ḡḡḡrè mæ tá Nwî bo bi mbi bu mbòònsè fu, bèè boḡḡ ajàn yii mæ Nwî aa bú kwèrè waa fu aa a ka wa'à tigè mbø aa tsò bo yweensè aa a nîwo aa ε?

16 Mbø a bè mæ ḡḡḡḡè àbaa yi ñtsyàmbiî ya yii mæ bi fa a mmà'a Nwî ghu aa ì laa mânḡḡè boḡḡ ḡḡḡá àbaa ya ntsîm ì kî nlaa mânḡḡ; mibø a kî mbø mæ mîḡḡḡḡḡ mî ati mî laa, boḡḡ ñtaa ìti jya ì ka kîi laa.

17 Mbø a bè yii mæ bi fa'a ntaa ìti jî mò'ò a nî àti olive yii mæ a tswe a múm ñsòò, nîfa'a nlò'òsè, ḡḡḡḡè nlòḡè ḡḡḡuu, bii mæ ni nî ntaa ati olive yii a tswe a múm àkò aa, ñzi ntsugîsè wa abwarè bo ḡḡḡwerè, mæ mbø ni tswe ni àbwarè wa nî àfù'ù olive ya mæ a tswe a múm ñsòò aa,

18 ni tsuu nú yùù ì kî ḡḡḡ a nu ntaa jýá. Nî ti ḡḡḡ nú yùù, nî zi mæ a ḡḡḡuu aa a bè'è mîḡḡḡḡḡ mya mbè'è nî ḡḡḡuu, kaa à sî bu be'e mbè'è ni mîḡḡḡḡḡ myá.

19 Nî ka kî swonḡ ni mæ, “Bî le mfà'a ntaa ìti jya nlò'òsè aa mæ bi lòḡè yi'ì ì zî bansè ghu kwèrè.”

20 A nî annù nḡḡḡḡḡ, bi le mfaàtè waa nlò'òsè aa nlonḡ mæ kaa bo le ḡwa'a à nî àbîintiî tswe aà, lá mbø ni kî ñtøè ntsînsè ntsya aa tsi'î a nḡḡḡmè àbîintiî. A ku'ùnè mæ tá nî tsuu kî tètè, nî ka ntøè ni nîbò'ò.

21 Nlonḡ mæ mbø a bè yii Nwî à le kî'ì ntaa ìti mî nsoò mî lîḡ, bèè boḡḡ, kaa mbø a wa'à ḡḡḡuu kî nliḡḡ.

22 Tá nî nanḡḡ nyø tá à laa falá ajàn mæ àbòḡḡḡntiî Nwî bo ñtsè'è ni Nwî bè aa, ñtsè'è ni Nwî ni ḡḡḡè a nî mbo bè bya mæ bi wò mæ aa, lá àbòḡḡḡntiî Nwî a bânḡḡè ñzi nî a mbo bú, mæ mbø ni ḡḡḡè nî mbiî a múm àbòḡḡḡntiî yi. A tsuu la bè boḡḡ baa kîi fààtè ḡḡḡuu lò'òsè.

23 A nî baYuda, mibø bo ma'atè annù ajàn mæ bo si Nwî bii aa boḡḡ baa bú lòḡè waa ì zî bansè fu, ì bânḡḡè bú kwèrè ḡḡḡuu lò'òsè, nlonḡ mæ mbø Nwîḡḡḡḡḡ à tse bú bansè waa fu kwèrè, mæ mbø a kòḡḡ.

24 Mbø a bè yii bi le mbânḡḡḡè ḡḡḡḡè mfaàtè ḡḡḡuu a nî ìti olive ti ligè a múm àkò, ñzi mbansè ḡḡḡwerè a nî ìti jii bi ligè a múm ñsòò, ma yú a bè annù yii mæ a tsyanè aa, bèè boḡḡ a ka fwaàtè mæ mbø bi bú mbansè ntaa ìti jya jii mæ ì lo a múm ñsòò aa fu.

Nwî a ko mîlîḡḡḡ bè bîtsîmè

²⁵ Annù nîḡkonḡ yî àlèèntè yî mo'ò a tswe ghu yîi mæ mæ kǝḡ mæ nî zi mbâ bilîm bâ. Mbæ ma yû a kwetê ghuu mæ tâ nî tsuu kî wa'atê nî a atu bu mæ nî wî'i ntsyèsè. A bæ mæ kaa à sî baIsraël bitsim bæ mæ bi tîi atu bâ, Nwîḡḡḡḡ à le ḡḡhîrê mæ tâ bo bî mo'ò tuu a mbii yu nywe'e aa a noð yîi mæ ndùù bitizî Nwî bîi bi tswe nî nzi a mbo Nwî aa i kù'ù mæ.

²⁶ Maà noð, tâ Nwî à tigê nyweensæ baIsraël bitsimè, a ajànḡ mæ bi ḡwa'anæ a múm àḡwà'ànæ Nwî aa mæ,

“ḡḡḡḡwèènsæ bæ à ka ló a nta'a Zion i zî,
à ka yî fi'isè ànnù tî bo'ò Nwî a titîi boò bi Yakob,

²⁷ tâ ma yû à bæ akàà mæ mæ ka wàrè bi'ibo a noð yîi mæ mæ lò'òsæ innù jî bî jyaa aà.”

²⁸ A ḡḡhèe a nî ànnù ntoo yî nîsiginè, bo nî ḡḡḡḡkîbàà Nwî mbi'i ḡkwitû ghuu. ḡḡhèe nî annù ajànḡ mæ Nwîḡḡḡḡ à le ntsò'ò waa, Nwîḡḡḡḡ à kòḡḡ waa tsi'î a nî mbê ànnù ḡyongê a nî bità bi bitaa byaa.

²⁹ Nlonḡ mæ kaa Nwîḡḡḡḡ à bæ fa mitèḡḡḡḡ a mbo bæ i kîi twonḡḡ waa mæ bi bæ boò bi boḡ kaa mbæ a wa'á ntîi yî bú ḡkwensæ.

³⁰ A ḡḡhèe a nî bú bitizî Nwî, nî le si tîi atu a mbo Nwî a mbîi, tsîtônḡ, Nwî à kò mê milîḡḡḡḡ ḡhùù ḡlonḡ atîi atu baYuda.

³¹ A kî mbæ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ mæ ajànḡ mæ Nwîḡḡḡḡ à di'î mê ḡko milîḡḡḡḡ yî a mbo bú aa, baYuda aa tigê kî tîi atu ghu mbo tsîtônḡ mæ mbæ Nwî a kî ntigê ḡko milîḡḡḡḡ wàà le.

³² Nlonḡ mæ Nwîḡḡḡḡ à ḡhîrê mæ tâ bæ bitsim bæ ibù'ù a mbó àtîi atu tá tá yû tigê ḡko milîḡḡḡḡ bæ bitsimè.

³³ Wè be! Wa àfù'ù Nwî bo bi mîtsyè mi Nwî nanḡḡ ḡḡḡa'a aà ḡhà'à! A zî innù ntsya mbó! Mbæ wò a tǝ'otè ḡjî'î innù jîi mæ Nwîḡḡḡḡ à ḡhîrê aa e? Mbæ a bîmânjî bi aa a nanḡḡ ènzi wo aa e?

³⁴ “ḡmòòntè Mmà'àmbi aa a zi wò aa e?

Kè mbæ a yi aà á di'itè wò aa e?”

³⁵ “Nù yîi à leè mfa ayoo ntèḡḡḡḡ yi ghu,

mæ mbæ a ká ḡlîi mæ à ka bu bènsè fu aa, à nî wò aa e?”

³⁶ Nlonḡ mæ a njoò tsîm aa á nanḡḡḡḡ yu, i tsyá aa ghu mbo mfè'è ntswe, ḡkî ntigê ntswe aa ghu mbó. Tá ḡḡḡa'a nî tswe ghu mbo nliwî'î nîḡkonḡè! Amen.

12

Ntswèntîi yî'inè a múm àfà'a Nwî

¹ Bilîm bâ, ajànḡ yîi mæ Nwîḡḡḡḡḡ a nanḡḡḡ ḡko milîḡḡḡḡ yî'inè aa, mæ bu'u mbo a mbo bú mæ tâ nî fa mîbîi mî nú muu tsi'î tso njoò mma'a Nwî jîi i tswe ntîi, ḡlaa, Nwîḡḡḡḡḡ a kî mbeentè aà; a nî mânjî yîi mæ à kù'ùnè mæ boḡ nî ḡḡa'asè Nwî ghu aà.

² Nî tsuu innù juu kî ḡhîrê yòḡḡ bæ nî figè mbi ghu bæ, nî ma'atè tâ Nwîḡḡḡḡḡ à bæḡḡḡḡ ghuu a ajànḡḡ mæ a kwensè mântîi muu aa, tâ ḡmòòntè innù juu i bæ jî fiî, tâ nî nanḡḡ nzi annù yîi mæ Nwîḡḡḡḡḡ a lóò aa, mæ à nî annù yîi a boḡ aa, a beentè, a kî ḡkò'ò ntèè aà.

³ Nyonḡḡ a nḡḡm ibòḡḡ yîi mæ Nwîḡḡḡḡḡ ḡhîrê a nu mæ aa, mæ swonḡ a mbo bú yî mò'ò yî mò'ò mæ, tâ ḡḡ tsù à tsuu ló lóḡḡ ibîi nú yî i kò'onè ntsya ajànḡ yîi yu bæ aà. Lá tâ à bæḡḡḡḡ ḡka ntsyèsè yî a nzi ḡḡ yîi yu boò mbæ ghu aa, á ḡḡ yî mò'ò yî mò'ò, à ka nyonḡḡ afigè àbîintîi yîi mæ Nwîḡḡḡḡḡ à fa ghu mbo aà.

⁴ Tsi'î tsó àjànḡ yîi mæ mbînu yî mfùùrè i tswe nî ìdigè nu nnòò aa, kaa idigè nu jya i wa'á nî ifà'à yî fùùrè kîi mfa'a aa,

⁵ à kî mbæ ḡḡḡḡ ḡḡḡḡ mæ ka mæ bi'inè nî nnòò aa, bi'inè nî mbînu yî mfùùrè a mum Kristo ḡkî ntsugînæ a nu bi'inè nî bi'inè tsi'î tsó idigè nu mbînu yî mfùùrè.

⁶ Ajànḡ mæ Nwîḡḡḡḡḡ à fa mîèḡḡḡḡ a atu atu a mbo bi'inè, a nḡḡm ibòḡḡḡ yî aa, tâ bi'inè aa mfa'a nî nu. Mbæ a bæ a ḡka nyu'ù ntoo Nwî ḡkè'enè, bi'inè aà ḡḡhîrê nyòḡḡ nî àbîintîi yîi bi'inè tswe nî yu aà.

⁷ Bèe a bæ a ḡka mfa'a, bi'inè fa'à, a bæ a ḡka ndî'innù, bi'inè di'î.

⁸ Bèe mæ a bæ a ndîèntè bæ nî àdi'itè, bi'inè dièntè. Nù yîi mæ a fa njoò a mbo bæ aa, tâ à ka ḡa'atè abó. Nù yîi mæ à nî ntsyàsè bæ aa, tâ à ka mfa'a nî ntîi yî tsimè, ḡḡ yîi mæ a ḡhîrê innù jî sîginè a nu bæ aa, tâ à ka ḡḡhîrê nî nîdorè.

⁹ Tá àkòḡḡḡḡ yuu tâ à bæ yî annù nîḡkonḡè. Nî ka ḡkhè innù jî bî, mbaḡḡḡḡ ntswa innu jî sîginè ḡkwò ghu.

¹⁰ Nî ka ḡkòḡḡḡḡ ghuu bu nî bú nî àkòḡḡḡḡ boò bi Kristo yî tînsè. Nî ka ḡḡḡa'asè bilîm buu ntsya ajànḡ yîi mæ bo ḡḡa'asè ghuu aà.

11 Nì tsuu ki boricə bə, tã Azwī aa ŋkhi a ntī b̀̀ b̀̀ á nì aa mfa'a n̄t̄ī. Ŋka mfa'a n̄ī if̄a'a Mmà'ambi n̄ī n̄t̄ī ghuu tsimə.

12 Tã n̄ī aa ndoritə nlon̄ annū ȳī n̄ī b̄e aa, ŋka ntswa m̄int̄ī muu a noò ŋḡī'i, ŋka ntsa'atə Nw̄īŋḡōŋ a ŋḡōŋ bin̄oò b̄itsimə.

13 Tã n̄ī ka mfa njoo a mbo bə bi Nw̄ī b̄iī àyaa a boŋə aa, ŋkiī ŋkw̄erə n̄ī b̄iḡī a m̄ila'a b̀̀.

14 Tã n̄ī ka nnīŋ mboc̄onə a nu bə b̄iī bi tso'c akorə yuu aa, n̄tsee bə ñdò a atu bo ki nīŋə.

15 N̄ī ka ndoritə bu bi bə b̄iī bi doritə aa, ŋkiī nyə'ə bu bi bə b̄iī bi yə'ə aà.

16 N̄ī tswə n̄ī àm̄d̄ontə ȳī f̄ūurə b̀̀ n̄ī b̀̀. N̄ī tsuu nu ki ŋee, mbaŋnə ŋka nsigisə n̄ī n̄ū ȳū a nsye ntswe bu bi bə b̄ī kəḡə, n̄tsuu ki t̄erə.

17 N̄ī tsuu annū ȳī bi a atú annū ȳī bi kwi'inə. N̄ī ka ŋgaansə mit̄ī muu ŋka ŋghirə annū ȳī mə bə b̄itsim beentə aà.

18 N̄ī ka ŋghirə ŋḡōŋ innū tsim a n̄ī ȳū mbèè a nyə mə n̄ī tswə n̄ī mboc̄onə bu bi bə b̄itsimə.

19 B̄isú b̄ā b̄iī mə k̄ōŋə aà, n̄ī tsuu annū ȳī bi a atú annū ȳī bi kwi'inə, n̄ī baŋnə m̄m̄a'atə isa'a bə a mbo àlwintəŋ Nw̄ī, nlon̄ mə àŋwà'ànə Nw̄ī a swon̄ mə, "Mmà'ambi à swon̄ mə, 'àw̄i' n̄ik̄ōŋ à n̄ī annū ȳa, mə aa kwi'inə.' "

20 "Mbə ñj̄ī ka nyanə ŋḡaŋkib̄aà ghò, ò fa m̄ijī ghu mbò, b̄eə mə n̄t̄ī ȳī ī yoo, ò fa ŋkī ghu mbo tã à no. Ma mùu aj̄aŋ boŋ ib̄ōŋə ghò wa ī ka tsyà ȳī,"*

21 N̄ī tsuu m̄a'atə mə tã innū j̄ī bi ka ŋgha'a ghuu bə, n̄ī baŋnə ŋka ŋgha'a innū j̄ī bi n̄ī ib̄ōŋə.

13

Ann̄ū ȳī b̄i'inə tswə n̄ī gh̄irə a mbo b̄isa'a bi ala'a aà

1 Tã n̄ū n̄tsim à yə mə yu yu'unə b̄isa'a bi ala'a b̄iī mə bi tswə n̄ī àd̄a' à a atu b̀̀ aà, ñlon̄ mə kaa n̄sa' à àla'a ȳī tsu à sī ghu tswé tī gh̄ə mə a ləə Nw̄ī. B̄iī bi tswə ghu tsits̄ōŋ aa, a waa a aləŋə aa a tswèsə Nw̄ī.

2 Ma mùu aj̄aŋ, ŋū ȳī mə a swùŋnə bo bi b̄isa'a bi ala'a aa, a swùŋnə aa bo bi annū ȳī mə Nw̄ī à t̄aŋtə n̄l̄əə. Bə b̄iī mə bi swùŋnə bo bo aa, baa nīŋ njo Nw̄ī a abaa bo.

3 Nlon̄ mə kaa b̄isa'a b̄ila'a bi sī aa n̄ī n̄ib̄o'c a nu ŋū ȳī mə a gh̄irə annū ȳī siginə aa z̄ī, bi b̄aŋnə ñzi n̄ī n̄ib̄o'c aa a nu ŋū ȳī a gh̄irə ib̄ī aà. N̄ī k̄ōŋ mə kaa n̄ī aa wa'a n̄sa' à àla'a ka mbo'c aa e? N̄ī k̄a ŋghirə innū j̄ī siginə boŋ à ka beentə ghuu.

4 Nlon̄ mə à laa mbə ŋḡaŋf̄a' a Nw̄ī mə a f̄a' à aa nlon̄ aà ib̄ōŋə ghuu. L̄a n̄b̄ə n̄ī ka ŋghirə ib̄ī, n̄ī k̄a mbo'c. Nlon̄ mə, àd̄a' à ȳī à tswə n̄ī yu aa, kaa sī ȳī ad̄aŋə àd̄aŋə b̄ə. A laa mbə ŋḡaŋf̄a' a Nw̄ī a nīŋ ñj̄o Nw̄ī a m̄um̄ àb̄aà bə b̄iī bi gh̄irə innū j̄ī bi aà.

5 A ku'unə mə tã ŋū à ka nyu'unə waa tã kh̄ə àlwintəŋ Nw̄ī. Tã tã n̄t̄ī ȳī tsuu nī ki sa'a.

6 A ki mbə n̄ji'ī annū ȳī mə a ku'unə mə tã n̄ī ka ntwu b̄itax ghu aà. Nlon̄ mə bə b̄iī bi lèntə annū ma ȳu aà, à naa mbə ŋḡaŋf̄a' a Nw̄ī mə à ləə mə tã bi ka n̄lèntə.

7 N̄ī ka ntwu njoo j̄ī mə n̄ī tswa waa ghu aà. M̄ma'a n̄ī t̄ax ghuu ŋkiī ntwu n̄ī tax ñlon̄ njoo j̄ī n̄ī tswə n̄ī ju aà. Ŋka mbo'c n̄ī bə b̄iī mə a boŋ a mbo'c aa, ŋgha'asə n̄ī b̄iī mə a ku'unə a ŋgha'asə aà.

Ann̄ū ȳī mə n̄ī tswə n̄ī ŋka ŋghirə a nu b̀̀ n̄ī b̀̀ aà

8 N̄ī tsuu ŋū tsu n̄ī àyoo tsu ki tswa b̄ə, á ki m̄me ak̄ōŋnə, ñlon̄ mə ŋū ȳī mə a k̄ōŋ n̄d̄im̄ ȳī aa, a lwensə aa n̄ōŋsə.

9 N̄d̄i'ī j̄ya mə, "Tsee m̄agh̄ab̄ə gh̄irə! Tsee zwitə! Tsee yərə! Tsee n̄d̄im̄ gh̄o gh̄ə'ənə!" bo bi ñd̄i'ī j̄ī m̄o'c, bi boonsə n̄nīŋ n̄ī n̄gh̄aà n̄ī gh̄u'utə mə, "Ka k̄ōŋ n̄d̄im̄ gh̄o tsi'ī tsò aj̄aŋ mə o k̄ōŋ ib̄īn̄ū ghò aà."

10 N̄ū ȳī a k̄ōŋ n̄d̄im̄ ȳī aa kaa à sī ib̄ī ghu nu gh̄irə. Ŋka ŋk̄ōŋə bə à n̄ī ñlwensə n̄ōŋsə Nw̄ī n̄tsimə.

11 La a mb̄ū ŋgh̄èè ghu, n̄ī zi noò ȳī à n̄ī ghu aa tsits̄ōŋə. Nòò à n̄aŋsə m̄ə ŋku'u a mbo b̀̀ a mb̄īnə a f̄ilò. Nlon̄ mə noò ȳī mə b̄i'inə ka ȳī yweene aa à k̄ōd̄ontə m̄ə a nu b̄i'inə tsits̄ōŋ n̄tsyatə aj̄aŋ ȳī mə b̄i'inə l̄e mf̄òò mb̄iī aà.

12 Itugə ī tsyà m̄ə, àbèè a tigə m̄fu'u. A b̄i'inə me'e if̄a'a itugə tsi'ī tsimə. N̄tigə ŋw̄e'e njoo n̄tsò n̄laà idigə.

12:19 Deut. 32.35 * 12:20 Prov. 25.21-22Tsi'ī aj̄aŋ ȳīm̄ə àŋwà'ànə Nw̄ī a swon̄ aà. 13:9 Exod. 20.13-15,17; Deut. 5.17-19,21 13:9 Lev. 19.18

13 A bi'inè ka nzi akòrè nizi yi'inè á ku'unè ni yí si'inè. Mma'atè annú niji si'i ní ànnú nnò mbaanè, mma'atè annú ajirè, mma'atè annú nsin, mma'atè annú nto fikòrè ní ànnú aghè ènè.

14 Ní baɲnè ɲwe'ε Mmà'ambí Yesu Kristo a nu bù, ñtsuu abwarè fa a mbo nɲyá nú yúú tá i ka ɲghirè naa innú jii mæ i yè'ètè aà.

14

Tá ò tsuu ndím ghò ki sa'a, i firè nii

1 A ɲghèe a ni ɲú yíi mæ àbiintii yi a borè aa, ni ka ɲkwèrè nii siginè, lá ñtsuu bu bo ki swùɲnè a ni annú yíi mæ à bii aa.

2 ɲú yí mò'ò à tse bii mæ mbè yu jì ɲjoo tsimè. Tá ɲú wa mæ àbiintii yi a borè aa tá à baɲnè nswoɲ mæ yu kurè aa tsi'í àmbòrè.

3 ɲú wa mæ a jì ɲjoo tsimè aa tá à tsuu wa mæ a tswèrè ɲjoo aa ki tsa'a bê. Tá wa mæ a tswèrè ɲjoo tá à tsuu isa'a waà ɲú mæ a jì tsimè aa ki tsèrè, ñloɲ mæ Nwɲngòɲ à kwèrè mó yi.

4 O bə aa wò a ɲka nsa'a ɲgàɲàfà'a ɲú dàɲè aa ε? Aá tsi'í táfà'a ɲú wa mæ mbè a swoɲ mæ a fà'a siginè kè a kii mfa'a kikaɲè. Mbè táfà'a wa a kí ɲkwetè yi mæ tá à tè, ñloɲ mæ Mmà'ambí à tswè nì midà'à a ɲkwetè yu.

5 ɲú yí mò'ò a lògè ɲjwi yí mò'ò mæ i bɔɲtè ntsyà yí mò'ò, ɲú yí mò'ò a baɲnè ñlògè mæ ɲjwí tsim i ku'unè. Tá ɲú ñtsim à naɲsè ɲghirè tá àtú yi laa siginè ní ànnú yíi a ghìrè aà.

6 ɲú wa yíi mæ a lèè ɲjwɲngòɲ aa, a lèè aa a ɲgha'asè Mmà'ambí ghu. ɲú yíi mæ a jì ɲjoo tsim aa, a jì aa a ɲgha'asè Mmà'ambí ghu, nloɲ mæ a fa mbi'ikè a mbo Nwí. Wa yíi mæ a tswèrè ɲjoo aa, a tswèrè aa a ɲgha'asè Mmà'ambí ghu, nloɲ mæ a kii mfa mbi'ikè a mbo Nwí.

7 Kaa ɲú ñbì'inè à si ntii tswè aa nloɲ ɲgaa yí, kaa ɲú ñbì'inè wa'à kii ɲkwo aa, nloɲ ɲgaa yí.

8 Bì'inè bə tswè ntii boɲ bì'inè tswé ntii aa nloɲ ɲgaa Mmà'ambí. Bèe bì'inè kwo bì'inè kí ɲkwo aa nloɲ ɲgaa Mmà'ambí. Tsó mæ a bə laa, kè bì'inè twéntii òo, kè bì'inè kwo òo, boɲ bì'inè laa mbè bə bi Mmà'ambí.

9 Aa ɲjì'í ànnú yíi mæ Kristo à le ɲkwo mbu nyweenè ni nìwo fu aa, mæ yu bə Mmà'ambí bìku bi bə bo bì yí bii bi tswè bitii.

10 O t'e'ε ntsò'otè ní isa'a ndím ghò aa a ya aa ε? Kè o tsa'a ndím ghò laa a ya aa ε? Nloɲ mæ, bì'inè bitsim ka yí tæ a nsi abərə ntsò'otè misa'a Nwɲngòɲè.

11 Nloɲ mæ bi ɲwa'anè a múm àɲwà'anè Nwí mæ, "Mmà'ambí à swoɲ mæ, àjàɲ mæ mè tswè ntii aa, mìkù'utè mitsim ka yí sigitè a nsi mè, tá bə bitsim swoɲ ní ñsi ní ñsi mæ mæ laa mbè Nwɲngòɲ."

12 Tá à laa mæ ɲú ñbì'inè yí mò'ò yí mò'ò à ka yí swoɲè annú ñloɲ ɲgaa yí a mbo Nwɲngòɲè.

Tsùu ló ghìrè mæ tá ndím ghò à wo

13 Tsó mæ a bə laa aa tá bì'inè kentè a nsa'a bì'inè ni bì'inè. Mbaɲnè ntsèrè mæ kaa mbè bì'inè wa'a ati a mánjì taansè mæ ñdím yí'inè à wo ghu, kè ɲki mbè ayoo ɲkin mánjì a mbo ñdím yí'inè.

14 Tsó ɲgàɲàfà'a Mmà'ambí Yesu, mæ naɲsè nzi mæ kaa mbè bi wa'a miji mí tsu ka ntwoɲè mæ mí ni miji mí nsin ɲyoɲè a ɲjim nòɲsè. Lá miji mí mò'ò tse bə miji mí nsin a mbo ɲú yíi mæ à wà'atè mæ à ni miji mí nsin aà.

15 Mbè ò zi mæ àyoo yíi mæ o jì aa, a fa ɲgi'i a mbó ñdím ghò bəè boɲ kaa ò si akòrè nizi yo aa a múm àkòɲnè burè kí zì. Tsuu ló mà'atè mæ àyoo yíi mæ o jì aa tá à tsè ɲgi'i a nu ɲú yíi mæ Kristo à le ɲkwo ghu atú aà.

16 Tsùu ló mmà'atè mæ annú yíi mæ o ghìrè a bə yí siginè aa, tá bì baɲnè ɲka ɲghaa ní gho mæ a ni yí bì.

17 Nloɲ mæ kaa annú nífò Nwí kaa a laa ɲwa'á annú miji ké annú mìlù'ù bə. A baɲnè mbè aa bə annú ɲghirè innú jii i tsinè aa, ni ànnú mbòonè, ní ànnú nidorè a múm Azwí Nwí.

18 ɲú yí mæ a fà'a a mbo Kristo ma mùu ajàɲ aa, à kù'ùnè a mbo Nwí, bə kii mbeente nii.

19 Tá bì'inè ka ɲgaansè mitii mí'inè a ɲghirè innú jii mæ i zì ní mbòonè, ɲkii ɲkwetè ní yí'inè bitsim mæ bì'inè ka ɲkwe.

20 Tá ànnú miji à tsuu ló ghìrè tá ò ta ɲgi'i a ní ifà'à Nwí. Wá ɲgòɲ ɲjoo tsim i laa, lá à ka bə annú yí bi a mbo ɲú a ɲghirè mæ tá bə bí mò'ò wo nloɲè ayoo yíi a jì aà.

²¹ A laa ŋkù'ùnə mə boŋ mbə ɲù tuu ŋkùrə n̄bà, kə a ŋki nno milù'ù kə a ŋki ŋghirə ànnù yì mɔ'ɔ yìi mbə ndim yì a kwántə ghu aà.

²² Ləə ànnù yìi ò bìi nloŋ ma yù ànnù aa a titi bu Nwĩ. Nidorə n̄ wè ni tswe a mbo ɲù yìi mə kaa ntii yì i s̄i n̄i sa'a mə a ghìrə annù yìi mə à wà'atə mə a ku'unə aà.

²³ Lá ɲù yìi mə a j̄ŋkə n̄loŋ ayoo yìi yu tswe n̄i ŋji aa, Nwĩŋɔŋ à ka niŋ njo ghu abaa mə mbə a j̄i, nloŋ mə ma yaà ànnù mə a ghìrə aa kaa a s̄i aa múm àbiinti yu fe'ε. Annù yìi mə a s̄i a múm àbiinti fe'ε aa, à n̄i ìb̄i.

15

Ni ka ŋghirə tá bádàŋ ka ndoritə, tsuu bə bù bə

¹ Bì'inə bìi mə àbiinti yì'inə a tinsə aa, bì'inə ka mmi innù bə bìi mə àyaa a bɔrə aa. Ntsuu b̄an̄nə k̄i ghìrə bə mə tá nú yì'inə ka ndoritə.

² Bì'inə b̄an̄nə ŋka ŋghirə bə mə tá bìim bì'inə ka ndoritə nloŋ ìb̄ɔŋ waa tá k̄i ghìrə tá àbiinti yaa ka ŋkwe.

³ Nloŋ mə tsi'ĩ Kristo kaa à le ŋk̄i'ì ka ŋghirə aa mə tá nú yì ka ndoritə. A le mb̄an̄nə ŋghirə a aj̄an̄ mə àŋwà'anə Nwĩ a swoŋ aà, mə, “Mbègìtə j̄i mə bə le si bègìtə noo ghu aa, i wo a nu mə.

⁴ Nloŋ mə innù j̄i mə bì le ŋwà'anə a mb̄i aa, bì le ŋwà'anə mə tá ì ka ndi'itə yì'inə mə mbə bì'inə, ñyoŋə a n̄jim àt̄an̄ntii n̄i àd̄iintə yìi mə n̄ghàà ni Nwĩ ni fa a mbo bì'inə aa tá bì'inə nan̄sə yègìtə a nu Nwĩ.

⁵ Tsitsɔŋ, tá Nwĩŋɔŋ yìi mə àt̄an̄ntii b̄o àd̄iintə a ló ghu mbo aa, tá à ghìrə tá ni ka ŋghaanə mbiinə nyoŋə a nu Kristo Yesu,

⁶ mə mbə bù bì tsim n̄i tigə ŋgha'asə Nwĩŋɔŋ bo bì Mmà'àmbi yì'inə Yesu Kristo n̄i n̄tsù yì mɔ'ɔ.

Ntoo yì ñsigìnə a mbo bitizi Nwĩ.

⁷ Tá ni ka ŋkwere ghuu bu ni bù tsi'ĩ aj̄an̄ mə Kristo à le ŋkwere ghuu aà, tá tá baa ŋgha'asə Nwĩ.

⁸ Nloŋ mə mə swɔŋ a mbo bù mə Kristo à le mbə ŋgàŋafà'a a mbo baYuda, a ndi'ì mə Nwĩŋɔŋ à ləə ŋkà'a yìi mə à le ŋkà'a a mbo bit̄i bì bit̄aa byaa aà

⁹ tá ma yù a ghìrə mə bit̄izi Nwĩ tá bì gha'asə Nwĩŋɔŋ nloŋ ŋko m̄il̄ŋnə yì. A bə aa aj̄an̄ mə bì ŋwà'anə a múm àŋwà'anə Nwĩ mə,

“Tsó mə a bə laa, màa tigə gha'asə nò a titi bit̄izi Nwĩ i k̄i k̄i yəə ikòò gha'asə n̄i f̄k̄umə gho ghu.”

¹⁰ Bì k̄i mbù ñswoŋ mə,

“Bù bit̄izi Nwĩ, n̄i ka ndoritə bu bì bə bì.”

¹¹ Ŋki mbu n̄swoŋ mə,

“Ka ŋgha'asə ni Mmà'àmbi mb̄a bu bit̄izi Nwĩ, ŋk̄i ŋghirə tá itoo ìtsim ka ŋgha'asə n̄i.”

¹² Yesaiah a gheè n̄i mb̄i ñswoŋ mə,

“Ntigə ŋgìgə Jesse i ka yì f̄ε'ε,

i bə yu wa mə à ka yì biinə sa'a bit̄izi Nwĩ,

tá bit̄izinwì tigə n̄niŋ ntii waa ghu nú.”

¹³ Tá Nwĩŋɔŋ yìi mə a ghìrə mə tá ni ka mbə njo aburə aa, tá à ghìrə ntii ghuu luu ni nidorə ŋk̄i nan̄sə tswe n̄i n̄b̄ɔɔnə, a aj̄an̄ mə n̄i niŋ ntii ghuu ghu nu aà, tá midà'a ni Azwĩ Nwĩ m̄i ghìrə n̄i nan̄sə ŋka mbe njo aburə n̄i n̄ti ghu tsimə.

Nji'ì ànnù yìi mə Paul à le ŋwà'anə ma yu àŋwà'anə ti n̄b̄ɔ'ɔ aà

¹⁴ Mə, a n̄i itu ìb̄inù gha, mə bìi n̄i n̄ti ghá tsim mba bìim b̄a, mə bù, a n̄i ìb̄inù ghuu, ni luu n̄i àb̄ɔŋntii, ŋk̄i n̄nan̄sə nzi annù aj̄an̄ mə mbə n̄i tigə ndi'itə ghuu bu ni bù.

¹⁵ A n̄i ìd̄igə j̄i mɔ'ɔ a ni yulà àŋwà'anə, mə ŋwà'anə ti n̄b̄ɔ'ɔ mə tá ni wa'atə innù ma j̄ya j̄i mə mə lèè ñte'ε mfoo ŋwà'anə a mbo bù aa, nloŋ aa ìb̄ɔŋ Nwĩ yìi mə à fa a mbo mə

¹⁶ mə tá mə bə ŋgàŋafà'a Kristo Yesu a mbo bit̄izi Nwĩ. Mə fà'à aa tsi'ĩ tsó ŋgàŋmà'anwì a múm n̄too yì ñsigìnə Nwĩ ya tá ghìrə mə tá Nwĩ a bìi bit̄izi Nwĩ tsi'ĩ tsó njo mmà'anwì j̄i mə Azwĩ Nwĩ a s̄i'ì m̄ə.

¹⁷ Aj̄an̄ mə mə tswe n̄i ànnù yì mɔ'ɔ bì'ì bì Kristo aa, mə kwèè ntii gha a múm afà'a Nwĩ.

18 Nlonj mə mə tswə nî annû tsu a nswonj aa nlonj mə Kristo à le ntsyà a nĵim mə ñghirə mə ghirə mə tá bitizí Nwí tá bì tigə nyu'unə ní Nwí, a nĵim ñghàà ní ntsú na, ní ñighirínə mí innú ma,

19 ní mîdà'à mí ilənsə innú bo bì innútsyámbo, a bò'ɔ ní mîdà'à mí Azwí Nwí. Ma mùu ajàn, a ní ìdìgè tsi'í tsim, ñlo a Yerusalem ñghɛɛ nywe'e a Illyricum, mə swònj mə ntoo yí ñsiginè Kristo yá ñtsimə.

20 A ní àyè'ətə yá ñgònj bìnòò bitsim mə tá mə swonj ntoo yí ñsiginè ya a ní àdìgè yíi kaa bì leè ñkí'yí ikum Kristo ghu yu'u aà, tá wa'à kà mbɔɔ a ní àtsənda yíi mə ñu dān à tùmə aà.

21 Tsi'í tsò ajàn mə ànjwà'ànə Nwí a swonj aa mə, “Bè bii mə bì leè ñtɛ'e wa'á annú yí a mbo bo swonjə aa, bì ka yí yə yí. Tá bè bii mə bì leè ñwa'a yu'u aa, tá bì yu'u átú yaa a laa ghu.”

Ajàn mə Paul à le ntajtə mə yu ghɛɛ għantə baRoma aà

22 Aa innú jii mə i kî kîj mə tá mə wa'a a mbo bù zî aà.

23 La tsitsònj ajàn yíi mə mə sî ní ifà'à ma mùu mbù'u bù ñtswe aa, bo bì ajàn mə mə le ntsu'u nyə'ətə a nyə ghuu a ní ìlòò jî ghà'àtə aa,

24 mə lɔɔ ñghɛɛ a ala'a Spain, mə wà'ətə mə ajàn mə mə aa kî tsyá ghɛɛ ghu aa, i yə ghuu, i nanjə doritə a ntswe bì'inə a ní mú àtîi noò. Bɛɛ bì'inə tswetə, ní tigè ñkwetə gha mə ghɛɛ ghu.

25 Tsitsònj mə ghɛɛ a Yerusalem ní ñjoo a mbo bɔɔ bì Kristo.

26 Ñghòtə jii mə i tswə a ala'a Macedonia bo bì a ala'a Achai, bì fà ñjoo ní àbònjəntii yaa a ñkwetə ñgānjəfumu jii i tswə a titii bè bì Nwí a Yerusalem aà.

27 Bo le ndoritə a ñghirə maa ajàn, lá a nswonjə annú ñikəj, bo tswə ní ñghirə maa ajàn, ñlonj mə ajàn yíi mə baYuda le nyatə mbɔɔnə Azwí Nwí bo bo aa, bitizí Nwí kî ntswe ní ñlɔgə ñjoo jii mə Nwíngònj a tənə waa ghu aa i kwetə baYuda ghu.

28 Nòò yíi mə mə ka mənɔsə i fa ñjoo má jú mə bì kî ghòtə a mbo bo aa, bo kwɛrə tsi'í tsim boj mə ka tsyá a mbɛɛ bù tigə ghɛɛ a Spain.

29 Mə zî mə nòò yíi mə mə ka yí zî a mbɛɛ bù aa, mə aa yí zî aa ní mbɔɔnə Kristo tsi'í ñtsimə.

30 Mə bu'u mbo a mbo bù mbá bilim bá, ní ñkum Mmà'àmbí yí'inə Yeu Kristo, ní àkònjə yíi mə Azwí Nwí a fa aa, mə tá ní boonjə gha tá bì'inə aa nto a ajàn mə ní tsà'àtə ní Nwí ní tii a atu mə aà.

31 Ní lɔɔ a mbo Nwí mə tá à tsu'u atu ya a mbo bití bí Nwí bíi bí tswə a Yudea aà, ñkî ñghirə mə tá bè bì Nwí bí beentə ifà'á gha a Yerusalem.

32 Maa ajàn, mə mbə Nwí à bíi, tá mə tigə nzi a mbo bù ñluu ní ñadorə tá ní ghirə ntii gha fwetə.

33 Tá Nwíngònj mbɔɔnə tá à tswə a mbo bù bitsimə. Amen.

16

Paul à tsà'àtə bè bí ghà'àtə a Roma

1 Mə bèentə áfà'a njáantə yí'inə Fɛbe, yíi mə à ní ñkwetə a múm ñghotə a ala'a Cenchrae,

2 á ní kwɛrə yíi siginè ajàn mə bɔɔ bì Kristo kwɛrə ñu aa, ñkî ñkwetə yíi mfa ayoo tsim yíi mə a lɔɔ aa ghu mbó, ñlonj mə à kwetə bè bí ghà'àtə, mə bə ñu yí mò'ɔ a titii bè bíi à kwetə aà.

3 Ní tsà'atə Prisca bo Aquilla, bè bíi mə bí'i bo fà'à a abo mɔ'ɔ a mum Kristo Yesu aà.

4 Bo le mfa ngwí yàà ñlonj ntswéntii yà. Mə nanjə mfa mbi'íkə a mbo Nwí mbi'yí ngaa yà. Kaa à sí tsi'í mə bə mə mə fa miyà wàà, bo bì ñghotə jii i tswə a titii bíi tizí Nwí aa tsimə.

5 Kî ntsà'atə ní ñghotə ya yíi mə i bòontə a nda bo aà.

Tsà'atə ní ntii nsú ghà Epenetus, yíi à le mbə ntsyámbi ñu yíi mə à le mbii Kristo a mbù'u Asia aà.

6 Tsà'atə ní a Mary yíi mə a fà'à ní tii a titii bù aà.

7 Tsà'atə ní Andronicus bo bí Junias, ngāngwè'è jii mə bí'ibo le ñkuu a atsənjə aà. Bo ní bè bí tinsə a titii ngānjəto Kristo. Bo le mfòò ntswe a mum Kristo tí mə.

8 Tsà'atə ní Ampliatus, ntii nsú ghà a mum Mmà'àmbí.

9 Tsà'atə ní Urbanus, ñu yíi mə bí'inə ní bó fà'a a abo mɔ'ɔ a mum Kristo aà, ní ntii nsú ghà Stachys.

10 Tsà'atə ní Apelles, yíi mə bí beentə annú yí a mum Kristo aà. Tsà'atə ní bè bitsim a ñgwè'ɛ Aristobulus.

¹¹ Tsà'atə̀ nì a n̄ú ñgwè'è ghà Herodion. Ñki ntsa'atə̀ bɔɔ bi Kristo b̄ii bi tswe a ñgwè'è Narcissus.

¹² Tsà'atə̀ n̄ ñgǎñfà' à jula mə̀ fà'a a mbô Mmà'amb̄i aà: Tryphaena bo Tryphosa. Tsà'atə̀ nì a n̄t̄i ñsú ghà Persis, ȳi mə̀ à n̄ñsə̀ mə̀ m̄fa'a n̄t̄i a mbo Mmà'amb̄i aà.

¹³ Tsà'atə̀ n̄ Rufus, ñgǎñfà'a Mmà'amb̄i ȳi ñt̄i, n̄ ñdè ȳi mə̀ à k̄i mbə̀ ñdèghà aà.

¹⁴ Tsà'atə̀ n̄ Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, bo b̄i b̄il̄m b̄i'inə̀ b̄i bi tswe bo bo aà.

¹⁵ Tsà'atə̀ n̄ Philologus, Julia, Nereus bo b̄i ñjààntə̀ ȳi, ni Olympas, bo b̄i b̄ə̀ bi Nw̄i b̄i bo bo tswe aa tsi'ì b̄itsimə̀.

¹⁶ N̄i tsa'atə̀ gh̄uu bu n̄i b̄i ñnɔɔɔ n̄i m̄gha' à muu n̄i àkòɔɔɔ bɔɔ bi Kristo. N̄ghòtə̀ Kristo tsi'ì tsim i tsà'atə̀ gh̄uu.

Ȳdi'itə̀ nlw̄i'ì ñj̄imə̀

¹⁷ Mə̀ bu'u mbo a mbo bù b̄il̄m b̄a mə̀ n̄i ka n̄lensə̀ b̄ə̀ bya mə̀ bi z̄i n̄i àyàtə̀, m̄fa n̄i ñḡi' a n̄i àb̄iint̄i b̄ə̀, ñl̄iḡitə̀ n̄i ñnn̄u j̄i mə̀ bi l̄e n̄d̄i' a mbo bù aà. N̄i ka ñkhə̀ ñj̄an b̄ə̀ ma j̄yá.

¹⁸ Nlon̄ mə̀ mb̄uu b̄ə̀ ma bya kaa bi si aa a mbo Mmà'amb̄i ȳi'inə̀ fa'a, bo b̄an̄nə̀ m̄fa'a aa nlon̄ b̄ə̀ àtò'ò yaa. Bo tsyá n̄i a ñj̄im àlètə̀, bo b̄i m̄ghaà mí l̄i ñmbwe'esə̀ n̄i b̄ə̀ b̄i mə̀ kaa bo burə̀ t̄i ibi z̄i aà.

¹⁹ Nlon̄ mə̀, ñú ñtsim à yù'ù mə̀ a aj̄an̄ mə̀ ni yu'unə̀ n̄toò ȳi ñsiginə̀ ya mə̀ k̄i ñdoritə̀ nlon̄ ñgaà yù'ù aa, l̄a m̄aa k̄ɔɔ mə̀ t̄a n̄i b̄ə̀ ñḡan̄ m̄itsyè a n̄i ànn̄u ȳi mə̀ a bɔɔɔ aa, m̄ban̄nə̀ mb̄ə̀ b̄it̄iz̄i a n̄i ànn̄u ȳi mə̀ à ni ȳi b̄i aà.

²⁰ Nw̄iɔɔɔ ñmbɔɔɔnə̀ à ka gh̄esə̀ gh̄ò'ò a Satan a j̄i'ì m̄ikòrə̀ bù.

T̄a ñbɔɔ Mmà'amb̄i Yesu Kristo, i tswe a mbo bù.

²¹ Timoti, ñú ȳi mə̀ b̄i'iyu fà' à a abo m̄o'ò aa, a tsà'atə̀ gh̄uu. Lucius bo Jason ni Sosipater, ñgǎñgwè'è j̄á, k̄i ntsa'atə̀ gh̄uu.

²² Mə̀ Tertius, ñú ȳi à ñwà'ànə̀ aɔwà'ànə̀ yulà aa, mə̀ tsà'atə̀ gh̄uu a ñj̄im Mmà'amb̄i.

²³ Gaius, ñú ȳi mə̀ mə̀ tswe gh̄u nda aa, bo b̄i ñghòtə̀ ñtsim bo tsà'atə̀ gh̄uu. Erastus, ñl̄ə̀ ñkabhə̀ ñj̄ò'ò àla'a yù, n̄i ñd̄im ȳi'inə̀ Kwartus, k̄i ñtoò n̄i àtsà'atə̀ a mbo bù. [

²⁴ T̄a ñbɔɔ Kristo i tswe a mbo bù b̄itsimə̀. Amen.]*

Agha'asə̀ Nw̄i ȳi nlw̄i'ì ñj̄imə̀

²⁵ B̄i'inə̀ ka ñgha'asə̀ Nw̄iɔɔɔ ȳi mə̀ mbə̀ a ññ m̄it̄i a nu bù ñyon̄ a n̄i ñtoò ȳi ñsiginə̀ ya mə̀ mə̀ swon̄ə̀ mb̄i'ì ñgaa Kristo aà, ma yù à n̄i ànn̄u ȳi àl̄ə̀ntə̀ ya mə̀ i l̄e n̄tswe al'òsə̀ a ñgu'u ñgu'u aa,

²⁶ mə̀ tsitsɔɔn̄ b̄i fi'isə̀ mə̀ a fe'è ñl̄aa, ñtsya a ñj̄imə̀ ñwà'ànə̀ ñgǎñntoo Nw̄i, bi tigè ñghirə̀ itoò ñtsim i zi, ñyon̄ə̀ aa a n̄i ñd̄i' Nw̄i ȳi mə̀ à l̄w̄i'ì ññkɔɔn̄ aa, ñka nyu'unə̀ a m̄um̄ àb̄iint̄i.

²⁷ A mbo Nw̄iɔɔɔn̄ ma gh̄ú ȳyigè ȳi mə̀ à n̄i àz̄i tsimə̀ aa, t̄a ñgha'a n̄i t̄i m̄ə̀ t̄a n̄i tswe gh̄u mbo ñtsya a ñj̄im Yesu Kristo! Amen.

* 16:24 Kaa àt̄i ma yù a si a n̄i ñwà'ànə̀ j̄i n̄o'ò tswé.

Àŋwà'ànè Paul yi ntsyàm̀bii a mbó ñghòtò BaKORINTO

ÑJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A anwà'ànè yú aa a le ñgwà'ànə Paul mbo ñghotè baKorinto. Korinto à le mbə ñjò'ò àla'á BaGrikia yí ñwè, ñki mbə kapital mbù'u Achai yii mə BaRoma le si bu'utə aà. Bi le si nanşə ntaŋ nı mıtaa ma mùu ala'a, bə ló nı a idigə idigə jı mɔ'ɔ jii mə BaRoma le si bu'utə aa nzi mbòòntè ghu nlonə afù'ù yí wè yii mə a le ntswe ghu aà. BaKorinto le si gha'asə bınwıŋgòŋ bı ghà'atə. Bi le si nanşə mbu'u nı innù jı bi jı swèrè ñswerə a Korinto. Annù ajirè bo bi ibuurənnù i le mburə ntswe ma mùu ala'a tsi'ı mbènnù. A tıti bınwı bya, Aphrodite à le ntswe nı ñgǎŋmà'a jı ntsù'ù yí fùùrè jii mə i le mbə aa ikwàrè bǎngyè, ñdi'i nı bə mə baa nji nı akwarè ñgha'asə nı nwi wa ghu. Bə le mburə nzinə mbuu annù ajirè yii mə a le ntswe a Korinto aa a ajàn yii mə bæe bi yi nyə nù tı jı akwàrè, kə a ka njirə si'i, bi tigè ñswonə nı mə a ghìrè aà ñdə baKorinto wá.

Nı ñtoo yí ñsiginə a Korinto aa a le nzi Paul (ffà'á 18.1-17). A le ntswe ghu a atú àlòò yí fùùrè nı bisàŋ bi nto'ò mfa'a ghu, Aquila bo Pricilla ni Timoti bi kwetè nı yi ghu. Nòò yii mə Paul à le mà'atè ñlo aa, à le nyu'u mə ñghotə ya i tswè nı innù jı ghà'atə mə i le si fa ñgi'i ghu: Annù ajirè, annù ayatè bo bi ibuurənnù jı mɔ'ɔ nlonə mıtəŋnə mi Azwı. Paul à yù'ù mə ñtigə ñgwà'anə anwà'ànè yú mə yu tsişə innù ma jù ghu i kii fa akwi'i nı ibetè jı mɔ'ɔ jii bi le mbetə yi ghu aà.

Nwı a fa àdà'á bo mıtşyè a mbo Paul mə tá à ñgwa'anə ndi'itə ñghotə ya ghu. Nghaa innù i mburə ñgha'atə tsi'ı siginè, à le ñghàà ñlonə annù nyweenə bə a niwó (15). Annù yii mə a ñwà'ànə nlonə akòŋnè aa (13) a nı afù'ù yí mɔ'ɔ yii mə Nwı à fa a mbó ñghòtè bə bi. Innù jii mə i le mfe'è a múm ñghòtə a Korinto aa i kwetə a ñghirə mə bi'inè yə ibòŋ Nwı a tıti bə bi.

Bi yatə anwà'ànè yú aa laà:

1. Nji'ı annù anwà'ànè yú 1.1-9
2. Ayatè a múm ñghòtè 1.10—4.21
3. Annù ajirè bo bi innù a múm ñgwè'è 5.1—7.40
4. Bıkrisèn nı bitıbi Nwı 8.1—11.1
5. Ntswèntı a múm ñghòtə bo bi a ajàn yii mə bi gha'asə Nwı ghu aà 11.2—14.40
6. Annù nyweenə nı niwo Kristo bo bi à yi ñgǎŋmbii Kristo 15.1-58
7. Njoo jii mə bi le ñghotə a mfa a mbo biKrisèn a Yudea aà 16.1-4
8. Innù jı mɔ'ɔ jii mə Paul à le ntigə ñghaa a nlwı'isə aà 16.5-24

Atsà'atè

¹ Anwà'ànə mə a lo a mbo Paul yii mə Nwıŋgòŋ à le ntwon nı ñkòŋə yí mə tá à bə ñgǎŋtoò Kristo Yesu bo bi a mbo ñdım yí'inè Sosthenes,

² ñghèe nı a mbo ñghotə bə bi Nwı bii mə bi tswè a ala'a baKorinto aa, bo a mbo bə bitsım bii mə Nwıŋgòŋ à twon mə tá bo bə bi a njım Kristo Yesu, nlaa laà. Mbə bə bii mə bi twon ikum Mmà'ambı yí'inè Yesu Kristo mə nı Mmà'ambı wàà ñki mbə yí'inè aà.

³ Tá ibòŋ Nwı nı mbəonə yii mə i lo a mbo Nwıŋgòŋ Taà yí'inè nı Mmà'ambı Yesu Kristo aa tá i tswè a mbo bù.

⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwı a gòŋŋ bınòò bitsım mbi'i ñgaa yùù, ñlon ibòŋ Nwı yii mə à le ñghirə a nu bù, ntsya a njım Krosto Yesu.

⁵ Nlon mə ajàn mə nı tswè nı annù yí mò'ɔ bu bi Yesu Kristo aa, kaa nı si afù'ù yí tsu saà, ntswe nı afù'ù nı mighàà mi tsım, bo bi a nı mıtşyè mi tsım.

⁶ Ntoo ya mə bi'ı le si swonə nlon Yesu, nı nanşə mə mbii i kuu a nu bù

⁷ ma mùu ajàn kaa nı wa'á nı mıtəŋnə mi Azwı nı tsu bonə, a ajàn nı bə noò yii mə Mmà'ambı yí'inè Yesu kristo à ka yí fè'è yentə aà.

⁸ A ka yí bə ghuu mə tá nı təə ntınşə ñghèe nywe'e a nlwı'isə, ntswe ajàn yii mə kaa mbə bi wa'á ghuu firè wa ñwı Mmà'ambı Yesu Kristo.

⁹ Nwıŋgòŋ à nı nù yii mə mbə bi'inè ñŋ ñti yí'inè ghu nu, mbə Nwıŋgòŋ wa yii mə à le ntwon ghuu mə tá nı tswè nı annù yí mò'ɔ bu bi Mú yí Yesu Kristo Mmà'ambı yí'inè aà.

Ayatè yii mə a tswè a múm ñghòtə aà

¹⁰ Mə bu'u mbo a mbo bù mbá bılım mbá, nı ikúm Mmà'ambı yí'inè Yesu Kristo mə tá nı ka ñghaa mbiinə, tá ayatè tsuu a tıti bú tswè, ta tá nı nanşə ñkwèrə ghuu a nişəŋ, nı imòòntə juu, bo bi ajàn mə nı lèntə innù aà.

¹¹ Mə swonj laa, bilim mbá, ñlonj mə, bə bí mo'ɔ a ngwè'ɛ Chloes bi swonj a mbo mə mə àyɔŋə a tswe a titii bù.

¹² Mə swonj aa mə nù yí mò'ɔ yí mò'ɔ a titii bù a swonjə ni mə, “Mə laa mbə nù Paul.” Kə, “Mə laa mbə nù Apollos.” Kə “Mə ni nù Cephas.” Kə “mə ni nù Kristo.”

¹³ Bi laa nyàtə Kristo aa ɛ? Bi le ñkwèentə aa Paul a ati bəŋnə bəŋnə mbi'i ñkwitu ghuu aa ɛ? Kə bi le mmurə ghuu a ñki aa nì ikùm Paul aa ɛ?

¹⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwi mə kaa mə le ñwa'á nù nùbù a ñki murə ntsyatə Krispus bo Gaius;

¹⁵ ma mùu ajàŋ kaa mbə nù nùbù ghùù a wa'à swonj mə bi le mmurə yi a ñki aa nì ikùm ghá.

¹⁶ (Mə wà'àtə mə mə le mbaa ñki mmurə ngwè'è Stephanas a ñki. Kaa mə sɪ ñúdàŋ wa'atə yii mə mə le mmurə a ñki.)

¹⁷ Nlonj mə kaa Kristo à le wa'á gha too aa mə tá mə zi ñka mmurə bə a ñki. A le mbəŋnə ñtoo gha aa mə tá mə zi ñka nswonj ntoo yí ñsiginə ya. Kaa mə le ñki'ì kà ñswonjə aa bə nì ñghàà nì mitsyè mi mbi mù ta nìwo nì Kristo a ati bəŋnə bəŋnə wa'a adàŋə dàŋə tsyá.

Kristo à ni m̀t̀t̀i mi Nwì bo bi m̀tsyè mi

¹⁸ Nlonj mə ntoo ya nlonj nìwo nì Kristo a ati bəŋnə bəŋnə à nì àjɪŋtə annù a mbo bə bii mə bi bwe aà, lá a mbo bí'inə bii mə bi yweenə aa, i bə midà'a mi Nwì.

¹⁹ Bi ñwa'anə ma yú a múm àŋwà'anə Nwi mə,

“Mə ka ta ñgi'ì a ni mitsyè mi ñgàŋmitsyè

i sigisə bə bii mə bi mɔɔntə mə bi zì annù aa a nsyè.”

²⁰ Tsò mə a bə laa, ñgàŋmitsyè tìgə ñtswe aa fə aa ɛ? Ñgàŋndi'ì nòŋsə tìgə ñtswe aa fə aa ɛ? Bə bii mə bi zì ñhìtə innù faa mbi aa bi kì ñtìgə ñtswe yàa ñgaa aa fə aa ɛ?

²¹ Nwìŋgɔŋ, a ni mitsyè yu, à le ñghirə mə tá bə tsuu yi a ni myaa mitsyè zi. A le mbəŋnə mbɔŋ a Nwì a tsyá a ñjɪm ntoo ya yii mə bí'ì swonjə, bə twonjə nì àjɪŋtə annù aa, ñyweensə bə bii bi bii yi aà.

²² BaYuda bi lòɔ mə bi yə innù jì yéyerə i bɔŋ bii, baGrikia bi lòɔ nì mitsyè.

²³ Lá a mbo bí'ì, bí'ì kii ñke'enə aa tsi'ì ñtoo Kristo wa yii mə bi le ñkwèentə yí a ati bəŋnə bəŋnə aà. BaYuda bi kwàntə ghu ñwo, bitizi Nwì bi lògə a nì àjɪŋtə annù.

²⁴ Lá a mbo bə bii mə Nwì à twòŋ mə waa aa, kə a bə baYuda kə baGrikia aa oo, bɔŋ ñtoo mà yú i laa mbə Kristo yii mə à nì mida'a mi Nwì ñki mbə mitsyè mi Nwì aà.

²⁵ Nlonj mə àyoo yii mə a finə ajɪŋtə annù Nwì aa, à ni mitsyè, ntsyatə mitsyè mi ñm̀sɔŋə. Ayoo yii mə a mfinə aborəkə Nwì aa, a bə midà'a ñtsyatə mida'a mi ñm̀sɔŋə.

²⁶ Wa'atə nì àjàŋ mə nì le mbə aa bilim mbá mbɔŋ tá Nwìŋgɔŋ à twonjə ghuu. Nyonjə a ni mitsyè mi mbi mù, kaa nì le ñki'ì ñgàŋ mitsyè bə; kaa ñki'ì nì adà'a yí tsu ki ntswe, kaa ñki'ì bə bí wè ki mbə.

²⁷ Nwìŋgɔŋ à le mbəŋnə ñtsɔ'ɔ ayoo yii mbi i lògə nì àjɪŋtə ayoo aa, mə yu ñrisə atu ñgàŋmitsyè ghu. Ñki ntsɔ'ɔ ayoo yii mə mbi i lògə nì iborəkə ñjoo aa mə yu ñrisə atu ñgàŋada'a ghu.

²⁸ A le ntsɔ'ɔ ayoo yii mə mbi i le sɪ lɪ ñtsa'a mə a ni tikùm aa, tsi'ì ñjoo jii mə i sɪ ghu tswé aa, mə yu ta ñgi'ì nì ñjoo jii mə i tswe ghu, mbi i lògə nì ñjoo àtindùu aà.

²⁹ La a bə mə kaa mbə nù a kii'ì nti'ì yi a nsi mi'ì Nwì ka ñkwɛɛ.

³⁰ Nwìŋgɔŋ à lògə mə ghuu ñghirə nì tswé nì annù yí mo'ɔ bu bi Kristo Yesu. Nwì a tìgə ñghirə Kristo à bə mitsyè mi'inə, ñtsya a ñjɪm Kristo, annù yí'inə a tsinə a nsi mi'ì Nwì, a lògə yí'inə bí'inə tìgə bə bí. A ketə m̀ŋk̀rə mi innù jì bi a nu bí'inə.

³¹ Tsò mə a bə laa aa, ajàŋ mə àŋwà'anə Nwì a swonj aa mə, “Mbə nù tsu a te'è tì kwèe nti'ì yi, a kà ñkwɛɛ aa mbi'ì bə ñgaa Mmà'àmbì.”

2

Ñtoo mbi'ì Yesu Kristo yii mə bi le ñkwèentə yi a ati bəŋnə bəŋnə aà

¹ Bilim mbá nòò wa mə mə le nzi a mbo bù a ñkè'enə ñtoo Nwì ya mə i le nìèntə aa, kaa mə le ñki'ì mighàà m̀ wè, kə mitsyè mi mbi mù lògə ñke'enə ghu bə.

² Nlonj mə mə le ñkɔŋ mə mə lí'inə ñgɔŋ innù tsim tìgə ki swonjə tsi'ì annù Yesu Kristo yii mə bi le ñkwèentə yi a ati bəŋnə bəŋnə aà.

³ Mə le ntswe a titii bù aa tsi'ì tsò aborikə ayoo, m̀bo'ɔ, ntsiginə.

⁴ Ñghàà na a mbo bù kaa à le ñki'ì ñghàà nì mitsyè mii mə bə beentə aa bə. A le mbəŋnə mbə bə ñghàà nii mə nì le sɪ di'ì mida'a mi Azwì Nwì aà.

⁵ Ma mûu ajàŋ tã àbiiintii yuu tã à tsuu bə ni mĩtsyè mi bə i yəgite mbanə yəgite bə ni midà' à mi Nwĩ.

Mĩtyè mi Nwĩ

⁶ Lã, bi'i di'i innu ni mĩtsyè a mbo bə bii mə bi kwe a mûm Azwĩ Nwĩ àa ka mə kaa à si mĩtsyè mi mbi mù bə, kə mĩtsyè mi bə bii bi bu'utə mbi yù aà; bii mə bi tswe ni ñtsyà aà.

⁷ Bi'i di'i aa mĩtsyè mi Nwĩ mii mə mi læntə aa, mə Nwĩŋgòŋ à le nanşə nləə tètè ñlon ɲigha'a ni' inè aà.

⁸ Kaa ɲgãŋmbu'utə mbi jù le wa'a à zi tã à laa atu bo. Bo le mbaa nzi, boŋ kaa bo le ɲwa'a a Mmà'ambi yii mə à tswe ni ɲigha'a aa a ati bãŋnə bãŋnə kweentə.

⁹ A bə aa tsó mə bi ɲwa'anə a mûm aŋwà'anə Nwĩ mə,

“Annũ yii mə kaa ɲù à lɛɛ wa'a à yə kə ɲyu'u aa,

annũ yii mə kaa ɲù à lɛɛ ɲwà'à mòòntə mə mbə a fe'è aa,

àa yu yii mə Nwĩŋgòŋ à tãŋtə nləə a mbo bə bii mə bi kɔŋə yi aà.”

¹⁰ Nwĩŋgòŋ à di'i mə a mbo bi'inè ñtsya a ɲjĩm Azwĩ Nwĩ. Nlon mə Azwĩ Nwĩ a lòo ɲgòŋ innũ tsĩm, ñlɔo, ñlòò nĩ innũ Nwĩ jii i nanşə ntsotə aà.

¹¹ Kaa ɲù dãn yii mə mbə a zi innũ jii mə ɲù wa'atə kaa à si ghu bə ñtsyatə a azwĩ yi yii mə a tswe ghu mûm nũ aà. A ki mbə ɲgĩŋ ɲgĩŋ mə kaa mbə ɲù tsù kaa mbə wa'a ìmòòntə Nwĩ zi ntsyatə Azwĩ Nwĩ.

¹² Kaa bi'inè si aa àzwĩ yi fãa mbi kwere, bi'inè bãŋnə ɲkwere aa bə Azwĩ yii mə Nwĩ à too a mbo bi'inè aa, tã zi ɲgòŋ innũ tsĩm jii mə Nwĩŋgòŋ à fa ntəŋə yi'inè ghu aà.

¹³ Tsó mə a bə laa aa, kaa bi'i si annũ ma yu aa ni mĩghàa mii mə mĩtsyè mi bə di'i a mbo bi'i aa di'i. Bi'i di'i aa ni mĩghàa mii mə Azwĩ a di'i a mbo bi'i. Ntɔ'otə nĩ innũ Azwĩ a mbo bə bii mə bi tswe nĩ Azwĩ aà.

¹⁴ ɲù yii mə kaa à si nĩ Azwĩ tswe aa, kaa mbə ki'i innũ jii mə Azwĩ Nwĩ a fa aa kwere. Ghu mbo, à nĩ àjĩŋtə annũ, kaa mbə a te'ɛ ki'i nanşə nzi. Ghu mbo, à nĩ àjĩŋtə annũ. Nlon mə mbə bi kĩ ñzi ndũũ yi, ntsya aa tsi'i a ɲjĩm Azwĩ.

¹⁵ ɲù yii mə à tswe nĩ Azwĩ aa, à zi ajàŋ yii mə mbə yu kã ñlentə innũ tsĩm, lã kaa m̃bə ɲù tsù wa'a ñlentə annũ yi bãŋnə ñzi

¹⁶ Aà ajàŋ mə aŋwà'anə Nwĩ a swoŋ aa mə,

“Mbə ìmòòntə Mmà'ambi aa a zi wò aa ɛ?

Mbə, a yi aa a di'itə wò aa ɛ?”

Lã a mbo bi'inè, bi'inè tswe ni ìmòòntə Kristo.

3

ɲgãŋfà'à Nwĩ

¹ A nswon annũ nikon a bilĩm bã, kaa mə ki wa'a a mbo bù lò ɲghàa aa tsi'i tsó mə ghàa a mbo bə bi Azwĩ. Mə ki ghàa a mbo bù aa tsi'i tsó bə bi fãa mbi, kə tsi'i tsó a mbo bõŋkhə a mûm àbiiintii.

² Mə ki si nɔŋşə ghuu aa ni nĩbèè, kaa à ki wa'a miji mĩ tii bə, ñlon mə kaa ni ki burə tĩ kwe ɲkù'ù a ɲjĩ. I zi ywe'e tsitsòŋ, kaa ni burə tĩ kù'ù.

³ Nlon mə ni burə ka ki tswe ntswèntii yùu tsi'i tsó bə bi fãa mbi. Ajàŋ yii mə aghè'ənə bo bi àyòŋ a tswe a titii bù aa, ni burə ki bə aa tsi'i bə bi fãa mbi, àkòrè nizii yuu a ki m̃bə aa à yi bã fãa mbi.

⁴ Ni yi ti swũŋnə i swoŋə ni mə, “Mə laa mbə ɲù Paul.” ɲù yĩ mɔ'ɔ a kã ñswonə ni mə, “Mə ni ɲù Apollos,” ni si ghìrè aa tsi'i tsó ɲũmĩsòŋ aa ɛ?

⁵ Apollos à laa mbə wo aa ɛ? Paul a kĩ mbə wo aa ɛ? Bi'i ghensə mbə aa tsi'i ɲgãŋfà'à mə bi le ɲkwetə a ɲghìrə mə tã ni ɲĩŋ mĩntii muu a nu Yesu Kristo. ɲù ni bi'i a fà'à aa àfà'à yii mə Mmà'ambi à fa ghu mbo aà.

⁶ Mə le mbwe'e, Apollos a tsútə, Nwĩŋgòŋ a ghìrè miji mya mə kwé.

⁷ ɲù yii mə a bwe'e aa ni wa yii mə a tsútə aa, kaa bo si àyòò tsu bə. ɲù yii mə à ni ɲù aa, à laa mbə Nwĩ, ñlon mə a ghìrə miji mya mi kwé aa.

⁸ ɲù yii mə a bwe'e aa, bo bi ɲù yii mə a tsútə aa, bo yu ku'unə. Nwĩŋgòŋ à ka yĩ kii twu ɲkabə àfà'à ɲù i yòŋə a ɲjĩm əfà'à yii mə à fà'à ghu mbo aà.

⁹ Nlon mə bi'i laa mbə bə bii mə bi'i fà'a a abo mɔ'ɔ bi'i bi Nwĩ; ni bə ñsòò Nwĩ, m̃bə ndãnwi yii mə bi bɔɔ aà.

¹⁰ Nyonə a nĩ ìbòŋ Nwĩ yii mə à fa a mbo mə aa, mə ki fà'à aa tsi'i tsó ɲù yii mə à zi afà'à yi, ntu mə atsendá, ɲù dãn a tigə m̃bɔɔ nda ghu. Tã ɲù ñtsĩm yii mə a bɔɔ nda ghu aa tã à ka ntsyèsə nĩ yi.

¹¹ Nlonɔ mɛ kaa mbɛ bi wa' à atsɛnda yì dān bú ñtum, ñtsyatɛ ya yī mɛ bī tɛ'è mɛ ñtumɛ aa, a bɛ Yesu Kristo aà.

¹² A nɔghɛɛ a nī ñjoo jii baa bɔɔ ghu aa, bɛ bī mɔ'ɔ ka yi ki bɔɔ nī àtū gold, kɛ ni yī silva, kɛ nī ñɔ'ɔ atindū. Tā bī mɔ'ɔ ka mbɔɔ nī itī, kɛ ñkɔnkà' à, kɛ ñɔɛɛ.

¹³ Bi ka yi yɛ a ajān mɛ àfà' à ñu a tɔnsɛ mbɛ aà, wa njwi mɛ Kristo à ka yi fūrɛ i dī' à aà. Nlonɔ mɛ maa njwi, bi ka yi ywe'etɛ àfà' à ñu tsim ni mɔ'ɔ, tā mɔ'ɔ tɔɔ ndī' à ajān mɛ a tii mbɛ aà.

¹⁴ Belɛ mɛ mɔ'ɔ i bɛ tsuu nda yī mɛ bi le mbɔɔ wa atsɛnda aa i tɔɔ tā i wo, bɔn ñu wa mɛ à bɔɔ aa, à ka kwɛrɛ mɛtsɔ'ɔnɛ mi ifà' à mi.

¹⁵ Belɛ mɛ mɔ'ɔ i tɔɔ nda ya, bɔn ñu wa mɛ à bɔɔ aa à ka bwe. Yumbɔn à ka bānɛ nyweenɛ, lā i yweenɛ aa tsi' i tɔɔ à khɛ mfɛ' è aa wa mum mɔ'ɔ.

¹⁶ Nī sī zi mɛ nī laa mbɛ ndāmà'anwī, Azwī Nwī a tswɛ nī a mūm nu bù aa ɛ?

¹⁷ Mbɛ ñu tsu a ta nɔgi' i nī ndāmà'anwī bɔn Nwī à ka kii ta nɔgi' i ghu nū. Nlonɔ mɛ ndāmà'anwī i laa aà, bù nī itu mbiinú ghuu, nī nī ndāmà'anwī.

¹⁸ Tā ñu nibù ghùù tā tsuu ibiinú yi ki bwe'esɛ. Mbɛ ñu nibù ghùù a wa'atɛ mɛ yu nī ñu mɛtsyɛ ñyonɔ bɛ nī figɛ yī fāa mbi, a ku'unɛ mɛ tā à bɔn ntigɛ ajāntɛ tā nanɔsɛ tswɛ nī mɛtsyɛ.

¹⁹ Nlonɔ mɛ àyoo yī mɛ mbi yù i lògɛ nī mɛtsyɛ aa, à nī ajāntɛ ayoo a nsi mi' i Nwī. Anɔwà'anɛ Nwī a swonɔ mɛ, "Nwīngɔn a ko nɔgān mɛtsyɛ ñyonɔ aa a nɔm ñlwee yāà."

²⁰ Adigɛ anɔwà'anɛ Nwī yī mɔ'ɔ a ki mbù ñswonɔ mɛ, "Mmà' à mbi à zi ñnnu jii mɛ ñgānmɛtsyɛ bi wa'atɛ aà, mɛ ñnnu jii bi wa'atɛ aa à nī àdānɛ dānɛ."

²¹ Ma mùu ajān, tā ñu tsu à tsuu ntii yi ki kwɛɛ mbi' i nɔgaa bɛ, ñlonɔ mɛ ñjoo tsim i tswɛ aa a mbo bù.

²² Paul nī Apollos nī Peta, nī mbi yù, ñtswɛntii bo ñwo, nòò tsitsɔn kɛ nòò yī a zī aa, ma juu ñnnu tsim à nī juu.

²³ Bù, nī tswɛ aa mbo Kristo, Kristo a tswɛ a mbo Nwī.

4

Ngāntoo Kristo

¹ A bɔn mɛ tā nī lògɛ yi' i tsi' i tɔɔ nɔgānfà' à Kristo jii mɛ Nwī à lɛ mɛ tā bī' i ka nlentɛ ñnnu Nwī jii mɛ i le ntswe a alɔ'ɔsɛ aà.

² Annu yī mɛ a ku'unɛ a mbɔ ñgānfà' à tɔɔ ma wa a nɔghirɛ aa à nī mɛ tā à ka mfa' a a mbo tā àfà' à yi tsi' i nī ntii yi tsimɛ.

³ A mbo mɛ à nī tsi' i mūntsirɛ annu mɛ mbɛ nī ká ñsa' a nāà, kɛ mɛ mbɛ mbi yù i ká ñsa' a nāà a korɛ. Kaa mɛmbɔn kaa mɛ si atu ibii nū gha sa' a.

⁴ Ntīi gha i laà, la, kaa i ki' i dī' i aa mɛ mbɛ bi wa' à isa' a a nu mɛ ñinɛ. Ñu yī mɛ a sa' a nāa laa à bɛ aa Mmà' àmbi.

⁵ Tɔɔ mɛ a bɛ laa aa, tā nī tsuu isa' a ñu tsu lɔ tsɛrɛ ti ghɛ mɛ nòò à kù' u. Annu ntsɛrɛ isa' a ñu ñlwi' isɛ a tswɛ nī ñyù' utɛ nòò wa mɛ Mmà' àmbi à ka yi zi aà, ñlonɔ mɛ à ka yi fi' isɛ ñnnu alɔ' ɔsɛ jii mɛ bɛ le si ghirɛ a mūm mfi idigɛ aa, kii kɛ' è minān yī mɛ bɛ le ntāntɛ nɛə a mūm ntii bo aà. A ka yi bɛ aa tsi' i maà nòò mɛ ñu ñtsim à ka yi kwɛrɛ miyà a mbo Nwī ajān mɛ à kù' unɛ ghu mbo aà.

⁶ Mɛ fa ibiinú yi' i Apollos tɔɔ figɛ ma ghú aa, nlonɔ nɔgaa yùù, mɛ tā nī yɛgɛ annu yī mɛ ñighāà nūlā nī nanɔsɛ nswonɔ aà, "Nī tsuu ki ghirɛ i tɔyà nī annu yī mɛ bi nɔwa' anɛ aà;" mbi' i ñu nibù ghùù a ká ñkwɛ ntii yi mbi' i nɔgaa ñu mɔ' ɔ, mbānɛ ñka ntsa' a nī yi mɔ' ɔ.

⁷ Ñu yī mɛ à ghirɛ gho mɛ tā ò kɔ' ɔnɛ ntsya bɛ bī mɔ' ɔ aa, à nī wò aa ɛ? Njoo tsim jii mɛ ò tswɛ nī ju aa a sī Nwī fa aa ɛ? Mbɛ ò tigɛ ñbu aa ñkwɛ ntii gho aa mɛ akɛ tsi' i tɔɔ kaa bi sī aa fā fā aa ɛ?

⁸ Nī lòɔ aà ñswonɔ mɛ nī tswɛ mɛ nī ñjoo tsim jii mɛ nī lòɔ aa ɛ? Nī tswɛ mɛ nī àfù' u tsim aa ɛ? Nī tigɛ mɛ mbɛ bífɔ, ka mɛ bī' i sī bífɔ tsitsɔn bɛ aa ɛ? Mɛ yè' ètɛ mɛ bɔn nī laa tɛ' è mbɛ bífɔ tā tā bī' inɛ ka nsa' a nifɔ nya bitsimɛ.

⁹ A fi tsi' i tɔɔ Nwīngɔn à fa aà adigɛ ñlwi' i ñjūm a mbo bī' i ñgāntoo jii, tsi' i tɔɔ bɛ bii mɛ bi tswɛ nī ñkwo a nsaanɛ, tā mbī ñtsim i yɛ waa, nī baangel, nī bāmisisɔnɛ.

¹⁰ Mbi' i ñkwī Kristo bī' i nī ibɛrɛ, nī bānɛ mbɛ nɔgānmɛtsyɛ a mum Kristo. Bī' i bɔrɛ, nī bānɛ ñtī. Bi tsa' à nī yi' i mbañnɛ nɔnɛ nī bù.

¹¹ Yī nywe' e tsitsɔn, bī' i tswɛ nī ñjī, ñjī ñkī i yanɛ nī yi' i, bī' i wɛ' è nī bikùrɛ bitsɔ' è. Bi ghɔɔ nī yi' i, bī' i tsinɛ ñkarɛ nī idigɛ idigɛ,

¹² bī' i nwugɛ nī ibii nū yi' i mfa' a nī mtiñ nī mbò mi' i. Bi yi ñniñ ndòò a atu bī' i, bī' i bānɛ ñniñ mbɔɔnɛ. Bi yi ntī tɔ' ɔ akorɛ yi' i, bī' i tswā ntii yi' i;

¹³ Bi yi mbəgətə yi'i, bi'i kwi'i ni mighaa mi bəonə. Nyi nywe'e tsitsəŋə, a mbə nubi, bi'i bə aa ntsa'a, njoo jii mə bi mē'è aa.

¹⁴ Kaa mə si ma yu a mbo bu ŋwà'anə aa mə mə ghìrə tà àtú yuu dirə bə. Mə bəŋnə ŋwà'anə aa a ndi'itə bu tsə bə ba bii mə mə kəŋə aa.

¹⁵ Ka mə ni tswə ni bə bi ghà'a ŋgha'a mə bi di'itə ni ghuu tsi'i tsə bə bi Kristo aa, Taà ghùù à naa tsi'i yi mò'ó, nlon mə mə tīgə mbə aa Taà ghùù yi ndánwí ntsya a njim ntoo yi nsigànə ya yi mə mə zi ni yu a mbo bu aa.

¹⁶ Mə tīgə ndi'itə ni ghuu mə tá ni ka ŋhe'esə akórə nizí yá.

¹⁷ A bə ŋji'í ànnu yi mə mə too Timoti, mú ghà a njim Kristo, yi mə mə kəŋə aa, yi mə a fà'à a mbo Mmà'àmbi ni nti yi tsimə aa. A ka zi i wa'atə a mbo bu, binəŋsə bii mə mə yòŋə a múm ntswənti ya yi mfi a mum Kristo, bii mə mə kii ndi'í a mbə ndanwí ntsim, a idigə tsim jii mə mə ghèè ghu aa.

¹⁸ Bú bi mò'ó ŋhee nú juu, a bə tsi'i tsə ni wa'atə ni mə kaa mə ka wa'á ghuu bú ni ŋghantə.

¹⁹ Lá Mmà'àmbi, à bə bii boŋ mə ka zi ghantə ghuu a ni mú àti noð. Mə zi boŋ mə ka wa'a aa tsi'i innu jii mə ŋgəŋhee nu má jú i swon aa i yu'ù, mə ka kii yə miti myaa.

²⁰ Nlon mə kaa ànnu nifó Nwí kaa a si aa annu nighaa ni ntsu bə, a bə aa annu mida'a.

²¹ Ni kəŋə mə akə aa e? Ni kəŋə mə mə zi aa bə ni ŋgwán a mbo bu, kə ni lòð aa mə mə zi ni àkəŋə ni àbənə aa e?

5

Annú Ajirə a múm ndánwí

¹ Bi nanjsə ŋkə'ənə a mbo mə mə ajirə a tswə a titi bu, mbə abuu ajirə yi kaa a si a titi bi'izi Nwí t'e'ntswe aa. Nlon mə, ntu a lògə ni a ŋkwe taà yi.

² Ni tərə aa e? A ku'unə aa mə boŋ ni bəŋnə nyə'ə aa yə'ə. Tá ni fi'isə a ntu yi mə a ghìrə ajəŋə annu ma yu aa a titi bu.

³ Ka mə mə si a titi bu a ni ibi nú gha tswé aa, mə bəŋnə ntswe a titi bu a múm Azwí. Mə tsərə mə isa'a ntu yi mə a ghìrə ajəŋə annu ma yu aa tsi'i tsə mə tswə a titi bu.

⁴ Nòò yi mə ni boontə ni ikúm Mmà'àmbi Yesu yi'inə aa, àzwí ya a tswé bu bo, ni midà'à mi Mmà'àmbi yi'inə Yesu Kristo,

⁵ ni fá ntu ma ghú a mbo Satan mə tá a ta ŋgi'í a ni njyanú yi. Mə mbə àzwí yi a yi mbəŋnə nyweenə wa njwi Mmà'àmbi le.

⁶ Ajəŋə yi mə ni ŋee nú juu aa kaa a si ku'unə. Ni si zi mə, muli mbè'è àbaa i ghìrə mamú'ù ŋkyá àbaa a kò'ó aa e?

⁷ Ni koo alwənə mbè'è àbaa yi lwən ya mə à ni innu ji bi a titi bu mfi'isə, mə mbə ni laa le. Boŋ ni ka tīgə bə tsi'i tsə ŋkyá àbaa yi fii yi mə kaa mbè'è àbaa kaa i si ghu tswé. Nòò ikóò Passa yi bi lògə mə Kristo yi mə à ni mú mbəŋjərə ikóò Passa yi'inə wa mma'à Nwí ghu aa, à kù'ù mə.

⁸ A boŋ mə tá bi'inə tīgə ni ikóò ma ghú, kaa wa'à ji aa bə ni àbaa yi mə tswə ni mbè'è àbaa yi ntwən ya aa, mə a ni àbi'inti bo bi innu ji bi aa, bi'inə bəŋnə ka ni bə ni àbaa yi mə kaa mbè'è àbaa i si ghu tswé, mə ni nti yi láà bo bi ànnu nŋkon aa.

⁹ Mə le ŋwà'anə wa múm àŋwà'anə ya mə mə le ntsyasə a mbo bu aa mə tá ni tsuu aa bu bi ŋgəŋajirə ki karə.

¹⁰ Kaa mə le si wa'á aa ŋgəŋajirə jii mə à ni bə bi mbi aa, kə bə bii bi ghotə njoo aa, kə bəŋgəŋighe, kə ŋgəŋmii bəŋwəŋgəŋ bi adəŋdəŋə swonə bə, nlon mə ma múu ajəŋ a ka di'í mə ni ma'atə mbi yu ŋghəe a adigə yi dən.

¹¹ Mə le mbəŋnə ŋwà'anə a mbo bu aa mə tá ni tsuu ki karə aa bú bi ntu tsu yi mə a twon ibi nú yi mə yu ni ndim yi'inə, lá ànnu ajirə bo bi ànnu ŋghotə njoo, ni ànnu mbii bəŋwəŋgəŋ bi dən dən, ànnu nswon ànnu yi bi a atu ntu, ni ànnu nno mli'ù mbaanə bo bi ànnu iyərə a tswé ghu nu aa. Tá ajinə yuu bi ajəŋə ntu ma ya tá a tsuu burə bə bə!

¹² Nlon mə àya a nsa'a bə bi abeə à ni àkə aa e? Ni tswə aa ni nsa'a bə bii mə bi tswə a múm ndánwí.

¹³ Nwəŋgəŋə a sa'a bə bii mə bi tswə a abeə aa. "Furə ni ŋgəŋabi'inti a titi bu."

6

Annú nsomsə Mu Kristo nsomsə yi mò'ó

¹ Mbə ntu nubu a tswə ni àbèè bo mu Kristo yi mò'ó, à ghìrə àkə mə tá a lògə isa'a wa ŋghèè ni ghu a mbo bə bii ànnu yaa si tsinə, mbəŋnə mma'atə a ŋghèe ni ghù a mbo bə bi Nwí tá bi lentə aa e?

² Nì sɪ zi mɛ bɛ bi Nwɪ ka yɪ sa'a mbi yu aa ε? Mbɛ a bɛ mɛ nɪ ka yɪ ki sa'a mbi, boŋ mbɛ a tigɛ ntsya ghuu a nlentɛ bɔɔ bi innu tsɔ ma bu aa mɛ akɛ aa ε?

³ Nì sɪ zi mɛ bi'inɛ ka yɪ sa'a bangel aa ε? Mbɛ a bɛ ma mɔu ajɔŋ boŋ nɪ bɔŋnɛ nanse nzi nsà'á innu jɪ fɛa mbi.

⁴ Mbɛ ɔŋ innu tsi'ɪ tsɔ ma jya i yi mfɛ'ɛ, nɪ bɔŋnɛ nlogɛ nɔhɛɛ nɪ ju bɛ a mbo bɛ bii mɛ ndánwɪ tsa'á, mɛ tá bi lentɛ aa a ya aa ε?

⁵ A boŋ mɛ tá àdirɛtu tswa ghuu. A bɛ mɛ kaa nɔ yɪ mò'ɔ à sɪ a titi bù tswɛ mɛ à tseyɛsɛ nzi nlentɛ innu abɛɛ a titi bɔɔ bi Kristo aa ε?

⁶ Lá Mu Kristo a bɔŋnɛ logɛ nɪ Mu Kristo yɪ mò'ɔ nɔhɛɛ nɪ ghu a korɛ a mbo bitɪ bii Nwɪ mɛ bi ka nsa'a isa'á yi.

⁷ Tsi'ɪ ajɔŋ mɛ innu ibɛɛ korɛ i tswɛ a titi bù aa, a dirɪ mɛ nɪ wò mɛ. Nì sɪ zi mɛ a bɔŋtɛ mɛ mbɛ nɔ a bɔŋnɛ nɔghirɛ ibi a nu bù aa ε? Nì sɪ ki nzi mɛ a bɔŋtɛ mɛ mbɛ bi bɔŋnɛ ntwɛɛ bɛ nɔjɔ juu nkwɛrɛ aa ε?

⁸ Lá bu bɪmbɔŋ, nɪ bɔŋnɛ nɔghirɛ nɪ ibi, mbaŋnɛ nɪ nɔjɔ bɛ nkwɛrɛ, bo bii mɛ à nɪ bɔɔ bi maà buu aa.

⁹ Nì sɪ zi mɛ kaa bɛ bii annu yaa a sɪ tsinɛ aa kaa bi ka yɪ wa'á annu nifɔ Nwɪ jɪ aa ε? Nì tsuu ibii nú ghuu ki bwe'esɛ, nɔgɔŋatsùurɛ, nɔgɔŋmii binwɪ bidɔŋɛ dɔŋɛ, kɛ nɔgɔŋajirɛ, kɛ mbɔŋnɛ nlogɛ mbɔŋnɛ, kɛ bɔŋgyɛ bi nlogɛ bɔŋgyɛ,

¹⁰ kɛ bɔŋgámighee, kɛ bɛ bii bi ghotɛ nɪ nɔjɔ tsi'ɪ ghòtɛ nɔlɛ, kɛ banómbaanɛ, kɛ nɔgɔŋmbɛgɛ bɛ, bo bɔŋgámighee, wa kaa bo ka yɪ wa'á a mum annu nifɔ Nwɪ kuu.

¹¹ Bù bi mò'ɔ le mbɛ aa maa ajɔŋɛ, lá bi si'ɪ mɛ ghuu, nɔghirɛ nɪ tigɛ bɛ bi Nwɪ bii bi laà aa, nɔghirɛ annu yuu a tsinɛ, nɪ ɪkúm Mmà'ambi Yesu Kristo bo bi a múm Azwɪ Nwɪ yi'inɛ.

¹² “Mbɛ mɛ tse ghirɛ innu tsimɛ mɛ mɛ kɔŋ aa.” Lá kaa innu tsimɛ i si kwɛtɛ. “Mbɛ mɛ tse ghirɛ innu tsimɛ jii mɛ mɛ kɔŋ aa.” Lá kaa mɛ ka ki'ɪ abù'u a mbó annu tsu bɛ.

¹³ Nù tsu à tse swɔŋ mɛ, “Miji tswɛ aa a mbó àtò'ò, àtò'ò a kí ntswe aa nɔŋ mijɪ.” ɪŋɔ, à nɪ annu nɔŋkorɛ, lá Nwɪŋɔŋ à ka yɪ bwɛsɛ ma jyaà nɔjɔ tsimɛ. A nɔhɛɛ a nɪ ibi'nu gho, kaa i sɪ tswɛ aa a nɔjɔ mághábɛ ghu. ɪbii nú gho i tswɛ aa a mbo Mmà'ambi yii mɛ a sa'a aa.

¹⁴ Nwɪŋɔŋ à le mbɪnsɛ Mmà'ambi yɪ'inɛ a niwó, à ka yɪ kii bɪnsɛ yɪ'inɛ nɪ midà'á mi.

¹⁵ Nì sɪ zi mɛ mbɪi mi nú muu mi laa mbɛ mbɛɛ nu Kristo aa ε? Mɛ ka logɛ mbɛɛ nú Kristo i tigɛ ghirɛ tá i bɛ mbɛɛ nú àkwàrɛ aa ε? Kaa ma ya mbɛ a wa'á fɛ'ɛ.

¹⁶ Kɛ nɪ sɪ zi mɛ nɔ yii mɛ à bɔðnsɛ mbɪi nú yɪ bo àkwàrɛ aa bo yu tigɛ mbɛ aa ayoo mò'ɔ aa ε? A ajɔŋ mɛ àŋwà'anɛ Nwɪ a swɔŋ aa mɛ, “Bo bya bi baa, nɔ bɔŋnɛ wa bo mɔŋgyɛ wa, tigɛ mboonsɛ mbɛ nɔjɔ nu yɪ mɔfùurɛ.”

¹⁷ Lá nɔ yii mɛ à bɔðnsɛ mbɪi nú yɪ bo Mmà'ambi Kristo aa, bo yu tigɛ aa Azwɪ yɪ fùurɛ.

¹⁸ Nì ka nɔkhɛ innu ajirɛ. ɪfɔnsɛnnu jɪ mò'ɔ jii mɛ nɔ a ghirɛ aa, kaa i sɪ aa ibi'nu yɪ mɔɔntɛ. Lá nɔ yii mɛ a jɪ mághábɛ aa, a fɔnsɛ aa annu a nu mbɪi nú yɪ.

¹⁹ O sɪ zi mɛ mbɪi nú yò i laa mbɛ ndá Azwɪ Nwɪ yii a tswɛ múm nu wò, ya yii mɛ a lo mbo Nwɪ aa ε? Wa kaa ibii nú gho i sɪ aa mbo wò tswɛ i tswɛ aa a mbo Nwɪ.

²⁰ Wa à le yuu gho aa nɪ àtɪnduu, ma mɔu ajɔŋ a kù'unɛ mɛ tá ò ka gha'asɛ bɛ Nwɪ nɪ mbɪi nú yò.

7

ɪbetɛ nɔŋ annu niyɔ'ɔ

¹ Tsitsɔŋ, a nɔhɛɛ a nɪ innu jya mɛ nɪ le nɔwà'anɛ mbɛtɛ gha ghu nɔŋ annu niyɔ'ɔ aa, àkwɪ'i a nɪ mɛ, nɔ à bɛ tuu mɔŋgyɛ ki mɔɔntɛ boŋ a bɔŋɛ.

² La a ku'unɛ mɛ tá nɔmbɔŋnɛ ntsimɛ a tswɛ nɪ nɔgwɛ yɪ, tá mɔŋgyɛ ntsimɛ à ki ntswe nɪ ndoo yɪ tá ki khɛ ikwà'anɛ jii tswɛ nɔŋ annu ajirɛ aa.

³ A bɔŋ mɛ tá nɔmbɔŋnɛ à ka nɔghirɛ innu tsimɛ jii mɛ i ku'unɛ aa a mbó nɔgwɛ yɪ, tá nɔgwɛ yɪ à kii nɔghirɛ nɪ innu tsimɛ jii i ku'unɛ a nɔghirɛ a mbo ndoo yɪ aa.

⁴ Nɔŋ mɛ kaa mɔŋgyɛ à sɪ nɪ ádá'à a atú ibii nú yɪ tswɛ, a bɔŋnɛ ntswe ndoo yɪ ntswe nɪ yu. Kaa nɔmbɔŋnɛ à sɪ nɪ ádá'a a atú ibii nú yɪ tswɛ, a bɔŋnɛ ntswe nɔgwɛ yɪ ntswe nɪ ádá'à ghu nú.

⁵ Tá nɔnɔbù tá tsuu nɔ yɪ mò'ɔ nɪ ibii nú yɪ ki yumɛ ti ghɛ mɛ bo yu biinɛ mɛ bo yu ghirɛ maa ajɔŋ nɔŋ aa mɛ bo lòɔ nlogɛ nòɔ ma wa tsá'atɛ Nwɪ ghu aa. Maa ajɔŋ, bɛɛ nòɔ ma wa a tsya, bo bú nɔhɛɛ nɪ mbii nɔka ntswe fu tsó mɔŋgyɛ bo ndoo, ta wa'a

abwarə a mbo Satan lô n̄fa m̄ə t̄a à kwa'anə waa t̄a bo wo nlon̄ m̄ə ka b̄o s̄i n̄tswá ìbii n̄ú waa z̄i aà.

⁶ M̄ə swon̄ ma laa a mbii m̄ə n̄i gh̄irə, kaa m̄ə si aa nd̄i'i a mbo bù fa.

⁷ Nlon̄ m̄ə a mbo m̄ə, m̄ə ȳè'ət̄ə m̄ə bon̄ bù b̄itsim̄ b̄ə aa ts̄ó m̄ə; lá n̄ú ȳi mo'c̄ ȳi mò'c̄ à tswe aa n̄i m̄ii m̄itəŋn̄ə m̄ii m̄ə Nw̄i à fá aà; n̄ú ȳi mò'c̄ a tswe n̄i àb̄əŋ yuá n̄ú ȳi mo'c̄ a b̄āŋn̄ə tswe n̄i àb̄əŋ ȳi.

⁸ Ts̄its̄on̄ m̄ə swon̄ yuá ànn̄ú aa a mbo b̄ə b̄ii m̄ə bi si ȳo'c̄ aà, bo bi a mbo b̄ikw̄i'í, m̄ə a bon̄ m̄ə t̄a bo tswe tsi'í bobo, tsi'í ts̄ó m̄ə.

⁹ Lá n̄b̄ə n̄ú n̄i bù tuu n̄tswá ìb̄iñ̄ú ȳi z̄i, a ȳo'c̄, a bon̄ m̄ə t̄a à ȳo'c̄, n̄tsyat̄ə a aj̄āŋ m̄ə à ka tswe ti ȳo'c̄, i b̄āŋn̄ə ki lòò.

¹⁰ A mbo b̄ə b̄ii m̄ə bi ȳo'c̄ aa, m̄ə fá n̄d̄i'i ȳii kaa ì si aa yà b̄ə, ñlo aa b̄ə a mbo Mmà'àmbi aa m̄ə, t̄a m̄āngȳè tsuu ndoò ȳi lô mà'at̄ə,

¹¹ Lá n̄b̄ə a ma'at̄ə ȳi, a tiḡə n̄tswe tsi'í ȳi, k̄ə a bú m̄b̄ii n̄zi bo yu m̄āŋs̄ə isa' à waa yu. T̄a n̄umb̄āŋn̄ə à tsee ŋgw̄é ȳi k̄ii lò tuu.

¹² A b̄o àb̄uḡə b̄ə, m̄ə swon̄ ànn̄ú ȳii m̄ə kaa a si b̄ə Mmà'àmbi swon̄ə aa m̄ə: M̄ə mu Kristo ȳi m̄b̄āŋn̄ə a tswe n̄i m̄āngȳè ȳii m̄ə kaa à si Mmà'àmbi b̄ii, la ŋk̄on̄ə n̄i m̄bu ŋka n̄tswe bo yu, a tsee ȳi lò tuu.

¹³ M̄ə m̄āngȳè a ki n̄tswe n̄i ndoò ȳii m̄ə kaa à si Nw̄i b̄ii, la ŋk̄on̄ə n̄i m̄ə yu ka bu tswe bo yu, a tsee ȳi ki tuu.

¹⁴ Nlon̄ m̄ə ndoò wa m̄ə à si Kristo b̄ii aa Nw̄i à tiḡə mb̄ii ȳi tsi'í ts̄ó n̄ú ȳi, ñyon̄ aa a n̄j̄im̄ ŋgw̄é ȳi wá. M̄āngȳè wa m̄ə à si Kristo b̄ii, Nw̄i a k̄i m̄b̄ii ȳi tsi'í ts̄ó n̄ú ȳi, n̄tsya aa n̄j̄im̄ ndoò ȳi wa m̄ə à ni mu Kristo aà. Nlon̄ m̄ə a laa tuu ma mùu aj̄āŋ b̄ə, bon̄ kaa b̄oò buu ka wa'á b̄oò b̄ii m̄ə b̄ə laa b̄ə. Lá Nw̄i à b̄ii waa a ts̄ó b̄oò b̄ii bi laa aà.

¹⁵ Lá ndoò wa, k̄ə m̄āngȳè wa m̄ə à si Nw̄i b̄ii aa, a ka n̄l̄o n̄tuu ŋgw̄é ȳi k̄ə ndoò ȳi, t̄a mu Kristo wa a b̄ii. Maa aj̄āŋ kaa ayoo a wa'á mu Kristo ȳi m̄b̄āŋn̄ə k̄ə ȳi m̄āngȳè kwer̄ə, à tse gh̄ir̄ə ànn̄ú ȳii m̄ə a ku'un̄ə ghu mbo aà, nlon̄ m̄ə Nw̄i à twon̄ə ȳi'in̄ə aa m̄ə t̄a bi'in̄ə tswe n̄i m̄b̄oñ̄ə.

¹⁶ Wò mu Kristo ȳi m̄āngȳè, ò z̄i aa f̄ə m̄ə mb̄ə Nw̄i a wa'á n̄j̄im̄ wò tsyá ñyweens̄ə a ndoò gh̄o aa ɛ? Wò, ndoò, ò z̄i aa f̄ə m̄ə mb̄ə Nw̄i a wa'á n̄j̄im̄ wò tsyá ñyweens̄ə ŋgw̄é gh̄o aa ɛ?

N̄i ka n̄stwe n̄sw̄ent̄i ȳii ñyon̄ aa aj̄āŋ ȳii m̄ə Nw̄i à twon̄ə ghu aà

¹⁷ T̄a n̄ú ȳi mo'c̄ ȳi mò'c̄ ka n̄tswe n̄sw̄ent̄i ȳi ñyon̄ n̄i ànn̄ú ȳii m̄ə Mmà'àmbi à fa ghu mbo ŋk̄i twon̄ ȳi ghu aà. Ma ȳi à ni n̄d̄i'i ȳii m̄ə m̄ə fa a mbo n̄danw̄i tsi'í ts̄im̄ə aà.

¹⁸ M̄ə a b̄ə m̄ə Nw̄i à le si twon̄ə gho aa le bon̄ bi n̄et̄ə m̄ə gho, ò tsee ki lòò n̄l̄o'z̄s̄ə àl̄ens̄ə ma yá. K̄ə n̄b̄ə a b̄ə m̄ə Nw̄i à le si twon̄ə n̄i gho aa, kaa bi wa'á gho n̄et̄ə, ò tsee ki lòò m̄ə bi n̄et̄ə gh̄o.

¹⁹ Nlon̄ m̄ə, k̄ə bi n̄et̄ə n̄ú, k̄ə bi wa'á ȳi n̄et̄ə, b̄ə bon̄ ma ya à ni tsi'í ànn̄ú d̄āŋə d̄āŋə. Ànn̄ú ȳii m̄ə a tswe ghu aa a ni ŋka yu'un̄ə nd̄i'i Nw̄i.

²⁰ T̄a n̄ú n̄tsim̄ à tswe tsi'í aj̄āŋ ȳii m̄ə à le mb̄ə a noò ȳii m̄ə Nw̄i à le n̄twon̄ ȳi aà.

²¹ Nw̄i à le si twon̄ə n̄i gho ò b̄ə aa àb̄u'ù aa ɛ? Tsee gho ki kwe'ɛ. Lá mb̄ə ò z̄i aj̄āŋ ȳii m̄ə mb̄ə ò fe'è wa nd̄āb̄u'ù, ò fe'è.

²² Nlon̄ m̄ə àb̄u'ù ȳii m̄ə Mmà'àmbi à twon̄ m̄ə ȳi aa, à b̄ə aa n̄ú ȳii m̄ə kaa à si a nd̄āb̄u'ù tswe a mbo Mmà'àmbi. A ŋḡiŋ ŋḡiŋ, n̄ú ȳii m̄ə kaa à si àb̄u'ù b̄ə, Mmà'àmbi a twon̄ə ȳi aa, à b̄ə aa àb̄u'ù Kristo.

²³ Wa Nw̄i à le m̄baa ŋyuu gh̄uu n̄i àt̄ind̄uù. Maa aj̄āŋ t̄a n̄i tsuu àb̄u'ù n̄j̄im̄is̄on̄ b̄ú b̄ə.

²⁴ B̄oò bi maà, t̄a n̄ú n̄tsim̄ à tswe bo Nw̄i a n̄i àdiḡə ȳii m̄ə à le n̄tswe ghu a noò ȳii m̄ə à le n̄twon̄ə ȳi ghu aà.

Ibet̄ə ñlon̄ b̄ə b̄ii m̄ə bi si ȳo'c̄ aa bo bi b̄ikw̄i'í bi b̄āŋȳè

²⁵ Ts̄its̄on̄, a ŋgh̄ɛ a ni ànn̄ú b̄ə b̄ii m̄ə bi si ȳo'c̄ aa, kaa m̄ə si n̄i n̄d̄i'i ȳii m̄ə ì lo a mbo Mmà'àmbi aa tswe a m̄fa a mbo bo, lá m̄ə fa am̄ònt̄ə ya a mbo bo, tsi'í ts̄ó n̄ú ȳii m̄ə, a n̄j̄im̄ ŋko m̄āŋn̄ə Nw̄i, bi tse b̄ii ànn̄ú ȳii m̄ə a swon̄ aà.

²⁶ Nlon̄ ŋḡi'í ȳii m̄ə ì tswe ts̄its̄on̄ aa, m̄ə m̄ònt̄ə m̄ə a bon̄ aa m̄ə t̄a n̄ú à tswe ti ȳo'c̄.

²⁷ O tswe n̄i m̄āngȳè aa ɛ? Tsee ki lòò m̄ə o tuu ȳi. O si n̄i m̄āngȳè tswe aa ɛ? O tsee ki lòò m̄āngȳè a nȳo'c̄.

²⁸ Lá mb̄ə ò ȳo'c̄ bon̄ kaa ò si aa ànn̄ú ȳi bi gh̄ir̄ə. K̄ə m̄b̄ə m̄um̄āngȳè a ki nȳo'c̄ bon̄ kaa à si aa ànn̄ú ȳi bi gh̄ir̄ə. Lá b̄ə b̄ii m̄ə bi ȳo'c̄ a aa bi tswe n̄i ŋḡi'í nlon̄ ànn̄ú m̄bi ȳi. M̄ə lòò n̄i m̄ə t̄a n̄i tsuu a n̄i ma yaà ŋḡi'í kuu.

²⁹ B̄oò bi maà, ànn̄ú ȳii m̄ə swon̄ aa a b̄ə aa m̄ə, noò wa à gh̄u'ùt̄ə m̄ə n̄tiḡə tsi'í ab̄o. A ku'un̄ə m̄ə, n̄login̄ə ts̄its̄on̄, t̄a b̄ə b̄ii m̄ə bi ȳo'c̄ aa, t̄a bi tiḡə n̄tswe tsi'í ts̄ó kaa bo si n̄i b̄āngȳè tswe,

³⁰ Tá bè bii mē bo yè'è aa, tá bo tswe tsi'í tsó bè bii mē kaa bo si yè'è aa. Tá bè bii mē bi doritē aa, tá bo tswe tsi'í tsó bè bii mē kaa bo si doritē. Tá bè bii mē bi yuu njoo aa, tá bo tswe tsi'í tsó bè bii mē kaa bo si ní njoo tswé.

³¹ Tá bè bii mē bi tswe ní njoo mbi jù mfa'a ni ju aa tá bo tigē nghirē tsi'í tsó kaa bo si ní ànnù ghu tswé. Nlon mē mbi yù, a ajàn yii mē i tswe tsàtsòŋ aa, i tsya nù aa tsya.

³² Mē lóo mē tá ni tsee innù ki wa'a. Nù yii mē à si yò'ò aa, tá à ka wa'atē bē ajàn mē mbē yu ká mfa'a afà'a Mmà'àmbi nka nloo ni mánji yii mē yu ka ki ghìrē Mmà'àmbi à ka ndoritē ghu aa.

³³ Nù yii mē à yò'ò aa, a wa'a aa ànnù jì fàa mbi. Nlon mē a lóo aa nka nghìrē innù jii mē i ka ghìrē tá ngwé yì doritē aa.

³⁴ Maa ajàn, a tigē ntəə a titi. Màngyè yii mē à si yò'ò aa, kè múnŋòò mánŋyè, a wa'atē aa bē ajàn yii mbē yu ghìrē innu Mmà'àmbi, nloo ní ajàn yii mē mbē yu ləè ìbìnnù yì bo bi àzwi yì a laa. Lá mánŋyè yii à yò'ò aa, a wa'atē aa bē innù jì fàa mbi, nloo ní ajàn yii mē mbē yu ghìrē ìdoò yì a ka ndoritē aa.

³⁵ Ma swon innù jù tsim aa a nkweò bù ghu. Kaa mē si lóo aa nji'í nkya nniŋə ghuu ghu. Mē lóo aa bē mē tá ni ka nghìrē annù yii mē a ku'unə aa tá tigē zi a ajànə mbē ní fa mibii mi nú mùu mitsim a mfa'á ifa'a Nwí ní mǎntii muu mitsimə.

³⁶ Nghèe ni nù yii mē à kòsè mē ngwé yì aa, mbē a yə mē kaa yu si annù yii mē a ku'unə a mbo mumánŋyè wa bù nghìrē, kə nyə mē yu lóo si'í, a bōŋ mē tá bo yò'ò tsó mē à le nte'e wa'atē aa. A bē ghìrē ma mùu ajàn boŋ kaa à si aa annù yì bi ghìrē.

³⁷ Lá mbē nù a ka'a mē kaa yu ka wa'á yò'ò, ti ghé mē bi gaansə yì aa gáansə, lé à ki mē nka'a mē yu ka ki tswa ìbìnnù yì, a ghèe ni mbii tsee múmánŋyè mòòntə, nzi mē yu ghìrē aa annù yì siginè.

³⁸ Maa ajàn, nù yii mē à yò'ò aa, à ghìrē ànnù yì siginè, lá nù yii kaa à si yò'ò a aa ghìrē aa ànnù yii mē a boŋ ntsyátə aa.

³⁹ Mánŋyè nyò'ò à lwí'í tsó mánŋyè nyò'ò aa a ni nòò yii mē ìdoò yì à tswe ntii aa. Lá mbē ìdoò yì wa a kwo, boŋ mbē a yò'ò nù yì dàn yii mē à kòŋə aa, mē mbē a bē mu Kristo.

⁴⁰ Lá a ní à yaà àmòòntə, à bə tsuu bú yò'ò boŋ à ka ki doritə tsyátə. Mē ki mbii mē Azwi Nwí a tswe a múm ntii mē.

8

Abetè nlon miji mü mē bi mà'à bínwí ghu aa

¹ Títsoŋ, nghèe ni miji mü mē bi mà'à bínwí ghu aa, bi'inè zi tsi'í siginè mē, "Bi'inè bitsim zi innù," tsi'í a ajàn mē ni swòŋə aa, "Nzi ànnù a ghìrē nù a nēè ni nú," lá a bāŋnə mbə akòŋnə mē a ghìrē a kwé.

² Mbē nù tsu a mòòntə mē yu zi ànnù tsu, boŋ kaa à burə ti zi nkù'unə a ajàn yii mē boŋ à zi aa.

³ Lá mbē nù a kəŋə Nwí, boŋ Nwí à zi nù ma wá.

⁴ Nghèe ní ànnù nji miji mü mē bi mà'a bínwí ghu aa, "bi'inè zi mē bínwí ma bú laa mbē míkobə kaa wa'á ní ntswéntii tswé," nki nzi mē, "Nwíŋgòŋ à bə aa tsi'í yu yigə."

⁵ Njoo jì mò'ò i tswe ghu bi twonə ni bínwí a aburə kə a nsyé, "bínwí" ma bú bo bi "bimmà'àmbi" bi tswe ghu a nòo nòo,

⁶ lá a mbo bi'inè, bi'inè zi mē Nwíŋgòŋ à tswe ghu aa tsi'í yì nífùurə, mbē Taà yì'inè, yii mē à nanşə njoo tsim, nki mbē yu yii mē bi'inè tswe ntswéntii yì'inè nlon nŋaa yì aa. Mmà'àmbi á kán mbē aa yì nífùurə, mbē Yesu Kristo, yii mē Nwí à le nnanşə njoo tsim ntsya ghu nu, bi'inè ká ntswe ní ntswéntii yì'inè ntsya aa ghu nú aa.

⁷ Lá kaa si bē bitsim bē mē bi zi ma yaà ànnu. Bē bi mò'ò bi tswe ghu bii mē bi mìnè mē ni bínwíŋgòŋ bi dāŋə dāŋə, nji ni miji mà mú tsi'í tsó mü mē bi nanşə mà'à aa bínwíŋgòŋ bi dāŋə dāŋə ma bú ghu. Ajàn mē bo mòòntə mē bi ghìrē aa annù yii mē kaa a si ku'unə, nji aa, mǎntii myaa mü mi borə aa, mi tigē nsa'a ní waa.

⁸ Kaa miji si ghìrē mē tá Nwí à beentə yì'inè. Mbē bi'inè tsuu ji, kaa bi'inè wa'á ayoo tsu bwé. Bèe bi'inè jì jì, kaa a wa'á yì'inè ní ànnù tsu kwetè.

⁹ Mándoo ànnù yii mē à tswe ghu aa, à bāŋnə mbē aa mē tá ajàn yii mē ò zi mē kə ò jì kə ò tswe ti jì kaa à si annù tsu kwetè aa, tá à tsuu ngò'ò nítumə àkòrə a mbo bilim bo bii mē mǎntii myaa borə aa bē.

¹⁰ Nlon mē mbē nù à yə gho, wò yii mē ò zi annù aa, ò jì ni a adigə yii mē bi mà'à bínwí ghu aa, boŋ à ka wa'á mòòntə mē o ghìrē aa annù yì siginè, nki ntigə nji ní yii nŋaa yumbon, mē mbē àbiiintii yì a borə aa e?

¹¹ Nyonə ní ànnù yii mē ò zi, nghìrē, mumaà ghò yii mē àbiiintii yì a borə a yə, mfiginè aa, yu wa yii mē Kristo à le nkwo nlon nkwiú yì aa, ò bāŋnə nzwitə yì aa bē zwitè.

¹² Ma la a bə mə, mbə ò ghirə ñdām ghò a wò, ò zwiṭè ñtìi yi, nlon mə à bòrè aa, boŋ ò fānsə annù aa a mbo Kristo.

¹³ Ma mùu ajāŋ, m̀bə annù m̀ji a bə ayoo ỳi mə mumaà à ka tsyà ghu wò, boŋ kaa mə ka ỳi wa'á mbà bù ñkurə, mb̀i m̀ ghìrè mumaà ghà a wò.

9

Njoo jii mə i ku'unə a mbo ngəŋntoo Kristo aà

¹ Mè s̀i ǹu ỳi mə mè təə ǹi àtù ya bə aa e? Mè si ngəŋntoo Yesu bə aa e? Mè k̀i laa ñk̀i' i Yesu Krito Mmà'ambi ỳi' inə yə aa e? Ǹi si abo afa'á ya a múm Mmà'ambi bə aa e?

² Mbə bə b̀i m̀o'c ka nswonə ǹi mə mè s̀i ngəŋntoo Kristo bə, boŋ a mbo bù, mə ǹi ngəŋntoo Kristo. Nlon mə ǹi laa mbə àlensə ya a nd̀i' i mə mè ǹi ngəŋntoo Kristo

³ A ǹi nìghàà ǹi mə mə swonə a mfi' i ilèè gha a mbo bə b̀i mə bi betə ǹi gha ǹi m̀ighàà aa nuà:

⁴ A si a bwarə ỳi' a ñkwərə m̀ji mi' i bo b̀i ml̀ù' u mi' i a mbo bù bə aa e?

⁵ A si abwarə ỳi' a ǹlògə bāŋgyè bi' i mə bi' iho ka nzinə tsi' i tso ngəŋntoo Kristo j̀i m̀o'c bo bi b̀o'c bi ma b̀i Mmà'ambi ǹi Peta bə aa e?

⁶ Kè ǹi wà'atə mə à ǹi tsi' i Barnabas ǹi mə mə b̀i' iyu tswə ǹi ñka mfa' a m̀i' i yu m̀ji aa e?

⁷ A ǹi ghuu sɔgyè mə mbə a kà mfa' a mbù ñtwu ǹi yi yu m̀boŋ aa e? A ǹi wò mə mbə a bə àkò ml̀ù' u kaa wa'á ǹi m̀intà mi itì ml̀ù' u mya ka ñkya ǹji aa e? A ǹi wò mə mbə a ka ntsee naà kaa wa'á ǹi ml̀ikè nàà wa ka nno aa e?

⁸ Mə swonə ma mùu ajāŋ aa ǹi àdà' à ñm̀isɔŋ aa e? Ǹoŋsə à laa wa'á maa ajāŋ k̀i nswonə aa e?

⁹ Nlon mə bi ñwa' anə a ǹi ǹoŋsə Moses mə, “Ǹi tsuu nts̀ mbɔŋ kwərə a noð ỳi mə i ǹj̄n ansar mfarə aà.” Kaa Nwì à si ma nuu nìghàà ghaà aa nlon tsi' i m̀bɔŋə.

¹⁰ A si ma nuu nìghàà ghaà aa nlon aa n̄gaà ỳi' i aa e? Bi le ñj̄wà' anə ma nuu nìghàà ñlon aa n̄gaà ỳi' i. Nlon mə ǹu ỳi a ligə m̀ji aa, bo b̀i ǹu ỳi a f̀ù' u m̀ji aa, a fa'á aa ñwa'atə ǹi mə yu tswə ǹi ñtswə ǹi m̀i m̀ji myá.

¹¹ Bi' i bə mə m̀ji mi Azwì a titì bù, mbə bi' i ka mbetə njoo mbi a mbo bù a di' i mə bi' i betə si' i aa e?

¹² Mbə bə b̀i m̀o'c tswə ǹi àbwarə a mbetə a mbo bù boŋ bi' i s̀i ǹi àbwarə tswé ñtswə waa aa e. Lá, kaa bi' i k̀i wa'á ma yu àbwarə lógə. Bi' i k̀i si bāŋnə m̀bii innù tsim a nyə mə kaa mbə bi' i wà'á ati taansə a m̀n̄ji ñtoo Kristo.

¹³ Ǹi s̀i zi mə bə b̀i mə bi fà' a a ndāmà' anwì aa bi tswə ǹi m̀ji myaa aa ghu aa e? Bə b̀i mə bi k̀i mfa' a ǹi a n̄kentə ǹi m̀o'c ǹi m̀a' anwì bi k̀i ñj̄i aa njoo m̀m̀a' anwì.

¹⁴ A k̀i mbə a nḡj̄i nḡj̄i a ajāŋ mə Mmà'ambi à swonə mə, bə b̀i bi s̀ènsə ntoo ỳi ñsiginə ya aa, m̀ji myaa mi tswə ǹi ñka mfe' e aa ghu.

¹⁵ Lá kaa mə le ñk̀i' i abwarə mà ỳu ỳi tsu lógə. Kaa mə si aŋwà' anə ỳu k̀i ñwa' anə aa mə mə lontə njoo ghu, nlon mə, m̀bɔŋ mə kwo, ntsyatə ajāŋ mə mbə ǹu a kwərə annù ỳi mə mə tərə ghu aà.

¹⁶ Kaa mə si ǹi àdà' à a ka ñkwèè ñtìi gha nlon mə mə swonə ntoo ỳi ñsiginə ya aa tswé. A ǹi annù ỳi mə mə tswə ǹi ñka nḡhìrə. Nḡi' i ỳi ñswèrə ì ka kuu a nu mə mə mbə mə tsuu ntoo ỳi ñsiginə ya k̀i swonə.

¹⁷ aMbə mə ka mfa' a ma mùu ajāŋ aa ǹi ñkòŋə yà boŋ mə tswə ǹi m̀ts'o' onə mi ifà' a. Bə mə tuu aa ǹi ñkòŋə yà k̀i fà' á boŋ à ǹi ifà' a mə Nwì à fa a mbo mə.

¹⁸ M̀ts'o' onə mi ifà' á ma mi tigə m̀bə aa akə aa e? Tsi' i mə mə ka nswonə ǹi annù Nwì nḡhìrə ǹi mə t̀a ñtoo ỳi ñsiginə ya t̀a ì bə ayoo t̀i ndùu. Kaa ñk̀i' i k̀a ñliginə kwərə ǹi àbwarə yá.

¹⁹ Mə laa mbə ǹu mə mə təə ǹi àtù yá, kaa mə s̀i abù' u ǹu bə. La mə bāŋnə nḡhìrə ib̀inù gha ǹi abù' u ǹu ñtsim, mə mbə mə nāŋsə swun̄tə bə b̀i ghà' atə bi z̀i a mbo Kristo le.

²⁰ Mè yi t̀i fà' á bi' i b̀i bāYuda aa, mə tswé tsi' i tsò ǹu bāYudà, mə mbə mə swun̄tə waa bi z̀i Kristo le? Ka mə m̀bɔŋ mə si ǹi ñka yon ǹoŋsə Moses tswə aa, mə tswé tsi' i tsò mə yòŋə, a noð ỳi mə mə tswə bi' i b̀i bə b̀i mə bi yòŋə ma waa ǹoŋsə aa ta swun̄tə waa.

²¹ A k̀i m̀bə nḡj̄i nḡj̄i mə noð ỳi mə mə tswə bi' i bə b̀i bi si ǹoŋsə yonə aa, mə k̀i ñtswə tsi' i tsò bo, kaa ñk̀i' i ǹi ǹoŋsə yonə mə mbə mə k̀i ñswun̄tə waa mfa a mbo Kristo le. Kaa mə si swonə aa mə mə s̀i ǹoŋsə Nwì yu' unə. Mə nāŋsə tswə aa a j̀i' i mikòrə ǹoŋsə Kristo.

22 A mbo bè bii mē bi bōrē aa, mē kī mbōrē mē mē swūntē waa. Mē tigē mbii nī ìnnū tsīm ñlōŋ ŋkwītū bē bītsīm, mē mbē mē ghīrē ìnnū tsīm a nyweensē waa bī mō'ō lē.

23 Ìnnū tsīm jii kē mē ghīrē aa, mē ghīrē aa ñlōŋ ŋkwitū ntoo yī ñsigīnē ya mē mbē mē tswe nī mbōōnē yīi mē i tswe ghu aa lē.

24 Nī sī zi mē bi yi ghēē a adigē ñikhē ñka ŋkhē aa a ghīrē ñji aa tsi'ī ñū yī ñfūūrē aa ē? A ku'unē mē tā nī ka ŋkhē nī mánjī yīi mē nī ka jī.

25 Nū ñtsīm yīi mē a ghēē ñikhē aa, a tswa ibīnū yī nī ŋgōŋ ìnnū tsīmē, mīmīrisē nī ibīnū yī nī mánjī ma ghū aa mē yu kwērē aa miyārinē mī ŋgu'ū mīi mē mī tsyā nūi aā tsyā. Lā a mbo bī'inē, bī'inē tswe nī ŋghīrē maa ajāŋ a ŋkwērē mīi mē mī tswe ññŋkōŋ aā.

26 Aā ànnū yīi mē kaa mē si aa adāŋ dāŋē bu'usē ŋkhē, kaa ŋkī'ī kī ñfūu aā ñfē'ē.

27 Mē fūu ibīnū gha, ntswa nyigē, mē mbē mē wa'ā ka nswōŋē nī ànnū Nwī a mbo bādāŋ, nyi bāŋŋē ñsaa miyārinē mī ŋgu'u myā.

10

Awà'asē ñlōŋ ŋgha'asē mīŋkobē

1 Bīlīm bā, mē lōō mē tā nī zi mē, bitā bi bitāa bī'inē bi lē si yōŋē mbà'ā ya i kusē waa bo kī ñtoo Ŋkī miyaa yī Bagītē wā.

2 Mbē yīi mē bo lē si yu'unē nī Moses, ñyōŋē nī mbà'ā ya ŋkī too ŋkī miyaa wa aa, a tigē mbē aa ñkī yīi mē bi lē mbōōnsē ŋkwērē tā tigē tswe a ñji'ī mikōrē Moses.

3 Bo bī tsīm bī lē ñji mīji mī Azwī;

4 ŋkī nno ŋkī Azwī, ñlōŋ mē ŋkī wa yīi mē bi lē nno aa, i lē mfē'ē aa nī Ŋgō'ō Azwī yīi mē i lē si yōŋē waa laā, mbē Kristo aā.

5 Ka mē a lē mbē ma laa aa, bo bī ghà'atē lē ŋghīrē ìnnū jii mē kaa Nwīŋgōŋ à lē wa'ā ghu doritē; a bē ñji'ī ànnū yīi mē bo bī ghà'atē lē ŋkwōkē nja'anē a nta'a mīwēē mīwēē aā.

6 Ìnnū majū i wà'asē nī yī'inē aa mē tā bī'inē tsuu kī yē'ētē a ŋghīrē ìbī tsō mē bo lē ŋghīrē aā.

7 Nī tsuu mīŋkobē kī mīi tsō mē bo bī mō'ō lē si mīi aā; ñlōŋ mē bi laa ŋwà'anē a mūm āŋwà'anē Nwī mē, “Bē byā lē ntswe nsye a ñji ŋkī no, mībīnē ntigē mbenē.”

8 Bī'inē tsuu mībīi mī nū mī'inē nī àtsūūrē fa, tsō mē bo bī mō'ō lē ŋghīrē, ñdūū waa, ñtsū'ū mīghum mī mbaa ntsō tarē bī wō a ñjwi yī ñfūūrē ŋkwōkē aā.

9 Bī'inē tsuu a Mmà'āmbi i kwà'anē, tsō mē bo bī mō'ō lē ŋkwà'anē yī, a too no i zwiētē waa aā.

10 Nī tsuu kī nurikē kē kī ghāantē tsi'ī tsō ajāŋē mē bo bī mō'ō lē ŋghīrē, Nwī a too Angel Ñiwo wa, a zī ñzwiētē waa aā.

11 Ìnnū ma jū i lē mfē'ē a nu bo aa a ŋwà'asē àbūgē bē, bi kī ŋwà'anē aa a ñdī'itē yī'inē. Ñlōŋ mē bī'inē tswe aa a noō yīi mē nōō ñlwi'ī mībī à kà mé aa ŋkoontē aā.

12 Mbē yīi mē a bē ma mùu ajāŋ aa, a ku'unē mē tā ñū yīi mē a mōōntē mē yu tēē aa, tā ka ntsyesē mbī'ī a lō űwo.

13 Kaa àkwà'anē yī tsi'ī a burē tī a mbo bù tī zī yīi mē kaa a lēē wa'ā a mbo bè bī mō'ō ghēē, Nwīŋgōŋ a lēē nī ñkà'ā yī, kaa mbē a wa'ā mē'atē mē tā àkwà'anē à kuu a nu bù yīi mē a tsyatē mītī muu. Lā a nī àkwà'anē yīi mē i zī a nu bù aa, a kīi mfa nī mánjī yīi mē nī ka khē ghu aā, tā tā nī zi mánjī yīi mē mbē nī tswā ñtīi ghūu ghu.

14 Ma mùu ajāŋ mbā bīlīm bā bīi mē mē kōŋē aa, nī ka ŋkhē a ŋka mmiī mikōbē.

15 Mē ghāā a mbo bù aa tsi'ī tsō bē bīi mē bi tswe nī mītsyē; mībē nī tse kyēsē atū yuu nī ànnū yīi mē mē swōŋ aa sigīnē.

16 Ndōŋ mbōōnē ya yīi mē bī'inē no mfa nī mbī'ikē a mbo Nwī aa, i si aa yī'inē a mūm àlōē Kristo boonsē aa ē? Abaa ya yīi mē bī'inē kīi mbatē aa, a si aa yī'inē kīi mboonsē a nī mībīnū Kristo aa ē?

17 Tsō mē abaa ya a nī tsi'ī yī fūūrē, bī'inē bīi mē bi gha'atē ŋkurē nī àbaa ya yī fūūrē aa, bi tigē aa mībīnu yī ñfūūrē.

18 Nī wa'atē baIsrael, tsō mē bo lē si fa nī ñjoo mmà'ā nī Nwī ghu űkīi ñji nī ñjoo ma jya jī mō'ō aa, ñjoo mē jū i lē wa'ā nī waa aa boōnsē boōnsē a mūm ànnū Nwī aa ē?

19 Mē swōŋē ma yū ànnū, ñswōŋ aa mē akē aa ē? Mē mīji mīi mē bi mē'ā mīŋkobē ghu aa à nī àyōō tsu aa ē? Kē fīŋkobē fīi mē bi mīi aa, à kī mbē ayōō tsu aa ē?

20 Ŋŋaŋ! Ànnū yīi mē mē swōŋ aa, à nī mē, bi yī mfa ñjoo jū a mbo mīŋkobē, bi fa aa a mbo bīdemon, kaa bi si aa a mbo Nwī fa. Kaa mē si lōō mē tā bu bīdemon boonsē ànnū.

²¹ Kaa mbə̀ nì wa' à kà no nî ñdòŋ Mmà' àmbi ñkii nno nî ñdòŋ bidemon. Kaa mbə̀ nì wa' à ka ñji nì a atetə̀ Mmà' àmbi ñkii ñji nì a atetə̀ bidemon.

²² Bì' inè ka twebə̀ a aghè' ènə̀ nton Mmà' àmbi aa e? Bì' inè mɔontə̀ mə̀ bì' inè tii ntsyà yi aa e?

²³ “Mbə̀ ò tse ghìrè ìnnu tsimə̀,” lá kaa à si innu tsim jii mə̀ o ghìrè aa, mə̀ mbə̀ i kwetə̀ nù bə̀. “Mbə̀ ò tse ghìrè ìnnu tsim,” la kaa si innu tsim jii mə̀ o ghìrè aa mə̀ mbə̀ ghìrè ò kwe ntansə̀ a mum Mmà' àmbi bə̀.

²⁴ Tá nù yì mò' ɔ̀ yì mò' ɔ̀ tsuu tsi' ì annu yii mə̀ a bònè nii aa ki lòò, mbaŋnə̀ ñka nloo bə̀ ìnnu jii mə̀ i ka kwetə̀ ndim yì aà.

²⁵ Ji nì miji bo bì mbà yii mə̀ bì fèè a mitaa, ntsuu ibetə̀ jii mə̀ i ka ki ghìrè tá miantii muu ka ns sa' a nì ghuu aa ki betə̀.

²⁶ Nlon mə̀, “Mbi yu ntsim bo bì njoò tsim jii i tsewe ghu aa, à ni jii Mmà' àmbi.”

²⁷ Mbə̀ nù yii mə̀ à si mu Kristo bə̀, mbə̀ a twonə̀ ghuu a nda yu mə̀ tá nì zi ñji, nì bii ñghɛɛ, nì jì ayoo yii mə̀ à fa a mbo bù aa, ntsuu ibetə̀ jii mə̀ mbə̀ i ghìrè miantii muu ká ñsa' a ghuu aa ki betə̀.

²⁸ La mbə̀ nù a swonə̀ a mbo bù mə̀, “Miji muà, à ni miji mii mə̀ bi ma' a aa bìnwi ghu,” nì tsuu yi, nlon ñkwitu nù wa yii mə̀ à swonə̀ a mbo bù aà; nlon mə̀ mbə̀ a ghìrè ñtii nù i sa' à yi.

²⁹ Kaa mə̀ si aa a miantii muu swonə̀, mə̀ bə̀nə̀ ñswonə̀ aa ntii nù wa mə̀ à swonə̀ annu ya a mbo bù aà. Mbə̀ annu yii mə̀ nù yì mò' ɔ̀ a mòontə̀, mbà a kɛŋ mə̀ ta mə̀ tsuu annu yii mə̀ mə̀ kɔŋ ñghìrè, ghìrè aa a ya aa e?

³⁰ Mbə̀ mə̀ jì ayoo yii mə̀ jì aa, mfa mbi' ikə̀ a mbo Nwi, bi fá ìfirè gha nlon miji mii mə̀ mə̀ jì mfa mbi' ikə̀ aa e?

³¹ Mə̀ swonə̀ a mbo bù mə̀, kə̀ nì ká ñji jì, kə̀ nì ká ñno no, kə̀ annu tsu yii mə̀ nì ghìrè aa, nì ka ñghìrè ìnnu tsim a ñgha' asə̀ ñkum Nwi ghu.

³² Nì ka ntsyesə̀ mbi' ì nì ló ñghìrè nù tsu a wó, kə̀ ñgàŋ a bə̀ nù baYuda, kə̀ nù àtoo dàŋ, kə̀ a bə̀ bə̀ ñghòtə̀ bə̀ bì Nwi.

³³ Nì ka nywe' etə̀ ñghìrə̀ tsó mə̀, a ajàŋ yii mə̀ mə̀ kii ngaansə̀ nì mii ma mə̀ mbə̀ bə̀ bitsim ká ñdoritə̀ nì ìnnu tsim jii mə̀ mə̀ ghìrè aà. Nlon mə̀ kaa mə̀ si aa tsi' ì ìnnu jii mə̀ i bòn gha aa ghìrè, mbaŋnə̀ ñghìrè aa bə̀ ìnnu jii mə̀ i ka bòn bə̀ bì ghà' àtə̀, tá tá bo nyweenə̀.

11

Ñwè' é ayoo a atu a noò ñtsà' àtə̀ Nwi

¹ Nì ka ñe' esə̀ nì ghá tsó mə̀ mə̀ ñe' esə̀ nì Kristo aà.

² Mə̀ beentə̀ ghu nlon mə̀ nì wa' atə̀ nì gha ñkii ñje' esə̀ nì gha nì ìnnu tsim ñkii nloo nì ìnnu tsim tsi' ì ajàŋ mə̀ mə̀ le ndi' ì a mbo bù aà.

³ La mə̀ lòò mə̀ tá nì ñansə̀ nzi siginə̀ mə̀, Kristo à laa mbə̀ atu a mbo ñumbə̀nə̀ ntsim, ñumbə̀nə̀ wa a kɛ̀ mbə̀ atu a mbo ñgwé yi. Nwi a kɛ̀ mbə̀ atu a mbo Kristo.

⁴ Maa ajàŋ, ñumbə̀nə̀ ntsim yii a tsà' àtə̀ Nwi, kə̀ ñswonə̀ nì ñtoò Nwi ñso atsə̀' etu aa, a ñrisə̀ aa atu Kristo yii à nì atú yi aà.

⁵ Lá mənɔ̀yè yii mə̀ a tsà' àtə̀ Nwi kə̀ ñswonə̀ nì ñtoò Nwi ti kwerè àtú yi aa a ñrisə̀ aà àtu ndoo yi yii à nì atu ghu mbo aà, ñlon mə̀ a tigə̀ mbə̀ aa tsi' ì tsò à kɔ̀ àtu yi.

⁶ Mbə̀ mənɔ̀yè a tuu atú yi ki kwerè, a bòn mə̀ tá à kɔ̀. Mbə̀ a ki mbə̀ mə̀ à nì annu ndirə̀tu a mbo mənɔ̀yè a ñkɔ̀ àtú yi, a bòn mə̀ tá à ka ñkwerè.

⁷ A laa ñkù' unə̀ mə̀ tá ñumbə̀nə̀ tá à tsee atsə̀' etu ki sò, ñlon mə̀ à tsewe aa nì màrə̀ Nwi ñkii mbə̀ ñgha' a nì Nwi aà; lá mənɔ̀yè à bə̀ aa ñgha' a nì ñumbə̀nə̀.

⁸ (Nlon mə̀ kaa à le ñwa' a ñumbə̀nə̀ a nu mənɔ̀yè fe' è. Lá mənɔ̀yè à le mbə̀nə̀ ñlo aa a nu ñumbə̀nə̀.

⁹ Kaa Nwi à le ñwa' ã ñumbə̀nə̀ ñkii ñnansə̀ aa a mbo mənɔ̀yè. Lá à le mbə̀nə̀ ñnansə̀ mənɔ̀yè ñlon aa ñgaa ñumbə̀nə̀.)

¹⁰ A nì ñji' ì annu yii mə̀ a bòn mə̀ tá mənɔ̀yè à tsewe nì àlensə̀* a atú yu aà, ñlon aa ñgaa baangel.

¹¹ (Ka mə̀ a bə̀ laa, a múm ñtswə̀ntii yì' inə̀ a mum Kristo, kaa mənɔ̀yè à sɛ̀ aa atu yu tə̀ kaa ñumbə̀nə̀ a wa' ã aa atu yu ki ntə̀.

¹² Tsó mə̀ mənɔ̀yè à le ñlo aa a nu ñumbə̀nə̀ aa, a ñumbə̀nə̀ aa a bə̀nə̀ ñtigə̀ ñjwe nì mənɔ̀yè. Maa ajàŋ, ìnnu jii tsim i lò aa mbo Nwi.)

¹³ Nì lentə̀ tsi' ì bù bimbə̀nə̀ mə̀ a ku' unə̀ a mbo mənɔ̀yè a ntsà' àtə̀ Nwi ti kwerè àtú yi aa e?

* **11:10** Atsə̀' è ya yii mə̀ a tsewe ghu atu aa a bə̀ aa àlensə̀ àdà' à yii à tsewe nì yu aà, kə̀ àdà' à yii mə̀ bi tsewe nì yu ghu atu aa.

¹⁴ Nì bə yə ajənjə mə Nwī à le nanşə mbi aa boŋ a sɪ dɪ'ɪ aa mə à nɪ ànnù ndirətu a mbo nɪmbənjə a nləə inɔŋtɪ jɪ tɑ à sa'akə aa ɛ?

¹⁵ Lɑ mbə inɔŋtu mənŋgyɛ i sa'akə, i wa'à bənjə nzi aa bə nigha'a ghu mbo aa ɛ? Nlɔŋ mə inɔŋtu mənŋgyɛ i tswe aa mə tɑ à ka ŋwɛ'ɛ tsɔ ətsə'ə.

¹⁶ Mbə ŋu tsu à lɔɔ a ŋka nliŋitə ma yú ànnù, a zi mə kaa bɪ'ɪ kə ŋghɔtə sɪ nɪ nɔŋsə yɪ dən tswe nlon annù ntsa'ətə Nwī.

Ntarə Mmàmbi

¹⁷ A nɪ juà nɪdɪ'ɪ mə i yɔŋə aa, kaa mə sɪ ghuu bú mbeentə nlon mə a yi mbə a noò yɪ mə nɪ zi a ntsa'ətə Nwī aa, nɪ ghɪrə aa bə innù jɪ i zi nɪ ŋgɪ'ɪ, kaa wa'à nɪ aa nɪ bɔŋ zi aà.

¹⁸ A nɪ ànnù yi ntsyambɪ, bi swon a mbo mə mə, nɪ yi mbòontə aa, nɪ yatə ghuu ntswe a nɪm a nɪmə, mə mɔntə mə ma yú ànnù mə mə yu'ù aa à tse bə annù nɪŋkonə.

¹⁹ (Lɑ ànnù ayətə a tswe nɪ mfe'ɛ a titi bu ta tɑ bə bii mə bi ghɪrə annù yɪ a tsinə aa tɑ bi nanşə mfe'ɛ ntə tɑ bi yə.)

²⁰ Nɪ yi mbòontə ti jɪ aa kaa nɪ wa'á aa ntarə Mmà'ambi wa jɪ.

²¹ Nlon mə nɪ yi ti jɪ aa, ŋu jɪ aa bə mɪ miji, ŋu yi mɔ'ɔ a bənjə ntswe nɪ nɪ, ŋu mɔ'ɔ a nò mbaanə.

²² Ma yú a tsya aa la aa ɛ? Nɪ sɪ nɪ ndùgə juu tswé a ŋka nɪ ghuu kii nno aa ɛ? Kə a bənjə mbɔŋə aa mə tɑ nɪ ka ntsa'a nɪ ŋghɔtə, ndirɪsə nɪ atu bə bii bi boŋ ŋoo aa ɛ? Nɪ lɔɔ mə tɑ mə swon mə akə a mbo bú nlon ma yú ànnù aa ɛ? Mə beentə ghuu aa ɛ? Nŋan kaa mə ka wa'à beentə!

²³ Nlon mə ànnù yɪ mə mə swon a mbo bú aa, mə le ŋkwɛrə aa a mbó Mmà'ambi, mə Mmà'ambi Yesu, nɪtugə wa mə bi le mfe'ɛ yi aa, à le nlogə abaa,

²⁴ nɪfa mbi'ikə, mbatə, nswon mə, "A nɪ ibii nú ghá i ghuá, yɪ mə mə ka fa a atu bú aà. Nɪ tigə ŋghɪrə ma mùu ajən ŋwa'atə nɪ ghá."

²⁵ A ŋgɪŋ ŋgɪŋ, à le ŋki nlogə ndon a noò yɪ bo le mənşə nɪ aa, nswon mə, "Ndon yuá, à nɪ ákàá yɪ fii yɪ mə Nwī à wərə bú bo nɪ áləə nú ya aa. Nɪ ka ŋghɪrə ma mùu ajən a ŋgɔŋ bɪnòò bitsim bii nɪ no aa, a ŋwa'atə ghá."

²⁶ Ma la dɪ'ɪ mə ŋgɔŋ bɪnòò bitsim bii nɪ kurə nɪ ábaa ma yú, ŋkii nno nɪ ndon mə yú aa, nɪ láansə aa annù nlon nɪwə nɪ Mmà'ambi nywe'e noò yɪ mə à ka yi bú bii aà.

²⁷ Maa ajən, ŋu yɪ mə a kurə abaa yú ŋkii nno nɪ ndon Mmà'ambi ya a nɪ mánjɪ yɪ mə à sɪ ku'unə aa, a wə aà ànnù nɪ ibiinu Mmà'ambi nɪ áləə nú yi.

²⁸ Tɑ ŋu yɪ mɔ'ɔ yɪ mɔ'ɔ tɑ à ka nlentə nɪ ibiinu yi mbon ki kurə nɪ ábaa ya kə kii nno nɪ ndon yá.

²⁹ Nlon mə ŋu à bə jɪ kii nno, ti zi mə à bə aa ibiinu Mmà'ambi bəə boŋ à jɪ ŋki nno mbe'e aà ndò.

³⁰ A nɪ nɪ'ɪ ànnù yɪ mə bə bɪ ghá'ətə a titi bu bi tigə iborəkə bə, bi mɔ'ɔ ghɔŋkə, le bɪ ghá'ətə kɪ mə ŋkwokə aà.

³¹ A laa bə mə bɪ'inə ləntə mibɪ mi nú mi'inə ya'a, bəə boŋ kaa nɪ Nwī i sɪ a nu bɪ'inə kuu.

³² La Nwī a nɪ ŋgɪ'ɪ a nu bɪ'inə ntsisə nɪ yi'inə tsitsɔŋ aa mə tɑ bɪ'inə yi tsuu bɪ'inə bi mbi a nɪm bwe.

³³ Maa ajən mbá bɔɔ bi maà, nɪ yi mbòontə a nɪ miji mi Mmà'ambi, nɪ yu'utə bə bɪ mɔ'ɔ.

³⁴ Bɛɛ mə nɪ i ti yanə ŋu, a foò nɪ a nda yu, mə tɑ nɪ tsuu bənjə bòontə aa a mbè'ə ndò Nwī. A ŋghɛ nɪ innù jɪ mɔ'ɔ jya, mə ka yi dɪ'itə ghuu ghu a noò yɪ mə mə ka yi zi aà.

12

Mitənjə mɪ mə Azwɪ a fa aà

¹ Lɑ ŋghɛ nɪ mitənjə mɪ mə Azwɪ a faa aa, bilim mbá, kaa mə sɪ lɔɔ mə tɑ nɪ tswe ti zɪ.

² Nɪ zi mə nòò wa mə nɪ le mburə ti a Kristo ti zi aa, bi le mbwe'esə ghuu nɪ bi mánjɪ bɪ ghá'ətə, nlogə nɪ ghuu ŋghɪrə nɪ ká nɪmii nɪ iku mɪŋkobə.

³ Mbɛɛ mə a bə maa ajənə aa, mə lɔɔ mə tɑ nɪ zi mə, ŋu yɪ mə à tswe nɪ Azwɪ Nwɪ aa, kaa mbə a wa'á swon mə, "Ndò a atu Yesu." Kaa mbə ŋu wa'á kɪ nswon mə Yesu à nɪ Mmà'ambi ti ghá à tswe nɪ Azwɪ Nwɪ.

⁴ Mitənjə mɪ mə Azwɪ a fa aa, mi tswe aa a bəŋ bənjə, lá mi ló aa tsi'ɪ a mbó Azwɪ yi fúurə.

⁵ Mifá'à mɪ mə bɪ'inə fà'à nɪ a mbo Nwɪ aa mi tswe aa atu atú, lá bɪ'inə fà'à aa tsi'ɪ a mbo Mmà'ambi yi nɪfúurə.

⁶ Bimânji bii mæ bə fà'a a mbo Nwí aa, bi tswe aa a atu tú. Lá bimânji bi afà'à ma bú bitsim aa a fá ni Nwí yi mfùurè, a bə yu yii mæ a ghìrə ifà'à bə bitsim i gheè aa.

⁷ Azwí a fa ni innu ma jú a atu tu a mbo nù yi mò'ò yi mò'ò mæ tá kwetə bə bitsimè.

⁸ Bi fa a mbo nù yi mò'ò, ntsya a njimə Azwí mæ tá à ka nghan ni nighàà mi mitsyè, mbaɲnə mfa ni a mbo yi mò'ò mæ tá à ka ntò'otə nighàà ni Nwí.

⁹ Tsi'í Azwí ma yú a fá ni àbiintii a mbo nù yi mò'ò, mbaɲnə mfa a nka nghan bə a mbo nù yi mò'ò.

¹⁰ A ghìrə ni mæ tá nù yi mò'ò ka nghan nì innu jì yéyerə. Yì mò'ò a ka nyu'u nì n̄toò Nwí n̄swonə, a mbo yi mò'ò, a ghìrə mæ tá à zi kwensə a titi izwí bo bi Azwí Nwí, a mbo yi mò'ò, a ghìrə mæ tá à zi nghan mighàà mí fii, n̄ki mfa a mbo nù yi mò'ò m̄təɲnə mi ntò'otə n̄ji'í mighàà mí fii má mú.

¹¹ M̄təɲnə ma mú m̄tsim, mi lò aa tsi'í a mbo Azwí ma yá, a fá ni a mbo nù yi mò'ò mò'ò, a ajāɲ yii mæ à k̄ɲə àa.

Idigə nu jì ghà'atə a múm m̄biinu yi mfùurə

¹² Ajāɲ yii mæ m̄biinu i ni yi mfùurə mbaɲnə n̄tswe ni idigə inu jì ghà'atə aa, n̄ki mburə ka ki bə tsi'í idigə nu m̄biinu ya aa, a n̄ ngin ngin ajāɲ mæ bi'inə ni a n̄n̄ò lá m̄bə ibiinu yi mfùurə a mum Kristo aa.

¹³ Nlon mæ bi'inə le n̄kwerə aa n̄ki Azwí yi fùurə a n̄kuu a mum m̄biinu nu yi mfùurə. (Kə ò bə n̄u baYuda, kə ò bə n̄u baGrikia, àbù'ù kə n̄u yii à si abù'ù bə.) Nwí à le n̄ki nghan bi'inə bitsim no aa Azwí yi fùurə.

¹⁴ Kaa m̄biinu i si aa n̄ àdigənu yi fùurə tswé, i tswe aa n̄ idigənu n̄n̄ò n̄ò.

¹⁵ Mbə a bə mæ àkòrə a swon mæ, "Mbə yii mæ kaa mæ si abo bə aa, kaa mæ si adigənu bə," Kaa ma ya mbə a wa'à ghìrə mæ tá à tsuu adigənu bə.

¹⁶ Mbə a ki mbə mæ àtɔɲnə a swon mæ, "Mbə yii kaa mæ si n̄li'i bə aa, kaa mæ si adigənu bə," Kaa ma ya mbə a wa'à ghìrə mæ tá à tsuu adigənu bə.

¹⁷ A laa bə mæ m̄biinu n̄tsim à ni n̄li'i, bon jì ka tigə yu'u n̄ innu aa mæ akə aa e? A laa bə mæ m̄biinu n̄tsim à ni àtɔɲnə, bon jì ka tigə lumsə aa mæ akə aa e?

¹⁸ Lá ajāɲ yii mæ bə aa, Nwīngɔɲ à le n̄n̄n̄sə idigənu n̄n̄iɲ a m̄biinu aa yi mò'ò yi mò'ò a ajāɲ yii mæ à k̄ɲə aa.

¹⁹ Idigənu m̄ajú tsim i le mbaa bə aa tsi'í yi fùurə, bon m̄biinu i lo fə aa e?

²⁰ Lá ajāɲ yii a bə aa, idigənu i gha'à, lá m̄bə m̄biinu yi mfùurə.

²¹ Kaa mbə n̄li'i wa'a a mbo àbo swon mæ, "Kaa mæ si n̄ò lò." Kə àtu a swon a mbo mikà'a mæ, "kaa mæ si n̄ò lò."

²² N̄gan kaa a si maa ajāɲ bə, nlon mæ idigənu jii mæ i bāɲnə n̄kire tsi'í tsò i bɔrə aa, à bāɲnə mbə jii mæ kaa m̄bə m̄biinu i wa'à fá'à ti ju.

²³ Idigənu jya jii mæ bi'inə lèntə ni mæ kaa i si n̄n̄sə n̄kò'onə aa, à bāɲnə mbə jii mæ bi'inə lèntə siginə. Jya jii mæ bi'inə si lò mæ tá bi ka nyə aa bi'inə ləə siginə.

²⁴ Lá idigənu jya jii mæ i bon a nyə aa, kaa bi'inə si k̄ɲtə. Lá Nwí à bāɲnə n̄n̄n̄sə idigənu aa a ni m̄n̄ji yii mæ àghu'usə yi wə a bāɲnə n̄gheè ni idigənu jya jii mæ bi m̄b̄ontə ni mæ kaa i si kò'onə aa.

²⁵ A ghìrə ma laa mæ tá àfa'anə tsee a titi idigənu tswe, tá idigənu jya bāɲnə ka n̄lentə n̄i waa bo ni bo.

²⁶ Adigənu ya yi mò'ò a laa bə ki yu'u n̄n̄n̄sə bon m̄biinu yá n̄tsim i yu'u n̄i n̄yāɲə; m̄bə a bə mæ adigənu ya yi mò'ò a kwerə n̄ghu'usə bon ibiinu wa tsim i tswe ni n̄idorə.

²⁷ Tsitsɔɲ, a mbo bú, ni laa mbə m̄biinu Kristo. Nù yi mò'ò yi mò'ò a bə adigənu yi mò'ò maa mum m̄biinu.

²⁸ Nwīngɔɲ à tso'ò bə a múm n̄dānwí n̄fa itu mifà'à a mbo bo. A lōginə n̄tso'ò n̄gāɲntoo Kristo, n̄yon̄tə ni n̄gāɲtoò jì, n̄ka nyon̄tə, n̄tso'ò n̄gāɲndi'í nighàà ni Nwí, n̄ka nyon̄tə, n̄tso'ò bə bii bi ghìrə innu jì yéyerə, nyon̄tə ni bə bii mæ bi ka ki ghìrə mighò, n̄ki n̄tso'ò bikwetə, bitsyasə a ndānwí, bo bi bə bii mæ bi ghàà mighàà mí fii aa.

²⁹ A ni bə bitsim mæ bi bə n̄gāɲntoo Kristo aa e? A ni bə bitsim mæ bi yu'u n̄i n̄toò Nwí n̄swonə aa e? A ni bə bitsim mæ bi di'í ni nighàà ni Nwí aa e? A ni bə bitsim mæ bi ghìrə ni innu jì yéyerə aa e?

³⁰ A ni bə bitsim mæ bi tswe ni m̄təɲnə mi Azwí a nghan n̄ mighò aa e? A ni bə bitsim bii mæ mbə bi ghaà mighàà mí fii aa e? A ni bə bitsim bii mæ mbə bi tò'otə mighàà mí fii mà mú aa e?

³¹ A ku'unə mæ mbə ni ká nyə'ətə a n̄tswe ni m̄təɲnə mi Azwí mí kò'onə. Lá mæ ka ghèè ni m̄biinu a ndi'í m̄n̄ji yi mò'ò yii mæ à b̄ɔɲ n̄tsyātə a mbo bú.

¹ Mbə mə zì ñghaa mighàà mi bə fàa mbi bo bi mighàà mi baangel, ñtsuu nì àkòǵnə tswe bəə boŋ mə bə aa tsò ñjəŋ yii mə bi bu'u, kə ñjoo jì kòò jii mə bə bi kwagə aà.

² Mbə mə tswe nì àdà' à a ka nswonj ìnnù tsi'í tsò ñgǵǵntoo Nwí, kə ñtswe nì mǵtsyè a nzí ìnnù jì lèàntə tsim; kə tswe nì àbiintii yii mə mbə a mwugə mǵnta'a ñghèè ñt'e'è a adigə dǵn, kaa wa' à nì àkòǵnə bǵǵnə tswe, boŋ mə bəə aa tsi'í àyoo dǵnə adǵnə.

³ Mbə mə t'e'è ñyatə njoo já tsim, kə mǵa ibiinù gha mə tá bi tɔɔ nzwitə, ñtsee nì àkòǵnə i tswe, bəə boŋ kaa ma juu ìnnù m̀bə i wa' à gha nì ànnù tsu kwetə.

⁴ Akòǵnə à nì ànnù ntswántii, ñki ñka ñkakə ànnù bə bi mo'ó; kaa àkòǵnə a si nì àghə'ənə, kə ànnù ñjəe nu tswé;

⁵ kaa àkòǵnə a si tərə, kə ñghaa nì mighàà mi atsa'a. Kaa àkòǵnə a si lòò mə tá bi ka nyu'u aa tsi'í à yii annù; Kaa a si wǵnsə ñlwisə nì ñtòŋə, kə ñlèə nì ìbi a ntii yu a nu ñjù;

⁶ kaa a si doritə a nì ìnnù jì bǵ, m̀baŋnə ndoritə aa a nì ìnnù jii mə à nì annù ñikoj aà.

⁷ Kaa àkòǵnə a si kaa a ñkwərə ìnnù tsim jii mə i tsi'í nii laà, kaa wa' à kaa a mbii nì ìnnù tsim jii mə a yu'u aa, kə a mbe àjǵn mə mbə ìnnù ma jù i fe'è m̀boŋ aa, kə a ntswa nì ñtǵi yi nì ìnnù tsim jii mə tsi'í nii aà.

⁸ Akòǵnə kaa a si nì ñlwí'í tswé. Ìnnù tsi'í tsò ñyù'ù ntòò Nwí ñswonj, i ka yí tsa; tá ìnnù ñghaa mighàà mǵ fii tá à lwi'í; tá ànnù nzí ìnnù jì ghà'atə tá à tsa.

⁹ Nløj mə mǵtsyè mǵi bə tswe nì muu aa kaa mi si luu. Kaa ntoo yii mə ntoo Nwí kwərə ñke'ənə aa kaa i wa' à kǵ ñtsinə mme;

¹⁰ Lá nòò wa mə ìnnù jii mə i k'o'ɔ nluu aa i ka yí zì aa, tá ìnnù tsim jii i sǵ k'o'ɔ nluu aa tá i me.

¹¹ Nløj mə nòò yii mə le mburə mǵñkhə aa, mə le si ghàà aa mighàà mi bǵñkhə, átù ya a le si fà' à aa tsi'í tsò yí mǵñkhə ìm̀òòntə ja i kǵ m̀bə aa tsi'í tsò jì mǵñkhə; nòò yii mə le ñkwe ntigə ndii aa, mə le ñkentə a ñghirə ìnnù tsò bǵñkhə.

¹² Tsǵtsòŋ, bi'ìnə yə nì ìnnù aa tsi'í a awurisə, tsò ajǵn mə ñj a yə nsǵ yi a mǵm ñkè'è aà, a yi ti bə a ñjǵm, bi'ìnə yə nì ñsi nì ñsi. Tsǵtsòŋ, mə zì ànnù aa tsi'í a tii tii; lá mə ka yi nanjə zì tá à luu tsi'í tsò ajǵn yii mə Nwí à zì ìnnù tsim ñløjə gha aà.

¹³ Maa ajǵn, ìnnù juà jì tarə i tigə ñlwí'í: Mbə ànnù àbiintii, ànnù ñløj ìnnù jii bi'ìnə be aa bo ànnù akòǵnə; a nì ìnnù ma jù jì tarə, ànnù yii a tii ñk'o'ɔ ñk'o'onə aa, à nì àkòǵnə.

14

Mitəŋnə mǵi mə mi k'o'ɔnə à titii ñghòtə aà

¹ Akòǵnə à nì ànnù yii mə mbə nì kǵ ñgaansə nì mitii muu a ntswe nì yù aà. Nì ka nanjə nyə'ətə a ntswe nì mitəŋnə mi Azwí, ñka nanjə nyə'ətə nì tsi'í ntswe nì mitəŋnə a yu'ù ntòò Nwí nswonj nì a mbo bə.

² Nù yii mə a ghàà mighàà mǵ fii aa, kaa à si aa a mbo bə ghaa, a ghàà aa a mbo Nwí. Nløj mə kaa ñjù tsù à si annù ya mə a swonj aa yu'u. A bǵŋnə swonj aa ìnnù jii mə i lèàntə nì àdà' a Azwí Nwí aà.

³ Nù yii mə a bǵŋnə ñkwərə nì ntòò Nwí ñke'ənə nì a mbo bə aa, a kwetə nì waa mə bo ka ñkwe, ndiintə nì waa, ñkii nì'ətə nì mǵntii myaa.

⁴ Nù yii mə a ghàà mighàà mǵ fii aa, a kwetə ibiinù yi. Lá ñjù yii mə a kwərə nì ntòò Nwí ñke'ənə aa a kwetə aa ñghòtə tá i ka ñkwe.

⁵ Mə kǵntə mə mbə bù bitsim zì ñghaa mighàà mǵ fii; lá m̀baŋnə nnanjə kǵntə mə tá nì zì a ñka nyu'u ntòò Nwí ñke'ənə a mbo bə. Nløj mə ñjù yii mə a yu'u nì ntòò Nwí ñke'ənə aa, a ghirə aa annù yii mə a tinsə aa, ntsyatə ñjù wa yii mə a ghàà mighàà mǵ fii aa; lá mbə ñjù a tswe ghu yii mə mbə a yu'u mighàà mya nto'otə a mbo ñghòtə boŋ a bǵŋnə ñløj mə a ka ghirə bo ka ñkwe.

⁶ Bɔɔ bi maà, nòò wa mə mə le nzí a mbo bù aa, mə le mbaa ki lògə mighàà mǵ fii i ghàà a mbo bù nì mu boŋ mbə mi kwetə ghuu aa è? Mbə mə kwetə ghuu aa mə akə mə mbə mə tsuu ki to'otə nì ìnnù jì lèàntə bo bi ñghàà nì Nwí a mbo bù, ñkii nkwerə aà ntòò Nwí ñswonj kə ñkii ndi'í nì annù a mbo bù aa è?

⁷ Bi'ìnə lògə njoo mbu'u mǵkòò tsi'í tsò ñbǵŋ kə ñløj nì bù'ù mə à nì njoo jii mə kaa i sǵ ntii tswé aà; mbə ñjù zì ñjì ikòò ya aa mə akə mə mbə i tsee ki nanjə fè'è laa aa è?

⁸ Mbə tsi'í ntǵŋ ñtsò, mbə bi tuu ton tá i fe'è nlaa, boŋ mbə bə zì aa mə akə ntanjə nù jyaa nløj ntsò wa aa è?

⁹ A ki mbə aa tsi'í ma muu ajǵn a mbo bù mə mbə nì ka ñghaa mighàà mǵ fii mǵi kaa bə si yu'u aà, ñløj mə mbə bi zì ànnù yii mə nì swonj aa mə akə aa è? O bə ki ghàà maa ajǵn boŋ o ghàà tsi'í a mbò ñfə'ə.

¹⁰ A laa mæ mighàà a mbuu mbuu mi tswé fàa mbí. Kaa nǐ tsu nǐ wa' à ghu tswé mæ bi ghàà nù tswé tí yú.

¹¹ Lá mbæ mè tsuu nighàà nǐ nǐ a ghàà aa ki yu'u bonj mè ka bæ aa tso nù atoo ghu mbo tá à ki mbæ tsó nù atoo a mbo mè.

¹² Maa ajàn tsó mæ nǐ to nǐ ntswe nǐ mìtèhñè mi Azwǐ aa, nǐ ka narjse nyə'ətə aa bæ mìtèhñè mya mæ mi ka ki kwetə nǐ ghòtə tá à ka nkwe.

¹³ Maa ajàn nù yǐi mæ a ghàà mighàà mí fii aa, tá à ki narjse nkə ntsa'atə Nwǐ mæ mbé Azwǐ Nwǐ a ghírè yu zǐ ajàn yǐi mæ mbæ yu kǐi nkə ntə'otə.

¹⁴ Lá mbæ mè ka ntsa'atə Nwǐ nǐ nighàà nǐ fii bonj a tsà'atə tsi'ǐ àzwǐ yá, kaa mǐtsyě ma kaa mi wa' à nǐ ànnu yǐi mæ mæ swonjə aa bàhñè nǐzi.

¹⁵ Maa ajàn mbæ mè tigè nǐ ghírè mæ akə aa é? A bonj mæ yǐi ti tsà'atə Nwǐ a múm Azwǐ, mè kǐi nkə nǐ ghàà nǐ nǐ laa a mǐtsyě mè aa. A bonj mæ mè ki yəè ikòò a múm Azwǐ mè kǐi nkə nyəè nǐ nighàà nǐ nǐ laa aa.

¹⁶ Mbæ ó ka mfa mbi'ikə a mbo Nwǐ tsi'ǐ a múm Azwǐ bonj mbæ nù yǐi à si ànnu zǐ aa a tigè mbéentə mæ "Amen" aa mæ akə nlonj mæ kaa si ànnu ya mæ ó swonj aa yu'u aa é?

¹⁷ Atsà'atə Nwǐ yo ya mæ ó mbi'ikə a mbo Nwǐ ghu aa, a bæ t'e'ə bònjə bæ mæ akə bonj kaa mbæ a wa'a nù yǐi mǔ'ó wa kwetə mæ tá à ka nkwe.

¹⁸ Mè fà mbi'ikə a mbo Nwǐ nlonj mæ mè zǐ nǐ ghàà mighàà mí fii ntsyàtə ghuu bitsimè.

¹⁹ Ka mæ a bæ ma mùu ajàn aa, mè bæ tswé a múm nǐ ghòtə bonj mè ka kònj mæ mæ ghàà mighàà mi ntaà mǐi mæ laa a mǐtsyě mè aa, ta kwetə a ndi'itə bè bí mǔ'ó ghu, ntsyàtə a nǐ ghàà mighàà mǐi bè si yu'u aa ntsu'ù yǐi fùùrè.

²⁰ Bóo bi maà, nǐ tsee ki mòontə innu tsó bònkhə. Tá nǐ bæ bóo bí bərə aa tsi'ǐ a nǐ ànnu a ka nǐ ghírè innu jǐ bí. Lá mbanjə nkə mǔ'ontə innu tsó bílí.

²¹ Nǐ zǐ mæ bi njwa'anə a múm nònjə Nwǐ mæ, "Mmà'ambǐ à swonj mæ, mè ka lógə mighàà mí fii i nǐnjə a ntsu'ù bè bíi mæ bi ghàà mighàà mi itoo aa, tá bi ghaa a mbo bè bú.

Mè t'e'ə ti ghàà bæ maa ajàn aa, kaa bo wa' à ki nyu'utə!"

²² Maa ajàn, ànnu nǐ ghàà mighàà mí fii a tswé aa tsó àlènsə a mbo bè bíi kaa bi si Kristo bíi aa, kaa wa' à tswé aa a mbo bè bíi bi bíi mæ aa. Ànnu ka nyu'u ntòò Nwǐ nkə'ənə kaa a si aa a mbo bè bíi kaa bo burè tí Nwǐ bíi aa tswé, a tswé a bæ a mbo bè bíi mæ bi bíi mæ Nwǐ aa.

²³ Tsó mæ a bæ laa aa, a múm nǐ ghòtə, mbæ bè bitsim ka ghaa mighàà mí fii, bè bíi mæ bi si ànnu zǐ bi kuu yu'u bonj bi ka wa' à swonj mæ nǐ baanə aa bàànə aa é?

²⁴ Lá mbæ bo banjə nkə nkə'ənə nǐ ntòò Nwǐ ya mæ bo kwərə aa bonj mbæ nù yǐi à si Nwǐ bíi aa, kə nù yǐi mæ à si nù nǐbò wàà yǐi mǔ'ó bæ aa, a zǐ nkúu, bonj innu jya mæ bi swonj aa i ka tsua yǐi, tá à yə mæ yu wó ànnu.

²⁵ Tá innu l'ò'sə jǐi i tswé ghu múm nǐi aa, tá à f'e'ə nyentə tá à wo a nsyè àkúu kuu, ntigə mmii nǐ Nwǐ, nnanjə nswonj tá à laa mæ Nwǐ à tswé a titi'ù bú.

²⁶ Bóo bi maà, ma mùu ajàn mæ swonj aa mæ akə aa é? Nǐ yǐi mbòontə a adigə yǐi mǔ'ó, nù yǐi mǔ'ó a tswé nǐ ikòò a nyəè, nù yǐi mǔ'ó a tswé nǐ ànnu a ndi'ǐ, nù yǐi mǔ'ó a tswé nǐ nkǐi yǐi Nwǐ à kə'ənə aa, nù yǐi mǔ'ó a ká nǐ ghàà nǐ fii, kə a ká ntə'otə nighàà ma nyá, tá innu ma jǐi tswé mæ nǐ ghírè aa, i kwetə mæ tá nǐ ka nkwe.

²⁷ Mbæ bè tswé nǐ nǐ ghàà mighàà mí mfii, a ghaa tsi'ǐ bè bi baa, kə bi tarə, bi ti ghàà a ghaa tsi'ǐ nù yǐi mfùùrè a atu nòò; a yǐi nǐ ghàà nù yǐi mǔ'ó a kǐi ntə'otə.

²⁸ Bɛɛ mæ nù yǐi à ka to'otə aa a tsuu ghu tswé, a bònj mæ tá à tswé atsitsi wa a múm nǐ ghòtə, ntigə nkə nǐ ghàà tsi'ǐ a mbó ibi'innu yǐi bo bi a mbo Nwǐ.

²⁹ Tá bè bi baa kə bi tarə bíi mæ à nǐ ngánjntoo Nwǐ aa tá bi ghaa, tá bè bíi mǔ'ó kǐi ntigə nsanjtə a atu yaa nǐ ànnu ya mæ ngánjntoo Nwǐ jya i swonjə aa.

³⁰ Bɛɛ Azwǐ Nwǐ a fi'isə ànnu yǐi mǔ'ó ndi'ǐ a mbo nù yǐi mǔ'ó, nù yǐi mæ à tswé ghu mbèè aa, tá yǐi ntsyambǐi wa a tigè ntswe atsitsi.

³¹ Nlonj mæ mbæ nǐ ka nyu'u nǐ ntòò Nwǐ, nkə'ənə yǐi mǔ'ó yǐi mǔ'ó, bonj bè bitsim ka nyəgə ànnu ghu tá à kǐi ndi'antə nǐ waa bitsimè.

³² Bè bíi mæ bæ tswé nǐ mìtèhñè a nkə nyu'u ntòò Nwǐ nkə'ənə aa, bi zǐ ntsu'ùnə àzwǐ ya mæ bo tswé nǐ yu aa.

³³ Nlonj mæ kaa Nwǐ à si innu aa bùùrè bùùrè ghírè. Lá mbanjə nǐ nanjə i zǐ aa nǐ mǐbòonə.

Aá ajàn yǐi mæ a tswé a noò yǐi mæ bè bi Nwǐ a nǐ ghòtə ntsim boontə aa.

³⁴ A boŋ mæ tá bångyè tsee ki ghàà a noò ñghòtè ñloŋ mæ nõŋsè kaa bi sè bii mæ tá bo ka nghaa a múm ñghòtè. Tá bo ka yu'u ní ànnù yíi mæ bè bí mo'c swonjè aa, a ajàn yíi mæ nõŋsè baYuda a kii nswonjè aa.

³⁵ BEE ànnù tsu yi ntswe yíi mæ bo lòò a nzi, bo bii mbetè bilòò byaa a ndùgè. Nloŋ mæ à ní ànnù ndirètu a mbo màŋgyè a ñka ñghàa a múm ñdánwí.

³⁶ A bè aa mæ akè le! Ní mòòntè mæ ànnù Nwí a le nlòginè aa a mbo bù kè ní bè aa tsi'í bè bii mæ ní leè ñzi ñkuu a mbo bù aa è?

³⁷ Mbè ñù tsu a mòòntè mæ yu ní ñgàŋtoò Nwí kè yu tswè ní mìtèŋnè mi Azwí Nwí, a zi siginè mæ yuà ànnù mæ mæ ñwà'ànè a mbo bù aa ì bè aa ñdì'í Mmà'àmbí.

³⁸ BEE ñù tsuu ndi'í màyú kii bii, ní tsee ànnù yíi mæ a swonjè aa ki bii.

³⁹ Ndoò ànnù à ní aa mæ, a boò bi maà bá, ní ka ñgansè mìtíi muu ñka nlòò ní a ñka nyu'u ntoò Nwí ñkè'ènè. Lá ñtsuu ki tuu mæ tá bè tsuu mighàà mí fii ki ghàà;

⁴⁰ lá tá bi ka ghirè innù tsim a ní mánji yíi à kù'unè bi kí ñnanjè ntanjè aa.

15

Ajàn mæ Kristo à le nyweenè ní ñìwo àà

¹ Bilim bá mæ lóò a mbú ñwa'atè a mbo bú ntoo yí ñsiginè ya mæ mè le nswonjè a mbo bù, ní kwèrè ntèè ghu aa.

² Ntoò mà yú mæ mæ swonjè aa, ì bè ñtoò ya mæ ní ka yí yweenè ì yòŋ ghu ñjim aa mæ mbè ní tswa ntinsè, mæ mbè a bè yíi mæ ní le ñkì'í aa adàŋè dàŋè bii.

³ Mè le mfa a ndoo ànnù yíi mæ le ñkì ñkwèrè aa a mbo bù. Mæ Kristo à le ñkwo mbi'í ñkwitu innù jì bí jì'inè, ñyonjè ajàn yíi mæ àŋwà'ànè Nwí a swonjè aa.

⁴ Bi le ntwinjè yí, mbu nyweensè ní ñìwo a ní ñjwi jì tarè a ajàn yíi mæ àŋwà'ànè Nwí a swonjè aa.

⁵ A tigè ñdì'í ibiinú yí a mbo Peta, à tì mæ tì bè a ñjim a kí ñdì'í ibiinú yí a mbo bo nighúm ñtsò baà.

⁶ A le mbú ñdì'í ibiinú yí a mbo bilim bi'inè bí mo'c a noò mo'c bi gha'a ntsyá ñkhi jì ntaà. Bo ma bya bí ghà'atè bi burè atúnti ka mæ bí mo'c bi leè mbwiŋkè aa.

⁷ A le ñkì ñdì'í ibiinú yí a mbo Jems bo bí ñgàŋntoo jì jyá tsimè.

⁸ A nlwí'isè, a di'í ibiinú yí a mbo mæ tsi'í tsò ñù yíi mæ bi le ñjwe yí a noò dàŋè aa.

⁹ Mè laa mbè ñgàŋtoò Kristo yíi mæ à kè'è nsigè nlwí'isè kaa nte'e ñwa'á kí ñku'unè mæ mbè bi ká ntwonjè ní ñgàŋntoo Kristo. Nloŋ mæ mæ le si tso'c akorè ñghotè Nwí aa.

¹⁰ Lá ñyonjè a ñjim ibòŋ Nwí, mæ ní ñù yíi mæ mæ ní ghu aa. Ibòŋ yí ma wa a nu mè kaa a le kí'í aa adàŋè dàŋè tsyá. Mè le mbàŋnè ntigè mfa'a ní mìtíi ñtsyatè waa bitsimè. Ka mæ kaa à le si wa'a ní mè fa'á àà, a le ñghirè ibòŋ Nwí yíi mæ ì le ntswe bi'iyu aa.

¹¹ Maa ajàn kè à le mbaa nswonjè bo a mbo bù, kè a swonjè mè oò, boŋ bí'í bitsim swonjè aa ntoo yí ñfùùrè, a bè ñtoò mà yú ya mæ ní le mbii aa.

Ànnù yíi mæ a tswè ghu nloŋ ànnù nyweenè ní ñìwo àà

¹² Tsítsòŋ, mbè ntoo ya ì ka swonjè ní mæ bi le nyweensè Kristo ní ñìwo, bù bí mo'c bi tigè ñswonjè ní mæ kaa biku bi bè ka yí wa'á bù nyweenè aa mæ akè aa è?

¹³ Mbè a bè yíi mæ biku ka yí wa'á ní ñìwo yweenè boŋ kaa bi le wa'a Kristo ní ñìwo ki nyweensè;

¹⁴ mbè a bè yíi bi le ñwa'a Kristo ní ñìwo yweensè, boŋ ànnù Nwí yíi bí'í swonjè aa, a tsya ní adàŋè dàŋè, àbiintíi yuu a kí ñtsya ní adàŋè dàŋè.

¹⁵ Mbè a bè mæ kaa biku bi bè bi si níwo yweenè bèè boŋ bí'inè tswèè innù a atu Nwí ñloŋ mæ bí'inè swonjè ní mè à le nyweensè Kristo ní ñìwo lá kaa a wa'á bàŋnè yweensè aa.

¹⁶ Nloŋ mæ mbè a bè yíi mæ kaa bi si biku yweensè, boŋ kaa bi le ñkì'í Kristo ki nyweensè.

¹⁷ Mbè a bè yíi mæ bi burè tí Kristo yweensè, bèè boŋ àbiintíi yuu a tsyá adàŋè dàŋè, ní kí ñburè tsi'í a múm ibi bù.

¹⁸ La a bè mæ bè bii bi kii ñbwii a múm Mmà'àmbi aa, bo bwe waa bwè.

¹⁹ Mbè bí'inè ñij ntii yí'inè a nu Krito ñloŋ aa tsi'í yulá ñtswéntíi bèè boŋ bí'inè ní bè bii mæ mbè bè ñko mìlìŋnè yí'inè ñtsya mbó.

²⁰ Lá a nswonjè ànnù ññkoŋ, bi le nyweensè Kristo ní ñìwo, a bè ñtsyàmbii màntà mí ati a titii bè bii mæ bi wo a filo aa.

²¹ Nloŋ mæ ñìwo ní le ntsyá aa a ñjim ñumbàŋnè ñkuu fàa mbi, ànnù nyweenè ní ñìwo a kí mbu ntsyá aa tsi'í a ñjim ñumbàŋnè.

²² Tsò ajàn mæ bè bitsim le ñkwo ntsya aa a jim Adam aa, à ki mbè ajàn yíi mæ bi ka ghirè bè tswè bitii ñyonjè a ñjim Kristo.

²³ Lâ innù i fe'e aa tsi'i ajàn mæ bi tan̄tə aà; Kristo a bə n̄tsyamb̄i m̄antà mi ati, bæ mæ a zi, bə b̄i mæ à ni bi Krito aa bi tigə ñyənə.

²⁴ Tâ nõd ñlwi'inj̄m wa a tigə nzi, tâ Kristo à ta ngi'i ni midà à mi izwi m̄i mæ mi to nii mbu'utə n̄ m̄bi yu aa tsi'i m̄itsimə. I bú tigə fa annù nif̄o fu a mbo Nwiŋḡɔŋ Tà.

²⁵ Nlɔŋ mæ Kristo à tswə n̄ ka nsa'a mbi i ywe'e a noð ȳi Nwi à ka ȳi n̄ɔŋsə ɲḡan̄kib̄aā ji a n̄ji' i mikòrə yu aà.

²⁶ N̄uk̄ib̄aā ñlwi' i ñj̄m ȳi à tswə n̄ ntà ɲgi' i ghu nu aa, a bə ñwò.

²⁷ Nlɔŋ mæ aŋwà'anə Nwi a swɔŋ mæ, Nwiŋḡɔŋ à ñɲ mæ n̄joo t̄sim siḡisə a n̄ji' i mikòrə Yesu t̄a à tigə mbu'utə. A laa mæ bi bə swɔŋ mæ n̄joo t̄sim bəə boŋ kaa Nwiŋḡɔŋ kaa à si ghu tswé, ñlɔŋ mæ a ñɲə n̄ Nwiŋḡɔŋ ñɲə n̄ n̄joo jya nsiḡisə a n̄ji' i mikòrə Yesu aà.

²⁸ Lâ nõd ȳi mæ Nwi à ñɲ mæ n̄joo t̄sim mæ Yesu à tigə mbu'utə aa, boŋ yumbɔŋ Mu, à ka tigə fa ib̄iinu a ji' i mikòrə Nwiŋḡɔŋ ȳi mæ à ləə n̄joo t̄sim a ji' i mikòrə yu aà. Tâ à bə tsi'i Nwiŋḡɔŋ yuyu mæ a bu'utə ɲḡɔŋ n̄joo t̄simə.

²⁹ T̄sitsɔŋ, annù bə b̄i mæ bi murə waa a ɲki a ni tsusə atu biku aa a tigə m̄bə mæ akə aa e? Ma bya aà bə bi tigə ɲwa'atə ni mæ bi tswə aa n̄ àkə ghu aa e? Mə mbə a bə annù ñɲkɔŋ tsi'i t̄sɔ mæ bú b̄i m̄o'c swɔŋə aa, mæ kaa mbə bi wa'a biku ni ñwɔ yweensə aà. Bi tigə mmurə ni bə bya a ɲki ni ik̄um biku aa a ya aa e?

³⁰ A ɲgh̄ɛ ni bi' i, bi' i tigə ñɲə n̄ m̄b̄i nú ȳi' i a n̄tsu ñwɔ ɲḡɔŋ bin̄ò bitsim aa a ya aa e?

³¹ Bil̄im bá, wa mæ yə ñwɔ a nsi mə, a ɲḡɔŋ m̄itugə m̄itsimə. Bil̄im bá, k̄int̄ərə ȳi mæ mə tswə ni ghu n̄lɔŋ ɲgaà yuú n̄ ñtswé yà a mum Mm̄a'amb̄i ȳi'inə Yesu Kristo aa, à gh̄irə mæ t̄a mə kaa annù ma yú.

³² T̄sɔ ajàn ȳi mæ mə k̄i si to bi' i nnàà m̄itsə'ə faà, a ala'a Efeso aa, boŋ àb̄i ya ghu à n̄ àkə aa e, mæ mbə a bə ȳi mæ ka bi si biku ni ñwɔ yweensə. Mbə a bə ȳi mæ bi si biku ni ñwɔ yweensə,

"bi'inə ka n̄ji ɲk̄i no,

ñlɔŋ mæ à ka l̄ə bə a yɔɔ bi'inə kwokə."

³³ N̄i tsu ib̄iinu gh̄uu ki bwe'esə bə, n̄i bə ki z̄inə bu bi bə bi boŋ bi ka bisə m̄igh̄ir̄inə mi innù m̄i siḡinə.

³⁴ N̄i ɲa'a atú yuu t̄a à laa, ɲka ɲgh̄irə innù j̄i i tsinə, n̄tsuu innù j̄i bi bu ki gh̄irə, ñlɔŋ mæ bə bi m̄o'c kaa bi t̄e'e wa' à Nwi z̄i. N̄i bə zi annù ȳi mæ mæ swɔŋə aa boŋ a ka gh̄irə t̄a atú yuu à d̄ərə.

Mbuu mb̄iinu ɲú ȳi mæ à ywèenə ñwɔ aà

³⁵ Lâ bə b̄i m̄o'c ka ki betə ni mæ, "Bi yweensə bə ni ñwɔ aa mæ akə aa e? Bo tswə aa ni mbuu n̄j̄ánu gh̄uu aa e?"

³⁶ ɪ̄irə bə kaa àyoo ȳi mæ n̄i bwe'e a nsye aa, kaa a si too ti ghə mæ à foo ɲkwo.

³⁷ Lâ yaà àyoo mæ ò bwé'e aa, a bə aa tsi'i m̄bum ansan̄ kə m̄bumə àyoo ȳi m̄o'c, kaa ki' i m̄b̄inú at̄i ya mæ a ka gh̄irə kwe i k̄o'c aa bə.

³⁸ Nwiŋḡɔŋ a f̄a n̄ ib̄iinu a mb̄ò m̄bum ayoo ya a jan̄ mæ à k̄ɔŋə aà. ɲki mfa ni m̄b̄i mi nu m̄i mi ku'unə aa a ni m̄bum n̄joo jya ni atu ni atú.

³⁹ Kaa n̄janú n̄joo j̄i mæ i tswə nt̄i aa, kaa i si aa ȳi m̄f̄uùrə bə. N̄janú bə i tswə a atu yu. N̄janú nnàà i k̄i n̄tswe a atu yu. N̄janú b̄is̄iŋ i k̄i n̄tswe a atu yu, ȳi m̄bwè i k̄i n̄tswe a atu yu.

⁴⁰ M̄b̄i mi nu mi aburə mi tswə ghu, m̄b̄i mi nu mæ nsye mæ k̄i n̄tswe ghu. N̄b̄ɔŋ n̄i mæ à ni ni m̄b̄i mi nu mi aburə aa, ni tswə a atu yu, n̄b̄ɔŋ n̄i mæ à ki mbə ni m̄b̄i mi nu m̄i f̄aa nsye aa ni k̄i n̄tswe ghu.

⁴¹ N̄n̄ò à tswə ni n̄i n̄b̄ɔŋə, s̄an̄ə a k̄i n̄tswe ni n̄i n̄b̄ɔŋə. M̄ɲj̄ɔŋ mi k̄i n̄tswe ni nyaa n̄b̄ɔŋə. Tsi' i at̄it̄i m̄ɲj̄ɔŋ, fulà f̄ɲj̄ɔŋ fi tswé ni n̄i n̄b̄ɔŋ a atu yu, fili f̄ɲj̄ɔŋ fi k̄i n̄tswe ni f̄i n̄b̄ɔŋ a atu yu.

⁴² Bi ka ȳi b̄īnsə biku aa lalà, bi twiŋ aa ib̄iinu ȳi mæ i kwo, bæ bi ȳi yweensə ni ñwɔ aa, a tigə mbə ib̄iinu ȳi i si kwo.

⁴³ Bi ȳi ti twiŋə aa, i borəkə ɲki mbi' i a nyə. Nòd ȳi bi yweensə aa, i b̄ɔŋ ɲki nt̄i.

⁴⁴ Bi ȳi ti twiŋə aa, a bə ib̄iinu n̄j̄ánú, bi ȳi nyweensə aa, a bə ib̄iinu azw̄i.

⁴⁵ Tsi' i t̄sɔ ajàn mæ bi ɲwa'anə a m̄um aŋwà'anə Nwi mæ, "Adam ȳi n̄tsyamb̄i à le tigə mbə ɲú ȳi à tswə nt̄i." Lâ Adàm ȳi mæ à lw̄i'isə aa, a bə àzw̄i ȳi mæ a fa n̄tswént̄i.

⁴⁶ Lâ kaa a mb̄i aa a si ib̄iinu àzw̄i wa tsyà, a tsyà ib̄iinu n̄jya wa mbɔŋ t̄a ȳi azw̄i wa i yɔŋə.

⁴⁷ N̄u n̄tsyamb̄i à le nlò aa a nsye, mbə ɲú àbwerə. N̄u àyònt̄ə a ló aa a aburə.

⁴⁸ N̄u wa mæ à le n̄lɔ a nsye aa à bə aa figə a mbo bə b̄i mæ à ni bi nsye aà. N̄u wa mæ à le nlò a aburə aa a bə figə a mbo bə b̄i mæ bi ki mbə bi aburə aà.

⁴⁹ Ajàñ mæ bî'inè le ntswe ni marè nu ñu wa yîi mæ à le nlò faa nsye aa, bî'inè ka yi kii tswè mæ yî ñu wa mæ à lo a aburè aà.

⁵⁰ Annù yîi mæ mæ swonj a mbo bù aa mbâ bilîm mbâ, a bœ aa mæ, wâ ñjyãnu yulà bo àlœ yulà kaa mbœ a wa'á annù nifó Nwí jî. Kaa àyoo yîi mæ a bwe aa, kaa mbœ a kî'i abwarœ ayoo yîi mæ a si bwe aa jî.

⁵¹⁻⁵² Nanjsœ yu'utè nî annù nîñkonj yîi mæ tswè a lò'òsè aà, kaa bî'inè ka yi wa'á bitsîm kwokò. La nõd wa yîi mæ ntàñ yî ñlwî'injîm ya i ka yî kòd aa, bi kwe'etè kî ghòc ñkòrè ñlî'i bonj bî'inè bitsîm bi kwensè mæ. Nlonj mæ nõd wa mæ ntàñ ya i ka yî kòd aa, tá bîku bi bœ biinè nî niwo, kaa mbœ bi wa'á bù ñkwò. Aa nõd yîi mæ bî'inè bi tsîm ka yi kii kwensè ghu aà.

⁵³ Nlonj mæ bi tswè nî ñkwensè àyoo yîi mæ mbœ a kwo aa, a ni ayoo yîi mæ kaa mbœ a wa'á kwo aà. Nlonj mæ bi tswè nî ñkwensè marè ghú mæ mbœ a kwo aa, ni yîi mæ kaa mbœ a wa'á kwo aà. I kii kwensè ñjyãnu yîi mæ mbœ bî'i aa, ni yîi mæ mbœ kaa mbœ i wa'á bî'i aà.

⁵⁴ Nòd yîi mæ marè yîi mæ mbœ a bî'i aa, à wè'e yîi mæ mbœ a wa'á bî'i aa, ñjyãnu yîi mæ mbœ i kwo aa, i kî ñwè'e yîi mæ mbœ i wa'á kwo aa, bonj ñighàà ni Nwí ni ka bòontè a ajàñ mæ bi le ñjwà'anœ mæ:

"Bî mà'á mœ, ñtsya niwo ñgàà yî ñfùùrè."

⁵⁵ "Ñiwó, mîtií mo mi fè aa e?"

Ñiwó, mîfèè yò i fè aa e?"

⁵⁶ Mfèè ñiwó i laa mbœ innù jî bi,

mîdà'á mi innù jî bi mi bœ nõñsò.

⁵⁷ Mbî'ikœ a mbo Nwîngónj mæ à mà'á mœ ñtsya mfa ni bi'inè ntsya aa ñjîm Mmà'àmbi Yesu Kristo aà.

⁵⁸ Tsó mæ a bœ laa aa bilîm bá, nî tœ ntinsœ tsuu ki tsigìnè, ñka mfa'a ifà'a Mma'ambi a ñgónj bînoð bitsîm nlonj mæ ni zî mæ kaa annù tsu yîi mæ ni fà'á a mbo Mmà'àmbi aa, kaa à si aa adàñè dàñè tsya aà.

16

Ajàñ mæ bi le tswa'atœ ñkabœ a ñkwetœ ñgãñmbii Kristo jii i le ntswe à Yerusalem

¹ A ñghèe a ni annù ntswa'atœ ñkabœ ya a mfa a mbo bœ bi Nwí bya, nî kî ñghirœ tsi'í wa ajàñ mæ mœ le nswonj a mbo ñghòtœ jii mæ i tswè a Galatia aà.

² A yi mbœ nî ñjwi yî ntsyãmbii a múm ñgyá tsîm, ñu fi'itè ñkabœ yîi mæ i kù'unœ nyonj nî àyoo yîi mæ à fù'u maa ñgyá aa, ñtigè nlœœ a múm ñda yu mæ tá nõd yîi mæ mœ zî aa, kaa bi wa'á bù ka ntswa'atœ nî ñkabœ maa nõd.

³ Nòd yîi mæ ka yî zî aa, mœ ka tigè ñjwà'anœ añwà'anœ i fa a mbo bœ bii mœ nî tso'c aa tá bo tigè ñghèe nî ñkabœ ya ñghèe ntœñœ ñghotœ baYerusalem ghu.

⁴ Mbœ a yi ñki ñku'unœ mœ tá mœ ghèe ghu yaa ñgaa, bonj bœ bya ka tigè yònè gha bî'ibo tigè ñghèe.

Ajàñ yîi mæ Paul à le ntañtœ a ñghèe a mbèe baKorinto àà

⁵ Mœ ka yi zî a mbèe bù aa tsi'í a nõd yîi mæ mœ kàrè mœ a ala'a Macedonia tsi'í tsîm aà. Mœ kii nte'e ntañtœ a ntsyá a ala'a Macedonia.

⁶ Mœ ka zî aa i nanjsœ tswè bî'inè a ni nõd yî ñsà'atè. Nòd tsu i tswè bî'inè ni nõd àlòd wa tsi'í ntsîm, mœ tá mœ ti ghèe, nî tigè ñkwetœ ntsyasœ gha mœ ghèe a adigè yîi mæ mbœ mœ bú ntswe nî ñghèe ghu aà.

⁷ Kaa mœ si kónj mœ mœ bœ zî mœ ghèsè ñstya aa tsi'í tsyá; mœ lòc nzi ntswe bî'inè nî àtií nõd yî sà'atè mœ mbœ Mmà'àmbi a bii.

⁸ Lá mœ ka tswè faà a ala'a Efeso i ghèe ywe'e a njwí Pentecost.

⁹ Nlonj mæ ábwarœ yî ghà'atœ a nanjsœ mfè'è faà mœ mbœ mœ fa'á àfà'á yî wè yîi mæ a kî ntswe nî àbii aa, ka mœ bœ bî mœ'c bi tswè faà mœ bi tso'c akòrœ ya aa.

¹⁰ Bœ mœ Timoti a zî a mbèe bù nî kwèrè yî sigìnè ta tá ñtií yî tswè nî mboçnœ nlonj mœ a kii mfa'a ni a mbo Mmà'àmbi aa tsi'í ajàñ yîi mæ mœ kii mfa'a aà.

¹¹ Maa ajàñ, tá ñu ñibù tsee yî lò kî tsa'a, bù banjœ ñkwetœ yî tá à ghèe nî mbií nî àkòrè nitœè yî nî mboçnœ, tá zî ajàñ yîi mœ a yi mbu bii fu a mbèe mœ. Nlonj mœ mœ yu'utè nî bî'ibi bilîm ba a ñjîm Kristo aà.

¹² A ñghèe a ni mumaà yî'inè Apollos, mœ le ñgaansœ yîi mœ tá bo bî bilîm bî'inè bî mœ'c zî ñghantœ ghu. Lá a kirœ tsi'í tsó kaa à le ñwà'a nanjsœ mbii a ñghèe maà nõd. Lá nõd yîi à ka tswè nî ábwarœ aa bonj à ka zî.

Mighàà mi ñlwî'i ñjîm

¹³ Nî ka ntswe nîkirè, nî təə nti̩ a mûm àbîintî̩ yuu. Nî tswè nî àtànǝntî̩, ŋki tswè nî mî̩tî̩.

¹⁴ Nî ka mfa'a innù tsim̩ ntsya ni a nǝm̩ akòǝnè.

¹⁵ Bîlîm bâ nî zi mə ŋgwè'è Stefanas i le mbə aa ŋgwè'è yî ntsyambî̩ yî i le mbii Yesu Krito a mbù'u Achaia aà, ŋki ntigə mfa mibî̩ mi nù myaa a mfà'a ifà'à a ŋkwetə bə bi Nwî ghu. Mə bù'ù mbo a mbo bù bîlîmb bâ,

¹⁶ mə tâ nî ka nyu'unə ajàn bə majù bo bi bə bitsim̩ bî̩ mə bo boonsə mfà'à bo bo aà.

¹⁷ Mə nǝnsə ndoritə nloǝ ajàn yî̩ mə Stefanas, Fortunatus bo Achaicus bo zi a mbèe mə aa; ñloǝ mə bo tigə mborise nti̩ gha tsi'i tsó bo bə aa bù;

¹⁸ Bo tigə ŋki ghirə nti̩ gha i fwetə tsó ajàn mə bo le ŋki ŋghirə ghuu i fwetə aà. Nî ka nǝnsə lentə nî ajàn bə ma jú.

¹⁹ Ŋghotə bɔɔ bi Kristo bii mə bi tswè a mbù'u Asia aa bo tsà'atə ghuu; Aquila bo Piscilla bo bi ŋghotə bɔɔ Kristo bii bòontə a ndá bo aa kii ñnǝnsə ntsa'atə nî ghuu.

²⁰ Bîlîm bi'inə bitsim̩ bii mə tswè faà aa kii ntsa'atə ghu.

Nî ki ŋka ntsa'atə nî ghuu bu nî bù ŋwo nî a nu bù nî bù, ñnɔǝ nî mighà'á muu.

²¹ Mə Paul mə mboǝ mə tigə ŋwa'anə tsi'i nî àbô ya mə mə tsà'atə ghuu.

²² Ndóò a atu ñù yî̩ mə kaa sî Mmà'àmbi Kristo Kóǝ aà!

Maranatha, Oò Mmà'àmbi, zî a mbo bi'î!

²³ Tâ ibóǝ Mmà'àmbi Yesu Kristo tâ i tswè a mbo bù.

²⁴ Tâ àkòǝnè yâ tâ lwi'i a mbo bù ntsya a nǝm̩ Kristo Yesu. Amen.

Aɲwà'ànè Paul yí àyòntè a mbô ñghòtê BaKORINTO

NJÍ'INNŪ ANWÁ'ANƏ YŪ

A aɲwà'ànè yú aa a le ɲwà'ánə Paul noò yíi mæ à le mburə ntswe tsi'í nì ñgí'í nlon ntswé yáa bo bi ñghòtê baKorinto. Aɲwà'ànè yi ntsyambíi ya mæ à le ɲwà'ánə aa kaa a le ɲwá'á innú jya mæ à le ɲwà'ánə a ntsisə aa tsišə. BaKorinto le mbəɲnə ñlwisə ñtəɲ a nu Paul, ñtigə ɲghaa nii. 'Mbu ɲghèè ghu, baYuda bi mɔ'ɔ bi le nzi ghu ndi'í nì innú a mbo bə bya nswoɲ ni mæ bo ni ñgəɲntoo Kristo jii i tseyatə Paul aa. Ma yú a ku'úsə ñɲetə mɔ'ɔ nì ánnú yíi mæ a le ntswe a titi bo ni Paul aa, ñghirə bo bi mɔ'ɔ tigè ñtuu nii. Paul à le ɲghèè ntsi'í ɲghotə ya a ni mú áti noò (2.1; 12.14; 13.1-2) la kaa ma ya kaa a wa'à kwetə. A bi ñghɛ a Efeso mbu ɲwà'ánə aɲwà'ánə a mbo bo, ñtoo Titus mæ tá à ɲghɛ yə ajən mæ innú ɲghèè wa ɲghotə aa. Titus a gheè nyə mæ aɲwà'ánə ya a ghirə bə wa ɲghotə nì kwensə mɪntii myaa mbu mbi fu a mbo Paul ñtigə yə'ətə nì a nyə yi. Titus a ló ɲghɛ ntsi'í Paul a Macedonia ñke'ənə ghu mbo, ñti yi i tigè ñluu ni ñidorə (7.6-8). A bə noò yíi mæ à le ɲwà'ánə a yulá aɲwà'ánə ghu aa. A le ñlɔ aa ñswonə a mbo bo a ajən mæ yu kəɲ waa aa i kii swon ɲgí'í yíi mæ yu le mburə ntswe ni yu nlon ɲgaà yáa aa. Lá ñswon mæ tsišəɲ yu burə ndoritə a nyə mæ aɲwà'ánə ya a le ɲghirə bo jəɲnə bəɲkə mɪntii myaa mma'atə ibi waa aa (7.9).

Aɲwà'ánə Paul ma yú a naɲsə ndi'í innú jì ghà'atə ñlonə ɲgəɲáfa'á Kristo bo bi áɲɲə mæ bi tse ni ñka mfa'a ifá'á Nwí aa. Paul à le naɲsə nluu nì ákəɲnə a nu baKorinto ka mæ bi le mbəɲnə mfa nì ɲgí'í ghu mbo si'í si'í aa. Nwí à le ndi'í ɲká'á bo bi ñgha'a ni ghu mbo wa noò mæ à le nyə Kristo aa (4.6). A le mbə akəɲnə Kristo mæ a le si tintə nii a nì ifá'á yi bo bi a nì ñtswé yi bo bi bə bì mɔ'ɔ, kaa wa'a aa annú yíi mæ ɲu a ghirə bə (5.14-15). Ma yu a tigè ɲghirə mæ, tsó ɲgəɲáfa'a Nwí, tá à fa ibi'ni yú tsim a mbo Kristo yíi mæ a beɲkə nì bə a nì bi fii aa (5.17) ɲlon nsèɛnsə ntoo yí ñsiginə ya mæ i yweensə bə aa (12.14-15). Ma mùu ajən Paul, tsó tsúsətu Kristo, a tigè mbu'u nì mbo a mbo bə mæ tá bi bi fu a mbo Nwí tá bo bo boonsə (5.20). Laa Paul a di'í mæ yu ni ɲgəɲntoo yí ánnú ñɲkon, nyon aa ñjɪm áfa'á yi bo bi ɲgí'í yíi mæ yə nlon Kristo bo bi áda'á ya yíi mæ Kristo à le mfa ghu mbo aa.

Bi yatə aɲwà'ánə yú aa laa:

1. Nji'í ánnú aɲwà'ánə yú 1.1-11
2. Paul nì ɲghòtə baKorinto 1.12—7.16
3. Njoo jii mæ bi le ntswa'a a mbó biKrisən a Yudea aa 8.1—9.15
4. Ajən mæ Paul a le ndi'í mæ yu nì ɲgəɲntoo nì áda'á aa 10.1—13.10
5. Innú jii mæ Paul à le nswoɲə a nlwí'isə aa 13.11-14

¹ Aɲwà'ánə yú a lo aa a mbo Paul yíi mæ a nì ñkəɲ Nwí à nì ɲgəɲntoo Kristo aa; bo bi a mbo Timoti, ñdim yí'inə, ɲghɛ nì a mbo ɲghòtə bə bi Nwí yíi mæ i tse a ala'a Korinto, bo bi a mbo bə bi Nwí bi tsim bii mæ bi tse a mbu'u Achaia tsi'í ñtsimə aa.

² Tá ibəɲ Nwí nì mbəɔnə yíi mæ i lo a mbo Nwíngəɲ Taá yí'inə nì a mbo Mmà'ambí Yesu Kristo aa tá i tse a mbo bú.

Paul a fa mbi'ikə a mbo Nwí

³ Tá bi'inə fa miyá a mbo Nwíngəɲ Ta bi Mmà'ambí Yesu Kristo, mæ à ni tá ɲko mɪɲnə, mbə Nwíngəɲ yíi mæ a lə'ətə mɪntii mi bə a ɲgəɲ bìnò bii bi tsim aa.

⁴ A lə'ətə mɪntii mi'inə a ni ɲgəɲ ɲgí'í j'i'inə tsim, mæ mbə bi'inə kì nzi ajən mæ mbə bi'inə lə'ətə mɪntii mi abugə bə bii mæ bo kì ntswe nì mbuu ɲgí'í j'i'inə aa, a ni mbuu alə'ətə yíi mæ Nwíngəɲ a lə'ətə mɪntii mi'inə ghu aa.

⁵ Tsi'í tsó mæ bi'inə kii nyə nì ɲgí'í yíi Kristo à le nyə aa, Nwí à ka kii naɲsə lə'ətə mɪntii mi'inə a ñjɪm Kristo.

⁶ Mbə bi'í ka nyə ɲgí'í boɲ bi'í yə aa a ɲkwetə bù ghu, tá nì yweenə. Mbə Nwí a lə'ətə mɪntii mi'í boɲ à ghirə aa mæ tá bi'í kì nlə'ətə mɪntii muu, tá nì kì ntswe nì átaɲəntii a ntsyá a mum mbuu ɲgí'í jii bi'í kii nyə aa.

⁷ Tsó mæ a bə laa, ámbəntə yíi bi'í tse ni yu nlon ɲgaà yú aa, kaa a si kwensə, nlon mæ bi'í zi mæ, ájən mæ ni kii nyə nì ɲgí'í yíi mæ bi'í yə aa, nì ka kii tse ni alə'ətə yíi mæ Nwí a lə'ətə mɪntii mi'í ghu aa.

⁸ Bi'ím bá kaa bi'í si kəɲ mæ tá nì tse ti zi mbuu ɲgí'í yíi mæ bi'í yə a mbu'u Asia aa. Nìkòò nii bi'í le mbə'è aa ni le ndirə si'í bi'í wa'atə mæ kaa bi'í ka wa'á nti bú ntswe.

⁹ Bî'i le ñwa'atə mə bi le ntsəərə isa'à yi'i mə bi'i kwo, lá a le mfe'è ma mùu ajànjə mə tá bî'i tsuu bə a nu bî'i bîmbəŋ yəginə, tá bî'i yəginə bə a nu Nwî yîi mə a yweensə bə ni nîwo aà.

¹⁰ A le ñkwerə yi'i a ntsú nîwo, à ka ghèè nî mbîi a ntsu'u'ú àtú yi'i, bî'i yəgìsə mə ñgòŋ mmòòntə ji'i ghu nu mə à ka kù'u yweensə yi'i.

¹¹ Mbə nî ká ñkwetə nî yi'i ntsa'atə nî Nwî ñwa'atə nî yi'i ghu, a bə mə Nwî à ka kwi'i itsà'atənwî jî ghà'à jîi mə bi tsà'atə ñwa'atə nî yi'i ghu aa, i nîŋ mboonə a nu bî'i, tá bə bî ghà'atə tigə nentə nî ñjî jya ntigə mfa mbi'ikə ghu mbo nlon ñgaà yi'i.

Ajànjə mə Paul a le ñkwensə atəntə yi aà

¹² Bî'i kwèè mîntîi mî'i mə bî'i zi a laa mə ñtswèntîi yî'i fàa mbi bo bi ñtswè yî'inə a tîti bù a kî si tsisə Nwî a ni mánjî yîi mə à làà aa ñkî mbə yî ànnu nîŋkon, a ni midà'à mî ibòŋ Nwî, kaa ñkî'ì bə mîtsyè mî mbi bə.

¹³ Nlon mə bî'i ñwà'anə aa tsî'i innu jîi mə mbə nî twon nyu'u; mə mòòntə mə

¹⁴ Ka mə nî zi yi'i tsî'i àtîi tsitsòŋ aa, nî ka yî nanjsə zi tsî'i siginə mə mbə nî tse ñkwèè mîntîi muu nlon ñgaà yi'i ajànjə mə bî'i ka yî kîi kwèè mîntîi mî'i nlon ñgaà yùu wa ñwî Mmà'àmbi Yesu.

¹⁵ Tsò mə mə le nzi mə nî ka yu'u i zi aa, mə le ntigə nloɔ mə mə ka fòo tsyá mbii i zi ghanthə ghuu, ta nî tswè nî mboonə ñgaà ji baà.

¹⁶ Nlon mə mə le nte'e təntə aa mə mə ka ghanthə ghuu ajànjə yîi mə mə ka ki tsyá a ñghèe a ala'a Macedonia aà; i kîi bú ghanthə ghuu a noò yîi mə mə bi aa, tá nî tigə ntsyasə gha ta mə ñghèe a Yudea aà.

¹⁷ Mə kî si təntə ma mùu ajànjə nîŋkə aa jînkə aa e? Kə a ntaŋtə innu ja ma mùu ajànjə mə ghìrə aa tsò ñu yî fàa mbi, a ajànjə yîi mə mbə a swon mə, ñŋə tsitsòŋ, àbàntə a ti bə a bú ñswon mə ñganjə aa e?

¹⁸ Ajànjə mə a laa mə Nwîŋgòŋ a swon aa annu nîkon aa, ñkà'à yî'i a mbo bù kaa i si aa ñŋə bó ñganjə bə.

¹⁹ Nlon mə Yesu Kristo Mu Nwîŋgòŋ wa yîi mə Silas ni Timoti ni mə le nswon a mbo bù aa, kaa laa ñkî'ì yî ñŋə bó ñganjə bə, à bəŋnə mbə ñŋə Nwîŋgòŋə.

²⁰ Nlon mə ñŋə yîi mə à tse nî ñkà'a Nwîŋgòŋ tsî'i tsim aa, à tse aa ghu nú. A bə ñjî'i ànnu yîi mə bî'inə swonə "Amen" ntsya ghu nu mfa ni ñgha'a a mbo Nwî aa.

²¹ Lá a bə Nwîŋgòŋ mə à bòònsə yi'i ni mánjî yîi à tîi bî'inə ni Kristo ñkî nyarə yi'i nloə nî àyoo afà'à yi,

²² à nîŋ àwenə yi a nu bî'inə ñkî nîŋ Azwî yi a nu bî'inə a ndî'i à laa mə njoò tsim jîi mə i tse a atà aa ni jî'inə.

²³ Mə twonə Nwî mə tá à bə àyafə ghà, à zî nî ghà, kaa mə le kî'i a ala'a bakorinto zi aa mə mə wa'à ñgi'i a nu bù nîŋə.

²⁴ Kaa bî'i si lò aa ñgànsə bù ni ànnu yîi mə bonjə nî liginə mbii, bî'i zi mə nî təə ntìnsə a ni àbîintîi yuu. Bî'i bəŋnə nloɔ mfà'a bî'inə a ni mánjî yîi mə nî ka ki doritə.

2

¹ Tsò mə a bə maa ajànjə aa, mə kà'a a ntîi mə mə kaa mə ka wa'á bù zi ñghantə ghuu a ñkù'ùsə ñghìrə mə tá nî ka nŋəŋə

² nlon mə mbə mə ghìrə nî ka nŋəŋə bonjə wò à ka tigə ghìrə tá mə ka ndoritə aa e? Bonjə à ka kîi bú bə tsî'ì bə bya mə mə ghìrə mə bo yu'u nyanə aà.

³ A bə ñjî'i ànnu ya yîi mə mə le ñwà'anə letter wa a mbo bù aa, kaa mə le kî'ì kòŋə mə mə zi a mbo bù, i zi tá bə bi mə bi tse nî ñghìrə tá mə ka ndoritə aa, tá bo bəŋnə ghìrə tá mə ka nŋəŋə. Nlon mə mə zi a laa mə, nòò yîi mə doritə aa, bù bitsim kîi ndoritə.

⁴ Mə le ñwa'anə aŋwa'anə ya a mbo bù aa ni ñgi'i yî ñwè a ntîi mə bo bi ni mîlàà a mî'i mə. Kaa mə le ñkî'ì ñwà'anə aa a ñghìrə mə tá nî ka nŋəŋə. Mə le mbəŋnə ñwa'anə aa a ñghìrə mə tá nî zi ajànjə mə mə kòŋə ghuu bitsimə.

Nî'inə ifansə innu ñu yîi mə à ghìrə bə jəŋnə aà

⁵ Mbə a bə yîi mə ñu tsú à ghìrə mə tá ñu mò'ɔ ka nŋəŋə bonjə kaa à si aa a nu mə ghìrə, à bəŋnə ñghìrə aa a nu bù bitsimə, ka mə mbə a mcoontə ghuu tsî'i muntsirə aà. (Mə swon ma mùu ajànjə aa nlon mə kaa mə si kòŋə mə mə tsə'ə ghu nu si'ì).

⁶ Njò ya yîi mə bù bî ghà'atə nî nîŋ mə ghu nu ma muu mánjî aa, i kù'unə mə.

⁷ Lá tsitsòŋ tá nî lî'inə ifansə innu ji mbu ndiintə yi, tá ghìrə tá wa'à lò ñtigə jəŋnə si'ì, mme'e ibîinú yi.

⁸ Mə tigə ñbu'u nî mbo a mbo bù mə tá nî ghìrə mə tá à zi mə nî nanjsə ñkòŋə yi.

⁹ A bə ɲi'i' ɲnɲu yii mə mə le ɲɲwà'ànè letter wa a mbo bù aà. Mə le ɲwà'ànè aa a nywe'etə bù, a nzi mə kə nì laà ɲyu'unə ɲnɲu jii mə mə dɪ'itə ghuu ghu aa ɲgɔɲ bìnòò bitsim le.

¹⁰ Nì bə lɪ'ɪnə ɲnɲu yii mə ɲu à fànsə a nu bù aa, boɲ mə ka kii lɪ'ɪnə. Nloɲ mə mə yɪ lɪ'ɪnə aa, mə mbə a bə mə mə tɛ'ɛ ntswe nɪ ɲnɲu yɪ tsu a lɪ'ɪnə, mə ghɪrə maa ajàn a nsi Kristo nloɲ ɲgaà yùù.

¹¹ Ta ghɪrə mə tã Satan a tsuu mitsyɛ mi'inè lɔ tsya nloɲ mə bɪ'inè zi minàn yɪ.

Nìbò'ɔ ni Paul a nòò yii mə à le ntswe a Troas àà

¹² Nòò yii mə mə le ɲkuu a ala'a Troas a ɲka nswon ɲtoò yɪ ɲsìgìnə ya mbi'i Kristo ghu aa, mə le nyə mə Mmà'àmbi à ɲa'a mánjì nɪ ifà'à yii mə i le ntswe ghu aa.

¹³ Lá nú yà i le nanɲə mbi'i nloɲ mə kaa mə le ɲwa'á ndim ghà Titus yə aà. Mə tigè mfa filo fi bə bii mə bi le tswə ghu aa, nlo ghɛ a ala'a Macedonià.

Ajàn mə bɪ'inè mà'a ntsya a ɲjɪm Kristo àà

¹⁴ Lá mbi'ikə a mbo Nwɪngɔɲ yii mə, ntsya a ɲjim Kristo a ghɪrə mə tã bɪ'inè tswə nɪ àbwarə a ajàn mə Kristo à tsyá ntsò aà, ntigè ntsya a ɲjim bɪ'inè, nseensə nɪ ɲtoò ya mbi'i Kristo, a idigè tsim tsi'ɪ tsò a yoo yɪ lùmtə yɪ sigìnə.

¹⁵ Nloɲ mə bɪ'inè bə aa àlùmtə yɪ sigìnə yii mə Kristo a fa a mbo Nwɪ, a tigè ɲsɛənə ɲghɛə a titii bə bii mə bi yweenə aa bo bi bii bi bwe aà.

¹⁶ A mbo bə bii mə bi bwe aa, a bə ɲtɪ àyà'à yii mə a zwitə, lá a mbo bə bii mə bi yweenə aa, a bə àlùmtə yɪ sigìnə yii mə a zɪ nɪ ɲtswéntii. Tsò mə a bə laà aa, mbə wò a ku'unə a nɪ m̃buu ifà'à ma ghú aa ɛ?

¹⁷ Kaa bɪ'ɪ sɪ bə aa tsi'ɪ tsò bə bɪ ghà'ətə bii bi lògè ɲìghàà nɪ Nwɪ a nɪ àyoo mɪtaa yii bi fèè aà, lá ajàn mə Nwɪngɔɲ à le ɲtoò yɪ'i aa, bɪ'ɪ swon aa tsi'ɪ ɲnɲu nɲkoɲ a nsi mi'ɪ yu tsi'ɪ tsò ɲgàɲfà'à Kristo.

3

Annù ɲloɲ àkàà yɪ fi bo bi àkàà yɪ lwèn yà

¹ A laà m̃bə aa mə bɪ'ɪ b̃u mbeentə nɪ yɪ'ɪ bimbɔɲ aa ɛ? Bɪ'ɪ laà ɲkii ñlɔɔ nɪ àɲwà'ànè tsò bə bi m̃ɔ'ɔ, jii mə i lo a mbo bu kɪ mə bi ɲwa'anə a mbo bù m̃beentə nɪ ifà'à yɪ'i aa ɛ?

² Bù bumbɔɲ nɪ bə aa ijan ɲwà'ànè ma jya a mbo bɪ'ɪ. Bi ɲwà'ànə a mum m̃ntii bɪ'ɪ mə tã bə bitsim zi ɲkii ntigè ɲtwoɲə.

³ Nɪ dɪ'ɪ nɪ mə á le ɲwà'ànə Krito yumbɔɲ ɲwà'ànə ɲwà'ànə ma yú ɲtigè ɲtoò yɪ'i nɪ yu. Kaa bi sɪ aa nɪ ɲkòɲɲwà'ànə ɲwà'ànə, bi ɲwa'anə aa nɪ Azwɪ Nwɪngɔɲ yii mə à tswə ɲtɪ aà; kaa wa'a aa a atu ɲgò'ò kɪ ɲwa'anə, mbaɲnə ɲwà'ànə aa bə a mum m̃ntii bə.

⁴ Bɪ'ɪ swon ma mùu ajàn aa nloɲə abiintii yii mə bɪ'ɪ tswə nɪ yu a nu Nwɪ ntsya a ɲjɪm Kristo aà.

⁵ Kaa bɪ'ɪ sɪ swon aa mə bɪ'ɪ bimbɔɲ tswə nɪ m̃dà'à a ɲghɪrə annù tsu. M̃dà'à m̃tsim m̃ii mə bɪ'ɪ tswə nɪ mu mi lò aa a mbo Nwɪ;

⁶ àa tsi'ɪ Nwɪ mə à ghɪrə mə tã bɪ'ɪ tswə nɪ m̃dà'à a mbə ɲgàɲfà'à fàa a mum àkàà yɪ fi, yii mə kaa a sɪ aa bìnɔɲsə bii mə bi ɲwa'anə aa bə. A bə aa bə ɲnɲu Azwɪ Nwɪ. Bìnɔɲsə bi zɪ aa nɪ ñwò, lá Azwɪ Nwɪ a b̃àɲnə mfa aa ɲtswéntii.

⁷ Mbə a bə mə àkàà ya yii mə bi le ɲwà'ànə a atú ɲgò'ò, a zɪ nɪ ñwə aa, a le sɪ nanɲə ɲweenə tsi'ɪ ɲwèènə, kaa baIsrael wa'á ñlèntə ɲsi Moses bú ɲzi nloɲ mə i le sɪ ta sɪ'i sɪ'ɪ, ka mə i le sɪ bù ɲkèntə nɪ ɲta aa,

⁸ bəə boɲ mbə ɲìgha'a nɪ àkàà ya yii mə à nɪ afà'a Azwɪ Nwɪ aa, nɪ ka wa'à b̃àɲnə ɲweenə ntsyá mbo aa ɛ?

⁹ Mbə a bə mə ifà'a akàà ya yii mə a ɲɲ isa'a a nu bə aa, i le ntswe nɪ ɲìgha'a bəə boɲ ifà'a akàà ya yii mə a ghɪrə m̃innù mi bə m̃i tsinə aa, boɲ i sɪ b̃àɲnə ɲtswe nɪ ɲìgha'a ñii nɪ tsyatə aa ɛ?

¹⁰ Mbə bɪ'inè tigè ɲswon mə ɲìgha'a nɪ wè nù mə bɪ'inè tswə nɪ nu ts̃itsɔɲ aa nɪ ghɪrə m̃ə mə tã ɲìgha'a nɪ m̃bii nya tigè ayoo adànə adànə.

¹¹ Mbə a bə mə ayoo ya yii mə a le sɪ kwɪ'ɪnə aa a le ntswe nɪ ɲìgha'a bəə boɲ ayoo ya yii mə a tswə ñɲkoɲ aa a b̃àɲnə ntswe nɪ ɲìgha'a ñi ghà'ətə.

¹² Tsi'ɪ tsò mə a nɪ ɲnɲu yii mə bɪ'inè ɲɲ ɲtɪ yɪ'ɪnə ghu aa, bɪ'inè zɪ àjàn mə bɪ'inə ka kɪ swon ma yú ɲnɲu nɪ m̃dà'à.

¹³ Kaa bɪ'inè sɪ aa tsi'ɪ tsò Moses bə, a ajàn yii mə à le sɪ lògè nɪ àts'è'è m̃bɔɔntə nɪ ɲsɪ yɪ ghu mə tã baIsrael tsuu m̃mɛ ɲìgha'a nya ñii mə nɪ le ntswe ghu ɲkwɪ'ɪnə ñii aa lò yə aà.

¹⁴ Maa ajàŋ bi le mfií itú jyaa, i zi ywe'e sii, bi yi ti twonɔ ʔàkàà yí lwèn ya aa, ma yaa atsə'ə a burə ka ki bɔ̀ntə̀ nì mĩtsyɛ myaa, ñlon mɛ bi kii mƒurə atsə'ə ma ya a mĩtsyɛ ɲù n̄tsya aa tsi'í a ɲjĩm Kristo.

¹⁵ Ɔ̀ɲə, ɲzi nywe'e sii, bi yi ti twonɔ ɲɔ̀ɲsə̀ Moses wa aa, ʔtsə'ə a bɔ̀ntə̀ mĩtsyɛ myaa.

¹⁶ Lá nòò yíi mɛ ɲù à bɛ̀ɲkə̀ yí nzi a mbɛɛ Mmà'ambi aa, bi furə ʔtsə'ə ya n̄lò'òsə̀.

¹⁷ Tsi'ɔ̀ɲ, Mmà'ambi yíi mɛ bi'inə̀ swonɔ aa, à bə aa Azwĩ. Adigə̀ yíi mɛ Azwĩ Mmà'ambi a tswe ghu aa kaa ànnù abù'ù a wa'á ghu bú ɲtswé.

¹⁸ Bi'inə̀ bitsim bii mɛ bi fùrə̀ mɛ atsə'ə ya n̄lò'òsə̀ a mi'i bi'inə̀ aa, ɲigha'a ni Mmà'ambi ni tigə̀ nta ni a mĩnsi bi'inə̀, bi'inə̀ líi ni ɲigha'a ni Mmà'ambi nya, ni bə̀ɲkə̀ n̄ yí'inə̀, bi'inə̀ tigə̀ ɲkwensə̀, ɲkwi ɲkɔ'ɔ̀ ni a mum ɲigha'a m̄a nya, ɲtigə̀ mbə̀ tsó yu. Ma yú ànnù a lò aa tsi'í a mbó Mmà'abi yíi mɛ à ni Azwĩ aà.

4

Annù ʔfù'ù Nwĩ a mum bantòò bi n̄syɛ

¹ Ma mùu ajàŋ tsó mɛ Nwĩ a ɲjĩm ʔbɔ̀ɲɔ̀tɛ̀ yí à fà mɛ ʔfà'á ma ghú a mbo bi'í aa, kaa bi'í si bù m̄bɔ'ɔ̀.

² Bi'í tuu innù adirə̀ atú tsim jii mɛ bi ghírə̀ a idigə̀ alò'òsə̀ aa kaa bi'í si innù mbwe'esə̀ ghírə̀; kaa bi'í si ɲighàà ni Nwĩ kwensə̀. Bi'í bə̀ɲɲə̀ swonɔ aa tsi'í ànnù ɲɲɲkɔ̀ɲ ya ni ɲsi ni ɲsi a m̄ɔ̀ntə̀ ni m̄ntɛ̀ bə̀, bi tigə̀ m̄bii n̄ ànnù yí'í a nsi mi'í Nwĩ.

³ Mbə̀ ɲtooo yíi mɛ bi'í swonɔ aa i bu ntswe a alò'òsə̀ a mbo ɲù, bɔ̀ɲ i tswe aa a mbo bə̀ bya mɛ bi bwe ɲghɛɛ n̄ waa aà.

⁴ Nlon mɛ a mbo bo, nwĩ m̄bi ghù à m̄a'á mɛ afə'ə a mi'í bo bii bi si ntoo ya bii aà. Kaa bo wa'á ni ɲkà'á wa mɛ i ta a nu bo aa yə̀. ɲkà'á ma ghú i bə aa yí ntoo yí ɲsiginə̀ ya nlon ɲigha'a ni Kristo, yíi mɛ à tswe ni m̄arə̀ Nwĩ yumbɔ̀ɲ aà.

⁵ A n̄ ɲtooo yíi bi'í swonɔ aa, kaa bi'í si ànnù aa nlon m̄bii mi nù mi'í swonɔ, bi'í swonɔ aa mɛ Yesu Kristo à n̄ Mmà'ambi, bi'í bə̀ ɲgáɲə̀fá'á juu nlonɔ ɲkwitu Yesu.

⁶ Nlon mɛ à ni Nwĩ wa mɛ à le nswon mɛ, "Tá ɲkà'á i ta a m̄m̄ m̄fií idigə̀ aa!" mɛ à ghírə̀ m̄ə̀ ɲkà'á yí i ta a m̄m̄ ɲt̄i bi'í, a mfá ɲkà'á yíi mɛ i ghírə̀ mɛ tá bi'í zi ɲigha'a ni Nwĩ nya mɛ ni ta a nsi Krito aà.

⁷ Lá bi'í bii mɛ bi'í tswe ni ʔfù'ù ma yú aa, bi'í bə̀ aa tsó bantòò bi n̄syɛ, tá d̄i'í mɛ ʔdà'á yí wə̀ ya mɛ tswe a n̄ ɲtooo yí ɲsiginə̀ ya aa, kaa si aa à yí'í bə̀, a lo aa a mbo Nwĩ.

⁸ Bi d̄i mbuu ɲḡi'í tsi'í tsim a nu bi'í, kaa ma yú a wa'á ghírə̀ mɛ bi'í kɛntə̀, bi ghírə̀ ʔtú yí'í a buurə̀ la kaa ma yú a wa'á yí'í k̄ɲə̀;

⁹ bi tso'ɔ̀ ni àkòrə̀ yí'í la kaa Nwĩ a wa'á yí'í mi'í; m̄fuu n̄ yí'í mma'a ni a n̄syɛ la kaa wa'á bə̀ɲɲə̀ nzwitə̀.

¹⁰ ɲgɔ̀ɲ b̄inòò bitsim, bi'í bə̀'è ni ɲiwo ni Kristo a nu bi'í. Bi tigə̀ m̄bə̀ɲɲə̀ nyə̀ n̄ ɲtswɛnt̄i Kristo a nu bi'í.

¹¹ Maa ajàŋ, ajàŋ yíi mɛ bi'í tswe bit̄i aa, bi'í kii ntswe aa tsi'í a ntsu niwo ɲgɔ̀ɲ b̄inòò bitsim ñlon ɲgaa Krito, ma mùu ajàŋ bi bə̀ɲɲə̀ ɲtigə̀ nyə̀ n̄ ɲtswɛnt̄i Yesu f̄aa m̄m̄ nù yí'í yíi mɛ kwo aà.

¹² Tsó mɛ a bə̀ laa, bi'í tigə̀ ɲtswe ni a ntsu niwo ni bə̀ɲɲə̀ ɲtswe n̄ ɲtswɛnt̄i.

¹³ Bi ɲwa'anə̀ a m̄m̄ ʔɲwá'anə̀ Nwĩ mɛ, "Mə̀ le m̄bii Nwĩ, maa ajàŋ mɛ kii ɲtigə̀ nswonɔ." A ɲḡi'í ɲḡi'í, bi'í ki ntswe aa n̄ ʔjə̀ɲə̀ ʔbiint̄i m̄a ya, ɲkii ɲtigə̀ swonɔ n̄ ɲtooo yí ɲsiginə̀ yá.

¹⁴ Bi'í zi mɛ, Nwĩ wa mɛ à le nyweensə̀ Mmà'ambi Yesu niwo aa, à ka yí kii yweensə̀ yí'inə̀ tsó mɛ à le ɲki nyweensə̀ Yesu aa, i lògə̀ yí'inə̀ tá bi'inə̀ zi ntswe a nsi mi'í yu.

¹⁵ Ma j̄u innù tsim i fe'è aa nlon ɲgaa yùu, mɛ tá ʔbɔ̀ɲ Nwĩ i ka n̄sɛɲə̀ ɲghɛɛ ni a mbo bə̀ bi ghá'atə̀, tá ànnù mfá m̄bi'ikə̀ a mbo Nwĩ tá à ka ɲgha'ate, ɲkii nzi ni ɲigha'a a mbo Nwĩ.

ɲka ntswɛnt̄i

¹⁶ Tsó mɛ a bə̀ laa aa, kaa mbə̀ bi'í wa'á akòrə̀ yí'í bú ɲswun̄tə̀ m̄bii n̄ ɲj̄imə̀. Ka mɛ ɲj̄a nù yí'inə̀ i bɔ̀rə̀ ɲkwo ɲghɛɛ aa, Nwĩ bə̀ɲɲə̀ m̄fa n̄ m̄it̄i m̄i fii a ɲgɔ̀ɲ b̄inòò bitsim a n̄ ʔzwĩ yí'inə̀.

¹⁷ M̄ũnt̄sirə̀ ɲḡi'í yù yíi mɛ bi'inə̀ yə̀ aa, kaa i ka wa'á si'í tigə̀, i ka yí z̄i ni ɲigha'a n̄ii mɛ ni luu ɲki ntswe ɲɲɲkɔ̀ɲ aa a noò yíi mɛ bi'inə̀ tswe a nsi mi'í Nwĩ aà.

¹⁸ Ma mùu ajàŋ, kaa bi'inə̀ si aa innù j̄ii mɛ bi'inə̀ yə̀ ni mi'í aa líi, lá m̄bə̀ɲɲə̀ n̄tɛ'ɛ n̄ ʔtú yí'inə̀ aa bə̀ a ni innù j̄ya j̄ii mɛ kaa bi'inə̀ si yə̀ aà. Innù j̄ii mɛ bi'inə̀ yə̀ ni mi'í aa i tswe aa tsi'í n̄ m̄ú ʔt̄i noò. Lá innù j̄ii bi'inə̀ si yə̀ aa i lwĩ'í ɲɲɲkɔ̀ɲ.

5

¹ Nlonj mæ bi'inè zi mæ, ntàn yí fâa nsyɛ ghu mæ bi'inè tswe ghu aa, bi bə yí sà'à bonj bi'inè tswe ni nda a aburə yii mæ Nwɪŋgɔŋ à ka fa, a bə nda yii mæ bi si aa ni mbò ghurə, i tswé a aburə nlw'i nɪŋkonjə.

² Tsitsɔŋ, bi'inè tsaa ni tswegə, nloɔ ni mæ bonj bi we'ɛ ndugə yí'inè yí àbùrə ya, a nu bi'inè,

³ ta bi we'ɛ bi'inè tsuu nswèrè nswèrə tswe.

⁴ Ajàn mæ bi'inè burə fâa a múm ntàn ghuà, bi'inè tsaa tswegə kaa a wa'á bə aa mæ bi'inè loɔ aa mæ tá bi tso'ɔ ma juú itsə'ə a nu bi'inè, bi'inè bəŋnə loɔ mæ tá bi we'ɛ ji aburə jya ghu atu, tá ntswéntii i bəŋnə ntigə ji ayoo ya yii mæ a kwo aà.

⁵ A tɔŋtə Nwi ntɔŋtə yí'inè a ni kwensə ma ghú, ŋki mfa Azwi yi a mbo bi'inè a ní àwenə mæ kwensə wa a zì.

⁶ Tsó mæ a bə laa, bi'inè tigə ntswe ní àtɔŋntii ŋgɔŋ bìnò bi tsimə. Bi'inè zi mæ bi'inè bə nanjə tswe a ndugə fâa ni yulá nɔyánu bonj bi'inè tswe a ndisya bi'inè bi Mmá'ambí,

⁷ nlonj mæ bi'inè zì akòrə nizi yí'inè aa a múm àbiintii, kaa à sí annú nyə bə.

⁸ Bi'inə tɔŋ ntii, nyə'ətə mæ bonj bi'inè laa mmá'ətə mbɔnnu yú mbəŋnə ŋghɛɛ ntswe a ndugə bi'inè bi Mmá'ambí.

⁹ Lá kə bi'inè tswe a ndugə, kə bi'inè tswe a adigə dàn, atu annú yí'inè tá à bə a ŋka ŋghirə tá Nwi à ka ndoritə.

¹⁰ Nlonj mæ bi'inè bitsim ka yí təə a nsi ŋgò'ò korə Kristo, tá tá bi tso'ɔ ifà'à ŋú ntsim tá à kwerə ibɔŋ kə ibi, nyonjə a nɔimə ànnú yii mæ à le mfá'à fâa múm nɔyánu aà.

Afá'a mboonsə bə bo bi Nwi

¹¹ Tsó mæ bi'inè zì ànnú yii mæ a tswe ghu a ŋka mbo'ɔ Mmá'ambí aa, bi'inè ghirə tá bə bi mɔ'ɔ bi zì. Nwɪŋgɔŋ à nanjə nzi yí'i, mæ kí ŋwa'atə mæ a múm ntii bú ni kɪ nanjə nzi yí'i.

¹² Kaa bi'i si bú ŋkɔŋə a ŋghú'úsə yí'i bímbɔŋ a mbo bú, bi'i bəŋnə nloɔ a ndi'i tá ni zi mæ mbə ni ká ŋkwɛɛ mántii muu nlonj ŋgáá yí'i; ta zi ní ajàn yii mæ ni kwi'i nigháá a mbo bə bya bíi mæ bi kwɛɛ mántii myaa nyonjə bə ŋkərə ŋú, mbəŋnə mmá'ətə akòrə nizi yaa laa.

¹³ Bi'i baanə aa bəànə aa ɛ? Bonj bi'i baanə aa mbi'i ŋgaa Nwi. Lá, mbə a bə mæ kaa bi'i si aa bəànə baanə, bonj ma múu ajàn a bə aa nlonj ŋgáá yùú.

¹⁴ Nlonj mæ a yí'i laa a tsisə akòŋnə Kristo; bi'inè zi a laa mæ ŋú yí fùurə à le ŋkwo mbi'i ŋkwitu bə bitsimə, a tigə mbə mæ bə bitsim bi kwó.

¹⁵ A le ŋkwo a atu bə bitsimə aa mæ bə bíi mæ bi tswe ntii aa tá bi tsuu aa bə mbi'i ŋgáá yàá i tswe, tá bo bəŋnə tswe nlonj aa yu wa yii à le ŋkwo a atu bo bi bú nyweensə yi ni nìwo aà.

¹⁶ Nloginə tsitsɔŋ kaa bi'inè si ŋú bu nlentə aa tsi'i tsó ajàn mæ mbi yú i lèntə aà. Ka mæ à le mbə noò yí mɔ'ɔ bi'inè lèntə ní Kristo tsi'i tsó nɔmisisɔŋ aa, kaa bi'inè si nii maa ajàn bu nyə.

¹⁷ Tsó mæ a bə laa à aa, ŋú ntsim yii mæ à tswe a mum Kristo aa, à tigə mbə aa ŋú yí nfi. Le bonj ntswéntii yí yí nìwèn i ghèè mə, yí mfi i tigə nzi.

¹⁸ Ma juú innú i lo aa a mbo Nwɪŋgɔŋ, yii mæ, ntsya a nɔim Yesu Kristo, a le mbú nlogə yí'inè mboonsə a nu yu, ntigə mfa ifá'à a mbo bi'inè mæ bi'inè ka mboonsə bə.

¹⁹ Ma la a bə mæ ntsya a nɔim Kristo, Nwɪŋgɔŋ à le lɔgə mbi mbú mboonsə fu a nu yu, kaa ŋki'i ni innú ji bí jyaa bú nlii, mbəŋnə ntigə mfa ifá'a mbòonsə bə a mbo bi'inè.

²⁰ A bə mæ bi'i tigə mbə aa bitsusə bi atu bi Kristo, Nwɪŋgɔŋ a tigə ntsya ni nu bi'i ŋghaa ni a mbo bə. Bi'i tigə mbu'u ní mbo a mbo bə ní ŋkum Kristo, mæ tá bo bu mbòonsə waa bo bi Nwi.

²¹ Nlonj ŋkwitu yí'inè Nwɪŋgɔŋ à le ŋghirə yi a tigə mbə innú ji bí, a yu wa yii kaa à le ŋki'i innú ji bi zi aa, tá tá bi'inè tigə ntsya ghu nu, mbə itsinənnú Nwi.

6

¹ Bi'i fà'à aa bi'i bi Nwi, mbu'u ní mbo a mbo bú mæ tá ni tsuu ghirə mæ ibɔŋ Nwi wa a mbo bú i tsya a adəŋə adəŋə.

² Nlonj mæ Nwi à swonj mæ, "Mə le nyu'u ànnú yii mæ ni le si twonjə nàa nswonj aa a noò mæ à le ŋkú'u mæ mæ kwetə ghuu aà, ŋkwetə ghuu a noò nyweensə bú." Yu'utə nì! Aa noò yii mæ à kú'ùnə a mbo Nwi a ŋkwetə bú ghu aa à ghulá! Aá ŋjwi yii mæ Nwi à ka yweensə ghuu ghu aa i yulá!

³ Kaa bi'i si yí'i ànnú yii mæ mbə ŋú kwántə ghu ŋwo aa ghirə, mæ tá ŋú tsee afirə yí'i ló ka fa ní ifá'à yii mæ bi'i fà'à aà.

⁴ Bì'i dì'i a nî ifà'a tsim yii mə bî'i fà'a aa mə bî'i bə aà ñgǎñfà'à Nwí, a ajàñə mə bî'i tswa nî mîntii mi'i a nî ñgòñ bîndò bitsim, ñyè nî ñgi'i, ìnnù i tsyá nî yí'i a nsyè, ìnnù jì bi jì wè jì wè i yè nî yí'i,

⁵ bi le nghòò nî yí'i, nniñə nî a ndátsəñ, bə ju'ù mburə nî idigè ñlon ñgaà yí'i; bî'i nwugè nî ìbii nú yí'i nî ifà'a, ñle ti bwii ñkii ñle nî ñji.

⁶ Ìnnù júlá i kii mbu ndi'i nî a mbo bə mə bî'i bə aa ngǎñfà'à Nwí: A ajàñə mə nòñsə yí'i à le ñlaa mǎñsə aa, bî'i kî ñzi annù ññkəñ ya mə a tswè nî ñtoo yí siginè ya, ñtswa nî mǎntii mi'i, ñkii ñghirè nî ìnnù jì siginè a nu bə aa, Azwí Nwí bo bi àkòñnə yii mə a le mbə yi annù ññkəñ aa,

⁷ Ajàñ mə bî'i swonə nî annù ññkəñ aa, nî midà'à mi Nwíngòñ, ñtugitə nî ñjoo ntsò jya jii mə à nî annù yí tsinè aa a abò mà'à nî a abò ñkwàbè ñto nî jù.

⁸ Bə gha'asə nî yí'i, bí mɔ'ɔ tsa'à nî yí'i, ñswonə nî ìnnù jì bi a atu bî'i, ñkii ñswonə nî jì siginè. Bi lentə nî yí'i tso ngǎñabəñnənnù, lá bî'i bǎñnə ñswonə nî annù ññkəñə.

⁹ Nlentə nî yí'i tsò bə bii mə bi si waa zi aa, la bə bitsim zi yí'i; bî'i bə tsò biku bi bə, lá nî yè nî yí'i bî'i kî ñtswè bii; ka mə bi ññə nî ñgi'i a nu bî'i aa kaa bi si yí'i zwiitə.

¹⁰ Bi le si ghírè bî'i jəñnə bîndò bí mɔ'ɔ, lá bî'i doritə tsi'i bîndò bitsimə; bî'i bə tsò ñgǎñfəfum, lá ñghirè bə bí ghà'atə tswé nî afu'ù; bî'i bə tsò bə bii mə bi si nî ayoo tswé, lá mbəñnə ntswe nî ñjoo tsimə.

¹¹ Ikà'à jì'i baKorinto, wa bî'i nǎñsə mə ñghaa a mbo bù nî ñsi nî ñsi, ñki ña'à mǎntii mi'i mfa a mbo bù.

¹² Kaa bi'i si mǎntii mi'i a mbo bù kii, a bǎñnə ñkii bə bù ñkii nî mǎntii muu.

¹³ Mə tigə ñghaa a mbo bù tsitsòñ aa tsò ñu a ghàà a mbo boò bi, nî ki ñña'a mǎntii muu mfa a mbo bî'i.

Awà'asè ñlon annù mbòonsə bo bi bitibii Nwí

¹⁴ Nî tsuu ki boònsə fà'à bo bi bitibii Nwí. Mbə annù yí siginè bó annù yí bi boònsə aa mə akə aa e? Mbə ñlaa idigè bó mfi idigè tswé adigè yí fuurè aa mə akə aa e?

¹⁵ Mbə Kristo bo Devil biinè aa mə akə le? Nù yii mə à bii Kristo à tswè aa nî yuu annù mə mbə a ká ñghirè bo ñu yii kaa à si Kristo bii aa e?

¹⁶ Mbə ñdámà'anwí tswé nî annù yí mɔ'ɔ bo bi mǎñkobə aa e? Bî'inè laa mbə ñdámà'anwí yii mə à tswè nti aà! A ajàñ yii mə Nwí yumbəñ a swon mə, "Mə ka ghurè ndugè yà bi'i bi bə bá, i kî tswè a titii bo; mə ka bə Nwíngòñ wàà, tá bo bə bə bá."

¹⁷ Maa ajàñ Mmà'ambi a swon mə, "Nî fe'e a titii bo, mfi'isə mibii mi nú muu a titii bo. Ntsee nî annù tsu a ñghirè bu bi àyoo yii mə kaa a si laa aa tswè, bəə boñ mə ka kwere ghuu.

¹⁸ Mə ka tigə bə Taà ghùù, tá bù tigə ñki mbə boò ba bí mbǎñnə bo bi bǎnggyè, a swon Mmà'ambí Mbu'utəmbí."

7

¹ Tsi'i tsò mə ìnnù ma jù tsim mə Nwí à kà'a i tswè aa a mbo bî'inè aa bilim ba bii mə mə kòñə aa, tá bî'inè si'i mibii mi nú mi'inè tá mi laa a nî ñsín tsim jii i sín ìbii nú yí'inè nî àzwi yí'inè aa, ñyè mə bî'inè laa mǎñsə a ajàñ mə bî'inè bo'ɔ Nwí aa.

Ajàñ mə Paul à le si doritə ñlon baKorinto aà

² Nî ña'a mǎntii muu mfa a mbo bî'i, kaa bî'i si annù a mbo ñu tsù wò; kaa bî'i si ñu tsù lənsə; kaa bî'i si ñu tsù nî'i.

³ Kaa mə si annù ma yú swon aa a mfá ifirè ghuu ñlon mə mə t'è'è mbàa swon a mbo bù mə nî tswè a nti bî'i a ajàñ mə kaa mbə ayoo tsu a wa'à yí'inè faatə, kə bə bə ntswéntii kə ñiwó.

⁴ Mə nǎñsə nzi ghuu, mə nî tswè nî nti yí siginè, mə kî ntswe nî kántərə yí ñwè ñlon ñgaà yuu. Nti gha i luu nî mbòonə. A múm ñgi'i yí'i ntsim, mə burə ka tswè nî ñidorə nî wè.

⁵ Tsi'i a ajàñ mə bî'i le nzi ñkuu a ala'a Macedonia aa, kaa ìbii nú yí'i i leè ñwa'à mǎnti, ñgi'i i zì nî a nu bî'i a mbé mbé. Bî'i tó bî'i bi bə a abe, ñkii nto bî'i bi ñbo'ɔ a múm nti bî'i.

⁶ Lá, Nwíngòñ yii mə a lə'ətə mǎntii mi bə bii bi jəñnə aa, à le lə'ətə mǎntii mi'i a ajàñ mə à le ñghirè Titus a zì aà;

⁷ kaa wa'à bə aa tsi'i ajàñ mə à le nzi aa bə, bo bí ajàñ mə nî le mbòorise nti yí aa. A le swon a mbo bî'i ajàñ mə nî yə'ətə, nǎñnə, nti nî annù ya laa. Ma yú a le ñghirè mə mə ku'usə ndoritə.

⁸ Ka mæ mè le nḡhìrè nì jøɲnè a nî àɲwà'ànè ya mæ mè le ntoo a mbo bù aa, kaa nú yà ì sî ghu bàɲnè mbi'i (ka mæ ì le mbi'itè ghu aà). Mè yø mæ àɲwà'ànè ma ya a le nḡhìrè nì jøɲnè, ka mæ nì le nḡɲnè tsi'i a nî mûtii noò aà.

⁹ Lá tsitsòɲ, mæ doritè, kaa ŋki'i doritè aa bə mæ nú yùù ì le mbi'i aa bə, òlɔɲ mæ, àjàɲ mæ nú yùù ì bi'i aa, a ghìrè mæ tá nì kwensə bîmânji buu, Nwîngòɲ à le mmòòntè ghuu a nî àjəɲnè ma yà. La a bə mæ kaa bi'i le ŋwa'á annu yî bi a nu bù ghìrè.

¹⁰ Nlɔɲ mæ àjəɲnè yîi mæ Nwîngòɲ a fà'à nì yu aa, a kwensə mîntii, ŋkii nḡhìrè bə ywennè. Kaa mbə bi'inè wa'à ma yaà àjəɲnè baà. Lá àjəɲnè yîi mæ à nì yî ñumisòɲ aa, a zî nì nàwò.

¹¹ Tá nì yə ajàɲ mæ Nwîngòɲ à ghìrè nî àjəɲnè yuu ma yú aà. Nì yə ajàɲ mæ a kî ghìrè nì tigè nyə'ətə nì mæ nì ghìrè tá bi zî mæ kaa nì sî nî àbo ghu tswé, nyə a ajàɲ mæ a kî ghìrè mîntòɲ muu mi lwînə, yə nî nì bo'ɔ nîi nì kə tswè nì nu, nyə a ajàɲ mæ a kî ghìrè nì fa mibii nî mú muu ŋkî nanşə ntanjə nì a nnɪɲ ñjò a nu bə bii mæ bi ghìrè innu jî bi aà. Nì nanşə mə ñdi'i mæ kaa àbò yùù kaa á sî nì ma yú annu tswé.

¹² Ka mæ mè le ŋwà'ànè ghuu aa, kaa mè le ŋki'i ŋwà'ànè mbi'i aa ŋgaa ñu wa mæ à le nḡhìrè ibi aa, kaa ŋki'i kî ŋwa'anə aa mbi'i ŋgaa ñu wa mæ bi le nḡhìrè ibi wa ghu nú aà. Mè le mbəɲnè ŋwa'anə aa mæ mæ ghìrè tá à laa a atu bù a nsi mi'i Nwî ajàɲ mæ nì fa ibii nú ghuu a mbo bi'i aà.

¹³ Maa ajàɲ, bi'i le ntigə ndoritè, kaa à le ŋki'i aa tsi'i nî'i nidorə bə, bi'i le mbù nanşə ndorə a nyə ajàɲ mæ Titus à le si ndoritè aà. Bù bitsim le nḡhìrè ñtii yî ì nòɲ nî mbəɔnə ajàɲ mæ nì le nanşə ŋkwərə yî aà.

¹⁴ Mbə a bə yîi mæ mè le nte'e ŋka ŋkwɛɛ ntii gha ghu mbo mbi'i ŋgaa yùù, bəə boɲ kaa nì kî wa'á atu ya dirisə. Ajàɲ mæ ŋgòɲ innu tsim jii mæ bi'i le si swonɲ a mbo bù à le mbə annu nîkonə aa, ajàɲ mæ bi'i le si kii ntərə a nsi Titus nlon ŋgaa yùù aa, a kî mbə annu nîkonə.

¹⁵ Maa ajàɲ, àkòɲnè yîi mæ à tswè nì yu a nu bù aa, a ku'usə ŋkwe ntinsə, ajàɲ mæ a wa'atə nî ajàɲ yîi mæ nì kî si yu'unə nî innu jii à kî si di'i a mbo bù aà; a ajàɲ mæ nì le ŋkwərə yî, ntsiginə nì mbə'ɔ aà.

¹⁶ Mè nanşə nluu nì nidorə mæ mbə mè nanşə nyəgítə a nu bù a nî innu tsimə.

8

Ajàɲ mæ bɔɔ bi Kristo fa njoò aà

¹ Bilim bá bi'i lòɔ mæ tá nì zî ibòɲ Nwî yîi mæ à ghìrè a nî nḡhòtə jii mæ ì tswè a Macedonia aà.

² Bo kî tswè nì ikwà'ànè jî ghà'atə nyonə a nî ŋgi'i yîi mæ ì kî kuu a nu bo aa, lá nidorə kî bàɲnə nluu a ntii bo nḡhìrè mæ bo tigə mfa ti gitə àbo ka mæ bo fum fum aà.

³ Mə tse bə ayəfə a nswon mæ bo kî si nanşə mfa nyonə a nḡim ayoo yîi bo kî tswè nì yu aà. Bo kî si te'e mfa nî ŋkòɲə yàà ntsyatə ajàɲ mæ bo tswè nì yu aà.

⁴ Bo kî si bu'u mbo a mbo bi'i mæ bo tswè nî àbwarə a ndiintə bə bi Nwî bii mæ bi tswè a Yudea aà.

⁵ A kî burè ntsyatə ajàɲ mæ bi'i kî si te'e wa'atə aà. Lá bo le ntsyá mbii nifoo mfa mibii mi nú myaa a mbo Mmá'ambi mbɔɲ kii tigə fa mibii mi nú myaa a mbo bi'i, a ajàɲ mæ Nwî à le si lòɔ aà.

⁶ Bi'i tigə mbu'u nî mbo a mbo Titus mæ, ajàɲ mæ à le è nte'e nloginə afà'à yu aa, tá à manşə ifà'a abɔɲəntii mæ yú a titii bù.

⁷ Tsitsòɲ tsò mæ nì tsa mbii a nî innu tsim aa, a nî àbiintii, a ajàɲ mæ nì swonə annu Nwî aa, a nî ajàɲ mæ nì zî annu nîkonə aa, a nî nyə'ətə a ŋkwetə, bo bi nî ajàɲ mæ nì konə a yî'i aa, mæ tigə ñlɔɔ mæ tá nì kî ntsyambii a nî afà'a àkòɲnè ma yú nyonə ajàɲ mæ nì nanşə mfa a ŋkwetə bə bi Nwî aà.

⁸ Kaa mè si lòɔ aa mfá ñdi'i yî tsú a mbo bù bə, mæ bàɲnè ñlɔɔ aa nswɔɲ mæ mbə nì tsa nḡim ajàɲ mæ nì yə bə bi m'ɔɔ bi yə'ətə a ŋkwetə aa, ntigə ŋkî di'i ajàɲ mæ àkòɲnè yuu a nanşə mbə yî annu nîkonə aà.

⁹ Nì zî ibòɲ Mmá'ambi yî'inə Yesu Kristo, ka mæ à le mbə ŋgàɲafu'ù aa, à le nḡhìrè ibii nú yî a nî ŋgàɲafum mbi'i ŋkwitú ghuu mæ nì tsa a nḡim afumə yî ya mbəɲnè mbə ŋgàɲafu'ù.

¹⁰ Amòòntə ya a nì mæ, a bɔɲ mæ nì manşə annu ya mæ nì kî lɔginə fii alòò aa tsitsòɲə. Nì le mbə bitsyá bi mbii, kaa ŋki'i aa tsi'á a mfá'a bə, à le ŋkî mbə aa a nłɔɔ a mfá'á.

¹¹ Nì ghɛɛ nî mbii la mmànşə afà'à wá. Tá ajàɲ mæ nì yə'ətə ŋkii ŋkonə nî nifá'a aa, tá à fe'e mbòòntə nî ajàɲ yîi mæ nì fà'a mənşə aà, nyonə aa a nî ayoo yîi mæ nì tswè nì yu aà.

¹² Nì bə ki doritə a mfa boŋ Nwĩŋgɔŋ à ka beentə ayoo yii mə nì fa aa, i yonə aa a n̄jĩm ayoo yii nì tswə nì yu aà, kaa ŋki'i betə mə nì fa aa ayoo yii mə nì sɪ yu tswə aà.

¹³ Kaa mə sɪ lɔ̀ò aa mə akwetə yii mə nì fa a mbo bə̀ bi dāŋ aa t̄a à bə abè'è mə bi bè'èsə̀ ghuu ghu bə̀.

¹⁴ Lá àjàŋ yii nì tswə nì yu tsĩtsɔŋ a gha'atə̀ aa, a boŋ ŋki ŋku'unə̀ mə t̄a nì kwetə̀ bə̀ bii mə bi sɪ n̄i àyaa tswé̀ aà. T̄a a yi mbə̀ a noò yii nì boŋ, bo baŋnə̀ n̄tswə̀ nì yu a gha'atə̀ aa, bo k̄i ŋkwetə̀ ghuu. Ma mùu ajāŋ a bə̀ mə nì lèntə̀ ghuu bu nì bù aa ŋgigĩŋə̀.

¹⁵ A ajāŋ mə àŋwà'ànə̀ Nwĩ a swonŋ aa mə,

“Nù yii mə à lə̀ ŋghotə̀ mi gha'atə̀ aa,

kaa à lə̀ ŋwa'a nì mu tswé̀ m̄i tsyatə̀.

Nù yii mə à ghòtə̀ mi kə'ətə̀ aa,

kaa a wa'a k̄i m̄bonə̀.”

Titus bo bi ŋgāŋakòrə̀ ji

¹⁶ Bĩ'i fa miya a mbo Nwĩ mə à ghìrə̀ mə t̄a Titus à ka ndoritə̀ nì a ŋkwetə̀ bù tsi'ĩ ajāŋ mə bĩ'i k̄i ndoritə̀ aà.

¹⁷ Kaa à lə̀ ŋki'i bii aa tsi'ĩ ajāŋ mə bĩ'i swonŋ mə t̄a à fa'a aà, à lə̀ sɪ doritə̀ tsi'ĩ annù a a ŋkwetə̀, àjàŋ mə a zi a mbo bù aa, wa a zĩ aa n̄i ŋkòŋə̀ yĩ.

¹⁸ Bĩ'i too n̄i, n̄i n̄dimə̀ yĩ'inə̀ yii mə ŋghòtə̀ j̄i ghà'atə̀ nan̄sə̀ ŋkòŋtə̀ ifà'á yi ajāŋ mə a swonŋ ntoo yĩ n̄siginə̀ aà.

¹⁹ Kaa s̄i tsi'ĩ ma yũ bə̀, ŋghòtə̀ i k̄i mə̀ n̄tsɔ'ɔ yi ntoo yi mə̀ t̄a bĩ'ibo gheɛ akòrə̀ n̄itə̀ mə̀ yũ a mfà'a ifà'a àkòŋnə̀ ma ghũ a ŋgha'asə̀ Mmà'ambi t̄a k̄i d̄i' i mə̀ bĩ'i kòŋə̀ ŋkwetə̀.

²⁰ Bĩ'i tsyèsə̀ n̄i yĩ' i mə̀ bĩ'i wa' à lə̀ ghìrə̀ t̄a bə̀ ka nnurikə̀ a n̄i mán̄j̄i yii mə̀ bĩ'i fà' à n̄i n̄joo j̄i mə̀ bə̀ nan̄sə̀ mfa n̄i àbòŋə̀ntīi aà.

²¹ Bĩ'i lɔ̀ò aà ŋghìrə̀ annù yii mə̀ a tsinə̀ a nsi Mmà'ambi bo bi a nsi mi' i bə̀.

²² Bĩ'i too mumaà yĩ' i bo bo. Bĩ'i ywè'ètə̀ mə̀ yi a ŋgaa j̄i ghà'atə̀ n̄yə̀ mə̀ a doritə̀ a ŋkwetə̀. Tsĩtsɔŋ a ajāŋ mə̀ à nan̄sə̀ n̄niŋ n̄tīi yĩ a nu bù aa, a kù'ùsə̀ nan̄sə̀ ndoritə̀ a ŋkwetə̀.

²³ A ŋghèɛ n̄i Titus, à laa mbə̀ ŋũ àkòrə̀ ghá mə̀ a fà' à bi' i yu a ŋkwetə̀ bù. N̄ghèɛ n̄i bilim bi'inə̀ bi mo'ɔ bya mə̀ bi ghèɛ bo bo aa, bo tswə̀ aa n̄i tsusə̀ atù ŋghòtə̀, n̄zi n̄i n̄gha'a a mbo Kristo.

²⁴ N̄i d̄i' i akòŋnə̀ a mbo bo, ta t̄a ŋghòtə̀ j̄yá tsim t̄a i yə̀ t̄a à laa, t̄a bo bii mə̀ bĩ'i k̄i sɪ kwè̀ m̄int̄īi mi' i nlonŋ ŋgaà yùu aa tsi'ĩ annù n̄iŋkonə̀.

9

Mfà̀ àkwetə̀ a mbo bilim bi'inə̀ bɔ̀ɔ bi Kristo

¹ Kaa n̄j̄i' i annù a mbo mə̀ a mbũ ŋka ŋwà'ànə̀ a mbo bù nlonŋə̀ akwetə̀ yii mə̀ bi fa a mbo bə̀ bi Nwĩ a Yudea aa kaa à sɪ bə̀.

² Nlonŋ mə̀ mə̀ zɪ mə̀ n̄i doritə̀ a ŋkwetə̀. Mə̀ k̄i sɪ k̄i n̄tə̀rə̀ nlonŋ ŋgaà yùu a mbo bə̀ bi Macedonia, n̄swonŋ n̄i mə̀ bilim bi'inə̀ a ala'a Achaia bi k̄i tan̄tə̀ n̄lòginə̀ aa yĩ lòò. Ajāŋ yii mə̀ n̄i nan̄sə̀ ndoritə̀ a ŋkwetə̀ aa, a k̄i t̄intə̀ waa bi ghà'atə̀.

³ Lá mə̀ too bilim bi'inə̀ bù aa mə̀ t̄a ajāŋ mə̀ bĩ'i k̄i sɪ t̄èrə̀ nlonŋ ŋgaà yùu aa t̄a à tsuu bə̀ mə̀ bĩ'i k̄i sɪ ghàà aa bə̀ n̄tsu bə̀. Tsó ajāŋ mə̀ mə̀ k̄i swòŋ aa t̄a n̄i tan̄tə̀ ghùu kwetə̀ wá.

⁴ Lá m̄bə̀ a bə̀ yii mə̀ bə̀ bya a Macedonia zi bĩ'ibo, n̄i baŋnə̀ mburə̀ ti tan̄tə̀, boŋ à ka bə̀ ad̄irə̀tu a mbo bĩ'i i k̄i bə̀ ad̄irə̀tu yĩ wè a mbo bù. Nlonŋ mə̀ bĩ'i k̄i nan̄sə̀ nzi mə̀ n̄i ka kwetə̀.

⁵ A bə̀ annù yii mə̀ mə̀ wà'atə̀ mə̀ a ku'unə̀ a ntoo bilim bi'inə̀ bù mə̀ bi tsya mb̄īi yà aà; ta tan̄tə̀ juu n̄joo j̄yá mə̀ n̄i k̄i k̄a' a aà. Maa ajāŋ boŋ i ka tigə̀ tswə̀ mbonŋ t̄a mə̀ zɪ n̄i ŋkòŋə̀ yùu, kaa ŋki' i a ŋgaansə̀ bə̀.

⁶ Annù yii mə̀ swonŋ aa a n̄i aa mə̀, n̄u yii a bə̀ mīj̄i n̄liŋə̀ aa, à ka yĩ k̄i fù'ù mīj̄i m̄i kə'ətə̀. Nù yii a bə̀ ti liŋə̀ aa t̄a fu' u mə̀ gha'a.

⁷ T̄a n̄u n̄tsimə̀ à fa n̄yonə̀ ajāŋ yii mə̀ à k̄a' a a n̄tīi yu aa, n̄tsuu k̄i nurikə̀, kə̀ t̄a tsuu bə̀ mə̀ bi gaa n̄i gaa. Nlonŋ mə̀ Nwĩŋgɔŋ a kòŋə̀ aa ŋũ yii mə̀ a fa n̄i n̄idorè aà.

⁸ Nwĩŋgɔŋ à z̄i àjàŋə̀ mə̀ mbə̀ a fà̀ àfù'ù yĩ wè a mbo bù mə̀ t̄a n̄i tswə̀ n̄i n̄joo j̄i i nan̄sə̀ ŋgha'a aa a ŋgòŋ b̄inòò b̄itsim a mfà'a ŋgòŋ mbuu mifà'a m̄i siginə̀ m̄itsim gh̄u.

⁹ A ajāŋə̀ mə̀ àŋwà'ànə̀ Nwĩ a swonŋ aa mə̀,

“A fa ti liŋə̀ a mbo ŋgāŋə̀f̄umə̀,

annù yĩ a tsinə̀* n̄lwi' i n̄iŋkonə̀.”

¹⁰ Yu wa yïi mæ a fa njoo ngwè'è a mbo nù yïi mæ a bè aa à ka ñkii mfa nî mîji mîi mæ bi ji aa, à ka fa a mbo bù nî jî wè, i kii ghîrè nî fu'u ni mî wè ta ku'usè mînta mîi ni koonè a nî ìnnù juu jîi i tsinè aà.

¹¹ A ka kii ghîrè mæ tá nî ka mbè ngãñafu'ù a nî a nî ìnnù tsim mæ mbè nî ká mfa ngõñ bìnòò bîtsim, ta tá bè bî ghà'atè ka mfa mbi'ikè a mbo Nwí ñlon njoo jya mæ nî fa bo kwèrè nî a mbo bî'í aà.

¹² Nlon mæ ifà'à ma ghú mæ nî fà'à aa, kaa i si aa tsi'í bè bi Nwí bya kwetè, i kii nghîrè bè bî ghà'atè ka nanjè mfa nî mbi'ikè a mbo Nwí.

¹³ Nyonè a njîmè ajàn mæ bi yè nî fà ìbîinù ghu a nî ifà'á ghuu aa, bè bî ghà'atè bi ka ki gha'asè nî Nwí, a ajàn mæ nî fà'à nî ñtoò Kristo ya mæ nî bii aà, bo bi ajàn mæ nî yàtè njoo tî ìnjè a mbo bo bi a mbo bè bî m'ò'ò bîtsim aà.

¹⁴ Tsó mæ a bè la aa, nî ka tswe a ntii bo, tá bo ka tigè tsà'atè Nwí nîttî ñlon ngaa yùù, ñlonè ìbõñ Nwí yî wè yïi mæ a dî'i a mbo bù aà.

¹⁵ Tá bî'inè fa mbi'ikè a mbo Nwí ñlonè mîtəñə mi ti swonj mîi mæ à fa a mbo bî'inè.

10

Paul à làansé àtu bé ñlon ifà'a yi

¹ Mè Paul, wa yïi mæ mæ sigisè ìbîinù gha a nsysè a noò yïi mæ mæ tswe bî'inè aa, lá mbañnè ntse'è a nu bù a noò yïi mæ mæ si bî'inè tswé aa, mæ lògè mbonè ajàn yïi mæ Kristo a bònè aa, bo bi ìbõñè yi,

² mbu'u nî mbo a bù mæ tá nî ghîrè mæ, noò yïi mæ mæ zi aa, tá mæ tsuu a nu bù ki tsè'è tsó ajàn mæ a laa mæ mæ ka nanjè tsè'è a nu bè bya mæ bi swonjè nî mæ bî'i fà'à ñyonjè aa mánjî bè bî fàa mbi aà.

³ Nlon mæ ka mæ bî'í tswe fàa múm mbi aa, kaa bî'í si ntsò ma'a nyonjè aa bîmânjî bi mbi yù.

⁴ Kaa mîkõñ mi ntsó mî'i kaa mi si aa mi mbi mù bè. Mi bañnè ntswe ni midà'à mi Nwí a tá ngî'i nî idigè jî tîi.

⁵ Bî'i ta ngî'i a nî ìmòòntè aswùñjè bè bo bi njòò tsim jii bè bi njee nu bi lògè ñkîñjè nî idigè ghu mæ tá bè wa'à Nwí zi aa, ñkwèrè nî ìmòòntè tsim, ñghîrè i tigè ñyu'unè nî Kristo.

⁶ Nòò yïi mæ nî dî'i mæ nî ìntîi ghuu tsim mæ nî ka ki nyu'unè aa, bæè bonj bî'í ka kii tantè a ññ njoo a nu bè bîtsim bii mæ bi tîi atu aà.

⁷ Nanjè lèntè nyè nî, mibè nù nîbù ghùù à zi mæ yu tswe aa bo Kristo, a ku'usè mbu nanjè nlentè ìbîi nù yi, bonj à ka yè mæ wa bî'í ki ntswe aa a mbo Kristo tsó yu.

⁸ Kaa mæ ka wa'a atu dîrè mæ mbè a t'e'è mbè mæ mæ boò ñkwèè ntii gha nlon ada'a ya yïi mæ Nwîngõñ a fa a mbo bî'í, a bè àdà'a ñko'o bù ghu kaa ki'i ada'a nzwitè bù bè aà.

⁹ Tá à tsuu bæ mæ mæ lòò aà mbòsè bù nî ñngwà'ànè aa jù.

¹⁰ Nlon mæ bè bî m'ò'ò bi swonjè nî mæ, "Ññwà'ànè Paul, i tîi ñki ntsè'è, lá nòò yïi mæ à tswe bî'inè aa, yumbonjè à bõrè, mîghàà mî bæ ayoo dāñjè dāñjè."

¹¹ A bonj mæ tá bè ma bya zi mæ ìnnù jii mæ bî'í swonj a múm àñwà'ànè a noò yïi mæ bî'í si bî'inè tswé aa, aa jii bî'í ghîrè a noò yïi bî'inè tswè aà.

¹² Lá kaa mbè bî'í t'e'è wa'à lògè ìbîinù yî'i a ññjè a tîttî kè a ñka mfiginè aa bî'í bi bè bî m'ò'ò bya bii bi beentè nî waa bombonjè aà. Bo nî aa tsi'í ñjñtè bè ñlon mæ bo ghîrè figè wàà tsi'í bò ñtigè mfiginè nî ìbîi nù waa bo ni bo.

¹³ A ngħèè a nu bî'í, kaa mbè bî'í kî'í kà ñtèrè ngħèè ñtsya ñdènè yî m'ò'ò. Kîntèrè yî'í à ka tæè aa a nî ifà'à yïi mæ Nwí à fa a mbo bî'í aà. Ifà'à yî'i ma ghú i kî ñzi nywe'e a tîttî bù.

¹⁴ Ajàn mæ bî'í le nzi nî ñtoò Kristo ya nzi ñywe'e ni yu a mbo bù aa, bî'í le mburè aa tsi'í a múm àdigè afà'à yïi mæ Nwí à le mfa a mbo bî'í aà.

¹⁵ Kaa bî'í si ntii yî'i kwèè ntsya ñkkuu nî ifà'à bè bî m'ò'ò. Ayè'ètè yî'i a bæ mæ tá àbîintîi yuu tá à kwe, tá afà'à yî'i a tîttî bù tá i ka ngħa'atè ngħèè,

¹⁶ bonj, ma múu ajàn, bî'í ka tigè swonjè nî ñtoò yî ñsignè ya a nî ñtoò jî dāñjè, kaa ñkî'í ka njee nù yî'í ñlon ifà'à yïi bi fà'à mæ aa bæ a abwen àdigè badāñjè.

¹⁷ "Mbè nù à t'e'è ti jee nù yî a ká njee aa nlonjè bè Mmà'àmbî," a ajàn mæ àñwà'ànè Nwí a swonj aà.

¹⁸ Nlon mæ kaa si nù wa yïi mæ a beentè ìbîi nù yi yumbonjè aa bæ mæ bè bii nii, bi bāñjè bii aa bæ nù wa yïi mæ Mmà'àmbi a beentè aà.

11

Paul bo bi ñgãñntoo Kristo ji mbwe'esè

¹ Mè lòn mæ tã ni nswã ñtũ ghuu nlon nɔgã yà a ajàn mæ mè ka tigè bə tsò àtìrè i tigè bɔɔ ghàa ijñtə innù. Tã ni ntswa mìntiñ muu!

² Mə yè'ətə ghuu ní àghè'ènè tsi'í ajàn mæ Nwĩngɔn a yè'ətə aa. Mè le mbii mæ mè ka fa ghuu a mbó ñdoo tã à yò'ɔ, a bə Kristo. A bə àyè'ətə yà mæ mæ yí fa ghuu a mbo ñumbânɔ yí mò'otə a njwi nìyò'ɔ tsò mũngɔɔ mǎngyè yí mæ à làa, mburitə a ñumbânɔ zí.

³ Lá mæ bɔ'ɔ ni mæ mbê bi yí ñbwe'esə ghuu tsi'í tsò ajàn mæ no ya i le nlwee, ñbwe'esə Eva aa, ñta ngi'í a ni ñmòntə juu, ñghirè ni mà'atə Kristo, ajàn mæ ni fá ñbñnú ghuu ghu mbo ñkònjə nii, mfa'a ghu mbo ni ñtũ ghuu tsimè aà.

⁴ Mə swon laa aa nlon mæ ñu àdàn a bə zi i tigè swonə ní ànnù ñlon Yesu yí dǎn kaa a wa'à wa mæ bí'í le nswon aa bə, kè mbə ni kɪ ntigè ñkwɛrə azwí yí dǎn a tuu ya mæ ni le mfoð ñkwɛrə aa bə, kè ñki ntigè nswonə ni mæ tã ni kwɛrə ntoo yí dǎn, a tuu ya mæ ni le ñkwɛrə aa bə, bon ni ka burə wó yon ghu.

⁵ Mə wà'atə mæ kaa mè sɪ kə'ətə a ni mǎnjí yí tsù ñtsya bə ma bú mæ ni twonə ni ngǎntoo Kristo jì wè aà.

⁶ Mə tè'ɛ tsuu bə ñànɔsə ñghàa i zi, bəə bon kaa a sɪ mìtsyè ma kə'ətə. Bí'í ghìrè mæ innù tsim a ñghìrè mæ tã innù ma jù tsim i laa a atu bù.

⁷ Mə le ñwò aà ànnù a sigisə ñbii nú gha a nsye a mbànɔn nɔntə bù, ñlon mæ mè le nswon ntoo yí ñsiginè Nwí ya a mbo bù tigè ni tu aa e?

⁸ Mə le sɪ kwɛrə njoos aa a mbo ñghòtə jì mɔ'ɔ i twú ní ifà'á yíi mæ le sɪ fà'á a titi bù aà. Mə kwɛrè ní ñjoo jii i le mbê jyaa aa a ñkwɛtə bù ghu!

⁹ Lá nòò wa mæ mè le ntswe bi'inè aa, mæ yí ti bonə ayoo aa kaa mè kɪ'í ngi'í a mbo ñu ñbù ghùù fá. Nlon mæ njoò jya i le sɪ lò aa a mbo bilim ba a ala'a Macedonia. A bə ànnù yíi mæ mè le sɪ tuu ni a mfá ñgi'í a mbo bù, ñki mburə kɪ tuu ni a mfá ñgi'í a mbo bù a ni mǎnjí yí tsù.

¹⁰ Tsi'í tsò mæ ànnù ñikonə Kristo ya a tswe a nu mè aa, kaa mbə bi wa'à tswe ti zi ànnù ma yú mæ mæ tərè ñswon aa fáa mbu'u Achaia.

¹¹ Mə swonə laa aa nlon mæ kaa mè sɪ ghuu ñkònjə aa e? Nwĩngɔn à zi mæ mè ñànɔsə ñkònjə ghuu!

¹² Ànnù yíi mæ mæ ghìrè aa, mè ka ghèè ní mbii i kɪ ghìrè, tá ghìrè tá à laa mæ kaa áfà'á yí'í bí bə ma bya mæ bi swonə ni mæ bí'ibo fá'a aa a ngigín aa kaa a sɪ ku'unè tsi'í tsò ajàn mæ bo tərè ñswon aa.

¹³ Nlon mæ ñbuu bə ma bya à laa mbə ngǎntoo mbwe'esə, ñbə ngǎnjəfà'a mbwe'esə, mæ bi bagilə ni mæ bo ni ngǎntoo Kristo.

¹⁴ Kaa ma ya à sɪ ànnù yí fii bə, ñlon mæ tsi'í Satan yumbon a bagilə ni mæ yu ni angel ñkà'á.

¹⁵ Maa ajàn kaa a wa'á ànnù yí fii a mbó ñgǎnjəfà'á jì a ñki mbagilə mæ bo ní ñgǎnjəfà'á Nwí yíi tsinè aà. Bo ka yí kwɛrə mìtunə mí fá'á myaa tá mì ku'unə a nu bo, a ní ñbii waa.

Ngí'í yíi mæ Paul à le nyə tsi'í tsò ngǎntoo Kristo aà

¹⁶ Mə ku'usə ñkwatə nswon mæ tã ñu tsù à tsuu gha lò lógè tsi'í tsò àtìrè. Lá mbə ni logə gha tsò àtìrè, ni bíi gha maa ajànə, tá mæ tswe ní ànnù yíi mæ mbə mè bɔɔ ñka ntərə ghu.

¹⁷ (Ma yú ànnù mæ mæ swonə tsitsɔnjə aa kaa à sɪ ànnù yíi mæ mbə Mmà'ambi a beentə mæ mè swon bə. Nlon mæ a ni ànnù ñkwɛntiñ mà yú, mæ ghàa aa tsò àtìrè.)

¹⁸ Ajàn mæ bə bí ghà'atə bi tswe ghu mæ bi tərè tsò bə bí fáa mbi aa, mbə mè kɪ ñka ntərə yaa nɔgã.)

¹⁹ Bú bíi mæ ní ni ngǎnmìtsyè aa, ni doritə a ntswa mìntiñ muu nlon itìrè.

²⁰ Ní tswa mìntiñ muu nlon bə bíi mæ bi ghìrè ghuu ní ñbù'ù, ñjì ní ghuu, kè mbentə ní bí máta a mæ ní kwo ghu, ñtsa'a ní ghuu, ñkii nzwi ní àbo a itu bù.

²¹ A ñànɔsə mbə ñdírətu a mbo mè a mbii mæ bí'í bərikə sɪ'í a ñghìrè ma juu innù.

Lá ñbə ñu tsù a tɛ'ɛ ñka ñkwɛɛ ntii yí (mæ ghàa aa tsò àtìrè) bon ñbə mè tse kii kwèè i ghá.

²² Bo ni bàYuda aa e? Bon wa mè kɪ mbə yí mò'ó. Bo ni bàIsrael aa e? Mə kɪ mbə yí mò'ó. Bo laa ñbə aà bá ngwè'è Abraham aa e? Mə kɪ mbə yí mò'ó.

²³ Bo swonə aa mæ bo ní ñgǎnjəfà'á Kristo aa e? Bon mè ní ñgǎnjəfà'á ñtsya waa (mæ ghàa aa tsò abàrə). Ifà'á yíi mæ mè fá'á mæ, i gha'a ntsya i waa. Ndúu nɔgã yíi mæ mè kuu a atsaj i gha'à. Ndúu nɔgã yíi mæ bi ghɔɔ gha ghu mè tigè a ntsú ñìwo, kaa mbə mè wa'à sɔnjə.

²⁴ BaYuda bi ghòò mé gha ngàà jì ntaà ni ití jya mighum mi ñikwa mæ bi tigè mma'atə tsi'í yí fùùrè aà.

²⁵ Bi ghòò mē gha ngàà ji tarē nī àkaantē atii, ñtwumtē gha nī ngò'ò ñgaa yī fùurē, àbanē ñkī a sà'anē mē nī mē ghu mum a ñkī ngaa ji tarē. A ñitugē nī àsī'inē, ñkī i tii nī gha ngheē ñtii mbii.

²⁶ A nī ikòrē ñitōē jī ghà'atē mē le ntigē tsi'ī a ñkonē a ñkī. Ntigē tsi'ī a ntsu ñiwo a mbò bāgāmighee. Ntswe a ntsū ñiwo a mbo baà bē. Ntswe a ntsū ñiwo a mbo bītizi Nwī. Ntswe a ntsū ñiwo a njo'ò àla'a, ntswe a ntsū ñiwo a nta'a miwēē miwēē. Ntswe a ntsū ñiwo a ñkī miyaa, ñkī ntswe a ntsū ñiwo a mbo bīlīm ba bī mbwe'esē.

²⁷ A bē tsi'ī ifā'à bo bī ñgi'ī; a nī ngàà jī ghà'atē mē le tsi'ī tī bwii, ñjī ñmiji bo ñjī ñkī i yanē nāà. A nī ngàà jī ghà'atē kaa mē wa'à nī miji mī ghà'atē tswē; kaa ñkī'ī nī àdigē yī le tswē, kaa wa'à nī àtsō'ē kī ntswe, mīfō'ē i kō naa.

²⁸ A ñkū'usē innū jī mō'ò, abē'e yīi a sigē nī a nu mē a njwī tsīm a njīm ñiwa'à ñlonj ñghotē jū tsīm.

²⁹ Nū yīi mē mē yu'u mē à bōrē kaa nū yà i wa'à kī mōbōrē aa à nī ghū aa ε? Nū yīi mē bī kī ñghirē a wō kaa mē wa'à nī àjōñnē luu aa, à nī wō aa ε?

³⁰ Mē bē kī kwēē ñtii gha, bonj mē kwēē aa a nī ñjoo jya mē i ñi'ī nī mē mē bōrē aa.

³¹ Nwīngōñj mē à nī Ta bī Mmà'ambi yī'inē Yesu yīi mē mōcōnē tī mē i tswē nī fkūm yī aa, à zī mē kaa mē si innū tswē.

³² Nōò wa mē mē le ntswe a Damascus aa, Gūmnāà ñjō'ò àla'a wa, nyonē nī ñtsū Mfō Aretas, a too bisogē mē tā bī bē mīntsu mīnkya, mbanjē ghā.

³³ Bī tigē ñninj gha a mūm ñkyē ntsyasē a nī àbū'u awugē nda nsigisē, mē tigē ñkhē ghu mbō.

12

Annū ñlonj ñjēè tēè tēè bo bī innū jii mē Nwī à le ndi'ī a mbo Paul aa

¹ Ka mē kaa à sī annū yī siginē a ñka ntērē bē aa, mē ka ghēē nī mbīi kī tērē. Tsitsōñj mē ka kī swōñ innū ñlonj ñjēè tēè tēè bo bī innū jī wē jī wē jii mē Mmà'ambī Yesu Kristo à le mfi'isē ndi'ī a mbo mē aa.

² Mē zī mu Kristo yī mō'ò mē Nwī à le lògē ñkō'ò ñghēē nī ghu a aburē yīi a kō'ò ntsirē aa, wa adigē yīi mē Nwī a tswē ghu aa, à bē mē tsi'ī tso'ò ñlōò ñighūm ñtsō jī ñikwā. Mē swōñ ñlonj aa ghā. Lā kaa mē si nanjō ñzi mē à le nnanjō ñkō'ò ñghēē a aburē. Kē à le mbaa mē bē ñjēè tēè tēè ò, bēè bonj a zī tsi'ī Nwīngōñj.

³ Mē kwatē ñswōñ nī mē mē zī ñjī yī mō'ò yīi mē bī le ñlōgē ñkō'ò ñghēē nī ghua paradiso, ñku'usē nswōñ nī mē kē à le mbaa ñnanjō ñkō'ò a mūm ñbīnū yī, kē à le mbē aa ñjēè tēè tēè bonj a zī tsi'ī Nwī.

⁴ A le ñkō'ò ñghēē aa nyu'u innū jii mē kaa ñjī mē mīsōñ à wa'à swōñ, jii mē kaa mbē bī wa'à kī mbīi mē mbē bī swōñ a mbo ñjī.

⁵ Mē ka kī tērē lonj aa ngaa ñjī ma ghū, kaa mē aa wa'à kī ntērē ñlonj ngaa yā. Tso'ò mē a bē laa, mē ka kī tērē aa lonj bē ñnnū jya jii mē i ñi'ī mē mē bē aa àbōrikē ayoo aa.

⁶ Mē bē tē'ε kī lòò mē mē kī tērē, bēè bonj kaa mē ka wa'à atirē bē, ñlonj mē mē ka kī swōñ aa tsi'ī annū ññkonj aa. Lā kaa mē ka wa'à kī ntērē ñlonj innū jii mē mē yē aa. Kaa mē si kōñj mē tā ñjī tso'ò à tigē nyē gha tso'ò ñjī yī ñwē ñlonj aa bē ñnnū jii mē mē yē a nī ñjēè tēè tēè aa ñtsyatē innū jii à yē mē ghirē bo bī jii à yū'u mē swōñ aa.

⁷ A ñghirē mē tā mē tsuu si'ī kī tērē ñlonj innū jii wē jī wē jya mē bī le mfi'isē ndi'ī a mbo mē aa bī le nsō ñlonj yī mō'ò a njyā nu mē, i tigē mbē tso'ò ñgāñfā'a Satan mfa nī ñgi'ī a mbo mē, ñkwetē a ñghirē mē tā mē tsee si'ī kī tērē.

⁸ Mē le ntsā'atē Nwī ñgaa ji tarē, ñlōò a mbō Mmà'ambi mē tā à tso'ò ñlonj ya a nu mē lo'osē.

⁹ A kwi'ī mē, “Bōñjē gha yīi mē ò tswē nī ghu aa, àa àyoo yīi mē a ku'unē a mbo wō aa. Nlonj mē bī nanjō nyē mīdā'a ma mītsim a nu wō aa a noò yīi mē ò bōrē aa.” Ma mùu ajāñj mē ka kū'usē bī kī nanjō tērē a noò yīi mē mē bōrē aa, ñlonj mē à nī nōò yīi mē mīdā'a mī Kristo mī kusē ghā aa.

¹⁰ Ma mùu ajāñj mē doritē a nyē ñgi'ī ñlonj ñkwitu Kristo. Mē aa kī tigē doritē a ñkwērē innū jii mē ñi'ī mē mē bōrē aa, kē mbēgītē yīi mē bī bēgītē nī gha ghu aa, kē ñgi'ī jii i kuu a nu mē aa, kē bē ñnnū jii mē bī tso'ò akōrē ya ghu ñkī mfi'isē nī gha ghu aa, kē ñnnū jii mē i tsyā nī gha laa. Nlonj mē a yī mbē a noò yīi mē mē bōrē aa, mē bāñnē ñtii.

Ajāñj mē Paul à le si wa'a innū ñlonjē baKorinto aa

¹¹ Mē tigē mē ñghaa tso'ò ajāñjē ñlonj mē a ghā aa à gāansē bī mē mē ghirē ma mùu ajāñj aa. Aa bī bīi mē bonj nī tswē nī ñbāñnē mbeentē gha aa. Nlonj mē mē laa tē'ε bē

ayoo adànjè àdànjè boŋ kaa ngǎntoo Kristo jì wè juu jya kaa i sù kò'onè ntsyàtè gha a ni mànjì yí tsù.

¹² Innù jì yèyèrè bo bì innùtsyámbo bo bì innù jì wè jii mē Nwí à le le nlògè noò nghirè mè ghìrè a titii bù aa, i di'i ni mē mè ni ngǎntoo Kristo yì ànnù nínjkonè.

¹³ Ànnù yii mè le ngħìrè a nu bù a bi'i ntsyàtè ajànj mē mè le ngħìrè a nú ndánwí jì m'ò'ò aa à bē àà àkè le? A bē àà àjànj mē kaa mè le nwa'à kà ndi'i ghuu mè tá ni kaa mfa ñkabè ñkwetè ní gha ghu aa é? Mbè a bē aa ma yú ànnù, ni lí'inè ibí ghá.

¹⁴ Yè ní à ní ngǎà yii ì ywe'e jì tarè aa tsítsònj mē mè tǎnjtè ibiinù gha a nzi a mbèè bù. Kaa mè ka zì aa kaa wa'à ghuu ka ndi'i ní ànnù tsu nlonj mē mè lòò àà àkònjé yuu bo bì àjànj mē mbè bí'inè ká nfa'a abo m'ò'ò aa, kaa mè si àà ñkabè yúú l'ò. A laa mē a tswe ní ñka nlèè bità bo bì ma, nlèè ní ñkabè a mbo b'òò byaa, kaa à sù bànjnè ntswe ní ñka nlèè b'òò byá.

¹⁵ Mà ka bàjnè ki doritè a mfá ñkabè yá ntsim a mbo bù, i fa fa ibii nú gha, a ñkwetè bù. Nì ka wa'à gha ki ñka ñkonè mē mbè mè nanjè ñkonè ghuu ma m'òò ajànj aa é?

¹⁶ Maa ajànj nì ka bii mē kaa mè le nwa'à ghuu ní àbè'è yì tsu be'esè a ñka ñkwetè ñkabè a mbo bù, lá bù bí m'ò'ò bi swonjè ni mē mè le si jìtè ní ñkòbè, ñkiì mbwe'esè ní ghuu ní àbajnnè.

¹⁷ Èh eh! Mè le mbaa njitè ñkòbè a nu bù, ntsya a njim bè bya mē mè le si too a nu bù aa é?

¹⁸ Mè le mbu'u àà mbo a mbo Titus ntoo yì bo mu Kristo yì m'ò'ò wa a nu bù. Ma la a bē mè Titus à le nzi aa njitè ñkòbè a nu bù aa é? Tìgè bí'iyu tswe aa tsi'i ní ntii m'ò'ò? A le si wa'à kù ñyonjè aa tsi'i ní ibù'ù mìkòrè ja aa é?

¹⁹ Nòò tsù ní laa ntìgè nwa'atè ní mē mè lòò àà ñkwèrè átú y'i'i a mbo bù. Ngǎnjè ghá! Nwí à ní àyèfè y'i'i, mē mè swonjè aa tsi'i ànnù nínjkonè tsi'i tsò ngǎnjàfà'a Kristo nlonj mē innù tsim jii mē ghìrè aa mbá ika'á jya, mē ghìrè aa a ñkwetè bù ghu tá ni ka ñkwe.

²⁰ Mè b'ò'ò ní mē nòò yii mē mè ka zì aa, kaa mè ka wa'à yè ghuu tá ni bē aa tsi'i tsò bè bìi mē boŋ ní ni bu aa, tá ni kè ni nyè gha tá mè wa'à nju yii mē ní l'òò mē mè aa ki mbè. Mè b'ò'ò mē mè ka yì zì yè ayònj bo bì àghè'è'nè, àlwintònj bo bì ni yum, ànnù a ñka mbègìtè bè bí m'ò'ò bi fiswonj, kintèrè bo bì àbuurè innù tá ì tswe a titii bù.

²¹ Mè b'ò'ò mē nòò yii mē mè ka bù zì aa, Nwí à ka dirèsè átú ya a titii bù. Mè b'ò'ò mē mè ka yì ki yè'è nlonj bè bya bitsim a titii bù bii mē mè bi ghèè ní mbii a ñka ngħìrè innù jì bi jya jii mē bo le si ghìrè a mbii, kaa mburèti mmà'atè ànnù atsùurè, ànnù ajirè bo bì innù tsim jii mē à ni innù nsinj aa.

13

Ƴwà'àsè nhwí'ínjìm bo bì àtsà'atè Paul

¹ A ní ngǎà jì tarè i jùlà mē mè ka zì a mbo bù aa. Tá ànnù tsim yii ní swonjè nlonj ngǎà nju aa, tá ni yè mē biyèfè bi tswe ghu bi baa kè bi tarè a ndiintè.

² Mè wà'àsè bè bii mē bi le mfansè ànnù a mbii aa bo bì bè bí m'ò'ò bitsim, mē nanjè wà'asè waa tsítsònj mē mè si bì'ibo tswè aa, tsi'i tsò ajànjè mē mè le ngħìrè wa nòò mē mè le nzi a ngħantè bù a ni nòò yii mē à le nywe'e ngǎa jì baa, tà mè bu nzi boŋ kaa mè ka wa'à nju tsù bú nma'atè.

³ Tsò mè ní l'òò mē ni yè alènsè mè Kristo a ghàa a nu mè aa, ni ka yè. Kaa à si ànnù yii mē a b'òrè aa a nu bù ghìrè, a bàjnè nfa'a ní a titii bù aa ni midà'á.

⁴ Nlonj mè bi le ñkwèèntè yì a atì bàjnè bàjnè aa a noò yii mē à le mb'òrè aa. Lá tsítsònj à bàjnè ntswe ntii a ni midà'á mi Nwí. Ajànjè mē bí'i tswe ní ànnù yì m'ò'ò bì'ibo aa, bí'i ki mb'òrè. Lá, nòò yii mē bí'i ka zì a mbèè bu baKorinto a lèntè ànnù yuu aa, bí'i ka tswe ní ànnù yì m'ò'ò bí'i ní Kristo yii a tswe ntii aa, i tìgè tswe ni midà'á mi Nwí.

⁵ Nì l'ònjtè midii mi nú muu, iyè mē ní tswá àbiintii yuu le. Nì kwa'anè ibiinù ghuu. Nì si yè mē Kristo Yesu à tswe a nu bù aa é? Mè mbè ní tsuu akwà'anè ya wò.

⁶ Mè wà'atè mē ni ka yè mē kaa bí'i bimb'ònj kaa bí'i si kè nwo.

⁷ Bí'i bu'u mbo a mbo Nwí mē tá ní tsuu innù jì bi kè ghìrè. Kaa a wa'à bē aa bē mē bí'i l'òò ndi'i mē tá à bē tsi'i tsò bí'i tsyá àkwà'anè yá. A bàjnè mbè aa mē bí'i l'òò mē tá ni ka ngħìrè ànnù yii a ku'unè, ka mē mbè a finè tsi'i tsò bí'i wo aa.

⁸ Nlonj mē kaa mbè bí'i wa'a ànnù tsu ghìrè yii kaa a si ní ànnù nínjkonj b'òòntè. Bí'i ghìrè innù tsim aa tsi'i ní ànnù nínjkonj.

⁹ Nlonj mè bí'i doritè a noò yii mē bí'i b'òrè ní bàjnè ntii aa. Ànnù yii mē bí'i l'òò a mbo Nwí aa à ni mē tá ni ka ñkwi ñkwensè ngħèè ní mbii.

¹⁰ Mè nwa'anè lalà mē mè tswe a adigè dànjè aa mē mbè mè yì nzi, mè tsuu ki ts'è ní adà'á yii mē Mmà'àmbi à fa a mbo mè aa, a bē adà'á mē mè ka ñk'ò'ò ghuu ghu tá ni kwe, kaa ñki'è aa midà'á mi nsigisè bù a nsyè bè.

¹¹ A nɔwĩ'isê bĩlĩm bâ, filô fuu. Kwensê nĩ bĩmãnjĩ buu, yu'ù nĩ ànnù yĩ mē mē swonē aã. Nĩ ka mbiinē bu nĩ bù. Nka ntswe nĩ mbɔɔnê, bon Nwĩngɔn yĩ mē à nĩ Nwĩ àkɔnè ñkĩ mbē yĩ mbɔɔnē aa, à ka tswe bu bo.

¹² Tã nĩ tsa'atē ghuu bu nĩ bù ñnɔn mighègê muu nĩ àlãa ntĩ.

¹³ Bè bĩ Nwĩ bĩtsĩm bĩ tsà'atè ghuu.

¹⁴ Tã ìbòñ Mmà'àmbĩ Yesu Kristo nĩ àkɔnè Nwĩngɔn, nĩ Azwĩ Nwĩ yĩ mē a boonē yì'inè aa, tá ì tswe a mbo bù bĩtsĩmè.

Aṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaGALATIA

NJÏ'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yŷ aa a le ñghwà'ànə Paul a mbo ñghòtê bɔɔ bi Kristo jii mæ i le ntswe a nŷ ñjɔ'ɔ ila'a jii mɔ'ɔ a mbu'u Galatia yii mæ baRoma le si bu'utə aə. Nŷ ñtoo yŷ ñsiginə ya a mbô ñghotə ma jŷ aa a le nzi Paul nzi ni yu, bə ma bú bi kŷ ñnaŋsə nzi yŷ (4.13-15). BaYuda bí mɔ'ɔ bi le nzi ñswoŋə ni a mbo bə a múm ñghòtə ma jŷ mæ bo bŷtizi Nwŷ bíi mæ bi mbii Kristo aa, bi tswe ni ñka yòŋə nŷ nòŋsə Moses, ñkii ñghirə nŷ ñnnù jii mɔ'ɔ jii mæ nòŋsə à le si lɔ̀ɔ aə (4.9,10,21). Bo le ntswe nŷ mbii tá bi ñetə waa, tá bo kii nlaə nŷ ñjwi jii mɔ'ɔ bo bi bisan, ntsuu ñjoo jii mɔ'ɔ mæ i le ñwa'a laa nyonə a ni nòŋsə aa ki jii. Nğanndi'inu ma jŷ le si swon ni mæ mbə bo tsuu a nòŋsə ki yòŋə, ñghirə nŷ ñnnù jii mæ bo le si dŷ'ŷ aa boŋ kaa mbə Nwŷ a wa'a waa yweensə. BaYuda ma bú le ñkii nswonə ni mæ kaa Paul à le ñwa'a ñğanŋtoo yŷ ñnnù ñikon bə; kaa ñtoo yŷ ñsiginə ya mæ à le si swonə aa, kaa i wa'a ki ñku'unə. Aə ñnnù yii mæ a le ñghirə Paul a ñwa'ànə aṅwà'ànə yŷ aə.

Paul à nansə ntsya aa a nŷ aṅwà'ànə yulà ñswoŋ a ajan yŷi mæ Kristo, a ñjŷm ntoo yŷ ñsiginə ya, a fi'i bə bíi bi ñŷ ñti waa ghu nu aa, a ndábù'ù, ñketə mŷŋkərə mii mæ nòŋsə à kwərə waa ghu aə (5.1). Ntigə nnaŋsə nto'ɔtə atu annù yŷi mæ a tswe ghu nlon ilon aə. Nwŷ, nlon ibon ti ndùù yŷi wa, a yweensə bə ñghirə annù yaa a tsinə a nsi mi'i yu nyonə aa tsi'i a ñjŷm àbiintŷ, kaa wa'a aa ñjŷm ifa'a nyon nòŋsə bə. Yesu à le kwo a atu ati, mbii ndòò nòŋsə ya aa nlon ñkwitŷ bə bíi mæ à le zŷ a nyweensə aə (3.13-14).

Paul à le à tigə lɔ̀gə ibiinu yŷi yumbon nŷ àlensə, figitə ajan mæ Kristo à le kètə mŷŋkərə ni nòŋsə yŷi mæ yu le si yonə a mbii aə. Nòò yŷi mæ yu le mbii a Kristo aə yu le kwo bo yu Kristo yumbon, Kristo a tigə ñkwetə nii a múm ñtswəntŷi yu, àkòrə nizŷi yŷi a tigə mbə yŷi mæ Nwŷ a lɔ̀ɔ aə (2.20-21). Nswon mæ Nwŷ à le ntoo Mú yŷi Kristo aa mæ tá à zŷi ntsu'u atú bə bíi mæ bi le si yonə nòŋsə, i tigə fa abwarə a mbo bo tá bo bə bɔ̀ɔ bi (4.4-5). A mbo bə bíi mæ à ni bɔ̀ɔ bi Nwŷ aa, a fa nŷ Azwŷi yŷi yŷi mæ ghirə bi koonə ni fintŷi fi Azwŷi, ñtigə ñghirə nŷ ñnnù jii mæ Nwŷ a lɔ̀ɔ aə (4.6; 5.22-3). Paul yŷi mæ a zŷi ñgi'i yŷi mæ nòŋsə à le ñŷŋə a nu yu, Kristo zŷi mfi'i yŷi ghu aa, a mŷŋsə ñswoŋ mæ kaa mbə yu wa'a nú yŷi nŷ àyoo dan bú ñka ntswoŋə ntsyatə annù Kristo yŷi mæ à le ñkwo mfi'isə yŷi a múm ibi mbi, ñghirə mæ tá nòŋsə wa mæ a tŷi ni mæ tá baa ñjetə nŷ bə aa tá à tsuu annù tsu bú bə. Annù yŷi wə yŷi mæ a tswe ghu aa à ni mæ yu tigə àyoo yŷi fii yŷi mæ Nwŷ à bú nnaŋsə (6.14-16).

Bi yatə aṅwà'ànə yŷi aa laə:

1. Nji'i annù aṅwà'ànə yŷi 1.1-10
2. Adà'ə yŷi mæ Paul à le ñkwərə a mbə ñğanŋtoò Kristo aə 1.11—2.21
3. Ntoo yŷi ñsiginə ñlon ibon Nwŷ 3.1—4.31
4. Ajan mæ Kristo a kètə mŷŋkərə a nu bə bíi mæ bi bii yŷi aa bo bi àkòrə nizŷi yaa a múm ñtswəntŷi ma yŷi 5.1-6.10
5. ñnnù jii mæ Paul à le nswonə a nlwŷ'isə aə 6.11-18

Paul a tsà'atə ñghotə baGalatia

¹ Aṅwà'ànə yŷi a lo aa a mbo mæ Paul, ñğanŋtoò Kristo. Kaa a gha aa a le ñwa'a bə tsɔ'ɔ ntoo bə, kaa bi wa'a gha ki ntsɔ'ɔ ntsya aa a múm mbo ñu tsu bə. Lá a gha aa a le ntsɔ'ɔ tsi'i Yesu Kristo, bo Taà Nwŷŋgɔŋ yŷi mæ à le nyweensə yŷi ni nàwo aə.

² Bi'i bi bilim bilim bitsim bíi bi'ibo tswe aa bi too atsa'atə a mbô ñghòtê tsim jii i tswe a ala'a baGalatia aə.

³ Tá Nwŷŋgɔŋ Taà yŷi'inə ni Mmà'ambŷi yŷi'inə Yesu Kristo fa ibon nŷ mboonə a mbo bú.

⁴ Yesu Kristo ma ghú à le mfa ibiinu yŷi mbi'i innù jii bi ji'inə mæ yu kwərə yŷi'inə a mbô ñgù'ù yŷi mbi yŷi nŷ ñkòŋə Nwŷŋgɔŋ Taà yŷi'inə.

⁵ Tá nŷgha'a tá nŷ tswe ghu mbo nlwŷ'i ñŷkonə. Amen.

Ntoo yŷi ñsiginə yŷi mfiurə yŷi bi'inə swonə aə

⁶ A tsya gha mæ, kaə àgha'a a burə ti sà'atə, ni burə ñka mma'atə nŷ ñu yŷi à le ntwonə ghoo, ntsya a ñjŷm ibon Kristo aa, ñtigə mbii ni ñtoo yŷi ñsiginə yŷi danə.

⁷ Kaa mæ si swon aa mæ ñtoo yŷi ñsiginə yŷi dan i tswe ghu. Lá bə tswe ghu bíi bi fa ñgi'i a mbo bú, mbuurə nŷ itú juu, ñlɔ̀ɔ nŷ ñkwənsə ntoo Kristo yŷi ñsiginə yŷi.

⁸ Lá, mbə bi'i te'e, kə angel a lo a aburə nsigə ñka nswon ntoo yŷi dan ntsyatə ya yŷi bi'i leə ñte'e mfoo nswonə a mbo bú aa, boŋ ndòò i tswe ghu atu.

9 Ajàŋ mæ bî'î t'è'É ñswoŋ a mbo bù aa, mæ bù ñkwatæ nswonæ a mbo bù mæ, mbæ ñu tsù ka nswonŋ ntoo yî dàŋ ñtsyatæ ya mæ ñi l'è'É ñt'è'É mfoo ñkwæræ aa, boŋ ñdòò ì tswæ ghu atù.

10 Ma yû a finæ aa tsi'î tsò mæ tigæ nloò mæ tâ bè beentæ gha, kè a ñi aa mæ mæ lòò mæ Nwî beentæ gha aa é? Kè mæ lòò aà ñghæræ mæ bè ka ndoritæ aa é? Mæ bæ ki lòò bæ mæ mæ ki ghæræ tâ nú bè ka mbonæ boŋ kaa mæ sî ñgàŋàfà'a Kristo bô.

11 Bîlîm bâ, mæ lòò mæ tâ ñi zî mæ ñtoo yî ñsiginæ ya mæ mæ le nswonæ a mbo bù aa, kaa ì le ñwa'á aa yî ñu misonŋ bô.

12 Kaa mæ le ñki'î aa a mbo ñu kwæræ. Kaa a le wa'a ñu a mbo mæ ki ndi'î. Lá ì le mbàŋŋè ñzi ntsyà aa a ñjimæ ajàŋ mæ Yesu Kristo yu mbonŋ à le ndi'î a mbo mæ.

13 Nloŋ mæ ñi l'è'É ñyu'u a ajàŋ mæ ñtswé yà yî mbîi a mûm ànnu Nwî baYuda ì le mbæ aà. A ajàŋ mæ mæ le si ñanşæ ntsò'ò ñi àkóræ ñghotê Nwî tsi'î ñi mîti, ñlòò ñi mæ mæ buræ bwesæ tsi'î bwesæ.

14 Mæ le ntsyatæ ñkèè yà a mûm ànnu Nwî baYuda tsi'î ñtsimè, ñnanşæ mfa ibiinnu gha a nyonŋ nòŋşæ bità bi bitaa bi'î.

15 Lá nòò yîi mæ yu wa yîi mæ à le nte'è mfoo ntsò'ò gha mbonŋ tâ bì jwe gha à le ntwoŋæ gha ntsya a ñjim ibonŋ yî.

16 ñdoritæ mæ yu di'î Mú yî a mbo mæ, mæ mæ tigæ ñka nswonŋ ntoo yî siginæ ya mbi'î ñgaa yî a mbo bitizî Nwî aa, kaa mæ le ñki'î adi'itæ a mbo ñu misonŋ maa noò kwæræ;

17 kaa ñki'î kò'ò ñghæe a Yerusalem a mbo bè bii mæ bi le mfoò mbæ ñgàŋntoo Kristo ti mæ aà. Mæ le mbàŋŋè ñlo ñghèè gha a ala'a Arabia, ñghæræ mbù ñtigæ mbii a Damascus.

18 Hòò ì kà mæ aa ntsya ji taræ mæ kò'ò ñghèè a Yerusalem a ñghantæ Cephas, ñtswe bi'iyu ñjwî ñighúm ñtsò ñtaà.

19 Lá kaa mæ le ñki'î gha ñgàŋntoo Kristo wa yî tsù yæ ntsyatæ Jems yîi mæ à ñi muma bì Mmà'àmbi aà.

20 (A mûm ñnnu jû mæ mæ ñwa'ànè a mbo bù aa, a ñsi mi'î Mmà'àmbi, kaa mæ si ñnnu tswæ.)

21 Mæ le ntigæ mbu nlo ghu ñghæe a mbù'u Syria ñi Cilicia.

22 Kaa ñghotê Kristo jya jîi ì le ntswe a Yudea aa kaa ì burè ti ñsî gha zî.

23 Bo le si yu'u aa tsi'î yu'ù bi swonæ ñi mæ, "Ñu wa yîi à le si tso'ò akórè yî'inè aa a tigæ nşenşæ annu abiintii mà ya mæ à le si lòò a bwesæ aà."

24 Bo le si tigæ ñgha'asè ñi Nwî mbi'î ñgaa yà.

2

Annù Paul bo bì ñgàŋntoo Kristo jî mò'ò

1 Hòò ì tsyà mæ ñighúm ñtsò ji ñikwà, mæ bù ñkò'ò ñghæe fu a Yerusalem bi'î Barnabas. Bî'î kà mæ aa ñghæe aa, ñlògæ Titus bi'ibo gheè.

2 Mæ le ñkò'ò ñghæe aa ajàŋ mæ Nwîŋgòn à le ndi'î a mbo mæ aà. Mæ kò'ò mæ ñghæe, ntsi'î bitsyasè, a tswé tsi'î bi'ibo, mæ nòŋşæ ñtoo yî ñsiginæ ya mæ mæ le si swonŋ a mbo bì tizî Nwî aa a ñsi bo tâ ghæræ mæ ñfà'á gha yîi mæ mæ le si fà'á aa, ñi yîi mæ burè ki fà'á aa, tâ ì tsuu a dàŋè dàŋè tsyà.

3 Kaa ñu tsù à le ñki'î Titus yîi mæ bi'iyu le ntswe aa gaansè mæ tâ bì ñetæ yî ka mæ à ñi ñu bàGrikia laa aà.

4 Ka mæ bè bi mò'ò le ñka nloò mæ bi ghærè yî'î ñi ñbù'ù aa, bè bi mò'ò bii mæ bi le ñe'esè ñkuu a titii bî'î, mbagilè ñi mæ bo ñi bîlîm bi'î a ñjim Kristo, ñkuu aa mæ bo bæ tsi'î tsò bitswèrè, mæ bi yæ ajàŋ mæ bi'î tswæ ntswé yî'î kaa ànnu yî tsù a wa'à ñi yî'î kwærè, ñloŋ ajàŋ mæ bi'î tswæ ñi ànnu yî mò'ò bi'ibi Kristo Yesu aa,

5 lá kaa bi'î le wa'á ñgoo a mbo bo bii a ñi mú àti ñoò bè, ta lèè annu ññkonŋ yîi mæ a tswæ a mûm ñtoo yî ñsiginæ ya a mbo bù.

6 Bè bya mæ bi lentè ñi waa tsò bitsyasè aa, (mæ swonŋ laa nloŋ mæ kè mbæ bo bæ bitsyasè kè ñganŋ, kaa ma ya a sî annu tsu a mbo mæ bè. Kaa Nwîŋgòn à si bè lentè nyonŋè aa a ñi ñkirè yàà). Kaa bo le ñwa'a annu yî fi yî tsu a mbo mæ di'î.

7 Bo le mbàŋŋè nyæ bæ mæ, bi fà mæ ntoo yî ñsiginæ ya mæ mæ gheè ñi yu a mbo bitñètè, tsò ajàŋ mæ bi le ñki mfa a mbo Peta mæ à gheè ñi yu a mbo bitñètè aà;

8 (ñloŋ mæ ñu yîi mæ à le mfa mida'a a mbo Peta mæ tâ à gheè ñka mfa'a a mbo bàYuda aa, à ki mbæ yu mæ à fa mida'a mæ tâ mè gheè ñka mfa'a a mbo bitizî Nwî aà.)

9 Ajàŋ mæ Jems ñi Cephas ñi Jon, bii bi le mbæ ntæ'è ndánwî maa noò aa, le nyæ ibonŋ yîi mæ Nwî à le ñghæræ a nu bi'î aa, bo le ntigæ mfa abo ñi mæ ñi Barnabas ñtsa'atè yî'î ghu a ndi'î mæ bi'ibo fà'a aa abo mò'ò, ñtigæ mbeentæ mæ tâ bî'î gheè a mbo bitizî Nwî tâ bo baŋŋè ñghèè a mbo baYuda.

¹⁰ Annù yii mæ bo le mbù ñnanşə wa'atə a mbo bi'i aa a bæ mæ bi'i ka nlenţə ngəñəfumə jii i le tswe a titi ngəhòtə aà. A te'è mbə annù yii mæ mæ le si nanşə njwa'atə a ngəhîrə.

Paul a le wenə Peta a ala'a Antiokia

¹¹ Nòò yii mæ Peta à le nzi a ala'a Antiokia aa, mæ le ngəhàantə yi a titi bè ñlon mæ a le mfè'è ñlaa mæ à le ngəhîrə annù a wa'à kù'ùnə.

¹² Nlon mæ mbənj tá bè bi mɔ'ɔ bii mæ Jems à le ntoo aa bi zi, à le si jinə bo bi bitizi Nwí. La nòò yii mæ bè bya le nzi aa, a tigè ñtsu'utə ní waa nlon mæ à le si bo'ɔ bè bya mæ bi tii ní annù ngətə bè aà.

¹³ Bilim bi'i bí mɔ'ɔ bii bi le mbə baYuda aa bi le nlòginə ñtigə mbagilə tsi'i tsó Peta. Tsi'i Barnabas à le nkii ntigə nlɔɔ mæ yu ki bagilə yònjə ní waa.

¹⁴ Nòò yii mæ mæ le nyə mæ kaa nighàà nyaa ni le njwa'à tsinə nlon annù ñnjkonjə ntoo yi ñsiginə ya aa, mæ le ngəhàa a mbo Peta a nsi bo, mbetə yi mæ, "Wò yii mæ ò ní nù baYuda mbənjə ntswe ní ñtswəntii yò tsi'i tsó tizi Nwí, kaa nkii'í tswe aa tsi'i tsó nù baYuda, mbə ò tigè ngəansə bitizi Nwí mæ bi ka ntswe ntswəntii yàà tsi'i tsó baYuda aa mæ akə aa ɛ?"

BaYuda bo bitizi Nwí ka yi yweenə aa a njimə àbiinti

¹⁵ Bi'inə bii mæ bi'inə ni baYuda bi jwe jwe, kaa nkii'í bæ "ngəñghîrənnù jì bi, bitizi Nwí" bæ,

¹⁶ bi'inə zi mæ Nwí a ghîrə annù nù a tsinə a nsi mi'i yu ntsya aa tsi'i a njimə àbiinti a nu Yesu Kristo. Kaa bi si aa njim ngəhîrə innù jii mæ nònjə a lòò aa tsyà. Bi'inə kà mæ mbii Kristo Yesu mæ tá Nwí a ghîrə innù jii'inə tsinə ntsya aa a njim àbiinti a nu Kristo, kaa nkii'í bæ aa a njim ngəhîrə innù jii mæ nònjə a lòò aa tsyà. Nlon mæ bi'inə zi mæ kaa mbə bi wa'à ghîrə mæ tá innù nù tsinə a nsi mi'i Nwí ntsya aa a njim innù jii mæ nònjə a lòò aà.

¹⁷ Ajàn yii mæ bi'inə lòɔ mæ tá innù jii'inə i tsinə ntsya a njim àbiinti a nu Kristo aa, mbə bi yə mæ bi'inə kà mbə aa ngəñghîrə innù jì bi tsi'i tsó bitizi Nwí, a tigè ñdi'í aa mæ Kristo aà ngəñafà'á innù jì bi aa ɛ? Kaa mbə a wa'a mæ aa ajàn bæ.

¹⁸ Mbə mæ bu nlòginə njka mbɔɔ ní nònjə wa mæ à le mfòò ñsa'a tsi'i mæ aa, boj mæ aa di'í ibiinú gha aa tsi'i tsó nù yii mæ a wò nònjə.

¹⁹ Nlon mæ, ntsya a njim nònjə, mæ leɛ njkwo a mbo nònjə mæ mbə mæ tswəntii a mbo Nwí.

²⁰ Bi leɛ njkweentə gha a ati bənjə bənjə bi'i Kristo, kaa si mæ bæ mæ mæ bù ntswe ní ntswəntii yà, à ni Kristo mæ a tswe ntswəntii a múm nu mæ. Ntswəntii yii mæ mæ kà ntigə ntswe ni yu a múm njyánu aa, mæ tswe aa a múm àbiinti a nu Mu Nwí yii à le njkònjə gha, mfa ibiinú yi ñlon njkwitú ghá aà.

²¹ Kaa mæ si aa ibònj Nwí wa bwesə, ñlon mæ bi bæ kà ghîrə tá innù nù aa ntsinə a nsi mi'i Nwí ntsya aa a njim nònjə boj Kristo à le njkwo aa a atú àdànjə dànjə.

3

Annù nyu'unə nònjə bo annù àbiinti

¹ Woe, itirə baGalitia! A ghuu aà a fumsə wò aa ɛ? Tigə bi leɛ ñnanşə nk'e'ənə a mbo bù ní ñsi nà ñsi a laa, ajàn mæ bi le njkwèentə Yesu a ati bənjə bənjə aa ɛ?

² Nì ləə mæ betə ghuu tsi'i ní àbetə yúl. Nì le njkwerə Azwí Nwí nyonjə aa a njim ajàn mæ nì le si ghîrə innù jii mæ nònjə a lòò aa kə nì le njkwerə nyonjə a ajàn yii mæ nì le nyu'u ntoo yi ñsiginə ya mbii aa le?

³ Nì laa njəntə bæ laa aa ɛ? Nì le nlòginə annù a múm Azwí ntigə nlɔɔ mənşə a múm njyánu aa mæ akə aa ɛ?

⁴ Innù jì ghà'atə jii ni le nyə aa, i tsya aa àdànjə àdànjə aa ɛ? Mbə a bæ yii mæ i tsya aa adànjə dànjə boj,

⁵ Nù wa yii mæ a fa Azwí yi a mbo bù, nkii'í mfa'a ní innù jì yəyərə a titi bù aa, a fà'à aa nlon mæ ni yu'unə nònjə kə ñlon mæ nì yu'ù ntoo yi ñsiginə ya mbii aa ɛ?

⁶ Nì wa'atə annù Abraham. "A le nniñ ntii yi a nu Nwí, Nwí a tigè ñlɔgə yi tsi'i tsó nù yii innù jì i tsinə a nsi mi'í yu."

⁷ Ma múu ajàn nì yə mæ aa bè bii mæ bi tswe ní àbiinti aa mæ à ni boɔ bi Abraham.

⁸ A mbii mbii nighàà ni Nwí ni le ngəhîrə a nanşə ñlaa mæ Nwíngɔnjə à ka yi ghîrə tá innù bitizi Nwí tá i tsinə ntsya aa a njimə àbiinti. Nwí à le njkà'à a mbo Abraham a mbii mbii ñswonjə mæ, "Mə ka yi tsyà a njim wò i niñ mbɔɔnə a nu bæ bi itoò i tsimə."

⁹ Ajàŋ mæ Abraham à le ntswe nî àbiintii Nwĩngòŋ a nĩŋ mbòonø ghu nu aa, ñu ñtsin yii à tswe nî àbiintii aa, Nwĩngòŋ àa kii nĩŋ mbòonø ghu nu tsi'í maa ajàŋø.

¹⁰ Bè bii mæ bi te'e atú yaa a ñka mfà'a bæ annú yii mæ nòŋsè a lòò aa, bo tswe aa a múm ñdòò, ñlonŋ mæ bi ñwa'anø a mum aŋwà'anø Nwĩ mæ, "Ñdòò a atu ñu yii mæ kaa à si a múm innú jii mæ bi ñwa'anø a múm àŋwà'anø nòŋsè aa tsi'í tsim lwĩ'í, kaa wa'à kii ñghirè aa."

¹¹ Tsĩtsòŋ a laa mæ kaa mbø innú ñu i ki'í tsinè a mbo Nwĩ ñyonø aa a ñjĩmø ajàŋ mæ a yu'unø nòŋsè. Nlonŋ mæ bi ñwa'anø a múm aŋwà'anø Nwĩ mæ, "Ñu yii mæ innú ji i tsinø ntsyà a ñjĩmø àbiintii aa, à ka yí tswe ntii."

¹² Lá kaa nòŋsè kaa à si a nî annú tsu a ñghirè nî àbiintii tswè. Bi baŋŋø ñwa'anø aa bæ mæ, "Ñu yii mæ a ghirè innú tsim a ajàŋ mæ nòŋsè a lòò aa, à ka yí tswe ntii i tsyà aa a ñjĩmø nòŋsè."

¹³ Kristo à leè ñtsu'u atú yí'inè a ni ñdòò nòŋsè ya a atu bi'inè, a ajàŋø mæ yumbòŋ à le mbøŋ ntigø ñdòò ñlonŋ ñgaà yí'inè aa. Nlonŋ mæ bi ñwa'anø mæ, "Ñdòò a atu ñu ñtsim yii à jəŋnø a atu ati aa."

¹⁴ Kristo à le ñghirè ma yú aa mæ mbòonø ya yii mæ Nwĩngòŋ à le ñkà'à a mbo Abraham aa, tá bi fa a mbo bitizi Nwĩ ñtsya a ñjĩmø Kristo Yesu. Tá tá bi'inè tigø ntsya a ñjĩmø àbiintii ñkwèrø Azwĩ Nwĩ ya mæ Nwĩngòŋ à le ñkà'à aa.

Nòŋsè bo bi innú jii mæ Nwĩ à le ñkà'à aa

¹⁵ Bilĩm bá lèø mæ logø a figø a nî annú ñu mĩsòŋø, kaa mbø bæ biinø annú, ñware akàà ghu, bæø boŋ kaa mbø yí mò'ò a wa'à annú ya kwensè kè ñku'usø.

¹⁶ Nwĩngòŋ à le ñkà'a innú jya aa a mbo Abraham bo bi a mbo mú yii à le mfè'è ghu ñgwè'è aa. Kaa aŋwà'anø Nwĩ a si swonø aa mæ, "bo bi a mbo bòò bi" a ndi'í mæ à ni bè bi ñdòò. Bi baŋŋø ñghaa annú aa nlonŋ ñu yí mĩfùurè, "Bo bi a mbo mú ghø", ñu ma ghù a bæ aa Kristo.

¹⁷ Annú yii mæ mæ swonø aa a bæ aa mæ, Nwĩngòŋ à le ñwarè akàà bo Abraham, ñka'a mæ yu ka lèø akàà yá. Nòŋsè wa mæ bi le ñka ñghirè aa, le boŋ ilòò i tsyà mæ ñkhi jii ñikwà ni mĩghum mi ntarø aa, kaa mbø a ki'í ñgi'í wa ni àkàà ya ta, mĩwèsø ñkà'á Nwĩ.

¹⁸ Nlonŋ mæ mbø a bæ yii mæ Nwĩ a fa njoo a mbo bæ ñyonø aa nòŋsè, boŋ kaa à si aa ñkà'á yí ya bú ñyonø. Lá bi'inè zi mæ Nwĩ a fa njoo nyòŋø aa a ñjĩmø ñkà'a ya mæ à le ñkà'a a mbo Abraham aa.

¹⁹ Ifà'à nòŋsè i tigø mbø àkè aa è? Bi le ñkù'ùsø nòŋsè aa mæ tá à ka ñghirè tá bæ aa nzi innú jii bi, a kí ñtswe nî ñtswe ñghè nywe'e wa noò mæ mu Abraham wa yii mæ ñkà'a ya i le ntswe nlonŋ ñgaà yí aa à ka zĩ aa. Bi le si fa nòŋsè waa a mbo bangel ñu mĩsòŋ a tigø ñtøø a titii bangel bo bi bæ.

²⁰ Lá kaa bi si ñu titii bu ñdòò ñlonŋ mæ annú ñkà'a ya aa a ghirè ñu yí mĩfùurè, Nwĩ yii mæ a ghirè aa a bæ aa tsi'í yu yu yí mĩfùurè.

Ñji'í annú yii nòŋsè à tswe ghu aa

²¹ A tigø ñdi'í aa mæ nòŋsè a ligitø aa ñkà'á Nwĩ aa è? Ñŋan, kaa a si ma aa ajàŋ bæ. Nlonŋ mæ à laa bæ mæ nòŋsè mbø a ghirè bæ tswè bitii bæø boŋ mbø bi ghirè annú bæ a tsinø ñtsya a ñjĩmø nòŋsè.

²² Lá aŋwà'anø Nwĩ a swonŋ mæ mbi ñtsim i tswe aa mum midà'à mi innú jii bi. Maa ajàŋ mĩtəŋnø mya mii mæ Nwĩ à le ñkà'à, ñtsya a ñjĩmø àbiintii a nu Kristo Yesu aa, bi fa aa a mbo bæ bii bi bii aa.

²³ Mbøŋ tá noò àbiintii wa zi, nòŋsè à le mfi'í yí'inè tsi'í tso ñgəŋtsan, nyu'utø nî noò wa yii mæ bi le ñghirè annú àbiintii a fe'è ñlaa aa.

²⁴ La a bæ mæ nòŋsè à le si bu'utø nî yí'inè mbøŋ tá Kristo à yi nzi. Mæ tá bi tigø ñghirè tá annú yí'inè tsinø a nsi mi'í Nwĩ ñtsya a ñjĩmø àbiintii.

²⁵ Tsĩtsòŋ, ajàŋø annú àbiintii a zi mæ aa, kaa bi'inè si bú ñtswe aa a ñji'í mĩkòrø nòŋsè.

²⁶ Nlonŋ mæ a mum Krito Yesu, bú bitsim tigø mbø aa bòò bi Nwĩ ñtsya a ñjĩmø àbiintii.

²⁷ Nlonŋ mæ bú bitsim bii mæ bi le mmurø ghuu a ñki a mum Kristo aa, ni mà'à mæ Kristo a nu bú.

²⁸ Kaa kwensè à si a titii ñu baYuda bo bitizi Nwĩ bú ñtswe. Kaa kwensè à si a titii abù'ù bo ñu yii à si bú'u bæ aa bú ñtswe. Kaa kwensè à si a titii ñumbəŋnø bo mənŋyè bú ñtswe. Nlonŋ mæ bú bi tsim ni tigø mbøø ñu yí mĩfùurè a mum Kristo Yesu.

²⁹ Mbø a bæ yii mæ ni ni bæ bi Kristo, bæø boŋ ni bæ aa bòò bi Abraham, mbø bijibindá bi, ajàŋ mæ Nwĩ à le ñkà'à aa.

4

¹ Lá, ñjinda yii mæ à bùrè ni múŋkhè aa kaa si bônṭè ñtsya abù'u ka mæ njoo taà yi tsim i ni ji aa,

² ñlon mæ à tswè nì ntugitè yii a lentè nii bo bi nù yii mæ a lentè njoo ji jya i ywe'e noò wa yii mæ taà yì à le nḷèè mæ bi kaa fa joo jyá tsim ghu mbo aà.

³ Aà ajàn yii a ki mbè ni bi'inè aà; noò yii mæ bi'inè le mburè bônkhè aa, bi'inè le ŋki mbè ibù'u a mbo izwì jii mæ i le si sa'a mbi aà.

⁴ Lá noò à leè ñnanṣè ŋku'u, Nwì a too Mú yì, mànḡyè a jwè yì, njwe yi aa múm ñnṣè,

⁵ mæ tá à zi ntsu'u atu bè bii mæ ñnṣè à le si bu'utè waa, mæ tá Nwì à tigè nlogè yì'inè ni boò bi.

⁶ Tsítsòŋ, a ndi'i mæ nì ni boò bi, Nwì à tòò mæ Azwì Mú yì a kuu a mum mântii bù ñtigè nyè'è ni mæ, "Taà! Taà ghà!"

⁷ Ma múu ajàn, ò tsyà mæ a ñjim Nwì kaa wa'á abù'u bù mbè, ñtigè mu, mbè yii ò ni mu aa, ŋki ñtigè mbè aa ñjindá.

Ajàn mæ Paul à le si wa'a innù ñlon ŋga ba Galatia aà

⁸ Wa noò yii mæ kaa ni le ŋwa'á Nwì zi aa, ni le mbè aa ibù'u a mbo izwì mbi jù jii kaa si bínwì bè aà;

⁹ la tsítsòŋ mæ nì zì mē Nwì aa, kè mæ Nwì à zì mē ghuu aa, mbè ni tigè mbu ŋka nḷoo mbù mbii ŋghèe a mbo izwì tí àdà'á jya mæ i ka nsa'a ghuu aa mæ akè aa é? Ni bù ñḷoo a mbè ibù'u jya aa é?

¹⁰ Ni ba'atè nḷoo ní ñjwi, bisàn, binòò, bo bi ilòò!

¹¹ Mè bo'ò mæ mè le ŋghènsè noò ghà mfa'a a atu bù aa tsi'í àdàṅè dāṅè.

¹² Bìim bá, mè bu'ù mbo a mbo bù, ni bè tsò mè, maa ŋghè mè tigè mè ŋki mbè tsi'í tsò bù? I yì ywe'e tsítsòŋ, kaa ni sí annù a mbo mæ fānsè.

¹³ Nì zì mæ a le ŋghirè nighòò mæ mè swonṅ ntoo yì ñsiginè ya a mbo bù wa noò ñtsyambii.

¹⁴ Ka mæ annù nighòò ya ya a le mbəñ ñtigè akwà'anè a mbo bù aa, kaa ni le ŋwa'á gha ka nfoonsè kè ñtsa'a, ni le mbəñnè ŋkwèrè gha tso angel Nwì, kè tsi'í tsò Kristo Yesu yumbonṅè.

¹⁵ Maa noò ni le si nanṣè ndoritè a nu mè, ñdorè mà nya ni ghèè mè aa fè aa é? Mè ní àyèfè mæ ni le mbaa nzi ntwe'e mi'í muu bonṅ ni le ntwe'e ñfi'í mfa a mbo mè.

¹⁶ Mè tigè mè mbè aa ŋgāṅkibàà ghùù ñlon mæ mè swonṅè annù ñjkonṅ a mbo bù aa é?

¹⁷ Bè bya bi tii ní annù yuu mbwe'esè aa ghuu mè ni bii ñjim yàà, kaa wa'a lòò àà ŋghirè ibonṅ a nu bù, bi lòò àà ñfààtè yì'inè, ta ni tinṅ mbeentè waa.

¹⁸ A bonṅ a ŋka ntii a ní annù nù mæ mbè bi ti lòò aa ŋghirè ibonṅ ghu nú, a ku'unè a ŋghirè ma la aa a ṅonṅ binòò bitsim, kaa ki'í aa tsi'í noò yii mæ mè tswè bi'inè aa bè.

¹⁹ Boò ba bii mè kōṅè aa, mè tigè mbè aa tsò mànḡyè yii mæ à tsigè mu aà, nyu'u ni ñyanṅ nywe'e noò yii mæ bù ka yi tigè tswè ni mārè Kristo aà!

²⁰ Mè yè'ètè mè bonṅ mè laa ntswe bi'inè tsítsòŋè, tá zi ajàn yii mæ mbè mè kwensè ñji yà, ñlon mæ àtù ya a buurè nlon ŋgaà yùù!

Alènsè Hagar bo Sarah

²¹ Swonṅ ni ghà, bù bya bii mæ ni lòò mæ ñnṣè ka mbu'utè ghuu aà, ni yu'u annù yii mæ ñnṣè a swonṅ aa é?

²² Bi ŋwa'anè mæ Abraham à le ntswe ni boò mbəñnè bi baà, yì mò'ò a bè mú àbù'ù, yì mò'ò kaa a wa'á mú àbù'ù bè.

²³ Bi le njwe mú àbù'ù wa aa tsi'í ajàn yii bi jwe boò bitsimè. Lá mu mànḡyè wa mè à le wa'á abù'ù bè aa, bi le njwe nyonṅ aa ajàn mæ Nwì à leè ñfòo ŋkà'á aà.

²⁴ Bi figinè aa annù ní annù bāṅgyè ma bù. Bāṅgyè ma bù bi baa bè aa ikàà ji baà. Yì mfuùrè à lò aa a nta'a Sinai, njwe ní boò bii mæ à ni ibù'ù aà. Māṅgyè ma ghù a bè aa Hagar.

²⁵ Hagar à tæ aa a ní ñta'a Sinai wa a ala'a baArabia, ntsusè aa Yerusalem tsítsòŋ yii à tswè a ndábù'ù bo bi boò bi aà.

²⁶ La Yerusalem wa yii a tswè a aburè aa, kaa à si a ndábù'ù tswé, àa yu mbè ndè yì'inè.

²⁷ Nlon mæ bi ŋwa'anè mæ,

"Ka ndoritè mbá àfirè mànḡyè yii kaa à leè wa'á jwe aà.

Lòḡinè ŋka ntōṅnè mba wò yii mæ ò leè ŋwa'á mu tsigè nyu'u nyanṅ aà;

ñlon mæ boò bi mànḡyè wa mè bi le si mmè'enè ni ghu aa, bi ghà'á mè

ñtsyatè boò bi mànḡyè wa yii mæ à yò'ò ntswe a ndāndoo aà."

²⁸ Tsítsòŋ, boò bi maà, bi'inè, tsi'í tsò Isaac, bè aa boò bii mæ Nwì à le ŋkà'á aà.

²⁹ A ki mbə tsítsòŋ aa tsí'í a ajàŋ mə a le mbə maà noò aà. Mu wa mə bi le njwe tsí'í a ajàŋ mə bi jwe bɔɔ aa, à le si tso'ɔ akòrə mu wa mə bi le njwe òtsya a njim mɔ̀dà'á mi Azwí aà.

³⁰ La nìghàà ni Nwí ni swonj aa mə akə aa ε? “Furə abù'ù mánjgɔ̀yè ya bo mú yí wá. Wa mú àbù'ù wa mbə bo mu manjgɔ̀yè wa mə à si abù'ù bə aa wa'á nda jí.”

³¹ Ma mùu ajàŋ bɔɔ bi maà kaa bi'inə si aa bɔɔ bi abù'ù mánjgɔ̀yè bə, bi'inə bə bɔɔ bi mánjgɔ̀yè yíi kaa à si abù'ù bə aa.

5

Kaa mu Kristo à si abù'ù bú mbə

¹ A nìghèe a nì ànnù mbə àbù'ù, Kristo à kètə mə mánjkrè mi abù'ù a nu bi'inə, mə tá bi'inə tsuu ibù'u bú bə. Bi'inə təə ntiì ntsuu bú lògə ikɔ'ɔ abù'ù i niŋj a tɔŋ bi'inə.

² Yə̀ nì, mə Paul, mə swonj a mbo bú mə nì bə ma'ətə mə tá bi njetə ghuu, bəə bonj kaa Kristo à si ghuu nì ànnù tsu burə njkwetə kwetə bə.

³ Mə ku'usə mbù nswonj a mbo bú mə nù òtsim yíi à ghèe bi njetə̀ yí aa, à tswə nì òləə nòŋsə wa tsí'í òtsimə.

⁴ Bù bya mə nì lòò mə tá ànnù yuu a tsinə bu bi Nwí òyɔŋə bə a njim nòŋsə aa, nì kwɔ̀yənə mə ghuu bu bi Kristo, nife'e ghuu a múm ibòŋ Nwí.

⁵ I ghèe nì bi'inə, bi'inə bə mə Nwíŋgòŋ à ka nìghèe innù j'i'nə tsinə i tsya a njim mɔ̀dà'á mi Azwí yí, nyonj a njimə àbiintii yí'inə.

⁶ Nlonj mə a mum Kristo Yesu, kə̀ bi njetə̀ nù, kə̀ bi wa'á yí njetə̀ bonj kaa ma yá à si nì ànnù tsu tswé. Ànnù yí tansə à laa mbə àbiintii yíi mə a fá'á òtsya nì a njimə àkòŋnə.

⁷ Nì kì si ghìrè tsí'í siginə a tigə̀ mbù kìnə wo njkìnə ghuu mə nì tsuu ànnù nìkonj kì yu'unə aa le?

⁸ Kaa ajàŋ mə bi tswé òmòntə̀ juu aa, kaa sí Nwíŋgòŋ mə à le ntwonjə ghuu aa tswé.

⁹ Bi'inə zì mə mbè'è àbaa i bə tsí'í mu líi mbanjə mbè'è njkɔ̀yá àbaa òtsimə.

¹⁰ Mə̀ nansə̀ bii mə, a nì ikúm Mmá'ambi kaa nì ka wa'á ànnù nù dàŋ bii ntsyátə̀ yá. Tá ìsa'a Nwí i kuu a nu nù wa mə a fa njí'í a mbo bú aà, kə̀ nìgàŋ à laà òtə'e mbə aa wo.

¹¹ A nìghèe a nì nìgáá yá bilim bá, mbə mə ghèe nì mbíi bu njka nswonjə nì mə ànnù njetə̀ bə à nì ànnù yíi mə bi tswə nì nìghèe, bonj baa bú tigə̀ kì tso'ɔ akòrə̀ yá aa a ya? Mbə a bə maa ajàŋ bəə bonj ànnù yíi mə mə swonjə ànnù òlonjə abàŋnə̀ àbàŋnə̀ Kristo aa, kaa à ka wa'á njí'í bú mbə.

¹² Mə̀ kòŋtə̀ mə bə̀ bya mə bi fa njí'í a mbo bú aa, tá bi nansə̀ tsetə̀ idigə̀ nù jyaa.

¹³ Nlonj mə Kristo à le ntwonjə ghuu mə nì fe'e a ndàbù'ù mbá bilim bá. Lá nì tsuu tigə̀ lògə̀ abwarə̀ má ya a njka nìghèe innù njyánu ghú. Tá nì banjə̀ ntsyá a njim akòŋnə̀ njka mfa'a nì a mbo bú nì bú.

¹⁴ Nlonj mə mbə̀ bi lwensə̀ nòŋsə̀ wa òtsim nì nìghàà nì fùurè̀ mə, “Ka njkòŋə̀ ndim ghò tsí'í tsó ajàŋ mə o kòŋ ibii nù gho aà.”

¹⁵ Mbə̀ nì banjə̀ njka nloontə̀ nì ghuu, njkii nloensə̀ ghuu bu nì bú, nàà ntsyəsə̀ ghuu bonj nàa bwesə̀ ghuu bu nì bú.

Ànnù Azwí bo ànnù njyánu

¹⁶ Ànnù yíi mə mə swonj a mbo bú à nì mə, nì ka ntəə̀ akòrə̀ nizi yuu a múm Azwí tá nì wa'á kə̀ nìghèe aa bə̀ innù jya mə njyánu yuu i yə̀'ətə̀ aà.

¹⁷ Nlonj mə innù jii mə njyánu i yə̀'ətə̀ aa, i tonə̀ bo bi innù jii mə Azwí a yə̀'ətə̀ aà. Innù jii mə Azwí yə̀'ətə̀ aa, i kii òtonə̀ bo jii mə njyá nu yə̀'ətə̀ aà. Nlonj mə, njyánu bó Azwí tswə aa tsó nìgàŋkibáà, njkìnə̀ nòo mə o wa'á ànnù tsu ka nìghèe yíi o lòo nìghèe aà.

¹⁸ Lá mbə̀ Azwí Nwí a ka ntsyasə̀ nòo, bonj kaa o sí aa a nji'í mikòrə̀ nòŋsə̀ bú òtswe.

¹⁹ Innù jii njyánu i ghìrè aa i laa: Mbə̀ ànnù ajirè̀, mbə̀ ànnù nsin, ibuurə̀nnù,

²⁰ innù mmii mánkòbə̀, innù bísòrə̀, kíbàà, àyòŋ, àghə̀'ənə̀, àlwíntɔŋ, ànnù nloɔ tsí'í àyòò ànnù, ànnù nyátə̀ bə̀, ànnù a ntswe a njim njim,

²¹ nìghə̀'ənə̀ òjoo bə̀, ànnù nno mbaanə̀, ànnù ntiì a niji bó mbuu innù ma jú. Mə̀ bú njwa'asə̀ nì ghuu tsó ajàŋ mə mə le'è nifoo njwa'asə̀ a mbíi aa mə, bə̀ bii bi ghìrè̀ ijàŋ innù ma jú aa, kaa baa yí wa'á a múm ànnù nifò Nwí kuú.

²² Lá fntá fi Azwí Nwí bāŋnə̀ mbə̀, àkòŋnə̀, mbə̀ nidorə̀, mbə̀ mboonə̀, àtāŋə̀ntii, àbòŋə̀ntii, nìghèe innù jì siginə̀, njka mfa'a nì ntiì gho tsim,

²³ njka mbonə̀, nì òtswá̀ ibiinu. Kaa nòŋsə̀ yí dàŋ yíi a tuu ma jú innù aa kaa à si bə̀.

²⁴ Bə̀ bii à nì bi Kristo aa, bi kwèntə̀ mə njyánu yáà a ati bāŋnə̀ bāŋnə̀ bo bi njgòŋ innù tsim jii i lòò njkii nyə̀'ətə̀ aà.

²⁵ Tsõ mæ bĩ'inè tswè ntswènttì yĩ'inè a múm Azwĩ aa, tá àkòrè nìzì yĩ'inè á ki ntswe a múm Azwĩ.

²⁶ Tá bĩ'inè tsuu nĩ ànnù ñjèe nu tswè, ntsuu nì mǎntǒŋ mĩ'inè bi'inè bi'inè ki tswè, ñtsuu ñjòò jĩ'inè bi'inè bi'inè ki ghè'èñè.

6

Nĩ kaa ñkwetè nĩ ghuu bu nì bù nĩ àbè'è

¹ Bìlǎm bá, mǎbè ñù yĩ mò'ò a titì bù a ka ñghirè annù yĩ bi, bù bii mæ nì ñansè ntswe nì Azwĩ Nwĩ aa, nì tsisè yi a nì mǎnǎjì yii mæ à bònè. Nì ti ghìrè nì kì ñka ntsyesè nì ghuu mbì'ì bi kì ñkwa'anè ghuu.

² Nì ka ñkwetè ghuu bu nì bù nĩ àbè'è tá lwensè nǒŋsè Kristo.

³ Nlòŋ mæ mbè ñù tsù a titì bù a wa'atè mæ yu nì àyoò tsu la mbanǎnè mbè ayoo adǎŋè dǎŋè boŋ a bwe'esè aa tsi'ĩ ibii nú yi.

⁴ A ku'unè mæ tá ñù yĩ mò'ò yĩ mò'ò tá à lentè ifà'á yi, bælè mæ i boŋ boŋ mbè a ká ñtèrè nloŋ ifà'á yi wá, lá kaa ñkì'ì ká mǎfiginè bè bo ñù yĩ mò'ò.

⁵ Nlòŋ mæ ñù ñtsim à tswè nì mǎbè'e yĩ yii a bè'e aà.

⁶ Tá ñù yii mæ bi dǎ'ì ñighàà nì Nwĩ ghu mbo aa, tá à kii nyatè nì ñjoo jì siginè jii mæ à tswè nì ju aa, mfa ñ jì ñù wa mæ a dǎ'ì nui aà.

⁷ Nì tsuu ibiinú ghuu kì bwe'esè bá. Wa mbè nì wa'á Nwĩ bwe'esè. Ñù ñtsim à ka yĩ fù'ù aa àyoò yii mæ à bè aà.

⁸ Nlòŋ mæ ñù yii mæ a bè ñlòŋè aa ñjyǎnú yĩ aa, àa yĩ kii fù'u nìwo a múm ñjyǎ nú yĩ. Tá ñù yii a bè ñlòŋè aa Azwĩ aa, tá à fu'u ntswènttì yii mæ ì lwĩ'ì ññkòŋ aa a mbó Azwĩ.

⁹ Tá bĩ'inè tsuu kì kaa a ñghirè ibòŋ bá, ñlòŋ mæ nòò à ka yĩ kù'u tá bĩ'inè fu'u mæ mbè bĩ'inè tsuu bora.

¹⁰ A ku'unè mæ ajǎŋ mæ bĩ'inè tswè nì àbwarè aa, tá bĩ'inè ka ñghirè ibòŋ a mbo bè bì tsim, lá ññansè ñka ñghirè a nu ñgǎŋgwè'è jĩ'inè a múm àbiiintì.

Ñighàà nì Paul nì tinsè nui à lwĩ'isè ghu aà

¹¹ Nì yè ajǎŋè mæ mè ñansè ñjwà'anè yuà àdìgè àŋwà'anè tsi'ĩ nì àbó ya nì mi'i mi àŋwà'anè mi fǎŋkè aà.

¹² Bè bya mæ bi lòò ndǎ'ì nu, ñgaansè nì ghuu mæ bì ñetè ghuu, tá kì kwèe ntii waa a nì mǎnnù mi ñjyǎnu aa, bi ghìrè maa ajǎŋ aa mæ tá bì tsuu akòrè yaa kì tso'ò nloŋ annù ati abǎŋnè àbǎŋnè Kristo.

¹³ Nlòŋ mæ, tsi'ĩ bè bya mæ bi leè ñjetè waa laa, kaa bi si a nǒŋsè yu'unè. Bo bǎŋnè ñlòò mæ tá bì ñetè ghuu aa tá bo ka ñee nú yàà mæ nì yòŋè nǒŋsè ñjyǎnu mà ghú.

¹⁴ A ñghèe a nì mæ, kaa mbè mè tɛ'è wa'á nú yà ka ñee, mæ mbè tsuu bè aa nloŋ aa ñgaa ati abǎŋnè àbǎŋnè Mmà'àmbi Yesu Kristo, yii mæ bi leè ñkweentè mbi ghu a mbo mæ, ñkì ñkweentè gha ghu a mbó mbi aà.

¹⁵ Nlòŋ mæ kaa ànnù ñetè ñù à sǎ ayoo tsu bè, ànnù ti ñetè ñù kaa kì'ì ayoo tsu kì mbè, a bǎŋnè mbè ajǎŋ yii mæ Nwĩŋgòŋ à bu ñansè ñjoo i tigè mbè jì fii aà.

¹⁶ Tá mǎbòonè Nwĩ nì ñko mǎlǎŋnè Nwĩ, tá ì tswè a mbo ñù ñtsim yii mæ à zì akòrè nì zì yì nyonè nì ma ghuù nǒŋsè aa, ñkì ntswe a mbo balsraël bè bi Nwĩ.

¹⁷ Tsǎtsòŋ tá ñù tsuu ñgi'ì a mbo mæ bú kì fa, nloŋ mæ mæ tswè nì àwenè Yesu a nu mæ.

¹⁸ Tá ibòŋ Ñgǎŋmà'á yĩ'inè Yesu Kristo tá ì tswè a mbó àzwĩ yuu mbá bilǎm bá. Amen.

Aḡwà'ànè Paul a mbó ñghòtè BaEFESO

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aḡwà'ànè yŪ aa a le ḡwà'ànè Paul wa noò yŷi mæ à le ntswe a Roma tsó ḡḡaḡàtsaḡ aa, ntoo a mbo baEfeso. A ntoo yŷi ḡḡiḡinè a mbo baEfeso aa a le mfòò ḡḡḡoḡ Paul yumbòḡè (ffà'á 18.19-21). Paul à le ḡḡiḡi ntoo aḡwà'ànè ma yŷi aa a mbo ñghòtè jŷi mɔ'ɔ a mbù'u Asia a idigè jŷi mæ Paul à le ḡḡiḡi mfa'a ghu a nŷi ñloo jŷi tarè a nŷi noò yŷi mæ à le ḡḡhèe akòrè nŷitèe yŷi a ywe'e jŷi tarè aa (ffà'á 19.1-20.1,20).

Ataḡtè yŷi mæ Nwŷi à le ntswe nŷi yu nloḡ mbi yŷi aa a bè aa mæ akè aa e? A múm aḡwà'ànè yulà, Paul à fŷisè ataḡtè yŷi mæ Nwŷi à le ntaḡtè nloè a ḡḡu'u nloḡ mbi yŷi bo bè bŷi à nŷi bi aà.

A nŷi aḡwà'ànè ma yŷi Paul a ḡḡirè bi yè àkòḡḡè Nwŷi nŷi ìbòḡ yŷi; ḡḡḡoḡ mæ Nwŷi a yweensè bè aa nloḡ ìbòḡè yŷi a ḡḡim àbŷiḡntŷi yaa (2.6-10). Tsó mæ Nwŷi à kòḡè wa a mum Kristo, ḡḡweensè waa aa, a ku'ùnè mæ tá bo ka ḡḡha'asè Nwŷi (1.6,12), ḡḡma'atè ntsweḡntŷi yàa yŷi ḡḡwèn yu ḡḡa nzi nŷi àkòrè nŷi zŷi yaa tá ku'ùnè a nŷi ḡḡḡwèntŷi yŷi mfŷi ya mæ bo tswe nŷi yu aà (4.1-6.20). Paul à naḡḡè lòḡè noò ḡḡhaa nloḡè Kristo nŷi ñghòtè, ḡḡdánwŷi yŷi mæ Kristo à nŷi ḡḡḡò'ò nŷibu (2.19-22) ḡḡiḡi bè atu aà (4.15,16). ḡḡhòtè ì nŷi nŷibŷi nŷi Krito, ḡḡḡḡmbŷi Kristo tsŷim ì bè idigè nu jŷi mæ ì tsuginè ghu, mbè ndámà'anwŷi, Nwŷi a tswe ghu (1.23; 4.25; 5.23,30). Nwŷi a tsyà aa a ḡḡim ḡḡhòtè ndŷi'ŷi nŷi mŷidà'á mi bo mŷisyè mi mŷisimè (3.10). Kristo à tswe a mbó ñghòtè aa tsŷi'ŷi tsó ḡḡdoò à tswe a mbó ḡḡwè yŷi aà, nŷibè aa nŷiḡhà'á nŷi (5.22-32).

Paul à kŷi ḡḡhàa nloḡ annŷi mbòònsè. Ataḡtè Nwŷi yŷi mæ à le ntaḡtè mbòḡ naḡḡè mbi aa a bè mæ yu ka boonsè ḡḡoò tsim a aburè bo a nsyè. A le ntaḡtè mæ yu tsu'u atu bè bŷi mæ bi bŷi Kristo aa ì ḡḡirè waa nŷi boò bi, ì tsyá ḡḡim Kristo ì boonsè bè bŷisim, baYuda bo bi bŷitŷi Nwŷi ì ḡḡirè bi tŷiḡè ḡḡi yŷi mfŷi yŷi mfŷurè. Kristo, a ḡḡim nŷiwo yu a boònsè bè bo bi Nwŷi, ḡḡḡirè bi tswe nŷi nŷibòòḡè (1.10-18). Innŷi tsŷim jŷi mæ ñghòtè ì nŷi ghu aa ì dŷi'ŷi aa mæ ì nŷi mbòònsè, ìbŷiinu yŷi Kristo à nŷi átu aà, ḡḡda yŷi mæ Kristo à nŷi ḡḡò'ò nŷibu aà, ìbŷiinu yŷi fŷiurè, ànnŷi mmurè bè ḡḡi yŷi fŷiurè, ànnŷi àbŷiḡntŷi yŷi fŷiurè, 'Mmà'àmbŷi yŷi nŷifŷiurè, Nwŷi nŷi Tà yŷi nŷifŷiurè (4.3-6).

A nŷi innŷi ma jŷi tsŷim, Paul a ḡḡirè mæ tá bè bi Nwŷi bi yè mŷida'a mŷi à nŷi myaa a múm mbi yŷi bo to bo bi àdà'a izwŷi jŷi bi aà (1.19; 3.20). A mmà'a ntsyá, bo tswe nŷi nŷiboonsè waa, ì zŷi mŷida'a mi Nwŷi mŷi mŷi fà'á a nu bo aa, ì zŷi mæ bo tswe bo bi Kristo a aburè, ḡḡḡḡwe nŷi ḡḡnaḡḡè nzi ḡḡwè'è ḡḡoò ntsò Nwŷi jya ì tsimè ì kŷi tsá'átè nŷi Nwŷi binòò bŷisimè (6.10-18).

Bi yatè aḡwà'ànè yŷi aa laa:

1. Njŷi'ŷi ànnŷi aḡwà'ànè yŷi 1.1-2
2. Kristo bo ñghòtè 1.3—3.21
3. Ntsweḡntŷi yŷi mfŷi a múm Kristo 4.1—6.20
4. Innŷi jŷi mæ Paul à le nswòḡè a nŷi'ŷisè aà 6.21-24

Atsà'átè Paul a mbó ñghòtè

¹ Aḡwà'ànè yŷi a lo aa a mbo mæ Paul yŷi mæ mæ nŷi ḡḡḡḡntoò Kristo Yesu ḡḡoḡè nŷi ḡḡkòḡ Nwŷiḡḡòḡ aà.

ḡḡhèe nŷi a mbo bè bi Nwŷi bŷi mæ bi kŷi nŷiḡ mŷintŷi myaa a nu* Kristo Yesu aà.

² Tá ìbòḡ Nwŷi nŷi mbòòḡè yŷi mæ ì lo a mbo Nwŷiḡḡòḡ Taà yŷi'ìnè nŷi Mmà'àmbŷi Yesu Kristo aa, tá ì tswe a mbo bŷi.

Njoo Azwŷi jŷi mæ bŷi'ìnè tswe nŷi ju a mum Kristo aà

³ Tá bŷi'ìnè ka ḡḡha'asè Nwŷiḡḡòḡ mæ à nŷi Ta bi Mmà'àmbŷi yŷi'ìnè Yesu Kristo aa yŷi mæ, a mum Kristo, à nŷi mbòòḡè a nu bŷi'ìnè a aḡḡè mæ à fa ḡḡoò Azwŷi ì tsim jŷi mæ ì tswe a aburè aa a mbo bŷi'ìnè aà.

⁴ Mbòḡ tá bi naḡḡè mbi boḡ Nwŷiḡḡòḡ à tsò'ò mæ yŷi'ìnè a mum Kristo mæ tá bŷi'ìnè bè bŷi bè, ḡḡlaa maḡḡè ntswe tŷi àlò'ò a nŷi mŷi'ŷi yu.

⁵ A múm àkòḡḡè Nwŷiḡḡòḡ à le taḡtè yŷi'ìnè ḡḡlè mæ yu ḡḡirè yŷi'ìnè nŷi boò bi a ḡḡim Yesu Kristo ḡḡoḡ a aḡḡè mæ à le sŷi lòò ḡḡi ḡḡkòḡè aa

⁶ mæ tá bŷi'ìnè ka ḡḡha'asè nŷi nloḡ ìbòḡè yŷi yŷi wè yŷi mæ à swŷi'ŷi a nu bŷi'ìnè tŷi ḡḡdùù ḡḡtsya a mum Mú yŷi yŷi à kòḡè aà.

* 1:1 A múm ḡḡwà'ànè jŷi mɔ'ɔ bi swòḡ aa mæ, "bŷi mæ bi tswe a Efeso mŷfa'a nŷi ḡḡntŷi waa tsim aà."

⁷ A le ntsu'u atú yí'inè ní àlèè nú yí, ñghirè Nwí a li'inè ifansènnú jí'inè, ñyonè ní ìbòñè yí yí wè wá,

⁸ yíi mē à le nswí'í a nu bí'inè aà.

⁹ Nlon mē à lòò mē bímánjì bítisim bo bí mítsyè ñghirè bí'inè zì ànnú alò'òsè yíi a le ntswe ní ànnú yíi a lòò aa, ñyonè ní àtanjè yí yí à le ntañtè a mum Kristo aà.

¹⁰ Atanjè yí a le mbè aa mē nòò à bē yí kò'ò kù'u bonj à ka bòònsè njoò tsim a mum Kristo tsó átú, ñjoo jii i tswe a aburè bo bí jii i tswe a nsyè aà.

¹¹ Nwíngòñ a ghírè innú tsim ñyonè aa àtanjè yí bó ñkà'á yí. Nwíngòñ à le ntso'ò yí'í mē tá bí'í bē bē bí a mum Kristo ní ñkòñê yí, ñlògìnè a ñlògìnò.

¹² Atanjè yí a bē aa mē bí'í bíi mē bí le mfoò ñka mbè a mum Kristo aa, tá bí'í tswe ñka ñghu'usè ñigha'á ní.

¹³ A ñghèe a ní bù, ní ká ntswe a mum kristo, nòò wa mē ní le yu'u ñighàà ní ànnú ññkòñ nya mē à ní ntoo yí ñsigìnè ya mē i yweensè ghuu, ñññ ntiì ghuu ghu nu aa, Nwíngòñ à le ññ awenè yí a nu bù tsó mē à le mfa Azwí yí Làà yíi mē à le ñkà'á aa a mbo bù aà.

¹⁴ Azwí yí Làà ya a tìgè mbè alènsè a ndi'í mē bí'inè ka yí kwèrè ànnú yíi mē Nwíngòñ à le ñkà'á a mbo bē bí aa, ma yú a ghírè a laa mē Nwíngòñ à ka yí tsu'u atu bē bíi mē à ní bí aà, tá bí'inè tìgè ñghu'usè ñigha'á ní.

Atsà'atè Nwí Paul

¹⁵ Tsó mē a bē laa aa, a ajàn yíi mē yù'ù mē àbiintii yuu a nú Mmà'ambí Yesu bo bí àkòñnè yíi mē ní kòñ bē bí Nwí bítisim ghu aa,

¹⁶ kaa mē si kentè ní ñka mfa mbi'íkè a mbo Nwí ñlon ñgaà yùù, ñtsa'atè ní Nwí ñwa'atè ní ghuu.

¹⁷ Mē tsà'atè Nwí mē tá Nwíngòñ Ta bí Mmà'ambí yí'inè Yesu Kristo, Ta ñigha'a, tá à fa ghuu ní Azwí yí, tá à tìgè ñghírè ghuu tá ní tswe ní mítsyè, ndi'í Nwíngòñ a mbo bù tá ní ku'usè mbù ñzi yí.

¹⁸ Mē betè ní mē tá bí ña'a mîntii muu tá ní yè ñkà'á yí tá zì njoo jii mē ní bē a ajàn mē à twòñè ghuu ghu aa, i zì afù'ù yíi mē a tswe a múm mî̀tèñnè mí wè mii mē à kà'a a mbo bē bí aà,

¹⁹ i kii zì mē kaa mbè bí wa'á mîda'á mí wè mí wè mii mē mí tswe a mbo bí'inè bíi mē bí'inè bíi yí aa figè.

²⁰ Mîda'á mí wè ma mú mí bē aa mya mii mē à le nyweensè Kristo ghu a níwo, ñghírè a tswe a mbèè ñikwèe yu ní mà'á a aburè aà,

²¹ ñnañsè ntsya ñgàñsa'a mbi, ní ñgàñada'a, ní ñgàñmî̀tè bo bí ñgàñmbu'utè mbi, ñtsya mikum mî̀tsim mí bí twonè a nu bē, kaa ñkí'í aa tsi'í a ní yulá mbi bē, bo bí a ní mbi yíi mē i ka yí zì aà.

²² A ká mē ñññ ñgòñ njoò tsim a ñji'í mikòrè yu, ñghírè mē à tìgè nsa'a ñgòñ njoò tsim, mbè atu a mbó ñghòtè,

²³ ñghòtè i bē mbànú yí, a luu ghu, ñkii ñtìgè ñlwensè ñgòñ njoò tsim a ní ìdìgè tsi'í tsimè.

2

Nlo a ní níwo ñkuu a múm ñtswèntii

¹ A ní bù à ghírè ní tswèn ntiì, mē à le mbii aa ní kwo a múm Azwí ñlon ifansènnú juu bo bí innú jì bí juu.

² Maà noò ní le si yonè aa innú jì fàa mbi, ñyu'unè ní mfoò yíi mē a sa'a izwí jì bí jii mē i tswe a múm mfo'è aa, mē i tìgè mfa'a ní a nu bē bíi mē bí tii atu a mbo Nwí tsitsòñ aà.

³ Bí'inè le ñkí mbè aa tsi'í tsó bo ñtswe ní ñtswèntii yí'inè ñyonè aa innú jii mē ñjyánú jí'inè i lòò, ñjyánú yí'inè bo bí ñmòòntè jí'inè i kii ñyè'etè aà. Maa ajàn àlwintòñ Nwí a le ntswe a nu bí'inè tsi'í tsó ajàn mē a ká ntswe a nu ñù mî̀sòñè ntsimè aà.

⁴ Là àjàñè mē ñko mî̀lìñè Nwí i si ní ñidèñè tswe aa, àkòñnè yí yí wè yíi mē à kòñè yí'inè ghu aa, a ghírè mē

⁵ ka mē bí'inè le ñkwo nlon ifansènnú jí'inè aa, a bú ñghírè bí'inè tswé ntiì bí'inè bí Kristo

⁶ ñtìgè ñhèe yí'inè ní bó a ndèñ, ñghírè bí'inè ní bó tswé ní ìlèñ a aburè a mum Kristo Yesu

⁷ mē yu ghírè tá à laa mē, a ní mbi yí ñfii yíi mē i ka yí zì aa, a ka yí fa afù'ù tì ñidèñè a múm ìbòñ yu a ñjìm àbòñèntii yí a nu bí'inè a mum Kristo Yesu aà.

⁸ Nlon mē Nwí a yweensè ghuu nlon aa ìbòñ yí, ñtsya a ñjìm àbiintii, kaa à sí ñghírè yùù bē, àa mî̀tèñnè mí Nwí.

⁹ Kaa à sî bə aa nlon ifà'à yî tsu bê, mbi'i nù tsù à lô ñka ñkwɛɛ ntii yi.

¹⁰ Bî'inè bə aa àbofà'à Nwî. A le nnañsə yî'inə a mum Kristo Yesu aa mə tá bî'inè tswe tswe ntii a ñka ñghirè innù jî siginè jîi mə à leɛ ñte'e mfoo ntañtə nləə mə bî'inè ka ñghirə aà.

Nù yî mfiùrè a mum Kristo

¹¹ Tá nî wa'atə mə à le mbə a noò yî mɔ'ɔ aa, bi twonə nî ghuu, bitizi Nwî aa a nî bitinjetə, nyonə aa a nî annù jetə bə yîi mə à le mbə annù nyānu bi ghirə aa nî mbə aà.

¹² Tá nî wa'atə mə, à le mbə maà noò aa, bi yatə ghuu bu bi Kristo, bi fi'isə ghuu kaa nî wa'á bə bi ala'a balsrael bə, mbə bigi a nî ikàà jii mə Nwĩngɔŋ à le ñkà'a annù ghu aà. Kaa nî le si wa'á nî annù tsu bê. Kaa ñki'i ghuu nî Nwĩngɔŋ fàa mbi tswé.

¹³ Lá tsitsɔŋ a mum Kristo, bù bya mə à le mbə a noò mɔ'ɔ nî tswé a ndisyà aa, bi zî mə nî bù ñkoontə nî bù a njimə àləə nu Kristo.

¹⁴ Nlon mə Kristo yumbɔŋ, à zî mə nî mbɔɔnə a mbo bî'inè. A ghirè mə baYuda bo bitizi Nwî bo tigə mbə bə bî fùurè. A tà mə ñgi'i nî annù kibàà ya mə a le mbə tsi'i tsò àwugəndá aà.

¹⁵ A le mbwəsə nɔŋsə baYuda wa yîi à le ntswe nî ñdî'i nî binɔŋsə aa, mə, a njim yu yumbɔŋ, yù logə baYuda bo bitizi Nwî i bù tigə nañsə ñgwè'è bə bi fii ghu tá bi tswé nî annù yî mɔ'ɔ bo bo, i tigə ghirè tá mbɔɔnə i tswé a titii bo.

¹⁶ A le mbù mbɔɔnə yî'inè bi Nwî ntsya a njim ibiinu wa yî fùurè mə à lə mfa mbii niwo a ati bāñnə bāñnə ñghirə mə tá annù kibàà à mɛ.

¹⁷ A le nzi nswonə nî annù mbɔɔnə a mbo bù bii nî le ntswe a ndisyà aa, bo bi a mbo bə bii mə bi le ñkóontə aà.

¹⁸ Ntsya ghu njim, bî'inè bitsim, baYuda nî bitizi Nwî, tswé nî mánji a ñghèe a mbo Tá a múm Azwî yî fùurè.

¹⁹ Ma múu ajāñ kaa nî sî bigi bə, kaa ñki'i batoo dāñ kî mbu mbə. Nî tigə mbə bə bi ala'á yî fùurè bu bi bə bi Nwî, ñki mbə ñgwè'endá Nwî.

²⁰ Bi tigə mbɔɔ ghuu tsò nda wa nî átsə ñgāñntoo Kristo, bo bi ñgāñntoo Nwî, tá Kristo yumbɔŋ a bə ñgɔ'ɔ nibuu nî ndá;

²¹ tá nda yā ntsim i yəginə a nu yu Mmà'àmbi, ntigə mboonsə ñkwe, ñghɛɛ nî ndámá'anwî yî ñwé yîi i laa aà.

²² A ñghèe a nî bù, a mum yu, bi kii mbɔɔ nî ghuu mboonsə bu bi àbùgə bə tá nî bə adigə yîi mə Nwĩngɔŋ à ka kî tswé ghu i tsyà a njimə Azwî.

3

Afà'á Paul a titii bitizi Nwî

¹ A bə ñji'i annù yîi mə, Paul ñgāñtsāñ Kristo Yesu mbi'i ñkwítú ghuu bitizi Nwî, mə tsà'atə Nwî a atu bù aà.

² Mə mɔɔntə mə nî tɛ'è mə ñyu'u ifà'à yîi mə Nwĩngɔŋ à fa a mbo mə nî ibɔŋə yî nlon ñgaa yùu aà.

³ Nwĩngɔŋ à le ñkè'e atañtə alò'ɔsə yî ndi'i a mbo mə, a ajāñə mə mè kii ñte'e mbɔɔ ññwa'anə a mbo bù aà.

⁴ Nî bə twonə bɔŋ nāa zi innù alò'ɔsə jii mə mə zi mbi'i Kristo aà.

⁵ Kaa Nwĩngɔŋ a kî'i innù jî àlò'ɔsə ma jù a mbo mɔwàà mi bə a mbii swonə. Lá tsitsɔŋ à ghirè mə i laa ntsya a njimə Azwî yi, a mbo ñgāñntoo Kristo bo bi ñgāñntoo Nwî, jii mə a tsò'ɔ yu aà.

⁶ Annù yî àlò'ɔsə ma yú a bə mə tá bitizi Nwî ki ntigə mbə bijibinda bo bi baIsrael. Bo tigə mbə aa idigə nu mbèe nu yî mfiùrè, bo bitsim tigə ntswe a nî innù jii mə Nwî à le ñkà'à ntsya a njim Kristo aà.

⁷ Nwî à le ñghirè gha a nî ñgāñáfà'à ma múu mún ntoo yî ñsiginè yú aa, a bə mītəñnə mii mə à fa a mbo mə nî ibɔŋə yî a njim midà'a mi mii mə mi le si fà'a a nu mə aà.

⁸ Ka mə mə nî ñy yî mɔ'ɔ a titii bə bi Nwî yîi mə kə'ə nsigə nlwî'isə aa, Nwĩngɔŋ à fa ibɔŋ ma ghú a mbo mə mə tá mə logə ntoo yî ñsiginè ya nlonə afù'ù Kristo ti figə ñghɛɛ nî yu a mbo bitizi Nwî.

⁹ I kii ghirè tá bə bitsim yə a ajāñ mə atañtə annù yî lò'ɔsə yîi mə Nwî yîi à le nañsə njoò tsim, à le nlò'ɔsə nləə a ñgu'u ñgu'u aa a fà'a aà.

¹⁰ Atañtə yî yú a bə aa mə tsitsɔŋ tá à tsya a njim ñghòtə ñghirè tá b̄isa'a bi mbi bo bi idà'a jii mə i tswé a aburə aa, bi yəgə nzi mitsyè m̄i Nwî mii mə mi nî tsi'i a mbuu mbuu aà.

¹¹ Nwĩngɔŋ à le ñghirè ma múu ajāñ nyonə aa atañtə yî yîi a lwi'i nñkonə mə à ghirè mə a fɛ'è ntsya a njim Kristo Yesu Nğāñmà'a yî'inè.

¹² A nɔ̃m Kristo, n̄tsya a nɔ̃mè àb̄iint̄i yì'inè ghu nu, mbè b̄i'inè tse tswe n̄ àt̄ànj̄ent̄i a n̄gh̄èe a n̄si m̄i' Nw̄i.

¹³ Maa aj̄àn m̄è tigè n̄swon̄è ni a mbo bù m̄è m̄int̄i muu tsuu l̄ò b̄orè mbi'i n̄gi'i ȳi m̄è i kuu a nu m̄è n̄lon̄ n̄gaà ȳuu, m̄è à ni n̄gha'a nuu aà.

Akò̃n̄è Kristo

¹⁴ A n̄i n̄ji'i ànn̄u ȳi m̄è m̄è swèt̄è m̄iku'ut̄è ma a n̄sye a n̄si Tà,

¹⁵ yu wa ȳi m̄è n̄gwè'e n̄tsim̄ j̄i i tswe a aburè k̄è m̄è i tswe a n̄sye aa, i kwèrè ik̄um̄ waa ghu mbo aà.

¹⁶ M̄è bu'u mbo a mbo Nw̄i m̄è, a n̄i àf̄ù'ù yì ya ȳi a gha'a aa, t̄à à tsya a n̄j̄im̄ Azw̄i Nw̄i n̄n̄ij̄ m̄ida'a a m̄um̄ n̄t̄i bù t̄à n̄i tswe n̄i m̄ida'a.

¹⁷ M̄è k̄i m̄bu m̄bu'u n̄i m̄bo m̄è t̄à Kristo à kuu n̄tswe a m̄um̄ m̄int̄i bù n̄tsya a n̄j̄im̄ àb̄iint̄i yuu. N̄k̄i m̄bu m̄bu'u n̄i m̄bo a mbo Nw̄i m̄è t̄à à gh̄irè n̄i tw̄inj̄ m̄inj̄ḡanj̄ muu, n̄k̄i ntum̄ it̄sè m̄ila'a juu a m̄um̄ àkò̃n̄è.

¹⁸ M̄è mbè bù, a b̄ò'ò ni b̄è bi Nw̄i t̄si'i b̄itsim̄, n̄i tswe n̄i m̄ida'a a n̄zi àj̄àn̄è m̄è àkò̃n̄è Nw̄i a gha'at̄è mbè, n̄k̄i sa'at̄è, n̄k̄i n̄enè mbè, k̄è n̄k̄i ntso mbè aa,

¹⁹ a n̄k̄i n̄zi àkò̃n̄è Kristo ya ȳi m̄è a tsya m̄itsyè m̄i n̄j̄ù m̄is̄on̄ aa, m̄è mbè bi tigè n̄n̄ans̄è n̄lwens̄è ghuu, n̄i k̄ò'ò n̄luu n̄i m̄arè Nw̄i n̄tsim̄è.

²⁰ A mbo yu wa ȳi m̄è, n̄tsya a n̄j̄im̄ m̄ida'a m̄ii m̄è m̄i f̄a'a a nu b̄i'inè aa, mbè a gh̄irè inn̄u i n̄ans̄è m̄burè gha'a n̄tsyat̄è aj̄àn̄è m̄è b̄i'inè bet̄è k̄è n̄k̄i m̄òont̄è aa,

²¹ t̄à n̄gha'a t̄à n̄i tswe ghu mbo a m̄um̄ n̄ghòt̄è bo bi a n̄j̄im̄ Kristo Yesu, n̄ghen̄è a m̄iwàn̄è m̄iwàn̄, n̄lwi'i n̄nj̄kon̄è. Amen.

4

Bè bi Kristo b̄è tsò m̄biinu ȳi m̄f̄uùrè

¹ Tsò m̄è a b̄è laa, m̄è n̄ḡanj̄ats̄anj̄ M̄m̄à'àmbi, m̄è bu'u mbo a m̄bo bù m̄è t̄à ni ka nt̄èè akò̃rè n̄iz̄i ȳùù t̄à à ku'unè aj̄àn̄ ȳi m̄è Nw̄i à twon̄è ghuu m̄è ni ka nt̄èè aa,

² n̄ka n̄sigis̄è m̄ib̄i m̄i n̄u muu a n̄sye, m̄b̄on̄è, n̄tswa n̄i m̄int̄i muu, m̄m̄i n̄i inn̄u juu bu ni bù a m̄um̄ àkò̃n̄è,

³ n̄ka n̄gaans̄è n̄i m̄it̄i muu a n̄lwi'i a m̄um̄ m̄b̄òons̄è ya m̄è Azw̄i Nw̄i a fa n̄ghirè t̄à m̄b̄òon̄è i boons̄è ghuu n̄kwèrè tsò n̄k̄irè aà.

⁴ M̄biin̄u i b̄è aa ȳi m̄f̄uùrè, Azw̄i Nw̄i a k̄i m̄bè aa ȳi f̄uùrè, tsò aj̄àn̄ ȳi m̄è ànn̄u ȳi m̄è bi le ntwon̄è yì'inè m̄è b̄i'inè ka m̄bè aa a k̄i m̄bè ȳi f̄uùrè aà.

⁵ M̄m̄à'àmbi à b̄è aa ȳi m̄f̄uùrè, àb̄iint̄i a b̄è aa ȳi f̄uùrè, ànn̄u m̄murè b̄è n̄k̄i a k̄i m̄bè aa ȳi f̄uùrè,

⁶ Nw̄inj̄on̄ a k̄i m̄bè aa ȳi m̄f̄uùrè, ȳi m̄è à ni Taà yì'inè b̄itsim̄, ȳi m̄è a bu'ut̄è b̄è b̄itsim̄, m̄fa'a ni a nu b̄è b̄itsim̄, n̄k̄i n̄tswe a nu b̄è b̄itsim̄.

⁷ Là bi le m̄fa ìb̄on̄ Nw̄i wa a mbo b̄i'inè yì m̄ò'ò yì m̄ò'ò n̄yon̄è aa n̄i m̄buu m̄it̄on̄è m̄ii m̄è Kristo à le m̄fa ghu mbo aà.

⁸ Tsò m̄è a tswe a adigè yì m̄ò'ò a m̄um̄ ànjwà'ànè Nw̄i m̄è,

“Nòò wa m̄è à le si k̄ò'ò n̄ghèe a ndon̄è aa,

à le n̄lògè ìb̄u'u n̄tsò j̄i gh̄à'at̄è, m̄fa m̄it̄on̄è a mbo b̄è.”

⁹ (Mbè bi n̄jwa'anè m̄è, “A le n̄kò'ò n̄ghèe a ndon̄è,” bon̄è à si b̄è aa m̄è à le m̄fòò n̄sigè n̄kuu a n̄ji'i n̄sye aa è?)

¹⁰ Yu wa m̄è à le n̄sigè aa àa yu wa m̄è à le n̄k̄i n̄kò'ò n̄ghèe a ndon̄è n̄tsirè aburè n̄tsim̄è aà, m̄è yu tigè lwens̄è m̄b̄i n̄tsim̄è aà.)

¹¹ Aa yu m̄è a le m̄fa m̄it̄on̄è m̄è t̄à b̄è bi m̄ò'ò t̄à b̄i b̄è n̄ḡanj̄ntoò j̄i, b̄i m̄ò'ò b̄i b̄è b̄ii m̄è bi yu'u n̄i n̄ghàà ni Nw̄i n̄k̄e'enè, b̄i m̄ò'ò b̄è b̄ifanḡilis̄i, b̄i m̄ò'ò b̄è b̄ipastor bo b̄i b̄id̄i' b̄i inn̄u.

¹² A le n̄ghirè ma mùu aj̄àn̄ aa m̄è yu tan̄t̄è b̄è bi Nw̄i b̄itsim̄ a n̄i ìf̄a'à Nw̄i, a n̄ka n̄kò'ò n̄ghòt̄è ȳi m̄è i ni m̄biin̄u Kristo aà,

¹³ i ywe'e nòò ȳi m̄è b̄i'inè b̄itsim̄ ka ȳi b̄òons̄è b̄è ayoo yì f̄uùrè a m̄um̄ àb̄iint̄i, i k̄i n̄ans̄è zi a Mu Nw̄i, i kwe i kù'u, i tigè b̄è tso Kristo, i luu ni m̄arè yì,

¹⁴ t̄à wa'a bù m̄bè tsò b̄on̄k̄hè, b̄ii m̄è inn̄u j̄i m̄è n̄ḡanj̄mbwe'esè i d̄i' aa, i ka k̄i t̄i n̄i yì'inè tsò f̄if̄èrè a t̄i akàn̄è n̄k̄i aa, ni m̄itsyè m̄ii bo bwe'esè n̄i yì'inè ghu aà.

¹⁵ Là b̄i'inè b̄anj̄nè n̄tigè swon̄è n̄àà ànn̄u n̄nj̄kon̄ a m̄um̄ àkò̃n̄è, n̄ka n̄kwe a ni b̄im̄án̄j̄i b̄itsim̄ i b̄è tsò yu wa m̄è à ni atu aa, a m̄um̄ Kristo.

¹⁶ Aa yu ȳi m̄è à b̄òons̄è ìb̄iin̄u tsim̄, ìdigè n̄u tsim̄ i tigè n̄yon̄ tsugit̄è ni m̄inj̄anj̄ a ni m̄ik̄ir̄inè aà. B̄èe ìdigè nu j̄ya j̄i m̄ò'ò j̄i m̄ò'ò i ka m̄fa'a aj̄àn̄ ȳi m̄è i tswe n̄i m̄fa'a aa, ìb̄iinu wa tsim̄ i tigè n̄kwe, n̄tigè n̄kò'ò n̄i a m̄um̄ àkò̃n̄è.

Ntswénttì yí nǎfi a mum Kristo

¹⁷ Mə swonə ma yú ànnù a nǎ ĩkúmm Mmà'ambi mə, nǎ tsuu bú ki tswə ntswénttì yùù tsi'í tsó bítizí Nwǎ bíi mə ìmòòntə innú jyaa à nǎ tsi'í innú dànjə dànjə,

¹⁸ ìmòòntə innú jyaa i tswə aa a múm nǎfi ìdigə. Kaa bo si nǎ ànnù a múm ntswénttì ya mə Nwǎ a fa aa tswé, nlonj mə àtì atú yaa a ghìrə kaa bo wa'á ànnù zi aa.

¹⁹ Mǎnttì myaa mi tǎi mǎ, bo tigə mǎfa mǎbǎmǎnù myaa a nǎghìrə innu atsuùrə, a nǎòò tsi'í ijyaa innú, bo bí mǎbuu innú jǎ fwé tsimə.

²⁰ Kaa à si ijǎnj innú jǎi mə nǎ lə nyəgə nlonj ngaa Kristo aa bǎ!

²¹ A nǎ ànnù nǎnjkonj mə nǎ lə nyu'u ànnù nlonj yi, bí kǎ ñdǎ'i ànnù yi a mbo bú, tsó mə ànnù nǎnjkonj a tswə a mum Yesu aa.

²² Nǎ sorə a marə nu yǎ ñlwèn wa mə à tswə aa a nǎ ntswénttì yùù yǎ mǎbǎi ya yǎi mə innú mǎwe'esə jǎi mə mǎnttì muu lə si yə'ətə lə si tsə nǎgi'i ghu aa.

²³ Nǎ ghìrə tá Nwǎ à bənjkə mǎnttì muu bo bí ìmòòntə juu, tá ì tigə tsi'í jǎ fǎi,

²⁴ tá nǎ tigə njwe'e marə yǎ nǎfi wa yǎi mə bí nǎnjse a finə yǎ Nwǎ, a nǎ ntswénttì yǎi mə ì tsinə njkǎ nǎaa mǎnjse tsi'í ànnù nǎnjkonj aa.

²⁵ Ma múu ajǎnj nǎ me'e ànnù abǎnjə ànnù, tá nǎ yǎ mǎ'ò yǎ mǎ'ò tá à ka nswonə tsi'í ànnù nǎnjkonj a mǎò ñdǎim yǎ, nlonj mə bí'inə bǎtsim bə aa ìdigə nu mǎbǎnu yǎ mǎfuùrə.

²⁶ O yǎ nǎlwisə ntonj, ò tsee bíi tá àlwintənjə yo ya à ghìrə tá ò ghìrə ìbǎ; tsée bíi tá nǎòò à tso nǎ àlwintənjə yò,

²⁷ ntsuu abwarə a mbo Devil lǎ fa.

²⁸ Nǎ yǎi à nǎ nyərə tá à kəntə, njka mǎfa'a, njka mǎfa'a nǎ mǎò mi nǎ ñtǎi yǎ siginə, tá zi njkwetə bə bíi mə bí lǎò akwetə aa.

²⁹ Nǎ tsee ki bíi nǎghǎà nǎ bí ka mǎfe'e a ntsú bú, mǎbanjə njka nǎghaa tsi'í innú jǎ siginə jǎi mə i kwetə mə tá bə ka njkwe a nǎ innú tsimə, tá nǎ ka nǎghìrə ìbǎnj a nu bə bíi mə bí yu'u aa.

³⁰ Nǎ tsee ki ghìrə tá Azwǎ Nwǎ yǎi mə a laa à ka njənjə. Aa yu yǎi mə à nǎ awenə Nwǎ a nu bú ñdǎ'i nǎ mə Nwǎ à ka yǎ tsu'u atú yuu aa.

³¹ Nǎ me'e ànnù ntsə'ənttǎi, nǎ àfiimi'i, a bǎ'ò àlwintənjə tsim, ntsee ki tənjə nǎghǎà, kǎ ki bəgítə nǎ bə, ntsuu nǎ mǎbuu kǎbǎà yǎ tsu tswə.

³² Nǎ banjə njka nǎghìrə nǎ innú jǎ siginə a nu bú bu nǎ bú, njka nǎghìrə mǎnttì muu ka mǎbǎnə, njka nǎl'inə ìfǎnsənnú juu bu nǎ bú tsi'í tso ajǎnjə mə Nwǎ à lə ntsyà a njǎm Kristo ñlǎ'inə ìfǎnsənnú juu aa.

5

Bǎ'inə ka ntswe a múm njkà'à

¹ Tsó bǎò bí Nwǎ bíi mə à kǎnjə aa, nǎ ka njə'esə Nwǎ.

² Tá nǎ ka tswə nǎ àkǎnjə tsó mə Kristo à lə njkǎnjə yǎ'inə nǎfa ìbǎi nú yi tsó ayoo mmà'à Nwǎ yǎi mə bí tǎò a lúmtə njghìrə Nwǎ a doritə aa.

³ Lá, tá bí tǎ'e ntsuu ki ghúmtə ànnù ajǎrə, kə innú jǎ fwé, kə ànnù nyə'ətə njoo, a tǎtǎi bú bə, nlonj mə nǎ bə aa bə bí Nwǎ aa.

⁴ Kaa a si ku'unə mə tá nǎ ka nǎghaa mǎghǎà mi atsuùrə, kə mǎghǎà mi ajǎntə, kə mǎghǎà mǎ fwé, nǎ banjə njka mǎfa nǎ nǎbǎ'ikə nǎ innú tsim a mbo Nwǎ.

⁵ Nǎ zi tá à laa mə, kaa njú ajǎrə, kə njú yǎi a ghìrə innú nsiñ, kə njú yǎi mə a yə'ətə njoo aa, (njú nyə'ətə njoo mǎ ghú à bə aa tsó yǎi mə a mǎi mǎnjkobə aa) kaa à ka yǎ wa'á ànnù ñfǎò Kristo bo bí à yǎ Nwǎ jǎ.

⁶ Tá njú à tsuu ghuu nǎ mǎghǎà mi ajǎntə lǎ bwe'esə nlonj mə àlwintənjə Nwǎ a tsə nǎgi'i a nu bə bǎtsim bíi bí tǎi atu ghu mbo aa.

⁷ Tsó mə a bə laa, nǎ tsuu nǎ ànnù tsu a nǎghìrə bu bí ijǎnj bə ma bya tswə.

⁸ Nlonj mə maa noò, nǎ lə njkǎ ntswe aa a múm nǎfi ìdigə, lá tsǎtsǎnj mə nǎ tswə a múm njkà'a Mmà'ambi aa, nǎ ka ntəə akòrə nǎzi yuu tsi'í tsó bǎò bí njkà'à,

⁹ Nlonj mə mǎntà mǎi mə njkà'à i koonə aa, mi bə aa njǎnj innú jǎ siginə tsim jǎi i bǎnj, ñtsinə njkǎ mǎbə ànnù nǎnjkonjə aa.

¹⁰ Nǎ ka njgaansə mǎtǎi muu a nzi innú jǎi i ghìrə Mmà'ambi a doritə aa.

¹¹ Nǎ tsuu abó yuu nǎ innú mǎfi ìdigə jǎi kaa i si njú kwetə aa ki nǎnjə, nǎ banjə njka mǎfi'isə ñdǎ'i tá bə bǎtsim ka nyə.

¹² Nlonj mə tsi'í njka nǎghaa nswonə nǎ innú ma jya mə bo ghìrə a adigə alò'òsə aa àa ànnù ñdǎrətú.

¹³ Lá innú tsim jǎi mə bí fə'esə a múm njkà'à aa, bə bǎtsim yə,

¹⁴ nlonj mə ayoo yǎi mə a tswə a múm nǎaa ìdigə a tigə mǎbə aa njkà'à. A nǎ njǎi'í ànnù yǎi mə bí swonə nǎ mə,
“Wǎ'inə mǎà njú filó,

m̀b̀īnə a n̄iwō,

Tá ñkà'a Kristo ì ta a nu wò."

¹⁵ N̄i ka nan̄sə n̄tsyəsə aj̄an̄ ȳi ni t̄əə aà, n̄tsuu ki t̄əə b̄ə ts̄ó ij̄ant̄ə b̄ə, n̄i ka nt̄əə ts̄ó nḡan̄mitsȳə.

¹⁶ N̄i tsuu ki b̄ii tá mú àbwar̄ə ȳi ni tswə ni yu aa à ka n̄tsya a dàṅḅè dàṅḅè, m̀ban̄n̄ə ñka nḡh̄ir̄ə inn̄u j̄i sigin̄ə a nḡḍ̄ṅ b̄in̄òò bitsim̄ ñlon̄ m̄ə nḡu'ù m̀bi yuà ì ni ȳi m̀b̄i.

¹⁷ N̄i tsee ij̄ant̄ə b̄ə b̄ə, n̄i ka nḡaans̄ə m̄it̄ī muu a n̄z̄i ànn̄u ȳi m̄ə Mmà'ambi a l̄òò m̄ə n̄i ka nḡh̄ir̄ə aà.

¹⁸ N̄i tsee milù'ù ki no baan̄ə, ñlon̄ m̄ə mi ka gh̄ir̄ə n̄i ka gh̄ir̄ə inn̄u ats̄ūr̄è. Lá n̄i ban̄n̄ə nḡh̄ir̄ə tá Azw̄i Nw̄i à ka n̄lwens̄ə n̄i gh̄uu.

¹⁹ N̄i ka ghaa a mbo bù ni bù ni m̄igh̄àà m̄i b̄ipsalm̄, ni m̄ik̄òò, k̄ə m̄ik̄òò m̄i Azw̄i Nw̄i a di'á aa, nȳəə nḡha'as̄ə n̄i Mmà'ambi gh̄u ni m̄it̄ī muu mi tsim̄.

²⁰ N̄i ka mfa m̄bi'ik̄ə a nḡḍ̄ṅ b̄in̄òò bitsim̄, ni a n̄i nḡḍ̄ṅ inn̄u tsim̄ a mbo Nw̄inḡḍ̄ṅ Tà n̄i ik̄um̄ Nḡan̄mà'a ȳi'ìn̄ə Yesu Kristo.

B̄angȳè bo bi bìlòò

²¹ N̄i ka nyu'un̄ə gh̄uu bu ni bù ts̄ó b̄ə b̄ii bi bo'ò Kristo.

²² B̄angȳè, n̄i ka nyu'un̄ə bìlòò buu ts̄ó aj̄an̄ ȳi ni yu'un̄ə Mmà'ambi aà.

²³ Nlon̄ m̄ə ñumb̄an̄n̄ə à b̄ə aa atu a mb̄ó nḡw̄é ȳi tsi'í ts̄ó m̄ə Kristo à ki mb̄ə atu a mb̄ó nḡh̄ot̄ə ȳi à ni m̀b̄īn̄u ȳi aà, Kristo yumb̄on̄ a k̄i m̀b̄ə Nḡanȳweens̄ə ȳi aà.

²⁴ Ts̄ó aj̄an̄ ȳi m̄ə nḡh̄ot̄ə yu'un̄ə Kristo aa, tá b̄angȳè k̄i ñka nyu'un̄ə bìlòò byaa a n̄i inn̄u tsim̄.

²⁵ B̄ilòò, n̄i ka ñk̄on̄ b̄angȳè buu tsi'í ts̄ó aj̄an̄ ȳi m̄ə Kristo à le ñk̄on̄ nḡhot̄ə aà. A le mfa ib̄īn̄u ȳi a atu bo aa

²⁶ a n̄s̄i'í ì laa ni n̄igh̄àà ni m̄ə yu gh̄ir̄ə waa tá bo laa man̄s̄ə.

²⁷ A le nḡh̄ir̄ə laa aa m̄ə yu tiḡə t̄e'e nḡh̄ot̄ə a n̄si yu, tá ì laa, m̄bon̄ man̄s̄ə, kaa wa'à ni mú àb̄à, k̄ə àd̄iḡè ȳi t̄an̄k̄è, k̄ə m̀buu alo'ò ȳi tsu tsw̄é, m̄ə tá nḡh̄ot̄ə tiḡə n̄laa man̄s̄ə ntsee n̄i àl̄ò'ò tsw̄é.

²⁸ A n̄i aj̄an̄ ȳi m̄ə mb̄an̄n̄ə tsw̄é n̄i ñki ñk̄on̄ b̄angȳè byaa tsi'í aj̄an̄ m̄ə bi k̄on̄ m̄ib̄īm̄in̄u myaa aà. N̄umb̄an̄n̄ə ȳi m̄ə a k̄on̄ a nḡw̄é ȳi aa, a k̄on̄ aa ib̄īn̄u ȳi.

²⁹ Kaa ñu tsu à le'è wa'á n̄jȳán̄u ȳi ka mbaa. A b̄an̄n̄ə ñj̄e'è aà j̄è'è ñk̄ī n̄lent̄ə tsi'í aj̄an̄ ȳi Kristo a k̄i nḡh̄ir̄ə n̄i nḡh̄ot̄ə aà;

³⁰ Nlon̄ m̄ə b̄i'ìn̄ə b̄ə aa id̄iḡè nu Kristo.

³¹ Ts̄ó m̄ə àṅw̄à'àn̄ə Nw̄i a swon̄ə aa, "A n̄i ñj̄i'í ànn̄u ȳi m̄ə ñumb̄an̄n̄ə a mà'at̄ə n̄i taà ȳi b̄ó ñd̄è ȳi nḡh̄e'è m̄b̄òòns̄ə b̄ó nḡw̄é ȳi, bo bya bi baa tiḡə ñjȳán̄u ȳi m̄f̄ūr̄è aà."

³² Ann̄u ma yu à n̄i ànn̄u ȳi àl̄ènt̄ə ȳi m̄ə tso, m̄ə nan̄s̄ə ñswon̄ə aa nlon̄ nḡaa Kristo bo bi nḡh̄ot̄ə;

³³ Lá a ku'un̄ə m̄ə tá ñu ni bù ȳi m̄ò'ò ȳi m̄ò'ò tá à ka ñk̄on̄ə a nḡw̄é ȳi ts̄ó aj̄an̄ ȳi m̄ə a k̄on̄ə ib̄ī n̄u ȳi aà. Tá m̄angȳè à ki nȳə m̄ə yu bo'ò ndoò ȳi.

6

Aj̄an̄ m̄ə b̄oo bo bit̄à bo bi ma tsw̄é n̄i n̄tswe aà

¹ B̄oo, ka nyu'un̄ə n̄i bit̄aa buu bo bi b̄imaà buu a mum Mmà'ambi nlon̄ m̄ə à n̄i ànn̄u ȳi m̄ə tsin̄ə a nḡh̄ir̄ə aà.

² "Tiḡə m̄b̄ò'ot̄ə n̄i taà gh̄ò bo maà gh̄ò." A n̄i ñdi'í ȳi n̄tsȳamb̄ī ȳi m̄ə Nw̄i à kù'ùs̄ə ñkà'a gh̄u aà.

³ "M̄ə m̄b̄ə inn̄u ì k̄a nḡh̄e'è a mbo wo sigin̄ə, m̄ituḡə mi n̄jw̄i mo mi k̄i nḡha'at̄ə f̄aa atu nsȳé."

⁴ Bù bit̄à, n̄i tsuu b̄oo buu ki swuḡit̄ə tá m̄ant̄on̄ə myaa ka n̄lwi, n̄i ban̄n̄ə ñka ñk̄o'ò waa m̄m̄ris̄ə n̄i waa ñk̄ī ñdi'í n̄i inn̄u Mmà'ambi a mbo bo.

Ìbù'ù bo bi bit̄à bi ibù'ù

⁵ Ìbù'ù n̄i ka nyu'un̄ə bit̄à bi af̄à'á buu b̄ii bi tsw̄é f̄aa atu nsȳé aa, n̄i n̄t̄ī ȳi m̄ò'ò, ñka m̄b̄ò'ò waa, n̄tsigin̄ə ni a n̄si bo, tsi'í ts̄ó ni f̄à'á aa a mbo Kristo.

⁶ N̄i tsuu ki f̄à'á b̄ə m̄ə b̄i ȳə gh̄uu b̄ə, ts̄ó b̄ə m̄ə ni l̄òò aà nḡh̄ir̄ə m̄ə b̄ə aa m̄beent̄ə gh̄uu. N̄i ban̄n̄ə ñka mfa'a tsi'í ts̄ó nḡan̄af̄à'a Kristo, nḡh̄ir̄ə n̄i ànn̄u ȳi Nw̄inḡḍ̄ṅ a l̄òò aa n̄i n̄t̄ī gh̄uu tsim̄.

⁷ Ñka mfa'a ni a mbo b̄ə n̄i àb̄on̄t̄ī yuu, ts̄ó ni f̄à'á aa a mbo Mmà'ambi kaa ñk̄i'í aa a mbo b̄ə f̄à'á.

⁸ N̄i zi tá à laa m̄ə ànn̄u ȳi sigin̄ə tsim̄ ȳi m̄ə ñu a gh̄ir̄ə aa, k̄ə ñu wa a b̄ə àbù'ù k̄ə ñu ȳi à si abù'ù b̄ə, bon̄ àa b̄u kw̄er̄ə fu a mb̄ó Mmà'ambi.

⁹ Bù bìtá bi ibù'ù tá nì kii nghirè maa ajàṅ a nú ìbù'ù juu, ìntsuu waa ki bosè nì bòsè. A bɔṅ mē tá nì zi mē bubo tsswe aa nì táfà'á yì mífùùrè yìi à tswè a aburè aà; ḡwa'atè nì mē a mbo yu ma wa, ànnù nte'è adìnè á sì ghu tswé.

Njoo ntsò Nwí tsimè

¹⁰ A nlwí'isè, tá nì tēè ntiì a mum Mmà'àmbi bo bi a mum mitii mi mida'á mi.

¹¹ Tá nì wé'è njoo ntsò Nwí jya tsi'í tsimè tá zi ajàṅ mē mbè nì ká nto nì minàṅ Devil ghu.

¹² Nlon mē kaa nì si too aa bu bi ñjyánu bo bi àlèè. Ni to aa bu bi bìsa'a bi ala'a, nì ḡgàṅada'a, bo bi midà'á mi izwí jì bi jìi i sa'a mbí itugè yulà aa, bo midà'á mi izwí jì bi jìi mē i tswè a aburè aà.

¹³ A ku'unè mē tá nì wé'è njoo ntsò Nwí tsimè mē mbè nì tēè nto itugè mbi yì bi wa. Belè mē nì ghìrè mē innù tsim, nì tigè ñnaṅsè ntèè.

¹⁴ Nì tigè ntaṅtè la ntèè ḡwé'è annù ñḡkɔṅ tsó ikò a atii bù, ḡwé'è innù jì tsinè tsi'í tsó ḡgùù ñtsò a nigò bù,

¹⁵ ḡwé'è annù ḡkhètè ḡghèè nswonj ntoo yì ñsiginè m̀bɔɔnè ya tsi'í tsó ntám juu.

¹⁶ A nì ḡgòṅ binnòò bitsim tá nì ka logè nì àbiintii tsi'í tsó abà'á mikòṅ mi ḡkerè mi ḡgàṅmbu'ù innù jì bi wa mē mi khi aà.

¹⁷ Nì tigè nlogè annù ajàṅ mē Nwí à ywèensè ghuu aa tsó àtsè'ètú yuu, ñlogè ñghàà nì Nwí tsi'í tsó munwí ñtsò Azwí Nwí.

¹⁸ Nì ka ntsa'atè Nwí a ḡgòṅ binnòò bitsim a múm Azwí, ntsa'atè nloo nì innù tsim a mbo Nwíṅḡṅ, m̀betè nì mē tá à kwetè ghuu nì ḡgòṅ innù tsim jìi i tsi'í ghuu aà. Tsó mē a bè laà aa, nì ka ntswe ñikèrè ñtsuu ki kaa, ḡka ntsa'atè Nwí ḡwa'atè nì bè bi Nwí bitsimè.

¹⁹ Nì ki ḡka ntsa'atè Nwí ḡwa'atè nì gha ghu mē tá Nwíṅḡṅ à ka mfa ntoò yì ya a mbo mē a noò yìi mē tswè nì ḡghàà aa tá tá mē ka ḡghaa nì àtànḡntii, nto'otè nì innù ntoo yì ñsiginè ya mē i tswè a alèèntè aà.

²⁰ Mè laa mbè tsúsètú ntoo yì ñsiginè ma yú, bi koò gha nì àtsañè. Tá nì ka ntsa'atè Nwí tá mē zi ajàṅ mē mbè mē ká ḡghaa nì àtànḡntii a ajàṅ yìi mē tswè nì ḡghàà aà.

Paul a tigè ntsa'atè ḡghòtè nlwí'isè

²¹ Mè m̀d̀ntè mē nì l̀ɔɔ a nzi àjàṅ mē ntswé yà bo bi ànnù yìi mē mē fà'á tsìtsòṅè aa, Tychicus, mumaà yìi mē kòṅ yì, mē à ki mbè ḡù àkòrè ghà yì ànnù ñḡkɔṅ a múm àfà'á Mmà'àmbi aa, à ka swonj innù tsim a mbo bù.

²² A nì ḡjì'í ànnù yìi mē tóo yì a mbo bù aa mē, tá nì zi ajàṅ mē b́'í tswè aà, tá à ki nzi ndiintè m̀ntii muu.

²³ Tá m̀bɔɔnè Nwíṅḡṅ Tá nì ḡgàṅmà'á yì'inè Yesu Kristo, nì àkòṅnè, nì àbiintii, tá i tswè a mbo bilim b́'inè byá.

²⁴ Tá ìbòṅ i tswè a mbo ḡù ñtsim yìi mē à kòṅ Mmà'àmbi yì'inè Yesu Kristo nì àkòṅnè ti mè aà.

Àŋwà'ànè Paul a mbô ñghotê BaFILIPi

NŊI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A àŋwà'ànè yú aa a le ñŋwà'ànə Paul a noò yíi mə à le ntswe a atsaj a Roma aà. A ñjò'ò àla'a Filipi aa le ñghùrè baRoma, a bə àla'a yí wè a titi àla'a jii mə baRoma le si bu'utə a mbù'u Macedonia aà. Bi le si toŋə ní àtìi gold ghu, bə bí wè bí wè bí le nlo a Roma bo bi a ñjò'ò ila'a Itali jì mɔ'ɔ nzi ñghùrè ghu. Bi tigə ñghirə bə bii mə bi tswe ghu aa ni baRoma. BaFilipi bi le si tswòŋə ní nú jyaa nlon mə bi le nlògə waa ni baRoma aà. Hkum ala'a Filipi aa a le mfa 'Mfò Filip ta bi Àlexanda yí Nwè.

Ntoó yí ñsiginə a Filipi aa a le nzi Paul ní yu, a ntwoŋ Nwí, a ajàn mə à le nyə ñú a ñjèð təə təə a twoŋə ní waa mə bi zi ñkwetə waa aà (ff'à 16.8-10). Ñghotə baFilipi i le mbə mbèè nti Paul, i le si kwetə nii ní ifa'a ntoo yí ñsiginə (4.15-16). Ñghotə má yú i le ntoo Epafroditus mə à ghɛ mfa njoo a mbo Paul a Roma (4.8). A ghèè mə, ñwo ñighòò ghu, baFilipi bi tswe ní ñibò'ɔ, a tigə ñlɔɔ mə yu wəŋsə bú bii tá mîntii mí bə bya mî fwetə (2.25-30). Ma mùu ajàn, Paul à le ntigə ñwa'anə àŋwà'ànə yú a mbo bisubika'à bi, baFilipi, a mfá mbí'íkə nlon akòŋnə yaa ní àkwetə yu mə bo le ntoo aà.

A ní àŋwà'ànə baFilipi yú, bi yə àkòŋnə, ànnú mfá mbí'íkə, ní ànnú ñidorə. Ñidorə ní tswe fàa múm àŋwà'ànə aa a ní idigə tsi'í tsimə. Mbə bi tse swoŋ mə àŋwà'ànə ma yú à ní ikòò mə Paul à ñwà'ànə nlonə ñidorə. Ka mə Paul à le ntswe a atsaj aa, àbiiintii yí a nu Nwí à le ñghirə a zì ñkwèrə ànnú tsimə (4.11-13). Paul a kí nswon má ànnú ñlon ajàn mə Kristo à le mmà'atə abwarə yí tsó Nwí a aburə, ñsigisə ibiñú yí, ñlogə marə ñumísòŋ aà. Paul a tigə ñdì'itə ní bə mə bi ka ñe'esə Kristo, ñka ñsigisə mibimínú myaa a nsyə tsó yu (2.5-110). Mə tá bo ka ntaŋtii a noò ñgi'í, ñtsuu innú kí wa'à, ñtsa'atə ní Nwí a ní innú tsimə (4.6-7).

Ñgǎŋndi'innú mbwe'esə i le nzi ñifa ní ñgi'í a mbô ñghotê lá Paul a di'itə boó Kristo mə bi ka ntsyəsə waa (3.2), ñswon mə ànnú ñú a tsinə a nsi mi'í Nwí ñtsya aa tsi'í a ñjim àbiiintii. Paul a swòŋ ànnú yii mə a tsyàsə nii a múm ñtswéntii yu aà: Yu me'e innú tsim, nloɔ aa tsi'í a nzi Kristo mə a tsyàsə nii aa, ní midà'á mí, i kí gha'asə nii (1.20-21; 3.4-10).

Bi yatə àŋwà'ànə yú aa laà:

1. Nji'í ànnú àŋwà'ànə yú 1.1-11
2. Ntswé Paul yumbòŋə 1.12-26
3. Ntswéntii a mum Kristo 1.27—2.18
4. Ataŋtə ñlonə Timoti ní Epafroditus 2.19-30
5. Awà'àsə ñlonə ñgǎŋkibáa ntoo yí ñsiginə 3.1—4.9
6. Paul ní bisubika'à bi baFilipi 4.10-20
7. Innú jii mə Paul à le nswonə a nlwí'isə 4.21-23

¹ Mə, Paul ní Timoti, ñgǎŋfà'a Kristo Yesu, bí'í toò àŋwà'ànə yu aa a mbo bə bitsim bii mə bo ní bə bi Nwí a ñjim Kristo Yesu, ntswe a Filipi aà, bo bi a mbo bilii bi ndánwi ní bikwetə bii mə bi kwetə ní àfà'a ñghotə aà.

² Tá Taà yí'inə Nwíŋgòŋ ní Mmà'ámí Yesu Kristo, tá bo ghirə ibòŋ a nu bú, ñki mborise ghuu.

Paul a fa miya a mbo Nwí ñlonə ñghotê bàFilipia

³ Mə fa mbí'íkə a mbo Nwíŋgòŋ gha a ñgòŋ bìnòò bitsim bii mə mə wa'atə ní ghuu aà.

⁴ A ní Ñgòŋ bìnòò bitsim a ajànə mə yí tí tsà'atə Nwí a atu bú bitsim aa, nti gha i luu ní ñidorə nlon ñgaa yúu.

⁵ Mə fá ní mbí'íkə a mbo Nwí ñlon a jàn yii mə ní kwetə nàa a nsèènsə ntoo yí ñsiginə yú ñloginə a njwi yii mə i le nzi a mbo bú a Filipi aa, nzi nywe'e sii aà.

⁶ Mə zì tsi'í ànnú ñiŋkoŋ mə Nwí yii mə à le ñloginə ifa'à yí siginə ma ghú a mîntii bú aa à ka yə mə yu manşə a njwi yii mə Yesu Kristo à ka yí bú bii aà.

⁷ Mə wa'atə ma mùu ajàn aa nlon mə ànnú yuu bitsim a nanşə ntswe a nu mə tsi'í siginə aà. Ní kí ntswe a múm ibòŋ yii mə Nwí à ghirə a nu mə aà, a jan yii mə mə tswe a ndátsaj tsítsòŋ aa bo bi a noò yii mə mə sa'a abèe ntoo yí ñsiginə yú, ñswonə ní a mbo bə mə ànnú yii mə mə swoŋə aa à ní tsi'í ntoo yí ñsiginə aà.

⁸ Nwí à zì mə mə swoŋə aa tsi'í ànnú mə ànnú yuu a tswe a nti mə tsi'í siginə, mə kòŋə ní ghuu aa tsi'í ní àkòŋnə yii a tswe a nti Kristo Yesu a kòŋə ghuu ghu aà.

⁹ Mə tsə'atə Nwī a atu bù mə tá àkòḡḡnə yuu tá gha'atə ḡḡhɛɛ nī m̀b̀b̀i, tá m̀tsyɛ muu tá m̀i k̀i ḡḡha'atə a ajàn ỳi m̀ə m̀b̀ə ǹi z̀i ǹt̀t̀t̀ɛ innu,

¹⁰ tá z̀i a ǹtsɔ'ò ànnu ỳi m̀ə a bɔḡ ḡḡhɛɛ m̀aḡsə aà, t̃ə bə bə b̀i m̀ə ànnu yaa a laa, kaa wa'a ǹi àl'ò'ò a noò ỳi m̀ə Kristo à ka ỳi b̀i b̀i ḡḡhu aa tswé.

¹¹ Tá Yesu tá à ḡḡhɛɛ m̀ə tá ǹi ka ǹaḡsə ḡḡḡhɛɛ ǹi innu j̀i m̀ə i tsiinə aà; ma mùu ajàn, tá ǹi ka ḡḡhu'usə ǹi Nwī, ḡḡha'asə ǹi ỳi.

¹² B̀l̀m̀ b̀a, m̀ə l̀òc m̀ə tá ǹi z̀i m̀ə innu j̀i m̀ə i f̀e'ɛ a nu m̀ə aa, i b̀aḡḡnə ḡḡkwetə a ḡḡḡhɛɛ m̀ə tá ǹtoò ỳi ǹs̀iḡinə ya tá i ku'usə ḡḡhɛɛ bə ǹi m̀b̀i.

¹³ Ma mùu ajàn, b̀isogye b̀itsim b̀i m̀ə b̀i b̀e ǹi ǹtsɔ'ò m̀fɔ faà a Roma aa bo bə b̀itsim faà, b̀i z̀i m̀ə m̀ə tswə a atsaḡ f̀aa ǹtsɔ'ò aa ǹlɔḡ annu Kristo.

¹⁴ Mbu ḡḡhɛɛ ḡḡhu, a ajàn ỳi m̀ə m̀ə tswə f̀aa atsaḡ aa, b̀l̀m̀ b̀i'inə b̀i ḡḡhà'atə bo ləə ǹt̃i waa a nu Mmà'àmbi, ḡḡku'usə ǹt̃iḡə nswonə ǹi ànnu Nwī ǹi àdà'à kaa wa'a ǹi ḡḡ tsu bù m̀b̀'ò.

¹⁵ Lá bə b̀i m̀'ò a t̃iḡi bo b̀i tswə ḡḡhu m̀ə b̀i ḡḡhə'əḡnə naa, ǹswonə ǹi ànnu Yesu ḡḡḡhɛɛ ǹi bə m̀ə tá b̀i'ibo ka warənə ḡḡhu wàrənə, lá bə b̀i m̀'ò b̀i k̀i ǹtswe ḡḡhu nswonə ǹi ànnu Yesu tsi'í ǹi àb̀ḡḡnə ǹt̃i.

¹⁶ Ma buu bə bo swonə ma mùu ajàn aa ǹlɔḡ m̀ə bo kɔḡḡ gha aà, ǹzi m̀ə m̀ə kuu f̀aa atsaḡ aa m̀b̀i'í m̀ə m̀ə sa'a abɛɛ ǹtoò ỳi ǹs̀iḡinə ỳi m̀ə m̀ə swonə aà.

¹⁷ Bə b̀i m̀'ò bya m̀ə b̀i ḡḡhə'əḡnə naa aa, bo swonə ǹi ànnu Kristo aà kaa wa'a ǹt̃i waa ḡḡhu ləə bə, ǹlòc bə m̀ə tá à yaa annu tá à ka ḡḡhɛɛ ǹi m̀b̀i, tá bə ka ḡḡḡḡnə ǹi ǹj̃m̀ bo, ḡḡḡhɛɛ ma mùu ajàn aa, ḡḡwa'atə ǹi m̀ə bo ka ku'usə ǹiḡ ḡḡḡi'í a nu m̀ə f̀aa a atsaḡ.

¹⁸ Ma yuu ànnu kaa a s̃i annu ỳi m̀ə m̀ə a ḡḡhɛɛ m̀ə k̀a ǹlwisə ǹi ǹt̃ḡḡ bə! Mə doritə a nyə m̀ə b̀i swonə ǹi ànnu Kristo ǹi b̀im̀aḡḡi b̀itsimə; kə b̀i swonə aa ǹi m̀b̀we'esə oò, kə ǹi ǹt̃i waa t̃simə oò, bɔḡ m̀ə aa k̀i doritə tsi'í doritə.

Paul à tswə f̀aa m̀b̀i aa a ḡḡha'asə Yesu

¹⁹ Tsi'í ànnu ǹiḡḡḡḡḡ m̀ə ka k̀i doritə ǹlɔḡ m̀ə z̀i m̀ə Nwī à ka yu'u ǹiyə'ə nuu tá Azwī Yesu Kristo tá à kwetə ḡḡha ḡḡḡhɛɛ tá m̀ə f̀e'ɛ f̀aa atsaḡ.

²⁰ Mə ǹaḡsə nyə'ətə ǹi ǹt̃i ḡḡhà t̃sim, ḡḡk̃i m̀b̀e ǹi m̀ə kaa m̀ə ka wa'á annu ǹdirə àtu ỳi tsu l̀ò ḡḡḡhɛɛ bə, i b̀aḡḡnə yə m̀ə, a ḡḡḡḡḡḡḡ b̀itsim, t̃s̃its̃ḡḡḡḡḡ bo b̀i tsi'í a ajàn ỳi m̀ə m̀ə k̀i s̃i ḡḡhɛɛ a m̀b̀i aa, m̀ə m̀ə ka k̀i ǹaḡsə gaansə ǹi m̀t̃i ma a ḡḡha'asə Kristo a nu m̀ə, kə m̀ə tswé ǹt̃i f̀aa atu ñsyɛ, kə m̀ə kwó kwó oò.

²¹ Nlɔḡ m̀ə a m̀b̀ə m̀ə, ǹtswənt̃i ỳa f̀aa m̀b̀i, i ǹi aa bə Kristo, m̀ə bə t̃e'ɛ k̀i kwo kwo bɔḡ a ka b̀aḡḡnə b̀ḡḡ t̃syatə a ǹtswe f̀aa m̀b̀i.

²² Lá m̀b̀ə a bə ỳi m̀ə m̀ə ka b̀i tswə f̀aa àtu ñsyɛ bɔḡ a bə m̀ə m̀ə ka b̀i f̀a'a innu j̀i m̀ə i ka kwetə bə aà. Lá kaa m̀ə s̃i annu ỳi m̀ə m̀ə ka t̃sɔ'ò aa z̀i bə.

²³ Ma muu ajàn m̀ə tə a t̃iḡi ḡḡk̃i. Ànnu ỳi m̀ə m̀ə yə'ətə aa à ǹi ǹlɔ ḡḡhɛɛ ǹtswe b̀i'í Kristo ǹlɔḡ m̀ə ma ỳi ànnu a bɔḡ a nu m̀ə ǹtsyatə m̀b̀i ǹtswe f̀aa m̀b̀i.

²⁴ Lá ǹlɔḡ ḡḡgaa ỳu, a ku'unə m̀ə tá m̀ə bu ǹtswe f̀aa m̀b̀i, tá kwetə ḡḡhu.

²⁵ Tsi'í ànnu ǹiḡḡḡḡ, a ǹi ànnu ỳi m̀ə m̀ə ka ḡḡhɛɛ aà. Mə z̀i m̀ə m̀ə ka b̀i ḡḡhɛɛ ǹi m̀b̀i a ǹtswe b̀i'inə f̀aa m̀b̀i tá kwetə ḡḡhu tá ǹi ka ḡḡk̃i ḡḡhɛɛ ǹi m̀b̀i tá ǹidɔrə nuu ǹi k̀i ḡḡha'atə a m̀m̀ àb̀iḡnt̃i yuu.

²⁶ Mə bə f̀e'ɛ i z̀i tsi'í ḡḡhu bɔḡ a ka ḡḡhɛɛ m̀ə tá ǹt̃i ḡḡhu i luu ǹi ǹidɔrə ǹlɔḡ annu ỳi m̀ə Kristo Yesu à ḡḡhɛɛ a nu m̀ə aà.

Akòrə ñt̃ə ǹi bə b̀i Yesu

²⁷ Lá ànnu ỳi wə a ǹi m̀ə tá m̀ḡḡḡhɛɛnəm̃innu muu tá m̀i ku'unə a ajàn ỳi m̀ə ǹtoò Kristo ỳi ǹs̀iḡinə i l̀òc aà. Tá b̃eɛ m̀ə a f̀e'ɛ m̀ə m̀b̀ə m̀ə z̀i nyə ḡḡhu kə ḡḡḡḡ, m̀ə yu'u m̀ə ǹi t̃ə ǹñḡtə akòrə yuu a ñsyɛ, m̀b̀òònsə ḡḡhu ḡḡkwə, ànnu yuu a bə ỳi m̀'ò, ǹi t̃ò b̀itsim m̀ə tá ànnu ǹtoò ỳi s̀iḡinə ỳi m̀ə ǹi b̀i aa, tá à ka ḡḡhɛɛ ǹi m̀b̀i,

²⁸ kaa wa'a ǹi ḡḡḡḡḡḡḡḡ j̃u b̀'ò bə. A bə bə ma mùu ajàn bɔḡ à ǹi àl̀ensə m̀ə a ǹaḡsə ǹd̃i'í ǹi m̀ə Nwī à ka d̃i ḡḡḡi'í a nu bo, i b̀aḡḡnə yweensə ḡḡhu.

²⁹ A bɔḡ m̀ə tá ǹi z̀i m̀ə, Nwī ỳi m̀ə à ḡḡhɛɛ i b̀ḡḡ a nu bù m̀ə ǹi ǹiḡ ǹt̃i ḡḡhu a nu yu, ǹlɔḡ ḡḡgaa Kristo aa, a k̃i ḡḡḡhɛɛ aa i b̀ḡḡ a nu bù m̀ə tá ǹi k̃i nyə ǹi ḡḡḡi'í ǹlɔḡ ḡḡgaa ỳi.

³⁰ Ma mùu ajàn, ǹi yə m̀ə ǹtsò ma ḡḡhɛɛ m̀ə ǹi to aa, i k̀i m̀b̀ə aa ǹtsò ỳi m̀ə ǹi k̀i nyu'u m̀ə m̀ə to, ḡḡk̃i m̀burə aa k̀i to ǹzi ywe'e s̃i aà.

2

¹ Tsó m̀ə bu b̀i Kristo boonsə a gaansə ǹi m̀t̃i muu aa, tsó m̀ə a k̀ḡḡḡ ǹi ḡḡhu ǹl'ətə ǹi ǹt̃i ḡḡhu aa, tsó m̀ə ǹi b̀òònsə bu b̀i Azwī Nwī aa, tsó m̀ə ǹi z̀i ḡḡḡḡḡḡḡ ḡḡhu bu ǹi bù, ḡḡk̃i z̀i ḡḡk̃i m̀l̃ḡḡḡḡḡ ḡḡhu bu ǹi bù aa,

² a ku'unə m̀ə tá ǹi boonsə ḡḡhu ǹtswe ǹi ànnu ỳi f̀uùrə, ḡḡka ḡḡḡḡḡḡḡ ḡḡhu bu ǹi bù, ḡḡḡhɛɛ ǹi m̀ə tá ǹtsú ḡḡhu i bə ỳi m̀'ò tá tá ǹt̃i ḡḡha i luu ǹi ǹidɔrə.

³ Nì tsuu ki yu'u tsi'í à yuu annù bô, ñtsuu nú yùù ki ñee bô, m̄baññe ñka sigisè n̄i ibiinnù ghuu bə a n̄syɛ, ñka ñwa'atə n̄i mə bə b̄i m̄o'ɔ bi tsyatə ghuu.

⁴ Tā n̄i tsuu tsi'í innù j̄i m̄ə i kwetə ghuu aa ki gh̄irə b̄e, n̄i k̄ii ñghirə n̄i innù j̄i m̄ə i kwetə n̄i b̄e b̄i m̄o'ɔ aà

⁵ Tā innù j̄i m̄ə n̄i m̄òòntə n̄i a atu bù aa tā i bə j̄i m̄ə Kristo à le si k̄ii m̄m̄oontə aà, n̄lii n̄i innù tsó yu:

⁶ Ka m̄ə bo Nw̄i le n̄tswe n̄i m̄arə ȳi n̄f̄uùrə aa, kaa à le ñwa'á kà ñt̄ii n̄i m̄ə yu ñt̄i'í m̄ə bo Nw̄i ku'unə.

⁷ L̄á, à le m̄baññe ñl̄əə ma juù innù fu,

ñsigisè ibiinnù ȳi a n̄syɛ,

m̄baññe ntigə n̄l̄əə marə ñḡañàf̄à'á, bi j̄w̄i ȳi tsó ñu m̄is̄ɔñ.

⁸ A b̄əñ m̄ə ñtigə ñu m̄is̄ɔñ aa, ñsigisè ibiinnù ȳi a n̄syɛ,

ñyu'unə Nw̄i, m̄bii n̄iw̄o, bi zwi'tə ȳi,

Bi gh̄èè m̄ə m̄ə bi ki zwi'tə ȳi zwi'tə aa,

ñtigə m̄burə ñkweentə ȳi bə a ati b̄aññəb̄aññə!

⁹ Ma mùu aj̄añ, Nw̄i a tigə ñnañsə ñjentə ȳi a ñd̄əñ,

m̄fa ikum ȳi m̄ə i k̄o'onə n̄tsyá mikum m̄its̄im aà,

¹⁰ tá b̄ɛ m̄ə b̄e b̄i'tsim bi ȳi nyu'u ikum Yesu,

a aburə, k̄ə a n̄syɛ, k̄ə bə a b̄añnsyɛ,

bi sw̄ètə m̄ikù'ùtə myaa a n̄syɛ ñgha'asə ȳi,

¹¹ tá b̄e b̄i'tsim bi bii n̄i ñsi n̄i ñsi m̄ə Yesu Kristo à n̄i Mmà'àmbi,

ñtigə ñgha'asə n̄i Taà ȳi Nw̄iñḡɔñ ma mùu aj̄añə.

A b̄əñ m̄ə tá b̄oɔ bi Kristo bi b̄e tsó m̄iñkà'á f̄aa mb̄i

¹² Tsó m̄ə a b̄e ma mùu aj̄añ aa, ika'á j̄á j̄i m̄ə m̄ə k̄ɔñə aa, tsi'í a aj̄añ ȳi m̄ə n̄i te'ɛ yu'unə n̄aa a ñḡɔñ b̄in̄òò b̄i'tsim a noò ȳi m̄ə m̄ə tswe bi'inə aa, a b̄əñ m̄ə tá n̄i ku'usə ñgh̄èè n̄i m̄b̄ii a yu'unə m̄ə tsits̄ɔñ m̄ə kaa m̄ə si a tit̄ii bù tswé aà. N̄i ka m̄b̄o'ɔ Nw̄i tá ñt̄ii ghuu ka n̄tsiginə, ñka ñgaansə n̄i m̄it̄ii muu a ñgh̄irə innù j̄i m̄ə i ku'unə aà ta ȳi j̄i il̄òñə.

¹³ Nl̄oñ m̄ə Nw̄i a f̄à'á a m̄int̄ii bù, ñgh̄irə n̄i m̄ə tá n̄i ka ñk̄ɔñə a ñgh̄irə innù j̄ya j̄i m̄ə a l̄òò n̄i m̄ə tá n̄i ka ñgh̄irə aà, ñk̄ii m̄fa n̄i m̄ida'a m̄ə tá n̄i ka m̄fa'a n̄i innù ma j̄u m̄ə i b̄òñə n̄i aà.

¹⁴ N̄i ka ñgh̄irə innù tsim ñtsuu ki n̄nurikə, k̄ə ki ligit̄ə b̄ə;

¹⁵ tá b̄e b̄oɔ bi Nw̄i bii m̄ə mb̄ə bi wa'á ifir̄ə waa f̄á, m̄int̄ii myaa mi laa, kaa àl̄ò'ò a wa'á a nu bo tswé b̄e, ñtswe a tit̄ii n̄iw̄áa n̄i b̄e bii m̄ə bi gh̄irə innù j̄i bi kaa innù j̄ya a wa'á tsin̄ə aa, lá n̄i b̄aññə ñta n̄i tit̄ii bo tsó m̄iñkà'á f̄aa mb̄i aà.

¹⁶ N̄i tswa ñigh̄áa n̄i Nw̄i nú m̄ə n̄i fa n̄tsw̄ént̄ii a m̄bo b̄ə aa ntugit̄ə, tá a ȳi mb̄ə wa ñj̄w̄i ȳi m̄ə Yesu à bu mb̄ii aa, ñt̄ii gha i luu n̄i ñidorə a nyə m̄ə kaa m̄ə le ñwa'á nú ȳa laa a d̄añə d̄añə zw̄i, k̄ə m̄ə kaa áf̄à'á ȳi m̄ə m̄ə le m̄f̄à'á aa, kaa a le ñwa'á aa atu d̄añə d̄añə tsyá.

¹⁷ Aj̄añ ȳi m̄ə n̄i ññ̄ nt̄ii ghuu a nu Nw̄i aa, a b̄ə aa tsó àyoo m̄m̄à'anw̄i, m̄b̄ə a te'ɛ m̄b̄ə m̄ə bi ka zwi'tə gha zwi'tə, i l̄òə al̄əə nú ȳa i k̄urə ma mùu atu ayoo m̄m̄à'a Nw̄i, b̄əñ nú ȳa i ka b̄òñə tá m̄ə ka ndorit̄ə bi'inə n̄i bù b̄i'tsimə.

¹⁸ A b̄əñ m̄ə ta nú yùù i k̄ii m̄b̄əñə tá n̄i k̄ii ndorit̄ə tsó m̄ə.

Timoti bo Epafrodito

¹⁹ M̄ə wa'atə a w̄añsə n̄tooo Timoti a m̄b̄ɛ bù, a aj̄añ ȳi m̄ə m̄b̄ə Mmà'àmbi Yesu a bii, tá à zi nyə ghuu m̄bu m̄b̄ii n̄sworə a aj̄añ ȳi m̄ə n̄i b̄ə aà tá ñt̄i gh̄á i ñdorit̄ə.

²⁰ Kaa ñu tssù kaa s̄i ghu tswé tsó Timoti m̄ə a k̄ii wa'a n̄i innù tsi'í a annù ññ̄k̄oñ ñl̄oñ ñgaa yùù ñl̄oò n̄i m̄ə tá n̄i tswe i sigin̄ə.

²¹ A tit̄ii bo b̄i'tsim, ñu tsim a yu'u aa tsi'í ȳi annù, ñgh̄irə tsi'í annù ȳi m̄ə a ka kwetə atu m̄b̄ii nú ȳi, kaa wa'á n̄i ànnù Yesu gh̄irə b̄e.

²² L̄á a ñgh̄èè n̄i Timoti, n̄i zi ñu ȳi m̄ə à n̄i ghu aà, n̄i zi a aj̄añ ȳi m̄ə a f̄à'á bi'í yu tsó mu bo taà ȳi, a n̄s̄ènsə n̄toò ȳi ñsigin̄ə yu aà.

²³ Aa ànnù ȳi m̄ə m̄ə wa'atə a n̄tooo yu, a m̄b̄ɛ bù, a noò ȳi m̄ə m̄ə gh̄ènsə n̄zi a aj̄añ ȳi m̄ə innù i ka gh̄èè n̄i m̄ə faà áá.

²⁴ A ñgh̄èè n̄i m̄ə, m̄ə ñañsə m̄bii a ñj̄m̄ Mmà'àmbi m̄ə, mu fib̄añt̄ə l̄á, tá m̄ə ki n̄zi ȳaa ñgaa.

²⁵ M̄ə m̄òòntə m̄ə a ku'unə m̄ə tá m̄ə too m̄umaa ȳi'inə Epafrodito tá à bu m̄b̄ii fu a m̄bo bù. A ñi yu ȳi m̄ə bi'í yu f̄à'á m̄ə ñki nto n̄tsò faà b̄i'tsimə; a k̄i m̄b̄ə yu ȳi m̄ə n̄i k̄i too m̄ə tá à zi ñkwetə gha m̄fa ñjoo j̄i m̄ə m̄ə k̄i si b̄əñə aà.

²⁶ N̄t̄ii ȳi i ȳə'ət̄ə n̄i a nyə bù b̄i'tsim, a k̄ii ñj̄əñnə si'í ñl̄oñ m̄ə n̄i k̄i yù'u m̄ə yu k̄i si gh̄òò aà.

²⁷ Tsi'i a annu n̄n̄kon̄ə, à k̄i gh̄o ntiḡə tsi'i a n̄kw̄o. L̄a Nw̄i a ko m̄l̄n̄n̄ə ȳi; kaa wa'a aa tsi'i ȳi ko b̄ə, à k̄i k̄i n̄ko aa m̄l̄n̄n̄ə gh̄a t̄a t̄a n̄gi'i ȳi d̄an̄ t̄a i wa'a bù n̄zi n̄kù'ùs̄ə ȳi m̄ə m̄ə tsw̄e ghu m̄um āa.

²⁸ M̄ə nan̄s̄ə n̄l̄o a n̄tōo yu a m̄bo bù ta t̄a n̄i dorit̄ə a m̄bu nȳə yu, t̄a t̄a n̄t̄i gha i b̄oo m̄fw̄et̄ə.

²⁹ B̄e a zi, n̄i kw̄er̄ə a n̄j̄im M̄m̄à'ambi ni n̄idor̄ə; a b̄on̄ m̄ə t̄a n̄i ka m̄bo'ot̄ə b̄ə b̄ii m̄ə bi b̄ə t̄s̄o yu āa.

³⁰ N̄lon̄ m̄ə à k̄i gh̄əə kwo n̄lon̄ if̄a' à Kristo, n̄n̄in̄ə atu ȳi a n̄tsu n̄w̄o a m̄f̄a' a ta m̄an̄s̄ə àkw̄et̄ə ȳi m̄ə n̄i k̄i tsw̄e n̄i m̄fa a m̄bo m̄ə āa.

3

N̄u ȳi m̄ə m̄inn̄u mi m̄i tsin̄ə aa, à n̄i n̄u ȳi m̄ə a n̄j̄ n̄t̄i ȳi a nu Kristo āa

¹ B̄il̄im b̄a, m̄b̄on̄ m̄ə m̄an̄s̄ə, m̄ə sw̄on̄ a m̄bo bu m̄ə t̄a n̄i ka n̄dorit̄ə a m̄um M̄m̄à'ambi. Kaa m̄ə ka wa'a kaa a n̄kwat̄ə n̄w̄a'an̄ə inn̄u j̄ii m̄ə m̄ə t̄e'è m̄ə n̄foo n̄w̄a'an̄ə a m̄bo bù āa, n̄lon̄ m̄ə i ka b̄e ghuu t̄a n̄i tsuu l̄o w̄o.

² N̄i ka n̄tsyes̄ə ghuu n̄lon̄ m̄bu j̄i bi jȳa, b̄ə bya m̄ə bi bù'u inn̄u j̄i bi āa, b̄ə bya m̄ə bi t̄s̄on̄ n̄u jyaa lāa; t̄a n̄i ka n̄tsyes̄ə ghuu n̄lon̄ n̄gaa ȳāa.

³ A b̄ə b̄i'in̄ə m̄b̄ə b̄ə b̄ii m̄ə Nw̄i à n̄j̄et̄ə waa tsi'i annu n̄n̄kon̄, b̄i'in̄ə gha'as̄ə Nw̄i aa ni Azw̄i ȳi, n̄dorit̄ə aa n̄lon̄ m̄ə b̄i'in̄ə ni b̄ə bi Kristo āa, kaa wa'a m̄n̄t̄i m̄i'in̄ə aa b̄ə ni inn̄u n̄jȳa nu l̄əə b̄ə.

⁴ Ka m̄ə m̄b̄ə m̄ə tsw̄e n̄i à j̄an̄ ȳi m̄ə m̄b̄ə m̄ə k̄i n̄l̄əə n̄t̄i gha a ni n̄joo n̄jȳa nu āa. M̄b̄ə b̄ə b̄i tsu bi tsw̄e faa m̄bi m̄ə bo tsw̄e n̄i n̄l̄əə n̄t̄i waa ni annu n̄jȳa nu, b̄on̄ m̄ə t̄syat̄ə waa b̄itsim̄ə.

⁵ A ȳon̄ə n̄n̄s̄ə ȳi'f̄i, bi le n̄j̄et̄ə gha aa a noò ȳi m̄ə m̄ə le m̄b̄ə n̄jwi j̄i n̄ifwaa āa; m̄ə b̄ə n̄u b̄aIsrael, n̄f̄e' a n̄gw̄e' e nda Benjamin, m̄b̄ə mu baHeber ȳi m̄ə à jwe b̄aHeba āa. A n̄gh̄e e n̄i annu n̄l̄əə n̄d̄i' i b̄aYuda, m̄ə b̄ə n̄u bafarisai.

⁶ A n̄gh̄e e n̄i àj̄an̄ ȳi m̄ə m̄ə le si t̄i n̄i annu Nw̄i aa, m̄ə le si t̄s̄o' o ni àk̄or̄ə n̄ghot̄ə b̄oo bi Kristo; m̄bu n̄gh̄e e b̄ə n̄i annu n̄gh̄ir̄ə it̄sin̄ənn̄u, a nyon̄ə n̄i annu n̄l̄əə n̄d̄i' i Moses, kaa àl̄'ò ȳi tsu kaa a le n̄w̄a' à a nu m̄ə tsw̄é b̄ə.

⁷ Ma juu innu m̄ə i le m̄b̄ə afu'ù a m̄bo m̄ə aa, m̄ə loḡə m̄ə à ni b̄wye n̄lon̄ə Kristo.

⁸ Tsi'i annu n̄n̄kon̄ə, m̄ə l̄oḡə n̄joo tsim̄ j̄ii m̄ə m̄ə tsw̄e ni ju aa t̄s̄o b̄wye, n̄lon̄ m̄ə a n̄zi Kristo Yesu N̄ḡan̄m̄a' a gh̄a, a b̄on̄ n̄tsyat̄ə n̄joo tsi'i tsim̄ f̄aa m̄bi. M̄ə m̄ə'ə n̄joo tsim̄ n̄lon̄ n̄gaa ȳi, n̄tiḡə n̄lii n̄i n̄joo tsim̄ t̄s̄o n̄ts̄a' à ta tsw̄e ni Kristo;

⁹ i boons̄ə n̄tswe bi' i yu t̄a t̄a it̄sin̄ənn̄u j̄ii m̄ə m̄ə gh̄ir̄ə aa, t̄a t̄s̄e b̄ə a m̄bo m̄ə l̄o l̄o b̄ə, n̄yon̄ n̄aa a j̄im àj̄an̄ ȳi m̄ə m̄ə l̄əə n̄d̄i' i Moses āa. T̄a à b̄an̄n̄ə m̄b̄ə b̄ə a àj̄an̄ ȳi m̄ə m̄ə n̄j̄ n̄t̄i gha a nu Kristo āa; m̄b̄ə it̄sin̄ənn̄u j̄ii m̄ə Nw̄i a fa a n̄j̄im àb̄iint̄i āa.

¹⁰ Annu ȳi m̄ə m̄ə l̄o aa, à n̄i n̄zi Kristo, i tsw̄e ni m̄id̄a' a mya m̄ə à tsw̄e ni mu n̄lon̄ m̄ə à le nyween̄ə ni n̄w̄o āa. M̄ə k̄i n̄l̄o n̄i n̄ȳə n̄gi' i ya ȳi m̄ə à le nȳə aa, i k̄i b̄on̄ tiḡə b̄ə t̄s̄o yu i b̄ii n̄w̄o n̄ii m̄ə à le n̄kw̄o āa,

¹¹ t̄a b̄e m̄ə m̄an̄j̄i a tsw̄e ghu m̄ə k̄i nyi nyween̄ə ni n̄w̄o ȳa n̄gaa.

Paul a Gaans̄ə Mit̄i mi

¹² Kaa m̄ə si l̄o āa n̄swon̄ə m̄ə m̄ə tsw̄é m̄ə n̄i n̄joo m̄ə j̄u m̄ə m̄ə wa'at̄ə a n̄tswe ni j̄u āa; kaa m̄ə wa' à k̄i n̄l̄o āa n̄swon̄ə m̄ə Nw̄i à f̄a' à m̄ə if̄a' à ȳi a nu m̄ə m̄an̄s̄ə; l̄a m̄ə gaans̄ə mit̄i m̄ə a n̄tswe ni j̄u n̄lon̄ m̄ə Kristo Yesu à gh̄ir̄ə m̄ə m̄ə t̄a m̄ə b̄ə ȳi āa.

¹³ B̄il̄im b̄a, kaa m̄ə si m̄òont̄ə m̄ə m̄ə yw̄é'è m̄ə a adiḡə ȳi m̄ə m̄ə tsw̄e ni n̄j̄kw̄e n̄ko' o n̄t̄ə ghu āa; l̄a annu ȳi f̄uùr̄ə a tsw̄e ghu ȳi m̄ə m̄ə gh̄ir̄ə, m̄ə m̄a'at̄ə inn̄u j̄ii m̄ə m̄ə t̄s̄ȳà m̄ə m̄ə m̄a'at̄ə a n̄j̄im aa, n̄gaans̄ə n̄i mit̄i m̄a m̄furit̄ə n̄i n̄joo j̄ii m̄ə i tsw̄e a m̄bi āa.

¹⁴ M̄ə kh̄ə tsi'i n̄i mit̄i n̄gh̄e e ni a adiḡə ȳi m̄ə m̄ə t̄e'è mi' i ma ghu āa, ta gh̄e kw̄er̄ə m̄iȳar̄in̄ə mi n̄gu' u mi af̄a' à m̄ii m̄ə Nw̄i a twon̄ə n̄aa m̄ə t̄a m̄ə ko' o n̄kw̄er̄ə, n̄tsya aa a j̄im Kristo Yesu āa.

¹⁵ A b̄on̄ m̄ə b̄i'in̄ə b̄ii m̄ə bi kw̄é m̄ə, n̄tw̄in̄t̄ə m̄in̄ḡan̄ mi'in̄ə a nu Kristo aa, t̄a b̄i'in̄ə tsw̄e ni àm̄òont̄ə ma yu. K̄ə b̄e m̄ə n̄u tsu a t̄e' e n̄tswe ghu m̄ə a m̄òont̄ə annu ȳi ad̄an̄ b̄on̄ Nw̄i à ka k̄i gh̄ir̄ə ta n̄i zi.

¹⁶ L̄a annu ȳi w̄é a b̄ə aa m̄ə t̄a b̄i'in̄ə tswa annu ȳi m̄ə b̄i'in̄ə tsw̄é m̄ə ni yu aa ntugit̄ə t̄a à t̄ins̄ə.

¹⁷ B̄il̄im b̄a, t̄a n̄i yon̄ n̄ka n̄j̄e' es̄ə n̄aa t̄s̄o b̄ə b̄i m̄o'ò, n̄gh̄ir̄ə n̄i inn̄u j̄ii m̄ə b̄i' i gh̄ir̄ə āa; n̄k̄i n̄lii n̄i b̄ə b̄ii m̄ə bi ȳon̄ə n̄i ìb̄u'ù m̄ik̄or̄ə j̄i' i āa.

¹⁸ M̄ə swon̄ə lāa aa, n̄lon̄ m̄ə b̄ə b̄i m̄o' o bi tsw̄e ghu m̄ə bi gh̄ir̄ə inn̄u t̄s̄o b̄ə b̄ii m̄ə bi b̄aa atib̄an̄n̄ə b̄an̄n̄ə ya ȳi m̄ə Kristo à le n̄kw̄o ghu āa. M̄ə t̄e'è m̄ə n̄foo n̄swon̄ə annu ma ȳu a m̄bo bù, à ni tsi' i yu m̄ə m̄ə k̄i m̄bu n̄kwat̄ə n̄swon̄ə ni m̄il̄à a mi' i m̄ə āa.

¹⁹ A ka yi ki bə a n̄j̄m t̄a Nwī à n̄j̄ isa'a a nu bo, ñlon̄ m̄ə bo l̄ɔḡə ato'ò yaa laa t̄s̄ò n̄wī w̄àà, ñtswon̄ə n̄i n̄ú yàà ñlon̄ njoō j̄ii m̄ə bon̄ i b̄ān̄n̄ə n̄gh̄ir̄ə n̄i m̄ə t̄a átú yaa ka ndir̄ə, ñt̄e'ə atu yaa n̄i ñjoō mbi j̄ú.

²⁰ L̄á ñgh̄e'ə n̄i b̄i'ín̄ə, àl̄a'á yì'ín̄ə a tsw̄e aa a abur̄ə, b̄i'ín̄ə yu'ut̄ə n̄i N̄ḡānyw̄èens̄ə yì'ín̄ə, Mm̄à'ám̄b̄i Yesu Kristo m̄ə t̄a à lo ghu nzi.

²¹ A b̄ə z̄i, bon̄ à ka l̄ɔḡə mid̄a'ā mya m̄ə mi gh̄ir̄ə n̄i m̄ə t̄a ñjoō ts̄im t̄a i ka yu'un̄ə n̄ii aa, i kwens̄ə abor̄ik̄ə n̄ú j̄i'ín̄ə j̄ú t̄a i tiḡə mb̄ə tsi'í t̄s̄ò ȳi ya ȳii m̄ə i ñw̄èèn̄ə n̄i ñif̄ò aa.

4

Adi'it̄ə Paul a mbo b̄oō bi Kristo

¹ B̄il̄m̄ b̄á, wa m̄ə n̄aj̄s̄ə k̄ɔ̄n̄ə ghuu, ñt̄i gha i ȳə'ət̄ə n̄i a nȳə b̄ú. Ni gh̄ir̄ə m̄ə t̄a ñt̄i gha t̄a i luu n̄i ñidor̄ə, n̄i k̄i mb̄ə miȳar̄in̄ə mi nḡu'ú má. B̄is̄ú ba b̄ii m̄ə k̄ɔ̄n̄ə aa, n̄i n̄aj̄s̄ə nt̄əò ñt̄i, ñswet̄ə m̄inḡā̄ muu t̄a m̄i tso a nú Mm̄à'ám̄b̄i.

² M̄ə bu'u mbo a mbo Evodia bo Sentik̄ə m̄ə t̄a bo boons̄ə t̄a ànn̄ú yaa t̄a à b̄ə yì mo'ò a n̄j̄m Mm̄à'ám̄b̄i.

³ M̄ə bù'ú m̄bo a mbo wò, ñù àk̄or̄ə gh̄à m̄ə si f̄à'a aa, m̄ə ta ò kwet̄ə b̄ānḡȳə ma bú ñlon̄ m̄ə bo fa'a b̄i'ibo a nswon̄ə n̄tōo ȳi ñs̄igin̄ə b̄i'ibo n̄i Clement̄ n̄i b̄ə b̄i mo'ò b̄ii m̄ə b̄i'ibo k̄i mfa'a, m̄ik̄ūm̄ myaa m̄ə tsw̄é a m̄ūm̄ ā̄n̄w̄à'ān̄ə n̄tsw̄éñt̄i aa.

⁴ N̄i ka ndor̄it̄ə a m̄um̄ Mm̄à'ám̄b̄i a nḡɔ̄n̄ b̄in̄òò b̄its̄im̄ə; m̄ə bu ñkwat̄ə nswon̄ m̄ə ta n̄i ka ndor̄it̄ə.

⁵ N̄i gh̄ir̄ə t̄a b̄ə b̄its̄im̄ ȳə m̄ə n̄i tswa m̄āñt̄i muu, ñlon̄ m̄ə nōò nzi Mm̄à'ám̄b̄i à tiḡə a bo aa.

⁶ N̄i t̄suu n̄ú ȳùò k̄i wa'a nlon̄ ann̄ú tsu b̄ə. N̄i ka n̄tsa'at̄ə Nwī nlon̄ nḡɔ̄n̄ ñjoō ts̄im j̄ii m̄ə n̄i l̄òò aà, mbu'u n̄i m̄bo ghu mbo, m̄fa n̄i m̄bi'ik̄ə ghu mbo, ñgh̄ir̄ə t̄a à zi njoō ts̄im j̄ii n̄i l̄oō ghu mbo aà.

⁷ Ma mùu aj̄ān̄ bon̄ ñb̄ōon̄ə Nwī ȳii m̄ə i t̄syat̄ə m̄its̄ȳə mi b̄ə aa, i ka gh̄ir̄ə t̄a m̄āñt̄i muu bo b̄i ñm̄ò̄ont̄ann̄ú juu tsw̄e a m̄um̄ Kristo Yesu.

⁸ B̄il̄m̄ mb̄á, ànn̄ú yì n̄l̄w̄i'ín̄j̄m̄ ȳii m̄ə m̄ə ka nswon̄ a mbo bù aa, a n̄i m̄ə t̄a n̄i t̄e'ə at̄ú yuu n̄i ñnn̄ú j̄ii m̄ə i n̄i ànn̄ú n̄ñk̄on̄ aà, bo b̄i a n̄i ñnn̄ú j̄ii m̄ə i ku'un̄ə a mbo'ot̄ə aà, n̄i j̄ii m̄ə i ts̄in̄ə aà, n̄i j̄ii m̄ə i laa aà, n̄i j̄ii m̄ə b̄ə k̄ɔ̄n̄ aa, bo b̄i n̄i j̄ii m̄ə i bon̄ aa; b̄e'ə m̄ə ànn̄ú yì tsu a t̄e'ə n̄tsw̄e ghu m̄ə a bon̄ ñgh̄è'è m̄m̄ān̄s̄ə, k̄ə ȳi tsu ȳii m̄ə a ku'un̄ə a gha'as̄ə aa, a bon̄ m̄ə t̄a n̄i ka ñwa'at̄ə ma yuù ànn̄ú.

⁹ N̄i ka ñgh̄ir̄ə innu ts̄im j̄ii m̄ə n̄i ȳəḡə a mbo m̄ə aa, k̄ə j̄ii m̄ə n̄i Kw̄er̄ə a mbo m̄ə, k̄ə j̄ii m̄ə n̄i yu'u a n̄tsu m̄ə aà, k̄ə b̄ə j̄ii m̄ə n̄i ȳə m̄ə gh̄ir̄ə aà. N̄i b̄ə k̄i gh̄ir̄ə ma juù ñnn̄ú bon̄ Nwī ȳii m̄ə a b̄or̄is̄ə n̄i b̄ə aa bon̄ à ka tsw̄e bu bo.

Paul a fa miya a mbo baFilipi n̄i njoō j̄ii m̄ə bo le mfa ghu mbo aà.

¹⁰ M̄ə n̄aj̄s̄ə ndor̄it̄ə tsi'í siḡin̄ə a m̄ūm̄ Mm̄à'ám̄b̄i nlon̄ m̄ə, ka m̄ə àgha'a a s̄à'á m̄ə a aj̄ān̄ ȳii m̄ə n̄i le si l̄òò a ñkwet̄ə m̄ə aa, n̄i tsw̄é m̄ə n̄i m̄āñj̄i a ñkwet̄ə m̄ə ts̄its̄ɔ̄n̄. Tsi'í ànn̄ú ñk̄on̄ə, n̄i le si wa'at̄ə n̄àà, l̄á kaa wa'a a aj̄ān̄ ȳii m̄ə mb̄ə n̄i tsȳá ñkwet̄ə gha ghu aa b̄ān̄n̄ə ñzi.

¹¹ Kaa m̄ə si laa swon̄ aa nlon̄ m̄ə àyoō tsu a w̄e'ə a mbo m̄ə b̄ə. M̄ə ȳəḡə m̄ə nzi a ñkw̄er̄ə ñḡɔ̄n̄ inn̄ú ts̄im j̄ii m̄ə i f̄e'è a nu m̄ə aa n̄i ñidor̄ə,

¹² M̄ə z̄i ñns̄iḡis̄ə ìb̄iñ̄ú gha a n̄sȳe, ñk̄i nzi a tsw̄e a nōò ȳii m̄ə njoō i gha'a a mbo m̄ə aà. A t̄e'ə i b̄ə b̄ə m̄ə ak̄ə bon̄ m̄ə ȳəḡə m̄ə ñzi a tsw̄e n̄i njoō j̄i gh̄à'ā ñgha'a, ñk̄i nzi a n̄tsw̄e n̄i ñj̄i. M̄ə z̄i ñtsw̄e a nōò ȳii m̄ə ñd̄á i l̄uu n̄i njoō bo b̄i a nōò ȳii m̄ə ñd̄á i ȳòò aà.

¹³ Mb̄ə m̄ə t̄se gh̄ir̄ə inn̄ú ts̄im a n̄j̄m̄ yu wa ȳii m̄ə a fa n̄i mid̄a'ā a mbo m̄ə aà.

¹⁴ L̄á a k̄i b̄ɔ̄n̄ m̄ə n̄i k̄i ñkwet̄ə gha a nōò ȳii m̄ə m̄ə k̄i tsw̄e n̄i ñḡi'í aà.

¹⁵ B̄ú baFilipi, itu ìb̄iñ̄ú ghuu, n̄i zi m̄ə a aj̄ān̄ ȳii m̄ə m̄ə le ñl̄ɔḡin̄ə ñka nswon̄ə n̄i ñtōo ȳi ñs̄igin̄ə ȳú aà, a nōò wa m̄ə m̄ə le ñka n̄lo Macedonia aa, kaa ñghot̄ə ñd̄ān̄w̄i ȳi d̄ān̄ kaa i le ñwa'ā ghu tsw̄e m̄ə i le mb̄ii m̄ə bo ka k̄i fa n̄i njoō a mbo m̄ə, k̄ə k̄i kw̄er̄ə n̄i njoō a mbo m̄ə, ñt̄syat̄ə ghuu.

¹⁶ Nlon̄ m̄ə, ñgh̄e'ə b̄ə a n̄i nōò wa ȳii m̄ə m̄ə le n̄tsw̄e a Tesalonika aa, n̄i le n̄tōo njoō a mbo m̄ə a ñgaa j̄i gh̄à'at̄ə, ñkwet̄ə gha ghu.

¹⁷ Kaa s̄i b̄ə aa b̄ə m̄ə m̄ə w̄i'í ñl̄oō n̄i njoō jya j̄ii m̄ə n̄i fa n̄i a mbo m̄ə aa b̄ə, àyoō ȳii m̄ə m̄ə b̄ān̄n̄ə ñl̄oō aa, à n̄i m̄b̄ōon̄ə ȳii m̄ə n̄i ñkw̄er̄ə ghu ñku'us̄ə n̄i ìbon̄ ȳii m̄ə i kuu n̄i ab̄aa bù ñlon̄ə akwet̄ə ȳii m̄ə n̄i fa n̄i a mbo m̄ə aà.

¹⁸ W̄á njoō jya j̄ii m̄ə n̄i k̄i too a mbo m̄ə aa, i k̄i bùr̄ə ñgha'a n̄t̄syat̄ə a j̄ān̄ ȳii m̄ə m̄ə k̄i si l̄òò aà. Wa m̄ə si ayoō d̄ān̄ bu m̄bon̄ə nlon̄ m̄ə m̄ə kw̄er̄ə ñjoō jya j̄ii m̄ə n̄i k̄i t̄oo Epafroditus m̄ə t̄a à zi mfa a mbo m̄ə aà. I b̄ə aa njoō mm̄à'anw̄i j̄i l̄ūmt̄ə, m̄b̄ə njoō n̄tōo mm̄à'a Nwī j̄ii m̄ə i ku'un̄ə, m̄bon̄ a nu Nwī aà.

¹⁹ Nwĩngòṅ ghà à tswe nì àfù'ù a burè ñgha'a kaa wa'á a nswonə bô, a ka fa njoò tsìm jìi mə nì bonə aa a mbo bù a ñjìm Kristo Yesu.

²⁰ Tá bí'inè ka gha'asə ní Nwĩngòṅ Taà yí'inè a ngòṅ bìnòò bí tsìm, ñlwi'i nĩkonə. Amen.

Atsà'atə yi ñlwi'i ñjìm

²¹ Tsà'atə nì bə bí Nwí bitsìm a mum Kristo Yesu. Bìlìm bí'inè bíi mə bí'ibo tswe faà aa, bo ki ntsà'atə ghuu.

²² Bə bí Nwí bí tsìm bí tsà'atə ghuu, bya bíi mə bí tswe a ndùgə Kaisa aa bo nanşə ntsà'atə ghuu.

²³ Tá ìbòṅ Mmə'àmbí Yesu Kristo tá ì tswe a mbo bù.

Aṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaKOLOSI

NJ'IINNŪ ANWA'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ñḡwà'ànè Paul a mbô ñghòtê baKolosi. Ala'a Kolosi a le ntswe a mbu'u Asia. Kaa ñghotê baKolosi aa a le ñḡwà' Paul lōginè. Paul à le nyu'u mē ñḡāṅndi'innū mbwe'esè ñi mō'ō le nzi ka ndi'i innū ñii ka le ñḡwà'a nī ñtoo yī ñsiginè ya bōontè. A le ntigē ñḡwà'ànè aṅwà'ànè yū aa ntsisè ñghotè ghu.

Ñḡāṅdi'innū ñya i le si swonḡ nī mē kaa mītsyè mīi mī kō'ō nluu aa kaa mī sī a nī ñtoo yī ñsiginè ya tswè, kaa Kristo a wa'à nī àbwarè yīi mē à tswè nī yu tsó Mu Nwī, mbè Ñḡānyweensè mbi aa tswè. Bi le si di'i nī mē bē tswè nī ñka yōṅ bīnḡṅsè, ñlèè bī nḡṅsè ñlōṅ mīji bo mīlù'ù, ñswonḡ nī mē tá bē ka nḡèè nī ñjwi ñi wè ñi mō'ō, ñḡhīrè tá bī ñetè waa (2.16,17, 21-23). Ndi'i nī mē tá bī ka mmii nī baangel (2.18), ñswonḡ nī mē bo le nzi innū azwī ñi mō'ō ñtsyatè aṅāṅ mē ntoo yī ñsiginè ya i swonḡ aà (2.4).

Nòò yīi mē Epafras a le ghèè ñswonḡ aṅāṅ mē innū le ntswe a ghotè aa, Paul a ñḡwà'ànè aṅwà'ànè yū a nswonḡ mē yu tsà'atè Nwī atu bo, mē tá Nwī à ghīrè tá bo naṅsè nzi annū ñḡḡonḡ bo bī ànnū yīi mē Nwī a lōò aà (1.9,10). Kristo à nī ñjoo Nwī (1.15), ñtswe nī mārè Nwī a kō'ō nluu (1.19; 2.9), Nwī a tsyá aa ghu nu naṅsè ñjoo tsīm (1.16), a bē ñtsyāmbīi a nī ñjoo tsīm, mboonsè i tsīm tswa tugitè (1.17). Mītsyè mītsīm mī lō aa a mbo Kristo (2.3). Kristo a bē yu yīi mē a fa ntswèntīi yīi mē i luu aa a mbo bē, bo baKolosi kē mē ñtswe nī yu a mum Kristo (2.10), bī ñetè waa aa a mūm Azwī nī ñjeto ya mē bī le ñjeto Yesu ghu aa, bo bo tigè aa ayoo mō'ō, ñlōginè aa wá noò yīi mē bī le mmurè waa ñki aà (2.11-14). Paul a swonḡ mē yu nwūgè nī nū yī aa nyè mē tá bo lwi'i a mum Krito, i kwe kō'ō tæè (1.27-29; 2.6). Ntīgè di'itè nī waa mē bī ka zi akòrè nizi yaa tá à ku'unè nī ñtwèntīi yī mīfīi yī bo tswè nī yu a mum Kristo aà (3.1-17).

Bi yatè aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'ī ànnū aṅwà'ànè yū 1.1-8
2. Mārè Kristo nī àfà'á yī 1.9—2.19
3. Ntswèntīi yī mīfīi a mum Krito 2.20—4.6
4. Innū ñii mē Paul à le nswonḡ a nlwī'isè 4.7-18

Atsà'atè Paul a mbô ñghòtê

¹ Aṅwà'ànè yū a lo aa a mbo Paul yīi mē à nī ñḡāṅntoò Kristo Yesu à nī ñḡḡonḡ Nwī aà, bo bī a mbo ñdīm yī'inè Timoti

² ñḡhèè nī a mbo bīlīm bī'inè bē bī Nwī bīi mē bī fà'à nī a mbo Nwī nī ñtīi waa tsīm a mum Kristo, ñtswe a ala'a Kolosi aà. Tá Nwī Taà yī'inè à ghīrè ibōṅ a nu bù ñki ñḡhīrè tá nī tswè nī mbōonḡ.

Annu mfā mbi'ikè a mbo Nwī

³ Bī'i fa mbi'ikè a mbo Nwīṅḡonḡ Ta bī Mmà'àmbi yī'inè Yesu Kristo a ṅḡḡonḡ bīnḡò bītsīm bīi bī'i tsà'atè Nwī mbi'i ṅḡaa yūù aà;

⁴ Bī'i yū'ù mē aṅāṅ mē àbīiintīi yuu a nu Kristo Yesu a bē aa, bo bī àkḡṅṅè yīi mē nī tswè nī yu a nu bē bī Nwī bītsīmè aà,

⁵ A bē laà aa nḡonḡ mē nī zī ñka'a ñii mē i tswè a aburè, bī'inè bē, ñii mē ñtoo yī ñsiginè ya i le ñka'a a mbo bù ñlōginè a noò yīi mē nī le nyu'u nighàà nī annū ñḡḡonḡ aà.

⁶ Ntoo yī ñsiginè ya mē i le nzi a mbo bù aa, i kwe a nī idīgè tsīm fāa mbi, ñkoonè nī mīntà, tsī'ī tsó àṅāṅ yī mē a kī ntswe a tītīi bù ñlōṅḡinè wa ñjwi mē nī le nyu'u ñki nzi annū ñḡḡonḡ nḡonḡ ibōṅ Nwī wa àtú yuu a laa ghu

⁷ a aṅāṅ yīi mē nī le nyègè a mbo Epafras ñsúka'á yī'ī bo bī ñḡāṅàkòrè yī'ī a mūm àfà'a Mmà'àmbi aà. Aa ñu yīi mē a fà'à mbo Kristo nī ñtīi yī tsīm nī àtú yī'ī.

⁸ A ghīrè mē bī'ī zi akḡṅṅè yuu a mūm Azwī.

⁹ Tsó mē a bē laà, ñlōginè a ñjwi yīi mē bī'ī le nyu'u aa, kaa bī'ī leè ñki'ī kentè nī a ntsà'atè Nwī ñḡwà'atè nī ghuu ghu, mbu'u nī mbo mē tá à lwensè ghuu nī mītsyè tá nī zi ànnū yīi mē yu lōò aa, ñtswe nī mītsyè mī Azwī Nwī tá zi innū tsīm àtú yuu a laa ghu

¹⁰ tá nī ka ntswe ntswèntīi yūù tá i ku'unè a mbô Mmà'àmbi tá à naṅsè ñka ndorītè ghu, tá ñtswèntīi yūù i ka ñkoonè mītà a nī ñbbuu mīfà'á mī siginè mītsīm mīi mē nī fà'à aa, tá innū ñii mē nī zi mbi'i ṅḡaa Nwī aa tá i ka ñḡhà'atè ñḡhèè nī mbīi tá nī ka ñkwe ghu mumè.

11 Tã Nwĩngɔ̀n ɔ̀ a nan̄sɔ̀ mfa mida'a a mbo bù tã n̄ tii, ñyɔ̀nɔ̀ a n̄jim m̄t̄t̄ mi mya m̄i m̄i t̄ya mbo aa, tã n̄ t̄swe n̄ àt̄an̄t̄t̄i, ñka ñkwɛrɛ n̄ ìnnu j̄i m̄ ɔ̀ i z̄i n̄ i a mbo bù aa n̄ ñ̄dorɛ̀.

12 Ñka mfa n̄ m̄bi'ikɛ a mbo Tã ȳi m̄ ɔ̀ à gh̄irɛ b̄i'inɛ̀ ku'unɛ̀ m̄ m̄bɛ̀ b̄i'inɛ̀ t̄swɛ̀ n̄ àbwarɛ a n̄ ñ̄joo j̄i m̄ ɔ̀ à l̄ɛ a mbo b̄ɛ̀ b̄i Nw̄i b̄i t̄swe a m̄m̄ ñ̄kà à aà.

13 A fi'isɛ̀ m̄ ȳi'inɛ̀ a m̄m̄ àdigɛ̀ ȳi m̄ ñ̄fi àdigɛ̀ i bu'utɛ̀ aa, ñ̄n̄ñ a m̄m̄ ànnu ñ̄fɔ̀ n̄jɔ̀n M̄u ȳi ȳi à k̄ɔ̀nɛ̀ aa,

14 t̄si'i M̄u wa ȳi m̄ ɔ̀ à lɛ ntsu'u atù ȳi'inɛ̀ ñghirɛ Nw̄i à li'inɛ̀ ifãnsennu j̄i'inɛ̀ aà.

15 Kristo à n̄ finɛ̀ Nwĩngɔ̀n ȳi m̄ kaa bi si yɛ̀ aa, m̄bɛ̀ mfòò àjɛ̀ɛ̀ a m̄bò ñ̄gɔ̀n ñ̄joo t̄sim j̄i m̄ Nwĩngɔ̀n ɔ̀ nan̄sɔ̀ aà.

16 Nlɔ̀n m̄ b̄i lɛ nan̄sɔ̀ ñ̄joo t̄sim j̄i m̄ ɔ̀ i t̄swe a aburɛ̀ bo b̄i j̄i m̄ ɔ̀ i t̄swe a nsyɛ̀ aa, bo b̄i j̄i m̄ b̄i yɛ̀, n̄ j̄i m̄ kaa bi si k̄i nyɛ̀ aa, ñ̄tsya aa ghu n̄, k̄ɛ̀ b̄ɛ̀ b̄ɛ̀ ñ̄gãñmbu'utɛ̀ b̄ɛ̀, k̄ɛ̀ b̄isa'a b̄i ala'a, k̄ɛ̀ ñ̄gãñɛ̀da'a, boñ b̄ɛ̀ lɛ nan̄sɔ̀ ñ̄gɔ̀n ñ̄joo t̄sim, ñ̄tsya aa ghu nu, ñ̄k̄i nan̄sɔ̀ aa ghu m̄bò.

17 A n̄ yu ȳi m̄ ɔ̀ a t̄sye m̄b̄i ñ̄gɔ̀n ñ̄joo t̄sim, ñ̄k̄i m̄boonsɛ̀ n̄ ñ̄gɔ̀n ñ̄joo t̄simɛ̀.

18 A n̄ àtu a m̄bò ñ̄ghòtɛ̀ ȳi i n̄ ibiinu ȳi aà, m̄bɛ̀ nlòginɛ̀, ñ̄k̄i m̄bɛ̀ mfòò àjɛ̀ɛ̀, ñ̄tsyamb̄i a nyweenɛ̀ n̄ ñ̄wo aa tã t̄swe n̄ àbwarɛ̀ n̄tsyamb̄i a n̄ ñ̄gɔ̀n ñ̄nnu t̄simɛ̀.

19 Nlɔ̀n m̄ Nw̄i à lɛ ndoritɛ̀ a gh̄irɛ m̄ tã m̄arɛ̀ Nw̄i n̄tsim à t̄swe ghu n̄;

20 ñ̄tigɛ̀ ñ̄tsya ghu ñ̄jim ñ̄ghirɛ m̄ tã ñ̄gɔ̀n ñ̄joo t̄sim i bu n̄tswe n̄ ànnu ȳi m̄ɔ̀'ɔ̀ bo b̄i yù Nw̄i, k̄ɛ̀ b̄ɛ̀ j̄i i t̄swe a nsyɛ̀, k̄ɛ̀ j̄i i t̄swe a aburɛ̀, a aj̄an̄ m̄ ɔ̀ z̄i n̄ m̄bɔ̀ɔ̀nɛ̀ n̄tsya a ñ̄jim alɛ̀ nu Kristo ȳi à lɛ nsaansɛ̀ a ati b̄an̄nɛ̀ b̄an̄nɛ̀ aà.

21 A lɛ m̄bɛ̀ a noò m̄ɔ̀'ɔ̀ n̄ t̄swɛ̀ asà'agha'a bù b̄i Nw̄i, m̄bɛ̀ ñ̄gãñk̄ibaa j̄i n̄lɔ̀n ñ̄nnu j̄i bi j̄i n̄ lɛ si m̄dòntɛ̀ ñ̄k̄i ñ̄ghirɛ aà.

22 Lá ts̄its̄ɔ̀n ɔ̀ bù m̄ ñ̄ghirɛ̀ bú bo t̄swɛ̀ n̄ ànnu ȳi m̄ɔ̀'ɔ̀ n̄tsya a ñ̄jim ñ̄wo n̄i Kristo a m̄m̄ ñ̄yãnu m̄ tã l̄ɔ̀gɛ̀ ghuu i z̄i t̄'e'ɛ̀ a n̄si yu t̄sò b̄ɛ̀ b̄i b̄i laa m̄an̄sɛ̀, kaa ñ̄k̄i'ì n̄ àlò'ò t̄swɛ̀, k̄ɛ̀ k̄aa ànnu ȳi tsu m̄ m̄bɛ̀ b̄i firɛ̀ ghuu ghu,

23 t̄si'i m̄ m̄bɛ̀ n̄i ghɛɛ̀ n̄i m̄b̄i n̄i àbiint̄i yuu, kaa wa'à ts̄iginɛ̀, ñ̄tɛ̀ ñ̄nt̄inɛ̀, kaa ñ̄k̄i'ì n̄ ghuu sw̄ũñt̄ɛ̀ a n̄ ànnu ȳi m̄ n̄i bɛ̀, aj̄an̄ m̄ n̄ lɛ nyu'u a n̄ ñ̄too ȳi ñ̄siginɛ̀ ya ȳi m̄ b̄i swòñ m̄ ɔ̀ a bo b̄ɛ̀ b̄i t̄sim f̄aa atu nsyɛ̀ aa, m̄ Paul m̄ b̄ɛ̀ ñ̄gãñaf̄a'a a n̄ ñ̄too m̄a yù aà.

Af̄a'à Paul t̄si'i t̄sò ñ̄gãñaf̄a'à ñ̄ghòtɛ̀

24 Ts̄its̄ɔ̀n m̄ doritɛ̀ a n̄ ñ̄ḡi'ì yà ȳi m̄ m̄ yɛ̀ a atu bù aà. Nlɔ̀n m̄ a n̄ ñ̄ḡi'ì ȳi m̄ m̄ yɛ̀ a m̄m̄ ñ̄yãnu yà aa, m̄ m̄an̄sɛ̀ aa annu ȳi m̄ a boñɛ̀ a n̄ ñ̄ḡi'ì ȳi m̄ Kristo à lɛ nyɛ̀ m̄bi'ì m̄b̄i n̄u ȳi ya ȳi m̄ ɔ̀ à n̄ ñ̄ghotɛ̀ aa.

25 M̄ k̄i m̄ ñ̄tigɛ̀ m̄bɛ̀ ñ̄gãñaf̄a'à a m̄bò ñ̄ghòtɛ̀, ñ̄yɔ̀nɔ̀ ñ̄jim àbwarɛ̀ ȳi m̄ Nwĩngɔ̀n à fa a mbo m̄ m̄bi'ì ñ̄kwitù ghuu, m̄ tã m̄ gh̄irɛ̀ tã b̄ɛ̀ nan̄sɔ̀ n̄zi ñ̄ghàa n̄ Nw̄i.

26 N̄ghàa ma n̄ n̄ lɛ m̄bɛ̀ aa annu ȳi m̄ ɔ̀ a lɛ n̄tswe alɛ̀ntɛ̀ a ñ̄gu'u ñ̄gu'u bo b̄i a m̄iwàn m̄iwàn, m̄ b̄i gh̄irɛ̀ m̄ ɔ̀ a f̄e'ɛ̀ ts̄its̄ɔ̀n ñ̄laa a mbo b̄ɛ̀ b̄i Nw̄i aà.

27 A mbo bo Nwĩngɔ̀n à lɛ ñ̄k̄ɔ̀n m̄ yu gh̄irɛ̀ tã b̄i z̄i, a t̄it̄i b̄it̄iz̄i Nw̄i, àfù'u annu àtsyãmbò ȳi ȳi a t̄swe n̄ ànnu ȳi àlɛ̀ntɛ̀ ma yu aà. Annu ȳi àlɛ̀ntɛ̀ ma yù a b̄ɛ̀ m̄, Kristo à t̄swe a m̄m̄ nu bù, m̄bɛ̀ annu ȳi m̄ ɔ̀ a gh̄irɛ̀ m̄ n̄i ka m̄bɛ̀ ñ̄gha'a n̄ Nw̄i aà.

28 B̄i'ì swon̄ aà ànnu ñ̄lɔ̀n Kristo ma gh̄ú, ñ̄wa'asɛ̀ n̄ ñ̄ ñ̄ ñ̄tsim, ñ̄di'ì n̄ ñ̄ ñ̄tsim n̄ ñ̄buu m̄itsyɛ̀ m̄ t̄sim, m̄ m̄bɛ̀ b̄i'ì ȳi ñ̄fa a ñ̄ ñ̄tsim a aj̄an̄ m̄ ɔ̀ k̄wɛ̀ m̄ m̄m̄ Kristo ñ̄k̄o'ɔ̀ n̄tɛ̀ aà.

29 A ñ̄ghirɛ̀ ma yù, m̄ ñ̄wugɛ̀ n̄ n̄ yà, ñ̄gaansɛ̀ n̄ m̄idà'à ma, ñ̄fi'ì n̄ m̄t̄t̄i mya m̄tsim m̄i a nan̄sɔ̀ ñ̄ñ n̄i a nu m̄ aà.

2

1 M̄ l̄ò n̄swon̄ɛ̀ a mbo bù a aj̄an̄ ȳi m̄ m̄ f̄a'a n̄ m̄it̄i a ñ̄gaa bù bo b̄i b̄ɛ̀ b̄i m̄ b̄i t̄swe a ala'a Laodicea bo b̄i b̄ɛ̀ b̄i m̄ɔ̀'ɔ̀ b̄i m̄ kaa b̄i lɛ ñ̄t̄'e'ɛ̀ ñ̄wa'a ñ̄si gha yɛ̀ aà.

2 M̄ f̄a'à ma mùu aj̄an̄ aa m̄ tã bo luu n̄ àt̄an̄t̄t̄i, tã t̄swe n̄ àk̄òñnɛ̀ ȳi m̄ ɔ̀ a ka b̄òònsɛ̀ waa, tã bo luu n̄ àfù'u a nan̄sɔ̀ n̄zi ànnu ȳi àlɛ̀ntɛ̀ Nw̄i ya, ȳi à n̄i Kristo yumbon̄ aà.

3 Kristo à laa m̄bɛ̀ key ȳi m̄ akwà'a ñ̄gɔ̀n it̄a m̄itsyɛ̀ Nw̄i t̄sim, ñ̄ghirɛ̀ b̄i'inɛ̀ z̄i n̄ ñ̄nnu Nw̄i t̄simɛ̀.

4 M̄ swon̄ɛ̀ ma yù aa ta tã ñ̄ ñ̄ tsu à tsuu ghuu l̄ò b̄wɛ'esɛ̀ n̄ m̄ighàa m̄i m̄b̄wɛ'esɛ̀.

5 Nlɔ̀n m̄ ka m̄ kaa m̄ s̄i b̄i'inɛ̀ t̄swɛ̀ a m̄b̄i nu aa, m̄ b̄an̄nɛ̀ n̄tswe b̄i'inɛ̀ a m̄m̄ Azw̄i, ñ̄k̄i ñ̄doritɛ̀ a nyɛ̀ aj̄an̄ ȳi m̄ n̄ ñ̄an̄sɔ̀ n̄tswe, ñ̄tɛ̀ ñ̄t̄i a m̄m̄ àbiint̄i yuu a nu Kristo aà.

Ñ̄t̄swɛ̀nt̄i ȳi i liuu a m̄m̄ Kristo aà

⁶ Mbə yii mə nì bǐi mē Kristo Yesu a ni Mmà'ambi aa, tã nì ka ntswe ntswëntǎi yùu a mum Kristo.

⁷ Nì twiŋ mǎŋgǎŋ muu ghu nu tã mǐ tso, ŋghurə ntswëntǎi yùu ghu nu, ŋkǎi ntinse a nǐ àbǐintǎi yuu a ajǎŋ yii bi le ndǐ'ì a mbo bù aa. Tã ntswëntǎi yùu ì lùu nǐ ŋka mfa mbǐ'ikə.

⁸ Nǐ yə mə tã nǔ tsù à tsuu ghuu lǒ ghǐrə nǐ ìbù'ù ntsya ni mǐghàà mǐ mbwe'esè mǐ adǎŋə dǎŋə, kə mǐtsyè mǐ ŋùmǐsǒŋ mǐi mə mǐ lo aa bə nǐ nǒŋsə bə, kə a innù mbii izwǐ jǐi sa'a mbi yù, a bə innù jǐi mə kaa ì sǐ aa a mbo Kristo lo aa.

⁹ Nlǒŋ mə mǎrə Nwǐ yii mə à luu aa à tswe a mǔm mǐbǐi nǔ Yesu,

¹⁰ nǐ kǐ ntswe nǐ ntswëntǎi yii mə ì lùu aa, ntsya aa a nǐŋm bǒonsə yuu bi Kristo. A nǐ àtu a mbo bǐsa'a bi mbi bǐtsǐm a bo bi izwǐ tsǐm jǐi mə isa'a nǐ mǐbi yù aa.

¹¹ Bi le ŋhètə yǐ'inə ntsya aa ghu nu, kaa a wa'á aa ŋhètə yii mə bi ghǐrə aa nǐ mbo bə, à le mbə ŋhètə yii mə a le ŋghǐrə Kristo, ntsya a nǐŋm ajǎŋ yii mə à fi'isə mǐdà' à mǐ innù jǐi bi jǐi ì tswe a nǐjǎnǔ aa nlǒ'òsə aa.

¹² Nòò yii mə bi le mmurə ghuu a ŋkǐ aa, bi le ntwiŋ ghuu bi Kristo; ntsya nǐŋm nǐmùrə ŋkǐ ma yù bi le ŋkǐ nyweensə ghuu bu bi Kristo, a nǐŋm àbǐintǎi yuu a ni mǐdà' à mǐ Nwǐ yii, mə à le nyweensə Kristo nǐ nǐwo aa.

¹³ Bù bii mə nǐ le ŋkwo nlǒŋ ibǐ ghuu bo bi ajǎŋ yii kaa bi le ŋwa'á ghuu ŋhètə aa, Nwǐ à ghǐrə mē nǐ tigə ntswe bitǐi bu bi Kristo, nǐli'inə ifansənnù juu tsǐm,

¹⁴ mme'e ndǐ'ì jya jǐi mə bi le ŋhwà'anə ì kwereð yǐ'inə aa nlǒgə ŋghɛɛ mbɛentə a ati bǎŋnə bǎŋnə.

¹⁵ A Kwerə mǐdà'a mǐ bǐsa'a bi mbi bo bi mǐ izwǐ jǐi mə bu'utə mbi yù aa, ŋghirə mbǐ ntsǐm ì yə ajǎŋ yii à ghà'a waa aa ntsya a nǐŋm ati bǎŋnə Kristo aa.

¹⁶ Tsǒ mə a bə ma mùu ajǎŋ aa, tã nǔ tsuu a ghuu sa'a'ənlǒŋ annù mǐji kə mǐlù'ù, kə nlǒŋ annù ikòò yǐ jǐ, kə annù saŋ yǐ mǐfi, kə annù nǐjwǐŋgǒŋ.

¹⁷ Ma juu innù bə aa bə àlǐlǒŋ innù jǐi ì ka yǐ zǐ aa; lá annù nǐŋkǒŋ yii a naŋsə ntswe ghu aa, a bə aa mbo Kristo.

¹⁸ Nǐ tsuu bii nǔ tsù à fi'isə ghuu a ŋkǎŋ nǒŋ mə a tǐi nǐ mə nǐ ka nsigisə ibǐinu ghuu a nsyɛ, ŋkǐ mǐmǐi nǐ baangel, nswonə nǐ mə bo yə nǐ ñjəð tə tə, ŋjɛɛ nǐ nǐ jya adǎŋə dǎŋə ñyonə nǐ bə àmòòntə innù, jya jǐi à nǐ jǐ bǎmǐŋsǒŋə aa,

¹⁹ kaa wa'á bǎŋnə nǐŋŋnə nàa a nu Kristo yii mə à nǐ atu a mbò mǐbǐinù ntsǐm, ñjɛ'ɛ nǐ idigə nǔ tsǐm jǐi mə ì tsugisə mǎŋgǎŋə myaa ghu nu, ŋkwe nǐ a ajǎŋ yii mə Nwǐŋgǒŋ a lǒò aa.

²⁰ Mbə a bə mə nǐ leə ŋkwo bu bi Kristo, ntsya izwǐ jǐi mə ì bu'utə mbi yù aa, a tigə ŋghirə akə mə tã nǐ ka ntswe ntswëntǎi yùu tsi'ǐ tsǒ yǐ bǎ fàa mbi aa ɛ? A ghǐrə akə mə nǐ ka nyu'unə bə bǐnǒŋsə bi mbi bù aa ɛ?

²¹ "Nǐ tsuu tswa, Nǐ tsuu ywe'etə, Nǐ tsuu mòòntə"

²² (Ŋghaa laa nlǒŋ aa nǐjoo jǐi mə ì wǎŋsə mǐbǐ'ì a ajǎŋ mə bi fà' à nǐ ju), yonə nàa nǒŋsə bǎmǐsǒŋ bo bi innù jǐi mə bo dǐ'ì bo aa ɛ?

²³ Ma jù innù mə bə dǐ'ì aa ì kǐrə tsi'ǐ tsǒ mǐtsyè tswe ghu, ì kwetə nǐ bə tã bi ka ŋgha'asə Nwǐ nǐ mǎnǐ yǐ nǐnsə, ŋkǐi ŋkwetə nǐ waa mə bi ka nsigisə nǐ mǐbǐi mǐ nǐ myaa a nsyɛ, ŋkǐi mǐrisə nǐ mǐbǐi mǐ nǐ myaa; lá kaa annù ma yù yǐ tsu kaa a wa'á kwetə a ŋghirə mə tã bə me'e innù jǐi mə nǐjǎnǔ jya ì yə'ə aa.

3

¹ Tsǒ mə nǐ ywèenə mē nǐ nǐwo bu bi Krito aa nǐ tɛ'ɛ mǎntǎi muu bə nǐ nǐjoo jǐi mə ì tswe a aburə, wa adigə mə Kristo à tswe ghu, a mbèè nǐkwɛɛ Nwǐ nǐ nǐmà' à aa.

² Nǐ tɛ'ɛ atú yuu bə a nǐ nǐjoo jǐi ì tswe aburə, ntsee bə nǐ jǐ fàa nsyɛ ì tɛ'ɛ.

³ Nlǒŋ mə nǐ kwò mē, ntswëntǎi yùu ì tigə nǐlǎentə bo Kristo a mum Nwǐ aa.

⁴ Nòò yii mə Kristo yii à nǐ ntswëntǎi yùu laa à ka yǐ kǐ zǐ aa, tã bú bo tigə nǐ zǐ a mǔm nǐgha' à nǐ.

Ntswëntǎi yǐ nǐlwen bo ntswëntǎi yǐ nǐfi

⁵ Tsǒ mə a bə ma mùu ajǎŋ aa, nǐ zwitə innù jǐi mə nǐjǎnǔ ì yə'ətə ŋghirə aa: Mbə annù ajirə, annù nsǐŋ, annù nǐlòò, annù ŋka nyə'ətə innù jǐi bi, annù ŋka nyə'ətə nǐjoo sǐ'ì, yii mbə tigə mbə tsǒ annù mǐmǐi mǐkɔbə aa.

⁶ Nwǐ a naŋsə nǐwǐsə ntǒŋ a nu bə nǒŋ aa ma juu innù.

⁷ Nǐ le sǐ kǐi ŋghirə nǐ innù ma jù wá noò mə ì le ntswe a nu bù nsa'a nǐ ghuu aa.

⁸ Lá tsǐtsǒŋ nǐ fi'isə innù ma jya ì tsǐm mme'e: Alwintǒŋ, àfiimi'ì, àbǐ'intǎi, mǐbǐgǐtə bə, bo bi mǐghàà mǐ fwɛ.

⁹ Nǐ tsuu ibǎŋnənnù atu bù nǐ bù kǐ swonə, nǒŋ mə nǐ sǒrə mē marə ghùu yǐ nǐlwen wa bo bi innù jǐi nǐ le sǐ ghǐrə mbǐi aa mmé'è

¹⁰ mbaɲə ntiɣə mma'a a marə yi nfi wa, yii mə Nwi a kwensə mə ni ka nzi yi ntiɣə mfinə nfi yi, yii mə à ni ngəɲnənsə ghùù aà.

¹¹ Tsɔ mə a bə laa, kaa kwensə kaa à ka wa'ə ghu bú ntswe a titii bitizi Nwi bo bi baYuda, bə bii mə bi ɲetə aa, bo bi bii kaa bi si ɲetə aa, bə bii bi kurə bə aa, bo bi bə bii bi tswe a ɲɣɛə aà, ibù'ù bo bə bii kaa bo sɛ ibù'ù bə aà, Kristo à tiɣə mbə innù tsim ɲki ntswe a mum bo bitsimə.

¹² Tsɔ bɔɔ bi Nwi bii mə à tsò'ɔ bi laa, a kɛ ɲkɔɲ aa, ni tiɣə ɲwe'e ɲko mɛɛɲɲə, bo bi ɲghirə innù ɲi siginə, ni ɲsigisə ibii nu a nsyɛ, a bò'ɔ ɲka mbɔnə, ni àtəɲntii, a nu bù,

¹³ ɲka ntswa mɛntii muu bu ni bù, mə mbə annù a ka nyanə ɲù ɲlon ɲù yi mɔ'ɔ, nli'inə ni ifənsənnù juu bu ni bù; aɲəɲ mə Mmə'àmbi à li'inə ifənsənnù juu aa, ni tswe ni ɲki ɲka nli'inə ifənsənnù bə bi mɔ'ɔ.

¹⁴ A ni innù ma jù tsim, tá aɲkɔɲə à bə ma ànnù yii mə a naɲsə mboonsə ni innù tsim ɲkwərə aà.

¹⁵ Tá mbɔnə Kristo ya i ka ntsyasə ni ghuu, lon ɲə Nwi à lɛ tɔwɔə ghuu aa mə tá ni boonsə ntswe ni mbɔnə a ni mbɛɛ nu yi mfiurə. Ni kii mfa ni mbi'ikə ghu mbò.

¹⁶ Tá ɲghàà ni Kristo luu a mum mɛntii bù ɲlwi'i, ni ka ndi'i ɲkii ndi'itə ni ghuu ghu bu ni bù ni mɛtsyɛ, ɲka nyəə ni bɛpsalm, mikòò mi ɲgha'asə Nwi, bo bi mikòò mi Azwi, mfa ni mbi'ikə a mbo Nwi a mum mɛntii bù.

¹⁷ A ni innù tsim ɲi mə ni ghirə aa, a ni ɲghàà ni ntsù, kə ànnù tsu yii ni ghirə aa, ni ka ɲghirə ɲɔɲ innù tsim a ni ikum Mmə'àmbi Yesu, mfa ni mbi'ikə a mbo Nwiɲɔɲ Tà, ntsya ghu ɲjimə.

Ntswə yi'inə a mum ntswəntii yi mfi yá

¹⁸ Bəɲɣyɛ ni ka nyu'unə bilòò buu a aɲəɲ yii mə a ku'unə a nsi mi'i Mmə'àmbi aà.

¹⁹ Bilòò ni ka ɲkɔɲ bəɲɣyɛ buu, ntsee a nu bo ki tsə'ə.

²⁰ Bɔɔ, ni ka nyu'unə bitaa buu bo bi maà buu a ni ɲɔɲ innù tsimə, ɲlon mə àa annù yii mə ghirə Mmə'àmbi a doritə aà.

²¹ Bità, ni tsuu ki ghirə tá mɛntɔɲ mi bòò buu ka nlwi, ta wa'ə kà ɲghirə mɛntii myaa ka mbi'i.

²² ɲbù'ù ni ka nyu'unə bitaa buu ni innù tsim, kaa wa'a ka nyu'unə aa tsɛ'i a noò yii mə bi lii ghuu aa, bù kii ɲlɔɔ bə mə bə ka mbeentə ni ghuu aa bə, ni ka mfa'a ni ɲtɛi ghuu tsim, mbo'ɔ aa bə Mmə'àmbi.

²³ A ni innù tsim ɲi mə ni fà'ə aa, ni ka mfa'a ni ɲtɛi ghuu tsim, ɲka mfa'a tsò ni fà'ə aa a mbò Mmə'àmbi, kaa wa'a aa bə a mbo bə fa'ə,

²⁴ ɲzi ni mə, Mmə'àmbi à ka yi tsò'ɔ afà'ə yuu ni ɲjoo ɲi mə à ləə a aburə a mbo bù aà. Wa ni fà'ə aa a mbo Mmə'àmbi Kristo.

²⁵ A mbo bə bii bi ghirə ibi aa, Nwi à ka yi ki kwi'inə ibi waa wa a mbo bo ɲlon mə Nwi a ləntə bə aa ni mɛnɲi yii à ku'unə aà.

4

¹ Bità bi abù'ù, ni ka nlentə ibù'ù juu ni mɛnɲi yii à tsinə ɲki kù'unə aa, nzi ni mə ni ki ntswe ni tà a aburə.

Paul à fà àdi'itə

² Ni gheɛ ni mbɛi nteə ntiɲsə a mùm àtsà'atə Nwi, ɲka ntswe nikərə, mfa ni mbi'ikə.

³ Ni kii ntsa'atə ni Nwi ɲwa'atə ni yi' i ghu, mə tá Nwiɲɔɲ à ɲa'a mɛnɲi mfa tá bi'i ka ɲke'enə ntoo ya yii i tswe alò'òsə mbi'i Kristo yii mə mə tswe atsaɲ lon ɲgaà yi aà.

⁴ Ni tsa'atə Nwi mə tá mə zi aɲəɲ yii mə mbə mə ghirə i naɲsə ɲlaa ni mɛnɲi yii mə tswe ni ghàa ghu aà.

⁵ Ni ka nzi akòrə nizi yuu ni mɛnɲi mɛtsyɛ bu bi bə bi abɛɛ, nyə ni mə ni fà'ə ni noò ghuu siginə.

⁶ Tá ɲghàà ni ntsù nuu tá ni ka nlii tsò bi nu'u ni ɲɲɔwəɲə, tá ghirə tá ni zi aɲəɲ yii mə mbə ni fà àkwi'i ɲghàà a mbo ɲù ntsim yii à bətə ghuu ni ànnù aà.

Paul à fà àtsà'atə nlwi'inɲim a mbò ɲghòtə

⁷ Tychicus yii mə à ni ndim ghà yii mə kòɲə aa, ɲki mbə ɲù akòrə ghà a mùm afà'ə, yii mə a fà'ə a mbò Mmə'àmbi ni ɲtɛi yi tsim aa, à ka tiɣə swon ɲɔɲ innu tsim mbi'i ɲgaà ya.

⁸ A ni ɲji'i ànnù yii mə mə tòo yi a mbo bù aa, mə tá ni zi aɲəɲ yii mə ntswə yi'i i bə aa, tá à ki ndiintə mɛntii muu.

⁹ Mə ki ntoo Onesimus bo yu, mə a fà'ə ni ɲtɛi yi tsim, mbə ndim ghà yii mə mə kòɲə, mə à ki mbə ɲù ni bú ghùù aà. Bo ka tiɣə swon ɲɔɲ innù tsim ɲi i fɛ'e fàa aa a mbo bù.

¹⁰ Aristarchus, n̄ òkòrê ghà a ndátsan̄, a tsà'atè ghuu bo Mark (ȳi m̄ bo Barnaba ni b̄ōo ni b̄ōo aa, ȳi m̄ ni k̄i ñt̄e'e ñkw̄er̄o adi'it̄è m̄bi'i ñgaà ȳi aa, b̄e e a zi ñ kw̄er̄o yi sigin̄è.)

¹¹ Yesu wa ȳi m̄ bi twon̄è n̄i ni Justus a tsà'atè ghuu. Ma bú àa tsi'í b̄è b̄i m̄ bi tswe a tit̄i b̄i'í ñgàn̄f̄à'á ñlon̄ ann̄u ñif̄ō Nw̄i b̄i m̄ bi ñet̄è waa aà. Bo nan̄s̄è nd̄īnt̄è n̄aa tsi'í ñi m̄b̄è ann̄u.

¹² Epaphras, ȳi à ni ñú ñib̄u gh̄ūu ȳi m̄'ò aa, mb̄è ñgàn̄f̄à'á a Kristo aa, a tsà'atè ghuu. A nan̄s̄è nto ni a múm̄ àtsà'atè Nw̄i ñḡōn̄ b̄in̄òò bits̄im̄, ñlon̄ ñgaà ȳūu, m̄ mb̄è ni nan̄s̄è ñkwe ñk̄o'ò nan̄s̄è nt̄è, ñki nan̄s̄è n̄zi ann̄u ȳi m̄ Nw̄i a l̄òò aa tsim̄è.

¹³ M̄è ñi àȳef̄è m̄bi'i ñgaà ȳi m̄ à nan̄s̄è mf̄à'á a mbo bú ni m̄it̄i, bo b̄i b̄è b̄i bi tswe a Laodicea, ni Hieapolis.

¹⁴ Lukas, docta ȳi m̄ b̄i'í k̄on̄è aa, ni Demas, bi tsà'atè ghuu.

¹⁵ Ñi fa atsà'at̄è ya a mbo b̄il̄im̄ b̄i'in̄è b̄i bi tswe a Laodicea, ñki n̄tsa'at̄è Nympha bo ñghot̄è ya m̄ i b̄òont̄è ghu nda aà.

¹⁶ N̄òò ȳi m̄ ni tw̄on̄ m̄è àñw̄à'an̄è ȳū a tit̄i bú aa, ni tsȳàs̄è bi k̄i ñtwon̄è a ñi ñghòt̄è ya m̄ i tswe a Laodicea aà. Ñi ki nȳè m̄è ni twon̄è àñw̄à'an̄è ya m̄ a lo a Laodicea aà.

¹⁷ T̄a ñi swon̄è a mbo Archippus m̄è, “Ȳè m̄è ò f̄à'á ñf̄à'á wa m̄è ò l̄e ñkw̄er̄o a mb̄ò Mm̄à'ambi aa ñgh̄èè m̄man̄s̄è.”

¹⁸ M̄è Paul m̄è tiḡè ñgwa'an̄è yulà àtsà'at̄è aa tsi'í ñi à yaà ab̄ò, ka ñwa'at̄è ñi àtsan̄è ȳa. T̄a ñb̄on̄ Nw̄i i tswe a mbo bú.

Aṇwà'ànè Paul yi ntsyàm̀bii a mbò ñghòtè BaTESALONIKA

NJI'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A aṇwà'ànè yū aa a le ñghwà'ànè Paul. Tesalonika à le mbè njo'ò àla'a yí ntsyàm̀bii a mbù'ù Macedonia, ñki gha'a tsyatè njo'ò ala'à tsim ghu. Bè le ntswe ghu tsò 200,000. Bè bì ghà'atè bì zì ntaṇè nì mitaa ghu. Bo tswè nì byaa bîsa'a bì ala'à.

A nì ntoo yì ñsiginè a Tesalonika aa a le nzi Paul nì Silas a ajàn mè bo le mà'atè Filipi aa. Bò zì mé ñswonè annù Kristo ghu aa, baYuda bii mè bì le ntswe ghu aa bì tuù annù yaa, ntotè bè, bì furè waa, bo tigè ñlo waa ñghèe a Berea (ffà'à 17.1-10). Bo le ntswe a Tesalonika aa tsi'í a nì mú àtìi noò, tsò ñgyà jì tarè (ffà'à 17.2). Lá, mbonj tá bì furè waa aa bonj bè bì mo'ò, nì baGrikià bì ghà'atè, bì bii mé ntoo yì ñsiginè yá (ffà'à 17.4). Bò bì Kristo ma bú bì le tswè a múm ñgi'í nlonj mè bì le si nanjè ntsò'ò nì àkòrè yaa aa. Ka mè bì le si tso'ò nì àkòrè yaa aa, àbiintii yaa a le ñkwe ñghèe nì mbii, bo bii nì ñgi'í ya nì àtaṇentii, ñkonjè nì waa bo nì bo, ñsensè nì ntoo yì ñsiginè yá.

Timoti à le ñghèè ñswonè annù yii mè a le tswè a ñghotè baTesalonika aa a mbo Paul. A yù'ù mè ñtigè ñngwa'anè aṇwà'ànè yū a mfà m̀bì'ikè a mbo bo, i diintè waa wa múm ñgi'í, i di'itè waa, i kii kwi'í innù jì mo'ò jii mè bo le si betè nii ghu aa. A le ñghàà a mbo bo nlonjè bè bii mè bì kwokè a múm Kristo aa, nswonè nì ajàn yii mè a ka yì bè wa noò mè Kristo à ka yì bú bii aa (4.3-5.11). Ndi'itè waa nswonè annù yii mè Nwì a lòò ñlonjè ñgaà yàà aa (4.3; 5.16-18). Paul à le si nanjè loo mè tá bo ka ñe'esè nì waa, nyonjè nì àkòrè nizi yaa. Ntsa'atè nì Nwì a atu bo mè tá bo nanjè mfa m̀bim̀minù mya a mbo Nwì tá à nanjè nlèwè waa bì laa, mbè njoò ifà'à jì (4.9-12; 5.12-25).

Ñghotè baTesalonika i nì àlènsè ñghotè, mbè figè a mbo bè bitsim a nì àbiintii yaa, bo bì a ajàn mè bo le mbii ñgi'í nì àtaṇentii, ñsensè nì ntoo yì ñsiginè ya ghu, mbii ntsim i tigè ñyu'u nì annù yaa aa (1.7-10). Paul à le nanjè ndoritè nlonjè ñgaà ñghotè mà yū, ntii yì i luu nì àkòṇnè ñlonjè ñgaà yàà.

Bi yatè aṇwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'innù aṇwà'ànè yuà 1.1
2. Ajàn mè Paul mfa m̀bì'ikè ñgha'asè nì Nwì aa 1.2—3.13
3. Adi'itè mè bì ka nzi akòrè nizi yaa a mum Kristo 4.1-2
4. Adi'itè ñlonjè annù a ajàn mè Kristo à ka yì bú bii aa 4.13—5.11
5. Idi'itè jì nlwì'injim 5.12-22
6. Innù jii mè Paul à le nswonè a nlwì'isè aa 5.23-28

¹ Aṇwà'ànè yii mè a lo a mbo Paul, Silvanus, nì Timoti, ñghèe nì a mbo bè bì Nwìngonjè Tà, nì Mmà'ambi Yesu Kristo, bii mè bì tswè a ndánwì a Tesalonika aa. Tá ìbòṇ Nwì nì mbòonè yì i tswè a mbo bù.

² Bì'í fa nì m̀bì'ikè a mbo Nwì a ñgòṇ bìnòò bitsim ñlonjè ñgaà yùù, kaa wa'à kaà a nniṇjè ghuu a mum àtsà'atè Nwì yì'í, ntsa'atè nì Nwìngonjè Taà yì' inè

³ Nwa'atè nì àfà'a àbiintii yuu, bo bì ànwùginè akòṇnè yuu, bo bì ajàn yii mè nì tèt'e atù yuu nyu'utè nì Mmà'ambi Yesu Kristo ghu nì àtaṇentii aa.

⁴ Bì'í zì tsi'í siginè, bilim bi'í bii mè Nwìngonjè à kòṇ aa, mè nì nì bòò bi bii mè bì ntsò'ò;

⁵ ñlonjè mè kaa Ntoo yì ñsiginè ya mè bì'í le nzi nì yu a mbo bù aa, kaa i le ñgha'a aa tsi'í nì ñighàà nì tso'ò zì bè, i le ñki nzi aa nì midà'à bo bì a múm Azwì Nwì, kaa annù ajìṅkè kaa a wa'à ghu tswè. Nì zì ijàn bè bii mè bì'í le mbè ghu a titii bù, ñlonjè aa ñgaà yùù.

⁶ Nì le si tigè ñghè'esè nì yì'í ñki ñghè'esè nì Mmà'ambi, nlonjè mè nì le ñkwèrè ntoo yì ñsiginè ma yū aa a múm ñgi'í yì ñwè, lá Azwì Nwì a bāṇnè ñghirè nì kwèrè nì ndorè;

⁷ ma mùu ajàn nì tigè mbè figè a mbo bè bii mè bì le mbii Kristo a Macedonia bo i Achaia aa.

⁸ Nlonjè mè kaa à si tsi'í ntoo Mmà'ambi ya bè a ajàn yii mè nì sènsè i ghèè a Macedonia bo bì a Achaia aa, ajànjè mè nì niṇ ntii ghuu a nu Nwì aa, a kè mè sènsè ñghèè a adigè tsimè, maa ajàn, a tigè mbè ayafè yuu, kaa bì'í wa'à nì annù tsu bú ntswe a nswonjè nlonjè ñgaà yùù.

⁹ Nlonjè mè bo bimbonjè bì swonjè nì annù ajàn yii mè nì le ñkwèrè yì'í aa, bo bì ajàn yii mè nì le mbèṅkè ghuu mma'atè a mmii m̀ṅkòbè, ntigè mfa'a nì a mbo Nwìngonjè yii mè à tswè ntii ñki mbè yì annù niṅkonjè aa.

¹⁰ Nkii ntigə nyu'utə nî Mú yî Yesu, mə tá à lo a aburə mbu mbù, là à yu wa yîi mə Nwî à le mbùnsə a niwo aà, mbə Yesu yîi mə a fi'isə nî yî'inə a mùm àlwintəŋə Nwî yîi mə a ka yî zî aà.

2

¹ Nî zi tsi'î siginè, bilîm bi'i, mə ntswe yîi mə bî'î le ntswe a titîi bù aa, kaa ì le ŋwa'à aa adəŋ dənə tsa.

² Nî zi mə mbəŋ tá bî'î ka nzi a mbo bù aa, boŋ bi di mə ŋgi'i a mbo bî'î ŋki mbəgitə yî'i a Filipi. La nî zi mə ka mə a le mbə ma mùu ajəŋ aa, Nwî yî'î à le mfa atəŋəntii a mbo bî'î mə bî'î ke'enə ntoò Nwî yî ñsiginè ya a mbo bù, ka mə bə bi ghà'àtə le si to ni mə tá bî'î tsuu swonə aà.

³ Annù yîi mə bî'î gaansə mitii mi'i a ŋghirə mə tá nî zi aa, kaa a si aa a nî àfansənnù kə a nî ànnù yîi mə kaa a si laa, kə bə nî ànnù mbwe'esè tswè.

⁴ Ntoò yî siginè ma yû, Nwî à beentə mfa a mbo bî'î mə tá bî'î ka nseensə, kaa wa'a ka nseensə aa bə a ŋghirə mə tá nù bə ì ka mbəŋə, ntsyatə a ŋghirə mə tá Nwî à ka ndoritə, à nî tsi'î yù Nwî yîi mə à zi mîntii mi'i aà.

⁵ Nwî à nî àyəfə yî'i mə, nî zi mə kaa bî'î le si wa'à aa nighàà ni mbwe'esè nîi mə ni ka kî ghirè tá bə ka ndoritə aa, ləgə nfa'a ni nu. Kaa wa'à kii nfa'a aa mbərisè nyonə ni aa bə àbii yî tsu yîi mə a tswə ghu aà.

⁶ Kaa bî'î le si wa'à ni nigha'a a mbo bə ləò, a mbo bù kə a mbo bə bi mo'ò, ka mə bî'î le ntswe nî ŋka mbetə nî àkwetə a mbo bù tsi'î tso ŋgəntoo Kristo aà.

⁷ Lá bî'î le si bəŋnə bəŋə ni nu bù tsi'î a ŋgəŋ ŋgəŋ ajəŋ yîi mə ndè mu a lentə nî bəò bii mə a ko'o aà.

⁸ Tsó mə, ntii yî'î ì le si yə'ətə ni a nyə bù aa, kaa bî'î le ŋwa'a aa tsi'î nî ntoò yî ñsiginè ya a mbo zî, bî'î le ŋki mfa mibii mi nù mi'i a mbo bù ñlon mə bî'î le ŋkəŋə ghuu si'î si'î aà.

⁹ Nî bə wa'atə siginè, a bilîm bi'i, boŋ nî zî ajəŋ yîi mə bî'î le si nanşə mfa'a ŋkii nnuwiginə aà, bî'î le si fa'a a si'inə bo bi nütugə a nyə mə tá nî wa'a ŋgi'i ka nyə a je'e bî'î wa noò mə bî'î le si sèensə ntoò Nwî ya a titii bù aa.

¹⁰ Bù a bə'ò Nwî, nî ni biyəfə bi'i mə àkərə nizi yî'i a le nlaa, ntsinə kaa àlò'ò yî tsu kaa a wa'a a ni mighirinè mi innù mi'i a nsi bù bii mə nî le mbii Kristo aa tswè;

¹¹ Nlon mə nî zi mə bî'î le nlogə ghuu aa tsó mə tá à tswə ni bəò bi aa, bî'î le si di'ite nî ghuu yî mò'ò yî mò'ò, ŋkii ndiintə nî ghuu,

¹² ŋkwəntə nî ghuu mə tá àkərə nizi yuu tá à ku'unə tsó yi bə bii mə Nwî à twonə a mún ànnù nifò yî bo bi a mum nigha'a ni aà.

¹³ Annù yî mo'ò yîi bî'î fa ni mb'ikə a mbo Nwî ŋgòn bìnòò bitsim aa a ni mə nòò yîi mə nî le nyu'u nighàà ni Nwî nya a mbo bî'î aa, nî le ŋkwərə ŋki mbii, kaa nî le ŋwa'à bii aa tsi'î tsó nighàà nîi mə nî lo aa mbo bəmisəŋ, nî le mbii aa tsi'î tsó nighàà ni Nwî yumbonə, àa tsi'î ayoo yîi ni nî ghu aà, nighàà ma nù nîi mə nî fa'a a titii bù bə bii mə bi bii Kristo, ŋkwənsə nî ghuu aà.

¹⁴ Nlon mə mbà bilîm bā, nî le si tigə ŋŋe'esə nî ŋghotə Nwî a nŋim Kristo Yesu jii mə ì tswə a Yudea aà; ŋkii yə nî ŋgi'i yîi mə bə bi ala'à buu bi le si niŋə ni a nu bù aa, tsi'î a ŋgəŋ ŋgəŋ a ajəŋ mə ndanwî jii mə ì tswə a Yudea aa ì le si kii nyə nî ŋgi'i a mbo baYuda aà;

¹⁵ bo bii mə bi le zwitə Mm'àmbi Yesu ni ŋgəntoo Nwî, ŋki mfurə yî'î bî'î fe'ekə, ŋghirə ntəŋ Nwî ì nanşə ñlwi aà. Bo nî ŋgəŋ kábàà bə bitsim.

¹⁶ Bo le si, kŋə nî mə tá bî'î tsuu nî ntoò yî ñsiginè ya a mbo batoo dən ghèè tá bo yu'u nyweenə. Bi le ŋghirè ma mùu ajəŋ aa tá ìbî waa yîi mə bo le si ghirè ni a nsi mi'i Nwî aa, tá ì luu. Lá tsitsəŋ wà àlwintəŋə Nwŋgəŋ a zî mə ŋkwetə waa!

Ayè'ətə Paul a mbù nzi ŋghantə waa

¹⁷ Lá a ŋghèe a mbo bî'î bilîm bi'i, bi'inè tswè mə a nŋii nŋii kaa wa'à bù nyənə a ni mu àtii noò, ka mə a bə ma mùu ajəŋ aa, mîntii mi'i mi tswə bi'inè ŋgəŋ bìnòò bitsim, bî'î kii nyə'ətə ŋgənsə nî mitii mi'i mə mbə bi'inə bù nyənə.

¹⁸ Bî'î le si nìòò a zî a mbèè bù, tsi'î məbəŋ, Paul, a ŋgaa jî ghà'àtə, lá Satan a kŋə nî yî'î.

¹⁹ Ayoo yîi mə mbə bî'î ka mbe, kə nidorə ni'i, kə miyàrinè mi ŋgù'u, mii mə bî'î ka yî kî tswonə nî nù yî'î ghu a nsi mi'i Kristo a noò yîi à ka yî nzi aa, à nî àkə aa e? A laa wa'à bu bə aa e?

²⁰ Nlon mə nî laa mbə ni gha'a ni'i ŋki mbə nidorə ni'i.

3

¹ Ma mùu ajàn, tsò mè kaa bi'i le ñwa'à bù nzi ajàn yii mè mbə bi'i tswa mǎntii mi'i aa, bi'i le ntigə mbii mè bi'i ka tigə tswə a ala'a Athens,

² i bǎŋnə tigə too Timoti yii mè à le mbə mumaà y'i, ñki mbə ñgǎnàfà'a Nwǐ ñlonj ntóo Kristo yí ñsiginə aa mè tá à zi ñkwetə ghuu a ñghirə mè tá àbiintii yuu tá à ka ñkwe

³ ta tá ñu ñi bù tá tsee ló ki tsiginə ñlonj ñgi'i yii mè ni yə aà. Nì laa nte'e nzi mè bi'inə tswə nì ñka nyə ñgi'i.

⁴ Nì ki ñwa'atə mè nòo wa mè bi'i le ntswe bi'inə laa, bi'i le mbaa nswonj a mbo bù mè, bi'inə tswə nì yí ñka nyə ñgi'i; tsi'i fàa ajàn mè a fə'è mè nì kǐ ñyè aà.

⁵ Ma mùu ajàn, tsò mè kaa mè le ñwa'à zi ajàn yii mè mbə mè bù ñtswa ntii gha aa, mè le ntigə ntóo ñkii a mbetə tá zi a ajàn yii àbiintii yuu a bə aà, ñlonj mè mè le si bə'ò mè mbə akwà'ànə a ló ñkwà'ànə ghuu nì wó, tá àfà'á y'i à tsysa adànə danjə.

⁶ Tsítsɔŋ mè Timoti à bù mè ñlo a mbɛɛ bù mbii nǐ ñkii yí siginə ñlonj àbiintii yuu bo bi àkòŋnə yii mè nì tswə nì yu aa, ñki ñkɛ'ənə mè nì wa'atə nǐ y'i nǐ ñtǐi yí siginə, a ñgɔŋ bɛnòo bitsim, ñkii nyə'ətə nì mè boŋ nì yə y'i aa, tsi'i ajàn yii mè bi'i kii nyə'ətə nì a nyə bù aà,

⁷ ma mùu ajàn, bilim mbá, ka mè bi nin nǐ mbuu ñgi'i tsim a nu bi'i, bi'i kǐ ñy'u nǐ ñyanjə aa, annú àbiintii yii mè nì tswə nì yuu aa, a borisə nì mǎntii mi'i.

⁸ Tsítsɔŋ bi'i ka nanjə tswə bitii, mè mbə nì ki ntəə ntii a múm Mmà'ambǐ.

⁹ Nlonj mè mbə bi'i nanjə mfa mbi'ikə a mbo Nwǐ aa mè akə ñlonj ghuu, ñlonj ñidorə nǐi mè bi'i tswə nì nu a nsi mi'i Nwǐ ñlonj ñgaa yuu aa ɛ?

¹⁰ Bi'i tsà'atə nǐ Nwǐ nǐ ñtǐi y'i tsim a así'ìnə bo bi ñtugə, mè mbə bi'inə yí mbu nyənə, nǐ mǎnsi, i fa ayoo yii mè mbə tɛ'ɛ mburə ka ki boŋə a nǐ àbiintii yuu aà.

¹¹ Tsítsɔŋ tá Nwǐŋɔŋ Taà y'i'inə yumbonj, nǐ Mma'ambǐ y'i'inə, Yesu, tá à tsysə y'i tá bi'i zi a mbo bù;

¹² tá Ñgǎnma'a y'i'inə tá à ki ñku'usə akòŋnə yii mè nì tswə nì yu, ñkɔŋnə nǐ ghuu bù bu nì bù, ñkii ñkɔŋnə nǐ bə bitsim aà, tsi'i ajàn yii mè bi'i kii ñkɔŋnə nǐ ghuu aà.

¹³ Ma mùu ajàn, tá à ghirə tá mǎntii muu mǐ laa, ntsuu nǐ àlò'ò ló tswə a nsi mi'i Nwǐŋɔŋ Taà y'i'inə, fyá noo yii mè Ñgǎnma'a y'i'inə Yesu à ka yí zi bo bi bə bi Nwǐ bitsimə aà.

4

Ñtswəntii yii mè a ghirə Nwǐŋɔŋ a doritə aà

¹ A ñlwǐ'isə mbá bɔɔ bi maà, bi'i di'itə nǐ ghuu ñkii mbu'u nǐ mbə a mbo bù nǐ ñkǐm Mmà'ambǐ Yesu mè, ajàn mè nì le nyəgə a mbo bi'i aà, a ku'unə ñka ntswe ntswəntii yuu nǐ mǎnǐ yii mè a ghirə Nwǐ a doritə, yii mè nì ki mè ñloginə ñka ntswe aa, nǐ ghɛɛ nǐ mbii tsi'i maa ajàn.

² Nlonj mè nì ki nzi ndi'i jya jii mè bi'i le mfa a mbo bù, a ajàn yii mè Mmà'ambǐ Yesu à le nswonj aà.

³ Annú yii mè Nwǐ a lòò aa, a nǐ aa mè tá nì laa mmanjə, mè tá nǐ tsuu ki tsuùrə.

⁴ Tá ñu yí mɔ'ò, yí mɔ'ò à ka nyɔ'ò ñgwé yí a nǐ mǎnǐ yii mè à laa ñki ñghirə mè mbə bi gha'aə yí.

⁵ Kaa wa'à ka nyɔ'ò aa bə nǐ mǎnǐ aghə'ənə bǎŋgyɛ, ñka nloo bə, tsò bə bi itoo jii mè i si Nwǐ zi aà.

⁶ Tá ñu tsú à tsuu ñkòbə annú a nu mu maà yí ló jitə a nǐ annú ma yú, ñlonj mè Mmà'ambǐ a nin isa'a a nu bə bitsim bii mè bi ghirə ijàn ifǎnsənnú ma jú aà, tsi'i ajàn mè bi'i lɛɛ ñtɛ'ɛ foo ñwà'àsə ghuu ghu aà.

⁷ Nlonj mè kaa Nwǐ à le ñwa'à y'i'inə twonjə aa mè tá bi'inə ka ghirə aa annú nsinjə, à le mbǎŋnə ñtwonjə y'i'inə aa mè tá bi'inə ka ñghirə aa ñnnú jii mè i laa aà.

⁸ Ma mùu ajàn, ñu yii mè a tsa'a ma yú annú aa, kaa si aa ñumisɔŋ tsa'a, a tsa'a aa Nwǐ yii mè a fa nǐ Azwǐ yí yí làa ya a mbo bù aà.

⁹ A ñghɛɛ nǐ annú a ñka ñkòŋnə ghuu bu nǐ bù tsò bɔɔ bi ma, kaa mbə bi'i wa'à bù ka ñwa'anə ñlonj ma yaà annú, ñlonj mè Nwǐ yumbonj à di'í mè, a mbo bù mè tá nǐ ka ñkɔŋnə ghuu bu nǐ bù.

¹⁰ A kǐ mbə annú ninjɔŋ mè nǐ kɔŋ bilim buu bitsim bii bi tswə a mbù'u Macedonia bù laà. Lá bi'i bu'u nǐ mbə a mbo bù, bilim bi'i, mè tá nǐ bu nnanjə ñkɔŋnə waa ñghɛɛ nǐ mbii.

¹¹ Ñka ñgaansə ada'a yuu a ntswe nǐ mbɔɔnə, tá ñu yí mɔ'ò, yí mɔ'ò ka nte'ɛ atú yí tsi'i nǐ à yii annú, ñkii ñka mfa'a nǐ mbó muu, a ajàn mè bi'i le ndi'itə ghuu aa;

¹² mæ tá bè bii mæ bi burə tì Nwí bii aa, tá bi ka mbo'ɔ ghuu, tá nù nìbù tsee bə a nù dān kɪ yu'utə nɪ njoɔ jii mæ a lɔ̀ɔ aà.

Nòò nzi Mmà'ambì

¹³ Kaa bi'í si lɔ̀ɔ mæ tá nì tswé a múm itugə, a bilim bi'i, nlonj annù bè bii bi kwòkè mè aà, mè tá nì tsuu i kɪ jəɔnə, tsi'í tsɔ̀ bè bii mæ kaa bi si annù tsu bu mbə aà.

¹⁴ Nlonj mæ, tsɔ̀ mæ bi'inè bii mæ Yesu à le nkwo mbu mbɔ̀nè nì wo aa, bi'inè kɪ nzi mæ tsi'í maa ajān yii mæ, ntsya a njim Yesu, Nwí à ka yí ghìrè tá bè bii mæ bi kwòkè mè aa tá bo bu mbɔ̀n fu bo bi Yesu.

¹⁵ Bi'í kè'ènè nì ma yú annù nyonə aa nì nìghàà nì Mmà'ambì, mæ bi'inè bii mæ bi'inè tswé bi tì aa, i yí burə i ywe'e wa noò mæ Mmà'ambì à ka yí zì aa, kaa bi'inè ka yí wa'à a mbii bè bii mæ bi leè nkwokə aa tsyà, nkān kaa a ka yí wa'à maa ajān bə.

¹⁶ Nlonj mæ Mmà'ambì yumbɔn à ka yí lo a aburə i sigə, i ghàà nì nji yí ntii, a ajān mæ ndii baangel wa à ka yí tɔ̀nə ntwoj aa, tá ntān Nwí tá i kɪ nghan. Tá bè bii mæ bi leè nkwokə a mum Kristo aa tá bo foo mbɔ̀n;

¹⁷ tá bi'inè bii mæ bi burə bitii aa, là'à bi'inè bya mæ bi'inè burə a njim aa, tá bi tìgə nlogə yi'inè nìbò bitsim nkɔ'ɔ nì bu a múm mbà'à a mbòo Mmà'ambì a ndən; maa ajān tá bi'inè tìgə ntswe bi'inè bi Mmà'ambì a ngɔn bìnòò bitsimə.

¹⁸ Ma mùu ajān nì tìgə nka nlə'ətə mântii muu bu nì bù nì nìghàà ma nú.

5

Nì tantə a nkwerə Mmà'ambì a noò yii mæ à ka yí bú bii aà

¹ Lá bilim bá, a nghèe nì njwi kə noò yii mæ ma jú innu ka yí fè'è ghu aa, kaa bi'í ka wa'à bù nkā nghanse noò a njwà'anə a mbo bù.

² Bù bimbɔn nì zì siginè mæ njwí Mmà'ambì ya i ka yí zì aa tsi'í tsɔ̀ nyərə a wí'kè nzi nítugə aà.

³ Wá noò mæ bè swonə nì mæ "Bi'í tswé nì mbɔ̀nè kaa wa'à nì annù tsu bə'ò" aa, a naa tsi'í maa noò mæ ngi'í i ka bānə wí'kè fè'è i kuu a nu bo, a ngin ngin a ajān yii mæ mǎngyè yii mæ à tsigə mu a wí'kè nyu'u nì nyānə aà. Maa noò, ádigə a nkḥə nghanse ghu kaa a wa'à bə.

⁴ Lá bilim bá, kaa bù bimbɔn nì si aa múm itugə tswé mæ tá njwi mà ya i zì njwí'kè mfunə ghuu tsɔ̀ nyərə.

⁵ Nlonj mæ nì laa mæ mbə bɔɔ nkà'à, mbə bɔɔ bi mfu'u àbèè; kaa bi'inè laa wa'à bɔɔ bi itugə bo bi mfii idigə bə.

⁶ Maa ajān bi'inè tsuu nɔn i kɪ bwii nkə, ajān yii mæ àbùgə bə a ghìrè aa, a bānə nkù'unè mæ tá bi'inè tswé nìkərə, ntswe nì àlāa atú.

⁷ Nlonj mæ bè bii mæ bi bwii filo aa, bi bwii aa nítugə, bè bii mæ bi mbaanə milù'ù aa bi kii mbaanə aa nítugə.

⁸ Lá mbə yii mæ bi'inè nì bə bi mfu'u àbèè aa, a ku'unə tá bi'inè yə mæ bi'inè tswé nì àlāa atú. Bi'inè wé'ə atsə'ə ntsò yí nigò yii mæ à nì biintii bə àkɔ̀nə aà, nkɪ nso atsə'ə atu ntsò yii mæ à nì ajān yii mæ bi'inè bə nì ìlonj aà.

⁹ Nlonj mæ kaa Nwɔ̀ngɔn kaa à le njwà'à yi'inè ka'a aa mæ tá bi'inè yí nyə ngi'í nyon aa a njim alwintɔn yí, à le mbānə nntantə aa mæ tá bi'inè tswé nì ìlonj yii mæ i lwi'í nkɔn, yii mæ bi'inè kwərə ntsya aa a njim Mmà'ambì yi'inè Yesu Kristo aà.

¹⁰ Mmà'ambì Yesu Kristo wa yii mæ à le nkwo nlonj nkwi'tú yi'inè aa, mæ kə bi'inè tswé bitii kə bi'inè kwo kwo, bɔn bi'inè tswé bi'inè nì yú.

¹¹ Ma mùu ajān a ku'unə mæ tá bi'inè ka ndiintə yi'inè bi'inè nì bi'inè ta kɪ kwetə a yi'inə a nkwe, tsi'í ajān yii mæ nì t'è'è mè nloginə a nghanə aà.

Adi'tə bo bi atsà'atə yi nliw'injim

¹² Bilim bi'i, bi'í di'tə nì ghuu mæ, nì ka mbo'otə bə bii mæ bi nwuginə a titii bù aa, bii mæ Mmà'ambì à ləə mæ tá bi ka nlenət nkii ndi'tə nì ghuu aà.

¹³ Nì ka nanse nkɔnə nkii nɔntə nì waa a ndən nlonj ifà'à yii mæ bo fà'à aa. Nì tìgə ntswe nì mbɔ̀nè a titii bù nì bù.

¹⁴ Bi'í gheè nì mbii ntsa'asə nì ghuu bilim bi'i, mæ tá nì ka ndi'tə bɔ̀wèrə, nkā ndiintə bè bii mæ mântii myaa nì bɔrə aà, nkā nkwetə nì bè bii mæ bi bɔrə a múm Azwi aa, nkɪ nzi ajān yii mæ nì ka tswa bə bitsim nì àtānəntii aà.

¹⁵ Nì yə mæ kaa nì si annù yí bi a atú annù yí bi kwi'inə, mbānə yə mæ nì ghìrə ibɔn a ngɔn bìnòò bitsim a nu bù yí mɔ'ɔ yí mɔ'ɔ, bo bi a nu bè bitsimə.

¹⁶ Nì ka ndoritə a ngɔn bìnòò bitsim.

¹⁷ Nì ka ntsa'atə nì Nwí a ngɔn bìnòò bitsim ntsuu kɪ kaa.

¹⁸ Nî ka mfa mbi'ikê a mbo Nwî nî ñgɔ̃ɔ̃ ñnnũ tsìm jîi mē i tsi'i nî ghuu aà; ñlon̄ mē à nî ànnũ yîi mē Nwî a lɔ̀ò, yîi mē à fà'à mē a mbo bu ñtsya a n̄jîm Yesu Kristo aà.

¹⁹ Nî tsuu mɔ'ɔ Azwî Nwî kî bwetê bê.

²⁰ Nî tsuu ñighàà nîi mē ntoò Azwî Nwî a ñkè'èñè a mbo bù aa kitsa'a.

²¹ Nî ka ñkwa'anè ñnnũ tsìm; ñka ntswa nî ñnnũ jîi mē i ku'unè aa ntugitè.

²² Nî ka ntsu'uè nî ìbèɣ ñnnũ jî bî tsìmè.

²³ Nwîngɔ̃ɔ̃ yîi mē a fa mbɔɔnè aa à ka si'i ghuu tâ nî laa mman̄sè; i lèè àzwî yuu, nî m̄ntī muu, nî m̄b̄ī mi nú muu, tâ m̄i bɔ̃ɔ̃, kaa wa'a nî àlò'ò tswé wá noò mē Mmà'àmbi yi'inè Yesu Krito à ka yî bú b̄ī aà.

²⁴ Yu wa mē à twòɣè ghuu aa, a lèè ñkà'à yî, à ka k̄i yè mē yu ghìrè nî laa m̄ansè ma lá.

²⁵ B̄il̄m bi'i, nî ka ntsa'atè nî Nwî a atu bi'i.

²⁶ Nî tsa'atè b̄il̄m bi'inè, ñnɔ̃ɔ̃ nî m̄ighègè myaa nî àkòɣnè Nwî.

²⁷ Mè d̄i'itè ghuu nî ñkúm Mmà'àmbi mē tâ nî twon̄è aɣwà'ànè yú a mbo b̄il̄m bi'inè bitsìmè.

²⁸ Tâ ìbɔ̃ɔ̃ Mmà'àmbi yi'inè, Kristo Yesu, i lwi'i a mbo bù.

Ɔŋwà'ànè Paul yí àyòntè a mbô ñghòtè BaTESALONIKA

ƆJƆ'INNŪ ƆŊWÀ'ANÈ YŪ

A Ɔŋwà'ànè yŪ aa a le ñŋwà'ànè Paul. Kaa àgha'a a le ñŋwà' à sà'atè a ajàn mē à le ñŋwà'ànè a yi ntsyambŷi ya a mbo baTesalonika aa. A le ñŋwà'ànè aa a ntsisè ifòrinè innŷ jŷi mē i le mbù ñzi ñkuu mbuurè nŷ innŷ jŷi mē à le ndi'ì a mbo baTesalonika a nŷ ñŋwà'ànè yŷi ntsyambŷi ya aa.

BaTesalonika le si foonse nŷ ànnŷ ya yŷi mē Paul yumborŷ à le ndi'ì ñlon ànnŷ ajàn mē Kristo à ka yŷi bú bìi aa, bo bì innŷ jŷi mē'ò (2.5,15; 3.6-10). A bē tsò bo le ñkwere Ɔŋwà'ànè yŷi mē'ò, ñŋwà'atè nŷ mē a le nlò aa a mbo Paul, la a bē mbwe'esè (2.2). Ɔŋwà'ànè ma yŷi a ghirè bo wa'atè nŷ mē nòò ñzi Kristo wa mē Paul à le si sworŷ aa, à kù'ù mē. Ma mùu ajàn, bo bì mē'ò bì ma'atè mifa'á myaa ntigè nlègile ñkarè tsò mē bo le ntigè ñŋwà'atè nŷ mē nòò ñlwi'í mbi à kù'ù mē aa (3.6,11)! Ma yŷi a burè ñtsanè! Paul a ñŋwà'ànè ñnanse wa'asè waa (3.6,14,15), ñdi'itè waa mē tá bo lwi'ì a múm innŷ jŷi mē yu le ndi'ì a mbo bo aa, ñka ñe'esè nŷ waa (2.15; 3.7-10). ñŋwà'atè nŷ a mbo bo annŷ ya yŷi mē à le nte'e mfoo nsworŷ nlon ajàn yŷi mē a ku'unè a ñka mfa'á nŷi'ì aa, bēe ñŷi a tuu mfa'a a tsuu ki jŷi (3.10)!

Paul à le ntigè nŷ'otè a mbo bo a ajàn mē mbè bi zŷi noò ñlwi'ínjŷim wa aa. Ñghirè mē tá bo zi innŷ jŷi i ka yŷi kŷi di'ì mē Njwŷ Mmà'àmbi yá i ka mē aa koontè aa (2.1-12). Ñŷi ñbu'ŷu innŷ jŷi bi wa à ka yŷi fòo zŷi ya'a, i ki bwe'esè nŷ mbi nŷ innŷ jŷi yèyerè bo bì innŷsyámbo jŷi bì (2.9-2).

Ka mē bì le mbwe'esè baTesalonika aa, ñghòtè ya i le mburè ka ki yòñè nŷ Kristo nŷ nŷi'ì waa tsimè. Paul a burè ka ki doritè nlon ñgaà yàà. Abiintŷi yaa a le si nanse ñkwe, bo burè ka ki kòñè nŷ waa bo nŷi bo (1.3,4). Paul a sworŷ nŷ a mbo bo mē tá bo ka ntsa'atè nŷ Nwŷ ñŋwà'atè nŷi ñkŷi nŷoò nŷ mē tá Nwŷ à ghirè tá ñghàà nŷ nŷi kŷi ñwanse nseènè ñghèe tsò ajàn yŷi mē nŷ le ñghèe a titŷi bo aa (3.1-2). Paul à le si tigè ñkŷi ntsa'atè nŷ Nwŷ a atú ñghotè ya mē tá Nwŷ yŷi mē a lèè ñkà'á yŷi aaa, tá à ka mbe nŷ waa, ñfa nŷ ñjòò tsim jŷi mē i ka ghirè bo ka ñkwe ñghèe nŷ mbŷi a múm àbiintŷi bo bì a nŷ àfa'á Nwŷ aa (1.11-12; 2.16-17; 3.3,16).

Bŷi yatè Ɔŋwà'ànè yŷi aa laà:

1. Njŷi'innŷ Ɔŋwà'ànè yuà 1.1-2.
2. Ajàn mē Paul à le mbeentè waa ntigè ñgha'asè nŷ Nwŷ aa 1.3-12
3. Adi'itè ñlon annŷ ajàn mē Mmà'àmbi à ka yŷi bú zŷi aa 2.1-17
4. Adi'itè mē bi ka nzi àkòrè nizi yaa a mum Kristo 3.1-16
5. Innŷ jŷi mē Paul à le nsworŷ a nlwi'isè 3.17-18

¹ Ɔŋwà'ànè yŷi mē a lo a mbo Paul nŷ Silas nŷ Timoti ñghèe nŷ mbo bē bi Nwŷ Taà yŷiinè nŷ Mmà'àmbi Yesu Kristo mē bi tswe a ndánwŷi a Tesalonika aa.

² Tá ìbòñ nŷ mbòonè yŷi mē i lo mbo Taà yŷi'inè Nwŷ bo bì Mmà'àmbi kristo aa, tá i tswe a mbo bú.

Annŷ ntsò'otè mŷisa'a a noò yŷi mē Yesu Kristo à ka yŷi bú zŷi aa

³ Bilim bā, a ku'unè borŷ bi'ì fa mbi'ikè a mbo Nwŷ a ngòñ bìnoò bitsim ñlon ñkwitú ghuu, ñlon mē àbiintŷi yuu a nanse ñkwe tsi'ì signè, àkòñnè yŷi mē nŷ kòñnè ghuu bu nŷ bú ghū aa, a kŷi ñghèe nŷ mbŷi.

⁴ Ma mùu ajàn, bì'ì tigè ntèrè nŷ yŷi'ì nlon ñgaà yùu à mbô ñghòtè Nwŷ jŷi mē'ò nlon mē nŷ tsawá àbiintŷi yuu a tŷi, ñtswe a múm ñgi'ì yŷi mē nŷ yè, bo bì ajàn yŷi mē bi tso'ò nŷ àkòrè yuu aa.

⁵ Ma yŷi a di'ì nŷ mē ajàn yŷi mē Nwŷ a tso'otè mŷisa'a aa, a tsinè, ma mùu ajàn, nŷ ka yŷi kŷi kù'unè a ñkuu a múm ànnŷ nifò Nwŷ yŷi mē nŷ yè nŷ ñgi'ì ghū aa.

⁶ A nŷ aa tsi'ì ànnŷ yŷi mē a ku'unè a ñghirè aa, ajàn mē Nwŷ à kà'a mē yu ka yŷi ñŷi ñgi'ì a nu bē bìi mē bi ghirè nŷ yè nŷ ñgi'ì aa,

⁷ i bāñnè ghirè tá bú bìi nŷ yè ñgi'ì aa, nŷ bì'ì, tá bì'inè fwètè wá noò mē Mmà'àmbè Yesu à ka yŷi ló aburè i sigè bo bì baangel bi bì wè a múm ñlwa' mē'ò tá bì yè aa.

⁸ A ka yŷi sigè aa, ankwŷi'inè ànnŷ, a ñŷi ñgi'ì a nu bē bya mē kaa bi si Nwŷ zi, bo bì a nu bya bìi kaa bi si ntoò Mmà'àmbi Yesu ya yu'unè aa.

⁹ Ñgi'ì yŷi mē Nwŷ à ka yŷi ñŷi a nu bo aa, i ka yŷi bē aa ajàn mē à ka yŷi bwesè waa ñgaà yŷi mē'ò, i kŷi'è waa mē tá bi yŷi ñŋwà'a a mbe Mmà'àmbi bo bì a mum ñgha'a nŷ nŷi wè koontè,

¹⁰ wa njwi mæ à ka yí zí a ñkwerè ñigha'à ni bo bì àghu'usè a mbo bè bi, a mbo bè bitsim bìi mæ bi bìi yi aà. Ní ka yí kii bè bē bí mō'c a tii bo maa njwí nloŋ mæ ní le mbii ntoò ya mæ bí'i le nzi ni yu a mbo bù aà.

¹¹ A bē ñji'í ànnù yíi mæ bí'i tsà'àtè ní Nwí a ngòŋ bìnòò bitsim ñwa'atè ní ghuu ghu aà, mæ tá Nwíngòŋ yí'inè à ghìrè ghuu tá ní ku'unè ní bè bìi mæ à twòŋ aa, ñkí ngìhìrè mæ innù jì sigìnè jii mæ ní kà'a mæ ní ka kì ghìrè a múm àbiintii aa, tá à fa a mbo bù a njim midà'a mi.

¹² Ma mùu ajàn tá ghìrè mæ tá Ìkum Yesu Kristo tá ì tsewe ní ñigha'a a mbo bù, tá ní kì ñkwerè ñigha'a ghu mbo, a njim àbòŋentii Nwíngòŋ yí'inè abò'c Mmà'àmbi Yesu Kristo.

2

Ngàŋkibàa wá

¹ Ngheɛ ní ajàn yíi mæ Mmà'àmbi Yesu à ka yí bú mbii tà bí'inè ghotè a mbo yi aa, bí'i bu'u mbo a mbo bù mbá bilim bí'i,

² ní tsuu mmà'àtè mæ tá izwi jì mō'c kè ñighàà ní tsu mæ ní kwèrè, kè àŋwà'anè yíi mæ bì swonj mæ a lo a mbo bí'i ñswonj ní mæ Njwí Mmà'àmbi ya ì zì mæ aa, tá à wanjè mbùrè mitsyè muu, kè ñkii ntsigè míntii muu bē.

³ Ní tsuu mà'àtè mæ tá ñu a bwe'esè ghuu a ní mánjì yí tsù; ñloŋ mæ kaa Njwí Mmà'àmbi ya kaa mbè ì wa'à zì tì ghè nòò atii atu wa mæ bè ka kì tuu Nwí aa, à fòò mè ñzi. Tá ñu wa yíi a si nòŋsè Nwí lèè, yu wa yíi a tigè ñgheɛ a mbwe aa, tá à kì mfe'e ní ñsi ní ñsi. Yu wa yíi mæ Nwí à kà'a mæ mæ yu ka yí tsè ñgi'í ghu nu aà.

⁴ A ní yu wa yíi mæ à ka yí kì to ní Nwí ì tigè ñgheɛ ní ìbìnnù yí mæ yu tsyatè ñjòò tsim jii mæ bí twonjè ní bìnwí, kè mæ bí mii aà. A ghìrè maa ajàn aa a bânjè ñtigè ñligè alonjè yi a ndám'a Nwí ñtigè nswonjè ní mæ yu mbè aa Nwí.

⁵ Ní si wa'atè mæ à ní ànnù yíi mæ mè le nswonj a mbo bù wa noò mæ bí'inè le ntswe aa è?

⁶ Tsìtsòŋ ní zì ànnù yíi mæ a tswa ní ñgàŋkibàa Nwí ghú mæ tá à tsuu zì aà. A yu'utè aa noò yíi mæ Nwí à kà'a mæ ñlèè mæ tá à fè'e ní ñsi ní ñsi aà.

⁷ Wa Ifà'a ñu atiiu maghú, ì t'è mæ ñlogìnè ní àlò'òsè. A kì mbè tsi'í yu wa mæ a kànjè yi aa mæ a ghìrè mæ tá à tsuu fè'è ní ñsi ní ñsi ì ywe'e a noò yí mæ yumbonj à ka yí lò yi aà.

⁸ Maa noò mæ à ka yí tigè fè'e ní ñsi ní ñsi aa, tá Mmà'àmbi Yesu Kristo à zwitè yi ní àzwi ntsu yi, ñtsè ñgi'í ghu nu ní ñigha'à ní wa noò mæ à ka yí fè'e aà,

⁹ Nòò ñzi ñgàŋatiiu maghú à ka yí kù'ù aa, tá mifà'a mæ Satan tá mæ ka ñgheɛ ní mbii tsi'í ní mii mī wè, tá ñlènsè mbwe'esè bo bì innù jì yèyèrè mbwe'esè ì ka mfe'e.

¹⁰ Innù jì bi ì ka yí kì fè'e bwe'esè aa bè bìi mæ bí tsewe ní mbwe aa, ñloŋ mæ bo le ntuu a ñkòŋjè ànnù ñikonj ta yweenè aà.

¹¹ Ma mùu ajàn, Nwíngòŋ a toò ní àfèsè yí tii mæ tá bo ka mbii ní innù jii mæ à ní àbànŋennù.

¹² A ghìrè maa ajàn aa mæ tá bè bìi mæ bí si ànnù ñiŋkonj bii, mbanjè ñkòŋjè ní ñghìrè innù jii mæ kaa ì si tsinè aa, tá bí yí ñkuu isa'a.

¹³ La bí'í tsewe ní ñka mfa miyà a ngòŋ bìnòò bitsim ñloŋ ghuu, bilim bí'i bìi mæ Mmà'àmbi à kòŋjè aà, nloŋ mæ Nwíngòŋ à le ntsò'c ghuu ñlogìnè aa tsi'í a ñlogìnè, mæ tá ní yi nyweenè, ntsya ní ajàn yíi mæ Azwí Nwí a si'í ghuu mæ ní laa, bo bì ajàn yíi mæ ní bìi ní ànnù ñiŋkonj aà.

¹⁴ A ní ñji'í ànnù yí mæ à le ntwonjè ghu ñtsya aa a njim ñtoò yí'í yí ñsigìnè ya, mæ tá ní yí ñkwerè ñigha'a ní Mmà'àmbi yí'inè Yesu Kristo.

¹⁵ Mbèè mæ a bè maa mùu ajàn aa mba bilim mbá, ní tæè nti ní innù jii mæ bí'í le ndi'í a mbo bù ñloŋjè Kristo yíi mæ bí'í le nswonj bè ní ñtsù, kè ñwa'anè bē ñwà'anè aà.

¹⁶ Tá Mmà'àmbi yí'inè Yesu Kristo, ní Taà yí'inè Nwíngòŋ yíi mæ à le ñkòŋjè yí'inè ñtsya a njim àbòŋentii yí ndiintè ní ghuu a ngòŋ bìnòò bitsim, ñkii ngìhìrè ní mæ tá ní ñka mbe ní ñlòŋ yíi mæ ì ka yí zì aa,

¹⁷ tá à tigè ñlè'ètè ní miantii muu, ñka ngìhìrè ní mæ tá miantii muu ka mfi'isè ní ñighàà mí sigìnè ñkii mfa'a ní innù jì sigìnè.

3

Ní ka ntsatè ní Nwí ñwa'atè ní yí'í

¹ A lwí'isè a bilim bí'i, ní ka ntsà'àtè ní Nwí ñwa'atè ní yí'í, mæ mbè ñtoò Mmà'àmbi ya ì kà ñgheɛ ní mbii ñka nseènè ñtii, ñka ñkwerè ní ñigha'a a ajàn yíi mæ ì le ñkí ñkwerè a tii bù aà.

² Nì kii ntsa'atə nî Nwî mə tá à kwɛrə yi'i a mbô ñgǎñ abì'intii bo bi ñgǎñghìrə ìnnù jì bî, ñlɔŋ mə kaa ñù ñtsim kaa à burə tì ntoo ya bii aà.

³ Lá Mmà'àmbi a lèə ñkà'á yî, à ka ñiŋ mǎtìi a nu bù i kii be ghuu a mbo ñù m̀bù'u ìnnù jì bi wá.

⁴ Mmà'àmbi a ghìrè bî'i ñaŋsè ñzi a laa mə ni ghìrə ñkii ghɛɛ nî m̀bîi a ghìrə ìnnù jii mə bî'i swonə a mbo bù aà.

⁵ Tá Mmà'àmbi tá à tsyasə ghuu tá ni ku'usə nzi àkòŋnə Nwî bo bi àtəŋtəii Kristo.

Ajaŋ yii mə bî'inə tswə nì ñka mfà'a aà

⁶ Bîlîm bî'i, bî'i swon a mbo bù nî ñkũm Mmà'àmbi Yesu Kristo mə ni ka ntsu'utə bîlîm bî'inə bii mə à ni bîbwɛrə kaa ñkì'i nì ìnnù jya mə bî'i le ndì'i mbo bo aa yòŋə aà.

⁷ Bù bîmbɔŋ nì zi tsi'i siginè mə nì tswə nì ñka ñghìrə ìnnù juu aà tsi'i ajaŋ yii bî'i le si ghìrə aà. Nòò wa mə bî'inə le ntswe aa, kaa bî'i le ñkì'i bîbwɛrə bə.

⁸ Kaa bî'i le ñkì'i ayòò tsu a mbo ñù kwɛrə tì twú. Bî'i le si bàŋnə m̀fa'a ñkii nwiginə, m̀fa'a nì asi'inə bo bî a nítugə, mə mbə bî'i tsuu ló bə abè'è a nu ñù nìbú ghùù.

⁹ Bî'i le si ghìrə ma mùu ajaŋ kaa kì'i bə aa mə ka bî'i le ñwa'à nì àdà'à tswə a mbetə mə tá nì d̄iintə yi'i. Bî'i le si ghìrə ma mùu ajaŋ aa tá à bə alənsə a mbo bù mə tá nì ka nyonə.

¹⁰ Nòò wa mə bî'inə le ntswe aa, bî'i le si swon a mbo bù mə, "Ñù yii mə à tùú m̀fa'a aa, tá à tsuu kii ki jì."

¹¹ Bî'i swon laà aa nlon mə bî'i yu'u mə bîbwɛrə bi tswə a titii bù kaa kì'i nì ànnù tsu fa'à ñtsyatə ñka ñghaa ñniŋə nì m̀ntsu myaa a nì ìnnù bə.

¹² Nî ñkũm Mmà'àmbi Yesu Kristo, bî'i swon a mbo bə ma bù, ñwa'asə nì waa mə tá bo ka mfa'a ifà'à waa nì m̀bɔɔnə, ñka mfa'a tá ki kwɛrə ayoo yii mə bo ka ki jì aà.

¹³ Lá, a mbo bù, bîlîm bî'i, nì tsuu ló kaa a ñghìrə ànnù yii mə a ku'unə aa bə.

¹⁴ Mbə ñù yì m̀w'ɔ a tswə ghu a titii bù mə kaa à si ntoo yù mə bî'i too fàa a m̀m̄m̄ àŋwà'ànə yulà aa yu'unə. Mbə a bə maa ajaŋ, nì lənsə yi, ñtsuu nì ànnù a ñghìrə bu bo ló tswə, ta tá àtú yi à dirə.

¹⁵ Lá tá nì tsuu yi lógə tsó ñgǎñkibàà ghùù bə. Tá nì bàŋnə ñwà'àsə yi tsó ñd̄m̄ ghùù.

Mighàà mi nlwì'isə

¹⁶ Tá Mmà'àmbi m̀bɔɔnə yumbɔŋ à fa m̀bɔɔnə a mbo bù a ñgɔŋ bìnòò bitsim, a nì b̄im̄àn̄jì bitsimè. Tá Mmà'àmbi tá à tswə a mbo bù bitsimè.

¹⁷ Tsi'i nì àbó ya m̀mbɔŋ, a ñwà'ànə mə ñŋwa'anə ma mulà mighàà ntsa'atə nî ghuu. A nì ajaŋ mə mə san ñwà'ànə tsim aà, ñki mbə ajaŋ mə mə ñwà'ànə aà.

¹⁸ Tá ìbɔŋ Mmà'àmbi Yesu Kristo tá ì tswə a mbo bù bitsimè.

Àŋwà'ànè Paul yi ntsyàm̀bii a mbo TIMOTI

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aŋwà'ànè yŷ aa a le ŋwà'ànə Paul a mbo Timoti. Timoti à le mbə múŋgwà'à yŷi mə à le mbə Krisən nlo a Lystra. Ndè yi à le mbə ŋu baYuda là taà yi a bāŋnè mbə ŋu baGrikia (fà'à 16.1-3). Timoti à le mbii Nwĩ, ñnanŋsə ntswe nĩ àbiintiĩ nlòginè aa a múŋkhə nloŋ mə maà yi bə ndè yi bo le mbə bāŋgyè bi àbiintiĩ aà (2 Tim. 1.5). Paul à le ntsyà ñlògə yi a Lystra wa noə mə à le ŋghèe akòrè nìtəə nĩ afà'á yi yi ntsyàm̀bii, ñŋetə yi bo yu tigè mfa'a ŋkarə (1.3) à lógè yi nĩ mú yi "yi ànnu ñŋkoŋ a múm àbiintiĩ" (1.2).

Paul à le mà'atè Timoti a Efeso ŋka ŋghèe a Macedonia aa nlèè Timoti mə tá à tswe ghu ŋka nlentə ŋghotə baEfeso yá. Paul a tigè ñŋwa'anə ŋwà'ànə ji baa ghu mbo ndi'itə nĩ yi ghu a nĩ ifà'á yi a ŋghotə. Bi twon ŋwà'ànə ma jú ji baa mə à le ŋwà'ànə a mbo Timoti bo bi yŷi mə à le ŋki ŋwa'anə a mbo Titus aa nĩ "ŋwà'ànə bīpastro" ñloŋ mə i ghàà ñloŋ aa atufà'a bīpastro, ñnansə swonə nĩ mbuu bə bii mbə bi ləè waa nĩ bīpastro aà.

A ŋwà'ànə a ntsyàm̀bii aa a ŋwà'àsè yi nloŋ ŋgāŋndi'innu mbwe'esè, mə tá à swonə bi kentə (1.3). Bə ma bú le si di'ĩ nĩ mə ŋjoo jii mə bi ye fāa a atu nŋye aa i tswe nĩ ìbĩ. Mbə ŋu a yweenə aa tsi'ĩ ajāŋ yŷi mə mbə a tswè nĩ mĩtsyè mii mə mi le nstswə alò'òsə, bo bi ajāŋə mə mbə a ka nyoŋ bīnòŋsə bī mo'ò, kaa wa'a nĩ mbuu miji mi mo'ò jĩ, kaa ŋki'ĩ kè ñyo'ò (4.1-5).

Paul à le ŋwà'ànə ghu mbo a ajāŋ mə à ka ki tso'ò bitsyàsè aà (3.1-13) bo ajāŋ mə bi taŋtə innu ŋghotə múm ŋghotə aà. Ndi'itə Timoti ŋki nĩndiintə nii mə tá à bə ŋgāŋafà'a yi ñsiginə, ndi'ĩ nĩ ànnu yŷi a ku'unə aa, tá àkòrè nizi yi tá à laa, tá à bə figè a mbo bə a nĩ innu tsim (4.11-16).

Bi yatə àŋwà'ànə yŷi aa laà:

1. Nji'innu aŋwà'ànə yuà 1.1-2.
2. Adi'itə ñloŋ ŋghotə bo bi bitsyàsè 1.3—3.16
3. Adi'itə a mbo Timoti nloŋ afà'á yi 4.1-6.21

Àtsà'atə Paul a mbo Timoti

¹ Àŋwà'ànə yŷi a lo aa a mbo mə Paul yŷi mə mə nĩ ŋgāŋntoə Kristo Yesu ñyoŋə nĩ ñdi'ĩ Nwĩ ŋgāŋyweənsə yi'ìnə nĩ yi Kisto Yesu yŷi mə bī'ìnə bə aà.

² Ŋghèe nĩ a mbo Timoti, mú ghà yŷi ànnu ñŋkoŋ a múm àbiintiĩ. Tá Nwĩŋgòŋ Tà nĩ Kristo Yesu Mmà'ambĩ yi'ìnə fa ìbòŋ Nwĩ, nĩ ŋko mĩliŋnə Nwĩ, nĩ ñbòcòŋ Nwĩ a mbo wò.

Paul a wa'asə Timoti ñloŋ bə bii mə bi di'ĩ innu mbwe'esə aà

³ Ajāŋə mə mə le si ghèe a Macedonia aa mə le mbu'utə mbo a mbo wò mə tá ò tswe a Efeso tə swon a mbo bə bī mo'ò mə tá bi tsuu ànnu Nwĩ yi dāŋ i ki di'ĩ.

⁴ Swon a mbo bo mə tá bo tsuu lógè noə wàà i ghènsə a nĩ ñjyàlà'a bo bi a ŋka nsəŋtə mĩwàà mĩ ŋgwè'è bə mii kaa nduu waa si lwi'ĩ aa, ñloŋ mə ma jyaà innu i ghìrè aa mə tá bə ka ŋwà'atə bə innu jii i zĩ a atu bo bo swũŋnə ghu, mbanŋnə mmà'atə ànnu yŷi mə Nwĩŋgòŋ a mĩrsə yi'ìnə ghu, mə tá bī'ìnə aa nzi a múm àbiintiĩ aà.

⁵ Nji'ĩ ànnu yŷi mə mə swon ànnu ma yŷi aa à nĩ mə tá bī'ìnə ka ŋkoŋnə bī'ìnə nĩ bī'ìnə nĩ àkòŋnə yŷi mə a lo aa a múm ñti yŷi làa bə ñti yŷi mə i sa'a nĩ bə aa, yŷi i laa, nĩ àbiintiĩ ànnu ñŋkoŋə.

⁶ Bə bī mo'ò bi mà'atə mə ma juu innu, ñtigə ñŋiŋə, ŋghèe ŋkuu nĩ mĩghàà mĩ swũŋnə mĩ adāŋə dāŋə.

⁷ ñlòc nĩ mə bo bə ŋgāŋndi'ĩ nòŋsə tĩ ghə mə bo zĩ ànnu yŷi mə bo swon aa atú yaa a laa ghu, ti ghə mə atú yaa a ki nlaa nĩ ànnu ya yŷi mə bo di'ĩ nĩ tii aà.

⁸ Bī'ìnə zĩ mə nòŋsə à bòŋ aa, mə mbə ŋu à ka mfa'a nĩ ghu a nĩ mánjĩ yŷi à tswe nĩ mĩfà'a nĩ ghù aà.

⁹ Nloŋ mə bī'ìnə zĩ ma yŷi à laà, mə kaa bi le ŋki'ĩ nòŋsə ghìrè aa a mbo bə bii mə ànnu yaa a tsinə, bi le mbāŋnə ñghìrə aa a mbo ñgāŋwo nòŋsə bo bi ñgāŋatiĩ atu, bo bi a mbo bīti bo'ò Nwĩ, nĩ ŋgāŋghìrə innu jĩ bi, nĩ a mbo bə bii mə kaa bi si laa, bə bii mə bi bəgìtə Nwĩ aa, nĩ a mbo bə bii bi zwitə bītaà byaa aa, bo bi bə bii mə bi zwitə bīmaà byaa, nĩ bə bii mə bi kee bə,

¹⁰ bo bi a mbo ñgãñatsùurè, bo bi a mbo mbãñnè nìògè mbãñnè, ni ñgãñyèrè bè, ni ñgãñtsweè ìbãñnènnù, ni ñgãñkãá àbãñnènnù, bo bi a mbo bè bii mæ bi ghìrè innù jì m'ò'ò jii mæ kaa i sî ku'ùnè nî ànnù Nwî yi annù nîñkoñ aà,

¹¹ kaa ñkî'i yòñè ni ñìgha'a ni ntoo yî ñsìgìnè ya nloñ Nwî yîi mæ bî'inè gha'asè aa, ñtoo ya mæ à ñìñè a ntèrìnèbo mæ aà.

Paul à fã mbi'ikè nloñ ñko mìlìñnè Nwî

¹² Mæ fa mbi'ikè a mbo Kristo Yesu Mmà'àmbi yî'inè yîi a fa mida'a a mbo mæ nloñ mæ à le nyè gha mæ ku'ùnè mæ mbè mæ fa'à a mbo yu nî ñtìi ghá tsim, a tso'ò gha a mum àfá'a yu aà.

¹³ Ka mæ à le mbè a mbîi mæ bægìtè nî Nwî, ñtso'ò nî àkòrè Kristo ñkîi mbægìtè nii aa, lá à le ñko mìlìñnè ghà, ñloñ mæ mæ le si ghìrè aa ni bù'ù, kaa mburè tí a Nwî bii.

¹⁴ Ìbòñ Mmà'àmbi yî'inè i le nanjsè nswî'inè nloñ ñgaa'á yà, nî àbìintii, ni àkòñnè yîi mæ a tswe a nu Kristo Yesu aà.

¹⁵ Ñìghaa nùlã ni tèè, ñku'unè a mbii tsi'í ñtsimè: Mæ Kristo Yesu à le mfè'è fãa mbi aa a nyweensè ñgãñghìrè innù jì bi, mæ bè ñtsyambîi a titii bo.

¹⁶ Lá ñjî'í ànnù yîi mæ Kristo à le ñko mìlìñnè ghà ghu aa i bè mæ, tsi'í tsò ñtsyambîi ñgãñghìrè innù jì bi, tá Yesu Kristo tá à dí'i annù ntswántii yî ya mæ a kò'ò ntsirè aa a nu mæ tá à bè alènsè, a mbo bè bya bii mæ bi ka ñìñ mântii myaa ghu nu ta tswe nî ñtswèntii yîi i lwî'í ñìñkoñ aà.

¹⁷ Tá ñìgha'a nî àghu'usè, tá tswe a mbo Mfò ñgù'u ñgu'u, tí kwò, yîi bi si yè aa, mæ à ni Nwîngòñ yú yìgè aa, nlwî'í ñìñkoñè. Amen.

¹⁸ Timoti, mú ghà, mæ ñìñ ñdî'i yulã a múm ñtèrìnèbo wò, yîi mæ i yòñè ni ñìghaa nii ñgãñntoo Nwî à le nswoñ a mbîi aà, nya mæ ni le ntsò'ò gho aà, tá ñì ghìrè mæ tá ò ka nanjsè nto ntsò yî sigìnè wa ni nu.

¹⁹ Nanjsè ntswa abiiintii, nî àlãa ntii; bè bî m'ò'ò, ntsya a ñjîm ajãñ mæ bo tùù mé àlãa ntii aa, bè bî m'ò'ò bi mè'è mé àbìintii yaa a gheè ñkoñè a ñkî.

²⁰ A titii bè ma bú Hymenaeus ni Alexander bo tswe ghu, bo bii mæ mæ fã mæ a mbo Satan mæ tá bo yøgè nzi mæ kaa a sî ku'ùnè a mbègìtè Nwî.

2

Ajàñè boñ ñghòtè tsà'atè Nwî aà

¹ Ànnù yî wè yîi mæ a tswe ghu aa a bè mæ mæ dí'itè ghuu mæ nàa mbu'u mbo a mbo Nwî ñtsa'atè nî Nwî, ñjwa'atè nî bè bî m'ò'ò, ñkîi mfa nî mbi'ikè a atu bè bitsimè,

² a atu bífò, bo bi bè bî wè bitsim, mæ mbè bî'inè ka mbòò ñe'esè ntswe, ñkî ntswe nî mbòòonè a múm ñtswèntii bî'inè, a ñka mbò'ò Nwî ñkîi mbò'òtè nî bè a nî ñgòñ bîmãñjî bî'inè bi tsimè

³ Ma yú ànnù a boñ ñku'ùnè a nsi mi'í Nwî, Ñgãñyweèenè yî'inè

⁴ yîi mæ a kòñ mæ tá ñgòñ bè bitsim yweenè, ñzi annù ñìñkoñ nloñè Nwî,

⁵ ñloñ mæ Nwîngòñ à naa tsi'í yî m'ò'ò, ñù yîi mæ à tèè a titii bè bo bi Nwî a kî mbè aa tsi'í yî m'ò'ò, ñù ma wa a bè aa Kristo Yesu,

⁶ yîi mæ à le mfa ibii nú yî a ni mîtsu'unè mî atu mî bè bitsimè. Nòò Nwî à leè ñku'u a ghìrè a fe'è ñlãa nî ñsî nî ñsî.

⁷ Aá ñjî'í ànnù yîi mæ Kristo à le ntsò'ò gha ghu mæ mæ ka nswoñè annù yî, ñkî mbè ñgãñntoo Kristo, mbè ndî'innù a mbo bitizí Nwî, a múm àbìintii ni ànnù ñìñkoñè. (Wa mæ swoñ aa tsi'í ànnù, kaa mæ si aa innù tswèè.)

Ànnù yîi mæ a ku'unè a mbò mbãñnè bo bångyè mæ bàa ñghìrè a múm ñghòtè aà

⁸ Ma múu ajãñ, mæ lòò mæ, a nî ñgòñ ñdìgè tsim, tá mbãñnè ka ntsa'atè Nwî, ñjjeè nî mbò myaa múi mi laa, a ndèñ, ñtsuu ntòñ kî lwìsè, ñkî ntsuu kî yòñè.

⁹ A ñkî ñghèè ghu, tá bångyè ka ñwe'è nú jyaa tá i ku'utè, a ni mánjî mîtsyè, kaa ñkî'i itú jyaa ka mba'á, ñkîi ntsuu ñjoo jii bi nanjsè nî àtì gold aa kî we'è, kè bè ñbum ñjoo atìndùù jii bi twoñè ni pearl aa, ñtsuu itsè'è atìndùù kî we'è, a ndî'i ajãñ mæ bo boñ a nyè aà,

¹⁰ mbãñnè ñka ñghìrè nàa innù jì sigìnè, jii i ku'unè a mbo bångyè bii bi bii mæ bo bo'ò Nwî aà.

¹¹ A ku'unè mæ tá mångyè à ka nyøgè innù tsi'í àtsi tsi, ñka yu'unè a ni bîmãñjî bitsimè.

¹² Kaa mæ sî gha bii mæ tá mångyè à ka ndî'i annù, kè ñkî ntswe nî àdà'à a atú mbãñnè, tá à ka tswe tsi'í àtsi tsi.

¹³ Nloñ mæ bi le mfòò ñnanjsè aa Adam tí Eva.

¹⁴ Kaa bi le ŋki'i aa Adam bwe'esè. Bi le mbàŋnè m̀bwe'esè aa m̀nɔ̀ngyè wa a tigè ñwo ǹnɔ̀nsè Nwĩ.

¹⁵ Lá m̀nɔ̀ngyè à ka yĩ yweenè tsya aa a ñjĩm ñjwe bɔ̀ò, m̀ə mbə a ghɛɛ nĩ m̀bĩ nĩ àbiiintii, bo bi àkòŋnè, ŋki nlaa, ñghirè nĩ innu aa a ni m̀ánjĩ yii à kù'unè aà.

3

Ifà'à bilii bi ndánwĩ a múm ñghòtè

¹ Nighàà nùl̀à ni t̀ə̀ə, ñku'unə a mbii: Mbə ñu a ka nyə'ətə a mbə ñdĩ ñdánwĩ, boŋ a yè'ətə aa ñka mfà'á ifà'á yĩ siginè.

² Lá tá ñdĩ ñdánwĩ à bə ñu yii m̀ə mbə bi wa'á ifirè yĩ ka mfa, tá à ki mbə ñu m̀nɔ̀ngyè m̀ò'ò, m̀bə atsikə ñu, m̀bə ñu yii a tsyèsè nii, m̀bə ñu yii m̀ə kaa à si nduu nu yĩ swi'i, m̀bə ñu yii m̀ə a kwɛrə bigii, ŋki mbə ñu yii m̀ə mbə a di'í annu.

³ kaa ki'í nĩ m̀l̀ù'ù nò m̀baanə, kaa ki'í nĩ fikòrè t̀ò m̀banjə m̀bonə, kaa ki'í nĩ àyòŋ kò'ò, kaa ki'í ñkabə si'í ki ñkòŋ.

⁴ Tá à bə ñu yii m̀ə a sa'a ndá yĩ i siginè, ñghirè ni m̀ə tá bɔ̀ò bi ka nyu'unə ñkii m̀bɔ'otə nĩ bə a idigə tsimè,

⁵ ñlonj m̀ə mbə ñu a tsuu nsa'á ndá yĩ zi boŋ mbə a tigè ñlentə ñghotè Nwĩ aa m̀ə akə aa ɛ?

⁶ Tá à tsuu ñu yii m̀ə à ghèsə mbii Kristo tsi'í bii aa bə, boŋ à ka ki ñee ibè'è ji ni kintərə, i tigə wò a njo tsò Devil.

⁷ A ñghɛɛ nĩ m̀bii, tá à bə ñu yii m̀ə bábɛɛ beentə nii tsi'í siginè, tá tá bi wa'á lò ñka ñghaantə nii tá à wo a ñkàrə Devil.

Bikwetə a múm ñghòtè

⁸ A ki mbə ajàŋə m̀ə bikwetə bi ñghotə bi tswə nĩ m̀bə bə bii bə bɔ'ò waa, kaa ŋki'í nĩ m̀ighàà ni m̀baa ghàà, ntsee b̀nnono kii bə, kaa ŋki'í nĩ ñjoo ñkòbè ghotè.

⁹ Tá bo naŋsə ntswa annu ñŋkòŋ yaa yii m̀ə bi di'í m̀ə a fe'è ñlaa aa, lonjə àbiiintii aa nĩ àlaa ntii.

¹⁰ Bi tswə nĩ m̀foo nywe'etə waa, bɛɛ m̀ə bo di'í m̀ə kaa bo si nĩ àlò'ò tswé, bi ma'atə bo tigè m̀fa'a a múm ñghòtə tsi'í tsò bikwetə.

¹¹ A ku'unə m̀ə tá b̀nɔ̀ngyè byaa ki mbə bə bii m̀ə bə bɔ'ò, kaa ŋki'í nĩ ñgi'í nĩ ikùm bə tá, lá m̀banjə m̀bə itsikə bə, m̀fa'a nĩ ñgòŋ innu tsim nĩ ntii waa tsimè.

¹² A ku'unə m̀ə tá ñkwetə ñghòtə a bə ñu m̀nɔ̀ngyè m̀ò'ò, ñka ntswa ndá yĩ bo bi bɔ̀ò bi siginè,

¹³ Ñlonj m̀ə bikwetə bii bi fà'a ifà'á waa siginè aa, bo təə nĩ àbwarə yĩ siginè, ŋki ntswe ni àtəŋəntii a múm àbiiintii yaa a nu Kristo Yesu.

Annú yĩ lèəntə yĩ wè yá

¹⁴ Mè ka zĩ a mbèɛ wò a ni mú àtii noò, lá m̀ə ñwà'ànə aŋwà'ànə yú a mbo wò aa a ndi'itə wò,

¹⁵ tá m̀bɛɛ m̀ə tɛ'ɛ ntigə a nzi, ò zĩ àjàŋə m̀ə a ku'unə m̀ə tá ò ka ñghirè innu a múm ñgwè'ɛ Nwĩ aà; ma yú à ni ñghotə Nwĩ wa yii m̀ə à tswə ntii aa, m̀bə ntə'ə ñda, ŋki m̀bə ñgò'ò àtsənda yĩ ntinsè, m̀ə i tswa annu ñŋkòŋ aà.

¹⁶ Kaa à si annu m̀ə mbə bi ligitè bə, m̀ə, annu ajàŋə m̀ə bĩ'inə ñgha'asə Nwĩ, yii m̀ə à lèəntə a mi'í bə aa, à nĩ annu yĩ wè, annu ma ya a bə m̀ə le,

A le nzi a ni m̀arə ñu m̀sòŋ
Azwi Nwĩ a di'í m̀ə annu yĩ le ntsinə

baangel bi yə yĩ,

bi swonjə annu yĩ a itoo itoo,

bə fàa mbi bi ñŋ ntii waa ghu nu,

Nwĩngòŋ a logè yĩ ñkò'ò ñghɛɛ ni ghu a aburə ni ñgha'á.

4

Bidi'í binnu bi mbwe'esè

¹ Lá Azwi Nwĩ a swonj a laa m̀ə à ka yĩ ki bə a noò ñjĩm tá bə bi m̀ò'ò ma'atə àbiiintii ya ntigə nyu'u nàa innu izwi jii i bwe'esè bə bo bi innu jii m̀ə b̀idemon di'í aà.

² Ngàŋabagilè jii m̀ə m̀intii myaa mi kwò m̀ə tsi'í tsò bi tɔ̀ò nĩ m̀ò'ò aa, baa yĩ tigè ki sèənsə nĩ innu ma jù.

³ Bə ma bú bi di'í nĩ m̀ə kaa a si ku'unə a nyo'ò, kaa wa'á ki ñku'unə a nji m̀buu miji mi m̀ò'ò. Lá a m̀buu miji ma jù aa a le naŋsə Nwĩ m̀ə tá bə bii m̀ə bi bii Nwĩ aa, ŋki bə bə bii m̀ə bi zĩ m̀ə annu ñŋkòŋ aa, tá bi ka nji mfa nĩ m̀bi'ikə a mbo Nwĩ.

4 Wa ñgɔɔŋ ñjoð tsim jii mə Nwɪ à ɛ nanşə aa i boŋə, tá bì tsuu ayoo tsu ki tuu mə mbə bi kwere mfa mbi'ikə,
 5 ñlon mə maa ajàn, bi ghirè mə miji mya mi laa ntsya a njiŋ ñghàà ni Nwɪ bo àtsà' àtə Nwɪ.

Ngàŋàfà'a Kristo Yesu yi ñsiginè

6 Ó bə fa ndi'i mà jú a mbo bilim bi'inè bya, boŋ ò ka bə ngàŋàfà'a Kristo Yesu yi ñsiginè ñlon mə bi ko'o nòo ni mighàà mi ntoò Kristo yii bi'inè bii aa, bo bì innù jì siginè jya jii bi'inè di'i, ò kii ñyonə aà.

7 Lá tsuu ni annù tsu a ngahirə bu bì itirə nyalà' à jii mə Nwɪ à sɪ ghu tswé aa ló tswé. Mirisə ibii nú gho a ŋka mbo'ɔ Nwɪ.

8 Ŋka mirisə ñjyánu, a bɔŋtə a ni mánjì yì mò'ò, lá ŋka mirisə gho a ni annù mbo'ɔ Nwɪ a bɔŋ a ni bimánjì bitsim ñlon mə a tswé ni ŋkà'a nlon ntswéntii yii i lwí'i ñnŋkon aa, tsítsɔŋ bo bì a ni nòò ñlwí'í ñjìmè.

9 Nighàà ma nú ni təð ŋku'unə a mbii tsi'í nitsimè.

10 Bì'inè nanşə ñgaansə ni mitii m'i'inè, ñnwugə ní nù yì'inè aa a ntswe ní ñtswéntii ma yú mə Nwɪ à kà' à aà ñlon mə bi'inè bə, ñtə'ɛ itú jì'inə a nu Nwɪ yii mə à tswé ntii aa, mbə yu wa yii mə à ni ngàŋnywèensə bə bì tsim aà, ñnanşə bə aa ñgànywèensə bə bì mə bi ñnŋ miantii myaa a nu yu aà.

11 Yə mə o swonə innù ma jú ñkii ndi'i ní waa ghu.

12 Tsuu ló mà'atə mə bə ka ntsa'a nòo nlon mə ò ni múŋkhə aa bə. Bəŋnə mbə figè à mbo bə bii mə bi bii Nwɪ aa, a ni ñghàà ni ntsú no, ni àkòrè nizì yo, ní àkòŋnè, ní àbiinti, ni ajànə mə innù jo i laa aà.

13 Mbɔŋ tá mə zi, lɔgè noð ŋka ntwon əŋwà'anə Nwɪ a mbo bə, ñdi'itə ñkii ndi'i ní waa ghu.

14 Ka mfà' à ni mitəŋnè mya mii mə Azwɪ Nwɪ a ɛ mfa a mbo wə a ajàn mə ngàŋntoo Nwɪ ɛ ŋkə'ənə, wa noð mə ngɔtə bilii bi ndánwì ya bi ɛ nswon innù a mbo wə ŋki nonşə mbó myaa a atu wə aà.

15 Ka ngahirə ma jú innù nanşə mfa ibii nú gho ghu, tá bə bitsim yə a ajàn mə o ghèè ní mbii aà.

16 Ka ntsyèsè ní ibii nú gho, bo bì ní innù jii o di'i aà. Nanşə ntswa ŋkwə ghu, ñlon mə ò bə ki ghirè maa ajàn boŋ ò ka yweensə ibii nú gho i kii yweensə bə bii mə bi yu'u annù yii o swonə aà.

5

Ajan yii mə Timoti à tswé ní ŋka ndi'itə bilii aà

1 Tsùu a nú ñdii ki tsə'ə bə, bəŋnə ŋka ndi'itə nii tsi'í tsò ajànə mə o ghàà a mbo taà ghò; ka nleŋtə bɔɔɔŋ tsi'í tsò bilim bó.

2 ñlogə bilii bi bəŋgyè tsi'í tsò bəndè bó; lɔgə bɔɔ ngɔð tsi'í tso bijàantə bó, ñsi'í nlaa bu bo.

3 Ka mbo'ɔtə bikwi'i bi bəŋgyè bii à nanşə mbə bikwi'i aà.

4 Mbə ŋkwi'i mənşyè a tswé ni bɔð bi kə bɔɔ bi bɔð bi, a ku'unə mə tá bɔɔ bya foo ndi'i annù ya mə bo yəgə a ŋka ngahirə a múm annù Nwɪ aa a ngwè'ɛ bo, tá kwi'inə ibɔŋ a mbo bitaa byaa bo bimaà byaa nlon mə Nwɪŋɔŋ a beentə ajànə annù ma yú.

5 Mənşyè yii mə à nanşə mbə ŋkwi'i bi ma'atə yi a tswé yu yu aa, à nanşə nte'ɛ amòntòt yi a nu Nwɪ, ñghɛɛ ní mbii ñyə'ə ni a mbo Nwɪ, ñtsa'atə ní Nwɪ nātugə ní àsi'inè

6 Ñghɛɛ ní ŋkwi'í yii mə a jì mbi aa, à tɛ'è mə ŋkwə, ka mə à bürə ntswe ntii aà.

7 Fa ndi'i mà yú a mbo bo, tá tá bo wa' à ní annù yì ghàantə yì tsu a nu bo tswé.

8 Mbə ñu à tsuu ngàŋgwè'è jya kɪ lèntə, ñnanşə ntsuu yii ngwè'è kɪ lèntə, bəə boŋ à mè'è mə aa àbiinti ya, ñtigə mbu mbi'i ntsya ñu yii kaa à sɪ Nwɪ bii.

9 Nwà'anə tsi'í ikùm ŋkwi'í yii mə kaa à burə ti ilòò mighum mi nto'o tsyátə, yii mə à ɛ ŋki yɔ'ɔ aa tsi'í a ñumbəŋnè yì ñfùurə.

10 Tá à kɪ mbə ñu yii mə bə nanşə nzi yi nlon innù jì siginè jii mə a ghirè aa, tsi'í tsò annù ŋko'o bɔð siginè, annù ŋkwere bigii, a ajàn mə à ɛ ɛ ñsi'í mikòrè mi bə bi Nwɪ, ŋkwetə bə bii mə bi tswé a ŋgɪ'i, ŋki nanşə mfa ibiinnù yi a ŋka ngahirə innù jì siginè a ni bimánjì bitsimè.

11 Tsùù ghò ikùm ŋkwi'í yii mə à bürə a ni múŋgɔð aa ló ŋwà'anə, ñlon mə innù jii mə njanù yì i yə'ətə aa, i ka ghirə mə tá à lɔɔ mə yu bú yɔ'ɔ, mmà'atə a ŋka mfà' à a mbo Kristo.

12 Maa ajàn tá bo tigə ŋkuu a njo, a mbo Kristo, ñlon mə bó wə mə akàà yi mbii yii mə bo ɛ ŋwàrə bo bo aà.

¹³ A te'e ntsuu bə la bə, boŋ bo yəgè mē a ŋka ghənsə nòò, ŋkuu ni mla'a mfē'è, kaa wa'a aa tsi'ŋ ħghənsə nòò bə, bo ki mē nyəgə fiswoŋ, ŋniŋə nī àbò yaa nī àfà'à badàŋ, ħghaa nī ìnnù jii mē kaa bo sī nī ħghaa tswé,

¹⁴ Tsó mē a bə laà aa, màa swoŋ mē tá bīkwī'ŋ bii mē bi burə ni bəoŋgòò aa, tá bo bu nyo'ò, ħjwe bəo, ŋka nlentə ndá jyaa siginè, ntsuu ló fa abwarə mē tá ħgàŋkibàà wa à ka mbəgītə yī'ìnə.

¹⁵ Nloŋ mē bī mō'ò bi tē'è mē mfa'a nyòŋə Satan.

¹⁶ Tsitsòŋ, mbə mǎŋgyè yii mē à bii Kristo mbə a tswé ni bə a ŋgwé'è yu mē bi ni bīkwī'ŋ, a ku'ùnə mē tá à ka ŋkwetə waa; tá bi tsuu ŋghotə ni àbè'è si'ŋ si'ŋ ló bē'èsə. Tá tá ħghòtə tsi' àjàŋə mē mbə à kwetə bīkwī'ŋ bya mē à nǎŋsə mbə bīkwī'ŋ aà.

Annū yii mē a boŋ mē baa ŋghirə a nu bīlii bi ndānwī aà

¹⁷ A boŋ mē tá bi nǎŋsə ŋka mbo'otə bīlii bi ndānwī bii bi fà'a siginè a ntsyàsə bə aa, ŋki nǎŋsə ntsə'ò nī ifà'á waa, nǎŋsə mbə bya bii bi nwùgə nú yàà a nswoŋə annū Nwī bo bi a ndi'ŋ aà.

¹⁸ Nloŋ mē àŋwà'ànə Nwī a swoŋ mē, "Tsuu ntsú mbòŋ kwərə a noò yii mē i nwùgə misaŋə aà." ŋki mbu nswoŋ mē, "Wa ħgàŋfà'á à tswé ni ħkwərə ŋkabə àfà'á yī."

¹⁹ Tsuù gho ló bii annū yii mē bi niŋə a nú ñdii ndānwī ti ghə mē biyəfə bi baa kə bi tarə bi diintə.

²⁰ I ghəɛ ni bə bya mē bi tǎŋnə a ŋghirə ìnnù jī bi aa, ka ŋghàantə waa a nsi bə bitsimə tá tá àbùgə bə yə ŋka mbo'otə.

²¹ A nsi mi'ŋ Nwī ni Kristo Yesu, ni baangel bii mē bi tso'ò waa laa, mē swòŋə a mbo wò ŋkwantə mē tá ò ka nləə ma juu ñdi'ŋ, nlentə nī ìnnù a ni mǎŋjī yii à tsinə aà. Tsuu ló ghirə annū tsu a ndi'ŋ mē o sa'a isa'a ñjímə.

²² Tsuù wǎŋsə i ki nòŋsə mbò mo a atu bə, ntsuu kii ló niŋ abò yo a nī àfǎnsənnù ŋú dàŋə. Ləə mbiinnù yò tá i laa.

²³ Tsuu tsi'ŋ ŋki bú ki nno, ka mbo'ò no milu'u a mǔntsirə ñloŋ niabum no nya mē ni gha'a mfa ŋgi'ŋ aà ŋki nloŋ ajàŋə mē o ghòòntə ħghoòntə aà.

²⁴ Ifansənnù bə bī mō'ò i nǎŋsə mfē'è ñtəə bi yə, ñdi'ŋ ni mē ñjò i tswé a abàa bo, lá ìbi bə bī mō'ò bi tigə ñyə aa bə a ñjímə.

²⁵ A ki mbə ajàŋə mē ìnnù jī siginè jī mō'ò i kii mfē'è ntəə bi yə. I laa bə tē'è tsuu fē'è təə bəə boŋ kaa mbə i wa'à tsi'ŋ a adigə ló'òsə tswé.

6

Annū ñloŋ ibù'ù

¹ A boŋ mē tá ibù'ù tsim i zi mē a ku'unə a ŋka mbo'otə bitaa byaa a nī ìnnù tsim, tá tá ŋù tsú à tsuu ló bəgītə ikum Nwī kə annū Nwī yu mē bī'ìnə di'ŋ aà.

² Ibù'ù jii mē bitaa byaa bi ni ħgǎŋmbii Kristo aa tsee waa ki tsa'a nloŋ mē bo bo tigə aa bəo bi ma aà; mbəŋŋə ŋka mfa'a ifà'á waa ni mǎŋjī yii à kù'ùsə mbòŋ aa, nloŋ mē bo fà'á aa a mbo bə bii mē bi bii Kristo bo ki ŋkoŋə waa aa.

Annū ñdi'ŋ ibajŋənnù bo bi àfī'ù

Ka ndi'ŋ ŋkii nswoŋə aa tsi'ŋ ìnnù juà.

³ Mbə ŋù à ka ndi'ŋ annū yii kaa a sī ku'ùnə ni ñghàà ni annū ñiŋkoŋ nya mē à ni ni Mmà'àmbi Yesu Kristo aà, kə ìnnù jya jii mē i sī boòntə a nī ñdi'ŋ nloŋə annū mbo'ò Nwī,

⁴ ŋù ma wa a ŋee nú yī ŋki nluu nī ànnù kántərə, kaa wa'á aa annū tsu zī. Annū ŋee nu a tswé ghu nu aa tsó ñghòò, a kòŋə ànnù nswuŋnə bo bi a ŋka yòŋə bo bi bə nī ñji'ŋ mighàà. Ajàŋ ma yú a zī nī àghè'ənə bo bi àyàtə, ŋghirə bə bəgītə nī bə bi Nwī ŋkii ŋwa'atə nī ìmòòntə jī bī,

⁵ ŋki ntswe aa tsi'ŋ a ŋka nyòŋə ŋkii nswuŋnə bo bi bə bii mintii myaa bi'ŋ si'ŋ, kaa annū ñkoŋ kaa a wa'á a ntii bo tswé, bo wa'atə ni mē annū mbo'ò Nwī a bə aa mǎŋjī mǎfù'ù ŋkabə.

⁶ Lá ŋka mbo'ò Nwī a zī nī àbèè yī wè, mē mbə bī'ìnə bii mē àyoo yii bī'ìnə tswé ni yu aa a ku'unə.

⁷ Nloŋ mē kaa bī'ìnə le wa'à nī ayoò tsu fàa mbi fē'è, kaa mbə bī'ìnə wa'á ayoò tsu fàa mbi ki nlogə a noò yii bī'ìnə kwo aà.

⁸ Maa ajàŋ mbə bī'ìnə tswé ni miji bo bi ìtsə'ə jī wè'è bī'ìnə ka ndoritə.

⁹ Bə bii mē bi yə'ətə a mbə ŋgǎŋkabə aa, ìkwà'ànə i yə waa, bo wò ni a mǔm itaa jī ghà'atə, iyə'ətə jii mē à ni jī àjintə aa i swuŋə nī waa mma'a, nləənsə nī waa, ñta nī ŋgi'ŋ a nu bo.

¹⁰ Annù ñkɔŋ ñkabə à nî ñgàn yîi ibî tsim i too ghu aà. Aà ànnù ñyè'ətê ñkabə si'i mē a ghirè mē mē tá bē bi mɔ'ɔ mme'e abiiintii yaa, nniñ ila'a jî ghà'atè a múm ñtîi bo.

Adi'itè mbo Timoti

¹¹ Lâ a ñghèe ni wò, ñu yîi mē o bo'ɔ nî Nwî aa, ka ñkhè innù ma jù tsimè; ñnanşə nte'e atú yo a nî ànnù ñka ñghirè innù jii i tsinè aà, ànnù a ñka mbo'ɔ Nwî, àbiintii, nî àkɔŋnè, ànnù ñka ntswá ñtîi, bo bi ànnù ñka mbonè.

¹² Ka nto ntsó abiiintii yîi siginè wá, ñtswa ntswèntii tî mē yîi mē Nwî à le fa a mbo wò fyá noò mē ò le ntəə mbii a nsi mi'i biyefə bí ghà'atè aà.

¹³ A nsi mi'i Nwî yîi a fa ntswèntii a mbó ñjoò tsim, ni a nsi mi'i Kristo Yesu yîi à le nanşə swonşə annù ñiñkonşə a nsi Pontius Pilate, wa noò mē à le si tso'otə isa'á yîi aa,

¹⁴ mē swonşə a mbo wò ñkwantə mē tá ò ləə ndi'i Nwî jya tá i laa, nî mânji yîi mē mbə ñu a wa'á firè, ñywe'e a njwi yîi Mmà'ambi Yesu Kristo à ka yîi zi aà.

¹⁵ A ka yîi fè'e tsi'í a noò yîi à kù'ù aa, a ajàn mē a ləə Nwîñɔŋ, yîi mē bí'inè gha'asə aà, a bə tsi'í yù mbə Mbu'utəmbi, mbə mfɔ bífɔ, nî Mmà'ambi bi mma'ambi.

¹⁶ A ni tsi'í yù yîi à tswe ñiñkonşə, ñtwe a múm ñká'á yîi mē kaa mbə ñu a wa'á ghu koontə, mbə yu yîi mē kaa ñu à ləə ñwa'á yə, kaa mbə wa'á kè ñyə. Tá à tswe nî àghu'usè ni midà'á a mbu'utə bə ñiñkonşə. Amen.

¹⁷ A ñghèe a mbo bə bíi bi tswe nî ñkabə fàa mbi aa, nanşə kwantə waa mē bí tsuu nú jyaa ki ñee, ñtsee atú yaa a nî àfù'ù yîi mē a tşyá tşyá aa ki te'e, mbanşə nte'e atú yaa a nu Nwî yîi mē a fa njoo tsim tî liñə a mbo bə mē baa nji ni ñidorə aà.

¹⁸ Mē tá bo ka ñghirə ibɔŋ tá àfù'ù yaa bə ñghirə innù jî siginè, ñka ñwanşə mfa kaa wa'á gītè nî abo,

¹⁹ maa ajàn tá bo ka nləə afù'ù yîi à ni atsəndá yaa yîi siginè yîi bo bɔɔ a ni noò yîi a zî aà, tá zi ajàn yîi mē mbə bo tswá ñtswèntii ya yîi à ni yî ànnù ñiñkonşə aà.

²⁰ Wò, Timoti, nanşə nləə annù ya yîi bi le mfa a mbo wò aà. Ka ñkhè mighaa mya müi mē bə bíi mē bi si Nwî bo'ɔ bi ghàà, ñligitè ni ñighàà ni Nwî ghu, mbwe'esə ntwonşə ni mitsyè aà.

²¹ Nlonşə mē bə bí mɔ'ɔ ləè ñimɔontə mē bo tswe nî mu, ajàn ma ya a ghirè bo fânə mânji abiiintii wa aà.

Tá ñbɔŋ Nwî tswe a mbo bù.

Aɲwà'ànè Paul yî àyòntè a mbo TIMOTI

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aɲwà'ànè yŷ aa a le ɲɲwà'ànə Paul mbo Timoti a noò yŷi mə à le ntswe a atsan a Roma aà (1.8,16; 2.9) ɲzi ni mə kaa yu aa wa'a wa atsan fɛ'ɛ, ɲki nzi ni mə noò yŷi mə bi ka zwiwə yi ghu aa à kù'u mē (4.6). A tigə ɲɲwà'ànə nswonɲ ni a mbo Timoti mú yi (2.1-2) innū ntiɲ yi, tsò mə ɲŷ di'i niwò ni a mbo mú yi aà. Nswonə ghu mbo mə bə bitsim bi ma'atə yi (1.15; 4.10,14,15). Ka mə yu yə ɲgi'i nlonɲ ntoo yŷi ɲsiginè ya aa (2.9) yu zi yu wa yŷi yu ɲɲ ntiɲ yi ghu nu aà, à ka yi tso'ɔ ifà'á yi (1.12.; 4.17 2.11-13; 4.6-8).

Ma mùu ajàn Paul ɲwà'ànè ɲdi'itə ní Timoti nswonɲ ni mə bə bitsim bŷi mə bi swonə ɲi ɲtoo yŷi ɲsiginè ya, ɲghirə ɲi ɲnnu yŷi mə a tsinè aa bi ka ki tso'ɔ akòrə yaa. Nswonɲ mə tá à ka ntaɲntiɲ mum áfa'a yu (2.3; 4.5), ɲdi'i ni ɲnnu ya yŷi mə à le yəgə a mbo yu aa a mbo bə bi m'ɔ (2.2), ɲka nstsyəsə ni nlonɲ ɲgàɲndi'inu mbwe'esə (4.3) bo bə bŷi bi ka yi ki tigə tuu ní Nwŷ (3.1-9). La tá Timoti a yə mə yu ni ɲgàɲáfà'á yŷi mə à kù'ùnə, bi beentə, a naɲsə ntswa ni ɲghàà ni Nwŷ nya mə ni yweensə bə aa, ɲsi'i yi nlaa ní àkòrə nizi yi bo bi bə (2.15,22), ɲnaɲsə nlii a ajàn mə ɲtswəntiɲ yi Paul i bə aa, ɲka ɲɲe'esə (3.9-11,14-17).

Bi yatə aɲwà'ànè yŷ aa laà:

1. Nji'innu aɲwà'ànè yuà 1.1-2.
2. Ajàn mə Paul gha'asə Nwŷ, ɲkii mfa'a ni ádi'itə aa 1.3—2.13
3. Ádi'itə bo bi áwà'ásə 2.14-4.5
4. Paul a ghaa annu ɲlonɲ ɲgaa yi 4.6-18
5. Innū jii mə Paul à le nswonə a nŷi'isə aà 4.19-22

Atsà'atə Paul a mbo Timoti

¹ Aɲwà'ànè yŷ a lo aa a mbo mə Paul, ɲgàɲntoò Kristo Yesu ní ɲkòɲə Nwŷ yŷi mə à le ntwonə gha mə mə ka nswonɲ annu a ájàɲə mə à le ɲkà'á mə yu ka fa ɲtswəntiɲ a mbo bə a mum Kristo Yesu aa,

² ɲghɛɛ ni a mbo Timoti mú ghà yŷi mə mə kòɲə aa. Tá Taà Nwŷ bo bi Kristo Yesu, Mmà'ambi yŷi'ìnə, tá à fa ibòɲ yi ní ɲko mŷlɲɲə bo bi mbɔɔnə a mbo wò.

Ajàn mə Paul à le mfa mbi'ikə a mbo Nwŷ ɲki ndiintə abiintiɲ Timoti aà

³ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwŷɲgòɲ yŷi mə mə fà'á ghu mbo ni álaa ntiɲ aa, tsi'i tsò mə bitaà le si ɲkii mfa'a aa, a noò yŷi mə mə wa'atə noo a ɲgaa ɲgaa a nitugə ni a asinə a múm átsà'atə Nwŷ aa.

⁴ Ajàn yŷi mə mə yi ɲwà'atə milàà mo aa, mə yə'ətə mə mə yə ghò tá tá ntiɲ gha i luu ni ɲidorə.

⁵ Abiintiɲ yi annu nɲkɔɲ ya a zi ni atu mə, mbə abiintiɲ ya mə a le mfòò ɲtswe a nu maà ghò Lois, mə a ki ntswe a nú ɲdè ghò Eunice tsitsòɲə aa, mə zi a laa mə a ki ntswe a nu wò.

⁶ Mə tigə mbu ɲwà'atə ni a mbo wò mə ò ku'usə mbɲnsə mətəɲnə mi Nwŷ mya mə mi tswə a nu wò ɲyon a ajàn mə mə le nɲòɲsə mbó ma a atu wò aà.

⁷ Nlonɲ mə kaa Nwŷ à le ɲki'i aa Azwŷ atsiginè miðə a mbo bi'inə fà, à le mbàɲnə mfa aa Azwŷ mida'a ni yŷi akòɲnə, ni yŷi ntswá ibiinnu.

⁸ Tsuu ki b'ɔ a ɲka nswonɲ annu ɲlonɲ Mmà'ambi yŷi'ìnə, kə ɲlonɲ ɲgaa yà, ɲgàɲatsan yŷi bə. Bàɲnə nyə mə ò tswə ni ábwarə a ɲkii nyə ɲgi'i nlonɲ ntoo yŷi ɲsiginè ya ni midà'á mi Nwŷ,

⁹ yu wa yŷi mə à le nyweensə yŷi'ìnə ɲtwonə yŷi'ìnə mə tá àkòrə nizi yŷi'ìnə ghu nsi tá à tsinè ɲki laa aa, kaa ɲki'i twonɲ nlonə aa bə ifà'á yŷi'ìnə yŷi tsu bə, mbàɲnə nlonɲ aa bə átantə yi yumbonɲ, bo bi ibòɲ Nwŷ wa yŷi mə à le mfa a mbo bi'inə a mum Kristo Yesu a ɲgu'u ɲgu'u aà.

¹⁰ Tsitsòɲ à fɛ'esə mə ibòɲə yi wa i yentə nyon a ajànə mə ɲgàɲnyèensə yŷi'ìnə Kristo Yesu à zi mə aà, yu wa yŷi mə à b'wèsə mə niwo, ɲtigə nzi ni ɲtswəntiɲ, ní ɲnnu ti kwo a múm ɲkà'á, ɲtsya a ɲjim ntoo yŷi ɲsiginè ya aà.

¹¹ Nwŷ à le ntso'ɔ gha mə mə bə ɲgàɲntoo ɲka nswonə ɲkii ɲdi'i ni ɲtoo yŷi ɲsiginè ma yŷi.

¹² A bə ɲji'i ɲnnu yŷi mə mə yə ɲgi'i fàa ajàn laa, lá kaa mə si atu ðirə ɲlonɲ mə mə zi ɲŷ yŷi mə ɲɲ ntiɲ gha ghu nu aà. Mə ki nzi a laa mə à zi ájàɲ yŷi mə mbə yu bə annu ya mə à le nniɲ a múm ɲtərinəbo mə aa, i ghɛɛ ywe'e wa Njwŷ.

13 Ka nyõnõ mánjĩ mighàà mí tsìnè mya mæ ò le nyu'u a mbo mè a múm àbìintii ní àkònjnè ya yii mæ a tswè a mum Kristo Yesu aà.

14 Ka mbe annù nĩnkonj yĩ siginè ya yii mæ Azwi Nwĩ yii a tswè a múm nu bí'inè aa, a ninj a múm ñtərinəbo wò aà.

15 O zi mæ bè bitsim bíi mæ bí tswè a mbù'u Asia aa, bí mà'atè mè ghà tsi'ĩ bitsimè, Phygelus ní Hermogenes bí kì mè mma'atə.

16 Tà Nwĩngònj à ko mǎlĩjnè ñgwè'è Onesiphorus ñlonj mæ a gha'asə ñghirə ntii gha i fwetə aà. Kaa à le ñkĩ'ĩ atu ñka ndirə nlonj atsanj yii bí koo gha ghu aà.

17 Lâ nõò yii mæ à le nzi ñku'u a ala'a baRoma aa à le nnañsə nloco gha tsi'ĩ niti ñyè ghà.

18 Tà Mmà'ambi á ghirə tá à yi nyə ñkomilínè Mmà'ambi wa njwĩ ñtsò'òtə mǎsa'a. O kí nnañsə nzi mbuu mifà'a mii à le si fà'a a ala'a Ephesus aà.

2

Sogyè Yesu Kristo yĩ nyù'unè

1 Wò, mú ghà, tinsè a ní ìbònj wa yii bí'inè tswè ghu a mum Kristo Yesu aà.

2 Innù jya tsim mæ ò le yu'u mè swonjə a nsi biyəfə bí ghà'atè aa, ninj a múm ntərinəbo bè bíi mæ ò zi, mbii mæ mbə bí kí ñka ndi'i a mbo bí mo'co aà.

3 Yə mæ ò kí ntswe ní àbwarə a mbii ñgi'ĩ tsi'ĩ tsò ñusogyè Kristo Yesu yĩ ñsiginè.

4 Kaa mbə ñusogyè a wa'á adigə ifà'a tswé mbu ñka ninjə ní àbò yi a ní annu badanjə dānjə, ñlonj mæ à zi mæ átu annù yii yu tswè ghu aa, à ní ñka ghírə annù ya yii mæ ñu yii mæ à lógə yi a afà'a a lòò aa.

5 A kí mbə ñginj ñginj mæ kaa mbə bí kí'ĩ ñgù'u ñu ñikhə yarə tí ghè mæ à mǎnsə ñikhə nya nyonj a ñjim nõñsə

6 A kí mbə ñu ñligə mǎnsòò wa yii mæ a fà'a níti aa mæ mbə a jí mǎji múi mæ bí foo mǎmù'u a nsoo aà.

7 Ka nañsə ñwa'atə atu ní innù juà mæ mæ swonjə aà. Nlonj mæ Mmà'ambi à ka ghírə tá ò nañsə nzi innù tsim tá átu yo laa ghu.

8 Ka ñwa'atə Yesu Kristo mæ à le nyweenə ní ñiwo aà, mbə ñu átsə David, a ajānj yii mæ mè le si swonjə a múm ñtoo yĩ ñsiginè yà ya aa,

9 ñtoo yĩ ñsiginè ya mæ mæ yə ñgi'ĩ ghu bí koò ghà ní mǎka'a tsi'ĩ tso ñgāñāfanə aà. Lâ kaa bí sí nighàà ní Nwĩ bāñnjə ñkoo.

10 Tsò mæ a bə laa, mæ kwerə ñgònj innù tsim ní àtāñəntii nlonj ñkwi atu bè bíi mæ Nwĩ à tso'co aa mæ mbə bo yĩ ñkí nyweenə, ñkwerə ñgha'á ní ñii ní lwi'ĩ nĩnkonjə aà.

11 Nighàà nulà ní təə ñkù'unè a mbii:

Mbə bí'inè kwo bí'inè ñibò,

boñ bí'inè aa yĩ kí tswè bitii bí'inè ñibò.

12 Mbə bí'inè tarj ntii,

boñ bí'inè aa yĩ kii kí bu'utə mbi bí'inè ñibò.

Mbə bí'inè tuu yi,

boñ aa yĩ kii tuu yi'inè.

13 Mbə bí'inè tsuu ñka'á yi'inè bú kí lèè a ajānj mæ bí'ĩ nè le mbii yi aa,

bəə boñ aa ghèè ní mbii i kí ləə ñka'á yi, ñlonj mæ kaa mbə a kí'ĩ ibii nú yi tuu aà.

Tá à bə ñgāñāfà'á yii bí beentə aà

14 Ka ñwa'atə innù má jú a mbo bo, ñswonj a mbo bo a nsí Mmà'ambi mæ tá bo ka ñkhə a annù ñka nswūñjə nlonj mighàà mæ kaa à sí ní ìbònj yĩ tsu zi, mbañjə nta ní bə ñgi'ĩ a nu bè bíi mæ bí yu'u aà.

15 Ka ñgaansə mitii mo a nzi ní ìbiiñú gho a nsi Nwĩ tsi'ĩ tsò ñu yii mæ a beentə, tsi'ĩ tsò ñgāñāfà'á yii kaa à sí ní annù ndirə átu tswé. Ntswa ní nighàà ní annù nĩnkonj nya a ní mánjĩ yii à kù'unə aà.

16 Ka ñkhə mighàà mí ajāntə mii mæ kaa mí sí annù mbo'co Nwĩ swonj aa ñlonj mæ mbuu mighàà má jya i bāñnjə mifurə ní bè mæ bí ka ñkhə Nwĩ ñghentə ní ghèntə.

17 Mbuu mighàà má jya mí bə aa tsi'ĩ tsò àbwè yii mæ a kurə ñjyānú aà. Bè bíi mæ bí kùù mē a ní ajānjə annù má yú aa Hymenaeus bo Philetus,

18 mæ bó mà'atè mē a mánjĩ annù nĩnkonj wa, ñta ní ñgi'ĩ a ní àbiiintii boco bí Kristo bí mo'co a jānj mæ bo bāñnjə ñtigə nswonjə náa mæ annù ajānj mæ bí'inè aa yĩ yweenə ní ñiwo aa á tsyà mē.

19 Lâ átsənda Nwĩ yĩ tii ya a təə, ñtswe ní àwen yúlà mæ, "Mmà'ambi à zi bè bíi mæ à ní bí aà." ñkí mbə mæ, "Ñu ñtsim yii mæ a twonj ikum Mmà'ambi aa tá à ma'atə a ñka ñghirə ibi."

²⁰ A nî nda yî ñwè, kaa njoo jii bi niñ njoo ghu aa kaa bi si aa tsi'i nî àtù gold kè àtù silver ghìrè. Bi banñe ñkoo jì mo'ò nî àtù ñki mbòò jì mo'ò nî àbòò. Jì mo'ò bi fa'à ni ju nî àba atè, jì mo'ò kaa bi wa'à ni ju ba atè.

²¹ Mbê ñu tsu a si'i nú yî i laa a nî ñnnu ti aba atè boñ à ka tigè bə ayoo yîi mē mbē bi ká mfa'a ni yu nî àba atè, tá bi yarè nlèè mē mbē mbòñ nda wa a fà'à ni yu, ñntantè tá à tswe a mfa'à ifà'à yî siginè.

²² Tá bu bi bē bii mē bi twon ikum Mmà'ambi a nî ñtù yîi i laa, tá bú bo ka ñkhè ñnnu jii mē njyànú bəonjwa'a i yè'ètè aà, ñte'e atú yuu bə nî ñnnu jii i tsinè aà, nî àbiintii, nî àkòñnè bō mbòonè.

²³ Tsùu nî ñnnu tsu tswe nî àjñtə aswùñnè ti mitsyè ñlonj mē ò zi mē a zì aa nî àyòñè aà.

²⁴ Kaa mbē ñgàñfà'á Mmà'ambi a wa'à ñu àyòñ bē. A bəñnè ntswe aa nî ñka ñghìrè ñnnu jì siginè a mbo ñu ñtsim, mbē ñdi'innu yî ñsiginè, ñtswa nî ñtù yî,

²⁵ ñtsisè nî bē bii mē bi ligitè nî ñnnu yî aa nî àbòonè. Nòò tsu Nwí à ka yî ghìrè tá bo bəñkə waa mbu nzi ñzi annu ññkonjè.

²⁶ Maa ajàn tá bo tigè ñkhè ñkirè Devil, yîi mē a ti bə aa lè à tè'è ñko waa mē tá bo ka ñghìrè annu yîi mē à kòñè aà.

3

Njwi ji nlw'i ñjim

¹ A bəñ mē tá ò zi mē nòò ñlw'i mbi à ka yî ki kù'u aa, tá à bə ñgù'ù mbi yîi mē i ñrè si'i.

² Bə ka yî tigè kòñè aa bə mibii mi nú myaa, i kòñè nî ñkabə, i tərè nî àdàñè dāñè, i ñee nî nú, i bəgìtè nî bə, i tì nî atu a mbo bitaa byaa bo bimaà byaa, kaa wa'à ni miyá fà, ka wa'à nî ñnnu jii mē Nwí à lòò aa ghìrè;

³ kaa wa'à nî bē lèntè tsó bē a ñkòñè waa. Kaa wa'à bii nî mənşè isa'à bo bi bē bí mo'ò, nta nî ñgi'i a ikum bē, mbē ñgàñjì mbi, ñtsə'ə, mbaa nî ñnnu jì siginè,

⁴ mfee nî itú bē, mbu'unə ñghìrè nî ñnnu, mfo'ò nî kántərə, ñkonjè nî ñnnu jii njyá nú jyaa i yè'ètè aa ntsyá Nwí,

⁵ ñkirè tsó bo bii annu Nwí la mbəñnè ñtuu nî àdà'à ya mē a tswe ghu aà. Ka ñkhè ijàn bē ma jyá.

⁶ Jjàn bē ma jyaa jì mo'ò i bəñkè ñkuu ni a ndùgə bē, ntswa nî bəñgyè bii bi bəre aa nswùñè ñyontè nî bu a mbèe bo, tsi'i bəñgyè bii mē mbuu ibi ibəñ ibəñ i luu a nu bo, bo yè'ètè nî ibi tsi'i ibəñ ibəñ aà.

⁷ Bəñgyè ma bú bi yəgè nî ñnnu tsim jii mē bi ñi' a mbo bo aa, la kaa wa'à bəñnè ñzi nî ñnnu Nwí yîi mē à nî annu ññkonjè aa.

⁸ Tsó ajàn mē Jannes bo Jambres lè ntuu annu Moses aa, àà ajàn yîi mē ijàn bē ma bú kii ntuu nî ñnnu ññkonjè ya, ñlonj mē bo nî bē bii mē atú ya a bürè mē, àbiintii yaa a ká mbē yî mbwe'esè aà.

⁹ Lá kaa bo ka wa'à ghèè nî mbii nî ñnnu ma yú tá àgha'a a sa'atə, ñlonj mē ajñtə yaa ya a ka fè'e bē bətsim yə a ajàn mē bi lè ñki yə a yî bē bú bi baa aà.

Idi'itə ji nlw'i ñjim

¹⁰ Lá wò Timoti, ò nənşè mē ñyègə ñnnu jya jii mē kì si ñi' aa, àkòrè nitəè ya, ñji' ñntswéntii yà, àbiintii yà, àtəñtəti yà, àkòñnè yà, ajàn mē mē lè si tswa ñtii gha a nî nòò ñgi' i aa,

¹¹ ajàn mē bi lè si tso'ò nî àkòrè ya aa, ñgi' i jà i tsim, annu yîi mē a lè mfè'è a nu mē a ala'a Antioch aa, a ala'a Iconium, bo bi a ala'a Lystra, ajàn mē mē lè mbii mbuu bímánjì bii mē bi lè si tso'ò akòrè ya ghu aà; lá Mmà'ambi à lè fi'isə gha a nî ñnnu ma jù tsi'i tsimè.

¹² A nî ñnnu ñkonjè mē bē bətsim bii mē bi lòò a ñka bo'ò Nwí a múm ñntswéntii yàà bo bi Kristo Yesu aa, bi tswe nî ñka ntsə'ò akòrè yaa;

¹³ tá ñgəñghìrè ñnnu jì bi, bo bi ñgəñmbwe'esè, tá ibi waa i ka ghee tsi'i nî mbii tá bo bwe'esè nî bē bí mo'ò ñkii mbwe'esè nî mbii mi nú myaa.

¹⁴ Lá a ni yòo ñgaa, ghèè nî mbii a nî ñnnu jya mē ò lè nyègə ñki nanşə mbii aà, ñzi nî bē bii mē ò lè nyègə a mbo bo aa,

¹⁵ bo bi ajàn yîi mē, ñloginè a múñkhə, ò lè nzi nighàà nî Nwí nya nii bi ñwa'anə a múm àñwà'əñə Nwí yì làà aà, nii mē nî ñi'itə nî gho, tá ò tsyèsə a ajàn yîi mē mbē ò yweenè ntsya a ñjímè àbiintii a nu Kristo Yesu aà.

¹⁶ Nighàà nî Nwí nî tsim nî lo aa a mbo Nwí, a fə'ə nî Azwí yì, bi logè ñdi' i nî ñnnu ññkonjè ghu a mbo bē, nsa'a nî bē ñlonj ñnnu jii kaa i si ku'unə, ñtsisè nî ifansənnu, ñki mñirisè nî bē a ñka ñghìrè ñnnu jii i tsinè aa,

¹⁷ mæ tá nù yíi mæ a fà'a a mbo Nwí aa, tá à zi innù manşə, ŋki ntswe ní njoò tsim jii mæ mbə a ká ŋghirə innù tsim jii i bɔŋ aà.

4

Paul à swòŋə a mbo Timoti mæ à ka mfa'a ifà'á yi ní nti yi tsimə

¹ Timoti, mæ swòŋə a mbo wò ŋkwantə ní a nsi mi'i Nwí ni Kristo Yesu yíi mæ à ka yí sa'a bə bitii bo bi biku bi bə, ní àjàŋ yíi mæ à le mfɛ'ɛ fàa mbi bo bi ànnù nífɔ yi aa, mæ

² tá ò ka nswon ntoo ya ŋka ntswa'atə, a noò yíi mæ à kù'unə, bo a noò yíi kaa à si ku'unə, ŋka ŋghirə tá bə yə mbii, ŋghaantə ní waa, ŋkii ndi'itə ní waa, ntsuu ló ki borikə a ntswá nti ajàn mæ o di'i ní ntoo yá.

³ Wa noò a zi mæ kaa bə ka wa'à bu ŋka ŋkwerə innù yí siginə ya mæ bi'inə di'i aa, lá itòŋnə jyaa i ka bəŋnə ki tsugitə tá bo ka ŋkəŋə ŋghotə bid'i'í binnu bii mæ baa ki swonə bə ànnù yíi bo kòŋə aà;

⁴ i bəŋnə mmà'atə a ŋka nyu'utə annù nŋŋkəŋ i bəŋnə i gheɛ kuu a múm nɔyálà'á.

⁵ Lá ŋghɛɛ ní wò, tswe ní aláa atu a ŋgòŋ binòò bi tsim, mbii ní ŋgi'í, mfa'a ní ifà'á a evangelio wa, ta tá atu afà'á yo tá à luu.

⁶ Nlon mæ a ŋghɛɛ a ní mæ, noò à kù'ù mæ mæ bi fa gha mmà'á Nwí ghu, noò nìlò ghá fàa atu nsyɛ à zi mæ.

⁷ Wa mæ tò mæ fikòrə fi siginə fyá, mæ manşə mæ nikhə nyá, mæ ləə àbiiintii yá.

⁸ Tsítsòŋ, wa bi tantə mæ atsə'ətu nífɔ bə bii ànnù yaa a tsinə aa, yíi mæ Mmà'ambi, yu wa yíi mæ a tso'otə misa'a a ní mánji yíi à tsinə aa, à ka yí tso'ò ifà'á gha ghu wa Njwí. Kaa wa'á aa tsi'í i gha mæ mæ bə, à ka yí kii tso'ò yi bə bii mæ bi kòŋə, ŋkii mbe ní noò wa yíi à ka yí fɛ'e zì ghu aà.

Nìghàà nù mæ Paul à le nanşə mfa tsi'í a mbo Timoti

⁹ Gaansə mitii mo ŋwanşə nzi nyə ghá

¹⁰ nlon mæ Demas yíi mæ à tigə ŋkòŋ bə yulà mbii aa, à mɛ'è mæ gha ŋghɛɛ yi a ala'a Thessalonika; Crescens à ghɛɛ mæ a Galatia, Titus a ghɛɛ a ala'a Dalmatia.

¹¹ A tigə ntswe tsi'í bi'í Lukas. O ti zì ò logə a Mark bú yu zì, nlon mæ à zì àjàŋ mæ mbə yu nanşə mfa'a mbo mæ.

¹² Wa mæ tòo Tychicus a ala'a Ephesus.

¹³ O ti zì, ò logə akutə ya mæ mæ le mmà'atə a mbo Carpus a ala'a Troas, bo bi ŋjwà'anə jyá; ntsuu ŋjwà'anə jya mæ bi ŋwa'anə ní ŋgùu aa ló lí'inə.

¹⁴ Alexander nù ntwí aláa wa à ki nanşə nləənsə ghá, wá Mmà'ambi à ka yí tu yi ní mighirinə mi innù mi.

¹⁵ Kí ŋka ntsyɛsə bu yu, nlon mæ a burə nto ntoo yi'inə yu tsi'í ní mti.

¹⁶ Ajàn yíi mæ mæ ká kò'ò a ŋgò'ò korə ŋghaa ghu a ŋgaa yí ntsyambii aa, kaa nù tsù à ká wa'á gha dantə; bə bitsim ká mɛ'e a ghá. Tá Nwí à tsuu ma yaa annù tsó ànnù yí bi yaa yí mɔ'ò i ləgə.

¹⁷ Lá Mmà'ambi à ká təə bi'iyu, mfa mida'a a mbo mæ mæ mæ nanşə nswon ntoo ya ghu i luu, mæ mbə bitizi Nwí bitsim bi yu'ù. Maa ajàn à ká fi'isə a gha a ntsú nnəŋgwyɛ.

¹⁸ Mmà'ambi aa fi'isə gha a ní ŋgòŋ ibi tsim, i yweensə gha mæ tá mæ kuu a múm ànnù nífɔ yi yi aburə. Tá nìghà'á ní wə tswe ghu mbo, nìlwí'í nŋŋkəŋə. Amen.

Atsà'atə ntwí'isə

¹⁹ Tsà'atə Prisca bo Aquila, bo bi ŋgwɛ'ɛ Onesiphorus.

²⁰ Erastus à ká bu ntswe yi fu a ala'a Korinto; mæ le mmà'atə Trophimus a Miletus ní nìghòò.

²¹ Nanşə ŋgaansə mitii mo nzi mbəŋ tá noò nifə'ə à ku'u. Wa Eubulus a tsà'atə noò. Pudens ní Linus, ní Claudia bo bi bilim bi'inə bitsim kii ntsa'atə noò.

²² Tá Mmà'ambi a tswe bo bi àzwí yo, tá ibòŋ Nwí i tswe bu yu.

Anɔwà'ànə Paul a mbo TITUS

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anɔwà'ànə yŷ aa a le nɔwà'ànə Paul a mbo Titus, mŷngwà'à yŷi mə à le si kwetə nŷi nŷi ifà'a nswonɔə ntoo yŷi nŷiginə wà. Titus à le mbə nŷu baGrikia mə Pual à le nɔhŷirə a bŷi Kristo, a logə yŷi tsə mu yŷi (1.4) bo yu tigə nŷkarə mfa'a (Gal. 2.3). Paul à le mà'atə Titus a kŷnki Crete mə tã à ka nlentə nɔhotə jŷi mə i le ntswe ghu aà.

Innŷ jŷi ghà'atə i le tswe a nŷi nɔhotə jŷi i le ntswe a Crete aa mə Paul à le nŷò mə tã Titus à ghŷrə. A le tswe nŷi ntsò'òtə bitsyàsə, nŷtantə innŷ nɔhotə, nŷkŷi ntsisə nŷi bə bŷi Krito ghu. Annŷ ajŷrə bo bŷi ibuurə innŷ jŷi ghà'atə i le ntswe a Crete. Paul a tigə nanɔə swon mə tã à lentə tsi'ŷi bə bŷi mə àkòrə nŷizŷi yaa a ku'unə aa nŷlè nŷi bitsyàsə bŷi nɔhotə. Nzi a ajàn mə yu tswa bə bitsim, bilii bo bŷi bŷnkhà. Yu tsə figə (2.7), à le ntswe nŷi nŷka mbe nŷi à yŷi àkòrə nŷitə, nŷdi'ŷi nŷi ànnŷ Nwŷi tsi'ŷi siginə, nŷwa'asə nŷi nŷgãnjndŷi innŷ mbwe'esə bo bŷi nŷgãnjtŷitu, bə bŷi mə bŷi swŷnjnə nŷi innŷ jŷi i yatə bə aà.

Ka mə bə le si bu'ŷi nŷi innŷ a Crete aa, a wa'atə nŷi a mbo Titus mə ibənj Nwŷi nŷi nŷko mŷlŷnə yŷi leə nɔhŷirə a yweensə waa bŷi bŷi leə nŷki mbə tsə bə ma bu aa, nŷtsya a nŷjm Yesu Kristo nŷi'ŷi waa nŷi Azwŷi yŷi Làà yŷi mə à le swŷi'ŷi a nu bo aà (3.3-8). Ma mùu ajàn tã Titus aa nŷgaansə mŷtŷi mi a swon nŷto yŷi nŷiginə ya nŷon mə ibənj Nwŷi i zi aa a nyweensə bə bitsimə (2.11).

Bi yatə anɔwà'ànə yŷi aa laà:

1. Nji'innŷ anɔwà'ànə yuà 1.1-4
2. Bitsyàsə a nɔhotə 1.5-16
3. Ajàn yŷi mə a ku'unə mə bə ka ntswe tsə nŷgwè'è a nɔhotə aà 2.1-15
4. Adi'itə bo bŷi àwà'àsə 3.1-11
5. Innŷ jŷi mə Paul à le nswonə a nŷwŷi'isə aà 3.12-15

¹ Anɔwà'ànə yuà a lo aa a mbo Paul yŷi mə à nŷi nŷgãnjafà'a Nwŷi, nŷki mbə nŷgãntə Yesu Kristo aà. Yesu à le ntoo gha mə tã mə gheə nŷka nŷkwetə bə bŷi mə Nwŷi à tsə'ò nŷi bi aa, mə tã bo bŷi yŷi tã àbŷiintŷi yaa a ka nŷkwe, nŷki nŷka nɔhŷirə nŷi mə tã bo zi annŷ nŷkon yŷi mə a tswe a mùm ànnŷ Nwŷi aà.

² Mŷngãnj mi annŷ nŷkon mə mù mi tswe aa nŷi nŷtswèntŷi yŷi mə i tswe nŷnŷkon yŷi yŷi mə bi'inə be aà. Nwŷingŷon yŷi mə kaa à si abãnjnənnŷ tswəe aa, à leə nŷka'a nŷtswèntŷi ma yŷi a mbo bi'inə nŷbŷon tã mbi loginə.

³ Nòò à leə nŷku'u aa, a ghŷrə nŷto mə yŷi i fe'è nŷi nŷi nŷlaa. A le mfa ntoo mə yŷi a mbo mə, nŷswon mə mə tigə nŷlaansə, yu wa yŷi Nwŷingŷon nŷgãnyweənsə yŷi'inə aà.

⁴ Mə nɔwà'ànə anɔwà'ànə yuà aa a mbo Titus yŷi mə à nŷi mù ghà yŷi annŷ nŷkon a mùm àbŷiintŷi yŷi mə bi'iyu tswe nŷi yŷi aà.

Tã Nwŷingŷon Tã bo bŷi Kristo Yesu nŷgãnyweənsə yŷi'inə ghŷrə ibŷon a nu wə nŷki nŷnj nŷbŷonə a nu wə.

Afà'à yŷi mə Titus à le mfa'à a Crete aà

⁵ Mə le mmà'atə gho a ala'a Crete aa mə tã ò manɔə nŷtantə ibŷugə innŷ jŷi mə i le mburə aa nŷki ntsə'ò bilii bŷi ndãnwŷi nŷi mŷkurə mŷtsim. Wa'atə innŷ jŷi mə mə le nswon mə tã ò ghŷrə aà.

⁶ A ku'unə mə tã nŷdŷindãnwŷi à bə nŷu yŷi mə kaa à si nŷi nŷlè'ò tswè; à tswe nŷi nŷtswe nŷi mãngyè tsi'ŷi yŷi mŷfũrè tã bə bŷi mə bŷi mə bŷi nŷi mŷntŷi myaa a nu Kristo, nŷtsuu ki tsə'è kə ki tŷi nŷi atŷi.

⁷ Nŷon mə ifà'a Nwŷi i tswe aa a mbo nŷdŷi ndãnwŷi aa, a bŷon mə bŷon à laa ntswe tŷi àl'ò. Tã nŷdŷi ndãnwŷi à tsuu nu ki nŷe, nŷtsuu nŷon i ki wãnsə lwisə, nŷtsuu mŷl'ù ki no baanə, nŷtsuu fikòrə i ki to, nŷtsuu nŷkabə si'ŷi i ki furə.

⁸ Nŷdŷi ndãnwŷi à tswe nŷi nŷka nŷkwere bigŷi a nda yu, i kŷi kŷonə nŷi ànnŷ yŷi mə a ku'unə. A kŷonə nŷdŷi nŷi siginə, i yə nŷi mə àkòrə nŷi zi yŷi a ku'unə. Tã innŷ jŷi i laa a nŷi mi'ŷi Nwŷi, nŷki nŷka nŷa'a nŷi ibŷi nŷi yŷi.

⁹ A tswe nŷi nanɔə nŷtswà nŷto yŷi nŷiginə ya mə i kù'unə mbii aa, nŷtswa tã i tinsə, mbə tsi'ŷi wa ajàn mə bŷi le ndŷi'ŷi ghu mbo aà. Ma mùu ajàn bŷon à ka zi ndŷi'ŷi ànnŷ Nwŷi yŷi mə a bŷon a mbo bə ta kŷi ki kweentə nŷi a mbo bə bŷi mə bŷi ligitə aa, i wa'asə nŷi waa ghu.

¹⁰ Bə bŷi ghà'atə bŷi nanɔə tswe ghu, i bu ki swon aa bə baYuda bŷi bŷi bŷi kŷristo nŷtŷi nŷi mə bŷi ka nŷjetə bə aa, bŷi mə bŷi Ligə tsi'ŷi ligə mə mbə bŷi wa' à tsisə aa, mŷbwe'esə nŷi bə bŷi mə'ò, nŷghaa nŷi mŷghàà mi dãnə dãnə.

¹¹ A ku'unə mə tá bì tsu'unə waa, nlonj mə bo niñə nî àbùürə a mùm ñgwè'è jî ghà'atə, ndi' i nî innù jii mə kaa bo si nî ñka ndi' i tswé, ñghirə mà mùu ajàn ñlonj aa mə bi furitə ñkabə nyòñə.

¹² Nù àlà' a wàà yí mò' c yii mə à ni ñgàntòò nwí waa, à le nswonə mə, "BaCreta bitsim à nî ñgàñswonəbañnənnù, mbə nnaa mitsə'ə jii mântii myaa mi fii aa, bo jî tsi' i jî kaa wa' à fà' à."

¹³ Ma yuú ànnù mə à swonj nlonj ñgaa yàà aa, à ni tsi' i ànnù nìkonjə. A nî ñji' i ànnù yii mə ò tswə nî ñwenə waa tsi' i mbə ànnù tá tá bo tswə nî àbiintii yii mə a ku'unə aà;

¹⁴ Tá wa' à ka nniñə mântii myaa nî ñjyàlà' à jii mə baYuda sa' a aa, kə ni ndi' i bi bə bii mə bi tuu nî ànnù nìkonjə aà.

¹⁵ Ìnnù tsim i laa ñkù' unə a mbo bə bii mə ìnnù jyaa i ki nlaà; lá a mbo bə bii mə ìnnù jyaa i si laa, kaa bo wa' à ñtì waa a nu Kristo ki nniñ aa, kaa ànnù yí tsu a si a mbo bo laa ñlonj mə ibi tá mə ñgi' i nî mântii myaa bo nùmòntə jyaa.

¹⁶ Bə swonjə ni mə bo zi Nwí, la mighirìnə mi innù myaa mi bññə ñtuu ni mə kaa bə si Nwí zí. Bo fumsə nî àzwí bə, ñtì nî ñtu a mbo Nwí, kaa wa' à kù' unə mə mbə bo ghirə ànnù yí siginə yí tsu.

2

Annù Nwí yi ànnù nìkonjə

¹ Lá a ñghèe ni wò, ka ndi' i naa ànnù Nwí yii mə a ku'unə nyonj a ndi' i aà.

² Nì ka ndi' itə bilii bii mə bi tswə a titii bù aa tá bo tsuu mùlù' u i ki no i baanə, ñghirə ni mə tá bə ka bo' otə nî waa, ñka ntsyəsə nî waa, ñki ñkaa ntswa nî ibiinnù waa; tá àbiintii yaa nî àkòñjə yaa bo bi à àtanjəntii yaa tá àtinsə.

³ Nì ki ntswe nî ndi' itə bilii bi bññyè buu mə tá àkòrə ni zí yaa tá bə tsi' i tsò yí bññyè bii mə ìnnù jyaa i tsinə bo kii mbə' atə nìwaa aà. Tá bo tsuu bə a ñjm i ki ghàà, i tsuu ibù' u a mbo mùlù' u i kii bə. Tá bo ka ndi' i nî ànnù yii mə a ku'unə aà.

⁴ Bo bə ki di' i nî ànnù yii mə a ku'unə aa boñ bo aa ki mīrisə nî bññyè bii mə bo burə ka ki kuu ni a mùm ñyo' c kùu aa mə tá bi ka kəñ bilòò byaa ni boò byaa,

⁵ ñka ntsyəsə nî waa, kaa wa' à tsùürə, ñghirə nî innù jii mə mññyè ñyo' c à tswə nî ñka ñghirə a nda aà, ñghirə nî innù jii siginə, ñyu' unə ni bilòò byaa, tá tá bə tsuu afirə ñghàà ni Nwí ló ki fa.

⁶ A ñgñj ñgñj, nì ki ntswe nî ñka ndi' iə nî boò ñgwa' a buu mə tá bì ka nisyəsə nî waa.

⁷ A ni ìnnù tsim, ò tswə ni mbə àlènsə yí siginə a ni mighirìnə mi innù mó. Ñka ñansə ndi' i nî ànnù Nwí yii mə a ku'unə aa a ajàn mə mbə bə bo' otə aà.

⁸ Ta ñghàà nii mə nî fè' e a tsù wò aa tá nî bə nî siginə, nii mə mbə ñu wa' à ñka ñligitə, tá tá ñtu ñgñkibàà jii' inə i dirə ajàn yii mə kaa mbə bi wa' à nî ànnù yí bi a nswonj a ñgaa bi' inə tswé.

⁹ A ku'unə mə tá ibù' u i ka nyu' unə bñtaà byaa, ñka mfa' a ni a mbo bo ni mññj yii mə bo ka ki doritə ni innù tsim aà. Tá bo tsuu mighàà a mbo ki kwi' itə, i tsa' a ni waa.

¹⁰ Ntsuu ni waa kii yərè. Tá bo ka mbañnə ndi' i ni mə bo nî ibù' u jii siginə, ñghirə nî ìnnù tsim nî ñtì waa tsim, ma mùu ajàn, ñghirə ni mə tá bə yə mə ànnù Nwí Ñgñyweensə yí' inə, ya mə bi' inə di' i aa a ñansə mbòñə.

¹¹ Nlonj mə Nwí à fi' isə mə ibòñ yi fàa mbi aa mə yu yweensə bə bì tsim ghu.

¹² Ibòñ ma ghú i mīrisə nî yí' inə mə tá bi' inə ka ntuu innù jii kaa si jii Nwí bə aa, bo bi ìnnù jii bi jii mə mbi yə' ètə aa, ñka ntsyəsə mə tá àkòrə nizi yí' inə a mùm mbi yú tá à tsinə, mbə yí Nwí.

¹³ Mbə nî mbòonə ya yii mə bi' inə yu' utə, a ajàn yii mə Nwí yí' inə yí ñwè ni Ñgñyweensə yí' inə Yesu Kristo à ka yí zì a mum ñgha' à ni aà.

¹⁴ Kristo à le mfa ibiinnù yi a atu bi' inə mə yu tsu' u atú yí' inə a mum ñgñj ìnnù jii bi tsim, ta ghirə tá bi' inə laa ñku' unə ni bə bi, bii mə bi yə' ètə a ñka ñghirə ìnnù jii siginə.

¹⁵ Ka ndi' i nî ìnnù majú a mbo bə ñka ndi' itə ñkii ñwenə nî waa nî àdà' a tsim yii mə Kristo à fa a mbo wò aa. Tsuu bii tá ñu nìbò yí tsù tá à ka ntsa' a nòò.

3

Akòrə nizi bə bi Kristo

¹ Wa' atə a mbo bo bñsim mə tá bo ka nyu' unə bisa' a bi ala' a bo bi bità bi ala' à. Bəe bo ka nyu' unə nî waa bi ká ñdoritə a ñka ñghirə ìnnù jii mə i ku' unə aa binòò bitsimə.

² Tá bì tsuu ìnnù jii bi a ñgaa ñu tsù i ki swonjə. Ñka ñkhə nî àyòñə, mbañnə ñka mbə, ñkii nsañnə a mbo bə bitsim.

³ Nlonj mæ tsi'i bi'inè, à le mbø a mbii aa, bi'inè bø ijñtø bø, ñtii nî átú, mfanø mânji, mbø ibù'ù a mbò mbuu innù jì ghà'atø jii mæ ñjyánú yí'inè i yè'ètø ñkii ñkøñø aà. Bi'inè le tswe ni àbi'intii, bo bi àghè'èñè; bø baa nî yí'inè, bi'inè kii mbaa nî waa.

⁴ La noò wa mæ ibòñ bo bi àkòññè Nwíñgòñ Ngànywèènsø yí'inè i leè mfe'e aa,

⁵ à le nyweensø yí'inè. Kaa à le ñwa'à yí'inè yweensø aa nlonj innù jì tsinè jì tsu jii mæ bi'inè le ghirè aa bø. A le nyweensø yí'inè ñlonj aa bø ñko mliññè yí, ñsi'í yí'inè, ñkwatø ñjwe yí'inè, mfa ntwéñtù yí mfi a mbo bi'inè ñtsya aa a ñjim Azwi yí Làà

⁶ yii à le nswí'i a nu bi'inè a nañsø ñgha'a ntsya a ñjim Yesu Kristo, Ngànywèènsø yí'inè aà.

⁷ A le ñghirè ma mùu jàn aa tá tsyá a ñjim ibòñ yí ñghirè tá innù jì'inè tsinø ghu nsi mi'í, tá bi'inè tigø bijibindá bi i yí tigø tswe nî ñtwéñtù yii mæ i lwi'í nññkonj, ya yii mæ bi'inè be aà.

⁸ Nìghàà ma nú ni swonj aa tsi'í ànnù nññkonj.

Mø lòò mæ tá nî kwee fimfaa a nî innù ma jù tá tá bø bii mæ bi ññ mîñtù myaa a nu Nwí aa tá bi fa mibii mî nú myaa a ñka ñghirè innù jì siginè. Innù ma jù i ku'unø ñki mbøñ a mbo bø bitsim.

⁹ Là ka ntsyesø ghò ñtsuu i ki kuu a nî innù nswùññè jii mæ mbø wa'à ghuu kwetè bø aà, bo bi nî annù a ñka nsøj miwaa mi ñgwè'è bø, ñtsuu ki tonø, ñtsuu kii yòñè ñlonj innù ñòñsè, ñlonj mæ kaa ma yú a nî annu danjè danjè kaa a si ñú tsù kwetè.

¹⁰ Mbø ñú a tswe a titii bù mæ a zì nî ñyàtø, nî wa'asø yí a ñгаа yí mfuürè kè jì baa, a tuu yu'utø, nî tsùù nî ànnù bu bo bñ tswe.

¹¹ Nî zì mæ àjàñjè ñú ma yú à fànè mæ, ñki mbø ñú yí mbi; à ññ mæ isa'a a nu yu yumbonjè.

Idi'itè Paul jì nlwí'ínjim

¹² Bεε mæ too Artemas kè Tychicus a mbo wø ò wáñsø ñzi ntsi'í gha a Nicopolis, nlonj mæ mè kà'a mæ mè ka tswe ghu a noò mfe'è.

¹³ Yø mæ mæ ò kwètø Zenas yii mæ à nî ñganññtø misa'a aa bo Apollos tá bo gheε wa nighaà; ñyø mæ bo tswe nî ñjoò tsim jii mæ bo lòò aà.

¹⁴ Yø mæ bø bi'inè yøgø a ñka mfa ibinú waa a ñghirè innù jì siginè tá ki kwetè bø nî ñjoò jii mæ bo lòò aa, a ka kù'unè mæ tá bo tsuu noò wàà ki bwæsø a dàñjè dàñjè.

¹⁵ Bø bitsim bii mæ bi tswe bi'ibo aa, bi too àtsà'atø a mbo wø. Tsà'atø bø bii bi kòñjè yí'í aa nlonj mæ bi'í ki mbii Kristo aà. Tá ibòñ Nwí i lwi'í a mbo bù bitsimè.

Aḡwà'ànè Paul a mbo FILEMON Aḡwà'ànè yïi Paul a le ntoo a mbo Filemon aà

NJI'INNŪ AḡWÀ'ANƏ YŪ

A aḡwà'ànè yŷ aa a le ḡḡwà'ànə Paul a mbo Filemon, yïi mə à le mbə Krisən yï ñtinsə, ḡḡhòtə i boòntə ghu nda aà. ḡḡhotə ya ghu nda, Affia ni Arkipus, bo le ḡki ntswe nŷ ñtwonə aḡwà'ànə ma yŷ. Paul à le ḡḡwà'ànə aḡwà'ànə ma yŷ aa a atsanə. Bi twonə Filemon, a bò'ò ni BaKolosi, BaEfeso, ni BaFilipi aa nŷ “ḡḡwà'ànə Atsanə” ñlon mə Paul à le ḡḡwà'ànə aa wa noò mə à le ntswe a atsanə aà.

Onesimus, àbù'u Filemon, à le mfè'è ḡkhə ḡḡhèè yï a Roma, ñtsi'i Paul ghu a atsanə, a swòḡ ñtoo yï ñsginə ya ghu mbo, a bəḡkə ntii yï mbii Kristo, ñtigə ntswe bo Paul, ḡkwetə nii. Nòḡsə baRoma à le ndi'i mə mbə Filemon à le tse zwiətə abù'ú yï Onesimus ñlon mə à le mfè'è ḡkhə, ḡki nyərə ḡkabə yï aà (18). Paul à le ñtigə ntoo a mbù mbinsə Onesimus fu a mbo taà yï, Filemon, ñtigə ḡḡwà'ànə aḡwà'ànə yŷ ghu mbo, ñlètə nii mə tà à kwərə nŷ ntii yï tsim tsó ndim yï, tsitsón mə à tigə mu Kristo aà.

Aḡwà'ànə ma yŷ a di'i ntii Paul tsó ḡḡḡafà'a Mmà'ambi atsanə, ḡkii ndi'i nŷ àdà'a ntoo yï ñsginə a ḡkwensə ḡù. Onesimus à le mbəḡkə ñtigə ḡù yï mfi, ñtigə mfa'a siginə (11).

Bi yatə aḡwà'ànə yŷ aa laà:

1. Nji'innú aḡwà'ànə yuà 1-3
2. Ajàn mə Paul à le mbeentə Filemon aà 4-7
3. Ajàn mə Paul à le si tsà'asə Filemon ñlon Onesimus aà 8-22
4. Innú jii mə Paul à le nswonə a nlwŷ'isə aà 23-25

Atsà'atə

¹ Aḡwà'ànə yŷ a lo aa a mbo mə Paul, ḡḡḡatsanə Kristo Yesu bo bi a mbo Timoti, ñdŷm yŷ'inə, ḡḡhəe ni a mbo Filemon, ñsúkà'a yŷ'inə yï ñsginə, ḡù àkòrə yŷ'inə a adigə afà'à, ² bo bi a mbo Affia, ḡjāantə yŷ'inə, ni a mbo Arkipus, ḡù àkòrə yŷ'inə fāa mum fikòrə, bo bi a mbo ḡḡhòtə ya mə i boòntə a nda wò aà.

³ Tā ìbòḡ Nwŷ ni mbòonə yïi mə i lò a mbo Nwŷḡḡḡ Taà yŷ'inə ni a mbo Mmà'ambi Yesu Kristo aa tā tswə a mbo bù.

Ajàn mə Paul a tsà'atə Nwŷ ḡḡwà'atə nŷ Filemon ghu aà

⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwŷḡḡḡ a ḡḡḡ bìnòò bi tsim a ajàn yïi mə mə tsà'atə nŷ Nwŷ ḡḡwà'atə nŷ ghuu ghu aa,

⁵ ñlon mə mə yu'u akòḡḡ bo bi àbiintii yïi ò tswə ni yu a nu Mmà'ambi Yesu bo bi bə bi Nwŷ bi tsimə.

⁶ Mə kii ntsa'atə Nwŷ mə ajàn yïi mə o swonə annú ñlon àbiintii yo a mbo bə aa, tā à ḡhìrə bə nanəsə nzi innú jï siginə tsim jii à ni jŷ'inə a mum Kristo aà.

⁷ Wa ntii gha i nḡḡ nŷ mbòonə ḡki nluu ni ñdòrə, nyonə a ḡjīmə àkòḡḡ yo mba ndim ḡhà, ñlon mə m̀ntii mi bə bi Nwŷ bi tsim mi tsya a ḡjīm wò mfwtə.

Paul à bu'ù mbo a mbo Filemon ñlon ḡḡaa abù'ú yï Onesimus

⁸ Nlon ma yā ànnú mbə mə tse tǎḡ ntii tsi'ŷ tsó ndim ḡhò a mum Kristo a nswonə a mbo wò mə tà ò ḡhìrə annú yïi mə a ku'unə a ḡḡhìrə aà.

⁹ Lá, ñlon ajàn yïi mə mə kòḡḡ gho aa, mə bāḡḡ mbu'u aa mbò. Mə ḡhìrə ma mùu ajàn ka mə à ni mə Paul aa, ḡù yïi mə a ḡhà à ni tsusə atú Kristo Yesu, mə à tigə ḡki mbə ḡḡḡatsanə tsitsón mbi'i ḡkwítú yï aà.

¹⁰ Mə bu'u mbo a mbo wò a atu Onesimus, yïi mə à ki ñtigə mú ḡhà a mum Kristo a ndà atsanə aà.

¹¹ A le mbə nŷ noò yŷ m̀'ò a kaa a wa'à nŷ afà'à a mbo wò tswé, la tsitsón, à nanəsə tswə nŷ ifà'a a mbo wò ḡki ntswe ni ghu a mbo mə.

¹² Mə tsyàsə nii fu a mbo wò, ñnanəsə ntsyasə aa ntii ḡhà.

¹³ Bonə mə laa ndoritə a nləə yu a mbo mə mə mbə a ká mfa'a a mbo mə nŷ ḡkwitu ḡhò fāa noò mə mə tswə a ndátsanə nlon ntoo yï ñsginə yŷ aa,

¹⁴ lá mə bāḡḡ ḡkòḡḡ mə kaa mbə mə ki'i annú tsu ḡhìrə ti betə ḡhò ñlon mə kaa mə si nŷ ḡhò laa ḡānsə gaansə, a bonə mə tà ò ḡhìrə bə ni kòḡḡ yò.

¹⁵ Nòò tsu aà ànnú yïi mə à le mmà'atə ḡhò ḡkhə yï a ni mú àtii noò aa, mə mbə a bú mbii fu a mbo wò, bú yu tswé ñlwŷ'i ñḡḡḡ.

¹⁶ La tsîtsòŋ, kaa à sî aa tsi'î àbù'ù bə, à tsyàtə àbù'ù, àa ndîm gho yîi mə ò kòŋə yi a mum Kristo. Wa mə nanşə ŋkòŋə yi, lá mə wà'atə mə ò bəŋnə ŋkòŋə yi ntsyatə ghá, tsó mə à ni ndîm ghò ñùmìsòŋ ŋki mbu mbə ndîm ghò a mum Kristo aa.

¹⁷ Mbə a bə yîi mə ò lógə a gha tsi'î tsó ñu yîi sí fá'à abo m'w, ò kwèrə yi tsi'î tsó ajàŋə mbə ò ki ŋkwèrə gha aa.

¹⁸ Mbə a bə yîi mə à lé mfànsə annú tsu a mbo wò, kə ŋki ntswa gho ñi àyoò tsu, ò niŋə a nsi ikum mə.

¹⁹ Wa mə Paul mə nanşə ŋŋwa'anə yulà aa tsi'î ñi àbô yá, wa mə ka twu. Lá wa'atə siginè mə ibiinú gho wòmbòŋ i tswé ñtì a mum Kristo aa nloŋ ŋgaà yá.

²⁰ Tsó mə a bə laa, ndîm ghà, ghìrə annú yulà a nu mə ñi ikùm Mmà'àmbí yì'inè. Tsi'î tsó ndîm ghà a mum Kristo, ghìrə ñtì gha fwetə.

²¹ Mə ŋwà'anè laa nloŋ mə mə nanşə nzi ajaŋə mə o yu'unə aa. La mə zi mə ò ka ghìrə tsyàtə ajàŋə mə mə swòŋə aa.

²² Ki ŋghèè ñi mbíi ñtaŋtə ntja'àndá bìgì a mbo mə, ñloŋ mə mə bìi mə Nwīŋgòŋ à ka yu'u niyè'è nuu i fa gha fu a mbo bù.

Atsà'atə nlwī'isə

²³ Wa Epaphras, yîi bí'iyu tswé a atsaŋ mbì'i ŋkwitu Kristo Yesu aa, a tsà'atə ghó,

²⁴ Mark, ñi Aristarcus, ñi Demas, ñi Lukas, ŋgāŋkòrə jya a múm áfà'à, kii ntsa'atə ñi ghó.

²⁵ Tà ìbòŋ Mmà'àmbí Yesu Kristo tswé bo bì àzwí yuu. Amen.

Aḡwà'ànè a mbo BaHEBER

NJ'I'INNŪ AḡWÀ'ANƏ YŪ

Kaa bi si nŭ yŭi mə à le ḡwà'ànə aḡwà'ànə BaHeber aa zŭ. Lā a laa mə ḡgàḡ à le ḡwà'ànə aa a mbo biKrisèn bŭi mə bi le mbə baHeber ḡtswe a idigə idigə aà. A le ḡwà'ànə aa a ndi'itə waa yŭi mə bi le si yə nŭ ḡgŭ'i aà (13.22; 10.3-11.39) mə tã bo tsuu abiintŭi yaa lŭ mmà'atə i tuu Nwŭ (4.11; 6.1-8; 10.23,29,35). A le ḡki lŭo a nsa'a abèe annŭ abiintŭi biKrisèn mə ḡgàḡənnŭ Nwŭ baYuda le si to ni bimánji bi ghà'atə aà. Nlŭo nŭ ḡghirə bə zi mə ḡtoo yŭ ḡsiginə ma yŭ à nŭ ànnŭ nŭḡkoḡə.

A nŭ àkàà yi mbŭi ya mə Nwŭ à le ntsyà a ḡḡim Moses ḡware bo bi bə bi aa, à le nswonḡ mə tã bi ka nlogə nŭ ḡnàà ḡwa mmà'á nŭi ghu tã tã yŭ ka nŭi'inə nŭ ibŭi waa. Nàa ya yŭi mə bi le nzwitə aa, i kwo aa a atu ḡŭ wa yŭi mə à le ḡghirə ibi aa, bi tigə ḡsi'itə ibi ḡŭ wa nlŭ'òsə. ḡgàḡmà'a Nwŭ i le si mfà'á nŭ ifà'á ma ghŭ aa a mbo Nwŭ bo bə bi. Ma ghŭ ifà'á bi nanḡə ḡwà'ànə mḡgitə aa a nŭ aḡwà'ànə Leviticus, a mum Mikàà yi Nlwen. Nwŭ a swonḡ nŭ mə tã bə bi bi laa manḡə tsŭ mə yu ki nlaa manḡə mbə aà (Lev. 11.44,45; 19.2; 20.7). Aḡwà'ànə baHeber a kwatə nŭ ndi'i ma yŭ ḡswonḡ nŭ mə Yesu yŭi mə, tsŭtsŭḡ, à nŭ yu yŭi mə à tigə ḡgàḡmà'a Nwŭ yŭi'inə yŭ ḡwə aa, à zŭ mə ḡyweensə yŭi'inə, ḡtsya a ḡḡim abiintŭi; a ku'unə mə tã bi'inə ki nlaa manḡə "nlonḡ mə ḡŭ yŭi mə àkŭrə nŭzi yŭ a si laa manḡə aa kaa à ka yŭ wa'á Mmà'ambi yə" (12.14).

Ma mŭu aḡḡ aḡwà'ànə baHeber a ghaà aa nlonḡ annŭ ḡgha'asə Nwŭ a mbŭi m̀bŭḡ tã Yesu Kristo à zi bo aḡḡ mə a le ḡtigə ntswe nloginə a noð wa mə Yesu à le nzi nŭ àkàà yŭ fii ya aà. A nŭ innŭ tsim, Kristo à tsyatə bə bitsim. A nŭ Mu Nwŭ yŭi mə à lwŭi'ŭ nŭḡkoḡə aà, mə à le nyəgə ayu'unə a ḡḡim ḡgŭ'i aà, ḡtsyatə Moses, bo bi ḡgàḡntoo Nwŭ tsim a mŭm Nlwen Mikàà, ḡḡi ntsyatə baangel. Nwŭ à le ntsərə mə Kristo à nŭ ḡgàḡmà'a Nwŭ yŭ ḡwə yŭi à lwŭi'ŭ nŭḡkoḡə, ḡtsyatə ḡgàḡmà'a Nwŭ ji Nlwen Mikàà. A ḡḡim Kristo Nwŭ a yweensə ḡŭ yŭi mə à bŭi Yesu aa ḡgaa m̀ò'ò, mfi'isə yi a mum ibi, nŭ a mum nŭb̀ò'ò bo bi a ntsŭ nŭwŭ. Ifà'á yŭi mə ḡgàḡmà'a Nwŭ i le si fà'á aa i le si dŭi'ŭ aa yŭi mə Kristo, tsŭ ḡgàḡmà'a Nwŭ yŭ ḡwə, à ka yŭ kuu ghu aà. A le nzi nŭ àkàà yŭ fii, yŭ mə bi warə nŭ àlèə nŭ yŭ, a tsyatə a yi mbŭi ya mə Moses à le nzi nŭ yu aà. ḡtigə ḡkuu a mŭm Adigə yŭ Nlāa Manḡə nŭ àlèə yŭ, ḡsi'itə ibi bə ghu ḡgaa m̀ò'ò.

Aḡwà'ànə ma yŭ à ghaà annŭ aḡḡ mə Kristo à ki mbə ḡm̀isŭḡ aa ntsyatə ḡwà'ànə ḡi m̀ò'ò (2.9,10, 14-18; 4.15; 5.7-9; 12.3; 13.1). Ka mə Kristo à le mbə Nwŭ, ḡtswe nŭ m̀arə yŭ ntsim aa (1.3,8) à le ḡki mbə ḡm̀isŭḡ ḡtigə mbə tsŭ bŭo bi maà bi tã nanḡə zi a ḡkwetə waa (2.14-18).

ḡgàḡ ḡnwà'ànə aḡwà'ànə ma yŭ à swonḡ nŭ mə bə bŭi bi yŭḡtə nŭ a mbèe Nwŭ a ḡgha'asə yu aa tã bi tswe nŭ abiintŭi, nlonḡ mə "abiintŭi a bə tuu bə bonḡ kaa mbə ḡŭ tsŭ a wa'á ghirə tã Nwŭ à doritə" (11.6). Ka mə bə bŭi mə bi bŭi Nwŭ bi yə ḡgŭ'i aà, a logə noð ḡghaa nlonḡ bə bŭi mə bi le nŭ ḡm̀ntŭi myaa a nu Nwŭ aà (11.1-40), ḡtigə ndi'itə nŭ bə bi Nwŭ mə bi ka nyonḡ Kristo, ḡte'ε mi'i myaa ghu nu, ḡtanḡŭi, ḡtsuu lŭ kaa (12.1-3) tã yŭ tswe nŭ ḡkà'a ya yŭi mə Nwŭ à kà'a nlonḡ ḡgaa yàà aà (10.35,36; 6.10).

Bi yatə aḡwà'ànə yŭ aa laa:

1. Kristo à nŭ yu yŭi mə à dŭi'ŭ Nwŭ manḡə aà 1.1-3
2. Kristo à tsyatə baangel 1.4—2.18
3. Kristo à tsyatə Moses bo Joshua 3.1—4.13
4. Kristo à tsyatə ḡgàḡmà'a Nwŭ tsim 4.14—7.28
5. Akàà ya yŭi Kristo à zi nŭ yu aa, a tsyatə yi mbŭi yà 8.1—9.28
6. Amà'anwŭ Kristo a tsyatə à yi ḡgàḡmà'a Nwŭ ji mbŭi 10.1-11
7. Abiintŭi a tsyatə innŭ tsim 11.1—12.25
8. Adi'itə bo bi innŭ nŭwŭ'isə 13.1-25

Aḡḡ mə Nwŭ a ghàà a mbo bi'inə ḡtsya a ḡḡim Mŭ yŭi aà

¹ A le mbə a mbŭi Nwŭ a ghaà nŭ a mbo bità bi bitàa bi'inə a ḡgaa ḡi ghà'atə bo bi nŭ bimánji bi ghà'atə ḡtsya aa a ḡḡim ḡgàḡtoð ji;

² Lā fàa ḡgŭ'ù a nŭwŭ'isə Nwŭ à ghàà mə a mbo bi'inə ḡtsyà aa a ḡḡim Mŭ yŭi. A le nnanḡə ḡgŭḡ ḡjŭoð tsim faa mbi ntsyà aa a ḡḡim Mŭ yŭi ma ghŭ yŭi mə à le ntsò'ò nlèə nŭ ḡḡindà yŭ mə tã à tswe a atŭ ḡjŭoð ji tsimə.

³ Mŭ yŭi ma ghŭ a dŭi'ŭ nŭgha'a nŭ Nwŭ a aḡḡ yŭi mə a ḡwèèḡ aa, ḡkŭi ndi'ŭ aa tsi'ŭ m̀arə Nwŭ. A ki mbə yu yŭi mə a lèə mbi yŭ ntsim tsi'ŭ nŭ nŭghàà nŭ nŭi mə nŭ tswe nŭ m̀idà'á

aa. Nòò yii mæ à le nzì nî ànnù nsí'í ìbì bê bi tsimè aa, à le ntigè ntswe a mbèè nìkwæe Nwí yii mæ à tswè nî àdà'a tsim aa nî mà'à a ndəŋə.

Adà'a yii mæ Mu Nwí à tswè nî yu aa

⁴ Nwí à le ŋghirè mæ tá àdà'a Mú yí tá à tsyatè yí baangəl tsi'i ajàn yii ìkùm wa mæ à le mfa a mbo Mú yí i le ŋkə'ɔnə ntsyatè myaa aa.

⁵ Kaa Nwí le ŋwa'a a noò tsù a mbo angel yí tsù swonj mæ,

“O ni Mú ghà,

sii, mæ ni Taà ghò.”

Kaa Nwí à le ŋwa'a à kì ñswonjə a mbo angel yí tsù mæ,

“Mè ka bə Taà yí

ta à kì mbə Mú ghà.”

⁶ Nòò yii mæ Nwí à le ntswe nî ntoo mú yí yí ntsyámɓii ma ghú fàa mbi aa, à le mbù ñswonj mæ,

“Baangel bitsim tá bì ka mmii nii.”

⁷ A le mbù ñswonj nlonj baangel bi mæ,

“Bo bya mæ bo fà'a a mbo yu Nwí aa, bo bə aa tsi'í tsò fifèrè,

ŋkì ŋghirè mæ ŋgàŋfà'a ji ma jù tá ì bə tsi'í tsò ñlwa' mɔ'ɔ.”

⁸ Ŋghɛɛ nî mbii mbarjə nswonj a mbo mú yí mæ,

“Oò Nwí Tá ànnù nifɔ' yo tá à lwi'i tsi'í nìŋkonjə!

O sa'a bə bo aa ni mánjì yii mæ à tsinè aa.

⁹ O kɔŋjə ànnù yii mæ a tsinè aa, m̄baa ànnù yii mæ a s̄i tsinè aa.

A ni n̄jì'í ànnù yii Nwíŋɔŋ, tsi'í Nwíŋɔŋ ghò, à tsò'ɔ m̄ə ghò,

ŋjɛntə a ndəŋ, mfa nidorə a mbo wò ntsyatè ŋgàŋkòrè jò aa.”

¹⁰ A le ŋkì nswonj mæ,

“Tsi'í wò, Mmà'àmbi, ò le nlòginə a mbii, ñnanjə njoò tsim a atu nsyɛ,

ñlogè aa tsi'í mbò mo nnanjə aburə ghu.

¹¹ Njoo mà jù tsim i ka yí bwɛ, lá wò wòmboŋ ò ka yí lwi'í nìŋkonjə; njoò mà jù

tsi'í tsim i ka yí lwèn sà'akè tsi'í tsò ìtsə'ə

¹² O ka yí kərə njoò mà jù tsi'í tsò akutè

tá bì kwensə tsi'í tsò àtsə'ə.

La wòmboŋ kaa ò si kwensə,

ŋkì nlwi'í nìŋkonjə, kaa ilòð jo i wa'à mè.”

¹³ Nwí à lɛɛ ñswonj aa a mbo ghuu angel mæ,

“Tswè fàa a mbèè àbo mè yí mà'à,

ñywe'e a noò yii mæ mè ka nòŋsə ŋgàŋkibàà jò a nsyɛ

tá ò tɛtə mikòrè mo ghu aa ɛ?”

¹⁴ Baangel baŋnə ntigè mbə aa bì wò aa ɛ? Tigè bo bə aa izwí jii mæ i fà'a a mbo Nwí; Nwí a toò ni waa bo ghɛɛ ñkwɛtə nî bə bii mæ bo tswè nî n̄jì ìlonj aa ɛ?

2

Ntoo yí ñwè ñlonj ànnù nyweenə

¹ Tsò mæ a bə ma mùu ajàn aa, b̄i'inè nanjə nte'e atú yí'inè a n̄i ànnù ya mæ b̄i'inè le nyu'u aa, mæ tá b̄i'inè tsee ló mà'àtə i tigə ki tsinə ghèè ni mánjì yí dāŋə.

² Mbə a bə mæ ntoo ya mæ baangel le nzì ñkɛ'ɛnə aa, ì le ntinsə, m̄bə ajàn yii mæ, n̄i n̄tsim yii mæ kaa à le ŋwa'a n̄i ànnù yii mæ ntoo ya i le si swonj aa ghirè, kə n̄tii n̄i àtu aa, bi le n̄iŋ njo yii mæ ì kù'ùnə aa ghu nu,

³ bəə boŋ mbə b̄i'inè kwāŋ aa mæ akə mæ mbə b̄i'inə me'e ntoo ñyweensə bə yí ñwè ma yú aa ɛ? A ntoo mà yú aa a le mfòò ñswonj tsi'í Mmà'àmbi, bə bii mæ bi le nyu'u ghu mbo aa, bi k̄ii n̄tigè ndiintə a mbo b̄i'inè mæ n̄i ànnù.

⁴ Nwí à le ŋk̄ii ndiintə n̄i ntoo mà yú yii ŋgaa n̄i ìlensə, n̄i ìnnùtsyámbo, bo bì ìnnù j̄i ȳɛyɛrə tsi'í ìbəŋ bəŋ, a b̄ɔ'ɔ n̄i m̄itəŋnə m̄i Azwí Nwí, m̄ii mæ Nwí yumbəŋ à le si yàtə tsi'í ajàn yii mæ yu kɔŋ aa.

⁵ Kaa Nwí à le ŋwa'á mbi, ya yii mæ b̄i'inə swonjə ni mæ ì ka yí z̄i aa, a mbo baangəl fa mæ tá bì ka nsa'a.

⁶ Nlonj mæ a tswè a adigè yí mɔ'ɔ a m̄úm àŋwà'ànə Nwí mæ,

“N̄ù à bə aa àkè mæ mbə ò ká ŋwa'atə n̄i ànnù yí,

kə tsi'í mu n̄i mæ ò lèntə n̄i ànnù yí aa ɛ?

⁷ A ni mú atii noò ò le ŋghirè yí a sigitè ntsyatə baangəl,

la o ògentè yi, mfa nigha'a nì wè bo bì ikùm nìbò'c ghu mbo tsò mífò

⁸ mfa joò tsim i nòŋ ghu nji'i mikòrè mè tá à ka mbu'uta."

Tsò mè à le mfa njoò tsim ghu mbo mè à ka mbu'utè aa, kaa àyoò tsu a le wa' à ghu tswè mè kaa à le òjwa' à nì òkà nsa'a tswè. La tsò mè a bè tsitsòŋ aa, bì'inè yè mè kaa à bure tì njoò tsim ka nsa'a.

⁹ La bì'inè yè Yesu yìi mè Nwì à le nghìrè a ni mú àtìi noò a sigitè òtsya baangel, òyè ògi'i òkwo a atu bè bìtsim a nji'm ibòŋ Nwì aa, Nwì a tigè òŋentè yi, mfa nigha'a bo bì ikùm nìbò'c ghu mbo tsò mífò, òlòŋ ògi'i ya yìi mè à le nyè aa.

¹⁰ Nlòŋ mè a le òkù'ùnè mè tá Nwì yìi mè à le nanse njoò tsim, i kì òtswe aa ghu mbo aa, tá à ghìrè Kristo, yu wa yìi mè bè tsyà ghu nji'm mboŋ yweenè aa, tá à bòŋ màŋsè òtsya nji'm ògi'i yìi mè à le yè a nghìrè mè tá bòò bì ghà'atè bì tswè ni nigha'a aa.

¹¹ Yesu ma wa mè a ghìrè ni mè tá bè laa màŋsè aa, yu bo bì bè bya bìi mè a ghìrè bì laa aa, bo fè'è aa a ògwè'è yì mífùùrè. A nì òji'ì ànnù yìi mè kaa à si atu òirè a ntwoŋè waa ni bòò bì maà bì aà.

¹² Ntigè nswòŋ ni a mbo Nwì,
"Mè ka kì swòŋè nì ànnù yo a mbo bòò bì maà bá,
mè ka kì gha'asè nì gho a tìtì òghòtè bè bò."

¹³ A le òkì mbu nswòŋ a adìgè yì mò'c mè,
"Mè ka lèè òtìi gha ghu nú."

Òkì mbu òkù'ùsè òswòŋ mè,
"Mè ghulà bì'i bì bòò bya bìi mè Nwì à fa a mbo mè aà."

¹⁴ Tsò mè bòò mà bya a nì bè bìi mè bì tswè ni nji'ánu bò àlèè aa, Yesu yumbòŋ à le òkì ntigè òlògè màrè nú wàà, mè yu tigè kwo tá ta ògi'i a nu yu wa yìi mè à tswè nì àdà' à nìwo aa, yu ma ghù a bè aa Devil,

¹⁵ i kètè mìnkàrè a nu bè bìtsim bìi mè ànnù mbo'c nìwo a le nìŋ waa a ndábù'ù a ni nòò ntsim yìi mè bòò le ntswe bitìi aà.

¹⁶ Ma mùu ajàŋ, tsi'ì ànnù nìŋkoŋè, kaa à si aa ànnù baangèl lentè, a lentè aa bè ànnù bè bìi mè bì lo a ògwè'è Abraham aà.

¹⁷ Nlòŋ ma yù ànnù, à le ntswe nì m̀bè tsi'ì tsò bòò bì maà bì nì ònnù tsim, mè yu tigè bè ògàŋmà'a Nwì yì òwè yìi mè a ko m̀l̀ŋnè bè òkìi mfa'a nì òtìi yì tsim a mbo Nwì, a nghìrè mè tá Nwì à si'itè ibi bè.

¹⁸ Nlòŋ mè, tsò mè yumbòŋ à le nyè ògi'i a ajàŋ mè Devil à le òkwà'ànè yì aa, à zì ajàŋ yìi mè m̀bè yu a ka òkwetè bè bìtsim bìi mè Devil a kwà'ànè waa aà.

3

Yesu à tsyàtè Moses

¹ Ma mùu ajàŋ m̀bá bòò bì maà ba bìi bì laa màŋsè aa, bìi mè Nwì à twòŋ ghuu bìtsim aa, nì nanse òjwa'atè Yesu yìi mè à nì ògàŋtoò Nwì yumbòŋ, òkì m̀bè ògàŋmà'a Nwì yì òwè, a mùm ànnù Nwì yìi mè bì'inè bìi aà.

² A le si fà' à a mbo Nwì yìi mè à le ntsò'c yì aa tsi'ì nì òtìi yì tsim, tsi'ì ajàŋ yìi mè Moses à le òkìi mfa'a nì òtìi yì tsim a nda Nwì aà.

³ Lá Yesu ma ghù à tswè nì nigha'a nì nigha'atè òtsya nù mè Moses à tswè ni nu aa, tsi'ì tsò mè òù yìi mè à ghurè nda aa, à tswè nì nigha'a ntsyàtè nda ya aà.

⁴ A laa mè a ndá òtsim aa a bòò òù, la Nwì à nì yu yìi mè à bòò njoò òtsim aa.

⁵ Moses à le si fà' a ifà'a tsim a nda Nwì tsi'ì nì òtìi yì tsim aa tsi'ì tsò ògàŋfà'á, a m̀bè àyèfè nì ònnù jìi mè bì ka yì tigè swòŋè a nji'm aa,

⁶ Lá òghèe a ni Kristo, bì le òlèè yì a b̀ŋnè òtswe a atu ndá Nwì m̀fa'a nì òtìi yì tsim aa tsi'ì tsò mù yì. Bì'inè bè aa ndá Nwì a ajàŋ yìi mè m̀bè bì'inè lèè àbìiintì yì'inè tá à tìi, òkìi ntèrè nì ànnù yìi mè bì'inè bè aà.

Afwetè a mbo bè bì Nwì

⁷ Tsò mè a bè mùu ajàŋ aa, a ajàŋ mè Azwì Nwì a swòŋè ni mè,
"Sii, m̀bè nì tì yu'u nji Nwì,

⁸ nì tseè m̀ntìi muu kì kìi tsò wa njiwì mè nì le si tìi atu a mbo Nwì òtigè òkwa'anè nìi wa nta'a m̀wèè,

⁹ wa adìgè yìi mè bitàà buu bì le òkwà'ànè gha ghu òtigè nyè ònnù jìi mè mè le si ghìrè a atu òlòò m̀ghum m̀i ǹkwà aà.

¹⁰ Ma mùu ajàŋ òtòŋ gha i le ntigè òlwi a nu nìwàà nì bè ma bya, mè swòŋ mè, 'Bo fàŋè m̀ánjì ghà a m̀ntìi bo a ògòŋ b̀inòò bìtsim; kaa bo leè wa'á b̀im̀ánjì bá zì.'

11 Mè le ntigə nlwisə ntonj a nu bo, ñkaa nswonj mə, 'Kaa bo ka yí wa'á a múm áfwetə ya ya kuú.' "

12 Boo bi maà, nì ka ntsyesə ghuu, mbì'i nù yí mɔ'ɔ títì bù a tswé nì ntii yí bi, kaa wa'á ntii yi a nu mè nìj, nghìrə nì mə tá nì ma'atə Nwìngòj yii mə à tswə ntii aà.

13 Nì banjə ñka ndi'itə nì ghuu bu nì bù a njwí tsim, a nì noò ñtsim yii mə bi twonjə nì "sii aà" mə tá ìbi tsuu ló bwe'esə nù nìbù ghùù yí tsù i ghìrə tá ntii yi tii.

14 Nlonj mə mbə bì'inè bì Kristo tswé nì ànnù yí fùùrè aa, tsi'i ajàn mə bì'inè lwi'i a múm àbiintii ya yii mə bì'inè le ntswe nì yu nloginə a mbii aa nghèè manjə,

15 tsi'i a ajàn yii mə bi tè'è mè nìfooo nswonj aa, mə,

"Sii, mbə nì yu'u nji Nwì, nì tsee mântii muu ló ki kii, tsó wa njwi mə nì le si tii atu a mbo Nwì aà."

16 Bè ma bú mə bi le nyu'u ñka ntii atu aa, à le mbə aa bi wò aa ε? A le njwa'á aa bè bya bítim bii mə Moses à le mfi'isə waa a ala'a Egipto aa bə aa ε?

17 Bè bii mə bi le nghìrè ñtòjə yi i lwí a atú ìlòò mighum mi ñkwà, à le mbə aa bi wò le? A le njwa'á aa bo bya mə bo le nghìrə ìbi, ntigə ñkwokə wa atu nta'a miwèè aa bə aa ε?

18 Baa à le ñkàà aa a mbo bi wò mə kaa bo ka yí wa'á wa múm àdigə afwetə yu kuu aa ε? Tigə bi le ñkà'á aa a mbo bo bè bya bii mə bi le ntii atu aa ε?

19 Ma mùu ajàn bì'inè yə mə kaa bo le njwa'á ghu kuu aa nlonj mə kaa bo le njwa'á nì àbiintii tswé aà.

4

1 Tsitsòj a ajàn yii mə ñkà'a ya a ñkuu a múm àmàntè ì bùrə aa, a ku'unə mə tá bì'inè ka mbo'ɔ mbì'i nù nìbù ghùù yí tsù, a yí wa'á ti kuu ghu tswé.

2 Nlonj mə ntoo yí ñsiginə ya i le nzi a mbo bì'inə aa tsi'i ajàn mə ì le ñki nzi a mbo bo aà; lá ntoo yii mə bi le nyu'u aa, kaa ì le wa'á waa kwetə, nlonj mə kaa bo le nyu'u aa kaa wa'á kwerə nì àbiintii.

3 Nlonj mə bì'inè bii bì'inè kwerə ntoo mà ya mbii aa, bì'inè kuu maa a múm àmàntè, a ajàn yii mə à le nswonj nlonj bo bya mə bi le njwa'á bii aà,

"A ajàn yii mə mè le ñkàà a múm àlwintəjə ya aa,

'kaa bo ka yí wa'á a múm àmàntè ya ya kuú.' "

Aà ànnù yii à le nswonjə ka mə à le manjə afà'á yi a noò yii mə à le nanjə mbi yù aà.

4 Nlonj mə à laa ñghàà a adigə yí mɔ'ɔ nlonj njwi ji sàmbaa lálà, "Nwì à le mfà'a afà'á yi manjə, à ti mə ti bə a nì ñwi ji sàmbaa, a miantə."

5 A laa ñki mbu nswonj a adigə yí mɔ'ɔ nlonj tsi'i ànnù ma yù mə,

"Kaa bo ka yí wa'á a múm àmàntè ya kuú."

6 Mbə yii mə a tswə tsítòj mə à nì tsi'i nìbùntè bə bi mɔ'ɔ mə baa yí kuu maa a múm àmàntè, tá bè bya mə bi le mfòò ñkwerə ntoo yí ñsiginə ya kaa tá bi wa'á ghu banjə ñkuu nlonjə atii atú ya aa,

7 Nwì a bú ñləə njwi yí mɔ'ɔ nswonj mə, "Sii," nswonj ntsya aa a njim mfo David a noò yii àgha'a nanjə mə ñsa'atə aa, a múm ñghàà nuà mə bi fòò mè nswonj aa,

"Sii, mbə nì ti yu'u nji Nwì, nì tsuu mântii muu ki kii."

8 Nlonj mə, Joshua à le mbaa bə fa amiantə ya a mbo bo bonj kaa Nwì à sè bú ñka ñghaa nlonj njwi yí dənə a njimə.

9 Mbə yii mə a bə ma la aa, njwí miantə ì tswə ghu a mbo bè bi Nwì tsi'i tsó ya mə Nwì à le mmiantə ghu nì njwí ji sàmbaa aà;

10 nlonj mə nù ñtsim yii mə a kuu a múm àmàntè Nwì aa, a miantə a nì à yii anuginə tsó mə Nwì à le mmiantə a nì à yí aà.

11 A ku'unə mə tá bì'inè gaanjə mifii m'ìnə a ñkuu a ma aa múm à miantə, ntsyesə mbì'i nù yí mɔ'ɔ a wó ñtsya a njim ti bii bo bi nìbuu atii atu bambii ma yá.

Nìghàà nì Nwì

12 Nìghàà nì Nwì nì tswé ntii ñkii mfa'a, ñtsə'ə ntsya munwi mbà'a mbèè tsim, yii mə a sò ñkuu nywe'e a nì adigə yii mə ntii bo Azwì boontə ghu aa, nywe'e a adigə yii mə mìkìrìnè mì nu bo nìmfò boontə ghu aa, ñki nzi imòòntè bo bi innù jii mə miantii mì bə yè'ètə aà.

13 Kaa àyoo tsu yii mə Nwì à le nnanjə aa kaa mbə wa'á ghu nsi lèàntè. Lá mbanjə ñja'ana, nyentə a mi'i yu wa yii bì'inè ka yí fa akwi'i ñghàà ghu mbo aà.

Yesu ñgànjmà'a Nwì yí ñwè.

¹⁴ Mbə yii mə bī'inə tswe ni ḡgāḡmà'a Nwī yī ḡwè yii mə à kò'òḡe aa, yii mə à lèè ḡtsya ḡkuu ḡghèe a aburə, mbə Yesu Kristo, yii mə à ni Mu Nwī aa, a ku'unə mə tá bī'inə tswa annū ya yii mə bī'inə bii tsī'í tsó bə bī Kristo aa tá à tii.

¹⁵ Nlon ḡ mə kaa bī'inə si aa ni ḡgāḡmà'a Nwī yī ḡwè yii mə kaa mbə wa'a milḡḡḡnə yī'inə ko aa tswé, a milḡḡḡnə yī'inə, bī'inə bii mə bī'inə ni iborəkə ḡjoo aa. Bī'inə baḡḡḡ ntswe aa ni ḡgāḡmà'a Nwī yī ḡwè yii mə ḡgāḡmānāḡ à le ḡkwa'ānə yi a ni bīmāḡḡḡ bītsim a ajāḡ mə a kii ḡkwa'anə nī yī'inə aà, lá kaa a wa'a wò.

¹⁶ Nī swuḡḡḡ ghuu ḡghirə tá bī'inə koontə a nsi ābərə mbə'òḡnə ni nidorə ḡḡsuu ki bo'ò, tá kwērə ḡko milḡḡḡnə bo bī ibòḡḡ yii mə i ka ki kwetə yī'inə a noò ḡḡi'í aà.

5

¹ Bī tsò'ò nī ḡgāḡmà'a Nwī yī ḡwè ntsimə aa a titii bə bī, mə tá à ka ḡkwērə nī innū jya ḡghèe ni ju a mbo Nwī, ḡkii mfa nī ḡjoo bo bī ḡjoo mmà'a Nwī ḡlon ibi waa.

² Mbə yii mə yambəḡ à ni aborikə ayoo, ḡkii mfansə nī innū a ni bīmāḡḡḡ bī ghà'atə aa, a bəḡə a mbo bə bii mə kaa bī sī annū zi ḡkii mfansə nī innū ni bīmāḡḡḡ bī ghà'atə aà.

³ Mbə yii mə a bə ma mùu ajāḡ aa, à tswe ni ḡka mfa ḡjoo mmà'anwī ḡlon yii ibi mbòḡḡ kii fa nlon ibi abùḡḡ bə.

⁴ A mbū ḡghèe ghu, kaa ḡ à si ibiinnū yī ḡḡentə ntsò'ò ni ḡgāḡmà'a Nwī yī ḡwè. A ki mbə tsī'í Nwī yii mə a tsò'ò nī ḡḡ ni ḡgāḡmà'a Nwī yī ḡwè, a ajāḡ yii mə à le ntsò'ò Aaron aà.

⁵ Aa tsī'í ḡḡḡ ḡḡḡ a ajāḡ yii mə kaa Kristo à le ḡwa'a ibiinnū yi ḡḡentə mə tá bī ghirə yi ni ḡgāḡmà'a Nwī yī ḡwè. Lá Nwī a bāḡḡḡ ḡswəḡḡ ghu mbo mə,

“O ni Mù ghà;
sīi, mə tìḡḡ mə mbə Taà ghò.”

⁶ Nwī a kī mbu nswəḡḡ a adìḡḡ yī mɔ'ò mə,

“O nī ḡgāḡmà'a Nwī i lwī'í nīḡkoḡḡ,
a ḡkāḡ ḡgāḡmà'a Nwī Melkizedek.”

⁷ A mùm ḡḡswéḡḡḡ yu fāa nsyə, Yesu à le si tsà'atə nī Nwī, mbetə nī innū ghu mbo tsī'í nī mitii ḡyə'ə milàà sigə, a mbo yu wa yii mə à le ntswe ni midà'a mə mbə a yweensə yi a mbo nīwo aà. Nwīḡḡḡḡ a yu'u nīyà'ə ni, nyoḡḡ aa a ajāḡ yii mə à le si bo'ò nīi aà.

⁸ Ka mə à le mbə Mu Nwī aa, a yəḡḡ àyu'unə ḡtsya aa a ḡḡim ḡḡi'í yii à le nyə aà.

⁹ Nòò yii mə bī le ḡghirə a bōḡ māḡḡə aa, a bəḡ ntìḡḡ ḡḡ yii mə a fa nī ilòḡ yii mə i lwī'í nīḡkoḡḡ aa, a mbo bə bii mə bī yu'unə nīi aà.

¹⁰ Maa ajāḡ, Nwī a tìḡḡ ntsò'ò yi nī ḡgāḡmà'a Nwī yī ḡwè a ḡkāḡ ḡgāḡmà'a Nwī Melkizedek.

Awà'àsə ḡlon mmà'atə àbiiḡḡ

¹¹ Innū ḡḡ ghà'atə i tswe ghu a nswəḡḡ a mbo bù ḡlonḡ ma yú ànnū, la a tsyanə a mbo bī'í a ntsò'òḡ a mbo bù ḡlon mə a tsyanə a mbo bù a wāḡḡḡ nyəḡḡ ànnū ḡzi aà.

¹² Ka mə boḡḡ nī tìḡḡ aa bīdī'ibinnū tsitsòḡḡ aa, nī burə ka ki lòò nī ḡḡ mə tá à bu ndī'í ghuu nī innū ntsyāmbii a mùm ḡḡhàà ni Nwī. Boḡḡ nī laa ntìḡḡ ntsaa ni mīḡḡ mī tsàà, lá nī burə ka ki lòò aa tsī'í nībii.

¹³ ḡḡ ntsim yii mə a nḡḡ nībii aa, à bùrə aa mu yī mbəḡḡ, kaa mburə ti annū yii ḡḡhàà ni Nwī nī dī'í ḡlonḡ innū ḡḡ tsinə aa zī.

¹⁴ Lá a mīḡḡ mī tsàà laa a ḡḡ bə bii bī kwè mə ḡtìḡḡ bilii, bii mə bī yəḡḡ mə, a nī ḡḡswéḡḡḡ yàà, ḡzi kwensə a titii ànnū yī siginə bo bī yī bī aà.

6

¹ Tsó mə a bə ma mùu ajāḡ aa, bī'inə ma'atə innū ntsyāmbii mbii ḡḡi mə bī'inə le nyəḡḡ nlon ntsò'ò Kristo aa, ḡghèe nī mbii ḡkwe ntìḡḡ bilii a mùm Azwī. Kaa wa'a bù ka ndī'í nī innū ḡḡ ntsyāmbii tsó mmà'atə ḡka ḡghirə innū ḡḡ bī ḡḡi mə i zī nī nīwo aa bo bī ànnū nḡḡḡ mīntii mī'inə a nu Nwī,

² ké ànnū a ḡka mmurə bə a ḡki, bo bī a ḡka nnòḡḡḡ mbo a atu bə, ànnū ḡlon ànnū nyweenə nī nīwo, ké ànnū nḡḡḡ isa'a yii mə i lwī'í nīḡkoḡḡ aa a nu bə.

³ Lá bī'inə ka dī'í innū ma ḡḡ mə mbə Nwī à bii!

⁴ Nlon mə kaa mbə bī wa'a à bù ḡghirə tá bə bii mə bī leḡ mfoo nyə ḡkà'à Nwī, ḡywe'etə mītəḡḡḡ mii mə mī ló a aburə aa, ḡkwērə Azwī Nwī,

⁵ ḡywe'etə ajāḡ yii mə ḡḡhàà ni Nwī nī boḡḡ mbə aa, nywe'etə midà'a mī ḡḡù'ù yī nīfii yii mə i zī aa, kaa mbə bī wa'a à bù ḡghirə mə tá bo bəḡḡḡ mīntii myaa ma'atə ibi waa mbii fu a mbo Nwī.

⁶ Mbø bo bu ntuu Nwî, ñtigè mbu ñka ñkweentø aa Mu Nwî yaa ñгаа, ndirisø ní àtù yi, bøø boñ kaa mbø bi wa'á bù ñghirø mø tá bo bønøkø mîntîi mya mbîi fu a mbo Nwî.

⁷ Nloñ mø ñsye yîi mø m̀bøñ i loo ntsutø ni a ñгаа ñгаа, ñghirø ñjoo i kwî ghu, mø bè bîi mø bi bè ñloñ ñгаа yàà ka ñji aa, i kwerø mbøonø a mbo Nwî.

⁸ Lá m̀bø nsyè ya i tswe, a ka ñkò'ò naa bi kèrè kèrø ghu bo bìnègè, boñ kaa bi si annù tsu kwetø, a tigè m̀bø aa mø Nwî à niñ ndòò ghu atu ñki ntigè ñlwî'isø ntòò.

⁹ Ka mø bi'i ghàà ma mùu ajàn aa, a ñghèè ní ñgàà yùu, a njoo nìbòñ, bi'i nañsø nzi mø ni tswe ni innù jîi i bøn ntsyàtø, m̀bø jîi mø i ka ghirè tá ni yweenø aa.

¹⁰ Kaa Nwî à si ñù yîi mø a jìtø ñkòbè bè, kaa m̀bø a wa'á afà'á yîi mø ni fà'á a mbo bè bi Nwî aa lî'inè, bo bi ajàn mø ni kii ñkòñø ní waa, nzi nywe'e tsìtsòñ aa.

¹¹ Bi'i yè'ètø mø tá ni ghèè ní m̀bîi tsi'i maa ajàn ñka mfa'a innù tsim ni m̀ntîi muu m̀tsim, tá a yi ti bø a njîm ni kwerø ayoo yîi mø ni bè aa.

¹² Kaa bi'i si lòò mø tá ni ka mbøøkø, ni ka ñhø'esø bè bîi mø bi niñ m̀ntîi myaa a nu Nwî ñki ntswe ní àtànjentii aa, tá yî kwerø ayoo ya yîi mø Nwî à kà'á aa.

Ñkà'a Nwî yîi mø a lwensø aa

¹³ Nòò wa yîi mø Nwî à le ñka ñghirø ñkà'á yî bo Abraham aa, kaa à le ñwa'á ni ñù yî dàn yîi mø à le ñkò'ònø ntsya yi aa tswé mø mbø yu kaà ghu ñkumø, à le ntigè ñlogø aa àtu ñbînnù yî ñkaa ghu

¹⁴ ñswon mø, "Tsi'i annù nìñkonø, mø ka yî niñ mbøonø a nu wò i ghirè tá ñgwè'è yò i gha'a."

¹⁵ Tsó mø Abraham à le ntswa ntii yi ñka nyu'utø aa, à le ñkwèrø ñkà'á ya.

¹⁶ Ñù yi ntswe ní ñkàà annù aa, a kaà aa ni ñkum ñù yîi mø à ñirisø ntsyàtø yi, ma mùu ajàn àkàà ya a tswaà annù ya kaa bi wa'á bù ñka ñligitø.

¹⁷ Ma mùu ajàn, Nwî à le ñka ñlòò nañsø ndi'i tá à laa a mbo bè bîi mø à le ñkà'á a mbo bo aa, mø kaa ñkà'á yî kaa i si kwensø aa, à le ntigè ñlogø ñkum yi ñkaa ghu.

¹⁸ Ma la a bø mø innù tswe ghu ji baa mø kaa m̀bø i wa'á kwensø, ndi'i ni mø kaa m̀bø Nwî a wa'á abañnønnù swonø. Nloñ ma juà innù ji baa, bi'inè bîi mø bi'inè khè ñlèntø ni a nu Nwî tá bi'inè tswe ní àtànjentii ñka mbe ní annù yîi mø bi ka'a a mbo bi'inè aa.

¹⁹ Innù ma jù mø bi'inè bè aa i tigè m̀bø alañsø ñgò'ò yîi mø bi'inè tøø ghu ntii aa. Annù ma yù mø bi'inè bè aa a ghirø ni mø tá bi'inè tigè ñkuu ñghèè wa adigè mmà'a Nwî yîi mø a laa m̀añsø, tsi'i wa a njîm àtsà'è ya mø a le si yàtø ndámà'a Nwî,

²⁰ tsi'i wa adigè yîi mø Yesu à tsyà mø m̀bîi yî'inè ñghèè ghu aa, ni tsüsø àtù yî'inè, ñki m̀bø ñgànma'a Nwî yî ñwè yîi mø à lwî'i nìkon a ñkàn Melkizedek.

7

Ñgànma'a Nwî Melkizedek

¹ Melkizedek ma ghù à le m̀bø mfò Salem ñki m̀bø ñgànma'a Nwîngòñ Ako'òntsiro. Nòò yîi mø à le mbòò Abraham a kwèè ni ntsò yîi mø à le ntsyà, ñzwitø bífò bya bi nìkwà aa, à le nniñ mbøonø ghu nù;

² Abraham a yàtø ñjoo jyá tsim ñdìgè ji nighum, ntigè mfa adigè yî fùurè ghu mbò. Nji'i ñkum Melkizedek yî ntsyàmbîi i bø aa mø mfò innù jîi i tsinø aa, yîi mø i yonø, tsi'i tsó mfò Salem aa, i bø mø, mfò m̀bøonø.

³ Kaa à si ni tà kè ñdè, kè ní ñkàn ñgwè'è tswé. Kaa à si ní ñlòginè kè ñlwî'i ntswèntii yî tswé, m̀finø a Mu Nwî, m̀bø ñgàmà'a Nwî yîi mø à lwî'i nìkon aa.

⁴ Nañsø yø mbuù ñù yî ñwè yîi mø Melkizedek à bø aa! Abraham, tàtsø yî'inè à le mfà abwenø njoo jya yî fùurè atu nighum ghu mbò, njoo jya mø à le ñkwèrø a adigè ntsò aa.

⁵ Ñgwè'è Levi yîi mø à ni ñgwè'è ñgànma'a Nwî aa, bo tswe ní ndi'i a mum nòñsø Nwî mø bo ka ñkwèrø ní àtîi ayoo yî fùurè atu nighum a mbo bòò bi maà byaa ka mø bo bitsim lo aa a ñgwè'è Abraham aa.

⁶ La ñù ghuà mø à le ñwa'á aa a ñgwè'è bo lo aa, à le ñkwèrø àtîi ayoo yî fùurè a atu nighum a mbo Abraham, ñtigè niñ mbøonø a nu yu wa yîi mø à le ntswe ní ñkà'á ya aa.

⁷ Kaa à si annù yîi mø m̀bø bi kà ñligitø bè mø a mbøonø a nu ñù yî ñkègø aa a niñø ní ñù yî ñwè.

⁸ Faà bi'inè yø mø a atîi ayoo yî fùurè a atu nighum aa a kwèrø bè bîi mø bi kwo aa, lá a ñghèè ní Melkizedek, a le ñkwèrø ñù yîi mø àñwà'anè Nwî a swon mø à tswe nìkonø.

⁹ Maa ajàn m̀bø bi tse swon mø, Levi yumbøn yîi mø à le si kwèrø itii njoo mà jù aa, à le ñki mfa, ntsya aa a njîm Abraham,

¹⁰ Nlonj mæ Levi à le mburè a ato'o Abraham wa noò wa mæ Melkizedek à le mbòò yi aà.

¹¹ A le mbaa bə mæ ifà'a ngǎŋmà'a Nwī jii mæ i le nlò a ngwè'e Levi (nlonj mæ bè le ŋkwɛrə nɔŋsə ntsya aa a n̄jɪm bo) i le mbòŋ maŋsə, bəə boŋ ngǎŋmà'a Nwī à le mbù mfe'e bə a ngwè'e Melkizedek, kaa wa'à bə a ngwè'e Aaron fè'e aa e?

¹² Nlonj mæ Nwī à bə kwensə mbuu ngǎŋmà'a Nwī bəə boŋ nɔŋsə à ka kii kwensə.

¹³ Nlonj mæ n̄jɪ mæ bi swonj innu ma jù nlonj ngaa yī aa, à fè'e aa a ngwè'e yī mæ n̄jɪ à leè ñwa'à ghu fè'e ñka mfa'a adigə n̄kentə n̄i mɔ'ɔ n̄i mà'a Nwī.

¹⁴ A laa mæ Mmà'àmbi yī'inè à le mfè'e aa a ngwè'e Judas, la nlonj ngwè'e Judas, kaa Moses à le ñwa'à annu tsu swonj nlonj annu ngǎŋmà'a Nwī.

¹⁵ Ma yū a tigə ñnaŋsə mfe'e nlaa mæ mbə ngǎŋmà'a Nwī, a biinə mbə tsò Melkizedek,

¹⁶ yīi mæ à tigə mbə ngǎŋmà'a Nwī, kaa wa'à yonə aa bə nɔŋsə yīi mæ bi le si lèè ñyonə naa ngwè'e yīi mæ n̄jɪ à le mfè'e ghu aa, bi le ntigə nyonə bə m̄dà'à m̄i mæ mi tswe n̄i n̄tswɛnt̄i yīi mæ ka mbə bi wa'à bwesə aà.

¹⁷ Nlonj mæ a tswe a m̄m̄ an̄wà'ànə Nwī nlonj yi mæ,

“O ni ngǎŋmà'a Nwī ñlwi'i n̄konə,

a ñkǎŋ ngǎŋmà'a Nwī Melkizedek”

¹⁸ Bi le ntigə mma'atə ndi'ī yī mb̄i ya nlonj mæ kaa i le ñwa'à n̄i àdà'à tswè, kaa wa'à n̄i àfà'à k̄i mbu ntswe aà.

¹⁹ (Nlonj mæ kaa nɔŋsə kaa à le si wa'à ghìrè tá àyoo tsu a boŋ maŋsə); ma yū a zi n̄i annu yīi mæ bi'inè bə, a boŋ n̄tsyatə yī nɔŋsə yī mb̄i wá, bi'inè tsyá ghu nyon̄tə n̄i a mbèe Nwī.

²⁰ A nḡh̄e ghu, kaa Nwī à le ñwa'à yi n̄i ngǎŋmà'a Nwī lèè aa ti ghə mæ à kàà. Bi le si lèè n̄i ngǎŋmà'a Nwī ji mb̄i aa tsi'ī t̄i àkàà,

²¹ la bi le nlèè ghu'à aa n̄i àkàà,

“Mmà'àmbi à kàà m̄ə

kaa à ka wa'à n̄ti yī bú ñkwensə,

‘O ni ngǎŋmà'a Nwī ñlwi'i n̄konə.’ ”

²² Ma yū a ghìrè mæ tá Yesu tá à bə n̄jɪ mæ a ghìrə mæ tá àkàà Nwī yīi mæ a bon̄tə ntsya aa, tá à bə yī annu n̄ŋkonj.

²³ Ngǎŋmà'a Nwī ji mb̄i jya i le nḡha'atə aa nlonj mæ n̄iwo ni le nḡh̄irè mæ tá bo tsee tswe lwi'ī n̄ŋkonj tsò ngǎŋmà'a Nwī;

²⁴ La annu aj̄an̄ mæ Kristo à ni ngǎŋmà'a Nwī aa, a lwi'ī n̄ŋkonj nlonj mæ yumbon̄j à k̄i nlwi'ī n̄ŋkonj aà.

²⁵ Maa aj̄an̄ à z̄i aj̄an̄ yīi mæ mbə yu ká ñyweensə bə b̄i mæ bi tsyá ghu nu nyon̄tə n̄i a mbèe Nwī a nḡɔŋ b̄in̄dò b̄itsim, nlonj mæ nḡɔŋ b̄in̄dò bi tsim à tswe ntsa'atə n̄i Nwī a atu bo aà.

²⁶ A le ñkù'unè mæ tá bi'inè tswe n̄i aj̄an̄ə ngǎŋmà'a Nwī ma ghú, yīi mæ à l̄aa maŋsə, kaa wa'à n̄i àlò'ò yī tsu tswè, kaa wa'à n̄i ibi yī tsu tswè, kaa wa'à bo bi ngǎŋghìrè innu j̄i bi tswè, bi n̄entə yi a ñd̄əŋ, aburə.

²⁷ Kaa à si bú ntswe n̄i ñka mmà'a Nwī a njw̄i tsimə, ntsya n̄i mb̄i mma'a nlonj yīi ibi, m̄bon̄j tigə bú mà'à nlonj yī bə, a aj̄an̄ yīi mæ ngǎŋmà'a Nwī ji mb̄i i le si ghìrè aà; à le ghìrè ma yū annu aa nḡgà yī m̄f̄ūurə a mbo bə b̄itsim, wa noò mæ à le mfa ib̄iin̄ú yī tsi'ī tsò àyoo mmà'anwī aà.

²⁸ Tsi'ī annu n̄ŋkonj nɔŋsə Moses a lèè bə b̄i mæ bi borə aa tso ngǎŋmà'a Nwī j̄i wè, la nḡhaà n̄i àkàà nya, mæ ni le ntigə nyonə aa bə a n̄j̄im nɔŋsə aa, n̄i tso'ɔ Mu Nwī yīi mæ bi ghìrè m̄ə a b̄on̄j maŋsə ngaa yī mɔ'ɔ aà.

8

Yesu Ngǎŋmà'a Nwī yī'inè yī ñwè

¹ Annu yīi mæ bi'ī swonj aa, a bə aa mæ, bi'inè tswe n̄i ngǎŋmà'a Nwī yī ñwè, yīi mæ à tswe a aburə, a abò mà'à, a mbèe àlèŋə n̄if̄ɔ Nwī Ako'òntsirə.

² A fà'à tsò ngǎŋmà'a Nwī wa n̄i Adigə yī l̄aa maŋsə, tsi'ī n̄t̄an̄ annu n̄ikonj wa, wa yīi mæ à le nḡh̄urə Mmà'àmbi, kaa wa'à bə ñum̄is̄on̄j ghurə aà.

³ Bi tso'ɔ ngǎŋmà'a Nwī n̄tsim aa mæ tá à ka mfa njoo mmà'anwī ñk̄i n̄t̄ɔɔ n̄i ñjoo a n̄kentə n̄i mɔ'ɔ n̄i mmà'a Nwī, maa aj̄an̄ a tigə ñku'unə mæ tá ngǎŋmà'a Nwī ghulá tá à k̄i ntswe n̄i àyoo yīi mæ yu ka k̄i fa.

⁴ Yesu à le mbaa tswe aa f̄aa n̄sye boŋ kaa mbə a wa'à ngǎŋmà'a Nwī bə, nlonj mæ ngǎŋmà'a Nwī jya i le si fa njoo mmà'a Nwī jya ñyonə aa Nɔŋsə.

⁵ Ntàn yon ma mɔ bo le si fà'à ghu aa, i le mbɔ aa àfìgìnè kè àlìlɔnɔ ntǎn mmà'a Nwì wa aburɛ, ñlon yon nòò yìi mɔ Moses à le ntswe nì nghùrè ntàn yon aa, Nwì à le ndi'itɔ yìi nswon mɔ, "Yɔ mɔ ɔ nànsɛ nghùrè ñyon tsi'i figɔ wa mɔ mɔ le ndi'ì a mbo wò wa atu nta'a aà."

⁶ Lá tsitsìdɔn Yesu a fà'à aa àfà'a ngànmà'a Nwì yìi mɔ i bon ntsyàtè yìi mbìi wa, ñlon mɔ àkàà yìi mɔ à zi nì yu ñlon ma yù ànnu aa, a bon ntsyà yìi mbìi yà, tsò mɔ ñkà'a yìi mɔ i tswe nì àkàà ma yu i kì mbòñ ntsya yì mbìi yà.

⁷ Akàà yìi mbìi ya a le mbaa tuu nì àlò'ò tswe bon kaa bi sɔ yìi mɔ a ywe'e ji baa bù ñwarɔ.

⁸ Lá Nwì à le mbàñnè m̀firɔ bɔ bi nswon mɔ:

"Njwi ji m̀'ò i zì, a swon Mmà'àmbì,
mɔ mɔ ka wàrɔ akàà yì fii bi'i bì ñji'ì ndá Israel,
nì ñji'ì ndá Yuda;

⁹ kaa a ka wa'à bɔ aa tsò akàà ya mɔ mɔ le ñwàrɔ bi'i bitaa bya aa,
wa a njwi mɔ mɔ le ntswa waa nì àbo,

a ntsyasɔ waa tá bo fɛ'ɛ a ala'a Egipto aà;

ñlon mɔ kaa bo le ñwa'à nì mbìi ghɛɛ a nɔwè akàà ya mɔ bi'i bo le ñwàrɔ aà.

Mɔ tigɔ m̀m̀e'e waa, a swon Mmà'àmbì.

¹⁰ Áà akàà yìi mɔ mɔ ka wàrɔ bi'i ñji'ì ndá Israel aa á yuà mɔ:

Mmà'ambi a bù nswon mɔ:

Njwi mà jya i bɔ zì,

bon mɔ ka ññ b̀nɔnsɔ ba a atu bo,

i kii ñwà'ànɔ a mum m̀ntii bo

mɔ ka tigɔ bɔ Nwìngɔn wàà, tá bo bɔ bɔ b̀.

¹¹ Kaa ñu m̀'ò a wa'à bù ñka ndi'ì nì ñu nì b̀ wàà yì m̀'ò

kè ñu nì b̀ a ka ndi'ì nì mumaà yì yì mbàñnè nswonɔ nì mɔ,

'Yɔ mɔ ɔ zi a Nwì'

ñlon mɔ bo bitsim ka yì zi gha,

i lòginè nì bi kɔgɔ i kò'ò ywe'e nì bii mɔ bi kò'ò ntsirɛ aà.

¹² Nlon mɔ mɔ ka tigɔ ko m̀lìñnè wàà nì ñbì waa,

kaa wa'à nì ñbì waa bù ñka ñwa'atɔ."

¹³ Mbɔ a ka ngħaa annu ñlon akàà yì fii, bɔ bon a bɔ aa mɔ nòò akàà yì lwèn ya à leɛ ntsya, maa ajàn, àyoo yìi mɔ nòò yì à leɛ ntsya a kì ñlwen aa, a tigɔ ntswe aa nì mbwɛ.

9

Ñghà'asɔ Nwì a nsyɛ bo aburɔ

¹ Akàà yìi mbìi ya a le ntswe nì b̀nɔnsɔ ñlon annu ngħa'asɔ Nwì ñkì ntswe nì àdìgè yìi mɔ mbɔ bi kà ngħa'asɔ Nwì ghu fàa nsyɛ aà.

² Bi le ngħùrè ntàn ñkwasɔ nì àtsɔ'è, bi le si twonɔ nì kwàsɔ yì àbèè aa nì Adìgè yì laa. Ma mùu adìgè, ñjoo juà i le ntswe ghu, àyoo nte'ɛ lám wa, nì àtɛtɛ bo bi Abaa Nwì yà.

³ A ñjìim àtsɔ'è ya aa a le tswe kwàsɔ yì mum yìi mɔ bi le si twonɔ nì Adìgè yì làa manɔ aà,

⁴ ghu aa a le ntswe, nìkèntè nì m̀'ò nì gold nì ntɔò ñjoo jì lùmtɔ, ñkòm akàà ya yìi mɔ bi le ngħìrè ñjìim àbèè ntsim nì gold aà; ghu mum aa a le ntswe sòtè gold yìi mɔ mana wa à le ntswe ghu aa bo àtì Aron ya mɔ a le ntotè aa, nì ñbà'a ngò'ò jya ji baa mɔ bi le ñwà'ànɔ akàà ya ghu aà.

⁵ Bikerum bya bi baa mɔ bi le si dì'ì nì mɔ Nwì à tswe wa adìgè aa, bi le ntswe ntsirɛ akusɔ ya mɔ bi twonɔ nì adìgè ñko m̀lìñnè Nwì aà. Lá tsitsìdɔn kaa mbɔ b̀'ìnɔ wa'à bù ñka nte nì ñjoo mà jù ntò'otɔ.

⁶ Nòò yìi mɔ bi le ntanjɔ idìgè ma mùu ajàn aa, ngànmà'a Nwì i le si tigɔ ñkuu wa mùm adìgè abɛɛ ntàn ya a ngaa ngaa, a mfà'a àfà'a ntàn wà.

⁷ Lá a mum kwàsɔ wa mɔ a ywe'e bi baa aa, à le si kuu tsi'ì ngànmà'a Nwì yì ñwè a ngaa yì m̀fùurè a atù àlòò, kaa wa'à kii ñkuu tsi'ì tì ghà à lògè àlɔə a ñkuu mmà'a Nwì ghu, ñlon ngaa yì bo bi yì b̀ bii bi le ngħìrè ñbì a mbu'u aà.

⁸ A ñjìim ñnnu ma jù, Azwì Nwì a nansɔ ndi'ì nì mɔ mánjì ñkuu ngħèè wa mùm ntàn kaa à le mburɔ tì ña'anɔ, mɔ mbɔ b̀ kuu ngħèè wa Adìgè yì ñansɔ ñlaa, mɔ mbɔ ntàn yì lwèn wa i burɔ ntɔwɔ ghu.

9 (Ntàn ma ghú i bə aa àlènsə yíi mə a di'ì ní ànnù yíi mə a tswe tsitsəŋ aa.) Nyon a ajàn yíi mə bi tanjə ma mùu ajàn aa, kaa njoo jii mə bə fa mma'a ní Nwí ghu aa, kaa i si bə àjàn yíi mə mbə i ghìrè tá ntii nù yíi mə à zi a nghan'asə Nwí ghu aa, tá i nanjə nlaa.

10 Innù ma jú i le ntswe nlon aa bə bìnəŋsə nlon annù miji, bo bi mùlù'ù, kə innù a nka nsi'ì njoo, ma juu innù, bi le be'èsə bə ghu nywe'e noò yíi mə Nwí à le nkwenjə innù tsim i tigè jì fii aa.

11 Nòò wa mə Kristo à le nzi tsi'í tsó ngəŋmà'a Nwí yí nǝwè, nlon innù jì siginè jya mə i zì mə aa, à le ntsyà aa a ní ntàn yíi mə i le nkə'ɔnə, nki nanjə mbəŋə (kaa bi wa'á aa ní mbo ghùrè, ma la a bə mə kaa à le wa'á ayoo yíi mə bi nanjə aa bə)

12 Nitgə nkoo a ngaa yí mǝfùrè wa múm Adigè yí làà manjə, kaa wa'á aa àləə mbi kə yí bə bi kau logè, mbəŋə nlogè aa àləə nú yí, ma mùu ajàn, ntsu'u atu bə ghu nɛŋkəŋə.

13 Mbə a bə mə àləə mbi kə yí kau yíi mə bi le si mǝtè ni a nu bə bii mə kaa bi le njwa'á laa, nkii nkumə ní waa ní àbu mu naà, a le si ghìrè ni mə tá ibiinu bə i laa,

14 bəə bonj àləə nu Kristo yíi mə à le mfa ibiinu yí yíi mə kaa i le njwa'á ní àlò'ò tswe, ntsya aa a njim Azwí yí yíi mə a lwí'ì níkonj aa, mbə a wa'á nanjə nsi'ì mǝntii mǝ'inè mii ni sa'a yí'inè aa bo bi mǝfà'á mii mə mi zì aa bə ní nǝwo aa, nitgə ghìrè mə tá bi'inè ka mfa'a ní a mbo Nwɛŋgəŋ yíi mə à tswe ntii aa e?

15 Ma la bə mə Kristo à ní nù yíi mə a zì ní àkàà yí fii ya a titii Nwí bo bi bə bya mə à twonj mə, nka'a mə bo ka yí tswe ní ntswəntii yíi mə i lwí'ì níkonj tsó mə Kristo à le è nkwo, nǝwó ni ní tigè ntsu'u atu yaa a ní ibi wa mə bo le nghan'è wa múm àkàà yí mbii ya aa.

16 Mbə bi ka nghan annù nlon ndi'ì nǝwó nù, bonj bi tswe ní nǝfoo ndi'ì mə nù wa yíi mə à le mfa ndi'ì ya aa à kwó.

17 Bi yonjə ndi'ì nǝwó nù aa tsi'í a noò yíi mə à kwó mə, nlon mə kaa mbə bi wa'á kə njon ndi'ì nǝwo a noò yíi mə nù wa mə à di'ì aa, à burè ntii.

18 Aa ànnù yíi mə tsi'í àkàà yí mbii ya bi le si logè aa àləə njwàrè ghu, mbəŋ tá à təə.

19 Nòò wa mə Moses à le nkə'ənə ndi'ì jya mə i le ntswe wa múm anjwà'anə nɔŋsə i tsim a mbo bə bitsim aa, à le nlogə aləə bə bi kau, bo yí mbi, a bə'ɔ nki, nki nlogə àsi'ì yí bagitə yíi mə bi ghìrè ní nlonj mbi aa bo bi hyssop mǝmitə aləə ya a ní anjwà'anə ya bo bi a nu bə bitsim,

20 nswonjə ni mə, "Aləə yu aa yí akàà ya mə Nwí à le njwàrə bu bo aa."

21 A le nki mmitə aləə ya fya a ní ntàn bo bi a ní njoo jya mə bi le si mii Nwí ghu aa.

22 Tsi'í annù nɛŋkəŋ, a njim nɔŋsə, bi logè aa àləə nsi'ì ní njoo tsim ghu mə tá i laa, bə mə bi yí nki ntuu aləə saansə aa kaa bi wa'á innù jì bi li'inə.

Niwo ni Kristo ni si'itə ibi

23 Maa ajàn a le nitgə nkoo'ənə mə tá bi si'itə a figè njoo jya jii mə i le ntswe a aburə aa tá tá i laa manjə. Lá njoo aburə jya jumbəŋ i bəŋnə nǝwə aa ayoo mmà'anwí yíi mə a bonj ntsyàtə.

24 Nlonj mə Kristo kaa le njwa'á kuu nghan'è a múm ntàn mmà'a Nwí yíi bi nanjə ní mbo, a bə bə figè ntàn mmà'anwí yí ànnù níkonj wa aa bə; à le mbəŋnə nkoo nghan'è aa tsi'í a aburə yumbəŋ, mə yu tigə təə ni a nsi mi'ì Nwí tsitsəŋ ní tsusə átu yí'inə.

25 Kaa à le njwa'á kii ntswe ní nka mǝfà ibiinu yí a mmà'a Nwí ghu aa a ngaa ngaa tsó mə ngəŋmà'a Nwí yí nǝwè wa à le si kuu wa ntàn mmà'a Nwí, wa Adigè yí làà manjə, ilòo lòò, nkii nkoo ní àləə yíi kaa à le njwa'á yí yu ngəŋmà'a Nwí wa bə aa.

26 A le mbaa bə aa ma mùu ajàn bəə bonj Kristo à le ntswe ní nka nyə nǝgi'ì a ngaa ngaa, nloginə a noò yíi mə Nwí à le nanjə mbi aa. Lá tsó mə a bə laa aa, à le mfè'è nzi aa tsi'í ngàà yí mǝfùrè, faa noò nǝwí'ɛnjim mə yu mǝ'á Nwí ní ibiinu yí i si'ì ibi bə.

27 Tsó mə bə tswe ní nkwo aa tsi'í ngàà yí mǝfùrè a ti bə a njim tá bi tso'otə misa'á myaa aa,

28 a nǝŋ nǝŋ Kristo yíi bi le mfa yí aa ngàà yí mǝfùrè mə tá à be'e ibi bə bi ghà'atə aa, à ka tigə yí bú fè'è a ní ngaa jii i ywe'e jì baà, kaa wa'á bú mfe'è nzi aa nlonj bə ànnù ibi, aa yí fè'è aa a nyweensə bə bii mə bi yu'utə nii tsi'í ní mǝntii myaa mitsim aa.

10

1 Nlonj mə nɔŋsə a di'ì aa bə ililəŋ innù jì siginè jya jii mə i tswe ní nzi aa, kaa nkii'ì nanjə ndi'ì aa innù jya mə i zì aa, kaa mbə njoo mmà'anwí jya mə bi tɔ'ɔ a atu àlòò atu àlòò nkwatə aa, kaa mbə kii'ì bə bya mə bi yonjə a mbè Nwí aa ghìrè tá bi bonj mməŋsə.

2 A le mbaa bə maa ajān boŋ bi leè ŋwa' à kentə a ŋka ntòò aa e? Mbə a bə mə ŋgāŋmà'a Nwī jya bi leè nte'e nsi'i waa bi laa a ŋгаа yī m̄fùurə, boŋ kaa ànnu yī bi yī tsu a si ŋgi'i a ntīi bo bu mfa nlon ibi.

3 Lā a nī mbuu mmà'anwī ma ghū, bi bāŋnə ŋwa'atə aa innu jī bi nī àlòò nī àlòò.

4 Nlon mə kaa mbə àləu nu mbòŋ bo bi yī mbi a wa'ā ibi bə si'itə ñlò'osə.

5 A bə ŋji'i ànnu yī mə, nòò yīi mə Kristo, à le nzi fāa mbi aa à le nswon mə, "Njoo jīi mə bi mà'à nòo ghu bo bi jīi bi fa ni a mbo wò aa, kaa ò si lòò, lā, ò nāŋsə m̄b̄inu mfa a mbo mà.

6 Kaa ò si doritə nlon njoo jīi mə bi tòò m̄ma'a nī gho ghu bo bi jīi mə bi tòò ñlon innu jī bi aà.

7 Mə tigə ñswon mə, 'Wa mə zi mə a ŋghirə ànnu yīi mə o lòò aa mbā Nwīŋgòŋ'. A nī ajān mə bi ŋwa'anə mbi'i ŋгаа yā a mum n̄b̄u'ù nī àŋwà'anə nya aà."

8 A le mfòò ñswon mə, "Kaa ò si kòŋə kaa ŋki'i k̄i ñdoritə ñlon njoo jīi mə bi mà'à nī gho ghu bo bi njoo jīi mə bi fa a mbo wò, bo bi njoo jīi bi tòò m̄ma'a nòo ghu aa, ni jīi bi tòò ñlon innu jī bi." (Bi fa ma jū ñyonə aa nòŋsə.)

9 A le ŋkù'usə mə, "Wa mə zi mə a ŋghirə ànnu yīi mə o lòò aà." A le mbwesə annu yī ntsyamb̄ii aa mə yu ləə yīi mə a yonṭə aà.

10 Nlon ŋkòŋə Nwī ma ya, bi si'i mə yī'inə bī'inə laa, ntsya a n̄j̄im ajān yīi mə bi le nlogə ib̄inu Yesu Kristo mfa mma'a Nwī ghu ŋгаа yī m̄fùurə aà.

11 Ngāŋmà'a Nwī ntsim a təə ŋgòŋ m̄itugə m̄injwi m̄itsim a adigə afà'a yu, ñtəw nī njoo mma'anwī jīi mə kaa mbə k̄i'i innu jī bi si'itə aa ŋkwatə nī ŋgāa.

12 Lā Kristo à le mmà'à Nwīŋgòŋ m̄bi'i innu jī bi nī àyoo mmà'anwī yī fùurə, ñtswe a nsyə a mbèè ñikwəe Nwī nī mà'à

13 ñyu'utə nī mə tā bi ghirə ŋgāŋkibāa jī tā ì tigə mbə atetə mikorə yī.

14 Nlon mə à lögə mə ayoo mmà'anwī yī fùurə ñsi'i bə ghu mə bi laa mbòŋ m̄ansə ñŋkonə.

15 Azwī Nwī a k̄i m̄bə àyəfə a mbo bī'inə a nī innu jīi à le nswon aà. A le mfòò ñswon mə,

16 "A nī àkàà yīi mə ka wàrə bi'ibo aa a yulā mə mbə ñjwi mà jya i tsya, a swon Mmà'àmbi:

Mə ka ñiŋ b̄inòŋsə ba a ntīi bo, i k̄i ŋwà'anə a atu bo."

17 A b̄u ŋku'usə mə,

"Kaa mə ka wa'ā innu jī bi jyaa bo bi innu jīi mə bo le mfānsə aa bù ŋwa'atə"

18 Bi laa bə lī'inə ma juu ñnnu bəə boŋ kaa ŋji'i ànnu a ŋka ntòò njoo mmà'anwī mbi'i innu jī bi kaa ì si b̄u mbə.

19 B̄l̄im bā tsə mə bī'inə nāŋsə mbii mə, bī'inə ka yī kuu wa m̄um Adigə yī nāŋsə laa ntsya aa a n̄j̄im àləə Yesu aa

20 à le ŋŋa'a m̄āŋjī yī m̄fii yīi mə à tswe ntīi aa ntsya a n̄j̄im àtsə'ə nyatə ya, la a bə mə, ntsya a n̄j̄im ñjyānū yī.

21 Tsə mə bī'inə tswe ni ŋgāŋmà'a Nwī yī ŋkò'ònə yīi mə a lèntə ndā Nwī aa,

22 tā bī'inə yonṭə ŋkòòntə nī ntīi annu ñŋkon, nluu nī àbiintīi, nī m̄antīi m̄ii mə bi leè ñsi'i innu jī bi ghu aa, bo bi m̄ib̄i m̄i nu m̄ii mə bi leè ñsi'i nī ŋk̄i yī lāa.

23 Tā bī'inə tē'e akòrə yī'inə tā à tinsə a nī ànnu yīi mə bī'inə bii mə bī'inə bə aa, nlon mə bī'inə zi mə Nwīŋgòŋ à ka ləə ŋkà'ā yī.

24 Tā bī'inə zi ajān yīi mə mbə bī'inə ka nd̄īntə yī'inə bī'inə ni bī'inə a ŋka ŋkòŋnə bo bi a ŋka ŋghirə innu jī siginə.

25 Tā bī'inə tsuu k̄i b̄orikə a ŋka nghotə ntswe tsi'itə tso mə bə bī'mò'ò ghirə aà. Tā bī'inə bāŋnə ŋka ŋku'usə nd̄īntə nī yī'inə bī'inə ni bī'inə ts̄itsòŋ ghulā mə Njwī Mmà'àmbi ya i kù'ù ñzi aà.

26 Nlon mə kaa àyoo ma'anwī yī dāŋ kaa a s̄i b̄u mbə a nsi'itə ibi ghu mə mbə bī'inə zi ànnu yīi mə a ku'unə a ŋghirə aa, mb̄u ŋka ŋghēe nī m̄b̄ii a ŋghirə innu jī bi.

27 Ma mùu ajān a tigə m̄bāŋnə mbə aa bə mə tā bī'inə ka mbo'ò nī ànnu ntso'otə m̄isa'a ya mə a ka yī zi aa bo bi mò'ò yī swèrə ñswèrə wa yīi mə i ka yī tòò ŋgāŋkibāa Mmà'à mbi aà.

28 N̄u yīi mə à le ŋwò nòŋsə Moses aa, biyəfə bi baa kə bi tarə bə fē'e təə swon ajān mə bo yə aa boŋ bi zwitə yī, kaa ŋki'i m̄il̄ŋnə kó.

29 N̄i wa'atə mə a ka yī tigə bə aa mə akə a mbo ñu yīi mə à tsà'a a Mu Nwī aa e? Mə à lögə aləə ya yīi mə Nwī à le ŋwàrə akàà ghu, ñsi'i ibi yī ghu mə tā à laa nī àyoo àdāŋə àdāŋə aa e? A bəgītə aa Azwī ibòŋ Nwī yā. Yīi ŋgi'i i ka yī swèrə tsyātə.

³⁰ Nlonj mə bi'inè zi yu wa yii mə à swõj mə, “Nkwĩ'inè ànnù à nĩ ànnù yá mə ka kwĩ'inè.” Nkĩ mbu nswõj mə, “Mmà'àmbi à ka yĩ tso'otə misa'a mi bə bi.”

³¹ A nĩ ànnù yĩ swèrè ñswèrə a wò a múm mbo Nwĩ yii mə à tswe ntii aà.

³² Wa'atə nĩ a noò wa yii mə à leè ñtsya aà, nòò wa mə nĩ le ñkwèrə ñkà'à Kristo aa, ñgĩ'i yĩ ñtii i le ñkuu a nu bù, lá nĩ tswá ñtii ghuu ñtsya ñgĩ'i yá.

³³ Bì le si bəgítè nĩ ghuu ñkii ndi nĩ ñgĩ'i a nu bù a idigə mítaa, a nĩ bìnòò bí m'ò'ò a bāñnè ñghèe bu ñghèe mbii ñgĩ'i bu bi bə bí m'ò'ò bii mə bi le si yə mbuu ñgĩ'i mà wa aà.

³⁴ Nì le mbii a nyə ñgĩ'i bú bì ñgāñatsanj; noò yii mə bi le ñkwèrə ñgõj njoo juu tsim aa nĩ le mbeentə ma ya nĩ ñidorə ñlonj mə nĩ le nzi mə ñjoo jì wə jii mə i tsya ma jya, jii mə i lwi'i ñikonj aa i ka yĩ tswe a mbo bù.

³⁵ Tsõ mə a bə laa, tá nĩ tsuu atanəntii yuu ló mà'atə bə, ñlonj mə a tswe nĩ mütəñnè mí wè.

³⁶ Nlonj mə nĩ ñtswe nĩ tswe nĩ ñtswántii ghuu tá ki ghìrə ànnù yii mə Nwĩ a lòò aa tá kwèrə ayoo yii mə à kà'a a mbo bù aà.

³⁷ “Nlonj mə a tìgə tsi'ì mú àtii noò

tá yu wa yii mə à tswe nĩ ñzì aa, tá à zi. Kaa à ka wa'à bù ñtigitə.

³⁸ Lá ñù yii mə ànnù yĩ a tsinə aa, à ka tswe ntii a ñjĩm àbiiintii,

lá mbə a swunjtə akòrə yì mbii nĩ ñjĩm,

bə bõj kaa mə ka wa'à bi'iyu doritə.”

³⁹ Lá kaa bi'inè si bə bii mə bi'inè swunjtə akòrə yì'inè mbwe aa bə. Bì'inè bāñnə mbə aa bii mə bi'inè tswe nĩ àbiiintii a nyweenə.

11

Abiiintii

¹ Abiiintii à nĩ ñànşə nzi ànnù tá à laa nlonj njoo jii mə bi'inè bə aà, a mbii njoo jii mə kaa bi'inè si yə aà.

² Nlonj mə a le ñghìrə àbiiintii mə tá Nwĩngõj à beentə bitsyàbimbii bi ñgu'u.

³ Bì'inè tsya aa a ñjĩmə àbiiintii nzi mə Nwĩ à le nnañşə mbi yù aa nĩ ñìghàá ni. Ma la a bə mə njoo jii mə bi'inè yə aa, bi le nnañşə aa nĩ ñjoo jii mə bi'inè si yə aà.

⁴ A le ñghìrə àbiiintii mə tá Abel à ma'a Nwĩ nĩ àyoo mà'anwĩ yii mə a le mbõj ñtsya yì Kain aa. Nwĩngõj a tìgə mbeentə yì mə à nĩ ñù yii mə ànnù yì a tsinə. Nwĩngõj à le mbə ayefə yì nlonj mə à le ñkwèrə jii njoo mà'anwĩ jya aà, ka mə à le ñkwo aa, à burə ka kì ghàà a ñjĩm àbiiintii yì.

⁵ A le ñghìrə àbiiintii mə bì logə Enoch ñk'ò'ò ñghèe nĩ ghu mə tá tsuu niwo ló yə. Bì le lòò yì kaa ñk'i'ì yə nlonj mə Nwĩ à le ñlogə yì aà. Mbõj tá bì ka ñlogə yì aa bi le mbeentə mə à nĩ ñù yii mə à ghìrə Nwĩ a doritə.

⁶ Abiiintii a bə tuu bə bõj kaa mbə ñù tsù a wa'à ghìrə tá Nwĩ à doritə, ñlonj mə ñù ñtsim yii mə a yòntə ñkoontə nĩ a mbèe Nwĩ aa, à tswe nĩ mbii mə Nwĩngõj à tswe ghu ntii ñkii ntəjə nĩ bə bii mə bì nañşə nloò nii aà.

⁷ A le ñghìrə àbiiintii mə tá Noah à bii ajāñ yii mə bi le ñwà'àsə yì ñlonj innù jii mə à le mburə tì yə aa, ñlogə noò ñk'ò'ò abāñ yii à le ñkuu ghu bo bì ñkwè'è yì ñyweenə aà. Ma mùu ajāñ à le ñghìrə bì nāñ is'a a nù mbi a tìgə mbə ñjĩndá bə bii mə ànnù yaa a tsinə ntsyá a ñjĩm àbiiintii aà.

⁸ A le ñghìrə àbiiintii mə tá Abraham à yu'unə wa noò mə Nwĩ à le ntwonjə yì mə tá à ghèe ñkwèrə abwenənsyè yii mə Nwĩ à le ñkà'à mə yu ka fa ghu mbo aà; à le mfè'è ñka ñghèe ka mə kaa à le ñk'i'ì adigə yii mə yu ghèè ghu aa zì aà.

⁹ A le ñghìrə àbiiintii mə tá à tìgə ntswe wa nĩ àbwenə nsyè ya mə Nwĩ à le ñkà'à aa tsi'ì tsò ñgii, ñle nĩ a nĩ miantāñ tsò Isaac nĩ Yakob, bii mə à le ñkì mbə bə bii mə bi le ñkì ñka'a abwenə nsyè mà yù a mbo bo aà.

¹⁰ Nlonj mə à le si lòò njò'ò àla'a ya yii mə i tswe nĩ itsənda, ñù yii mə a ghùrə aa, nĩ ñù yii mə à nāñşə aa, a bə Nwĩ yumbõjə.

¹¹ A le ñghìrə ajāñ yii mə Abraham à le ntswe nĩ àbiiintii mə Sarah à le tswe nĩ mu ka mə à le mbə àfrə, le bõj ilòò jì i kì mə ñtsya aà. A le mbii aa nlonj mə à le nzi mə ñù yii mə à le ñkà'à aa, a ləə ñkà'à yì aà.

¹² A tìgə mbə ajāñ yii mə a nĩ ñù yì ñfùùrè yii à tì bə aa a tìgə aa a ñkwo aa, bi le ñjwe ñgwè'è ghu i gha'a mbə tsi'ì tsò mājõj mii mə mĩ tswe a aburə kə tsi'ì tsò àwāñ yii mə a tswe a aghəñjə ñkì miyaa a ajāñ mə kaa mbə bi wa'à səñjə aà.

¹³ Bè ma bú bitsim bi le ñkwokè a múm àbiintii. Bo le ñkwokè a múm àbiintii ti kwere àyoo yii mē bi le ñkà'á a mbo bo aa, lá mbàññe nyè njoò mà jya i tswé a sà'a agha'á, lá mbii mē bo t'e'ε mbē aa bigi, mbē batoo faa atu nsyé.

¹⁴ Nlonj mē bē bii mē bi ghàà ma mùu ajàñ aa, bo ghìrè a laa mē bo lóo aa ala'a yii mē à ní àyaa aà.

¹⁵ Bo le baa ki lèò atú yaa ki wa'atè aa àbwènè nsyé ya mē bo le mmà'atè aa boñ bo le nlóo abwarè mbù mbii fu.

¹⁶ Lá bo le mbàññè nte'ε atú yaa bē ní àla'a yii mē a boñ ntsyatè ma yá, mbē ala'a yii a tswé a aburè aà. A bē ànnù yii mē kaa Nwíngòñ à si atu ìrè mē mbē bi twonj yi mē à ní Nwí wàà ñlonj mē à nàñsè njo'ò àla'a yí ñsiginè ñlèè a mbo bo.

¹⁷ A le ñghìrè àbiintii mē tá Abraham à logè mú yí Isaac mē yu tóo mmà'á Nwí ghu, wá noò mē Nwí à le ñkwà'anè yi aà. Nwí à le ñlèè ñkà'á bo Abraham lá a kí mbu mbii a ntóo njonj mú yí yí mò'òtè a mmà'á Nwí ghu.

¹⁸ Nwí à le nswonj ghu mbo mē, "Mè ka tsyá aa a ñjim Isaac i fa ñgwè'è yú mē mè kà'á aa a mbo wò."

¹⁹ Abraham à le mbii mē Nwíngòñ mbē a yweensè bē ní ñiwó ka mē bi kwó kwó aà. Lá a ní mánjì yí mò'ò mbē bi swonj mē à le ñki mbu ñkwere yi fu a ntsú ñiwó.

²⁰ A le ghìrè àbiintii mē tá Isaac à ñij mbóonè a nu Yakob bo Esau ñlonj innù jii mē i le mburè ti zì aà.

²¹ A le ghìrè àbiintii mē tá Yakob à ñij mbóonè a nu bóo bi Joseph wa noò mē à le si kwo aa, ntigè ntujñè ntswa afi yi mmii Nwí.

²² A le ghìrè àbiintii mē tá Joseph à ghaa annù ajàñ mē baIsrael ka yí fè'ε a ala'a Egipto a noò yii mē à le si kwo aa, ñki mfa ndi'í ajàñ yii mē bi ka yí twinjè yi aà.

²³ A le ñghìrè àbiintii mē tá ta bi Moses bo Ndè yí tá bi ló'osè yi ní bisàñ bi tarè a noò yii mē bi le ñjwe yi aà. Bo le nyè mē, a ñkàrè, mu wa à le mbē mbòñ mú, kaa ñki'í ññsè mfo wa bù mbó'ò.

²⁴ A le ñghìrè àbiintii mē tá Moses à tuu yi mē tá bi tsuu yi ní mú Mfò Pharoah yi mánjyè ki twonjè a noò yii mē à le ñkwe aà.

²⁵ A le mbàññè ñtsò'ò mē yu ka kii bii ñgi'í yii mē bi le si ìi a nu bē bi Nwí aà, ñtsyatè a nyu'u ibòñ yii mē ibi zì ní ghu, i bē ibòñ yii i tsyá tsyá aà.

²⁶ A le mbeentè mē a bóñtè a nyè ñgi'í bo bi àdirè atu nlonj Ayo'ò Nwí à ní àfù'u yii a tsyatè njoò àtindúu a ala'a Egipto nlonj mē à le nte'ε mi'í mi a ní mítəñnè mii mē mi ka yí zì aà.

²⁷ A le ñghìrè àbiintii mē Moses à ma'atè ala'a Egipto kaa ñki'í alwintəñ Mfò wa bo'ò; ñlonj mē à le ntswe ní àtəñəntii ñghèè ní mbii tsi'í tsò ñù yii à le si yè ní Nwíngòñ yii mē kaa bi si yè aà.

²⁸ A le ñghìrè àbiintii mē tá à loginè annù Passa, ñswonj mē tá bi tswerisè alèè ya a ní mintsú mí nda mē tá Angel ñiwò wa tá à tsuu bitsyá bi mbii bi bóo bi baIsrael bi mbàññè ló zwitè.

²⁹ A le ñghìrè àbiintii mē tá baIsrael tá bi too Ñki miyaa yí bagitè wa tsi'í tsò bi too aa ní ñsyé yi ñyoorè. Nòò yii mē baEgipto le nywintè mē bi kii too aa, ñki wa i sigè ñkonjè waa.

³⁰ A le ñghìrè àbiintii mē tá iwùgè ala'a Jericho jya tá i wokè a noò yii mē baIsrael le mben ñkarisè ala'a ya ñjwi ji sàmbaà.

³¹ A le ñghìrè àbiintii mē tá bi tsuu akwàrè Rahab bo bi bē bii mē bi le ntii atu a mbo Nwí aa zwitè, nlonj mē à le ñkwere bitswèrè bi baIsrael ní mbóonè aà.

³² Mà bu ñghèè ní mbii ñka nsonjè aa ε? Kaa Nòò à si tswé a mbo mē a ñghàà ànnù nlonj Gideon, Barak, Samson, Jephah, David, Samuel, bo bi ñgàñntoo Nwí.

³³ Nlonjè àbiintii bo le mmà'á ntsò bo bi itoo itoo ntsya waa. Bo le ñghìrè annù yii mē a tsinè aa, ñki ñkwere annù yii mē Nwí à kà'á aà. Bo le ñkutè mintsú mí naàñgwýé,

³⁴ mbwetè mímò'ò mí tii, ñki ñkhè kaa bi wa'á waa ní munwí ntsò zwitè. Bo le mbē iborokè njoò lá ntigè mbəñ mbē bitii bi bē ntigè mbē tsi'í ñgàñmà'á ntsò jì tii, ñgha'á ntsú ntsò itòò.

³⁵ Ntsya a ñjimè àbiintii bi le nyweensè bilim bi bāngyè bii mē bi le ñkwokè aa mfa a mbo bo. Bì mò'ò bi le si yè ñgi'í bi ghè bi mà'atè waa bo tuu tá i kwo a múm ñgi'í i yí tigè bú yweenè i tswé ní ntswéntii yii mē i bóñ ntsyatè aà.

³⁶ Bi le si wyè ní bí mò'ò, ñghòo ní bí mò'ò, ñkoo bi mò'ò ní àtsañ, nlògè ñghèè ní bu a ndàtsanjè.

³⁷ Bi le ntumntè bí mò'ò ní ñgò'ò, ñkwýe bí mò'ò itii baa, ñzwitè bí mò'ò ní munwí ntsò. Bì mò'ò bi karè ñwe'ε ní ñgúu mbinjərə bo bi jì mbindonjè. Mbē ñgàñàmfumè, bi tso'ò ní àkòrè yaa, ndi ní ñgi'í a nu bo.

³⁸ Kaa mbi yu à le nwa'á a mbo bo ku'ùnè. Bo tigè ñghaa ntsinjə ñkarə ni a nta'a miwèè mi wèè tsi'í tsó bè bii bi ñkhə ntsò. Nle ni a itu mǎnta'a bo bí a múm ibù'u ngoo bo bí mǎmborə a nsyé.

³⁹ Ma buú bè bi le mbeentə waa mə bi le nluu nǎ àbiintii, la kaa bo le nwa'á ìnnu jii mə Nwǎ à le ñkà'á a mbo bo aa kwərə

⁴⁰ ñlonj mə Nwǎ à le ntaŋtə atanjtə yii mə a bu mbòŋ ñtsya ma ya aa a mbo bí'inè, mə bo ka yí kii kò'ò luu tsi'í bí'inè ñibò bitsimè.

12

Nwǎŋgòŋ Taà yí'inè

¹ Tsi'í tsó mə bí'inè tswə ni ñnòò bíyəfə bi karisè yí'inè aa, á bí'inè ma'atə ngòŋ innu tsim jii mə mbə i kinə mǎnjǎ a mbo bí'inè aa, bo bí ngòŋ innu jii bi ñtsim jii mə i liginè ñtiŋnə ni a nu bí'inè aa, nŋaansə miŋi mi'inè, ñtanj nti, ñka ñkhə ñikhè nii mə ni tswə a mbii bí'inè aa.

² Tá bí'inè tɛ'ɛ mi'í mǎ'inè a nu Yesu yii mə àbiintii yí'inè a le nloginè ghu nu ñki nliw'isə ghu nu aa. A le mbii ngi'í ñkwo a ati bǎŋnè bǎŋnè kaa ñkǎ'í ni àdǎrə atu yii mə àti bǎŋnè bǎŋnè a le si zǐ ni yu aa bo'ò. Nlonj mə à le nzi nidorə ni wè nii mə ni le si yu'utə nii aa. Tsítsòŋ à tigè ntswe a mbèè ñikwɛɛ Nwǎ yii mə à ñaŋnə a aburə aa ní mǎ'á.

³ Nanjə nwa'atə ní mbuu ngi'í yii mə à le nyə aa, ní mbuu kǐbàà yii mə ñgǎŋghirə innu jii bi i le si bàà nii ghu aa, maa ajǎŋ, tá ni tsuu ló kaa, i swùŋtə akòrə yuu i bii ní ñjǎm bə.

⁴ A ajǎŋ mə bu bí innu jii bi i to aa, kaa ni burə ti to ñghèè ñywe'e a adigə yii mə mbə ni saansə àlèè yuu ghu.

⁵ Nǎ lǐ'inè mə á adǎ'itə ya yii mə Nwǎŋgòŋ a fa ni a mbo bù tsó boò bi nswonə ni mə, “Mú ghə tsuu kǐ tsa'a ajǎŋ mə Mmà'ambi a mǎrisè ní gho aa bə.

Tsuu ló kǐ swùŋtə akòrə yo i bii ní ñjǎm mə mbə a ka ntsisə ní ghò.

⁶ Nlonj mə Nwǎŋgòŋ a tsisə aa bè bii mə à kòŋə aa, ñkǎi nniŋə ní ngi'í aa a nu bè bii mə à lògə mə à ni boò bi aa.”

⁷ Nǎ tswa nti ghuu a ní àjǎŋ yii mə Nwǎ a mǎrisè ghuu aa, a lentè ní ghuu aa tsi'í tsó boò bi. Ngǎ'í yii mə ni yə aa i dǎ'í aa mə Nwǎŋgòŋ a mǎrisè ghuu aa tsi'í tsó boò bi. Kə mu yí tsu à tswə ghu yii mə taà yí à si mǎrisè aa ɛ?

⁸ Mbə bi tsuu ghuu kǐ mǎrisè tsi'í tsó àjǎŋ mə bi kii mmǎrisə boò bí mǎ'ò aa, bəə boŋ kaa ni sǐ boò bi nanjə mbə; boŋ ni bə aa boò bi tí tà.

⁹ Mbə bità bii mə bi jwe yí'inè fáa mbi aa, mbə bi ka mmǎrisə yí'inè, bí'inè kii mbo'otə ní waa, bəə boŋ kaa mbə bí'inè wa'á ibii nú yí'inè sigísə a mbo Taà yí'inè a múm Azwǎ tá i tswə nti aa ɛ?

¹⁰ Bità bí fáa nsyə bi mǎrisè yí'inè a ni mú àti noò aa ní ñkòŋə yàà, lá Nwǎŋgòŋ a mǎrisè ní yí'inè ñghirə aa ibòŋ a nu bí'inè, mə tá bí'inè kǐ nlaa manjə tsi'í tsó yu.

¹¹ A ní ngòŋ innu tsim jii mə Nwǎ a tsisə ní yí'inè aa, bí'inè lògə maa noò tsi'í tsó ànnu yí bi ñka nŋəŋnə, kaa wa'á bǎŋnə ñka ndoritə, lá a ti bə a nŋim bè bii mə bi mǎrisə waa aa, bi koonè mǎntà mii mə mi zǐ ní mbòonè ñghirə bo ghirə ní innu jii i tsinə aa.

Idǎ'itə bo bí ñwà'àsə

¹² Ka ñentə ní mbó muu mii mə mi káà mə aa a ndəŋə, ñki ntiŋsə ní ni mǎkù'utə muu mii mə mi tsigínə aa.

¹³ Nǎ ghirə tá mǎnjǎ yii mə ni təə ghu aa tá à tsinè, tá idigə jii mə i kwokə a mika'a bù aa tá i tsuu ló fáakə, tá i bǎŋnə nti tǎ.

¹⁴ Nǎ ywe'etə a ñka ntswe ní mbòonə bu bí bè bitsimè; ñkǎi ntəə ní àkòrə nizǐ yuu tá à laa manjə nlonj mə ñu yii mə àkòrə nizǐ yí a sǐ laa mǎnjə aa kaa à ka yí wa'á Mmà'ambi yə.

¹⁵ Nǎ ka ntsyəsə ghuu, nyə mə tá ñu tsu à tsuu ló tswə ti kwərə ibòŋ Nwǎ wá. Tá ñu ní bù à tsuu ló bə tsi'í tsó àti nliw' tsegə yii mə a fa ngi'í, ñghirə i bəŋ ntigə nli'í yii mbə li'í bè bí ghà'atə aa.

¹⁶ Tá ñu ní bù ghùu yí mǎ'ò tá tsuu ló bə ñu àtsuùrè kə tsó ñu yii mə à si Nwǎ bo'ò aa tsi'í tsó Esau yii mə à le fée abwarə yí tsó ñdǎi mu, ñkwərə mǎji mi nŋaà mǎ'ò ghu aa.

¹⁷ Nǎ zǐ mə à le mbə a nŋim aa a bú ñka nloò mə yu tswə ní mbòonə taà yí, lá bí le mfurə yí nlonj mə kaa mǎnjǎ yii mə mbə a kwensə ànnu yii mə à le ñghirə aa kaa à le ñkǎ'í bə ka mə à le si yə'ə ní mǎlǎa a mi'í yu aa.

¹⁸ Kaa ni sǐ zǐ aa tsi'í tsó baIsrael le nzi, a mbèè nta'a yii mə mbə bi wa'á mòontə, i khǎ ni mǎ'ò; a múm mǎfi idigə, bo bí idigə buurè bùurə, ní àfisə yí tǎ,

19 bo bi ñji ñtàn, ni ñji ñu. Nòò yii mə bə bya le nyu'u ñji ya aa, bo le mbo'c ntigə mbu'u ni mbo nswonj ni mə kaa bo si bu ñkəŋ a nyu'u tã bi swonj ntoo yi mə'c a mbo bo.

20 Nlonj mə ñdi'i jii mə bi le mfa a mbo bo i swonjə ni mə, "Mbə a t'e mbə tsi'i naà mə i mɔ̀ntə nta'a wa aa, bi tumntə ñzwitə!" i le ntii si'i.

21 Ɔdigə i le nswərə si'i si'i, Moses a tigə ñswonj mə, "Mə tsiɔ̀nə ni ñbɔ̀'ɔ."

22 Lã ni baɔ̀nə nzi aa a Nta'a Sion, bo bi a nɔ̀'ɔ ɔ̀la'a Nwĩngɔ̀n yii mə à tswe ntii aa, Yerusalem yii mə à tswe a aburə aa, ni biangel a ñkam ni ñkãmə bii bi ghotə ntswe nluu ni ñidorə aà.

23 Ni zi aa a ni ñghòtə yii mə à ni yi bɔ̀ɔ bi Nwĩ bi ntsyamblii bii mə bi nywa'anə mikúm myaa a aburə aà. Ni zi aa a mbo Nwĩngɔ̀n yii mə a sa'a ñu ñtsim aa, bo bi a mbɔ̀ izwĩ bə bii mə bi ghìrə innu jii i tsinə, mbə bə bii bi kwi ñko'c nluu aà.

24 Ni zi aa a mbo Yesu yii mə à zi ni ñkàà yi fii ya aa, a ni ɔ̀ləə yii mə bi mitə a ghaà ñzi ni ñbɔ̀n yii i tsyatə yi aləə Abel aà.

25 Tã ni ka ntsyəsə ghuu ñtsuu lɔ̀ tuu ñji ñu wa mə a ghaà aa bə. Bə bii mə bi le ntuu ñji ñu wa mə à le si ghaà nywa'asə ni waa fãa nsyə aa kaa bi le ñki'i ɔ̀jɔ̀n yii mə mbə bi khə zĩ. Mbə bi'inə yi ñtigə ñkhə aa mə akə mə mbə bi'inə tuu ñji ñu wa yii mə a ghaà ñlo a aburə aa ɛ?

26 Nji Nwĩ ya, i le ntsigə nsyə ñtsim maa noò. La tsitsɔ̀n à kà'a mə mə, "Mə ka kù'usə bũ tsiɔ̀ mbi, kaa wa'a tsi'i nsyə yuyu tsiɔ̀, mə ka kii tsiɔ̀ aburə ghu bɔ̀'ɔ."

27 Nighàa nya mə à swonj mə, "Mə ka kù'usə bũ tsiɔ̀ aa," ni nanjə ñdi'i ni mə ñjoo jii mə bi le nanjə aa, bi ka tsiɔ̀ lɔ̀'ɔsə tã jii mə mbə bi wa'à bu ntsigə aa tã i tigə ntswe.

28 Tã bi'inə ka mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ ñlonj mə ɔ̀nnu ñifɔ̀ ya yii mə bi'inə kwərə aa, kaa mbə bi wa'à bu ntsigətə. Tã bi'inə ka mfa mbi'ikə ñkii ñgha'asə Nwĩ ni mánji yii mə à bɔ̀n ghu mbo aa, ñghu'usə nii ñkii mbo'c,

29 ñlonj mə Nwĩngɔ̀n yi'inə à laa mbə mə'c yii mə i tɔ̀ɔ njoo aà.

13

1 Ni ghìrə tã ɔ̀kɔ̀nə yuu tsɔ̀ bɔ̀ɔ bi ma tã à ka ñghɛɛ ni mblii.

2 Ni kii ñka nywa'atə a ñkwərə bigii a mila'a bu, ñlonj mə bə bi mə'c bi le ɛ ñkwərə baanɔ̀l a mila'a bo ti zĩ.

3 Ni ka nywa'atə bə bii mə bi tswe a atsanj aa, tsɔ̀ a tswé bũ bo ghu; ñkii nywa'atə ni bə bii mə bi ñi ñgi'i a nu bo aa ñlonj mə mbə a kii mbə bu.

4 Tã bə bi tsim tswa annu niyo'c ni ɔ̀ghu'usə, ñtsuu ni ñsiɔ̀n a kuu niyo'c ki zi; ñlonj mə Nwĩ à ka yi ñin isa'a a nu ñgãnjatsùurə bo bi ñgãnjajirə.

5 Ni tsuu annu ñkabə i lɔ̀gə t'e'ɛ a mblii, ni ka mbii ni mə njoo jii mə ni tswe ni ju aa i ku'unə a mbo bu; ñlonj mə Nwĩ à laa nswonj mə, "Kaa mbə mə wa'à ghuu mə'e kaa nywa' a ghuu ki ñləə tã ni tswe tsi'i tì ɔ̀yoò"

6 Mbə yii mə a bə maa ajàn aa, mbə bi'inə tigə nswonj ni ɔ̀tɔ̀nəntii mə, "Mmà'ambi à ni ñgãnkwetə ghà,

kaa mə ka wa'à kà mbo'c;

mbə ñu misɔ̀n a ghìrə ɔ̀kə a nu mə aa ɛ?"

7 Ni ka nywa'atə bi'tsyasə buu, bya bii mə bi le nswonj nighàa ni Nwĩ a mbo bu a mblii mblii aà; ni wa'atə a ajàn mə ntswəntii yaà i le mbə aa, ñka ñjə'esə ni ɔ̀biintii yaa.

8 Kaa Yesu Kristo à si kwensə, ɔ̀ tsi'i ñgĩn ñgĩn a ajàn mə à kii bə a yoo aa mə à bə sii, i lɔ̀ kii bə a yoo, i lwi'i ñiñkonjə.

9 Ni tsee mà'atə tã bə ka mbwe'esə ghu ni ñnnu mbuu mbuu ji fii jii mə i si ku'unə aà. A baɔ̀nə ñku'unə aa mə tã mĩntii muu ka ñkwərə mĩtii a ni ñbɔ̀n Nwĩ kaa ñki'i bə a ni mĩji bə. Nlonj mə ajànə mə bə yòŋə bĩnɔ̀nsə nlonj miji aa kaa a burə tì waa ni ɔ̀nnu tsu kwetə bə.

10 Bi'inə tswe ni mbuu ñikentə ni mə'c ni mà'a Nwĩ yi mə'c; ñgãnjmà'a Nwĩ jii mə i fà'a wa mĩm ñtàn yi lwen wa yii ni tswe ghu aa kaa i si ni ɔ̀dà'a tswé a ñji ɔ̀yoò yii mə bi tɔ̀ɔ ghu aà.

11 Nğãnjmà'a Nwĩ yi ñwè wa a kuu aa tsi'i ni ɔ̀ləə naà ya mə bi wa mma'a ni Nwĩ ghu nlonj ɔ̀bi bə aa wa adigə yi Nãnsə Nlaa, mbaɔ̀nə mbə'e ni mbà ya mfɛ'e wa baligə ñtɔ̀ ni a abɛɛ.

12 A ki mbə ñgĩn ñgĩn a ajàn yii mə bi le ñlɔ̀gə Yesu ñfɛ'e ni ghu a mum baligə a yə ñgi'i bi zwi'tə yi mə tã à ghìrə bə bi laa manjə ntsya a ñjim ɔ̀ləə yi.

13 Maa ajàn a ku'unə mə tã bi'inə fɛ'e a mĩm baligə ñghɛɛ ntsi'i yi tã kii kwərə mbəgìtə ya yii mə bi le mbəgìtə yi ghu aà.

¹⁴ Nlon̄ m̄ə kaa bi'in̄ə s̄i n̄i n̄jò'ò àla'a ȳii m̄ə a lwi'i n̄iηkon̄ aa faà tswê, m̄b̄an̄n̄ə n̄lòò aa ya m̄ə a ka ȳi z̄i aà.

¹⁵ A ku'un̄ə m̄ə t̄a bi'in̄ə tiḡə n̄tsya aa a nu Kristo, m̄fa n̄i àyoo mm̄à'a Nw̄i ȳii m̄ə à n̄i agha'as̄ə aa, a ngòŋ b̄in̄òò b̄itsim̄, a mbo Nw̄i, m̄b̄ə agha'as̄ə ȳii m̄ə a f̄ē'ε a ghoŋ n̄tsū b̄ə b̄ii m̄ə bi swon̄ n̄i ann̄ū f̄k̄um̄ yi aà.

¹⁶ N̄i t̄suu l̄i'in̄ə a ηka ngh̄ir̄ə ìb̄òŋ bo b̄i a ηka nyat̄ə n̄joo j̄ii m̄ə n̄i t̄swe n̄i ju aa, n̄lon̄ m̄ə n̄joo mm̄à'anw̄i ma j̄u i b̄òŋè n̄i Nw̄i.

¹⁷ N̄i ka nyu'un̄ə b̄itsyàs̄ə buu ηk̄i ηka nyoŋə n̄i inn̄ū j̄ii m̄ə bo swon̄ aà; n̄lon̄ m̄ə bi be n̄i ann̄ū nt̄i yuu, ηk̄i n̄tswe n̄i àj̄an̄ ȳii m̄ə bi ka ȳi fa akwi'i a n̄si mi'i Nw̄i n̄lon̄ ηgaa ȳùù aà. A b̄ə n̄j̄i'ì ann̄ū ȳii m̄ə a ku'un̄ə m̄ə boŋ n̄i gh̄ir̄ə bo fa'à n̄i àf̄à'á yaa n̄i n̄idore, n̄lon̄ m̄ə bo b̄ə k̄i f̄à'á b̄ə n̄i àj̄əŋn̄ə boŋ kaa a ka wa'á gh̄uu kwet̄ə.

¹⁸ N̄i ka n̄tsa'at̄ə n̄i Nw̄i n̄jwa'at̄ə n̄i ȳi'ì, n̄lon̄ m̄ə b̄i'ì z̄i m̄ə nt̄i ȳi'ì i laa a n̄i ann̄ū ȳii m̄ə b̄i'ì f̄à'a aà. B̄i'ì l̄òò m̄ə b̄i'ì k̄i gh̄ir̄ə ìnn̄ū t̄sim̄ j̄ii m̄ə i t̄sin̄ə b̄ə b̄o'ot̄ə aà.

¹⁹ M̄ə bu'u mbo a mbo bù t̄si'ì n̄it̄i m̄ə n̄i b̄ə k̄i nan̄s̄ə ts̄à'at̄ə Nw̄i boŋ à ka gh̄ir̄ə m̄ə w̄an̄s̄ə mb̄ù m̄b̄ii fu a mbo bù.

²⁰ T̄a Nw̄iŋgòŋ m̄b̄oon̄ə ȳii m̄ə à le ηgh̄ir̄ə Mm̄à'àmb̄i ȳi'in̄ə Yeso a bú m̄b̄iin̄ə a n̄iwo aa, yu wa m̄ə à n̄i ηḡan̄mb̄ēmb̄i ȳi n̄jw̄ə aa, n̄i àl̄əè ȳi ȳii m̄ə bi le ηw̄ar̄ə àk̄àà ȳii m̄ə a lwi'ì n̄iηkon̄ ghu aa,

²¹ t̄a à fa n̄joo j̄i siḡin̄ə t̄sim̄ j̄ii m̄ə n̄i l̄òò aa, ta t̄a n̄i ka ηgh̄ir̄ə ìnn̄ū j̄ii m̄ə Nw̄i a l̄òò aà. T̄a à gh̄εε n̄i m̄b̄ii n̄tiḡə f̄à'á n̄i ìnn̄ū j̄ii m̄ə a k̄òŋə aa a nu bù n̄tsya aa a n̄j̄im̄ Yesu Kristo, ȳii m̄ə n̄igha'a n̄itsim̄ ka tiḡə z̄i ghu mbo i lwi'ì n̄iηkon̄ə aà. Amen.

²² M̄ə bu'u n̄i m̄bo a mbo bù mb̄a b̄il̄im̄ bá, m̄ə t̄a n̄i kw̄er̄ə n̄ighàà n̄i ad̄i'it̄ə nú siḡin̄ə, ka m̄ə m̄ə ηw̄à'àn̄ə n̄i ghu'ut̄ə aà.

²³ M̄ə l̄òò m̄ə t̄a n̄i z̄i m̄ə bi fi'is̄ə m̄ə mumaà ȳi'in̄ə Timoti a nd̄átsan̄. M̄ə yu'ut̄ə aà ȳi, à b̄ə w̄an̄s̄ə z̄i boŋ bi'iyu ka tiḡə z̄i b̄itsim̄ a mb̄εε bù.

²⁴ N̄i t̄sa'at̄ə b̄itsyàs̄ə buu b̄itsim̄ bo b̄i b̄ə bi Nw̄i b̄itsim̄ə. B̄il̄im̄ bi'in̄ə b̄ii m̄ə bi t̄swe a Itali aa bi toò àts̄à'at̄ə a mbo bù b̄itsim̄ə.

²⁵ T̄a ìb̄òŋ Nw̄i t̄a i t̄swe a mbo bù bi t̄sim̄ə. Amen.

Aṅwà'ànè JEMS

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yŷ aa a le ṅṅwà'ànə Jems muma bi Yesu a mbo biKrisèn bii mə bi le njà'a waa bi tswé a itoo itoo aà. Jems à le ṅki mbə ntsyàsə a ṅghotə a Yerusalem.

Jems à ṅwà'ànə ndi'itə ní bə bi Nwí ní innú jì ghà'atə, lá má ànnú yii mə à ghàa ghu aa à ní àbiintii. Nswonə ní mə bi yə àbiintii ṅú aa a ní ifà'á yi bo bi mighàrinə mi innú mi. Kaa àbiintii yii mə ṅú a swonə tsi'í ní ntsu aa kaa à si àbiintii yii mə a yweensə ṅú aa bə. Tá bə bii mə bi bii Nwí aa tá bi kii ṅghirə ní ànnu yii mə nighàà ní Nwí ní swonə aà, kaa wa'a kà ṅyu'u tsi'í yù'ù, kaa wa'à ní nu ka mfa'a (1.22-25). Jems a bú ṅghaa annú ṅlon mitsyè (1.5-8), ṅú yii mə a bon mitsyè aa tá à betə a mbo Nwí ní àbiintii. Ndi'itə ní bə bi Nwí mə tá bo ka nzi ntswá àləə yaa (3.1-12), ntsuu milò'ò mi bìlím byaa ki to'otə, (4.11-12) ntsuu kii ki kàà, tá ṅṅə ṅú tá à bə ṅṅə (5.12). Tá bə bii mə bi bii Nwí aa tá bo ka ntswa ní nti waa ṅkii ntsa'atə ní Nwí a noò ṅgi'ì. Bəe bo ti ghò, bo ká mbii ní ifānsənnú jyaa bo ní bo, ṅka ntsa'atə ní Nwí (5.13-18) ṅlon mə Nwí a yu'u atsa'atə Nwí ṅú yii mə à tswé ní àbiintii aà.

Jems à nanşə ṅṅwà'ànə aa innú jii mə mbə i kwetə bə bi Nwí a múm ntswəntii yàà, ṅkwetə ní waa mə bi ka ṅkə Satan, bo bi ànnú ṅkəṅ njoo mbi jù, mbanşə ṅka nyonşə a mbə Nwí tá bə bìsúbika'á bi tsò Abraham (4.1-8).

Bi yatə aṅwà'ànə yŷ aa laà:

1. Nji'innú aṅwà'ànə yuà 1.1
2. Àbiintii ní mitsyè 1.2-8
3. Ànnú ṅṅàṅfəfə mə bi ṅṅāṅkabə 1.9-11
4. Ànnú nywe'etə ṅú bo bi àkwà'ànə 1.12-18
5. ṅka nyu'u nighàà ní Nwí ṅkii ṅghirə 1.19-27
6. Awà'àsə ṅlon annú a ṅka nte'e nàndənə a titii bə 2.1-13
7. Àbiintii bo àfà'á 2.14-26
8. Krisèn bo àləə yi 3.1-18
9. Krisèn bo bi njoo mbí 4.1—5.6
10. İdi'itə jì mɔ'ò 5.7-20

¹ A ní mə Jems, ṅṅàṅfà'a Nwí ní yì Mmà'ambí Yesu Kristo, mə tsà'atə ṅgwè'è baİsrael nighúm ntsóbaa yii mə i ja'anə ntswetə a idigə tsim faa mbi aà.

Àbiintii ní mitsyè

² Bìlím bá, ní ka nanşə ndoritə a noò yii mə mbuu ikwà'ànə tsim i tsi'í ghuu aà;

³ ṅlon mə ní bə tswa nti ghu i tsyá àkwà'ànə yii mə a ywe'etə ní àbiintii yuu aa, bon ní ka tigə tswé ní àṅāntii.

⁴ Ní yə mə àṅāntii yuu a ghəe ní mbii a múm ṅgi'í tá ní tsuu lə kaa, tá ní kwe ṅkə'ò ntəə ṅku'unə, kaa wa'á ní àlò'ò tswé.

⁵ Lá mbə ṅú nìbù a ti bon mitsyè, a ku'unə mə tá à tsa'atə Nwí ṅlɔɔ ghu mbó, bon à ka fa ghu mbó, ṅlon mə Nwí a fa njoo a mbo bə bitsim ní àbənəntii, kaa wa'á linə bə.

⁶ Lá bəe a ti tsà'atə Nwí a nŷ nti yì ghu nú, ntsəe ki jŷkə bə. Nù ntsim yii mə a jŷkə aa, à bə aa tsò akāṅə ṅki miyaa yii mə fifə̀ə a tii ṅghəe mbù mbii ní yu aà.

⁷⁻⁸ Ajanə ṅú ma ya mə a lɔɔ ní mntii mi mbaa, ṅjŷkə ní jŷkə ní innú ji tsim aa, tá à tsuu lə wa'atə mə mbə yu kwə̀ə àyodə tsu a mbo mmà'ambí Nwí.

ṅṅàṅfəfə mə bi ṅṅāṅkabə

⁹ Ndim yi'inə yii mə à ní ṅú tikúm aa à tswé ní ṅka ndoritə a ajāṅ yii mə Nwí à ṅəntə yi a ndəṅ aà;

¹⁰ tá ndim yi'inə yii mə à ní ṅṅāṅkabə aa tá kii ṅka ndoritə a noò yii mə Nwí à sigisə yi a nsyə aà, ṅlon mə ṅṅāṅkabə i ka yì wānsə tsyá waa aa tsi'í tsò ibwí'í ṅgèè aà.

¹¹ Nòò a ki nta nti aa, a toò ṅgèè i yorə; ibwí'í ji i wòkə a nsyə, nìbənṅ ní mē. A ki mbə ṅghŷ ṅghŷ ajāṅ yii mə ṅṅāṅkabə à ka yì tsyá yi, a noò yii mə a karə mfa'a ní mifá'á mi aà.

Akwà'ànə

¹² Nidorə ní tswé a mbo ṅú yii mə à lwí'í ní àbiintii a noò yii mə ikwà'ànə i zi ghu mbo aà ṅlon mə à bə tsyá mbuu ikwà'ànə ma jù bəə bon à ka kwə̀ə miyàrinə mi ṅṅu'ù mi, tá à bə ntswentii ya yii mə Nwí à kà'a a mbo bə bii mə bi kəṅə yi aà.

13 Mbə mbuu ikwà'ànè ma jú i yi ti zì a mbo nù a tsuu ló swonj mə, “Ƴkwà'ànè jú i lo aa a mbo Nwí.” Nlonj mə kaa mbə bi wa'à Nwí ní innù jí bi kwa'ànè. Kaa yumbonj a wa'à nii nù kii nkwa'anə ní ànnù yí bí.

14 Lá bi kwà'ànè nù aa wá noò mə innù jii mə a yè'ətə aa i swùntə mə yi nko yi tso mátaà.

15 Innù jya mə a yè'ətə aa i tigè ghìrə a tswé ni ju tso mu ntigə njwe ifánsənnù. Bəe mə ifánsənnù jya i yi nko'ò nluu, i jwe nàwó.

16 Tá bi tsuu ghuu ló bwe'esə mbá boó bi maà bá.

17 Mítəjnə mí siginè mitsim bo bi njòó jii mə i bonj mánjsə aa, tsi'í tsim i lò aa aburə nsigə. I lò aa a mbo Nwíngonj yii mə à nánjsə mánká'à mii mə mi tswə a aburə aa, mbə yu yii mə kaa à si kwensə, kə mbənkə tso alilənj aa.

18 A ní nkónjə yí, à le nnanjsə yí'inə, ntsya aa a njim nighàà nii à ní ànnù nínkonj aa, mə tá bi'inə bə bitsya bi mbii a titi njònj njòó tsim jii mə à le nnanjsə aa.

Nka nyu'u nkii nghirə

19 Boó bi maà bá nì ka njwa'atə annù yuà! A ku'unə mə tá nù ntsim tá à ka njwanjsə nyu'u ànnù, ntsəe kì wánjsə ghàa, nkì tsee kì wánjsə lwisə ní ntonjə.

20 Nù yii mə a lwisə ntonj aa kaa a si ànnù yí tsinə yii mə Nwí a lòò aa ghìrə.

21 Mamùu ajàn a ku'unə mə nì me'e njonj innù nsin tsim bo bi àbì'inti tsimə. Mfa ibiinnù ghuu a mbo Nwí, mbii nighàà nii mə a bə a múm nti bù aa, à nì nighàà ma nú nii mbə ni nyweensə ghuu aa.

22 Nì tsuu atu ibii nú ghuu kì bwe'esə a nka nyu'utə nighàà nì Nwí tsi'í yu'utə. A ku'unə mə tá nì ka mfa'a nì nu.

23 Nù yii a yu'utə nighàà nì Nwí tsi'í yu'utə kaa nkì'ì nì nu fa'à aa, à bə aa tsi'í tso nù yii mə à lentə nsi yí ní nkè'e, nyə ibii nú yí.

24 A nanjsə nlii ibii nú yí wa aa, a lò njhəe yí. Fìbàntə ti tsyà a lí'inə nkìrə yí yà.

25 Lá nù yii mə a nanjsə nlii bìnónjsə bya bii mə bi bonj mánjsə, nkətə nì mánkìrə mī atsanj a nu bə aa, à bə t'e'ə átú yí nì bìnónjsə ma bù, kaa wa'à yu'utə tsi'í yu'utə mbu ní'inə, lá mbənjə nləə nì bìnónjsə bya, njhìrə ní innù jii mə bi swonj aa, bonj Nwí à ka ninj məwəonə ní innù tsim jii mə a ghìrə aa.

26 Mbə nù à tswə a titi bù yii mə à wà'ətə mə yu tinsə amúm ànnù Nwí lá kaa wa'á ajàn yii mə mbə yu tswá àləə yí zì, bonj ànnù Nwí yí ya à nì tsi'í ànnù adànə dənə. A kii mbwe'esə aa ibiinnù yí.

27 Ànnù yii mə Taà Nwíngonj a lógə tsi'í tso ànnù Nwí yii mə a nanjsə kù'unə, kaa wa'à ní àlò'ò tswé aa, a ní nka nləntə boó bitì nì bikwí'ì bi bāngyè a múm njí'ì bo. Nkì mbə a nka mbé ibiinnù gho tá mbi tsuu ló sinj, i ta njí'ì a nu wò.

2

Nwà'àsə nlonjə annù nte'ε binàndənə

1 Bìlím bá tsi'í tso njānjmbii Mmá'ambí yí'inə Yesu Kristo, yii à nì Mfó nigha'a aa, a ku'unə mə tá nì tsuu bə itu itu kì lentə, njyonjə bə nkìrə yàa.

2 Kə bí'inə lógə mə njānkabə yii mə à wè'ε karə yii mə bi nanjsə ní àtì gold bo bi itsə'ə atindùù, à zì nkuu a múm njhótə bù, njānjafum a kì nzi nkuu ghu nì bikùrə bi atsə'ə bi.

3 Mbə nì gha'asə nù wa yii mə a wè'ε itsə'ə jí siginè aa, nswonj ghu mbo mə, “Tswə faa ní àlən yí àkò'ònə falá.” Mbənjə nswonj a mbo njānjafumə wa mə, “Ghəe ntəə filí, kə jwè'enə a nsyə a mbèè m̀kòrə mə.”

4 Bəə bonj nì t'e'ε binàndənə a titi bù, n̄lentə ní ànnù njonj ní ajàn mə innù jí bi i tintə ní ghuu aa.

5 Yu'utə nì mbá bilím bá, wa Nwí à tsò'ò njānjəfumə fāa mbi, njhìrə mə tá bo ninj m̄nti mya a nu Yesu Kristo, i bənjə mə njānjafu'u ànnù nínkonj, i yí nji ànnù nífó yii mə à kà'a a mbo bə bii mə bi kónjə nii aa.

6 Lá nì tsa'a ní njānjəfumə aa, bə bii mə bi njənə ní ghu a nsyə, nkii nswonjə ní ghuu njhəe nì bù a nda misa'a aa à nì aa bíwò aa ε? A sí njānkabə bə aa ε?

7 A nì tsi'í bə mə bi ghàà ní innù jí bi nlonj ikum yí siginè wa mə bi fa a mbo bù aa.

8 La mbə 0 ka nanjsə nləə m̄fó nónjsə Nwí wa yii mə à tswé múm njwà'ànə mə, “Ka nkónjə ndim ghò tsi'í tso 0 kónjə ibii nú gho aa,” bonj 0 ghìrə siginè.

9 Lá mbə 0 ka n̄lentə ní bə njyonj nì bə nkìrə yàa bəə bonj 0 wò mə ànnù, nónjsə a kì n̄tswa gho tsi'í tso nù yii mə kaa à si nónjsə ləə aa.

10 Mbə nù a ka nləə bìnónjsə bitsim bəe mə a ghìrə njhèè njwo yí m̄fùùrə a nì múnjírə ànnù bonj à kì mə njwo bìnónjsə bya tsi'í bitsimə.

11 Nlonj mə nù wa yïi mə à le nswonj mə, "Tsuu annũ mǎghàbè ghǎrè aa," à le ŋki nswonj mə, "Tsuu zwitè." Ma mùu ajàn, ò bə tsuu annũ mǎghàbè ghǎrè, lâ i bǎŋnè zwitè ñù boŋ ò wo nòŋsè.

12 Tǎ nǎghàá nuu bo bì mǎghǎrinè mi innũ muu tǎ mì bə tsi'í tso mì bə bìi mə bi ka yï sa'a waa ni nòŋsè wa yïi mə à kètè mǎŋkirè mi atsanj a nu bə aa.

13 Nlonj mə kaa Nwĩ à ka yï wa'à mǎlǎŋnè ñù yïi mə kaa à si mǎlǎŋnè ko aa ki ŋko a noò nsa'a mǎsa'à. Nŋko mǎlǎŋnè i kayi tsyatè ntsò'otè mǎsa'à.

Àbiintii bo bì ñka mfa'á

14 Boo bi maà, mbè ñù a swonj mə yu tsewe ni àbiintii, kaa wa'à ni innũ jì siginè bǎŋnè ghǎrè, a kwetè yi aa ni àkè aa è? Kaa ajànə abiintii ma yù kaa mbè a wa'à yi yweensè.

15 Mbè mumaà yì'inè yì mǎbǎŋnè kè yì mǎŋgyè a bonjè itsè'ò a ŋwe'e kaa wa'à ni mǎjì mǎi mə ku'unə a ñji a nŋwi nŋwi aa tswè,

16 BEE ñù nǎbò a swonj a mbo bo mə, "Tǎ Nwĩ à ñiŋ mboonə a nu bù! Nì gheè tǎ nú juu ka nloontə ŋkii ñji ywure!" bonj a ka kwetè waa aa ni àkè mə mbè ni tsuu njoò jya mə i kwetè waa tǎ bo tsewe ntii aa, i fa aa è?

17 A ni ajàn yïi mə a ki mbè aa, mə mbè ò tsewe ni àbiintii yïi mə a si ghǎrè ò fa'a ni innũ jì siginè aa. Ajànə abiintii ma yù à ni àkwo ayoo.

18 Lǎ mbè ñù yì mǎ'ò à tse swonj mə, "O tsewe ni àbiintii, mə bǎŋnè mfa'a ni innũ jì siginè." Mbè a swonj ma mùu ajàn bonj mə ka kwi'i ghu mbo mə, "Dì'ì abiintii yo ya a mbo mə, mə mbè ò tsuu innũ jì siginè ki ghǎrè, bonj mə ka bǎŋnè i dǎ'ì abiintii ya a ni innũ jì siginè jii mə mə ghǎrè aa."

19 O bìi mə Nwǎŋgòŋ à ni aa tsi'í yì mò'otè aa è? A bonjè! Lǎ, tsi'í ìzwì jì bi i ki mbii maa ajànə, ñkii ntsiginè ghu nsi.

20 Tǎrè bə, ni lòo nzi mə bə àbiintii yïi mə a si innũ jì siginè fa'a aa, à ni àkwo ayoo aa è?

21 A ŋghèè ni ta bì bitaa yì'inè, Abraham, tigè Nwĩ à le nlogè yì tso ñù yïi mə mǎnnũ mi mì tsinè ñyongə aa ni ànnũ yì siginè yïi mə à le ŋghǎrè aa. A le nlogè mu yì, Isaac, ñgheè mǎ'à Nwĩ ghu a niktentè ni mò'ò.

22 A laa mə Abraham à le mbii Nwĩ aa ñkii mfa'a, àbiintii yì bo àfà'á yì a ghèè ni àbo mǎ'ò. Afà'á yì a ghǎrè mə tǎ àbiintii yì ya tǎ luu.

23 Ma mùu ajàn ànnũ yïi mə ajwà'anə Nwĩ a le nswonj aa a fe'è mboontə mə, "Abraham à le nniŋ ntii yì a nu Nwĩ, ma ya a ghǎrè mə tǎ Nwĩ à logè yì ni ñù yïi mə innũ jì i tsinè aa." Nwĩ a tigè nlogè Abraham ni nsúka'á yì.

24 Yè nì, Nwĩ a lògè ñù tso ñù yïi mə mǎnnũ mi mitsinè, ntsya aa a nŋim innũ jì siginè jii mə a ghǎrè aa, kaa wa'à yongə aa tsi'ì a nŋimə àbiintii yì yu.

25 A le ŋki mbè tsi'í ñgǎŋ ñgǎŋ ni Rahab, àkwàrè mǎŋgyè wá. Nwĩ à le nlogè yì tso ñù yïi mə innũ jì i tsinè, ntsya aa a nŋim innũ jii mə à le ŋghǎrè aa, à le ŋkwere bǎtswèrè bi bǎlsrael bya a nda yu, ñki mbu ŋghǎrè bi tsi'í ni mǎnŋi yì dǎŋ ñkhə waa.

26 Ma mùu ajàn tso mə mbè àzwi a tsuu a nu ñù tsewe, a bə àkwo ñù aa, àbiintii yïi mə a si fà'á a ki mbè aa àkwo ayoo.

3

A ku'unə mə tǎ bə ka ntswa aləə yaa

1 Bilim bá, kaa si bóŋ mə tǎ bù bí ghà'atè bə ŋgǎŋdǎ'innũ, ñlonj mə isa'a yì'inè tso ŋgǎŋdǎ'innũ i ka yì tinsè tsyatè yì bə bí mò'ò.

2 Bì'inè bǎtsim, bì'inè gha'a fansè ni innũ. Lǎ mbè ñù yì mò'ò a tsewe ghu yïi mə à si nii ifansè innũ ghǎrè a ni innũ jii mə a swonj aa, bonj innũ jì i bonj mǎŋsè, a kǎ ñzi a ajàn yïi mə mbè yu tswá ibiinnũ yì tsimè.

3 Bì'inè ñiŋə nǎ atsanjə a ntsũ ləŋə ŋghǎrè ni mə tǎ à ka nyu'unə ni yì'inè. Maa ajàn bì'inè zi ajàn yïi mə mbè bì'inə ghǎrè a ghèè nǎ mbèè yïi mə bì'inè kəŋ aa.

4 Kè tǎ bì'inè wa'atə annũ ñlonj abanjə ŋki. Ka mə a fanj fanj a kǎ ñtii tsi'í afisè yì tii aa, bi tsisè aa tsi'í nǎ mǎntsi'irè àtsisè, ñswunjə abanj a zi ajàn yïi mə mbè yu tsisè a gheè ajàn yïi mə à kəŋ aa.

5 A kǎ mbè ŋgǎŋ ŋgǎŋ a nǎ àləə yïi mə a tsewe a ntsũ mbì'inè aa. Ka mə a kə'ə ŋkə'ə aa, mbè tsi ki kwèè ntii yì a ni innũ jì wè jì wè jii mə mbè a ghǎrè aa.

Wa'atə ajàn yïi mə mbè tsi'í nsàà mò'ò i toò ma mù'ù nta'a aa.

6 Aləə a bə aa tsi'í tso mò'ò. A burə mbè aa mbì yïi mə i lúu ni innũ jì bì, ntswe ni àdà'á a múm nu bì'inè, nseensə ni innũ jì bì, i gheè nǎ ilàá a múm nu bì'inè tsi'í tsimè. Ntoò nǎ ntswèntii yì'inè tsi'í tsim nǎ nsàà mò'ò yïi mə i lò aa tsi'í a mò'ò Satan nzi.

7 Njùmǎsəŋ à zi ajàn yïi mə mbè yu mǎrèsə ñgòŋ ñnaa tsim jii mə tswè a nta'a kə a múm ñkǎ aa, kə a bə bə nàà mǎtsə'ə, kə bə bisin, kə ibəŋ naà tso nò, kə nàa ŋki, bi lèè ñki ya'a mmirisə

⁸ Lá kaa n̄u m̄isòŋ kaa a wa' à àjàŋ ȳi m̄ə mbə yu m̄irisə ələə aa b̄an̄n̄ə n̄zi. Aləə a n̄i àyòò ȳi b̄i ȳi m̄ə a ligə tsi'ì ligə, n̄tsyanə a n̄tsisə, ñluu n̄i ñli'ì ȳi m̄bi ȳi m̄ə mbə i zwiṭə n̄u aà.

⁹ B̄i' in̄ə l̄oḡə ñgha'asə n̄i ma'amb̄i Taà ȳi' in̄ə Nw̄iŋḡon̄ ghu. N̄kii mbu n̄l̄oḡə m̄b̄əḡitə n̄i b̄il̄im b̄i' in̄ə b̄ii m̄ə Nw̄i à le n̄nan̄sə waa b̄i fin̄ə ȳi aa ghu.

¹⁰ M̄ighàà mi ñgha'asə Nw̄i bo b̄i m̄b̄əḡitə mi f̄e'è aa tsi'ì a n̄tsu ȳi f̄uùrə! B̄il̄im bá, kaa a s̄i kù' un̄ə ma mùu àjàŋə.

¹¹ Kaa m̄b̄ə nan̄əbir̄ə ȳi m̄ə ñk̄i ȳi l̄èè i f̄e'è ghu aa, kaa m̄b̄ə a wa' à k̄i mbu ka m̄fi' isə ñk̄i ȳi l̄wi.

¹² B̄il̄im bá, kaa m̄b̄ə àt̄i k̄òò a wa' a mb̄an̄ sa' a b̄ə, kaa àt̄i l̄ams̄i kaa m̄b̄ə wa' à ik̄òò koon̄ə b̄ə. Kaa n̄li n̄ii m̄ə ñk̄i ȳi l̄wi i f̄e'è ghu aa, kaa m̄b̄ə ni wa' à ñk̄i ȳi nò k̄i m̄fi' isə.

M̄itsyè müi m̄ə mi lò n̄i b̄ə aburə àà

¹³ N̄u tsu à tswe a tit̄i b̄u ȳi m̄ə à tsyèsə ñk̄ii nan̄sə nyu' u n̄i ñnnu i laa ghu atu aa ε? Tà à gh̄ir̄ə tá à f̄e'è b̄i yə tá àlaa, n̄tsya aa a n̄jim àk̄or̄ə n̄izi ȳi ȳi siḡin̄ə, a ti gh̄ir̄ə n̄i ñnnu j̄i siḡin̄ə a k̄á siḡisə n̄i ìb̄ii n̄u ȳi a n̄syè à ni a nd̄i' i m̄itsyè mi ghu.

¹⁴ Lá m̄b̄ə ò tswe n̄i àgh̄ə' èn̄ə a m̄um̄ n̄ti ȳi wò, n̄i àlw̄int̄on̄, ñka n̄l̄oo tsi'ì àyòò ànnu, ò tsuu n̄ti gho k̄i kw̄èè, n̄tuu n̄i ànnu n̄iŋk̄on̄ə.

¹⁵ M̄buu m̄itsyè ma wa kaa i s̄i aa aburə ló. A ni m̄itsyè m̄i f̄aa mb̄i, kaa Azw̄i Nw̄i kaa a wa' à ghu tswè, mi b̄an̄n̄ə lò aa a mb̄ó izw̄i j̄i b̄i.

¹⁶ Adiḡə ȳi m̄ə àgh̄ə' èn̄ə tswe ghu n̄u a l̄òò b̄ə ànnu ȳi m̄ə a ka kw̄et̄ə ȳi aa, ìbuur̄ə ànnu i k̄ə n̄tswe ghu, a k̄i ñluu n̄i mbu annu j̄i b̄i j̄i gh̄à' àt̄ə.

¹⁷ Lá m̄itsyè mya müi m̄ə mi lo a aburə aa, mi tsyám̄b̄ii m̄foo n̄laa, n̄zi n̄i m̄b̄ooŋə, m̄b̄ooŋə, nyu' ut̄ə n̄i ànnu ȳi b̄ə swon̄ aa, ñko ni m̄liŋn̄ə, ñkoon̄ə ni m̄int̄àà mi ñnnu j̄i siḡin̄ə. Kaa n̄u ȳi m̄ə à tswe ni ma muu m̄itsyè aa kaa à s̄i j̄iŋk̄ə, kaa k̄i' i n̄i b̄ə k̄ii mbwe' esə b̄ə.

¹⁸ ñnnu j̄i ts̄iŋə i laa m̄b̄ə m̄iji müi m̄ə b̄i f̄u' ù n̄i ñjoo ñgw̄è' è j̄i m̄ə b̄ə b̄ii m̄ə b̄i z̄i ni m̄b̄ooŋə b̄i b̄è n̄i m̄b̄ooŋə aà.

4

Ñghir̄ə àk̄à' à bu b̄i m̄bi

¹ N̄tsò bo b̄i fik̄or̄ə f̄i fi tswe a tit̄i b̄u, lò aa f̄ə ε? A si n̄joo j̄i b̄i j̄i m̄ə m̄int̄i muu mi yə' èt̄ə, kaa wa' a b̄ii m̄ə tá ni ñe' esə n̄tswe aa m̄ə gh̄ir̄ə m̄ə ni ka nto aa ε?

² Ni l̄òò n̄joo, b̄eè n̄i ȳi n̄tsuu ni ju tswe aa, n̄i tiḡə ñtan̄t̄ə a n̄zwiṭə b̄ə. N̄ti ghuu i yə' èt̄ə n̄joo, lá tsó m̄ə kaa m̄b̄ə ni wa' à ni ju tswe aa, n̄i tiḡə ñyòŋə b̄u ni b̄u, ñk̄ii n̄tiḡə n̄ton̄ə b̄u ni b̄u. Kaa ni si ni ñjoo j̄ya tswe aa, n̄lon̄ m̄ə kaa ni si Nw̄i bet̄ə ni m̄ə tá à fa a m̄bo b̄u aà.

³ Lá ni ȳi n̄te' è m̄bet̄ə bet̄ə aa, kaa ni wa' à kw̄er̄ə aa n̄lon̄ m̄ə ni bet̄ə ni m̄an̄j̄i ȳi à s̄i ku' un̄ə aà. Ni bet̄ə n̄joo aa m̄ə ni l̄oḡə k̄i f̄à' à n̄i ñnnu j̄i m̄ə i gh̄ir̄ə n̄u juu i ka m̄b̄on̄ə aà.

⁴ B̄u b̄ə b̄ii m̄ə n̄i b̄ə tsó m̄an̄gyè ñyò' c ȳi m̄ə a j̄i m̄agh̄ab̄ə aa, n̄i s̄i z̄i m̄ə n̄i b̄ə k̄i k̄ŋ m̄bi ȳu bon̄ ni b̄àà aa Nw̄i a ε? Ma mùu àjan̄ a b̄ə m̄ə n̄u n̄tsim̄ ȳi m̄ə à ni ns̄uk̄à' a m̄bi aa, à ni ñḡan̄k̄ib̄aa Nw̄i.

⁵ Ni tsuu ló l̄oḡə m̄ə àŋw̄à' àn̄ə Nw̄i a tsweè ànnu m̄ə swon̄ m̄ə, “Azw̄i ya m̄ə Nw̄i à le n̄iŋ a n̄ti b̄i' in̄ə aa a yə' èt̄ə n̄i ñjoo tsi'ì mb̄ə ànnu.”

⁶ Lá m̄b̄ooŋə ȳi m̄ə Nw̄i a fa ni a m̄bo b̄i' in̄ə aa, i gh̄ir̄ə ni m̄ə b̄i' in̄ə b̄an̄n̄ə n̄t̄is̄ə n̄tsȳà àzw̄i àyè' èt̄ə ma ȳi. Aj̄an̄ m̄ə àŋw̄à' àn̄ə Nw̄i a swon̄ aa m̄ə, “Nw̄iŋḡon̄ a tuu ñḡan̄j̄ee nu, ñniŋə n̄i m̄b̄ooŋə a nu b̄ə b̄ii m̄ə b̄i b̄an̄n̄ə ñsiḡisə n̄i ìb̄iŋn̄u waa a n̄syè aà.”

⁷ Lá, n̄i siḡisə m̄b̄ii n̄u ȳuù n̄ifa a m̄bo Nw̄i, ñka n̄tuu n̄i ànnu Satan bon̄ à ka k̄i ñk̄hə n̄i ghuu.

⁸ Ni ka nyon̄t̄ə ni a m̄b̄èè Nw̄i tá à k̄i kaa nyon̄t̄ə ni a m̄b̄èè b̄u. Ni si' i mb̄ó muu mb̄á, bu ñḡan̄gh̄ir̄ə ñnnu j̄i b̄i. Ni gh̄ir̄ə tá m̄int̄i muu m̄i laa mb̄á bu b̄ii m̄ə n̄i tswe ni m̄int̄i mi m̄baà.

⁹ Ni ka n̄j̄on̄ə, n̄tiḡə m̄bo' o, ñk̄ii nyə' ə; tá n̄iwyè nuu b̄an̄n̄ə m̄b̄on̄ n̄tiḡə n̄iyè' è, ñghir̄ə tá n̄id̄or̄ə nuu ni b̄on̄ n̄tiḡə aj̄on̄ə.

¹⁰ Ni siḡisə m̄ib̄ii mi n̄u muu a n̄syè a n̄si M̄m̄à' amb̄i, bon̄ à ka ñent̄ə ghuu a nd̄on̄ə.

Ñw̄à' àsə n̄lon̄ ànnu ñka n̄syà musw̄ébo a nu nd̄im gh̄ə muK̄risto

¹¹ N̄i tsuu ghuu b̄u ni b̄u k̄i fir̄ə mb̄á b̄il̄im bá. N̄u ȳi m̄ə a fir̄ə mu K̄risto, ñk̄ii n̄sa' a n̄ii aa, a liḡit̄ə aa n̄on̄sə ñk̄ii n̄sa' a n̄i n̄on̄sə w̄á. Mb̄ə ò ka n̄sa' a n̄i n̄on̄sə b̄əə bon̄ kaa ò si ñu ȳi m̄ə a yu' un̄ə n̄on̄sə aa b̄ə, ò b̄an̄n̄ə m̄b̄ə aa ñḡan̄sa' a m̄isa' à.

¹² Nwĩngòᅇᅇ à nĩ tsi'ĩ yù yu yĩ mē a fa nĩ nòᅇsē ᅇkii nsa'a aà. A nĩ tsi'ĩ yù mē mbē a yweensē ᅇᅇ ᅇkĩ nzwitē yĩ. O lōgē ibii nú gho aa nĩ wō a ᅇka ntsō'otē isa'a ndĩm ghō aa ε?

Nwà'àsē nloᅇ annù ᅇkwēē ntii

¹³ Nanᅇsē nyu'utē nĩ mbá bu bii mē nĩ swonᅇ nĩ mē, “A ka ghìrē bē sii, kē à ka lō bē a yoo tā bĩ'ĩ ghēē fii ᅇᅇ'ō àlà'ā lĩi, ᅇghēē ntswe ghu a atù àlōō, i tanᅇ mitaa ghu, i nanᅇsē i iswe nĩ àbii ghu aà.”

¹⁴ Kaa nĩ sī ajāᅇ mē ᅇntswēntii yùᅇ i ka lō bē a yoo aa zĩ. Nĩ bē aa tsi'ĩ tsō mbà'ā tūtugē yii mē i yĩ mfē'ē i bú ᅇwi'ikē mbwēkē yĩ aà.

¹⁵ Mbē nĩ bāᅇᅇ ᅇswōᅇ aa bē mē, “Mbē Mmà'ambi a beentē bonᅇ bĩ'ĩ ka tswe bitii, i ghìrē lálá, kē i kii ghìrē lili.”

¹⁶ Lá tsitsōᅇ nĩ ᅇēē nĩ nú juu, ᅇkii ᅇkwēē nĩ nìgō nuu, kaa a wa'ā kù'unē.

¹⁷ A nłwĩ'isē, ᅇᅇ yii mē à sī annù yĩ siginē yii mē à zi mē a ku'unē a ᅇghìrē aa, ghìrē aa, à ghìrē bí.

5

Nwà'àsē ᅇgāᅇkabē

¹ Ngāᅇkabē, yu'utē nĩ annù yii mē mē swonᅇ nĩ a mbo bù aà. Nĩ ka mbo'o, ᅇkii nyē'ō nĩ tii nloᅇ ᅇᅇ'ĩ yii mē i zi a nu bù aà.

² Afù'ù yuu a bwē mē, ᅇsākē i jĩ ᅇtsē'ō juu.

³ Ntsēbē i kō mē gold ghùᅇ a bō'ō nĩ silva ghùᅇ. Ntsēbē ma yu i ka bē ayēfē nĩ innù jii mē nĩ ghìrē aa, i kii tigē kurē nĩ ᅇjyānù yùᅇ tsi'ĩ tsō mō'ō. Nĩ ghōtē ᅇjoo jĩ ghā'ātē ᅇlōē nĩ ᅇjwi julá mē nĩ ᅇjwi nłwĩ'ĩ ᅇᅇmē aà.

⁴ Kaa nĩ burē tĩ ᅇkabē bē bii mē bí fa'a a múm mĩnsōō bù aa tú. Yu'u nĩ ajāᅇ mē bo ghāantē aà. Niyē'ē nĩ bē bii bí fù'ù miji muu a múm ᅇsōō aa nĩ ghēē mē ᅇku'u a tōᅇᅇ Mmà'ambi Mbu'utēmbi.

⁵ Ntswēntii yùᅇ i luo nĩ ᅇjoo jii mē i ghìrē nú yùᅇ i bonᅇ aà, wa nĩ nanᅇsē mē ᅇᅇ mbi. Nĩ jii mē mfanᅇkē mfē'e ntigē mbē tsō nāā jii i yu'utē nĩ ᅇjwi yii mē bí ka wā waa ghu aà.

⁶ Nĩ sà'ā mē mĩsā'a mĩ bē bii innù jyaa i tsinē aa, ᅇᅇᅇ ᅇᅇ'ĩ a nu bo, nzwitē nĩ bē tĩ ᅇjii, kaa bo wa'ā waa kwē'ē.

Ntswā ntii bo ᅇka ntsā'atē Nwĩ

⁷ Nĩ ka ntswa mĩntii muu mbá bilĩm mbá, ᅇywe'e a ᅇjwi yii mē Mmà'ambi à ka yĩ bú zĩ aà. Nĩ yē ajāᅇ yii mē ᅇgāᅇᅇ mĩnsōō a tswa ntii yĩ nyu'utē nĩ mē tá ᅇsye ghìrē miji kō'ō aà. Ntswa nĩ ntii yĩ mbe nĩ noō ᅇtsú mbēᅇᅇ bo bí noō ᅇtsyābēē tá fù'ù miji myā.

⁸ A ku'unē mē tá nĩ ka ᅇkii ntswa mĩntii muu. Nĩ tswa abiintii yu tá à tĩnsē ᅇlōᅇ mē noō ᅇzi Mmà'ambi y'i'inhē à kōōntē mē aà.

⁹ Nĩ tsuu ghuu nĩ bú nĩ bú kii ghāantē mbá bilĩm bá, tá tá Nwĩngòᅇᅇ à tsuu isa'a a nu bù lō nĩᅇ. Wa ᅇgāᅇ nsa'a mĩsā'a wa à kōōntē mē, wa à tēē a ntsūndā.

¹⁰ Bilĩm mbá, nĩ ka ᅇwa'atē ᅇgāᅇᅇ Nwĩ jya jii mē i le sī ghāā nĩ ᅇkũm Mmà'ambi aà. Nĩ lōgē waa tsi'ĩ tsō àlēnsē bē bii mē bí tswa ntii waa a noō ᅇᅇ'ĩ aà.

¹¹ Bĩ'inhē yē mē Nwĩ à le nniᅇ mboōᅇ a nu bo aa ajāᅇ yii mē bí le ntswe nĩ àtāᅇᅇntii aà. Nĩ yu'u nĩ annù ᅇlōᅇ àtāᅇᅇntii Hiob. Nĩ kii nzi ajāᅇ afù'ù yii mē à le tĩ bē nĩ a ᅇᅇᅇ Nwĩ à fa ghu mbo aà. Tsi'ĩ annù nĩᅇᅇᅇ, Mmà'ambi a yu'u niyē'ē nĩ bē, ᅇko nĩ mĩᅇᅇᅇ bē bí.

¹² A mbù ᅇghēē ghu bilĩm bá, ma annù à nĩ mē, nĩ tsuu kii kàā. Nĩ tsuu aburē, kē ᅇsye, kē ayoō tsu kii lōgē kàā ghu. Nĩ ghìrē tá ᅇᅇᅇ ghùᅇ à bē ᅇᅇᅇ, tá ᅇᅇᅇ ghùᅇ à kii mbē ᅇᅇᅇ tá tá Nwĩ à tsuu isa'a a nu bú lō nniᅇ.

Ntsā'atē Nwĩ nĩ àbiiintii

¹³ Nù tsù a titii bù à tswe a múm ᅇᅇ'ĩ aa ε? A ku'unē mē tá à ka ntsa'atē Nwĩ. Nù tsù a titii bù a doritē aa ε? A ku'unē mē tá à ka nyēē ikōō ᅇgha'asē nĩ Nwĩ ghu.

¹⁴ Nù tsù à tswe a titii bù yii mē a ghōō aa ε? Tá à too ᅇkii a mbo bilii bí ndānwi tá bí zi ntsā'atē Nwĩ ghu atu, ᅇyō'ō yĩ nĩ mĩghurē nĩ ᅇkũm Mmà'ambi.

¹⁵ Atsā'atē ma yũ mē bí tsa'atē nĩ àbiiintii a ka ghūrē ᅇᅇ nìghōō wa. Tá Mmà'ambi à bu mfa ntswēntii yĩ fũ ghu mbō, bēē a bē yii mē à fānsē annù bonᅇ Nwĩ à ka lĩ'inhē ibi yĩ.

¹⁶ Ma múu ajāᅇ nĩ ka mbii ifānsēnnù juu bu nĩ bú, ᅇka ntsa'atē nĩ Nwĩ a atu bù nĩ bú. Tá tá mĩghōō muu mĩ ka mfwetē. Atsā'atē Nwĩ ᅇᅇ yii mē annù yĩ a tsinē aa a tswe nĩ midādā'ā mĩ wē.

¹⁷ Elijah à le mbaa ᅇkii mbē ᅇmĩsōᅇᅇ tsō bĩ'inhē. A le ntsā'atē Nwĩ tsi'ĩ nĩ ntii yĩ ntsim mē tá mbēᅇᅇ tsuu loo. Kaa mbēᅇᅇ i wa'ā kii ᅇlōō a ala'a a atù ilōō jii tarē nĩ àtii.

¹⁸ Hòò majya i jya mē a bú ntsà'atè Nwí fu, mbèh̄ i swi'inè a aburè nghirè m̄ji bú ñko'ò fu a nsyè.

¹⁹ Bilim mbá, mbə̀ ñù yí mo'ò a títì bù a fà'à mánjì ànnù n̄h̄koḅ bɛɛ ñù mò'ò a bú ñswunḅtə̀ yi mb̄i ni ghu fu,

²⁰ tá n̄i zi mē ñù ȳi mē à gh̄irè ngàḅgh̄irè ìnnù j̄i b̄i a ma'atè ìnnù j̄i b̄i ji jya aa, à yweens̄è n̄t̄i yi a ntsú n̄wò, ñgh̄irè bi li'inè if̄ansennù j̄i gh̄à'atè.

Anwà'ànè PETA yi ntsyambii

NJI'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A anwà'ànè yū aa a le ηwà'ànè Peta ηgàntoò Yesu Kristo. Peta à le mbè ñdii ñdánwī yīi mē à le mbè “ayəfē nī ηgi'i ya mē Kristo à le nyē aà” (5.1). A le ηwà'ànè aa a noò yīi mē à le ntswe a Roma bo Mark aà (5.13). A le ηwà'ànè aa a mbo bɔɔ bi Kristo bīi mē bi le njà'à waa bi tswé mbù'u itoo jīi mē baRoma le si bu'utə a Asia yī Nkə'ətə aà (1.1). Peta à le ηwà'ànè anwà'ànè ma yū aa a nlə'ətə mīntīi mī bīKrisēn bīi mē bi le si yē ηgi'i a itoo jīi bē le njà'à waa bi tswé ghu aà. Bi le si tso'ɔ nī àkərə yaa nlon ηa àbīintīi yaa; ma mùu ajàη Peta a tigè ñdīintə nī waa mē tā bo tsuu ló kaa i wò. A le ηki ηwà'anə aa a ndi'itə bilii bi ndánwī tsó yu, (5.1-4) ndi'i nī mē à le lögə ifà'à wa mē Mmà'ambi à le mfa ghu mbo mē à ka nje'e bɔɔ bi mbīnjərə bī aa (Jɔn 21.15-18) nī ntīi yi tsimè.

İnnū jīi mē Peta à ηwà'anə aa i di'i nī mē à le nanşə ntswe bo Kristo, a kī ηwà'anə aa innū jīi mē yumbɔη à le nywe'etə, nlon mē à le ηki nanşə nyē ηgi'i, nyi kī ηkwɔ ghu mum a ηgha'asə Nwī nī nīwó nī tsi'i wa ajàη mē Yesu à le nkè'ənə ghu mbo wa noò mē à le mfa ifà'a ghu mbo mē à ka nje'e mbīnjərə bī aa (Jɔn 21.19).

Peta a swonə nī mē tā bo tsuu kī jəηnə a nī ηgi'i yīi bo yə aà. Tā bo tsuu i kī wa'a nī mē aa annū akə le (4.12), nlon mē mbuu ikwà'anə jya jīi i tsi'i nī waa laa, i ywe'etə aà àbīintīi yaa yīi mē à nī ayoo atīndūù, i ghīrə tā à ku'usə ηkwe, tā bú ghīrə baa ηgha'asə Nwī (1.6-7). Nswonə nī mē wa Kristo à le nyē ηgi'i aa mē yu di'i alənsə a mbo bo mē tā bo tigə nyonə nī ñbù'ù mikòrə bī (2.21) ηka ndorītə mē bo tswé nī àbwarə a nyē ηgi'i yīi mē Kristo à le yə aà (4.13). Tā bo ka nīη ñnnū tsim jīi mē i yē nī waa aa, bo bī jīi mē i tsi'ə waa aa, a mbo Nwī yīi mē a ləntə nī waa laa (4.19; 5.7). Nyà a bə yə ηgi'i bɔη à kəntə ηghīrə ñbī (4.1). Bo bə bɔɔ yətə ηgi'i bɔη Nwī à ka ghīrə ñbɔη a nu bo tā bo bu ntīi fu (5.10). Tsó mē bo yə ηgi'i laa aa, bo ka yī kīi kuu a mūm nīgha'a nī Kristo (4.13-14).

Peta à le nanşə di'i a mbo bīKrisēn a bē bīi mē bo nī bu aà: Bo nī aa bē bī Nwī, átoo yīi mē a laa mānsə aa, ηki mbə ηgāηmà'a Nwī. Nkī nswonə nījī'ī ànnū yīi mē bo tswe ghu fāa mbi aà: Nwī à tso'ɔ waa nləə fāa mbi aa mē tā bo ηka ηgha'asə nīi, nkè'ənə nī ñnnūtsyámbo jīi mē a ghīrə aà (2.9), nkīi ηghīrə ñbɔη (3.9,13), ñlwi'i a mūm àkəηnə, nlon mē àkəηnə a kusə ñnnū jī bī jī ghà'atə aà (4.8). Tā bo tswe fāa mbi tsó bē bī Nwī, nyə nī mē bo laa mānsə tsó Nwī yumbɔη (1.15,16) nzi nī mē bo bə aa bigi, mbə batoo ghu (2.11), nlon mē ala'a yaa a tswe aa a aburə aà.

Bi yatə anwà'ànè yū aa laa:

1. Nji'innū anwà'ànè yuà 1.1-2
2. Awa'atə nlon annū ajàη mē Nwī a yweensə bə aà 1.3-12
3. Adi'itə nlon annū ntswəntīi yīi i laa aà 1.13—2.10
4. Ajàη mē bīKrisēn tswe nī ntswe a noò yīi ηgi'i i yə waa aà 2.11—4.19
5. Ajàη mē bīKrisēn bī sigisə mibīminū myaa a nsey mfa'à aà 5.1-11
6. İnnū jīi mē Peta à le nswonə a nlwī'isə aà 3.12-15

Atsà'atə Peta a mbó ηghòtə

¹ Anwà'ànè yū a lo aa a mbo Peta yīi mē à nī ηgàntoò Yesu Kristo aa, ηghəe a nī a mbo bɔɔ bi Kristo bīi mē bi ja'a waa a itoo itoo bo tswé tsó batoo a ala'a Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, bo bī Bithynia aà.

² A bə bē bīi mē Nwīηgɔη Tā à tso'ɔ waa, nyarə nləə nī bi a nzi yu, Azwī Nwī a si'i bi laa, mē tā bo ka nyu'unə Kristo tā bī kī nyantə aləə yī a nu bo. Tā ñbɔη Nwī nī mbɔɔnə Nwī à tswe a nu bú ñluu.

Nkà'a yīi i tswen ntīi, bo bə aà

³ Bī'inə ka ηgha'asə Nwīηgɔη, Ta bī Mmà'ambi yī'inə Yesu Kristo. Ntsya a nīηm ηko māñnə yī yī ñwé bi bú mē ñwé yī'inə bī'inə tigè mbe nī ntswəntīi yī mfi, a nīηm ajàη yīi mē Kristo à le nyweenə nī nāwo aà. Ma yū a tigè ηghīrə mē tā bī'inə ka mbe nī nkà'à Nwī kaa wa'à kaà kə ñjīnkə;

⁴ mbe nī a ηkwəwə njoo jīi mē kaa mbə kī'i bī'i, kaa bi kī'i ηgi'i ghu ta, kaa jī wa'à kīi ηkwī'inə, jīi bī ləə a aburə a mbo bú aà,

⁵ bú bīi Nwī a bə nī mīdà'á mī ntsya a nīηm àbīintīi yuu mē ànnū ajàηə à ka yweensə ghuu aa, tā à yī mfē'è bī nanşə nyə wa noò ñlwī'ī nījīmə.

⁶ Nì ka ndoritè nlon ma yù ka mæ a ni mú àtìi noò nì ka yè ñgi'i nlon mbuu ikwà'ànè jii i ka ki tsi'i ghuu,

⁷ a nywe'etè a nyè mæ àbiintii yuu àa yì annnú nîñkonj le. Tsi'i àtìi gold yii mæ mbè bi tá ñgi'i ghuu aa, bi ywe'etè a ni m'ò, baa kii ywe'etè àbiintii yuu yii a bañnè ntinsè ñtsya gold aa ni m'ò, tà bæe mæ a tsa, bi fa àghu'usè ni ñigha' a nì àghum a mbo Nwí, wa njwi yii mæ bi ka yì dì'i Yesu tá à laa aà.

⁸ Ka mæ nì bùrè ti yi yè aa, nì konjè yi, ka mæ nì si nii yè aa nì ñniñ ntii ghuu ghu nu ñkii ndoritè nì mbuu nidorè yì wè yii mæ kaa mbè ntsù wa'à swonjè.

⁹ Nì nanjsè ndoritè aa nlon mæ nì kwèrè ìlòñè ghuu nyon aa nñim àbiintii yuu.

¹⁰ Nğánntoo Nwí jii mæ i le ñkè'èñè mæ ìbòñ Nwí yii mæ à ni ghuu i zì aa, bo le si nanjsè nloò mbetè nì innú ñlon annú nyweenè ma yù;

¹¹ bo le si betè nì ñù yii mæ, kè noò yii mæ Azwí Kristo a le ndi'i a mântii bo mæ à ka yì yè ñgi'i i yì ki tsewe nì ñigha' a nii ni yonj ghu aà.

¹² Bi le ñghirè a laa a mbo bo mæ kaa bo le ñki'i aa a mbo atu mbiinú yaa fa'à, bo le si bañnè mfa'a aa a mbo bù. Bi le nzi nì ñtoo yì ñsiginè ya aa a mbo bù ñtsya a nñim Azwí Nwí yii mæ a lo a aburè ñsigè aa, a bè innú jii mæ baangel bi le si yè'ètè a nzi tá à laa.

Bì'inè ka nzi akòrè nizi tà à ku'unè a mbo Nwìngòñè

¹³ Tá nì tanjè mântii muu, ntswe nì àlaa atu, nnanjsè nte'è atú yuu tsim a nì ìbòñ Nwí yii mæ nì bæ aa, mæ i ka yì zì wa noò yii mæ Yesu Kristo à ka yì bu fè'è zì aà.

¹⁴ Tsó boco bi ayu'unè, nì tsuu mà'atè ìbiinú ghuu tá innú jii mæ ìbiinú ghuu i yè'ètè aa tá i ka ntsyasè nì ghuu tsi'i tsó ajàn mæ nì le ntswe nì bìbù'u a mbii aà.

¹⁵ Lá tá nì ki nlaa a nì ñgòñ innú tsim jii mæ nì ñghirè aà, tsi'i tsó mæ yu wa yii mæ à le ntwonjè ghuu à làa aà.

¹⁶ A ajàn mæ àñwà'ànè Nwí a swonj aà, mæ, "Nì laa tsi'i tsó ajàn mæ mæ ki nlaa aà."

¹⁷ Tsó mæ nì twonj nì Nwí nì Taà ghùù a noò yii mæ nì tsá'atè Nwí aà, a bè yu wa yii mæ a lentè innú bè kaa ñki'i nì ñjim ñù bii, nyonj aa bè nì ñighirè nì mii innú myaa aa, tá nì ka nzi akòrè nizi yuu ni ñbò'ò, a nì nòò ñtsim yii mæ nì tsewe a itoo ñànjè aà.

¹⁸ Nì zì mæ bi le ntsu'u atú yuu a nì innú adànjè ñànjè jii mæ nì le nlogè a nu bitaa buu aa, kaa à le ñki'i aa nì ñjoo jii mæ ji bi'i tsi'i tsó àtìi silba kè gold aa bè.

¹⁹ Bi le mbàñnè ñtsu'u atú yuu aa nì àlèè tìndùu Kristo ya, tsi'i tsó yì mú mbinjèrè tì àlò'ò kè àbà.

²⁰ Nwìngòñ à le ntso'ò yi nlèè mbonj tá bi nanjsè mbi yim. Lá bi kii ndi'i yi a nì ñjwi nlwí'ínjim jù mbi'i ngaà yùù.

²¹ Ntsya ghu nñim, nì lèè ntii ghu a nu Nwí, yii mæ à le nyweense yi nì nìwo, mfa ñigha' a ghu mbo mæ tà àbiintii yuu, nì mbe'è yùù, tá i tsewe a mum Nwí.

²² Tsi'i tsó ajàn mæ nì si'i mæ mântii muu mii laa, nyonj a ajanjè mæ ni yu'unè annú nñkonj aa, ñki ntswe nì àkòñnè annú nñkonj a nu biiñim buu aa, tá nì nanjsè ntswe nì àkòñnè a nu bù nì bù yii mæ a fè'è aa múm ntii bù.

²³ Bi bù mæ ñjwe ghuu nì tigè bè bi fii, kaa ñki'i aa nì ayoo ñgwè'è yii mæ mbè a bwè aa bè, mbàñnè mbè aa a nì ayoo ñgwè'è yii mæ kaa mbè a ki'i bwè aà, ñtsya aa a nñim ñighàà nì Nwí nii nì tsewe ntii ñki nlwi'i nñkonj aà.

²⁴ Nlonj mæ,

"Njyánú ñtsim i bè aa tsi'i tsó ñgèè,

ñigha' a ni nì tsim ni kii mbè aa tsi'i tsó ìbwí'i ñgèè.

Ñgèè ya i yi mborè aa, ìbwí'i ñgèè jya i wokè yi.

²⁵ Lá ñighàà nì Mmà'àmbi ni lwí'i nñkonjè."

Ñighàà ma nya a bè ñtoo yì ñsiginè ya mæ bi le nswonjè a mbo bù aà.

2

Ñgò'ò ya yii i tsewe ntii aa bo bi àtoo yii a laa màñsè aà

¹ Tsó mæ a bè laa, tá nì me'e ñgòñ innú abi'i ntii tsim bo bi innú mbwe'esè tsim, nì àbagilè nì àghè'èñè bo bi ñgòñ innú ntá ñgi'i a nì ìkùm bè tsim.

² Tá nì bè tsi'i tsó boco bi borè ñka nyè'ètè nìbii nì Azwí nii kaa bi si forinè aa tá nì kwetè ghuu nì ñkwe ñko'ò nyweenè,

³ ñlonj mæ nì ywè'ètè mæ abòñntii Mmà'àmbi aà.

⁴ Nì zì ghu mbó, a mbo ñgò'ò ya mæ i tsewe ntii, mæ bè le ntuu, lá Nwìngòñ a bàñnè ñtsò'ò ni yì àtìndùu a mbo yu aà.

5 Tá nì kì mbè tsi'í tsò ngò'ò jii mæ i tswè ntii bi boò nì ghuu nì ndá Azwí mæ tá nì tswè a nì átu ifá'a mmà'a Nwí yii a laa mànsè aa tá kì fa nì njoo mmà'anwí azwí jii mæ Nwíngòŋ a beentè ntsya njim Yesu Kristo aà.

6 Nlon mæ a tswè a múm àŋwà'anè Nwí mæ,
"Mè tsò'ò mæ ngò'ò àtìndùù yí àŋanè
yii mæ mæ boò a nì ngò'ò nìbuu nì ndá Zion,
tá tá nù ntsim yii à nìŋ ntii yí ghu nu aa
tá à tsuu nì àdìrètu tswè."

7 A mbo bù bii mæ nì bii aa à nì ngò'ò àtìndùù, lá à mbo bè bii mæ kaa bi sè bii aa,
"Ngò'ò ya mæ bi boò bi nda le ntuu aa,
ì bù mè ntiŋè mæ ngò'ò nìbuu nì ndá"

8 ñkí mbè,
"ngò'ò mæ ì ka ghìrè tá bè kwantè ghu,
mbè alàŋsè ngò'ò mæ ì ka ghìrè waa mæ bo wo."
Bo kwantè aa nlon mæ kaa bo si nìghàà nì Nwí yu'unè aà. A bè àŋàŋ mæ Nwí à le nte'e ntsò'ò nlèè aà.

9 Lá nì nì ñgwè'è yii mæ Nwí à tsò'ò, mbè ngàŋmà'a Nwí, Nwí yii à nì Mfò aa, mbè atoo yii mæ a laa mànsè, mbè bè bi Nwí yumbòŋ, mæ tá nì ka ñkè'enè innú atsyámbo jii mæ a ghìrè. Mbè yu wa yii mæ à le ntwoŋè ghuu mfi'isè a múm itugè, nzi nì bù a múm ñkà'a yii mæ i tsya mbo aà.

10 A le mbè a noò yí mò'ò aa kaa nì wa'á bè bii tsu bè, lá tsìtsòŋ nì nì bè bi Nwí, maà noò, kaa nì wa'á nì ñko mlìŋŋè Nwí tswé, la tsìtsòŋ nì tswè nì ñko mlìŋŋè yí.

Ibù'ù Nwí

11 Bilim bá bii mè kòŋè aa, tsi'í tsò bigì fàa mbi, tsi'í tsò bè bii mæ bi tswè atoo dàŋŋè aa, tá nì ka ñkhè innú jya jii nnyánu yè'òtè, jii mæ i mà'a ntsò bo bi màntii muu aà,

12 Tá nì tswa àkòrè nizi yuu yí siginè a titii bi tí zi Nwí, tà bæ bo tí ghàa i swonè nì mæ nì ghìrè innú jì bi, boŋ bo ka yè innú jì siginè jya mæ nì ghìrè aa, i yí tigè kì gha'asè Nwí wa Njwí ntsò'òtè mìa'a.

13 Nlon ñkwi atu Mmà'àmbi, nì ka nyu'unè bè bitsim bii bi lèè mæ bi ka nsa'a ghuu aà; kè a bè Kaisa yii à kò'ò ntsirè aa,

14 kè bigúmnàà bii mæ a too mæ tá bo ka nìŋ njo a abàa bè bii bi fànsè innú aa, mbaŋŋè mbeentè nì bè bii mæ bi ghìrè innú jii i ku'unè aà.

15 Nlon mæ à nì ñkòŋè Nwí mæ tá nì ka ngìrè innú jii i tsinè aa, tá kutè màntsu mì jìŋtè bè bii mæ à nì bibu'u aà.

16 Tá àkòrè nizi yuu à bè yí bè bii kaa bi sè waa nì mìnkàrè mì tsu kwèrè. Lá nì tsuu annú àŋàŋ yii mæ nì kare nì átu yuu aa, i lògè i ligè nì ìlèrè i tsyá ghu a ngìrè innú jì bii. Tá àkòrè nizi yuu tá bè yí ngàŋfà'á Nwí

17 Tá nì ka ntwoŋ ikum a nu nù ntsim, ñka ñkòŋè nì bilim buu bii mæ bu bo bii Nwí aa, ñka mbo'ò nì Nwí, ñka ntwoŋè nì ikum a nu Kaisa.

Alènsè ñgí'i Kristo

18 Ngàŋfà'á tá nì nanse ñka nyu'unè bitá bi afà'á buu bitsim, ntwonè nì ikum a nu bo, tá tsuu bè aa tsi'í a mbo bya mæ bi ò'ò abòŋentii ñkí mbòŋè nì a nu bù aà. Tá nì kii nyu'unè nì bya bii mæ bi tsè'è aà.

19 Nwíngòŋ à ka kì beentè aa nù yii mæ mbè a yu'ù nyanè nlon ñgí'i yii i kuu ghu nu tí ghé à fànsè annú aa, nlon mæ à zì annú yii mæ Nwíngòŋ a lòò aa, a laà.

20 Mbè a kwetè gho aa nì àkè mæ mbè ò fànsè annú baa ngò'ò noò ò kwèrè nì àtànŋentii aa è? Lá mbè ò baŋŋè ngìrè annú yii a ku'unè, bi nìŋ ñgí'i a nu wò ñlon annú ma ya, ò kwèrè nì àtànŋentii boŋ Nwíngòŋ à ka beentè ghò.

21 Nlon mæ Nwíngòŋ à le ntwoŋè ghuu aa a nì àŋàŋ annú yuà, àŋàŋ yii mæ Kristo à le nyè ñgí'i a atu bù aa, à le ndi'ì aa alènsè mæ nì tigè nyoŋè nì ìbù'ù mìkòrè jì.

22 Kaa à le ñkí'i annú tsu fànsè, kaa annú mbwe'esè yí tsu a wa'á ghu ntsù kì mfe'e.

23 Nòò yii mæ bi le si bègìtè yí aa, kaa à le ñkí'i mbègìtè yí tsù kwí'inè, nòò yii à le si yè ñgí'i aa, kaa ñkí'i bè kì ñka'atè. A le mbaŋŋè nìŋ ntii yí bè a nu yu wa yii mæ a lèntè innú bè i tsinè aà.

24 Kristo yu mbòŋ à le mbè'e innú jì bii jì'inè a ibii nu yu a ati bàŋŋè bàŋŋè, mæ bii'inè kwo a múm innú jì bi, mbaŋŋè ntswe ntii a ñka ngìrè innú jì tsinè. Àŋàŋ mæ bi le nniŋ ìla' a ghu nu aa, bi le mbaŋŋè ñghurè aà ghuu.

25 Nlon mæ nì le mbè aa tsi'í tsò mbinjèrè jii i leè m̀bwe, tsìtsòŋ nì bù mè m̀bii fu a mbò Ntsèèmbi, bo bi a mbo yu wa yii mæ a bæ màntii muu aà.

3

A boŋ mə bānggɛ ka nyu'unə biloo byaa, tā mbāŋnə ka ŋkɔŋ bānggɛ byaa

¹ Tsi'i maa ajān a boŋ mə bù bānggɛ ka nyu'unə biloo buu, tā bɛɛ mə bɪ mɔ'ɔ bi tuu ni nighāa ni Nwɪ yu'unə ni kwerə waa nzi ni bu a mbo Kristo, tsi'i tɪ nighāa ni ntsu, tā à baŋnə bə aa bə a nɔ̄m àkòrə nizi bānggɛ byaa,

² a ajān mə bi yə ajān yii mə ni bo'otə nɪ waa, àkòrə nizi yuu a kɪ nlaa aà.

³ Nɪ tsuu ghìrə mə nìbɔ̄ŋə nuu bə bə nɪ mə nì kù'usə bə nì n̄joo jii i lɔ a abɛɛ, a ajānə mə nì ba'a nì inɔ̄ŋ itú juu, ŋkii ŋwɛ'ɛ nì n̄joo jii mə bi naŋsə nì itii gold, kə ŋwɛ'ɛ n̄aa itsə'ə jì siginə.

⁴ Tā nìbɔ̄ŋə nuu baŋnə bə bə nya nɪ mə nì ləontə a mum m̄ntii bù, mbə ntsòndòrə ayoo wa yii mə kaa à si nii bwe, mə nì azwɪ yì bònə kaa ŋkɪ'i nii ghaa, yii mə a nsi mi'i Nwɪ, à nì ayoo àtindùu aà.

⁵ Aà ajān yii mə bānggɛ bii mə bi le nlaa maŋsə, m̄bɛ n̄ innu jii mə Nwɪŋgɔ̄ŋ à le ŋkà'ə a mbo bo, bi le si di'i nìbɔ̄ŋə nyaa a n̄jim ajānə mə bo le si bɔnə nyu'unə nì biloo byaa aà.

⁶ Tsi'i tsò ajān mə Sarah à le si yu'unə ndoò yì Abraham, n̄tɔwɔŋə nii a nì taà aà. Nì zi mə nì laa ntigə mbə bɔɔ bi tsitsɔ̄ŋə, mə mbə nì ka ŋghìrə annu yii mə a tsinə aa, ntsuu ki m̄'atə mə tā ànnu tsu ka mbosə ghuu.

⁷ Tsi'i maa ajān a boŋ mə tá bù biloo ka nlentə bānggɛ buu nì m̄anjì yii à kù'unə aà, ŋkii mbo'otə nì waa nzi nì mə bo laa mborə ntsya ghuu, ŋkɪ nzi nì mə Nwɪ à fá ìbɔ̄ŋə yì wa mə à nì ntswɛntii aa a mbo bù bo b̄tsimə. Nì ka ŋghìrə ma mùu ajān tā ànnu tsu tsuu atsà'atə Nwɪ yuu lɔ kɪŋə.

Nyə ŋgɪ'i nloŋ mighìrənə mi innu m̄ siginə

⁸ A n̄lwi'isə, tá bù b̄tsim nì boonsə ghuu ntswe nì àzwɪ yì fùùrə, ŋka ŋko nì m̄lɪŋnə ghùu bu nì bù. ntswe nì àkɔ̄ŋnə bilim, n̄ n̄tii yì bònə, n̄sigisə nì m̄bii mi nù muu a n̄syɛ a n̄ im̄òntə juu.

⁹ Nì tsuu annu yì bi a atú ànnu yì bi i kwi'inə, n̄tsuu mbəgìtə a atú mbəgìtə kwi'inə. Nì baŋnə ŋka ŋkwi'inə bə nì mbɔ̄ɔnə, nloŋ mə Nwɪŋgɔ̄ŋ à le ntɔwɔŋə ghuu aa mə nì ka n̄n̄j mbɔ̄ɔnə a nì bə tá tá yù kii n̄n̄jə n̄ mbɔ̄ɔnə a nu bù.

¹⁰ Nloŋ mə,

“Nù yii mə a kɔ̄ŋə ntswɛntii aa,

i kii yə mitugə mi njwi m̄ siginə aa,

tá à ka ntswa aləy yì n̄tsuu innu jì bi kɪ swɔŋə,

ntsuu innu kii kɪ tswɛɛ.

¹¹ Tá à bəŋkə yì, m̄ma'atə innu jì bi,

ŋka ŋghìrə innu jii mə i tsinə aa;

ŋka n̄lɔɔ mbɔ̄ɔnə nì n̄tii yì tsim n̄lwi'i ghu.

¹² Nloŋ mə Mmà'àmbi a ləŋtə bə bii mə annu yaa a tsinə aa,

nyu'u nì n̄yè'ə nyaa;

m̄furə n̄ n̄sɪ yì a nu bə bii bi ghìrə innu jì bi aà.”

¹³ Nù yii mə mbə a ləənsə ghuu aa à n̄ wò, mə mbə nì ka naŋsə ŋkɔ̄ŋə a ŋghìrə innu jì siginə aa ɛ?

¹⁴ Lá nì laa tɛ'ɛ bə kɪ yə ŋgɪ'i nloŋ ŋkwitu annu yii mə a tsinə aa, boŋ nì ka yì kwɛrə mbɔ̄ɔnə. Nì tsuu a waa kɪ bo'ɔ, n̄tsuu kii kɪ tsìginə.

¹⁵ Lá a m̄m̄ n̄tii bù nì ka bo'ɔ n̄ Kristo tsi'i tsò Mmà'àmbi, nì ka n̄taŋtə nù yùu a ŋgɔ̄ŋ b̄inòò b̄tsim a m̄fá àkwi'i a mbo n̄u n̄tsim yii mə a lòò mə yu betə ghuu n̄ ànnu n̄loŋ annu ya yii mə nì bɛ a mum m̄ntii bù aà. Nì ti fa akwi'i ya, nì ká mbɔnə mbo'otə n̄ waa.

¹⁶ Nì ghìrə tá n̄tii ghuu laa tá bɛɛ bi ti bəgìtə ghuu, bə bya bii bi swɔŋ innu jì bi mbi'i akòrə nizi yuu yì siginə tsò ŋḡəŋyɔŋ Kristo aa, bo bāŋnə n̄tswe n̄ àd̄ɪrətú.

¹⁷ Nloŋ mə a bɔŋtə a nyə ŋgɪ'i nloŋ annu yii a tsinə aa, mə mbə a bə ŋkɔ̄ŋə Nwɪ, n̄tsyaŋ ŋghìrə ìbì.

¹⁸ Nloŋ mə Kristo à le mbaa ŋkɪ ŋkwo mbi'i innu jì bi ngàà yì m̄fùùrə, yu wa yii mə innu jì i tsinə aa, a kwo a atu bə bii kaa innu jya i si tsinə aa, mə mbə yu zì nì bi'inə a mbo Nwɪ. Bi zwitə yì a n̄ n̄jyānu a bāŋnə n̄tswe n̄ n̄tsɛntii a m̄m̄ àzwɪ.

¹⁹ A m̄m̄ àzwɪ à le ŋghɛɛ n̄swɔŋə annu Nwɪ a mbo izwɪ jii i le ntswe a atsaŋ aa,

²⁰ mbə izwɪ jii mə kaa i le kɪ'i n̄ Nwɪ yu'unə, wa noò yii mə Nwɪ à le ntswa n̄tii yì nyu'utə, wa ŋḡu'u Noa, wa noò yii mə Noa à le si kɔɔ aban̄ ya, mə mb̄m̄tə bə, mbə bə bi n̄ifwaa, bi le nyweensə waa, ntsya a n̄jim ŋkɪ aà.

²¹ Annù mmurè bè a ñki, yii mæ à ni finæ annù ma yú aa, a yweensè ghuu tsítsònè, kaa ñki'i aa àyoo yii a fi'i nsij a ibiinu bð, mbañnè mbè aa niyè'è a mbo Nwí ñlonj alàa nti, ntsya a ñjim annù nyweenè ñwò Kristo

²² yii mæ à kò'ò mæ ñghæe a aburè, ntigè ntswe a mbèè ñikwæe Nwí ni mà'à bo bi baangel ni ñgãnsa'a aburè bo bi idà'a tsim jii i tswè a nji'i mikòrè yu aà.

4

Kwensè a múm ñtswéntii bè bii bi bii Kristo aà

¹ Tsó mæ Kristo à le nyè ñgi'i a múm ñjyánu aa, tá ni kii ñwa'atè ní ma yú annù tá à ka mfa mitii a mbo bù ñlonj mæ ñú yii mæ à yè mæ ñgi'i a múm ñjyánu aa, à mà'àtè mæ innù jì bii.

² Ma mùu ajàn kaa a wa'a bù ñka ntswe ní àbùgè noò yii mæ à tswè a múm ñjyanu aa ñyè'ètè ní bè innù jii mæ ñumisòj a lòò aà, mbañnè ñka nyè'ètè bè innù jii mæ Nwíngòj a lòò aà.

³ Ni ma'atè innù jya mæ ni le si ghìrè a mbii aa, a bè innù jii mæ bitizì Nwí le si ghìrè aà, ñtswè ní ñtswéntii yàa a múm ñbuurè innù, bo bi innù jii mæ ñjyánu i yè'ètè aa, mbè innù nno mbaanè, mbè innù atsùurè, annù nti a ñji, bo bi annù mmii mikobè yii mæ a fwe aà. Wa noò wa mæ ni le ntswe a múm innù ma jú aa à kù'ù mæ!

⁴ A gha'a waa tsítsòn a ajàn yii mæ kaa ni si bù mbòonè bu bo a ñghìrè innù naà jii mæ bè tii ghu kaa wa'a ní ñbi nù waa tswá aa, ñtigè mbègitè ní ghuu.

⁵ Lá tá bo zi mæ bo ka yí fa akwi'i ñighàà ñlonj ñgaà yàa a nsi mi'i yu wa yii mæ à tántè mæ yu ka yí sa'a bè bitii bo bi bikù aà.

⁶ A ní ñji'í annù yii mæ bi le ñki nswon ntoo yí ñsiginè ya, ñswon ñki nswon a mbo biku aà, ñlonj mæ, ka mæ bi le nsa'a waa a múm ñjyánu tsi'í tsó bè aa, tá bo tigè ntswe a múm àzwí tsi'í tsó Nwí.

B'i'ínè aa mfa'a ni mitòjñè mi Nwí siginè

⁷ Wa noò mmè ñjoo tsim à tìgè a abò. A ku'unè mæ tá ni tswè ní alàa atu, ntsuu ki tsa'a tá zi ajànè mæ mbè ni ká ñtsa'atè Nwí.

⁸ Annù yí wè yii mæ a tswè ghuu aa a bè mæ, tá ni tswè ní àkòjñè ti mè a nu bù ni bù, ñlonj mæ àkòjñè a kusè innù jì bi jì ghà'atè.

⁹ Ni ka ñkwèrè bigi'í a mila'a bù, ti ka nnuurikè ghuu bu ni bù.

¹⁰ Ni lògè mitòjñè mya mii mæ Nwí à fa a mbo bù a atu ni atu aa, ñka mfa'a ni mu a ñkwèrè bù ni bù tsi'í tsó bè bii mæ bi nanjè ñlonjè ní ñjoo jii mæ Nwí à fa a mbo bo tsi'í mbuu mbuu ni ñbòj yí aà.

¹¹ Nù yii mæ a swon annù Nwí aa, tá à ka nswon annù yii mæ à kwèrè a mbo Nwí aà. Nù yii mæ a fa'à aa tá à ka mfa'a ni mitii nù mæ Nwíngòj a fa aà. Tá a ní ñgòj innù tsim, tá ñgha'aa ghe: a mbo Nwíngòj ntsya a ñjim Yesu Kristo yii mæ ñigha'a ni tsim bo bi midà'a mi tsim, à ni mi nlwi'i ññkòj aà. Amen.

Annù nyè ñgi'i tsó mu Kristo

¹² Bilám bà, tá annù tsuu ghuu ki tsysá a ni mbuu ikwà'anè jì tii jii i kuu a nu bù aa tsi'í tsó à ní annù yí fi mæ a fè'è a nu bù.

¹³ Ni bañnè ñka ndoritè doritè tsó ajànè mæ ni tswè ní àbwarè a múm ñgi'i Kristo aa mæ mbè ni yí ñki ntswe ni ñdorè ñka ndoritè wa noò mæ à ka yí zi a mum ñigha'a yu aà.

¹⁴ Mbè bi ka mbègitè ghuu ñlonj ikum Kristo, bonj mbòonè i tswè a nu bù ñlonj mæ àzwí ñigha'a ya mæ ni Azwí Nwíngòj aa a tswè a nu bù.

¹⁵ Lá tá ñú ñbù ghùu à tsuu ñgi'i lò ki yè ñlonj mæ à ni ñú ñzwitè bè, kè ñyèrè, kè ñgàñfànè, kè ñú yii mæ a ñij abò yí ní innù badàn.

¹⁶ Mbè ñú ñbù a bañnè ñka nyè ñgi'i aa ñlonj mæ à ni Krisèn aa, a tsuù atu kè ñrè. A bânè ñka ñgha'asè Nwí ñlonj mæ yu bii ikum Kristo aà.

¹⁷ Nlonj mæ noò à kù'ù mæ mæ annù ntsò'otè misa'a tá à lòginè, ñlòginè aa a ni ñgãngwè'è Nwí. Mbè a bañnè ñka ñlòginè aa a nu bii'ínè bonj ñlwi'í bè bya mæ bi t'è wa' à ni waa ntoo Nwí yí ñsiginè ya yu'unè aa i ka bè mæ akè aa e?

¹⁸ Tsó ajàn Tsó mæ àñwà'anè Nwí a swon aa:

“Mbè a tsyanè a mbo bè bii mæ annù ya a tsinè aa a nyweenè

bè bonj bitò'ò Nwí ní ñgãñghìrè innù jì bi i ka tswè fè aa e?”

¹⁹ A ku'unè mæ bè bii mæ bi yè ñgi'i ní ñkòjè Nwí aa, tá bi ka ñghìrè annù yii mæ a ku'unè aà, mbañnè mfá mitii myaa a mbo yu wa yii mæ à le ñka'a waa, ñlè ní ñkà'a yí aà.

5

Mbinjërè Nwí

¹ Mə bu'u mbo a mbo bilii bi ndānwí bii bi tswe a titii bù, tsó ndii ndānwí yí mo'c atitii bù, yii mə à nî àyefè nî ngi'i ya mə Kristo à le nyə aa, i yí kii tswe nî nigha'a nî wa noò mə à ka yí zì aà.

² Nî ka mbe mbinjërè Nwí jya mə à ləə a mbo bù mə nî ka nlentə aa nî àbònjəntii, ntsuu kî lentə aa tsó bi gaansə ghuu. Nî ka mfa'a ifà'á ghuu nî nidorə, ntsee kî fà'á ñlonj aa bə ñkabə yii bi tu ghuu ghuaa; ma la a bə annú ndirətú! Tà à banjə mə əa ñlonj mə nî nanjə ñkəŋj a mfà'a a mbo Nwí aà.

³ Nî tsee waa kî sa'a nî nitsə'ə, nî banjə ntswe tsó figə a mbo bo.

⁴ Tà Ntsèmbi yí àkò'ò ntsirə wa a yí nzi bonj à ka yārə ngù'ú yùù nî àtsə'ətu nifò yí ñweenə yii mə kaa a si kwí'ínə aà.

⁵ A ngiñ ngiñ, bù bə bí kəgə, nî ka nyu'unə bilii; ñwə'e annú nsigisə nu a nsye a nu bù nî bù tsó àtsə'ə tsi'í bù bitsimə, ñlonj mə,

“Nwí a tuu nî annú bə bii bi ñee nú yàa aa

məbanjə ngħirə nî ìbòŋj a nu bə bii bi sigisə mibii mi nú myaa a nsye aà.”

⁶ Nî ka nsigisə mibii mi nú muu lá a nsi mi'i Nwí yii mə à tswe nî àdà'á aa, tà noò a yí ñkù'ù a ñentə ghuu a ndəŋj.

⁷ Nî logə innú tsim jii mə i tsyá nî ghuaa mfa gho mbó ñlonj mə əa yu yii mə a ləntə annú yuu aà.

⁸ Nî tswe nî àlà atu, ñka ntswe nikirə. Ngəŋkəbàá ghùù, Devil, a karə ñkəənsə nî ghuaa, mbo'okə tsó nàəngwè, ñlɔɔ nî ñjù mə yu ko mmí.

⁹ Nî təə ntii a múm àbiintii yuu, ñka nto nii, nzi mə ngi'i yii mə nî yə aa, bɔɔ bi maà buu a idigə tsim fàa mbi bi kii nyə.

¹⁰ Nòò yii mə nî bɔɔ mə ñyətə ngi'i ma yú aa, bonj Nwíngəŋj yii mə a ghirə ìbòŋj tsim à nu bə aa, yu yii mə à twòŋj ghuaa mə nî yí ñkuu a mum nigha'a nî Kristo nya mə nî si mè aa, à ka bú nanjə ghuaa tsi'í yumbəŋj, i ghirə tá nî təə ntii, i kii fa mitii a mbo bù tá nî təə ntwiŋj mīŋgəŋjə muu a nsyē.

¹¹ Tà mādà'á mi lwi'i ghu mbo ññkəŋjə. Amen.

Atsá'atə yi nlwí'i ñjim

¹² A gha aa a kwetə Silas, yii mə mə zì mə à nî mu Kristo yii mə a fà'á a mbo Kristo nî ntii yí tsim aa, mə ta mə ñwa'anə múntsirə àŋwà'anə yú a mbo bù. Mə bu'u mbo a mbo bù, ñkə'enə nî mə, wa à nî ìbòŋj Nwí yí annú ññkəŋj wa i ghuaa; nî tswa, ntəə ntii ghu.

¹³ Ngħotə yii i tswe a ala'a Babylon*, yii mə Nwí à kî ntsò'c tsó à tsò'c ghuaa aa, i tsà'atə ghuaa. Mú ghà Mark a kii ntsa'atə ghuaa.

¹⁴ Nî ka ntsa'atə ghuaa bu nî bù, ñnoŋjə nî mighəgə muu a ñjimə àkòŋnə. Tà m̀bɔɔnə i tswe a nu bù bi tsim bii mə nî bii Kristo aà.

ANWA'ANƏ PITA YI AYONTƏ

NJI'INNÜ ANWA'ANƏ YU

A anwà'ànə yú aa a le nɔwà'ànə Peta, yíi mə à swonj mə yumbonj, Simon Peta, à nɔ "ɔgãnfãfã'á bo bɔ ɔgãntoð Yesu Kristo" (1.1), mbə ɔjú yíi mə à le ntswe bo bɔ Yesu "wa atu nta'a yíi mə i laa mãnsə" nyə nɔgha'á ni a ajãnjə mə à le mbənjkə ɔkírə yíi aà (1.16-18). Kaa Peta à sɔ swonj a fɛ'ɛ i bə bii mə a nɔwà'ànə a mbo bo aà. Tsò mə à swonj mə anwà'ànə yulá a ni à yi ayontə yíi yu nɔwà'ànə aa (3.1), mbə a bə mə à yíi mə à le mfòð ɔnɔwà'anə aa, a ni "Anwà'ànə Peta yi ntsyãmbii," bəə bonj à ki nɔwà'ànə yulá anwà'ànə aa a mbo bɔKrisen bii bi tswe a mbu'u Asia yí Nkə'ətə aà.

Peta à swonj mə yu nɔwà'ànə aa a nɔwà'atə innü jii Nwɔ ni Mmà'ãmbi ni ɔgãntoð Nwɔ lɛɛ nswonjə aà (3.1,2), a bə innü jii mə bo tɛ'ɛ mə nzi (1.12). A ku'unə mə yú tsigítə waa tá bo ghɛɛ ni mbii ɔka nɔwà'atə, nlonj mə Mmà'ãmbi à di'i mə a mbo yu mə noð ɔkwò yí à kù'ù mə aà (1.14).* Ma mùu ajãnj Peta a lòð nyə mə tá bo lwi'i wa mùm annü nɔnjkonj ya mə bo di'i a nɔ ntoɔ yí nɔsiginə ya aà. Anwà'ànə yulá a tigə nɔnansə wa'asə nɔ waa nlonj bidí'i bi innü mbwe'esə bii mə bi ka zi ɔkuu a titii bo aà (2.1).

Peta à ghàa nswonj ajãnj yíi mə ɔgãnjndi'innü mbwe'esə ma jú i bə aà. I ka nɛ'esə kuu a titii bo i ki ndi'i ni ɔbanjənnü nlonjə Nwɔ, i ki tuu ni Mmà'ãmbi yíi mə à le nyuu waa aà (2.1). Bə ma bú à nɔ ɔgãnjmbù'u innü jii bi ɔkii mbəgítə nɔ bãburə bii bi nɔwèenə aà, nɔtərə, nluu ni annü ajirə, ɔghirə ni innü atsuürə, mma'atə mãnji yíi mə à tsinə aa nyonjə nɔ mãnji Balam yíi mə à le si mfã'á nlonj aa bə ɔkabə aà, (2.11-15), nɔswetə nɔ bə ni innü jya jii mə nɔyãnú jyaa i yə'ətə aà (2.18). Bə ma bú bi mɔ'ɔ bi ka yí ki wyɛ nɔ innü Nwɔ i betə ni mə Yesu wa mə à le nswonj mə yu ka yí bú bii aa à fə le? (3.3,4).

Peta le ntigə nɔwà'asə ni bɔɔ bi Kristo nswonjə ni mə tá bo ka ntsyɛsə nɔ waa nlonj mə bə bi ghà'atə ka yí fãnsə innu, i tigə ghírə nɔ innü jii mə i ka ghírə tá mbi tigə mbəgítə nɔ ntoɔ yí nɔsiginə Mmà'ãmbi ya ghɛ (2.2).

Ma mùu ajãnj, a tigə ndi'itə nɔ bɔɔ bi Kristo mə tá bo tsuu annü ɔgãnjndi'innü mbwe'esə jya ki yu'ute, nlonj mə Nwɔ à fà mə mɔtsyɛ a mbo bo ɔghirə bo zi yí, ɔkii mfa njoo tsim jii mə bo lòð a mùm nɔswèntii yàa a ɔka ɔghirə innü jii mə Nwɔ a lòð aà. Tá bo yə mə bo gaansə mɔtɔi myaa a ɔghirə innü jii mə i tsinə aa (1.3-11), ɔkwe ni a mùm ɔbɔnj Nwɔ, ɔku'usə nzi nɔ innü Mmà'ãmbi (3.18) tá yi wa'á nɔ àlò'ɔ a nsi mi' i Nwɔ wa njwɔ nɔlwi'ɔ mbi tswe (3.14). Nwɔ à ka yí nanjə ta ɔgi' i a nɔ ɔgãnjghirə innü jii bi bo bɔ ɔgãnjndi'innü mbwe'esə, ni bə bɔtsim bii mə bi si Nwɔ bɔ'ɔ kaa ɔgwa'á nɔ bãburə kə bə bii bi tswe nɔ àdà'á a atu bo kii mbɔ'otə aà (2.2,3,9,10; 3.7). Nwɔ à ka yí nɔnj ɔgi' i a nu bo ma bú aa tsɔ'ɔ a ajãnj yíi mə à le nɔnj ɔgi' i a nu baanjel bya bo bə bɔtsim bii mə bi le ntiɔ atu ghɛ mbo, ɔghirə ɔbi a mbii aà (2.4,5). Tá bə bya mə bi wyɛ nɔ innü Kristo, a ajãnjə mə à le ɔkà'á mə yu ka yí bú bii aa, tá bo zi mə Njwɔ Mmà'ãmbi ya i ka yí zi (3.10). Tá bɔKrisen ka mbe, ɔghirə nɔ innü jii mə Mmà'ãmbi a lòð aa tá tá Njwɔ mã ya i wanjə nzi (3.12).

Bi yatə anwà'ànə yú aa laa:

1. Nji'innü anwà'ànə yuà 1.1-2
2. Annü yíi mə Nwɔ à twonj bɔKrisen mə baa ɔghirə aà 1.3-21
3. ɔgãnjndi'innü mbwe'esə 2.1-22
4. Ajãnj mə Kristo à ka yí bú zi a noð nɔlwi'ɔ mbi aà 3.1-18

¹ Anwà'ànə yú a lo aa a mbo mə Simon Peta, ɔgãnfãfã'á bo bɔ ɔgãntoð Yesu Kristo, ɔghɛɛ ni a mbo bə bii mə Nwɔ à ki mfa abiiintii yí atindüü a mbo bo tsɔ'ɔ tsò à yí' i a njim annü yí atsinə Nwɔnjɔnj ni ɔgãnywèensə yí'inə Yesu Kristo aà:

² Tá ɔbɔnj Nwɔ ni mbɔɔnə yí ɔwə tá i tswe a mbo bú ɔgha'atə ɔghɛɛ a ajãnjə mə ni zi annü nlonj ɔgaa Nwɔ ni Yesu Mmà'ãmbi yí'inə.

Ajãnjə mə Nwɔnjɔnj a twonjə nɔ bə nyarə nɔ waa aà

³ Mida'á mɔ Kristo mii Nwɔ à fa ghɛ mbo aa mi fà mə yí'inə ni ɔgɔnj njoo tsim jii mə nɔswèntii yí'inə i lòð aa, bo bɔ a ɔka mbɔ'ɔ Nwɔnjɔnj, nɔsya a njim ajãnjə mə bi'inə zi annü mbi' i ɔgaa yí, yu wa yíi mə à le ntwonjə yí'inə a mum nɔgha'a yu bo bɔ a mùm ɔbɔnjə yí aà.

* : Nji'innü Anwà'ànə: Mbə Peta à tse ki swonj aa nlonjə Jon 21.18-19.

⁴ Ma mùu mánjì, a fá ñkà'á yí yí ñwè bo yí àtìndùù ya, mē mbē bī'inē tsyá ghu ñkhē ñjoo mbi jii bē yə'ətē i tá nì ñgì'í a nu bo aa, mbaññē ntigē ntswe nì àbwarē a mum màrē Nwí.

⁵ Nlōj ma yú ànnù, nì ka ñgaansē mitíi muu, a ñkù'usē ànnù ñghirē ìnnù jì siginē a atú àbiintí, a atu ñghirē ìnnù jì siginē, tá nì ku'usē ànnù nzi Nwí,

⁶ a atú ànnù nzi Nwí, nì ku'usē ànnù ntswá ìbìinu, a atu ànnù ntswá ìbìinu, nì ku'usē atàñjēntí, a atu atàñjēntí, nì ku'usē ànnù ñka mbo'ò Nwí,

⁷ a atu ànnù a ñka mbo'ò Nwí, nì ku'usē ànnù ñka ñkōñ bilím buu, a atu ànnù ñka ñkōñ bilím buu, nì ku'usē akōññē.

⁸ Nlōj mē mbē nì ka ñghirē ma jú ìnnù ma mùu ajāñ ñghēē nì mbīi bēə boñ nì ka kì fá'a siginē i kii koonē nì mīntà a múm ànnù a ajāñ mē nì zì Yesu Kristo Mmá'ambí yí'inē aà.

⁹ Nlōj mē ñù yii mē ma jú ìnnù i boñ ghu mbo aa, à nì mfē'ənē, kaa a kì'í nì mbīi yē, boñ a lēē ñkì nli'inē mē bì lē mbaa nsí'í yì a nì ìnnù jì bí jì jì lwēnē.

¹⁰ Tsó mē a bē laa, bilím bá, tá nì ka ñgaansē mitíi muu, a nañsē mbii ajāñ mē Nwíngōñ à twōñē ghuu ñkì ntsò'ò ghuu aa, ñlōj mē nì bē kì ghírē ma mùu ajāñ boñ kaa mbē nì wa'á wò.

¹¹ Ma mùu ajāñ boñ bì ka nañsē ñña'a mánjì yii à tsyámbo aa a mbo bù a ñkuu a múm ànnù nifó tí mē Mmá'ambí nì Ñgāñnyweensē yí'inē Yesu Kristo.

¹² Tsó mē a bē laa, mē ka ghēē nì mbīi a ñka ñwa'atē bù nì ìnnù ma jú, ka mē nì te'e nzi, ñkì ñtinsē a múm ànnù ññkōñ yii mē nì tswē nì yu aà.

¹³ Mē wa'atē mē a ku'unē mē, ajāñ yii mē mē bürē ntswe fáa mum ghulá ìbìinu aa, tá mē ka ntsigítē ghuu, ñwa'atē nì ma jú ìnnù a mbo bù.

¹⁴ Tsó mē mē zì a laa mē nòò yii mē ka mà'atē yulá ñjyánu aa à tìgē a abo aa, a ajāñ mē Mmá'ambí yí'inē Yesu Kristo à dì'í mē a mbo mē aà.

¹⁵ Mē kii nlcó a nyē mē, nòò yii mē mē mà'atē mē ghuu aa, tá nì zì ajāñ mē mbē nì bù ñka ñwa'atē ma jú ìnnù a ñgōñ binòò bì tsimē.

Ajāñ mē bí'í lē mbē ayəfē nì ñigha'a nì Kristo aà

¹⁶ Kaa bí'í lē ñkì'í lōgō aa ñjyálá'á jii mē a wa'atē mītsyē mi bē aa a ntsò'atē midà'á mi Mmá'ambí yí'inē Yesu Kristo bo bì ajāñ mē à lē nzi aà. Bí'í bumbōñ, bí'í lē nyē ñigha'á nì nì midà'á mi.

¹⁷ Nlōj mē nòò wa yii à lē ñkwērē ñigha'a bo bì àghu'usē a mbo Nwíngōñ Tà aa, ñjì ya i kì ñzi ghu mbo, a nì ñigha'a nì nifó ñswōñē nì mē, "Áá Mú ghá ghuá, yii mē mē kōñē yì, ñkì nañsē ndorítē nlōj ñgaa yì."

¹⁸ Bí'í bimbōñ lē nyu'u ñjì ma yú a ajāñ mē i lē ñghàà a aburē aà. Nlōj mē bí'ibo lē ntswe wa atu nta'a mē i laa màñsē aà.

¹⁹ Ma mùu ajāñ bí'í nañsē mbù mbēentē ntoo ya yii mē ñgāñntoo Nwí i lē nswōñē aà. A ka bē ànnù yí siginē a mbo bù a nte'e atú yuu a nì ma yú ànnù, tsi'í tsó ñkà'á yii mē i ta a nì àdìgō yí fí aa, i ywe'e a noò yii mē abēē a ka fu'u, ta tá fínjōñ fí atútugō tá fí fe'e a mum mīntíi bù.

²⁰ A nì ànnù ntsyá mbīi, a ku'unē tá nì zì tá à laa mē, kaa ànnù yii mē ñgāñntoo Nwí i swōñ a múm àñwá'ànē Nwí aa, kaa à sè aa ànnù amòòntē ñú bē.

²¹ Nlōj mē kaa ànnù tsu yii mē ñgāñntoo Nwí i swōñ aa, lēē ñkì'í aa a nì ìnnù jii mē bē mòòntē ñswōñē ló. I bāññē ñlo aa a mbo bē bíi mē Azwí Nwí a tintē a waa, bo kwērē a mbo Nwí ñswōñē.

2

Bidì'í bí ànnù bí mbwe'esē

¹ Tsó mē ñgāñntoo Nwí ñbwe'esē i lē mfē'e a titíi bē bya aa, tsi'í maa ajāñ bidì'í bí ànnù mbwe'esē ka kii fe'è a titíi bù. Bo ka kii ññe'esē zì nì ìnnù jii i ka ta ñgì'í a nu bù, i kì dì'í nì ìbāññēnnù ñlōj Nwí i kii tuu a Ta wa yii mē à lē nyuu waa. Ajāñ yii mē bo ghírē maa ajāñ aa, tá à ghírē mē tá bì wañsē nta ñgì'í a nu bo.

² Bē bí ghá'atē ka yí yōñ bí mánjì bí ìbuurē ìnnù jyaa jì swērē ñswērē jya, tá bì tìgē mbēgítē nì mánjì ànnù ññkōñ wá.

³ Ajāñ mē bo kōñ ngħotē ñjoo aa, bidì'í binnù bí mbwe'esē ma bù ka yí fù'ù waa a nu bù, ajāñ yii mē bí ka yí kì swōñ mighàà mi mbwe'esē a mbo bù. Lá bí tātētē mē a ñú ñsa'a waa ñlōgínē a ñgu'u, kaa ñù yii mē à ka ta ñgì'í a nu bo aa, kaa a wa'á kii ñbwií.

⁴ Kaa Nwí à lē ñkì'í baangel bíi bí lē mfānsēnnù aa línē ñbāññē ntii waa mma'a a múm àtsúmē mō'ò, ñkoo waa a nì àtsāñ a múm ññfí ìdìgē bo yu'utē nì ñjwí ñtsò'òtē mīsa'a yá.

⁵ Kaa Nwĩ à le ñkĩ'ì atu mbi yĩ òbĩ lĩjè, à le mbàññè ñghirè ñkĩ miyaa i bwesè mbĩ bì tĩ bò'ò Nwĩ ya, a bāññè ñyweensè aa tsi'ì a Noa yĩ mē à le sī swonjè annū yĩ mē a tsinè, bo bì bē bĩ mō'ò bi sāmbaa.

⁶ Nwĩ à le mbəjəjə ñj'ò'ò ala'à Sodom bo Gomora a nĩ àbù ajāñ yĩ mē à le ñij isa'a a nu bo mburè ntsigè waa mbwesè aa mē tā bo bē alènsè a mbo bītī bò'ò Nwĩ.

⁷ Lā à le yweensè a Lot yĩ mē ñtī yī i le sī bi'ì nlonj iberuennū ñgāñabi'ì ntiī, bē bì tī bō'ò ñòñsè bya

⁸ (nlonj mē innū jī mē ñu ma ghū mē innū jī i le ntsinè aa à le sī yu'u ajāñ à le ntswe a tītī bo aa, i le sī ghirè mē tā ñtī yī yī i le ntsinè aa ka ntsə'ə a atū ñjwi a atū ñjwi nlonj mighārənè mē innū myaa mi tibo'ò ñòñsè.)

⁹ Ajāñ muu a di'ì nī mē Mmà'ambī à zī ajāñ yī mē mbə yu yweensè bē bīi mē bi bō'ò Nwĩ a nĩ ìkwà'ànè jī i tsi'ì waa laa, ñkĩ nzi ajāñ mē mbə yu ñij ñjò a nu bē bīi mē innū jyaa i sī tsinè aa, nləw waa ghu mum i yī nywe'e wa ñjwi ñtsò'òtə mäsä'a;

¹⁰ ñnanjə ñij aa a nu bē bya mē bi yōñj innū nsij jī mē ñjyāñū yaa i yè'ətə aa, mbāññə ntsa'a nī bē bīi tswè nī àdà'à a atu bo aa.

Bidī'ibinnū bi mbwe'esè ma bú bo ñanjsè ñkwèe nī mīntī myaa kaa wa' à bō'òtə nī a ñka mbəgītə nī baburə bya mē ñwèenè aa.

¹¹ Tsi'ì baangel bīi mē bo tīi, ñkĩ ntswe nī midà'à ntsya ñgāñdi'innū mbwe'esè ma jū aa kaa mbə bi kī'ì innū jī bi a mbəgītə bo ghu a nsi Mmà'ambī swonjə.

¹² Lā bē ma bú mē bi bē tsi'ì tsò nàà mītsə'ə mē bi jwe mē mbə bi ghèsè ñko nzwitə aa, ñghirè nī innū tī mītsyè aa, bo burè mīma'a nī mīghāà mī mbəgītə a nī innū jī mē kaa itū jyaa sī ghu laa. Baa ghèsə tswa waa, i kīi tsə ñgī'ì a nu bo.

¹³ Bi ka yī tu waa a nī ñgī'ì tsi'ì tsò ajāñ mē bo kīi ñghirè bē bī mō'ò bi yə nī ñgī'ì aa. Bo jī mbī yàà a si'ina, ñghirè bē innū jī mē i so'otə a atu bo. Bo zī mboonsə bubo a noò yī mē nī jī a mūm ñghotə aa, mbə ilo'ò jī bi, ñdirisè nī átū bē.

¹⁴ Bo kīi ñkonjə aa tsi'ì annū nte'è mī'ì myaa a nu bāngyè bi ajirè, kaa mbə bo kī'ì innū jī bi yurè. Bo tswètè nī bē bīi mē bi burè tī kwī aa, ñghirè nī mē tā bo wo. Bo mīrisè mīntī myaa a ñka ñkotə ñjod. Ndòò Nwĩ i tswè a atu bo.

¹⁵ Bo mē'atə mē mánjī yī mē à tsinè aa, ntigə mbwe mánjī wàà, bo yōñj mē mánjī yī mē Balam mu Boer à le nyōñj, yu wa yī mē à le ñkōñj mē yu tswè nī àbīi a mūm innū jī bi aa.

¹⁶ Bi le ñghàantè yī nlonj ibī yī. Jākāsī yī à le ñghàà nī ñjī ñu, ñkīñ annū yī mē ñgāñntoò Nwĩ wa yī à le ñghèə yu burè baanə tsi'ì bāànə ghirè aa.

¹⁷ Bē ma bú bi bē aa tsi'ì tsò bīnanjəbirè bīi mē bi yōñjə mē, ñkĩ mbə tsi'ì tsò mbà'à yī mē àfīsə a tīi ñghèe nī yu. Nwĩ à lèə mē adigə a mbo bo wa a mūm àtaa yī fīi ya mē a tso ntso aa.

¹⁸ Bo ghàà mīghāà mī kī ñtèrè mī ajīntə, ñlōgə nī innū atsūūrè jī mē ñjyāñū jyaa i yè'ətə aa, ntswetè nī bē ghu ñko, bē bīi mē bi ghensè ñlōgīnə ñkhə mfē'e a tītī bē bīi mē bi tswè a mūm ifansənnū aa.

¹⁹ Bo ka' à nī mē bo ka kètè mīñkīrè a nu bo, lā bo bīmbōñj bi burè ka kwērə waa nī mīñkīrè mī aghubə; nlonj mē ànnū yī mē kaa mbə ñu a wa' a ibīnū yī ghu mbo kwērə aa, a tīgə ñghirè yī aa a nī àbū'ù yī.

²⁰ Nlonj mē ajāñ yī mē bo le ñkhə annū nsij mbi jū, nyonj a ñjīm ajāñ mē bo le nzi Mmà' à mbī yī'ìnè mē nī ñgānyweensə yī'ìnè Yesu Kristo aa, mbə bo bú ñghèe nñij ibīnū waa ghu ñkwērə, i kīi ñtigə ntiī ntsyà nī waa aa, ma la a bē mē àtīi ñlwī'ì ñjām ma yū a bú mē mbī'ì ntsya yī ntsyāmbīi ya a mbo bo.

²¹ Nlonj mē a le mbaa mbōñtə a mbo bo mē bōñj kaa bo le ñkī'ì a mánjī yī ñtsinè wa zī. Ntsyatə ajāñjə mē mbə bo zī ñkī mbu mbəñkjə waa mma'atə ndī'ì jī lāà jya mē bi le mfa a mbo bo aa.

²² A fē'e a nu bo laa aa nlonj aa ajāñ mē ñghàà nī nānaa nī annū ññjkonj nya nī swonj mē, "Mbu ya i bú mē ñghèe ñjī afkè yī ya fu."*

3

Annū ajāñ yī mē Yesu à ka yī bú bīi aa

¹ Bīlīm bā bīi mē mē kōñjə aa, àà àñwà'ànè yī i ywe'e jī baa a yuà mē mē ñwà'ànə a mbo bú. A mūm ññwà'ànè ma jū mē lōò aa ñwà'atə a mbo bú, i kīi tsīgītə mīntīi muu bo bì ñmòòntə juu mē nī ka ñwà'atə nī innū jī i ku'unə aa.

* 2:22 Prov. 26.11 "Kwinyām wa mē bi sī'ì aa, à bú mē ñghèe mbinjə yī wa a mūm àtsitsa'a."

² Mə ɲwà'ànə aa mə tá nì wa'atə mighàà mya mə ɲgǎɲntoo Nwí jii i laa màɲsə jì annù nɲkɔɲ jì ɲgu'u le nswɔɲə aa, bo bì ɲdi'i Mmà'àmbi ɲgǎɲywèənsə yì'inə yii mə ɲgǎɲntoo jì bì le mfa a mbo bù aà.

³ Ànnù yì ntsyàmbii yii mə mə lòò mə nì zì aa a bə mə, àa yì bə wa ɲgù'ù mbi yì ɲlwi'í ɲjɲmə aa tá bə bì mo'ɔ fɛ'ɛ ɲka ɲwye nì ànnù Nwí, ɲghirə bə innù jii ɲjyǎnú yàà i yə'ətə aa

⁴ ɲbetə nì mə, “Yesu wa mə à le ɲkà'a mə yu ka yì bú bìi aa à fə le? Mə ɲloginə a nsi bitaà bì'i bìi bì le ɲkwokə aa, ɲloginə a noò yii bì le nnaɲsə mbi yù aa, kaa ànnù tsu kaa a bürə tì kwensə aà!”

⁵ Bo tuu ɲwà'atə mə a ɲgu'u, Nwí a le ɲghàa aa ghàà àbürə a fɛ'ɛ, ɲki mbu ɲghàà ɲsyə i fɛ'ɛ a múm ɲkí, a lɔgə aa ɲki naɲsə nsyə ghu;

⁶ àà ɲkí ma ghú mə i le mbu ɲkɔ'ɔ nɲwensə nsyə yii i le ntswe maa ɲgù'ù aa mbwəsə.

⁷ A kɪ bə aa tsi'í ɲighàà nì ma nú mə nì ləə aburə bə ɲsyə yii mə tswe tsitsɔɲə aa mə tá mo'ɔ yì ntòò, ɲləə nyu'utə aà ɲjwí ɲtsò'òtə mɪs'a'a, ɲjwí ya mə bì ka yì tsə ɲgi'i a nú ɲgǎɲtibò'ò Nwí.

⁸ Lá bìlɪm bā, nì tsee má ànnù ghua lə lɪ'inə, mə a mbo Nwí, ɲjwí yì ɲfùürə i bə aa tsi'í tsó ɲlòo ntsù'ù, ɲlòo ntsù'ù i kɪ ɲbə aa tsi'í tso ɲjwí yì ɲfùürə

⁹ Kaa à si bə aa mə Mmà'àmbi a wɛ'ɛnə a ɲləə ɲkà'á yì, tsi'í tsó bə bì mo'ɔ bì mɔ̀òntə aa. A bǎɲnə ɲtswa aa ntii yì ɲlɔɲ mə kaa à si lòò mə ɲù yì ɲfùürə à yì mbwə, a lòò aa bə mə tá bə bitsim bəɲkə mɪntii myaa, ma'atə ibi waa.

¹⁰ Lá ɲjwí m̀m̀a'ambì ya i ka yì zì aa tsó ɲyərə. A ka yì bə maa ɲjwí aa, tá àbürə à ju'u nì ɲjì yì ntii ɲghɛɛ mbwə, tá ɲjoo jii i tswe a aburə aa tsi'í tsó mɪɲjɔɲ nì sàɲ nì ɲinòò, tá i kɪ ɲkhi ntso, tá ɲsyə nì ɲjoo tsim jii mə i tswe ghu aa tá mo'ɔ tɔɔ tá i kɪ tsim.

¹¹ Tsó mə ɲjoo tsim i ka yì bwə ma mùu ajǎɲ aa, bì'inə tigə ntswe nì mbə aa ajǎɲ mbuu bə ghuu aa ɛ? A bɔɲ mə tá mighirɪnə mɪ innù muu laa, tá nì ka mbo'ɔ nì Nwí,

¹² tá tigə bə i kii ghàè nì mə tá ɲjwí Nwí ya tá i waɲsə nzi, là'a ɲjwí ya mə àbürə a ka yì kɪ i tso, tá ɲjoo tsim jii i tswe a aburə aa tá mo'ɔ i tɔɔ tá i saɲnə.

¹³ Lá a ajǎɲ mə Nwí à kà'a aa, bì'inə yu'utə nì àbürə yì fii bo bì ɲsyə yì mfi yii mə i ka yì luu nì innu jii i tsinə aà.

¹⁴ Maa ajǎɲ, a bìlɪm ba bìi mə mə kɔɲə aa, tsó mə nì bə innù ma jú aa, nì ka ɲgaansə mɪntii muu mə tá nì yì ntsee nì àbà kə àlò'ò a nsi Nwí tswe, m̀bǎɲnə yì ntswe bə nì m̀bɔɔnə bu bo.

¹⁵ Nì yə mə ɲjì'í ànnù yii mə Mmà'àmbi à si wǎɲsə nzi aa, i bə aa abwarə mə a fa a mbo bù mə nì yì nyweenə. Aà ajǎɲ yii mə mumaà yì'inə Paul, yii bì'inə kɔɲə aa, à le ɲkí ɲwa'anə, a mbo bù, a nyɔɲə a ɲjɪm mɪtsyè m̀ii mə Nwí à le mfa ghu mbo aà.

¹⁶ A ɲwà'anə ɲlɔɲ ma jú innù, a nì ɲwà'anə jì tsim. Innù jì mo'ɔ i tswə ma mùu a múm ɲwà'anə, jii mə i tsyanə a nzi tá i laa, bə bì mo'ɔ bìi mə kaa bì si nì mɪtsyè tswə kaa mburə tì ɲkí ɲkwe aa, bì logə ɲtwɛɛ a nì waa mǎɲjì, tsi'í ajǎɲə mə bo kii ntwe nì ɲdìgə ɲwà'anə Nwí jì mo'ɔ aà. ɲghirə ma mùu ajǎɲ, ɲtsə aa ɲgi'i a nu bo bimbɔɲə.

¹⁷ Lá a mbo bù bɔɔ bimaà, nì fòò mə ɲszi innù ma jú. Mə tigə nswɔɲ a mbo bù aa mə tá nì tsyəsə ghuu, tá bə ma bù mə bì tii atu a mbo Nwí aa, tá bì tsee ghuu gaansə tá nì yɔɲ ifansənnù bə bìi mə bì si nɔɲsə ləə aa, mbwə mǎɲjì wa yii nì təə ghu àkòrə yuu a tɪnsə aà.

¹⁸ Nì bǎɲnə ɲka ɲkwe a múm ɲbɔɲ Nwí bo bì ànnù ajǎɲ mə nì kù'usə ɲzi nì Mmà'àmbi yii mə à nì ɲgǎɲywèənsə yì'inə Yesu Kristo aà. Tá ɲigha'a tá nì tswe ghu mbo, ɲloginə tsitsɔɲ ɲghɛɛ nywe'e a ɲlwi'í mbi. Amen.

Aṅwà'ànè JON yi ntsyàm̀bii

NJI'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅṅwà'ànè Jon, ṅgàṅtoò Kristo yii mə à le ṅki ṅṅwa'anə Ntoo yì Nsiginè Jon aà. Ka mə kaa Jon à si bē bii mə yu ṅwa'a a mbo bo aa swonjè aa, mbè bi tse swonj mə à ṅwà'ànə a mbo bɔɔ bi Kristo bii mə bi tsewe a idigè idigè aà. Nlɔɔ aa ṅswōṅ ṅtoo ya yii bo le yu'u a nlɔginə aà. Nwì à nì ṅkà'à, ma mùu ajàn tá bē bii mə à nì bɔɔ bi aa tá bi tsewe nì ànnù yì mɔ'ɔ bo bi Tà ṅka nzi nì àkòrè nizi yaa a mùm ṅkà'à (1.5-7).

Ma mùu noò ṅgàṅndi'innù mbwe'esè le ṅkuu a titii bɔɔ bi Kristo ndi'i nì ibàṅnənnù ṅlɔṅ ṅlɔṅ Nwì. A bē innù jii mə Paul nì Peta le si ṅkii nto a nì ṅṅwà'ànè jii mə bo le ṅṅwà'ànə a mbo ṅghòtə aà. Jon à le ṅṅwà'ànə aa a ṅwà'àsə bɔɔ bi Kristo ṅlɔṅ ṅgàṅndi'innù mbwe'esè jii mə i le ntswe a mùm ṅghotə aà. A le ṅki nlɔɔ a ghìrè tá bɔɔ bi Kristo zi mə bo tsewe nì ṅtswèntii a ajàn mə Kristo à yweensə a waa aà (5.11-13).

Annù yii mə ṅgàṅndi'innù mbwe'esè ma jú le si di'i aa, a bə à yii mə bi le si tigè ntwonjə a noò ṅjìm nì ànnù biGnostics aà. Annù jii mə bə ma bú le si di'i aa kaa a le ṅwà'à bòòntə a nì ànnù yii mə ṅtoo yì ṅsiginè i swonjə ṅlɔṅ Kristo aà. ṅgàṅndi'innù mbwe'esè ma jú i le si di'i nì mə kwensə à tsewe a titii ṅjoo jii mə bi yə aa nì àzwi. Nswonjə nì mə nɔyānu bo bi ṅjoo tsìm jii mə i tsewe a mbi aa, i tsewe nì ibi, Azwì a bɔṅ, ṅlaa, kaa wa'à nì ibi tswé. Ma la a bə mə Nwì nì Azwì bo bi Kristo bi bɔṅ ṅki nlaa; ṅm̀sɔṅ mə à nì nɔyānu aa, bo bi ṅjoo tsìm faà mbi i bi'i. Tsò mə nɔyānu à nì àyoo yii mə a tsewe nì ibi aa, kə ṅu a ká ṅghìrè innù jì siginè kə jì bi bɔṅ ma ya a si ànnù tsu kwensə, ṅlɔṅ mə bi ghìrè aa a nɔyānu aà. Ma yū a le mfa abwarə a mbo bo mə bi tigè ntsuure nì m̀b̀m̀m̀nù myaa, ṅghìrè nì innù jii mə nɔyānu i yè'ətə aà.

Bidi'i binnù ma bú le si di'i nì mə ṅu a yweenə aa a ajàn mə à fε'ε a mùm nɔyānu ṅtsya aa a ṅjìm àjàṅə m̀tsyè yì mɔ'ɔ mə a ghìrè ṅu a nanjə nzi nì innù aà. "Gnostics" à nì nighàa mə nì lo nì "gnosis" mə à nì nighàa nì baGrikia, ṅji'i yì i bə "ṅzi ànnù." A mbo biGnostics, kaa ṅu à si aa a ṅjìm àbiintii a nu Kristo yweenə. BiGnostics le si swonjə nì mə tsò mə ṅtsyānu i tsewe nì ibi aa, kaa Kristo à le ṅwa'à fàa atu nsyε aa tsò ṅm̀sɔṅ zì. Ma mùu ajàn bi mɔ'ɔ swonjə nì mə Kristo kaa à le ṅwa'à aa nì nɔyānu tswé, à le ntswe aa nì finə nɔyānu, à le si kìrə aa tsò à tsewe nì nɔyānu. Bì mɔ'ɔ swonjə nì mə Kristo yii mə à nì Nwì bó Azwì aa, à le nsigè ṅkuu a nu Yesu yii mə à nì ṅu aa wa noò mə bi le mmurə yi ṅki aà, la nyì m̀bu m̀m̀a'ətə yi mfe'ε m̀bɔṅ tá bi zwitə yi.

Jon à le ntigè ṅwa'anə nanjə ndi'itə nì biKrisèn nswonjə nì mə wa Kristo, Mu Nwì, à le nzi a mùm nɔyānu. Bə bya bii mə bi tuu nì mə kaa à le ṅwa'à mùm nɔyānu zì aa à nì ṅgàṅnto Kristo jya mə i le ntswe nì m̀fε'ε aà (2.18-23; 4.1-4). Nswonjə nì mə Kristo à le mbə Nwì ṅki mbə ṅu. Nù yii mə a tuu Mu aa a kii ntuu aa Tà. (2.22; 4.2,15; 5.1,5). Paul a kii nswonjə nì mə ṅu yii mə Nwì à ywèensə m̀ə yi, a tigè mbə mu Nwì aa, à tsewe nì ṅlɔ a nyu'u nì Nwì, ṅlèə nì nɔṅsə Nwì (2.3-6). Nù yii mə kaa à si nɔṅsə lèə aa a ghìrè aa ibi, kaa wa'à mu Nwì bə, kaa ṅwa'à yi kì nzi, ma ghuu ṅu à bāṅnə mbə aa mu devil (3.4-10).

Nswonjə nì mə ṅu à bə wɔ annù, i ghìrè ibi, i bú bii ifānsənnù jì bɔṅ Nwì à ka li'ìnə, i s'itə ibi yi (1.9). Kristo a kii m̀bu'u nì m̀bo a mbo Nwì ṅlɔṅ ṅgaa yaa (2.1-2). Nswonjə nì mə tá bɔɔ Nwì tsuu mbi yū kì kòṅjə (2.15-17) m̀bāṅnə ṅka ṅkɔṅjə nì Nwì, ṅkii kɔṅjə nì bilim byaa (3.11-18; 4.7-21).

Jon a swonjə nì mə kaa bɔɔ bi Kristo si bù nlɔɔ nì bē bii dāṅ (tsò biGnostics) mə bi ka ndi'i waa nì ànnù yii mə a nì ànnù n̄kɔṅjə aà, ṅlɔṅ mə Azwì yì Làa a di'i waa (2.20-27) bo zi innù n̄ṅkɔṅjə. A ku'unè mə tá bo zi mə ṅu yii mə tsewe nì Kristo aa à tsewe nì ṅtswèntii (5.11-13).

Bi yatə aṅwà'ànè yū aa laa:

1. Nji'innù aṅwà'ànè yuà 1.1-4
2. ṅkà'à bò m̀fii idigè 1.5—2.29
3. Bɔɔ bi Nwì nì bɔɔ bi devil 3.1-24
4. Annù n̄ṅkɔṅjə bo afānsənnù 4.1-6
5. Bɔɔ bi Kristo tsewe nì ṅkɔṅjə Nwì nì bilim byaa 4.7-21
6. Abiintii yii mə a ghìrè bɔɔ bi Nwì tsyà nì mbi aà 5.1-21

Nìghàà ni ntswéntìi

¹ Bì'i ñwà'ànè a mbo bù ñlonj aa Nìghàà ni ntswéntìi nya mæ ni le ntswe nlogìnè a bè'ènè aà. Bì'i le nyu'u annù ñlonj Nìghàà ma nú. Bì'i kì mæ ñyè ni mi'i mi'i, bi'i yè mæ, m̀bò mi'i mi kì m̀m̀wòntè.

² Nòò yìi mæ Ntswéntìi ma yú ì le m̀fè'è bi yènè aa, bi'i le mbè b̀yèfè, ma mùu ajàn, bi'i tigè ñghaa annù ñlonj ntswéntìi ma ya, ñkii ntigè nswonjè nì annù ñlonj ntswéntìi yìi ì lwi'i n̄ñkonj, yìi ì le ntswe bo Tà, a ghìrè ñghìrè bi'i zi aa, a mbo bi'i.

³ Annù yìi mæ bi'i yè ñki nyu'u aa, bi'i kii nswonjè aa yu a mbo bù, mæ mbè nì kì ntswé nì annù yì m̀w'ò bi'inè, a bè annù n̄ñkonj mæ ntswe nì annù yì m̀w'ò yìi mæ bi'inè tswè nì yu aa bi'inè tswè aa bi'inè bi Tà nì Mú yì Yesu Kristo.

⁴ Bì'i ñwà'ànè ma jú innù a mbo bù aa, ta tâ nidorè nì'inè ko'ò nluu.

Nwìngòj à nì ñkà'à

⁵ Aà n̄toò ya mæ bi'i yu'u ghu mbo ñkii nswonjè nì a mbo bù aa ì yulà mæ, Nwìngòj à nì ñkà'à, kaa m̀fii ìdigè ì wa'à ghu nu burè ntswe tswè.

⁶ Mbè bi'inè ka nswonjè nì mæ bi'inè tswè nì annù yì fùurè bi'inè nìbò m̀bu ñka ntèè nì a m̀m̀ m̀fii ìdigè boj bi'inè tswè aa innù, kaa ñkì'ì nì ntswéntìi yì'inè tswè ñyonjè aa annù n̄ñkonjè.

⁷ Bi'inè bè b̀ànjè ki tæ a m̀m̀ ñkà'à, tsi'ì tsò ajànjè mæ yumbonjè à tswè a m̀m̀ ñkà'à aa, boj bi'inè aa tswè nì annù yì m̀w'ò bi'inè nì bi'inè, tá alæ Mú yì Yesu tá à si'ì ngòj ìbi yì'inè ì tsimè.

⁸ Mbè bi'inè ka nswonjè nì mæ bi'inè si nì ìbi tswé, boj bi'inè bwe'esè aa m̀b̀ m̀i mi nú m̀i'inè, kaa annù n̄ñkonjè a wa'à a nu bi'inè tswé.

⁹ Lá mbè bi'inè ka m̀b̀i ifãnsennù jì'inè, boj ajànjè a lèè ñkà'à yì, ñghìrè annù yìi a tsinè aa, à ka l'i'inè ifãnsennù jì'inè, ì si'ì ngòj innù jì'inè ì tsim jìi ì si tsinè aa.

¹⁰ Mbè bi'inè swonjè mæ kaa bi'inè si innù jì bi ghìrè boj bi'inè twonjè aa yì nì ñgàñàbàñnennù, kaa nìghàà nì nì wa'à a nu bi'inè tswé.

2*Kristo à ni ñù ñkwètè yì'inè*

¹ Bòò ba bi kègè, mæ ñwà'ànè julà innù a mbo bù aa mæ tá nì tsuu ìbi ki ghìrè. Lá mbè ñù nìbù a ghìrè ìbi, boj bi'inè tswè nì ñù yìi mæ a bu'u mbo a nsi Tà ñlonj atù yì'inè, m̀bè Yesu Kristo, yu wa yìi mæ annù yì a tsinè aa.

² Bi tsyà aa ghu nu nsi'itè nì innù jì bi jì'inè, kaa wa'à aa tsi'ì jì'inè si'itè, ñkii si'itè nì jì bè b̀tsim fàa m̀b̀i.

³ Mánjì yìi mæ mbè bi'inè zi mæ bi'inè zi yì aa, à nì mæ bi'inè ka n̄lèè ndi'ì jì.

⁴ Nù yìi mæ a swonjè nì mæ "mè zi yì," lá ñkaa ki'ì nì ndi'ì jì lèè aa, à nì ñgàñàbàñnennù, kaa annù n̄ñkonjè a wa'à ghu nu tswé.

⁵ Nlonj mæ à nì tsi'ì annù n̄ñkonjè mæ àkònjè Nwì a nì lunè a tswè aa a mbo ñù yìi mæ a lèè nìghàà nì. Mbè bi'inè kì n̄tsya aa tsi'ì a n̄jìm ajàn yulà nzi mæ bi'inè tswè ghu m̀m̀ nú.

⁶ Nù yìi à swonjè mæ yu lwi'i ghu nu laa boj a yònjè ìbù'ù mikòrè jì a ajàn mæ à le si tæ aa.

Ndi'ì yì m̀fii yá

⁷ Bilim ba bii mæ mæ kòj aa, kaa mæ si aa ndi'ì yì m̀fii yì tsu ñwa'anè, à b̀ànjè m̀bè aa tsi'ì ndi'ì yì ñlwen ya mæ nì le ntswe nì yu a nlogìnè aà, ndi'ì yì ñlwen ma yú a bè nìghàà nì Nwì nya mæ nì le nyu'u aa.

⁸ Lá mbè mæ tse kii swonjè mæ mæ ñwà'ànè aa ndi'ì yì m̀fii yìi mæ bi yè nì annù n̄ñkonjè yì a nu Kristo ñkii nyè nì a nu bù, ñlonj mæ itugè wa ì tsi'ì ñghèè nù, ñkà'a annù n̄ñkonjè wa ì tigè n̄ta.

⁹ Nù yìi mæ à swòj mæ yu tswè maa a m̀m̀ ñkà'à m̀burè ki b̀aa ndim yì aa, à b̀urè ntswe aa tsi'ì wa m̀m̀ itugè.

¹⁰ Nù yìi mæ a kònjè ndim yì aa à tswè aa a m̀m̀ ñkà'à, kaa n̄jì'ì annù yìi mæ mbè a kwántè ñwo aa kaa wa'à bè.

¹¹ Lá ñù yìi mæ a b̀aa ndim yì aa à tswè aa a m̀m̀ m̀fii ìdigè ñki m̀burè ki zi aa tsi'ì a m̀m̀ m̀fii ìdigè, kaa ñkì'ì adigè yìi mæ yu ghèè ghu aa zi ñlonj mæ itugè wa ì k̄ñ mi'ì mi.

¹² Mæ ñwà'ànè a mbo bù bòò bi kègè aa nlonj mæ bi l'i'inè ifãnsennù ju aa nlonj ñkwi atù yì.

¹³ Mæ ñwà'ànè a mbo bù b̀itá aa nlonj mæ nì zi a yì, yu wa yìi mæ à le ntswe a nlogìnè aà. Mæ ñwà'ànè a mbo bù bòòjòj ñlonj mæ nì tsyà mæ ngàñmbu'u innù jì bi wa aa. Mæ ñwà'ànè a m bo bú b̀onjkhè aa nlonj mæ nì zi a Ta aà.

14 Mə ɲwà'ənə a mbo bù bítà aa nloŋ mə nì zì a yu wa yïi mə à le ntswe a nłògìnə aa. Mə ɲwà'ənə a mbo bù bɔɔjɔŋ aa nloŋ mə nì tswé nì m̀t̀t̀t̀, nìghàà nì Nwì nì kì ñlwi'ì a m̀m̀m̀ nu bù, nì kì m̀é ǹtsya ɲgàŋmbu'u innù jì bì wa aa.

15 Nì tsuu mbi yù k̀é ɲjoo mbi jù kì k̀òŋə. Nù à b̀é k̀òŋ mbi yù, boŋ kaa ànnù ɲk̀òŋ Tà a s̀i ghu nu tswé.

16 Nloŋ mə ɲjoo tsim jii i tswé fàa mbi aa, tsó ɲjoo jii mə ɲjyá nu i lwà'à ghu aa, nì jii mi'ì lwà'à ghu aa, bo b̀i ɲjoo mbi tsim jii mə b̀é ɲɲee nù yàà ghu aa, kaa à s̀i aa a mbo Tà ló. I b̀àŋnə ñlo aa a mbó m̀b̀i.

17 Mbi yù tsyà nii aa tsyà. ɲjoo jya mə b̀é lwà'à ghu aa i gheè bo yu. Lá ɲù yii mə a ghìrə innù jii mə Nwìŋɔŋ a lóò aa, a tswé nłwi'ì ǹŋŋkoŋə.

Ngàŋkibàa Kristo

18 Bɔɔ bá, wa nòò ñlwi'ì mbi à kà m̀é aa ɲku'u, nì le mbaa nyu'u mə ɲgàŋnto Kristo wa à kà m̀é aa nzi. Wa ɲgàŋnto Kristo jì ghà'atè i zì m̀é, a b̀é àjàŋ mə b̀i'ìnə zì mə aa nòò ñlwi'ì mbi aa.

19 Bo le mfe'è aa a titi b̀i'ìnə, lá kaa bo le ɲwa'à b̀i'ìnə b̀i m̀o'ò b̀é. Nloŋ mə bo le mbaa tswé aa b̀i'ìnə nìbò boŋ bo le ɲghèè nì m̀b̀i tswé b̀i'ìnə nìbò. Lá bo le mfe'è waa, tá ghìrə tá à laa mə kaa bo b̀i tsim s̀i aa b̀i'ìnə b̀i m̀o'ò b̀é.

20 Lá yu wa yii mə à láa m̀aŋsè aa à yò'ò m̀é ghuu. Bù b̀i tsim nì k̀i ǹzi annù ǹŋŋkoŋə. 21 Kaa mə s̀i a mbo bù ɲwa'anə aa nloŋ mə kaa nì s̀i annù ǹŋŋkoŋ zì, lá mə ɲwà'ənə aa nloŋ mə nì zì, ɲk̀i nzi mə kaa abajŋnənnù kaa a s̀i a nì annù ǹŋŋkoŋ ló.

22 Maa ɲghè ɲgàŋàbajŋnənnù aa ɲù wa mə a tuu nì mə kaa Yesu à s̀i Ayo'ò Nwì wa b̀é aa é? Wa láa ɲgàŋnto Kristo wa à ghuà. Mbə yu wa yii mə a tuu nì Ta nì Mu aa.

23 Wa ɲù yii mə a tuu Mu aa, kaa à s̀i nì Tà b̀aŋnə ǹtswe. Nù yii mə a bii annù Mu nì ǹsi nì ǹsi aa, à kì ntswe nì Tà.

24 Tà nì yə mə annù ya mə nì le nyu'u a nłògìnə aa tá à lwi'ì bu bo. Mbə ànnù ya mə nì le nyu'u a nłògìnə aa a lwi'ì bu bo boŋ nì ka lwi'ì bu b̀i Mu i kì lwi'ì bu b̀i Tà.

25 Yulà à nì àyoo ya mə à kà'a a mbo b̀i'ìnə aa, ǹtswénti yii i lwi'ì ǹŋŋkoŋ aa. 26 Mə ɲwà'ənə innù julà a mbo bù nloŋ aa ɲgaa b̀é bii mə b̀i ka bwe'esə ghuu aa.

27 Lá àjàŋ ya yii mə à le nyo'ò ghuu aa, ɲyo'ò ma ya i lwi'ì a nu bù. Kaa nì s̀i bù ñlɔɔ nì mə tá ɲù tsù à bu ɲka ndi'ì ghuu, ñloŋ mə ɲyo'ò ya mə à le nyo'ò ghuu ghu aa i d̀i'ì innù tsim a mbo bù. Innù yu i k̀i m̀b̀é annù ǹkoŋ, kaa k̀i'ì abajŋnənnù b̀é. Ajàŋ yii mə b̀i d̀i'ì m̀é ghuu aa, tá nì lwi'ì ghu nù.

28 Tsítsoŋ, bɔɔ bá, lwi'ì nì ghu nu, tá nòò yii mə à ka yì zì aa, kaa b̀i'ìnə wa'à nì nìbò'ò tswé, kaa ɲk̀i'ì b̀aŋnə ɲka ɲkhə nii b̀é khə nì àdìrətu a ajàŋ mə a zì aa.

29 B̀i'ìnə b̀é zì mə annù yì a tsinə boŋ b̀i'ìnə kì nzi mə ɲù ǹtsim yii a ghìrə annù yii a tsinə aa, a jwì yu.

3

Bɔɔ b̀i Nwì

1 Nì yə mbuu akòŋnə yii mə Taà yì'ìnə à tswé nì yu a nu b̀i'ìnə, mə mbə a ka ntwoŋə nì yì'ìnə a nì bɔɔ b̀i. A b̀é ànnù ǹŋŋkoŋ mə b̀i'ìnə nì bɔɔ b̀i. Njì'ì ànnù yii mə kaa mbi yù i s̀i yì'ìnə zì aa i b̀é aa mə kaa le ɲwa'à yì kì nzi.

2 Bɔɔ b̀i maà bii m̀é kòŋə aa, tsítsoŋ b̀i'ìnə b̀é aa bɔɔ b̀i Nwì; lá kaa b̀i'ìnə s̀i ajàŋ yii mə b̀i'ìnə ka yì b̀é aa nàŋsə nzi. Lá b̀i'ìnə zì mə nòò wa mə à ka yì zì aa tá b̀i'ìnə tigə mbə aa tsó yu, ñloŋ mə b̀i'ìnə ka yì yə yì tsi'ì ajàŋ mə à nàŋsə mbə aa.

3 ɲù ǹtsim yii mə a b̀e, ǹǹŋ ǹt̀t̀ yì ghu nu aa, a lèè nì ìb̀iñù yì i laà tsó ajàŋ yii mə yumbəŋ à kì nlaa aa.

4 ɲù yii mə a ghìrə ìb̀i aa a wò aa ǹŋsə Nwì; ìb̀i à b̀é aa ɲwò ǹŋsə Nwì. 5 Nì zì mə Yesu à le nzi fàa mbi aa a nłògè ìb̀i yì'ìnə i lò'òsə, ɲk̀i nzi mə kaa à s̀i nì ìb̀i tswé.

6 Kaa ɲù ǹstim yii mə à lwi'ì ghu nu aa kaa à s̀i b̀i ghìrə; kaa ɲù yii mə a ghìrə ìb̀i aa kaa à leè ɲwa'à yì yə, kaa wa'a yì kì nzi.

7 Bɔɔ bá, tá ɲù tsù à tsuu ghuu ló bwe'esə. ɲù yii mə a ghìrə innù jii i tsinə aa à tsinə tsó ajàŋ mə Kristo à tsinə aa.

8 ɲù yii mə a ghìrə ìb̀i aa, à nì mu Devil; ñloŋ mə Devil a ghìrə ìb̀i nłògìnə aa a nłògìnə m̀b̀i. Njì'ì ànnù yii mə Mu Nwì à le nzi ghu aa, i le mbə aa a ntà ɲgì'ì nì ifà'a Devil.

9 ɲù yii a jwe Nwì ɲjwe yì aa, kaa à s̀i ìb̀i ghìrə; ñloŋ mə marè Nwì à lwi'ì ghu nu, kaa a wa'a ɲghìrə ìb̀i bù ǹzi, ñloŋ mə a yì aa a jwe Nwì aa.

10 Ànnù yii mə a ka d̀i'ì a ɲù yii mə à nì mu Nwì kè a ɲù yii à nì mu Devil aa a yulà mə, ɲù yii mə kaa à s̀i annù yii mə a tsinə aa ghìrə aa, kaa à s̀i mu Nwì b̀é, kè ɲù yii mə kaa à s̀i mu maà yì kòŋə aa.

Ni ka nkɔŋnɔ ghuu bu ni bɔ

¹¹ Aa ntɔo ya mɔ ni le nyu'u nloginɔ a nɔɔŋnɔ aɔ, mɔ bi'inɔ aa nkɔŋnɔ bi'inɔ ni bi'inɔ, ¹² ntsee bɔ tsɔ Cain yii mɔ a le mbɔ mɔ nganmbu'unnɔ, nzwitɔ mu maɔ yi aɔ. Baa a le nzwitɔ mumaɔ yi aa a ya? A le nzwitɔ yi aa nɔŋ mɔ mighirinɔ mi nɔ mi le mbi'i mɔ mumaɔ yi mi banɔnɔ ntsinɔ aɔ.

¹³ Bɔɔ bi maɔ, ni tsee ki yerɔ mɔ mbɔ bɔ bi faa mbi kɔ mbaa ghuu.

¹⁴ Bi'inɔ zi mɔ bi'inɔ fɛ'e mɔ a mum nɔwo ntigɔ ntswe aa a mɔm ntswɛntii nɔŋ mɔ bi'inɔ kɔŋnɔ bi'inɔ ni bi'inɔ aɔ. Nɔ yii mɔ a si ndim yi kɔŋ aɔ a lwi'i aa a mɔm nɔwo.

¹⁵ Nɔ yii a baa mu maɔ yi aa, a bɔ aa nɔ nzwitɔ nɔ. Ni zi mɔ kaa nɔ yi a zwitɔ nɔ aa, kaa a si ni ntswɛntii ya mɔ i lwi'i nɔnkɔŋ aɔ tswɛ.

¹⁶ Aa ajɔŋ yii mɔ bi'inɔ zi ayoo yii mɔ akɔŋnɔ a ni yu aa, a yua mɔ: Kristo a le mfa ntswɛntii yi a atu bi'inɔ; ma mɔu ajɔŋ bi'inɔ ki ntswe ni nka mfa ntswɛntii yi'inɔ a atu bɔɔ bi maɔ bi'inɔ!

¹⁷ Lɔ mbɔ nɔ a tswɛ ni nɔoo mbi jɔ, nɔyɔ mu maɔ yi yii mɔ a fɔmɔ aa, kaa wa'a mɔmɔnɔ yi ko, bɔɔ bɔŋ mbɔ a tigɔ nɔi mɔ akɔŋnɔ Nwi a tswɛ a mɔm ntsii yu aa mɔ akɔ aɔ?

¹⁸ Bɔɔ bɔ bi'inɔ tsee a akɔŋnɔ aa bɔ ni ntsu kɔ ni nighaa ki di'i, lɔ mbanɔ nka di'i a akɔŋnɔ ya yii mɔ a ni yi annu nɔnkɔŋ aa bɔ a ni mighirinɔ mi innu mi'inɔ.

¹⁹ Ma mɔu ajɔŋ, bi'inɔ ka zi mɔ bi'inɔ tswɛ a mɔm annu nɔnkɔŋ; tɔ mɔntii mi'inɔ tigɔ ntswe ni mbɔɔnɔ a nsi mi'i Nwi,

²⁰ kɔ a tɛ'e mbɔ nɔo yii mɔntii mi'inɔ sa'a ni yi'inɔ aɔ, nɔŋ mɔ bi'inɔ zi mɔ Nwi a tsyatɔ ntsii yi'inɔ nki nzi innu tsimɔ aɔ.

²¹ Bɔɔ bɔ, mbɔ mɔntii mi'inɔ tsee yi'inɔ ki sa'a bɔŋ kaa bi'inɔ ka wa'a kɔ mbɔ'ɔ a ntswe a nsi mi'i Nwi;

²² bi'inɔ ki nkwerɔ ni nɔo tsim jii bi'inɔ betɔ ghu mbo aa, nɔŋ mɔ bi'inɔ lɔɔ nɔi'ɔ jii nki nɔghirɔ ni innu jii mɔ a ghirɔ a doritɔ aɔ.

²³ A bɔ nɔi'ɔ yi ya i yua, mɔ tɔ bi'inɔ nɔ mɔntii mi'inɔ a ni ikum Mɔ yi Yesu Kristo, nki nka nkɔŋnɔ bi'inɔ ni bi'inɔ a ajɔŋ mɔ Kristo a le nɔi'ɔ aɔ.

²⁴ Bɔ bitsim bii bi lɔɔ nɔi'ɔ Nwi aa, bi lwi'i ghu nu tsɔ mɔ Nwi a ki nɔi'ɔ a mɔm bɔ aɔ. Annu yi mɔ a ghirɔ mɔ bi'inɔ zi mɔ a lwi'i a mɔm ntsii bi'inɔ aɔ, a ni Azwi yi ya mɔ a fa a mbo bi'inɔ aɔ.

4

Azwi annu nɔnkɔŋ bo bi azwi mbwe'esɔ

¹ Hkɔ'a jɔ, ni ntsu izwi tsim i ki bii, mbanɔ nka nywe'etɔ ni izwi a nzi mɔ i lo aa a mbo Nwi aa ɛ; nɔŋ mɔ nganntoo Nwi mbwe'esɔ jii gha'atɔ i fɛ'e mɔ a mbi.

² Mbɔ ni zi Azwi Nwi aa lalɔ, azwi tsim yii mɔ a bii mɔ Yesu Kristo a le nɔi'ɔ a mbi a mɔm nɔyɔnu aa, a lo aa a mbo Nwi,

³ azwi tsim yii mɔ kaa a si bii ni nsi mɔ Yesu a le nɔi'ɔ a mbi a mɔm nɔyɔ nu aa, kaa a si aa a mbo Nwi lɔ. Ma yɔ azwi a banɔ mbɔ aa azwi nganntoo Kristo, yii mɔ ni le nyu'u mɔ a ka yi fɛ'e, yii mɔ a tɛ'e mɔ ntswe a mbi tsitsɔŋ aɔ.

⁴ Bɔɔ bɔ, ni lɔ aa a mbo Nwi, ni ki mɔ ntsya waa; nɔŋ mɔ yu wa yii mɔ a tswɛ a mɔm bɔ aa, a tsyatɔ yu wa yii mɔ a tswɛ a mɔm mbi aɔ.

⁵ Bɔ lo aa faa mbi, maa ajɔŋ innu jii mɔ bɔ swɔŋ aa i bɔ innu mbi, mbi i kii nyu'utɔ.

⁶ Lɔ bi'inɔ lo aa a mbo Nwi. Nɔ ntsim yii mɔ a zi Nwi aa, a yu'utɔ ni annu yii mɔ bi'inɔ swɔŋ aɔ, lɔ yu wa yii mɔ kaa a si a mbo Nwi lɔ aa, kaa a si annu yii bi'inɔ swɔŋ aa yu'utɔ. Aa manji yii mɔ bi'inɔ tsya ghu nzi ni azwi annu nɔnkɔŋ bo bi azwi mbwe'esɔ aɔ.

Nwɔŋgɔŋ a ni akɔŋnɔ

⁷ Hkɔ'a jɔ, bi'inɔ aa nkɔŋnɔ yi'inɔ bi'inɔ ni bi'inɔ; nɔŋ mɔ akɔŋnɔ a lo aa mbo Nwi, nɔ ntsim yii mɔ a kɔŋ bɔ aa, a jwe Nwi, a ki nzi Nwi.

⁸ Nɔ yii mɔ a si bɔ kɔŋ aa, kaa a si Nwi zi; nɔŋ mɔ Nwi a laa mbɔ akɔŋnɔ.

⁹ Nwi a le ntsya aa lalɔ nɔi'ɔ akɔŋnɔ yi a mbo bi'inɔ, mɔ Nwi a le ntsu a nɔŋ Mɔ yi a fɛ'e faa mbi, mɔ mbɔ bi'inɔ tsya ghu nu ntswe ni ntswɛntii.

¹⁰ Aa akɔŋnɔ yua, kaa a si bɔ aa mɔ bi'inɔ le nkɔŋ Nwi, a banɔ mbɔ aa mɔ, a le nkɔŋnɔ yi'inɔ ntsu a Mɔ yi mɔ tɔ a bɔ manji yii mɔ bi ka tsya ghu i si'tɔ ibi yi'inɔ.

¹¹ Hkɔ'a jɔ, mbɔ a bɔ mɔ Nwi a le nkɔŋnɔ yi'inɔ ma mɔu ajɔŋ, bɔŋ a ku'unɔ mɔ tɔ bi'inɔ aa nkɔŋnɔ yi'inɔ bi'inɔ ni bi'inɔ.

¹² Kaa nɔ tsu a si ghu tswɛ yii mɔ a le nɔyɔ Nwi; bi'inɔ bɔ ki kɔŋnɔ yi'inɔ bi'inɔ ni bi'inɔ bɔŋ Nwɔŋgɔŋ a lwi'i a nu bi'inɔ, akɔŋnɔ yi a ki nɔluu a nu bi'inɔ.

¹³ Bi'inɔ ka tsya aa laa i zi mɔ bi'inɔ lwi'i a mɔm Nwi a ki nɔi'ɔ a mɔm bi'inɔ, nɔŋ mɔ a fa mɔ Azwi yi a mbo bi'inɔ aɔ.

14 Bi'inèh yè mē, ñkí mbè biyèfè, mē Tà à tòò mē a Mú yí, mē tá à bē Ñgànywèensè mbi.

15 Nù ñtsim yíi mē à bii ní ñsi ní ñsi mē Yesu à ní Mu Nwí aa, Nwí à lwí'i ghu nú a kí ñlwi'i a nu Nwí.

16 Ma mùu ajàn bi'inèh zi ñkí mbii akòhnhè yíi Nwí à tswè ní yu a nu bi'inèh aa. Nwíngòh à ní akòhnhè, ñyú yíi mē à lwí'i a mum akòhnhè aa à kí ñlwí'i aa a mum Nwí, Nwí a kí ñlwi'i ghu nú.

17 Nwí à ghàrè akòhnhè yí a luu a nu bi'inèh aa mē tá bi'inèh yí wa'a ní ñbò'ò wa njwí ñtsò'òtè misa'a tswé, ñloh mē ajàn yíi mē à bē aa, àà àjàn yíi mē bi'inèh kí mbè fàa a múm mbi aà.

18 Kaa ñbò'ò sí a múm akòhnhè tswé, ñloh mē akòhnhè yíi mē a luu aa, a fi'i ñbò'ò. Ayoo yíi mē a zì ní ñbò'ò aa à ní ñjò, ñyú yíi mē à kí ntswe ní ñbò'ò aa kaa à sí ní akòhnhè yíi mē a luu aa tswé.

19 Bi'inèh kòhè aa ñloh mē à lèè mfoò ñkòhè yí'inèh.

20 Nù tsù à bē swòh mē, "Mè kòhè Nwí" i bàhnhè kí bàa a ndím yí boh à ní ñgàhàbàhnhènnù; ñloh mē ñyú yíi mē à sí a ndím yí yíi mē a yè kòhè aa, kaa mbè a wa'a Nwí yíi mē kaa à lèè ñwa'a yè aa kòhè.

21 Aà ñdì'i yíi mē bi'inèh kwèrè a mbo Kristo aa i yulà, mē ñyú yíi mē a kòhè Nwí aa, tá à kii ñka ñkòhè ndím yí.

5

Ajàn yíi mē bi'inèh tsyà mē mbi aà

1 Nù ñtsim yíi mē à bii mē Yesu à ní Ayò'ò Nwí wa aa a jwí Nwí, ñyú ñtsim yíi mē a kòhè ta aa, a kii ñkòhè ní mú yí.

2 Bi'inèh tsyà aa lálà nzi ní mē bi'inèh kòhè ní bòò bi Nwí, mē bi'inèh kòhè Nwí ñkii nyu'unè ní ñdì'i jí.

3 Ñloh mē àa akòhnhè Nwí a yulà, mē bi'inèh ka ñlèè ní ñdì'i jí. Kaa ñdì'i jí a wa'a àbè'è mē à bè'èsè yí'inèh ghu bē.

4 Ñloh mē ñyú ñtsim yíi mē a jwí Nwí aa a tsyá mbi; àyoo yíi mē bi'inèh lògè ñtsya ní mbi ghu aa à yuà, àbiintii yí'inèh.

5 Nù yíi mē mbè a tsyá mbi aa à ní wò aa è? A sí ñyú yíi mē à bii mē Yesu à ní Mu Nwí aa bē aa è?

Ayèfè ñloh Yesu Kristo

6 Aa yu wa yíi mē à lè nzi ní ñkí bo bi àlèè aa à ghulà, Yesu Kristo, kaa wa'a aa tsi'i ní ñkí yuyu zì, lá ñzi ní ñkí bo bi àlèè.

7 Azwí Nwí a kí mbè àyèfè, ñloh mē Azwí Nwí àa ànnù ñnhkòhè.

8 Biyèfè ní bi tarè, Azwí, ñkí, bo bi àlèè; biyèfè ma bú bi tarè bi swòhè ní ànnù yí fùùrè.

9 Mbè bi'inèh ka mbii ní ànnù yíi mē bē swòh aa, boh ànnù yíi mē Nwí swòh aa a tsyatè; ñloh mē ànnù yíi mē Nwí a swòh aa a yulà, mē yumbòh à ní àyèfè ñlohè Mú yí.

10 Nù yíi mē à ñhè ntiì yí a nu Mu Nwí aa, à bii ànnù yíi mē Nwí a swòhè aà, ñyú yíi mē kaa sí ànnù yíi mē Nwí a swòh bii aa, à lògè Nwí aa a ní ñgàhàbàhnhènnù, ñloh mē kaa sí ànnù yíi mē Nwí à swòh tsò àyèfè ñlohè Mú yí aa bii aa.

11 Ànnù yíi mē Nwí à swòh ñloh ñgaa Mú yí aa a bē mē, Nwí à fà ñtswèntii yíi mē i lwí'i ñnhkòhè aa a mbo bi'inèh. Ntswèntii ma yú i tswè aa a nu Mú yí.

12 Nù yíi mē à tswè ní Mu aa, à tswè ní ñtswèntii; ñyú yíi mē kaa à sí ní Mu Nwí tswé aa, kaa à sí ní ñtswèntii tswé.

Ñtswèntii yíi mē i tswè ñnhkòhè aà

13 Mè ñwà'ànè juà ñnnù a mbo bú bii mē ní ñhè mántii muu a ní ikúm Mu Nwí aa mē tá ní zi mē ní tswè ní ñtswèntii yíi mē i lwí'i ñnhkòhè aa.

14 Ayoo yíi mē a ghìrè mē tá bi'inèh ñanhè ñhè ntiì yí'inèh ghu nu aa à ní mē, bi'inèh bē kí betè ànnù tsu ghu mbo yíi mē a yòhè a ní ànnù yíi mē a lòò aa boh a yu'u.

15 Bi'inèh bē kii zi mē a yu'u ní ànnù tsim jii mē bi'inèh betè aa, boh bi'inèh zi mē bi'inèh kwèrè mē ànnù jii mē bi'inèh betè yí ghu aà.

16 Mbè ñyú a yè mumaà yí a ka ñghìrè ibi yíi mē kaa mbè i wa'a ní ñwò zì aa, boh à ka betè, ta tá Nwí à fa ñtswèntii ghu mbó. A ghìrè ma mùu ajàn aa tsi'i a mbo bē bii mē bi ghìrè ibi yíi mē kaa mbè i wa'a ní ñwò zì aà. Ibi yí mò'ò i tswè ghu yíi mē i zì ní ñwò; kaa mē sí swòh aa mē tá ñyú à tsa'atè Nwí a ní àjànhè ibi mà yá.

17 Ìnnù tsim jii i sí tsinè aa à ní ibi, lá ibi yí mò'ò à ní yíi mē kaa i sí ní ñwò zì.

¹⁸ Bì'inè zi mæ ñù ñtsìm yìi mæ a jwě Nwĩ ñjwě yi aa kaa à si ìbi ghìrè. Nloŋ mæ yu wa yìi mæ a lɛ njwe Nwĩ aa, a bɛ nii, kaa ñgàŋmbù'ù ìnnù a wa'à nii mɔ̀ntè.

¹⁹ Bì'inè zi mæ a yi'inè aa a jwe Nwĩ, ñgàŋmbù'ù ìnnù wa a bânè ñtswe ni m̀dà' à a atù m̀bi yù ñtsìm.

²⁰ Bì'inè kɪ nzi mæ Mu Nwĩ à zì mē ñghìrè àtù yi'inè a laa, a nzi Nwĩŋgòŋ ànnù n̄ŋkoŋ; bì'inè kɪ ñtswe a mum yu wa yìi mæ à ni ànnù n̄ŋkoŋ, tsi'ì a mum Mù yì Yesu Kristo. Aa yu mbə Nwĩŋgòŋ ànnù n̄ŋkoŋ ñkɪ mbə ntswèntà yìi mæ ì lwĩ'i n̄ŋkoŋ aà.

²¹ Bòò bá, nì ka ntsu'utə ghuu nloŋə ànnù mmii m̀kòbè.

Anwà'ànè JON yi ayòntè

NJI'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A anwà'ànè yū aa a le ηjwà'ànè Jon Ngànjntoò Kristo, mē twojə nī ni “Ndī ndānwī” aa, ηghεε nī a mbo “ndè yī mē Nwī à tsò'ò” bo bī bɔɔ bī.

A le ηjwà'ànè aa a nswoj mē àkòjnè à nī mā ànnū yī mē à tswe a tītī bē a mūm ηghòtè bɔɔ bī Kristo aà. Bè bīi mē bī tswe nī àkòjnè aa bī yu'unə ndi'i Nwī ηkii ηkòjnə waa bo nī bo (5,6). Jon à le ηkī ηwà'anə aa a ηwà'asə bē ñloj ηgānjndi'innū mbwe'esè jīi mē i le si dī'ī nī ibanjnənnū ñloj Kristo aà. Ma buu bē ηkī mbə aa ηgānjnto Kristo jya mē bī twojə nī bīGnostics aà. Bī swojə nī mē kaa Kristo à le ηwà'à aa a mūm ηjyānū zī. (Yə annū yī mē bī swoj ñloj bīGnostics a ni Nji'innū Mighàà, bo nī Nji'innū 1 Jon aà.) Jon à le ntigə nswoj mē tā ηù tsù à tsuu ηgānjndi'innū mbwe'esè ma jū a nda yu ló kwērə, ñtsuu waa burə tsà'atə tsà'atə tā wa'a ibī waa ló mbə'e (9,10).

Bī yatə ηjwà'ànè yū aa laà:

- 1. Nji'innū anwà'ànè yuà 1-3
- 2. Akòjnè a nī mā ànnū a tītī bīKrisèn 4-6
- 3. Awà'asə ñloj ηgānjndi'innū mbwe'esè 7-11
- 4. Ìnnū jīi mē Jon à le nswoj a ñlwī'isə aà 12-13

Atsà'atə

¹ Anwà'ànè yū a lo aa a mbo mē ndī ndānwī, ηghεε nī a mbo wó Ndè yī mē Nwī à tsò'ò aa bo bī a mbo bɔɔ bo bīi mē mē kòj tsi'ī annū ñījkoj aa, kaa a ghūu aa a si tsi'ī mē kòj, a kòj bī'ī bī bē bitsim bīi bī zī annū ñījkoj aà,

² ñloj mē annū ñījkoj ma ya a lwi'ī a mūm ñtī bī'ī i kīi tswe bī'ī bo ñījkoj aà.

³ Tā ìbòj, nī ηko mūlījnə, nī mbɔɔnə yī mē i ló a mbo Nwīngòj Tā, bo bī a mbo Yesu Kristo Mú Tā aa, i ka tswe a mbo bī'inə a mūm annū ñījkoj nī àkòjnè.

Annū ñījkoj bo bī àkòjnè

⁴ Mē le nanjə ndoritə a nyə mē bɔɔ bo bī mɔ'ɔ bī yòjə annū ñījkoj ya, tsi'ī wa ajān Taà à le ndi'ī a mbo bī'inə aà.

⁵ Tsītsòj, mē bu'u nī mbə a mbo wó ndè, mē bī'inə aa ηkòjnə bī'inə nī bī'inə; kaa mē si aa ndi'ī yī ñfīi ηwà'ànè, mē kwatə ya yī mē leè ñfoo mfa a mbo bī'inə a mbīi aà.

⁶ Akòjnè a bə aa mē, bī'inə ka nyu'u ndi'ī Nwī; àa ndi'ī ya mē nī le mfòò ñu'u a ñlògīnə, i bə aa mē nī ka ntswe a mūm àkòjnè.

⁷ Wa ηgājmbwe'esè jī ghà'atə i fè'è mē a mbi, mbə bē bīi mē kaa bī si bīi mē Yesu Krito à le mfè'ε a mbi aa nī ηjyānū ηù misòjə; wa ajājə ηù ma yū à bə aa ηù mbwe'esè ηkī mbə ηgānjnto Kristo wá.

⁸ Nī ka ntsyəsə ghū ta tsuu ló bwe annū yī nī fà'à mē ñtswe nī yu aà, tā yī bājnə kwērə mītsò'onə mī afà'à a nī lunə.

⁹ Nī zī mē ηù yī mē à ghεε nī mbīi kaa wa'à nī ìnnū jya mē Kristo à le ndi'ī aa yòjə aa kaa à si nī Nwī tswé. Nū yīi mē à lwi'ī a mum ìnnū jya jīi mē Kristo à le ndi'ī aa, ma waa ηù à tswe nī Nwīngòj Tā bo Mú yī.

¹⁰ Maa ajāj mbə ηù tsù a zī a mbo bù ηkaa wa'a aa ma yū ànnū ka ndi'ī nī tsee ló bīi tā à kuu a nda bù, kē bīi tsà'atə yī;

¹¹ ñloj mē ηù yī mē à tsà'atə yī aa a tīgə mboonsə aa yī mē tā bo yu ka ηghirə ìnnū jī bī jya mē a ghìrə aà.

Nighàà nī ñlwī'ī ñjīm

¹² Mē tswe nī ìnnū jī ghà'atə a nswoj a mbo bù, la kaa mē aa wa'à ηwà'ànə a nī paper nī ink, mē wà'atə mē boj mē yī mbājnə ñzi nyə ghūu bī'inə ghaanə nī ñtsù. Ma mùu ajāj tā ñdorə nī'inə tā nī luu.

¹³ Bɔɔ bī mumaà ghùù yī mājyè wa yī mē Nwī à tsò'ò aa, bī too àtsà'atə a mbo bù.

Aṅwà'ànè JON yïi a ywe'e ji tarə aà

NJ'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ḡwà'ànə Jön ndîî ndânwî yïi mə à le ḡki ḡwa'anə 2 Jön aà. A le ḡwà'ànə aa a mbô ñsùkà'á yî Gaius. A le ḡwà'ànə a ntsisə innū jii mə i le mfi'è ñlon ḡgǎṅswon ntoo yî ñsiginè jii i le si təə ḡkarə ndi'i nî ànnū Nwî a ḡhotə jii mə i le ntswe a idigə idigə aà. Bè tsi'î tsò ma bú, biKrisèn le ntswe nî ḡkwèrə waa a mila'a bo, i kii ki kwetə a waa (6-8). La Diotrefes, ntsyasə yïi mə à le ntswe maa ḡhotə aa, à le ntuu ḡkwèrə waa, mfi'isə nî biKrisèn bii mə bi kwèrə nî waa laa a ḡhotə. Ma yū a ḡhìrə mə tá Jön à ḡwa'anə a mbo ñsùkà'á yî Gaius mə tá à ka ḡkwetə ḡgǎṅtooo Nwî ma jú jii mə i fà'á ñlon aa ḡkwîtu Kristo aà (9-11). Jön a swon mə yumbon yu ka zi lèntə annū Diotrefes yïi mə a tuu ada'á yi, mfa nî ḡgi'i a múm ḡhotə aà (10).

Aṅwà'ànè ma yū a dî'i ni mə a bon ḡki mbə annū yî tinsə a ḡkwetə bə bii mə bi ḡhèe ntoo Nwî aà. A ku'unə mə bǎṅḡhotə bîtsim ka ḡkwetə a nseənsə ñtoo yî ñsiginè. Nū yïi mə a fa njoo ḡkwetə nî ḡgǎṅtooo ḡhu aa, bo kii mfa'a aa bo bi ḡgǎṅtooo mà jyá, mbə aa ḡgǎṅkòrə jyaa (7-8).

Bi yatə aṅwà'ànè yū aa laa:

1. Nji'innū aṅwà'ànè yuá 1-4
2. Jön a beentə Gaius 5-8
3. Jön à fà áfirə Diotrefes 9-10
4. Jön à beentə Demetrius 11-12
5. Innū jii mə Jön à le nswon a nlwî'isə aà 13-15

Atsà'atə

¹ Aṅwà'ànè yū a lo aa a mbo mə ñdîî ndânwî, ḡḡhèe ni a mbo ñsùkà'á ḡhà, Gaius yïi mə mə kōṅ tsi'î annū ñḡkōṅə aà.

² Nsùkà'á ḡhà, mə tsà'atə Nwî mə tá innū tsim i ka ḡḡhèe i siginè a mbo wò tá ò ki ḡka ntinsə; ñlon mə mə zi mə ñtîi ḡho i tswé ñtîi.

³ Mə kî ñǎṅsə doritə a nyu'u a mbo bilim bi'inə bí mɔ'ɔ bii mə bi kî zi nswon ajǎṅ yïi mə o ñǎṅsə ntswe nî ñtswéntii yò i yonə ñi mǎṅji Nwî yî ànnū ñḡkōṅ a ajǎṅ yïi mə o ḡaansə mitii mo nyonə nî ànnū ñḡkōṅ aà.

⁴ Kaa annū tsu si ḡhu tswé mə mbə a ḡhìrə mə tswé ni ñidorə ntsyatə nii mə mə tswé ni nu a nyu'u mə bɔɔ ba yonə annū ñḡkōṅə aà.

Jön à büntə Gaius

⁵ Nsùkà'á ḡhà, wa o ñǎṅsə mfa'a nî ñtîi ḡhó tsim a ajǎṅ yïi mə o fà'a a mbo bilim bi'inə, ka mə bo bə aa biḡii aà.

⁶ Aa bo bii mə bi ke'enə àkōṅnə yïi mə ò dî'i a mbo bo aa a nsî ḡḡhotə. A ku'unə mə tá ò ḡhèe nî mbii ḡkwetə waa, mfa njoo jii mə bo lòɔ a ḡḡhèe ni mbii nî àkòrə nitəə yaa a ni mǎṅji yïi mə à kù'unə a múm áfà'á Nwî aà.

⁷ Nlon mə bi ḡhèe a nighaa mà nú aa a nlon ikum Kristo, kaa wa'à bii mə mbə bo kwèrə ayoó tsu a mbo biibii Nwî.

⁸ Maa ajǎṅ, a ku'unə mə tá bi'inə ka ḡkwetə iǎṅ bə ma bú tá kii bə bə bí mɔ'ɔ a titii bo ma múu múm áfà'a annū ñḡkōṅ aà.

Diotrefes bo Demetrius

⁹ Mə ḡwà'ànə mə annū yî mɔ'ɔ a mbô ḡḡhotə; lá Diotrefes, yïi mə a kōṅə aa tsi'î ḡka ntəə a mbii, ñlɔɔ naa mə bi ka ḡkwèrə aa tsi'î a mbo yu aa, a tsa'a annū yïi mə mə ḡwà'ànə aà.

¹⁰ Ma múu ajǎṅ, nòò yïi mə mə aa zi aa, mə aa fi'isə innū ma jú mə a ḡhìrə aà, ñtswèe nî ñbǎṅḡnənnū ḡkii ḡḡhaa nî ibi atu mə. Kaa ma juú innū mə à ḡhìrə aa kaa i wa'a ḡhu mbo kù'ù, a kii ntuu nî ḡkwèrə bilim bi'inə a nda yu, ḡkii ḡkijə ni bə bii mə bi lòɔ ḡkwèrə nî waa a nda bo aa, mfi'isə nî waa a múm ḡḡhotə.

¹¹ Ikà'á já, ni tsuu innū jî bi ki ḡè'esə, mbaṅnə ḡka ḡḡ'esə bə innū jî siginè. Nū yïi mə a ḡhìrə innū jî siginè aa, à lò aa a mbo Nwî; nū yïi mə a ḡhìrə ibi aa, kaa à leè ḡkî'i a Nwî yə.

¹² Lá ñghεε ni ηгаа Demetrius, bə̀ bə̀tsim bi beentə annu yi, annu nñkəŋ yii mə a ghə̀rə aa a kɛ̀ m̄fε'ε nlaa; bi'ɪ̀ b̄imbəŋ, bi'ɪ̀ kɛ̀ m̄beentə annu yi ñləŋ mə̀ nɪ̀ zi mə̀ annu yii mə̀ bi'ɪ̀ swəŋ aa à nɪ̀ annu nñkəŋə̀.

Atsà'atə̀ nlwĩ'isə̀

¹³ Mə̀ kɛ̀ tswe ni innu jɪ̀ ghà'atə̀ a ηŋwà'ənə̀ a mbo wò, la kaa wa'ə̀ kəŋ mə̀ mə̀ ηwà'ənə̀ nɪ̀ ñkəŋəŋwà'ənə̀.

¹⁴ Mə̀ yə̀'ətə̀ a ηwàŋsə̀ nzɪ̀ yə̀ ghó tǎ tǎ sɪ̀ ghaa innu jɪ̀ ghà'atə̀ nɪ̀ ñsi nɪ̀ ñsɪ̀.

¹⁵ Tǎ Nwɪ̀ à bə̀risə̀ ghó. Ìkà'á jɪ̀'ò tsim i tsà'atə̀ noò. Kɛ̀ ntsà'atə̀ ikà'á jɪ̀'ò tsim fyaa yi m̀'ɔ̀ yɪ̀ m̀'ò.

Ἀἰῶν ἁἰῶν JUDE

ἩΓΙΩΝ Ἀἰῶν ἁἰῶν Ὑἱ

A aἰῶν ἁἰῶν Ὑἱ aa a le ἡῶν ἁἰῶν Jude mu mà bì Jems (1), ma la a bə mə à ni muma bì Mmà'ambi Yesu (Mk. 6.3, Mt. 13.55) a mbo bìKrisèn a idigə idigə. Jude à le nghə mə yu ἡῶν ἁἰῶν nlon aa annū ajān mə Nwī à nyweensə waa bo aà, mbaḅnə ntigə ἡῶν ἁἰῶν nlon innū ibāḅnənnū jii mə à le nyu'u mə ḅḅāḅndi'innū mbwe'esə i le si di'i ni a mbo bə bi Kristo aà (3-4).

ḅḅāḅndi'innū mbwe'esə jii mə i le si di'i ni innū bìGnostics aa, i le si bũũrə nĩ ibòḅ Nwī nĩ innū atsuũrə, n̄tuu nĩ annū Mmà'ambi Kristo (4), n̄tuu nĩ bitsyāsə bii mə bi tswe nĩ àdà'à a atu bo aa, m̄bəḅitə nĩ idà'à jii i tswe a aburə aà (8). ḅḅāḅmbwe'esə ma jũ kaa i le ἡῶν ἁἰῶν nĩ Azwī Nwī tswè, n̄zi nĩ àyàtə a ḅḅotə (19). Bo le si swonə ni mə innū atsuũrə bo bì m̄buu innū jĩ swèrə jii mə bo le si ḅḅirə a n̄yānu aa kaa mbə wa'á n̄tswèntii bə bo bì Nwī yii mə a yweensə waa nĩ ibòḅ yĩ aa kwensə. Ma mùu ajān bo tigə ndi' i nĩ innū ajirə bo bì atsuũrə yaa ya a mbo bə.

Jude a tigə n̄asə wa'asə bə bi Kristo nlon innū ma jũ n̄swonə ni mə Nwī à tē'è mə n̄tsərə isa'a ḅḅāḅmbũ'u innū jĩ bi mà jũ, i yĩ n̄iḅ n̄jo a nu bo tsó mə à le n̄sa'a baḅḅgel bo Sodom ni Gomorrah, n̄ta ḅḅi' i a nu bo aà (6-7). Jude a tigə ḅḅḅ nĩ m̄bii n̄di'itə bə bi Kristo mə tá bo ka ḅḅkwe ni a m̄m̄ abiiintii yii mə a laa aa, n̄tsa'atə nĩ Nwī a m̄m̄ Azwī (20). A n̄jim Kristo, m̄bə Nwī a tse b̄e waa mə tá bo tsuu ló wò, i lèə waa ti àlò'ò i ywe'e noò yii mə bo aa yĩ zĩ təə a n̄si yu yumbəḅ aà (24-25).

Bì yatə aἰῶν ἁἰῶν Ὑἱ aa laà:

1. ḅḅi'innū aἰῶν ἁἰῶν Ὑἱ 1-2
2. M̄ḅḅir̄inə m̄i innū m̄i ḅḅāḅndi'innū mbwe'esə, innū jii mə bi di'i aa, nĩ ḅḅi' i yii i ka yĩ kuu a nu bo aà 3-16
3. Adi'itə mə tá bə bi Kristo lwi' i a m̄m̄ abiiintii 17-23
4. Aḅḅa'asə a mbo Nwī 24-25

Ἀtsà'atə

¹ Aἰῶν ἁἰῶν Ὑἱ a lo aa a mbo mə Jude, ḅḅāḅāfā'a Yesu Kristo, mu ma bi Jems, ḅḅḅ nĩ a mbo bə bii mə bi twonə waa, bo tswè a m̄m̄ àkòḅnə Nwīḅḅḅ Tà, Yesu Kristo a tigə ḅḅlèntə nĩ waa aà.

² Tà ḅḅo m̄l̄ḅḅnə nĩ m̄bocnə, nĩ àkòḅnə Nwī tá tswe a mbo bù ḅḅḅa'atə ḅḅḅ nĩ m̄bii.

Bidi' i binnu bi mbwe'esə

³ B̄l̄m̄ ba bii mə kòḅḅ ḅḅuu aa, ajān yii mə mə ḅḅansə m̄it̄i ma mə mə ἡῶν ἁἰῶν aἰῶν ἁἰῶν Ὑἱ m̄o'ò a mbo bù m̄bi' i annū ajān yii mə Nwī à ywèensə y'i' inə bitsim aa, n̄t̄i ḅḅḅ i tintə ḅḅḅ mə mə ἡῶν ἁἰῶν a yulà annū a mbo bù, n̄di'ntə ḅḅuu mə nĩ ka nto fikòrə nlon annū abiiintii yii mə Nwīḅḅḅ à fā mə a mbo bə bi ḅḅaa yĩ m̄fũũrə m̄asə aà.

⁴ Nlon mə bə b̄i m̄o'ò bi ḅḅ'èsə mə ḅḅkuu a t̄it̄i bù m̄bə bə bii mə Nwīḅḅḅ à le'è n̄t̄'e' n̄tsərə isa'à waa n̄l̄ḅḅinə a ḅḅu'u mə bo nĩ ḅḅāḅḅ, m̄bə b̄it̄i b̄o'ò Nwī, mə bi twensə ibòḅ Nwī ḅḅḅensə a ni itsũurə innū, n̄tuu Taà y'i' inə Mmà'ambi Yesu Kristo mə à ni tsi' i yu m̄è m̄è aà.

⁵ Mə lòò mə mə wa'atə a mbo bù, ka mə n̄i zi innū ma jũ ts̄im n̄lwi' i ḅḅu m̄m̄ aa, mə Mmà'ambi yii mə à le nyweensə bə a ala'a Egipto aa, à t̄i mə ti bə a n̄jim aa, a k̄i m̄bu m̄bwesə bə a t̄it̄i bo bii mə kaa bi le ἡῶν ἁἰῶν n̄t̄i waa ḅḅu nu n̄iḅ.

⁶ Baḅḅel bya bii mə kaa bi le ḅḅi' i ibwarə j̄yaa tswa, m̄baḅnə m̄m̄à'atə adigə yii mə a le ḅḅkũ' unə a mbo bo a n̄asə n̄tswe ḅḅu aa, à kòo waa nĩ àtsanə ti m̄è, a m̄m̄ átaa yĩ f̄i ya, i yĩ ywe'e wa n̄jwī n̄tsò'òtə m̄isa'a yĩ ḅḅwè yá.

⁷ Tsó ajānə mə Sodom bo Gomorrah nĩ itoo jii mə i le n̄tswe ḅḅkarisə waa, bo le n̄l̄ḅḅinə ḅḅa ḅḅḅinnū ajirə, n̄niḅ nũ yà a nĩ innū n̄lwa' a jii mə kaa mbə ḅḅ m̄sòḅ a wa'á ḅḅirə aa, Nwī à le n̄iḅ n̄jo a nu bo a ajānə mə à le n̄tòò waa ni m̄o'ò ti m̄è, a ἡῶν ἁἰῶν bə ḅḅu.

⁸ A k̄i m̄bə ḅḅḅḅḅ mə bə ma bù yə innū j̄i m̄o'ò a n̄jè, jii mə i ḅḅirə mə tá bo ka ḅḅo nĩ innū ni m̄bii m̄i nũ myaa, n̄tsa'a ni àdà'a Mmà'ambi, m̄bəḅitə nĩ b̄aburə bya bii mə bi tswe ni n̄ḅḅa'a n̄i ḅḅwèenə aà

⁹ A le m̄fòò tsi' i átu baḅḅel Michael, noò yii à le si to bo Devil, ḅḅonə bo yu nlon aku Mose aa, kaa à le ἡῶν ἁἰῶν à ada'a n̄i átu yĩ l̄ḅḅə a n̄iḅ ḅḅu nu a ni m̄ḅḅhà m̄i m̄bəḅitə, à le m̄baḅnə n̄swonə mə, "Tà Mmà'ambi à wenə ḅḅó."

¹⁰ Lá bè ma bú bàṅṅnè m̀b̀egitè n̄ ìnnù ts̄im j̄ii m̀ə kaa àtù yaa à s̄i ghu laa aà, ìnnù j̄ii m̀ə bo z̄i n̄ àtù yaa t̄s̄i'í ts̄ó n̄aa ṅgèè j̄ii i s̄i n̄i m̄itsyè t̄swè aa, ma j̄ú a b̀ə ìnnù j̄ii i ta ṅḡi'í a a nu bo aà.

¹¹ ṅḡi'í ȳi ñswèrè ì t̄swe a nu bo! Nlon̄ m̀ə bo ỳoǹə aa a m̄an̄j̄i Cain, m̀m̀e'è ìb̀hinù waa nlon̄ annù n̄joo, ṅghirè afansènnù t̄s̄i'í ts̄ó aj̄an̄ə m̀ə Balam à le ṅghirè ṅkwo a m̀úm àt̄iitu Korah aà.

¹² B̀ə ma bú à n̄i l̀ò'ò j̄i b̄i n̄ta n̄i ṅḡi'í a n̄i m̄ij̄i mi ak̀òṅṅnè muu a aj̄an̄ m̀ə bo ȳi mboonsè n̄i ghuu a noò ȳii n̄i j̄i a m̀úm ṅghòtè aa, ṅji kaa wa'à n̄i àtu burè ndirè n̄i dirè. Bo ləṅtə aa t̄s̄i'í ànnù yaa, bo b̀ə aa t̄s̄i'í ts̄ó m̀b̀à'à ȳii m̀ə àfisè a t̄ii ṅghèè n̄i yu la kaa i wa'à n̄i m̀b̀əṅ z̄i. Bo b̀ə aa t̄s̄i'í ts̄ó ìt̄i j̄ii m̀ə kaa i s̄i m̄intà koonè a noò ṅk̀òonè m̄intà a noò n̄tsyábèè, m̀b̀ə t̄s̄i'í ts̄ó ìt̄i j̄ii m̀ə b̄i dwu n̄i m̄iṅḡan̄ i burè ṅkwo m̄m̀e.

¹³ Bo b̀ə aa t̄s̄i'í ts̄ó ìk̀an̄nè ṅk̄i m̄iyaa m̄itsə'ə j̄ii m̀ə àfisè a t̄ii ṅghèè nt̄ii m̄bii, ìnnù jyaa jya m̀ə b̄i gh̄irè ì nd̄irètu aa, i tigè ṅk̀o'ò m̄f̄e'è t̄s̄i'í ts̄ó ìjwò'ò. Bo b̀ə aa t̄s̄i'í ts̄ó m̄iṅj̄on̄ m̄ii m̄i ts̄iṅə ṅkarè, Nw̄i a lèè àd̄igè ya m̀ə a f̄ii ṅghèè ñlwi'isè aa a mbo bo n̄iṅkon̄ə.

¹⁴ Aa b̀ə ma bú m̀ə Enoch, ȳii m̀ə à le ỳoǹə a n̄j̄im Adam m̄iwaa mi nto'o, à le nswon̄ m̄b̄on̄ t̄à à f̄e'è n̄loginè a ṅȳu'u m̄bi'i ṅgaà yàà m̀ə, "Yè n̄i Mmà'àmbi, à ka ȳi z̄i n̄i ñn̄òò b̀ə b̄i n̄tsù'u n̄tsù'ù b̄ii m̀ə b̄i laa aà.

¹⁵ A z̄i aa a nsa'a ṅù n̄tsim, i n̄iṅ n̄jo a nu ṅù n̄tsim ȳii m̀ə a gh̄irè ìnnù t̄i b̀o'ò Nw̄i, bo b̄i ṅù n̄tsim ȳii m̀ə a gh̄àà m̄ighàà m̄i swèrè ñswèrè m̄ii m̀ə ṅḡan̄gh̄irè ìnnù j̄i b̄i, b̄i t̄i b̀o'ò Nw̄i b̄i gh̄àà ñlon̄ ṅgaà ȳi aà."

¹⁶ B̀ə ma bú à n̄i b̀ə b̄ii b̄i nwurikè aa t̄s̄i'í nwurikè a ṅḡon̄ b̄inòò bitsimè. M̄firè n̄i b̀ə b̄i m̀o'ò, ṅyon̄ə n̄i ìnnù j̄ii ṅj̄ȳan̄ú jyaa yè'ətè aa, ṅghaa n̄i m̄ighàà m̄i k̄intèrè s̄i'í s̄i'í, ñlè'ə n̄i b̀ə m̀ə b̄i t̄swe n̄i ìnnù j̄ii m̀ə bo l̀ò'ò aà.

¹⁷ Lá, bù, b̄il̄im ba b̄ii m̀ə m̀ə k̀on̄ə aa, t̄à n̄i wa'atè annù ya m̀ə ṅḡan̄ntoo Mmà'àmbi ȳi'í Yesu Kristo le nswon̄ a m̄b̄ii aà.

¹⁸ Bo le nswon̄ m̀ə, "A ka ȳi b̀ə wa n̄jw̄i ñlwi'ṅj̄im t̄à b̀ə ȳi ntigè ṅwyè b̀ə, b̀ə b̄ii m̀ə b̄i ka ȳi k̄i ỳon̄ ìnnù t̄i b̀o'ò Nw̄i j̄ii m̀ə ṅj̄ȳan̄ú yàà ì yè'ətè aà."

¹⁹ Aa b̀ə bya m̀ə b̄i z̄i n̄i ìnnù ayàtè a t̄it̄i b̀ə aa, m̀b̀ə b̀ə b̄i m̄bi bù b̄ii Azw̄i Nw̄i a bon̄ə a mbo bo aà.

²⁰ Lá, ṅghèè n̄i bù, b̄il̄im ba b̄ii m̀ə m̀ə k̀on̄ aa, ta n̄i ka m̀b̀oò n̄i ghuu, ṅkwe ṅk̀o'ò a m̀úm àb̄iint̄i ya ȳii m̀ə a m̄an̄sè n̄laa m̄an̄sè aà. Ka n̄tsà'atè n̄i Nw̄i a m̀úm Azw̄i Nw̄i.

²¹ N̄i lèè ìb̀hinù ghuu a m̀úm àk̀on̄ṅnè Nw̄i, ṅka nyu'utè n̄i ṅko m̄iṅṅnè Mmà'àmbi ȳi'ìnè Yesu Kristo, m̀ə à ka ȳi fa n̄swènt̄i ȳii ì lw̄i'í n̄ikon̄ aa a mbo b̄i'ìnè.

²² N̄i ka ṅko m̄iṅṅnè b̀ə b̄ii m̀ə b̄i ligitè aà.

²³ N̄i ka nyweensè b̄i m̀o'ò a aj̄an̄ə n̄i sw̄un̄ə n̄i waa m̄fi'isè n̄i a m̄um m̀o'ò; ñd̄i'í n̄i ṅko m̄iṅṅnè n̄i n̄b̀o'ò a mbo b̀ə b̄i m̀o'ò, lá t̄à n̄i baa ìtsə'ə jyaa jya j̄ii m̀ə b̄i s̄iṅ n̄i ìnnù ṅj̄ȳanu j̄ii b̄i yè'ətè aà.

Atsà'atè Nw̄i a agha'asè

²⁴ Ts̄its̄on̄ a mbo yu wa ȳii m̀ə m̀b̀ə a t̄swá ghuu m̀ə n̄i wa'à wò, m̀ə yu z̄i n̄i bù t̄i àl̀ò'ò, n̄i n̄idorè, a m̄um ñgha'à n̄i n̄ii n̄i ṅwèènè aa,

²⁵ a mbo Nw̄iṅḡon̄ ȳȳigè, ṅḡan̄ȳwèènsè ȳi'ìnè, n̄tsya a n̄j̄im Yesu Kristo Mmà'àmbi ȳi'ìnè, t̄à ñgha'a n̄i wè, n̄i n̄if̄o'ò n̄i wè, n̄i m̄it̄i, n̄i m̄idà'a, t̄à m̄i t̄swe ghu mbo ñloginè a ṅȳu'u, ṅk̄i n̄tswe ghu mbo ts̄its̄on̄, ñlwi'í n̄iṅkon̄ə. Amen.

Anwà'anə INNŪ NLWĪ'INJĪM

NIJ'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'anə yū aa a le ηηwà'anə Jɔn, ηgəntoo Kristo, mu Zebedee. Jɔn à le ntswe aa a kɪŋki Patmos tsɔ ηgəntəsan nloŋ mə à le si swonə nɪ ntoo yɪ n̄siginə n̄loŋ Yesu Kristo aà (1.9). Aa noð yɪi mə à le nyu'u innū jii mə i tswə fāa m̄m̄m̄ anwà'anə ηηwa'anə aà. A le ηηwà'anə aa a mbo ηghotə jii mə i le ntswe a mbu'u Asia aà (1.4,11), nɪ a mbo bɪKrisen b̄itsim bii mə bi le si tso'c nɪ àkòrə yaa a nɪ idigə jii mə baRoma le si bu'utə aà.

Kaisa à le n̄lòginə ηka ntsɔ'c nɪ àkòrə b̄iKrisen bii mə bi le ntuu a mmii yɪ aà. A le si tswonə nii yumbonə nɪ "Augustus", "N̄gənywèensə bə," n̄tswonə n̄tswonə nii nɪ "Nwɪ." A le ηghirə bi bɔc m̄ɪŋkobə mi a nɪ mbu'u idigə jii mə à le si bu'utə aa tsi'ɪ t̄sim, n̄swonə nɪ mə t̄a bə b̄itsim ka ntɔc nɪ n̄joo mmà'à n̄ii ghu, a ndi'i mə bo yu'unə nii. La bɔc b̄i Kristo le ntuu a mmii m̄ɪŋkobə ma m̄u, n̄loŋ mə bo le mbii mə bo tswə nɪ Nwɪ aa tsi'ɪ yɪ mo'otə, ηki ntswe aa tsi'ɪ nɪ Mmà'ambi yɪ mò'otə. Ma mùu ajàn bi le si tigə n̄tswatə nɪ waa n̄ɪŋə nɪ a atsan, ηkwɛrə nɪ n̄joo jyaa, n̄di nɪ ηgi'i a nu bo tsi'ɪ a mbuu mbuù. Jɔn a tigə ηηwa'anə anwà'anə yū a n̄l̄ətə m̄int̄i myaa i kii d̄iantə waa. Nswonə nɪ a mbo bo mə Kristo à nɪ Mmà'ambi, Nwɪ a bə 'Mbu'utə mbɪ yɪi mə à ka yɪ gha'a ibi bo bi idà'à, nɪ midà'à m̄itsim a n̄sye kə aburə, i ta ηgi'i a nu bo. Nswonə nɪ mə t̄a bɔc b̄i Kristo b̄i tan̄ti, mbii ηgi'i ηghɛ nlwɪ'isə, n̄loŋ mə Mmà'ambi à ka wənsə zɪ i yàrə ηgu'u yàa.

Jɔn à swɔŋ mə anwà'anə yū à n̄ innū jii mə Yesu Kristo à le mfi'isə ndi'i, a bə innū jii mə Nwɪ à le mfa ghu mbo mə t̄a à di'i a mbò ηgənfà'á ji, a bə innū jii mə "i ka wənsə f̄ɛ'ɛ." (1.1). Nwɪ à le ntoo aa angel yɪ mə t̄a à di'i innū ma jù ghu mbò (1.1; 22.16). Ma mùu ajàn anwà'anə ma yū à nɪ ntoo Nwɪ (1.3; 22.7,10,18,19). A bə annū yɪi mə Nwɪ a wa'asə nɪ bə b̄ii mə bi fi'itə kə ηki ηku'usə annū ghu aà (22.18,19). Ka mə Jɔn à swɔŋ mə anwà'anə yū a di'i innū jii mə i ka wənsə f̄ɛ'ɛ aa, a ghàà n̄swonə aa innū jii i ka yɪ f̄ɛ'ɛ, innū j̄i ghà'atə, a noð n̄jim, a noð yɪi mbi yū i ka yɪ lwi'i t̄a Mmà'ambi a tigə mbu'utə mbɪ n̄tsimə aà. A bə n̄ji'ɪ annū yɪi mə ikùmə anwà'anə ma yū à nɪ "Innū Nlwɪ'injim" aà.

'Mbuu anwà'anə ma yū, à nɪ anwà'anə yɪi mə (a bə tsɔ) bi f̄urə innū jii mə bi le mbòntə, i tswə a alɔ'osə aa, ndi'i a mbo bə. Nkùm yɪ a nɪ n̄ghàà nɪ baEglisi, i bə aa "Revelation", i yɪ n̄ghàà nɪ baGriki a bə "apocalypse," n̄ji'ɪ yɪ i bə "m̄f̄urə", kə "n̄di'ɪ". Ka mə à n̄ innū jii mə bi di'i mə bi yə aa, innū jii mə bi ηwà'anə aa bo b̄i m̄an̄ji yɪi mə bi ηwa'anə ghu aa, a kɪ m̄burə aa kɪ tswə tsi'ɪ a atu yu. Bi lɔgə aa il̄ensə ndi'i nɪ innū j̄i mo'c ghu, j̄i mo'c i tswə nɪ il̄iləŋə, bi yə nɪ innū jii i swerə n̄tsyanə aà. Ma yū a burə ka kɪ lɔc nɪ mə bi t̄o'otə innū j̄i ghà'atə ghu. Bə bə t̄ɛ'ɛ kɪ t̄o'otə bə mə akə bonə a ku'unə mə t̄a b̄i zɪ mə, anwà'anə ma yū a le ηkwetə b̄iKrisen bii mə bi le si yə ηgi'i aà. Bi le ηwà'anə a mbii mbii aa a mbo bo, a ηghirə mə t̄a bo ka mbe nɪ annū yɪi mə Mmà'à à le ηkà'à a mbo bo aà (2.11,17,26,27; 3.5,11,12,21). Jɔn à le n̄swonə a laa mə innū jii mə i tswə fāa nɪ anwà'anə aa i ka wənsə f̄ɛ'ɛ, ηghirə mə bi ka nyu'utə nɪ 'Mmà'à mbɪ. Ka mə Kristo kaa à burə t̄i b̄ii aa, kaa a si ghirə mə t̄a bə bi b̄i li'inə mə noð n̄zi yɪ à tigə a abò.

Kristo à nɪ yu yɪi mə anwà'anə ma yū a lɔgə n̄tɛ'ɛ mbii, ndi'i ηù yɪi mə à nɪ ghu aà. A nɪ Mú 'Mbɪnjərə wə, "fi tsi'ɪ tsɔ bi leə ηwa" (5.6), lá mbə Akamantsò yɪi mə à ko'c ləŋə ηghɛ nɪ mmà'a n̄tsya i kɪ tigə bu'utə, ikùm yɪ i bə "N̄ghàà nɪ Nwɪ" mbə " 'Mf̄ò b̄if̄ò," nɪ "Mmà'ambi b̄imà'ambi" (19.11-16).

Bi yatə anwà'anə yū aa laa:

1. Nji'innū anwà'anə yuà 1.1-8
2. Njəə təə təə yɪ n̄lòginə, nɪ ηηwà'anə ηghotə jya ji s̄ambaà 1.9—3.22
3. Nibu'u nɪ anwà'anə nya nɪ iwənə aɛ jya ji s̄ambaà 4.1—8.1
4. Ntàn jya ji s̄ambaà 8.2—11.19
5. Ndəf̄o wa nɪ hnàà m̄itsə'ə jya ji baà 12.1-13.18
6. Njəə təə təə j̄i mo'c 14.1—15.8
7. İkanj alwintɔŋə Nwɪ jya ji s̄ambaà 16.1-21
8. Ajàn mə Babylon à le n̄wò aa, bo bi ajàn mə bi le ngha'a naà m̄itsə'ə ya, nɪ ηgəntoo m̄bwe'esə wə, nɪ Devil aà 17.1—20.10
9. Ntsɔ'òtə m̄isa'à noð n̄lwɪ'injim 20.11-15
10. Aburə yɪ fii, nɪ n̄sye yɪ m̄fi, nɪ Yerusalem yɪ m̄fi wà 21.11—22.5
12. Innū jii mə Jɔn à le n̄swonə a nlwɪ'isə aà 22.6-21

Mìghàà mi nłògìnà

¹ Anwà'ànè yú a swonj aa innu jì lèèntè jii mē Yesu Kristo à le mfi'isè ndi'i, a bē innu jii mē Nwì à le mfa ghu mbo mē tā à di'i a mbó ñgǎñfà'á jì, a bē innu jii mē i tswē nì wǎñsə mfè'è aà. Kristo à le ntoo angel yì a yì ndi'i innu ma jù a mbo ñgǎñfà'á yì Jon.

² Jon, tsó ayəfə, à le nswonj ñgòñ innu tsim jii à le nyə aà, innu ma jù i swonjə aa annu nlonj ñghàà ni Nwì bō bi ànnu nñkonj ya yii Yesu Kristo à le si kè'ènə aà.

³ Mbóonə a mbo nju yii mē a twonj ñghàà ni Nwì ma nù a mbo bē aà, mbóonə i kí ntswe a mbo bē bii bi yu'u ntoo ma yú ñghirə nì ànnu yii mē ni swonj aa nlonj mē nòò à tìgə a abó.

Jon a tsà'atə ñghotə jya jì sàmbaa a ala'a Asia

⁴ Aa mē Jon mē mē too anwà'ànè yú a mbó ñghotə jya jì sàmbaa a ala'a Asia:

Èbòn Nwì i tswē a mbo bù nì mbóonə ya mē i lò a mbo yu wa yii mē à tswē, yii à le ntswe, mē à ka yì kii bù zì aa, nlo a mbo izwì jya jì sàmbaa jii i tswē a nsi àbərə Nwì aa,

⁵ ñki nlo aa mbo Yesu Kristo yii à ni ayəfə yì annu nñkonj, tsi'ì yu wa yii à le ntsya mbii nyweenə ni nìwo, ñtigə nsa'a ni bifó bi tsim fàa mbi aà.

Tsò mē Yesu kòñə yì'inə, à lèè ñki ñketə mǎñkirə mi innu jì bi jì'inə a nu bi'inə nì àlèè nù yì,

⁶ ñghirə bi'inə tìgə bǎsa'a bi ala'a bi'inə nìbò mbə ñgǎñmà'a Nwì jii mē i fà'a a mbo Nwìngòñ Taà yì aa, tá ñgha'a tswē ghu mbo bō àdà'a mbu'utə bə ñlwi'ì nñkonjə. Amen.

⁷ Nì zì àkè, wà à ka yì zì aa a múm mbà'à, tá mi'ì mǎ tsim yə yì, tá bə bi tsim bii bi le nsò yì aa bi yə yì; tá ñgwè'è mu nù ntsim fàa nsyə i tìgə nyə'ə ndərə nì àkii yaa nlonj annu yii bi le ñghirə ghu nu aà. A bə lá. Amen.

⁸ Mmà'àmbi Nwìngòñ à swòñ mē, "Mè ni Alpha ñki mbə Omega," mē tswē, mē le ntswe, i yì kii bù zì, mbə Mbu'utəmbi.

Ajàñə Jon à le nyə Kristo a nì ñjèè tə tə aà

⁹ Aa mē, mumaà ghùù Jon, yii, a múm Yesu, mē yə ñgi'ì tsó bù ñki ntswe a múm ànnu nifó Nwì tsó bù aa, ñkii mbii nì ñgi'ì nì àtànəntii aà. Bi le nłògə gha ñghèè ñlèə a kǎñkǎ Patmos nlonj mē mē le si swonjə ñghàà ni Nwì bō bi ànnu nñkonj ya yii Yesu à le ñkè'ènə aà.

¹⁰ Mē le ntswe a múm Azwì wa njwì Mmà'àmbi, nyu'u ñjì a nǎm mē i ghaà nǎtì ntonjə tsi'ì tsó ñtànə.

¹¹ Nswonj mē, "Ñwà'ànə annu yii mē ò yə aa a múm àñwà'ànə, ntoo a mbó ñghotə jya jì sàmbaa, a mbo Efeso, ni Smyrna, ni Pergamum ni Thyatira, ni Sardis ni Philadelphia, ni Laodicea."

¹² Mē le ñkarikə a gha mē mē yə nju wa mē à le si ghàà a mbo mē aa, mē kàrə mé gha aa nyə itətə bílám jii bi le nnañsə nì gold aa jì sàmbaa,

¹³ nyə nju yì mo'ò a təə wa a titii itətə bílám mbə tsó Mu Nù, ñwə'è àdanə atsə'ə, ñki ñwə'è ikò gold a ibii yu;

¹⁴ átú yì bō bi inòñtú jì fu'u buu tsó ñkikurə mǎghum, Kə ibàrəburə; mi'ì mi khí tsi'ì tsó ñlwà mo'ò,

¹⁵ mǎkòrə mi bə tsó àbwəe yii bi nàñsə mē ntwó nsi'ì a ni nǎkəntə ni aláà a bǎñ, ñjì yì i jwu'ù tsó mǎñki mǎ ghà'atə;

¹⁶ mǎñjòn mi sàmbaa le ntswe ghu múm àbò yì mà'à, munwi ntsò yii a itsə'ə mbèè tsimə aa a fe'è ghu ntsu; nsi'ì yì i tá tsó nòò ñtii àsi'inə.

¹⁷ Mē yə mē yì aa, ñwo ghu mǎkòrə tsó akwo nju. A nòñsə àbò yì yì mà'à a nu mē, nswonj mē, "Tsee ki bo'ò, mē ni ntsyàmbii ñki mbə ñlwi'ınjim,

¹⁸ mbə mé yii mē tswē ntiì aà; mē le ñkwò, lá yə, mē tswé ntiì i yì lwi'ì nǎkonjə, mē kii ntswe ni bíkey bi nìwo bō bi bii mē bi ña'a ntsúbù'ù ala'a bíku bi bə.

¹⁹ Tsítsòn, ñwà'ànə innu jii o yə aa, jii i tswē ghu aa, bō bi jii i ka bōñ zì aa.

²⁰ A ñghèe a nì ànnu yii mē a tswē al'òsə nlonj mǎñjòn mú mi sàmbaa mii ò yə a múm àbò mē yì mà'à aa, ni itətə lám gold jya jì sàmbaa, mǎñjòn mú mi sàmbaa bə aa baangel bi ñghotə jya jì sàmbaa, itətə lám gold jya jì sàmbaa, i bǎñnə mbə aa ñghotə jya jì sàmbaa.

2*Ntoo yii i le ñghèe a mbó ñghotə a ala'a Ephesus aà*

¹ "Ñwà'ànə a mbo angel ñghotə bə Ephesus mē:

"Aa annu yii mē yu wa yii mē à tùgìtə mǎñjòn mya mi sàmbaa a múm abo yo yì mà'à, ñkarə ni a titii itətə bílám bi gold jya jì sàmbaa mē a swonjə aa a yuà mē.

² “Mê zĩ ìfà'á ghuu, àjànə mə nĩ nwùgə nú yùù, nĩ àjànə nĩ bii ngĩ'i nĩ àtànəntii aa, bo bì àjànə kaa nĩ sĩ kón nyə bə bìi mə bĩ ghĩrə ibi aa, lá nĩ bànə mə nywe'etə jjan bə jya mə i twon ibhinú waa nĩ ngəntoo Kristo, kaa nkĩ'i bu bə aa, nyə mə bo nĩ ngəmbwe'esə.

³ Mə zĩ mə nĩ bii ngĩ'i nĩ àtànəntii, nkĩi nte'ε nkəŋə nĩ nyə waa aa nlon nkwiú ìkúm ghá; kaa nĩ burə tí kĩ nkaa.

⁴ Lá mə fa ifirə ghuu mə nĩ mè'è mə akòŋnə ya yii mə nĩ le ntswe nĩ yu a mbii aà.

⁵ Tá nĩ tìgə nwa'atə lá àjàn yii mə nĩ le mbə mbəŋ wə aa, mbu mbəŋkə ghuu nka mfa'a nĩ ìfà'á yii nĩ le nka mfa'a a mbii aà. A tsuu la bə boŋ mə aa zĩ a mbo bù, i lògə itetə bìlám juu jya lò'òsə mə mbə nĩ tsuu ghuu bəŋkə.

⁶ Lá mə zĩ mə nĩ ghĩrə yuà ànnú a ku'ùnə: Nĩ bàa mifà'á mi baNicolatan mii mə kĩ mbàa aà.

⁷ Nù yii a tswe nĩ ìtòŋnə aa tá a yu'u annú yii mə Azwĩ Nwĩ a swonə a mbó ñghòtə jyá aà. A mbo nù yii mə a mà'a ntsyá aa, mə aa fa adà'a mə tá a jĩ mĩntà mii mi lò nĩ àtĩ ntswəntii ya yii mə a tswe a mĩm paradiso Nwĩ aà.

Ntoo yii i le nghèe a mbo Smyrna aà

⁸ “A mbo angel ñghòtə Smyrna, nwa'ànə mə,

“Aà ànnú yii mə a lo a mbo yu wa yii mə a nĩ ntsyám bii nkĩ mbə nlwĩ'Injim aà, mbə yu wa yii mə a le nkwo nkĩ mbu mbii fu ntswe ntii aa a yulá:

⁹ “Mə zĩ ngĩ'i jii mə i kuu a nu bù aa, nkĩ nzi annú afumə yuu (lá nĩ nĩ ngənfafú'ù). Mə kĩ nzi ajān yii mə bə bya mə bĩ swonə nĩ mə bo nĩ bàYuda kaa wa'á bu bə aa bĩ ta ngĩ'i a ikum bù aà, lá bo banə mə aa ngəndāŋghòtə Satan.

¹⁰ Nĩ tsuu kĩ bo'ò ngĩ'i yii i zĩ a nkoo a nu bù aa bə. Wa Devil a ka mà'á ghuu bĩ m'ò a ndátsanə, mə tá bĩ ywe'etə ghuu, ajān mə nàa yə ngĩ'i ghu a atú ñjwi jĩ nighum. Mbə te'ε mbə bə mə nàa yə ngĩ'i i kwo, nĩ ghèe nĩ mbii nka mfa'a a mbo mə nĩ ntii ghuu tsim boŋ mə aa fa atsə'otu nif'ò ntswəntii a mbo bù.

¹¹ Nù yii mə a tswe nĩ ìtòŋnə aa tá a yu'u annú yii mə Azwĩ Nwĩ a swonə a mbó ñghòtə jya aà. Nù yii mə a mà'a ntsyá aa kaa nìwo nii mə mi ywe'e mi mbaa kaa mə aa yĩ wa'á yĩ ləənsə.

Ntoo yii mə i ghèe a mbo Pergamum aà

¹² “A mbo Angel ñghòtə Pergamum, nwa'ànə mə,

“Aà ànnú yii mə a lo a mbo nù wa yii mə a tswe nĩ munwĩ ñtsò mbèè ñtsim wa yii a tsə'ə aà:

¹³ Wa mə zĩ adigə yii mə nĩ tswe ghu aà, wa adigə mə abərə Satan a təə ghu aà, nĩ tswa ikúm gha nkwo ghu, kaa nĩ le nkĩ'i kĩ ñtuu abiintii yuu a nu mə, nk'ò'ò nk'uu wa ñjwi Antipas, ayəfə ghá, mə a le si fà'á a mbo mə nĩ ntii yĩ tsim, mə bĩ le nzwitə a titii bù, wa adigə mə Satan a tswe ghu aà.

¹⁴ “Lá mə fa ifirə ghuu nlon b'ò bĩ innú bĩ m'ò'ò. Nĩ tswe nĩ bə bĩ m'ò'ò a titii bù mə bĩ bii annú Balam, mə a le ndi'i a mbo Balak mə tá a ghèe ntaansə ayoo a mánjĩ, nkān bālsarael ghu aa, ñghĩrə mə tá bo jĩ miji mii mə bĩ t'ò mà'á nĩ mĩnkobə ghu, nkĩi ñghĩrə nĩ ànnú ajirə aà.

¹⁵ Nĩ kĩ mbu ntswe nĩ bə bĩ m'ò'ò bii bĩ bii ànnú yii mə baNicolatan bĩ d'ĩ'á aà.

¹⁶ Tá nĩ bəŋkə ghuu. A tsuu la bə, boŋ mə aa ghèse zĩ a mbo bù, i to waa nĩ munwĩ ñtsò yii mə a f'ε a ntsú mə aà.

¹⁷ “Nù yii mə a tswe nĩ ìtòŋnə aa tá a yu'u annú yii mə Azwĩ Nwĩ a swonə a mbó ñghòtə jyá aà. A mbo nù yii mə a mà'a ntsyá aa, mə aa fa a mana yĩ ñlò'òsə wa yĩ m'ò'ò ghu mbo, i kii fa ng'ò'ò yĩ m'fú'ù ghu mbo, yii mə bĩ nwa'anə ikum yĩ fii ghu, yii mə kaa mbə nù dān a wa'á twon, ntsyatə nù wa mə a kwèrə aà.

Ntoo yii i le nghèe a mbo baThyatira aà

¹⁸ “Nwa'ànə a mbo angel Thyatira mə:

“Aà ànnú yii mə a lo a mbo Mu Nwĩ, yu wa yii mə a tswe nĩ m'ĩ' mi mĩ khĩ tsó nlwá m'ò'ò aa, nĩ mĩkòrə mi mĩ khĩtə tsó àbwèè.

¹⁹ Mə zĩ ìfà'á ghuu, ñzi akòŋnə yuu nĩ àbiintii yuu, nkĩ nzi ajānə mə nĩ fà'a a mbo mə nkĩi mbii nĩ ngĩ'i nĩ àtànəntii aa, nkĩ nzi mə ìfà'á ghuu yii mə nĩ fà'a a ñjim aa i tsa yĩ mbii.

²⁰ “Lá mə firə ghuu nlonə annú yulá, mə nĩ mà'atə a Jezebel, mǎngyè wa mə a twon ibi nú yĩ mə yu nĩ ngəntoo Nwĩ mǎngyè aa, mə a ka ndi'i nĩ innú, nkĩi mbwe'esə nĩ ngənfafá'á ja mə bĩ ka njirə, nkĩi nji nĩ miji mii bĩ t'ò mmà'á nĩ mĩnkobə ghu.

²¹ Mə fà mə noò ghu mbo mə tá a bəŋkə yĩ ghu, la a tuú mbəŋkə mmà'atə annú ajirə yĩ yá.

²² Yê nì, mē aa mà'à yi a ikuu nighòò, i mà'à bê bya mē bo bo jirē aa, a mùm ñgi'i yĩ ñtì. Mē mbē bi tsuu waa bənjə mmà'atē ibi wa mē bo ghìrē aà.

²³ Mē aa ghòò boò bi zwitē. Tā ñghòtə jyá tsım i tigē nzi mē mē laa mbə yu wa yĩ mē a lòc imòntə bē bo bi mĩntii mi bē aà. Mē ka kii fa a mbo nù nì bù ghùu a ajànjə mē ifà'á yi i dì'ì aà.

²⁴ A mbó àbùgə yuu yii mē nì tswe a ala'a Thyatira aa, mē kaa nì s'ı annù yii mē a dì'ì aa bii aa, mbē bu bya bii mē kaa nì burē tì innù jya jii mē bi twonə nì innù jì tsòtə a mum Satan yəgə aa, mē aa swonə a mbo bù mē, kaa mē aa wa'à ghuu nì àbè'è yi dān bù mbè'esə.

²⁵ Lā tá nì tswa tsi'ı annù yii mē nì tswe nì yu aa ñkwo nì yu nywe'e a noò yii mē aa yĩ zı aà.

²⁶ "A mbo nù yii mē à mà'a ntsyá, ñki nləə mifá'á ma ñghèè nywe'e a nlwĩ'isè aa, mē aa fa midá'a ghu mbo mē à aa mbu'utə itoo itòò.

²⁷ 'Aa yĩ tigē bu'utə waa nì áı atii,

i kii tigē sentə nı waa tsi'ı tsó bantòò bi aboo.'

Tsi'ı tsó ajān mē mē lē ñki ñkwērə midá'a a mbo Taà ghà aà.

²⁸ Mē aa ki fa fñjòñ fi atitugə fya a mbo bo.

²⁹ Nù yii mē à tswe nì itòñnə aa, tá à yu'u innù jya mē Azwı Nwı a swonə a mbó ñghotə jyá aà.

3

Añwà'ànə yii mē a ghèe a mbó ñghòtə a Sardis aà

¹ "A mbo Angel ñghòtə Sardis ñwà'ànə mē:

"Aá annù yii mē a lo a mbo yu wa yii mē à tswe nì İzwı Nwı jya jì sàmbaa, nì mñjòñ mya mi sàmbaa aà, à swonə mē, Mē zı ifà'á ghuu, nì bii ikum mē nì tswe bitì, lā mbañnə ñkwokə.

² Bünə nì, ñniñ mitii a nı ayoo ya yii a burə a mbo bù, mē a ki ntigə tsi'ı a ñkwo aa, ñlonj mē mē yə mē kaa ifà'á ghuu sı a nsi mi'ı Nwıñgòñ ghà Kaa i sı bōñ manşə.

³ A nı wa'atə annù ya mē nì lē ñkwērə ñki nyu'u aa, nanşə nləə ma ya mbənjə nì ghuu. Nì bə tsuu bünə boñ maa zı a mbo bù tsi'ı tsó nyərə kaa nì wa'à abəntə noò yii mē mē aa zı ghu a mbo bù aa zı.

⁴ Lā nì burə ki tswe nì mikum mi mbumtə bē bı mo'ò a ala'a Sardis; a bə bē bii mē kaa bi burə tı itsə'ə jyaa şıñə. Bo aa yĩ tigē karə bi'ıbo nı itsə'ə jı fù'u'ù ñlonj mē bo ku'unə aà.

⁵ Nù yii mē à mà'a ntsyá aa, baa yĩ tigē we'e itsə'ə jı fù'u'ù ghu nu maa ajān, kaa tá mē wa'à ikum yi a mùm añwà'ànə ntswəntii ya tsigitə. Mē aa yĩ tigē beentə ikum yi a nsi Taà bo bi baangel bi.

⁶ Nù yii mē à tswe nì itòñnə aa, tá à yu'u innù jii mē Azwı ya a swonə a mbó ñghotə jyá aà.

Añwà'ànə yii a lē ñghèe a mbó ñghòtə a Philadelphia aà

⁷ "A mbo Angel ñghòtə Philadelphia, ñwà'ànə mē,

"Aá annù yii mē a lo a mbo yu wa yii mē à lāa manşə ñki mbə annù ñikon aa, yu wa yii mē à tswe nì àkwà'anda David, mē a yi ña'a kaa nù dān a wa'à bù ñtsetə, bēe a yi ntsetə kaa nù dān a wa'à bù ña'a aa, à swonə mē,

⁸ Mē zı ifà'á ghuu, yē nı, wa mē ña'á mē ntsunda nte'e a mbo bù, kaa nù dān à sı nı midá'á mē mbə a tsetə ghu tswé. Mē zı mē kaa midá'á muu sı gha'atə. Lā nì bəñnə mē nləə nigháá na kaa ñki'ı ikum gha tuú.

⁹ Yē nı, maa ghìrə ñgāñdāñghòtə Satan jya, mē bo swonə nı mē bo nı baYuda, kaa ñki'ı bu bē aa, mbañnə mbē bē ñgāñabañnənnü aa, yē, mē aa ghìrə tá bo zı nswètə miku'utə myaa a mikòrə bù, nyəgə mē mē kòñə ghuu.

¹⁰ Tsó mē nì ləə nigháá na, a ajān mē mē lē nswonə a mbo bù mē nì bii ñgi'ı nì atanəntii aa, mē bē ghuu a nı ñgi'ı ya yii mē i zı fāa mbi a ñkwà'ànə bē bitsim bii bi tswe fāa atu nşye aà.

¹¹ Wa mē aa ghèşə zı, nı tswa annù yii nı tswe mē nı yu aa ñkwo nı yu ta tá nù tsù à tsuu atsə'ətu nifó yuu ló twēe kwērə.

¹² Nù yii mē à mà'a ntsyá aa, mē aa ghìrə yi a nı ñtə'ə nda a mùm ndámà'a Nwı Nwıñgòñ ghà tá à tigē ntswe ghu kaa i yı wa'à ghu bù nife'e. Mē aa ñwà'ànə ikum Nwıñgòñ ghà bo bi ikum nı'ò'ò ala'á Nwıñgòñ ghà ghu nú. A bē Yerusalem yı fii, yii mē a ló a aburə a mbo Nwıñgòñ ghà ñsigə aà; i kii ñwà'ànə ikum gha yı fii ghu nú.

¹³ Nù yii mē à tswe nì itòñnə aa tá à yu'u annù yii mē Azwı swonə a mbó ñghotə jyá aà.

Ntoo yii i le nghèè a mbò ñghòtə a ala'a Laodicea aà

¹⁴ "A mbo Angel ñghòtə Laodicea ñwà'ànə mə,

"Aà ànnu yii mə a lo a mbo yu wa yii mə à ni Amen, mbə yu yii mə a fà'à nì ntii yi tsim, ñki mbə ayəfə annu ññkoŋ, mbə yu yii mə njoò tsim jii mə Nwĩngòŋ à le nnaŋsə ntsya aa ghu nu aa, swonə ni mə,

¹⁵ Mə zì ifà'a ghuu, kaa ni si fwe kaa ñki'ì kii ñloo, a ghìrə mbaa mbòŋtə mə boŋ ni fwe kə ñkii nloo.

¹⁶ Tsó mə ni jwámntə jwámntə, kaa ñki'ì lòò, kaa ñki'ì kì mífwe aa, mə aa twú ghuu a ntsú mə i mē'è.

¹⁷ Nlon mə ni swonə ni mə Mə nì ñgàŋàfù'ù, mə kwè mə ñghɛɛ nì mbii, kaa mə si ayoo tsu bəŋə, lā kaa wa'à bəŋnə ñzi mə ò laa mbə, ñú tì àyoo, mə bi ko nì mĩlĩŋnə ghò, mífum, mfə'ə, ntswe nswèrə ñswèrə.

¹⁸ Mə tigè ñdì'itə nòo mə toò yuu a atii gold yii mə bi tɔɔ nì mo'ɔ, nsi'ì a laa a mbo mə, tá bə ngàŋkabə, ñki nyuu itsə'è jì fù'ù a mbo mə, mbəontə nswèrə yò ya ghu, tá átú yo wa'à kà ñdìrə; ñki yuu afú mi'ì nyo'otə mi'ì mo ghu mə mbə ò yé ñdìgè le.

¹⁹ Bè bii mə mə kòŋə aa, mə ghàántə nì waa ñkii ntsisə nì waa. Tsó mə a bə laa, gaansə mitii mo, mbəŋkə ghò.

²⁰ Yé, wa mə təə a ntsúnda ñkwèntə. Mbə ñu tsú à yu'u ñji wa ñŋa'a ntsúnda, boŋ mə aa ku zì tsi'ì yi, i jì bi'iyu, tá à kì nji bi'iyu.

²¹ Nù yii mə à mǎ'a ntsyá aa, mə aa fa ada'a ghu mbo mə tá à tswé bi'iyu a abərə nifó mə, tsi'ì tsó ajàŋə mə mə le mǎ'à ntsya, ñtigə ntswe bi'ì Taà ghà a nì àbərə nifó yu aà.

²² Nù yii mə à tswé nì itòŋnə aa, tá à yu'u annu yii mə Azwì a swonə a mbò ñghòtə aà."

4

Ajàŋə mə bi gha'asə Nwì a aburə aà

¹ Ma ya a ghè mə kì tsyá, mə yə ntsú aburə i ña'anə ñtəə, mə yu'ù ñji ya mə i le nte'ɛ mfoo ñghàa a mbo mə a mbii aa, i ghaa a mbo mə ñkoo tsi'ì tsó ñtàn, ñswon mə, "Kò'ɔ nzi faà aa, tá mə dǎ'ì innu jii i ka fè'è a noò yii yílà a tsyá mə aa a mbo wò."

² Azwì Nwì a burè ñkuu a nu mə, mə yé àbərə a aburə, ñu yì mǎ'ɔ a ñaŋnə ghu!

³ Nsi yi i tseŋkə tsi'ì tsó ñgò'ɔ atindùu jii bi twonə ni jasper bo carnelian aà, kùrisè yii mə à le si kírə tsi'ì tsó emerald aa a karisə abərə yá.

⁴ Hbərə jì mo'ɔ mighum mi mbaa ñtsò jì níkwà i le ntəə ñkarisə abərə ya, bii bii wè mighum mi mbaa ñtsò níkwà kì ñstwetə ghu, ñwɛ'ɛ itsə'è jì fù'ù, ñso itsə'ətu nifó itii gold a atu bo.

⁵ Mbəŋ ñwà'akə, ñkumə bo bii ñji i ghaa mífekə wa nì àbərə ya, mĩŋkà' à mi sambah mi khì wa nsi àbərə. Ma mbo bə aa izwì Nwì jya jì sambah.

⁶ Wa nsi àbərə ya, àyoo yi mo'ɔ a tswé tsó ñkì miyaa yii i kírə tso ñkè'è, ñjɛŋkə tsi'ì tsó ñgò'ɔ crystal.

A ñkarisə abərə ya mbèɛ tsim, ñjoo jì mo'ɔ jii i tswé ntii aa jì níkwà i təə ghu, mi'ì luu a nu bo, ntswe a ñjim ñki ntswe a nsi.

⁷ Ayoo ya yì ntsyambii a kírə tsó nààngwye, yì ayòŋntə a kírə tsi'ì tsó mbòŋ, jii i ywe'e jì tarə aa, nsi yi i finə yì ñú mǎsòŋə, jii i ywe'e jì níkwà, i bə tsó maghoo yii a dàrə.

⁸ Njoo jì swèrə ma jya jì níkwà i tswé nì mǎbà mi ntó'o mi ntó'o. Mi'ì mi luu ghu ñkarisə a mum bo bii a abɛɛ. Bo yəə nì ñkòò ñkaa ñki'ì kentə nì àsi'ìnə nì itugə, ñswonə ni mə,

"Nlāa mǎŋsə, ñlāa mǎŋsə! Mmà'ambì Nwĩngòŋ Mbu'utəmbì, yu wa yii à le ntswe, ntswe tsitsòŋ, i yì kii bú tswé a noò yii a zì aà."

⁹ Njoo jì swèrə jya jii mə i tswé ntii aa i yəə nì mǎkòò ñgha'asə ñkii ñghu'usə, ñkii mfa nì mbi'ikə a mbo yu wa yii mə à ñaŋnə wa abərə mə à tswé nlwì'ì ññkoŋə aà. Bo yi tì yəə laa,

¹⁰ bii bya mighum mi mbaa ñtsò jì níkwà bo wò a nsyɛ mmii yi yu wa yii mə à ñaŋnə wa abərə aa, mə à tswé nlwì'ì ññkoŋə aà. Bo ma'à itsə'ətu nifó jya jya wa a nsi abərə ñswonə ni mə,

¹¹ "Mmà'ambì Nwĩngòŋ yì'ì wa ò kù'ùnə mə mbə ò kwɛrə ñgha'a bo bii àghu'usə, ni mǎdà'à, ñlon mə ò le nnaŋsə njoò tsim, ñki ñghìrə mə tá i tswé ntii aa nì ñkòŋə yò."

5

Ñibù'ù ni aŋwà'ànə nya bo Mu mbi ñjèrə wá

¹ Mò yò nìbù'ù ni anwà'ànè ní m'ò'ò a múm àbo yu wa yíi m'ò a le ñaṅṅwè wa abèrè aa yí m'ò'ò. Bì ñwà'ànè a mum ñkí ñwà'an'ò a abe. Bì kwerè ní iwènè ale jì sàmbaa.

² Mò yò ñtìi angel a t'òṅṅè ní ñjì yí ñtìi m'betè ní m'ò, "Ñù yíi m'ò a kù'ùnè m'ò m'ò a ke'et'è iwèn ale jù jì sàmbaa i ña'a nìbù'u ni anwà'ànè nú à ni wò aa e?"

³ Kaa ñù tsù à le ñkí'i ghu tswé, a aburè k'ò a atu n'sye, k'ò a múm n'sye m'ò m'ò a ña'a nìbù'ù ni anwà'ànè n'ya n'lentè m'ò.

⁴ Mò ñansè ñyè'ò n'lon m'ò kaa bì le ñkí'i ñù yíi m'ò m'ò a ña'a nìbù'ù ni anwà'ànè n'ya n'lentè m'ò aa yò.

⁵ Ndii wa yí m'ò'ò a swon a m'ò m'ò maà noò m'ò, "Tsee k'ì yè'ò, yò, wa yu wa yíi m'ò a ni Naṅṅwè àtsè baYuda, m'ò n'tigè ñgìgè David aa, à m'ò'ò m'ò n'tsya m'ò m'ò a ña'a nìbù'ù ni anwà'ànè n'ya bo bì iwèn ale jya jì sàmbaa."

⁶ Mò yò Mú Mbínjèrè a t'ò a t'itì àb'èrè ya bo bì ñjoo jì wè jì swèrè jya jì ñikwà, bo bì a t'itì bìlìi bya, a fi t'í'í tsò bì leè ñwà, n'tswe ni m'ònd'òṅ mi sàmbaa, bo bì m'ì'i mi sàmbaa, m'ì d'ì'ì ní ñz'wí Nwí jya jì sàmbaa m'ò à t'òo a m'ò n'syè n'tsim'ò aa.

⁷ A ló ñghèe ñkwerè nìbù'u ni anwà'ànè n'ya a abò m'ò'ò a yu wa yíi m'ò a le ñaṅṅwè wa ab'èrè aa.

⁸ A kwèrè m'ò nìbù'u ni anwà'ànè n'ya, ñjoo jì wè jì swèrè jya jì ñikwà, bo bìlìi bya m'ìghum m'ì m'baa n'tsò ñikwà, bì w'ò a n'si Mú Mbínjèrè wa, ñù a tugitè n'lon, ñù à tugitè n'lon ñì àṅààntè, ñkí n'tswe ní ñk'í'í gold i luu ni ñjoo jì t'òò jì l'umtè, i d'ì'ì aa àtsà'atè Nwí b'è bì Nwí bì t'sim'ò.

⁹ Bo tigè ñyè'ò ní ñk'òò yí fii n'swon'ò ni m'ò, "Wa ò kù'ùnè m'ò m'ò ò kwèrè nìbù'ù ní anwà'ànè n'ya ñṅa'a iwènè alé jì jyá. N'lon m'ò bì leè ñwà gho,

ò tsu'ù àtu b'è b'it'sim ní àl'èè yo, bìi m'ò bì lo ní ñts'è t'sim, ñghaa ni m'ìghàà m'ì t'sim, bo bì b'è bì t'sim a itoo itoo, n'ìèè a m'ò Nwí;

¹⁰ ò ghìrè m'ò bo tigè b'isa'a bì ala'a bubo, m'ò ñg'áṅm'ò'ò a Nwí jii m'ò i fà'a a m'ò Nwíṅṅon Taà yí'ìnè aa, t'ò b'ò yí n'tigè n'sa'a atu n'syè."

¹¹ Mò gh'èè k'ì yò n'yu'u n'jì baangel bì gh'à'ò ñgha'a, m'ò bì s'òṅ bì ku'ù ñkam ni ñkam, bo bì n'tsù'ù ní n'tsù'ù bì karis'è àb'èrè ya, ní ñjoo jì swèrè jya ní bìlìi bya.

¹² N't'òṅṅè n'swon'ò ni m'ò, "Wa Mu Mbínjèrè wa yíi bì le ñwà yí aa, à kù'ùnè a ñkwerè m'ò'ò a bo bì àfù'ù, ní m'itsyè, bo bì m'it'ì, ní àghu'usè ní ñgha'a bo bì m'ò'ò'ò."

¹³ Mò yu'u n'joo t'sim jii m'ò i le n'tswe a aburè bo bì a atu n'syè, ní a múm n'syè, ní a ñkí m'iyaa, ní b'è bì t'sim bìi bì le n'tswe ghu aa, bì swon'ò ni m'ò, "A m'ò yu wa yíi à ñaṅṅwè wa ab'èrè aa, bo bì a m'ò Mú Mbínjèrè wa, t'ò m'ò'ò'ò, ní àghu'usè, ní ñgha'a ní m'it'ì t'ò m'ò'ò a m'ò bo ñlwí'ì ñ'òṅṅè."

¹⁴ ñjoo jì wè jì swèrè jya jì ñikwà i swon m'ò "Amen!" Bìlìi bya bì w'ò a n'syè m'mii Nwí.

6

Iwèn ale jyá

¹ Mò yò Mú Mbínjèrè wa a ke'è àwènè ale ya yí n'tsyám'ò'ò a t'itì jya jì sàmbaa, m'ò yu'u àyoo ya yíi m'ò a t'swe n'tìi aa yí m'ò'ò a t'itì jya jì ñikwà, a t'òṅṅè n'it'ì, ñju'u tsò m'òṅ, n'swon m'ò, "Zi!"

² Mò lentè ñyè a l'òṅ yí fù'ù, ñù a k'ò'ò ghu atu, n'tswe ní ñkerè a abo yu, bì fà àts'è'òtu n'ifò ghu m'ò, a fe'è tsò yu wa yíi m'ò a m'ò'ò n'tsya aa, ñghèe a m'm'ò'ò n'tsò i t'syá.

³ Mú Mbínjèrè wa a bú ñk'è'è iwènè ale jya yíi a ywe'e jì baa, m'ò yu'u àyoo n'tswènt'ìi ya yíi a ywe'e jì baa, a swon m'ò, "Zi!"

⁴ Mò yò l'òṅ yí m'ò'ò yíi a gh'è'ò m'ò b'òò, a fe'è, bì fà àdà'ò a m'ò ñù yíi m'ò a k'ò'ò ghu atu bì fa a ndoò munwí n'tsò ghu m'ò, m'fa ada'a ghu m'ò m'ò t'ò a kwèrè m'ò'ò'ò fàa atu n'syè, t'ò b'è tigè n'tsòbin'ò waa bo ni bo.

⁵ A k'è'è m'ò awènè ale ya yíi a ywe'e jì tarè aa, m'ò yu'u àyoo ya yíi a t'swènt'ìi yíi a ywe'e jì tarè aa, a swon m'ò, "Zi!" Mò l'èntè ñyè l'òṅ yí n'fii t'sín, ñù yíi m'ò a k'ò'ò ghu atu aa a tswé ní f'ig'ò a abo yu,

⁶ Mò yu'u àyoo yí m'ò'ò a ghaà tsò ñjì a t'itì ñjoo jya m'ò i t'swe n'tìi aa, n'swon'ò ni m'ò, "Ñk'è'è àbaa ansan yí m'fù'ùrè a atú ñfà'a n'jwí yí m'fù'ùrè, ñk'è'è àbaa m'isan jì tarè a atú ñfà'a n'jwí yí m'fù'ùrè. L'á, ní tsuu ñg'í'ì ní àtì m'ìl'ù'ù k'ò ní àtì m'ìghurè l'ò ta."

⁷ A k'è'è m'ò awènè ale ya yíi a ywe'e jì ñikwà aa, m'ò yu'u n'jì ñjoo jya jii i t'swe n'tìi jii i ywe'e jì ñikwà aa, i swon m'ò, "Zi!"

⁸ Mò lentè ñyè l'òṅ ñk'è'è yí i b'è tsò àk'wí'ìnè f'ìṅ, ñù yíi a k'ò'ò ghu atu, ñk'um yí i b'è N'w'ò, Ala'a b'iku bì b'è a yon'ò ghu ñjim. Bì yátè m'ò'ò it'ì jì ñikwà, m'fa ada'a a m'ò bo m'ò t'ò bo zwitè at'ì yí fù'ùrè ní munwí n'tsò, bo bì ñjì yí ñt'ì, ní ñgh'òò ní ñkw'òṅ b'è, bo bì n'aa m'ì ts'è'è fàa atu n'syè.

⁹ A kè'è mè awenè ale ya yïi a ywe'e ji ntaà aa, mè yè bïku bi bê bïi mè bi le nzwitè waa nlon nighàà ni Nwï bo bi ànnù yïi mè bi le si swonjè nlon nighàà ni Nwï aa,

¹⁰ bo tɔŋnè ñyè'ə nswonjè ni mè, “Mmà'àmbi Mbu'utəmbi, yïi à laa mmànşə mbə annù nŋkɔŋə, ɔo yu'utə i ywe'e aa a noð àkə, i bɔŋ sa'a batu nsyɛ, i niŋ ŋgi' i a nu bo, ñlonj mè bi le nzwitə a yi' i aa ɛ?”

¹¹ Bi le tigə mfa atsə'ə yï fù'ù a mbo bo ni atu ni atu, ñswonj mè tã bo bɔɔ mmĩntə a ni mú àti i noð tã ñdùu ŋgəŋakorə jyaa a múm àfà' à, ni bɪlɪm byaa bii bi tswe ni ñzwitə tsɔ bo aa, tã i ku' u.

¹² A kè'è mè awen ale ya yïi a ywe'e ji nto'o aa, mè léntə ñyè nsyɛ i tsigìnə ni mítì, noð bəŋkə mfii tsɔ mikw'i, sən yïi à luu aa a tigə mbəŋ mbə tsi' i tsɔ àləð.

¹³ Mɪnʒɔŋ mii mi tswe a aburə aa mi wòkə a nsyɛ tsi' i tsɔ ajəŋjə mè mɪntà mi ikòò mi wòkə a nsyɛ tì bəŋ a noð yïi mè àfɪsə yï tì a tsigə ati ya aa.

¹⁴ Aburə a bwəkə yi tsi' i tsɔ nìbù'ù ni aŋwà' ànə nii bi kərə nlò'òsə. Mɪnta'a mi tsim bo bi bɪkɪŋki bi tsim bi lo'òsə a adigə yïi mi bi le ntswe ghu aa.

¹⁵ Bifò bí fàa nsyɛ ni bə bí wè, ni bità bi ntso, ni ŋgəŋkabə, ni ŋgəŋmítì, bo bi bə bi tsim, ibù'ù bo bə bii bi sɪ ibù'ù bə, bi tigə ñləontə a mum ibù'ù ŋgo, bo bi a nji' i ŋgò'ò mɪnta'a mya,

¹⁶ ñtʒonjə ní ŋgò'ò jya bo bi mɪnta'a mya nswonjə ni mè, “Wò a nu bí' i, ŋkɪŋtə a yi' i fàa nsi nù ghú mè à ñəŋnə fàa ní àbərə aa, bo bi a ní àlwi ntɔŋjə Mú Mbɪnʒərə,

¹⁷ ñlonj mè ñjw'i àlwintɔŋ yï ŋwè yàa ya i zì mè. Nù yïi mè mbə a təə a nsi bo aa, à ní wò aa ɛ?”

7

BaIsrael bya 144,000 mè bi le ntswe ní àwenə Nwï àà

¹ Ma ya a ghə ki tsyà mè yə baangel bi nikwà, bi təə ni mibuu mi atu nsyɛ mù mi nikwà, ŋkɪŋjə ní fifərə yïi mè à tswe ní mbɛɛ mbi ji nikwà aa, mè tã à tsuu fàa atu nsyɛ tsyà, ñtsuu atu ŋki miyaa tsyà, kə bə a ní ìtì jì tsu fàa mbi tsyà.

² Mə bú ñyə angel yï mò'ò a ló a mbi nsà' a noð ñtswe ní àwenə Nwɪŋgɔŋjə yïi mè à tswe ntii aa, ñtɔŋnə ntʒonjə baangel bya bi nikwà mè bi fà mè midà' a mè bi ta ŋgi' i a ní àtu nsyɛ bo bi a ŋki miyaa aa,

³ ñswonjə ni a mbo bo mè, “Nì tsuu ŋgi' i a ní àtu nsyɛ, ni ŋkì miyaa, bo bi a ní ìtì ta, nywe'e noò yïi mè, bi niŋ mè awenə a ni jənə ni nsi ŋgəŋfà' à Nwï yi' inə.”

⁴ Bi swonj a mbo mè mè bə bii mè bi tswe ní ñnɪŋjə àwenə Nwï a nsi bo aa bi bə aa ntsù' u ŋgkhi yï fùurə ni mighum mi nikwà ñtsò ji nikwà. Bi le nniŋ awenə a nu bə a ŋgwè' e Israel ntsimə.

⁵ A atsə Yuda tã bi niŋ awenə Nwï ya a nu bə ntsù' u nighúm ñtsò baà, a atsə Reuben ntsù' u nighúm ñtsò baà, a atsə Gad, ntsù' u nighúm ñtsò baà,

⁶ a atsə Asher, ntsù' u nighúm ñtsò baà, a atsə Naphtali, ntsù' u nighúm ñtsò baà, a atsə Manassey, ntsù' u nighúm ñtsò baà,

⁷ a atsə Simeon, ntsù' u nighúm ñtsò baà, a atsə Levi, ntsù' u nighúm ñtsò baà, a atsə Issachar, ntsù' u nighúm ñtsò baà,

⁸ a atsə Zebulum, ntsù' u nighúm ñtsò baà, a atsə Joseph, ntsù' u nighúm ñtsò baà, ñtigə ŋkì nniŋ a atsə Benjamin, ntsù' u nighúm ñtsò baà.

⁹ Ma yú a ghə mè ki tsyà, mè lli ñyè má mbəm ñndò yïi mè kaa mbə bi wa' à səŋ, i ló a ní itoo i tsim, bo bi a ní itsə ñtsim, ní ŋgwè' è bə ñtsim, bo bi a ní mighàà mi ila' a mitsim, i təə a nsi àbərə ya, bo bi a nsi Mú Mbɪnʒərə wá, ŋwè' e itsə' ə jì fù' u, ñtugitə ijan mighə a mbo bo,

¹⁰ ñtɔŋnə tsi' i nitii ñswonjə ni mè, “Annù nyweensə bə a tswe aa a mbo Nwɪŋgɔŋjə yi' inə mè à ñəŋnə fàa abərə aa, bo bi a mbo Mú Mbɪnʒərə wá.”

¹¹ Baangel bya tsi' i bitsim le ŋkì ntəə ŋkarisə abərə ya bo bi bɪlii bya, ni ñjoo jya mè i tswe ntii aa jì nikwà, bo bi tsim le ŋwò a nsyɛ àkúu kuu, wa ansi abərə ya mmii Nwï,

¹² ñswonjə ni mè,

“Amen!

Mbɔɔnə, ni nigha' a,

ni mɪtsyɛ, ní mfá mbi' ikə,

ní àghu' usə,

ni midà' à, ni mítì,

tã mi tswe a mbo Nwɪŋgɔŋjə yi' inə,

ñlwi' i nŋkɔŋjə. Amen.”

¹³ Ndii wa yï mò'ò a tigə ñghaa a mbo mè, mbetə gha mè, “Bə bú mè bi we' e itsə' ə jì fù' u aa à ni biwò aa ɛ? Bo lo aa fə aa ɛ?”

¹⁴ Mè kwi'i ghu mbo mæ, "Taà, ò zĩ."

A swonj a mbo mæ mæ, "Aa bè bya mæ bi fè'è mæ a múm ñgĩ'i yĩ ñtĩi ya aa. Bo si'i mæ itsà'è jyaa, ñghirè i tigè mfu'u nĩ àlèè Mú Mbĩnjèrè wá.

¹⁵ Áá ñji'i ànnũ yĩ mæ bo tæ a nsi abèrè Nwĩ nĩfa'a ghu mbo nĩ àsi'inè nĩ itugè, a múm ñdámà'a Nwĩ aà.

Yu wa yĩ mæ à ñàñnè wa abèrè aa à ka tsirè waa nĩ ñtàn yĩ wá.

¹⁶ Kaa ñji i ka yĩ wa'á waa bú ñka nyanjè, kaa ñji ñkĩ wa'a waa kii nyanjè.

Kaa tá ñinòò bo bi ñlòò idigè wa'á waa kii ntóo.

¹⁷ Nlonj mæ Mú Mbĩnjèrè wa mæ à tswe a tĩtĩ abèrè ya aa, àa bè ntsèembi wáà i kĩ tsyàsè nĩ waa a idigè bí ñanjabirè ñkĩ ntswèntũ, tá Nwĩ à ye'e milàà mĩtsim a mi'i bo."

8

Ƴwen jii i ywe'e ji sàmbaa aà

¹ Nòò yĩ mæ Mú Mbĩnjèrè wa à le ñkè'e awen ya mæ a le nywe'e ji sàmbaa aa, idigè le nsi'i a aburè mæ swee, a nĩ àtĩi noò, kaa ayòò tsu a wa'á ghàà.

² Mè tigè nyè baangel bya bi sàmbaa mæ bi tæ a nsi mi'i Nwĩ aa, bi fá ñtàn ji sàmbaa a mbo bo.

³ Angel yĩ mò'ò à le mbù ñzi ntø a mbèe ñikèntè ni mò'ò ni mà'anwĩ, ñtugitè akanjè ntóò ñjoo mmà'a Nwĩ yĩ gold; bi fá ñjoo mmà'anwĩ jĩ lùmtè jĩ ghà'atè mæ tá à fa a b'ò'ò itsà'atènwĩ jii bè bi Nwĩ bitsim le si tsà'atè aa, wa atu ñikèntè ni mò'ò ni mà'anwĩ nĩ gold nya mæ ni le ntswe wa nsi abèrè aà.

⁴ Fĩli fi njoo jĩ lùmtè jya bo bi itsà'atènwĩ jya le si tigè nlo wa mbo angel wa ñkò'ò ni a nsi mi'i Nwĩ.

⁵ Angel wa à le ntigè nlogè akanjè ntóò ñjoo mmà'anwĩ ya, ñlwensè ni mò'ò yĩ i le nlò wa ñikèntè ni mò'ò, mĩma'a a nsyè. A mà'á mæ aa, mĩbèñ ká ñkumè, ñji i ghaà, mĩbèñ wa'ákè, nsyè i tsiginè.

Ajàñ yii mæ bi le ntøn ntàn ji mbü ji ñikwà aà

⁶ Baangel bya bi sàmbaa mæ bi le ntugitè ntàn jya ji sàmbaa, bi le ntañntè nú yàà a ntønè.

⁷ Angel yĩ ñtsyàmbe i le ntøn yii ntàn, bi mà'á mĩwèè ni mò'ò yii bi le mforè a b'ò'ò àlèè aa, a atu nsyè i sigè ntóò àtĩi nsyè yii a ywe'e ji tarè aa bo bi àtĩi itĩ yii a ywe'e ji tarè, ñkĩ ntóò ñgèè yĩ mfwè ñtsimè.

⁸ Angel yii à ywè'è bi baa aa a tigè ñtøn yii ntàn, bi mà'á àyoo yĩ mò'ò yii mæ a le mbè tsò nta'a yĩ wè yii i khi aa, a múm ñkĩ mĩyaa;

⁹ àtĩi ñkĩ yii a ywe'e ji tarè aa, a bəñkè ñtigè tsò alèè, àtĩi njoo ñtsim jii mæ le ntswe ñtĩi maa ñkĩ mĩyaa nywe'e ji tarè aa i kwokè; bi tá ñgĩ'i nĩ àtĩi íbàn jii a ywe'e ji tarè aa tsi'i tsim jii i le ntswe ghu aà.

¹⁰ Angel yii à le nywe'e bi tarè aa à le ñkĩ ntøn yii ntàn. Fĩñjòn fi wè fii fi le si khi mbanjè tsò ñkà'á aa, fi le nlò a aburè ñwo nĩ àtĩi mĩñkĩ yii mæ a ywe'e mi ntarè aa, bo bi bĩnanjabirè.

¹¹ ñkum fĩñjòn fya à ni Mĩlwĩ'itsegè. Àtĩi mĩñkĩ mya yii a ywe'e ji tarè aa, le mbèñ ntigè nlwi tsegè, bè bí ghà'atè bii bi le nno aa bi le ñkwokè nlonj ajànjè mæ ñkĩ wa i le si lwĩ aà.

¹² Angel yii à ywe'e bi ñikwà aa a tøn yii ntàn, bi tigè ntsè ñgĩ'i a nĩ àtĩi noò yii a ywe'e ji tarè aa, nĩ àtĩi sanj yii a ywe'e ji tarè aa, nĩ àtĩi mĩjòn yii a le nywe'e ji tarè aà. Ma mùa ajànj àtĩi ñkà'á yaa yii a le nywe'e ji tarè aa a le mbèñ ntigè mfi; àtĩi njwi yii a le nywe'e ji tarè aa kaa wa'á bú mfu'u; kaa àtĩi itugè yii mæ a le nywe'e ji tarè aa kaa a wa'á nĩ ñkà'á kĩ ntswe.

¹³ Mè bú ñghèè kĩ yè, nu'u àbu'umbèrè yĩ mò'ò yii à le si dàrè ni a ndøn tsi'i yũyu aa, a yè'è nĩ ñji yĩ ñtĩi, nswonjè ni mæ, "Womèè! Womèè! Womèè a nĩ ñgĩ'i yĩ ñtĩi yii i ka bú kuu a nu bè bii bi tswe fáa atu nsyè aa, a noò yii mæ abugè baangel bú bi tarè ka tøn i jya ntàn aà!"

9

Ntàn yii i ywe'e ji ntaà aà

¹ Angel yii à le nywe'e bi ntaà aa a tøn yii ntàn, mæ yè fĩñjòn fii fi le nlò a aburè ñwo a nsyè aa, bi fá key yii mæ à le si ña'a ntsú ataa yĩ tsò ñtso ya aa ghu mbò.

² A le ŋa'a ntsũ ataa yĩ tsò ntso ya, fili fi fe'è wa ntsũ ataa, mbə tsi'i tsò fii mə fi fe'è a nĩ nta'a yii bi tɔɔ a ntii àlòò aa, nghirə nìnòò bo bì idigə tsim fi.

³ Ngwèènè le ntigə mfe'e wa ni fili, nsigə nluu a nsye, bi fà àdà' à yii mə a le mbə tsi'i tsò à yi bāngaa bì bi bii bi tswə a atu nsye aa a mbo bo;

⁴ nswonə a mbo bo mə, tá bo tsuu ŋgi'i a nĩ ñgèè kə àyoo ayəñ, kə nĩ àtĩ yĩ tsu ló tsə. Lá māñə nānsə ntsə ŋgi'i aa tsi'i a nu bə bii mə kaa àwenə Nwĩ ya si a nitsenə nsi bo tswé aa.

⁵ Bi le mmà'atə mə tá ñgwèènə jya nne ni bo a atu bisàn bi ntaà, lá ntsee waa ló bāñə zwitə, ŋgi'i yii mə bi le si dī ni bo aa, i le mfinə yĩ ñu yii mə aṅgaa yĩ bi a loo yi aa.

⁶ Aa yĩ bə maa noò aa, tá bə ka nlɔɔ ni nìwo kaa wa' à yə; bo ka yĩ ki yə'ətə ni a ŋkwo, tá nìwo bāñə ŋka ŋkhə nĩ waa.

⁷ Ngwèènə jya le mbə aa tsi'i tsò biləñə bii mə bi tanṭə a ŋghèe ni bù a ntsò aa. Bi le ŋwə'e njoò jĩ mɔ'ɔ jii i le mbə tsi'i tsò itsə'otu nifó gold aa atu bo; mĩnsĩ myaa bāñə mibə tsò mĩ bə,

⁸ inón jya i bə tsò inón bāñyè, mĩsón myaa bə tsò mĩ takurə;

⁹ àyoo yii a le mbə tsò ñguù ntsò yii mə bi ghirə nĩ àtĩ aa a tswə a nigó bo, mibà myaa mĩ ju'u tsi'i tsò bikaligə bì ghà'atə bii biləñə swūñə ñghèe ni bu a adigə ntsò aa.

¹⁰ Māñkùù myaa mĩ le mbə tsi'i tsò māñkùù mĩ bāñgaa bì bi ñkĩ ntswe nĩ mfe'è nta nĩ bə ghu tsò bāñgaa bì bi. Adà' à yaa a nləənsə bə ghu ni bisàn bi ntaà a ntswe aa wa māñkùù bo.

¹¹ Mfó yii à le ntswe atu bo aa, à le mbə angel yii mə à le mfe'è aa wa nĩ àtaa yĩ tsò ntso ya aa; ikúm yi ni nighàà ni baHeber i bə Abadon, baGrikia twonə nii ni Apollyon.*

¹² Ŋgi' i yĩ ntii yĩ ntii yĩ ntsyambii i tsyà mə; lá, yə nĩ, wa jĩ ji baa i burə ki yonə.

Ntàn yii i ywe'e ji nto'o aa bə ŋgi' i yĩ ntii yii i ywe'e ji baa aa

¹³ Angel yii à ywe'e bi nto'o aa a tón yii ntàn, mə yu'u ñji i ló ni mĩndon mya mĩ níkwà mii mĩ le ntswe wa mĩbuu mĩ níkentə ni mɔ'ɔ ni mmà'anwĩ nĩ gold, mə ni ntswe a nsi mĩ' i Nwĩ aa,

¹⁴ nswonə ni a mbo angel wa yii mə à le nywe'e bi nto'o, ntugitə ntàn ya aa mə, "Fèe baangel bya bi níkwà mə bi kwerə wa mbèè ñkĩ miyaa Euphrates yĩ wè wa aa."

¹⁵ Maa ajàn bi le mfe'è baangel bya bi níkwà, bii mə bi le ŋkwere nnyu'utə nĩ noò ma wa, nĩ ñwi mà ya, nĩ sāj ma wa, nĩ àlòò ma ya, a nzwitə mbèè bə yii i le nywe'e ji tarə aa.

¹⁶ Mə le nyu'u ndùù bisogyè bya mə bi le ŋko'ɔ biləñə bi ntsò bya aa, i le mbə ntsù'ù ji nighum ŋgaa ntsù'ù ji nighum ŋgàà ji baà.

¹⁷ Adà ajàn yii mə mə le nyə biləñə bya wa ni ñjəè təə təə aa a yuà: Bə bii bi le ŋko'ɔ biləñə bya aa le ŋwə'e ñguù ntsò a nigó bo i bāñə tso mɔ'ɔ, mĩfi tsò sarphire, mibāñə tsò sulphur. Itu biləñə jya i le mbə tso ji bitakurə, mɔ'ɔ bo bì fili, ni sulphur fe'è ni a ntsũ bo.

¹⁸ Ŋgi' i juà ji tarə, mɔ'ɔ, fili ni sulphur wa mə à le si fe'è wa ntsũ biləñə bya aa le nzwitə mbèè bə yii i le nywe'e ji tarə aa.

¹⁹ Adà' à biləñə bya a le ntswe aa a ntsũ bo, ni a māñkùù bo; māñkùù myaa le mbə aa tsò no jii i tswə nĩ itu aa, bo tigə ñlogə nləənsə nĩ bə ghu.

²⁰ Abùgə bə bya bii mə ŋgi' i mà jii le ŋwa' à zwitə aa kaa le ŋwa' à mĩntii myaa bəñkə ñkentə ŋghirə innu jĩ bi jii bo le si ghirə aa, kə ñkentə mĩmii bidemon bo bì māñkobə mii bi le nnañsə nĩ gold, nĩ silva, ni abwəe ni ŋgò'ɔ, kə nĩ àtĩ, mii kaa mĩ si idigə yə, kaa wa' à nĩ innu yu'ù, kaa wa' à təə aa;

²¹ kaa bo le ŋwa' à kə ñkentə a ŋka nzwitə bə, kə annu bisórə, kə annu ajirə kə iyərə waa.

10

Angel yĩ mɔ'ɔ bo mĩntsirə nibù'ù nĩ aṅwà'anə

¹ Mə le mbù nyə angel yĩ ñwè yĩ mɔ'ɔ a ló a aburə nsigə ni a nsyè, ŋwə'e mbà' à a nu yu, kùrisə a karisə àtù yĩ; ñsi yĩ i tá tsò nìnòò, mĩkà' à mĩ bə tsò ñtə'ə, ñkhi tsò mɔ'ɔ.

² A le ntugitə a mĩntsirə nibù'ù nĩ aṅwà'anə mii bə ŋa' a aa a abo yu. Nte' e akorə yĩ yĩ mà' à a atu ŋkĩ miyaa, ñte' e a yĩ ñkwábə a atu nsye,

³ ntonə nĩ ñji yii i le mbə tsò takurə a nwurə aa. A tónə mə ñghaa aa, mibəñ i kúm ŋgaa ji sāmbaa ñkwĩ' i.

* 9:11 ñji' i yĩ i bə aa mə, yu wa yii mə ta ŋgi' i aa

⁴ Mbəŋ yá i kúm mē ŋɡaa ji sãmbaa aa, mē ghɛɛ mē mē ŋwà'ànə annu ya a nsye, ŋyu'u ŋji i ló a aburə nswonj mē, "Ló'òsə annu ya mē mbəŋ ya i kúm ŋɡaa ji sãmbaa nswonj aà, ñtsee a nsye ló ŋwà'ànə!"

⁵ Angel wa mē mē le nyə a təə a atu ŋki miyaa bo a atu nsye aa, a ŋɛntə àbò yi yi mà'à a aburə,

⁶ ŋkaa nı ikúm yu wa yii mē à lwi'i nıŋkoŋ, yii mē à le nnaŋsə aburə bo bi ñjod tsim jii i tswə ghu, nnaŋsə nsye bo bi ñjod tsim jii i tswə ghu, ŋki naŋsə ŋki miyaa bo bi ñjod tsim jii i tswə ghu aa, nswonj mē, "Wa bi ka wa'à noò bú ŋghensə!"

⁷ Nòò yii mē angel wa mē à ywè'e bi sambaa à ka tɔŋ yii ntəŋ ya aa, tá Nwı à maŋsə ŋghirə annu yii mē à le ŋkà'à, ñləə a alò'òsə, tsi'ı a ajəŋ yii à le nswonj a mbo ŋgəŋafà'à ji, ŋgəŋntoò ji aà."

⁸ Nji yá mē mē le nyu'u i ghaà ñlo a aburə aa, i bú ŋghaa a mbo mē ñswonj mē, "Ghɛɛ ŋkwɛrə nıbu'u nı àŋwà'ànə nya mē bi ŋa'a nı tswə a abo angel wa mē à təə a atu ŋki miyaa, bo bi a atu nsye aà."

⁹ Mē tigə ŋghɛɛ ŋswonj a mbo angel wa mē tá à fa muntsirə ñibù'ù nı àŋwà'ànə nya a mbo mē; a swonj a mbo mē mē, "Kò ŋkurə! A ka ki lwi a to'o wò, lá i ki lii a ntsü wò tsó Nwı."

¹⁰ Mē ghɛɛ ŋkwɛrə muntsirə ñibù'ù nı àŋwà'ànə nya ŋkurə; a lii a ntsü mē tsó nwu, lá mē kūrə mē mmi aa, a ka ñlwi a ato'o mē.

¹¹ Bi tigə ñswonj a mbo mē mē, "O ka bú ki kè'ənə annu yii mē Nwı à kà'a nlonj ŋgwè'è bə, nı itoo itoo, miğhàà mi itoo itoo, nı bifò bi tsim aà."

11

Annù biyəfə bya bi baà

¹ Bı fá figə a mbo mē a bə tsi'ı tsó àti yi tswı'ı, ñswonj a mbo mē mē, "Biiə mfigə ndámà'anwı ya, bo bi ñikəntə nı mɔ'ɔ nı mmà'anwı nya, ñsəŋ bə bii mē bi gha'asə Nwı ghu aà.

² Lá tsùú ghó ñsəŋ ndámà'anwı ya abɛɛ figə. Mà'atə ma ya a abɛɛ, ñlonj mē bi fá mē a mbó itoo itoo bo ka yi tigə ki ñiŋtə ñjò'ò àla'a ya mē i láa mənşə aa a njiŋ bisəŋ miğhum mi ñikwà ñtsó baa.

³ Mē aa fa midà'a a mbo biyəfə ba bya bi baa, tá bo tigə nyu'u ntoo ŋkè'ənə nı ànnu yii a ka ki fè'è aa a njiŋ njwi ntsü'ù yi fùurə nı ŋkhi ji baa nı miğhum mi nto'o, ŋwè'e mi kwı'ı."

⁴ Biyəfə bú bi baa àa itı olive jya ji baa bo bi itetə lám jya ji baa, mē i təə a nsi Mmà'ambı àtu nsye yu aà.

⁵ Nü tsü à bə lóo nłənsə waa boŋ mɔ'ɔ ka swı'ınə a ntsü bo i tòò yi. Nü yii mē a lóo nłənsə waa aa tá à zi mē bi ka zwiətə yi ma müu ajəŋə.

⁶ Bo tswə nı midà'a a ntswá àburə mē tá mbəŋ tsuu loo a nı mitugə mi njwi müi bo kè'ənə ntóò yàà ya aà. Bo ki ntswe nı midà'a a ŋghirə mē tá ŋki i bəŋkə ntigə aləə, bo bi a mmà'a mbuu miğhòò mi ŋkwonj bə mı ghà'atə a atu nsye a nı ñdúu ŋɡaa yii bo kəŋə aà.

⁷ Bo bə ki mənşə a nswonj annu Nwı ya nı ñsi nı nsi boŋ nàà mitsə'ə ya mē i lò wa mfəŋ átaa yi tsó ñtso ya ŋkɔ'ɔ aa, i ka mà'à waa nı ñtsó, i zwiətə waa,

⁸ tá ikú jyaa tigə nnoŋtə a mfəŋnə ñjò'ò àla'a yi ŋwə ya, wa adigə mē bi le ŋkwèentə mà'ambı wàà ghu mē bi naa ikúm yi nı Sodom kə Egypt aà.

⁹ A njiŋ njwi ji tarə nı àti, tá ŋgwè'è bə, nı bə bii mē bi lo a itsə itsə bo bi bii mē bi ghàà miğhàà mi itu itu bo bi bə bii mē bi lokə a itoo itoo, tá bi tɛ'e mi'ı myaa a nı ikú jyaa, ŋki ntuu mē kaa mbə bi wa'à waa a nısyə twiŋə.

¹⁰ Bə bii bi tswə a atu nsye aa, baa yi tigə doritə nlonj ŋɡaa yàà, i kii ki ji dorə, i kwənə nı ñjoo, ñlonj mē ŋgəŋntoo ma jú bi baa, bi le si naŋsə mbə ŋgi'ı a mbo bə bii mē bi tswə a atu nsye aà.

¹¹ Lá njwi bú ŋghəə ki tsyà ji tarə nı àti, àzwı ntswəntı a ló a mbo Nwı ŋkku a nu bo, bo biñə ñtəə nı mi kòrə myaa, ñibò'ɔ nı wə tswa bə bii mē bi le si lii waa aà.

¹² Bo tigə ŋyu'u nji i ló a aburə ntonjə nswonj a mbo bo mē, "Kɔ'ɔ nzi nı faà!" Mbà'à logə waa tsi'ı a nsi ŋgəŋkibàà jyaa bo kɔ'ɔ ŋghèə a aburə, bo təə nlii.

¹³ Tsi'ı maà noò, ñsye i tsiginə tsi'ı nı mitı, àti yii a ywè'e ji nighum a nı ñjò'ò àla'a ya a wò. Bi zwiətə bə ntsü'ù yi sãmbaa wá noò mē ñsyé i le si tsiginə aà. Ñibò'ɔ nı wə tswá àbügə bə bo gha'asə Nwı aburə.

¹⁴ ŋgi'ı jii i ywè'e ji baa, i tsyà mē, yə nı, jii i ywè'e ji tarə i tigə tsi'ı a abó.

Ntəŋ yii i ywè'e ji sãmbaa aà

¹⁵ Angel wa yii à ywe'e bi sàmbaa, a tón òtàn, òjì nnòò ì fe'ε a aburè òtòòhè nswonè ni mè, "Annù nifò nsyè yù a bènkhè mē òtìgè annù nifò Mmà'àm̀bì yì'inè, bo bì à yì Kristo yì, yii à ka yì tìgè mbu'utè ì lwì'fì nàhkonè."

¹⁶ Bìlì bya mighum mi mbaa òtsò nìkwà, bya bìi bi le ntswe a itu ibèrè bo a nsi Nwì aa, bo wò a nsyè àkùu kuu, m̀m̀m̀i Nwì,

¹⁷ òswonè ni mè,
"M̀b̀i'ikè a mbo wò, Mmà'àm̀bì Nwìngòò Mbu'utèmbì, yii mè ò tswè tsìtsòò, m̀b̀è yii ò le ntswe a mbìi,
òlòò mè ò kwèrè mē midà'á mo m̀i wè mya nìògìnè òka mbu'utè mbì aà.

¹⁸ Itoo ì le ntìgè nluu nì àlwintòò, nòò àlwintòò ghò wa à kù'ù mē,
bo bì nòò yii mè bì tswè nì òsà'a bìku bì bē ghu aà,
òkì m̀b̀è nòò yii mè bì tswè nì òtsò'ò ifà'a ògànfà'á jo, nì ògàntòò jo, nì bē bo bì tsim,
nì bē bìi bì bo'ò ikùm ghò aà, bē bì kègè kè bē bì wè.

Nòò à kù'ù mē mē baa ta ògì'i a nu bē bìi mē bì le si ta ògì'i a nì àtu nsyè yù aà."
¹⁹ Ndámà'anwì a aburè ì le òa'anè ntèè, bì yè nì òkóm àkàà ya ì tèè wa m̀m̀m̀ òdámà'a yu, m̀b̀èò ì òwa'ákè, òjì ì ghaá, m̀b̀èò ì kumè, òsyè ì tsìgìnè, m̀wèè m̀i m̀b̀èò m̀i wè m̀i wò.

12

Màngyè wa bó ndéfò wá

¹ Mè yè àlènsè yì wè a fe'è a mbà' à àbùrè, m̀àngyè a fe'è ghu, òwè'è nìnòò tsi'fì tsò òtsè'è jì, sàò a tswè ghu òjì'fì m̀ìkòrè, a wè'è àtsè'ètu nifò nì m̀ànòò ghu nìghum òtsò baa.

² A le ntsìgè mu, àjàò yii mè mu wa ì le si yanè bo bì ògì'i yii mè à le si yè wa a njwe mu wa aa ì ghìrè a yè'è.

³ Alènsè yì m̀ò'ò a bú òku'usò mfe'ε a aburè, m̀è ghèè kì yè mam'ù òndéfò yii a ghè'è boò òtswe nì itu jì sàmbaa nì m̀ìndòò m̀i nìghum, òkì ntswe nì òtsè'ètu nifò jì kègè jì sàmbaa wa nì itù jì jyá.

⁴ Nkùù yì ì swòò m̀ànòò m̀i m̀i tswè a aburè aa atii yì fùùrè a t̀t̀t̀i jì tarè, m̀ma'a a atu nsyè. Ndéfò wa a tèè a nsi m̀àngyè wa mè à tsìgè mu wa aa, m̀b̀etè nì mè yu m̀i m̀i yì wa a nòò yii à jwe.

⁵ A jwe m̀m̀b̀ànèè yii ì le ntswe nì m̀b̀ù'ùtè itoo itoo nì ògwànè àtìi. Lá bì ghènsè òlògè m̀i yì wa òkò'ò òghèè nì ghu a mbo Nwì, wa abèrè yu.

⁶ M̀àngyè wa a khè òghèè a nta'a m̀iwèè m̀i wèè, a adìgè yii Nwì ì le ntantè adìgè ghu mbo, mè tá bì tìgè òko'ò yì ghu, a ǹj̀m̀ m̀itugè m̀i njwì òtsù'ù yì fùùrè nì òkù jì baa nì mighum m̀i ntò'o.

⁷ Ntsò ì fe'è a aburè, Michael bo bì baangel bì bì ma'a ì nì a ndéfò wa nì òtsò. Ndéfò wa bo bìi baangel bì k̀i m̀ma'a nì Michael nì òtsò.

⁸ Lá bì le ògha'a a ndéfò wa, kaa abwarè yì tsù a wa'a a mbo bo a aburè bú òtswe.

⁹ Bì le ntìgè m̀fì'sè mam'ù òndéfò wa m̀ma'a a nsyè, òndéfò ma ghù a bē aa àlwènè no ya, mè bì twonè nì Devìl òk̀i ntwonè nì Satan aà, mè à nì ògànmbwè'èsè m̀b̀i òtsim aà, bì fì'sè yì m̀ma'a a atu nsyè bo bì baangel bì.

¹⁰ Mè yu'ù òjì ì tònè a aburè nswonè nì mè, "Annù nyweensè bē nì midà' à m̀i Nwì, nì annù nifò Nwì yì'inè bo bì àdà'a Mù yì Kristo á yì mē tsìtsòò. Nlòò mè òjì wa mè à kì si tèè nì a nsi m̀i'fì Nwì ǹǹǹè nì innù a nu bìlìm̀ bì'inè a asì'inè bo bì nìtugè aa, bì fì'sè mē yì a aburè m̀ma'a a nsyè.

¹¹ Bì le ògha'a yì aa nì àlèè Mù M̀b̀ìnjèrè wa, bo bì nì nìghàà nì ntòò ya yii mè bo le si swonè aa, bo bì àjàò mè kaa bo le òwa'á ìb̀ìnú waa lìnè lá m̀banne ndorìtè mè m̀b̀è bì fà òtwèntí yàà òkwo aà.

¹² Tìgè ndorìtè m̀b̀è aburè nì bù bìi nì tswè ghu aà! Lá ògì'i a nu wò, m̀b̀à òsyè, nì òkì m̀iyaa. Nlòò mè Devìl à sìgè mē òzì a mbo wò nì àlwintòò yì wè. Nlòò mè à zì mè, nòò yì à ghù'ùtè aà."

¹³ Ndéfò wa à yè mē a àjàò mè bì fì'sè mē yì m̀ma'a a nsyè aa, m̀fem ntsù yì, m̀fure nì m̀àngyè wa mè à le njwe m̀m̀b̀ànèè wa aà.

¹⁴ Lá bì fa m̀b̀à m̀i maghoo yì òjwè m̀i mbaa, m̀àngyè wa a darè nì mu, òkhè no ya, òghèè a nta'a m̀iwèè m̀iwèè, a adìgè yii mè bì le ntswe nì òka òko'ò yì ghu, a ǹj̀m̀ ìlòò jì tarè nì àtìi.

¹⁵ No ya ì tìgè òswì'fì òkì a ntsù yu tsi'fì tsò òkì m̀iyaa, ì jwu'ù ònyonè nì a òkonèè m̀àngyè wá.

¹⁶ Lá òsyè ì le nzi a òkwetè m̀àngyè wa, òja'a ntsù yì, m̀m̀i òkì m̀iyaa wa mè òndéfò wa à le si swì'fì a ntsù yu aà.

¹⁷ Ndǎfǒ wa à le ntigè nlwisè ntonj a nu mǎngyè wa, ñlo nghèè yi, ñtigè mma'a nĩ ñtsò a nĩ àbùgè ngwè'è mǎngyè wá, a nu bo bii mǎ bi lèè ndi'ı Nwĩ ñkii nswonjè nĩ ànnu a ñgaa Yesu. [

¹⁸ A le ntigè nghèe ntèè yi a nĩ àwànj a mbèè ñkii miyaa.]

13

Nnàà mìtsè'è jya ji baà

¹ Mè yè nàà mìtsè'è i fe'è ni a mùm ñkii miyaa, ñtswe nĩ mǎndonj mi ñighum nĩ ñtu ji sǎmbaa, ñtsè'ètu nifò jĩ kègè ji ñighum i tswé a atu mǎndonj mi mya, ikùm mbègìtè i tswé wa nĩ ñtu ji jyá.

² Nàà mìtsè'è ya mǎ mè le nyè aa i le mbè tsi'ı tso takurè, mǎkòrè mi bè tso mĩ bu'umbèè, ñtsù yi bè tsi'ı tso yi naangyè. Ndǎfǒ wa a fa midà'á mi bo bi àbèrè yi bo bi àdà'á yi yĩ wè a mbo nàà yá.

³ Atú yi yi mǎ'ò a tswé nĩ àla'a yii a finè tso a zwitè naà yá, a ti bè aa bonj àlà'á ya mǎ a le mbè zwitè yi aa a yòò mǎ. Annù a gha'a bè bitsim a atu nsysè, bi tigè ñyonj naà yá.

⁴ Bè le mmii ndǎfǒ wa nlonj mǎ à le mfa ada'á yi ya a mbo nàà ya aà. Bo le ñki ntigè mmii nĩ nàà mìtsè'è ya nswonjè ni mǎ, "Nù yii mǎ à bè tsi'ı tso nàà mìtsè'è yu aa à nĩ wò aa è? Kè mbè bó wò kĩ ñto aa è?"

⁵ Bi le mfa ntsù a mbo nàà ya mǎ à ka mfi'isè mighàà mi kǎntèrè bo mighàà mi mbègìtè. Bi fà adà'á ghu mbo mǎ tá à ghìrè annù yii à kǎnjè aa a ñjim bisanj mighum mi nikwà ñtsò baà.

⁶ I le ñja'a ntsù yi mbègìtè Nwĩ ghu, mbègìtè nĩ ikùm yi, nĩ àdìgè yii mǎ à tswè ghu aa, mǎ a la bè mǎ, bo bi bè bitsim bii mǎ bi tswè a aburè aà.

⁷ Bi le ñki mfa ada'á ghu mbo mǎ tá à ma'a bè bi Nwĩ nĩ ñtsò ñgha'a waa. Bi le mfa ada'á ma yu ghu mbo a atú ñtsè tsim, bo bi a atu ñgwè'è bè bitsim, ni mighàà mi tsim nĩ itòò tsimè.

⁸ Bè bitsim bii bi tswè fàa atu nsysè aa ka tigè mmii nii, là'á bè bya mǎ, ñloginè a ñloginè mbi ka bi lèè ñkii'ı mikùm myaa wa mùm ànjwà'anè ntswèntii Mú Mbijnjèrè wa mǎ bi le ñwà aa ñwà anè aà.

⁹ Nù yii à tswè nĩ àtònjnè aa tá à yu'u:

¹⁰ Nù yii mǎ bi tswè nĩ ñtswá yi nĩ àbù'u ntsò aa,

baa tswa yi nĩ àbù'u ntsò i ghèè ni ghu;

ñu ñtsim yii bè tswè nĩ ñzwitè yi ni munwĩ ñtsò aa,

baa yĩ kii zwitè yi ni munwĩ ñtsò.

Ma yu a loò nĩ ànnu mbii ngi'ı bo bi àbiintii a mbo bè bi Nwĩ

¹¹ Mè bú ñyè naà mìtsè'è yĩ mǎ'ò i fe'è a nsysè, ñtswe ni mǎndonj mi mbaa tsi'ı tso mú mbijnjèrè, ñghaa tsi'ı tso ñdǎfǒ.

¹² I le ntigè ñlogè ada'á naà mìtsè'è yĩ mbii ya tsim mbu'utè nĩ mbi ghu ghu nsí. Nghìrè ni mǎ tá ñsysè bo bi bè bii bi tswè ghu aa tá baa mmii naà yĩ mbii ya mǎ àlà'á ya yii mǎ a le mbè zwitè yi aa, à yòò mǎ aà.

¹³ I ghìrè nĩ ñlènsè innù jĩ wè, ñghìrè mǎ'ò i ló ni aburè nsigè ni a nsi bè.

¹⁴ Nyonj a ñjim ñlènsè innù jya mǎ bi le mmà'atè mǎ à ka mfa'a a nsi nàà mìtsè'è ya aa, i tigè mbwe'esè nĩ bè bii bi le ntswe fàa nsysè aa, ñswonj a mbo bo mǎ tá bo nanjè fijnkobè fi naà mìtsè'è ya mǎ bi le ñlènsè ni munwĩ ñtsò i kĩ mburè ki tswè ntii aà.

¹⁵ Bi le ñki ma'atè mǎ tá à zwi mfè'è a nu fijnkobè fi naà mìtsè'è yĩ mbii ya a ñghìrè mǎ fi ka ñghaa tá ki ghìrè tá bi zwitè bè bya bii mǎ bi tuu mmii fijnkobè fi naà mìtsè'è fya aà.

¹⁶ Fi le ntigè ñki ñghìrè bè bitsim, bi kègè bo bi bĩ wè, bii ni ñgǎnkabè bo bi ñgǎnjefum, bii mǎ à ni bè atu bo bo bi ibù'ù, mǎ tá bi wenè waa a abó mǎ'á kè a ñijènè ni nsí,

¹⁷ tá ghìrè mǎ kaa mbè ñu à wa'á ayoo yuu, kè ñki mfee ayoo ti ghè à tswè nĩ à wen mǎ ya, mǎ à ni ikum naà mìtsè'è wa kè numba ikùm yĩ aà.

¹⁸ Ma yu a loò nĩ mìtsyè. A bonj mǎ tá ñu yii a yu'u nĩ ànnu atú yi a laà ghu aa, tá à loo numba nàà mìtsè'è mǎ ghú. Wa à ni numba ñmìsionjè. Numbà yĩ à ni ñkhi ji nto'o ni mighum mi nto'o ñtsò ñto'o.

14

Mú Mbijnjèrè wa bo bǎ bi

¹ Mə bú nǵhəə ki yə, nyə a Mú Mbínjərəə wa a təə a atu nta'a Zion, bə nts'u'u nkhì yí fùurəə ni mǵghum mi nǵkwà ntsò ji nǵkwà tswé bo bo, bii mə bi le nǵwà'ànə ikum Mú Mbi nǵərəə wa nì yí Taà yí a nijenə nsi bo aà.

² Mə yu'ù nǵi nǵi i lo a aburə nǵhaa njwù'ù tsò mǵkì mǵ ghà'atə, kə mbəñ yii i kumə nǵ tǵi aà. Nǵi ya mə mə le nyu'u aa, i le mbə aa tsò bə bu'u mǵloj mi ànǵàntə mǵ ghà'atə,

³ bo yəə ni ikòò yí fii fya nsi àbərəə, ni a nsi njoo jya mə i tswə nti jǵi nǵkwà aa ni a nsi bilii byá. A le nǵi nzi tsi'í bə ma bya nts'u'u nkhì yí fùurəə ni mǵghum mi nǵkwà ntsò ji nǵkwà mə Nwí à le nts'u'u atú yaa fàa mbi aa, nzi a nyəgə ikòò wá.

⁴ Bə ma bya àa mbəñnə jii mə i le nǵəə mǵbii mi nú myaa mi laa kaa nǵwà'ə sǵi nǵi ànnú ajirə bo bi bǵnyə aà. Kaa bo leə nǵwà'ə mǵnyə zǵi. Àa bo ma bú mə bo yǵnə Mú Mbínjərəə wa idigə tsim jii a ghèə ghu aà. Bə ma bú aa bii mə Nwí à tsu'u atú yaa a titii bə faa mbi nǵlogə waa tsò mǵji mi mbii mii bi fu'u mfa a mbo yu bo Mú Mbínjərəə wa aà.

⁵ Kaa àbanənnú a leə nǵwà'ə a nts'u' bo fe'è, kaa bo wa'ə nǵi àlò'ò tswé.

Baangel bya bi tarə

⁶ Mə bú nyə angel yí mò'ò a darə ni a ndəj a nǵi'í nǵkǵn nǵke'enə nǵi nǵkǵi yí sǵinə yii i lwi'í nǵnǵoñ aa a mbo bə bitsim bii mə bi le ntswe a atu nsysə aa, a mbo itoò tsim, nǵi itse, ni mǵghàa mi tsim, ni nǵgwè'è bə bitsim;

⁷ nswonə nǵi nǵi yí nti mə, "Nǵi ka mbo'ò Nwí nǵkǵi mfa ni nǵgha'a ghu mbo, nǵloj mə nòò ntsò'òtə mǵsa'a yí à zǵi mǵ; nǵi ka mmii yu wa mə à le nnanəə aburə bə nsysə, nǵi nǵkǵi mǵyaa, ni bi nanəbirə aà."

⁸ Angel yí mò'ò, yii à ywe'e bi baa, a yǵn, nswonə ni mə, "A wə mǵ, Babylon nǵ'ò'ò àla'a yí nǵwə ya a wə mǵ. A le nǵghirə nǵgwè'è mu nǵi ntsim i baanə mǵlù'ù mǵ tǵi mi ànnú atsuurə yí yá."

⁹ Angel yí mò'ò, yii mə à ywe'e bi tarə aa, a yǵnə waa, nswonə nǵi nǵi yí nti mə, "Nǵi tsu'ù yii mə à mii naà mǵtsə'ə ya, kə fǵnǵobə fi fya aa, kə mə à bii nǵkwərə awenə yí ya a nijenə nǵi nsi yu kə a abo yu aa,

¹⁰ yumbəñ, àa kǵi no mǵlù'ù mi alwintəñ Nwí mya, mə Nwí à nǵi mǵ tsi'í tǵi fərəə wa mǵm nǵdǵn alwintəñ yu aa, tǵi bi tigə nǵi nǵi'í ghu nu ni mò'ò, bo sulphur a nsi baangel bi Nwí bii mə bi laa aa bo bi a nsi Mú Mbínjərəə wá.

¹¹ Fii fi mò'ò fi kò'ò wa adigə mə bi di'í waa ghu aa nǵdǵn bǵnòò bi tsim. Bo ma bú mə bo le mmii naà mǵtsə'ə ya bo fǵnǵobə fi fya aa, bo bi nǵi ntsim yii à kwərə awenə ikumə yí ya aa, kaa bo si nǵi àfwetə tswé, a asi'inə kə nǵtugə."

¹² Ma yú a lóò nǵi ànnú mbii nǵi'í a mbo bə bi Nwí, là'à bə bya bii mə bi làə nǵi'í Nwí, nǵkǵi nǵnǵi mǵntii myaa a nu Yesu aà.

¹³ Mə bú nyu'u nǵi yí mò'ò i ló a aburə nswonə ni mə, "Nwà'ànə yuà ànnú, mbəonə a mbo bə bii mə bi kwo a mǵm mbo Mmà'ambi, nǵlǵinə tsǵtsǵn aà." Azwí a kwi'í mə, "Mbəonə tsi'í ànnú nǵnǵoñ, tǵi tǵi bo tigə nǵka mǵntə a nǵi ànwǵinə yaa, nǵloj mə mǵghirəni mə innú myaa yǵnə waa aà!"

Nòò ntsò'òtə mǵsa'a a njwí nłw'i'í nǵi

¹⁴ Mə ghəə bú ki yə, nyə mbà'ə yí mǵfù'ù, nǵi yí mò'ò a tswé ghu tsi'í tsò Mu nǵi, àtsə'ətu nǵfò gold a tswé ghu atu, munwí nsysə mǵsǵn yí ntsə'ə a kǵi ntswe ghu abò.

¹⁵ Angel yí mò'ò a fe'è a mǵm nǵdámà'anwí, nswonə ni a mbo nǵi wa mə à le ntswe wa mǵm mbà'ə aa nǵi nǵi yí nti mə, "Lògə a munwí nsysə mǵsǵn ghò wa nǵka nsysə ghu, nǵloj mə nòò nsysə mǵsǵn à kù'ù mǵ, nǵloj mə mǵji mii bi tswə ni mǵfù'ù fàa atu nsysə aa, ni nǵnəmə mǵ nti."

¹⁶ Yu wa yii mə à le ntswe wa mǵm mbà'ə aa a tigə nǵghusə munwí yí wa a atu nsysə, mǵfù'ù mǵji myá.

¹⁷ Angel yí mò'ò a bú mǵfe'è wa mǵm nǵdámà'anwí ya a aburə, nǵkǵi ntugitə munwí nsysə mǵsǵn yí ntsə'ə.

¹⁸ Angel yí mò'ò a fe'è wa adigə nǵkentə ni mò'ò ni mmà'anwí, ntswe nǵi adà'ə a nǵlèntə mò'ò nǵkentə ni mò'ò ni mǵ'anwí aa, nswonə nǵi nǵi yí nti a mbo angel wa mə à le ntugitə munwí nsysə mǵsǵn wa mə à le ntsə'ə aa mə, "Lògə a munwí nsysə mǵsǵn ghò yí ntsə'ə wa nsysə ajunə mǵntə mi ati mǵlù'ù mii mi tswə a atu nsysə aa ghu, nǵloj mə mǵntə myá bǵn mǵ."

¹⁹ Angel wa a tigə nǵghusə munwí yí wa a atu nsysə, nǵghotə mǵntə mi ati mǵlù'ù mya ghu ntigə nǵkwetə fyá nǵgho nǵi wè ni nǵnǵi mǵlù'ù mi alwintəñ Nwí;

²⁰ bi tigə nǵnǵi ni mǵlù'ù mya, a abeə a nǵi nǵkǵyá nǵ'ò'ò àla'a yá. Aləə a tigə nǵkəñ mǵfe'è wá nǵgho, nǵjenə nǵkò'ò nywe'e tsò àtsanə nǵtəñ ləñə, nsa'a mbə tso bǵkilo metre nǵkǵi ji baa nǵi mǵghum mi bú'u ntsò ji nto'o.

15

Baangel bya mə bi le ntugitə mighòò mi ıkwōŋ bè mĩ lwĩ'ısə mya

¹ Mə tigə ñyə alənsə annù yĩ wə a aburə, baangel bi sàmbaa bi tugitə mighòò mi ıkwōŋ bè mi sàmbaa, ma mũ a bə mĩ nlwĩ'ı njım ñlon mə ma mũ le ıghirə mə tá ălwıntəŋə Nwĩ tá à kentə.

² Mə tigə nyə ıki miyaa ıkè'è, mɔ'ɔ i forənə ghu, mə yə bè bya mə bi le mà'à ntsya naa mĩtsə'ə ya, ni fıŋkobə fi fya, a bə naa ya mə ıkũm yi ni bə numba aa, bi təə wa mbèè ıki miyaa ıkè'è ntugitə milon mi ăŋ ıăántə mə Nwĩ à fa a mbo bo.

³ Bo le si yəə nĩ ıkòò Moses ıgăŋăfă'a Nwĩ, ıki nyəə nĩ ıkòò Mũ Mbĩnjərə̀ wə, nswonə ni mə,

“Innù jii mə wò Mmà'ămbi Nwĩŋgōŋ Mbu'utəmbi o ghirə aa,

à ni innù jii wə,

m̀bə innũtsyámbo,

mbə innù jii tsinə,

m̀bə innù nĩŋkon ıgōŋ bĩnòò bĩ tsimə,

mba Mfò ıgũ'u ıgu'u!

⁴ Mmà'ămbi, ı̀ nũ yĩ mə kaa mbə wa'a gho ka mbo'ɔ,

ıgha'asə nĩ ıkũm gho aa, à nĩ wò aa ɛ?

A ni tsi'ı wò mə ɔ laa mmənsə.

Itòò tsim i ka yĩ zĩ ki gha'asə nòò

ñlon mə ıtsinə innù jo bi ghirə mə i fe'è ñlaa aà.”

⁵ Ma ya ghə mə ki tsyá, mə yə ndámá'anwĩ, là'a Adigə yĩ nànsə nlaa ya a múm n̄tăŋ ıghotə, a ıă'anə a aburə.

⁶ Baangel bi sàmbaa bi fe'è wa múm ntăŋghotə, ıywe'ɛ itsə'ə jii fũ'ũ jii tsèŋkə, ıywe'ɛ mĩkò mi gold a mĩgò bo, ntugitə mighòò mi ıkwōŋ bè mi sàmbaa a mbo bo.

⁷ Ayoo ya mə a tswə nt̄i aa yĩ fũurə a ti t̄i jya jii nĩkwá, a fa ıkanə gold jii sàmbaa, jii i le nluu nĩ ălwıntəŋə Nwĩ yii mə à tswent̄i nlwĩ'ı nĩŋkon aa, a mbo baangel bya bi sàmbaa.

⁸ Adigə yĩ nànsə nlaa ya a le ntigə nluu ni fili fii fi le si fè'ɛ a mum nĩgha'a ni Nwĩ bo bi a mum mĩdà'a yu. Kaa ı̀ nũ a wa'á ăjăŋə mə mbə yu kuu wa múm Adigə yĩ nànsə nlaa ya zĩ, ıywe'ɛ a noò yii mə mighòò mi ıkwōŋ bè mya mi sàmbaa, a mbo baangel bya bi sàmbaa mi mē.

16

ıkan ălwıntəŋə Nwĩ jya

¹ Mə yu'u n̄ji ı̀ nũ i ló a ndámá'anwĩ, a tɔŋnə ıghaa nĩ t̄i nswonə ni a mbo baangel bya bi sàmbaa mə, “Fè'ɛ ıghèè nĩ nswi'ı ıkan ălwıntəŋə Nwĩ jya jii sàmbaa a atú n̄syè.”

² Angel yĩ n̄tyamb̄i à le ıghèè nswi'ı yii akan ya a atu n̄syə, ı̀ là'a ntso'ɔ jii bi jii swèrə n̄swerə i fe'è a nu bə bii mə bi le ntswe nĩ ăwenə naa mĩtsə'ə ya a nu bo ıki mmii fıŋkobə fi fya, aà.

³ Angel yii mə à ywè'ɛ bi baa a gheè nswi'ı yii akan ya a nĩ ıki miyaa yĩ wə i bəŋ ntigə mban jii ăləə ı̀ nũ yii à kwo aà, ı̀joò tsim jii i le ntswe nt̄i wa ıki miyaa yĩ wə aa i kwokə.

⁴ Angel yii mə à ywè'ɛ bi tarə aa, a gheè nswi'ı yii akan ya a m̄ŋki mi miyaa bo bi a ni b̄inajəbirə̀ bi bəŋkə ntigə ăləə.

⁵ Mə yu'u angel wa yii mə Nwĩŋgōŋ à ləə mə ăa n̄lentə ıki aa a swon mə,

“Wa ı̀jo jii mə o n̄ıə a nu bo aa i ku'unə,

wò wa mə ɔ tswə, mə ɔ le ıki ntswe aa,

mbə yu wa yii mə à lăa m̄ŋsə aà.

⁶ Nlon mə bə le nsaansə ăləə bə bi Nwĩ bo bi à yı ıgăŋntoo Nwĩ,

ò ki mə m̄fa ăləə a mbo bo mə tá bo no.

Ăá ıgĩ'ı yii i kũ'unə a mbo bo aà.”

⁷ Mə yu'u n̄ji i ló a n̄kentə ni mɔ'ɔ ni mà'anwĩ n̄yə'ə nswonə ni mə

“ıŋə Mmà'ămbi Nwĩŋgōŋ Mbu'utəmbi,

wa ı̀jo jya ku'unə a annũ n̄ŋkonə.”

⁸ Angel yii à ywè'ɛ bi n̄kwá a ghe'è nswi'ı yii akan ya a ntsũ n̄nòò, Nwĩ a ma'atə mə tá nòò à tɔɔ bə ni mɔ'ɔ.

⁹ Nòò à le ntigə nloo ni m̄n̄ji yii à swèrə aà, ı̀tɔɔ bə, bo tigə m̀bəgıtə ıkum Nwĩ mə à tswə ni m̄dà'a a atú ıghòò ma jũ aà, ı̀kaa ıki'ı m̄nt̄i myaa bəŋkə ıgha'asə Nwĩ.

¹⁰ Angel yii mə à ywè'ɛ ni n̄taá, a gheè nswi'ı yii akan ya a nĩ ăbərə̀ naa mĩtsə'ə ya, ala'a yı ya yii à le si bu'utə aa a bəŋ a tigə ntswe a múm m̄fii ıdigə. Bə tigə n̄tsaa ni ı̀ləə jya nlon ıgĩ'ı ya mə bo le si yə aà.

¹¹ Nkii ntigè mbègitè nî Nwîngòŋ a aburè nlonè nyanè bo bi là'a ntso'ò jya, lá kaa ñkí'í ibi yí bo le si ghírè aa mà'atè.

¹² Angel yí mæ à ywè'e bi nto'o aa a gheè ñswi'i yí akan ya a nî ñkí Euphrates yí wè aa. Nkí i tigè ñyoo ghu tsim, a ntaŋtè mánjì a mbo bífò bii mæ bi ló a mbí ñsa'a noò aa.

¹³ Mè yè izwí jì swèrè jì tarè, i kirè tsò mánjò, mi fe'è nî a ntsú ndòfò wa bo bi a ntsú nàa mìtsə'ə ya, ni a ntsú ngáŋntoo mbwe'esè.

¹⁴ Ma jú a bè izwí demon jya mæ i ghírè innú jì yeyerè aa. Izwí ma jú i fe'è ñghèe a mbo bífò bi fàa mbi bitsim mæ bi ghotè waa tá bo taŋtè ntsò, ñyí mà'á wa njwí yí ñwè Nwîngòŋ mbu'utèmbí.

¹⁵ ("Yá, wa mæ zì tsi'í tsò ñyèrè, mbòcòè a mbo ñu yí mæ à tswe níkerè, ñtswe nî itsè'è jì aa, ta tá à wa'á ghírè ñka ñkarè nswèrè ñswèrè ñdirisè nî átú yí.")

¹⁶ Izwí jya i tigè ñghotè bífò bya wa adigè mæ bi twonè a nî ñghàà nî baHeber nî Armageddon aa.

¹⁷ Angel yí mæ à ywè'e bi sàmbaa aa, a gheè ñswi'i yí akan ya a mfə'ə, mè yu'ù ñjì yí ntii i fe'è a ndámá'anwí, a nî àbèrè ya nswonè nî mæ, "Wa bi ghírè má!"

¹⁸ Mbèŋ i le si tigè ñwa'akè, ñjì i koò, mbèŋ i kumè, ñsyè i tsiginè a nî mánjì yí kaa bi leè ñkí'í yè, ñloginè a ajàŋè mæ bè le ntswe fàa atu nsyè aa, ñsyè i le ntsiginè a nî mánjì yí ntii.

¹⁹ Njò'ò àla'a yí ñwè ya i yátè itii jì tarè. Njò'ò ìla'a itoo i wokè. Nwí a wa'atè njò'ò àla'a yí ñwè, Babylon, ñghírè mæ tá à kyèsè ndòŋ mál'ù'ù mi alwintòŋ yí yí ñswèrè ñswerè yá.

²⁰ Bìkìŋkì bi tsim bi gheè mbwekè, mînta'a mî wè mî tsim kí mbwekè.

²¹ Mìwèè mî mbèŋ mî wè mî ñirè ñdirè, mbè tsò bìkìlò mighum mi ntaà, mi ló a aburè ñwo nyigè bè, bo tigè mbègitè Nwí ñlonè aghòò mìwèè ma yá. Aghòò ma ya a le mburè nswèrè aa swèrè.

17

Ntii àkwàrè yá

¹ Angel wa yí mò'ò a titii baangel bya bi sàmbaa mæ bi le ntugitè ikan jya jì sàmbaa aa, a zì a mbèe mæ ñswonè mæ, "Zi! Mè aa ñjò yí mæ i ka kuu a nú ntii àkwàrè ya mæ à tswe a atu mánjì mî ghà'atè aa,

² là'a akwàrè ya mæ bífò bi mbi bú jì akwàrè bo bo aa. Bè bi mbi bú bi baànè mè nî míl'ù'ù mi akwàrè ma yá."

³ A tigè ñlogè a gha a mím Azwí, bi'i yu gheè a nta'a mìwèè mìwèè, mè yè mánjyè a ko'ò a atu nàa mìtsə'ə i ghə'ə boò, ñluu nî mîkùm mî mbègitè Nwí a nu yu. Ntswe nî itu jì sàmbaa nî mândòŋ mî nighum.

⁴ Mánjyè wa à le ñwe'e itsə'ə jì bàgitè jì atíndúú bo jì ghə'ə boò, ñwe'e nú yí nî ñjoo jii bi nanjè nî àtì gold, nî ñgò'ò atíndúú, nî ñjoo atíndúú. A le ntugitè ndòŋ gold a abo yu, i luu nî innú jì swèrè bo bi ñfifwe innú jii i lo wa nî ànnú ñjì àkwàrè yu.

⁵ Bi ñwa'anè ikùm yí i le ntswe nî ñjì'í ànnú alò'òsè aa ghu nijenè nî nsi mæ, "Babylon yí ñwè, ndè bi ñkwàrè bo bi yí innú jì swèrè fàa nsyè."

⁶ Mè yè mánjyè wa a baanè nî àlèè bè bi Nwí, bo bi nî àlèè bè bii mæ bi le nzwitè nlonè mæ bi le si swonè ànnú Yesu aa. Nòò yí mæ mè le nyè mánjyè waa, ànnú nanjè ñtsya ghá.

⁷ Lá angel wa a betè gha mæ, "Ànnú a tsya a gho aa a ya aa è? Wa mè ka swonè ànnú alò'òsè yí mæ a tswe nlonè mánjyè ghú, mæ nàa mìtsə'ə yú mæ i tswe nî itu jì sàmbaa nî mândòŋ mî nighum i bè'è aa.

⁸ Wa nàa mìtsə'ə yú mæ ò yè aa, i le ntswe ntii a noò mò'ò. La kaa i si ntii bú ñtswe. I ka fè'e wa mím átaa yí tsò ntò ya, i ghèe tá bi ta ngi'í ghu nu. Bè bii bi tswe fàa a atu nsyè, bii mæ kaa bi le ñkí'í mîkùm myaa wa mím àŋwá'anè ntswéntii ñwa'anè, a noò mæ Nwí à le nnanjè mbi aa, ànnú aa yí tsyà waa a nyè nàa mìtsə'ə yú, mæ i le ntswe ntii, kaa ñkí'í ntii bú ñtswe, mæ i ka yí bàŋnè bú zì aa.

⁹ "Ma yú a lòò nî àmòòntè yí mæ a tswe nî mìtsyè. Itu jya jì sàmbaa à laa mbè mînta'a mii mæ mánjyè ghú à tswe ghu,

¹⁰ ñkí mbè bífò bi sàmbaa bii mæ bi bi ntaà wò mè. Yí ñfùùrè à tswe mè ghu, yí ñfùùrè aa bòŋ kí zì. A bè zì boŋ à ka tswe aa tsi'í a nî mî átii noò.

¹¹ A ñghèe a nî nàa mìtsə'ə ya, mæ i le ntswe ntii a noò mò'ò, lá kaa ñwa'a ntii bú ñtswe aa, à bè aa ñfò yí à ywè'e bi ñifwaa aa, à bè aa yí mò'ò a titii bya bi sàmbaa, a ghèe nii aa mæ bi ta ngi'í ghu nú.

¹² "Mândòŋ mya mî nighum mæ ò ghírè nyè aa, àa bífò bi nighum, bii kaa bi burè tì mida'a mî ñfò kwèrè. Bo ka yí kwèrè mida'a mî ñfò a ñgaa yí ñfùùrè bo bi nàa mìtsə'ə yá a nî noò yí ñfùùrè.

¹³ Ma bú bi tswé nì àmòòntè yí fùùrè, i kii fa mida'á myaa bo bì adà'á yaa a mbo nàà mitsə'ə yá.

¹⁴ Bo bo ka yí mà'a Mú Mbínjèrè wa nì ntsò tá Mú mbínjèrè wa bo bì bè bii mē bi tswé bo bo aa, bi twonjə waa, ntsə'ə waa, bi yonjə nii nì nti waa tsimè aa, tá à bo bè bi ma bú gha'a waa, ñlonj mē à laa mbə Mmà'ambí bì mmà'ambi, mbə Mfò bifò."

¹⁵ Angel wa a swonj a mbo mē mē, "Mínki mya mē ò ghìrè nyə àkwàrè ya a tswé ghu aa, àa bè, mbə nnòò bē, mbə itoo itoo, ñki mbə mighàà mi ila'á.

¹⁶ Mìndonj mya mi nighum mē ò ghìrè nyə aa, bo bì nàà mitsə'ə ya ka yí bàa àkwàrè ya, i kwèrə njoò tsim jii mē à tswé nì ju aa, i tigè mà'atè yi nswèrè ñswèrè, i kurə njanú yí, i tòò yí nì mō'ə bwesə.

¹⁷ Nlonj mē Nwíngònj à nìj mē a múm nti bi mē tá bo ghìrè annú yí mē à tànjtə aa, a ajànjə mē bo ka tswé nì àmòòntè yí mō'ə, i fa mida'a mi nifò nyaa a mbo nàà mitsə'ə ya, i ywe'e a noò yí bi ka yí lwensə nighàà nì Nwí aà.

¹⁸ Màngyè wa mē ò ghìrè nyə aa, àa ñjò'ò àla'a yí ñwè ya, mē i tswé nì midà'á a atu bifò bì fàa atu nsyə aà."

18

Ajànjə mē Babylon à wǒ aà

¹ Ma yú a ghè mē ki tsiyá, mē yə angel yí mò'ə a ló a aburə nsigə, ntswe nì adà'á yí wè, ñwèènə yí i ke'è ñsyé ntsim.

² A tɔnjə ñghaa nì ñji yí nti ñswonj mē,

"A wò Mè! Babylon, ñjò'ò àla'a yí ñwè ya à wò mē!

A tigè mē mbə aa ndùgə bidemons,

àdigə alèəntə izwí jì bì itsim

mèbè idigə alèəntè bísinj bítsim bìi bè baa aà.

³ Nlonj mē itoo tsim no mē mìlù'ù mí tii mí nghìrè innú atsuùrè mí mya mbaanə.

Bifò bì tsim fàa nsyə bì kii ñghìrè innú mághàbè bo bo.

Ngánntanj mītàà fàa atu nsyə i kii mē nfu'u ñkabə yí ñwè nì àfù'u annú ñji àkwàrè yí yá."

⁴ Mē bú nyu'u ñji yí mō'ə i ghaà a aburə nswonjə nì mē,

"Fè'è nì ghuu bē bā, nì ma'atə yí mfè'e ghuu;

tá wa'à lò nghìrè ibí yí wa yí tsu,

tá Nwí à wa'à lò ñki nìj njo yí ya a nu bù;

⁵ Nlonj mē bì tànjtə mē ibí waa i sa'á ñko'ə nywe'e a aburə,

Nwí a kii ñwa'atə ibí yí tsim.

⁶ Nì kwí'inə annú yí à lè si ghìrè,

ñtè'e ñkwí'inə ibí yí ngaa jì baà.

Nìj mìlù'ù ghu ndònjə, mìi mí tii ntsyətə mìi mē à lè si fa aa, ñgàà jì baà.

⁷ Tsǒ mē à lè si ñee nì nú ñkii ñji nì mbi ntərə aa,

kii nanjə mfa ñgi'í bó àjənjə ghu mbo tsi'í maa ajànjə.

Nlonj mē à lè si swonj a múm nti yu mē, 'Mè bè aa mifò mánjyè, ñjanjə a abərə mē!

Kaa mē sǐ ñkwí'í bē, kaa mē aa yí wa'à kii ñkii njənjə,'

⁸ maa ajàn, ñgi'í i ka yí kuu ghu nu a atú ñjwi yí mfuùrè,

mbə ñghòò nì nzwitə bē, nì àjənjə, nì ñji yí nti,

tá bì kii ntəo yí a mō'ə;

ñlonj mē Mmà'ambí Nwíngònj yí à tsərə mē isa'á yí aa à tswé nì midà'á."

⁹ Bifò bì nsyə bù bya bìi mē bì lè si ghìrè annú mághàbè bo bo ñkii ñji nì mbi bo bo aa, ka yí kii yə'ə lərə nì àkii yaa, a noò yí baa yí yə tá bì tɔo yí tá filí tigè ñko'ə aà;

¹⁰ baa yí tigè təə a asa'a agha'a i bo'ə nì ñgi'í yí ya, i swonjə nì mē,

"Weméè! Weméè! Wò ñjò'ò àla'a yí ñwè,

wò ñjò'ò àla'a Babylon yí ñwè!

Tsi'í a nì mú àtíi noò, bì ghènsə mē ñnìj njo a nu wò!"

¹¹ Ngánmītaa jì fàa nsyə yə'ə nì Babylon ñjənjə, ñlonj mē kaa mbə ñu à wa'à ayoo mītaa ghu bú ñghèe nyuu;

¹² kaa mbə ñu waa bú nyuu, gold, kè silva, ñgò'ə atìndùù, kə njoo atìndùù, itsə'ə atìndùù jì fù'ù jì siginè jii bì nanjə nì linen, itsə'ə atìndùù jì bagitə, itsə'ə silk nì itsə'ə jii i ghè'ə boò aà, mbbuu ití tsim jii mē i tswé nì àyá'á yí siginè aa, njoò tsim jii mē bì nanjə nì mìsɔnj mì nsəə aa, njoò tsim jii bì nanjə nì ití itìndùù aa, njoo jii mē bì nanjə nì àtìi bronze, iron, nì marble,

13 ɲjoo ʒii i lùmə ɲso'otə tso, cinnamon, ɲjoo aghò'ò, ɲjoo ʒi lùmtə, məə, frankinsense, mɪlù'ù, mighura, abaa ʒii bi naɲsə ɲghò'ò, mɪsàɲ, bɪɲkɔ'ò ɲjɪm, nɪ mɪbɪɲjərə, bèlɛɲə bo bɪkaligə, nɪ ɪbù'ù, bè bii bi tswə ntɪi aà.

14 ɲgàɲmɪtaa ʒya i swonj mə, "Njoo ʒya tsɪm ʒii mə ntɪi ghu i le si yə'ətə aa i khə mə gho ɲghèè yi, afù'ù yo tsɪm bo bi ɲjoo ʒi siginə tsɪm ʒii mə o tswòɲə noo ghu mum aa i ghèè mə ɲtso, kaa ò ka ʒi wa'á bù ɲyè!"

15 Bè bii mə bi le si tanjə mɪtaa nɪ ɲjoo mà ʒú aa, ɲtswə nɪ àbii ʒi ghà'atə ghu aa, ka tigə təə a asà'a agha'a, i bo'ò nɪ ɲgi'ɪ ya mə i kuu ghu nu aa, i tigə yə'ə nɪ tɪi ɲjɛɲnə i swonjə nɪ mə,

16 "Wemɛè! Wemɛè! Njò'ò àla'a ʒi ɲwè ya mə bi le ɲwɛ'ɛ nɪ ɲtsə'ə atɪndùù ʒi fù'ù ʒi siginə ʒii bi naɲsə nɪ linen, bo bi ʒi bagitə nɪ ʒii ghə'ə boò

bi tsi'ɪ nɪ gold, nɪ ɲgò'ò atɪndùù nɪ mɪbúm ɲjoo atɪndùù aà!

17 Tsi'ɪ a nɪ mú àtɪi noò bi ghènsə mə ɲbwesə afù'ù mà yú tsɪmə."

ɪtu ɲgàɲntɪi ɪban, bè bi tsɪm bii bi kuu abanə ɲki aa, ɲgàɲntɪi ɪban, bo bi bè bi tsɪm bii bi fà'á a múm ɲki aa, bi le ntigə ntəə a asà'a agha'a,

18 ɲyè'ə nɪ àjàɲ ʒii mə bo le nyə fili fya fi kò'ò a nɪ ɲjò'ò àla'a ya mə a le si khi aa, mə, "A nɪ yuu ɲjò'ò àla'a ʒii mə i leè mɪbə tsi'ɪ tsò ɲjò'ò àla'a ʒi ɲwè yulà aa ɛ!"

19 Bo le ntigə ɲkumə nɪ àtú yaa nɪ àbɪrə, a àjàɲ ʒii mə bo le si yə'ə ɲjɛɲnə, ɲnaɲsə nyə'ə nswonjə nɪ mə,

"Wɛè ɲgi'ɪ, Wɛè ɲgi'ɪ ɲjò'ò àla'a ʒi ɲwè ʒi Bè bii bi le ntswe nɪ ɪban a múm ɲki ghu aa, le ntigə ɲgàɲkabə ʒi wè ɲlonjə afù'ù yi yá! Tsi'ɪ a atu mú àtɪi noò, a bwè mə!

20 Ka ndoritə nɪ ɲlonj mə a wò mə aa mɪbə aburə, bè bi Nwɪ nɪ ɲgàɲntoo Kristo, nɪ ɲgàɲntoo Nwɪ, ɲlonj mə Nwɪ à ɲɲj mə ɲjo a nu Babylon ɲlonj innu ʒii mə à le ɲghɪrə a nu bù aà!"

21 Angel ʒi mò'ò ʒii à le ntswe nɪ mɪdà'á aa a bwɛè ɲgò'ò ʒii i le mɪbə tsò ɲgò'ò àbaa ʒi ɲwè aa, mɪmà'a a múm ɲki mɪyaa ʒi wè aa, nswonj mə, "Aà àjàɲ ʒii mə bi ka kii mà'a ɲjò'ò àla'á Babylon tsi'ɪ nɪ mɪtsə'ə, kaa tá ɲù tsù à yi ɲwa'á ʒi bú ɲyè.

22 Kaa bi ka ʒi wa'á bù ɲyu'u ɲji mɪlɔɲ, kə ɲji ɲgàɲnyəə ɪkòò, kə ɲji mɪbàɲ mɪ tɔɲ, kə ɲji ɲtàn,

kaa bi ka ʒi wa'á a mum wò bú ɲyu'u;

kaa bi ka ʒi wa'á ɲú àbofà'á

a mum wò bú ɲyè,

kaa wa'á ɲji ɲgò'ò àbaa

a mum wò bú ɲyu'u;

23 kaa tá ɲká'á lám

ì wa'á a mum wò bú ɲta;

kaa wa'á ɲji ɲdoo ɲiyò'ò kə ʒi múɲgen

a mum wò bú ɲyu'u;

ɲlonj mə ɲgàɲmɪtaa jo ʒi wè ʒya le mɪbə aa bè bi wè bii mə bi le ntswe a atu nsyɛ aà,

ò le bwɛ'esə ɲtoò tsɪm nɪ innu bɪsɔrə jo ʒya aà.

24 Aləə nu ɲgàɲntoo Nwɪ, bo bi àləə nu bè bi Nwɪ,

bo bi à ʒi bè bi tsɪm bii bi leè ɲzwitə fāa nsyɛ aa,

bi le nyə a ɲjò'ò àla'á Babylon."

19

Baburə doritə ajənə mə àla'a Babylon a wo aà

1 Ma yú a ghə mə ki tsyá, mə yu'u ayoo ʒi mò'ò a ghaà nɪ tɪi tsi'ɪ tso ɲji mambəm ɲnòò a aburə, a tɔɲnə ɲswonjə nɪ mə,

"Alleluia, ànnu nyweensə bè, nɪ ɲgha'a, nɪ mɪtɪi mɪ tswə aa a mbo Nwɪɲgòɲ yi'inə,

2 ɲlonj me ɲjò ʒi i ku'unə a annu ɲɲkɔɲ.

A ɲɲj mə ɲjo a nú ɲtɪi àkwàrə ya mə ki bùùrə a atu nsyɛ yù nɪ ɲɔɲkədàɲ ʒi waa

A kwi'inə mə àjàɲə mə à le nsaansə aləə ɲgàɲfà'á ʒi aa ghu nú."

3 Bo ku'ùsə ɲbu nɔɲɲnə nswonjə nɪ mə,

"Alleluia! Fili fi fi fɛ'ɛ ghu aa, fi kò'ò nɪ ɲdɔɲ, ɲlwɪ'i ɲɲkɔɲə."

4 Bɪli bya mughum mɪ mbaa ɲtsò ʒi ɲikwá bo bi ɲjoo ʒya mə i tswə ntɪi aa ʒi ɲikwá, i wó a nsyɛ, mmui Nwɪ mə à ɲàɲnə wa abərə aa, ɲswonjə nɪ mə, "Amen. Alleluia!"

ɲiyò'ò nɪ Mú Mɪbɪɲjərə nyá

⁵ Nji i ló wa abèrè, ñzi nswonè ni mæ,
 “Ka ngħa'asè nĩ Nwĩngòŋ yĩ'inè mbá bu ngǎŋfá'á ji tsim,
 bú bii nĩ bo'c nii, bè bi kègè bo bi bĩ wè.”

⁶ Mè bú nyu'u ayoo yii mæ a bə tsi'ĩ tsó ñji mámbém ñnòò, i koò tsi'ĩ tsó mǎjwù'ùnè mĩ
 ŋki, ŋkii ŋkoo tsi'ĩ tsó mbəŋ yĩ ñwè i kùmè, nswonè ni mæ,

“Alleluia! Nlon mæ Mmà'ambĩ Nwĩngòŋ yĩ'inè, Mbu'utəmbi a sa'a mbi aà.

⁷ A bĩ'inè ka ndoritè ñjētè nii mfa ni ñgha'a ghu mbó,
 ñlon mæ niyoc ni Mú Mbĩnjèrè wa nĩ zĩ mæ.

Bi kĩ mæ ñtaŋtə a múŋgèn yĩ.

⁸ Bi fá mæ itsə'ə ñi fù'ù ñi siginè jii i laa njèèŋkè aa mæ tá à wε'ε"
 (itsə'ə ñi fù'ù ñi siginè ma jú, áá itsinè innú jii bə bi Nwĩ ghírè aà).

⁹ Angel wa a swon a mbo mæ mæ, “Nwá'ánè annú yulá: Mbəonè a mbo bè bii mæ bi
 twonə waa mæ tá bo yĩ nji niyoc ni Mú Mbĩnjèrè wa aà.” A bú ñku'usə nswon a mbo
 mæ mæ, “Wa aa tsi'á annú ñŋkon yii mæ a swón Nwĩ aà.”

¹⁰ Mè wó a nsyε ghu mikòrè mæ mæ mii yĩ, lá a swon a mbo mæ mæ, “Tsuu annú ma
 yú ló ghírè! Wa mè bè aa ñu àkòrè ghò a múm áfá'á, bo bi ñu àkòrè bilim bo bitsim
 bii mæ bi tswa annú ñŋkon ya yii mæ Yesu à le ngħirè a laa aà. Mii bə Nwĩ.” Nlon mæ
 annú ñŋkon ya yii mæ Yesu à le nswon a laa, áá ázwĩ ntoonwĩ.

Yu wa yii à k'c ləŋə yĩ mǎfù'ù wa aà

¹¹ Mè yə àburè ña'anè. Mè lii ñyè a ləŋə yĩ mǎfù'ù, ñu yii mæ à k'c ghu atu aa, bi
 twón nii ni Yu yii mæ fá'á à ñi ñti yĩ tsim a mbo Nwĩ. A ləntè innú ŋkii mma'a ni mǎntso
 ni mǎnjĩ yii à tsinè aà.

¹² Mĩ'ĩ mi mi khĩ tsi'ĩ tsó ñlwá mo'c, itsə'ətu nifó ñi kègè ñi ghà'atè i tswé ghu atu, bĩ
 ñwa'anè ikùm ghu, yii mæ kaa ñu dàn à si zĩ ntsyátè yĩ.

¹³ A wε'ε itsə'ə jii mæ bi murə a ñi áləw, ikùm yii bi twonə nii ghu i bə Nighàà ni Nwĩ.

¹⁴ Ntsúntso aburè i wε'ekè itsə'ə ñi fù'ù ñi siginè, jii mæ i fu'u tsi'ĩ fù'ù ñjεŋkə aa,
 ñkoc biləŋə bĩ fù'ù ñyonə nii.

¹⁵ Munwi ñtsó yĩ ñtsə'ə a fε'ε ghu ntsú, mbə yii mæ a wá itoo gho aà, yumbon, à ka yĩ
 kĩ sa'a waa ñi ñgwánè àti. Aa yĩ tigə ñŋ milù'ù mi alwinton ni mĩ áfi mĩ'ĩ mĩ Nwĩngòŋ
 Mbu'utəmbi myá.

¹⁶ Bi ñwa'anè ikùm yĩ mo'c a ñi àtsə'ə yu bo bi a nitù'u yu, mæ, Mfó bífó, nĩ Mmà'ambĩ
 bi mmà'ambĩ.

¹⁷ Mə yə angel a tæ a ntsú noò, ñtonnə ntwonə ni bisin bi tsim bii bi le si dàrə ndon
 a ñji'ĩ ñikán aa, nswon a mbo bo mæ, “Zi ngħotè ñi, ñka mbe ni ikòò yĩ wè wa mæ
 Mmà'ambĩ à ká'a aà.

¹⁸ A ñkurə njyánú bífó, ni njyánú bità bi ntsó, ñjyánu bè bi wè, ñjyánu biləŋə bo bi
 yĩ bĩkoc bi ləŋə, ñi njyánú bè bitsim, yĩ ibù'ù ni yĩ bè bii bi si ibù'ù bə, yĩ bè bĩ wè bo
 bi yĩ bè bĩ kègə.”

¹⁹ Mè yə naà mǎtsə'ə ya ni bífó bĩ fáa nsyε, ni mǎntsu mi ntsó myaa, bi ghotè mæ bi
 má'a a yu wa yii à k'c ləŋə wa aa, bo bi yii ntsúntso ni ñtsó.

²⁰ Bi le ntswa naà mǎtsə'ə ya ñi abù'ù ntsó bo bi ñgǎŋntoo mbwe'esè wa mæ à le ngħirè
 innú ñi yéyerə ghu nsi, mbwe'esè bə bii mæ bi le ntswe ni áwenə naà mǎtsə'ə ya, ñki
 ngħa'asè fiŋkobè fi fya aà. Bi le mmà'a waa bi baa a atú ñti wa a múm átsúmə mo'c
 ya mæ a khi ni sulphur aà.

²¹ Bi le ntigə ñwa abugə bē ni munwĩ ñtsó yu wa yii à le ñkoc ləŋə yĩ mǎfù'ù wa aà.
 A bə munwĩ ñtsó wa mæ à le si fε'ε ghu ntsú aà. Bisin bi tsim le ñkurə njyánú jyaa jya
 mb'è ito'o.

20

Ilòò jya ntsù'ù yĩ fiurè

¹ Mə yə angel a ló a aburə nsigə, ñtugitə bĩkey bi ataa yĩ tsò ñtso ya, bo bi mamù'ù
 atsanə ñkoo bè.

² A banə a ndáfó wa, yu wa yii mæ à ni alwen no ya aa, mbə Devil bo Satan aa,
 ñkwere yĩ a ñi ilòò ntsù'ù yĩ fiurè,

³ mma'a yĩ fya a múm átaa, ntsetə ntsú yĩ, ñsin atú yĩ ñi áwenə ale mæ tá à tsuu itoo
 itoo bú kĩ bwe'esə, nywe'e a noò yii mæ ilòò jya, ntsù'ù yĩ fiurè i ka yĩ tsyá aà. Bεε mæ
 i tsya bəə bon baa má'atè yĩ a ni mú áti noò.

⁴ Mə yə ibərə, bə bii mæ bi fa ada'a a mbo bo mæ bi ka nsa'a bə aa, bi tswetə ghu. Mə
 kí mbu nyə bə bii mæ bi le ñkwýèkə itú jyaa, ñlon aján mæ bi le si swon annú ñlon Yeso
 ñki nlon nighàà ni Nwĩ aa, bo bi bè bii bi le ntuu mmii naà mǎtsə'ə ya ni fiŋkobè fi fya

aa, kaa ŋkí'í ní àwenè yí ya a nijenè ní nsi bo kè a mbo bo tswé aà. Bo le nyweenè ní nàwo, ñtigè mbu'utè mbi bo bì Kristo a ní ìloo ntsù'ù yí fùùrè.

⁵ Kaa abùgè biku bi bē a le ŋwa'á ní nàwo yweenè, ñywe'e a noò yíi mē ìlòò jya ntsù'ù yí fùùrè ì le ntsyá aà. Aa nìwàà ní nyweenè nàwo ní ntsyá mbíí.

⁶ Mbòonè yí ñwè a mbo ñù yíi mē à ywèenè ní nàwo a títi nìwàà ní bē ní ntsyámbíí aà. Aa kí laa mǎnsò. Kaa nàwo níi mē à ywe'e mi mbaa aa kaa mē sí ní àdà'á a nu ma buù bē tswé. Ma buù bē ka yí bē ŋgǎmà'anwí a mbo Nwí bo bì a mbo Kristo, ì tigè bu'utè mbi bo bo, a ñjim ìlòò ntsù'ù yí fùùrè.

⁷ Nòò yíi mē ìlòò jyá ntsù'ù yí fùùrè ka yí tsyá aa, tá bì fi'isè Satan wa atsaj yu,

⁸ tá à fè'e mbwe'esè itoo jya mē ì tswè a ní mibuu mi atu nsyè mù mi nìkwá aa, là'a Gog ní Magog, ì ghotè waa, ñdùù waa ì gha'a ntsyá awànè ñkí miyaa yí wè, tá bo bo tantè ntsò.

⁹ Bo tigè mbenè a sogyè, ntsyá idigè jì ghà'atè fàa a atu nsyè, ñghèe ñkarisè a baligè wa yíi mē bē bì Nwí bya bì tswè ghu aa bo bì ñjò'ò àla'a ya mē Nwí à kòñè aà. Lá, mo'ò ì ló a aburè nsigè ntoò waa,

¹⁰ bì tswá Devil wa mē à bwè'esè waa laa, mma'a wa a múm àtsùmè mo'ò sulphur, wa adigè yíi mē nàà mǎts'è ya bo bì ñgǎntoo mibwe'esè wa tswè ghu aà. Tá bo tigè nyè ñgi'ì ghu ní àsì'ínò bo bì ñitugè nlwí'í ññkonè.

¹¹ Mē bú ñyè mamù'ù àbèrè yí fù'ù, ñù a ñaṅnè ghu, ñsyè bó mbà'á àbùrè khè ñlò ghu nsi ñghèe waa. Kaa adigè ntswé àyaa a wa'á bē.

¹² Mē yè biku bya, bì wè bo bì bì kègè, bì tēontè wa nsi àbèrè, bì ña'akè ñwà'ànè. Mē bú ñyè bì ña'á àṅwà'ànè yí mo'ò, ma ya a bē àṅwà'ànè ntswènti. Bì tigè ñsa'a ní mǎsa'a mi biku bi bē, ñyonè ní innù jii mē bì le ñghìrè bì ñwa'ànè wa a múm ñwà'ànè jya aà.

¹³ Ñkí miyaa yí wè ì fi'isè bē bii mē bì le ñkwokè ghu mum aa, nàwo bo bì àla'a biku bi bē kí ñfi'isè bē bii mē bì le ñkwo ntswe a mum bo aa, bì sa'á waa a ní innù jii bì le ñghìrè aà.

¹⁴ Bì sà'á mē, ñtigè mma'a Nàwo bo bì Ala'a biku bi bē wa a mum àtsùmè mo'ò. Ma yú a bē nàwo níi mē ní ywe'e mi mbaa aà, là'a ataa mo'ò yá;

¹⁵ ñjù yíi mē kaa bì le ñwa'á ikúm yí wa múm àṅwà'ànè ntswènti yè aa, bì ma'á wa múm àtsùmè mo'ò.

21

Aburè yí fii bó ñsyè yí ñfii

¹ Mē tigè ñyè a aburè yí fii bo bì ñsyè yí ñfii; ñlon mē à le ti bē aa bon àbùrè yí mbíí bo ñsyè yí mbíí ya ì tsyá mē, kaa ñkí miyaa yí wè kaa ì wa'á kí mbu mbè.

² Mē tigè ñyè ñjò'ò àla'a yí ñlàà ya mē à ní a Yerusalem yí ñfii aa, a ló a aburè a mbo Nwí ñsigè, mbè tsi'í tsò múngèn yíi mē bì nǎnsè mē ñwè'e itsè'è ñyo'ò jì a tigè ñghèe ní a ntsi'í ndoo yí aà.

³ Mē yu'ù ñjì ñù ì gha'á ní tíi, ñlò aa wa abèrè, ñswonè ní mē, “Yè ñì, wá ñto'ò Nwí ì zì mē ñtigè ntswe a títi bē. Nwí à ka tigè kí tswè bo bo, tá bo tigè mbè bē bì, tá Nwí yumbon tá à tswè bo bo;

⁴ Nwí à ka yè'è mlàà mi tsim a mi'í bo, kaa tá nàwo wa'á bù mbè, kaa tá àjèṅnè, kè ñyè'á, kè ñyù'ù ñyànè, kaa tá ì wa'á bù mbè, ñlon mē innù jya mē ì le ntswe a ní mbi yí mbíí ya aa ì tsyá mē aà.”

⁵ Yu wa mē à le ñaṅnè wa abèrè aa a swon mē, “Yè ñì, mē ghìrè njoò tsim tsitsòṅ ì tigè jì fii.” A le ñkí mbu nswon a mbo mē mē, “Ñwà'ànè yulá ànnù ñlon àa tsi'í ànnù ññkon, yíi mē mbè bē yu'u mbíí aà.”

⁶ A bú ñswonè a mbo mē mē, “Wa mē ghìrè mē innù tsimè! Mē ní Alpha ñkí mbè Omega, mbè nlògínè ñkí mbè nlwí'isè. A mbo ñù yíi mē ñjì ñkí yanè níi aa, mē ka fa ñkí wa mē ì ló ní nanèbirè wa mē ñkí ntswènti fè'è ghu aa, tá à no tsi'í tí tù.

⁷ Ñù yíi mē à mǎ'a ntsyá aa, a ka tswè ní ñjoo mà jù mē mē ká'a aa, tá mē bē Nwí yí, tá à bē mú ghà.

⁸ Lá a ñghèe ní bē bii bì bo'ò aa, bē bii bì si Nwí bii aa, kè ñgǎnatsùurè, ní ñgǎnzwitè bē, ní ñgǎnajièrè, ní bisòrè, ñgǎnmii mǎnkobè bo bì ñgǎnabanjènnù bitsim, bo aa yí tswè aa wa múm àtsùm mē a khí ní mo'ò bo sulphur, mbè nàwo níi ní ywe'e mi mbaa.”

Yerusalem yí ñfii wá

⁹ Angel wa yí mo'ò a títi baangel bya bì sàmbaa mē bì le ntugitè ikan jya jì sàmbaa mē ì le nluu ní ñjò jì nlwí'í ñjim jya jì sàmbaa aa, a gha'á a mbo mē ñswon mē, “Zì tá mē ìlòò múngèn, ñgwe Mú Mbínjèrè wa a mbo wò.”

¹⁰ A tigè ñlogè gha a múm Azwĩ, ñghèè ni mè a atu nta'a yĩ wè, ñdĩ'i Yerusalem, ñjò'ò àla'a yĩ ñlàà ya a mbo mè, a fè'è a aburè Nwĩ, ñsigè nzi ni a nsye,

¹¹ ñjweenè ni ñgha'a ni Nwĩ, ñjwèèñè yĩ i bə tsò ñgò'ò àtìndùù yĩ i tsyanè a nyè aa, tsò jasper, ñjɛɛŋkə tsò crystal.

¹² Ñkya yĩ i le ntà ñki nsa'a aa, i le ñkarisè Yerusalem wá, ñkya wa i tswè ni mintsù mi ibù'ù ñghúm ñtsò baa, baangel ñghúm ñtsò baa tswè wa mintsù mi ibù'ù. Bi le ñjwà'ànè mikum mi ñgwè'enda bə bi Israel bya ñghúm ñtsò ji baa, wa ni mintsù mi ibù'ù.

¹³ Mintsù mi ibù'ù le ntswe a mbi nsà'a nòò mi ntarè, ñtswe a mbi àtu mi ntarè, ñtswe a mbi ñtìi mi ntarè, ñki ntswe a mbi ñtso nòò mi ntarè.

¹⁴ Ñkya ñjò'ò àla'a wa i le ntswe nĩ ñgò'ò àtsenda ñghúm ñtsò baa, bi ñjwa'ànè mikum mi ñgáñntoo Mú Mbijèrè jya ñghúm ñtsò baa ghu.

¹⁵ Angel wa mē à le ñghàà a mbo mè aa, à le tugitè figè yĩ bi le nanjè ni gold aa, a mfigè ñjò'ò àla'a ya, bo bi mintsù mi ibù'ù mya, nĩ ñkya wa ghu.

¹⁶ Mbèè ñjò'ò àla'a jya ji ñikwà i le ñkù'ùnè, ñsà'atè yĩ bə mbwá yĩ ku'ùnè, a figè ñjò'ò àla'a ya, nĩ àti yi yá, i bə bikilo metre 2,400, ñsà'atè yĩ, mbwá yĩ, nĩ ñjèñè yĩ le mbè tsi'ĩ ñjɛɛ ñgɛɛ.

¹⁷ Angel wa à le ñki mfigè ñkya ñjò'ò àla'a wá, i bə bi metres 66, ñyonè aa ni figè yĩ bə bitsim figè nĩ ñjoo ghu aa.

¹⁸ Bi le ñghùrè ñkya wa aa ni jasper, àla'a ya a bāñnè ñnanjè mbè tsi'ĩ gold, ñta tsò ñkè'è yĩ i laa aa.

¹⁹ Bi le ntsè'e ñgò'ò atsəñkya jya nĩ ñgò'ò atìndùù, ñgò'ò yĩ mbĩ i le mbè jasper, yĩ ñyòñtè bə sapphirè, yĩ i ywè'e ji tarè aa bə agate, yĩ mē i ñikwà aa bə emerald,

²⁰ yĩ i ywè'e ji ntaà aa bə onyx, yĩ i ywè'e ji nto'o aa bə carnelian, yĩ i ywè'e ji sàmbaa aa i bə chrysolite, yĩ i ywè'e ji ñifwaa aa bə beryl, yĩ i ywè'e ji bù'ù aa bə topaz, yĩ i ywè'e ji ñghum aa bə chrysopràse, yĩ i ywè'e ñghúm ñtsò mò'ò aa i bə jacinth, yĩ i ywè'e ñghúm ñtsò baa aa i bə amethyst.

²¹ Mintsù mi ibù'ù mya ñghúm ñtsò baa le ñki mbè ñjoo itìndùù ntsò baà; bi ghìrè ñtsùbù'ù wa yĩ mò'ò yĩ mò'ò aa nĩ mbùm ñjoo atìndùù yĩ fùùrè. Mfāñnè ñjò'ò àla'a ya i nanjè mbè gold, ntanè tsò ñkè'è.

²² Kaa mè le ñjwa'a ndámà'anwĩ wa ñjò'ò àla'a yá, ñlonj mē ndámà'anwĩ yĩ i le mbè Mmà'ambĩ Nwĩngɔɔn Mbu'utəmbi bo Mú Mbijèrè wá.

²³ Kaa ñjò'ò àla'a ya wa'à nĩ ñnòò, kè sanj mē tá à ka nta ghu lɔɔ, ñlonj mē ñgha'a ni Nwĩ ni ta ghu tsò ñkà'à. Mú Mbijèrè wa a bə lám ñjò'ò àla'a yá.

²⁴ Itoo fàa mbi ka yĩ tigè karè aa wa múm ñkà'a yu. Tá bifò bi tsim fàa nsye tá bi zi ni ñgha'a nyaa ghu.

²⁵ Kaa baa yĩ wa'á mintsù mi ibù'ù mya a si'inè ka ntsetè; kaa itugè ka yĩ wa'à ghu ka mfii.

²⁶ Bi ka yĩ lògè ñgha'a ni itoo jì fàa mbi bo bi àfù'ù yaa i zì ni yu wa a múm ñjò'ò àla'a.

²⁷ Kaa ayoo nsij yĩ tsù kaa a ka yĩ wa'à ghu kuù, kè bə ñjò'ò yĩ mē a ghìrè innu jì swèrè, kè ñjò'ò yĩ mē a tswèè ibāñnènnu aa. A ka yĩ kuu tsi'ĩ bə bii mē bi ñjwa'anè mikum myaa wa múm àñwà'ànè ntswèntii Mú Mbijèrè yá aa.

22

¹ Angel wa a gheè nĩ mbĩ ñdĩ'i ñki miyaa ñkĩ ntswèntii wa a mbo mè, i jɛɛŋkə tsi'ĩ tsò crystal, ñlo wa abèrè Nwĩ bo bi yĩ Mú Mbijèrè wa

² ñkonjè nsigè wa a tìtì ñfāñnè ñjò'ò àla'a, wa a ghèñè ñkĩ miyaa a mbèè tsim, àtì ntswèntii a tèè ghu, ñtswe nĩ mbuu miantà mi ñghúm ñtsò baa. Ñkoonè ni miantà mi mya a atu sàñè a atu sàñè. Iyèñ ati ma ya i le nstwe aa a ñghùrè itoo itoo ghu.

³ Kaa mbè bi wa'á ayoo tsu yĩ mē ndòò Nwĩ i tswè ghu maa múm ñjò'ò àla'a yá. Lá tá àbèrè Nwĩ bo yĩ Mú Mbijèrè wa, tá a bāñnè ntèè ghu. Tá ñgāñfá'á ji ka mmii nni.

⁴ Bo ka yĩ kɪ yè nsɪ yɪ tá bi kɪ ñjwa'anè ikùm yɪ a ñjɛɛnè nɪ nsɪ bo.

⁵ Kaa itugè i ka yĩ wa'à bù mbè, kaa tá bo wa'à ni waa ñkà'à lám kè ñkà'à ñnòò bú ñka nɔɔ, ñlonj mē Mmà'ambĩ Nwĩngɔɔn àa yĩ bə ñkà'à waa. Tá bo tigè mbu'utè mbi bo bo ñlwĩ'i ññkonjè.

Ajāñ mē Yesu à ka yĩ zì àà

⁶ Angel wa a swonj a mbo mè mē, “Wa annu yula mē mè swonj aa à nĩ annu ññkonj ñkù'ùnè a mbii aa.” Wa Mmà'ambĩ Nwĩngɔɔn mē a fa Azwĩ yĩ a mbò ñgāñntoo ji jya aa, à tòò mē angel mē tá à zì ñdĩ'i annu yĩ a tswè nĩ ñghènsè mfè'è aa a mbò ñgāñfá'á yĩ.

⁷ Yesu a swonj mæ, “Yê nı, wa mæ zı tsi'ı tsıtsòŋə!” Mbɔɔnə a mbo nju yıi mæ a lèè innu jii mæ aŋwà'anə yulà a swonj mæ i ka yı fè'è aà.

⁸ Aa mæ Jɔn yıi mæ mæ yu'u ŋki nyə innu ma ju aà. Nòò wa mæ mæ yu'u ŋki nyə innu ma ju aa, mæ le nɔwò a mikòrə angel wa mæ à le ndi'i innu ma ju a mbo mæ aa mæ mæ mii yi,

⁹ Iá a swonj a mbo mæ mæ, “Tsuu ajəŋə annu ma yú lö ghırə! Wa mæ bə aa nju àkòrə ghò a múm áfà'á bo bi nju àkòrə bílím bo, ɲgəŋntoo Nwı, bo bi bə bii mæ bi lèè innu jii mæ aŋwà'anə yulà a swonj aà. Mii bə Nwı.”

¹⁰ A bú nswonj a mbo mæ mæ, “Tsuu ntoo yıi mæ aŋwà'anə ma yú a swonj nlon innu jii mæ ka yı fè'è aa a alò'òsə lö lèè nlon mæ wa nòò à tígə a abò.

¹¹ Tá nju ɲghırə innu ji bi tá a gheɛ ní mbii a ŋka ɲghırə innu ji bi, tá nju yıi mæ a ghırə innu nsıŋə aa tá a gheɛ ní mbii ŋka ɲghırə innu nsıŋə. Tá nju yıi mæ a ghırə innu jii i tsinə aa, tá a gheɛ ní mbii ŋka ɲghırə innu jii i tsinə aà. Tá nju yıi mæ à láa aa, tá à kɪ ntswe nlaa.”

¹² Yesu a swonj mæ, “Wa mæ zı tsi'ı tsıtsòŋə! Ntugitə mıtso'ònə mí afà'á, i zı i tso'ò afà'á nju ntsim i yòŋə a ní annu yıi à le mfà'á aà.

¹³ Wa mæ ní Alpha ŋki mbə Omega, mbə ntsyà mbii ŋki mbə njırə njım, mbə nloginə ŋki mbə nłwı'ısə.

¹⁴ “Mbɔɔnə a mbo bə bii bi sı'ı mæ itsə'ə jyaa i laa, nlon mæ mbə bo ji fıntà fı ati fı ntswéntıi fya, ŋki ntsya ní mıtısu mí ibu'u mya, ŋkuu wa nju'ò ala'á.

¹⁵ Bulà bə ka yı təə a abeɛ kaa wa'á ghu kuú, mbu jya, ní bısòrə, ní ɲgəŋajırə jya, ní ɲgəŋnzwitə bə, ní ɲgəŋmmii bınwı bi adəŋə adəŋə, ní nju ntsim yıi mæ à kɔŋ ɲghırə innu mbwe'esə aà.

¹⁶ “Wa mæ Yesu, mæ tóo angel ghà a mbo bú, ní ntoo yulà a mbo ɲghotə jyá. Wa mæ laa mbə ntígə ɲgígə bo bi naŋəbirə David wá, mbə fınjɔŋ fı tıtugə fı fı ta aà.”

¹⁷ Azwı ya ní Múŋgən wa swonj mæ, “Zı.” Tá nju yıi mæ à yu'ú aa, tá à swonj mæ, “Zı.” Tá nju yıi mæ ɲjı ŋkí i yanə nii aa tá à zi, tá nju yıi mæ a yə'ətə aa, tá à kwərə ŋkí ntswéntıi fı tú.

¹⁸ Mə wà'àsə a nju ntsim yıi mæ a yu'u ntoo yıi mæ i fè'è fáa a múm aŋwà'anə yulà yıi mæ a swonj ní innu jii mæ i ka yı fè'è aà. Mbə nju tsu à ku'usə annu ghu boŋ Nwıŋgɔŋ à ka yı kii kú'úsə nii nıghòò ní ŋkwóŋ bə nya mæ bi ɲwa'anə fáa múm aŋwà'anə aà.

¹⁹ Mbə nju tsu a fı'ıtə nıgháà ní tsu fáa múm aŋwà'anə ntoo yu yıi mæ a swonj ní innu jii mæ i ka yı fè'è aa, boŋ Nwıŋgɔŋ à ka yı kii kwərə a yıi atıi fıntà fı ati fı ntswéntıi fya mæ a tswe wa múm ɲjò'ò ala'a yı nlaà manjə ya aa, mæ bi ɲwa'anə fáa múm aŋwà'anə aà.

²⁰ Yu wa yıi mæ à swóŋ innu ma ju aa, à swóŋ mæ, “A laa mæ mæ zı tsi'ı tsıtsòŋə.” Amen. Zı a Mmà'ambı Yesu.

²¹ Tá ıbɔŋ Mmà'ambı Yesu tá i tswe a mbo bə bi Nwı bi tsımə. Amen.